

KÖPRÜLÜ KÜT.
958
M

رد کحجه

تعالیم ستەنك تعلیم خامسنك
باب ۱۱ قروح القلب بیانده
اولوجوددر

مطلب ۱۹۷

لمولانا المرحوم المغفور عبد الغني زاده القاضي بعسكر روم ايلي

تبارك الذي جعل فاتحة كتابه لكل سقيم شفاء سبحانه من حكم ما خلق
داء الا وقد نزل دواء تاقت الارواح القدسية الى لطفه الشافي توق
الصب الى وصال الحبيب واشتاقت النفوس الفاضلة الانسية الى كرمه
الكافي اشتياق العليل الى لقاء الطبيب لقد كرم نبيه العربي الامين
بان نزل عليه من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين صلى الله
عليه وعلى آله وصحبه السالكين للمنهاج السوي والباعثين لشفاء
الاسقام القلبية والقالبية حسبما تقتضيه الطب النبوي **ولعد** بو كتاب
مستطاب ومجموعهٔ فصيلات نصاب كه ظلمات سوادنده ماء الحيوة
حضرت خضريه مندرج وصحايف پر لطايفنده نتيجهٔ بهجهٔ حكم
لقمانيه نك سر سريسي مندمج در عالم علم ابدانده بر دار الشفا مربع
بنا دركه حصن بياض اوراق واساطين پيكر سطورايله بونك كبي بر بنا
بلند ايوانه اساس اورلمامشدر وطبيب برجيس فلك حماض مهر و
شكر سفيده سحردن اتخاذ شراب وشفق صباح ورواحدن تهيهٔ
رب رمانين وشعير كواكبدن احضار جواب ايده لي بونك انتريه
معانيسنك مثلي كورلمامشدر سواد خط مشكيني رتم هند يدركه حرارت
جهالت وانقباض طبيعته علاج وكلكونهٔ مركبات العليني بر كلبشكر شمسيدركه
مهر حكمتدن پرورش بولمغله مظهر نور رخسار اولان لب دلدار
كبي قوت بخش مزاج در الهليلجات حروف فضايلندن تارك قاوصادي

ابلج وكاملبيدركه دوار سر آفتابي دفع ايتمه جايز وحبوب افاويه

ابلج وكاملبيدركه دوار سر آفتابي دفع ايتمه جايز وحبوب افاويه
نقاط باعثة النشاطنك هر دانه سي مقوي معدهٔ حذاقت ومروح
روح طبابت اولمق مرتبه سني جايزدر اگر بادكار ابن شريف بو كتاب
شريف ايسه بو يادكار شريف ابن شريف در لاجرم شفاخانهٔ سلطانيه
اهدا اولنمه روادر وهر چند كه قانون ابن سينانك نغمات
اوتار سطوري سقوط قواي ارواحه علاج لطيفدر لكن بونك انفاس
شريفهٔ شريفيه سي زمزمهٔ معلم ثاني كبي احباب دولته سبب
خنداني واعداء سلطنته باعث گرماني اولمغله اندن اولادر حقا كه
مصنف كتاب ومرتب فصول وابواب اولان امير چلبي كه زيور
آل نبي در امير المجلس فضلاء اطبا و چابك سوار حكماء البا اولوب
ضربات نبض خامه سنك اعتدالي صحت مزاج عالمه دليل وحسني
حقه دوانندهٔ شراب آل رياسنده دادي مثالي ازالهٔ عفونة الاخلاط
دهرا اچون ترياق عديم العديل اولدوغندن ماعدا ساير فضايلده
دخي مسلم وجميع كمالاتنده كمالي شهرت ايله علي علم در

سابقا روم ايلي قاضي عسكري اولوب حالا نقيب الاشراف اولان شريف افندي بكدر

كتاب فايق في الطب اضحت — حروف سطوره ظرف الشفاء
حوى افكار حذاق الاساة — الذين مضوا الى دار الجزاء
مؤلفه الشريف الفذ انسي — كتاب ابن شريف بلا مراء
وروح روح لقمان واوعى — بموجز لفظه حسن الثناء
بقاعدة الى شيء كل داء — بترتيب العلاج من الدواء
دواء الداء فيه كان خضرا — بيفاحي البرء في تيه العباء
سواد مداده مجرى لماء — الحيوة الطالبي طول البقاء
نفيس لا نعني رآه — ولا سمعت به اذن السناء

ولو نظر ابن سينا فيه نصفا •
انى با نموزج من بحر علم •
جزاه الله عنا خير اجرا •
خليق ان يكون رئيس القوم •
فسلطان الزمان يكون حمدا •

لما ياها بقانون الشفا ؛
كفى ظهر الجلا من الخفا ؛
وعشره بعيش فى علا ؛
بتجربة احابو فى الاسا ؛
لو اعطاه الرياسة باعتنا ؛

نظمه مقرظا وعن الاطناب متحفظا العبد المذنب الكئيب •
سيد محمد الحسنى النقيب •• عفى عنه العليم الحسيب •
حالا روم ايلى قاضى عسكرى اولان اخى زاده حسين افندى حضرتلريدر

انى كرده بكلك صنع تركيب بشر • ذاتش ز تو نقش بسته اجسام وصور •
هر حرف كه از خامه حكمت زده سر • طغراى قضا كرده وعنوان قدر •

هزار حمد وستايش وشكر ونيايش اول حى خلاق وحكيم على الاطلاق حضرتلرنك دركاه عزيز المثاللرنه روا • وباركاه عظمت وجلاللرنه لايق وسزادر كه دار الشفاى حكمت ايجادى سراپرده عدم نهفته لرينه نمايش وحله بهجت نماى وجود ايله آرايش ويردى عامه موجوداتى مسورد المزاج ساذج عدمدن دار الشفاى وجوده كتوردى • وزمره بنى آدمى ظلمات ايدانيه ناسوتدن عالم انوار لاهوته يتوردى ودرود نجسته ورود وصلوه وسلام نامعدود اول باعث ظهور وجود وسبب آفرينش هر موجود اولان صاحب مقام محمود حضرتلرينه كه رتبه والاسى بالاى چرخ كبود وغبار پاى عاليمقدارى جلادهنده مرآت شهوددر رباعيه

خاتم لقبى كه فخر آدم آمد • مقصود وجود هر دو عالم آمد •
زو يافت شرف نامه نامى وجود • آرى شرف نامه بخاتم آمد •

وآل واصحاب جنابلرينه كه هر برى صحايف عقود دولته صدر الكتاب در سايل اليمين وهدايته فصل الخطاب اولمشلردر رضوان الله تعالى عليهم

اجمعين وبعد بو جامع صحيح احاديث حكمت نصاب كه صحت سندى انفاس صوتيه يه انتساب ايله ارتيابدر اشارت ابى على بوكا زور ندن كنايت شفاى سلاست الفاظندن عبارت قانونى او تار سطورنده اولان صرير خامه مسكين عامه سى نغماتندن برحالتدر ابدان وارواحه قوت وقوتى دارو خانه حكمتك برحقه مفرح ياقوتى صدور حكمت كامله جناب حكيم حاذق وظهور قدرت شامله حضرت شفابخش خلايق جل شانه وبهر برهانه اظهار اسباب وعلامات ايجاد وابداع وابراز كليات قانون انشا واختراع ايدهلى بو يله تاليف عجيب كورلمامشدر • مؤلفى اولان فايز علو حسبى ونسبى جايز فضل موروث ومكتسبى المشهور بامير چلبى كه صحت سيادت وكمال حذاقت ايله مشهور دار ودياردر عواطف

سلطانيه دن نه وجه اوزره رعايه مظهر اولوب كنجايش •
وار دركتبه العبد الفقير حسين بن محمد الشهير باخى زاده عفى عنهما •
حالا غلطه قاضيسى اولان علامه شيخى افندى حضرتلريدر
هو الحكيم العليم الخبير • الشافى الكافى المعافى بلا تدبير •

گرامى ترين جواهر تجلى تاب تقديس • وتوحيد وتحميد وتمجيد اول محيى ومميت وحسيب ومقيت مبدى ومعيد حميد ومجيد حضرتلرنك رداى كبرياى بديع الجلالى • وازار طراز عظمت منيع الظلالى فيلسوفركه اجرام وسيطه مرتبه واجسام بسيطه مركبه مواليد واركان ومقاليد معدن وكان حوامل فراج وقوابل امتزاج بلكه محاط محيط فلك الافلاك اولان جمله اجناس وانواع اشباح وارواح اعيان وجود وامكان دولاب دار الشفاء حكمتنده برحقه معجون ودرجه دارو خانه عظمت وقدرتنده كمشته جوندر نظم

جل جلاله علم شان اوست / عم نواله کرم خوان اوست

چون در جودش به اثر بار شد / جنبش نظم عدم آغاز شد

طوطی حکمت ثمر انداز کرد / طوطی فطرت شکر انداز کرد

داد بهر خسته شراب حیات / ریخت بهر مشربه آب حیات

ساخت زانکو رخ خوشگوار / بست ز خمیازه دهان خمار

درد و دوا طالب و مطلوب ساخت / باز ز هم غالب و مغلوب ساخت

صد تن اشکسته بسنگ عنا / یافت ز لطف ازلش مومیا

ونقد بهین رواج رایین صلوات بی حساب وکتاب اول صفی صفات یوسفی بها خلیلی وفا موسوی قبس عیسوی نفس ملکوتی نشوهٔ جبروتی قوت لاهوتی گوهر ناسوتی پیکر مادة الخلق کل رئیس الرسل فرمان روای اورنگ اوادنی سازکار ترین دوای اعلی وادنی مرسل معلی جد محمد مجد حضرتلرینک نثار چراغ مشهد عرشی طاقی وگلفشان ایاغ سریر سدره ساقی اولسون که مادة الفرح هر لفظ گهربخش تریاک اکبر اجسام سم زده واسلوب سالب الترح شرع ازهرینی مرهم بهبود دلفگاران زخم خورده وحب النشوهٔ سبب جهان آذینی برء الساعهٔ فیلسوفان سبق برده ومعجون جوهری فراح روشن برزینی باعث صحت سست طبعان فلاسفه خواران دماغ افسرده در نظم

بوسه اول که کلید اثر / ز در گنج بدایع گهر

در گهر افشانی گنج آفرین / بود محمد گهر او یقین

چون اثر لطف حکیم ازل / ساخت شفا خانهٔ علم و عمل

داروی هر درد که بنشانده خواند / جمله بر رنجوردلان برفشاند

حقهٔ معجون ادب اوکه بود / حصه از عیسی مریم ربود

جو دبدریوزهٔ احسان او / لطف ازل مایدهٔ خوان او

هر که بحجت آید برهان طلب / کفت نبیاً کهنش مهر لب

ومواید خشنودی ورضوان وفواید آمرزش غفران آل ستوده کمالنه واصحاب سنجیده کمالنه غدای روح صباح ورواح ونشاط کش نعمت خداوند اجسام وارواح اولسونکه حاذق کاران دارو کدهٔ علم وفتوی ودرمان رسانان دردمندان درد دعوی اولمشلردر نظم

راه نمایان زره گشتگان / هستی جاوید نبه کشتگان

مرهم بهبود شکسته دلان / صحت پیوسته خسته دلان

مجمر مندیل عظام امور / روغن قندیل نظام امور

چاره رسانان رمق مانده کان / نسخهٔ تعویذ ورق خوانده کان

بدر تراشان شبستان دین / صبح فراشان شبستان دین

طب نبی را بعمل آوران / گلشکر حقهٔ داروگران

اما بعد حریفان حکمت حرفه وفیلسوفان صرفه صرفه حضراتنه نهان ونهفته وپوشیده ناگفته اولمسون که بو دلفگار اندوه امتزاج مشکل مزاج ناآشنا علاج وخسته خاطر شکسته زجاج بردم بی همدمه غلوی نمرهٔ سودا وجنبش غمزهٔ دم گرم غوغا وجوشش بلغم غم ایله سست اندام وافسرده دماغ وتلخکام واهمال طبیبان روزگارله زار واوکار ونابودی بهبودله ناچار وناکام ایکن اتفاقا مانند فیض ناگاه ومثال سروشنه بارگاه جانب دروازهٔ غمخانه دن آوازهٔ وبیب طبیب وزمزمهٔ قانون حبیب لبیب آویزه بند گوش حکمت نیوش اولوب درعقب برشاهد مشکین نقاب حکم پاش جلوه گر ساحهٔ نظر ودر سروش وحی تراش آشیان پرواز دریچهٔ خانهٔ چشم گهرگستر اولدی که نه آبا وچار امهات تولید موالید ایدلدن بو شکل وشمایلده وبو زیور وحلیه ده ترکی ادا نازنی رد ا

دری صدا قریحه زاد قدسی نژاد حکمت آموز نازک رموز شرف
سازکاشانهٔ وجود اولمش نظم

بلبل طبعم دهر این پرده باز / کامدم اینک بچمن نغمه ساز
سایهٔ او صیقلی آفتاب / نور درین سایه بسوز نقاب
سایهٔ او بود که از کوس حس / شمع هنر کرد بفانوس حس
آب لبش چشمهٔ حیوان بکید / گوهر گرانمایه ز لعلش چکید

چونکه اول گلشندام گلشکر لب عناب لبسته و دوشیزهٔ خجل و نیمه حیا
گلگونه نقاب لبسته دن […] می نازک گرفته لایه و لاغ و معجون پر شگفت
لطایف و شراع ایله رفع حجاب ایلدم گویا که تندرستی جان بیمار شکل تیمار
افسون خورده و دل زار سراسیمه دماغ پری زده ایچون کتاب احدم
که طرفة العینده اول عربدهٔ ربان سودا ایله رمیده دل اولان ارسطوی
هوش و خرده حجرهٔ دماغ نور فراغ ایچره و الانشین متکای رنگین بالین
دکا فرمای کارگاه قبول و رد اولوب فرق بیار و لمیین و تشخیص
رخیص و ثمین و تمییز غث و سمین ایتدکده برهان لمی و انی و قیاس
استثنایی و اقترانی و خطاب یقینی و ظنی دن اجله پوشش حکمت
اقتران ایله حکم و جسم ایتدکده و اهمهٔ مغالطه ساز کج شکل اولدوغی شاهد نوخط
فرلف در دیو عنوان موضوع ایلدوکی پیکر دلکش و چهرهٔ مهوش
فن سرستهٔ جالینوس و حکمت گمشدهٔ بطلمیوسدن محمول تراش
معقول یاشش مغز نما لغزکش نغز انشا بر مؤلف مکلف ایمش مؤلفی
دار الضرب طبابتده بر سکه نونشکه خزینهٔ صف و انا به فیض راس
المال کمال الممیش و دفترخانهٔ حذاقتده برقانون وضع ایتمش که قانون
ابن سینایه گوشمال ویرمش حقاکه بو مقوله لقمه نه پیش لقمان و جواب ده
پیشهٔ حکماء یونان محمدی طراز داودی آواز عیسی انفاس موسی اقتباس

عراف عریف وجود شریف معلم عقل هادی عشر و استاد حکیمان
نوع بشر اولسه دورنده نیچه آدم کبی آدم بیک یاشردی و اگر کمال صنعتی
وجمال یوغنیسی اولوالابصاری بادی نظرده عاشق سراسیمه سر المسیه
درد عشقه درمان ایدردی فی الحقیقه بو ملیه فرخ دم فرخنده قدم ذات
شفاپرور هنرور دست زر پاشیله تدبیر و تیماری ایله چهرهٔ مهردن
رنگ شوی یرقان و حقهٔ لعل مشکین خطندن فرمان عطای دواء
المسک اینسه دل یرقدن برطرف ز خفقان اولمق ظاهر حالدر ظاهر و
باطن بو انموذج شیرین محاسن ایله طرح منافع اعضاده و شرح تشریح
انشراح بخشاده اظهار ید بیضاء استیجاب قضا و امضا ایلیوب
اول باشدن تاج چارترک سری حل و جامهٔ سیصد و
شصت بند بدنک عقده لری منحل اولدوغندن ماعدا هر دواسی
ینمش ایکی درده درمان و هر اداسی حفظ صحنه حرز امان اولوب حل کتاب
آفتاب و سیم کیسهٔ ماهتاب ایله کتاب کتابه اسمی نوشتنی و نگاشتنی
و دهان نافهٔ مشک فشان و زبان تازهٔ سوسن طری بیانله شربت
خانهٔ فردوس جاودانه خواندنی و رحلهٔ دوپیکرله حکمت
آموزان گروهیان میانده افراشتنی درلاجرم بو حرز جانه نسبت
یادکار این شریف بریادکار و شفا و تسهیل سهل کار در بو بله قادر انداز
ارسطو پرداز بورسمه دراز نفس بلند آواز فیلسوف علوی نسب بوعلی
حسب رئیس الاطبا دار العداله حقایقی و انیس جهانبان سریر
سعادت خاقانی اوله حکمته موافق و حیان بلکه مراد حضرت صانع
حکیم و رضای رسول کریمه ملایمتی غالب و حیاندر نظم

کتاب کامل فی الطب حاوی / نفیس موجزا اضحی سدیدا
بدا انموذجا نظما و نثرا / نعد ایحسن مجموعا فریدا

حقیق بان تنافس براعة الحكما فی جمع هذا المؤلف الشریف وتحاسد
براعة الاطبا علی حسن تحریر ذاك المصنف اللطیف فلله در من
اجاد فی هذا الفن وافاد حیث اتی بجملة لا یدانیها فی البلاغة سحبان
وایل وقس ایاد وكیف لا ولیس فی هذا الزمن من یباریه ولا فی
المعارف من یقاربه ویدانیه فلا بعد نجم اقبالی باجالة طرف طرفی
فی مضمار هذه السطور رمت التشرف بالانخراط فی سمط واصفیه معترفا
بالقصور جعل الله تعالی سعی مؤلفه مشكورا وجزاه بانجاح مسؤوله
اجرا جزیلا موفورا وحیدی چلبی كندر

الا مثل ذا التألیف ما بدا ... لقد شنف الاسماع بالصیت والصدا
كتاب حوی فی الطب كل مسایل ... به كل حكیم للحكیم تأیدا
معانیه تحكی فی بسیط حروفه ... علی طبق التحقیق درا منضدا
بلغیة التركیب صار معترجا ... بحیث انتفی الثانی له عد مفردا
وذاك عجیب من جواهر حكمة ... بذلك ینجو الفیلسوف من الردی
سلیمان عصره من متختم ... سما تموفیه فص زبرجدا
متی یستوی ذاك الكتاب وغیره ... فذاك یحاكی الدر والغیر جلمدا
مؤلفه المولی الشریف هو الذی ... علی بابه باتت الافاضل سجدا
شریف به ایام دهر تشرفت ... كریم غدا الاكرمین مقلدا
امیر كلام وامری بلاغة ... بشیر مرام بالجمال قد ارتدی
هو السید الموسوم باسم محمد ... حبیب اله الخلق اكرم احمدا
تلقی من الابا مجدا مؤثلا ... وفاز من الاجداد فخرا وسوددا
فلا غرو ان یدع الامام فانه ... هو النجم من كان اقتدی فقد اهتدی
حلت قلبه انوار فیض ونورت ... كشمس اضارت بالاشعة مرودا
وما فی سجایاه الحسان كثافة ... وان هو الا محض لطف تجسدا

بدا صبح عید من صباح وجهه ... وعادت سعادات مقبلة بدا
لقد قصرت عن مكرمات ید الوری ... فصارت له ملكا صریحا مؤبدا
اذا ما استغاث الحرمته یغیثه ... منی صفدا ما فكه منه اصفدا
متی جاءه العافون كان یسرهم ... بنفس عطاء ما یقول لهم غدا
ومن هو الفی مثل تالیفه علی ... فصیح لسان الروم فی احسن الادا
رای عارف القانون لم یبق یومنا ... فابرزها المولی الشریف مجددا
تواضع فی اسم النموذج وضع له ... فما بعض كل باسم جزء تفردا
كتاه تماما واصطفاه لخدمه ... الوزیر المرتضی الكاملین مؤیدا
هو الروضة الغنا كل طیور ما ... بحمده الصدر المعظم غردا
اذا ما اجتباه الله نظما لدولة ... حباه كمالا فی نهاه وارفدا
تفوق بالاقبال فوق اجلة ... وفوق سهم القهر وجهة من عدی
اراح جمیع الناس بالامن بعدما ... ازاح فساد الروس عنهم وارقدا
تخطف ابصار العدی برق ضحكه ... اذا الصارم الامضی جلاه وجردا
فاظلم جو من بخار دمائهم ... وبات نهار الخصم فی الجمر اسودا
اراد قضاء ان تتمم نوره ... فاعلاه نجم العلا واسعدا
لدولته داعون كل جماعة ... ویدعوله الداعی وحیدا واوحدا
اطال اله العالمین بقاهما ... واعلاهما فی كل حال وایدا

ناظمها العبد الداعی الافقر حسین
ابن الشیخ حسن المعروف بوحیدی
المنفصل عن مدرسه جندرلی عفی عنهما

ايا سيدا ساد كل الورى • وشاد علوا بها ترشد •
لانت الحسيب النسيب الذى • نسيب المديح به يحمد •
وانت العريق العريف الذى • له عنصر زانه محتد •
وانك فرع زكى اصله • فطوبى بكم طينة تحمد •
فانت السرى السنى السنى • وانت الكريم الوفى السيد •
وانت اللبيب الاريب المجيد • وانت المجيد لما نوره •
وانت الطبيب الحكيم الذى • باحكام حكمته يعضد •
يا انموذج الطب فقت الانام • فانت الحكيم الذى يقصد •
فكم يدفع الداء دوائه به • عواقبه فى الورى تحمد •
اجدت بانموذج نافع • به البرايا الشفا يوجد •
علوت به الحكما اجمعا • وما فوق ايديك منهم يد •
فطب ابن سينا به ما سنا • وليس له عنده مورد •
ولقمان منه غدى لقمة • وما حكم حكمته ينفد •
كتاب جليل على طبه • خناصر اهل الندا والتعقد •
زواهر طب اضات به • بانجمها الحكما يهتد •
به قد ازنت وخرت العلا • كانك فى الحكما الفرقد •
لعمرى اجدت بما قد افدت • وكم قد قصدت بر ترشد •
فدم فى الورى شافيا داءهم • بحس دواءهم لهم تحمد •

ودم منهل الماء وحسن الهنى •
لهم بحر جود وكم مورد •
المحب المخلص الداعى •
صالح

خالا طمشوار دفتردارى اولان موسى افندى بكدر

هذا كتاب فى الصناعة كامل • جاء اسباب الشفا من كل داء •
قانون طب فى البلاغة مفرد • منهاج عافية لكل ارشاد •
مغن عن التسال عن مطبب • برداء جلباب الردى لقد ارتدى •
ادعى معانيه بلفظ موجز • كنز الطبيب لغيضه قد اسعدا •
لله در مؤلف متبحر • فى فنه وهو الهمام المقتدى •
وهو الشريف ابن الشريف سليل من • هو السيد الابرار سل بالهدى •
صلى عليه الله خير صلوة • ما لاح برق فى السماء وما بدا •

الحمد لله الحكيم العليم المنان الذى جعل علم الابدان متقدما على علم الاديان وجمع الطب النافع فى كلمتين كريمتين كلوا واشربوا ولا تسرفوا • عز شانه ان يشان والصلوة والسلام الاتمان على سيد ولد عدنان محمد طبيب القلوب وحبيب الرحمن وعلى آله السادة وصحبه القادة الشافين مرضى الضلالة بدواء الهداية والعرفان اما بعد فهذا كتاب ينطوى على غرائب من الحكم اللاتى لم يسبق اليها ان كتبت بالابريز الخالص الاحمر والمسك التبتى الازفر لا يكثر عليها قد شيد للاساة اس الحذاقة والحكم وانما هو نبضة طبيب الكم او ما نراه صامتا يتكلم لمنشيه

ناطق عن جوامع الكلم • مجرا سود لمستلم •

مجلد نفيس يقتبس منه انوار الحكمة كطور سينا حتى عجز عن الاتيان بمثله السلف من حكماء الاشراق مجلة لكان عمل باحكامها السديدة لو كان بالحيوة ابن سينا وهو الشيخ الرئيس على الاطلاق لمنشيه

يجمع فيه شفاء للناس • للاعلاء مفيد الايناس •

معقول المدلول منقول الاصول مقبول الفصول مصنوع الموضوع

والمحمول حرى بان يتلقى بقبول الفحول مروح لفيضه للارواح ومدهش
ببلاغته للعقول ناطق عن طبايع الحيوان والمعدن والنبات
مظهر لبدايع اسرار الحكم العاليات بتسهيل الاسباب والعلامات
ينارج من اطوايه نشر الصحة الكاملة فيحيى به النفوس يتالق من اضوايه
بروق النعمة الشاملة فيزول به البوس ويجمل به اسباب العيش والنعيم
ويعتدل به العناصر فللعداة في امعايهم من ذلك قراقر وللاساة
من تقرير ما فيه مباهج ومفاخر الممزوج ما الفه الواضع الاصلي
الجامع لاشتات هذا الفن الشريف الجلي مجموع واسع التجميع بما يحتاج
اليه من الدواء العلمي والعملي ويتبرك به من الطب النبوي
فيهتدي به كل ضايع دغوي ويفتقر اليه كل ضعيف وقوي وهو
المغني الكافي بمفردات كلماته الشافية عن تدبير الطبيب حيث اذا
نظر اليه العليل لوقته بطبيب برز الساعة للمستعجل علاج شفاء
عاجل للمتكدر فراجه لمن سلك فجاج الحكمة منهاج مستقيم ولمن اظلم
عليه غمام غموم الايام مبهاج عظيم وكان العواني خضم القواني
ترى سطوره في صفحات الاوراق كسبايك العسجد على قطع اللجين
او سواد انسان في بياض العين او فتايت عنبر رشت على كافور او
اصداغ ارسلت على وجنات الحور وهي زانتها كما تزين الرياض جداول
فيا لها من بحار حكم ما لها ساحل اذا رايتها حسبتها لولوا منشورا
واذا طالعتها ازددت بهجة وسرورا يصفق على عقود الجواهر
بحسن انسجامه يناقش عقود الثريا ببديع نظامه فلا عجب
ان اعظم في الاعين وقع هذا الكتاب وفضله فقد فقد في الدهر
مثله وعدله لانه هو الحادي لما لا يسع الطبيب جهله كنز للطبيب فتحه
مولفه فيلسوف عهده ونسيج وحده افلاطون دهره بقراط عصره

ثاني

ثاني لقمان رسطاليس الاوان سليل جناب المصطفى دليل العليل
الى سبيل الشفا كامل الصناعة في فنه ناهل شراب الحكمة من دنه
مولانا سيد الشريف السيد محمد الدفتري باقلام جزاير الفيا والهية
الحكيم القادر ورزقه من السعادة الحظ الوافر وهو العارف الاكمل
الفذ النبيل الاديب الاجل العريق الحسيب النسيب الافضل صاحب
الباع المديد الاطول الذي ينبغي لشانه ان يقال في حقه هذا وهو
المعلم الثاني الحايز فضل المعلم الاول الفايز بما يقربه الصناديد
الاول الطبيب المشفق الحاذق اللبيب المغلق الفايق ذو الطبع
العجب الواقد الخارق والذهن المصيب النافذ الراشق اية من ايات
خالق القوى والقدر فيحق له ان يقال هذا هو العقل الحاوي عشر
لان ما هواه من سلامة العقل والتدبير وشافة التقرير والتحرير
خارج عن طوق البشر وله ان يقول متباهيا منشدا وللحاير في طريق الطب
مرشدا فاني وان كنت الاخير زمانه • لات بما لم تستطعه الاوايل
فكم من طالب حاير باير في هذا السبيل • وليس له دليل واكثر اطبة
الزمان ع طبيب يداوي الناس وهو عليل لم يعرفوا من لوازم هذا الفن
الخطير سوى الفاظ اقراباذين وعقاقير ولم يحوموا حوله الا من بعد مسير
اما هذا فلقد احرز اي احراز قصب السبق بجواد البراعة في مضمار البراعة
والحكم ما لم يحرزه افلاطون الاقدم وكتب بعباراته الرايقة كل بليغ
وافحم فلا غرو ان يفوق على الاطبا الاوايل ويسطو لما ابرزه فهل عن
لقمان وارسطو ان تكلم عن فن التشريح بالكلام الفصيح تحرزت اكباد
الحساد وسكنت نوابض شراين اهل العناد وانشرحت صدور اصحاب
الولاء والوداد وان اورد مباحث الاوردة والادواح مالت اليه
الطبايع وانقطع عن خصم اللجاج وان بحث عن النبض والبشره

اذ ترك العقول الحيرة فلله در المصنف المشار اليه قد اف دالمعنى
الكثير بلفظ موجز واجاد ومهد قانون الطب الذي دونه خرط القتاد
تمهيد الايجاد ليقبل الاندراس ابد الآباد وامد الآماد واما ما من الله
عليه من علم النجوم الذي هو من غوامض العلوم ونوابغ الحكم والرسوم
فلا يكاد يوصف ولا يسعه ان يعرف وهو علم تبيين به لحكمة الله البالغة
البازغة احوال العالم من طارف وتليد وتبيين بقدرته السابقة
السابغة اطوار الافلاك من قريب او بعيد ولقد قال
في حق النجوم رتب عز اسما وجل ذكرا والمدبرات امرا وهو الذي خلق
نجوما وجعلها للشياطين رجوما فمن احاطها كل الاحاطة احاط علوما
واحسن منطوقا ومفهوما وحسن كلامه كالدرر الدرية منثورا ومنظوما
وله ايضا يد الطولى في هذا الفن الرفيع الاعلى حتى الف على وفق المراد
بتوفيق من رب العباد في ذلك الفن الجليل كتابا موسوما بالستر
المكتوم في علم النجوم وهو كتاب خطير القدر منير البدر اظهر بذلك
مكنونات الاسرار وكشف عن وجوه الحكم العالية الاستار وكم له من الآثار
الكبار فمن طالع مؤلفاته الشريفة واطلع على مفهومها الزاهر الفاخر
اطلع على فحوى كم ترك الاول للآخر لله دره وعلى الله اجره خلاصة
الكلام ان الدهر لم يسمح ولا يسمح بمثل صنع ذاك الجناب المنيع
هل يبلغ الطالع شأو الضليع كيف لا وقد فتح ذاك المطلوب المقصود
والكنز المرصود على وجه من هو مصدر باسمه السامي ورسمه النامي
وهو المقام الاسنى والمقر الاهنى المولوي الوزير الخطيري الحكمي العظمي
المشيري الكبيري ما هو منسوب الى خدمة ملك الوزراء العظام
عضد الانام ومفخر الاسلام نظام الملك والملة عماد الدين والدولة
كعبة الاقبال جمال الشرف وشرف الجمال غرة عيد الجلال

درة تاج الافضال حايز الرتبة العلية صاحب الهمة العالية جامع الرياستين
السيف والقلم المشرق سناء وجده كنار على علم كنز الفيض والانفاق
بحر الرفد والاشفاق ولنعم ما قال الشاعر الفايق وهو حقيق له ولايق
اتته الوزارة منقادة ۔ اليه تجرر اذيالها ۔ فلم تك تصلح الا له ۔
ولم يك يصلح الا لها ۔ زين الصدارة الكبرى ۔ وكيل السلطنة العظمى
الجناب العالي ۔ والكوكب المتلالي مبذول النعم والمائدة ۔
اجله شبهها بمعن بن زائدة من طوى سجل الطائي في السجود ۔ وثوى نجم
اقباله في افق السعود وجوده يفيض المنوال ۔ وجوده يسبق النسال
كالعارض الهطال طراز حلة العز والبراعة ضرغام غاب الهيبة
والشجاعة سيف الله المسلول على اعداء الله واعداء الرسول
آصف سليمان زمان ۔ سهراب اسكندر الاوان ۔ ملاذ الفقراء والمساكين
معاذ الضعفاء والملهوفين طود الابهة والتمكين العارف بقدر العلوم
واهلها الطاوي لمسافات الكمال حزنها وسهلها ممزق الصفوف في المعارك
نايح الالوف وهو يضحك ناظم امور العالم منجح مطالب الامم غزير اللطف
والكرم وزير سلطان العرب والعجم ولي النعم رضي الاخلاق والشيم ۔
مولانا ابو الجود والهمم رجب باشا لا سار فلك الفلك على الخلاق ما شار
ولا برحت تسقى يداه من شراب الرافة عطاش بعزة من جعل الليل لباسا
والنهار معاشا آمين آمين لا ارضى بواحدة حتى ابلغها سبعين امينا ۔

۔ قرظ العبد القليل العويز المفتقر الى الملك الشافي العزيز ۔
۔ ابو المعالي علي الشهير بموجي اله قتري العمري ۔
۔ سامحه الله فيما صدر عنه من الزلات وبدل ۔
۔ سيئاته حسنات بجاه جد المؤلف محمد شفيع ۔
۔ العصاة في العرصات آمين ۔

عشاقی افندینکدر

ای بحکمت جان و دل داده بمشتی ما و طین ... در دل گل کرده نار و باد را بستی گزین

صد هزار اضداد یکدیگر ز درد و از دوا ... خامهٔ صنعت رقم کرده بلوح هر جبین

بر در دار الشفای لطف خود بنوشته ... هذه جنات عدن فادخلوها خالدین

شیرهٔ جان ناگوار آید نه گر از باغ تست ... گر ز کشت تست حنظل لذة للشاربین

خسته دل منشین عشاقی درد و درمان را بهم ... چون نوشته خامهٔ حکم خداوند قرین

سپاس و ستایش که حاوی اجناس درود و جامع انواع محامد نامعدود اوله اول حکمت آموز طبیعت و انجمن افروز هنگامهٔ فطرت حکیم بی علت و احد بی قلت خاصیت بخش عقاقیر مرتب ساز فلک اثیر حضرتلرینک شان بی شین عظمت نشان و ذات ممتنع القرین باهر البرهاننه اولسون که اطفال شئونات و مظاهر مهد عدمده غنوده و خط و خالی اضافات و اعتبارات جمال شاهد وحدتدن زدوده ایکن بحکم قاحببت ان اعرف کوش شهرستان عمایی زمزمهٔ امر کن ایله مشنف ایلیوب براعهٔ حکمتی تسییر نقطه دن نیچه دوایر و تسطیح خطدن فلک سایر ایجاد و یراعهٔ مشیتی تصویر هیولای کلیه واسطه سیله عالم اجسام و ابعاد بنیاد ایدوب تأثیر اجرام علویهٔ آباء رتبت و تأثیر اجسام سفلیهٔ امهات نسبتدن موالید سکانه صورت نمای دریچهٔ تکوّن و چهره آرای حجرهٔ تعیّن اولوب اضداد عناصر تصاغری و اجسنی روشان اسطقسات تقارعی باعث سلسله جنبانی آشتی و امتزاج و بادی جبهه پردازی ساده رویان مزاج اولوب صندوقچهٔ هزار میخ کالبدان اینده دُرِ گرانمایهٔ جانی نهان و خدمت پاسبانی ده حواس ظاهره و باطنه یی نگهبان ایلیوب دستیر دطرازان خللدن دورباش خدمتکاران طبیعت ایله مصون و پا

ینده درازی عسکر عالمدن مدد رسانی جیوش عقاقیر ایله مأمون ایلدی **مثنوی**

تعالی الله چه کار فیلسوفست ... که عقل کل ز سرّش بی وقوفست

عمی یک عالم بی انتها بود ... ز تجرید عقول ما جدا بود

بمعموری آن عالم بفرمود ... وز آن پس بود و نهان شد همه بود

بجنبش نقطهٔ اول گشت دایر ... هویدا شد از و چندین دوایر

ز افلاک متمم وز ممثل ... ز حاوی وز محوی وز معدل

بصورت شد هیولا را تعین ... عرض با جوهر آمد در تمکن

ز تعلیمی طبیعی را لقا داد ... ز هر جسمی بخیره دیده بگشاد

طبیعت شد بشهرستان ابدان ... پی حفظ قوی در حکم سلطان

و صلوات تامیات اول علّت ایجاد ممکنات سبب سلسلهٔ موجودات شارع قوانین حکمت و اضع دوای دین شریعت صاحب جوامع الکلم و نوابع الحکم طبیب نفوس کمل مرتبهٔ عقل اول صاحب لوای انا فتحنا محرم اسرار دنی فتدلی حکیم علّت عصیان انام دلیل مرالق اقدام معتدل طبایع البریه مکمّل النفوس البشریه مسندنشین ابیت عند ربی شمع کاشانهٔ مطلبی محمد سید الوری حضرتلرینک روح پر فتوحلرینه اولسون که قبتی دوایر عظامدن ارتسام ابدان درز قوی و لامی قحف آسمانی سهم قاب قوسین ایله تشریح و معدل المسیر افداء عظم فکه و فقار منطقهٔ وجهه اکلیلی جبر و تنضید و توشیح ایلدی **نظم**

احمد مرسل که ملک چاکرش ... خاک درش کرده فلک افسرش

غوطه خور بحر وجوب قدم ... یم فلک از کرمش یک دو نم

از سفرش مرحلهٔ نه قباب ... وز سبقش هر ورقی صد کتاب

عیسی مریم ز درش فیض جو ... خاک درش بهر خضر آب رو

شربتی از دار شفایش شفا ... قطرهٔ از جود کفش صد دوا

حکمت اولنقش خدای ازل • طب نبی خوان وبپرسش علل •
معتدل اگر معتدل کاینات • میمنه گر میسرهٔ شش جهات •
نبض همه درخم انگشت او • روی همه سوی فرا پشت او •
وچهار یار گزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینه اولسون که مثال
عناصر اجتماع واجتماعلرندن جسم دین وملتهٔ اعتدال وشرایین
امت اتفاقلرندن روح مالامال حاصل اولدی وآل واصحاب عترتلرینه
اولسون که هر بری دلیل مقاصد نجات وطبیب داء زلات وشافی
غایب وشاهد ومعالج ساهی وعامد وبعد سلالهٔ امهات عناصر
وابای افلاک اولان صفدران مصف ادراکه خفی بیورلمیه که کساد
متاع عرفان وتنگ ویوی تبه حرماندن قلبه سوء المزاج وقالبه امراض
ممتنع العلاج کریبانگیر اولوب دکانچهٔ دماغه یغماگران سودا دست
دراز وجنود وساوس ابواب حواسی بازاستمکین قطعه
چه دردست این که علیمی مبتلا شد • نه زافلاطون دوا نه زابن سینا •
همه هیچون منداز دست کردون • از وبرکه رسانم حرف شکوا •
دیه رک استاد کارخانهٔ امکان ومهندس اساس کون ومکان اولان
پر عقلدن استمداد ایتدکمده بنی برحکیم حاذق ومخبر صادق خدمتنه
ارشاد دولقاسیله خاطری بند غمدن آزاد ایلیوب موسای همتم طور تجلیده
نار ایمن ایله مانوس اولوب بدا سلام وجواب علیک انک بالواد
المقدس طوی فاخلع نعلیک ایله مبشر ومشرف دستبوس اولدیغمده کوردکه
برشیخ مربع نشین وجدول مندلده دعوت روحانیتین ایچون خلوت
گزین ذلک مما اوحی الیک ربک من الحکمة ایله عامل تهذیب
اخلاق وتصفیهٔ باطنده برکامل مکمل حکیم فیلسوف متکلم بی صوت وحروف
آیینهٔ قلب صفوتی نمونی ژنک اکداردن مجلو ودفینهٔ صدر حکمت مرهونی

تقدیسهٔ اسرار ادریسی ایله مملو مقدم مشائیان • ممجد مرت اشراقیان
حاصلی بوقنده برکتاب مدون فرین وکریمهٔ ولیشف صدور قوم مؤمنین
ایله معنون نشر نده مناشیر ابایل تفالی سردرمنده وصف حالی ترک
تازاما سبق بردعراق وحجاز سطوری مثل افلاطونه نردبان یا خود مقاصد
حکمیه یه سلمی برهان انموذج درسگاه ادریس اول ورق دبیرستان
تقدیس برهیکلدرکه صدرندن اشراقیان اقتباس انوار ومشائیان
استفاضهٔ درس وتکرار ایدر هر فصلی اصول بقراط شامل وهر بابی
نتیجهٔ صناعتده کامل بر ؛ آت عة انتظارکشان امراض عنای منای ارباب
اعراض کلیاتی مؤسس بنیان طبی وممهد قانون طبیعی کتابی
اولیسنه اسباب وعلامات واخرینه مایهٔ فخر ومباهات ماصدق
یخرج من بطونها شراب مختلف الوانه اولان اقرابادینی برحقه معجون
جوهری جانفزا ومفرداتی عقاقیر حیات کبی فرومیدان دوام حجر
الحجم کثیر المعنوی جمیل اللفظ جلیل المعنی تنغاء ضد وارباب علل معجون نجاح
دماغ مختل اصولی قانون حیات ودستور العمل نجات متن ومستندی
اجماع حکمایه • موافق منطوق ومفهومی دلالة واقتضاء مقاصد قدمایه مطلق
مبانی بیان طرد وعکس مطالبی باعث ترجیح واستحسان خاص وعام
وسیر وتقسیم استدلال واستنباطی اصحاب تقلیده وتحقیقه ملاذ وزمام
نتیجهٔ افکار لقمان ودم عیسوی ترجمان حکمة العین وترجمهٔ طب نبوی
بوشمس حکمتک اشراق واضاءتی وبو نیر طبیعتک ارتفاع وانخفاضی
برافق حقیقتدن طالع وشارق وبرمطلع ذکا وفطنتدن ساطع وبارقدر
که سواد اعظم شهرستان ضمیرنیک وکهن خانه لرنده اولان نسیج
عنا کبنده خورشید رخشان عکس وار سرگردان وگرفتار در بیت
درشظایای سطرلاب ضمیرش آفتاب • عنکبوتست اوفتاده از لعاب خود بدام

عیسی دم و لقمان قدم افلاطون طبعیات بقراط طبیات ارسطو منش بنیان حکمت
مهندس اساس طبیعت حلی بند شاهدان عبارت وسمه کش ابروی استعارات
شمع فکرتی جذوه بستان طور سینا و چراغ طبیعتی رهنمای ابن سینا
مجمع البحرین علم و عرفان ملتقی الجمعین علم ابدان و ادیان شرف دوده
ستوده خاندان سید الوری محبوب القلوب بنص الا المودة فی القربی
صاحب خط او فر و من یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا طاهر العرق انما یرید الله
لیذهب عنکم الرجس و یطهرکم تطهیرا ما صدق الحکمة تزید فی التشریف
شرفا افتخار السادات والشرفا استعدادک مقلة العینی اعنی سید محمد
افندی الحسینی الدفتری باقلام جواهر حفظه الله الملک القادر که اسمعیل
خامه لری سعی اعتاب و کوششی اقدام ایله یا لکز اشبو فرد حرامم اولان
زمزمی ابداع و بو زیبا طلسمک چشمه سنده فواید عین الحیات و موائد نعم شفالی
ابداع دکلدر بلکه کلیم فکرتی ضرب عصای خامه ایله اون ایکی فقره ده بلمه معجز
نمای فانفجرت منه اثنتی عشرة عینا اولوب هر بر بنده انگشت نما دیدیر
آوریدیه بیجیف اولدوغی اجلدن قامت استعدادی جامهٔ تشریف مناصب
جلیله ایله مخلع و نامهٔ قابلیتنی عمامهٔ مطالب جمیله ایله معمم و محلی قیلیور سزادر
وارنی کوی جهان شاهد آمال و امانی ایکن لن ترانی اسماعی نا روادر علی الخصوص که
نظم پادشاه ربع مسکون خان مراد دین پناه — قبلهٔ مقصود اهل حاجت و ظل اله
حضرتلرینک وکالت کبری و صدارت عظمالری برجوهری بازار تمیز و امتیاز
و صراف نقد معرفت استحقاق و اعزازه مسلم درکه غرّ حضورنده جو معرفت
برخرمن و برگ سبز برگلشن اولوب بو پیچ گنج ناپیکانک طلسمی دخی
اسم سامیلری ایله منفتح و مفتوح اولدر اول صاحب اجلال و سعادت و عنا
اذیال دولت دستور وزارت قانون عدالت میزان امور جمهور امم
کفه دار ترازوی عالم حافظ صحت جسم مملکت معدل ارکان دولت

شارح

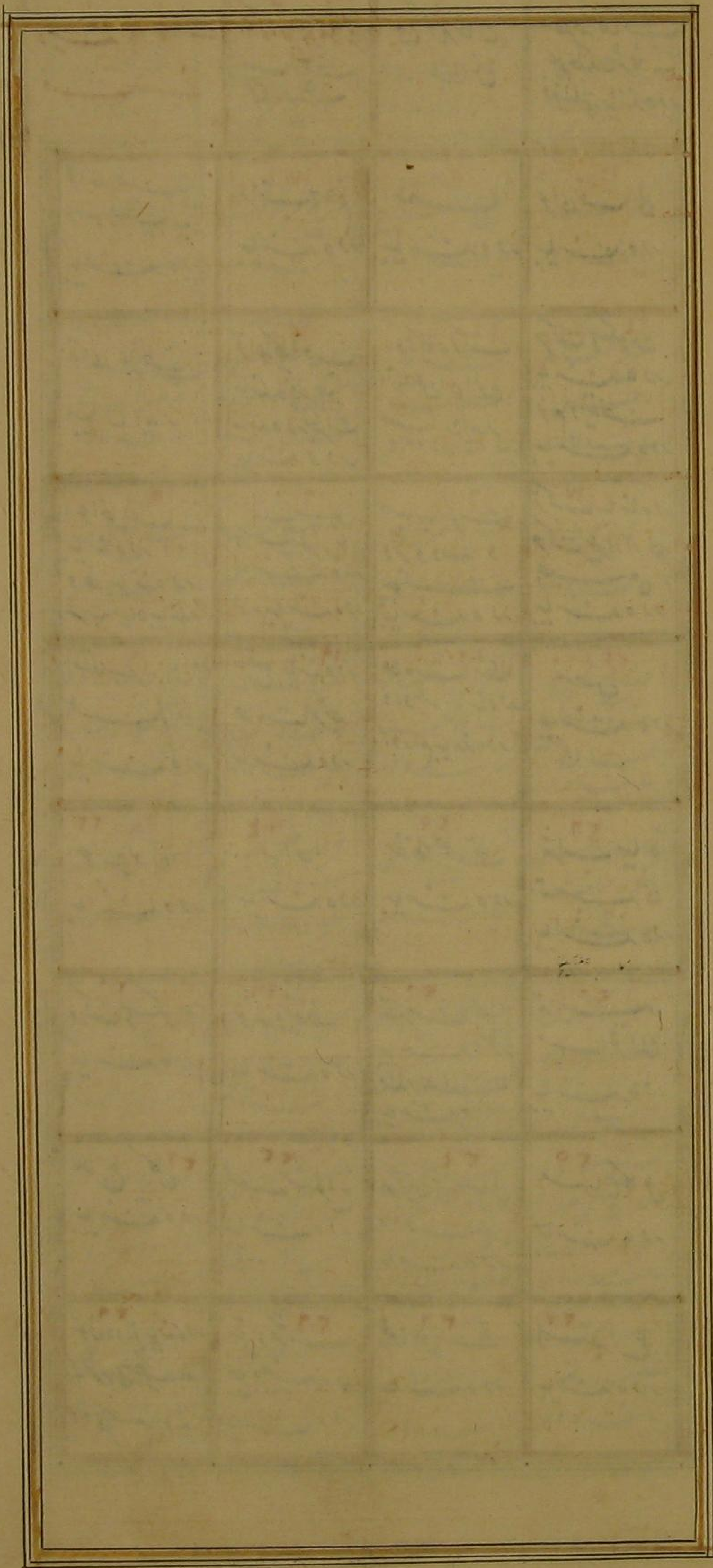
شارح قلوب احبا مشرح صدور اعدا ناسخ حکایات معن و حاتم منشی روایات
برامکه بین الامم کهف اصحاب الاستعداد والاذعان ملاذ ارباب الاستحقاق
والعرفان الحاکم الحکیم الذی یشری مبضع صمصامة القاضب فی اقطار
المشارق والمغارب کجریان الروح فی العروق الضوارب نظام الملک
عدل و داد ارسطوی اسکندر نهاد ثانی آصف بن برخیا یعنی وزیر خطیر القدر
رجب پاشا دام ظلک الفلک سایرا علی وفق ما شاء نظم

اول سعادتلو رجب پاشا که فرآصفی — بولدی ذات پاکی ایله بکله دن اجلال و شان
اول وزیر جم حشم کیم موکب اجلالنه — بر فضای تنکنا در ساحه کون و مکان
حامی دین و دول نصرت ده ملک و ملل — باعث نظم امور کارگاه کن فکان
نعل سم اشهب گیتی نوردی ماه نو — گرد راه موکب انجم شماری کهکشان
آستانی نکته پردازان دهره ملتجی — آستینی معرفت اهلینه گنج شایگان
پیشگاه دانشنده عقل کل زانو نشین — شاهراه فکرتنده بو علی جاروکشان
ظل نخل رافتنده سایه پرور شرق و غرب — زیر بار منتنده خم رقاب انس و جان
حق تعالی دولتن کوندن کونه افزون ایده — سایه سنده کامیاب اوله جهان اولکامران

آتی اوکنده ایکی پیکی اوله فتح و ظفر
هر یکا کیم عزم ایده خضر اوله اکا همعنان

هاشمی افندینک بو کتاب مستطابه تاریخی مثنوی طرزنده
یکرمی دورت بیتدر که هر مصرعی تاریخ اولمشدر

بنام حکیم و دوست خبیر ١٠٢٥	که بیچاره اولدی ابد دستگیر ١٠٢٥
رسول محمد حبیب خدا ١٠٢٥	بزه شرعله اولدی چون رهنما ١٠٢٥
زهی آل و اصحاب اخیار بس ١٠٢٥	الی لطف حقه اوله دسترس ١٠٢٥
او سید که کور در دیر زهر سوز ١٠٢٥	زر کیمیا سیم جوهر توزی ١٠٢٥
ترزکرد آل علی مشک ناب ١٠٢٥	بکا اولدی کحل بصر بو تراب ١٠٢٥

او سید که علمی بوله ارتمه سنه ١٠٣٥
بلن علم دینی جلی و خفی سنه ١٠٣٥
خصوصا مؤلف اوله اول ادب سنه ١٠٣٥
سزا بولسه تصنیفی درده دوا سنه ١٠٣٥
پسندیده اکمل خاص و عام سنه ١٠٣٥
زهی پاک اولوب یاری لطف خدا سنه ١٠٣٥
محلی دهره اول او سید شریف سنه ١٠٣٥
منجمله هبدروب هیبانی سنه ١٠٣٥
زهی حکمت آمیز بو نوکتاب سنه ١٠٣٥
زهی پاک اثر علم طبده لطیف سنه ١٠٣٥
بها اولمیه مثلی بو قدر دلا سنه ١٠٣٥
یازردرده درمان ارایان بولوب سنه ١٠٣٥
شفاده بو زیباده حکمت نصاب سنه ١٠٣٥
رجب اولدی اسم شریفی محل سنه ١٠٣٥
وزارتمه اولوب چوقایم مقام سنه ١٠٣٥
یازلدقجه بو نسخه دیکم دلا سنه ١٠٣٥
انک رایی تابان مه بدر اولا سنه ١٠٣٥
یازوب جهدله هاشمی مثنوی سنه ١٠٣٥
سبیله هر مصرعینی بولور سنه ١٠٣٥

بیکم خواجه قل طفل جان و دل سنه ١٠٣٥
اوله جمله سید ارکب اشرفی سنه ١٠٣٥
شفا سازادور روحه نامی طبیب سنه ١٠٣٥
ادرتبه محل داد حقدر اکا سنه ١٠٣٥
ولی خلق سید محمد بنام سنه ١٠٣٥
اب دائمه ایتدی سیادت عطا سنه ١٠٣٥
خدا قلدی اهل نسبده لطیف سنه ١٠٣٥
او نور علم ابدان ایله حکمتی سنه ١٠٣٥
عجب طور پاک فصاحت نصاب سنه ١٠٣٥
اوله کورسه مداحی این شریف سنه ١٠٣٥
بو کون درد بیماره عاجل شفا سنه ١٠٣٥
بونک نامی انموذج طب اولوب سنه ١٠٣٥
وزیر اسمنه درزهی به کتاب سنه ١٠٣٥
سه رایی عدلیله روشن کوزل سنه ١٠٣٥
قلوب سبکه دنیایی امر به رام سنه ١٠٣٥
صفای قلوب اهل صدره شفا سنه ١٠٣٥
سعادتله دایم محل صدر اولا سنه ١٠٣٥
قویوب حق بو دقته طرز نوی سنه ١٠٣٥
انک جمله سی سال اتمام اولور سنه ١٠٣٥

سنه ١٠٣٥
بونی صی اوله داخی آسمان صدد
کله جمله سی بیک اوتوز بش عدد
سنه ١٠٣٥

١ ٢ توحيد باری نعت نبی	٣ ذکر مدایح پادشاهی سبب تألیف کتاب	٤ مدح کوهرخان سلطان	٥ مقدمهٔ کتاب علم طبك شرف وفضیلتی بیاننده در
٦ قواعد طبیعیه وامور طبیعیه بیاننده در	٧ مراتب هضم بیاننده در	٩ اعضا بیاننده در	١٠ قوای نفسانی بیاننده در
١١ قواعد علم طب بیان ایدر	١٣ قواعد کلیهٔ طب بیاننده در هوا بیاننده در تغیرات بیاننده در	١٤ روزکارلرك انواعن احوالن بیان ایدر	١٤ حرکت وسکون بیاننده در نوم ویقظه بیاننده در
١٥ اعراض نفسانی بیاننده در دوا وغذا بیاننده در شربت میاه بیاننده در	١٦ احتباس واستفراغ بیاننده در حمام بیاننده در	١٦ اسباب سخونت وبرودت و یبوست بیاننده در	١٧ ترکیب بیاننده در حرکت غیرارادی وطبیعی بیاننده در
١٨ امتلایی بیان ایدر اعراض بیاننده در	١٩ موضع بیاننده در علامات امزجه بیاننده در	٢٠ علامات امتلا واوجعه بیاننده در اورام بیاننده در	٢١ نبض بیاننده در
٢٢ احوال بول بیاننده در	٢٤ براز بیاننده در	٢٥ حفظ صحت بیاننده در	٢٦ شراب میاه تدبیری بیاننده در
٢٨ حرکت وسکون بیاننده در	٢٩ نوم ویقظه بیاننده در	٣٠ تدبیر مشایخ بیاننده در متنذرات بیاننده در	٣٠ تدبیر مسافران بیاننده در
٣١ علاج کل بیاننده در	٣٣ کیفیت استفراغ بیاننده در	٣٤ قوانین قی واسهال وفصد بیاننده در	٣٥ اسهال کامل بیاننده در
٣٦ شول دوالر بیاننده در که ضرری عظیم وذی سم اوله	٣٦ مقی ویتك نفع وضرری بیاننده در	٣٦ خواص قی بیاننده در	٣٧ استفراغ بیاننده در

٣٨ تدبیر وصول بیاننده در	٣٩ کیفیت جماع ونفع ضرری بیاننده در	٤٠ تشریح اعضا انسانی وتشریح عظم بیاننده در	٤١ تشریح دندان بیاننده در
٤٢ فقرات بیاننده در	٤٣ تشریح اضلاع بیاننده در	٤٣ تشریح ترقوقت بیاننده در	٤٣ تشریح عضد بیاننده در
٤٣ تشریح عظام رجل بیاننده در	٤٥ تشریح اعصاب بیاننده در	٤٦ شول اعصاب تشریحی بیاننده در که نخاعدن بتر	٤٦ تشریح عضلات بیاننده در
٤٨ تشریح ورید بیاننده در	٥٠ تشریح شریان بیاننده در	٥١ تشریح غشا بیاننده در	٥٢ تشریح حجاب بیاننده در
٥٣ تشریح عین بیاننده در وتشریح لسان بیاننده در	٥٤ تشریح ریه بیاننده در تشریح قلب بیاننده در	٥٥ تشریح مری ومعده وامعا بیاننده در	٥٦ تشریح کبد بیاننده در تشریح کلیه ومثانه بیاننده در
٥٧ آلات تناسل ذکور واناث بیاننده در	٥٧ تشریح مراق بیاننده در	٥٨ حروف تهجی اوزره ادویه واغذیهٔ منفردهنك کیفیاتی ودرجاتنی وتأثیراتیله بیان ایدر	٨٩ ادویهٔ مرکبه بیاننده در
٩٠ ادویهٔ مرکبهدن مقدمات علاجده الزم اولان مرکبات بیاننده در	٩٢ شول مرضلر که بر عضوه مختص اوله انلرك سببلری وعلامتلری ومعالجاتی بیاننده در	٩٢ انواع صداعدن صداع حار وساذج بیاننده در	٩٣ صداع بارد ساذج بیاننده در صداع دموی بیاننده در
٩٤ صداع صفراوی صداع بلغمی صداع سوداوی بیاننده در	٩٥ صداع ریحی بیاننده در معده شرکتیله اولان صداع بیاننده در	٩٥ صداع استفراغی صداع خماری صداع بیضه بیاننده در	٩٦ صداع سددی بیاننده در ضربه وسقطهدن اولان صداع بیاننده در
٩٦ بیضه بیاننده در شقیقه بیاننده در	٩٧ سرسام بیاننده در سرسام صفراوی بیاننده در	٩٨ سرسام دموی بیاننده در	٩٨ سرسام بلغمی بیاننده در سرسام سوداوی بیاننده در

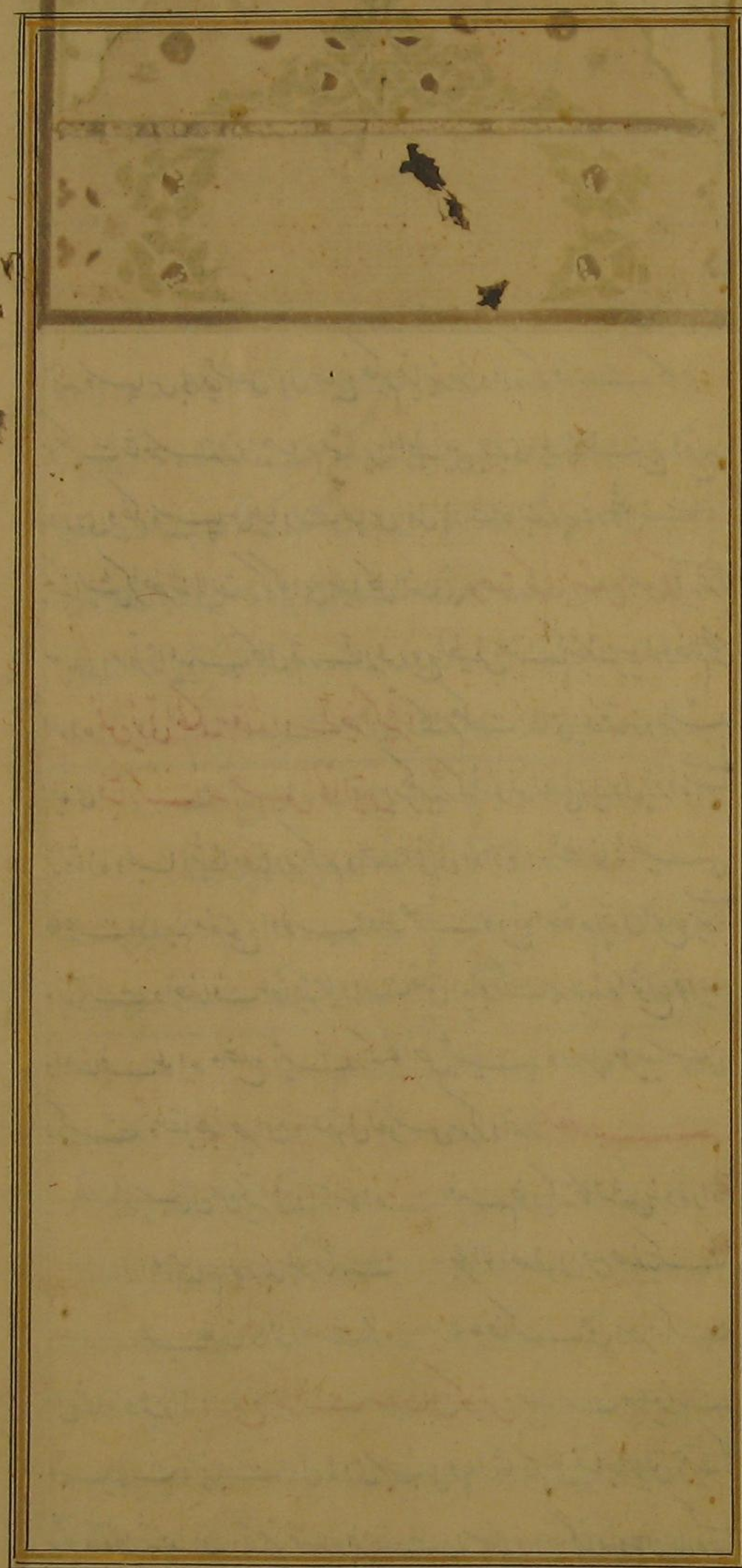
٩٨ ماشرا بیانده در سدر بیانده در	٩٩ دوار بیانده در غشی سبات بیانده در غوقی جمود بیانده در	١٠٠ سهر بیانده در سبات سهری بیانده در	١٠١ نسیان بیانده در مالیخولیا بیانده در
١٠٢ مالیخولیای مراقی بیانده در	١٠٣ قطرب بیانده در مانیا بیانده در	١٠٤ رعونت وحمق بیانده در	١٠٥ عشق بیانده در کابوس بیانده در صرع بیانده در
١٠٦ سکتة بیانده در	١٠٧ فالج بیانده در	١٠٩ خدر بیانده در تشنج بیانده در	١١٠ اختلاج بیانده در لقوه بیانده در
١١١ رعشه بیانده در زکام بیانده در	١١٣ امراض عین بیانده در رمد بیانده در	١١٥ دردبیج بیانده در جرب بیانده در	١١٥ طرفه بیانده در ظفره بیانده در
١١٦ سبل بیانده در	١١٧ قمل وقمقام بیانده در قروح الجفن بیانده در سلاق بیانده در	١١٨ برده بیانده در شعیره بیانده در	١١٨ شرناق بیانده در شعر منقلب بیانده در
١١٩ حکة الاماق والاجفان بیانده در کمنة الجفن بیانده در	١١٩ حسا بیانده در دمعه بیانده در بیاض بیانده در	١٢٠ ضربه بیانده در غرب بیانده در عشا بیانده در	١٢١ جهر بیانده در ما بیانده در
١٢٣ ضعف بصر بیانده در	١٢٤ امراض الانف بیانده در	١٢٥ خناف الانف بیانده در	١٢٦ قروح الانف بیانده در رعاف بیانده در
١٢٦ امراض اللثه والاسنان والشفتین والفم بیانده در	١٢٧ ضعف الاسنان بیانده در ذوو الاسنان بیانده در	١٢٨ تشمک نقصانی وبطلانی بیانده در	١٢٨ ضربین بیانده در لثه بیانده در
١٢٩ وجع الاسنان بیانده در	١٣٠ بخر بیانده در قلاع بیانده در	١٣١ قلع وتفتیت اسنان بیانده در	١٣١ لعاب بیانده در تشقق الشفه بیانده در

امراض

١٣٢ امراض الوجه بیانده در بادشنام بیانده در	١٣٢ امراض اللسان بیانده در	١٣٣ امراض الاذن بیانده در	١٣٤ طنین ودوی بیانده در
١٣٦ وجع الاذن بیانده در قروح الاذن بیانده در	١٣٦ امراض الحلق بب نده در	١٣٨ استرخاء اللهات بیانده	١٣٨ ضیق النفس بیانده در ربو بیانده در
١٣٩ انتصاب بیانده در بحة الصوت بیانده در سعال بیانده در	١٤٠ نفث الدم بیانده در	١٤١ علق بیانده در نفسه وشوکه بیانده در	١٤٢ مرض سل بیانده در
١٤٣ تدبیر معدوق امراض الصدر والریه بیانده در	١٤٥ امراض قلب بیانده در خفقان بیانده در	١٤٨ غشی بیانده در ثدی بیانده در قلت لبن بیانده در	١٤٨ امراض معده بیانده در
١٤٩ تخمه وفساد غذا بیانده در	١٤٩ شهوتک نقصانی وبطلانی بیانده در	١٥٢ فساد شهوت بیانده در	١٥٠ جوع الکلبیه بیانده در عطش بیانده در
١٥١ هضمک نقصانی وبطلانی بیانده در	١٥١ هضمک فسادی بیانده در فواق بیانده در	١٥٢ قی وتهوع بیانده در	١٥٣ کبدک سده لری بیانده در
١٥٤ کبدده نفخه وریح بیانده در اورام کبد بیانده در	١٥٦ سوء القنیه بیانده در استسقا بیانده در	١٥٩ امراض الامعا بیانده در	١٦٣ سحج وقروح الامعا بیانده در
١٦٣ مغص بیانده در قولنج بیانده در	١٦٤ دود بیانده در یعنی امعاده اولان قوردلرک نوعی وشکلی	١٦٥ امراض المقعد بیانده در استرخاء المقعد بیانده در	١٦٧ خروج مقعد بیانده در حکة المقعد بیانده در بواسیر بیانده در
١٦٩ زحیر بیانده در	١٧٠ امراض طحال بیانده در	١٧١ یرقان بیانده در	١٧٢ طحالک ورمی ونفخه سی بیانده در

١٧٤ امراض الكلى والمثانة بياننده در حصات بياننده در	١٧٦ قروح الكلى والمثانه بياننده در	١٧٨ جرب مثانه بياننده در ريح مثانه بياننده	١٧٩ سلس البول و قرانشنده بتول بياننده در
١٨٠ زيابيطس بياننده در تقاطر بول بياننده در	١٨٠ منسيده اولان كلام بياننده در	١٨١ انتشار ذكر بياننده در نقضنة الباه بياننده در	١٨٢ شهوتك كثرتى بياننده در
١٨٣ كثرت احتلام وبطوء انزال بياننده در	١٨٣ سرعت انزال بياننده در غذيوط بياننده در ابنه بياننده در	١٨٤ جماعى چوق ايدوب فرركورتشكمسنك بياننده در	١٨٤ معظمات ذكر بياننده در
١٨٥ تضييق القبل بياننده در امراض الرحم بياننده در	١٨٥ مسخنات وملذذات بياننده در	١٨٦ عقر بياننده در	١٨٧ كبه لكه معين اولان ادويه بياننده در
١٨٧ كبه لكك علاماتى واحكامى بياننده در	١٨٧ اركك اولمق وانثك علاماتى بياننده در	١٨٨ اسقام جنين بياننده در تدبير الحوامل بياننده در	١٩٠ تسهيل الولاده بياننده در اورام الرحم بياننده در
١٩٠ كثرت الطمث بياننده در احتباس الطمث بياننده در	١٩١ نفظ الدم بياننده در رتق بياننده در	١٩٢ مرض الرحا بياننده در اختناق الرحم بياننده در	١٩٣ رحمده شش كيفيتى وعلاجى بياننده در
١٩٣ حكة الرحم بياننده در بواسير رحم بياننده در قروح رحم بياننده در	١٩٤ بثو الرحم بياننده در اورام الخصتين بياننده در	١٩٥ قروح الذكر بياننده در فتق بياننده در	١٩٦ حدبه ورياح الافرنج كه كوكسده بارز يومرى اوله انك بياننده در
١٩٦ وجع ظهر بياننده در دوالى بياننده در	١٩٧ داء الفيل بياننده در اوجاع المفاصل بياننده در	١٩٨ عرق النسا بياننده در وجع الورك بياننده در نقرس بياننده در	٢٠١ اورام بياننده در
٢٠٢ اورام بلغميه بياننده در	٢٠٣ اورام سوداويه بياننده در دماميل بياننده در	٢٠٤ بثور بياننده در نمله بياننده در جمره بياننده در	٢٠٥ نفطات بياننده در حصبه و جدرى بياننده در

٢٠٦ جرب وحكه وجذام بياننده در	٢٠٨ طاعون واندن احتراز بياننده در	٢٠٩ كسر بياننده در	٢١٠ زينه بياننده در قلت شعر و اس بياننده در
٢١١ داء الحيه وداء الثعلب بياننده در افراط جعودة الشعر بياننده در	٢١٢ تشقق الشعر بياننده در شيب بياننده در مسودات بياننده در	٢١٣ صلع بياننده در احوال جلد بياننده در	٢١٤ بهق وبرص بياننده در
٢١٥ صئبان بياننده در وقوبا بياننده در	٢١٦ هزال مفرط بياننده در	٢١٧ افراط سمن بياننده در	٢١٨ سموم والمردن احتراز بياننده در
٢١٩ اودن حشرات وحيوانات ارضى ظرو بياننده در	٢٢٠ حيات واصنافى بياننده در	٢٢١ كلب كلب بياننده در	٢٢٢ حميات وماهيتى بياننده در
٢٢٤ حماء يوميه بياننده در	٢٢٧ حميات عفنه بياننده در	٢٢٧ حماء صفراويه بياننده در	٢٢٨ حماء محرقه بياننده در
٢٢٩ حماء مطبقه بياننده در	٢٣٠ حماء سونوخس بياننده در	٢٣١ حماء بلغميه بياننده در	٢٣٣ حماء غب خالص بياننده در
٢٣٤ شطر الغب نام حمى بياننده در	٢٣٤ حماء سوداويه بياننده در	٢٣٦ حماء خمس بياننده در	٢٣٧ حماء دق بياننده در
٢٣٩ حماء مركبه بياننده در	٢٤٠ بحران بياننده در	٢٤٥ اقراباذين بياننده در	٢٤٥ اول حمله دن ترياق فاروق وساير تركيبات بياننده در
٢٤٧ مترو ذيطوس وانك امثالنك تركيبلرى بياننده در	٢٤٩ معاجين بياننده در	٢٥٠ معاجين مقويه بياننده در	٢٥٧ جوارشات بياننده در

حمد و سپاس بی قیاس اول صانع حکیم جنابنه سزاواردر که قدرت کامله وحکمت شامله سندن اجسام متباین الطبایعی بربری ایله امتزاج و مزاج ویردی وشکر و سپاس عبادت لباس اول پادشاه بنده پرور وشهنشاه بخشایشگر حضرتنه لایقدر که اهل هیاکل انسانی **وصوركم فاحسن صوركم** آیه شریفه سیله معلم ومطرز ایلیوب کمال قدرتی ایله روح لطیفی جسم کثیفه پیوند و عالم خلقی امداده **فمن یؤتی الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا** کلام حکمت نظامی ایله ممتاز و سربلند ایلدی **فتبارك الله احسن الخالقین** بر حکیمدر که نشو ونمو لطفی ایله دل پژمرده انسانی تر و تازه و عباد شفا معتادینه کرم و احسانی بی اندازه در شفاخانه عیسی حاجت اربابنه مفتوح اولوب حفظ صحت و دفع اسقام ایچون انواع حیوانات و نباتات و اصناف عقاقیر جمادات خلق ایدوب هر برنده انواع فواید واصناف عوايد وضع ایلمشدر که خواص عجیبه و اسرار غریبه سی درکنده عقل بشر حیران و عقول نفوسی سرگرداندر **نظم**

سبحان من تحیر فی ذاته سواه • فهم خرد بکنه کمالش نبرده راه

اعتصام الوری بمعرفتك • عجز الواصفون عن صفتك

تب علینا فاننا بشر • ما عرفناك حق معرفتك

جل شانه و عم نواله **در مدح حضرت سلطان کونین** صلوات صافیات و تسلیمات وافیات اول هادی سبل و پادشاه رسل جنابنه لایقدر که حقیقتده تشریح قانون شریعت و توضیح منهاج طریقت ایله مبتلاء داء گناه اولان بیچاره گان دفع علتی یابنده دارو وعد و وعید برله مرکب فیضان لطفندن شراب غفران ایله داء عصیانلرینه رحمت رسان اولمشدر و تحیات عنبر شمیم و تکریمات عبهر نسیم اول پادشاه مالك مسند و ما ارسلناك و اول شهنشاه صدر صفه لولاك حضرتلرینك شان عزت نشانلرینه مخصوصدر که تفضیل ذات سعادت سماتی حقنده نص شریف **انك لعلی خلق عظیم** نزل و ذات رسالت صفاتی شفاء شفاعت ارباب جرم و گناه ایچون مرسلدر بر نبی امیدر که مکتب عرفانده مدرس وشیث وادریس درسنه نگران و بر فارس میدان حکمتدر که رکاب سعادت ارتکابنده فیثاغورث و لقمان شیئا علی الوجوه دامن دربیان اولمشلردر اغاثاذیمون و افلاطون درسعادت مدارنده بنده حلقه بگوشی ارسطو و سقراط و بقراط غلام غاشیه بردوشیدر **نظم**

سرخیل مقربان درگاه • مخصوص مقام لی مع الله

صاحب رمز یاسین و طاها • علیه افضل الصلوة و ازکاها

ستاره بدرخشید و ماه مجلس شد • دل رمیده ما را رفیق و مونس شد

حبیب من که بمکتب نرفت و خط ننوشت • بغمزه مسئله آموز صد مدرس شد

صلی الله تعالی علیه و علی آله و صحبه و سلم اجمعین **ذکر محامد و مدایح حضرت خلافت پناهی خلد الله سلطانه و افاض علی العالمین احسانه** اشبو کتاب حکمت نصاب رواج نعت رسالت مآب محمدی تحریری ایله معطر و عنبر فام اولدی ایسه لایقدر که سر کتاب مشکین نقابه افسر مدح پادشاهی ایله آسمان سای و شهرت آرای اوله اصحاب تفقدر که دین و دولت توامان و حمار شرع دین بی حمایه تیغ سلطان بی امن و امان درلر اگرچه بار شمشیر شاهی و همت سلطان دین پناهی اولمیه بوستان شرع تازه و تمکین اولمز زیرا که بنات اعداء دین و هجوم کفار طاعین ایله بی بار اولمسی مقرر اولور و اگر آفتاب عدل و سیاست

سلطان سایه‌گستر اولمیه بوستان دین وایمانده کل عرفان
شکفته وخندان اولمق متعذر در **قطعه**

از سیاست نظام یابد ملک ـ بی سیاست خلل پذیر بود
نسق کارهای عالم را ـ از سیاسات گریز بود

اخبار نبویده وارد اولمشدر **الدین اس والملک حارس ومالا اس له**
فمهدوم ومالا حارس له فضایع بو فضایل علیه ومناقب سنیه پادشاه
دین پناه وشهریار سعادت دستگاه خداوند پادشاهان عالم وپادشاه خداوند
بنی آدم خلاصهٔ عالم کنفکان دُر دریای جود وگوهر امکان ماحی انفاس الکفر
والفساد حامی احباس الخلق والعباد معز الدنیا والدین غیاث الاسلام
والمسلمین زبدهٔ سلاطین آل عثمان **السلطان مراد خان ابن سلطان** ٤
احمد خان خضر تکرید رایدالله دولته وابّد سلطنته الی انقراض الزمان
وانقضاء الاوان آمین یا معین **قطعه**

سرو اقبال ونهال دولتی سرسبز اولا ـ گلشن عمری گلینه ایرمیه باد خزان
دولتیله اوله دایم کامبین وکامیاب ـ نصرتیله اوله سردم کامکار وکامران

سبب تالیف کتاب وموجب تسطیر حکمت نصاب داعی حقیر
سید محمد الطبیب الشهیر بامیر چلبی بنده‌لری مدت مدیده واز زمان
بعیده علوم حکمیات وفنون ریاضیات ایله تقید ایدوب جمله‌دن زیاده
سلیقم کتب اطباده تتبعنه مصروف اولوب کامل ومکمل نیجه حذاق اطبا ایله
اختلاط ونیجه‌لرینه خدمت ایله جد واجتهاد ایدوب تحصیلنده انواع
تعب چکوب مقدمات علومی اعنی طبک جزئیات وکلیاتنی کوردم وبر نیجه
مدت محروسهٔ مصرده سلطان محمد قلاون بیمارخانه‌سنده رئیس
الاطبا وناظر اولدم اول جهتله دخی نیجه تجربیات وتحقیقات عمله واصل
اولدم که وصولی توهم اولنمز بو نعم جلیله‌نک شکرینی ادا ذمهٔ همته فرض

اولمغین خاطره عاطره اندیشه ولایح اولدی که زبان ترکی رومده اوزره بر
کتاب مرقوم اولیدی علم وعملی شامل کتب طبیه‌نک مفردات ومرکباتنی
کمسق وکامل اوله لکن عوایق روزگار وعوایق لیل ونهار جمله‌دن اصحاب
امراضه علاج واول وسیله ایله امر معاشی واحتیاجدن خلاصه چاره اولمدی
بو مخدرهٔ غیبی تتق حجاب اختفادن عرض جمال ایده فی الجمله تعویق مباعده
وتوفیق مساعده دواعی مجتمع موانع مرتفع اولوب سنه اربع وثلثین
والف ذی الحجه‌سنک اوایلنده انجام واول سنه‌نک اواخرنده انجام
واتمام میسر اولدی سبب حقیقی تالیف وعلت تامهٔ ترصیف حضرت
مکرمت مآب ومعدلت رایات دُر دریای جود وعطا وماحی جور وظلم
وخطا غضنفر صولت واسد همت نرمیان قیافت روز رزمنده شیر
فلک گردون شیر علم گبی لرزان وخصم لعین خصوصا افرنج ملاعین صاعقهٔ
تیغ بیدریغندن سوزان قزاق لعین خود الی یوم القیام اوقلانمش خنزیر مثال
مقابله‌سندن گریزاندر **مثنوی**

بدعت وکفر اهلنی ناامید اوله ـ دولت ودین پشت وپناهی امید اوله
لطف ازل پشت وپناهی اولا ـ شرع نبی هادی راهی اولا
روشن ایده دولتنی کردگار ـ کوکبهٔ گوکبنی صبح وار
نیتنی خیر در صبح وشام ـ عاقبتی خیر ایده رب الانام

بو وزیر مشتری نظیر درگه عهد ملک شاهیده اولیدی وزیری نظام الملک
نظام ملکی اندن تعلیم ایدر ایدی وگر بوزرجمهر بونک زمان حکمت اقرانده
کلیدی وزارت نوشین روانی بو صاحب دولتدن روان ایدردی **قصیده**

ای ظهیر دین ودولت مظهر لطف خدا ـ وی معین ملک وملت پرتو نور هدا
حضرت پاشای دریادل وزیر کاردان ـ مرد میدان بزد شیر کهسار دغا
داور جمشید فر دستور اسکندر ظفر ـ سرور عالی نظر کان عطا بحر سخا

معدلت گستر رجب پاشا کرم بخشا اوکیم
خاک درگاهنده انک مهر انور بر گدا

پهلوان عرصهٔ رزم و شجاعت کیم انک
خشیتندن شیرلر کهساره ایلر التجا

صویه اوردی کندوینی خوفیله دریاده نهنک
هیبتندن کوه دن گیردی دلیکه اژدها

چکسه لر کنند ولره لایق اولو الابصار انی
خاک پایک گوهر یدر چشم جانه توتیا

نعمت بی منتی مبذول و لطفی رایکان
خوان احسان فراوانه بو کون ایتدی صلا

شاکر و راضی اولوب ترسانه خلقی جملهسی
از دیاد دولت و عمرینه ایلرلر دعا

اولمدی رنجیده دل کیمسه زماننده انک
اول عطا ایتدی بنه هر کیمسه ایتدیسه خطا

قولاغی دولدی سپهرک صنمه بدر اولدی هلال
صالدی نام ایلنبری عالمه صیت و صدا

دولتکده بنه بر گنجینه کشف اولدی بکا
حمد لله فتح باب اولدی میسر سر ورا

اول کتابی کیم اوبر گنجینهٔ پنهان ایدی
همنکله بن انی ایجدم اولوب حکمت نما

کورمشدی کیمسه بر محجوب محجوب ایدی اول
کیمسه یه اچلمامشدی ایلیشدی اختفا

کشف اولوب کلدی کورندی پردهٔ اسراردن
ظاهر اولدی حسنی انک ایلدی عرض لقا

بر معما ایدی کیم بلمزدی کیمسه آدنی
مشکلی حل ایتمامشدی داخی بر مشکل گشا

جملهٔ اسرار حکمتده بونک موضوعی هب
قوله معمور اولسه بو بله لطفکه ایتدم بنا

علم طبی وار اولور انکله سالک جهندی
علم طبی وار که انکله کلور صدره شفا

جمله تاثیراتی بونده انجمک موجوددر
حرز جان ایچون اگر یازلسه بو نسخه روا

وارمی عالمده بونک فوقنده بر عالی اثر
اولهٔ تختنده انک داخل سموات علا

قیمتی یوق بو کتابک گوهر نایابدر
وار ایسه حسن قبولکده مگر آنکه بها

بو کتابم کسب ایدوب ذکر شریفکله شرف
نامک ایله نامدار اولسه اثرلرده سزا

او قنوب یازلدقچه بو کتاب مستطاب
صفحهٔ ایامده نامک بوله دایم بقا

طالع اولدقچه فلکده روز و شب شمس و قمر
فیض یاب اولدقچه آثاری ایله ارض و سما

کوکب بختک شرف برجنده بدر اولوب تمام
ارتهٔ عمر و دولتک بوله ترقی دایما

قنده عزم ایلرسک اولسون همت مردان معین ایده سن اعدای دین و دولته پنجه غزا
رهبرک خضر پیمبر عسکرک فتح و ظفر یار و یولداشک اولا ارواح انبیا و اولیا

فارس میدان شجاعت حارس دیوان عدالت نظام الملک صلاح العالم غیاث الدولة العلیا وزیر و قپودان رجب پاشا یسر الله له ما یرید و ما یشاء حضرتلریدر که وجود انور آلودلری نیجه ایام منکسر اولمش ایدی قوت بازوی مکارملری مساعد اولوب طبابتم حیثیتی ایله مجلس پر نورلرینه نیجه داخل قلدی جرئی خدمتم مقابلهسنده کلی لطفلرینه نایل ایلدی که قلم سریع البیان وصف و تحریرنده عاجزدر حتی بو فقیری تخت ایالتنده تیمار دفترداری ایدوب بین الاقران ممتاز و سربلند ایلدی بو ناچیز دخی حضرت ولی النعمک دعای خیرین التزام و ذکر و ثناسی یابنده اهتمام ایدوب روز قیامته دک اوصاف جمیله و ذکر الخیرلری فراموش اولمسون دیو بو کتاب حکمت آمایی تألیف ایدوب نام سامیلری ایله معنون ایلدم و اسم کتابی انموذج الطب ایله مسما قلدم ایدی بو کتاب بر کتابدر که ضمننده درج اولان فواید و عواید کتب طبیهنک مسیح برنده جمع اولمامشدر بوکا واصل اولملق فراین عالمه وصول ایدن اولی در زیرا اخزاین و مال و امتعهٔ بیمثال بدنده صحت اولدوغی تقدیرجه اعتبار اولنور عکسی اولورسه خود برگ کاهه دکمز بو کتابک صاحبی نهایت عمره دک مخوای کتابله عمل ایدرسه بامر الله اول خاطرهدن ایمن اولور علی الخصوص متقدمینک مؤلفلتی سایر ممالکه و سکاننک فراجلرینه کوره تألیف اولنمشدر نیجه بو کتابم بر کتابدر که ابنای زمانک طبیعتلری مقتضاسنه موافقدر بو کلامک اشهادلی شیخک و غیرک مؤلفاتلرنده واقع اولان اقرابادینه نظر اولنیجق ظاهر اولور جمله دن شیخ بر شربته بش درهم سقمونیا تعیین ایلهسی دریرا ابصره خلقنه کوره سقمونیا بصری قصد ایلمشدر بو معنا قانونده مصرح در و ای اول طبیبک حالنه کتب متاخرینه مراجعت ایلمیوب ایکی قیراطی بر شربته کافی اولان سقمونیانک بش

درهمی برشربته وضع ایلمیه زیرا بزم سمونیامز انطاقیه در لیعد الاصلاح
اسلامبول علغناک مکاس کتامسنه ایکی قیراطی کفایت ایدر فکیف که
ارباب تنعمه ویریله طبیبیده رشدا ولیجق تدبیرده تعب چکمز اما دهر طبیب
حاذق ورشیده زیاده محتاجدر ظرفای اسلامبول نازک وتن پرور
واکثری تکبغاتله بهره وردر واصحاب دولت وارکان سعادت
سایر اشخاصه قیاسله ملوکی المزاجدر وکتابمز شول معالجه انک اوزرینه
موضوعدر که ملوک ومقربین ملوکه لایقدر سایر ناس اکون دخی نفعی عامدر نهایت
اول ادویه واغذیه ترکیب وتدبیر اولونمشدر که خاصیتی جهتیله ذی قسم
وغیر مشهور اولاشیه خشنک عملن دخی سمونیا ایدر نهایت براکا ضرورتمز
اولمینجه مراجعت ایلمیه‌ک الطب للملوک لا للصعلوک مضمونته مطابق
ملوکه لازم اولان معالجاته مراجعت ایلمیه‌ک واطبانک دیده دن نهان
وجان کبی پنهان ایلدکلری اسرار خفیه‌لی بنجه معتبراتدن جمع ایدوب تجربه
منضم قلدم کورد مکه اول ذات ملک سماط اهل کماله راغب ودهر لطفیله
بوبنده کمسنه طالبدر یوسف مثالی اخوان زماندن کم التفات وحضرت
عزیزینه نسبت ایله بو تخم بضاعت مزجاته محضا بو قدر اثره اول ذات
عدیم الصفات باعث اولمشدر **قطعه**

هنره تربیت اگر کسه نک || تربیت فی الحقیقه علتی در
هر هنر کیم جهانده ایتدی ظهور || پادشاه ووزیر همتی در

جناب کبریادن رجا وتمنا ایدرم که وجود شریفلرینی گنبد گردون دایر
وآفتاب عالمتاب آسمان رفعتده سایر اولدقجه مقرعز ودولتده وصدر
صحت وسعادتده دایم وقایم اولا **قطعه**

خدایا تا مدارست آسمان را || مکن خالی ازین آصف جهان را
فلک چون خاتمش زیر نگین باد || کلید عالمش در آستین باد

وحرم محترملرینک صاحبه‌سی آسمان رفعت بلقیس حضرت تخت نشین
سلطان نشان وسلطان سلاطان جهان عصمة الدنیا والدین کوهر
خان سلطان بنت سلطان احمد خان در خلد الله ایام سلطنتها واثر
آثار معدلتها حضرتلرینک دخی جناب باری بوستان عالمده نهال وجود
شریفلرین بادخزاندن ایمن ایده آمین یا معین

در مدح حضرت کوهر خان سلطان

آنکه در مهد جلالش وهم را نابوده دست || وانکه بر بستر عفافش باد را نابوده راه
باوجود دوربادار عفت او آفتاب || کی تواند کردن اندر سایه چترش نگاه
زهره زهرا دولت اختر برج شرف || شمسه گردون عفت سایه لطف اله

اهل انصاف اولان اخوان جلیل الشاندن رجا اولنور که هر نه مقدار
قصوری وار ایسه اصلاح ایدوب دامن لطفلری ایله عیوبنی ستر پوش اولهلر
گر جز و همه عیبها بدین بنده درست || هر عیب که سلطان بپسندد هنرست
مضمون حکمت مشحوننه رغبت بیوره‌لر وفواید وعوایدندن انفع رسان
اولدقده امیددر که بو مجرم وعاصی دعای خیر ایله یاد وروح روانی اول سعادتله
شاد ایده‌لر امروز کارکن که کسی روزکار نیست || فردا که روزکار در از دست دکار نیست

مقدمه کتاب علم طبک شرف وفضیلتی بیاننده در

دأب مصنفین ندر کتب معتبره نک وذی بال اولان امور مقرره نک
اوایلنده حمدله وتصلیه ایله بدا ایدوب امابعد ترکیبین ایراد ایده‌لر
بنا ٔ علی ذلک عهده حمد وصلوات شریفه دن خارج اولدقده معلوم اوله که
علم طب اشرف علومدر هیچ علوم بوکه موازی اولمز دهیچ احد بو علمی تعلیم
وتعلمدن مستغنی دکلدر شرفنه اخیار وفضیلتنه آثار بی نهایه دریدن انسانی
که اشرف موالید وارکاندر علم طبه احتیاجی قویدر انسانک ایسه سایر
حیواندن شرفی ایمان وعرفان وعبادت وطاعتنده ورعایت ارکانندر

بو معنا ایله صحت ایله اولور حیاتک کمالی صحتدر و صحتک حفظی زایل
اولدقده استردادی علم طب ایله اولور طبیب منع موت ایلمه ده اکرچه
وافی دکلدر اما حیاتی بر وجه اکمل کذرانیمکه وافیدر بو معنا دخی یا کمیت
ایله اولور یا کیفیت ایله اولور کمیت ایله وافی اولمسی اکر طبه ملازمت ایدوب
تدبیرا فاصل بالتقیید ایدرسه شاید که اجل طبیعی یه ایریشه اکر ترک حفظ
صحت ایدرسه طول حیات میسر اولمز کیفیت ایله وافی اولمسی چون حیات
سبب صحت و سلامت بدندر طبیب بوکه کیفیاتی اعطایه وافیدر
زیرا قوۀ نظریه و علمیه نک استکمالی کرک معاد و کرک معاشده
ممکن دکلدر مکر سلامت بدن ایله اوله بدن که درد و رنجه مبتلا اوله شخصک
کمالی بعید اولور خصوصا جناب عزت حضرتلرینک ذکر و فکری اهم
اموردن ایکن ادایه قاصر اولور علی الخصوص علم تشریح که خلقت انسانیده
حضرت حقک بدایع قدرتیندر بدن انسان ضعیف و نحیفه نه وجهله ترکیب
واقع اولمشدر و نه ودیعت قوملشدر عرفان نفسه اقرب وسایلدر چون اطلاع
حاصل اوله امراض و دواکه یلیغی بلنه بوندن زیاده معرفت نه بودر زیرا هر درد
مقابله سنده بر نیچه شفا وضع اولنمشدر راحت و لطف و احسان
قبل حقدن ظهور ایتدکده موجب ازدیاد عرفان اولور بر وجه دخی صحت
کاملدر بو درجه لطفدر بدن انسانده هیچ راحت کبی کمال یوقدر راحت آیسه
صحت ایله اولور بو صحتی دخی وافی اولان علم طبدر واجب الوجودک الطافندن
صحته ن زیاده لطف اولمز بو عطیه یه طبیب نایب مناب حق اولمش
اولور زیرا طب جامع النفعدر طبیب که حقیقت اشیایه واصل اولا
عجایب و غرایب که قدرت الهیه ده واردر ترکیب عالم اسرار طبایع و نباتات
وجمادات و حیوانات و امثالهم کحبیب المقدر عارف اولور اما فضیلت
علم طب آیات محکمات و احادیث مشهوره و روایات منقوله ایله ثابتدر قوله

تعالی

تعالی یخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فیه شفاء للناس
بو آیۀ شریفه عسلک شاننده شفا اولوب اول شفا انسانه مخصوص اولدوغی
اشیاده خاصه اولوب طبک فضیلتنی اثباته دلیل قویدر بوکا مناسب
جناب رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بیورر که العلم علمان علم الابدان
و علم الادیان علم بدن علم دینه تقدیم اولمسی تحصیل طاعت و عبادت
و تکمیل دین شریعت صحت بدندن غیری ایله اولمدوغی کنایه در قوله علیه السلام
اثنان لا یصحان الصحیح المحتمی و المریض المخلط بو حدیث خود حضرتک قواعد
طب بیان ایلدوکنی مبیندر زیرا صحیح المزاج که حمادیه پرهیز ایده و مریض
صاحب خلط کبی تصحیح مزاج ایلمدوکن اشارتدر بونک مثلنی طلحه بن عبید
حضرتلری نقل بیوررلر که برکون جناب رسول الله بر مجلسده راحت
کلام مبارکلرنده برایوا وار ایدی حضور عزت موفورلرنده اداب ایله
او نوردم بندن یکا توجه ایدوب انگشت قمرشکافله اول سفرجلی بکا رمی
ایلدیلر و بیوردیلر که بو ایوا اکا خاصه سی تطییب نفس و قوت قلب
و تنقیۀ صدر ایتمکدر روایت اولنور طلحه حضرتلری بیوررلر که بر جماعت حضور فخر
عالمه کلدیلر فارنمز بیودی و اعضامز ضعیف اولدی دیو انها ایلدیلر حکیم
الهی حضرتلری لبن ابل شربن امر ایلدی و اصحابدن قیس حضرتلری بیوررلر که
حضرت کلیم الله علیه السلام مریض طبیبه واروب دوا طلبندن منع
بیوررلر ایدی مبارک سن شریفلرینه وجع عارض اولدقده توکل بیوروب
دوایه مراجعت ایلمدیلر و صحت رجا ایلدیلر ارمدان تبطل حکمتی بتوکلک علی
کلام عزت مشحونی وارد اولدی مرتبۀ کلیم الله خود معلومدر نیه جناب حقک حکمتنک
ابطالنه و حضرت موسینک توکلنه رضا ویرمدی ایلدی احادیث صحیحه دندر
فخر عالم بیورمشلردر طوبی لبلد فیه سلطان عادل و طبیب
حاذق و نهر جار و سوق قایمه زمانمزده الحمد لله تعالی سلطانمز عادلدر

وهرگز ظلمه رضای همایونلری یوقدر بهر جاریز دخی کاغدخانه و اسلامبول
کلن صولر در سوق قایله خود بر چارسوده و بر یولده بر سوق قایلمدر اما طبیب
حاذق احواللرندن چندان معرفتمز یوقدر زیرا اکثرین مشاهده ایلدک
فنی ساده کوردک خدا بیلور که کیمیه سوء ظنمز و غرضمز یوقدر اطبادن
اکر اسلامیون اکر سایر ادیان اصحابی بالجمله کتب تتبع ایدرم دیو کتابک حماندن
متلذذ درلر تجربه و عملده چندان معرفتلری یوقدر چوق ادویه مفرده
ومرکبه کوردم اخوانمز تشخیص ایتمیوب عطارک قولی ایله عامل اولورلر و
تقصیر ایتلرندن سؤال اولنسه مریض موافق و عطار صادق یوقدر دیرلر و
حقیقتده بویله کیمسه واردر اما طبیب حاذق یوقدر ترتیبه کلاممزه رجوع
ایدهلم معلوم اولاکه طبک علمی و عملی اکر ارکان و امزجه و اکر تشریح
ومفردات و اکر اقرابادین که بونلرک مقدماتی و کلیاتیدر کتابمزده
بیانی ایکی التزام ایلدک و بزم کتابمز بر مقدمه و التی تعلیم و بر خاتمه یه
مبنیدر چونکه مقدمه یی بیان ایلدک شمدنصکره رجوعمز تعالیم ستهیه
وخاتمه یه در بو تعالیم ستهنک تعلیم اولی بر فصل و ایکی سفره متعلقدر
سفر اولیده اوچ باب و سفر ثانیده ایکی باب واردر **فصل اول علم طب**
بیاننده علم طب بر علمدر که انکله احوال بدن انسان معلوم اولور مثلا
صحت و مرض نهدر و صحتی نیجه حفظ قایلدر و صحت که زایل اوله نه وجهله اعاده
ایدرلر بقدر الامکان بیان اولنور و طبیعت که قوت محتاجدر انی نظر ایله نکاه
قلمق اولور و کمالات بدنیه که قوای ثلاثهدر انک افعالنی اعتدالده رجا
قلمق مقتضای طبیعتدر نه کیفیتله در و امور طبیعیه که اشیادر که معدود در بدن
انساننده اعتدال مجازی اندن عبارتدر موجود اولورسه صحیح و قایم اولور اول
اشیایکیم بز وصف ایلدک ارکان و مزاج و اخلاط و اعضا و ارواح و قوادر
سفر اولینک باب اولی قواعد کلیه که علم طبه متعلقدر ایکی قسمدر

قسم اول قواعد طبیعیه بیان ایدر که اول امور طبیعیه بیاننده در ایمدی
معلوم اولاکه ارکان دوردر بری **نار** در طبیعتی حار و یابسدر موضعی فلک
قمر در خفیف مطلقدر فایدهسی تسخین و انضاج و تحلیلدر و تلطیف
واحراقدر ارکانک ایکنجیسی **هوا** در طبیعتی حار و رطبدر خفیف بالاضافهدر
موضعی تحت کرهٔ ناردر فایدهسی تحلیل و ترطیب و اشیایی متخلخل قلمقدر
ارکانک اوچنجیسی **آب** در طبیعتی بارد و رطبدر موضعی تحت کرهٔ هوادر
ثقیل بالاضافهدر فایدهسی ترطیب و تلیین اشیاء صلبهدر ارکانک
دوردنجیسی **خاک** در طبیعتی بارد و یابسدر ثقیل مطلقدر موضعی اوسط
عناصردر قچن اشیاء رقیقهیی حفظ ایده غلیظ ایدر و ثابت قلور **باب**
ثانی امور طبیعیهدن مزاج بیاننده در اکا کیفیت اولی دیرلر که عناصرک
اجتماعیدر چونکه عناصر اربعه بدنده جمع اوله متفرق اولورلر اکر مماس
و متلاقی اولالر بربرلرینه میانلرنده اول اجزانک کسر و انکسار واقع
اولور بلکه کیفیات متضادهده مخالفه واقع اولور اول کیفیته مزاج دیرلر
بعضلر کیفیت آخر فایض اولور دیر بو مذهب مرجوحدر زیرا مزاج معتدل
و غیر معتدل اولور مزاج که معتدل اوله برنیجه وجه اطلاق ایتمشلردر **وجه**
اول کم ده کیفده معتدل اولمقدر شول وقت که میل عناصر متساوی
اوله معتدل حقیقی اولور بو ایسه خارج وجودده اولماز **وجه ثانی** کم و کیف
عناصر بر نوعله اولاکه اعدل افعال بر وجه الیق حکمن اولا مثلا اسدک
حرارتنک غلبهسی اکا تهور قوی اعطا ایدر ارنب که طوشاندر برودتی
کثیر و حرارتی قلیل اولمغله خوف و جبنی بر مرتبهدهدر که تغییره محتاج دکلدر ایمدی
اعتدال مزاجی بز اول وقت بلورز که ادویه و اغذیهیی بلهوز و مزاج شخصی
معلوم ایدهیوز بو مدعی ایله که مزاج معتدلمیدر و غیر معتدلمیدر وصل اولاوز
بو تقدیر جه مزاج غیر معتدل که سکزدر دوردی مفرددر **حار** در **بارد** در **رطب** در

یابس در ایمدی مزاج که اعتدالی تجاوز زایده اول تخصص اول مزاجه منفرد اولور
نته کیم سوء مزاج بحسب الماده دورت در دم در صفرا در بلغم در
سودا در اعتدال موالیده ثلاثه مزاج انسانه متعلقدر و مزاج انسان اعتدالقدر
اعدل مزاج اعضای انسان جلددر خصوصا جلد انمله سبابه و جلد سایر انامل در
بعده جلد کف انسان بعده سایر جلود و اعضای انساندر و اسنان دورتدر
بریسی سن نمودر که سن حداثه دخی دیرلر و بری دخی سن شباب در ایکنجی
سن وقوفدر دوردنجی سن شیخوخندر تفصیلی بودر که سن نمو که ذکر ایتمش
ایدی سن طفولیتدر که ابتداء تولددن مستعد حرکت اولنجه واقع اولان
اوقات در بو کا سن صبا دخی دیرلر و سن غلام مراهق و حد بلوغدر و سن
شبابدر که اوتوز یاشنه دکدر نمو اکا دیرلر که انسان اقطار ثلاثه دن
یعنی طولندن و عرضندن و عمقندن تناسب طبعی اوزره متزاید اولا بو قوت
تنمیه آخر عمره دک اولمز بلکه بو زیاده لکک مقداری معینی وار در که اکا واصل
اولدقدنصکره قوت تنمیه واقف اولوب عملدن قالور بو کا سن وقوف
دخی دیرلر انسان نه قدر سمین اولورسه طولندن بر خردل مقداری زیاده
اولمز و سن نمو تعدا اولنمز و سن کهولت که ترکیده اورته یاشلو یه دیرلر
بو کا سن انحطاط دخی دیرلر بو سنک ارباب انحطاطی قوتی ظاهردر
بری دخی سن شیخوخندر بو سنک صاحبنه آنا فانا آخر عمره دک ضعف و فتور
مقرردر باب ثالث اخلاط بیاننده در ایمدی اخلاط که ذکری سبق
ایمدی دورتدر تفصیل بودر که قچن غدا دهانه و بدنه نازل و حلقومدن داخل
معده یه واصل اوله معده ده بر قوت وار در که غدایی طالب و اننی
معده یه جاذبدر بو قوت بدنک جمیع اجزا و جمله اعضاسنده وار در
پس غدایی معده یه و معده دن کبده و کبددن جمله اعضا یه الیتور بو قوته
قوت جاذبه دیرلر تو غدا بو موضعه یعنی معده ده بر مقدار اکلنمک

اکلدر که قوت هاضمه هضم عملین اشلیه والا غدا هضم اولمدین بدندن
جزو بدل ما یتحلل اولماز پس قوت کرکدر که غدایی بو محلده تمام هضم
اولنجه طوته صالیویرمیه بو قوته قوت ماسکه دیرلر و بو قوت ماسکه غدایی
امساک ایدرکن بر قوت دخی وار در که غدایی هضم المرا یعنی صورت اولیسندن
چقروب جز بدن اولمغه مناسب صورته قویار بو قوته قوت هاضمه و بونک
فعلنه هضم دیرلر و غدانک هر جزئی هضم اولوب بدندن جز اولمغه
صالح دکلدر بلکه لطیفی هضم اولوب غلیظی و کثیفی فضله اولور بدندن خارجه
دفع اولمق کرکدر بدنه ضرر کلی اولمیه پس اول که فضله ایدی خارجه دفع
ایلر اکا قوت دافعه دیرلر سفر ثانی یه منسوب اولان ابوابک اولی
هضم بیاننده در ایمدی هضمک دورت مرتبه سی وار در که هر مرتبه
بر موضعده اولور و هر مرتبه نک بر فضله سی وار در که موضع هضمک قوت
دافعه سی انی طشره یه دفع ایدر بدنی ضرردن دفع اچون مرتبه اولی
معده در که حکما دیرلر که هضمک ابتداسی دهاندر زیرا سطح داخل دهان
سطح داخل معده یه متصلدر و ملاصقدر هما که غدا کیروب و مضغ ایتمکه باشلندی
فی الجمله هضمک ابتداسی حاصل و بو هضم انتهاسنه معده ده بعد زمان
واصل اولور غدا که معده ده بو هضم ایله منهضم اوله کشکک ثخینه مشابه اولور یعنی
قویو تار خانه کبی اولور یونانیلر بو کا کیلوس دیرلر بو هضمک فضله سی امعا طریقندن
مقعده واصل اولوب خارجه مندفع اولور مرتبه ثانیه هضم کبدده
اولور هضم اول ایله منهضم اولوب کیلوس اولان غدانک لطیفی معده دن
ماساریقا دیدکلری طمرلره کیروب کبده منجر اولور و ماساریقا دیدکلری انجه
طمرلردر که بر طرفی نهایت معده یه و طرف آخری مقعر کبده یعنی قره جکرک
چقور طرفنه متصلدر پس لطیف کیلوس ماساریقادن کبده واصل
اولدیغی کبده ده تکرار طبخ و نضج بولوب بر هضم دخی اولور بو مرتبه یه اهل یونان

کیموس دیرلر بو مرتبه ده اخلاط اربعه متمیز ومتشکون اولور زیرا اجزاء
ناریهٔ لطیفه سی حرارت و یبوست سببی ایله احتراقه مایل اولوب کمال
خفتندن که ناریته لازمدر جمله نک اوزرینه چقر اکا صفرا دیرلر اجزاء
ارضیهٔ کثیفه سی دُردِ زیت کبی اشاغه چوکر اکا سودا دیرلر بو ایکیسنک
ما بیننده اولان اگر نضجی تام اولدیسه دم اولور اگر هنوز نضج بولمیوب
بر مقدار خام قالدی ایسه اول بلغم اولور ناپخته قالدوغی جهتدن
مرتبهٔ ثالثه هضمک بری دخی عروقده در زیرا اخلاط مذکوره جگرک
جانب محدبندن یعنی یومری طرفندن متصل اولان عرق کبیر دیدکه مجوف
و عروق صغاری بدنه متصلدر عروق مذکوره یه اقوب ایوب عروقده بر هضم
دخی اولور بو هضم سببی ایله بدندن جزء اولوب اعضا اولمغه صالح اولور
بو هضمک فضله سی بخار اولوب مسامات بدندن متحلل اولوب چقر گیدر
تا عرق دوسخ اولور حماملرده کیسه ایله چقن کیرلر بولمردر بعض حرارت
بدنیه ایله مزاج بولوب قمل آدولور مرتبهٔ رابعه هضمک بری دخی اعضاده
اولور زیرا غذای مزبور کبدده اخلاط اولوب عروق کباردن عروق صغاره
جدا اولوب سواقی ورواضع دیرلر دوکیلور وانلردن دخی خرده
عروقه که عروق لیفیه دیرلر غایت صغرندن اوتوری خرما لیفنه تشبیه
ایلمشلردر انلره دوکلوب خرده جاغزلرندن ترشح ایدوب اعضایه ملتصق
اولور ولون قوامه تمام مشابه اولوب عضوک متحلل اولان جزئیسنه بدل
اولور عضو اولور بو آخر مراتب هضمدر بو هضمک فضله سی منی درکه مادهٔ آدمی
اولمغه لایق اولور آمدی اخلاطدن دم حار ورطبدر طبیعی یا غیر طبیعی
اولور دم طبیعی اولدرکه جگرده حاصل اولمش اولا شکلی سرخ وشیرین
ومعتدل القوامدر وبی رایحه در وعفونتدن مبرادر فایده سی بدنه [illegible]
بدل ما یتحلل اولوب روح اولمغدر اما دم غیر طبیعی ذکر اولنان اوصافدن مبرا

ومفقود

ومفقود اولاندر بلکه ذلکه مخالف اولاندر لونا ورایحةً اما صفرا
طبیعی یا غیر طبیعیدر طبیعی اولان اول صفرادرکه رغوهٔ دم طبیعیه یه قریب
اولاندر علامتی لطیف احمر ناصعدر وخفیفدر فایده سی اعضادن بعضنه
دم طبیعیه رقت ویرمک ایله بدرقه وهادی اولوب دخی مجرای عروق
ضیقه دن گچورمکه سبب اولماسیدر وربه یه واکاشیه اولانه غذا
ویرسیدر وبدنه حرارت ویروب مبردات ضاره دن امین قلمه سیدر
وکاه بو صفرادن بر مقدار مراره یه دوکیلور وذخیره اولور ومراره دن
امعایه بر مقدار دفع ایدر تا معاکه حدت صفرادن خبردار اولا دفع اثقال
واخلاط ایدوب اخلاط لزجه یی غسل ایدر اما صفرای غیر طبیعی یدیدر
بری مرهٔ صفرادرکه بلغم رقیق ایله یا غلیظ ایله مخلوطدر ایکنجی صفرا دخی در
که بلغم غلیظ ایله مخلوط اولمشدر اوچنجی صفرادرکه کراثی اللودر یعنی
لونی پراسه یه بکزر بو اول صفرادرکه ینه صفراء سوخته ایله مخلوطدر
که لونی صفرایه قریب اولمشدر دوردنجی صفرادرکه زنجاری اللودر بو اول
صفرادرکه زیاده احتراق بولمغله سمیته قریب اولمشدر بشنجی
اول صفرادرکه احتراقی حددن اشوب افزون اولمغله بیاض اولمشدر
التنجی اول صفرادرکه اقسام سودا ایله مخلوط اولمشدر بوشقه مخصوص اسم
اطلاق اولنمامشدر یدنجی اول صفرادرکه دمدن حاصل اولمشدر سببی
دمک طبیعی احتراق اولمغله صفرایه دونمشدر اما بلغم طبیعی اولمق وار
غیر طبیعی اولمق وار بلغم طبیعی اولدرکه دمه زیاده مستحیل اولا فایده سی
اولدرکه بدنده قان آز اوله جزئی زمانده قانه مستحیل اولور زیرا حقیقتده
دخی خام دمدر نهایت غیر نضیجدر بدنه غذا اولدوغندن ماعدا اعضایه دخی
دخی غذا اولور مثلا دماغ و بدن رطوبت زاید حاصل ایتیه حرکت
بسیار ایله یابس اولوب متضرر اولدوغی حینده بلغم اکا امداد ایدر

وصررین دفع ایدر بلغمده ایکی وجه وار در بیری طعمدر بو طعم
دورت قسمدر بلغم تفه بلغم مالح بلغم حامض بلغم عفص در بر وجهی
دخی طعمی اولما مقدر اکا مسیخ درلر بی لذت اولدوغیچون بو بلغمک
مائیتی غالبدر بو اول بلغمدر که مالحدر مرهٔ صفرا ایله مخلوطدر بو نوع بلغم
نوعا حار در بلکه برودته مایلدر شول نوع که حامضدر اول بلغمدر که زیاده
حرارتی ضعیف در هیچ نضج کورممشدر وشول بلغم که عفصدر ارضیتله
مخلوطدر غالب کثافتدر برودته ویبوسته مایلدر قوام جهتندن جدا
رقیقدر بو انواعده بوندن کثیف بو قدر بلغم غیر طبیعینک جهتی قوامده ولخته
لکده دورت قسمدر خام وجصی وزجاجی ومائی در بلغم غیر طبیعی مختلفدر
غلظتنده اجزاء محسوسه‌نک اختلافی واضحدر بلغم جصی غیر طبیعینک
حالی بدنده قالمغله حرارت اکا تصرف ایتمیشدر اجزاء لطیفی تحلیل
اولور وجبنه کثیفی باقی قالور زجاجی اول بلغم غیر طبیعی درکه قوامی بلکه خلط
لزج هیاتنده اولا آب مجلا کبی زجاجه مشابه اولا و مایی اول بلغمدر که غیر
طبیعیدر بدنده قالوب حرارت انی تصرف ایلیوب لطیفی تحلیل وکثیفی
قالمش اولا بو بلغم زیاده ابرد و مائیتی غالبدر اما سودا طبیعی اولمق
وار غیر طبیعی اولمق وار طبیعی اولان اول سودادر که دردی دم صالحدر
فایده‌سی بعض اعضایه متانت ایله غذا ویرمکدر و اعضایی وعظامی
محکم قلمقدر ودخی متین قلمقدر که عظام اولا و دم صالحه ملاقی اولیجق اعضایه
قوت اعطا ایدر و وقت حاجتده طحال ده دوکیلور و ذخیرا اولور شول وقتکه
طعامه شهوت قالمز بو سودادن بر مقدار معده‌یه واصل اولور حموضتی
جهتیله اشتها ویرر غذایه اشتها بوندن عبارتدر و سودای غیر طبیعی
خلط محرقدر که احتراقی غیر طبیعیدر و خلط طبیعی اول زمان اولور که جکرده

حاصل اوله بو تقدیرجه مادهٔ دم صالح اولمغه غدای صالح لازمدر
مثلا غدای جرب وشیرین بدنده صفرا اولور وغلیظ و رطب اولان
غدادن بلغم اولور غدای غلیظ وکثیفدن سودا اولدوغی کبی
سفر ثانی‌یه منسوب اولان ابوابک باب اولی اعضا بیاننده‌در معلوم
اولاکه اعضاء انسانیه یا مفرده‌در یا مرکبه‌در اعضاء مفرده اولدرکه اسم
وحد کل انک جزئی اوزرینه مفرد اطلاق اولنور استخوان ریزه‌سی کبی
که اسم وحد کل انک جزئی اوزرینه مفرد اطلاق اولنور و عضو مرکب
بونک خلافیدر مثلا عضله و غشا و لحم و عصب که بونلری مفردا
ذکر ایدرسک مفرد عظیم اولور که تمامت اعضا وثبات وقوام
دیمک صحیح اولور و عضو دیگر که عضروفدر اعنی کمرولکدر صلبدر فایده‌سی
اعضاء صلبه‌یه اتصال ویرمکدر و اعضاء نرم ایله متحد اولمقدر و عضو
آخرک بری دخی عصبدر لونی بیاض در منبتی دماغدر که اندن تقسیم
اولور فایده‌سی اعضاء آخره حس و حرکت ویرمکدر و عضو آخرک بری
دخی شریاندر بو بر عرق مجوفدر که ابتداسی قلبده‌در و منبتی قلبدر
روح دماغه و جگره بونک واسطه‌سیله وارر و واصل اولور کذلک
سایر اعضایه دخی روحی بو ایصال ایدر عضو دیگر که وریددر منبتی جگردر
فایده‌سی غدایی جگردن اعضایه ایرشدرمکدر بر عضو دخی غشادر
بو بر عضو لطیفدر که کمال مرتبه نازکدر جزئی نسنه ایله فنا مق قابلدر فایده‌سی
اعصاب ورباطک کندویه یافته اولماسیدر بوندن صکره اعضاء
رئیسه‌یی بیان ایده‌لم که مرکب اولانه رئیس دیرلر مبداء ارواح و قوا
اولدوغیچون امدی اعضاء رئیسه اوچدر بیری قلبدر که خزینهٔ اللهدر
بری دماغدر و بیری دخی کبددر بقاء نوع ایچون بعضلر قاتنده انثیین
اعضاء رئیسه‌دندر و روح دخی اوچدر بریسی روح حیوانیدر و بریسی

روح نفسانیدر وبرسیی روح طبیعی در و روح عند الاطبا بخاردر که
اخلاطک الطافندن حاصل اولور واکا متوقلبدر واکا روح حیوانی
دیرلر که شریاندن دماغه ایرشیر وحرارت لطیفه‌یی دماغ انک سببیله
تصرف ایدر نضج تام ویروب مستعد فیض اولور واول حالده قوت نفسانی
اولور وقوت نفسانی انک ایله فایض اولور وشول وقت که قوت حیوانیه
شریاندن کبده کلور کبدک حرارتی اکا مستعد فیض اولمغله روح طبیعی
اولور بو دفعه کیم روح طبیعی فایض اوله ایکی جوهرک حصولنه بادی اولور بری
نفس ناطقه که کلام مجید بوندن خبرویرر وبری دخی بخار لطیف درکه اطبا
کلاملرنده ذکر ایدرلر هر محلده که روح ذکر ایتسه‌لر بو بخار لطیفی دیرلر سفر ثانی‌یه
منسوب اولان ابوابک باب ثانیسی قوای نفسانی بیاننده‌در ١٠
ایمدی قوت مبداء فعلدر وانک حاملی روح حیوانیدر وبو قوت حیوانیه
دیدوکمز شراییندرکه روحی دماغه وکبده وسایر اعضایه واصل ایدر
وروح نفسانی قوت نفسانیه‌نک حاملیدر واعصاب بو قوتک خادمیدر
دوریدکیم اول عرق معهوددر سبو قدر روح طبیعی‌نک خادمیدر فیضین
اعصابه اول ایرشدرر وانثیین که خایه انساندر احلیله تابعدر
نساده رحم منیدر بو وریدنام طرک واسطه‌سیله قوت حیوانیه‌یی
معد ومستعد بولمغله وحیاتی قبوله استعداد مشاهده ایتمک ایله اعطای
حیات ایدر چونکه قوت حیوانیه فانی اوله حیات قالمز قوای دیگرکه
غضب وغم وفرحدر قوت عملیه وقوت حیوانیه تحریک شرایین وقلب
ایدن بو قوتلردر اما قوت طبیعیه دورتدر کارلری غدایی هضم ایلمکدر انکله بدل
ما یتحلل ایله بقای شخص متقرر اولور اول قوته قوت غادیه درلر وقوت
طبیعیه که غدایی مراد اوزره تصرف ایده تشخصک اقطار ثلاثه‌سنک
زیاده‌لکنه باعث اولور ازدیاد ونمو اعطا ایدن قوته که انک زمان معینی

سبق

سبق ایلمشدر نامیه دیرلر وقوت طبیعیه غدایی مراد اوزره مهضوم
بوله منی که ماده زرعدر تهی قیلور بو قوته قوت مولده دیرلر مصوره
اول قوتدر که ماده منی‌یی شکل مناسب اوزره اشکال نوعنده
خدمت ایدر وتشخصک شبهینی بر تشخص اولمغه لایق قلور وبو قوتک
دورت خادمی واردر بری جاذبه‌در نافعی جذب ایدر وبری ماسکه‌در
نافعی مسک ایدر اولیه نافع کرانی جاذبه جذب ایلمش ایدی وقوت
هاضمه غدایی طبخدن صکره هضم ایدر بلکه ترقیق وتغلیظ ایدوب
نضج وقوام ویرر دافعه بر قوتدر که فضلاتی که الطف غدادن بقیه‌در
طریق امعادن دفع ایدر بو عملی یالکز غداده دکلدر بلکه اخلاطدن
بقیه قلان فضلاتی مجرای طبیعیه‌دن دفع قیلور بو دورت قوته برنج
کیفیت ممد اولور جمله‌دن حرارت خادمه جاذبه‌در کفایت
مقداری هاضمه‌یه یبوست ویرر وماسکه‌یه معین اولور وجزئی حرارت
ویرمکله ممد دافعه اولور اما قوت نفسانیه ایکی قسمدر محرکه‌در ومدرکه‌در
محرکه‌نک کاری حس وعقل ایلمکدر مدرکه‌نک شانی ایکی وجهله‌در
برلیسی امور ظاهره‌یی ادراک ایلمکدر انده بش قوت واردر که حواس
خمسهٔ ظاهره ایله مشهوردر باصره سامعه ذایقه شامه لامسه‌در
باصره ایله ادراک مبصرات ایدر سامعه ایله اصواتی درک ایدر
ثقیلیدر خفیفیدر ذایقه ایله طعوملک چربنی وشیرینی بیلور شامه ایله
خوش وناخوش رایحه‌سینی طویارلامسه ایله کرم وسردی بیلور قوت
مدرکه‌نک شاننده اولان قسم ثانیده دخی بش قوت واردر که باطنه
متعلقدر حواس خمسهٔ باطنه ایله مشهوردر حس مشترک وخیال وواهمه
ومتصرفه وحافظه‌در حس مشترک اول قوتدر که حواس خمسهٔ ظاهره‌یی
ادراک ایدر وخیاله تسلیم ایدر بو حس مشترکک محلی مقدم بطن دماغدر

یعنی بطون دماغدن بطن اولدرکه موضع خیالدر و دماغک بطن
اولنک مؤخریدر ایدی واهمه ادراک معانی جزئیه یی ایدر کبی
عداوت کبی صداقت و بو محسوساته متعلقدر بونک محلی یعنی
مقری دماغک بطن اخیریدر اما محرکه ایکی قسمدر بری باعثه در او که
نافعدر اکا تشویق ایدوب طلب ایدر و او که ضاردر اندن تنفر
ایدوب فرار ایدر بو قوته باعث اولان اعضاده دماغه تابعدر
بر قوت دخی فاعله در علی محرکه یه قریب اولمغله بیان اولوندی اما تفصیلی
داخلدر ایدی نفس انسانیه ده دورت قوت واردرکه قوای
مخدومه در بری قوت غاذیه ایکنجیسی قوت نامیه اوچنجیسی قوت
مولده دوردنجیسی قوت متصوره در غاذیه و نامیه اولمسه شخص باقی
قالیوب فانی اولایدی و کمال مطلوبه ایرشمک ممکن اولمیه ایدی اما مولده
و مصوره اولمسه شخص فانی اولمزدی نهایت عینی اولان آدمی کبی
خلق قالمزایدی بو دورت قوت مخدومه که ذکر ایلدک هر برینه دورت
قوت خدمت ایدرکه بونلر در جاذبه ماسکه هاضمه دافعه در
شول قوتلرکه جسمدن بعضی ایروب فصل ایدوب انک مثلی بر شخص
آخره ماده مستعد ایلر حتی بو قوت جسم نباتیده دخی واردر بوکا قوت
مولده دیرلر بو قوت اولمسه حیوانده و انسانده خلف اولمزایدی قوت
مصوره ماده یی شخص آخر اولمغه مستعد قیلور و موضع قابلده دوشدکده
ماده مذکوره یه صورت فیض اولمغه سبب اولور قوای نفس حیوانی
ایکی در بری مدرکه و بری محرکه در حیوانده و انسانده اولان ادراکه سبب
بو در قوت مدرکه نک آلتی اولان حاسه دیرلر ایکی نوعدر بر نوعی
حواس ظاهره و بر نوعی حواس باطنه در پس قوت مدرکه ایکی صنف
اولدی صنف اولی آلت حواس ظاهره در بش در اولکی لامسه در

بو قوت

بو قوت بدنک جمله سنده واردر ملموساتی بو قوت ایله ادراک
ایدر خصوصا بو قوت انسانک صلوات بر ماغنک اوجنده زیاده در
ایکنجیسی قوت شامه در انسانک کلزنده مقدم دماغده لحم
ثدیینه مشابه خاتونلرک ممه لری باشنه بکزر ایکی پارچه کبیدر
اوچنجیسی قوت ذائقه در لسانک جرم اعلاسنده قونلمشدر آجی
و طتلو بونکله ادراک اولنور دوردنجی قوت سامعه در قولاق دلوکنک
دبنده مفروشدر انسان اصواتی بونکله ادراک ایدر بشنجی قوت
باصره در کوزک رطوبت جلدیه سنده یعنی بکنده در جمله مبصرات
بونکله ادراک اولنور و صنف ثانی حواس باطنه یه متعلقدر بو دخی بشدر
اولکیسی حس مشترکدر حکما بو قوتی بر حوضه تشبیه ایلمشلر درکه ایچنه بش
عدد ارمق آقه ایکنجی قوت خیالدر ادراک اولنان نسنه لری غایب
اولدقدنصکره بو قوت حفظ ایدر بو قوت اولمسه انسان یار و وحشی
ندر بلمزایدی اوچنجیسی قوت واهمه در معانی جزئیه که محسوس اولمیه
لکن محسوساتدن مأخوذ و محسوساته متعلق اولا انلری ادراک ایدر بو قوت
اولمسه قیون قوزوسندن صداقت حس ایدوب ایرلمیه ایدی
دوردنجی قوت حافظه در واهمه ادراک ایتدوکی معنیلری حفظ ایدر
بشنجی قوت متصرفه در انسان بو قوت ایله معانی جزئیه ده اراسنده
تصرف و تدبیر ایدوب ترکیب و تحلیل ایلر انواع تخیلات جزئیه
بو قوت ایله ادراک اولنور قوای محرکه دخی ایکی نوعدر بریسی
قوت شهویه در بو قوت سببی ایله نفس کندویه مطلوب و ملایم اولانی
جذب ایدوب ناملایم اولاندن کریز ایدر بریسی دخی قوت غضبیه در
بو قوت سببی ایله نفس کندویه منفور و ناملایم اولان نسنه یی دفع
و تبعید ایدر معلوم اوله که قوای نفس انسانی مرکبات عنصریه دن

موالید ثلاثه که معدن ونبات وانساندر اشرف مرکبات ثلاثه عناصر
اربعه دن حاصل اولورکه بونلر ماده واقع اولمشدر بو سببدن
عناصره امهات اربعه دیرلر افلاک که اسباب فاعله کبی در آباء
تسعه دیرلر تعالیم ستّه نک تعلیم ثانی سنده بر فصل والتش سفر واردر
سفر اولده طقوز باب سفر ثانیده التی باب سفر ثالثده بش باب سفر رابعده
التی باب سفر خامسده یدی باب واردر اول فصلی بیان ایده لم
فصل قواعد علم طبی بیان ایدر ایدی مرض بدن انسانینک هیئاتنه
دیرلر شول نسنه که احداث ضرر فعل ایده بونلردن خارج دکلدر بو احوال
قوای ثلاثه حیوانی یا نفسانیدر یا طبیعیدر که انلرک افعالندر و بو
افعال اوچ قسمدر تغیردر نقصاندر وبطلاندر مثلا تغیر اولدرکه باصره
بعض نسنه یی ادراک ایده که خارجده اول نسنه نک وجودی اولمیه نقصان
اولدرکه باصره بعض نسنه لری کورمیه حال بوکه انلرک وجودی موجود اوله وبطلان
اول نسنه درکه هیچ کورمیه اعمی کبی ومرض اولدرکه بی واسطه ضرر فعل
ایده اکر حدوث ضرر واسطه ایله اولدیسه سبب دیرلر هوا کبی متعفن
اوله وخلط فاسد پیدا اوله اول عفن عفونت سبب مرض اوله حمّا کبی
وعرض اولدرکه مرض انک سببی اوله صداع کبی که اندن حمّا حاصل اولور عرض
اولدرکه صداع مشتعل اوله اول وقت عرض اولور اکر صداع خلط دماغی
فاسد ورقیق قله سبب نزول اولور بو مبحث اوچ مقدمه نک
بیانی مقتضیدرکه طبیبه انی بلمک لازمدر مقدمهٔ اولاده اوچ وجه
واردر وجه اوّل امراض ومرض اوچ جنس اوله وعن بیان ایدر جنس اوّل
سوء مزاجدرکه یدی نوعدر جنس ثانی ترکیب امراضدرکه یدی نوعدر
بریسی شکل مرضیدر شکل اولدرکه افعاله مضر اوله نوع ثانی مرض مجاری
وجوفدرکه مقتضای طبیعت اوزره کشاده اولمیه زیاده آچله یاخود دستور

مهم

اولا نوع ثالث جوف اوعیهٔ منی ومعده درکه بر نسنه واقع اولمغله
آرام ویرمشدر معده وکیس خایه انثی کبی مجاری دعاوکیس نک
اولمشدر بو معنا بطون دماغ وتجاویف قلبه قتی ظاهردر نوع رابع امراض
صفایحدرکه سطح عضو خشین اولمغله مجاری یاپشمش اوله معده نک سطحی
کبی که اعتدالدن کذرایمکله موجب ضرر اوله یاخود ریه نک مجاریسی
خشین ودرشت اولمقدر سعال ایجاب ایلمسی کبی یا معده نک
سطحی صیرتحق اولمغله غدایی امساکه قادر اولمیه نوع خامس مرض
وضعدر دورت قسمدر بری عضو کیدک موضعندن ایرلمه سیدر
اکر بر بینه کله انزعاج دیرلر قسم ثانی مرض غدددر بوکا امراض ترکیب
دیرلر تعریفی اولدرکه عضو یا زیاده اوله یا ناقص یا منقطع اولمقدر
بغیر قطع مثالی انسانک برمقلری یا دورت یا التی اولمقدر نوع
سادس امراض عضوک مقداری اولمقدر یرقان کبی نوع سابع
تفرق اتصالدرکه فعلنده مضردر اما امراض مرکبه بر مرضدرکه امراضک
اجتماعیدر انلرک کبی نک علاجی عسیردر ورم کبی هم ماده وهم
سوء مزاج وهم تفرق اتصال ایله حاصل اولمشدر مثلا ورم بحسب
الماده اولور التی قسم اولور دوردی اخلاط اربعه دن حاصل
اولور بشنجیسی مائی التنجیسی ریحی اولور ایله ریحی که اخلاط حاده دن
حاصل اولمشدر بالذات حارّه در بو قسم دمویدر یا صفراویدر
یاخود ایکیسندن مرکبدر یاخود بلغم ایله سوداءدن مرکبدر یاخود ایکی
خلطدن مرکبدر و اول خلط دخی بالطبع بارد و بالعرض حاردر شول ورم که دم
محضدن حاصل اولمش اوله فلغمونی دیرلر شول ورم که قولقدن اشاغه
یا قولتوق التنده یا کردانده اوله بو نوع ورمک همیشه اولور اکا طاعون
دیرلر کلدک امدی ورم بلغمی که بو محلده مذکوردر ایکی قسمدر بر قسمی ورم

رخو دراکا دعبا دیرلر و بر قسمنه سلعهٔ لیّنه دیرلر بو ایکی ورمک بربرندن
فرقی بودر که مادهٔ دعبا مخلوطدر جزء عضوله سلعهٔ لیّنه مستتردر
هیئاتنده در ورم سوداوی ایسه اوچ قسمدر بر قسمی ورم صلبدر و بری
سوزنشدر و بری سرطاندر فرق صلبه و سرطان اولدر که صلبه ده وجع
اولماز سرطانده وجع شدید اولور بو ایکی قسمک وسطنده غدد حاصل
اولور بو اول غدّه درکه غلافدن ایرودر و هر جانبه میل ایدر سرطان
و صلبه محکم اولسه ورم مائی اولمغله استسقایه میل ایدر و قتلکه سوکرش ایله
تعبیر اولندی بر ورم مائیدر که ایکی نوع علّه ظاهر اولور بریسی تهبّج و بریسی
نفخه دیرلر نفخه اولدر که نفخی جوهر عضو ایله مخلوطدر رنجکه بو ورمی کوربنک
حس ایدرسک که مقاومت ایلمز و ماده جمع اولمز و تمدد و طوتمز تهبّج بونک
خلافیندر و بری شوندر که اورام کبارده اوچ حالدن خالی دکلدر بری نضجی
یوغیسکن منتفخ اولور لطیف ماده تحلیلاً کیدوب غلیظ و کثیف
اولور و ورم صلب اولور تمام ماده تحلیلی ایله کیده هر ورم
ایچون دورت زمان واردر ابتدادر تزایددر انتهادر انحطاطدر
ابتدا اول زماندر که مرض ظاهر اولور ماده دوکیلور آناً فاناً زیاده اولور
لکن ظاهر اولمز تزاید اول زماندر که روز بروز زیاده اولور و ظاهر
اولور انتها اول زماندر که ورمک زیاده اولمسی قلیل اولور اما نقصانی
ظاهر اولمز انحطاط اول زماندر که ورمک نقصانی ظاهر اولور و انقطاع بولور
ایمدی بو اوقاتدن کلّی و جزئی آخر مرضه دخی مرضک نوبتی اولور بو معنی
غب دایرایله حمّا ربع دایرده فنی مشاهددر **تعلیم ثانینک سفر اولیسی**
که طقوز باب اوزره ایدی باب اول قواعد کلّیه که که بو علمده واردر
انی مفصلا بیان ایدر یعنی اسباب احوال بدن انساندر که صحتندن
و مرضندن بحث ایدر جمله دن بری سبب بیاننده در سبب دیدوکمز

یا تغیر

یا تغیر احوال بدندر یا حافظ احوال بدندر و بو سبب یا ضروری اولور
یاخود غیر ضروری اولور اسباب ضروریّه التّی در بری هوا و بری
ماکول و بری حرکت و بری سکوندر و بری نوم و بری یقظه در اطبا
بو کستهٔ ضروریه دیرلر و بری دخی حبس و استفراغدر ایمدی اعراض انسانی
که هوایه محتاجدر تعدیل ایچون روحدر و قلبدر چونکه عضلات نفس
منبسط و کشاده اوله هوایه احتیاجی ضروریدر که رئیه و ریه دن
قلبه ورود ایده اعتدال هوا کله اگر هواده حرارت اولورسه قلب محترق
اولور و اول عضلات که واسطه در قوّت حیوانی یی قلبه ایلدور و اعتدال
هوا اولمیجق منقبض اولور انقباضله هواء کرم که قلبه داخل اوله تغیر حاصل
اولور یعنی تغیر هوا طبیعی بی و غیر طبیعی بی تغیرلر بو متغیرات طبیعیه فصول
اربعه ده چوق واقع اولور فصول اربعه اطبا قاتنده مذهب منجمینک
مخالفیدر وقت بهار اطبا قاتنده اول زماندر که نباتات و اشجار معدوم
ایکن موجود اولوب بلاد معتدل اوله انسان پوششه محتاج اولمیه تابستان
اول زماندر که هوالر ایصنوب حرارت زیاده اوله و میوه لر نضج تام
برله کمالن بوله خریف بر زماندر که صووق آز اولوب انسان پوششه
محتاج اولور زمستان بغایت صووقدر اما بهار معتدلدر تابستان
حار و یابسدر خریف بارد و یابسدر زمستان بارد و رطبدر بو
فصولک مزاجی هرکسک مزاجنه کوره نافعدر **باب ثانی هوا بیاننده در**
هوای حار محلل مفرّدر مرضدر اعتدالله اولورسه وجه انسانه
رنک حدتندن حمرت عارض اولور و طراوت و لطافت پیدا
ایدر اگر حرارت افراطله اولورسه رنک و رویی تغیر ایدوب خفّت
پیدا اولور بونکا باعث اولان دیک احتراقیدر رطوبت زیاده
اولوب عرق اکثر اولور و بول قلیل اولور هضم ضعیف اولوب

عطش افزون اولور هوای سرد بدنی صلب ایدر هاضمه یه قوت
ویرر و بوی فراوان ایدر افراطله اولورسه بو مذکوراتک عکسی
ظهور ایدر هوا اگر رطب اوله هضم بد اولور و بدن سست اولور هوا
یابس هاضمه ایچون ارطب اولان هوادن نافعدر زیرا عفونتی محفوظ
ایدر حفظ وجوده نوعا سبب اولور هواده که نوعا کدورت اوله موحش
روح اولور بهارده اخلاط حرکت ایدوب اختلاف موادّ مناسب
اولان امراضی احداث ایدر زمستانده امراض بلغمیه حادث اولور
تابستانده امراض صفراویه ظهور ایدوب کیجی خریفده اکثر امراض مختلفه
حادث اولور که اول فصلک و اخلاطک مناسبی در فصولک
ایوسی بهار در بدی خریف در زیرا هوانک عفونته مستحیل اولمسی
کیفیتی حرارت و برودت ایله مدًّا واقع اولمسیدر یا خود رطوبت
و یبوست اوزره بولنوب عفن اولمسی در وقتا که عفونت اولا اخلاط
بدنیه متعفنه اولور و سمّیت کسب ایدر قلب ضعیف اولور و روح
فاسد اولور بویله هوایه وبا دیرلر **باب ثالث تغیرات بیاننده**
متغیرات طبیعی اولمق وار و غیر طبیعی اولمق اولور یا سماوی یا ارضی اولمق
وار سماوی اولان متغیرات کواکب ثوابتک آفتابله اجتماعندن
اولور و اول کوکبک تاثیری زیاده اولور جمله دن قلب الاسد نام
کوکب و شعرای یمانی و غیری کواکب اجتماع ایدرلر اجتماعلری درجهٔ
واحده ده اولورسه خود هواسی زیاده گرم ایدرلر و هوا تغیر اولور و سایر
کواکب واله دخی گرک مرصود و گرک غیر مرصود اولسون تغیر هوایه بادی
اولور متغیرات ارضیه التی در بیری طول و عرض جهتندن اولاندر اعتدال
الیه خط استوادن بُعد و قُربه کوره در هر ولایت که خط استوایه
اقرب اوله اعتدالی زیاده اولور اقلیم اول و اقلیم ثانی زیاده حار در اقلیم

رابع خط استوادن اقرب اولا اعتدالی زیاده اولور اقلیم اول
و اقلیم ثانی زیاده حار در اقلیم رابع خط استوادن صکره اعدل ممالکدر
بو مذهب شیخک مذهبی در اقلیم خامس و سادس باردلردر اقلیم سابع
ایرودر زیرا خط استوایه ابعد در اقلیم ثالث اقلیم رابعدن صکره اعتداله
اقربدر اعدل امزجه امزجهٔ سکان خط استوادر بعده اقلیم رابع اربابنکدر
بعده اقلیم ثالث اصحابنکدر و بونلردن کیجه اقلیم خامسدر متغیرات ارضیه نک
ایکنجیسی اختلاف مساکندر اگر بلدک جانب شمالنده جبال اولوب
ریح شماله مانع اولورسه اعتداله قریب اولمز اگر شمال مفتوح و جنوب
مسدود ایسه نوعا معتدل اولور و اگر شمال مفتوح اولوب جنوب
دخی مسدود اولمیوب شعاع آفتاب واقع اولورسه معتدللردر اگر
بلدک جانب غربیسنده جبل اولوب طرف شمالیسی مفتوح ایسه
نوعا معتدللردر اگر بلدک و اعتدال مرتفع اولمدن اولور بر شهرک
ارتفاعی اعتدالنه دالدر بلد مرتفع بلد منخفضدن اعدلدر تغیراتک
دوردنجیسی دریادر بر شهرک که کنارک طرف شمالیسنده اوله هواسی
بارد و رطبدر و اگر جنوبیده اولورسه حار و رطبدر نهایت غلیظدر
اگر دریانک وسطنده اولورسه جزایر کبی هواسی غایتله غلیظدر
تغیراتک بشنجیسی اختلاف هوادر بر شهره که باد شمال چوق اسه
اول شهر خلقنک مزاجلری بارد و یابسدر اگر جنوب چوق اسه
مزاج قوم حار و رطب اولور شرقی و غربی اعتداله قریب اولور متغیراتک
التنجیسی ارضه کوره در قم ایله شوره یرده ساکن اولانلرک حرارتلری
غالبدر و صحرا اوتک خلافیدر **باب رابع روزگارلرک انواعن
و احوالن بیان ایدر** مثلا باد شمال بدنی صلب ایدر و هضمی قوی
ایدر و قبض ایدر سیلانی و موادی منع ایدر اکثریا تسدید مسامات

باعث اولان بادشمالدر و بونلردن غیری زکام و نزله و درد اعصاب
و امراض اعصابه باد بیدر و مثانه و رحمه دخی کدری وار دریاد جنوب
کثر کیده لودوس دیرلر باعث امراض بدندر کرچه آلات تفتیح
مسامندر امّا مواد ثقیلهیی حرکته کتوروب مکدّر حواس در مفسد
قووح اولدوغندن ماعدا مرطّب و محدث حمای عفندر فامّا که
صباحه قریب مهبوب ایدن ریح باد صبادر اعتداله اقوبدر انک
عقبنده دبور اثر بو معنایی شیخ نقل ایلدی اما بو قضیّه بیره و اکا قریب
اولان مواضعه کوره در روم ولایتلرنده اول بهاردن آخر بهاره
وارنجه اوچ آی مقداری زماندر شمسک ابتدای حملدن اول سرطانه
دخولنه واقع اولنجه ذکری سبق ایدن ترتیب کورلیور سایر ازمانده بویله
اولمق نادردر روم ولایت رومده بهاردن غیری اوقاتده باشنور وزکارلر
اسر کاه شمال وکاه جنوب وکاه غیری روزکارلر که جمله سی سکزه ١٤
تقسیم اولنمشدر **باب خامس حرکت و سکون بیانندهدر**
حرکت که معتدل اوله مسخن اولور حرکت مفرطه مبرّد اولدوغی کبی
و حرکت قوی تسخینده زاید الوصفدر و تحلیلی چوق اولور حرکتک بر طرفی
عکس حرکت قویدر سکون دایم مبرّد و مرطّبدر اعمال شاقه دخی
حرکت قوی مجراسنه جاریدر آهنکر و حمّال و سایر مشاغل شاقه اربابنک
شغللری باعث تحلیل اخلاطدر **باب سادس نوم و یقظه بیانندهدر**
چون روح وقت نومده داخله میل ایده و داخلده جمع اوله هضم قوی اولور
اکر اخلاط مستعدّه دن تحلیل اولمش بولورسه زیاده تحلیل ایدر اکر بولمزسه
بدنه منتشر اولور و سبب مرض قوت نفسانی اولور واعیایه دافع اولور بدنی
تبرید ایدر و تحلیل بسیار ایله تحلیل ایدر یقظه تاثیرده جنده نومدر بونلرک
هر بری اعنی نوم و یقظه نومک افراطی مبرّد و مضعفدر یقظه نک افراطی

محرق اخلاطدر و افراط نوم مرض احداث ایدر **باب سابع**
امراض نفسانی بیانندهدر مثلا روح که داخله میل ایده غم کبی
و فزع کبی که واقع اولور که خارجه میل ایدر فرح و غضب ١٥
و سرور کبی باعث اولور وقت اولور هم خارجه و هم
داخله میل ایدر بو اول وقت اولور که انسان زیاده خجالت
چکه و غضبی غالب اوله خوفله غضب جمع اوله ذکر اولنان اوضاعک
هر قنغیسی افراطله اولورسه هلاک بدنه سبب اولور مثلا روح
عنفله تماماً خارجه میل ایدر قلب خالی قالور بو حال زیاده
سرور و غضب و فرحده اولور افراطله اولیجق انسان هلاک
اولور عکسی دخی روحک عنف تام ایله داخله میل اتمه سندندر
اول وقت حرکت قویه آیله مختنق اولور باعث فنا بدن اولور
باب ثامن دوا و غدا بیانندهدر هر جسم که مادّه و صورتنده مرکب
اولوراکا حرارت و برودت و رطوبت و یبوست کیفیت
اولور و لازم مادّه اولور چونکه بدنه طونتیح بو ترکیبدر ماکول
و مشروب بدنه تاثیر اولور بو تاثیر دخی کیفیتیله در یاخود
صورتیله در یا مادّه ایله در یا مجموعی ایله در صورتدن مراد صورت
نوعیه در که مرکبه نوع خاصه سی ساختهدر اکر بو مرکب
بو کیفیتله مجرّد بدنده تاثیر ایده اکا دوا مطلق دیرلر معجون
نافع کبی و غیر مفید کبی اکر مجرّد مادّه ایله اولورسه اکا غدا
مطلق دیرلر ات کبی و اتمک کبی اکر مجرّد صورت ایله عمل ایدرسه
اکا دوا ذی خاصه دیرلر بو عمل ملایم و موافق اولورسه
فازهر دیرلر اکر مخالف و مغایر طبیعت اولورسه اکا سم دیرلر بیش
و شوکران کبی بینک خاصیتی کیفیتله دکلدر بلکه خاصیتله در که صورت

نوعیتده در و زهر افعی که حار در زهر عقرب بارددر اگر کیفیتله
مؤثردر اما سمیت که انك خاصیتی در عمل ایدر مهلك اولور جمله دن
سقمونیا و تربد و امثالها ده اولان خاصیتدر اسهال ایدرلر اما ترکیب
کبدنده کیفیتله و ماده ایله عمل ایده اکا غدا دیرلر کشك جو و مرو
خس کبی بونلر کیفیتله و ماده ایله عمل ایدرلر اکا دوائی وغدائی
ذی خاصه دیرلر زیرا بدنه کیفیت و برودت و زیاده غدا ویررلر
خاصیتله سرور و فرح کتوررلر دوا که بدنه اثر ایلر کیفیتله الیروهلهٔ
اولی ده ایتمزسه دفعهٔ ثانیه و ثالثه ده ایدر بلکه اکثاردن اثر
حاصل اولور زعفران کبی اما شول شیء که اثری ظاهر اولور و اکثاردن
ضرر ایدر بلکه هلاکه ایرشدرر بو اول دوادر که کیفیتی اوچنجی
درجه ده در و هلاکی بعیددر بو اول دوادر که کیفیتی مرتبهٔ
رابعه ده در زیتون کبی **باب تاسع شرب میاه ایتمه ده**
اولان اقوالی بیان ایدر صو اکرچه غدا اولمز اما بسیطدر هرکاه
ایچلسه غدایی ترقیق ایدوب عطشنی دفع ایدر و ترطیب بدن
ایدر و غدا ایله برقه اولوره و تعدیل مزاج ایدر صولرك ایوسی ینبوع
صویدر بعده آب انهاردر که طرف شماله جریان ایده بلکه
مکشوف اوله و سریع الجریان اولوب شوایب کدردن پاك اوله
اکر مجراسنده احجار اولورسه قیمتی اعلادر بوندن صکره آب
چشمه در غایت لطیفدر کوللر و بورکه لر هرنه قدر بیوك و درکیـ
اولورسه صویی الطفدر آب تلخ و چوکك زیاده غلیظدر خصوصا
قیش کونلرنده اولان صوندی دابازمه وقویی صولری بددر شول
صو که یردن جوشش و خروش ایده رك غلیان ایدوب چقه
زیاده لطیفدر و عفونتدن دوردر حوض مثال کوچك کوللرك

صولردن

صولردن بلغم و عفونت حاصل اولور طحالی سمردر استسقایه
مؤدی اولور آب که دمور معدنندن چقه مقوی احشادر قوت
شهوانیه یی زیاده ایدر قار صویی پاك اولیجق نوعا اعتداله
قریبدر اکر جریان ایله کلورسه فلکس اولیجق عصبیه یه ضرر ویرر
صویر و دتده اعتداله اولیجق محرور المزاجه نافعدر آب یخ جریان
ایله اولوب ثلج ایله مخلوط دکلسه هضمه قوت ویرر و بدنه
اعتدال حاصل اولور و اشتهای غدا ویرر مقوی معدهٔ
کرم درمانهٔ کرم مفسد معده و هضمدر بعض اطبا آب کرم استعمالنه
اعتیاد ایدنه استسقاء ذقی اولور دیمشلر ایلیجی صوغشیان
ویررلکن اشتهایه اعانت ایدر و نضج تام المکله امعایی غسل
ایدر زیاده حار اولورسه قولنجی اچار آب شوره تلیین ایدوب
بدنی خشك ایدر و لاغر ایدر و جلدی درشت ایدوب
حکه کتوررر و جرب احداث ایدر آب نوشادوری که اچیمه
صولریدر اسهال ایدر معدن شب اولان یردن چقن صولر
جمله سی اسهالی بغلر نحاس معدنندن چقن صو مصلح مزاج معده در
قورشون و قلای معدنندن چقن صولر غایت بددر قرحه تولد
ایتدررر سرو دبندن وار درج و چام دبلرندن چقن صولر
جمله میاهدن انفعدر خصوصا تب صفراوی یه بلکه جمله
حمیاته نافعدر اما حدت حماچکده شربی اکثار ایتمیه لر **تعلیم**
ثانینك سفر ثانیسنده اولان بش بابدن باب اول
احتباس و استفراغ بیانندهدر سبب احتباس قوت ماسکه نك
ضعفندن و مجرانك ضیقندن اولور شدهٔ ایسه مادهٔ لزجهٔ غلیظ
و کثرت موادن اولور که حساك فقدندن فضله جانب آخره

٣٦

منحرف اولمەدن اولور واستفراغك سببي الجزه‌نك فسادندندر
كه حبس اولور چون قوت دافعه وضعف ماسكه واقع اولادني
حاصل اولور بوكره ماده ثقلت ايله ياخود نضجيله رقت حاصل
ايدوب مجرايي كشاده بوله تفرق اتصال واقع اولور بو هر بري
سبب موجب اسهال اولور چونكه احتباس واستفراغ اعتدالدن
كذار ايده انواع مرض ظهورينه بادي اولور على الخصوص خارج اعتدال
اوله **باب ثاني حمام بياننده در** حمامك كشاده اولوب بناسي
قديم اولاندركه هواسي خوش وصويي معتدل اولا حمامه كيرن
آدم اولقدر اتي خانه‌ده اوتوره كه عرق كلوب دوكله مبرود
المزاج بلغمي يه اسي خلوت نافعدر حمامك اوتكي خانه لري
بارد ورطبدر ايكنجيسي حار ورطبدر اسي خلوتي حار ويابسدر
حمامك ابدانه اثري واضحدر بالذات كرم ايدر وبالعرض برودت
ويرر تحليلي واردر زياده حار اولان صو جلدي درشت ايدر
داخله كيرمز كه ترطيب ايده اكر مراد عرق ايسه اول ايكنجي خانه
قاتنده ميسردر زياده عرقدن پرهيز لازمدر تاكيم برينه ما فايض
اولميه اكر زياده عرقه احتياجي وار ايسه يعني مرادي تحليل
رطوبت ايسه ياكز اسي خلوتده اولا طاقتي اولدوغي قدر اولور تاكيم
عرق شايع اوله واما چوق صو دوكمنيه يمك يميه حمام معتدل
اولورسه طوق حمامه كيرمك آدمي سمور دركن سده‌دن
خوف ايلمك لازمدر علامت سده كراني وتمدد جانب
يميندر بويله اولسه سركنكبين بذوري تدارك ايده وحمامدن
اول حارسنه يميوب حمامه كيره اكر بيدوكي بارد اولورسه دخي
موجب استسقادر قول مرجوحكه هم استسقاه ويرميه وآرح

قونه

قونه حمامه كيرلمش اولميه بر مقدار اكل اولنوب آثار هضم
ظاهر اولدقده حمامه كيرمك در حمام اكرچه قابضدر اما بارد ويللري
عضو ضعيفه دوكر وسستي جسد حاصل اولور خصوصا چوق
اوتورانه وحمامك صولرنده دخي اختلاف واردر مثلا كبريتي
اولسه ديبورقي واجي اولسه ملطف ومحلل اولوب ترميلي
زياده ايدر چوق علتلره نافعدر جمله دن علل جلودي زايل ايدوب
جربه وسعفه يه نافعدر نحاس وحديد وسرب جمله بو معدنلردن
چقن بارد ورطب فراج اچون نافعدر وجع مفاصل واسترخا
وضيق النفس ومرض كليه يه دخي نافعدر شكسته كه بسته اولا
قوت ويرر حبالره وورملره نافعدر همان لازم اولان اعتدالي
رعايت ايلمكدر **باب ثالث اسباب سخونت وبرودت** ١٦
ويبوستي بيان ايدر شول سببلر كه بدني كرم ايدر ايش نوعدر
مثلا حركت غير مفرطه برودت ويرركن برقاچ كشته ملاقي
ايله حرارت پيدا ايدر كنشده اوتورمق كبي واتش يقين
اوتورمق ودار داولر بيمك وعنبر وسنبل وبونك امثالي
كندوده طوتمق وقوخلمق واسي صولرده چوق اوتورمق كبي بو جمله سي
مساماتي منسد ايدر وحرارتي بدنده جمع ايدر بدن مختنق
اولور وداخلي كرم ايدر بر نوع دخي عفونت ويررشي ايمكله اولور
كوكرجن وسرچه وشراب كبي اسباب برودت دخي ايش
نوعدر حركت مفرطه دن حرارت حاصل اولورركن اشياء
سرده ملاقات ايتمكله برودت حاصل اولور كافور والكامت
اشيا شم ايتمك كبي واشيادن بعض مبرد ايكن ابدانه حرارت
ويرر قلت غذا وغذاء سردي چوق يمك كبي بدني خشك ايتمكله

برودت ویرمسی برنجه وجهله در وجه اوّل غدای خشکدر وجه ثانی
قلّت غدادر تحلیل رطوبت ایمکله حرارت ویرر واسباب
رطوبت دورتدر بری غدای رطبی چوق یمک بری دخی اشیای
رطبه یه ملاقات ایتمکدرکه رطوبتی حفظ ایدر بومعنا آسایش
وخواب واو مان بارده لطیفه ایله بدنی تدهین ایتمکله اولور سببی
ساتی طوتر دخی تحلیلی آز اولور اول وجهله رطوبت چوق اولور
باب رابع ترکیب بیانندهدر بوکا باعث اولان قصور
ماهیت قوّت مصورهدر یا مرضدرکه عارض اولور جذام
کبی یاخود خلقی مرضدرکه استحکام بدندن مقدّم حرکت عضو
هیئات طبیعیه اوزره یاخود منیدرکه خلقت جنینی اوزره
رحم مادرده وقوعنده خطا واقع اولور یا اسباب
سدّه درکه مجراده لحم زاید اولمغله اولور کاه اولورکه بومعنادن
ثاول حاصل اولور بعض وقت اولورکه مجراده بندا اولور یبس
غالب اولور وقت اولورکه کثافت مجرا مجرایی حفظ ایدر
بلکه مجرانک کشاده لکنه باعث اولور مجرانک کشاده اولمسی
قوّت ماسکه نک وقوّت دافعه نک ضعفندن اولور یاخود
مفتّح قوی استعمالندن اولور باب خامس حرکت غیرارادیدن
وطبیعیدن اولان اصنافی بیان ایدر بوحرکتدن عضو خشنک ١٧
اولور یاضعیف اولور تشنّج زیراروحک نفوذ ایده جک محلّنی
بسته ایدر یا فضلهٔ برودت که عضوه اذا ایرشدر رنا وصه اولور
تمام حجر اقشعراره باعث اولور یا حرارت غریزیه یه اذاء ماده
واقع اولور عضوسرد اولور حرارت غریزیه که اکا لازم ایدی
حصه مند اولمامغله اختلاج واقع اولور اگر اذا آز ایسه یا اولور

اگر چوق ایسه اعیا لازم گلور اگر زیاده قوی اولورسه تشعریره
ناقصه اولور امّا عضوک عظیم اولمسی کثرت ماده درکه جاذبه
احداث ایدر واول مادّه یی عضو جذب ایتمکله واقع اولور
یا نقصان عضودرکه خلقی اولور وبو مادّهٔ اصلیه نک نقصانندن
اولور وقوّت جاذبه دخی ضعیف اولورسه اول عضوک
قطعنه بادی اولور کاه اولورکه تآکّل ایله اولور بروجهله قابل
علاج اولمز قطعه محتاج اولور کاه اولورکه تفرّق اتّصال واقع اولور
سبب تفرّق داخلده وخارجده اولور اسباب داخلیه اخلاطک
احتراقیدرکه عضوآنی اکل ایدر تفرّق اتّصال اولور اگر مرطّب
وفرحی اولورسه موجب قطع اولور اگر مجفّف اولورسه موجب
انشقاق بدن اولور موجبی یا مثلا دریاخود ریحدرکه عضوی محلّندن
جدا ایدر جزئی حرکت ایله دافعه مجرای طبیعی اوزره اولمز یاخود حرکت
عنفدن انفجار واقع اولور بو اسباب اورام مفاصل اولور تفرّق
اتّصال خارجی اولدرکه عضوی قطع یا حرق یا نهس افعی وهوام
یاخود کلب عقور عض ایتمش اولا بو اسباب خارجیه‌در
تعلیم ثانی‌نک سفر ثالثنده اولان التی بدنک باب اوّلی
اورام بیانندهدر ورم مادی اولمق وار وغیر مادی اولمق وار مادینک
سببی التی وربری اخلاطدر بری دخی قوّت عضو دافعه وضعف
عضو قابله در جلد کبی معاطف که قولتوق وبوطدر وضعف
عارض اولور دیدوکمز عضوکه مادّه قبول ایده کشاده اولور غدانک
ومواد یولی عضوه تنک اولور مادّه یبروننه کمه سنه
سبب اولور بودخی یا ضعف هاضمه ویا نفس مادّه در
که عضوک مختنق اولدوغندن اولور بوکره عضوه قوّت محلّله نک

قحه‌ندن وقوت جاذبه‌نك شدتندن وقوت دافعه‌نك
ضعفندن ورم عظیم پیدا اولور زیاده ورمه ایکی سبب واردر
بری تغیر مزاج اصلیه‌در که ضدیتندن سوء مختلفه دفعةً واقع
اولور بیری دخی تفرق اتصالدر که دفعةً عارض اولور اول
وقت قوت حساسه ادراک عضو ایدر بیلور که منافی
اولان سوء مزاجدر و سوء مزاج اولدر که عضوده قرار قلمش اوله
متمکن اولورسه عادت اولور مزاج اصلی گبی لکن سوء مزاج یابس
بالعرض در موجبی تفرق اتصال اولور سوء مزاج رطب موضع
اولمز بالذات ونه بالعرض اما موجع اولدوغی سببلی در سبب
مختلف اولسه هر وجعه بر نام وضع ایلمشلردر بری حکاک در سببی
خلطك تغیریدر یعنی صفرا ایله دم بورقی الشکل اولمسیدر
بری دخی خشن در سببی خلط غلیظ خشکدر بری دخی ناخس در
سببی ریح غلیظ در غشاء عضندن چکه بری دخی ضاغط در
سببی خلط غلیظ دخی قوامدر حفظ عضو ایلر بیری دخی غدد در
سببی خلط یاریجیدر بو ایکیسی عضوی طولنه چکرلر بری دخی شج در سببی
ماده در که میان عضله ده واقعدر عضله‌یی تفرق ایدر و فسخ
ایدر بری دخی تکسر در سببی خلط و یاریجیدر که میان عظم
غشاء لحم ده اولور حفظ عظم ایدر بری دخی رض در سببی
ماده غلیظه در که بر محلده تغلیظ ایتمش اولا لکن توزیق عضوانیه شول سببدن
که عضو غلظتله تر بری دخی مثقل در سببی ماده‌سی غلیظ اولمشدر
عضوه نفوذ ایده مز آزآز قصور حاصل اولور و اول عضو سوء مزاج
حاصل ایدر بری دخی ثاقب در سببی برودت عضو ذی حس
در که روحه کرخ حاصل اولمغله احساسدن و تأثیردن قالور بری

دخی

دخی ضربانیدر سببی ماده گرم در که عضوی حسه مجاورت ایتمک ایله
بو ضربان یدن عروقه صحت حصولنه باعث اولور و وقت
برودده مولم اولمز بیری ثقیلدر سببی شول ماده در که غلیظ در
عضوده غیر ذی حس در لکن خون کبد ده معلقدر بیری دخی
اعیادر سببی اذاء عضودر که اعیانك حرکتی بوندن اسبق
بیان اولنمشدر بری دخی لاذع در سببی خلط ردی در که عضوه
نفوذ ایده محلل وجع اولور چونکه انسان خوابده وسستی ده اولا عضوی
تحریک ایدر و توجه ایله ازاله وجع ایدر بلکه خلط مولمی کیفیت
١٨ زایل ایدر بو معنا ایله تفرق اتصال ایدر **باب ثانی امتلاینی**
بیان ایدر سبب خارجی امتلا تخمه در که چوق یمه‌دن حاصل
اولور وکثرت حمام که مرطب ومانع تحلیلدر چون آسایش
خورد وخواب فضله‌لرین بیار جمعنه باعث اولور بو معنایه
قصور طبیعت وضعف دافعه وشدت ماسکه سبب اولور
وضیق مجرا وماده‌نك پرونز میلندن اولور امتلانك
اسباب داخلیه‌سی تخمه در وضعف هاضمه ودافعه در وشدت
ماسکه وضیق مجرادر که واقع اولور سبب ضعف هاضمه
سستی جرم معده در که اکا تهلب معده دیرلر سوء مزاج جبله
قلت روح موجب ضعف هاضمه اولور **باب ثالث اعراض**
بیانندهدر بو معنایه دلایل واردر دلالت ایدن احوال قویه‌در
وقبح احوال انسانه دلالت ایده‌ر اکا انفعال دیرز و بو انفعال اوچ
قسمدر بری مبدا فعل قوای ثلاثه‌در و بو اوچ قوتدر قوت
حیوانیه وقوت نفسانیه وقوت طبیعیه در ایمدی بو قضیه‌یه
دلیل ایراد ایده‌لم مثلا آفت فعل و آفت مبدا فعل نتیجه‌در

واقت فعل ارادی نه وجهله در اول آفت که ضعف دماغدر اول مبداء
قوت نفسانیه در و آفت نبض قلبده وکبدده در و اعراض دلیل
تنفس مرضدر نته کیم اختلاف سرعت نبض حمایه دلیلدر ضک
محلی اوزره نته کیم نبض منشاری ذات الجنبه دلیلدر یا امتلا دندر
واعراض لازم مرضدر عمی در دناخس وسعال وضیق النفس در
اعراضک بعضی وار در که عضوک مرض ظاهرینه دلالت ایدر
لون کبی ولمس ایله حس اولنمق کبی وبعض دلیل وار در که امراض
باطنه یه دلالت ایلر اگر طبیب عارف وعاقل وعلم تشریحده
عالم ایسه اعضانک مشارکتنی بیلور و اذعان ایدر بو معنا اوچ
نوع قانونی رعایت ایله اولور که انلر مضار افعالدر جمله دن استفراغدر
واحتباس در و باعث استفراغ احتیاسدر و وجعدر و ورمدر
وضعفدر و مناسب اعراضدر کلدک امدی قانون اوله که مضار افعال
دینمش ایدی اگر فعل مجرای طبیعی اوزره اولمیه دلیلدر که آفت قوت
فعل مانع مرض عضو اولمشدر بو معنایه سبب اوچدر بیری نقصان
دم و بیری ضعف بدن و بیری تغیردر قوانین ثلاثه نک قانون ثانیسی
بر نیچه وجهله در که وجه اول استفراغ اولان اشیا ایله استدلال
ایلمکدر بول و براز کبی و بعضلرینه دخی وار در که استفراغدن خارجدر
اما جوهر اعضادندر انکله استدلال اولنور قطعه لحم کبی وسعال کبی
علی الخصوص سعال ایله بو مذکورات خارج اوله دلالت ایدر که جوهر
ریه دندر وجه ثانی مقدار استفراغ ایله استدلالدر که بدنک
داخلندن بعضلرینه خارجه چیقه و انی کوره سن قلت وکثرتندن
استدلال ایلمکدر وکثرتی بیلورز که نیجه دلالت ایدر وجه ثالث لون
ایله استدلال ایلمکدر اگر خارج اولان بول برز سرخ ایسه بیلورز که بوکرکندر

مقتضی

مقتضی بو عکس اولور که بیاض ایدر بولون کورمکه مخصوصدر تعریفله
بلنور وجه رابع خارج اولان شیئ مجرای طبیعی اوزره کلمیه نته کیم
ایلادشده براز دماغدن کلور وکاه اولور که خارج اولان غیر
طبیعی اولور قان کبی اول دخی یا جانب معادن اولان یا خود اول
مقدار اولمیه که طبیعتدن اول مقدار اولور یا طبیعی الکیفیه اولمیه
فاسد کبی یا طبیعی الجوهر اولمیه که طبیعتدن اول مقدار اولور حصی
١٩ مشانه کبی قوانین ثلاثه نک قانون ثالثی موضع بیانندهدر
بو موضع دخی ایکی وجهله در بیری موضع ورمدر بیری دخی امراض
نوعیته در بو یا ماده و یا دمدر و یا خود صفرادر و یا خود خلط
آخردر که باب اورامده سبق ایلمشدر کلدک امدی مرض اصلی
میدر یوخسه شرکت ایله میدر مرض اصلی اولدر که وجودده
مقدم اولا و سبب مرض شرکه زیاده اولا بو ایکیسینک بینی
تفریق کوجدر بونی بلمیجک جایزدر که طبیب بلمیه که مرض نه قسمدر
اگر طبیب فننده ماهر و عارف ایسه بو مثال کافیدر مرض معده
که اصلی اولا سبب صداع اولور اصل معده شریک صداع اولمش
اولور فرعه علاج اولورسه اصله نتیجه اولماز علاج اصله
لازمدر که معده در معده یه علاج صداعک نقصانی مستلزمدر
٢٠ اثر ماقالورسه صداعه آسان اولور باب رابع علامات
امزجه بیانندهدر بو اون قسمدر بیری لمس جلددر بشرط انکه لامسک
مزاجی معتدل و هوا معتدل اولا تا کیم بلموسک مزاجنده اعتدالمی
وار در بو کیفیات اربعه دن بری ایله تکیف میدر فی الجمله لمس ایدن
طبیعتی بلمک ایله استدلالی صحیح اولا قسم ثانی لحم وشحمله
مزاجنه استدلال ایلمکدر لحم متلذذ دلیل برودت و رطوبت

در قلت لحم وشحم دلیل یبوستدر قلت شحم سمن دلیل حرارتدر
مباهی لحم وشحم دلیل افراط رطوبتدر لاغری جسم دلیل برودت
ویبوستدر افراطله لاغر اولمق دلیل برودت وحرارتدر قسم
ثالث شعرانلمه مزاجه دلالت ایتمکدر مثلا قورجق صاچ دلیل
حرارتدر قلت شعر دلیل برودتدر شعر درشت دلیل حرارت ویبوستدر
قسم رابع اندامده اولان قللر ایله استدلالدر کثرت موی دلیل
حرارتدر وقلت موی دلیل رطوبتدر غلظت شعر دلیل حرارتدر
وکثرت ماده یه دالدر ورقت موی دلیل رطوبتدر وقلت ماده یه
دالدر قسم خامس لون بیاننده در لون بیاض قلت دمه دلیلدر
لون احمر کثرت دمه دالدر لون که بیاض ایله قرمزی وکوکلک
بیننده اولا افراطله حرارته دالدر صفرت زائده صفرایه دالدر که
کندم کون اولمق اعتدال دمه دالدر قلت حمرت که کمودت
اوزره اولا عدم نضجه دالدر بو مزاج صاحبی ناقد اولمیجق سدّه یه دالدر
لون بادنجانی که سودا ایله صفرته مایل اولا برودت ویبوست
مفرطه یه دالدر لون جچی که طاشش رنکیدر برودت صرفه یه دالدر
وتغیر لون مزاج عضو حسبیله در نته کیم مزاج اعضای بدن برودت
بلغمه زیاده مایل اولا لون متغیر اولور بو تغیر کبد حسبیله در صفرت
وبیاضی طحال سببیله در کاه اولور که طحال سواد لونه باعث اولور
بو اسیر دخی اولورسه خضرت کلور اکر صفرا دایم اولمزسه انسانک
کوزندن دخی استدلال قابلدر قسم سادس هیئت اعضا ایله
استدلال ایلمکدر مثلا صدر وسینه نک کشاده لکی وعظم اطرافی
دلیل حرارتدر عکسی اولورسه دلیل برودتدر قسم سابع سرعت وبطوء
انتقال ایله استدلالدر مثلا بدنه لمس اولندقده زیاده حار اولمق وبو حال

مستمر اولمق محرور المزاج اولمغه دلیلدر عکسی دخی بویله در بر بدن
که زیاده متأثر اوله اصل مزاجده واقع اولان کیفیاتله استدلال
ایلمک اولور قسم ثامن افعال نفسانیه ایله استدلال ایلمکدر مثلا
غضب دلیل حرارتدر بونک صاحبی بی فکر صایب ونشاط تمام
اوزره اولور ضیق مزاج وتنک طبیعت علامت برودتدر بونک
بقاسی دلیل یبوستدر تیز عارض اولوب تیز کیچمه سی دلیل رطوبتدر
قسم تاسع بدندن خارج اولان ایله وافعال ایله استدلال ایلمکدر قوت
رایحه وشدت رنک احمر بول وبراز عرق دلیل حرارتدر بو صفاتک
عدمی دلیل برودتدر کلدکده افعاله هر قچن افعال بر حال ایله مستمر اولا
دلیل حرارت مزاجدر اکر ضعف فتور اوزره اولورسه دلیل برودتدر
قسم عاشر اعراض واحلامله استدلالدر واقعه ده قرمزی چوق کورمک
علامت دمدر زیاده روشنی وضیا دلیل صفرادر براق وآب روان
ورعد وسفید کورمک دلیل غلبه بلغمدر خیالات مخوفه وسیاه
وکمودت دلیل سودادر بو ذکر اولنان احلام اکثار ایله عمل اولنور
قلتنه ومدتده بر اولمغه اعتماد اولونمز **باب خامس علامات امتلاء**
اوعیه بیاننده در امدی امتلا اوعیه حسبیله اولمق وار کیفیت
حسبیله اولمق وار امتلاء اوعیه و عانک اخلاطله طولمسیدر
وبونده ایکی وجه وار در وجه اول اخلاط هر چند که صالحه اولا امتلا
بحسب القوة در اخلاط که متغیر اولا خلط روی صاحبنه خطر عظیم
وار در زیرا خلطک برامارنی یا حرارت ویا برودت ایله متعفن
اولور بدن ایسه اندن متأذی اولور اول وقت اسباب امراض بحسب
الاخلاط اولور علامتی ثقل وکسلدر که حرکت ایلدکجه صاحبنک ری
چشمنده حمرت ظاهر اولور وعروقه وجلوده تمدد حاصل اولور وجه

ثانی امتلاء نبض ورنک قاروره وکثرت بول وقلت شهوت
وکلال بصر وخواهر بو ایله اولیجق دلالتی اخلاط اغلظ اولور بو حالک
صاحبی کندویه حرکتی نافع قیاس ایدر حال بوکه مضردر زیرا بونک
تحلیلی مواد ایله دکلدر لکن بحسب الکیفیه شهریک امتلا اولور زیرا
کسل وکهل وقلت شهوت بحسب القوه دواء ساذج اولور اول
وقت انتفاخ عروق وتمدد جلد وشدت حمرت وکسر انکسار اعیا
کمتر اولور فاما بحسب الخلط دم اولورسه صاحبنک اغزی طتلو اولور
وکوزلری ورنک وروبی وزبانی سرخ اولور انتفاخ عروق
واقع اولوب محل فصد اولان موضعده حکاک اولمسی ترک فصددن
اولور زیرا دم تمام ممتلی اولمغله اولور بو حالک صاحبنک امراض
دمویه دن امنی یوقدر فاما امتلا بحسب البلغم اولورسه اقتضاسی
بیاضی لون وترهل که تنبللکدر وضعف هضم وجشاء حامض وبسیاری
آب دهان وبینی وقلت عطش دراکر بو بلغم مالح اولورسه
کثرت نوم وکرانی اعضا وسستی بدن وعصب ولینت نبض
بلکه نبضی زیاده بطی ایدر فاما امتلا بحسب الصفرا اولورسه زردی
چشم ورنک زبان وتلخی دهان وکثرت عطش وقلت اشتهایه
باعث در بونک صاحبی اکشی نسنه لردن حظ ایدر با خصوص سرعت
نبض وغثیان وصفرا وخضرت بول وبراز ومقعددن براز کلدکجه
یاقیق سنندر اما بحسب السودا لابد بدنی لاغر ایدر وجلده
درشت ایلر وچشمک رنک وروبی کمودته میل ایدر بونلردن
غیری اشتهایی غالب قلوب قانی غلیظ وسیاه ایدر وخوف
وکمان فاسد وشهوت وکبودی بول وبطوء نبضه سبب اولور
زیاده امتلا اولورسه بهق حادث اولوب آفت طحال مقرر در

علامت

علامات سده امتلا بدن عام اولوب ثقل وموضع سده ده تمدد
ظاهر اولور وورم ایله نهایت سده فرق اولونق لازم در زیرا ورم
اولسه حما وثقل قوی اولور بو معنی مجراده سده اولدوغندن دخی
اولور نته کیم ماساریقاده اولور اکر سده معده وقده اولا اونی صاری اولور
سببی دمک اعضایه واصل اولمه سندر بدنده خضرت زایده اولور
کاه اولور ریاح واقع اولور اولوقت علامت تمدد عدم ثقل وانتقال
وجع وقراقر چوق اولور طبیب کرکدر تشخیص ایده ورم ایله سده
وریاحی بیله وهر برینک علامتندن استدلال ایده مستقل اورام
ایچون بو باب تعیین اولونمشدر باب سادس اورام بیاننده در
ورم که ظاهری اوله محسوسدر اما ورم باطنی تب دایم وثقل
ورم وجع در اکر عضوده حس اولورسه آفت انتفا حذر اما اورام
بارده مغایر درد علامات کلیه سی وار در علامت جزئیه سی عضو در
که انی احساس ایدرسن کورسن که ثابتدر دکل وجعدر ابورسن که ورم
بلغمدر دوکلی اورام بارده بو قیاس ایله معلوم اولور وقت جمع ماده
اورامده صعبه درچونکه جمیع اعراض ایله ماده ورم نضج اولا وورم فسخ
اولور ودرد جمیع اعراض تسکین بولور وقتا که منفجر اولا ناقصه رتب
اولور ضعف که لازمه در مدرهما که ظاهر اولا سبب استفراغ ماده
ورم اولور تعلیم ثانینک سفر رابعنک باب اولی نبض بیاننده در ٢١
نبض حرکت شریاندر که انکله حرکتین مرکب اولور بری حرکت
انبساطی وبری انقباضیدر بو حرکت شریانک تعدیل روح قلبی ایدر
اجناسی طقوز قسمدر ونبضک دلیللرینک جنسلری اوندر بری نبضک
حرکتنک مقداریدر واقسامی طقوزدر طویلدر وقصیردر ومعتدلدر
ومشرفدر ومنخفضدر وعریضدر وضیقدر ومعتدلدر بو طقوز قسم

ترکیب اولور ویکرمی یدی اولور لکن نبض طویل و عریض بونلردن
عظیمدر اعنی عظیم دیو تسمیه اولنور ناقص اولان بو اوچدن صغیردر
بوکره اون جنسک ایکنجیسی حرکتک قرعی اعنی برمغه طوقونمسی کیفیتیدر
بو قرعی نامنه نبض یا قوی دریا ضعیف یا متوسطدر یدی اون جنسک
اوچنجیسی حرکت زمانیدر بو حرکت دخی یا سریعدر و یا بطیدر و یا خود متوسطدر
سریعک زمان حرکتی آز اولور و بطینک چوق اولور و متوسطک حرکتی
متوسطدر اول اون جنسک دوردنجیسی قوام آلهدر بو دخی یا صلبدر
یا لیندر و یا متوسطدر اول اون جنسک بشنجیسی زمان سکوندر متواتر
اولدرکه سکونی معتدلک سکونندن اطول اولا متوسط اولدرکه
زمان سکونی معتدلک زمانینه مساوی اولا اون جنسک التنجیسی
ملمس آلهدر یعنی شریانک ملمسیدرکه حالت طبیعیهسندن یا حار
و یا بارد و یا متوسطدر اون جنسک یدنجیسی شریاندن اولانک معدار ایدر
و بو اولدرکه رطوبتدن ممتلی اولا و طبیعتدن زیاده رطوبتی اولا و یا ناقص
و یا متوسط اولا اون جنسک سکزنجیسی استوای الاحوالدر یعنی عظمده
و صغرده و قوتده و ضعفده و سرعتده و بطوده و تواترده و تفاوتده و
صلابت و لینده برابر اولاندر کلدک امدی نبضک اختلافنه بو دخی یا
برابردر و یا مختلفدر اون جنسک طقوزنجیسی اختلافده منتظم اولمقدر
یا عدم انتظامدر یا مختلف منتظم اولمقدر و یا غیر منتظم اولمقدر
بو جنس تحت مختلفده داخلدر اون جنسک اوننجیسی وزندر
یعنی حرکتک زمانیدر و بو حرکتک زمانی قیاس ایلهدر وزنک
اعلاسی حسندر و وزنی حسن اولمیان قبیحدر رستی الوزن اولانک
اوصافی اوچدر بری تجاوز لوندر شول صبینک نبضی که شابه مشابه
اوله یا کندوسندن اشاغهسنک اربابنه مشابه اولا یعنی انک نبضی

کبی اولا یا قوجهلر نبضی کبی اولا بویله اولورسه خارج الوزن اولور بونک
برنوعی دخی هیچ برسنهیه مشابه اولمامقدر بو نوع نبض ردیدر ایدی
بیان ایدهلم که نبضه حاجت ندر مثلا حرارت غریزیهنک ترویحیدر
که نبضه باعث اولور اگر آله یعنی شریان مطیع و موافق اولوب
و لینتی دخی مساعد اولورسه قوی اولدوغیچون نبض عظیم اولور اگر قوت
کمالده ایسه و آلهکه شریاندر مساعد اولوب ترویحه اولکیدن
زیاده حاجت اولورسه نبض عظیم اولدوغی کبی اسرع اولور و بیه
متواتر اولور اگر قوت ضعیف اولورسه صغرندن زیادهرک متواتر
اولور آز اولورکه نبض صغیر اولا و متواتر اولا زیرا قوتنی مادهٔ غذائیه
و یا خارطیه تحتنده حفظ ایدر و اگر قوت قویه اولورسه نبضک لینتی
رطوبته دالدر صلابتی یبوسته دال اولدوغی کبی آز اولورکه نبض ایام
بحرانده صلب اولا اولورسه دخی سبب عصابک چکلمهسیدر
و موادک اندفاعیدر ایدی نبضک اختلافی مادهنک ثقلی ایچوندر
شدت ضعفدن دخی اولور اما بونده افراط اولان ثقل مادهدرکه ضعف
قوت نظامی و حسن وزنی ابطال ایدر ایدی نبض مرکبهده انواع وار
درکه بعضیسن بیان ایدهلک مناسبتی ایله عظمی و صغری بیان ایلدکمز
کبی بوکره نبض منشاری شول نبضدرکه سریع و متواتر و صلب
اولمق انک شانیدر و اجزاسی مختلفدر الحلقهده و بوکسکلکده تقدمده
و تاخرده بعض اجزاسی حرکتی وقتندن اول حرکت ایدر گاه
اولورکه صکره حرکت ایدر صلابت اکا دیرلرکه شریانک بعضی اجزاسی
صلب و بعضی لین اولا نبض موجی نبض منشاره مشابهدر لکن موجی
صغیردر نبض نملی نبض دودیه شبیهدر لکن بوندن اصغردر و دخی متواتردر
ضعف جهتندن اشددر اما ذنب الفار اول نبضدرکه بر مقداردن

شروع ایلیه مثلا برمق التنده اعظم اولا بوکا انک ایچون
ذنب الفار دیرلر که برطرفی قالن وبرطرفی اینجه در بو نبض ر دیدر نبض مطرقی
اول نبض درکه برماغی اورر وبرکره ایله کفایت اتمز برکره دخی اورر
اندن تمام اولور نبض ذی الفترة اول نبض درکه اندن حرکت
امید اولنه اما سکون اوزره اولا باب ثانی احوال بول بیاننده در
بیان ترکیب جهتسی قاروره مریضی بلمک بیاننده در ایدی بول بر شیدر که
کیدک کیفیتی انکله استدلال اولور ویدی جنس در جنس اول
لوندر واول التی طبقه در طبقهٔ اولی تبنی در بولون برودت کیده
وضعف هضمه دلالت ایدر وتبنی برلوندر که قایناش صمان صوینه
بکزر جنس اوتدن ایکنجی طبقه حس قوامدر اوچنجی طبقه صفا صفا وکدورتدر
دوردنجی طبقه رایحه در بشنجی طبقه رغافدر اعنی کوپوکدر التنجی
طبقه رسوبدر یدنجی طبقه قلت وکثرتیدر طبقات الواندن کیدی طبقه
ایدی طبقهٔ اولی بولدن اترجی اللوندر یعنی تورنج قابوغنه بکزتیدر بولون
اترجی ایکی درنه کیم تورنجک قابوغنک برجنبی زیاده اصفردر
وبرجنبی اغاج قاونی قابوغی رنکننده در نوعا حرارته دالدر اچیق صاری
اولمق اعتدال کیده دالدر طبقهٔ ثانیه اشقردر واشقر برلوندر که
قوقزی ایله اچیق صاری میننده در دلیل حرارت کیده در طبقهٔ
ثالثه نارنجی اللوندر بواول لوندر که انار چچکینه بکزر شیخ وسایر
مولفین بولونی ناره بکزتمشلردر اما فقیر کوردم که نارک شعله سی غایت ایله
اچقدر بلکه بولون جلناره مشابه در بولونک حرارتی زیاده غالبدر
اما شعلهٔ ناره مشابه اولان لون حرارتده اشقردن اشاغه دکلدر طبقهٔ
رابعه ناری اللوندر بولون ذات ناره مشابه در انزجینک کشاده اولان
لونندن غیریسی مراتب ایله حرارته دالدر طبقهٔ خامسه زعفرانیدر کذلک

بولون حاردر برلون دخی احمردر وبوحمرت دورت مرتبه در
مرتبهٔ اولی اصهبدر یعنی میکوندر سببی غلبهٔ دمدر مرتبهٔ ثانیه
دُردی اللوندر یعنی شراب دُردی رنکنه مشابه در بولونک دخی
سببی غلبهٔ دمدر زیرا بولونده برمرتبه حمرت زیاده در مرتبهٔ
ثالثه احمر بولون زیاده احمردر سببی غلبهٔ دمدر بومرتبه ده حرارت
ازیددر مرتبهٔ رابعه اقتم دربو اول قزلدر که سیاهه مایلدر بولون
جمله دن حرارتده غالبدر برودتده اولورسه قولنجه دالدر کاه اولورکه
برودت ایله مشترک اولور فالجده وسکته ده ظاهردر طبقهٔ سادسه
لون خضردر وبولون التی مرتبه در مرتبهٔ اولی فستقی در دلیل برودتدر
مرتبهٔ ثانیه آسمانجونی اللوندر سوسنه بکزر بولون دلیل سدّه وبرودتدر
مرتبهٔ ثالثه نیلی اللوندر اعنی چویدر نکیدر بورنک سیاه درکه
آقه مایلدر کدر صبیانده وفالجده چوق اولور دلیل برد قویدر مرتبهٔ
رابعه کراثی اللوندر ترکیسی پراسه دیدکلری عشبه بکزر دلیل احتراق
صفرادر مرتبهٔ خامسه زنجاری اللوندر دلیل شدت احتراقدر طبقهٔ
سادسه لون سودا بیاننده در بودخی دورت مرتبه در مرتبهٔ اولی
شول سوادر که خضرته مایل اولا احمرقی دخی اولا سببی سودا ایله
معا صفرای محترقدر مرتبهٔ ثانیه سوداکه مایل حمرت اوله واقتم
که سودا ایله صاری یه مایل در سببلری دمک سودا ایله معا اجتماعندندر
مرتبهٔ ثالثه اول سوادر که صفرته مایلدر سببی سودای صرفدر
مرتبهٔ رابعه اول سوادر که بیاضی سیاهندن زیاده اولا سببی سودای
بلغمیدر طبقهٔ سابعه لون بیاض بیاننده در دورت مرتبه در اولی مشعذر
یعنی شفافدر وصافیدر حجاب اورا ایتمز مرتبهٔ بیاضدر که محیا زا
وحقیقةً بونک لونی بوقدر لیقن اولان طبیعتک عدم تصرفنه دلالت

ايدر بولون غايتله خبيث بويدر نضجدن اميد كسك وحيدر
ادنى مرتبه سنده لره دلالت ايدر طبيعة نافع اولانك نفوذنه
نامعذر وشكلى قياس مراد اولنمه سى كبى دراغلب الوان كريه
كه اولا تشبيها لحم طرى رنكنده در ضعف كبد وكليه يه دالدر برلون دخى
واردركه بوزه ديدكلرى مهماه بكزر بلكه جبانيدن اقن اريكه مشابه در نهايت
صفرته مايلدر كاه اولور يازوكه دوكيلوب صقلنمش اولا اكا دخى
بكزر بونك كذارى اعضادن ترشح ايدن اشيا ايله مخلوطدر كاه
اولور دفع سوداتيكلا ايله بولون سياهه قريب جس اولنور
نهايت سايرابوالدن بونك قبولنى وسخنى دربنه اعضادن ترشحى
واردر اكثريا بوالوان ثلاثهٔ موصوفه يه دلالت ايدن صفرادركه احتراق
تامله اعضادن متاثر ترشح المشدر بولكا اجناس سبعه سنك
جنس ثانيسى قوامدر وبو قوام اوچ مرتبه در مرتبهٔ اولى رقيق
اولمسيدر بو ايدى نوعدر اول عدم نضجدر ثانى شدده در ثالث
ضعف كليه ومجاريدر بولدر رابع كثرت شرب مياه در خامس
فراجك غايتله برودت ونهايتله خشك اولدوغيدر
سادس اندفاع رطوبتدر سابع بولك مجراى آخره منصرف
اولمسيدر مرتبهٔ ثانيه بولك غليظ اولمسيدر بو معنى يا كثرت
اخلاطدر يا عدم نضج سببيدر جنس قوامدن مرتبهٔ ثالثه
اعتدالدر بولكا دليل اولان نضج فاصلدر عند الاطبا معلومدر
بولك اجناس سبعه سنك جنس ثالثى بولك كدورت
وصفاسى بياننده در بو معنى ايكى مرتبه در مرتبهٔ اولى كدورت
بولدر وبولكا سبب يا ارضيه يا مائيه در ريح ايله مخلوط اولمشلردر
بولانق اولدوغنه سبب بودركه قوتنك سقوطنه باديدر يا خود درم

باطنيدر بولانق كوربنور شول كدورت كه اربابك مثالنده در
وبولانقدر بولون وقوام ورم احاطه ايلدوكندن اولور
شول بولانق بول كه متفرق ويلمشك اولا بالفعل صداعى احداثه
منتهى در مرتبهٔ ثانيه بولك صاف اولمسيدر بول كه صاف
اولا ذكر اولنان اوصافدن مستغنى در معتدلدر نضج فاضلى
واردر اجناسدن جنس رابع بولك رائحه سيدر وبو ايكى
مرتبه در اولى عدم رائحه در بو معنى صحيحك علامتيدر وبو ايكى
نوعدر نوع اول دليل برودتدر وسردئ مزاجدر نوع ثانى دليل
موت عزيزدر مرتبهٔ ثانيه بولك رائحه سى حموضت اوزره
اوزره اولمسيدر بو رائحه لو بول سياه اولورسه دليل
سودادر قجيكه بولك رائحه سى زياده منتن بلكه شديد النتن
اولسه دليل صفرادر ايو علامت دكلدر اجناسدن جنس
خامسى بولك رغوه سيدر يعنى كبكيدر رقيق سياه واشقر
اولوب كبى اولسه دليل ريقاندر كاه اولوركه بولده قيمق كبى
كف اولور صارى وسياه لون اولوب كفى قيمق كبى اولورسه
دليل لزوجت خلط وريح وطول مرض اولدوغندن ماعدا كلى
وكرده مرض بولنورسه خوف هلاكدر اجناسدن جنس
سادسى بولك رسوبى بياننده در رسوب بر جوهر غليظدركه ماهيتى
بولدن ممتاز ذراطتايونى اوچ نوعله ذكر المشلر مثلا رسوب
راسب ومتعلق وطافيدر رسوب اولدركه قاروره ده قسم
مثانلنده جمع اولور متعلق اولدركه وسط قاروره ده ظاهر اولور طافى
اولدركه قاروره نك اوزرنده بلوت كبى ظاهر اولور ايمدى رسوبك ايكى
استدلالى ايكى وجهدر وجه اول نفس رسوب طبيعيميدر غير طبيعيميدر

بانه رسوب طبیعی اولدر که بیاض اولوب متصل الاجزا متشابه
الاجزا اوله یعنی کل صویه شیشه سنده رسوب بولان قضیه
کبی حرکت ایتدرسک اندن جدا اوله حالی اوزره قونسک
قاروره ده جمع اوله یوکاری یونانیان ماسا دیرلر رسوب غیر طبیعی
بیاضلق ایله حرارت اوزره اولوب زرنیخه مشابه جمع اولاندر
بومشق وخامدر لکن بدندن جدا اولسه منبسط اولور وقاروره نک
دیبنده اوتورر رسوب اولان شول رسوبدر که محمود
طبیعی درفاما رسوب غیر طبیعی اون برقسمدر قسم اول خراطیدر
بو اول جسم قبیحدر که بول ایله چقر واعضاء اصلیه دن ایریلور قشر
کبی اولور سرخ اولور سفید اولور سه اعضاء اصلیه دن
ایریلادر گاه خرده بالق پولی کبی اولور رسوب قسمندن غایت
برامز اولان بودر اگر بو رسوب قرمزی اولسه حرارته دالدر وبو معنی
اجزاء کبدک احتراقندن اولور بیاض اولمسی مثانه دن اولور
بوکا نخاله دیرلر کیکه مشابه اولدوغیچون قسم ثانی بورنجه مشابهدر
بوکا سویق دخی دیرلر دلیل احتراق دمدر وزوبان اعضای مثانه در
اکثریا جرب مثانه یه علامتدر قسم ثالث لحمدر اجزای کبد
وکلیه یه دالدر قسم رابع رسوب وسمیدر بونک زوبان اعضایه
دلالتی چوقدر قسم خامس مذی در انفجار قرحه یه دلالت ایدر
قسم سادس مخاطیدر سمک کبی در بو برخلط غلیظه دالدر که
طبیعت انی دفع ایدر خروجندن صکره متغیر اولور قسم سابع شعریدر
قل کبی اولور بونوع انعقاد رطوبتدن حرارت زیاده اولمغله
اولور قسم ثامن صوده اصلانمش خمیر کبی اولور بومعنی ضعف
هضم ارابنده ویرلرده اولور گاه اولور که سست وپیزی چوق

یه دن اولور فرق لازمدر قسم تاسع رسوب رملیدر مثانه ده
حصا اولدوغنه دالدر اگر بیاض ویا قرمزی قسم ایسه بوکرکدن
کلمه در قسم عاشر رمادیدر کل رنگنده اولور دلیل بلغمدر برنجیه
مدت بدنده طورمغله رنگی زایل اولمشدر قسم حادی عشر
علقیدر سلک هیئتنده ورنگنده اولور آب ایله امتزاجی محکمدر
اگر ممتزج اولمز ایسه یعنی ایرو ایرو واوزون اوزون چقر ایسه
مجرای بولده جراحت اولمدن اولور اگر متمیز اولورسه قضیبک
مجراسنه یقیندر اگر بومعنی زیاده اولور ایسه نضجه دلالت ایدر
وقوت هاضمه دلیلدر اگر قلت اوزره اولورسه ضعف هاضمه
دالدر رسوبدن نضجه دلالت ایدن بیاض اولوب اجزاسی برابر اولالر
بلکه قاروره نک ایچنده جمع اولاندر راسب محمود اول رسوبدر که
طبیعی اولا بوندن صکره معلق اولوب وسط قاروره ده گورینن در
وبری دخی غمامدر که قاروره نک اعلاسنده گورینه بوغمامک
ورسوبک برامزی حمرته مایل صاری وسیاه لوندر بعده
بولانقدر بعده کپک کبی در بعده قشوریدر که بصیلغی چوق اولا عدم
رسوب عدم نضجدر سببی مجاری ده سده اولوب اجزای غلیظ اخراجنه
مانع اولدوغیدر یا خود بدنده ماده نک قلتی در صحیح المزاجده اهل ریاضتده
وچوق نسنه خسته لرده وراحت ارابنده رسوب چوق اولور
رسوب اریک کبی خام شیله اولوب رایحه سی منتن اولمق
مقدمدر ورمدر اجناس بولدن جنس سادس بولک قلتی بیانده در
بو دخی ایکی نوعدر نوع اول بول قلیل اولمقدر بو دلیل ضعف قوتدر
وقلته سبب بودر نوع ثانی تحلیلی چوق اولمقدر بو سبب ایله ماده
بول جانب آخره منصرف اولور بوقضیه اسهالده واستسقاده چوق

اولور اجناس بولدن جنس سابع بولک کثرتی بیانده در کثرت
بول دلیل اعتدالدر که بول چوق اولا واونی سرخ اولاو مرض بارد
اولا بو کثرت بول امراض بارده ده اولور و بو بر قاچ قسمدر قسم
اول شدت وجعدر که محلل صفرادرتنه کیم قولنجده واقع اولور
مرض بارد اولور مجرا ده سدّه اولمغله تحلیل اولان صفرا باعث صبغ
اولور قسم ثانی بو کلک کمال مرتبه اقل اولماسیدر اول وقت رطوبت
فنا بولور و قلته باعث اولان تحلیل اولیجق موجب استسقا اولور
باب ثالث براز بیانده در ایمدی برازغدانک احوالنه دلالت ٢٤
ایدرتا بیلیدن احوالنه دلالت ایدر دلالتی لون ایله و مقدار ایله
و قوام و ریحی و رقتی ایله دربرازک طبیعی اولانی خفیف النار یه
اولانیدر قحن ناریتی شدت اولا حرارته دالدر ناریتی بالکلیه خفیف
اولمیسی خام اولوب صوق اولمسی برودته دالدر غایطک بیاضلغی
غلبهٔ بلغمه دالدر یا مجراده سدّه اولدوغیچون دربو سده اولان
بیاض یرقان و قولنجه دلالت ایدر سببی بودر که ثقل معاده محتبس
اولور انک احتباسی قولنجه و یرقانه باعث اولور شول غایط که اریه و یمک
کبی اولا و بیله دلشلدکنه دالدر اما صحیح المزاج و منعم و تارک
ریاضت اولان شخصه اریک کبی اولان غایط فایده و یرر شول غایط که
سیاه محض اوله مرضه دالدر قلت غایط فایده و یرر شول غایط که
سیاه اوله مرضه دالدر پراسه و زنگار رنکنده اولان غایط احراق
ایچون اولمز جمو دبدنه دالدر قلت غایط فضول غدانک قلتی
اجلندندر یا خود احتباسندن اولور که طبیعت دفعنه متعذر
اولور قولنجه سبب بودر که اولور که قلت غایط دافعه نک ضعفندن
اولور و کثرت غایط ضدیدر غایطک معتدلی غسل قوامنده اولاندر
غایط

غایطک لینجه و صوقلغی هضمک ضعیف اولماسیدر یا خود ماساریقا
سدّه اولدوغیدر رطوبات طعام بدنه سکمز غایط چوق اولور
قتی زیاده غلیظ اولدوغنه طبیب چندان اعتنا ایتمیه زیرا بوز ماننک
خلقی کیف نا منه برشی وافیون و بون قهوه سی چوق ایچرلر بو مذکورات
طبیعتی زیاده قبض ایدر و هم غایطی زیاده سیاه ایدر و قت اولور که
اصفر و غلیظ ایدر بلمین بر مرض توهم ایدر طبیبه فرق و تشخیص
لازمدر لزج اول غایتدر که رقیق ولمشک اولا سببی غدا لزج و خلط لزجدر
یا خود اعضاء اصلیه نک ذوبانیدر اگر رایحه سی زیاده متنن و شدید النتن
اولوب کفی اولورسه ریاحه و غلیانه دلالت ایدر نته کیم صو غلیان
ایده کوپک حاصل اولور اگر غایط یاش و تحلیلی زیاده مشقتله خارج
اولورسه یا حرارتی چین خروجده حس اولنورسه کلیه ده و جگرده
حرارت اولدوغنه دالدر یا خود صو آز ایچلدکندر غایطک معتدلی خروجی
آسان اولاندر و خفیف النار یه اولوب قوامی عسل قوامنده اولاندر
اگر رایحه سی شدید اولمیوب قراقر ایتمیوب قوز آوازی کبی چت چت
ایده رک کلرسه معتدلدر اگر بو مذکوراتک عکسی اولوب کیوکی و بدرایحه سی
اولورسه برازک بولونی موته دلالت ایدر **باب رابع حفظ
صحت بیانده در** حفظ صحت ممکن دکل که بدن انسانی و روح حیوانی ٢٥
زیاده تحلیل ایله آدمی چوق یشایه طبیبک قدرتی بوقدر که بر شخصی
اجل طبیعیه ایرشدوره زیرا اجال مختلفه در و افرجه نک اختلافاتی
مقرر در بو فنده قالدی که طبیب عاجز منع موت ایده بونک بیانی
اولدر که بدن انسانینک تکونی اولمز الا رطوبتدن اولور که اول رطوبت
حرارته مقارن اولا بو حرارت رطوبتی نضج ایدر و غدا ایدینور و فضلاتنی
دفع ایدر اول رطوبت که بدن انسانینک تکونی اندندر و الده و والده نک

مبنیسی وحبض قابنده‌رقجین مؤثر واحد دائم اولسه متأثر واحده تأثیری
مشتد اولور وهر وقتده تحلل چوق اولمغله حرارت فانیه اولور ماده
فانیه اولدیغیچون هم ضعیف اولور بدنک ایرادی یعنی بدل ما یتحللی قلیل
اولوب بدلکه اولمیه بدن قالمز استکمالی قنده قالور بو ولیه اولینجق حرارت
که رطوبتی بالکلیه تحلیل ایده رطوبت فانی اولور مثلا شعله ناره دنرکه
زیتی افنا ایده اندن صکره کندو دخی فانی اولور حرارتک بو مرتبه
فناسی موت طبیعیدر مدتی مقدردر هر شخصه تقدیر اولنان قدر عمردن
نصیب ایرلیشیر اطبا اطول عمر واجل طبیعی یوز یکرمی یلدر دیمشلردر
بو کلام منقوضدر زیرا آدم ونوح علیهما السلام زیاده معمر اولمشلردر
همان فراجک تقدیر اولندیغی قدر قوتنی حسبنجه در طبیبک فعلنک
غایتی بر شخصی اجلنک غایتنه یتشدرمکدر اگر معند خارجی اولمزسه
ایمدی طبیب هر نسنه‌نک صحتنی حفظ ایدر لایق اولدیغی اوزره بو
معنی رطوبتی عفونتدن حفظله در مثلا رطوبتی مجرای طبیعی اوزره
زاید تحللدن حفظ ایدر بو ولیه اولسه امرک اصلی حفظ صحتده ستهٔ
ضروریه‌یی معتدل قلمغله در جمله‌دن بیری تدبیر مأکولدر بونده ایکی
قاعده‌یه اشارت وار بری حفظ صحتی مثلی ایله ایلمک دریری
دخی ضدی ایله مرضه علاج ایلمکدر ایمدی بر صحت که بزانک حفظن
رجا ایده‌رز غداسینی انک موضعنه ایلترز تا کیم اکا کیفیتده شبیه اولا
پس صحتی نقل ایلمک دیلسک کندودن افضل اولانه کتوررز بو تقدیرجه
حافظ صحت اولانه لازمدر که غداسی قصر ایده واتمک که پاک اولوب
مخلوط اولمامش اولا انی استعمال ایده‌ات دخی بوغلیین درخصوصا که
فیتون که بریاسنده اولا وبزاغو واوغلاق وتاوق وکلکلک وچپیلی
بوکنک امثالی ایله قناعت ایده وطتلو لازم کلدکجه فراجه موافق اولانی

استعمال

استعمال ایده هر طتلو نافع اولمز مثلا عسلدن اکثر باعث قولنجدر
وارباب قولنجه ضرری وار در طتلو هر فراجه نافعدر اگر صو کما اکل اولنورسه
میوه قسمندن انجیر واوزوم وانار وبولنان یرلرده یاش خرما اعلادر
دوا اولان غداره جوارش ومربیات کبی التفات جایز دکلدر مگر فراجه
اعتدال اچون ضروری لازم کلمش اولا اگر غدا اگر میوه اشتهای صادق
اولمینجه یمیه باری بالفعل بارد اولان یه وطعام علی الطعام اوسلی
هضم اولمدین حذر ایده ومتعدد طعامی بر وقتده جمع ایتمیه طبیعت
کدر ویرور وطعام آز اولوب توجه کلی اولمق نافعدر ویمک زمانینی
اوزاتمیه زیرا هضم مختلف اولور ومختلف ومتعدد طعاملر طبیعته
جرئت ویرر طتلو غدا اعلادر آز اولورسه لذتسز غدایه ملازمت شهوت
طعامی اسقاط ایدر وبدنه کسل ویرر اکشی غداره چندان تقید اتمیه
زیرا صفرایه استحاله‌سی قریب اولمغین تیز توجه ایدر وبدنی یابس قیلور
وعصبه ضرر ویرر طتلویه چوق ملازمت شهوتی اسقاط ایدر وبدنه
حرارت ویرر وباعث حما اولور وطوزلویه ملازمت بدنی لاغر
ایدر ویبس ویرر ایمدی طتلونک ضررین اکشی ایله واکشینک ضررین
طتلو ایله وبو ایکیسنک طاتسز ایله دفع ایده وسرکه که طعام بیهی اشتهادن
بقیه دار ایکن ترک ایلیه ترکی لازمدر سببی بودر که معده‌ده طعام
چوق اولسه غلیان ایتمکله تشبشوب معده‌یه مضایقه ویرر ایمدی
وجلقه وریاضتنه اعتدالی رعایت ایده جوعه زیاده ملازمت ومداومت
ایتمک بدنی زیاده لاغر ایدر وزحمت ویرر فی الجمله صحتده اعتدال الله
پرهیز ایلمک گرک مرضده پرهیز کبی دکلدر شول کسنه‌لرکه ردی غدالر
هضم ایدرسه بکا ضرر ویرمز دیو مغرور اولمسون اول اغذیهٔ ردیه‌دن
طول زمانله امراض حاصل اولور که فیلسوفان زمان تدارکنده عاجز

اولورلار امدی بربر تدریجیله بو غذالری ترک ایدوب ممکن اولان
مرتبه صحتده پرهیز لازمدر که حین فرصده چندان زحمت چکمیه صفراوی
مزاجک غداسی هپسه دوم رطبیدر و دموی مزاجک غداسی بارددر که
انده قبض لیبیرا اولادلمغی مزاجک غداسی مسخن و ملطف رسخونتی ایله بلغمک
بروتن اعتدال ویره و لطافتی ایله ترقیق ایده و سوداوی مزاجک
غداسی مطب و مسخن گرکدر اصحاب تجربه بعض غدایی بعض غدا ایله جمع
ایلمکدن نهی ایلمشلردر مثلا شد ایله بالق و یوغورت جمع ایلمک
امراض مزمنه احداث ایدر جذام کبی و فلج کبی واکشی ایله یوغورت
وسد جمع ایلمک ینه بو ملیه در حتی یوغورتلی ماستبا ایله ارکلی اشی
و بولاج ایله سدلی اشی دخی جمعی مضردر و یاتش اوزم ایله
باشی و پاچه ایله اوزم و انار ایمک و هریسه ایله انار ایمک بونلر مضردر
سرکه ایله برنج جمع اولورسه چوب مقرردر اما بو قضیه لر عکس اولورسه
ضرر ویرمز مثلا اول سدلی اشی صکره بولاج و اول انار صکره باش
اوزم بیه لر یاخود اول انار صکره هریسه ضرر ویرمز و قس علی هذا

باب خامس شرب میاه تدبیری بیانندهدر

یعنی صو نیجه ایچلمک ۲٦
گرک انی بیان ایدر اصحاب تجربه دیمشلردر که ارماق صویی ایله قویی
صوینک اکیسی برکونده بلکه برساعتده معدهدن اینمک ضرردر و صوک
افضلی ارمق صولریدر خصوصا پاک طپراغ اوزرندن جریان ایده صاف
اولورا کرطاشلو یردن اقرسه عفونتدن بعید اولور علی الخصوص
طرف شرقه و یا شماله جریان ایده اگر یوکسکدن اینمه اینه و چقدوغی
یر بعید اوله و خفیف الوزن اوله ایچلمکسنه لذتی حس ایدوب
بویله صونک عروقه نفوذی و خاصهسی خمردن اشاغه دکلدر زیرا لطافتی
سببی ایله انسانک جمیع اجزاسنه نفوذ ایدر و اشمه صولاری غلظتدن

خالی دکلدر کاریز صولاری بوندن بیرامزدر بونلردن اشاغه
قویی صویدر شول صو که بر موضعدن چقه و اقلیمه زیاده بددر
لایق اولان بودر که غدا هضمه شروع ایلدوکی زمان ایچلمه
یعنی غدا عقبنده اولمیه زیرا غدایی چکرایندرر برودتی سببی ایله
هضمه مانع اولور معده بارد اولورسه خود قیعل الهضم صو ایچمک
زیاده ضرر ویرر نهسندن بعض عقب غداده صو ایچرو منتفع
اولور سببی محرور المزاج اولوب معدهسی حار اولدوغیدر نهسندن
بعضنک غدایه شهوتی خفیف اولور صو ایچجک شهوتی زیاده
اولور بو معنی معدهنک حرارتنک اعتدالی علامتیدر فاما معده
خالی ایکن و حرکت بدنیه ایلمشکن بلکه جماع عقبنده یا مسهل قوی
عقبنده و میوهلردن قاون و قارپوز عقبندن گرک صو ودگرک
اشربه و گرک خمر ضرر ویرر اگر صبره قادر اولمزسه باری طار
دستیدن مص ایدوب بر قاج یوده ام صو ایچه چوق اولورکه صوسزلق
بلغم مالحی سببی ایله اولور هرچند که ایچه غنا ویرمز عطشی دفع اولمز
بلکه زیاده اولور بو عطشک علاجی صبر ایله و اجزاء حارهیه
مداومت ایله اولور زیرا صبر ایله عطش بلغمی طبخ ایدر و زایل ایلر
بوندن صکره مشروبات جملهسندن اولمغله بیانز خمر
حقنده درلازم اولان خاصهسنی بیان ایدر بو قسمه ترغیب دکلدر
زیرا کتابمز طبیده اولمغین بول و غایط دخی بیان ایلدک ایله قیاس
اولنه که انک مثلنی بیان ایدرز ایمدی شرابک ایوسی لذتی ایو
و لونی صاف و قوامی معتدل اولاندر اصلی ایوسی آز مقدار
طور مغله فاسد اولمیوب طوردقجه ایو اولاندر رقیق اولان شراب
ایو اولور سریع اولور تیز سرخوش ایدر غلیظ اولان شراب

ایچ سرخوش ایدر دبیاض شراب اعلادر ونهایت اکجزدن اوکدین
برمقدار صوقاتلمش اولا پیرلر ایچون صاری وقرموزی شراب ایودر
اما ممکن اولان مرتبه صاقنمق کرکدر زیاده مست اولمقدن
زیرا مستلک عصبه ضرردر خصوصا صبیانه زیاده ضرردر شراب
یکنلره زیاده نافعدر نهایت کیفیاتنده اعتدال لازمدر وشرابی
غدا وقتنده ایچمک کرکدر خلال طعامده جایزدکلدر وسط طعامده
وبا عقبنجه ضرر ایدر زیرا غدا هنوز خام ایکن معده دن اسفله
تنزیل ایدر وعروقده سده پیدا ایدر اثنای اکلده اولورسه
اولور نافعدر وشرابی برمحلده ایچمک کرکدر که غمدن وهمدن کشیده
ذره مقداری اولمیه بویله ایچلسه بدنی تلیین ایدر وذهنی سلیم
ایدر اویخو ایله وا ازعنمق ایله وکسل ایله شراب ایچمک ذهنی
مشوش ایدر اولوقت تزکی اولا دروقی ایتمک لازمدر شرابی
آز ایچوب قوصمق ضرر دراچلدکده کوچک قدحله ایچلمک کرکدر
وبرقدح ایچدکده برمقدار زمان صبر ایتمک درتا کیم برقدح
دخی ایچله وشراب مجلسنده از هار وشکوفه ومحبوب ومحبوبه وسازنده
وخواننده شرطدر طربی زیاده ایدر وچوقلق اولوب مغلطه اولمیه
بومبحثه مناسب شاعرانه خوش دلمیشدر بیت صحبت اهلی
چار اولوب هم مطرب ایله پنج اولا • برملایم ساقی واول داخی غایت
کنج اولا • مضمونه مصدق اولا فی الجمله غم ویرن لسنه مجلسدن
طرح لازمدر لباسی ملوث وکندو دستکره اولان اشخاص داخل
مجلس اتمیه مجلسک یارانی پاک لباسلر کیوب صقاللن طرایوب
وو دست وپاین غسل ایدوب کلاب سورینوب عود وعنبر ایله
مجالسی معطر قیلهلر جمله شرطدندن بری مجلس بوکسک یرده

اولوب

ما اولوب یا قرصوکنارنده اجبتا واسعه قابله اولمق لازمدرکه
برنوعله مجلسده نفسک قوتلرین تحریک ایدر ومحاسندن قلع ایدر
ایله که هرقوت مطلوبن مرامی اوزره بولمیه لابد متاذی اولور
بلکه زیاده منقبض اولور نفس شرابله امتزاج تمام بولدوغی جهتدن
انبساط ایلمز اول تصرف که شرابدن مطلوبدر مراد اوزره ظهوره کلمز
وهم نفعی آز اولور اکثر اثنا شرابده منقبض دخی اولورسه
فاسد اولور نفعی ضررندن اکثر اولور منافع نفسیه که فرح وسروردر
شرابک فرح ومنافعی ایله مناسبتی بوقدر شرابک جمله خاصه سندن
بری تجلی وغمی وفکر فاسدی زایل قلمقدر اما انسانک مرامنه وصول
دن نفسنه وبدننه اول قدر نفع حاصل اولور که شراب انی ایتمکه قادر
اولمزنته کیم مالیخولیا اربابنه شراب اکرچه انفعدر اما هر چند
تفریح قدر نفع ویرمز شراب که تفریحه منضم اوله خلقی لطیف ایدر
وذهنی پاک ایدر ودماغی اختلالدن حفظ ایدر شرابک اکثره
مستکره زایده سنده ادمان واعتیاد ایدن اشخاصک مفرداتی
وامراضی سبعه وابیه تقریر اولنان اوزره اعتدال ایله ایچلورسه
اول قدر نفعی واردرکه شرابک صفاسی قدر صفا اولور ونه نفعی قدر نفع
اولور اشیا بولنور شراب قوتی الدماغ اولانی تیزمست ایلمز ضعیف
الدماغ اولان تیز مست اولور قوت دماغ وضعف دماغ شرابله
معلوم اولور اکرچه نقل ایلدکمز منافع بدنیه شرابک غیری بعضی
معاجین واشربه ایله دخی میسردر نهایت چندان اولمز منافع
بدنیه دیدکمز لونک خوب اولمسی وضیا لمعسی در وحرارت غریزیه
تقویت پیدا ایلمک ورطوباتی نضج ایلمک ومجاری وسددی
تفتیح وزایل قلمق وهاضمه تقویت ویرمک وروحی تکثیر وتلطیف

قلمق وبلغمی وفضولی زایل وطبخ ایتمک وصفرایی سورمک و
ترطیب ایلمک وسوداوی مزاجه اعتدال ویرمک وجمع ایدوب
قلع ایلمکدر بو مذکورلرک جملەسی شرابک خاصەسندندر لکن اکثاری
ودوامی ذهنی بلید ایدوب وعصبی استرخا قیلوب رعشه
پیدا ایدر چوق اولورکه مدمن خمر سکته ایله هلاک اولور شراب
صرف دماغی وجکری بیقر مزاجی فاسد ایدر آلتی ایلقدن جدید شرابی
ایچمک ذوسنطاریا وکبده مبتلا ایدر یعنی اسهال کبدی پیدا
ایدر متصل مست اولمق خود دماغک وعصبک قوتلرینی سست
ایدر ایکی کره آیده مست اولمق قایرمز دماغه قوت ویرر شول فصلی
وشهرکه بارد اوله شرابک کثرتی قوتنه تحمل اولنور اما ایچرکن
نقل ایلمیه محرور المزاج نقل استعمالی جایزدر نتیجه کلام محرور المزاج
املا وایوا وجوارش وخرما وفستق وکابشکر ایله ایچمک اعلادر
ومرطوب المزاجه لبلبی وزیتون اخضر وفستق وبادام وطوزلو
وآجی اعلادر شول نسنه لرکه کیج مست ایدر باده اندر قبیل الشراب
استعمال اولنه بو حال لهنه ذه وتخمنده داخی واردر شرابه اوکور
ادراری واردر باغلو ثریدلر مستلکی کیج کتورر لیکن شرابک نفعنی
وکثرتنی منع ایدر تیز سرخوش ایدنلردن بری جوز بوا در شرابک
رایحه سن کیدرنلردن بری قوری کشنیز وزنجبیل شامی وبذر کرفس
وکرفسک تازه سی ودارچینی اکر برابری لسان ثور صویی قاتلوب
ایچلسه فرح وسروری زیاده ادر شول کمسنه لرکه بالیمق وزیاده
زبون اولمق واقع اوله بلج صویی واث شوربالرینه شراب
قرشدروب ایچمک اعلادر کرچه اطبا بوکه ذاهب اولمشلر اما فقیر
معقول کورمم کیم بلور زبون آدم شرابله قوت رجاسنده ایکن فوت

اول

اولا حرامی استعمال ایدوب فوت اولا العیاذ بالله تعالی
تعالیم ستەنک تعلیم ثانیسنک سفر رابعنده اولان التی بابک ٢٨
باب اولی حرکت وسکون بیاننده در ستهٔ ضروریه دن بری
دخی حرکت وسکوندر بونک تدبیری بدن ایله اولور بدنک غداسز
بقاسی محالدر وهم بر غدا یوقدرکه جمیعسی جزو اولا لابدرکه غدادن
باقی قلان وهضم وقتنده فضله اولور غدادن بعض حصه بدن
وعضوتن اولور وبعض فضلات غایط وبول وعرق اولور طبیعت
بونلری رد ایدر وبعض واردرکه رد ایده مز قالور ضرر ایدر حرکت ایله
تحلیل اولور اگر تحلیل اولمیوب قالورسه طول زمانله برنسنه جمع اولورکه
انک مقداری اولور بوکره کیفیتله ضرر ایدر کاه اولورکه حرارت
ویرمکله ایدر ویا عفونت ایله ایدر یا خود نغبه تبرید ایدر یا حرارتی
اطفا ایله ایدر ویا مقداری ایله ضرر ایدر جمله دن سدده ایتمک کبی
که بدنی تثقیل ایدر بو احتباسدن مرضلر ایجاب ایدر اگر اول فضله
ادویه مسهله ایله چقارلسه بدن متاذی اولور زیرا ادویه نک
اکثرنده سمیت واردر بلکه خلط صالحی اخراج ایدر که اندن نفع
رجا اولنور ترک دخی اولنمز زیرا احتیاج تام واردر پس ایدی
استفراغ لازمدر فضلاتک ایسه تولدنک اکثری اخراج اولنمق مراد
اولنسه اول اخلاط حرکت ایدر زیرا ماده مقدما نضج بولمامشدر
حین خروجده منقی اولان خارج اولمغله ضرر ترتب ایدر وترابده
دخی نوعا اول حال واردر زیرا اعضایی قرزدرر اول وجهله فضلاتی
آتیدر بوکره طول زمانلنسنه جمع اولمز وحرکت بدنی خفیف ایدر
ونشاطلو نسبب اولور وغدایه قابلیت ویرر ومفاصلی قوی
ایدر ودینرلری وسکیرلری کدردن امین ایدر بو ذکر اولدوکی فواید

امراض مادیه دن و امراض فراجیه دن سالم قیلور حرکت معقول
اولورسه و وقتنده اولورسه نفعی فراواندر ریاضتک وقتی
غدا معده دن منصب اولدقدن صکره اعتدال ریاضت
بشره یی قزدرر و بشره نک قزمسی عروق حرکت کلمک ایله
اول وقت عرق کلمکه بدا اولور قان لطیف اولور حرارتله خارجه توجه
ایدر اما ریاضت که افراطله اولا نفعندن ضرری چوقدر هر عضوکه
ریاضتی معتدله اولا قوی اولور و قوت نفسانیه قوت بولور
شول کمسنه که حفظ صحت ایله مقید اوله و ریاضتی معتدله اوله قوت
حافظه سنی زیاده ایدر فکری و تخیلی غالب اولور امدی هر عضو ایچون
ریاضت خاصه وار در مثلا صدر و سینه نک ریاضتی قرائتدر
طرز خفیه دن تدریجله جهره واصل اوله و سمعک ریاضتی اصوات
لطیفه استماع ایلمکدر و کوزک مرتاض اولمسی خطوط غبار قرارت
ایدوب و خوب و مرغوب اشیایه نظر ایلمکدر و سوار اولمق بدنک
کلیتنی ریاضتدر تحلیل ایله فضلاتی کیدرر خصوصا نا قهلره
زیاده نافعدر مرضلرنک بقیه سنی تحلیل ایدر آت قوشمق ریاضتندر
نهایت تحلیلی چوقدر حرارت ویرر اعتدال اگرکدر چوکان و جبرید
دخی بونوعدر اما ریاضت نفسانیه فرح و سرور غلبه سیله
اولور کمی یه نیمکا خلاطی محرکدر لیکن پریشان ایدر و امراض مزمنه یی
قلع ایدر جذام گبی و استسقا گبی یه نافعدر و معده یی قوی ایدوب
هضمه اعانت ایدر اگر کوکلی بولانوب قوصرسه فضولی اخراج
ایدر جمله ریاضتدن بری دخی ذلک در یعنی اوغمقدر مثلا الیه
و خشین بز ایله اولور بو اوغمقده بدن قزارر تحلیل حاصل اولور اگر بدنده
افراط تحلیل حاصل اولمیه برک اوغمق نافعدر اگرچه اوغمقدن

اعضا مشتد اولور اما اعضاء خفیفه که اصلنده بو مشق اولانی
گلشک ایدر و چوق ذلک ایدرلرسه لاغر ایدر زیرا اعضاده
و جلده ده باقی اولان رطوباتی تحلیل ایدر **باب ثانی نوم و یقظه** بحث ٢٩
بیاننده در بونک بیانی سبق ایلمشدر نهایت بعض احکام
که بقیه قالمشدی انی نقل ایده لم امدی بونک افضلی اولدر که مستغرق
و متصل اولا یعنی قوشقی اولمیه و معتدل المقدار اوله که نه غایتی چوق
و نه غایتی آز اوله غدا تمام هضم اولوب معده نک اعلاسندن
اسفله نزول ایده و قرار ساکن اولمش اولا نوم ایله هضم غدایه
شول کمسنه لر طالبدر که غدا تمام اسفل معده یه اینمش ایکن اول صاغ
جانبه یاته بوکره غدا قعر معده یه اینه اول حالده میلی صاغه اولمغله
جگر غدایی جذب ایدر هضم قوی اولور بعده صول جانبه یاته جگر
معده یی مشتمل اولور و قزدررلحینکه هضم تمام اولا صاغ جانبه دونه
غدا جگر جانبنه دونمکه معین اولور نومده و یقظه ده عرق اکثرا اولمق
طبیعت ماده یه غالب اولدوغیچوندر اما بیدار ایکن عرق گلمک طبیعت
ماده عرقی اخراج ایتدوکیچوندر اگر نومده عرق کله و سبب ظاهری
اولمیه بدن اخلاط و غدا ایله مملوا اوله وغیچوندر نومک میزانی گیجه ده
و گوندزده سکز ساعتدر زیاده جایز دگلدر زیرا نوم مفرط صاحبنی
بلید و احمق ایدر و دماغی بار دقلور و یقظه مفرطه دماغ جفاف
ویرر و عقلی غلیظ ایدر و گوندزا ویومق لونی صارر در و طحاله
قوت ویرر نزله و بلغم و انواع مرض احداث ایدر بلکه اشتها ساقط
اولور **باب ثالث پیرلره تدبیر مشایخ بیاننده در** پیرلره استعمال بحث ٣٠
مسخنات رطوبت ویرر بعد الجواب بدنی تدهین و ذلک نافعدر
و گاه گاه بر سبیل علاج سرد غدا ایمک اعلادر لکن اکثیسی ضرر در انجیر رطب

تابستانده واکبیر خشکاک زمستانده قبل الطعام استعمال ایلمک
پیرلرک طبیعتلرین نرم ایدر قبض اوله قلرنجه خود مسهل جایز دکلدر
لکن حقنه نافعدر خصوصا حقنه لینه اولا وزنجبیل مربّاسی
اعلادر اما اول قدر لمیه لرکه تسخین زایدی اولا اعتدالله اوکورسه
معین هضم اولور همان حد تخفیفه ایلمیه لر وچوق یلمیه لر معاجیندن
فلاسفه وبونک امثالی معاجین حاره غایتله نافعدر پیرلرک
طبیعتلرینه اعتدال ویرر خصوصا حمامدن چقدقجه بدنی تدهین ایدوب
ماء اللحم وشراب عسل الجیه لرنده لری اچار مرضدن امین قیلور
ودرد مفاصلدن خوف الماز اولور بذر کرفس وبذر رازیانه وعسل
شربتی قینادوب اچمک مشایخه اعلادر سده لری تفتیح ایدر
باب رابع منذرات بیانندهدر خفقان دایم مقدمهٔ موت فجا در
کابوس دایم مقدمهٔ سکته در اختلاج دایم باعث تشنج عصبدر
وکدورت حواس وضعف حرکات وامتلاء جمیع اعضا
مقدمهٔ فلجدر اختلاج وجه مقدمهٔ لقوه در یوز وکوز قزیل اولوب
اغزدن صو اقمق وضیادن تنفر ایلمک مقدمهٔ سرسامدر وغم
وحزن واندوه دایم ومحبت خلوت اولمق مقدمهٔ مالیخولیادر وجهک
سرخ اولسی بلکه سیاهه مایل اولسی مقدمهٔ جذامدر کرانی بدن وکثرت
استرخاء عروق مقدمهٔ سکته در طمرلر شیشمک ویوزک رنکی آق ایله
صاری بیننده اولمق وکوزک قپقلری واطرافی شیشمک مقدمهٔ استسقادر
ولینت بول وبراز وحمای عفنی وتکسر اعضاء الحمیه وسقوط شهوت
طعام وتغیر وقشور وحکهٔ بدن وکثرت ریق واحلام بو مذکورات
دایما استمرار اوزره اولورسه مقدمهٔ مرض فرمندر وعادتدن خارج
قان کلمک کرک بواسیر ایله وکرک طمث ایله وکرک رعاف ایله وشهوت

فاسد اولمق واشتها کاذب اولمق بو انواعک جمله سی عادت
دکل ایکن ظاهر اولمق علامت خیر دکلدر تدبیر لازمدر اکر طبیعت
تدریجله رد ودفع ایدرسه خوش والّا امراض حاصل اولمنک مقدمه سیدر
خصوصا دوام صداع وشقیقه مقدمهٔ انتشار ونزول ماده ترکیبده
کوزه آق دوشمکه دیرلر تغیر چشم خیال که کوزه پرنکس کبی نسنه لر
ظاهر اولور یاخود شعر مثاللنده خرده خرده ضیالو شعشعه کوریونور
هپ کوزه صو اینمک مقدمه سیدر کدورت حواس مقدمهٔ رمد وعمی در
پهلونک صاغ طرفنده وجع دایم مقدمهٔ مرض کبددر تمدد وکرانی
وتغیر لون وبول وضعف پهلو مقدمهٔ مرض کلیه در دیکرکده طاش
علامتی در وجه انسان برازی اللون اولوب کوزلرک آقنده
صفرت یا سیاه اولمق مقدمهٔ یرقاندر ومجرای مثانه دن بولک
وجع ایله کلمسی مقدمهٔ شدت وجع مثانه در بو معنانک مستمر
اولمسی بو کوکدر وقضیبده قرحه علامتیدر لینت دایم که احتراقله یافقه
یافقه خارج اوله مقدمهٔ سحجدر ترکیبی بغرسق صیرندوسی کبی اسهالدر
که اچ اغریسی دیرلر سقوط شهوت طعام ونفخ وقی دایم ووجع اطراف
بدن مقدمهٔ قولنجدر مقعدک کنجیه سی اکرکدوانه که ترکیبی نمازبر
دقیق جکر دکی توردی دیدکلری دربوندن دکل السه دوقوعی مقدمهٔ
بواسیر شدیددر چوق چبان وچباندن چوق ایرکاتمق وتمرکی
مقدمهٔ برص سیاه وبهق سفیددر بولری باینذن غضنفر بو اولدی
که بو انواع علایم ظهور ایتدکده جناب غوثک اعلام علایم قلدوغنه
شکر ایدوب معالجه ایله تعقیب اولنه باب خامس تدبیر مسافران
بیانندهدر برکیمسنه که عزیمت سفر ایده لازمدر که بدنی مستغنی سوفله
قله تنقیه ایله وفصد ایله بلکه اسهال ایله اولا ریاضة اعتدالله

اعتسیا وقله ثانیا عطش صبرایده وبدن نغشه یاغیله ذلک ایدره
وبادام یاغنه برمقدار شمع کافوری ذوب ایدوب خلط ومزج ایدکدن
صکره انکله جسمن اوده حین سفرده طبیعت متغیر اولوب برتیجکونه دک
طبیعتی طعام آرزو ایلمیه رغبتسی صویه زیاده اولسه شیرهٔ خذفه ایله
تسکین عطش ایده وامتلا ایکن حرکت اتمیه مکر تدریجله ایده هوا
یا حار ویا بارد اولدقده یوزین وصدرین اورته منزله نازل اولدقجه
لعاب سیغول وشیرهٔ خذفه وعصارهٔ خذفه ایله کندوبی ذلک
ایده وطعامدن اول شراب فواکه اچه اکر ریاح سمومدن خوفی اولورسه
فی الحال صو اچوب برموضع بارده باشنه جزئی گل یاغی سوره
وعصارهٔ هندبا وعصارهٔ خذفه وعصارهٔ لسان الحمل بونلرک
جملهسی بربیرده ربطرزی اوزره عمل ایدوب حفظ ایده باد
سمومدن وسایر عفونتدن خوفی اولان بو مذکورانک برمقدارینی
سکر برله شربت ایدوب استعمال ایده دافع سمایم عفونتدر
وعفونتده بارد شربتلر اچمک خود زیاده نافعدر اکر عطشی
صو اچمکله دفع اولمیوب غلبه ایدرسه ذکری سبق ایدن عصارات
ثلاثهدن برقاج درهمین شراب تمرهندی ایله ازوب برنیچه مرّه
استعمال ایده اکرقش اولوب شدّتله تسکین عطش ایده مرضه
ایو علامت دکلدر خوف هلاک واردر وسافراولان کمسنه
قیشده وقارده یورنن ودهانن وسینهسن حفظ ایده وقت نزولده
کندوبی تدریجله اورته واتش کنارنده جلسهٔ خفیف ایله فارغ اولا اکر
برودت متزاید اولوب صبر اتمک عسیر اولا اول وقت لا بأسدر
امانیه کندوبی ادهان حارّه ایله تدهین ایده اوجمله دندر بوجملهدن
سنبل وسوسن وزنبق یاغلریدر غایتله لی نظیر یاغلردر بالذات

وبالفعل بونلر حار درحین رکوبده وعزیمتده جزئی غدا استعمال
ایدوب پیاده واکر سوار روانه اولا اکر بولنورسه سنه
برمقدار صوقانوب استعمال ایده جزئی خردل ایله ثوم شدتت
برودنده اعلادر ومسافر تروبحرا اولان کمسنه طارایق قابنی
کیمیه یشتاده برمقدار قیون دوکیجی بیایغین ایاغنک اطرافنه
قویه اکر بدننه صوق تاثیر ایلمش ایسه شلغم اله کررسه قینادوب
وازدوب صویی ایله الن اووه واتشدن ممکن اولدوغی مرتبه
قاچه اکر اللری وایقلری کوککوک مرده قان اولدوغنه دالدز بشنز
ایله دلوب اصیی صو ایچنه قویه اول قدر اقیده کیم قان بس کن اولا
بعده گل ارمنی ایله طلا ایده قطران خود زیاده نافعدر اکر کمودت
وخضرت وسواد حددن کچمش ایسه عفونت طرفنه میل ایلمشدر
علاج بوقدر مکر قطع ایدهلر اکر ماده غیر عضوه میل ایدوب
جراحت اولوبا اقمق ایله برمقدار دفع اولدی ایسه خوش
والا ناچار قطع اولنور ومسافر اولان کمسنهلر صونکسه زرین
دفع اراده ایدرلر ایسه صوغن وصرمسق یمکله دفع اتمک مناسبدر
بوتدبیردن غفلت جایز دکلدر ومسافر سفرده نیت ایلدکده
اولدوغی شهرک نزاعندن برمقدار الوب مختلف صولره
ملاقی اولدقچه برکاسه اچنده اول طپراقدن برمقدارین
ازوب تمام رسوب بولنجه صبر ایدوب نهایتنده تصویل
ایدوب اچهلر اکر ایکی قطره سرکه دخی ضم اولنورسه غایتله
لطیف اولور دخی رعناسی منتعش میاهک مضرتن قابض میوهلرک
زبلری ایله دفع ایلمکدر ودریاده مسافر اولوب کشتیده
فی اذا طله اولورسه منع ایلمیه مکر حددن بیرون اولا زیرا

زیرا بوقی شدنک تفتیح استعدادنه باعث اولور جزئی
عمل ایله کتشدر اولور فی الجمله قیندن متضرر اولوب تخلی
اولمزسه اکشی الما وایوا واکشی انار ونعناع ترشیسی وشراب
حماض وشراب لیمون بونلر حیله سی مانع قی وغثیانلردر باب
سادس علاج کل بیاننده در بزم علاج دیدوکمز اوج نوعلدر
بری تدبیر درانی محلنده تصرف ایدوب اسباب ستهٔ
ضروریه نک لوازمنی رعایتدر او جمله دن بری غدادر ایکنجیسی
دوا ایله عملدر بوایکیسنک وسطنده غدا مرخاصدر اوچنجی وقت
نضجی بلمکدر مثلا خلط مرضی غدا ایله دفع ایتمک قابلمیدر یوخسه
دکلمیدر اگر خلطک نضجی ایله حفظ قوت رجا اولنورسه شول
غدا ویرلمک لازمدر که کثیر التغذیه وقلیل الکمیه اولا یمرده صاروسی
ولحوم موافقه کبی اگر بدنده خلط انتعاش حاصل ایدوب اشتها
وار ایسه شول غدایی ویره لر که کثیر الکمیه وقلیل التغذیه اولا
اسفیدباج وسبزاوات ومارول وملوخیا وابه کوجی کبیلر
تاکیم معده ده قوت منتعش اولا کثرت کمیه ایله خلط ناقص حاصل
اولا اما دوا ایله علاج ایکی وجهله در بری تعیین وزندر بری دخی
درجات ادویه نک کیفیتنی بلمک در مثلاسن وعادت
وفصل وبلد وصناعت وقوت بوالتی اموری جمیع امورده
طبیبه رعایت وحمایت الزمدر خصوصا اهم اولانک بری دخی
دخی طبیعت عضوی ومزاجی وخلقتی ووضعی وقوتی صیانتدر مزاج
طبیعی ومزاج عرضی که مریض اولمشدر مناسب مزاج عرضه تقدیر
ایلمکدر چونکه خلقت عضو معلوم اولا کوره لم سهل المنافذمیدر
یوخسه داخلنده وخارجنده موضع خالی ومتخلخل میدر ایله اولسه

دفع فصد ایله قابل اولور وضع عضو بلمک اولدر که ماده تحدب
کبدده اولا ورمی جانب بوله صرف ایلیه لر مقعر کبد ایسه
اسهال ایله استفراغ ایده لر چونکه موضع عضو بلنه اوچ وجهله
رعایت لازمدر بری قرب عضو وبعد عضوی بلمکدر اگر مرض
قریب ایسه معتدل دوالر ویره لر تاکیم عضوه واصل اوله اگر الم
قلبده ایسه مفرحات وتفریحات تاکیم قلبه قوت ویره اگر ماده
علیاده ایسه علاج مشرو بات ایله اولا اگر اسفلده ایسه حقنه وشیاف
ویره لر اگر ماده منصب اولوب عضوه دوکلمش ایسه عضو مخالفه
جذب ایتمکه همت ایده لر اگر علت کبدده اولورسه باسلیق
یمیندن فصد ایده لر اگر علت طحالده اولورسه باسلیق
یساردن فصد اولنه اگر ماده زیر لسانده اولورسه دلک التنذن
قان الوب مقدار کفایه دخی اخراج ایده که اولور که ماده عضو
قریبه میل ایدر بویله اولورسه فصد ایده وقوت عضو بر نچه
وجهله در اگر وجع اعضاء رئیسه ده اولورسه قوی دوا
ویرلمیه ضرورت اولورسه عضوه مخصوص وقوت بدنه باعث
اولان دوایی ویره لر یاخود مرکب شی ویرلمک اقتضا ایدرسه
عضوه قوت ویره نی اضافه ایده لر بو معنا مشروب ومأکول ایله
دخی جایزدر اگر فعل مشترک اولورسه معده کبی اعانتی معده یه
ایده لر زیرا غدایی جمیع اعضایه معده حاصل ایدر وکورمزمیسن که
حماده ضعف معده اولسه بارد صو ویرلیو رآق جگر که ریه دمکله
معده فدر نفس ویروب المغک حجابی وفا علیدر وکاه حس اچون
حفظ لازمدر شول عضوکه باعث حس وذکا اوله مرضی دخی قوی
اولور بوایکیسنه یعنی معده ایله ریه یه محلل اشیا ویرلمک مخالفدر

بعض محلده كوره فراج واسفيداج كه استعمال اولنور كيفيتي
استعمال اولنده مقدار معلوم دكلدر انجق حس وظن ايله در زيرا اجزاء
ذي سم مقوله سندندر اما ضرورنده شيافات وغير اجزاء واشيا
مستعملدر وزني معلوم ومعين دكلدر وامراض حاره دورت
مرتبه در مرضك ابتداسنده تدبير جزئي كركدر تاكيم آخرنده
زياده اولنه بر غيري تدبيره دخي احتياج اولنميه اكر با ضروري اقتضا
ايدرسه شربتي وغدايي تقليل لازمدر ومرض قرمنه ابتداده علاج
شديد ايدوب انتهاده اعتدال اوزره ايده لر اكر مرض قرمن حمانز
اولورسه تدبير لطيف ايله محلل اولوب تحليلي اولان اشيايي
ويره لر وماده يي تخفيف ايده لر اكر ماده هيجان وطغيان ايدرسه نضج
ظاهر اولنجه صبر لازمدر بلا نضج عمل جايز دكلدر ماده معتدل اولورسه
اولا ماده يه نضج ويرر شئيه مداومت ايدوب نضج ماده ايلمكدر
اكر مرضنده خطر مشاهده ايسه قوته تاخير شرطدر مرض قرمنك
اولنده وحين خطرده قوي علاج ضرردر اكر مرضنده خطر اولميوب
نوعا قوت مشاهده ايسه تدريجله علاج قوي اعلادر اكر بعض اثر
ظاهر اولوب غلط اولمش ايسه اما ضرري چندان دكلدر
دايما دواء واحد ايله اكتفا اتميه لر زيرا طبيعت مالوف اولور
بدن دوانك اثرندن متأثر اولمز سببي طبيعت الفت ايتمك ايله
عادت اولور چونكه مرض طبيعتي قهر ايده علاج ظاهري يه مراجعت
اولنه اكر مرض وجع ايله معا اولورسه مقدما مخدرات ايله وجعي
تسكين ايلمك لازمدر جمله دن خشخاش وانك امثالي ايلي اكر وجع
قوي اولورسه مخدر قوي لازمدر افيون وشوكران ولفاح كبيلر واكر
وجعي سده دن ايسه تغليظ غدالار ندر هريسه واكا مشابه اطعمه

يدرمك كبي اكر تدبير ضرر ايتمز ايسه منوم اولان اشيا ويره لر
مارول كبي معالجات قويه نك ممدوح اولاني تقويت قواي
نفسانيه وحيوانيه يه باعث اولانلردر مثلا لقاء محبوب ومطلوب
وفرح وسرور وبر شهردن آخر شهره وبر محله دن آخر محله يه
وبر هوادن بر آخر هوايه نقل ايلمك مقوي نفس وروحدر
تابستانده وزمستانده دواء قوي جايز دكلدر جمله دن سوء مزاج مستحكم
اولورسه علاج ضدي ايله در واول دواء مطلقدر اكر سوء مزاج حادث
اولمامش ايسه منع سبب اولور مثلا حرارت مفرط سبب
سده در تدبير مفرط بونده ماده نك متحجر اولماسنه سببدر
همان لازم اولان ابتداده ماء شعير وآب هندبا ايله اكتفا ايتمكدر بو
مهم كفايت ايتمز ايسه جزئي معتدل تدبير ويره لر اخلاط حاره نك
نضجي فراجي بارد اولانه ضرردر زيرا سخونت قوي ايجاب ايدر
اكر سخونت حددن زياده اولورسه موت عزيزي يه سبب اولور
بو معنا ابتداده اسهلدر اما تدبير تام وتسخين مستحكم صعبدر خطر عظيمي
واردر لكن تدبير مستحكم تسخين مستحكمدن مضردر وضرري اكثردر
زيرا حرارت صديقه طبيعتدر اما بر لره تدبير وتسخين وترطيب
اقتضا ايدرسه اول قدر كركدر كه طبيعتلري اعتدالدن خارج اولميه

تعاليم ستهنك تعليم ثانيسنك سفر خامسي بش باب
اوزره در باب اول كيفيت استفراغي بيان ايدر بوندن مقدار
سبق ايلمشدر نهايت بقيه احكامي بيان ايده لم ايمدي استفراغ
خلط اون نوعدر اولي امتلا در بدن ماده دن خالي اولمق شكسز
مانعدر ثاني قوتدر يعني قوت حيوانيه ونفسانيه نك مانع اولمسي ثالثي
مزاج حار ويابسدر يعني حرارتك ويبوستنك ومزاج بارد ورطب

عدیم الحرارتك مانع اولمسیدر رابعی لاغری جسم در متخلخل بدندر
مانعدر خامسی امراض لازمه در اسهاله قابلیت مانعدر زیرا بعضیلره
جراحت اولور سادسی سن وصغر وسن شیخوخت که حد زبوله
وارمش اولا مانعدر سابعی تابستان وزمستان که هوای حار و
بارددر مانعدر ثامنی عادتدر قلت عادت مانعدر تاسعی صناعتدر
حماللق وناطورلق وخادملق کبیلر مانعدر عاشری اسهال اولنان
آدمه استفراغ مانعدر ایمدی دواء استفراغ ایدن کمسنه‌لره بر نجه
شروطی رعایت لازمدر اوجمله‌دن بری بدنی خلط مؤذیدن پاک
ایلمکدر بدنك پاك اولماسنك معنیسی مقصود اولان خلطك
کمالن بولوب بدن بو اعماله متحمل اولمقدر یعنی خلط دفع جانبنه
میل ایلمکدر مثلا غثیان خلطك بالایه میل ایلمسیدر اول
وقت قی ایله دفع اولور مغص که بوری یدکلریدر اسهال ایله دفع
شاننددر اگر علت کبدده اولورسه باسلیق ایلمدن فصد
کافیدر اگر علت کبدده و ماده استفراغه زیاده محتاج اولورسه
ایکی طریق رعایت اولنمق گرکدر بری ماده‌یی جانب خلافه جذب
ایلمکدر اما جانب خلاف بعید اولا مثلا جانب قریبه جذب اولادر
جمله‌دن صاغ الندن فصد لازم ایکن و یا صاغ ایغی و یا صول ایغی
طرفندن فصد ایده‌لر که بوقاروسندن و یا یورننده‌ن قانی کلسه
سن انی اسفلدن فصد ایده‌سن اگر ماده قابل جذب اولمیه عاصی
اولا انی عنف ایله جذبه مبالغه ایتمیه اگر ماده عضوده قرار دوتمش اولا
سببی وقتك ضیقندندر انی غیری عضوه جلب ایتمك ضرر تامدر استفراغ
مفرط موجب حمادر اگر خون رقیق اولا و عضوده رقتی دایم اولا انی
باقی طریق کان تفتیح لازمدر تا کیم علتدن خلاص اولا اگر قوت ضعیفه

اولوب ماده چوق ایسه یاخود غلیظ و لزج ایسه و مختلف ورم
ایله مخلوط ایسه انی استفراغ ایله دفع ممکن و کلسه لازم اولان
تدریجله اسهال ایلمکدر اگر ماده بالایه دفع اولمش ایسه انی اسفلدن
اسهال جزئی ایله دفع ایلمك گرکدر اگر ماده اسفلده ایسه موافق
اولان بالادن قی ایله قلع ایلمکدر اگر ایکی طرفدن دخی ممکن اولمزسه
فصده مراجعت ایده‌لر فی الجمله طبیب اولان کمسنه اختلاف مواضع
٣٤ حسبیله عمل ایلیه باب ثانی قوانین قی و اسهال و فصدی بتمامه بیان
ایدر اگر بر کمسنه‌یه غدا ملایم و حسن هضم میسر اولا ایله کشی‌یه حفظ صحت
و ریاضت مناسب بعده تدبیر لطیف ایله حمام و دلك کافیدر
اگر بو تدبیر ایله امتلا غالب اولورسه مندفع اولمزسه
اکا فصد کافیدر بر کمسنه که قی و اسهال و مسهل استعمال ایتمك
دیلیه گرکدر که غدایی تفریق ایده یعنی اول کون ایکی دفعه یمك یمیه
و اول یمك دخی مختلف اولا طعامی آزیمك کبی خصوصا قلیل
المقدار اوله مسهلدن اول طبیعتی نرم ایده و مسهل وقیدن
اول خلطی لطیف قیله و مجاریی آچه تا کیم بدنه تعب ایرشمیه تفتیح
مسامات ایدن مغلاب لبن ایله طبیعتی اوچ کون مقداری
نرم ایده اگر ماده داخل عضوده اولوب فصد و اسهال لازم ایسه
ابتدا فصد ایله اخراج دم ایدوب باقی قلانی مسهل ایله ایده وصایای
بقراطندر که خلط بلغم مختلط دم اولوب لزج اولا لازمدر که
اول کشی اول دفع بلغم ایده اگر اخلاط مساوی اولمیه غالبینی
جر ایدر و فصد اوزرینه تقدیم دوا ایلمك موجب اضطراب
طبیعت اولور امتلا بحسب الکیفیه اولدر که خلطك کیفیتی بدر اولمش
اوله بو تقدیرجه فصد الزم اولور اگر مانع استفراغ و فصد وار ایسه

دوبر

واجبدر كه فضلهٔ رياضت وقلت طعام ايله دفع ايده يعنى
تداركى سوء مزاج ايده زيرا امتلا اول نسنه لرى ايدركه تداركى
عسير اولور اكر بر كمسنه نك بركاه خسته اولمق عادتى اولسه لايق بوكه
خسته اولمزدن اول بدنى اول خلطدن پاك ايده اكر دوايه موافقه
محتاج ايسه واجبدر طبيعتى اسهال ايده وهليله وسقمونيا ايله قى
آسانذر بونلر كبى لر ايله قى ايده شول كمسنه لر كه مراق اولوب لاغر
اولالر اسهال وقى ضعف وير رضعيف درننه كيم اصحاب ذلق
وامعايه تنقيه محالدر شول كمسنه نك كه معده سى قوى اولا زياده
اجقدوره لر اندنصكره مسهل وقى جايزدر لكن كريه الطعم لان
اشيا لازمدر كه قى كاملدن معده نك ضعفى دفع اولا اكر صاحب
تخمه يى مسهل ايله اسهال ايدرلرسه ماده غير نضج حركته كلور وبدنه
منتشر اولور وقتاكه مستولى اولان بدنى صفرادن قيله آسانذر
اكر سودا غالب اولوب بلغمه برابر اولورسه قى اعلادر صاحب
حمايه پرهيزدن قى اولادر لكن واردر كيم ميان ناسده مستعملدر
اختلاف واردر **باب ثالث اسهال كامل بياننده در** ۳۵
اسهال كاملدن مراد ايدن كمسنه برايكى دفعه متعاقب حمامه وارة
اسهاله معين در وقت اسهال كه قبض اوزره اولا اكر زمستانده ايسه
حمامك اول خانه سنه كيره ومسهلى انده ييه لكن زياده حارالميه كه عرق
دكيه كلميه داروى قوى يمك عادتى دكل ايسه ايلميه تخمه واخلاط
لزجه وسده اصحابى مغلاب الجدن استعمال مسهل ايتميه لر اتى
يرك ومزاجى قوى ور يا ده سمز آدملر اول كنند لرى تذهيب
ايدوب بعده دواء قوى استعمال ايده لر اكر دوا قوى ايسه اوزرنه
اويومق عملندن اول عملنه معين اولور اما عملدن صكره بدنى مضعف

اولور اكر بر كمسنه مسهل اچمكدن نفرت ايدرسه حوب راحه لو شم
ايده الما وايوا ونعناع وكلاب كبى اولمز ايسه بورننى طونه دخى اوكمز
بورننى دلكلرينه پنبه سد ايده اكر مسهلدن قورسه اوچ كون
على التوالى قى ايدوب غدا ايميه مسهل اچه اكر مسهل اچدكجه
زياده حرارت ويرورسه برقاچ قدمه حركت ايده لكن دواء
ضعيفده حركت ايلميه بلكه اوزرينه ايسى صوا اچه صاحب ضعف
كبده معده ميان عمالده غدا تناول ايتميه اكر صفراوى مزاج اولوب
تحمل ايده فرايسه آزآز اتمك وانار ريوب منقعدنى صوق صوايله
غسل ايده هرنسنه كه مناسب اخلاطدر لازم كلدكده طبخ شاهتره دل
سودا ويده طبيخ افتيمون وصفرا ويده طبيخ قنطريون محل غفلت
دكلدر وشول حبى استعمال ايده كه نه زياده رطب ونه زياده يابس
اولا اكر استعمال دواده نفرت تامه كلدى ايسه اكنتى برنج بولامجى
استعمال ايده بركون صكره دوايه نفرتى كيدرر استفراغى يوم واحدده
ممنوعدر خطر عظيم واردر هر قنقى خلطك دفعى لازم ايسه انى دفع ايده
وسايره تعرض ايلميه اكر تركب اخلاط وار ايسه اول غالبه عمل ايدوب
بعده قريبه قريب اولانى عمل ايده مكروه مدن طبيعته ظنت عارض
اول وقت اسهالدن صكره كشنك جو استعمال ايده سوء مزاج
اولا عملدن صكره بذر قطونايى كلاب ايله اصلادوب لعابن روغن بنفشه
وبادام وفندق قاتوب برمقدار ييه مفيد المزاج اولان بذر
كتانى شكر ايله خلط ايلدكدنصكره بعد العمل استعمال ايلمك اعلادر
اكر حماسى اولورسه دوادن صكره جواب وسكنجبين اعلادر اكر بعد
المسهل مغص عارض اولورسه ايكى كوندن صكره حمامه كيرمك اعلادر
خصوصا دوادن صكره اولا اكر حمام خوش كلدى ايسه ومزاجى حفظ ايدر

بقیه ماده قالمشدر نهایتنده حمامدن حذر اولنور اسی صو ایچمک
ودزد جگری ازاله ایدر ایله درد که مسهلدن صکره اولمش اولا دارونک
زمان موافقی بهار در وجه یعذر لکن طبیعته قوت ویرمک لازمدر
دارو ده لتین ایله قناعت ایلمک لطیفدر مگر ضروری مسهل قوی
ایچه بر کیمسه که مسهل ضعیف ایچه و عمل ایتمیه تحریک مواد ایلمش اولور
چوق واقع اولور که مسهل حرکت حمایه سبب اولور اگر بو مذکورات
واقع اولورسه برقاچ کون صبر ایدوب بعده فصد ایلمک کافیدر
اگر مسهل جزئی ویرلوب تحریک سودا ایتمیوب لکن چوقده فاسد
والم وکدر ویرسه اوزرینه قوابض استعمال ایلمک اعلادر اگر قلت
اضطراب ویرورسه برمقدار نطرونی جزئی عسل ایله حل ایدوب
ایچوره لر تا کیم قی ویره وقادر اولمزسه قی ایدوب بعده شیاف ایله
مشغول اولا تا کیم موادی ینه تحته جذب ایدوب بو بابده ضعف
درهم مصطکی اکل ایدوب اوزرینه اسی صو ایچمک بی نظیر در بویله
اکمیوب اهمال ایدرسه ورم حاصل ایلر و اعراض مخوفه ظهور ایلمک
مقرر در باری فصد ایده لر ایکی گونه دک اگر الکلنسه اسهال ظاهر
اولمسه جایز در که اعضای رئیسه یه میل ایتمک ایله ورم کلی ظهوره
بادی اولا اگر اسهالدن صکره عطش قوی و خواب ظاهر اولا اسهالک
قطعی لازمدر اگرکه عطش و حرارت معده دن اولمسون صفرانک
تغیرندن اولمسون همان لازم اولان اول حالده قطع اسهالدر اگر اسهال
افراطله اولورسه قوللرینک ایکی بازوسندن اطراف بدن
شد ایده لر اسهالی مندفع اولور بو تدبیر ایله اولمزسه جزئی قاونیا
ویروب حمامه داخل ایده لر و عرق گلنجه صبر ایده لر اگر حمامک اسی صوییسی
و حوضی اولوب گیرمک قابل اسیه داخل ایده لر و بعض شی که قوانصدان

اولا اعضاسنه دلک ایدوب قوری شیشه وضع ایده لر عینی
نیشتر ایله واستره ایله جرمدن دولمه دن شیشه چکه لر و پهلوسنه
ضماد ایلمک جمله مجربات مندر بو نوع دخی اعلادر که اکشی سوزلمش
یوغورتدن ایران ایدوب قیناده لر کفن الدوغی کبی درهم
مسحوق تره تخمن مزج ایدوب ایچوره لر بامر الله تعالی قبض ایدر
بلکه حبس دخی مجربدر **باب رابع شول دوالری بیان ایدر که عظیم**
ضرری وذی سم اولا جمله دن حریق اسود و تربد و غاریقون ٣٦
سیاه و مازریون بونلر ایله طبیعتی تلیین ایدوب استعمال
ایده لر بعض کمسنه نک بدننه جرم دوا اثر ایلمز قوت و عمل ایلر
بویله محلده لازمدر که اول تدبیره ادویه عطره دن
داخل ایده لر کیم عملی لطیف اوله و استعمالی عسیر اولمیه مثلا
تربد و هلیله کبی اشیاده عطریات موافقدر بعض اجزا الیین
و مدقق اولور ریگ و اسیغول کبی و بعض اجزا تلیین وهم
لطیف اولور شیر خشک کبی بعض اجزا که خاصیتله مسهلدر
اما سمیتی وار در اسهالی قهر ایله در طبیعیه لازمدر که بو مقوله
ادونک سمیتی مقابله سنده فازهر مرتبه سنه قایم اولان اجزا ایله
اصلاح ایده سقمونیانک سفرجل و تفاح ایله و تربدک
زنجبیل ایله اصلاح اولندوغی کبی **باب خامس مقی و قیک**
نفع و ضرری بیاننده در شول کمسنه نک که سینه سی تنک ٣٧
و گردنی اینجه و دراز در و نفسی الوب ویرمه ده عاجز اولوب
دیه ده عارضه سی اولا قی ضرر در و قی ایتمک معتادی اولمین
کمسنه عسرتله قی ایتمک کذلک ضرر در شول کمسنه که تنقیه مراد
ایدینه وقادر اولمیه اکا مقی خفیف ویر یله مثلا ایکی درهم

بذر فجل سحق ایدوب بر فنجان سرکنجبین ایچنده بر کیجه اصلادوب
آچ قارنله ایچه لطیف قی ایتدررر اکر بو تدبیر تاثیر ایلمزسه چوق
درهم جلهنک ایچمک قی کتورر فی الجمله قیه ضرورت اولوب
اقتضا ایدرسه ریاضتی منع ایدوب چرب وشیرین غدا ایدوب
معده قیه مستعد قیله اکر طعمی عسیر شی یمک ایله قی ایتمک قابل اولورسه
غدادن افضلدر انکله قی ایده اکر قی ایتمه ده عسرت چکیوب دیلدوکی
زمانده قوصمغه قادر السه مختلف غدالر اکل ایدوب قی ایده اما چین
قیده کوزینی وقارننی بر عصابه ایله با غلیه اکر متی شی اکل المیش ایسه
عقبنده حرکت ایدوب ریاضته تقید ایده تا کیم متی تاثیر ایدوب
قی آسان کله ومتی ایچن کمسنه سحر وقتنده استعمال ایدوب ایکی
ساعت مقدار صکره تا وقت تو بیسیله حرکت ایده اکر قویلز ایسه بر جزوی
شیرو غن ایچه واو زرینه اسی صو ایچمک دخی مجرّبدر بلکه اسی صویه
زیتون یاغی قاتوب ایچه اما متی وقتندن اول بر مقدار طعام
یمک شرطدر تا کیم جوع غالب اولمیه بعد القی عطش غالب اولورسه
شراب تفاح ایچه بلج شوربا سی واسفیدباج لحم قی عقبنده
اعلادر هر کمسنه که قی ایده قی ایلدوکی خامض اولوب زنجاری اللون
اولا بلکه بعضی دخی متغیر اولا حماسی اولورسه خطر عظیم واردر
حماسی یوق ایسه علامت حمادر غدا تاخیر اولنمق کرکدر تعالیم سته نک
تعلیم ثالثی بر فصل وبش سفری مشتملدر سفر اولیده بش باب
وسفر ثانیده دورت باب وسفر ثالثده بش باب وسفر
رابعده دورت باب وسفر خامسده بش باب واردر فصل
خواص قی بیاننده قی ایدن شخصک اولا معده سنی وامعاسنی قی پاک
ایدر اخلاطی دماغدن وبدنک اسفلندن واعلاسندن قلع ایدر

وخفت ویرر و چرب غدالره رغبت حاصل ایدر رحم ودل
بعضی قوی ایدوب وبدنک حرکتی قوی ایدر امراض مزمنه دن
استسقا ومالیخولیا وجذام وعرق النسا ونقرس نافعدر ایدی
قی دیلین آدم اوچ کون اول فصد المیش کرکدر زیرا معده سنده
خلط اولمق مانع قویدر اولا یوزینی واغزینی سرکه وکلاب ایله مخلوط
صویله غسل ایده وحمامه واروب نیم درهم مصطکی اکل ایده وبر
مقدار سریع الهضم غدا بیه بعده قی ایده بقراطک وصیتی درکه
آیده ایکی کون متعاقب قی اولنورسه نافعدر خاصه سی بلغم
ومرهٔ صفراوی دفع ایلمکدر سقوط شهوت واشتها وجشاء
خامض ایچون زیاده نافعدر علی الخصوص باش اغریسنه وبدن سست
اولمسنه وبکرکده ومثانه ده اولان عوارضه نافعدر خصوصا
جذام وفالج ورعشه وصرع معده یه وبرقانه وغشی طارلغنه ووبایه
کثیر کیدر قی نافعدر اما افراطی معده یی سست ایدوب سینه
وکوزه ضرر ایدر ودرو سره مبتلا ایدر ودیشلری وجکری ضعیف
ایدر وبر کشی خطر درست ایدر اکر معتاد قی اولوب قی میسر
اولمزسه آب فاتر وعسل وروغن ودهن سوسن بونلری حقنه
ایده اکر دماغده ودر دکتف وشراسیف که یورغنق جیرندوسیدر
وتورلدوسیدر عارض اولمش ایسه اسی صوییه ادهان معتدل ایله
تکمید ایده لر اکر ذرع معده عارض اولمش ایسه یا علو واسی
شوربالر بیه که سریع الهضم اولمیه اکر اچغرق ظهور ایدرسه بنفشه
ویادم یاغنه جزای شمع کافوری خلط ایدوب مرهم مثال اولدقده
معده سنه وکردانه طلا ایده لر اکر سبات دایم وانقطاع صوت
عارض اولا اطرافن باغلیه لر ومعده سنه روغن زیت وقثاء

الحمار و عصارهٔ سداب تکمید ایده لر اکر بو مذکوراتی قیناد وب
عسل قوامنه وارد قده اسـی صو یله آچ قارنه اچه قی ایلد وکی
تقدیرجه سبو ته وانقطاع صوته و قولاق کورلدسنه وصمهنه نافعدر
اکرقی افـراطله اولورسه و بوُرنی قوتـقی الیمرنـه تدبیر
مذکوری استنشاق ایده اما حقنـه بر معنادرکه امعاسی پاک ایدر
فضولدن ایرن قیلور بوکرکی و مثانه یی و قولنجی آچر اکر اعضاء رئیسه یه
فضول و تعرض ایلمش ایسه حقنه کبی مبارک نسـنه اولمز حقنه نک
اعلاسی علت او زرینه یا توب عمل اولنا ندر افضل اوقات
حقنه صباح واخشامه قریب زمانذر لکن حقنهٔ حاده مضعف جکردر
باعث حما اولور خصوصا افـراطی مقرر سبب اوله تعالیم سته نک
تعلیم ثالثنک باب اولی استفراغ کلی بیانده در امدی خلطک
حار اولانی دفع اولور اما شول خلط که خام اوله کمیـنده بسیار
وکیفیتنده فاسد در بو کا نقا اسهال ایله اولمق لازمدر فصد ایسه
اول زمان واجبدرکه دموی المزاج اولا و فصدک زمانی بهاردر
اما سقطه ده و ضربه ده فصد ایلمک لازمدر اکا زمان تعیین اولنمز
برکمسنه ده که ورم اولا ماده سی نضج بولمزدن اول متفجر اولا مرض
دخی دموی اولا حادث اولمزدن اول فصد لازمدر بعد الحدوث
فصد جایز دکلدر زیرا فصد خلطی رقیق ایدر بدنه منتشر اولور
و خلط صحیح ایله مخلوط اولور لازم اولان قبل النضج فصد اولنمقدر
ورم نهایته ایرشدکده فصد ممنوعدر کذلک مرضک بحرانلرنده
فصد جایز دکلدر مکر ورم چوق طوره و وجعی بر مقدار ساکن
اولا اول وقت فصد قلیل جایزدر اکر قوت ضعیفه اولوب اخلاط کثیره
تولید ایده بلکه بالغم و قولنج اولا یا خود طمثه مبتلا اوله فصد

جایز دکلدر مکر ضرورت اولا اکر اخلاط خام اولوب امتلا
ظاهر اولمش اولا فصد مقرردر اکر طبیعت بالکلیه نضجه قادر اولمیحق
اولورسه و فصد اولنورسه موجب هلاکدر شول کمسنه نک
که سوداسی غالب اولوب فصد ایده اکا اول فصددن مسهل
اعلادر زیرا دم محمودی جذب ایدر خلط ردی عضوده باقی
قالور بوکره قاندر ازنا قص اولور هیهات که اغذیهٔ جیدة
الجوهر اکل ایده واندن دم محمود حاصل اولا و فصد که رقیق
اللنه دمک رقیق اولانی کیدوب کثیفی باقی قالور ایدی فصد
ایله کرکدر که طمر زیاده چه آچله تا کیم بدن لایقنـه کوره تنقیه
اولا نهایت بالمقدار حذر ایده اکا کوره انی تدارک ایده سمز
آدمه زمستانده فصد موافقدر نحیف آدمه فصد تابستانده
کرکدر برکسنه که فصد ایتمک دیلیه اولا بر مقدار ارقه سی
اوزره یاته یو الله تا کیم جمله عروق خبردار اوله حمامک التهابنده
وابتداسنده فصد جایز دکلدر شول حما که تشنج ایله معا اولا
فصد جزئی لازمدر اکر حماده عفونت والتهاب صعب اولما
و قاروره سی سرخ اولوب و غلیظ اولوب نبض عظیم ایسه
اول وقت قوانین عشره یه نظر ایده موافق ایسه فصد ایده
ذکر اولنان قواعدک مخالفی و عکسی ایسه ترک ایده لکن معده سی
خالی اولوب حالت سکونده اولا اکر بول رقیق و ناری اولوب
نبض ضعیف ایسه فصد ایتمک ضرر عظیمدر علی الخصوص دم رقیق
اولوب بیاضه مایل ایسه ترک فصد ایده قان اقرایکن بو حالی
مشاهده ایدر ایسه همان بغلیوب ترک اولنمق لازمدر و قرق
یاشندن صکره فصد اقتضا ایدرسه ملاحظه ایله ایده بعض حمایاده

فصد مقوّئ طبیعت اولور زیرا مادّه ناقصه اولور جمله دن
حمای دمویه یه فصد غایتله لازمدر لکن ابتداده فصد غیر مفرط
اولوب انتهاده اولورسه مادّه نضج بولدوغی وقتده زیاده
فصد جایزدر زیرا مادّه یی قلع ایدر بارد فراج و فصل بارده
سن صبادن اول دورده و ارلجه دست شیخوخنده فصد جایز
دکلدر ممنوعدر مکر شبابک عضله سنده امتلا و حمرت قوی
ظاهر اولوب اولونته ضروریدر فصد جایزدر افراطله لاغر
و سمین و متخلخل البدن و سفید شکل و اشقر اللون اولانلر فصد
اتمیه لر ممنوعدر بر کیمسه نک مرضی طویل اولوب دمی فاسد اولمش
اولانه نظر ایدوب کوره اکر قان سیاه و اسی ایسه انی فصد ایله
چقرمق کرکدر لکن تیز ربط ایده لر و بملک بیوب اوزرینه
فی الحال فصد جایز دکلدر صاحب تخمه معده یه و اعضا ذکته
الحت که عین و فسم در فصدی ممنوعدر بر کیمسه نک معده سنده
زیاده صفرا اولسه وقت خوابده ضیق اوزره فصد جایز دکلدر
زیرا یبس حاصل اولور بر کیمسه نک که دمی غلیظ اولا فصد
اقتضا ایدر قبل الفصد حمامه واره اکر حمامه تحملی یوق ایسه
معده سن طعامله مملی قلمیه بلکه تدریجله غدای لطیف قیلوب
حرکت و ریاضت ایله اولوب بعده فصد اولنه و فصددن
صکره حمامه برکون قدر کیمسنه وارمیه اکر بر کمسنه نک النده ورم
اولوب وجعندن مضطر ایسه غیری الندن فصد ایدوب
محل مرهم اسفیداج اوره اکر بدنده خلط بسیار ایسه فصد ایلمک
اخلاطی حرکته کتورر بینه صلاحی فصد ایله اولور قاعده سی متواتر فصد
ایلمکدر باب ثانی تدبیر فصول بیاننده در طریق ثلاثه اوزره

طرق استفراغ بیان اولنور ایمدی حافظ صحت اولان کمسنه یه
لازمدر که بهار کلمزدن اوّل اخلاطی قرشولیه قان المق ایله
لازمدر یوخسه قی ایله می مناسبدر یاخود ملیّن و مسهل ایله می
موافقدر عمل ایده لکن زیاده حرارت ویرن اشیادن اجتناب
قیله افراطله شراب ایچمک کبی و اشیاء حارّه یه مداومت کبی
بونلر مضردر و اکر مبتلا ایسه باری غدایی آز ایدوب ما ایله
ممزوج شرابی چوق ایده و بهارده پنبه سی آز اولوب مفرّح اولان
لباس کیه کرک قسمندن سنجاب و قاقم و تیین و طوشن اعلادر
زیاده سکون اوزره اولوب اکثری شوربالر و بارد میوه لر و مناسب
غدا الصغیرالی قلع ایده ارک و قارپوز و خیار دخی مناسبدر
و قرمی جایز دکلدر حاصلی چوق حمامدن و صوق صولر ایله غسل
ایلمکدن و باشنی اچق طوتمقدن و زیاده قی ایلمکدن حذر ایده لر
زیرا حمّا جلب ایدر صباح صوقلرنده و اویله اسیلرنده احتراز ایده
وقش اولدقده ایچنه پنبه لو زبونلر و قفتانلر و مناسب کورکلر کیه
و غلیظ غدا الریه هریسه و کشکک کبی نته کیم ایام شتاده غلیظ
غدا الربیور و قیشده قوصمق ضرردر علاج ایسه اوج نسنه ایله تمام
اولور جمله دن بیری سنّه ضروریه یی رعایتدر بری دخی مرضک
ابجو سنده غدایی منع ایدوب طبیعت مقابله ایده جک وقته دک
حفظ و حراست ایتمکدر تا کیم طبیعت هضمه مشغول اولمیه علی الخصوص
حمالونینلرنده احتراز لازمدر تا کیم معده اضطراب چکمیه و شول
کمسنه که ریاضت قویّه ایله حاضر بولونمق دلیه حین اکلده اوّل غدانک
لطیفن اکل ایدوب اندن غلیظن اکل ایده زیرا شدّه دن خوف
لازمدر کرچه غدا قوتنک دوستی در اما معیده دشمنیدر فراج بوایکی

دخی مدارا ایدر ایمدی هر کاه که مرض اطول اولا قوته حاجت اکثر
اولور انکیچون بو امراض مزمنه ده غدایه احتیاج جز زیاده در شول
مرض قوتنی ظاهر اولمیه اوچ دورت کوندن اشاغه قوتیه بدنک
قوتنه دالدر غدا ایر بیز شرطدر مثلا قوت متحمل اولا غدایه
مراجعت کلی اولونمیه اکر قوت ضعیف ایسه بحران دخی اولورسه غدا
واجبدر اما علاج بالدواده اوچ قانون وار در بری دوانک کیفیتی در
یعنی حرارتی و برودتی و یبوستی و رطوبتی بو نوعه مرضک معرفتندن
صکره لازم اولان ضد ایله علاج ایلمکدر ذکور ده دوا قوی ویروب
اناثه دوا ضعیف ویره اکهل اولانه علاج متوسط کرکدر بر شخصک
عادتی دفع مرض ایلمه ده اسهال ایله اولسه کبر و اکا مراجعت اولنه
و فصل حارده زیاده حار اولان ایله دوا ایتمک کرکدر وقتا که
ششش و ورم ظاهر اولا اوزرینه رادع اوروب انتهاده تحلیل
ایدیجی اشیا ویره لطیف صدالر و مغنیلر و خوب آوازلر و خوش
رایحه لو اشیا علاجه معین اولور و سوء مزاجکیم مرضده محکم اولا
تدبیر و معالجه ضدی ایله لازمدر اما سوء مزاج بارد مسهل الزوالدر
سوء مزاج حار بونک علیدر سوء مزاج یابس ایسه عسیردر اکر سوء
مزاج ساذج اولا انده تبدیل کافیدر اکر مادی اولا ماده سی
استفراغ لازمدر اکر استفراغ ماده دن صکره ینه باقی قالورسه
حار اولانی بارد ایله و رطب اولانی یابس ایله تبدیل اولنه استفراغ
ماده شول مقدار کرکدر که قوت متحمل اولا کثرت خروجندن
خوف اولونمیه نیجه که مسهل ایله مسهل صفرا ایچون اولوب بلغم
خارج اولسه افراطه اولمش اولور اکر سودا خارج اولورسه خطردر
و استفراغ مسهله مباشرت ماده نضج بولدقدن صکره کرکدر اکر خلطک

زیاده اولمش

زیاده سی نسبت طبیعیه اوزره اولمسه ایکی بری زیاده اولسه
غالب اولوب زیاده اولانی استفراغ اولنه مسهل ایچمکدن
عاجز اولانه طرخون و عناب چینه مک و اکل ایتمک اعلادر
ایمدی فصد احوالی بوندن خالی دکلدر که ایام مشهوردن برنده اولور
اول شهرده فصد برقانه مورث تدر ایکنجی کوننده فصد مورث
حمادر اوچنجی کوننده فصد مورث برصدر دوردنجی کوننده
فصد بکزی صرر در بشنجی کوننده فصد مورث جذامدر التنجی
کوننده فصد مورث بلغمدر یدنجی کوننده فصد مورث امراض غیر
مشهوره در سکزنجی کوننده فصد مورث رجیدر طقوزنجی کوننده
فصد مورث قولنجدر اوننجی کوننده فصد مورث فلجدر اون بشنه
وارنجه فصد ایلمک مورث یرقاندر اون سکزنجی کونی فصد
رطوبته نافعدر آخر شهره دک فی الجمله بو ایام نافعه در قسم
سلخده اولا بو ذکر اولنان خواص ضرورت اولمزسه اولور ضرورت
اولوب فصد الزم ایسه نه چاره البته فصد اولنور باسلیق طمرندن
فصد ایلمک تنوزیدنی پاک ایدر قیفال طمرندن و حبل الذراع
طمرندن فصد ایتمک کردانی واندن بوقارو سنی اوجاع اورامدن سالم
ایدر اکحل طمرندن فصد ایتمک مشترک النفعدر تنوزیدنه و رقبه یه
نافعدر **باب ثالث کیفیت جماعی و نفع و ضررینی بیان ایدر** امدی
جماع بر نفعلدر که فضولی تحلیل ایدر فالجه و رعشه یه و عرق النسایه و دیز
اغریلریه نافعدر جماعله حفظ صحت و بقاء نوع انسان میسر اولور معلوم
اولا که جماعک افضلی هضمدن صکره اولاندر یعنی بدن اعتدال اوزره
اولا بر وجهله که حرارت و برودت اولمیوب و رطوبت و یبوست
اعتدال اولوب نه آچ و نه طوق اولا بو یله اولمیوب خطا واقع

اولورسه ضرری مقرردر اکر بدن امتلا اوزره اولوب جماعه
غالب ایسه ضرری اقل اولور عکسی اوزره ایسه ضرر اولور لکن لایق
اولان شهوت قویه اولوب طوقان کثیر اولمقدر بدنک ثقل اولدوغی
اوزره اعتدالی اولورسه خود نفعی نهایت یوقدر لایق اولان بودرکه
شهوت وطوقان حسن صورت وفکر معشوق جهتیله اولمیه بلکه ذکره
قوام تام کلوب شهوت هیجان المیش اولا بلکه شهوتی طبیعتک قوتندن
محللندن قوپاره منینک کثرتی رغبتنک شدتی جماعک عقیبنده یینه جماع
ارزو ایده وهوس حفظ اوزره اولا پس زیرا جماع معتدل حرارت
غریزیه یی قالدرر بدنی غدالندررکه حاضر ایدر وفرح وسرور ویروب
غضبی تسکین ایدوب افکار زایده یی ازاله ایدر فی الجمله سوداوی
مرضلرک اکثرینه نافعدر کاه اولورکه جماع ترک ایتمکدن باش دونمک
وکوز قرمق وبدن اغرلمق وخایه شیشمک واقع اولور تارک جماع
عورت ایسه بینه فی الحال صحت ظاهر اولور اکر افراطله جماع ایدرسه
قوتی اسقاط ایدر وسکره ضررلر خصوصا رعشه یه وفالجه وتشنجه
وضعف بصره سبب اولور العیاذ بالله لواطه ایدن ملاحین استفراغی
اقل اولمغله هزار امراض ومشقتلره باعث اولورکه احصی اولنمز قاری
عورت جماعندن وزیاده کوچک قز جماعندن وحایضه عورت وقزلر
جماعندن احتراز لازمدر بو مذکور ایسه حمایه سی مضعفدر ضعفنه
نافع اولان کوزل عورت جماعیدرکه قلب اکا مایل اوله بویله عورته جماع
سرور وحبور اولوب منینک استفراغی وکثرتی ضعفی دفع ایدر ونیجه
امراضی ازاله ایدر جماعک غایتله یرامزی عورت ارکک اوزرینه چیقوب جماع
ایلمک درجایزکه منینک خروجی عسیر اولمغله رطوبت ارکک ذکرینه
منصب اولا ونیجه مرض وقوعنه باعث اولورکه دفعی صکره متعذر

اولور

اولورکه اشکال جماعک احسنی ار عورتک اوزرینه اولمقدرکه عورتک
ایاقلرینی قالدروره تمام اوپوب قوجوب ممه لرینی اوخشیوب قوجدقدن
صکره ذکرینی دوتوب عورتک فرجی اوزرینه اشاغی یوقاری
سوروب عورتک کوزینک هیئاتی متغیر اولا یعنی قزره ونفسی
غلیظ اولا بو معنی حرارت سببی ایله رغبتندن ناشی اولور واول
محلده اری قوچمق دیلر جانی لبه قریب اولور کمال اشتهاسی زماننده
اول محلده جماع ایده که هم اوغلان طوغورمغه سبب اولور وهم
جماع ایدنه نفع حاصل اولور جماعه برقچ نسنه معیندر حمامدن جماع
اولنه وغنی کورمک وجماع بابنده تالیف وتصنیف اولنان کتابه
مراجعت وقراءت ایلمک واکا متعلق تصاویر ونقوش کورمک
جماعه رغبت ویرر زمان سابقده بر پادشاهک جماعده ضعفی
وار ایمش بر طبیب حاذق جاریه لرندن بعضن کنند وقوللرینه نکاح
ایتدروب پادشاه بونلرک جماعنه بر مخفی یردن نظر ایدرمش اول
حالده ذکری دلوکندن پنیر مایه سی کبی بر غلیظ ماده دوکیلور بامر الله
جماعه قوت تامه حاصل اولور بو بابده مقوی باده بالدر ودیلر
خصوصا چنکی جاریه لرک چالغیوب رقص ایلمسی وخی مقویدر تیز تیز
قاسق تراش ایتدرمک شهوتی تحریک ایدر وجماعی چوق زمان ترک
ایلمک جماعی فراموش ایتدرر ال ایله انزال ایلمک یعنی جلق صبرمق
نعوذ بالله هم وبالدر وهم مورث غمدر ذکرک قوامنی وشهوت جماعی
ضعیف ایدر باب رابع تشریح اعضاء انسانی بیاننده در بکرمی
باب ایله تمام اولور قسم ثانی تشریح اعضاء مرکبه درکه یدی باب ایله
اتمام بولور بو حملبه دن بیری اعضاء اجزاء انسانیه در و آلات
بدن انسانیه در آلات اولدر که بدنک قوتی اول آلات ایله تمام اولا واجزاء

مجموع بدن انسان عدد حروف اوزره یکرمی سکز نوع عدن مرکبدر قان • صفرا • بلغم • سودا • دری • ات • سکرلر • طمرلر • باغ • ایلک • کمک • سنجاق • کیرک که قوشق یانده اولان بوشی بوکوزدر • طرنق • قیل • باغرصق • بیی • یورک • یاغ • اودکی • بوکرک • طلاق • اوکرک که بوغازده اولان المجقی دیه کلری کمکدر • بوغورتلق • کوزبنک • مثانه • خایه • رحم • آدال

بدن یا عنصر دیا مرکبدر مفرد اول اعضادرکه متشابه الاجزادر کمکدر وکمر دکدر ورباطدر وعصبدر و وریددر وشریاندر وغشادر ولحمدر عضو مرکب که اعضاء ذاتیه‌در باشدر والدر و قولقلردر وکوزلردر واغزدر ودل وطوطقلر وصدر وقلب وریه ومراره وطحال وبوکرکلردر ومثانه وآلات تناسل واوعیه منی وبیضتین یرینه قایم اولان محللردر که احلیل رجالک کویا ظرفی واقع اولمشدر اولردر دیدیرکه مجموع حاویدر بو مذکورانک علی وجه الاجمال تفصیلی محلنده ذکراولنور باب خامس تشریح عظم بیاننده‌در معلوم اولا که عظم اساس بدندر یعنی بدنک درکلری ودوام و ثبات اوزره طورمه‌سی عظام ایله‌در اشکالی مختلفه‌در درازدر وکوتاه‌در ومجوفدر ومصمتدر وغلیظدر ورقیقدر وعریضدر وکثیفدر وصلبدر ومتخلخلدر ومتصلدر ومنفصلدر وصغیردر وکبیردر ومدوردر ومسطحدر ومستقیمدر ومنحنیدر بو مذکوراتدن بری قحفدرکه اکا کاسه دیرلر دبوبر استخوان مدوردر ومفصوطدرکه ایکی جانبدن باشک اوزرینه واقعدر وحاوی دماغدر بوندن غیری ایکی عظم دخی حجریان دیرلر ایکی طرف اوزره واقعدر یا قوقی صاغدن وصولدن احاطه ایلمشدر بر عظم دخی باشک اوکنده واقعدر بو عظام که ذکراولندی کندو جوهرلرنده مختلفدر بعضلری صلب وبعضلری سخیفدر حضرت حکیم جل شانه بو کمکلرده درزلر ودلکلر خلق ایلمشدر شراین وآورده بو دلکلرک ایچندن باشه واصل اولور بو عظامده اوج درز واردر بری باشک اوکندن قحفه الن کمکنک وسطنده مشترکدر بو شکل اوزره در ⟨ بر دخی باشک اردندن قحفه مشترکدر واکا استخوان لامی دیرلر لسان یونانیانده حرف لامه تشبیه ایلمشدر باشک اردندن واردر بو شکل اوزره در ⟨ بو ایلردن

غیری بر درز دخی واردرکه طولانیدر شخصی ایکی بولمشدر بو درز یک‌ها‌ئی درز لامی‌یه واقعدر اکا درز قوسی دیرلر ایکی درز دخی واردرکه انلره درزان کاذبان دیرلر بقا ذکراولنان درزکبی دکلدر الحق درزنمادر شول کمکلرکه حجریان دیرلر دیو وصف اولنمشدر بونلر ایکی کمکلر درکه قحفک طرفی اوزره باشک وقولاقک اوزرینه ایکی جانبه بو شکل اوزره مجرا اولمشدر [] بوندن صکره بر غیری کمک که جمله کمکلرک التنده در اکا عظم وتدی دیرلر غاینده برکدر ایکی عظم حجریان ایکی دیوار کبی قحفک ایکی جانبنک طولنده واقع اولمشدر وجمله دن عظام لحیه که اون دورت عدد کمکلردر اصطلاح طبیده اکا فک دیرلر ترکیبی اوستچکه دیمکدر امات تشریحی بیاننده‌در بو کمکلر درکه دیزلری محدوددر درز بالاکه عرضه واقعدر عظم پیشانی ولحی که صدغه وارنجه‌در بو درزلرک پایانه ایرشیر یعنی قولقدن دشلرک منبتلرینه که عظم وتدی ولحی‌یه مشترکدر اکا واصل اولور اما اول درزلرکه فکک داخلیده‌در اوج درزدر بو اوج درزک ابتداسی ایکی قاشک اورتاسیده‌در و مستقیمدر شول درزلرکه دیشلرک منبتلرینک یوقارسنده واقعدر انلره متصلدر ایکی اوک دیشلر که ثنایا دیرلر نهایتی انلره متصل اولور و بر غیر درزکه درز اولک محلندن کلور الخ اتفاقا دندان رباعیاته اولاشور صول طرفدن بو درزکبی بر غیر درز دخی ذکراولنان رباعیاتک منبتلرینه یوقارو جانبدن متصل اولور بر هیئت ایله که کویا بر عرض اوزره ایکی زاویه وایکی قایمه وایکی حاده وایکی منفرجه حاصل اولا و بو درزلردن که اوج درزی قاطعدر بر درز درکه عظم لحی وعظم پیشانی بیننده فاصلدر ونفس بریدر و شول سکورجه که کوزک چقوری یکوکیدر

اکا که ایریشه اوج قسم اولور قاشنک کنارنه کیدر وبورننک
اوزرنده ایکی بیوک کمک ظاهر اولور بیری دخی کوزک یوقاری
طرفنک یقیننده اولان درزده وسکرچه چشمده اوج کمک اولور
بر قسم که باقی قالمشیدی بوشول درزدر که عظم پیشانی وعظم
لحیینک میاننده مشترک اولان درزدن بر درزایله ایکی قاشنک
اورتاسنده اعنی بورندن نفس کله جک یرده نهایت مناهیت
دندان اعلانک اطرافنه ایریشور وایکی درزدخی ایکی جانبدن تنک
ایکن کشاده اولور وایکی عظم ظاهر اولور کویا بوایکی عظم مثلثدر
وبورننک قایمه سیدر وایکی مثلث الشکل کمکدن بورننک ایکی
ثقبه لری واردر استخوان ثناشینک قربینده قحفنک بالاسندن
نفس کله جک محلدر وبوایکی درز سنایا دربا عیانه اولاشور
برغیری صدی بورننک ماقلرینه اولاشر اما الت چکه ایکی عظمدن مرکبدر
بوایکی کمک هم بیوک وهم برکدر باشلری میان ذقنه متصلدر
وبوایکی چکه کمکلرنک باشلرنده زایدلر واردر انلردن برینک باشی
عظم لحیینک اوستنک کنارنه متصلدر وبر زایده که اکریدر عظم
دندینک مغاکنه یعنی چقورنه متصلدر وبر زایده دخی بولیه ومحصر
حکیم بو درزلری عصبات وربا طاتله محکم ایلمشدر که دکمه ضربه
وسقطه دن رنجیده وپریشان اولمیه تعلیم ثالثک سفر ثانیسنک
باب اولی تشریح دندان بیاننده در ایمدی معلوم اولا که دندان
کاننده واردر لحیهٔ بالا وسفلاده ترکیب اولنمشدر اوجمله دن
دندان سنایادر یعنی النده واوستنده ایکی اوک دیشلریدر
رباعیات اول دیشلردر که سنایادن صکره فوق وتحتده اکیشر
دیشلردر بونلردن صکره ایکی آلت وایکی اوست واقع اولان اوجلری

سوری دیشلره انیاب دیرلر بعده دورت التده ودورت
اوستنده واقع اولان سکز عدد دندانه طاحون دیرلر باشلری
یصی دیشلردر بونلردن صکره واقع اولان دندانه خُنذُذ دیرلر و
انسانک دیشلری اون التیسی فوق واون التیسی تحت جمعاً اوتوز
ایکی دیشدر اوک دیشلرک ورباعیاتک وانیابک کوکلری
بربرشاخدر دندان طاحونک اعلاده اولانی معلق اولمغله اوچر
کوکی واردر اسفلده اولان طاحون دیشلری ایکیشر کوکلیدر
خرده دندان که بیان اولنمشدی کیمی دورت شاخ وکیمی اوچر
شاخدر هیچ کمک قسمنده دیشلردن غیریده حس یوقدر اما دیشلر
ذی حس در سرما وکرمایی حس ایدر که سفکی محل وجعده اخراج اولنمق
قصد اولنورسه حس ایدوب وجعی ساکن اولور وجناب عزت یوقارو
دیشلری زیاده کوکلی خلق ایلدی که هرکاه سزکون وآویخته اولدوغندندر
که محلندن مفارقت ایلمسون دیمکدر تعالی شانه الله اکبر باب ثانی فقرات
بیاننده در ترکیبی اوکورغه دیمکدر جمله سی اوتوز فقره در بو فقراتک
خلق اولنماسنک فایده سی نخاع ایچوندر نخاع مردار ایلیکدر که دماغدن کلور
عصابه حس وحرکت ویرر آلت حس وحرکت عصبدر اکر مجموع اعصاب
دماغدن اولایدی جمیع اعصابه حس وحرکت دماغدن اولوردی بعد مسافه
سببی ایله بوزلمق وقرلمق لازم کلوردی وهر بر اعضایه غذا ایرشمز
ایدی حکیم ازل فقراتی خلق ایدوب بربرینه مناسب قودی و
میان فقراتده دلیکلر ومجرالر وضع ایلدی که نخاع بو ثقبه لردن ومجرالردن
کله وهر فقره دن صاغ وصول اعصابه حس وحرکت حاصل اولا
بو معنا اسببه فقره یه یقین اولمغله اولور امدی فقره که اوتوز عدددر
دیمشش ایدی بو اوتوزدن یدیسی رقبه کردندر واون ایکیسی ارقه ده در

بشی که قطن و حقو دیرلر قویروق صغوصنه وارنجه دراوچ فقره
دخی عجزه در واوچی داخی عصعص در بو فقراتک جملهسی تمونهٔ
قحفدر دماغی مضبوط دوتزلر فقرهٔ اولی که صغیره در فقرهٔ ثانیهدن
برکدر یاننک آردکو کیندن دیش کبی قضبه بیتشدرکه اکا زایدهٔ
فقره دیرلر بو زایده یمین و یسارده واردر فقرهٔ اولیده ایکی دلک
واردر بو ایکی زایده اول دلکلره کیرشدر یاننک صاغه و صوله حرکتی
بونلر ایله در و فقرهٔ ثانیهنک زایدهسی فقرهٔ اولانک ثقبهسندهدر
نخاع که بو ثقبهدن چیقر نخاعک اوکی یاننک آردکو کنکه دلکندن
کیدر باشک بو سبب ایله مراد اوزره حرکت ایدر بو محلده بر فقره
حاصل اولور که غیری فقرهلرک اکا اتصالی مفصل اوزره
حرکت ایدر یعنی فقرهلرک یوقاروسنده زواید مفصللرک
ثقبهلرینه کلور بو فقرهلردن بعضنده ایکی زواید و بعضنده دورت
زواید واردر دلکلر کیچر ارقهده اولان فقراده اکثر زایده
واردر که بر طرفی یوقارو و بر طرفی اشاغیدر هر طرف که اشاغیدر
انده اولان زایده غیر ثقبه متصله در فقرات قاتنده دوردر
زایده واردر ارقهنک فقرهلرینک زوایدی اوزره درو دورت
ثقبه که انک زایدهلری اتقاینه کلور بو مفصللرک مجموعی
رباطات ایله مستحکم اولور جمیع فقرهلرده زایده واردر پرده
فقرهنک یوقاروسنده دیکن کبیدر سناسن دیرلر برغیری
یوزی دخی که فقرهنک یمین و یسارنده واقعدر جناحین دیرلر مکر
کردانک فقرهسنده اولمیه فقرهٔ اولینک زایدهسی و سایر
فقراتک زایدهلری بر نیجه منفعت ایچوندر بریسی تن مردم محکم
اولسون ایچوندر تا کیم دوکلی اندامک کمکلری بونلره پیوسته اولا

ایکنجی فایدهسی انسان کردانی و ظهرین هر طرفه حرکته قادر اولسون
دیو درفقراتک اوچنجی فایدهسی بدنک سپردر شول اندامکه
شریف و نازک و لطیف در اندهموضوعدر و فقرات آنلری
حافظدر شول خرده کمکلر که بو فقرات اوزرنده دیش کبی صغیر زایده
لردرکه اناسنین دیو وصف ایلمشدک بونلر دخی خارجدن مضرت
ماتعلردر فقراتک دوردنجی فایدهسی مردار ایلکه نخاعدر بو
فقرهلرک باطنندن اشاغی طرفه کلور فقرهلر ایچندهاو رتور
هیچ آفت ایرشمز نخاع قایم مقام دماغدر جناب عزت
قاتنده واجب اولدی که بنی آدم حس و حرکت صاحبی اولا بو
قضیه ایسه دماغدن میسر اولور دماغ ایسه برزم و نازک نعمتهدر
آلت حس و حرکت ایسه عصبدر و اجبدرکه عصب برک اولاو غداسی
اکسک اولمیه جملهسی ایسه دماغدن نیجه قابلدر لازم کلدیکه نخاعدن
غدا ایریشه زیرا دماغ نازکدر نخاع دماغدن قویدر عصب خود
دماغدن اقو بدر غذاء عصب اولمغه نخاع دخی لازم اولمشدر
حضرت حکیم نخاعده اوچ منفعت قودی بریسی نخاعی میانجی کبی
خلق ایلدی عصب ایله دماغ اورتاسنده واسطهلک ایدر اکر
دماغ اورتادهاولمیه ایدی هر اندام که حرکت ایدیدی دماغی چکیدی
واینجیدیدی اکر جملهٔ اعصاب دماغدن اولیدی انسانک
باشی بیوک اولوردی نخاعک فقرهلر ایچندهاولماسی کویا که
مقسمهادن چشمهلر تقسیم اولندیغی کبی در دماغ سرچشمه و نخاع اول
اول چشمهدن برارمق کبی در اعصاب هر طرفه تقسیم اولنان صولر
کبیدر جناب حضرت باری اعصاب و نخاع و عروقی فقرهلرک
ایچندهجمیع اندامره توزیع ایلدی هر براندامه برنوع حصه ویردی

که جمله سی محلنده شرح اولنور فتبارک الله احسن الخالقین

باب ثالث تشریح اضلاع بیانندهدر ضلع که تورکیسی ایکودر استخوان پهلو دخی دیرلر معلوم اولا که باشلری ارقه طرفندندر و بر طرفی سینه کمکلرینه متصلدر کویا نصف دایره در بو اضلاعدن دوردی ارقه طرفنه مایلرکدر برلیسی صاغ طرفدن و برلیسی صول طرفدن فقرات ظهره متصلدر ایمدی استخوان پهلو صندوقی کبی درز خزینه محکمدر که شریف اندامرانده قونلمشدر بونلرک عددی یکرمی دورتدر هر طرفدن اون ایکیشر واقع اولمشدر بونلره سینه نک پهلوسی دخی دیرلر هر برینک باشی بینه کمکلره اولاشمشدر قلب که حرارت اصلیه نک معدنیدر جمیع اعضادن شریفدر ریه که اق جکردر آلت تنفس در وسطده قونلمشدر و هر طرفدن محکم اولمشدر و یدی پهلو که ایکی طرفدن واقعدر دکلمش ایدی وسطلرنده بر پاره واردر جمله دن طولیدر اوچ پاره التشدن و اوچ پاره اوستندن اوجلری تدریج ایله قصه اولور بو پاره لرک شکلی اوزون دایره کبیدر و بو پهلولرک هر برینک اوزنالری اشاغی کلمشدر استخوان سینه نک باشلری بو قاری دکلمشدر واکا اولاشمشدر و پهلودن غیری که اون عدد باقی کمکلردر هر طرفدن بشر پاره سی واقع اولمشدر انلره اضلاع الخلف دیرلر بونلر بربرندن قصه رقدر هر برینک دیبلری ارقه نک مهره لرینه اولاشمشدر و پهلولردن هر برینک باشلری غضروفیدر تا کیم کمکلرک غشاییه ولحمه حجابی تدریجیله اولا حضرت حکیم جل شانه بو پهلولری سپر کبی خلق ایلمشدر یمین و یساردن و پیش و پسدن تاکیم باطنده اولان نازک اندامره ضرر ترتب اتیمه مثلا آفت اوکندن ایرشمک دیلیه کوز دیده بان اولهولر

منع ایده اکر آفت اردندن قصد ایده فقراتک و استخوانلرک صلابتی منع ایده اکر معده طعام و شرابله طوله با خود بلکیده کمکلر بعض سفلری اشغه کتمکه قومیه اکر پهلو سپر مثال اولوب کرتی الشکل اولسه اچرو یا نقش اولسه محل تنک اولوب نفس المق قابل اولمزدی اکر پهلو بر کمکدن اولسه آفت ایرشدکده جمله طرفنه ایرشوردی و انسان هلاک اولوردی بو قدر کمکدن اولمسی برینه مضرت ایرشورسه عامه اولمسون دیمکدر فتبارک الله احسن الخالقین **باب رابع ترقوقنه که چنبر کردندر انک و کتفک تشریحلری بیانندهدر** بو چنبر کردن دیدوکمز انسانه مخصوصدر انساندن غیری حیوانده اولمز و بو ایکی استخواندر عظم قنک اوزرندهدر هر ایکی طرفدن قصه چکلمشدر نهایت سینه نک پایانه وارنجه بو محلده مفصل خالی قالور اعصاب بو مفصلک مابیندن کذر ایدر یعنی دماغدن پایانه ایرشور طمرلر دخی پایاندن دماغه واصل اولور و بو ترقوقنه جانب وحشیدن استخوان کتفک باشنه میل ایلر که اکا شانه دیرلر بوشانده بغلنور و استخوان بازونک باشلری بو محلده بربرینه اولاشور کلدک ایمدی کتفه بونک ایکی فایده سی واردر برلیسی بازو اول طرفده اولد و غیدر بری دخی اعضای سینه یی حافظدر زیرا کتفک باشی جانب وحشیدن رقیق و کوتاهدر و مغاکی واردر بازونک باشی بو کتفک مغاکنده قونلمشدر کتفک باشی بازونک بر باشیدر انده زایده واردر اکا منقار الغراب دیرلر بازونک اشاغه و یوقاری حرکتی بو محلدهدر کتفک جانب پشتی بازو ییکاه ایدر شول طرفی که کتفک یصیرقی در سپر کبی اعضایی ضرردن حافظدر و کتفک ارقه سی

اوزره اولان زایده که مثلث الشکلدر انك قاعده سی جانب
وحشیده در وزاویه واقع اولمشدر جانب انسی سی عین الکتف
نام نقره یه مشابه در کر دنك عضوفی کتف ایله متصلدر باقی
احوالی جثه جبه ان شاء الله ذکر اولنور **تعلیم ثالثك سفر**
ثالثنك باب اوّلی تشریح عضد بیاننده در عضو عضد بر استخواندر ٤٣
که مدوّر ومجوّف قدر مبری جانب انسی وصدوقی جانب وحشی یه در
عضدك بو قاری طرفی کتفك مغاکندن کلمشدر قولق طرفنه
یر تیز حرکت ایلدوکی بو جهتله در ومنفصلی رباطات ایله محکم
اولمشدر وعروق وعصب اکچون مکان واقع اولمشدر وعضدك
طرف آخری که ساعدانك اوزرنده در ایکی زایده سی وار در بیرسی
جانب باطنی ولی ایلمك ایله درازکدر وحافظ عصبدرور باطاری
کرغیری زایده ده وار در بیری ظاهرا میان ساعده کلور ومرفقه
متصل اولور بو ساعد ایکی کمکدن مرکبدر بر بر یه مفصللری
وار در بونك هر ایکیسی ایکی کمکلر درکه زایدتین دیرلر زایدهٔ اعلاسی
باشی بر مغز وزایدهٔ اسفلی انکشت حضره واقعدر وغلیظرکدر
وزایدهٔ اعلاسی معوجدر بو هر ایکینك طرف زایده سی جمع اولورلار
هر بردن زایده لر بتر زایدهٔ اعلا مغاکیدر عضدك طرف
وحشی سی اولمغاکده جمع اولور ودورایدر زایدهٔ اسفلی زایده ء
جزئیه در که لام یونانیانه تشبیه ایلمشلردر بر بری الجنده اولور
بو رخنه نك وسطی وزایدهٔ وحشیه نك رخنه سی اورتاسی
عضد در که هر ایکی طرفدن اول رخنه یه ایکی مغاك حاصل
اولور مغاکك چوغی الك انسی طرفنه در اشاغی حرکت ایلمك اکچون
وساعدك ارقه سی جانب راست قالور آلت طرف که رسغدر

انخله

انخله جمع اولورلار ویر کمك کبی اولورلار هر ایکی کموکك باشنده
مغاك وار در که مشترکدر اما مغاکك اشاغه طرفنك التنه
کلمشدر بونك مغاکنده اوچ عظم ظاهر اولور اعظام رسغ
بو اوچ کمك ایله حرکت ایدر یعنی الك ایاسنك انبساطی
وانقباضی بو مفصللر ایله در وعظامك مغاکنده رسغك قرار
ایلمسی والك بو قلمه سی بو مفصللر درکه مثنت بد در بو دورت
کمك که مشت بد در وزوایدی یه دورت کمك ایله مغاك
اولور بر مغاکك کمکلری که سلامیات دیرلر هر الده اون دورت
سلامی وار در هر بر مفده اوچ سلامی باشی بر مفده ایکیدر
بو سلامیات بیننده استخوان ریزه وار درکه انلره سمسمیانیه دیرلر
بو سمسمیانیه نك فایده سی بر مفلر سست اولمیوب یمین ویساره
حرکتنه قادر اولمق اکچوندر سبحان الله القادر جل شانه **باب ثالث** ٤٢
تشریح عظام رجل بیاننده در ایمدی ایاغك کمکلری دورت قسمدر
بر قسمی ایاق کمکی ایله مشترکدر کمك بو قارونك وسطیدر
واوچ کمك که ایاغك خاصه سیدر عظم فخذ وعظم ساق
وعظم قدمدر اما عظم فخذ محدبدر وجانب پیشدن مقعردر
بو کمکك اشاغیسنده وبو قارو سنده بر زایده سی وار در
بو قاری زایده سی مدوّر درحق ویرکه ملاصقدر واسفلی ایکی زایده
اولور که مغاکی ساق کمکنك بیوك باشیدر اما ساق ایکیدر
ویر بر یه متصلدر اکا قصبین دیرلر بونك جانب انسیسی
بیوکدر واکا که خاصة ساق دیرلر بو عظمك باشنده ایکی مغاکی
وار در کموکك دونمه سی بو مغاکلره در بو مفصلك بو قاروسی
عصروفیدر ومدوّر در بوکا قصبه دیرلر اما قصبه که قصبه رقدر

مختلط اولور جلده و باقی عضلات صدغیه متفرق اولور زوج سادس که
منشائی مؤخر دماغدر زوج خامسه متصلدر غشا ورباط یوزوجله
مستحکمدر کویا بر عصبدرکه اردنه جدا اولور واوج قسم اولور برقسمی
درزلامینک انتهاسندن کلور سایر عصب ایله حلقومه ایریشور
و قلبه حرکت ویرر بوقسمدن بری عضلات کتفه کلور و کتفک حرکتنه
باعث اولور وبرقسم که بو جمله دن بیوکدر حنجره و عضله که طرف معدهده در
وحجاب صدر و عضلات صدر وحجاب قلب وریه وآورده
وشراییندر بو مذکوراتک جملهسنه بولیشور و هر برینه شاخ شاخ
ایریلور برنجیشاخلری اعضایه واصل اولور زوج سابعکه منشائی
میان دماغ ونخاعدن مشترکدر منصرف اولور و زبانک عضلاتنه
حرکت ویرر شول عصبلر که درز لامیه مشترکدر منصرف اولور و زبانک
عضلاتنه حرکت ویرر حرکتی زوج هشتمندر **باب خامس شول اعصابك**
تشریحی بیانندهدر که نخاعدن بتر سکز جفتی عنقده در شول زوج که
فقرهٔ اولینک ثقبندن کلور عضلهٔ رأسیه یه ایریشور زوج ثانی میان
فقرهٔ اولی وثانیهدن طشره کلور چوغی باشک درسینه کیدر حس
ولمس انکله حاصل اولور بو محلدن کیرو دونر قولاغک طشره طبقهسنه
کلور قولاغک حستنه باعث اولور عیزی باقی قلانی جانب عنقه
کلور وحرکت ویرر زوج ثالث خارجه کلور فقرهٔ ثانیه وثالثهنک
وسطندن برمقداری باشه حرکت ویرر یعنی دونمکه قادر ایدر
برمقداری قولق جانبنه کلور قولاغه حرکت ویرر بو حالات
سایر حیوانده دخی بویله در زوج رابع فقرهٔ ثالثه ورابعهنک
ثقباتندن طشره کلور شول حجاب که آلات تنفس میاننده در اکا واصل
اولور و اندن بعض شول عضلهیه ایریشور که فقرهٔ رابعه وخامسهنک

اثقابنك

اثقابنک وسطندن زوج خامس ایله خارجه چیقر باشنک عضلاتنک
نهایتنه ایریشور شول عضله که باش ایله کردن میاننده مشترکدر
اندن برمقداری بیوک اولانی کتفک بالاسنه کلور وبرقسمی
حجاب میاننه کلور زوج سابع وثامن ایکی ثقبهدن طشره کلور
بربرینه مختلط اولورلار و کتف ایله بازونک سطحنه کلوب واصل
اولورلار برازی حجابه وبرازی عضلات رأسه وباطن صدرده
کلور عصبانک چوغی ساعد وذراعین ایچون بولیشور اما اول عصبلر که
مابین فقرات صدردن کلور اون ایکی زوج اولور زوج اول فقرات
اولی وثانیهدن عضلاته متفرق اولور بعض عصب موافقتیله
عنقه واصل اولور و عصب ثامندن بعض اللرک و ساعد وال
ایالرینک جانبنه کیدر زوج ثالث ثقبهٔ اولینک یانندن ظاهر
اولور بازویه ایریشور وحس وحرکت ویرر باقی اعصاب بازویه
وشول عضلاته ایریشور که محرک مفصل کتفدر و عضلات
واضلاع واعصاب که خارج سینهدهدر عضلات اضلاعه
وعضلات بطنه کلور شول عصبلر که بطنک فقراتنک اثقابندن
کلورلر حجبندر بعض ارقهنک وبطنک ایچ یوزینک وطشی
یوزینک عضلاتنه پریشان اولورلر اما اول اعصاب که دماغدن
اشاغه کیدر هر ایکی ایاغک ساقلرینه اولاشور و عجز نام فقره که قویروق
صوقومی اوکورعهسیدر اندن خارج اولان اعصابک شعبهلری ایله
مختلط اولور واشاغه کیدوب ایاغک عضلاتنه ایریشور اول که عجز
وعصعص نام فقرهلردر ایکی جفت عصب ایله پایدار در بونلردن اشاغه
اولان اعصاب که مقعد وقضیب ومثانه ورحمدر وغشای بطندرانلر ایله
مختلط اولوب متفرق اولور هر عضوه تقدیر اولندوغی قدر توزیع وتقسیم

مختلط اولور جمله‌ده و باقی عضلات صدغیه‌سنه متفرق اولور زوج سادس که
منشأی مؤخر دماغدر زوج خامسه متصلدر غشا و رباط یوزو جابه
مستحکمدر گویا بر عصب درکه اردنه جدا اولور و اوچ قسم اولور برقسمی
درز لامینک انتهاسندن کلور سایر عصب ایله حلقومه ایریشور
و قلبه حرکت ویرر بو قسمدن بری عضلات کتفه کلور و کتفک حرکتنه
باعث اولور برقسم که بو جمله‌دن بیوکدر حنجره و عضله که طرف معده‌ده‌در
و حجاب صدر و عضلات صدر و حجاب قلب و ریه و آورده
و شرایین در بو مذکور اتک جمله‌سنه بولنیور و هر برینه شاخ شاخ
ایریلور بر نیچه شاخلری اعضایه واصل اولور زوج سابعکه منشأی
میان دماغ و نخاعدن مشترکدر متصرف اولور و زبانک عضلاتنه
حرکت ویرر شول عصبلرکه درز لامیه مشترکدر متصرف اولور و زبانک
عضلاتنه حرکت ویرر حرکتی زوج هشتمندر باب خامس شول اعصاب
تشریحی بیانندەدر که نخاعدن بتر سکز جفتی عنقده‌در شول زوج که
فقرهٔ اولینک ثقبندن کلور عضلهٔ رأسیه‌یه ایریشور زوج ثانی میان
فقرهٔ اولی و ثانیه‌دن طشره کلور چوغی باشک درسینه کیدر حس
و لمس انکله حاصل اولور بو محلدن کیرو دونر قولاغک طشره طبقه‌سنه
کلور قولاغک حستنه باعث اولور غیری باقی قلانی جانب عنقه
کلور و حرکت ویرر زوج ثالث خارجه کلور فقرهٔ ثانیه و ثالثه‌نک
وسطندن بر مقداری باشه حرکت ویرر یعنی دونمکه قادردر
بر مقداری قولاق جانبنه کلور قولاغه حرکت ویرر بو حالات
سایر حیوانده دخی بویله‌در زوج رابع فقرهٔ ثالثه و رابعه‌نک
ثقباتندن طشره کلور شول حجابکه آلات تنفس میانه‌ده‌در اکا واصل
اولور و اندن بعض شول عضله‌یه ایریشور که فقرهٔ رابعه و خامسه‌نک

اثقابنک

اثقابنک وسطندن زوج خامس ایله خارجه چیقر باشک عضلاتنک
نهایتنه ایریشور شول عضله که باش ایله کردن میاننده مشترکدر
اندن بر مقدار بیوک اولانی کتفک بالاسنه کلور و برقسمی
حجاب میاننه کلور زوج سابع و ثامن ایکی ثقبه‌دن طشره کلور
بر برینه مختلط اولورلر و کتف ایله بازونک سطحنه کلوب واصل
اولورلر برازی حجابه و برازی عضلات رأسه و باطن صدره
کلور عصبلرک چوغی ساعد و ذراعین ایچون بولنیور اما اول عصبلرکه
مابین فقرات صدردن کلور اون ایکی زوج اولور زوج اول فقرات
اولی و ثانیه‌دن عضلاته متفرق اولور بعض عصب موافقتیله
عنقه واصل اولور و عصب ثامندن بعض الکلرک و ساعد و ال
ایالرینک جانبنه کیدر زوج ثانی ثقبهٔ اولینک یانندن ظاهر
اولور بازویه ایریشور حس و حرکت ویرر باقی اعصاب بازویه
و شول عضلاته ایریشور که محرک مفصل کتفدر و عضلات
و اضلاع و اعصاب که خارج سینه‌ده‌در عضلات اضلاعه
و عضلات بطنه کلور شول عصبلرکه بطنک فقراتنک اثقابندن
کلور بش جفتدر بعض ارقه‌نک و بطنک ایچ یوزینک و طشره
یوزینک عضلاتنه پریشان اولورلر اما اول اعصاب که دماغدن
آشاغه کیدر هر ایکی ایاغک ساقلرینه اولاشور و عجز نام فقره که قویروق
صوقومی اوکورغه‌سیدر اندن خارج اولان اعصابک شعبه‌لری ایله
مختلط اولور و آشاغه کیدوب ایاقلرک عضلاتنه ایریشور اول که عجز
و عصعص نام فقره‌لردر ایکی جفت عصب ایله پایدار در بونلردن آشاغه
اولان اعضا که مقعد و قضیب و مثانه و رحمدر و غشاء بطندر انلر ایله
مختلط اولوب متفرق اولور هر عضوه تقدیر اولندوغی قدر توزیع و تقسیم

اولنور فتبارك الله احسن الخالقين تعليم تاليك سفر رابعنده اولان
دورت بابك تشريح عضلات بياننده در عضله بر عضودر كه
عصب و رباط ولحم وغشادن مركبدر كيفيت تركيبي اولندقجه
محلّى ايله ايراد اولنور ايدى عضلات جمله اعضاده واردر اصل
عضله سكزدر واوج نوعله مبيّندر هر نوعه محلّه كوره اطبّا نام
وضع ايلمشلردر شول نوع كه سكز قسمندن اولوب دماغدن ياخود
نخاعدن بتر وغدايي انلردن اخذ ايدر بو اقسامه اعصاب ديرلر
شول سكزلركه كمكلر باشلرنده بيتمشدر بو انواعه مفرد اولورسه
رباط وبرقاج اولورسه رباطات ديرلر شول قسم كه بيه سكزدر
نهايت خارجدن داخله كلور وتر ديرلر چونكه محلّ قوت تفكر وتميز
ميانكاه دماغده حركات اختياريه نك مبدأ ايدر وقوت مميزه
انلردر عضلات بو معنايه حركت ويرر انلره نفع وضرري
بو ايصال ايدر ايدي هربره كه حركت لازم اولا اول حركت ايچون
عضله خلق اولنمشدر وعصب رباطله مخلوطدر وعضله نك
آخري اول اندامه اولاشمشدر تاكيم عصب واسطه سيله قوت
مميزه كنده وفعلن اجرا ايده ورباط وترايله قوت حاصل اولوب
مفاصلي بركك ايده واستخوانك باشلرنده رباطلر قونلمشدر انكله
چكمك آسان اولا وانلر ميانده ليف ليف وشاخ شاخ اچيلوب واوزري
است ايله اورتيلمشلر هيئة عضله ديرلر جمله عضوك حركاتي بو عضلات
اولمايجه اولمز لوكره بولنيفلركه اتدن چيقه وطوغري كيده وترايدوكي
معلوم اولوركلامز غشاده قالور بو اولنسنه دركه اعصاب ورباط
وترايله مخلوطا حريرانچه كيسه سي كبي بافته اولور بو غشا قلبده
وجكرده وطلقده وقارنك ايچ طرفلرنده زياده دراكر بدن انابنده

عضلات

عضلات واعصابك شعباتي بلنمك سوال اولنورسه حقيقتي بلنمه مشكلدر
نهايت جالينوسدن تحقيق اولنديغي اوزره عضلات وجه اوتوز
بيدير برى الانك عريضنده جلد وجهه متصلدر وبرى دخي قاشي
يوقارو چكمك ايچوندر وتغميض چشم ايچوندر يالكوزاون دورت
عدد عضله مقلة چشم ايچوندر برى بركوزده وبرسيسي بركوزده
واقعدر بو عضلاتدن بريري عصب مجوّفي حافظلر در شول وقت كه
تيز نظر ايده التيشر عضله هر ايكيشر جفن چشمه متصلدر اوچ عضله
يوقارو قپقلرده واوچ اشغه قپقلرده در وبكغده عريضا عضلات
واردركه جزئي دورت موضعه كلور تر قوقته كه جنبر كرداندر
قس كه اوكسوز ايكو دركتفدن اخرامه كه فسك الني در رقبه نك
دورندن دورت عضله واردر كه ايكسي يالادن وايكيسي اسفلدن
واقع اولمشدر وطوطقلره حركت ايچون عضلات قونلمشدر
انقباض وانبساط بو عضلاتله اولور ايكي جز وعضله بورونك
طرفلريني تحريك ايدر التي عضله فك اسفله حركت ويرر دوردي
يوقاروي چكه بي برابر دوتر ايكي عضله ناجيه دهانك قوندن آلت
چكه يه واردر واكامرادا اوزره حركت ويرر غدانك مضغي بو عضلات
ايله اولور وبكرمى دورت عضله باشك حركاتنه مصروفدر شول كه
عنقه حركت ويرر ايكي عضله در ايكي عضله باشي اكسه طرفنه حركت
ايتدرر و دورت عضله باشي دوندرمكه معين اولور و دورت
عضله دخي باشي بالكليه ادينه دوشمكه قومز ايكيشر عضله
دخي باشك ايكيشر طرفندن صاغ وصوله حركت ويرر باشك اول طرفي
كه مفصلدر تر قوقته كه فقره اوّل ايله در هر كاه حركت عضله ايله
بو عضلاتدن باشي عضله جانبنه ميل ايدر منحرف اولور بونك

عکسی ایله منادی اولور یگرمی عضله دخی حنجره حلقوم اوزره در
اورتاسنده مشترکدر ایکی عضله خاصة حلقومده در انلره نغنغین دیرلر
بونلرک کارلری بوغازه اینه جک اشیایه معاونت ایدرلر التی عضله
خاصه لامیدر طقوز عضله محرک لساندر دورت عضله نک
ایکیسی رقبه یمینه وایکیسی رقبه شماله حرکت ایدرلر وصدره
یوزیگرمی التی عضله واردر محرک صدردر کیمی قابض کیمی باسطدر
یدی عضله محرک کتفدر واون اوچ عضله محرک بازودر
اون یدیسی عضله محرک ساعد ومرفقدر واون یدی عضله
محرک ظهردر وسکز عضله بطندر ایکیسی طولانی وایکیسی عرضیدر
ودوردی دورت طرفی محویدر دورت عضله خایه لره کیدر
هر برینه ایکیشر واقع اولمشدر بر عضله فم مثانه یی محیط در
حبس بول ایدر کذلک رحمده دخی بویله در ذکرده آلت تناسلدر
دورت عضله واردر ومقعدی بر عضله محیط در عضله رحم
ومثانه کبی واون دورت عضله اویلوقده واون عضله دیزده ویدی
عضله محرک مفصل قدمدر ویگرمی دورت عضله محرک اصابع
رجلدر بو عضلاتک تفصیلی بی نهایه در کتابمزده تطویل اولونمامشدر
بیان اولنان اجمالیدر تفصیلی ایراده ایدن مفصلاً مطولاته مراجعت
ایلسون تشریحی قابل اولوب ضبط اولنان عضلات جالینوس
قولی اوزره طقوز یوز یگرمی یدی عضله در باقیسی حضرت
حق سبحانه وتعالی اعلمدر **باب ثانی تشریح وریدیانندهدر**
تورکیسی شاه طمردر امدی ورید بر طمردر که جگرک جانب مقعرندن
بتر اکا باب الکبد دخی دیرلر جگردن طشره گلن بش قسم اولور
بو دفعه اثنی عشر نام واسعاءنک وسطنه ایریشور وسکز قسم اولور

ایکی قسم صغیر امعاء اثنی عشره یه گلور عصاره غذایی جگره
ایریشدررر بو قسمدن بر مقدار اینجه طمرلر لحم رخوه که جدا اولنک
یومری طرفیدر اکا واصل اولور سائر اقسامی متفرق اولور شول
موضعکه مفصلدر امعاء بواب اسفل عصاره کیلوسی جگره
ایریشدرر بو محلده اون ایکی شعبه اولور التیسی قالور بوندن ایکی
بیوک شعبه پیری معده نک سطحنه جانب یمیندن منتشر اولور
وغذایی کبددن طحاله ایریشدرر چونکه طحاله ایریشه بر صغیر
قسم که اندن جدا اولور معده نک جانب یمینندن غدا ایچون متفرق
اولور بو قسمدن بر اینجه طمر شریانه گلور وشریانه جانب یمینندن
غدا ویرور اوچنجی شعبه اول التی شعبه دن امعاء مستقیمه نک
جانب ایسرندن یومری طرفنه گلور باقی غداکه ثفلدن باقیدر
کبده ایریشدرر دوردنجی شعبه امعاء مستقیمه نک جانب
ایمنندن گلور بشنجی شعبه امعاء قولونک دایره سنه متفرق اولور
ثفلدن غدانک باقی قلانینی جدا ایدر وکبده ایریشدرر التنجی شعبه امعاء
دقاقک اطرافنه منتشر اولور ومنقسم اولور چوق قسمی امعاء
صایمه کیدر باقی قلانلری امعاء دقاق وامعاء اعوره کیدر بو شعبه لردن
بر جزئیسی عصاره غذایی کبده ایریشدرر اما شول طمر که مجوفدر
کبدک جانب محدبنده در منقسم اولور وجذب ایدر عروقدن
بو عرق که باب الکبد ایله مشهوردر قانی عرق اجوفه ایریشدرر
وبو طمر که اجوفدر کبددن طشره گلور وایکی قسم اولور قسم
کبیری اعضانک اسفلنه نازل اولور وفقرات ظهری طولانور نهایت فقره
آخرده قالور قسم صغیری بدنک یوقارو سنه کیدر شول حجاب که
غشادر بو محلده اول ایکی قسم صغیر حجاب وغشایه غدا ویرر بو طمرلردن

رابنجه طمر قلبک غلافنی دونیم ایدر شول غدا اوزره کلورکه ثوثه ایله
معروفدر اندن برنج قسم اولور وقلب ایله غشا بیننده جمع اولور
وبو محلده دخی اوج قسم اولور برقسمی تجویف قلبه قریب محله که
ریه دراکا وصل اولور بو قسم بوکرکدر بوکا ورید شریانی دیرلر
شریانه مشابه اولدوغیچون قسم ثانی قلبک ظاهرینه کلور وشعبه لر اولور
اضلاعک اواسطنده واقع اولان عضلاتک غداسی اولور
چون بو عرق قلبدن کچه شعبه لر چوقلغی جهتیله شعره مشابه سنده
اولور اجزا وغشا که بالادن سینه یی نصف ایتمشدر اکا ایریشور
وقتا که ترقوه یه ایریشه ایکی قسم اولور وترقوه دن ایریلور منحرفا بو ایکی
قسمک هر برقسمی ایکی قسم اولور قسم صغیری صندوق سینه یه
ایریشور استخوان قسق ایله متحدرا اولور صاعد وصولدن خنجر
مثال اولان عضروفه ایریشور که فم معده یه قریبدر بلکه قسم
معده نک اوزرینی مشرفلردر بو محلده ایکی قسم یشیق قسم اولور
قسم اول اضلاع صدر وسینه نک دورت ضلعنه ایریشور
قسم ثانی کتف اوزره کیدر قسم ثالث ریه ایله امعانک
اوزرینه کیدر قسم رابع قولتقلره طوغری کیدر واندا دورت
شعبه اولور بری عضله که قس الیفه اولاشور ایکی قولتوغک
اویناق یرینه واررا اوچی پایانه ایریشور یعنی جانب صدردن تاامراق
بطنه پیوسته اولور واندن منحرف اولور جمله دن مراقک
ظاهرینه یایلور دوردنجی قسم بو اقسامدن اوچ قسم اولور برقسمی
عظم کتفک جانب مقعرنده اولان عضلاته ایریشور ایکنجی قسم
قولتوغک عضله کبیره سنه ملحق اولور اوچنجی قسم ابطی دیمکله معروف
اولان عرقه متصل اولور بینه بو محلدن ایکی قسم اولور دیالایه کیدر

شول عضونک غورینه وارر که اکا وداج دیرلر بری دخی ظاهر عضودن
که ودیع ظاهری دیرلر کردنک ایکی طرفلری اوزره ظاهردر اکا
ایریشور وترقوه دن کیدر ایکی قسم اولور بر بیبی رقبه دن کچراوک
جانبندن عنقه ایریشور ترقوه که بالایه کیدر مختلطا اولور اقسام
اول وسایر اقسام بو اراده جمع اولور وشعب فراوان بالایه کیدر
اما محسوس اولمز زیرا نسج عنکبوته مشابه اولور اوکه محسوس
اولمز ایکی جهت اولمق اوزره جمع اولور بری شول محله متصل
اولور که ترقوه تین اولدوغی محلدر وبر غیری جهت که منفصل
اولمز لکن رقبه نک ظاهرینک خارجیندن پریشان اولور اما عرق
که ظاهردر کتفه ودسته ایریشور عرق کتف دیرلر قیفال طمر دیر
شول طمر که حس بحرانی ادراک ایدر سیر کتفه کلور ومنتشر اولور
بو اقسامک ما بیننده بری دخی سر بازویه کلور فاما وداج
ظاهری ایکی قسم اولور برقسمی که صغیردر متفرق اولور اوست
چکه ده وآلت چکه کنارنه ایریشور بر شعبه کبیر بوغوقدن لسانه
ولسانه متصل اولان اولان اعضاء صغیره ایریشور قسم ثانی
قولاغک جسمنه قریب باشده متفرق اولور وداجک غایرینه
ایریشور ومری یه کیدر وشول شعبات که ایکی شاه طمرده ظاهردر
حنجره مری یه متفرق اولور واجزاء ذی عضله ده پراولور
باقی دواج کبیر که لام یونانیانه مشبیه درشعبه اولور بر شعبه صغیر
بوندن فقره اولایه وفقره ثانیه یه کلور بوندن غیری شعبه شول
موضعه ایریشور که فقره اولانک باشنک وسطیدر باقی شعبات
درزلرک خالی قلان محللرندن جوف قحفه داخل اولور شول
اقسام که قحفک داخلنده درانلر غدا ویرر اما شول عرق که الکلدر

وعرق كتفدر بازويه كلوب اينجه شعبه لرومرى يه پريشان اولور
شول عرق كه ركجى ايله معروفدر باسليقدر وكتفله معروف اولان
قيفالدر بو ايكى عرقدن بازويه شعبه لر كلور وتفرق اولوردنمش ايدى
ينه بازوده جمع اولور بعض اينجه شعبه لر جلده طاغيلور وعضلاتك
اجزاء ظاهريه سنه پيوسته اولور فاما عرق ابطى كه معروفدر
اندن پنجه شعبه لر بازونك باطننه كلور بو ايكى عرق كه كتفى وابطيدر
مرفقك مفصلنه كه ايريشه اتصال ده مرفقه منعطف اولور بو عرقه
اكحل ديرلر عرق كتفينك باقيسى كه ظاهر ساعدده زيرا اعلا
اوزره درحبل الزراع ديرلر بو كره بو عرق جانب وحشى يه كه زير
اسفلدر ميل ايدر رسغى ده منقسم اولور وباقى عرق ابطى ايكى قسم
اولور بيرى صغيردر بو دخى ايكى قسمدر برقسمى خنصر وبنصره كيدر
وبعض اصابع وسطى يه كيدر بو كره بونلردن ايكى طمر كلور مابين
كه اجزاء خارجيه ده در اكا ايريشور شول قسم كه اوكليدن بيو كيدر
اوچ قسم اولور اسفل ساعددن رسغى يده ايريشور وبو اوچ قسم
دخى ساعددن منقسم اولور اما عرق اكحل ايكى قسمدر برقسمى
يدك اعلاسندن جانب وحشينك بقيننده خلف ابهامده
وسبابه ده منقسم اولور برقسمى دخى زيريدك اسفلنك
طرفنده اوچ قسم اولور بيرى سبابه و وسطى ميانندهدر وعرق
ثانى ميان وسطى وبنصردر بو عرقدركه اطبا مرض طحالده فصد
ايدرلر اما عرق نازل اجوفدن اكنك ايچون ارقه كموكنه معاً ايريشور
كه عروق اينجه اولور وقل كبى اولور جانب يميننده بو كركك اطرافنه
واصل اولور غشايه واجسام آخره كه بو كركه يقيندر غدا ويرور
وايكى قسم اولور كبير اولانى معمول بو كركه ايريشور وشعبه لر اولور

بو كركك تمامقنه واندهى يقين اولان اجسامه غدا ويرر ايكى عرق
كبير كه بو كركلره يقيندر طالعين ديرلر فايده لرى قانى صاف ايلمكدر
صاغ طرفدن بو ايكى طمر انثيين ايريشور وصولى بيضه لره واصل
اولور بو كره ايكى طمر شعبه لر پيدا ايدر بو شعبه لر طالعينك صاغ
طرفندن انثيينه كلور بو محلده قطره فقره لرى كه اوچ فقره لردر
ايكشر طمر كيدرلر قطره اوزره اولان عضله يه واصل اولورلر
رقيق شعبه لر اولورلار وفقارك اثقابندن نخاعه غدا ويرورلر
بو طمرلر چونكه آخر فقراته ايريشور ايكى قسم اولورلار بيرى
صاغدن وبيرى صولدن بريخ محلده طمرلر اولورلار برى شق رقبتنه
كيدر ارقه يه ايريشور ايكنجى اينجه شعبه لر اولور صفاق معده نك پاياننه
كيدر شول عضله لركه استخوان عجز اوزره در اكا تقسيم اولنور اوچنجى
محل كه فقرات عجزك دوردنجيسى در اول مقعد اوزره واقع
اولان عضلاتدر اكا وعجز خامسك ظاهرينه واصل اولور
تا عنق رحمه ايريشور واندن مثانه يه متصل اولور ودمان مثانه يه
بايلور دوردنجى محل شول عضلاته ايريشور كه فاسق كمكى اوزره
واقع اولمشدر بشنجى محل قطره نام فقره اوزره طولانى واقع
اولان عظمه متصل اولور بو كره بو محلدن منحدر اولور ويابلور بوق
كيدرلر ارك ممه لرندن مثانه يه ايريشور وعورتلرك ممه لرى كه
رحملرينه شريكدر اكا واصل اولور التنجى محل رجال ونسانك
ذكرينه وفرجنه منصرف اولور نهايتى اويلوغك عضلاتنه متصل
اولور وممه لره منحدر اولور وآخر عروقله مخلوط اولوب شعبه لر
پيدا ايدر بو شعبه لر زانويه ايريشور مابعض ديدكلرى طمر بو شعبه لردندر
بو دفعه بو شعبات بوشش بو كركلره بايلور اول طرفدن ممه لرجانبندن

کلن عرق عظیمه ملاقات ایدوب عورتلرک اوغلان یتاقلرینه
وارلرک مقعدلرینه واصل اولور و پراکنده اولور بونلردن باقی
قلان اویلوغه و فخذک جانب انسیسنه ایریشور بو شعبه‌لر غیری
شعبه‌لر ایله فخذک عنقنه کیدر و بونلردن باقی قلان مفصل زانویه
کیدر بونلردن باقی قلانک بر مقداری زانونک طرف وحشینک
باشنه کیدر ما بعضدن بیری دخی بو در هماکه دیزک مفصلنه ایریشه
اوج قسم اولور برقسمی وسطه و برقسمی داخلدن و خارجدن عضلات
ساقه منشعب اولور بو اول ایکی طمردرکه ساقک قصبهٔ صغیره‌سنک
جانب صغیرندن مفصل کعبه واصل اولور عرق النساطری دیمکله
معروفدر اوچنجی قسم که قسم اولدن باقی ایدی ساقک داخلنه
ایریشور شول موضع که ساقدن عاریدر اکا منتهی اولور ساقک
عظمنک محدبینک اسفلی که کعبه یتیشدر اندن منقسم اولور بونلردن
ایکی قسم عرق که قدمه یتیشدر اکا ایریشور و ایکی عرق جدا اولور حلک
علویسنه و سفلیسنه عرق النساطری ایله متفرق اولور قصبهٔ عظمانک
اطرافنه بیری اوکدن و بیری اردن جمله شعبات ایله مختلط اولور
لازم اوله وغی اوزره توزیع اولور سبحان الله العظیم باب ثالث

تشریح شریان بیانندهدر

امدی شریان بر طمردرکه ورید مشابه در ایکی طبقه‌در قبض و بسط ایچون حرکت اوزره‌در جناب
باری شریانی ترویح و تعدیل روح ایچون خلق ایلمشدر بر فایده‌سی
دخی هوای محرقی دفع ایدر و روح حیوانی‌یی اعضایه ایرشدرر
بو شریان جوفدن قلبک صول طرفندن بیتشدر ایکی شریان که بیری
کبیر و بیری صغیردر صغیر اولانی بر طبقه‌در بونک انصالی آق جکره‌ده
وقتاکه آق جکره ایریشه ایکی قسم اولور برقسمی ریه که آق جکردر
اکا جلب اولور هوا ایدر و غدا ویرور بو عرقه شریان وریدی
دیرلر جزء کبیرینه وریطی ویدکلری کبی بو جزء کبیر چونکه قلبدن بتر
اطرافه بوندن ایکی جزء متفرق اولور و ایکی شعبه اولور بیری صغیر
وبری کبیردر بونلرک صغیری بدنک یوقاروسنه کیدر وکبیری
اینقله نازل اولور اول جزء که یوقارو کیتمشدر ایکی شعبه اولور کبیرک
اوکجه کیدر و صاغ جانبدن ترقویه ایریشور بو اول تربدرکه حضرت
حکیم ازل قرآن عظیم الشانده یخرج من بین الصلب والترائب
بیورمشدر بو کره بو محلده اوچ قسم اولور کبیری صاغه وسطی
صوله کیدر و ایکی و داج غایتنه عرق سباتی دیرلر بو طمردر
اول ایکی طمرک غلقتی موجب سباتدر اولکه عرق سباتینک
غایتی در اوچ قسمدر بو اقسام عظم حجرینک الثقایندن داخل
قحفه کلور شبکیه متفرق اولور و ینه جمع اولور غشاکه دماغه
بله‌در اول غشایه متفرق اولور باقی قلانی النسنجی فقره که رقبه‌دن
نواحی ترقوه‌نک کرزی محلیدر انده متفرق اولور بو دفعه کیمی کتفه
وکیمی ایکی اللره کیدر وریطی‌نک جزء ثانیسی ساعدک عظم
اصغری اوزرندن انحرافاً قولتوغه کلور و عرق وریطیدن جزء
کبیرک اوچنجی قسمی که باقی ایدی فقرهٔ خامسک صاغ طرفندن
اسفله نازل اولور عظم عجز ایله بالای ظهره که یتیشه ایریشه بو محلدن
شعبه‌لر متفرق اولور شول نواحی که ریه‌نک طرفلرینی حاویدر بو شعبات
ایچره صدردن قصبات ریه‌یه منحدر اولور بر نیچه‌سی اضلاعه و نخاعه
کیدر چونکه صدردن کیچه‌لر ایکی شریان اولورلر بلکه یمین ویساره
اولاشورلر غیری شریان طحاله و جکره و مثانه‌یه جدا اولک چوره‌سنه
امعاء دقاق و قولونه واصل اولور اول شریاندن بیری صول بوکرکه

واصل اولور والیافه متفرق اولور بوکره ایکی شریان آخر کلور
هر ایکیسی ایکی انثیینه وصول خصیه یه وصاغ خصیه یه ایریشور بو
بوکرکلره پریشان اولورلر شول شریان کارقه دن کلمشدر واول شریان
اعظمکه حدتی صاغ بوکرکه در بو محلدن بو شریانلرک شعبه لری متفرق
اولور جدا اول که معاء مستقیمه نک طرفلریدر اندن بوش بوکرکلره
ایریشور ایکیسی اوکدن وایکیسی اردن منتهی اولورلر وایکی قسم اولورلر
بری صاغدن وبری صولدن مثانه یه ونافه یه ایریشور ومثانه یه واصل
اولورلر ومنقسم اولورلر وباقیسی قضیبه کیدر ونساده رحمه واصل
اولور اما شریان آخرکه اول محله کلمشدر منقسم اولور وحشیده
وانسیده اویلوغنک عضله سنه متفرق اولور باقیسی ایاغه نازل اولوب
پریشان اولور

باب رابع تشریح غشا بیانندهدر

بو معنا التی
نوعله تفصیل اولنور غشا برجسمدر که تنک وسفید وصلب در
واعضایی اورتمشدر اعضانک بالاسندن حفظ اعضا ایدر
یعنی حرکت ناهموار دن اعضایی صیانت ایدر بدن انسانیده
غشادن رقیق عضو یوقدر بو انواعدن نوع اول غشاء صدر تشریحیدر
ایمدی صدرده ایکی غشا واردر که صدره بخش اولمشدر بو غشانک
مبدائی بدنک طولنه در تماما ترقوتین اوزناسنه ایریشور جانب
اسفل کرقسی دریعنی اوکسوزجه ایکودر ایکی موضعده متصل ایکن منفصل
اولور تدریجیله قلبه ایریشور بعده اندن جدا اولوب ایکی عضو که
غشاء قلبک اطرافنی حاویدر قلبی احاطه ایدر بوکره فقار پشتک
یوقاروسی که مریدر اول موضعه باغلنور صدرک استحکامی بو غشانک
بو منوال اوزره بخش اولدوغیدر بو دفعه بو غشا اعضانک عشالرینه
کیدر صدرک جوفندن قلب کبی وریه وشرایین واورده کبی اعضایی

احاطه

احاطه ایلر بر غشا که وریده حجاب اولور حاوی دلدر بو قلبی هر جانبدن
محوی اولانه غلاف دیرلر حرکتی قلبدن جدا حرکت ایلر انواعدن
بر نوع دخی غشاء صفاقک تشریحیدر بو غشا که صفاق عضله
بطنک تحتنده اورمجک اغی کبیدر جوفده اولان اعضانک
جمله سنک یوقاروسنه اولاشور معده یه وکبده وطحاله وبوکرکلره
ومثانه ورحم وانثیین وعرق ضوارب وشرب وفم معده نک
غلیظی طرفندن جمله یی احاطه ایلر برجنسدر که پایانه ایریشه رقیق
اولور تا عظم عانه که قاسق کمو کیدر اکا واصل اولور وجانب
بالایه باغلنور وحجاب اولور وبو دفعه جانب اسفله بطنک ایکی
عضله سنه ایریشور شول غشا که حاوی معده در غشالرک غلیظی در
نهایتا حشایه واصل اولور بری دخی غشاء جدا اولدر امعانک
کردشندن شرایین واورده واعصاب که بو جدا اولده واردر
احاطه ایدوب تکیه ایلمشدر ومرتبط اولمشدر

تعلیم ثالثک سفر خامسنده اولان بش بابک باب اولی تشریح حجاب بیانندهدر

صاحب کامل تعبیر ایلمشدر که بدن ایچون رقبه اردندن ایکی جوف
کبیر واردر بری اضلاع وعظام وصدری حاویدر که اول جوف
قلبدر وریه در جوف ثانی که آلات غذادر معده در وکبد در وریه در
کیجوب امعاء ومراره وطحال وکلیه ومثانه ورحمدر بو ایکی جوفک
اورتاسنده فاصله واقع اولمشدر شول عضلات مستدیره که انلره
حجاب دیرلر منشأ عظم قصک آخریدر اندن کیچوب اون ایکنجی
فقره یه متصل وملتحم اولور زیرا جوانبدن بو عضله لحمیدر ووسطو ترکه
اندهوار در عضله نک اطرافندن بو حجابه ایکی جانبدن ایکی غشایی
ستر ایلمشدر بری یوقارودن که صدرک جوفنی ستر ایلمشدر

منشأ اضلاعک باطننده اولان غشادر وایکی غشاکه صدری
ولی ایلمشلردر غشاء آخر ایله پایاندن جوف بطنی یلی درمنشألری
صفاق معده دندر وبو غشاکه حجابدر ایکی ثقبه‌سی واردر برینک موضعی
معا ایله مرینک یوقاری طرفندن که عروق اجوفلا اعلاه بدنه کیدر
شول موضعه ایریشور که حجابی بلیدر انده ملتحم اولور اما مریه ملتحم اولمز
بو معنا ایکی نفع ایچوندر بیری قبض وبیری بسط وبیری سایر عضلات
صدره حرکت ویرمک ایچوندر سایر خواصندن بیری آلات تنفس
وآلات غذادر بو انواعدن که غشادر بیری دخی تربدر ترب
بر عضودر که ایکی غشادن مرکبدر وهیأتی جراب مثالنده در هر قنغیکه
ایکی غشا بربره کله عروق بسیار شحم ایله جمع اولور بو ترب تحت صفاقده
درکه معده‌نک اسفلی وامعانک اعلاسی واقع اولمشدر باب ثانی
تشریح اعضاء مرکبه بیاننده در حضرت خالق الاشیا باشی جمله
اعضانک فوقنده خلق ایلمشدر وکوزی سایر اعضا ایچون دیده‌بان
ایلمشدر وقاعده دماغی عظمدن خلق ایلیوب عظم وتدی ونزاله بعده
عظم پیشانی ایکی عظم حجری ایله صاغدن وصولدن طولاً وعرضاً
اوچ قسم خلق ایلمشدر وبطنی دخی اوچ قسمدر دماغک بطن اولی
سایر بطوندن وسیعدر اندن صکره بطن مؤخر دماغدر بعده بطن
وسط دماغدر وجوهر دماغ بر جوهردر که جبر بدر ونرمدر ودرازی
الشکلدر بو درزلردن بیری قحفدن یافوخ ایله متصلدر ورباطاته
دوشنمشدر هر درزلرکه یافوخدن ظاهر قحفه کلمشدر یوقاروطرفی روح نفسانیدر
که دماغه ایکی غشا بیننده واقع اولمشدر وبر غشا دخی بو غشانک
داخلنده که غشاء محویدر ویا فوضه منتصدر بو ایکی غشایه یونانیان
منسجین دیرلر وغشاء آخر که حادی قحفدر باشک درینک

التنده

التنده اولان درزلردن ودلکلردن که قحفده واردر شرایین
وآورده در قحفه کلمشلردر بوکره قحفک خارجندن وداخلندن
مؤخر دماغ ودماغک مابیننه پایلوب کشاده اولمشدر
بر مقداری محل جوفده وسعت اولمق ایله مجمع النور اولان
عضلتینک اتصالندن کشاده اولور بو جوفه معصره دیرلر بو مذکور
بو بیرده جوهر دماغ تشبیه دربو محلدن شعبه‌لر حاصل اولوب دماغک
مقدمنه کلور وجمع اولور وبو ایکی طرم بوندن غیری لطنه کیدر
وایکی شعبه اولور منتسج اولور یعنی تحت دماغده شبکه مثال
اولور وبطن مقدمک طولنه ایکی قسم اولور بوکره بطن مقدمدن
ایکی زایده ببتر یعنی پستان زنانه مشابه در حضرت حکیم جل شانه
قوت سامعه‌یی بونده قومشدر بطن اوسط اصغردر ودهلیز ماننددر
بطن مقدم بطنی وسط بیننده بر منفذ طولانیدر وسقفی کری الشکلدر
اینجه تابوت کبی بر غشاکه آکا ازج دیرلر قپلامشدر وبوندن بر جسنه
میان دماغدن بو بطن اوسطک اوزرینه درهلر کبی طولانی بر دوده
مثالنسنه چکلمشدر انقباض وانبساطی مرکبدر هرکاه که بو دوده
حرکت ایده حرکت انقباض تجویفه بسته اولور هرکاه که حرکت
انبساط واقع اولا تجویف کشاده اولور بونلره عنبتین دیرلر بونده اولان
ایکی زایده که اشاغه کله مجرا منسد اولور هرکاه که منتاق اولالر ومنقبض
اولالر عرضی زیاده اولور وزایده‌لرکه اندن دور اولالر مجرا کشاده
اولور ایمدی دماغ ایچون ایکی مجرا واردر فضلاتی اول ایکی مجرادن
دفع ایدر بیری بطن مقدمک انتهاسیدر وبیری اوسط دماغدندر
کلور بر منفذ عمیق اولور که اولی اول حجاب صلبیه‌ندر آکا قمع ومتنفع
دیرلر چونکه بو حجابدن دخی کیچه انده بر غده کشاده اولور که مهره شکلنده در

غشاء صلب ایله مجرای دماغ اوزناسنده قونلشدر بو مهره یی دخی
کیچیجک شول کمکلره اوغورکه مصمتات دیرلر بونلردن دونر اشعه
کیدر نخاع بولندن طشره چیقر برمجرا دخی کلپس دماغدن کلمشدر رحمه باشنه
بکمز کمک التنده دربونک منفذی بورون جانبنه در فضلاتدن
بعض بو منفذدن بورونه ایزر فتبارک الله احسن الخالقین باب
ثالث تشریح عین بیانندهدر معلوم اولا که چشم عصب مجوفدن
مخلوقدر عصب مجوف ومشتجیین که دماغدن کلهلر خانهٔ چشمده
کشاده اولورلر بو عصب که کشاده اولور کرّی الشکلدر سورنا اغزی
کبی در وایکی غشا که عصب مجوفک چورهسنده در عصبک
شکلی اوزره کشاده اولور وبربایه طبقه طبقه بالایه کیدر بوکره عصب
مجوفک طبقهسندن التی طبقه حاصل اولور اوچی داخل واوچی
خارجدر شول طبقهٔ داخل که عظمه ملاقیدر اکا طبقهٔ صلبه دیرلر
وطبقهٔ خارج که بو طبقهنک جوهریدر اکا طبقهٔ قرنیه دیرلر بو بر
طبقهٔ صلبه در وشفافدر وایکی طبقه که داخل وغشاء رقیقهیه دوشمش
واکا واصلدر بوکا مشیمه دیرلر ترحتین حاویدر بوکره مشیمهدن
خارج اولان طبقهیه عنبیه شبیه اولدوغیچون طبقهٔ عنبیه دیرلر
بو طبقهنک وسطنده حضرت بصیر جل شانه ثقبه خلق ایلمشدر که
نور اول ثقبهدن کلور بوکا انسان العین دیرلر تورکیسی کوزببکیدر
طبقهٔ داخلیهدن اوچنجی عصب مجوفدر که طبقهٔ مشیمهیه ملاقیدر
بوکا شبکیه دیرلر بو طبقهٔ شبکیهدن خارج اولان طبقهٔ عنکبوتیه
دیرلر نسج عنکبوته مشابه اولدوغیچون بو عنکبوتیهده اولان رطوبت
جلدیه در رطوبت بیضیه میانی حاجزدر وعصب مجوفک اغزی
رطوبت زجاجیهیی ملتقمدر زجاجه تشبیه ایلدکلری کمال مرتبهده

براق ونورانی وزجاج مثال لمعهسی ربانی اولدوغیچوندر بوزجاجیه
نوری جلدیهیه کلور وجه تسمیهٔ جلدیه ژاله مثال براق اولدوغیچوندر
زیاده لطیفدر بو طبقهنک لطافتی نور بصره حجاب اولمسون دیودر
وجانب پرونی بیضی رقدر رطوبت بیضیهیه کلمشدر بو رطوبت
بیاض بیضهیه شبیهدر وبو رطوبات وطبقاتک جملهسی لطیفدر
وعضوفیدر وسفیددر بونلردن صلب اولانی که ملتحمهدر منبتی
خارج قحفده اولان غشادندر طبقهٔ قرنیهٔ احاطه ایلمشدر سبحان الله
البصیر باب رابع تشریح لسان بیانندهدر ایدی لسان برلحم پارهدرکه
نرم وسپید درانده طمرلر وشریانلری نهایهدر بو طمرلر وشریانلرک
کثرتنه سبب درجناب حضرت باری اول طمرلر وشریانلردن خلق
ایلمشدر انک وبنده اولان غدهلر که انلره لحم الغدوی ومولد
اللعاب دیرلر انسانک لعابی یعنی توکروکی انلردن حاصل اولور
وایکی منفذ یراتلمشدر دلی اول منفذلر میل اوزره ایلمشدر لعاب
اول منفذلردن طشره کلور ورطوبته باعث اولور ودلک غشاسی
معدهنک مریسنه پیوستهدر ایکی بیوک طمر که تحت لساندهدر
کبود رنکدر انلردن چوق طمر پیدا در ومفارقت ایدوب پراکنده
اولورلر ودیل اصلنده ایکی شاخدر امابر غلاف ایچندهدر وزبان
برآلتدر که لب ودندانه یاربلق ایلدوکندن غیری دماغدن انا
فانا فضلاتی کشد وجانبنه جذب ایدر تنقیهیه بادی اولور وتکلم
حروفی تصحیح ایدر وطعوماتی حس ایدر نیجه که حرفه واقع اوله لساندن
بلنور وهر مضغ اولنان اشیانک لذاتنی اول ادراک ایدر
وچینه دکده دیشلره اعانت ایدر واقتضا ایلدوکی قدر رطوبات حاصل
ایدر سبحان القادر باب خامس تشریح الحلق والحنجره بیانندهدر ایدی حلق

وحنجره وقصبهٔ ریه مرینک اوکنده ندر حلق مجموعی مریدن وقصبهٔ
ریه دن عبارتدر اما حنجره برعضو عضروفیدر که صونک
آلتی منه آلتدر ونفس حبس ایلمک آلتی اوچ عضروفدن مرکبدر
برنی اوکدن واقع اولمشدر انسان نفسی قدح وجبه بونکله
قادر اولور بوکا درقی دیرلر ایکنجی عضروف درقینک اوکدن
عنقه مایلکدر بو مشهور درلکن نام ویرمشلردر اوچنجی عضروفدر
که ایکی عضروفک مابیننه دوشمشدر منکبی دیرلر بو منکب میاننده
نامی یوق برمفصل واردر که متضاعف قچنکه درقی یه قریب
اولا حنجره کشاده اولور و داخل حلقومده برجرم واردر لسان مزماره
مشابهدر طرف حنجره اوزره تنک واقع اولمشدر وحنجره یه
یقین پرده اچلمشدر فایده سی صوت قوی اولسون دیودر وحنجره یه
یقین دل ایکی جسم لحمی شکل اولور که لوزتین دیرلر کوچک دل
دیدکلریدر وسطنده جناب عزت مری ایچون یول خلق ایلمشدر
سبحان الله الخالق تعالیم ستهنک تعلیم رابعی برفصل والتی
سفری مشتملدر سفر اولده التی باب سفر ثانیده یدی باب سفر
ثالثده سکز باب سفر رابعده طقوز باب سفر خامسده اون
باب واردر فصل تشریح ریه بیانندهدر معلوم اولا که قصبهٔ
ریه برنیچه عضروفدن مخلوقدر برری اوزره دایره لرکبی واقع اولمشدر
لکن کامل دایره دکلدر بلکه دایره نک اوچ بخشندن بریدر شول
دایره لرکه مری یه قریبدر برمحلدر که خالیدر اول دایره لردن برنیچهسی
غشاء حسیمدر که غدانک اشاغه اینمهسی وقتنده بو غشا دکمه دور
اولا ریه نک بلسنده مدتی کشاده اولور وجلب هوا ایچون ریه یه
حنجره نک اوزرندن یول اچیلور بو عضروفلرکه رابطه محکم

ومرکبدر اورتیلور وبو عضروفلره داخلدن وخارجدن برغشاء
صلب یاپیشور وقصبه یه قوت ایرشدرر وایکی قسم اولور
بو اقسام که ذکر اولندی عروق مابیننه حاوی اولور شول
جرم که متخلخل وعروق شرایین ایله منتهیدر جمله اقسام ایله
دهانک تنکنه دوزلر وبرمقداری دهان ایچون تقسیم
اولورلار وبرمقداری شرایین ایله قلبه ایرشور ومفقود اولور شول
جسم لحمی که متخلخل رخودر قصبه وآورده وشرایین وغشا ایله جمله سی
ریه یه واصل اولورلر وایکی قسم اولورلر برقسمی صاعه وبرقسمی
صوله کیدر صوله کیدن قسم دخی ایکی شعبه اولور وصاغه کیدن قسم
اوچ شعبه اولور وضبط اولور بو دفعه کیم حجابه ایرشه حجاب که
منقبض اولور بو سبیدندر ریه وصدرک مخرجی تنک اولوب
دم آهنکران مثال هوایی نخوت پرونه کلور وریه ولطاف قلب
حنجره نک خزینهسی بسته اولور شول وقت که قصبهٔ وابستهٔ ایله
مری حرکت ایده منجذب اولور غذا وشرایین اشغه که نازل اولور
حنجره وعضروفلر برری اوزره طورر وقتا که بلعه سبقت ایده فی الحال
قوت دافعه قصبه یه ایندرر اول سببله یوتمق آسان اولور دفع
سعال ایدر تعالی شانه عما یقولون تعلیم رابعک سفر اولک باب
اولی تشریح قلب بیاننده در ایمدی قلب برعضودر که قویدر وصلبدر
انواع الیافله بافتهدر بو الیاف جاذبه وماسکه وهاضمه ودافعه نک
آلتلریدر دبر شکل صنوبریدر که باشی طرفی جانب اسفله واریجه
اینجه رکدر وجانب یساری غلیظ رکدر وقلبک جانب اعلاسنی
غشا حاویدر وقلبک عضروفی سایر عضروفلردن یرکدر وقلبده
عضروف خلق اولندوغی استوار اولسون دیودر غشاسی دخی بیایر

غشالردن صلیدر زیرا قلب بر عضو شریفدر که حفظ لازمدر
که آکه آفت و آسیب ایرشمیه و غشانک اندن جدا اولمه‌سی
ایکی کار ایچوندر بریسی قلبه آفت ایرشورسه غشایه ایرشوب
قلب محفوظ اولسون دیمکدر بریسی دخی حرکت انبساطده پژمرده
اولماسون ایچوندر و قلبک ایکی بیوک تجویفی واردر صغیر اولانی
وسط قلبده واقع اولمشدر جالینوس بو تجویف صغیره دهلیز منفذ
دیو اسم وضع ایلمشدر و تجویفک قاعده‌سی قلبدر بر خونی
د غلیظ شیدر و لحم قلب صلبدر غداسی دم غلیظدر و اول تجویفده
اینجه و رقیق دم روح ایله آمیخته‌در و صاغ طرفدن اولان تجویف دخی
بویله در نهایت غدای قلبک چوغی انده آماده‌در و بو جانبک
آنی لطیف رگدر خون غلیظک زایدی بوندن طشره گیدر بو
سببدن حوالی تجویفده اولان اتکه صول جانبده‌در غلیظتر
و صلبتردر لکن بو جانبدن قان رقیقترکدر و حاردر و روح ایله آمیخته‌در و
حکمت خدا بو جانبک لحمی‌سن غلیظ قلدی تا کیم قان بوندن کله
و تحلیل دم ایلیه‌جک روح طشره کلمیه شول طرفکه بوکرکدر
یول انده اولمق نسیم هوا اول طرفده اولدوغیدر بر غیری ات پاره‌سی
و نازک سکرکه دوشمنشدر ایکی طرفدن بادگیر گبی در بونلره عوام یورک
قولاغی دیرلر هرگاه که قلب حرکت انقباض ایده بو ایکی قولاق نسیم
هوایی قلبه واصل ایدر و هرگاه که قلب حرکت انبساط ایده
بو ایکی قولاقدن کیرو ویره بایلور نسیم هوا افراطله اولورسه کفایت
قدر جلب ایدر و جناب حضرت باری قلبی میانگاه فضای سینه‌ده
قودی تا کیم آفتلردن امین اوله زیرا بو محلدن مأمن یر یوقدر هر طرفدن
حرارت ایرشمه‌ده در نهایت قلب بر مقدار صول طرفه مایلدر بو معنا

دخی ایکی جهتله‌در بریسی دخی قلب معدن حرارتدر جگر ایسه
حاردر معدن دمدر که قلب صول طرفه مایل اولمسه جگر دفعه
حرارت ویرمکله مضطر ایدر ایدی بریسی دخی عرق اجوف که جگردن
قلب طرفنه کاورکدر گاهی واسع اولسون دیودر بو فقیر دیرم که طحال
صول جانبده خزینهٔ سودادر سودا ایسه بارد و یابسدر
طحال بالکلیه حرارتدن محروم اولماسون دیودر زیرا قلب
معدن حرارت و منبع روحدر جمله اعضا اندن نصیب رسانه‌در
و شریف الخیردر که هیچ الم و کدره تحملی یوقدر سبحان القادر
تعلیم رابعک سفر اولنک باب ثانیسی تشریح مری و معده
و امعا بیانده‌در ابلدی مری منفذ شراب و طعامدر و فقار گردنه
متصلدر و رباط و غشا ایله مستقیمدر شول وقتکه حجابدن
گچه و صوله میل ایده کشاده اولور گویا بر قیاغک بوغازی مریدر
و فارئی معده‌در و مری ایکی طبقهٔ عصبانیدر داخلنده طولنه الیاف
واقع اولمشدر قوت جاذبه و ماسکه آلتلردر و طبقهٔ خارجیه‌دن
عرضنه الیاف واقع اولمشدر بو ایکی طبقهٔ مری معده‌نک ایکی
طبقه‌لریدر و اکا متصلدر هر بر جزوی معده‌دن تدریجله کشاده
اولور و معده‌نک ایکی طبقه‌سی حساس و عصبانیدر انک دخی
الیافی واردر جاذبه و ماسکه آلتلردر شول طبقه‌که کمانیدر و داخلده‌در
قوت هاضمه‌نک مقریدر شول طبقه‌که خارج معده‌در انک الیافی
دافعه‌یه خادملردر و مدوردر بو طدر قعرنده ثقبه واردر که باب
المعده دیرلر بو بابدر که امعایه گیدر و غدایه متعلقدر معده‌ده اولان
غدای استوفی هضم ایدوب نضج حاصل ایدر بو بابه معا اثنی عشر
ایله کشاده اولور و برداخی معده‌نک قعرنده‌در و اثنی عشری امعا

صایمه برابردر وجه تسمیه صایم انک ایچوندر که اکثر حالده بوغرسق
خالیدر وماساریقانک غایتله بیوکی بو صایمه یه متصلدر غدانک
عصاره سنی ومراره دن اقتضا ایده نی اکا دوکر وتغلدن غسل
ایدر بو بلیه اولمغله چوق محل خالی اولور شول عصاره که بودن کیدر
کیده وارر باقی قلان عصاره یی غدا که ایرلمق لازمدر شول امعایه
واررکه لیلافی واردر وجه تسمیه بونده لیفلر اولوب دوکیلور بغرسقلردن
اوزون اولدوغیدر بونده استدارات چوق قدر صورت
غدادن باقی قلان شول بغرسقلردرکه ماساریقایه متصلدر
کیده ایرلشور واول امعاکه بو محلدن کیچر اکا امعاء علیا و رقاق
دیرلر رقیق الجوهر اولدقلری ایچون بو امعا معا اعوره متصلدر
بو معانک اغزی ایچو قدر اولنسنه که طشره کیدر وبدندن کیدر بو
بغرسقدن چوق بغرسقلر تولد ایدر وهاضمه معین اولورلار واعور قولون
که متصلدر بدنک عرضنه صاغدن وصولدن کیرو دونر صاغ طرفدن
ارقه جانبنه کیدر بو معاده قولنج چوق اولور زیرا قولنجک اضافی قولوندر
کلدک امدی امعاء مستقیمه که قولونه متصلدر سیرم دیرلر بغرسقلرک
اخریدر و بر بغرسقدر که طوغریدر وکوتاه در وکشاده در ارقه طرفنه
دوشمشدر براز اول یرده جمع اولور و بو معانک طرفی اوزره مانع خروج
براز اولور ومقعد ایله مسما عضله دفع اراده ایدنجه ضبط ایدر بو اوج
امعاء آخرکه غلیظ وثخیندر شحم انکله مقاومت ایدر یعنی اکا متصلدر
علیاده اولان اوج بغرسق که رقیقدر انلرک داخلنک سطحی اوزره
رطوبات لزجه واردرکه انلره اعراض دیرلر قایم مقام شحم امعاء اسفلدر
بو التی بغرسق که ذکری سبقت ایلدی لحمیدر وعصبیدر بو التیسی ایکی
طبقه اولور جناب حضرت عزت جل شانه بونلره لیفلر خلق ایلمشدر

قوت

قوت جاذبه وماسکه وهاضمه ودافعه بو محلده عمل ایدرلر یعنی
عمللرینک محلیدر سبحان القادر **تعلیم رابعک سفر اولنک باب**
ثالثی تشریح کبد بیاننده در معلوم اولاکه کبد بر عضودر که اقشره
کیلوس معده نک قپوسندن ماساریقایه ایرشور واندن فال اولور
وماساریقاده که بر جزئی مایه واردر انده بر قوت واردر که قوتی
جکرکبی در واغنده قوت هاضمه واردر معده اغزنده اولدوغی کبی
غدادن دافع اولانی یعنی کیلوسی جکر قرمزی ایدر کندی رنکنه دوندررر
وجکرک اننده هیچ عصب یو قدر شول طمرکه اورده دیرلر جکردن بتشدر
اقشره کیلوسی معده دن وامعادن ماساریقا دیدکلری طمر واسطه سیله
جکره جذب ایدر اصل الی ماساریقانک لیف مثال شاخلریدرکه
جکرک جانب مقعرنده واقعدر بو ماساریقایه که باب دیرلر اقشره
کیلوس جکرده پخته اولا هر اندامه لایقنه کوره جکر انی ارسال ایدر بو
ارسال ایچون آلت جکرک جانب محدبنده اولان طمرلردر بونلردن
ایکی طمر بوکرکلره اولاشور حصه سن انلردن آلور و دمک کپوککی
که صفرادر جکرک جانب مقعرنده اولان منفذدن مراره یه ایرشور
وقانک دردیسی که سودادر بو دخی جانب مقعردن طحاله واصل اولور
شول غشا وعصب که انده پوشیده در اوج کار ایچوندر بریسی
جکرک حسی یو قدر اگر بو غشا ایله پوشیده اولمامش اوله ایدی املر واقفلر
وشیشلرکه اندن ظاهر اولوردی اکا حس اولمزایدی کندویه واقع اولان
علتلری بلمزایدی ایکنجی کاری جکرک وطمرک که اندن پراکنده اولمشدر
کنده وشکلنده ونهادنده لایق اولان عملی قلمقدر اوچنجی کاری جبلده
اولان غشا معده نک وامعانک غشاسی ایله اولاشمشدر اینجه رباطلر
وحبالر ایله محکم اولمشدر وارقه نک پهلوسنه ملاصقدر جکرده تجویف

فراخ بو قدر که اقشره کیلوسی معده دن الوب کنده دهاولان بجوبغده
حفظ ایده پس امدی کیلوس جگر طمرلرینک جمله سنه واصل اولور بو کره
جگرک قوتی و حرارتی عصاره کیلوسی کند و حالندن دوندررو قان
ایدر بو دفعه جگردن قلبه کلن طمر که اصلی قلبده در و جگره پیوسته در
غشاسی غشا جگره متصلدر و برابجه عصب که معده دن جگره کلمشدر
حالت بیمارده معده جگر ایله شریک اولمز مگر جگرده بارده الم ظاهر
اوله جگردن ارتانی انده طشره کلمشدر و برمق مثالنده بر جسم پاره در که
مراره بو زایده پاره اوزره واقع اولمشدر اطبا دیمشلردر که جگرک
خسته لکده حالی پهلو کبده یا پشماسیدر باقی احوالدن مراد ایدن مطولاته
مراجعت ایلسون الله اعلم **تعلیم رابعک سفر اولنک باب رابعی تشریح**
کلیه و مثانه بیاننده در امدی کلیه ایکی جانبده ارقه نک اوکورغه
سنه کیده یقندر صاغ بوگرک صولدن یوقارورق واقع اولمشدر
و بو ایکی بوگرک که ایکی غشایی واسطه در ارقه نک جزه سی اوزره واقع
اولمشدر و بو ایکی بوگرک که ایکی غشاسی واسطه در ارقه نک جزه سی
اوزره واقعدر و شحمی الجوهردر و بو ایکی بوگرکلرک ایکی طرفندن مجرالری واردر
بالادن طالع که حدبه کبددن اجوف دیمکله معروفدر بو گرکلردر بو لی
صاف ایدر یعنی غدادن آیرور مثانه یه دوکر بو ایکی مجرایه حالبتین
دخی دیرلر بولک دوکلمسنه منشادر و مثانه ایکی طبقه در پرینک
یوقاروسی اوزره عیزی که اندن جدادر طبقه خارجیه ده ثقبه وار در
خالیه بو مجرا ثقبه دن هر ایکی طبقه نک وسطنده عنق مثانه یه قریب
طبقه داخلیه نک اردنده ایکی دلوکی وار در بو یولدن بول مثانه یه
دوکیلور و مثانه طولنه ایکی طبقه ایله که داخل و خارجده جمع اولور بو هیئت
بولی کیرو یه کتمکه قومزادرار و قتنده بولک دفع اولمقلغی مجرا

بوبرک

مثانه

طبیعیدن

طبیعیدن عضله در و اول عنق مثانه نک دهاننده در بامر الله
کشده اولور و بول احبس اولور سبحان الله **تعلیم رابعک**
سفر اولنک باب خامسی آلات تناسل ذکور و اناث بیاننده در
امدی ممه لرک تشریحی دخی بیان اولنور معادم اولاکه انثیین ایکی
عضودر که یعذر که بقاء نوع انسان ایچوندر و ماده زرعدر شول عوق
که هضم رابعک فضله سی جمع اولان محلدر اندن کلور جمیع بدنه جمع اولور
و نضج بولور انثیین که جوهر غددی و سپید در قان انده جمع اولمغله
لونی دوندرر اعنی بیاض ایدر بو معنا عورتلرک ممه لرنده دخی
وار در چنکه دم آور ده و مشه ابندن که متشعبدر و عرق عظیم که
طالع ایله معروفدر و رید و شریاندن انقابه بچیده اولمشدر
انثیینه کلورلر بو شول مجرادن که عانه اوزره در و صفاق اعظم ایله
مشهور در بو غشالرک منشائی و رید و شریانلردر که صفاق
اعظمه واصل اولوب قالمشدر بو محل که کیسه داخل انثیین در
بوکا واصل اولورلر اما اوعیه منی که انده واردر بیضه لره کلور و کشاده
اولور و ابنجه لورنه کیم شکل صنوبریده محسوسدر اولکه انثیینک
علاقه سیدر اکا واصل اولور وینه نازل اولور و بر یره جمع اولور تاکیم
منی نضج کامل ایله نضج بولا بو کره مجراء قضیبه کلور قضیب ایسه بر شیدر که
رباطات و اعصاب و رید و شریان ایله مرکبدر بو عوق ما بیننده
بر لحم سفید غددی وار در که انده اوچ مجرا وار در بیری منی و بیری
مذی و بیری بول ایچوندر لقوط امتلاء جوفله حصه دار اولور ریح و روح
که شریانده وار در عوقدن تناسل اناسک ما لاتی ایله وعاء منی و فرج
بیضتانه شبیه در اما رحم صفاقیدر و عنقی انک قضیب مثالیدر
نهایت قضیب خارجده نسانک انک مثلی داخلده در و کردور

وبرجانبی کە بیضی دررحمک ایکی طرفنی احاطە ایلمشدر برطرفی کە بیضستان
رجالدرآزدرطشرەدن استدرات اوزەدر درحم عصبانیدر
عروقی بی نهایە درقان اندن تغذیح تام بولور ولحم غددینک پری دخی
ممەلردرکە اول حرارتی قلبدن کسب ایدر وشریان عظیم کە ممەلردن
کلوراندە منقسم اولور وسرّت کە حاصل اولور ممەلردە دم وشریان عظیم
کە ممەلردن کلور دم حیضدن حاصل اولور وممەلردە اولان لحم غددی برودت
مایلدر مزاجی اعتدال اوزەکلن قانی بیاض ایلمکدر معطیٔ مطلق لازم
اولان مقداری دم حیضدن تقلیب لبن ایدوب اعطا الطف
ایدر وشول وقت کە صبی فزع ایدە لبن جریان ایدوب حرکت ایدرنتەکیم
شاعر دیمشدر **بیت** کورک مهدندە چشمک طفل اغلت ٭ کە تاجوش
ایلیە دریای رحمت **تعلیم رابعک سفر اولنک باب سادسی تشریح**
مراق وترب بیاننده در امدی مراق جلد شکلدر غشا کە تحت جلددە
واردر غشا لطافیدر وعضلات کە بطن اوزەموضعەدر بوغشادن غیری
غشا کە اکا باریطون دیرلر غشا مدوّرەبیقیندر بوغشالردەآچق دلکلر
واردر درزوایوی چوقدر جراب کبی در وبوکە ایکی عضلە ملازمدر وبطن
اوزەواقع اولمشدر صاغدە وصولدە وتختدە کە واردر ترب
دیرلر نتەکیم قرآن عظیم الشأنده بیورر یخرج من بین الصلب والترائب
واقع اولمشدر بوترب اکا اشارتدر ترب برغشادرکە فراوان
عروق ایلە وشحم ایلە مرکبدر دایم بطنی کرم ایدر وهاضمە معین اولور
بوغشانک کە ترب ایلە تعبیراولندی اقتضا ایلدوکی محلنە کورە توزیع
وتقسیم اولور منشأ عظم ترقوقە یعنی دهان ومعدەیە یقیندر
انتهاء امعاء قولونە منتصلدر وبیوستە درطرف معدەدن سپرزە
واطراف جکرە وصفاقە اولاشور بونک آخرندە برثقبە واردرکە اثنی عشرینک

بولیدرعرق وشرایین بی پایان بوندن کیدر اعضاء ظاهرە
وباطنەنک تفصیلن ارادە ایدن مطولاتە مراجعت ایلسون الله
تعالی اعلم واحکم **تعالیم ستەنک تعلیم رابعنک سفر ثانیسی**
بدی بابی مشتملدر بوبدی بابک باب اولی حروف تهجی اوزرە
همزەدن یایە وارنجە ادویە واغذیە منفردەنک کیفیاتی ایلە ودرجاتی
ایلە وتأثیراتی ایلە بیان ایدر معلوم اولاکە هرنسنەنک کە بدن
انسانیدە اثری کیفیتی ایلە اولا اکا مؤثر دیرلر شول دواکە بدنە کیفیتی
ایلە اثرایلیە اول دوایە معتدل دیرلر اکر اثرایلیە اما بلورسە
لکن زیان ایلیە اکا درجۀ وەدر دیرلر اکر زیان ایلیە نهایت
اولدورمیە اکا درجۀ ثالثە دیرلر اکر چوق استعمال ایلمک ایلە اولدورر
اکا درجۀ رابعە در دیرلر امدی مؤثراولان کیفیتی ایلە قچن بدنە وارد
اولسە وحرارت غریزەسندن منفعل اولسە یا بدنە مؤثر اولمسە
کیفیت زایدە انسندن اولان اوزرە اول دوای معتدلدر یا مؤثر
اولان بدنە کیفیت زایدە ایلە اولا اول دوا خارجدر کیفیتی اعتدالدن
خارج اولدوغیچون مثلا تأثیر ایدوب تأثیری بلورمک تأثیری کیفیت
مناسبە ایجاب ایلدوکی ایچوندر پس بر تأثیری ندن بلورز مثلا
برنسنە استعمال اولنە تکرارندن اثر ایلمک اعتدالدن خارج اولدوغیچون
اولور زیرا تأثیر محسوس اولمامش اولور بیلورزکە اول درجۀ
اولیدەدر شول دواکە ضرری قتلە ایرشدرە درجۀ رابعەدندر
دیرز بویلە دوا ذی سم اولور ادویەدن بعض واردرکە قوتی مرکبەدر
بوشول اجزادرکە اشیاء ممتزجەدن مرکبەدر مثلا سرّت کبی
کە مزاج ثانی حاصل ایتمشدر بوسرّت مایتدن ودهنیتدن وتمنیتدن
وجبنیتدن مرکبدر بونلرک هربریسی عناصر اربعەدن مرکبەدرو هربری

اکون مزاج وار در مجموع مرکب اکون مزاج ثانیسی وار در بو مزاج ثانی
دخی یا ترکیب طبیعیدر سنت کندوکی یا ترکیب صناعیدر تریاق
کبی پس امدی سنک ترکیبنده صناعتک مدخلی یوقدر زیرا جزء
رطبینی حاردن و جزء کثیفنی باردن مرکبدر اولکی ایله تسخین ایدر
ایدر و تلیین ایدر و ثانیسی ایله تبرید ایدر و قبض ایدر کاه اولور که
بو مرکبدن آثار متضاده اولور حرارت کبی و برودت کبی و قیاس
ایله صوی دخی هم قابضدر و هم محللدر خصوصا کبی بوندن صکره
مزاج ثانیسی کاه اولور که مستحکم اولور بر حیثیت ایله که اندن نار حلول
ایده مز بو قانده قالدی که قاینادوب بشوره بو حالت التونده فقط و صخردر
کاه اولور مزاج ثانی اضعف اولور بو معنا اوچ قسمدر بر حیثیت ایله
که نار حلول ایدر اما بشوره مز بابونج کبی کاه اولور که مزاج اضعف اولور
بشورمک حلول ایدر یومق دکل مرجمک کبی زیرا مرجمکده قوت محلله
واردر که طبخ ایله صویه چقار قوت ارضیه جرمنده قالور کاه اولور که
مزاج ثانی اضعف اولور بر حیثیت ایله که یومق حلول ایدر هندبا کبی نهایت
غسلدن جزئی تفتیح زایل اولور و خواصسی قالور کاه اولور که دوانک
تاثیری بدنک خارجنده اولور صوغان کبی زیرا خارجده دورسه
یعنی اورسه و صارسه جراحت ایدر نته کیم چیبانده مشاهده در اما
داخلده ایلمز سببی سایر طعام ایله مخلوط اولدوغیدر کشر و انکار
واقع اولور انجق رطوبت بدنیه مختلط اولور بو دفعه حرارت
غریزیه انی پاره لر و هضم ایدر طاغیدر بر مکانده قالمز که جراحت ایلکه
قادر اوله و بعض دوا یدنک خارجنده تاثیر ایلمز داخلنده ایلر اسفیداج
کبی طلا اولونسه خارجه ضرر ویرمز اما اکلسه هلاک ایدر و خارجنده
قتل ایلمدوکی دوانک غلظتندر مسامات ضیقه دن نفوذ ایده مز یا خود

دواده مؤثر اولانی برنم حرارتز جذب ایلر بعض دوا خارجدن
و داخلدن اثر ایلر صونک تبریدی کبی بعض دوانک تاثیر
خارجیسی تاثیر داخلیسنه ضد اولور تازه کشنش کبی زیرا کشنش
خارجده شیشلری تحلیل ایدر حتی صراجری بیله حل ایدر اما داخلده
غلیظ ایلر و موادی تبرید ایلر ابدی ادویه نک خواصسی
الهامدن غیری ایله بلنمه مشدر اکرچه تجربه ایله چوق ادویه نک
کیفیتنی بلمشلردر و اول داخی طباع التام درکه روحانیت
فیلسوفدر ظاهرده کورینوب دیمدی ایسه باطنا الهام قسمنک
بر نوعی ایله خبر ویرمشدر زیرا بدنده اول جزؤک تاثیری کشف
اولمق مقدر اولدوغیدر که ظهوره کلور اما تجربه ایله بلندوکنه
ایکی طریقه ذاهب اولمشلردر که بری قیاسدر قیاسی خود کوجدر
بر اعتقاد ایده رز که بدن انسانیده هر دوانک بر نوع ایله کیفیتی
واردر غریزیه سندن خالی اولسه بری بربنه ضد اولان علتلره
استعمال اولنور اول علتلر بسیط اولسلر دوا دخی شول نسنه ایله
اولسه که انک قوتی مساوی اولسه اول علتک قوتنه دوانک
تاثیری اولنه منقلقمیدر یوخسه سریع الکیفیه میدر یا بطیمیدر بلمنک
بر نیجه وجهله در اضعف اولانی لوندر لون ایله استدلال بودر که
حار اولان رطب اولانی قیزدرر و یاشی اغیدر برودت رطوبتک
اجزاسنه کثافت ویرر شفاف ایدر اجزاسنک بعضندن
بعضنه شعاع منعکس اولور و بیاض کورینور و برودت یابسه نک
اجزاسندن اولان هوای شفافی چقرر قرزمق لازم کلور الوان ایله
استدلال خود چوق تخلف ایدر فلفل ابیض بارد کرک ایدی حال
بوکه حاردر صندل احمر حار کرک ایدی حال بوکه بارددر و بری دخی

ویری دخی رایحه در قوت جهتندن یا حرارت جهتندن نمناک
اولورسه خود رایحه‌سی قالمز لازم اولان بارد اولمق ایدی حال
بوکه بنه حرارت باقیه در بر دلیل دخی طعمدر بو جمله‌دن اقوی در ماده
وفاعل اختلافی ایله ایمدی ماده یا کثیفدر یا لطیفدر یا ایکیسی وسطنده در
فاعل یا حرارتدر یا برودتدر و یا ایکیسی وسطیدر یا کثیف اولور
حار اولان ایکیسی وسطنده در ایمدی کثیف اولوب حار اولان
آجیدر بارد اولان ککره در معتدل اولان طتلودر لطیف اولوب
حار اولان اسیدر بارد اولان آجیدر و اکشیدر حرارت و برودت
بیننده اولان بارد قابضدر کثیف ولطیف بیننده اولان معده‌ده
دواسزدر زیرا طعم ایکی وجهله تعریف اولنور بری شول طعمدر که
حس و ذوق آنی ادراک ایدر بری دخی حس و ذوق انده اثر
قبول ایدر پس ایمدی طعمک اقسامی طقوزدر لکن دوا سنه اولانی دخی
محسوبدر بو تقدیرجه اجناس طعم سکز اولور گاه اولور که رایحه
و لون و طعم سببی ایله غلیظ و ممتزج اولاندن مزاج ثانی ایله که
مفرداتک برنده طعم یا لون و یا رایحه اوله اول مفردک کیفیتی که حرارت
و برودتدر تابع اولور بونک مثالی بر رطل شنه ایکی مثقال فربیون
خلط ایلسک مجموعی حار اولور و جدا بیاض اولور بحث سابقی
الزام لازم کلور و انک کیفیتنه دلالت ایده‌نک بری دخی
سرعت انفعالدر و بطوء انفعالدر بونک وجهی بودر که قچن ایکی
جرم لطافتده و کثافتده مساوی اولسه‌لر اجزا دخی متشابک اولسه
دلالت ایدر که غالب اولان قنغیسی حرارتی یا برودتی تیزجک
قبول ایلیه اول کیفیت انده اقوادر شول شرطله که مؤثر و قرب
برابر اولسه‌لر مؤثر و قرب بدنده زیاده اولسه سرعت تأثیر

مؤثر

مؤثر کثرتندن و قربتندن اولور و دواء لطیف اولدر که
شاننده اجزاء اصغاره متجزی اولمغی بزم حرارتمزک انده
فعلی کبیدر جمله‌دن دارچینی کبی و دواء کثیف بونک مقابلی اولاندر
یعنی اجزاء اصغاره متجزی اولمیه‌لر ج اولدر که چکیجک قرلمیه
بال کبی دواء هش اولدر که ازاجق دوکمک ایله قریلیه صبر کبی
دواء جامد اولدر که اقمق شاننده اولا زمنتین کبی دواء لعابی
اولدر که اصلنده اجزاء منفصله اولا خطمه و بذر قطونا و آب
سفرجل کبی دواء دهنی اولدر که انک جوهرنده یاغ اولا فندق
و قوز کبی دواء منشف اولدر که مائیه‌یه ملاقی اولسه اول مائیه
انک مسامنه صباه اندن اثر ظاهر اولمیه سویمه‌نش کرج
کبی دواء ملطف اولدر که ماده‌یی زیاده رقیق ایلیه ذوفا کبی
دواء محلل اولدر که بخارلنمکه ماده حاضرلیه و اول ماده بخار اولا
جنده بیدستر کبی دواء جالی اولدر که رطوبت لزجه‌یی سوره عضوک
میانندن پاک ایده بال کبی دواء مخشن اولدر که عضوک میانندن
سطحنک اجزاسنی مختلف الوضع قیله صیر تخلخلندن اولتوری
اکلیل الملک کبی دواء مفتح اولدر که سده حاصل ایدوب
مجرایی دوتن ماده‌یی خارجه سوره کرفس کبی دواء مرخی اولدر که
عضوک جرمنی حرارت معتدله و رطوبت ملینه ایله لین ایده
اسی صو کبی دواء منضج اولدر که قوام خلطی تعدیل ایده دواء
هاضم اولدر که غدایه مفید اولان طعام و شرابی هضمه باعث
اولا دواء محلل اولدر که ریاحک قوامنی مندفع اچون ترقیق ایده
سذاب کبی دواء منقطع اولدر که ماده‌یی اجزاء اصغاره تقسیم
ایده اگرچه غلظتی اوزره قالورسه دخی دواء جاذب اولدر که

ماده‌یی تحریک ایده قوندز خایه‌سی کبی دواء لادغ اولدرکه عضوک
اتصالنی قوت نفاذه ایله موضع کثیره‌یه تفریق ایده بو تفرقات بالکز
احساس اولنمیه بلکه جمله‌سی احساس اولنه خردل کبی دواء محمر
اولدرکه قانی جذب ایده و قوت ایله دری چکه و قزاده و یوزینی
درینک زیاده قزارده پشش کبی دواء محکک اولدرکه خلطی مسامه
جذب ایده و اغزده مقرح اول دوادرکه رطوبت اصلیه‌یی افنا ایده
مادهٔ ردیه‌یی جذب ایده حتی جراحت ایده بلادر کبی محرق اول
دوادرکه اخلاطک لطیفنی حرارت ایله افنا ایده و رماد یستنی
وارضیتینی باقی قاله فرفیون کبی اکال اول دوادرکه تحلیل ایله تفرخیدل
جوهر لحمی ناقص ایده واکل ایده زنجار و شب کبی معفنت اول دوادرکه
جلدی یغه کمور کبی ایده زراج اصفر کبی قاشر اول دوادرکه مزاج
عضوی تعدیل ایده زیاده جلاسندن فاسد درینک ایراستی
چقره قسط کبی مقوی اول دوادرکه مزاج عضوی تعدیل ایده وفضولی
تعدیل ایده و کثافت قبول ایلمیه دهن ورد کبی رادع شول دوادرکه
جاذبک ضدیدر مخدر شول دوادرکه روح حساسی و محرک عضو
اولانی یغر قابل قیلور تاثیر غناینه‌یه قبول تام ایله قبولی واردر
افیون کبی غسال ایله حال مابینده فرق بودرکه غسال کیفیت
منفعله ایله در جالی کیفیت فاعلیه ایله در منضج اول دوادرکه انده
رطوبت زایده اولاکه حرارت غریزیه انک تحلیلنه قادر اولمیه
بلکه زیجله منقلب اولا بکرلجه کبی غسال اولدرکه ماده‌یی ایراق ایدوب
رطوبت و سیلانی ایله غسل ایده گل صویی کبی مولح اولدرکه رطوبتی
سببی ایله قرحه‌لری کلشنک ایده مزلق اولدرکه فضلات محتبسنک
یوزینی صیره سیاه ارک کبی ملمس اولدرکه خشنک یوزینی اورته

وبایله مجفف اول دوادرکه تحلیل ایله رطوباتی افنا ایده قابض
اولدرکه اجزاء عضوی جمع ایده عاصر اول دوادرکه انک قبضی
قبضی عضوک اچنه ایریشه و اخراجنه همت ایده مسدد
اولدرکه مجاره محتبس اولانی لیاقتی سببی ایله تسدید ایده
معرا اول دوادرکه یابس اولا و از چوق رطوبتی اولا مجاری اغزلرینه
یاپشه دخی سده ایده مدمل شول دوادرکه مجفف زیاده لرک ایکی
شقه‌لرینی بر یره کتورر و رطوبتی یلمستک و یولاشق ایده و اوکلده
دم اخوین کبی منبت لحم شول دوادرکه جراحته کلن قانی لحم ایده
خاتم شول دوادرکه جراحتک سطحی اوزرینه پرده اولوب اورته
انزروت کبی تریاق و فاز هر اولدرکه روحی صحتنه حفظ ایدوب
قوتنی توزیع ایده و زهرلرک دفعنه قادر اولا **حرف الهمزه**
ابرسیم سین مهمله ایله معربدر ابریشم درحار در تفریح ایدر
و لبس ایده‌نی قمل حادث اولمدن منع ایدر **اترج** ترکیسی
اغاج قاوینیدر قابوغی حار و یابسدر اکثیسی بارد و یابسدر رایحه‌سی
هوای فاسدی اصلاح ایدر دماغ حار اولانه ضرردر مصلحی بنفشه
ایله در اترجک اکشیسی کلفی زایل ایدر و صفرایی قمع ایدر و اشتها
کتورر و خفقانی زایل ایدر و رایحهٔ دهانی دفع ایدر خصوصا اسهال
صفراوی و حمیات حاده‌یه نافعدر اکثارندن سینه و عصبه
ضرر کلور و قولنج احداث ایدر **ابهل** کار دوج دیمشیدر ایکنجی
درجه‌ده طبیعتی حار و یابسدر بعضلر اوچنجی درجه‌در دیمشلر
حرارتی زیاده در سوداسی زایل ایدر باغنی قولاغه طمزسه لر وجع
و دردین زایل ایدر مصلحی خولنجان ایله در **اثمد** سرمهٔ اصفهانیدر
ایوسی تیز سحق اولوب شقاقی غالب اولاندر طبیعتی اولی‌ده یابس

ابه کومجی خبازی

وثانیده قابضدر برجزء ایسی اکل اولنسه ترف دخی اولوری
زایل ایدر و قرحهٔ چشمه نافعدر صحتنی چشمک حفظ ایدر ولحم زایدی
زایل قیلور اتشی یاقسه ایچ یاغی ایله خلط ایدوب طلا اولونسه
حرقه نافعدر غشاء دماغدن رعافی منع ایدر **اجاص** ارکدر درت
نوعدر سیاه و صاری و قرمزی و بیاضدر جمله سنک طبیعتلری
درجهٔ ثانیه ده بارد وراکشی اولانی یورکک یالکلمه سنه نافعدر
وصفرادن اسهال جهتندن قلع ایدر ارک قسمی هر نعذر صغیر
اولورسه اسهالی اول قدر ضعیف اولور طتلوسی معده یه
سست ایدر دکلشک ایدر ییمک لازم کلدکده طعامدن اول اکرکدر
هاضمه سنی غالب اولدوغیچون غداسی ازدر مرطوب المزاج ادم ارک
یدکده اوزرینه بال شربتی ایچمک کرک درار نک صمغی ملطفدر
وقاطعدر سرکه ایله ازلسه قوبایه کوزه اکتحال اولونسه قوت ویرر
واکل اولونسه مثانه دن طاشی پاره لر و پاره لری اوکلدر یپراغی
صو ایله قینادوب مضمضه اولونسه نزله لری چکر و دیشلی اینکدن منع
ایدر **ادخر** درجهٔ اولی ده وثانیه ده حار و یابسدر محللدر و قوی در
ورملرکه ظاهرده و باطنده واردر تحلیل ایدر شربا و ضمادا تشنج
که امتلادن اوله دفع ایدر حیضی و بولی اچر مثانه ده اولان طاشلری
پاره لر و صوقدن اولان دیش اغریلرینه نافعدر لکن بوکرکه ضرردر
مکر عسل و کلابه اصلاح ایده لر **ارز** برنجدر درجهٔ ثانیه ده
بارد و یابسدر بعضلر اول درجه ده حاردر دیمشلر اما معتمدلر
حکیم سمرقندی حار نزد جلیه حار و سرد نزد جلیه بارد دیمشدر نوعی
قابضدر روغن بادام و روغن سیر جله قبضی قلیل اولور معده یه
نافعدر وسریع الهضمدر طراوت وجه حاصل ایدر وانی سمردر

بر نخله حقنه ایلمک سنجی دفع ایدر اکثاری مورث قولنجدر **اقحوان**
توکیده قوتیون کوزی دیدکلریدر پاپاپدیه تک ایرلیبیدر بو نوعی
پاپادیه دن تشخیص اولونمز طبیعتی درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر
وقاطعدر و ملطفدر اخلاط غلیظه یه مفتحدر دری اقیدر شربا
واستیاقا دم حیضی جریانه باعث اولور جزئی ایچمک معده ده
و مثانه ده منجمد اولمش دمی تحلیل ایدر ثمنندن اوکوکلور
طبیخنه جلوس اولونسه یعنی ایزن قلنسه رحمک اورامنده
و صلابتنه نافعدر تکبیبی ایدر سعال مزمنه و عسر النفسه نافعدر
ارخا ایلدوکیچون قسم معده یه ضرردر یاغی بواسیرک اغرینی چار
و فایده ایدر و قولنج اغریلرینه نافعدر یاغندن فتیله اولونسه
رحمک قانن جذب ایدر اقیدر یرقانه و استسقایه نفع ایدر **اسفناج**
درجهٔ اولی ده بارد و رطبدر غداسی لطیفدر کوکسه و او یکینه
کرکدر نافعدر قابضدن اولورسه دفع ایدر خصوصا حرارتدن اولا
ارقه اغریلرینه دخی نافعدر بلغمدن اولورسه ضرردر **آس** مرسین در
درجهٔ ثانیه ده بارد و یابسدر جمیع سیلان بدنه نافعدر قنقی عضودن
اولورسه اولسون استخوان شکسته یه نطول اولونسه اصلاح ایدر
اورام حاره یه و اتش یانوغنه و قورلغنه ضماد اولونسه نافعدر
عقرب و اورمجک لسعنی دافعدر معده یه قوت ویرر مطبوخنی
آب زن قیلسه لر قروح مقعد و ترف دم ایچون اعلادر قوخولق
اوکجولی زایل ایدر **اشقیل** ترکیبی اطه صوغانیدر درجهٔ ثانیه ده
حار و یابسدر بعضلر درجهٔ ثالثه ده دیمشلر مقطع محللدر اکل اولونسه
قانی ظاهره جذب ایدر سکللره طلا اولونسه دفع ایدر بال ایله
خلط اولنوب داء الثعلب و داء الحیه ایچون ضماد اولونسه دفع

وشعری تازه بتورر وسعال کهنه‌یی بلغمدن اولورسه دافعدر
ضیق النفس ووجع معده ایچون اعلادر شربتی بر مثقالدر لکن
بستوب اصلاح اولونمق گرکدر زیاده یمک ریش امعا احداث
ایدر وجگره ضرر حاصل اولور افتتین عربیسی بلبندر ترکیسی
بوشندر درجهٔ اولی ده یابس ودرجهٔ ثانیه ده معتدلدر شربتی
ایکی درهمدن درده وارنجه در جوهر لطیفی ایله تفتیح ایدر جوهر ارضیه‌سی
ایله قبض ایدر بولی وحیضی ادرار ایدر صفرایی اسهال ایله اخراج
ایدر عصاره‌سی معده‌یه ضرر دویرقانه نافعدر مطبوخی آیزن
اولونسه بواسیره نافعدر حمیاتی تقلیل ایدر قولاق طونلق ادجاعی
واورامی دفع ایدر اشق ترکیسی قنه وشق دیدکلری در درجهٔ ثانیه ده
حار ودرجهٔ اولی ده محلل ومفتحدر حنیث الثری تخفیف ایدر لعوق
اولنوب یالانسه ربوه وعسر نفسه وخناقلره که بلغمیه اولا دخی
طلق ومفاصل برکلکنه وعرق النسایه وادرار بوله وحیضی جمعه
نافعدر رحمده اولان میت اوغلانی اخراج ایدر سراجیه‌یه ومفصللر
تحجرینه ضماد اولنسه اعلادر اسارون درجهٔ ثالثه ده حار ودرجهٔ
ثانیه ده یابسدر مفتحدر جگرک سده‌لرینی حل ایدر طحالک برکلکین
کیدررریان باشی اغریسنه کرمزمن اولا وصوق علتلره نفع ایدر
امیرباریس ترکیسی قاطون طورلوغیدر درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر
واخر درجه ده قامع صفرادر معده‌یه وجگره نافعدر صوسزلغی
کسر وقانی طوتر امعاده اولان قرحه‌لره فایده ایدر اسفلدن اقن قانه
نافعدر اسطوخدوس ترکیسی قره باشی دیمکدر درجهٔ اولی ده حاردر
ودرجهٔ ثانیه ده یابسدر تحلیل وتلطیفی واردر وتفتیحی وجلاسی مقرردر
وخرلی قبضی واردر وجع بدنی والم احشایی منع ایدر عفونته موافقدر

باردسگرلری قوی ایدر مطبوخی سگری آچار ومفصللرده اولان
اغریلره فایده ایدر صرعه ومالیخولیایه نافعدر بلغمی وسوداییی
اسهال ایدر لکن غصه وغمی گیدررر وصباصادر افتیمون ترکیسی
جن صاچی دیرلر درجهٔ اولی ده یابس ودرجهٔ ثانیه ده حاردر محرور المزاجه
موافقدر کهلره وپیرلره وسودایی مرضلره نافعدر اسهال بلغمه
وصرعه ومالیخولیایه وعطش شدیده وانواع جنونه نافعدر حتی شاعر
افتیمونک جنونه وعشق شدیده نفعی بیان المیشدر بیت
من که از سلسلهٔ زلف بتان مجنونم ٭ هیچ سودی نکند شربت افتیمونم
درجهٔ ثانیه ده یابسدر برودتی آزدر قانک حرارتنی سویندرر
وقلبی قوی ایدر وفهمی زکی ایدوب زیاده ایدر وبصری قوی ایدر
وقیلی سیاه ایدر دسگره فایده ایدر ومحکم اشتها ویرر ومعده‌یی
پاک ایدر باهی تحریک ایدوب جماعه قوت ویرر وبواسیری
دفع ایدر اقاقیا مقبول اولانی مغسول اولاندر درجهٔ ثانیه ده
مجففدر مغسولنک برودتی درجهٔ اولی ده در ویبسی درجهٔ ثالثه ده
در قیلی قرار در وصوقدن اولان چتلقلره نافعدر باخصوص قولاغه
وشیشلره واغز چبانلرینه فایده ایدر ومفاصلک گوشکلکین منع
ایدر وبصری قوی ایدر وتلطیف ایدر وگوز اغریسین ساکن ایدر وناحس
ادویه‌سنه ادخال اولنور حقنه اولنورسه قبض ایدر اگر باغه
داخل اولورسه واحتقان اولنورسه سحجه واسهال دمویه‌یه
فایده ایدر دسیلان ایدن قانی کسر دمقعدک چقمغنه نافعدر اکلیل
الملک ترکیسی قوج بوینوزی دیمکدر درجهٔ اولی ده حار ویابسدر
حرارنده وبرودتنده معتدلدر نوعا قابضدر تحلیل ونضج ویرک
وتسکین وجع قلمق شاننددر ملطف ومقویدر وجع اعضایی تسکین

ایدر کوزده شش اوله نطول اولونسه نافعدر بورولمک
اغریلرینی ساکن ایدر و معقد وخصتین شیشلرینه نافعدر باشش
قرحه لرینه یقی ایتمک وبعض قوابض ایله مرهملک وطین ارمنی کبی
نطول اولنسه نافعدر وتسکین صداع ایدر **انیسون** درجهٔ ثالثه ده
یابس و درجهٔ ثانیه ده حار در جالینوسک قولی اوزره بوکرکلرک
وقاوغک ورحمک وجگرک وطلاغک سده لرینی فتح ایدر
وانفخ ایدر خصوصا قاورلمش اوله یورکک واطرافک قزماسنه
دفع ایدر و دم بواسیری تسکین ایدر صداعی وباشش دونمه سنی بخور ایتمکله
وسعوط ایتمک ایله وسحق اولنمش کل یاغی ایله بورونه طمزه لر نافعدر
ضربه دن وسقطه دن عارض اولان زحمتی ازاله ایدر و قول اغریلرینه
خود نافعدر انیسون ادرار بول ایدر وطمثی ورطوباتی تسکین ایدر غطش
بلغمی دافعدر سنی ومنی یی چوغالدر وزهرلرک ضررینی دافعدر **اشنه**
ترکیبی ... یوصوفی دیمکدر درجهٔ اولی ده حار ویابسدر غیری اغجلره
دخی بیتر هرنوع شجرده اولور اول شجرک مزاجی طوتر
خاصه سی معده ویی قوی قلمقدر شرابی وشراب ده اصلنمشی منومدر
جگر اغریلرینه فایده ایدر **انزروت** بر دیکنلی اغجک صمغیدر کرمان دیارنده
اولور حار ویابسدر ومجففدر ریالعب چبانلری اوکولدر ونفع ایدر
کوز اغریسنه خود نافعدر اخلاط غلیظه یی مفاصلدن اسهال ایله
چقرر شیافه کوز ایچون استعمال اولندقده اشک سنی ایله قینادوب
اصلاح ایلمک لازمدر **ایکل** همزه نک کسره سی وبانک فتحه سیله
یبان صغرینک بونوزیدر مقبولی یانمش اولان ویونمش اولاندر
قان توکورنلره وبغرسق چبانلرینه ورطوبات رحم نافعدر بواسیری
بوغکله تبخیر اتسه لر قوریدر ودوشورر وتوتنی جانورلری یعنی حشرات

ارضی

ارضی قاچیرر **انفخه** بکسر الهمزة وفتح الفاء والحاء المهملة مایه پینردر
حار ویابسدر ملطف ومحللدر جمله مایه لر هپ بویله در قانی
دستی که معده ده طوکمش اولا لر طوکدرر بدنی پاک ایدوب حیضدن
ارندقدنصکره عورت فرجنده فتیل مثال ادخال ایلیه گبه اولور
اسفیداج اوچنجی درجه ده بارد ویابسدر ایوسی فرنگیدر قرحه لری
خشک ایدر گوزه متعلق اولان اکحال وشیافاته تضویل وغسلدنصکره
ادخال اولنورسه نافعدر اورامه طلا اولونسه تسکین ایدر وشفا
ویرر **اشقاقل** حار ویابسدر مقوی باه در ومهیج جماعدر وذکره
تقویت ویرمک شاننددر ریه یه ضرر در مصلحی عسلدر
اشنان درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر جالدر ومنقی ومفتحدر
وبر مثقالنی ییمک عسر بوله دافعدر وبر درهمی حیضی اچاوچ درهمی
سمدر بعضلر اون درهمی قاتلدر دیمشلر در مثانه یه ضرر در مصلحی
عسل وقاوون چکردکیدر **اشترغاز** ترکیبی اصرغان دکنیدر
آخر درجه ده حار ویابسدر تب سوداوی که بلغم محرقدن اولمش
اولا نافعدر ومعده یه موافقدر اشتهایی زایل ایکن گتورر هاضم
غدای غلیظ درکبد وکلیه ده اولان اورامی دافعدر دماغه وعصبه
ضرر در مصلحی سرکه در **اصل السوس** معتدلدر حلقه ورئه یه نافعدر
وتسکین عطشدر وعسر بول وعسر ولادت و ورم عصب واصلاح
اعضا ایچون نافعدر وسعال وضیق النفس وربو ایچون مبارکدر
اصل کبر حار ویابسدر ملطف ومحللدر وقاطع خنازیر در صلابت
طحالی سرکه ایله ضماد اولنسه نافعدر **افرنجمشک** حار ویابسدر
ترکیبی کبیک اوتیدر شده دماغی اچر وخفقان سره نافعدر
اقلیمیاء فضه حرارت وبرودتده معتدلدر بدنه لحم صلب پیدا

اصرغان انجره

اتمش اولا وجرب وقرحه اولمش اولا وناصور اولانه نافعدر
وجراحتلره انفعدر بعد التصویل اکحاله داخل اولور **اقلیمیاء**
ذهب اوچنجی درجه ده بارد ویابسدر قرحه لری اوکلدر ولحم
زایدی زایل ایدر قرحهٔ اجفانی دفع وبیاض دوشن کوزه اکحال
اولونسه اعلا درجه دن کحل عوزه یه بعد التصویل داخل اولور
بی نظیر کحل اولور **اکشوث** حار در اولده ویابسدر ثانیده معتدلدر
سده لری انفعدر یرقانه نافعدر بولی وحیضی ادرار ایدر جنینک
بطندن حرکتی قطع ایدر ومغصه نافعدر لکن اق جکره ضرردر
آب هندبا مصلحیدر **انجبار** ابوسی مغربی اولاندر نزف دم
ایچون نافعدر سحج امعایه وبواسیره وافواه عروقه عارض اولان سیلانه
لری دفع ایدر اسهال قرمزیه نافعدر هر محلدن که قان کلسه تنقیه ایدوب
بغلیه لردا نافعدر ومنع قی ایدر جالینوس ایدر که بر شخص کوردم اوچ یل
مقداری ریه سنده حصات وار ایدی بش اون کون انجبار
ایچدی خلاص اولدی **انجره** ام غیلان اوچنجی درجه ده حاردر ایکنجی درجه ده
یابسدر تخمنک فوروسی ورم در اورامی تحلیل وتلطیف ایدر
وتلیین شانندندر خاصة قولنج اردنده اولان شیشلره وسرطانه
ضماد اولنسه نافعدر یراقی دوکیلوب رعاف ایچون بورنه قونلر
دفع ایدر تخمی مقوی باده در وسهل بلغم لردر مقدار شربتی
ایکی قیراطدن ایکی دانک یا بر درهمدر بوکره مضردر مصلحی صمغ عربیدر
الجزان درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر سمومانک انواعنه
نافعدر زیت ویاموم عسل ایله ومرهم قیروطی ایله مغاخنازیره
وسرطانه ضماد اولنسه تحلیل ایدر غدایی هاضمه در اما کنذی بطی الهضمدر
لکن طعامه اشتها کتورر روغن سوس ایله عرق النسایه نافعدر

زنفر

دفع ایدر اما مثانه یه ضرردر **اهلیلج اصفر** درجهٔ اولیده بارده
درجهٔ ثانیده یابسدر بعضیلر حار دردیمشلر صوتی صاف
ایدر جدا اکمک مقدمه سنه وطحاله نافعدر کحل اولونسه دمعه یی
دافعدر یمه سی خفقانه نافعدر واعضاء مسترخی محکم قیلور وصفرایی
اسهال ایدر بلغمه دخی جزئی دفعی وار دریدی درهمدن اون
درهمه وارنجه استعمال اولنور اگر سفوف ایدوب غیر منقوع استعمال
قصد اولنورسه اوچ درهمدن بش درهمه دک استعمال
اولنور جکره مضردر اصلاحی عسل ایله در **اهلیلج کابلی** بارد ویابسدر
بعضیلر حرارتی معتدلدر دیمشلر جمیع حواسی وحفظ عقلی ایچون
موافقدر صرع واستسقا وحمیات عتیقه ایچون انفعدر نکرمه کی
جهتیله قابضدر اما بلغم وسوداوی اسهال ایدر وقولنجی اچر
معجون وشربتی ایش درهمدن اون درهمه وارنجه در واخلاط
غلیظه یی دافعدر سودا وبلغم که غلیظ اولا ازاله ایدوب غسل
ایدر طحاله ضرردر اصلاحی عسل ایله در **حرف الباء** **بابونج**
اقحوان وبابونج بر برینه مشابه در فرقی بودر که بابونج اقحواندن کچیکدر
پاپادیه اصلده بودر درجهٔ اولیده یابسدر تفتیح لطیفی وار دریلیین
وار ایدر بو تحلیل وجذب شرابابونجک خاصه سندندر دماغه
واعضاء عصبیه یه نافعدر صداعی وباشک موادنی استفراغه
منتهی در یرقانی کیدرر بولی وحیضی اچار حس شمه یی اخراج ایدر و
ایلاوس نام قولنج شدیده نافعدر **بنفسج** درجهٔ اولیده بارد
ورطبدر بعضیلر نوعا حار در دیمشلر دم معتدل تولید ایدر ودموی
صداعی قوخولمق ایله تسکین ایدر کوز اغریسنه واوکسوروکه حرارتدن
اولا فایده ایدر ونفع ایدر صدری یومشادر وفایده ایدر حرارت

ایت اوزومی عنب الثعلب

معده یه شرابی نافعدر ذات الجنبه و ذات الریه یه و بوکرکلرک
اغریلرینه نافعدر بولی ادرار ایدر قوروسی اسهال صفرا ایدر **بورق**
آخر ثانیده حار و یابسدر قوّت ایله جلا ایدر و غسل ایدوب پاک
ایدر و اخلاط غلیظه یی قطع ایدر و ترقیق ایدر و قوقدر لونی صاری رنق ایله
قانی جذب و تلیین ایدر شاف ایتمکله موادّی اخراج ایدر **بصل**
صوغانذر ثانیده یابسدر محلّلدر مقطّعدر ملطّفدر جالدر مفتّحدر بصل
عنصل که اشقیل ایله حرف الفده بیانی سبق ایلدی ذلک دن
اقوادر حتّی بصل عنصلک التی درهمی یکرمی دورت درهم زنبق ایله
بشوره لر و سوزوب طبانه سوره لر یوریه دن دوشکه
یاتوره لر ایدی کونه دک ذکری قیام لاینام ایله قایم اولور **بهمن** درجهٔ
ثانیده حار و یابسدر قلبی قوی ایدر و منی یی زیاده قیلور و سمورتدر
باقلا اعتداله قریبدر یعنی حرارت و برودت و رطوبتده
معتدلدر اما قیادوب برکرّه صوین دوکوب ینه صوقویوب پشورسنک
کرکدر بو بله ایکن رطوبت زایده سی اولوب نفخی کثیر دریه نه قدر بکرر
پشه بو کیفیتلر ناقص اولور لحم رخو تولّد ایندرر و خلط غلیظ حاصل
ایدر غذائیتی بودر هضمی مشکلدر باقلانک خاصیتی تاوق یمرده سی
کبی مکدر باقلا قرا ایشوب یتی قلفنه شعری ایچلدر و قورجقلعن
کبیدر صبیانه یغوا اولسه قاسغنده قیل بتمکی منع ایدر و اونی ایله
یوزیونسه یوزی نورلنذرر و خصیه لرده ورم و شش اولسه
اونی ایله یقی اولسه دفع ایدر یمه سی صدره و سعاله نافعدر اکثارندن
باش اغرر و مشوّش دوشلر کورر مجازی غالبدر **بلح و بُسر** تازه
خرمانک بر نوعیدر خرمانک اوّل ظاهر اولانینه طلع دیرلر اندن صکره
حلال دیرلر فتح حا ایله بلح دیرلر فتحتینله و جیم ایله اندن صکره بُسر دیرلر

بو ایکی نوع خرمالر درجهٔ ثانیه ده بارد و یابسلردر دیشی اراسنه
و دشی دیبلرینه و انلرینه و کوکسه و ریه یه ضرر ایدر معده یه نافعلردر
لکن احشاده سدّه حاصل ایدر **بطّیخ** قاونه و قارپوزه دیرلر نهایت
قاونه بطّیخ اصفر دخی دیرلر ایمدی قارپوز بارددر درجهٔ ثانیه نک
اوّلنده رطبدر آخرنده مجفّفدر کماله ایرمشی لطیفدر و حاردر
خیاردن کثیفدر اما قاون منضجدر جالدر ادراری غالبدر بوکرکلرده
و مثانه ده اولان طاشی پاک ایدر و دری پاک ایدر یوزده اولان
سیاه سیاه نقطه لری و بهق یابسی که بو مذکورات یبسدن اولور
رطوبت ایله نقطه لری و بهق یابسی زایل ایدر لایق اولان طعامه
تابع قلمقدر یعنی معده خام ایکن یمه مکدر اکر یاتور البته البته قی ایده
ایکی درهم کوکی خودقاونک اعلا قوصدرر هر قنقی خلطی معده ده
بولورسه اکا مستحیل اولور اما قارپوز بلغمه زیاده مایلدر صفرادن
سودادن قاون صفرایه دونمسی اکثردر قچنکه قاون ییس بیله
کف دی اولدی البته قوصمق کرکدر زیرا همان زهره دونر محرور المزاج اولان
کمسنه قاون و قارپوزدن صکره سکنجبین الحسون و مرطوب المزاج
اولان کمسنه کونلک و زنجبیل مربّاسی یسون **بیض** یمرده در حاردر
افضللی نیم برشت اولاندر یعنی روغندن پشمشیدر خصوصا تاوق
یمرده سی اولا و بیاضی اولا یمرده اعتداله حرارتده و برودتده
برابردر و معتدلدر لکن صاروسی زیاده حرارته مایلدر و آقی زیاده
برودته و رطوبته مایلدر حقیقتده ایکیسی دخی رطبدر و صاروسی
عسل ایله قیغانه اولسه یوزده اولان چکیه یی و بیاضی منع ایدر ثمک
تأثیرین و اوت یلقه سن کیدرر و تسکین ایدر کوز اغریلرینه و بیون
اغریلرینه نافعدر و اوکسورکه و بوغاز خشونتنه و آواز طوتلدوغنه

وسل مرضنه وشوصه مرضنه وضیق النفسه اعلادر خصوصا صاروسی
اوکمنه یعنی آق حبکره طلا اولنسه نافعدر یمرده نک آغی سموزات ایله
تیز نفوذ ایدر وکیموسی لطیفدر کثیر الغذادر بر جزئی قبضی واردر ذخیره ده
وسجیده حقنه لره یمرده صاروسی تمل اولنور **بلیلج** درجهٔ اولی ده بارددر
و درجهٔ ثانیه ده یابسدر معده یی قوی ایدر وپاک ایدر وجمع ایدر
واسترخاسنه ورطوبتنه معده نک فایده ایدر **بادرنجبویه** درجهٔ
ثانیه ده حار ویابسدر امراض بلغمیه نک جمیعینه وسودایه نافعدر
خاصةً جرب سوداوی یه نافعدر **بادنجان** بعضیلر حار وبعضیلر
یابس دیمشلر بو اصحدر که درجهٔ ثانیه ده تولید سودا ایدر وکوز
قرمسی وسده لر وسرطان وبواسیر پیدا ایدر بدنده جرب وجذام
حرکت ایتدررر ولونی قرار درر وصررر واغزده قیرحقلر ظاهر ایدر
بو ذکر اولنان اوصاف ظاهر بودر که اکثار ندن اولور برنج کره یمک ایله
اولمز **بوزیدان** درجهٔ اولی ده حاردر و درجهٔ ثانیه ده یابسدر
منفصللر اغریلرینه ونقرسه فایده ایدر جماعه قوت ویرر **بقلهٔ**
یمانیه درجهٔ ثانیه ده بارد ورطبدر اسکی ورملوی وصوسزلغی ساکن
ایدر اوکسوروکه وکوکسه وباش اغریسنه که حرارتدن اوله نافعدر
بذر قطونا درجهٔ اولاده بارد و درجهٔ ثانیه ده رطبدر نفخی
تحلیل ایدر وسوداییی وبلغمی اسهال ایدر ایکی درهمی برشربتدر
کل یاغی ایله قاورلسه قابضدر سنجه نافعدر سرکه ایله جمره اوزره دخی
اسی ورملر اوزره اورلسه نافعدر ووجعنی دافعدر باش اغریسنه
یقی اولسه تسکین ایدر عطشه وحمیاته انفعدر قاورلمشی ملیندر طبیعتی
لطیف تلیین ایدر **بقلة الحمقا** تورکیسی سمزاوتدر درجهٔ ثالثه ده
بارد و درجهٔ ثانیه ده رطبدر سکللری بالخاصه قلع ایدر اتی باشش

اغلیسنی

اغلیسنی تسکین ایدر وحرارت معده اچون اعلادر ضماد ایله کوز اغریسنه
وقان توکورنه نافعدر دیش قمشمغه خود اعلادر **بندق** حرارته ویبوسته
مایلدر لکن بطی الهضمدر اخلاط تولید ایدر قوصمغه تحریک ایدر
وتصدیع ایدر یللری حرکت ایتدررر ونفخی زیاده ایدر دماغه مفیددر
وسعاله نافعدر قان توکورنه اعلادر **بسفایج** درجهٔ ثانیه ده
حاردر و درجهٔ ثالثه ده یابسدر نفخی تحلیل ایدر سوداییی وبلغمی
اسهال ایدر مایستی غالبدر سفوف اولونسه شربتی ایکی درهمدر
مطبوخا دورت درهم اولور **بلوط** درجهٔ اولاده بارد و درجهٔ
ثانیه ده یابسدر غدا ایستی ردیدر قان توکورنه نافعدر رطوبت
معده یی قطع ایدر واسهاله فایده سی واردر بعضیلرده قرحه اولسه
دافعدر **باداورد** درجهٔ اولاده یابسدر اسهال معده یه وقان
توکورنه وعتیق تیتلره یعنی قلنه مطبوخی فایده ایدر دیش اغریسنه
واسکی حماره شحمی اعلادر تشنجه وسده یه وعقرب لسعنه فایده ایدر
محلل وملطفدر **بادورج** درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر بعضیلر
اولاده دیمشلر خلط مستعد بولورسه محلل اخلاطدر فی الحال
اسهال ایدر عصاره سنی کافور وسرکه ایله بورونه چکسه لر رعافی منع
ایدر کحل ایدرسه نور باصره یی قوی ایدر ومقوی قلبدر وعقرب
لسعنه عقربک نافعدر اکلنده چندان نفع یوقدر اما ضماد اولونسه
نضج ویروب تحلیل ایدر **بادرنجبویه** درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر
بعضلر درجهٔ اولاده دردیمشلر حرارت ویبوسته معتدلدر امراض
بلغمیه وسوداویه اچون وجرب وسده دماغ اچون مفیددر مقوی
کبد وقلبدر خفقانی زایل ایدر وذهنی صاف ایدر وهاضمه معین
اولوب فواقی دفع ایدر صو ایله قینادلوب صاف اولونسه اوتوز

اوتوز درهمی بر شربتدر لکن بوشش بوکرکه ضرردر اصلاحی صمغله در
برنج کابلی مدر حیضدر طبیعی حاردر درجهٔ اولاده یابسدر درجهٔ
ثانیه ده مسهل بلغمدر وحرارتدن اولان دردکرم که حب القرعه
مشهوردر انی دافعدر مقعده صالحدر زیاده نافعدر لکن امعایه
ضرردر اصلاحی کثیرا ایله در **برنجاسف** قیصومدر که ترکیسی
اوواطاناردر درجهٔ ثانیه ده حاردر درجهٔ اولاده رطبدر محلّل
وملطفدر ضماد ایلمک صداعی دفع ایدر سدّه و دواره نافعدر بوکرکلرده
اولان طاشلری پاره لر مدر حیضدر طبیخنه آبزن اولنسه بومذکوراته
النفعدر شربتی اوچ درهمدر لکن کلیه یه ضرردر اصلاحی انیسون
ایله در **پرسیاوشان** ترکیسی بالدری قره در معتدلدر اوچ درهمی
مسهل بلغم وسوداءدر بعضیلر قابضدر دیمشلر بو قول اکثردر صدر
وریه یی فضلاتدن پاک ایدر حیضی وبولی آچر وجعی دفع ایدر بوکرکه
نافعدر العیاذ بالله تعالی کلب عقور عض ایتسه دفع ایدر مثانه دن
طاشی اخراج ایدر لکن طحاله ضرردر اصلاحی مصطکی ایله **بذر کرفس**
درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر مدر بول وحیضدر مفتح سدّه دوکیددر
بوکرکدن طاشی کیدرر فواق امتلایی دفع ایدر ریه یه مضردر اصلاحی
حماما ایله در **بذر رازیانج** انیسونه شبیهدر حرارتده و برودتده ضعیفدر
یللری آچر ولبن نسایی زیاده ایدر **بذر کتان** درجهٔ اولاده حاردر
ویبوست و رطوبتده معتدلدر منضج ورم ملیّن اورام حاره ویارده در
ظاهر وباطنده اولان اورام صلبه یه نافعدر طبیخنه آبزن اولنسه
فایده ایدر وتحلیل ایدر **بذر پنجنکشت** درجهٔ ثانیه ده حار و
یابسدر اورام طحاله سکنجبین ایله نافعدر وسرکه لی قینادوب ضماد
ایلمک مذکوراته نفع ویرور لکن اکثارندن ضرر حاصل اولور **بسباسه**

درجهٔ اولاده حار و یابسدر صلابات غلیظه یی فتح ایدر مرهم
قیروطی یه داخل اولسه معده ده بلغمه نافعدر واشتها ویرر وقوت
حاصل ایدر **بسدّه** مرجان کوکیدر بیاض وقرمزی وسیاه لون
اولور درجهٔ اولیده بارد در بعضیلر ایکنجی درجه ده دیمشلر افضلی
قرمزی اولاندر خاصه سی قلبی قوی ایدر کوزه کحل اولنسه بصره قوت
ویرر ترف دم ایچون نافعدر لحم فاسدی که زاید اولور زایل ایدر و
ناسوری نغلر فانی ایدر ریشی معًا و عسربولی دفع ایدر بوکرکه مضردر
مصلحی کثیرادر **بط** ترکیسی اوردکدر قفادینک هضمی غایتله اعلادر
رطوبت وحرارتی چوق کنوزر دلری تسکین ایدر باهی زیاده ایدوب
صوتی صاف ایدر و غذا بسیار حاصل ایدر اما هضم اولمسی
عسیردر مکر زنجبیل و دارچین معًا اکل اولنه حاصلی چیکندان معقول
شی دکلدر **رطب** درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر بعضیلر درجهٔ اولاده
دردیلر تازه ایکن رطب در قوری ایکن یابس اولور طحاله نافعدر
مدر حیض وبولدر باهی قوی ایدر اصحاب بلاغم ومشایخ ایچون قتی مبارکدر
یاغی لقوه وفلجه طلا اولنسه دفع ایدر و ورم طحالی تحلیل ایدر **بلادر**
درجهٔ چارمده حاردر بلغمی مزاجه نافعدر ذهنی صاف ایدر ونسیانی
دفع ایدر فالجه ولقوه یه وسستی عصبیه نفع ویرر شربتی نیم درهمدر
شول کمسنه نک مزاجنه موافقدر که حرارته تحمّل ایده وخانی بوهیره
بخور اولنسه قورو در اکلندن امراض قرمنه تولد ایدر سرسام وجذام
وحرقت دهان کبی وحلقومه وحمیاته ضرردر ورم اعضایه واعصابه
بادیه در اکثارندن محرور المزاج اولانی هلاکه ایرشدرر **بزر بنج** سیاه
وسفید وسرخ اولور درجهٔ ثالثه نک آخرنده بارد و یابسدر مخدّر ومقطعدر
ترف دم ایچون نافعدر سقطه وضربه ایچون نافعدر وجعی تسکین ایدر

توتیس بارد اگچون طلا اولونسه نافعدر قولغده صو وقدن تنجسم
اولسه وکورلدوسه وقور داولسه سرکه ورغن ایله قینادوب
سوزوب طمزسله دفع ایدر امابالفعل مضردر ومبطل عضلات
دماغ وموروث جنون وخناقدر وباعث ورم لساندر امراض
کبیره احداث ایدر بال شربتی ایله قوصدرر حرف الثاء تمر هندی
درجهٔ ثانیه ده بارد ویابسدر اسهال صفرا ایدر ومعده یی قوی
قیلور وعطشی وقیٔی تسکین ایدر تفاح المادر رطوبت زایده سی
واردر بو بلیه اکین تخمی غالبدر اکثیسی ابرد ورطوبتده اقلدر قلبی و
معده یی قوی ایدر خصوصا تفاح فجی اولا بو اول المادرکه خلطی
خامدر واکشیدر حمیات عتیقه نک دفعنه قادر تربد بر شیدرکه
اوت گوکی کبیدر ایوسی اکی بوشش اولاندر درجهٔ ثانیه ده حاردر
بدنی تخفیف ایدر واسهال ایدر وبلغمی رقیق ایدر الا که مغوی اولا و
زنجبیل ایله اولیه بلغم غلیظی اسهال ایدر ونیکرا الکرینه فایده
ایدر اصلاحی بادام یاغی ایله در وزنجبیل ایله در تین انجیر در تازه سی
جزئی حاردر ورطوبتی چوقدر یابسی کثیردر وغداسی چوقدر تیز هضم
اولنور خامی جالیدر برودته مایلدر مادامکه خام اوله قورسی حاردر
لطیفدر جمیع میوه لردن بو زیاده غدا ویرر ونضجی قریبدر
ضرری آز در الوسی اکثر نضج جهتندن وانجیر ده زیاده تلیین واردر
برودتدن تولد ایدن حمالری تسکین ایدر وانجیرک سوتی قاندن وغیریدن
ارلمش اولانی طوکدرر وطوکلمشلری ایدر مرضلردن اولان لون قاندی
اصلاح ایدر وچبانلری اوکلدر یعنی قلقی ایله محرور المزاجی صوصادر
وصوصامشی که بلغم مالحدن اولمش اولا تسکین ایدر وسعال
مزمنه نافعدر بولی ادرار ایدوب سدکبده وطحاله نافعدر سلس

البول

البول اولانی نوعا حضور ایتدرر حاصلی کلیه ومثانه یه نافعدر
توز ایله معا ینورسه غداسی زیاده در لکن غلیظ غدالر ایله یمک
یرامزدر جمیز دخی انجیر نوعندندر نهایت معده یه ضرردر وقلیل
الغدادر توت بیاض انجیره قریبدر نهایت غداسی قلیلدر
اما توت شامی که قرمزی توتدر بارد ورطبدر موادک نزولنی
منع ایدر خصوصا اعضایه اقمق دبلیه وخام اولا طبیعتده بیتاق
کسیدر افعالده بوغاز شیشلرینه غرغره ایله نافعدر اچمک
دخی اعلادر اشتها ویرر معده دن تیز اینددر بغرسقلرده اکلنور
نوعا ادرار ایدر ترمس ترکیسی ترمیه در جهود بقله سی دخی
دیرلر درجهٔ اولیده حاردر ودرجهٔ ثانیه ده یابسدر طلا اولنسه
بدنی جلا ایدر وتبیمشی کلفه وبمشه وبرصه وبهقه وسعفه یه وجربه
نافعدر یعنی ایدوب کوبکه اورمق ایله قارنده اولان قوردلری
وصو غلیجانلری قیرر اچمکله دخی اعلادر سرکه ایله ازیلوب بدنه
سورلسه قلری انجلدر سرکنجبین ایله معا اچلسه طحال سده لرنی
آچه وادرار بول ایدر اگر حقنه اولونسه طمثی وجنینی میتی اخراج
ایدر ترنجبین حرارتده وبرودتده معتدلدر نوعا حرارته مایلدر
وتلیین درجاسی واردر اوکسورکه وکوکس اغریسنه نافعدر
صوسزلغی کیدرر وصفراوی اسهال ورقیق ایدر واخراج ایدر حرف
الثاء ثوم درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر یللری تحلیل ایدر
وجراحته فایده ایدر صولرک تغییرنه ودیشلرک اغریلرینه نافعدر
سعاله که اسکی اوله وکوکس اغریسنه لیتمشی نافعدر بوغازده وقازده
سلک وقورداولسه قررچقارر وادرار طمث ایدر شیمه یی
چقاررلکن خناقه ضرردر بوغازی اغرین کمسنه بال ایله قینادوب

ونفخ امعایه دفع ایدر ودری التنده قان اولوشوب ضربه
وسقطه دن جمع اولسه طلا اولنسه دفع ایدر کهلیبی وسبزه کی بی
قیزر وباشی اغریدر وکوزه زیان ایدر ثلج جامع حرارتدر وخاصیتی
کرمختبدر اکثر آدمی صوصادر ومعده‌یه وسکره ضرر ایدر لکن
دیشلرک اغریسنی حرارتدن اولورسه دفع ایدر ثعلب
دلکودر بو حیوانک تحلیلی واردر کورکی غایتله اسیدر مبرود المزاج
اعلادر فقیر دیرم سکسار وسنقاوشی دلکودن اسیدرقچن دلکویی
دری ایکن بتون پیشورسه‌لر وبر مقدار زیت یاغی قاتوب
وسوزوب وجع مفاصله ونقرسه وفلجه طلا اولونسه نافعدر
اق جکری دلکونک مجففدر ربوه فایده ایدر ثمرة الطرفا کم کزنارک
دیرلر درجه اولانک آخرنده حاردر قاطع رعافدر سرکه ایله پیشوب
ضماد اولونسه نافعدر لکن اصلاحی بر مقدار فلفل ایله در ثافسیا
صمغ سذاب بریدر حدتی سببی ایله تسخین وتجفیفی واردر ومحرق
منضجدر عمق بدندن ماده‌یی قوی اسهال ایله جذب ایدر
داء الثعلب واسترخا ونقرس ایچون نفعی زیاده در عرق النسایه حقنه ایله
اولونسه نافعدر مفاصل که برودتدن وجع پیدا ایتمش اوله نصف
درهمی استعمال اولونسه دفع ایدر استسقایی دخی نافعدر اکثارندن
احباس بول وسوزش حلق ومعده وحمرت وجه حاصل
اولور حرف الجیم جاوشیر درجه ثالثه‌ده حار ویابسدر مفاصل
وعرق النسایه بارده طلا اولنسه نافعدر دندانکه قورلمش اولا
وصنرلیه مسحوقا سورلسه وجعین تسکین ایدر سلس البول
وصرع واستسقایه وصلابت رحم وقولنج وحبس حیض وسعال
مزمن ایچون نافعدر اما سعال بلغمدن اولورسه استعمال اولونه

جایزدر

جایزدر والا غیری نوعه جایز دکلدر عصبه صحیح ایچون وانثیین ایچون
مضردر اصلاحی جزئی قرمکی ایله در جاورس درجه اولاده
بارد درجه ثالثه‌ده یابسدر قابض ومجففدر مغص مولم ایچون
ضماد اولونسه اعلادر جمیع شیشلره مبارکدر تحلیل ایدر لکن هضمی
بددر تولید ورم ایدر اکر سود ویا کیک صویی ویا شیروغن
ویا زیت ویا خود روغن بادام ایله پیشورسه‌لر ضرری دفع ایدر
جبن ایکنجی درجه‌ده بارد ورطبدر بدنی سمیز ایدر لکن مثانه‌ده
طاش تولید ایدر وسده‌یه سبب اولور اصلاحی عسل وجوز
وروغن زیت ایله در اما پنیر که قوریدر کرک طولم کرک غیری درجه
ثانیه‌ده حار ویابسدر اکثارندن یبس حاصل اولور قروح
ایچون روغن زیت ایله طلا اولونسه نافعدر سحج ومفاصل ایچون
ضماد اولونسه نافعدر پیشمشی قابضدر ومولد صفرادر بدنی لاغر ایدر
وعسر الهضمدر ومعده‌یه ضرر در جوز بوا درجه ثانیه‌ده حار ویابسدر
بصره وسیله فایده ایدر اغز قوقوسنی کیدرر وپاک ایدر ویوزده
اولان سیاه نقطه‌لری کیدرر نوعا قابضدر طحالی وجکری ومعده‌یی
قوی ایدر وبولی ادرار ایدر جوز رومی قوز دیدکلریدر درجه ثانیه‌ده
حار ویابسدر چوق یمک اغزده سوجیلر پیدا ایدر ودلی اغر ایدر
وباشی اغردر بونک حصمی مشکلدر معده‌یه ضرر در بال ایله صوق
معده‌یه فایده ایدر قوزک یاشی ایکن قبوغنی دوکوب صقوب
صوینی رب طرزی اوزره چقروب بوغازه غرغره ویرسلر خناقه
نافعدر ودافعدر جلنار ترکیسی انار چیچکیدر درجه اولاده بارد
ودرجه ثانیه‌ده یابسدر دیشلک اتلرین برک ایدر وقوی ایدر
قان توکورنه وسحجه نافعدر جراحتلری اوکلدر اسکی چبانلره نافعدر

جدوار ترکیسی هوج زید کلریدر اصلی رطبدر درجهٔ اولی ده منفتحدر
شهوت جماعی تحریک ایدر تخمی بوخصوصده غالبدر بستانسیندن
برتیسی اعلادر بوسلی وحیض قاننی ادرار ایدر رقیق آب ایله ونخود و
صوغان ایله پشوروب اوزرینه زنجبیل اکلسه جماعه قوت ویرر
ارشمیدوس نام حکیم هوجک اورج در هم مسحوق تخمنی طعوزدانه برک
یتمشلرده صاروسی ایله یدی کونه دک یسه جماعدن هرنه
قدر قالمش ایسه اعاده ایدر دیو تحبث ایلمشدر جدوار صحیح
جدوار اولوب بیش که بریرده معاً بتراولمیجق لطیفدر اکرچه حار و یابسدر
لکن جمیع سموماتک تریاقیدر بیش افعی صوقدوغنه طلا اولونسه
زهری دفع ایدر اما جدوار مقوّی قلب و مفرح روحدر حکمادن بعض
نقل ایدرلرکه بعض حیوانات بیش یرلر فهم ایلدکلری کبی برمقدار
جدوار اکل ایدرلر خلاص بولورلر جدواردن غیری ایله زهردن خلاص
کوجدر و ممکن دکلدر خواصی بی نهایه درغار سیده ما فرفین دیدکلری
جدوار در بیش ذی سم در اورام حارّه یه طلا اولونسه نفع تمام
حاصل اولور جوجبیر درجهٔ ثالثده حار و درجهٔ اولاده یابس در
اوّل غذا دوینسه هضم تمام حاصل اولور حیواناتک صوقدوغنه
واحر ماسنه دوکوب ضماد اولونسه خلاص ایدر باهی و منی یی زیاده
ایدر دکلسین ایدر صوتی قرحه لرک و جدرینک اثرلرین طلا ایدرلر
زایل اولور لکن مصلحی اصلاح هندبا و سرکه و بقلة الحمقادر چنطیانا
ترکیسی انکتوربیدر درجهٔ ثالثده حار و درجهٔ ثانیه ده یابس در
و منفتح و قابضدر عصاره سی بهقه طلا اولونسه زایل ایدر اکر بر لسنه
شرابله قیناوب عقرب و یلان و سایر حیوانات صوقدوغنه
هم ایچروب و هم طلا اولونسه دافعدر شربتی بردرهم یا برمثقالدر اکر

عصاره سنی عسل ایله ملسوعه ضماد ایده لر خلاص ایدر اکثر احتمال
جنین میتی چیقارر لکن طحاله ضرردر لکن اصلاحی اسقلقندریون
نام جزایله در جندبیدستر ترکیسی قوندوز خایه سی دیمکدر درجهٔ
ثالثده حار و یابسدر بعضلر ثانیه ده در دیمشلر مسخن معوله سنک
غایت لطیفیدر عصب سرده و رعشه و فالجه موافقدر و حدر
و نسیان و صداع بارداچون اعلادر منفتح و محلّل و مدرّ حیض و مخرج
مشیمه و جنین میتدر و حیوانات موذی یه صوقدوغنه نافعدر
قضیبه سته زیت ایله طلا اولنسه قوت ویرر عسر بوله نافعدر
اکربلغمدن ایسه و بو قوندز خایه سنک اعبری یعنی غبار رنکنده
اولانی سم قاتلدر لازم اولان سیاه اولانیدر صلاحی طورق
اوتی و عوذنج و سپستان و عسلدر حرف الحاء حضض حمتین ایله
توتیا درکه ایوسی اوزرینه اوریلوب بوزکبی پاره پاره اولاندر
طشره سی سیاه و ایچروسی یاقوت رنکنده اولاندر بو اسیر اچون
استعمال اولنور درجهٔ ثانیه ده یابسدر و برودتده معتدلدر بونک
تحلیلی اقویدر قیلی بدندن کیدرر و یوزده اولان چکیده فایده ایدر
قورلغانه نافعدر مفاصلی برک ایدر و قان کتمکی منع ایدر و کوز اغرینه
فایده ایدوب جلا ویرر خصوصا طبقهٔ قرنیه ده اولا یرقان
اسود و طحاله فایده ایدر کلکشک شیشلره و صفراوی قرحه لره و یرامز
چبانلره و دیش اتلری ینه و کنه طلا اولنسه فایده ایدر و ایچمکله اسهال
معده یه نفع ویرر حنا ترکیسی قنادر درجهٔ ثانیه ده یابسدر
بعضیلر حار در دیرلر بوحنانک قبضی و تحلیل و تجفیفی وار در اصلانوب
صویی ایچلسه طمرلرک اغزین اچرواسی شیشلره و قاشی وکر یکی دوکلمک
اوزره اولان کمسنه لره نافعدر خصوصا سکراغیلرینه و فالجه و عدواعضا

عصاره

نافعدر اللره وایقلره و دیزلره اورلسه یورغونلغین الور سکرلری
اوکادر **حنظل** ابوجهل قارپوزیدر درجهٔ ثالثه ده حار و درجهٔ
ثانیه ده یابسدر جکروکی غایتله مضردر قابوغی دخی ترک
اولنور یالکز بر دانه سی براغجده بولنوب استعمال اولنسه فی
الحال اولدرر زهر قاتلدر اما حنظل که کفایت مقداری شحمندن
عمل اولنسه محللدر و مقطعدر و جاذبدر تازه یپراغی حنظلک
قانن کتمکی منع ایدر و شیشلری یومشادر و نضج ویرر اما تخمی شکرلره
واغریلرینه ونقرسه و مفاصل اغریلرینه و عرق النسایه نافعدر جذامه
و داء الفیله اختقان و شربت ایله نفع ویرر ودیش اغریلرینه
مضمضه اولنسه دیش چقمه سنی آسان ایدر نفس الانتقضاب نام
مرضه بونک تخمی ایله اسهال زیاده نافعدر بلغم غلیظی سکرون
و دخی مفاصلدن منع ایدر و سودایی دخی اسهال ایدر بونک شربتی
که قیناتمش و منقوع اولا اون ایکی قیراطدر بوکرکلره و مثانه یه نفعی
عظیم در نهایت بونک اصلاحی کثیرا و یا بادام یاغیله در **حمص** کم نخوددر
حار و یابسدر سیاهی اقویدر منضج و مقطعدر زیاده غذاسی واردر
بقلادن ارتوقدر ارقه سی اغریانه و دیش اتلرینک شیشلرینه و ایکی قولاغ
التنک شیشلرینه نافعدر آوازی صاف ایدر و ریه یه غدا ویررلتمشی
استسقایه ویرقانه نافع غدادر طاشلری پاره لر بوکرکلرده و قاوقده
اولان عوارضی دفع ایدر رحمده اولان اوغلانی چقارر **حنطه** بغدایدر
حار در رطوبتده و یبوسنده برابردر معتدلدر قاورلمش کج
هضم اولور و نفاخ اولور و قورد تولید ایتدررآری قزل بغدای
بعض سنلرده زیاده غدا ویرر حاصلی یالکز بغدای اتمکی سوب قناعت
ایدن کمسنه یه بوندن ایو غدا اولمز خصوصا اتمک اولا **حب الذلم**

درجهٔ ثانیه ده حار و رطبدر سمردجیدر منی زیاده ایلمک
شانندندر شهرزورده بر مشهور اوتک یمشیدر **حب النیل**
چویید تخمیدر صرمشق تخمنه بکزر درجهٔ ثانیه ده حاردر بهقه و برصه
فایده ایدر لکن غصه لندررکوکلی دوندرر و اسهال ایدر اخلاط
غلیظه یی و بلغمی قوتله اخراج ایدر قوردلری و صوغلجانلری قررنافعدر
حب الصنوبر چام اغاجی یمشیدر تورکیسی کوکنار در و ایکی صنفدر
بر صنفی اوزوجه و بر صنفی قصه جقدر یعنی اجی بیوک اولانک
طبیعتی حار و رطبدر هضم قریش دیرلر حار و یابسدر بونوعک
نضج ویرمک شانندندر تحلیل و تلیین ایدوب دلی یاقتق طبیعتیدر
صوده اصلنمش اولانی کثیر الغدادر لکن هضمی مشکلدر اما اوکسوردکه
ایودر و ریه یه نافعدر لذیذ شراب ایله بشورلسه منی زیاده ایدر
فاما بعض سنلری بورر اصلاحی انار اجی ایله در **حبة الخضرا**
صقزلق اغاجنک یمشیدر ترکیده منوش دیرلر حار و یابسدر
یبسی درجهٔ ثانیه ده در یدنی قزدرر و تلیین و نضج ویروب
پاک ایدر و رطوبت ویرر بونک نوعا قبضی واردر جلا قوتیسی
دخی واردر فتح ایدر و جذب ایدر بدنک سطر فندن قوت
جماعی حرکت ایتدرر بونک صمغی نافعدر و مرهمله داخل اولور
شیشلره و یوزیارقلرینه و یورغونلغه و جربه بونک یاغی نافعدر
کیفیت استخراجی کندوبی صقمق ایله چقار بادام یاغی کبی **حمام**
تورکیسی کوکرجندر یاوریلری زیاده غدا ویرر و لطیف خلط حاصل
ایدر و محمور المزاج اولنلر قوروق و یا اکشی ایله یه لر زیرا زیاده
حاردر مفلوجه ونقرسیاره و وجع مفاصله مناسب
غدادر حرارتی خوفندن ابین اولمق دبلین باشش کشنیز ایله و خیار

چلرد کی ایدیشمک گرکدر بوگوکرجنک یاوریلری برنجدن اخندر
حجر لازورد و **حجر ارمنی** بو ایکیسی قوت ایله سودایی اخراج ایدر لکن حجر
ارمنی اقویدر اما ایکیسی بیله معسول و مصول گرکدر قبل الغسل استعمال
اولنورسه مغثیدر قی ایچان ایندر **حب السمنه** حار و رطبدر
باهی و منی یی زیاده ایدر و انسانی سمیز ایدر **حی العالم** ترکیسی قیا قویروغیدر
برنج نوعدر آق دکز اطه لرنده طرفه سی اولورکه یپراغی مرسین یپراغنه
بکزر اعلا ترشیسی اولور اما معتبولی کیچیرک قورق کبی اولانیدر قان
کیدرنه نافعدر صدری و ریه یی پاک ایدر و قاسق یار روغنی اصلاح
ایدر فتق د والرینه بشوروب شرابله اوروسه لر نافعدر بعض سقلرده
اولان وجعه بیوک حسنی اعلا در جمیع نوعنده برودت کمالده در
حلبه ترکیسی بوی تخمیدر درجهٔ ثانیه ده حار و درجهٔ اولاده
یابسدر شیشلری تحلیل ایدر که حرارتی آز اوله و شول شیشلری
تحلیل ایدر که حرارتی چوق اولا عسل ایله بینه سمز لعابی چقرکوکده
اولان غلیظ خلطلری کیدرر و قوت جماعی تحریک ایدر و فایده ایدر
لعابنده جلا وار در قوکاغی وکیری کیدرر کوزا غیلرینه ضماد اولنسه
صلابتینی دفع ایدر **حجر الیهود** ترکیسی بنی اسرائیل زیتونیدر
معتدلدر و مغتت حصات در و عسر بوله نافعدر خصوصا کلاده
و مثانه ده متحجر اولمش طاشلری پاره لر **حجر التیب** یشم دیدکلریدر
ایکی جنسدر چیندن کلور بوغازه اصلسه معده یی قوی ایدر جمیع علل
باطنه یه بالخاصه نافعدر و مرنیک جمیع مرضلرینه نافع و دافعدر **حاشا**
درجهٔ ثالثه ده حار و یابسدر منفعتی سینه یه و ریه یه در و تبول
دم ایدنه و قان توکورنه نافعدر حیضی آچر بعض سقلردن بلغمی اسهال ایله
اخراج ایدر طعامه خلط اولنسه قوت باصره یی زیاده ایدر و نکاه

ایدر

ایدر و مضمه معین اولور لکن ریه یه ضرردر اصلاحی نعنا ایله در
حب السمان درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر مسهل بلغم و سوداد در
لکن مثانه یه ضرردر مصلحی کثیرادر **حب الغار** ترکیسی دفنه یمشیدر
درجهٔ ثالثه ده حار و یابسدر عسر ولادت و تقطیر بول ایچون
نافعدر جمله دن مدر حیضدر و زهر قوی دافعدر **حسک** ترکیسی
د مردکیندر اعتدال ایله مشهور در کرچه حار دخی دیمشلردر اما
یاردو یابسدر ملین و منضج و نافع و دافع قرو حدر و عقرب دافعی
صوقد و غنه فایده ایدوب باهه قوت ویرر و مثانه دن طاشلری
پاره لر و عسر بولی آسان ایدر و قولنجی اچار سموم قاتله نک مضرتنی
دفع ایدر لکن طحاله ضرردر اصلاحی بادام یاغیله در **حلتیت**
درجهٔ اربعه ده حاردر و بعضلر ایکنجی درجه ده در دیمشلر ییللری تحلیل
ایدر معده ده و درونده منجمد اولان قانی تحلیل ایدر فالجه و صرعه
نافعدر خاصة سموماتی دافعدر عقرب و رتیلا و زنبور حر صوقد و غنه
مفیددر حیضی و بولی سورر عسل ایله اریدوب صاف الیسه لر
سکللره طلا اولنسه قلع ایدر و مقوئ باه در لکن معده یه و کبده
ضرردر اصلاحی اشق ایله در **حرف الخاء خبازی** ترکیسی ابه
ابه کومجیدر برّی و بستانیدر درجهٔ اولاده بارد و رطبدر حرارت
ویرو دنده معتدلدر یونس نام حکیم دیمشدر که ابه کومجی حاردر
یابسدر اما بو قول بعیددر نمله و جمره ایچون ضماد اولنسه تسکین
ایدوب ضایع ایدر سینه ده خشونت و سعال اولسه موافقدر
جکرک سده لرینی اچار و لبنی زیاده ایدر بوبرک و مثانه وربلرینه
نافعدر لکن معده یه ضرردر اصلاحی روغن بادام ایله در **خرنوب شامی**
درجهٔ ثانیه ده بارد و یابسدر بعضلر حاردر دیمشلر اما قابض دمدر

فقصن در

معده دیه بد در خردل درجهٔ رابعه ده حار ویبوستی غالبدر
ایوسی بستانیدر وشکلی قرمزی اولاندر بلغمی قطع ایدر اورام کهنه
وخنازیر ایچون تحلیلی واردر جرب وقوبا وداء الثعلب ایچون
طلا اولنسه دفع ایدر کحل اولنوب کوزه چکلسه شبکورلکی کیدرر
بورنده سنده اولوب برکنه آچر ورم طحالی زایل ایدر اختناق
رحمی اچار ومقوی باه در حمیات عتیقه‌نی زایل ایدر شربتی ایکی مثقالدر
لکن دماغه ضرردر اصلاحی سرکه ایله در خشخاش درجهٔ ثانیه ده
بارد ویابسدر سیاه اولانی درجهٔ ثالثه ده یابسدر اچمک ویلتی
ایتمک ایله مخدردر یمک ایله غلیظ در نزله لری منع ایدر خطمی اعتدالله
حاردر نضج ویرمک شانندر تلیینی وارغا تحلیلی واردر وجع
مفاصله وعرق النسایی ساکن قیلور ارتعاشه خود فایده‌سی
مقرردر بذری حار اولان سعاله نافعدر ویپراغی ممه شیشلرینه فایده ایدر
ذات الجنبه وذات الریه یه یقی اورلسه دفع ایدر کوکنک قیناتمشی
بغر سنکلرک حرقتنه فایده ایدر خصوصا ذخیره وممه شیشلرینه دیرلمز
اسهاله بی نظیردر خس ماروللر درجهٔ ثانیه ده رطبدر جمیع اوتلردن
غذائیتی زیاده در نوعا پشمشنده زیاده در یوندقجه نفعی زیاده اولور
وسط شرابده استعمال اولنسه مثانه لکی منع ایدر صولرک اختلافنه
اعلادر ومخدر ومنومدر هدیان اوزره اولانلره وباشی کشندن یانمش
آدمه نافعدر بونک تخمی منی‌یی قوی ایدر لکن شهوت جماعی ساکن ایدر
واحتلامی قلیل ایدر وصوسزلغه وشدت حرارته تسکین ویروب
دفع ایدر ماروللر کلنه ادمان ایدن شخصک البته بصری ضعیف اولور
خوخ ترکیده شفتالودر درجهٔ ثانیه ده بارد ودرجهٔ اولاده رطبدر
تیز متعفن اولور اما معتدللر نهایت نوعا قابضدر خام اولاجق

اولورسه

اولورسه زیاده قابضدر شفتالونک یپراغنک عصاره‌سی
قارنده اولان قورتلری قتل ایدر بو معنا اچمک ایله وقارنه یقی
ایتمک ایله دخی ممکندر اصلنده غذائیتی کثیردر اما طعام اوزرینه
تقدیم اولنمق واجبدر خلّ جزئی حاردر وجزئی بارددر لطیفدر
پشورمکله برودتی ناقصه اولور فی الجمله ملطف ومقطعدر صفرایی
قطع ایدر وورمی منع ایدر هر نه محلده که حادث اولا مانع اولور هضمه
معین اولور لکن بلغمک ضدیدر وسوداوی اولانه مضردر جمره یه ونمله یه
وجربه وقوبایه وحرق ناره فایده ایدوب منع ودفع ایدر دوکرک
یاغیله مرهم اولنسه قرحه لره نافعدر کلابله باش اغریسنه ومضمضه
ایله دیش اغریسنه نافعدر وادویه نک نفوذی ایچون اقل اولور
خل اعلادر نهایت عصابه ضرردر خبز اتمک درافضلی
بغدای پاک اولوب طوزی وخمیری کامل اولوب کمالی ایله پشمشدر
ولبلکده پشکره صو وبیچه صبر ایلیک کرکدر فوروندن وتنوردن غیری
طریقله پشمش مقبول دکلدر دیدر زیرا سمت غداسی اکثردر اما نفوذی
وهضمی بطیدر کپکلی اولان طبیعتی تلیین ایدر وسریع الانحدار اولور
اما نفوذی اقل اولور غذا ویرمز قطایف خلط غلیظی موجبدر پکسمات
ایسه ثقاخدر وبطی الهضمدر سنتلی اتمک غداسی کثیردر لکن منفخدر
ومسدددر وبطی الانحدار در بغدایدن غیرینک اتمکی ردیدر بغدای
که پاک ونظیف اولا وبر قاعده اتمک اولا انسانی سمزدر ولونی
صاف ایدر خیارشنبه حرارتده وبرودتده معتدلدر ونوعا
رطبدر حاروره‌لره اختقان اولنسه فایده ایدر ماء عنب الثعلب
ایله ازیلوب غرغره ویرلسه بوغاز شیشلرینه نافعدر ووجع مفاصله
ونقرسه طلا اولنسه فایده ایدر یرقانه وجگر اغریسنه مبارکدر

طبیعتی تلیین ایدر و صفرایی اسهال قلور شول بلغم که محرقه اوله
اسهال ایدر کیمه عورتلره قبض عارض اولسه خیارشنبه ایله اسهال
ایتدرسه لر ضرر دیرمز نهایت قلبه و جکره ضرر در اصلاحی بادام
یاغی و سکر نبات ایله در **خصیة الثعلب** ترکیسی دلکو طشاغیدر
درجهٔ اولاده حار و رطبدر بعضلر بارد در تشنج و تمدد و فالج
ایچون مفیددر مقوی باه اولمغله قایم مقام سقنقوردر علی الخصوص
شراب ایله عمل اولنه **خمر** رنک و قوام و طعم و مزاج جهتیله در
اسکیسی مختلفدر علامهٔ شیرازی شرح کلیاتده نقل ایلدوکی اوزره شراب
دورت صنفدر الثی ایلقدن که کچه مستطار دیرلر بر ییله لا ابریشه
حدیث دیرلر ایکی ییله وار دقده عتیق دیرلر غدا ییت بولونغده
چوقدر چونکه دورت ییله واره اکا شراب قدیم دیرلر بو انواعک
جملهسی حار و یابسدر بعضلر شراب که تازه اوله حار و رطبدر
دیمشلر افراطی عقله و عصبه و طحال و کبده ضرر در و مضعف
باه و شهوتدر و مورث نسیان و بحر و رعشه و دمعه در بالخصوص
حمیات متنوعه و صرع و سبله باعث اولور و بلادت و مرک
فجایی مقتضیدر خمرک نفعن رجا ایدن کمسنه خلال طعامده و صکنده
و آخرنده برر قدحدن جمعا اوچ قدح واربجه دک قانع اولور اصل
حکماء سلف فراشه دخولده اوچ قدح مقداری بر نیم کاسه ایله
اوچ کره مص ایدوب اوزرینه ایکی درهم مقداری پنیر پارچهسی
ییلمکدر دیمشلر بویله اولسه بخاری زایل ایدر سبق ایدن مضراتنک
ضد قویسی اولان تریاک و فادزهر کندی اولور **خولنجان** درجهٔ
ثانیهده حار و یابسدر اخلاطی کیدرر و قولنجی و بوکر کلرک وجعنی
تسکین ایدر مقوی باه و معده و موافق هضم طعامدر و عرق النسایه

نافع

نافع و دافعدر و حبس بوله که بوکر کلرک برودتندن اوله دفع ایدوب
ادرار ایدر و شربتی بر درهمدر لکن قلبه ضرر در اصلاحی کثیرا
ایله در **خیار** بارد و رطبدر صعب حماره نافعدر و عطشی
دافعدر بولی ادرار ایدر لیمه صفرایه مستحیل اولدوغی جهتدن منعدر
مصلحی عسلدر **خبزتوا** براسمی دخی هیل بوادر درجهٔ ثالثده
حار و یابسدر اما قاقوله دن الطف در و جالدر و ملطف و مقوی
معده و کبد بارد در و منع قی ایدر **حوف الدال دارچینی**
درجهٔ ثالثهده حار و یابسدر لطافتده تامدر جاذب و مفتحدر
و عفونتی مصلحدر و محللدر عشریه نفعی عجیبدر یاغی یوزده اولان
چلکیدی و سیاه نقطهلری طلا اولونسه زیاده فایده ایدوب زایل
ایدر باشده و کوکسده اولان رطوباتی کیدرر و توجع و جکرده
اولان سدهلری تفتیح ایدر و معدهیی قوی قیلور و بوکر کلره و رحملر
اغریلرینه فایده ایدر یمک ایله ظلمت بصره فایده ایدر و کحل اولنسه
زیاده انفعدر **دیک و دجاج** ترکیسی خروس و طاوقدر تاوغک
افضلی بیردلامش اولاندر و خروسک افضلی ایسه دخی اوتمامشدر
یلمک یاغی تاوغک یاغندن اسیدر خروسک ایلغی محمود الغذادر
و سریع الهضمدر و خروسک شورباسی رعشهیه و وجع مفاصله
و معدهیه و ربوه و قولنجه نافعدر تاوغک اتی عقلی ارتورر و آوازی
صاف ایلر و بنیسی یورودن قان کتمکی منع و دفع ایدر و بلچارک
اسفیدباجی معدهنک حدتن و حرارتن تسکین ایدر **دماغ**
بارد و رطبدر تولید بلغم ایدوب اخلاط غلیظهیه باعث اولور
و کوکلی دوندرر و طعامه شهوتی اسقاط ایدر یمک لازم کلدکده
حار دوالر و هوجلر ایله یه لر بویله اکن طبیعتی تلیین ایدر **دم الاخوین**

ایکی قردشی قاندر درجهٔ ثانیه ده بارد و یابسدر جراحتلری
یاپشدرر و بتورر و بولی حبس ایدر قان کلمکدن قورتارر و معده یی
قوی ایدر زایل اولمش اسکی جراحتلره عمل اولنجق بتورر و سحجه
و مقعد چیقلقلرینه نافعدر اوکلدر **دُرّاج** برنوع قوشدر بیوکلکده
تاوق قدر اولور افضل طیوردر بعضلر افضل طیور ماکیاندر دیمشلر
بو فقیر دُرّاجده کوردکم خاصه یی ماکیانده کورمدم لحمی برودتده و حرارتده
معتدلدر فهمی زیاده ایدر و دماغی بخاردن و سایر عوارضدن حفظ
ایدر رجب دماغدن قان کتمکی منع ایدر و آوازی صاف ایدر قلبینی
دُرّاجک اسی اکن چقاروب و یاروب افعی و عقرب و سایر
حشرات صوقدوغنه اورسه فی الحال بامر الله الملک المتعال دفع
ایدر و زهر ایچون منوال مشروح اوزره چقاروب یدورسه
خلاص ایدر گلکلک اتندن دُرّاجک اتی اعتداله قریبدر **درونج**
عقربی معروفدر درجهٔ ثالثه ده حار و یابسدر بیللری صرو تحلیل
ایدر قلبه قوّت ویرر خفقان و انواع سمومی دفع ایدر اول زهرلر
کرک یدرلمش اولسون کرک قوللنمش اولسون شربتی بردرهمدر
معده ده و امعاده اولان اخلاط غلیظه یی قوّتله تحلیل ایدر نفعی بی نهایه در
لکن طحاله ضرردر اصلاحی تخم رازیانه ایله در **حرف الذال**
ذهب آلتوندر بقراط حاردر دیمشدر غیرلر معتدلدر دیمشلر
فقیر تجربه و امتحان ایلیوب خواصنه و اصلی اولدوغنه اوزره حار
و رطبدر ذهبک دوریلمش اولانی یاخود آلتونک ورقی
استعمال اولنسه سوداویه و خفقانه نافعدر و قلبی قوی ایدر آغزده
طوتلسه رایحهسن آلور **ذرت هندی** بورچقدر ایکی نوعدر
شهرتی جاورس هندی ایله در شیرازده ذرّه دیرلر سیاه و سفید

اولور

کوزده بیاض اولسه ازالسنه معالجه
در باذن الله تعالی

اولور ابو سبی بیاض اولاندر طبیعتی بارد و یابسدر تجفیفدر اسهالی
قطع ایدر اکر ضماد ماتند باشنه و یا قرنه استعمال اولنسه جفاف
ویروب رطوبت زایده یی قطع ایدر **ذرق** جنده قوقادر
دیمشلر اصحی بودر که ذرق الخطاطیف اولا قولنج نام طیرک
نجیدر کوزه چکلسه بیاضی زایل ایدر **ذرخمه** اوراق
فنجنکشت در ترکیسی بش برمق دیدکلری اوتدر زاقافیه سنده
شرحی کلور ان شاء الله تعالی **ذرایج** حاردر و حرارتی تیزدر بویله اولدوغی
اجلدن سرکه ایله بهقه و برصه طلا اولنسه نفع ویرر بو برحیواندر
کوسکه بکزر بیوکلکده زنبور قدر اولور ترکیده بو حیوانه شمیجی
دیرلر هم قاتلدر غداسی اکثر یاز کونلرنده شتلکی اوزرنده اولورلر
غدا النور بو حیوانی سرکه ایله ازوب امراض مزمنه دن قوبا و برص
و جذام ایچون طلا اولنسه دفع ایدر حاصلی سم قاتلدر اطبا اسم
استخراج ایلدوکلری حیوانات بری دخی بودر **حرف الراء ریحان**
ترکیسی فسلکندر حار و یابسدر قلبی قوی ایدر اصلدوب صو ایله
طهارت ایتمک بواسیره نافعدر و قوقوسی اوکجوکتورر حاصلی
منوّمدر **راوند چینی** حاردر و بیلدی لکن یابسدر جکره فایده
ایدر و قوّذرر دریده قالن اثرلره سرکه ایله اصلادوب طلا اولنسه
دفع ایدر راوند ایله اسهال ایتدرمک جکره و جکرک سدّه لرینه
نافعدر سقطیه و ضربه یه و چقیقلره خوش مناسبدر قاسق یاریلمسنه
دربه یه و قان کتمکه و معده یه و بو مذکوراتک اوجاعنه و خواقه
ویرقانه و بوکرکلره و مثانه یه و حمیات مزمنه یه راوند ایله اسهال
زیاده مبارکدر **رازیانج** حرارتی و یبوستی درجهٔ ثالثه ده در بستانیسنک
حرارتی درجهٔ ثانیه ده در سدّه لری فسخ ایدر و بصره قوّت ویرر

ایسنتی زیاده ایدر وبولی ادرار ایدر وقان کیدنه فایده ایدر غشاء
والتهاب معده یه صوق صویله نافعدر لکن برام خلط حاصل
ایدر ریباس درجۀ ثانیه ده بارد ویابسدر قانی سویندرر
وصفراسنی قهر ایدر وحرارتی تسکین ایدوب بصره حدت
ویرر طاعونه شربتی نافع ومبارکدر ریباسک بعلبکده در اگرچه
دیار شرقده موجود اولان غایتله رعناسیدر عوام اکا اشقین
دیرلر دفع سمایم وعفونات قلعنده بی نظیر در خصوصا صفرایه اسهالی
قویدر ریه ترکیسی آق جکر در غداسی قلیلدر اما هضمی سرعیدر
رمان انار در طتلوسی درجۀ اولاده بارد ورطبدر اکشیسی
درجۀ ثانیه ده بارد ورطبدر صفراوی قهر ایدر قصولک احشایه
اقماسنی منع ایدر خصوصا شرابی غایتله اعلادر انارک جمیع
اصنافنده حتی اکشیسنده جلا وار در دانه سنی دق ایدوب بال ایله
قوللق اغریسنه وقورلغنه واغز صولجیلرینه که یاملش اولا شربتی ایچمک
نافعدر ومعده ده اولان قرحه لره وچیچکه وجراحتلره طلا ایلمک
وشربتی ایچمک اعلادر اکشیسی ادراره مبارکدر میخوشی که لفان
دیدکلریدر التهاب معده یی قاطعدر لکن اکشی انار ده معده یه وکوکسه
خشونت مؤثر در طتلوسنده بو مذکورات برعکسدر وانارک
افضلی املیسیدر وجمله یورک اوینامسنه مبارکدر راسن عربیجه
جناح وترکیسی اندوز در برنوعی لستاینه در فیل جوشی دیرلر بو نوع
درجۀ ثانیه ده حار ویابسدر ایوسی تازه ویشل اولاندر
اورام بارده یه وعرق النسایه و درد مفاصله یاغ ایله قینادوب
سورتمک اعلادر اکثر شرابله قینادوب عسل ایله لعوق اولنسه
سینه دن وریه دن اخلاط غلیظه لزجه یی قلع ایدر مطبوخی بولی

الحق

وحیضی اجار کوکی شرابله قینایوب مربا اولنسه بارد معده یی
اصلاح ایدر و دوکلی ورملرکه صوقدن اولا اندورک قرباسی
نافعدر کثرت یلمغدن ضعف باه اولورسه خود نظیری بوقدر لکن
مصدعدر اما شقیقه یی ساکن ایدر خاصه نزطول اولنورسه خود
بویله دوا اولمز سرکنجبین راسن نه مرتبه مبارکدر اقرابادینه
مراجعت اولنجق معلوم اولور اصلاحی سرکه ومصطکی وحماما
ایله در بنفشه خمیره سی المره دخی محتاج اتمز مصلحدر زخبین
شهرتی قره فرطدر درجۀ ثانیه ده بارد ویابسدر حار در معده یه
نافعدر لکن بد خلط حاصل ایدر اکر شغاف ایدوب کونورسه
قبضی اجار اصلاحی اکشی انار ایله در شاد فارسیده خرقه ترکیده
تره دیدکلریدر بقلدر طبیعتی حار ویابسدر ولطیفدر حرارتکرکا
کشاده ایدر ویلری تحلیل ایدر و قطع بلغم قلور معده به ومثانه یه
ضرر در تقطیر بول احداث ایدر اولاسی محرور المزاج اولان بهندبا
ایله یمکدر حرف الزاء زعفران درجۀ ثانیه ده حار ودرجۀ
اولاده یابسدر مفتح ومحللدر وقابضدر ومنضجدر لونی خوب
ایدر وسرور ویرر شراب ایله ایچمک زیاده احمق ایلر یعنی خفت
عقل ویرر وباشی اغزدر واوبخو کتورر وبصره جلا ویرر وولادتی
وتنفسی آسان ایدر وقلبی قوی ایدر وبولی ادرار ایدر وشهوتی
اسقاط ایدر زعرور ترکیسی آلوجدر واوج نوعدر قرمزی
وصاری وآق اولور جمله سی قابضدر دیار دیگرده برنوع آلوج
اولور زیاده مسهلدر هیئتی کراسه مشابه در بو قسم اوج جنس
اولور خارجدر نهایت عوام آذربایجان بوکا دخی آلوج دیرلر غیری
صنفدر اصلنده آلوج دکلدر زیرا آلوجک قبضی اکده دن زیاده در

لکن اکده صفرایی قوپارر و کیدرر زبد ترکیبی تره یاغی دیدکلریدر
درجهٔ اولاده حار و رطبدر نضج ویرر و تحلیل ایدر و ارخا ایدوب
جلا ویرر بدنه طلا اولونسه بو حالات مذکوره و سبوقه باعث
اولور غداسی زعنا در انسانی سمردر و سکر جراحتلرینه نافعدر
طبیعتی تلیین ایدر چوق یمک اسهال ایدر زنجبیل درجهٔ ثانیه‌ده
حار و یابسدر بویله ایکن رطوبت زایده‌سی واردر قوت جماعی
تحریک ایدر و طعامی هضم ایتدررر و جکره و معده‌یه موافقدر زیرا
برودتنی جکرک که میوه یمکدن حاصل اولمشدر زایل ایدر و حفظی
زیاده ایدوب طبیعتی تلیین ایدر زیت الانفاق خام زیتوندن
النان یاغه دیرلر درجهٔ اولاده بارد و یابسدر اولمش زیتوندن النان
یاغ حاردر و اعتداله و رطوبته مایلدر زیت عتیق حرارته اقویدر
قلبی قوی ایدر و کچ اغزدر و زیت انفاق اصحابه اوفقدر بدنی قوی ایدر
و طوزلو زیتونک صویی اغزده اولان قرحه‌لره فایده ایدر و اوت
یاقسه منع ایدر و دیشی اتلرینی برک ایدر و معده‌ده برودت اولوب
ساقط اولسه طوزلو زیتوندن برقچ دانه اکل اولونسه بامر الله طعامه
شهوت اعاده ایدر زیتونک یپراغنی دوکوب جمره‌یه و آتش یانقنه
اورسه فایده ایدر و صفرادن کوچک سولجیلره و چوکلی چبانلره
و قورلغانه فی الجمله مذکوراته موافقدر زبیب قوری اوزمدر
ایوسی خراسانی دیدکلریدر دخی ایوسی بیاض اولوب لذیذ اولاندر
درجهٔ اولاده حاردر معده و کبده زیاده موافقدر خصوصا
خرده سیاه قوش اوزومی دیدکلری خسته‌لره کسته و جکردن
المزده اولمش اولا کرک یمک کرک خوشاب ایلمک نافعدر
تازه‌سن یمک امعایه موافقدر طبیعتی نرم ایدر و مثانه‌یه قوت

ویرر اما قاتی یبقر اصلاحی خیار ایله‌در زبد البحر ترکیبی دکز
کوپوکیدر درجهٔ ثالثه‌ده حار و یابسدر سرکه ایله مسحوقی داء
الثعلبه طلا اولونسه قلی بیتورر بهقی و کلفی اعضادن کیدررر
و خنازیره و جرب و قوبا ایچون کذلک موافقدر نقرس ایچون
کل یاغی و ایچ یاغی ایله مرهم اولنوب طلا اولونسه تسکین ایدر استسقایه
و عسر بوله و حبس حیضه ایکی دانک یمک نفع ویرر طحاله ضرردر
اصلاحی کثیرا ایله‌در بر نوع سیاهی اولور بو قسم اکحال ایچون استعمال
اولنور طبیعتی حار و یابسدر اول دخی نهایت چشمه جلا ویرسی نوع
اوله غالبدر و قرحه‌سنی چشمک زایل قلیجیدر اصلده بو دوا بر نوع
بالغک ارقه‌سندن چقار عوام اکا مرکب بالغی دیرلر زباد ترکیبی
غالیه مشکدر بر نوع حیواندن اخذ اولنور که بیان کدیسنه مشابه‌در
ایوسی بیمیسیدر حرارتی درجهٔ ثالثه‌ده در خفقان ایچون و مقوی
قلب در جبانلری تحلیل ایدر قولنقده وجع اولسه هندی کاغدی
فتیل ایدوب و اوجنه سوروب ادخال ایله‌لر وجعی تسکین
ایدر و حامل اولمین عورته جماع ایدن ذکری دلوکنه برقیراط مقداری
داخل ایدوب جماع ایله عوارض و مانع اولمدوغی تقدیرجه
بامر الله حامله اولور زراوند مدحرج ایوسی قرمزی اولوب مدور
اولاندر درجهٔ ثالثه‌ده حاردر ملطفدر و جالدر و جاذبدر دمرن
و دیکن باتسه جذب ایدوب چقارر و بهقه و قروح خبیثه‌یه نافعدر
دندان ایچون سورلسه جلا ویرر و دیش اتلرینی بیتورر و قولاغک
کورلدوسی و حرکتی ایچون فتیله ایله داخل ایله‌لر پاک ایدر و صرع
و وسواس و ربو ایچون موافقدر قوت سامعه‌یی زیاده ایدر سکنجبینی
ایکی درهمدر حشرات ارض صوقدوغنه و قتال دادولرا کل ایده‌نی

خلاص ایدر لکن طحاله ضرردر اصلاحی عسل ایله‌در **زرنباد**
مشهوردر درجهٔ ثالثه‌ده حار و یابس‌در و محلل ریاح‌در و مقوی
قلب‌در احتباس بول ایدر و زهرلر دفعنه موافق‌در بر درهمی
مسهل سودادر چوق یمک مضردر اصلاحی فودنج ایله‌در **زرنب**
درجهٔ ثانیه‌نک آخرنده حار و یابس‌در یللری تحلیل ایدر لکن قابض‌در
معده و جگره بارداولار زیاده نافع‌در خصوصا نفخرحی
دخی واردر **زوفا** مشهوردر تازه‌سی درجهٔ اولاده حار و
طب‌در قوروسی درجهٔ ثالثه‌ده حار و یابس‌در صدره و ریه‌یه
و سعال و ربوه و اورام صلبه‌یه و انتصاب نفسه موافق‌در
طحاله ضماد اولنسه تحلیلی واردر نفع ایدر و بلغم و کدودانه و
صوغلجان ایچون دورت درهمی نافع‌در لکن کبده ضرردر اصلاحی
صمغ عربیله‌در **حرف السین سوزنجان** حار و یابس‌در رطوبت
فضله زیاده ایدر جماعه قوت ویرر تریاق مفاصل و نقرس‌در
زیرا نقرسک وجعنی نعی الیسک فی الحال زایل ایدر و اسهال ایدر
اما صوغنده قبضی واردر فضولی منع ایدر و اعضادن چقارر
سقمونیا ترکیسی محموده‌در ایوسی انطاکیه‌در درجهٔ ثالثه‌ده حار و یابس‌در
معده‌یه و جگره عدودر ضرر ایدر یورکه و بغرسقلره دخی ضرری
واردر و غثیان گتورر و کوکلی دوندرر و شهوتی اسقاط ایدر و صفراوی
بولیه ایکن صفراوی محکم اسهال ایدر یونک شربتی اصلاح اولدوغی
تقدیرجه برقیراط‌در و اصلاحی ایوا ایچنده پشورمکدر تفصیلی
اقرابادینه منسوب‌در اکر اما و ایوا ایله لطیف اصلاح اولسه ضررلرین
دفع ایدر **سماق** بارددر ثانیه‌ده و یابس‌در ثالثه‌ده قابض‌در
و مقوی‌در لکن مسدددر و قارنی طوتر و قان کلمکی منع ایدر و مقراتی

احشادن

احشادن جلب ایدر و فایده ایدر شیشلری ارتورمز چبانه
سرایت ایتمکی قوماز دیش اغریلرینی ساکن ایدر و اکل اولونسه
عطشی دفع ایدر و کوکل دونمه‌سنی و غشیانی منع ایدر و طمثی حبس
ایدر و قلبی قراردر **سلق** ترکیسی پازودر درجهٔ اولاده حار
و یابس‌در رطوبت و حرارت لزجه‌یی تلطیف ایدر و تفتیح
و تحلیل ایدر معده‌یه ضرردر و غذائیتی قلیل‌در و کوکلی دوندرر
عصاره‌سی سورلسه کهله‌یی قتل ایدر اکر کیر و قوقاق اولسه
کپک ایله معًا یقه‌سلر قوقاغی و کهله‌یی باشدن کیدررر و منع
ایدر **سبستان** بر دوادر که معتدل‌در و ملین‌در بوغازه
و سعاله و صدره و قارنه نافع‌در اکثر حقنه‌لرده استعمال اولنور
شکر درجهٔ اولاده حار و رطب‌در اسکیسی یبوسته مایل‌در و شکر
قمشی طبعنده‌در بوغازلینی واردر بهرنه دکلو صاف اولسه حرارتی
آز اولور کوکسی تلیین ایدر و بوغازده اولان خشونتی کیدررر و سده‌لری
اچار بوغاصوصادر اما معده‌یه موافق‌در مکر معدهٔ صفراویه اولا
که نافع اولمیه جلا ویروب بلغمی زایل قلوب قارنی تلیین ایدر قزل
شکر تلیین جهتندن غالب‌در **سمن** یاغدر درجهٔ اولاده حار و رطب‌در
منضج و محلل‌در بوغازی و کوکسی یومشادر و فضلاتنه نضج ویرور
علی الخصوص بال ایله و بادام ایله زهرلرک تریاقی‌در **سفرجل** ترکیسی
ایوادر درجهٔ اولانک آخرنده بارد و یابس‌در ثانیه‌ده چچکی قابض‌در
کندو دخی قبض ایدر اما که طعام اوزرینه ینسه تقلیل ایله طعامی
اسفله سورر و لینت ویرر خصوصا معده‌یه نفعی غالب‌در بولی ادرار
ایدوب شهوت طعامی قوی ایدر و عطشی زایل قیلور شراب ایله تنقل
اولونسه خماری و قوصمغی مانع اولور و چکردکنک لعابی بلا قبض تلیین

ایدر واوکسورکه نافعدر وریه نک المنی دافعدر کثرت اکلی مورث
قولنجدر سمک بالقدر ایوسی اصفردرکه قوخوسی آز اولا وترک اولنسه
تیز رایحه ویرمیه تازه اولا زیاده افرصوده اولان بالغی یمک
اعلادر دریادن اولورسه اقندی وطلغه‌سی اولان بردن طوتلن
اعلادر شول بالق خرده طاشلر ارسنده اولا انک ضرری اقلدر
خسته‌یه اسقوریط دیدکلری بالق ضرر ویرمز حماء محرقه‌ده نایره
احتراقی دفع ایدر بالق بطبیعه بارد وطبدر لکن بعضنده اقلدر
افضللی طوزلیدر مادامکه بیات اولمیه تازه ایکن طوزلانمش اولا
بویله بالق که ترشی دیدکلریدر حار ویابسدر قوت ملح غلبهء
مراره‌یه باعث اولمشدر تازه بالقدن بلغم تولد ایدر وقان
حاصل اولدقده رقته مایل اولور سکره ضرردر مکر قیتی اسی
معده اولا که تازه بالق نافع اولا زیرا سریع الاستحاله در فسادی قریبدر
اما بوسوزلر اسلامبول خلقنه کوره چندان معتبر دکلدر زیرا اعتیاد
اوزره درلر اکثر اتلری بالق ایله بیتشدر سرخس حار ویابسدر
قوردلری وصوغلجانلری اولدورر شربتی ایکی درهمدر بوکره ضرردر
اصلاحی شیح ارمنیدر زیرا شیح ارمنی صوغلجانک وقوردلرک
قارنده قاتلیدر سرخس ایله تربیه اولنوب استعمال اولنسه
زیاده نفعی واردر شکبینج درجهٔ ثالثه‌ده حار ویابسدر ولطفدر
فالجی اچار وقولنجی احتقان اولنسه دفع ایدر بوشش بوکرکلره الم
اولوب مثانه‌ده حصات اولسه ربع درهم اچلسه دفع ایدر د
باهه تقویت ویرر معده‌دن وامعا وسایر اعضادن آلامی دفع
ایدر وحیضی اچار ورق سذاب ایله قوتی زیاده اولور جمیع سموم قاتلنک
فازهریدر اما وشق ایله اصلاح لازمدر اولمزسه مثانه‌یه ضرری واردر

سلیخه درجهٔ ثالثه‌ده حار ویابسدر محلل ریاح غلیظدر شربتی
معده وجکر اچون موافقدر بولی وحیضی ادرار ایدر بیمک افعی
زهرین دفع ایدر لکن امعایه ضرر ویرر اصلاحی کثیرا ایله سنبل
درجهٔ اولاده حار ودرجهٔ ثالثه‌ده یابسدر مفتح ومحلل ادرار ایدر
مقوئ دماغدر ودافع خفقان ومفتح سده وکبد ومقوئ معده‌در
اغز رایحه‌سن خوب ایدر یرقان وطحال اچون اعلادر طبیعتی
قبض ایدر بوکرکه مضردر سوسن ابیض زنبقدر درجهٔ اولی‌ده حار
ودرجهٔ ثالثه‌ده یابسدر سحق اولنوب طلا اولنسه عقرب
صوقدوغنه نافعدر وطحالک اورامنه موافقدر لکن مصدعدر
اصلاحی کافور ایله‌در حرف الشین شعیر درجهٔ اولاده بارد ویابسدر
غداده بغدایدن اقلدر اریه نک صوبی صولیغندن زیاده غدا ویرر
لکن نفخدن خالی دکلدر نفخی کشنیزدر حرارتنک صوبی کوکسه
واوکسورکه وچکیده طلا ایله ویتقی ایتمک ایله دافعدر اما معده‌یه
مضردر شبث ترکیسی طوراق اوتیدر درجهٔ ثانیه‌ده حار ویابسدر
یمکه مداومت ایتمک بصری ضعیف ایدر لکن اخلاطه نضج ویرر شونیز
ترکیسی قره چورک اوتیدر درجهٔ ثانیه‌ده حار ویابسدر رجالندر نجیدر
ومحللدر بیلری قطع ایدر وسکلری که باشی بلورمش اولا واشغه
اینمش اولا قاطعدر وبهقه ویرصه استعمال اولنسه زایل ایدوب
وقورتلری وصوغلجانلری بالخاصه قتل ایدر بوندن برمقدار سحق
اولنوب خمیر ایله کوللره وضع اولنسه بالقلری مبهوت ایدوب
طشره چقارر قاورلمش وکتان بزینه سحق اولنوب قوقمق زکام
ونزله‌یی زایل ایدر وبورندن اقیدوب دفع ایدر شهدانج ترکیسی
کندرتخمیدر برنوعی مرجمک کبی درقابی شکلنده اولور اول سعدالخیدر

نیلوفر در ما سرجویه طبیب حرارت ایچون ایو در خصوصا صداع
مولم اولوب الم ویرسه دفع ایدر واویخو کتورر دیمشدر شقایق
النعمان بری وبوستانی اولور برتیسی کلنجک چچکیدر بستانیسی
معروفدر ایکی نوعک بله طبیعتلری درجهٔ اولاده حار ویابسدر محلل
ومنضجدر جلا جزئیسی وار در اگر کل شقایقی تازه قوز قبوغیله
بریرده بشوروب خضاب اولونسه صاچی وصقالی سیاه ایدر
عصارهسی آق دوشن گوزه اکحال اولونسه قلع ایدر ابن رضوان
نقل ایدرکه برکیمسنه متواترا قرق کونه دک بر درهم شقایقی
برص وبهقدن بفضل الله شفا بولور خصوصا لمش وجرب
وقوبا ایچون زیاده مبارکدر شقرديون رومیلرا شقردیون دیرلر
ترکیسی یبان صرمسیغیدر غایتله حار در بولی ادرار ایدر قیناذوب
صوینی عقرب ویلان صوقنه طلا ایتسهلر زهرلرین دفع ایدر سینهنی
کیموس غلیظدن پاک ایدر ایکی درهمی مسحوقا عسل ایله الحلیسه
قروح امعا وعسر بول ولذع معده ایچون مبارکدر دفع ایدر اگر سرکه ایله
ازوب نقوب طلا اولونسه وجعین تسکین ایدر عورت کندوده
کوتورسه حیضی اچار یابس اولدقده مضردر اصلاحی عسل ایله در
ورانیخ ایله در شبیطرج ترکیسی زرکله دیدکلریدر صاحب منهاج
هندیسی وبحریسی اولور دیمشدر لکن پارسیسی وروبیسی دخی اعلادر
طبیعتی جالینوس نقلی اوزره درجهٔ رابعهده حاردر وشیخ رئیس ابن
سینا برص وبهق وجرب ایچون تشریب الوب سرکه ایله قیناذوب
طلا اولنورسه دفع ایدر دیمشدر ادویهٔ مناسبه ایله ربع درهم
مقداری اکل اولونسه وجع مفاصل ایچون زیاده مبارکدر طحاله
تدبیر مسبوق اوزره طلا اولنمق صلابتین دفع ایدر ورفع ایدر یراغن

برزم مقصود در کندر تحمیدر حار ویابسدر یللری تحلیل ایدر لکن منی
قوریدر وباشی آغریدر براغی مسکر در اسرار دیدکلری بادکار در اکل
ایدهنی بنکی بطان قلبی مغزدر شلجم شلغمدر حار ورطبدر
خلط غلیظدر دایما اکل ایلمک بصره قوت ویرر وپشمشی نقوبه
وصوقدن اولان چتلقلره نافعدر تخمی جلا جتندن اقویدر شاهترج
ترکیسی شاهتره در درجهٔ اولاده بارد ودرجهٔ ثانیهده یابسدر
سدهلری فتح ایدر ومعدهلری قوی ایدر وقانی صاف ایدوب
پاک ایدر اویوزه وکیچیکه نافعدر ر دایدر وطبیعتی یومشادر شنکاغی
ترکیسی قالقان دکیندر معدهیه وکبده ودلجکه وحمیات عفنهیه
نافعدر مطبوخنی آغزن ایلیهلر ترف ودم ایچون مبارکدر دفع ایدر
شاه بلوط ایوسی کوچک اولوب قوری اولاندر واچنده
چوروکی اولمیاندر بلوطک اختلافی چوقدر اصحی بودر که معتدل
اوله وغذای صحیح ویره وهاضمه معین اولوب خفقانی وسموملتی
دافع اولا ضرر ویرمدوکین رجا ایدن کمسنه قند ایله اصلاح ایتمک
گرکدر شب ایوسی بیاض اولوب یمانی اولاندر طبیعتی بارد
ویابسدر قان هر نه موضعده که کله بغلر وناسوری اکل ایدر دیشلره
نافعدر ومقوئی کبددر چوغی مضر وقاتلدر شاهسفرم حبق کرمانیدر
ایوسی سغر رنگنه شبیه اولاندر طبیعتی درجهٔ اولاده حار ودرجهٔ
ثانیهده یابسدر خاصهسی فضلات دماغی تحلیل ایلمکدر اگر اوزرینه
ماء بارد رش اولنوب محرور المزاج ایچون استعمال اولنسه حرارتی
دفع ایدر وورقنده قبض لطیف واردر سدهٔ دماغی آچه
سینهدن وریهدن بلغم لزجی پاک ایدر وداء الفیل ایچون
طلا اولنسه نافعدر ماء بارد ایله مبلول اشم اولونسه منوم در مصطکی

قیناد وب طوروب تخمی یاغیله قولاغه طمزسلر حمیین و ترضن
دفع ایدر کذلک پراغن دق وسحق ایدوب اندوز یپراغنی داخی
خلط ایدوب مدقوقاً عرق النسا یه اورسلر تحق ساعتده وجعین
تسکین ایدر غرایب اعمالدندر مطبوخنی دیشلری اغرین اغزنده
طوتسه ساکن ایدر قویا که ترکیدر سرکه ایله قیناتش شیطرجی صافی
اولدوغی حالده طلا اولنورسه دفع ایدر شربتی بر مثقالدر لکن
ریه یه ضرر در اصلاحی مصطکی ایله در بدلی فوخ و پیخ کبردر
تیز خشک معروفدر طبیعتی حار و معتدلدر فعلی ترنجبیندن
اقویدر ایوسی شفاف اولوب صمغ مانند اولاندر **حرف
الصاد صندل** مشهوردر ولایت چیندن کلور ایکی صنفدر
بیاضدر و قرمزیدر اکثر صاروسی دخی اولور اول ینه بیاض
صنفندندر درجۀ ثانیه ده بارد و یابسدر موادی منع ایدر و اورام
حاره یه و صداعه و یورک اویناسنه فایده ایدر کرک یتی
ایلمک ایله و کرک اچمک ایله موافقدر خصوصا معده یه زیاده
نافعدر و مفرحدر **صعتر** ترکیده کوکو اوتی دیدکلریدر سکز
نوعدر اکرچه سیبن ایله یازلمق کرکدر شعیره ملتبس اولماق ایچون صاد ایله
موخ و شیخ صاد ایله یازمشلر درجۀ ثانیه ده حار و یابسدر
محلل و ملطفدر یللری سورر و نفخی زایل ایدر و اطعمۀ غلیظه یی هضم ایتدیرر
و رطوبت معده یی تخفیف ایدر و بولی و طمثی ادرار قیلور بصر
ضعیفه حدت ویرر و وجع ورکه فایده ایدر اچمک ایله بو مذکور
یلکدن نافعدر **صمغ** اغجلرک غداسی فضله لرندن حاصل اولور
بشورمک و تخفیف قلعی تشانندندر خصوصا عربیسی اولا بو عربی صمغ
و هند باکوکنی اصلادوب لعوق اولونسه خشونتلری دفع ایدر و قارنی

طوتر و امعایی قوی ایدر **صاب** قثاء الحمار در ترکیسی قرغه دولکیدر
عصاره سنی شمع عسل و دهن لوز ایله بریرده مرهم ایدوب خلط
اولنوب شربت اچمکه قادر اولمین قارننه طلا ایدرسه اطلاق
هیستر در **صبر** اوج نوعدر اسقوطری و عربی و سمجانیدر ایوسی
اسقطوری اولاندر سقطره ساحل یمنه مجاذی بر جزیره در اهلی
انی دین و ساحلدر صبرک ایوسی جکر رنکنده اولاندر طبیعتی
درجۀ ثانیه ده حار و یابسدر جهت معده ده جمیع دوادن
نافعدر کوزده و دماغده و یورونده ورملر اولسه منع ماده ایدوب
نفع ویرر و دماغ و معده یه نافعدر دیمشلر عروق و اعصابدن
اوساخی پاک ایدر و ذهنی صاف قیلور لکن صبری سرمار اسرد
و کرمارد کرمده استعمال ایتمک کرک کمرزمان معتدل اولا که نوللنه لر
حاصلی ایارجات و معاجین ایچون چوق استعمال اولنور اما بواسیره
ضرر در بلکه موجب بواسیردر فی الجمله افسنتین و مصطکی مصلحیدر
صمغ الاجاص ارک صمغیدر کهنه ارک اغجلرندن جمع اولنور ریه
و سینه ایچون نافعدر اکر شرابه اصلادوب و الجلسه مثانه و بوکرکده
اولان طاشلری پاره لر سرکه ایله اصلادوب واز و با وغلاجقلرک
ترکینه واغزلرنده اولان خرده چبانلره و جراحتلره نافعدر و
اصلاح ایدر الحال ایله کوزه چکلسه روشنالسن زیاده ایدر اما
طحاله ضرر در اصلاحی قند نباتدر **حرف الضاد ضمیران**
اول شاه تره عراقی دیدکلری عشبدر دیمشلر عند التحقیق شاهسفرم
دیدکلریدر لونی سبز در کرمانی و صاحب جامع فودنجدر لکن تجربدر
دیمشلر و لیکن سهو ایلمشلر در طبیعتی خشک در مجرور المزاجه موافقدر
اکر کلابه خفظ ایدوب یا خود اصلادوب باشه و صدره اورسلر

حرارتن دفع ایدر و یانمش یره نفع ویرر قولاغه طمزمق دخی نافعدر
ضبع ترکیسی سرتلاندر لحمی حار و یابسدر لحم کلب بونک نظیریدر
اگر سرتلانک بر دیشنی بر شخص کوتورسه اکا کلب اورمز اگر او دیشی
کوزه چکسه‌لر بیاضن دفع ایدر اگر یاغی بواسیره طلا اولنسه
دفع ایدر **ضب** کلردر نجاستی کلف و نمشه طلا ایلسه‌لر زائل
ایدر کوزه آق دوشسه چکسه‌لر قطع ایدر **حرف الطاء**
طباشیر درجهٔ ثانیه ده بارد و درجهٔ ثالثه ده یابسدر قلبی تقوی
ایدر و یورک اوینامسنه فایده ایدر که حار اولا خصوصا توحشه
وغصه‌یه و بایلمق که صفرانک انصبابندن حاصل اولور تسکین
ایدر عطش والتهاب معده‌یی دافع و مانعدر فی الجمله صفرانک
معده‌یه دوکلمه‌سن منع ایدر و شول اسهاله که صفرادن اولوب
زحیر مثالنده مولم اولا قطع ایدر و شول حماره نافعدر که حاد اولوب
محرق اولا **طین ارمنی** کل ارمنی دیدکلریدر اولکه بو طین ارمن
ولایتلرنده بولنور ایدی شمدی هر یرده بولنور اولدی مقبولی
ارمن اولاندر درجهٔ اولاده بارد و درجهٔ ثانیه ده یابسدر قانی
حبس ایدر تجفیفی غالبدر سوالجیلره و طاعونلره اچمک ایله فایده ایدر
واعضاده عفونت اولسه سورسه‌لر منع ایدر سیله و قوصمغه فایده‌سی
واردر **طرقا** ترکیسی یلقون دیدکلریدر مطبوخی چبانلره و طحاله و دیش
اغریلرینه نافعدر اگر ابزن قلنسه رحمک سیلاننه و اسهال قرمنه‌یه
نافعدر اگر قبوغنی یا کلز اسهال اچون اکل ایدرسه‌لر دافعدر
طرانثیث بر نوع منتره مشابه عشبدر ایوسی بیاض رنک اولاندر
قرنی و قافنی و هر سیلان ایدن موادی حبس ایدر و قلع ایدر و اعصابه
قوت ویرر **طحلب** بوستانلر دولابلرنده بیشل یوسون مثالنده

اولان

اولان قوربغه تخمیدر طبیعتی درجهٔ ثالثه ده بارددر قانی علتلر
اورام حارّه‌یه طلا اولنسه دفع ایدر اگر نقرس و وجع مفاصل
کرم اچون ییقی اولنسه غایتله نفع ویرر زیت ایله قینادوب
اعضایه سورلسه و یا ضماد اولونسه نفعنه نهایت یوقدر **طرخون**
معروفدر ایوسی بستانیدر تازه اولا طبیعتی ثانیه ده حار و یابسدر
قوت محدره ده غالبدر ابن ماسویه حار و یابسدر دیمشدر
اگر سهل الحکمه قادر اولمیوب کوکلی دونرسه طرخون چینمک ایله
لطیف اچلور و غثیانی دفع ایدر و معده‌یه قوت ویرر لکن بد
هضمدر بوغازه ضرردر و شهوت کثیری طعامدن قطع ایدر و عطشی دفع ایدر
اصلاحی کرفس ایله در ضررین دفع ایدر **طیهوج** ترکیسی چلدر ایوسی
سمیز اولوب زمان حریفده دوتلمش اولاندر طبیعتی معتدلدر حرارت
شکم اچون اعلادر ناقهلره مناسبدر اگر اصحا اکلنه ادمان ایدرسه
مانند هریسه زیاده بشوروب یمک کرکدر زیرا غداسی نوعا غلیظدر
طین مختوم بر بالچقدر که آق دکزده لمیه اطه‌سنده چقر اوزرینه
مهرلدکلری اچون مختوم دیرلر طبیعتی حرارتده و برودتده معتدلدر
تفریحی اولدوغندن ماعدا تریاق سمومدر و ذخیره استعمال
اولونسه مناسبدر خصوصا حمیاتده استعمال اولنورسه زیاده موافق
و مناسبدر **حرف الظاء** ابن بیطار بو حرفده خیلی اشیا تحریر ایلمشدر
لکن استعمالنده اطبا نوعا اهمال اوزره اولمغله بز دخی ترک ایلدک
حرف العین عسل درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر جلاسی و تنقیه‌سی
واردر جاذبدر عفونتی منع ایدر بدنه سورلسه کهله عارض اولمغه مانع
اولور ایرکلی چبانلره فایده ویرر ظلمت بصره نافعدر معده‌یی بارده
غسل ایدر و اشتها ویرر و اسهال ایدر **عنب** تازه اولورسه قبوغی

بارد ویابسدر واچی حار و رطبدر جکر دکی بارد ویابسدر غداسی
لطیفدر مقویدر اولمش اوزوم هرچند خامندن انفعدر آونک
اوزومی زیاده اعلا در ظرفیندن هوا نفوذ ایلدوکچون خصوصا آونک
اولوب زمانی بعید اولا اوزومک وعاء مثانه یه ضرری وار در رطوباتی
تحلیل ایلدوکیچون **عاقرقرحا** درجۂ ثالثه ده حار و یابسدر سدّه کی دماغ مبتلا
اولانلک سدّه سنی اچار و بلغمی معده دن زایل ایدر اگر ضماد اولونسه استرخاء
عصبه نافعدر مزمن دخی اولورسه قیناد وب صویی ایله غرغره ویرسه
دماغدن بلغمی وریحی تنقیه ایدر عرق النسایه مفیددر ریه یه ضرردر اصلاحی
مویزج ایله در **عدس** مرحمکدر قبوغنده قبض وار در صوین الوب
توت شرابیله ازوب غرغره ویرسه خناقه فایده در حرارتده و برودتده
معتدلدر لکن درجۂ ثانیه ده یابسدر هرکه ایله اکل اولونسه شقوق که بردندن
عارض اولا نفع ویرر سویقی نقرسیچون ضماد ایلمک نافعدر اگر اکلیل
الملک ایله واچ یاغی ایله ورم چشم اوزره که حرارتدن اوله اورسه
تسکین ایدوب تحلیل ایدر و معده یه تقویت ویرر جالینوس قرحمکک
صویی خناقه نافعدر لکن سودا تولّد ایدر اکل ایلمک سببدر دیمش خصوصا
اکلی ادمان ایدن کمسنه نک وقعه سی پریشان اولوب دم غلیظ تحصیل
ایدر اعصابه خود ضرری چوقدر ایمک جدام اولمغه بادی اولور و گوزک
نورینی ضعیف ایدر و سدّه لر حاصل اولور عسر بول اصحابنه ضررلیدر
حیضی طوتر و هضمی بددر معده یه قوّت ویرر گرچه آماس سدّه ایدر اصلاحی
چغندر واسفاناخ وکشنک جو ایله در **عصفور** ترکیسی کنجد دیرلر دماغی
قوی ایدر و منی یی ارتورر طبیعتی ثالثده حار و یابسدر رطوبت غریزیه سی
ایچون ضرر در صفرا تولّد ایتدرر اصلاحی بادام ایله در **عقیق** بارد و یابسدر
خفقان قلب ایچون مبارکدر رکله داخل اولسه قوّت باصره یی زیاده ایدر

فاتی

خاتمی گوتورن کمسنه نک اوزرینه دیوار یقلمز بو معنا خاصه در طبیعت
دکلدر **عنب الثعلب** ایوسی عند التحقیق مکیدر که حولان دیه کلریدر
بعضیلر درجۂ ثانیه ده بارد در دیمشلر اما درجۂ اولاده بارد در درجۂ
ثانیه ده حار در اورام حاره یه طلا اولنسه نافعدر صوبیله ازوب
غرغره ایلمک اورام دهان ولسان ایچون اعلا در انحداره بالخاصه
مفیددر و منومدر و گلاب ایله ازوب ضماد اولونسه صداع حارّی
زایل ایدر گوزه چکلسه باصره نک قوّتن زیاده ایدر کبد و معده ایچون
غایتله موافقدر شربتی اون درهمدن یگرمی درهمه وارنجه در البتّه
اصلاحی شکر ایله در و شکر اولمایجق ضرر در **عناب** حکمۂ خفیه در که شجرۂ
عناب بامر الله الملک الوهاب اوتوز یل مرور ایلمک ایله میوه ویرر
بو فقیر تصفیه ده چوق تاثیرین مشاهده ایلدم سلف تقیه ایلمه مشلر
الحق حار در دیمشلر اما معتدلدر اگر چوق استعمال اولنورسه قانی غلیظ
ایدوب قطع ایدر لکن سینه یه و ریه یه موافقدر معده ده و امعاده اولان
سدّه لری فتح ایدر حرارتدن اولان سعاله اعلادر اکثارندن بلغم
تولّد ایدر هضمی عسیردر اصلاحی قوشش اوزومی ایله در جالینوس بن
عنابدن نفع گورمدم دیمشدر نقل اولنان خواص متأخرین عندنده در
الله تعالی اعلم **عنبر** اوچ لوندر اشهب در و خشخاشیدر و سیاه در
گرچه کا مبلوع دیرلر عنبر حقنده ارباب تواریخ و خریطه چوق سوز سویلمشلردر
حقیقتده ولایت هندک سواحلنده دریایه قریب یرلرده بر نوع
آری بال یاپوب التی آی مدّ و التی آی جزر اولدقده مذکور زنبورلرک
یاپدوغی عسللری مومیلری ایله دریایه دوکلدکده سمک عنبر دیمکله مشهور
اولان بالق یو ور اوکه ازلمیشدر هضم ایدر بر نچه ساعتدنصکره قی ایدر
مبلوع بو نوعدندر و بر قسمی که هضمی قریب اولدوغی محلده قی اولنمشدر

خشخاش سبدر اوتکه چوق یبوب فی الحال قی ایده بالغک امعاسی رایحه‌سی
تأثیر ایتمیش اولا اشتهبدر فی الجمله مقبول اولانی دخی بودر زیرا چربدر
عنبر حقنده چربدر دیمک دهانتی غالبدر دیمکدر و کافور مضرتن دفع
ایدر اما کافورک مضرتن دفع خیلی مشکلدر همان چاره عنبر استعمال
اولنمقده بر مقدار کافور شم ایلمک کافیدر و بر مقدار ماء الشعیر یاخود
شراب بنفسج استعمال اولنسه مناسبدر و عنبر ثانیه ده حاردر مقوی قلب
و دماغدر حواسه ایچون قوت ویرر روحه عجب نفوذی واردر زیاده
ایدر شربتی بر دانقدر اکثار ایدنده ضرر مفرّ در حرارت ویرر کافور
مصلحیدر بویله ایکن امعایه ضرردر نفعین رجا ایدوب مضرتن دفع
ایدن اولاین دیّن شمنده کافور و اکلنده صمغ عربی ایله اکل ایلمک لازمدر
عود بو دخی اوچ نوعدر ماوردی و دویداری و قماریدر ماوردی اشربه
و معاجین ایچون و دویداری صداع ایچون اعلادر قماری سنک
و غیری سنک ایوسی سیاه و ثقیل اولانیدر اگر صویه قویوب باتراسه
غایت ایله اعلادر جمله سنک طبیعتی درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر
سده لری اچار و معده یه و قلبه تقویت ویرر اگر معده ده رطوبت اولورسه
زایل ایدر نصف درهم مقداری عود قماری یمک مقویدر و ذوسنطاریایه
کیدکه ترکیبی بعر نسق صیر ندوسیدر نافعدر و دماغ گرم ایچون ضرردر اصلاحی
کافور ایله در بختیشوع طبیب سفل امعایه ضرردر اصلاحی کلا بله دردمندیدر
حرف العین غبیرا ترکیسی اکده دیدکلری یمشدر اولا ده بارد
ثانیده یابسدر دیشلر خاصه ده آلوچ ایله فرقی یوقدر ذکری سبق ایلدی
غاریقون درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر محلل و منقطعدر اخلاط
غلیظه‌یی مسهلدر سودا و صفرایی اسهال ایله پاک ایدر و بلغمی
ازاله قیلور سده لری اچار ملطفدر نوعا قبضی واردر ایوسی بیاض اولور

خفیف

خفیف اولاندر ترکیده قوطان کوکی دیرلر عصبک فضولن پاک ایدر
و اورام مفاصلک جمله سنه نافعدر خصوصا عرق النسایه و صرعه
و ربوه و یرقانه فایده ایدوب دفع ایدر سرکنجبین ایله طحالک انواع
اورامنه نافعدر شربتی ایکی درهمدر ادرار بول شانندندر غافث
درجهٔ اولاده حار و درجهٔ ثانیه ده یابسدر بعض اطبا معتدلدر
دیمشلردر سدّه کبدی اچوب صلابت طحال و جگری منع ایدر و اسکی
حمالره و ریش امعایه فایده قیلوب صفرای سوخته‌یی قوپارر شربتی
نیم مثقالدر طحاله ضرردر اگر انیسون ایله اصلاح ایلمدین استعمال
ایدرلر ایسه ضرردر حرف الفاء فضه کمشدر ورقنی خفقان ایچون
دواء مسک ایله استعمال ایلمک بی نظیردر قلبی قوی ایدر او یوزه
وکیچیکه فایده ایدر فستق ایوسی شامی سیدر طبیعتی درجهٔ ثانیه ده
حاردر بونده رطوبت فضلیه واردر قلبی قوی ایدر و جگرک سده لرینی
اچوب ذهنی ذکی ایدر فجل که طوپدر غدای قلیلدر و بلغمیدر
لکن تلطیفی واردر تخمی تلطیفده اشددر تحلیل جهتندن مفیددر
یوزده سیاه نقطه لره چکیدلر اولوب ضربه دن اثر اولسه و بهق
اولسه فایده ایدر و کوکلی دوندرر اگرچه هاضمه معیندر اما کندی
هضمیله خیلی عسیردر فوتنج ترکیسی یارپوزدر درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر
لطیفدر محللدر عصاره سنی ایچمکله قوردلری و صوغلجانلری قیرر حقنه
اولونسه حیاً و میتاً اخراج ایدر اگر شاف اولونسه انتصابه و یرقانه
فایده ایدر ریقی اولونسه جراحته مفیددر عرق ادرار ایدوب جذامک
مقدمه سنه نافعدر لکن قوت جماعی کسر اگرچه بلغمی ایدر و یلری تحلیل
ایدر اما باهه ضرری زیاده در چندان استعماله رغبت اولونمز
مکرسه دن زیاده الم زده اوله لر فقاع ترکیسی بوزه و آنک امثالیدر

ایدر لکن رعشه یه و فالجه دهنن سورمک ایله فایده ایدر هر مرض که
عمقدن جذبه محتاج اوله عرق النسا وغیری کبی فایده ایدر بولی وطمثی قوتله
ادرار ایدر و قوتلری اولدروب شهوت جماعی تحریک ایدر بولی وطمثی
چقارر چقعغه وبرتکه کرک عضلاتده وکرک غیری محلده اوله مفیددر
دهنی استرخاء عصبه ویرودتنه مبارک ونافعدر **قنطریون** ایکی
صنفدر برنیک یراغی بیوکدر توزکه اشنک قولاغی دیرلر حار ویابسدر
جلاسی وقبضی وار در وتجفیفی وار در لکن جفافی لذعسزدر مطبوخنی استعمال
ایلەلر پارەلنمش اتلری بتورر وجمع ایدر وطمثی ادرار قیلور اما جنینی
اف دایدر ومیت ایسه چقارر جراحتلری اوکلدر وقانی دوکننه فایده
ایدر ضیق النفسه فایده سی مقرردر شول اوکسورک که اسکی اولا انجمک
فایده ایدوب دفع ایدر قیناد وب صوینی احتقان ایلسلر عرق النسایه
اعلادر غلیظ خلطلری چقارر سدەیی فتح ایدر طحالک صلابتنه
ضماد اولنسه فایده ایدر **قرنفل** معروفدر ولایتنده یاسمن کبی بتر
ثانیه ده حار ویابسدر جکره ومعده یه و دماغه نافعدر **قراصیا**
ترکیسی کراسدر طتلوسی حار ورطبدر معده دن تیز اینر تخمه ایدر واخاء
معده یه سبب اولور سریع الاستحاله اولمغله قیتی خلطی بولورسه اکا استحیل
اولور منحوش اولانی اعتداله قریبدر اکشیسی کوشنه در بارد ویابسدر
معده ده اولان بلغمی تخفیف ایدر قبضی وار در کلکره سی کثیفدر وبطی الانحداردر
صمغی قصبه رییه ده خشونت اولسه تلیین ایدر شرابی ایله مثانه ده
اولان طاشی پاره لر **قرطم** درجه ثانیه ده حار ویابسدر سینه یی
پاک ایدر وآوازی صاف ایدر عسل ایله استعمال اولنسه بلغمی قوپارر
شیره سی مقوی باه در اکر معده ده اخلاط بسته اولورسه تحلیل ایدر
قولمک دانه سنک شیره سی اکرچه مسهلدر لکن معده یه ضرردر اصلاحی

انجیر ایله در **حرف الکاف** **کافور** درجه ثالثه ده بارد ویابسدر
رعافی قاطعدر شیشلره که استیدن اولانا نافعدر وصداع که حار
اولا فایده ایدر اغزده اولان سلیخه فایده ایدر واوکچوبی کیدرر
شمندن آدم تیز توجه اولور وقوت جماعی قطع ایدر کافور چی دیرلر
برنوع سیاهه قریب اولور اندن بر قیراط اکل ایدن کمسنه نک
هرکز ارککی قالمز **کهربا** نوعا حاردر حامل عورت کوتورسه
اوغلانی حفظ ایدر بعضلر درجه ثانیه ده نوعا یابسدر دیمشلر
قان توکورسنی وقان کیده نی خلاص ایدر قلبی قوی ایدوب خفقانه واسهاله
وذخیره موافقدر **کثیرا** تقاد دیرلر براغاجک صمغیدر ترکیده
کتره در سعالی اچون لعوق اولونسه اعلادر طبیعتی بارد ویابسدر خشونت
صدره وریه یه نافعدر اکال واد ویه مسهله اصلاحنه داخل اولنور
کمون ایوسی کرمانیدر حار در ثانیه ده ویابسدر ثالثه ده ریاحی رد ایدر
وتحلیل قلور بونک تلطیفی وتجفیفی وقبضی وار در عسر بوله وانتصاب
نفسه نافعدر جراحتلری بتورر ویاپشدررر ومثانه ده وبوکرکده اولان
طاشلری پاره لر ویللری جدا طاغیدر وفایده ایدر **کراویا** معروف
ومشهوردر درجه ثانیه ده حار ویابسدر لوخسه عورتلره شربت ایله
قینادوب اچمک اعلادر یللری رد ایدر کمونده اولان لطف بونده
یوقدر لکن بونک خفقانه نفعی وار در قوتلری اولدرر **کمات**
ترکیسی منتردر حدیث شریفده الکمات من المن وماءها شفاء العین
وارد اولمشدر منترک من اولماسی اکلمدن بتدوکیدر اکلنده قطع
نفع یوقدر زیرا غلیظدر سوداوی امراض تولید ایدرر یوقدر اشیا
یوقدر خصوصا انواعی چوقدر بعضنده سمیت دخی وار در ایوسی
ایکروسی زیاده قرمزی اولوب باری سیاه اولا بذرا اکل ایلمکده خوف

وار در که فالج و سکته و قولنج حاصل اولا لکن صویی کوزه اعلا جلا ویرر
منشک تریاقی شراب صافیدر اچمین یمک کرکدر **کیره** درجهٔ
ثانیه ده حار و یابسدر محلل و مقطعدر نوعا جلاسی واردر پشنک
غداسی آزدر تازه سی غدا ویرر قوروسی فالجه و اویوشمغه فایده ایدر
طلاغه و ربوه انفعدر اخلاط غلیظه یی استفراغ ایدر خامی قورتلری اولدرر
خصوصا صاحب القرع دیلانلری کرانان بلبیوب بو غازینه کتمش اولا
اخراج ایدر اکر صو ایله و سرکه ایله قیناتوب مضمضه ایلسه لر
دیشلرک و اغزک اغریسنه فایده ایدر **کرفس** درجهٔ اولا ده
حار و درجهٔ ثانیه ده یابسدر نفخی تحلیل ایدر و دزلدر وجعی تسکین
ایدر و اغز قوقوسین تطییب ایدر و صرعه قطعا یرامزدر ملکه محرکدر
اوکسوروکه فایده سی واردر جکره و طلاغه و بوکرکلرک اغریسنه و استسقایه
و عسر بوله فایده ایدوب مثانه دن طاشلری پاره لرکبه عورتلره ضرری
واردر ادرار ایدر و کنچون اوغلانی دوشرر و طمثی تحریک ایدر جماعه قوت
ویرر **کلیه** ترکیسی بوکرکدر طبیعتی بوسته مایلدر خلطی یرامزدر وهضمی
بطیدر ایوسی اوغلاق بوکرکیدر **کرشش** ترکیسی تاوق داوردک
جکریدر بو جمله دن کرشکله جکری یولوب پاک اولدقدن صکره دیشلرک
یکنی اولوب ضرسه سورملکه وجعین تسکین ایدر و قودز کلبک جکرین
صرع دایله مبتلا اولنه یدرسه لر خلاص اوله **کزبره** ترکیسی کشنشدر
بارد در اولاده و یابسدر ثانیه ده قبضی واردر بدنی اویوشدرر
او جاعی تسکین ایدر اسی شیشلری و خنازیری تحلیل ایدر و معده که حار
اوله قوی ایدر و خفقان حاره یه نفع ویرر خصوصا معده ده طعام اکشیسه
یمک ایله دفع ایدر مضرو علرک طعامنه چوق قویوب یدوره لر تا نغدر
باش دوتمک و کوز قرمق اچون اعلادر یابسی قوت جماعی کسر و منی

قورودر چوق یمک کوز قرردر **کمثری** ترکیسی ارموددر
ارموددن غلطدر بارددر اولاده یابسدر ثانیه ده قابضدر
بولی حبس ایدر و موادی تسکین ایدر صفرایی و عطشی ساکن قیلوب
معده یی قوی ایدر فی الجمله مبارک میوه در **کراع** ترکیب پاچه در
غداسی لزج تولد ایتدرر لکن فضولی قویدر اوکسه که مفید در خصوصا
هضمه صالحدر **کاکونج** معروفدر درجهٔ ثانیه ده بارد و یابسدر خاصه ده
عنب الثعلب دن قویدر خاصه سی یرقان ورشیش و مجاری بوله
پاک ایتمکدر ربوه و عسر النفس و صلابت بواسیره نافعدر **کبابه**
معروفدر درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر محلل و ملطفدر جکرده و بو
کرکده سده اولسه اچوب مجارئی پاک ایدر و مثانه ده بوکرکک
طاشین پاره لر و صوتی صاف ایدر اکر بلغمدن بوغازده خشونت
والم اولسه بیاض شرابله قیناتوب صباح صباح اچلسه نافعدر اکر
چه مثانه یه ضرردر لکن اصلاحی مصطکی ایله در **کرنب** نوع آخردر
لکن بونده مراد لهنه در مقبولی نبطیدر اولاده حار و ثانیه ده یابسدر
مفتح و ملین و محللدر نضجی قویدر رعشه اچون نفعی واردر اثنا
شرابده اکل اولنسه سرخوش ایلمز عصاره سنی بورونه چکسه لر رایحه
ودرمنی دفع ایدر قود وزام دوغنه ضماداً و اکلاً نافعدر معده یه
ضرر در اکلندن پریشان واقعه کرلور کاه واقع اولور کوزه ضرردر
بخار ویرر اصلاحی سموزاوت ایله در **کندر** ترکیسی کونلکدر
ثانیه ده حار اولاده یابسدر بلغمی حماله اعلادر ذوسنطاریا
کبد اچون موافقدر باش جراحتلرین اوکلدر صاحب ذخیره کبلغمدن
اولا مرصافی و زعفران ایله معاً شاف ایلمک دفع ایدر **حرف**
اللام لسان ثور حرارت و برودتده معتدلدر نوعا حرارتی واردر

درجهٔ اولاده رطب و درجهٔ ثانیه ده بارددر لعوق اولنه اوغلنجقلر
اغزنده اولان سوجلیاره فایده ایدر خصوصا اغزده یا نغن اولا یکه
محرق اولا قلبی خود قوی ایدر خفقانه و توحشه و سوداوی مرضلره
واوکسوروکه نافعدر شکر ایله اولیجق مبارکدر انفع اشیادر **لسان**
الحمل ترکیبی شکر لو براقدر بارد و یابسدر و قابضدر قانی قطع
ایدر و سیلانی منع ایدر حرق آتناره و شرایه و جمره یه فایده ایدر
خصوصا یرامز چبانلره و نار فارسیه ضماد اولونه دفع ایدر ودیقی
ایلمک مفیددر داء الفیله منع ایدر و نفث دمویه نافعدر
و ورقی جکرسده لرینی آچر بر مشهور عشبدر **لوبیا** بوکرجه در
یابسدر بونده رطوبت فضلیه واردر و خلطی رطب بلغمیدر اکلنده
نفخ مقرردر آدمه بیهوده دوشلر کوسترر کوک و آق جکره ایودر
طمثی ادرار ایدر اصلاحی فلفل و توز و سرکه ایله و خردل ایله در **لوز**
که بادامدر طتلوسی معتدلدر رطوبته مایلدر آجیسی حاردر طمثی
ادرار ایدر غداسی قلیله درلکن نضجی و جلاسی و تنقیه سی واردر
طتلوسی بو مذکورانک اضعیفدر آجیسی یوزده اولان چلیده فایده
ایدر شرابدن اول اللی دانه آجی بادام ییین آدم مست اولمز طتلوسی
سمردر و اوکسورکه و جکرسده لرینه و طلاغه مفیددر آجیسی داخی زیاده
نافعدر لکن هضمی مشکلدر اما جیدالخلط در آجیسی بوکرکلری و قاوغی
پاک ایدوب طاشلرینی پاره لر **لبن** سود در اوفضلی عورتک سودیدر
زیرا امجمکله و تکحیل ایله کوزه نافعدر هر حیوانک مدت حملی که انساندن
زیاده اوله سودی یرامزدر انساندن صکره لبن بقریدر و لبنک مائیتی
حاردر تلطیف ایدیجیدر و پاک قیلیجیدر و لدغی یوقدر افتیمون ایله
انچلسه صفراء محترقه یی و سوداء یی اسهال ایدر لبن حامض بارد و یابسدر

تازه سود بارد و رطبدر بعضلر حار و رطبدر دیمشلردر سود
کیموسلری تعدیل ایدوب قوی ایدر و بدنی قروح باطنیه دن پاک
ایدر و منی زیاده ایدر و قوت جماعی تحریک ایدر بومعنا لبن حامضده
دخی واردر حتی هضمه قریبدر امزجه یابسه یه نافعدر اگر معده ده
صفرا اولمز ایسه بلغمیلره ضرر ایدر زیرا حرارتلری قصیردر اما پیرلره
ترطیب ایدوکیچون عسل ایله یمکا علادر البته سود نفاخدر
کمرقینده لرآغریطی الانهضامدر و ردی الخلطدر اصلاحی عسل ایله در
هر سود یرامزدر احشایه سده ایدر خصوصا سده جکرده اولا
آل دوه سودی عکسیدر سده یی اچار و استسقایه نفع ویرر و سود
نسیان یابسه و بواسیره علاجدر لکن دیشلره ضرر ایدر و دلک
ایدر حاصلی دیشه و دیش اتنه دسکره و باش اغریسی اولانلره واشی
دوشنلره و قولاغی کورلینلره ضرردر اکثارمی ظلمت بصری مورثدر
اوکسورکه و نفث دمه وسیله دوه سودی نافعدر خصوصا طلاق
برکلکنه زیاده مبارکدر چوق ایچمک دوه سودی کهلیه پیدا ایدر
شکر ایله لونی خوب ایدر و بدنی سمر درامدی سود مائیت و جبنیت
و سمینیتدن مرکبدر دوه بقرو کجی سودی رقیقدر مائیتی چوقدر ایکک
سودی سمنولدر بلی اوکسورکه نافعدر که ذات الریه و سل خوفی اولا
زیاده مبارکدر بو فقیر کندم تجربه ایدوب چوق نفعن کوردم **لحم**
معروفدر افضلی کنج قیون اتیدر و کوچک بزاغو اتیدر بعده اوغلاق
اتی نافعدر فضول جهتندن اوغلاق افضلدر و هر نوع حیوان سیاه
اولیجق اتی نافعدر و لطیفدر هر حیوانک ارککی و سموزی اعلادر آرق
و یاشلی اولانی یرامزدر قزل است که سموز قیوندن النه غایت ایله
الطفدر و خفیفدر و کچی اتی بیوسنده غالبدر و هضمی عسیردر دوه

الی قلیل الغذادر و عسر الهضمدر قزدر طوشن دخی کذلک حار و
یابسدر قویروقی یاغی رطبدر بر غذادر که بدنه تقویت ویرر قریب
الاستحاله در بر بیانک یبوستی غالبدر یعنی سنک رطوبتی زیاده در
و ایچ یاغی و شحم یاغی یاردلر در قرنی تلیین ایدر و غداسی
قلیلدر صفراوی مزاجلری یوبشوب قاون چکردکی ایله مخلوطاً
اولورسه یمک اعلادر و محرور المزاجه یاز اوتلرنده و بهارلرده یه‌لر
ضرر دیمک اولمز موافقدر اوردک اتی کثیر الغذادر هر چند تاوق
قدر اولمز صفراتی اویوزه و تمرکویه و جذامه و داء الفیله و طلاق المغه
باعث در بر غلیظ اتدن بو مضارلر تولد ایدر یبان صغری و قیونی و یبان
ایشکی اتی غلظتلری ایله سریع الانحدار در خنزیر اتی العیاذ بالله تعالی
سریع الهضمدر و کثیر الغذادر لکن خلط لزج تولد ایدر **لادن** درجهٔ
ثانیه ده حار در و اوائلده یابسدر لطیفدر و محللدر و منضجدر علل رحمه
شیاف ایتمکله نافعدر قیللرک دوکلمه سنی منع ایدر یوکی بتورر شول
چبانلرکه اوکلمز اوله مرهم اولونسه اوکلدر **لک** درجهٔ ثانیه ده حار
و یابسدر خفقان و استسقایه و یرقانه و درد کبده ایچون نافعدر سده
جکری آچر معده یه قوت ویرر کبده و سعاله نفعی وار در معجون لک
سعال قرمنه اعلادر شربتی بر مثقالدر طلاغه ضرر در اصلاحی مصطکی
ایله در **لؤلؤ** انجو در ایوسی بیاض اولوب دلوکی اولمیاندر ملطفدر
خفقان و درد دل ایچون نافعدر و دافعدر خصوصا غم و قساوت ایچون
جیلی تفریحی وار در نفث دم ایچون ایکی قیراط مسحوقاً و مصولاً استعمال
اولونسه مبارکدر مثانه یه ضرر در اصلاحی مرجاندر **حوفالیم مصطکی**
ساقزدر درجهٔ ثانیه ده حار و یابسدر کوملکدن زیاده محللدر و قابضدر
بویله ایکن تلیینی وار در بلغمی رقیق ایدوب تلیین ایدر و چینه‌مک بلغمی باشده

جلب ایدوب پاک ایدر او کسورکه دقان توکورمکه فایده سی وار در
معده یی قوی ایدر و قوت ویرر کونلک طاغیدر ساقز تحریک ایدر
کگرمک ایله یللری پریشان ایدر و بلغمی زایل قیلور اوچ درهمی مسحوقاً
اسی صو ایله ریقاً استعمال اولنسه ایکی اوچ مجلس عمل اولنور لکن محرور
المزاجه ضرر در **مغاث** اناکوکنه مشابه هنددن و بغداددن
کلور بر دوادر درجهٔ ثالثه ده حار و درجهٔ ثانیه ده رطبدر مقویدر
اعضایی مسمندر و قوت جماعی محرکدر **ملح** مراد اندرانی سیبدر حار در
ثالثه ده یللری کسر ایدر و اخلاط جایده لی زایب قلور یا تمشی دیشلری
پاک ایدر ملح عدل ایله استعمال اولنسه لونی خوب ایدر و فضولی
اسهال ایله اخراج قیلور طعامک انحدارینه ملح محرکدر تیز اینددرر و معین
اولور ادویهٔ مسهله الحاق اولونسه سوداینی قلع ایدر ملح اندرانی
خاصةً بلغم خامی قوت ایله اسهال ایدر قره طوز بو ذکر اولنان
کیفیتده اغلبدر **ملوخیا** مصره مخصوصدر درجهٔ اولاده بارد
و درجهٔ ثانیه ده رطبدر جگرک سده لرینی فتح ایدر **مشمش** درجهٔ
ثانیه ده بارد و رطبدر چکردکنک یاغی حار و یابسدر بواسیره
فایده ایدر بوزرد آلونک خلطی سریع العفونتدر مبلولی عطشی تسکین
ایدر و معده یه موافقدر فی الجمله شفتالودن لطیفدر و نافعدر تازه سی
چوق یمکدن حمالر حاصل اولور **موز** عربستانه مخصوصدر ایوسی
یمنده اولور غایتله خوش ده در کثرت اکلندن سده لر حاصل اولور و
معده ده ثقیل اولور صفرایه و بلغمه بحسب المزاج نافعدر حرقت صدره
و بوغازه اعلادر منی زیاده ایدر بوکرکلره مناسبدر بولی ادرار ایدر
نانخش ترکیبی نیک و فراخ دیرلر قیوغی چماشی یوسنه مایلدر و قبوغی
چتمشی رطوبتده و یبوستده معتدلدر خلطی محمود در مقشرده بقله کبی

عسرالحداری یوقدر بونك دخی نضجی وجلاسی واردر دبقلة جوهرندرکن
بونك نضجی کثیردر اصلاحی جزئی عصفور ایله بشورمکدر اعضاده اغری
اولورسه نقی اینمك ایله دفع ایدر اگر اعضابدندن ایرسه بکمز ایله بونك
اوتنی خلط ایدوب یقی ایدرلر حقیقی فی الحال یرینه قونلسه وجعی دفع ایدر
اما جماعه ضرردر **مرزنجوش** ترکیسی صچان قولاغیدر درجهٔ ثالثه ده
حار ویابسدر لطیفدر ومحلل ومفتحدر دردسر اچون وفلج اچون صوایله
قینادوب غرغره ویرلسه موادی تنزیل ایدر وعصبه قوت ویرر
ودماغده اولان رطوبات زایده یی پاك ایدر مثانه یه ضرردر اصلاحی
بقلة الحمقادر **مشك** درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر مقوی دماغدر
ومعتدلدر رطوبت چشم اچون کحله داخل اولسه زیاده نفعی واردر معاجین
واشربه ایله یمك قلبه قوت ویرر خفقان بارده نافعدر وتریاق سمومدر
خصوصا بیش وانك امثالی ایله اولا لکن دماغ گرم اچون ضرردر اصلاحی
کافور ایله در **مومیا** ایکی نوعدر برنوعی حکمای سلف بنی آدمی کفنلیوب
تربیه ایلمشلر در مصرك جمیع مغاره لری مملودر برقسمی دخی معدنیدر
بدخشان ونیشابورده اولور کیمیا مقوله سیدر ملوکدن غیری کیمسه لر
آز مالك اولورلر درجهٔ ثالثه ده حاردر محلل وملطفدر اورام بلغمیه یه
نافعدر تحلیل ویرر فیرق وصنق وضربه وسقطه اچون اچوریلوب روغن
ساده ایله ضماد اولونسه آلامی دفع ایدر معدنی مومیایی برحبوبك
ایاغنی قیروب برقیراط اچورسلر فی الحال یورر وحرکت ایدر بوغلنسه
کمسور غطامك مابینده مومیا داخل اولدوغی کوریادر بوفقیر گندم
کوردم بوغزده ورم ویاخناق اولسه ایکی قیراطن سرکنجبین ورب توت
ایله ازدوب غرغره دن صکره یوتسه دفع ایدر سعال اچون آب عناب
ویاآب کشنك جو ایله برمقدار ایادام یاغی خلط ایدوب اچورلسه فی الحال

واوزرینه

واوزرینه مرهم قیروطی سورلسه نافعدر مثانه یه وعقرب صوقدوغنه
طلا اولنسه زیاده انفعدر **ووف آلتون نرجس** زرین قدح
دیدکلریدر کوکی نقره دن موادی جذب ایدر بالخاصه وتخفیف ایدر وجلا
ویرر یاغی که زهرندن اولور یاسمین یاغی گبی در اما اضعفدر بونك یاغی
یوزده اولان چکیده وقزل نقطه لره فایده ایدر کوکی داء الثعلبه اعلادر
وشده دماغی فتح ایدوب چبیدر صرعه فایده سی واردر حار اولان
باشلری کرك شمی کرك غیری طریق ایله استعمالی اغودر وقولنجی هیجان
ایتدرر **سنبل** جید درجهٔ ثانیه ده یابسدر وقابضدر قان
کیدنه نافعدر چکیده وبهقه جلا ویرر ودفع ایدر باشی چاخنلری ییراغی
اوکلدر **نسرین** ترکیسی یباکلنك بیاضیدر حار ویابسدر فعلده
یاسمین گبی در اکثرش دانه سنی بین آدمه اعلا مسهلدر قوردلری قیرر
وقولاق چکلمه سنه وکورلمه سنه ودیش اغریسنه وچکه اغریسنه نافعدر
سده که بوروندن دکلرنده اولا آچر قوت شامه یه استعداد ویرر
نمام ترکیسی مارسمه دیدکلری اوتدر حار در ثالثه ده ویابسدر اولده
کهله لی اولدورر وبار دورلره فایده ایدر تیلرغس که ورم نسا بیندر
وفواق که اخقفدر بو اکیسنه دخی شراب ایله قینادوب اچسه لر فایده ایدر
خصوصا جگرك بار دورلرینه غایتله نافعدر **نیلوفر** ثانیده بارد
ورطب در منومدر صداع که حار اولوب صفراوی اوله دفع ایدر لکن
دماغی ضعیف ایدر واحتلامی کسر وشهوت جماعی قطع قیلور وشرابی
صفرایی اطفا ایدر ملطفدر سعاله وشوصه یه فایده ایدر **نعنا** ثانیده حار
ویابسدر رطوبت فضلیه سی واردر الطف بقولدر جوهر کبدی قوی ایدر
ومعده یی قیزدرر وفواق وغثیانی منع ایدر وهضمه معین اولور بلغمی و
دموی قوصمغی منع ایدر وقوت جماعه معین اولور برطوتم نعنایی ستة

قوسه لر کسلوب بیز اولمغی منع ایدر **نخاله** کپکدر حار ویابسدر اولاده
جلاء قوتیسی واردر وتلیین وتنقیه شانندندر شربتی بادام ایله وشکر ایله
یوده اوزره بوغازه واوکسورکه نافعدر شراب ایله رینک شیشلرینه فایده ایدر
نشا نشسته دربارد ویابسدر اولاده یونده تقویت وتلیین واردر
زعفرانله سورلسه یوزده اولان چکیدیکیدرر وشربت کبی الحبسی یوارلنی
منع ایدر صدره ده وکلمه دن الیقور وکوزک موادنک سیلانی منع ایدر
نبق دیار عربده بر مشهور میوه در اغاجنه سدره اغاجی دیرلر یپراغن
الوب قوریدوب سحق ایدوب موتایی انکله غسل ایدرلرمیشی طبیعتده
الوج کبی در انک اچون بیان اولنمدی **نارجیل** هندوستان قوزیدر
ثانیه ده حار در درجهٔ اولاده یابسدر غداسی زیاده در باهه قوت
ویرر تقطیر بول اچون نافعدر دهنی بواسیره فایده ایدر لکن معده یه نوعا
ثقیلدر **نانخواه** ترکیسی نخوه در درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر رشده یه
تحلیلی واردر فتح ایدر ومعده نک ثقلتنی دفع قیلور غثیانه نافعدر
کبد ومعده وطحال اچون اعلادر اوراقی دفع ایدر اکثر شراب ایله قینادوب
اچلسه بولی اچار بوکرلک ومثانه نک طاشلرینی پاره لر شول حمالرکه
بلغمی اولوب کهنه اولا دفع ایدر شربتی بر مثقالدر **نطرون** معروفدر
درجهٔ ثالثه ده حار ویابسدر حرارتی ثالثه ده در قولنج صبعیاچراخلاط غلیظه نی
رقیق ایدر هر نقدر قارت صغراتی اولسه برجزئی مقدار قونسه محرا ایدر
شربتی نصف مثقالدر لکن قلبه ضرر در اصلاحی بنفشه مرباسی ایله در **حرف**
الواو وج اکیر درازقدن کلور ساز کوکیدر درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر
ملطفدر اخلاط غلیظه یی ازاله ایدر وبولی ادرار قیلور طلاقی ایدر وصلابتی
دفع ایدوب تلیین ایدر کوزک طبقهٔ قرنیه سنده اولان عوارضه جلا
ویرر پایان اغرلرینه وقارن اغریلرینه فایده ایدر اکثر قینادوب صوینی آبزن

ایلسه لر رحمک اوجاعنه نافعدر **ورد** کلدر اولاده بارد وثانیه ده
یابسدر چچکندن دوکلدکدنصکره اولان دیلری اقویدر یونده نوعا
قبض واردر لکن قورودسنک قبضی زیاده در وبوکل مفتح در صفرایی
تسکین ایدر واعضاء باطنه یی قوی قیلور وکلک صویی بلغمی دفع ایدر
واچمک ایله مراق اغریلرینه نافعدر قوقمق صداع حاری ساکن ایدر وعطش
کتوروب صوصادر محرور الدماغ اولانلری تطبیب ایدر مرباسی سحجه
نافعدر ومعده یه موافقدر جگره نافع وهاضمه معین درکلی دوشیوب
اوزرینه یاتوب اویومق آدمی ضعیف ایدر وقوتت جماعی کسر معده نک
اغزینه کلبشکر اعلادر تازه سندن شربت اون درهم ادیلیجی اسهال
ایدر **حرف الهاء هندبا** ترکیسی کوینک در درجهٔ اولاده بارد ورطبدر
ویابس اولانی اولاده یابس ورطبی رطبدر بستانی سنک رطوبتی زیاده در
یازی نوعا حرارته مایل اولور کبدده وامعاده وعروقده اولان انواع
سده مرضلره نافعدر وهندبانک لطیف قبضی دخی واردر جگری
ومعده یی قوی ایدر هندبا محرور المزاجه برک موافقدر مبرود المزاجه
بالخاصه موافقدر قاورلمش اون ایله یورک اوینامسنه زیاده نافعدر
اکر یقی ایدرلرسه قلبی قوی ایدوب خیارشنبه ایله بوغاز شیشلرینه
واغریلرینه مناسبدر ودفع ایدر هندبانک سوتی کوز اغریسنه وظلمتنه چکسه لر
جلا ویرر وجعن دفع ایدر **هلیلج** اولی ده بارد وثانیه ده یابسدر
ییمه سی صفرایی سوندرر وبورک اوینامسنه فایده ایدر جذامه وبالنخولیایه
ووحشته دخی نفعی مقرردر طحالک صلابتنی دافعدر معده ده خشونت اکور
قوی ایدر سیاهی لونی صاف قیلور کابلی بخاره وعقله واستسقایه فایده سی
واردر سوداوی وصفراوی اسهال ایدر صاری هلیله صفراوی وازاجق
بلغمی اسهال ایدر وفایده ایدر **هلیون** مشهور در نوعا حرارته مایلدر بونده

جلا وتفتیح وسدده واحشا مؤثردر خصوصا جکرده ویوکرکده سده لر
اولا تحلیل ایدر وصاریلیغه ویورک اوینامسنه فایده سی واردر اکثنا رنده
نوعا کوکل بولانور ووجع ظهره نافعدر بوله وحیضی ادرار ایدر ولادتی خود
آسان قیلور ومنیٔ زیاده ایدوب جماعه اشتها ویرر **هزارچشان**
اوزوم صالقمی کبی بر دوادر هندن کلور درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر
بولی ادرار ایدر وطحالک صلابتنی تلیین وتلطیف ایدر اخلاط غلیظه یی
ازاله ایدوب پاک ایدر کچیکه واویوزه فایده ایدر وصرعه وزهرلو حیوانلر
صوقدوغنه نافعدر رحمک اورامنی دفع ایدوب فضولنی اخراج ایدر
حقنه ایله نفعی بی نهایه در **حرف الیاء یاقوت** دورت نوعدر
احمر وابیض واصفر وازرقدر جمله سنک تقویت قلبده زیاده قوتی
واردر روحی تقویت ایدر مفرحدر ومعتدلدر سمومات قویه ایچون خیلی
مقاومتی واردر **یاسمین** بو دخی اوچ قسمدر بیاض وصاری وکوکدر
درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر وملطفدر رطوباتی تلطیف ایدر بیرلره ذنی
نافعدر چوق قوقمق بکزی صارارر دماغی امراض بارده یه نافعدر **یبروج**
الصنم ترکیسی عبد السلامدر بر دوادر که آدم شکلنده در باشی
صاچندن کوکیدر روم ایلنده تورهقوبده پرین طاغی دیمکله معروف
بیلاقده چوق اولور ارککی ودیشیسی اولور عجب حکمتدر ارککک ذکری ودیشی
فرجی مشاهددر اعضاء انسانیه دن بر یرده نقصانی یوقدر حتی طرناقلرینک
دایره سنده هاله لری بیله ظاهردر ایچون بو یبروج الصنمی بولمق مراد ایده لر
کیجه ده اولدوغی یرده موم مشال شعله کورولر اکا نشان ایدرلر ایرته سی
واروب دورت یانینی اشترلر چکئی ایلشور بری قالدقده برایپ بارکینی
بغلرلر دینه شراب دوکوب براج کوپک بوغازینه ایپک برادجنی بغلیوب
اوشش دیو چاغوب بیروجی بیرندن قلع ایدرلر اول حالده کوپک اولور بویله

دوا اولمز حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک واقواق نام شجرده شکل
انسان خلق ایلدوکنه عجب شاهددر خاصه سی جنونه وتوحشه ومالیخولیایه
وصرعه وفلجه درشربتی ایکی قیراطدر آلتی قیراطی آلتی قیراط نبات ایله
اوچ شربتدر سنت اندام اولانه موافقدر ارککی ودیشیسی هر قنقیسی
مطلوب اوله اول نیته بر صاری والاجنه قویوب کوتورلسه مطلوب
بیقرار اولور اکر ایکی درهم مقناطیس دخی معا کوتورلسه مطلوبه جنون مقرردر
٨٩ سبحان الله العظیم الحکیم **تعالیم سته نک تعلیم رابعنک سفر ثانیسنک باب**
ثانیسی ادویهٔ مرکبه بیاننده در فی الجمله بعض قواعدی نقل اولنور امدی
دواء مفرد اوزره مرکب اختیار اولنمز مفرد بولونه کافیدر اما ترکیب
مضطر اوله وغیری ایچون اختیار ایده رز یا خود دواء مفردک خرمتی ایچون
یا طعمی کریه اوله وغیری ایچون یا خود قوتنک تقویتی ویا اضعفی ایچون اختیار
اولنور یا خود بعض دوا سریع النفوذ اولور انک ایچون ترکیب ایده رز
که بطیء النفوذ اوله اکر بطیء النفوذ اولورسه انکچون اختیار اولنور که سریع
النفوذ اوله یا خود مرض مرکب اولنور بر دوا بولیمزز که ایکی مفردلرینه مرضک
مقابل اولا که ایکی قوتدن بریسی اقوی اولور ایله اولسه تعدیل ایچون ترکیب
اولنور مخلوط قلنور ویا خود بیلورز دواء مفردک ایکی قوتی بر برینه
مقابل اولا لکن مرضک بر مفردنک قوتی اقوی اوله ایله اولسه تقویت
قلنور اول قوت اکا مقابل قلنور ایچون که دوالری ترکیب ایلسک هر برندن
شربتنک مقدارین اضافه ایله ایچون عوض مساوی اولسه ایکی ادویه نک
هر برندن بر جزء مقداری شربتندن آلکه اول اجزانک رسم معیتنی
اولا که اولورکه بعض مفردات مرکبده اصل اولور ایارجاته صبر کبی
ایچون اول مفردی که اصلدر اسقاط ایلسک مرکبه خلل کلور وترکیب
باطل اولور ایچون درجهٔ دوایی بلمک دیلسک اسیلکی وصوقلغی ایله جمع قیل

اجزاء حارەیی ویاردەیی منفرداتدن اسقاط ایلە مثلا اقلنی اکثیدن
الی بر جزؤی کە سبتی اولاعدداودیە یە کە اول درجەبە مرکبەدر بونک
مثالی شول دوادر کە مرکبدر حارّ فی الثانیە و حارّ فی الاولی درایلە
حارّ فی الاولی دە اجزاء حارەدن ایکی واردر زیرا اندە جزؤی حار واردر
معادل اولوراندە اولان جزء باردە و بر جزؤی دخی واردر کە انک
سببی ایلە حاردر درجۀ اولی دە و بونده بر جزء بارد واردر و حارّ فی الثانیە
دە اوج حارە و بر جزؤ باردە واردر جمع اولدی اجزاء باردەدن
ایکی و حارەدن بش جزء قچن اسقاط ایلسک بوندن ایکی جزؤی باقی قالور
اوج جزء بونک نصفی بر بچق جزءدە اولیلە مرکب اولور بر درجە و نصف
درجە حارّتدن قچن ترکیب ایلسک و بر بیرە جمع قلسک حارّ فی الثانیەدن
بارد فی الاولی ایلە ایمدی باردە ایکی جزء بار و بر جزء حار واردر
و حاردە اوج اجزاء حارە و بر جزء بارد واردر باقی اولور مرکب
نصف درجۀ اولی دە ترکیب ایلسک حارّ فی الرابعە و بارد فی الثانیە
دە و معتدلدن حارەدن بش اجزاء حارە اولور و باردەدن اوج
اجزاء باردە و بر جزء حار اولور و معتدلدن ایکی جزء اولور بری حارّ
و بری بارد قچن بر اسقاط ایلسک اقلّی اکثردن و باقی قلانی الیغوسق
درجۀ اولانک ثلثاندن مرکب اولور ایمدی قیاس رطوبتدە
و یبوستدە بو در حساب بومنوال اوزرەدر و قتا کە مقادیر ادویە
مختلف اولا اعظمی الورسن اصغرە مساوی قیلورسن قچن ادویەنک
درجاتنی بلنە مجموعی مرکبی اکا اضافت قیلورسن اکر مساوی اولورسە
مجموع مرکبە نظر اولنور جملەسنک درجەسی معلوم اولور اکر باقی
اقل اولورسە مرکبدن مساوی اولانی الورسن و حساب ایدرسن
اندن صکرە اضافە ایدرسنک اکر باقی مساوی اولورسە اقلّە مساوی

اولانک

اولانک جمعی قریب اولا مقدار واحدە کیفیتندە مساوی اولور
تعلیم رابعک سنۀ ثانیسنک باب اوّلی ادویۀ مرکبەدن مقدمات
علاجدە الزم اولان مرکبات بیانندەدر المغلی الحلو ٩٠
بو بر مغلادر کە فعلی اخف در و ضرری اقلدر محللە موافق استعمال
اولنورسە نفعی اکثردر عناب و سبستان اون بشر دانە بذر خطمی
و بذر خبازی و زهر بنفسج هر برندن اوچر درهم عرق سوس بر مثقال
نیلوفر بر مثقال پرسیاوشان و بذر رازیانج هر برندن بر درهم
جملەسی قیناددوب و سوزوب صویی استعمال ایدەلر المغلی المنضج
بو مغلا غلیظ خلطلری بشورر و مادەیە استعداد ویرر بذر کرفس
و بذر رازیانە و انیسون و بیان کوکی هر برندن بر درهم و دخی
چکردکی چیقمش قزل اوزوم و قوری انجیر هر برندن اون درهم
زهر بنفسج و بذر خطمی و ابە کومجی هر برندن اوچر درهم پرسیاوشان
بر اوچ اسطوخودوس ایکی درهم جملەسی قیناددوب و سوزوب
استعمال ایدەلر شمدنکیرو بر قچ نوع نقوع دخی بیان ایدەلم نقوع اولدر کە
بر قاچ اجزایی جمع ایدوب قیناتمیوب اصلادوب ادویەنک
قوتی چیقدقدنصکرە محرقلردە لازم اولان محللردە عمل اولنور نقوع
حلو زردآلو و عناب و اجاص هر برندن اون بش عدد نیلوفر
و زهر بنفسج هر برندن دورت درهم عدس مقشّر و پرسیاوشان
هر برندن اوچر درهم تمر هندی باء مرضوض بر مثقال اکر صفرا غلبە
دارایسە و حرارت زیادە ایسە یکرمی دانە اما سکنەارکی زیادە
اولنورسە زیادە لطیفدر تبرید و ترطیب و تصفیۀ دم و تفتیح سدد
ایدر بو نقوع اوکلکیدن مؤثردر و زیادە مبارکدر حمیات محرقە
و حمیات صفراویە و سوداویە ایچون غفلت اولنمیق کرکدر نقوع کامل

ومليّن عناب وسبستان وقزل اوزوم وقره اوزوم وانجیر
واجاص وزرداَلو وتیسی هر بریندن اون درهم وورد احمر وزهر بنفسج
ولسان ثور وپرسیاوشان هر بریندن ایکیشر درهم سناء مکی
اون درهم شیرخشک آلتی درهم آبر بارس اوچ درهم تمرهندی
اون ایکی درهم مقدماسنانک چوپلرین ارتلیوب شیرخشک ایله
برحره یه یاغلیوب سایر ادویهٔ مذکوره ایله برکیجه کامل اصلادوب
ایرتهسی برمقدار حرکت ایتدروب چناقده ایکن قینتدروب برنیم
کاسه مقداری ایچه لر ایکنجی کون کذلک برنیم کاسه ایچه لر اوچنجی کون
برخوشیجه قینتدروب وسوزوب نیم کاسه دخی ایچه لر تمام
اولورا اول کون وثانی کون ایچلس رعنا مقلاب اولورا دوچنجی کون
ایچلن اعلا ملیتسندر بوندن ایو وملایم شربت اولمز کرک خسته کرک
اصحا استعمال ایلسه لر جایزدر نفعه نهایت یوقدر نقوع الحامض
بونک فایده سی کذلک تبرید وترطیب وتصفیهٔ دم وتنقیهٔ
اخلاط وتفتیح سده ایدر وصفراوی اسهال ایدوب قطع ایدر
وعطشی تسکین وتبرید ایدر تمرتمش وعناب هر بریندن اون دانه
آجاص کبار بیدی دانه تمرهندی اون درهم نیلوفر بر درهم
زهربنفسج اوچ درهم منوال مشروح اوزره اصلادوب ایچه لر
نقوع مسهل بو نقوعک فایده سی صفراوی وبلغمی اسهال ایلمکدر
مثلا نقوع حامضه بش درهم سنا وبش درهم اهلیلج اصفر وبش
درهم بذرهندبا وبش درهم زهربنفسج قاتوب واصلادوب
وسوزوب یکرمی درهم عسل خیارشنبه واوتوز درهم شکر
ونصف درهم راوند وبر درهم ترنجبین وشیرخشک وبر درهم
روغن بادام قاتوب ایچه لر بی نظیر بلغمی وصفراوی اسهال ایدر

بوندنصکره برایکی نوع مطبوخ بیان ایده لم که علاجده تقدیم اولنان
اشیادندر مطبوخله منقلا بده فرق اولدرکه منقلاب ملایم نار ایله
جزئی قینایوب عمل اولنادندر مطبوخ کمال مرتبه قینایان ادویه یه
دیرلر مطبوخ آخر بو ترکیبه نقوع مسهلدن زیاده یکرمی دانه زرد
الو ویکرمی دانه سبستان ویکرمی دانه اهلیلج کابلی ویکرمی دانه چکردکی
چیقمش قزل اوزوم واون بش درهم اهلیلج اسود ودورت درهم
خطمی وآمبر بارس قاتوب اصلادقدنصکره اعلا پشوروب وسوزوب
ایچه لر زیاده نافعدر نوع آخر سوداوی اسهال ایدر جذام وحکه
وبهق ایچون ندر واخلاط محترقهٔ بلغمیه وسوداویه یی اخراج ایدر اهلیلج
کابلی که چکردکی چیقمش اوله واهلیلج هندی هر بریندن اوز درهم بسفایج
وسناء مکی وافتیمون ولسان ثور واسطوخدوس هر بریندن بش
درهم قزل اوزوم وبذرشاهترج وعرق السوس وبذرهندبا
هر بریندن اوچ درهم بذرکشوث بر درهم ورد احمر وبذررازیانج
بر درهم جمله یی اصلادوب دورتیوز درهم طلوصودة ربعی باقی
قالنجه قینادوب بعده سوزوب صکره یدیشر درهم عسل خیارشنبه
وترنجبین واون سکز درهم شکر قاتوب سوزوب بر قاچ درهم
بادام یاغی قاتوب ایچه لر تمدنکیرو برایکی نوع فتیل وحقنه بیان ایده لم
که خاصه سی طبیعتی تلیین ایلمک درخصوص امحرور المزاج اولا شکر
احمر بش درهم ملح بوره بر درهم شکری عسل ایله قوامه کتوروب
اجزایی قاتوب صرچه رمق قدر شافلر ایدوب روغن بادام ایله یاغلیوب
کوتوره لر نوع دیگر اولکیدن اقویدر زهربنفسج وسنا مکی بر بر
درهم بورق وسقمونیا هر بریندن ربع درهم شکر احمر وعسل هر بریندن
کفایت مقداری لازمدر کماسبق بر نوع فتیل داخی که بلغمی اسهال

بلیلجه

ایدر تخم حنظل و بوره ارمنی و سقمونیا هر برندن ربع درهم و عسل
کفایت مقداری حقنهٔ لینه سبستان اوتوز دانه زهر بنفسج و بذر
خطمی و ابه کومجی و شعیر مقشر هر برندن بر آوج عرق سوس و یازی
بر مقدار جمله یی قیناددوب و سوزوب اون بش درهم فلوس
خیارشنبه و یدی بتر درهم شکر و شیرج و بر درهم بورق قاتوب
عمل ایده لر بر مقدار زیاده جه عمل اراده اولنورسه ربع درهم
سقمونیا خلط ایده لر اکر حماسی وار ایسه سقمونیا قاتمیه لر حقنهٔ لینه نک
بر نوعی یازی صوینی قینادوب کی الممش اولا الممش درهم الوب سبق
ایدن حقنه نک اجزاسن داخل ایدوب و قینادوب عمل ایده لر
بر نوع دخی کر اولکیلردن احد در و مبارکدر یازی صوییی که قیناتش
دکی الممش اولا یوز درهم بسفایج و سنا مکی و قنطریون هر برندن
التشر درهم جمله یی تمام قینادوب و سوزوب فلوس و خیارشنبه
دن اون بش درهم قاتوب و ازوب بعده یدی درهم زیت حار
و اون درهم عسل و اون بش درهم شکر و ربع درهم بورق و محموده
قاتوب احتقان ایده لر بلغمی زایل ایدوب استفراغ ایدر و وجع ظهره
نافعدر حقنهٔ اخری لینه بر نوع لطیف حقنه در کم اولکیلردن احد و
اعلا در قولنجی و ریحی اچار نهایت ینه اولکینه زیاده اولنان بابونج و اکلیل
الملک و طوراق اوتی و بذر کرفس و رازیانجدر بو اوتلرک هر برندن
بر اوج مقداری داخل اولور خیلی لطیفدر تعلیم رابعک سفر ثانی سنک
باب رابعی شول مرضلر که بر عضوه مختص اولا اول مرضلرک سببلری
و علامتلری و معالجاتی بیاننده در جملهدن ابتدا ایلدوکمز امراض
دماغیه در امدی مزاج حارک علامتی بدن قتی قزوب و ادخونسز واقع
اولوب اضطراب و تشویش و اقعالنده خفت مشاهده اولنمقدر

عصه ٩٢

و تیز تیز قالقمق و کثرت کلام ایله مشغول اولمق و کوزی قزارمق و مبردات
ایله فایده لنمک و مسخناتدن ضرر کورمک بو جمله حرارت علامتلریدر
مزاج باردک علامتی بدن صووق اولوب و کسل اوزره اولوب
سست اولمق و ثقیل لک ظاهر اولمقدر خصوصا تخیلات اوزره اولوب
یوزینک و کوزینک اقلغی چوق اولمقدر و مسخناتله فایده لنوب
مبرداتدن ضرر کورمک بو جمله سی برودت علامتلریدر اکر رطوبت
غلبه ایدرسه کسل و نسیان و غلبهٔ نوم ایله آز ده اولمق منفرد در یبوست
غلبه ایدرسه بوزنک دلکلرینک قوریلغی زیاده اولوب سهر غالب
اولمقدر و اشیاء رطبه دن فایده لنمکدر بلکه رطب یاغلر ایله یاغلنمق
زیاده فایده قلمقدر امزجهٔ مرکبه نک علامتلری ایکی مزاجک علامتلرینک
امتزاجیدر اما مادیه نک علامتی صفرا ثقلت ویرمکدر و خشونتدر
و حرقت شدیده ایله زیاده اویانقلق پیدا ایلمکدر و یوز و کوزک
صاریلغیدر و اغزک آجیلغیدر قانک ایسه علامتی زیاده ثقلدر
و ضربان شدید در و شراینک شتمیدر و قزارمقدر و یوز ده
و کوزده طمرلر طولو طولو اولمقدر بلغمک علامتلری قاتی زیاده ثقلتدر
و نوم ثقیلدر و اتک کلشکلکیدر و طول مرضدر و زمانی ممتد اولمقدر
چوق اولمقدر و یوزک و کوزک لونی قرامتق اولمقدر بو مذکورات
امزجهٔ عارضه علامتلریدر رشمدنکیر و معالجاته مباشرت ایدرز تعلیم
رابعک سفر ثانیسنک باب خامسی انواع صداعدن صداع حار
و سا ذج بیاننده در اولا صداع یا حار یا بارد اولور بو ایکیسی دخی
یا ماده ایله اولور یا ماده سز اولور ماده سز سوء مزاجدن عارض اولان
صداع حارک سببلری حار غدالر یا خود حار دوالر یمکدن یا کنشک حرارتدن
و یا هوانک حرارتندن یا اسسی حمامده و یا آتشده چوق اوتورمقدن

سوداویتک علامتلری نعاسدر اولور
و فکر فاسد و وسواس ح

عصه ٩٢

ویا کوزل رایحه لو نسنه لر قوقمقدن اولور مسک کبی یا رایحه سی کریه نسنه لر
قوقمقدن اولور جند بیدستر کبی وچوق سویلمکدن وچاغرمقدن
وغضبدن دخی اولور علامتی مذکور سببلر بالفعل موجود اوله یاخود
کچمش اوله وعطشی قوی وباشی محکم اسی اولمق واغزنده تو کرک آز اولمق
وبورنی ودلی یابس اولمق وبارد نسنه لر خوش کلمک ونبض متواتر
وبول برز معتدل اولمق وقولقده کورلدی وفکرنده خلل اولمق وادیکونرلق
وصووق نسنه لردن منتفع اولمقدر علاجی شراب اجاص وتمر هندی
ویا شراب لیمون هر قنغیسی اولورسه نیلوفر شرابی ایله یاخود بنفشه شرابی ایله
ایچه لر ویار دیرلر ده او توره لر ویاشه کل صوییله سرکه اوره لر اکر صاحب
صداعک ایکی اللرینی وایکی ایاقلرینی اووب ودوکه بلدوکی قدر اتنی صونک
ایچنه وضع ایته لر زیاده نافعدر بو صداع حارک علاجلرندندر اقراص
مثلثه یی ماورد ایله حل ایدوب آلنه سورمک بیسکن ومنومدر وصداعه
فایده ایدر ساکن اولمق وراحت اولمق وحرکاتی ترک ایتمک وقلت
کلام وتلیین طبیعت ایچنکه صداع مشتد اولسه دکمه بر علاجه قابل اولمسه
محوفدر سرسام حاره مؤدیدر اولوقت طبیعتی حقنه لینه ایله اسهال
ایتمه ده مبالغه ایده لر اتی یمکدن ومعجونلردن وصوغان وصرمسق یمکدن
احتراز ایده لر ترویح الارواح صاحبی عبد اللطیف تبریزی صداع
قزلوردن افیون توقنی بن تجربه ایتدم بوندن ایو نسنه بولمدم دیر

باب سادس صداع بارده ساذج بیاننده در

ماده سز سوء مزاجدن عارض اولان صداع باردک سببلری بارد نسنه لر یمکدن اولور
قارلی ویوزلی خوشابلر وصووق صولر ایچمک کبی وصووق هوایه طوقنمق
کبی وبالجمله اشیاء بارده یه ملاقی اولمقدن اولور علامتی باشنی
برودت ادزره اولمق وثقیل اولمق واغرینک طرفنه مایل اولمق وباشنه

حار نسنه لر خوش کلمک وساکن اولمق وزکام اولمقدر علاجی شراب
اسطوخدوس ماء حار ایله ویا معجون اسطخدوس یا مغلای حلو ویا مغلای
منضج یاخود کلیشکر دیره لر ومرزنکوش ونرجس ومسک وعنبر ولادن
ویاسمن قوقوله ده لر وکندس ایله اقسرده لر وحمامه کیره لر واتنی نرلر ایله
واسی کپک وبلح مدقوق بر بز توبره ایچنه قویوب باشی اوزرینه
قویه لر وآتشه قرشو او توروب باشنی واقفجه قزدرمق غایت
نافع ومجربدر ویابابادیه واکلیل الملک ومرزنجوش ضماد ایده لر یاخود
بونلاری قیناد وب صوینی اسیجقله نطول ایده لر وبخارنه یوزینی
طوته لر وجمیع مبرداتدن احتراز ایده لر سوت وتازه بالق ویاش
یمشلر کبی وهواء بارد کبی باش اغریسی اکر حار اکر بارد دیر مقدار سداب
وبر مقدار رازیانه تخمی بو جمله سن یومشق دوکوب بر مقدار حنا
واسی صو ایله تعین ایدوب طبانی التنه ضماد ایته لر باش اغریسین
کیدرر مجربدر اکر سدابی دوکوب وصفوب صوینی طبانه سورسلر
باش اغریسنه کافیدر مجربدر حکماء هند زردآلو چکردکنک ایچنی
دوکوب اسیجق صو ایله تعجین ایدوب شقیقه طلا ایدرلر ایمش صداعی
تسکین ایدر ایمش غفلت اولنمیه بو فقیر زردآلو چکردکنی نیچه کره تجربه ایلدم
عجب مؤثر کوردم وبش قاشق حنا وبر قاشق دوکلمش خردلی سرکه ایله
ویا اسی صو ایله یوغوروب باشه اسیجقله اورسلر غایتله نافعدر
بر خاتون اوچ ییلدن زیاده صداعه مبتلا اولوب هرنه علاج ایدر
مفید اولمیوب عاقبت علاج مذکوری ایشیدوب بر کره ایتدکله
بفضل الله تعالی خلاص اولوب ایرق باش اغریسی کورمدم دیر اما اول
خاتون سرکه یرینه اسیجق صو ایله یوغوردم دیدی

باب سابع صداع دموی بیاننده در

کلدک ایدی قاندن اولان صداعک سببلری

باشنك طمرلری قانله طولمقدر علامتی لون قزل وبدن ثقیل وکاهل
اولوب طمرلر کرلمك ویوزده وکوزده ثقلت وحمرت وحرارت
اولمق وکرنمك واسنمك واویومق واویور کبی حالت اولمق ویورغون
کبی حالت اولمق وکاهی ادنی سبب ایله بورنندن ودیش اتلرندن
قان کلمك وقاروره بولانق وقزل اولمق علاجی قیفالدن فصد
ایدوب ویا اینجکدن حجامت ایتمك وطبیعتی تلیین ایتمکدر اکر
چقن قان قاره وبولانق ویا قوتی قزل وغلیظ اولوب قوت وسن
وفا ایدرسه چوق اقیده لر والا قوته کوره اقیده لر ومطبوخله طبیعتی
تلیین ایده لر وماء شعیر ایچوره لر وعناب ومرجمك شورباسی
ویره لر وباشنه کل صویی ایله بر مقدار سرکه سوره لر وبر شیشه ایچنه
قویوب قوخولیه لر کافور قوقلق دموی صداعه عجایب نافعدر
لحوم اکلندن وشرب شرابدن وحار غدالر ودوالر ییمکدن احتراز ایدوب
وحمامدن اجتناب ایتمك کرکدر اکر قیفالدن فصد ایدوب ومزبور
تدبیرلری ایتدکدن صکره ینه وجع باقی قالورسه ویوزده وکوزده
امتلا وحمرت ظاهر اولورسه بورون طمرندن واالن طمرندن فصد ایده لر
والا حجامت ایده لر وصاغندن قصد ایده لر وانجکلرندن حجامت
ایده لر ماده اسفله منجذب اولسون ایچون وتمرهندی ایله نیلوفر
شرابی ایچه لر وماء اجاص ایچه لر یاخود یابس کشنش ییه لر شکر ایله یوداخی
تنکس ایده ر بنفشه ونیلوفر وکل وصندل شم ایده لر تعالیم سننه نك
تعلیم رابعنك سفر ثالثی سکز بابی مشتملدر باب اول صداع صفراوی
بیاننده در اما مره صفرادن اولان صداعك سببی صفرا چوق حقنوب ٩٢
باش طمرلرینه طولمقدر علامتی وسبب سابقی اطعمهٔ حاره واشربهٔ
حاره یی چوق استعمال ایلمکدر ودایم اویخوسز وآج اولمقدر علامتی

بودرکه یوزك لونی صفرته مایل اولور وباشی علولنمك وعطش
قوی اولمق وداغزاجی اولمق ونبض سریع واشتها ساقط اولمق
واویخوسزلق وبولی ابتداده ناری ووقت تزیدده ابیض
ورقیق اولمقدر زیرا ماده لی دماغه چقر علاجی صداع حار
ایچون مذکور اولان ایچه لر وسکنجبین ایچه لر وحقنهٔ لینه ایده لر
ومطبوخ فواکه ایله ویا سنامکی ایله صفرایی اسهال ایده لر ویره
اناعه نام رساله ده ایدر طبانی التنه بنفشه یاغیله طوز قاتوب
سورمك واوتمك همان ساعت کیدرر وجمیع طتلولردن وحمامه
کیرمکدن خصوصا حمامده وکنشده چوق اوتورمقدن وقوی حرکتدن
٩٢ احتراز ایده لر وصندل وکلاب ونیلوفر قوخولیه لر باب ثانی
صداع بلغمی بیاننده در اما بلغمدن اولان صداعك سببی
باشنك طمرلری بلغم ایله طولمقدر وسبب سابقی بارد ورطب
غدالری چوق ییمك در وتخمه اولمقدر وغدا عقبنجه حمامه کیرمکدر
علامتی باشنك اغرمقدر وثقیل اولمقدر واغریسی اکثر طرفنه
مایل اولمق ویوزده وکوزده حمرت اولمق ونبض بطی اولمق وقاروره
بیاض وبولانق اولمق واغزده وبورنده رطوبت اولمق وحواسی
مکدر اولمق وباشنه اسی نسنه لر اورسه لر خوش کلمکدر علاجی
اولا بلغمه نضج ویریجی شربتلر ومغلیلر استعمال اولنه که صداع
بارده مذکوردر بعده بلغمی اخراج ایده لر قی ایله واسهال ایله و
اطریفیل صغیر وکابلی مرباسی استعمال ایده لر فی سکنجبین وطوراق اوتلیه
کرکدر وغدایی تقلیل ایدوب آجلغه صبر ایده لر صوق صو ایچمکدن و
تخمه اولمقدن وهر صوق نسنه دن وترشی وبالق ییمکدن صقنه لر
بعد التنقیه یا بابونه واکلیل الملك ومرزنجوش وطوراق اوتی هر برندن

بر رطوم الوب لبش رطل صو ایله قینادەلر بعده سوزوب صوینی
ابریق ایله باشنه دوکەلر یاخود بر سونکر ایله یا بر بز ایله باشنه ایسجقله
قویوب تکرار تکرار و کندسی محکم سحق ایدوب بر پاره بزه قویوب
بعد التنقیه قوقەلر اقشردوب دماغی پاک ایلر رطوبت زائده‌یی
تخفیف ایدر و باشنی آتشه قرشو طوتوب وافرجه قزدرمق غایت
نافعدر و بالجمله صداع بارده‌ده مذکور اولان علاجلرک جمیعسی
بویله نافعدر غفلت اولونمیه بو اصل صداع زیاده فرمن اولسه
مخوفدر آدمی کور ایلر العیاذ بالله تعالی ولقوه و صرع و فالج و سکته ایلر
کرکدر که بو امرده اهمال و تکاسل ایتمیەلر اکر ابتداده علاج ایلرلرایسه
آسانلق ایله دفع اولور و الا صکره عسیر اولور شیخ قانونده ایدر که
باشده دایما ثقلت ماده اولمغه دلالت ایدر لکن صفراویه‌نک
ثقلتی آز اولور و سوداویه‌نک زیاده اولور و یبوستی اکثر اولور دمویه‌ده
ثقلت اکثرنده اشد اولور بلغمیه‌نک خود ثقلتی جمله‌سندن ارتق
اولور و بورندن دکلرنده رطوبت اولور **باب ثالث صداع سوداوی** ٩٤
بیاننده‌در اما شول صداع که سودادن اولا سببی باشنک طمرلری
سودا ایله طولمقدر سبب سابقی سودایی تولید ایتدریجی غلیظ غذالری
چوق یمکدر رحمک و بوکرجه و بقله و صغر لحمی کبی **علامتی** بدن نحیف
و یابس و رنکی کموده مائل اولمقدر و اویخوسزلق و وجع خفیف
اولوب چوق فکر ایلمکدر و عطش و التهاب آز اولمق و نبض اینجه و بطی
اولوب و قاروره آق و رقیق اولمقدر **علاجی** اولا معجون اسطوخدوس
و شراب اسطوخدوس ایله سودایه نضج ویروب بعده سودایی اسهال ایدەلر
مطبوخ افتیمون و یا مطبوخ سینا ایله و بسفایج و سنا مکی معجونی
ایلەلر دفعاته فرمن سوداوی و بلغمی صداع ایچون غایت نافعدر آق

شمس الدین خضر بلرینک مجربتندر ستانک ایو حبه‌سن الوب ضعفی
شکر ایله معجون ایدەلر غیری نسنه قاتمیوب هر کره ایکی اوج درهم
مقداری ییەلر عجایب نافعدر جمیع سودایی تولید ایدر یجی نسنەلردن
حذر ایدەلر یا صدرمه و مرجمک و بوکرجه کبی و حمامه کیروب باشنه
ایلیجق صو قویەلر و بابونج و اکلیل الملک و بادرنجبویه‌یی طتلو صو ایله
قینادوب صوینی باشنه ایسجقله نطول ایدەلر جالینوس ایدر بن
فرمن سوداوی صداعده خردلی قاوروب باشه اوردم و باغین
دخی سوردم خلاص ایدر ایدی صداع فرمن ایچون خردل استعمالنک
طریقی صداع باردوسا دیجده ذکر اولنمشدر اول محله منظر اولنه **باب**
٩٥ **رابع صداع ریحی بیاننده‌در** اما غلیظ ریحدن اولان صداعک
سببی بودر که ضعیف حرارت غلیظ ماده‌یه متعلق اولمغله غلیظ
بخارلر حادث اولور قچن حرارت زایل اولسه بخار دخی زیاده غلیظ
اولوب ریح حادث اولور دخی غلیظ و منضج غدالردن و سوء هضمدن
اولور اما ریاح حاره‌یی موجب اولان شرب خمره مداومت ایتمکدر
و اخلاط حاره‌نک بخارلریدر اما ریاح غلیظه‌نک علامتلری وجع
بر یردن بر یره انتقال ایلمکدر و قولقلرده کورلدی اولمقدر
و وجع صداع خفیف اولمقدر و طمرلر قاتی اولمقدر و بیون طمرلری
کرداج دیرلر طولمق و کرلمکدر و انک علامتندر قلت ثقل یا عدم
ثقل و اصول عینده تمددوشدر و دوار اما بخار حارک علامتلری
صداعک هیجانی و قوتیدر شربت خمر عقبنجه و سخونت اخلاطک
علامتلری اغذیۀ حاره‌یه مداومت ایلمکدر **العلاج** ریاح غلیظه‌دن
اولان صداعک علاجی نطولات محلله در بابونج و اکلیل کبی
و شموم مانده مسک و عنبر و لادن و مرزنجوش کبی صوین بورنه طمزمقدر

و دایم حمامه کیرمکدر آجله ومفتحلردن بقله و بوکرجه ولهنه کبی ومبخرلردن
کرفس وصوغان وصرمسق واسرار کبی اجتناب ایتمکدر وطبیعتن
تلیین ایتمکدر خصوصا حقنهٔ لینه ایله که انده ریاحی ملطف ومحلل شیلر
اولا بابادیه وطوراق اوتی وبوی تخمی کبی وانجرهٔ حارهدن اولان
صداعک علاجی مادهٔ بخاره استفراغ اولنمقدر انجره اسفله میل ایتمکیچون
واطراف بدنی بغلمقدر مثلا ایکی بازولرینی برک بغلیه لر اماکه مواد
انده منجذب اولا انجره حبس اولنمقدر باشنه کشنیز وسکر ایله باب
خامس معده شرکتیله اولان صداع بیانندهدر معده شرکتیله
اولان صداعک علاجی قی ایتمکدر واطریفل صغیر استعمال ایتمکدر
وکابلی مرتابسی یمکدر باب سادس صداع خماری بیانندهدر صداع
خماریده قی ایدوب سرکنجبین اچمکدر وطبیعتی تلیین ایتمکدر شراب
تمرهندی واجاص اچمکله وانجره منع اولنه شراب لیمون ورمان
ایله وقورق شرابی ایله وقورق صوینی اچمکله اندنصکره حمامه کیره وباشنه
صداع بارددهٔ مذکور اولان نطول ایله نطول قلنه وایکی ایقلرین
اووهلر باب سابع صداع استفراغی بیانندهدر صداع یبسی دخی
دیمشلردر اما کثرت جماعدن ورعاف سرفدن وکثرت اسهالدن
اولان صداع صداع یابسدر علاجی حمامی دق علاجیدر تقویت
راس ایله مثلا نیلوفر وبنفشه وکل قوقهلر اما انجرهٔ بدنیهدن اولان
صداع صداع رجیدهٔ مذکوردر باب ثامن صداع سددی
بیانندهدر اما شول صداع که سددهلردن اولا اخلاط غلیظهدن
اولور علاجی صداع بلغمی علاجی ومفتحات استعمال اولنه سرکنجبین
بذوری کبی ونرجس قخولیه یاخود قاورلمش چورک اوتی قخولیه کاه
اولور صداع دماغده قور ومتولد اولمقدن اولور اما نادر واقع

اولور علامتی بورونده پیرامز قوتی اولور وقور وحرکت ایتدکجه
دماغ قازنور کبی وحرکت ایدوب وآج اولیجق وجع زیاده اولور
ساکن اولیجق وجع دخی ساکن اولور علاجی دماغی ایارجاتله تنقیه
ایتدکدنصکره شفتالو یپراغی صوییله یاخود نرجس صوبی ایله یاخود
ترمس صوبی ایله ویا سرکنجبین صبر ایله سعوط قلنه ویا جمله علاج
دوددوده بطنده مذکوردر تعالیم ستهنک تعلیم رابعنک سفر
رابعی طقوز بابی مشتملدر باب اول ضربه وسقطهدن اولان صداع
بیانندهدر اما ضربه وسقطهدن اولان صداعک علاجی طبیعتی تلیین
ایتمکدر کرک اسهال ایله کرک حقنه ایله وفصددر اکر تحمل
ایدرسه مادهٔ طرف خلافه متوجه اولسون ایچون وایکی قوللرینی بغلیهلر
وباشنه ایسیجق کل یاغی سورهلر وافرجه باب ثانی صداع ورمی
بیانندهدر اما حمیاتدن اولان صداعک علاجی حمیات علاجیدر
کاه اولور که صداع دماغده واغشیهٔ دماغده ورم اولمقدن
اولور علامتی وعلاجی سرسام علامتی وانک علاجیدر وکاه
اولور که صداع رحمده ورم اولمقدن اولور یا بر عضو آخرک شرکتیله
اولور علاجی اول عضوک علاجیدر باب ثالث بیضه
بیانندهدر کاه اولور که بعض کمسنهلرده صداع محکم زیاده اولور
ودایم بروجهله که کوزلرین اچمغه قادر اولمز شویله صانور که باشنی
طوقماغله دوکرلر یاخود چکیچ ایله کسرلر وقوالاغو یرلر سور وشعلهلره باقمغه
قادر اولمز وکوری پیکارلری اغزر بو اصل صداع علاج قبول اتمز
وکوزه ضوا ایتمکه واعمی اولمغه مؤدی اولور بو اصل صداعه بیضه
دیرلر وخوزه دیرلر سببی خلط قبیحدر یا ورمدر ضعف دماغله یا ریح
غلیظ در اغشیهٔ دماغی تمدید ایدر اکثریا بو صداع صوقدن اولور

مرض مزمن اولدوغیچون حتی بیضهٔ حارّه برودته مستحیل
اولور **باب رابع شقیقه بیاننده در** کاه اولور که باشنك ٩٦
بر طرفنه آغرز الحق مادّه سی آز اولدوغیچون پس شقیقه دیو
تسمیه اولنور مادّه سی یا بخارلرده یا اخلاط حارّه یا بارده در
علامت خاصّه سی ضربان شراییندر خصوصا دمویده
قچن شراینی طوتوب ضبط ایلسك وضربانذن منع ایلسك
وجع ساکن اولور صاحب شقیقه نك بولی احمر ناصعدر
ونبضی زیاده متواتر اولور **علاجی** خلط غالبی استفراغدر
قاعدهٔ مشهور اوزره مثلا دمویده فصد ایده لر خصوصا آلن
طرفندن وبورون طمرندن باقی اخلاطی اسهال ایله وحقنه
وایارجلر ایله اخراج ایده لر بعده موافق نطولر که متقدما
ذکر اولنمشدر انواع صداعده اندنصکره وجع اولدوغی جانبده
شراین طمرینی امساك ایده اوزرینه یاپشیجی طلالر وضع ایتمکله
مثلا بر کاغد پاره سنه بر پاره افیون یاپشدروب بعده
مذکور شریانك اوزرینه وضع ایده لر اگر کفایت ایتمز ایسه صدغده
اولان شریانی وجع جانبنده اولان قولاغك اردنده کی
طمری که نبض یوندن وانتفاخ یوندن اشد اوله قطع ایده لر
ویا خود داغ ایده لر کاه اولور که زیاده صداع سببی ایله کیشینك
آوازی چقمز اولور طوتیلور کرکدر که باشنه وافرایلیجی صو دوکه لر
وقولاغنه ایلیجق گل یاغی طمزوره لر وقولاغنه گل یاغیله
اصلانمش پنبه طقه لر والله تعالی اعلم **فصل** جمیع اضاف
صداعده تلیین طبیعت نافعدر مالا یسعده ایدر قچن قرّی سرکه
ایله سحق ایدوب غلیظجه اوله قده باشنه وصدغنه سورسلر

شقیقه لر اغریسنه وسببی معلوم اولمین باش اغریلرینه نافعدر
ینه مالا یسعده ایدر صبری خل ایله ودهن ورد ایله الننه وصدغنه
سورسلر صداعی تسکین ایدر قانونده ایدر مصدعلکی چینه مك
باشدن باقمی چکر وباشی پاك ایدر کیر ومالا یسعده زرنبادك
خواصندندر قچن تازه ایکن دوکوب ایکی الیلرینی انکله اوسلر
باشده اولان جمیع علتلری کیدررر ودخی دنیلمشدر که هیچ
علاج اولونمین باش اغریلرینه مجربدر سوزلمش بوغوردی ملح
مدقوق ایله خلط ایدوب وباشنی تراش ایدوب طلا ایته لر
بر کیجه طورسه باش اغریسین کیدررر مجربدر واگر بوگورتلن یمشنی
کرسیاه توت گبی اولور یاشی اغرین کمسنه نك باشنی قازیوب
بالتمام باشنه ضماد ایته لر بر کیجه طورسه زیاده نفع ومجربدر
کمالیه نام رساله ده ایدر هر دورلو باش اغریسیچون بر غریب
علاجدر که کندی نفسمده تجربه ایتدم غایت نفع بولدم بر قوری
کلب باشنك یوقارو چکه سن قفاسی ایله الوب بغه لر کلی
اولا بعده بر مقدار بال ایله یوغوروب وباشنی قازدروب
ضماد ایده لر برکون وبرکیجه طوره غایت نافعدر غفلت اولنمیه
باب خامس سرسام بیاننده در امراض دماغیه دندر ایکی دورلودر ٩٧
بری سرسام حقیقیدر وبریسی غیر حقیقیدر اما سرسام حقیقی اولدر که
ورم ایله اولا وغیر حقیقی اولدر که اختلاط عقلدر که حمیات حادّه ده
اوجاع صعبه اولور دماغه صعود ایدیجی ابخره واوهنه سببی ایله
پس ایدی بلمکلك که سرسام حقیقی ورم حاردر ویا اغشیهٔ دماغدر
ویا دماغك کندوسنده در **باب سادس سرسام صفراوی** ٩٧
بیاننده در صفرادن یا دم صفراویدن حادث اولور صفراویدن

بشقیقه

اولانه قرانیطس خالص دیرلر **علامتی** شدت حرارت حمی
وسهردر وایکی کوزلری وبورنی دلکلری یابس اولمقدر ویوزی
وکوزی صاری اولمقدر ونبض سریع اولمقدر وقاروره صاری
وناری اولمقدر ودلو لکدر وچپراموق اولمقدر زیاده کانه جنک
ایدر کبی وحدت وجرأت وهذیان وغضب وسوء خلق در
وثقل وتمدد آز اولمقدر وصنجق چوق اولمق وحمای لازمه دریعنی
جمیع بدن دایما قزقن اولمقدر وصداع واضطراب نوم وتشویش
دوشلردر وفساد ذهن واختلاط عقلدر واضطراب نفسدر
یعنی تنفس ایدرکن صولومقدر وبول رقیق اولمقدر قچن بول مائی اوله
یعنی صو کبی اوله هلاکه دلالت در **علاجی** حمای صفراویه علاجیدر
وماده‌یی اسفله جذب ایده‌لر حقنه‌لر ایله شافلر ایله وایکی اللرین
وایقلرین اوومق ایله وبغلمق ایله **باب سابع حقنهٔ نافعه بیانده‌در**
معلوم اولاکه حقنه معالجات جیده دندر امراض دماغیه‌ده موادی
اسفله جذب ایدر کیچون بو حقنه نافعه‌در حرارت غریبه‌یی سویندرر
وعطش والتهابی دفع ایدر طبیعتی تلیین وترطیب ایلر ارپه صویی
اوتوز درهم لعاب بذر قطونا یکرمی درهم دهن ورد ده‌هن
قرع سربرندن اوتز درهم محکم آشدوره‌لر داخی ایلیجاق ایکن حقنه
ایده‌لر حمایی والتهابی دفع ایتمکده عجایبدر بعض اطبا ایدر التمشدن
صکره صفراوی یا دموی سرسام عارض اولسه خلاص ممکن دکلدر
وبقراط ایدر که سرسامک جمیع اجناسی قتالدر اکثر حدوثی شرب خمر
ایدنلره ولحوم وحلوالری چوق ییینلره واقع اولور **باب ثامن سرسام**
دموی بیانده‌در اما ورمدن اولان سرسامه قرانیطس دیرلر حادث ٩٨
اولمز الا آدم مراریدن اولور **علامتی** بودر که یوزی وکوزی ودلی قانق

قزل اولور وطمرلری طولی اولور ودلی خشین اولور وصداع
واختلاط عقل اولور ضحک ایله قطرات رعاف اولور دموع
عین ایله وباشی آغر اولور ودوشنالک سوفر وهذیان سویلر
علاجی دخی مستحکم اولمدین وضعیف اولمادین قیفالدن فصد
ایده‌لر وماء فاکهه ایله طبیعتی تلیین ایده‌لر شفاده ایدر ایکی
اکیکلرندن حجامت ایتمک زیاده نافعدر غداسی ارپه صویی
اوله عناب ایله دموی علتلره عناب جمیع دوالردن انفع وانفعدر
وبنه شفاده ایدر لایق دکلدر که بونلرک غدالرنده وشربتلرنده
خشخاشدن نسنه اولا بلشده اولان ماده‌یی تغلیظ ایدر حبس
ایندوکیچون وبو مرض صاحبی کرکدر که جمیع لحوم وحلوالردن اجتناب
ایلیه واحتباس طبیعتدن واشیاء حریفیه‌دن ومیخ ادن وامتلاء
دماغدن وقوابضدن وقبل النضج شرب مسهله‌دن وحقنه‌دن
احتراز ایده‌لر وجمیع صداع حاره‌ده اولان تدبیرلری ایده‌لر قچن
که طبیعت قبض اوله حماء حاده‌ده رقت بول ایله وثقیل راسله
وزیاده صداعله دیوروان قانمق واقع اولمسه اول کشی به
سرسام اولمق خوفی واردر وقچنکه بو مرض صاحبنک بوغازنه صو
کیچمیه یوزی ودلی سیاه اولسه وکوزلری آچق قالوب مبهوت
اولسه وقوتی باطل اولسه فی الحال اولور بعضلر اوتکی کونده بعضلر
٩٨ دوردنجی کونده هلاک اولور دیر **باب تاسع سرسام بلغمی**
بیانده‌در اما سرسام بلغمی که شیلر غشی دیرلر لفظ یونانیدر معناسی
شیاندر واصطلاحده ورم بارد بلغمی دیرلر داخل قحفده اولور که
کاسهٔ سردر بوکا سرسام بارد دیرلر ونسیان دیرلر زیرا نسیان
بو مرضک اعراض لازمه‌سندندر سببی بلغم متعفندن اولور ورمدر

دماغک مجاری‌لرنده روحی کاه اولورکه دماغک حجابلرینه یاجرمنه
عارض اولور بلغم لزج اولدوغیچون اوبلیه نفوذ ایده مز صلابتی
ایچون نفوذ ایده مزدیمک روح نفوذ ایده مزدیمک اولور زیرا اجزای
روح اخلاط لزجدن ممتنع اولور بوتقدیرجه محلنه که ماخلقتیدر وصولنه
مانع اولور هلاک اولور و دماغه نفوذ ایده مزبلغمک لزوجتی ایچون
پس ایله اولسه صلابت ولزوجت مانعلردر نفوذ ادارلوب حجیه‌ود دماغه
عروضی قلیلدر علامتی حماء لیننه وصداع خفیف ونوم ثقیلدر روش
لکح اولمقدر وتکرک چوق ونسیاندر وکاهلک اولمرتبه‌ده اولورکه کوزین
اچه مز واسنه دکد بضکره چکه سن یومامز وجواب ویرکه اوشنور
وبونک علامتلریندر بنضک بیوکلکی وتموجی ودلک اقلغی وبولک
بولانقلغی که بول حماره شبیه اولور وثیلرغس حدوثنی انذار ایدر باش
اغربغیله وکسل وباش سکرمک قچن ورم مقدم دماغده اولسه
تخیل فاسد اولور قچن وسط دماغده اولسه فکر فاسد اولور مؤخر
دماغده اولسه ذکری فاسد اولور جمیعنده اولسه افعال مذکوره
جملسی قلیل اولور علاجی حقنهٔ لینه اندنصکره حقنهٔ متوسطه
وربعده حقنهٔ حاده ودروبلغم استفراغیدر وصداع بابغی تدبیردر زیاده
قزدرمیه‌لر حمامی زیاده ایتمسون ایچون واطرافی طوتمق وبغلمق واوغمقدر
اندنصکره مسک ایله وچورک اوتی وکندس وجندبیدستر ایله
اغنمقدر شیخ الرئیس ایدر استفراغاتک اولاسی حقنه‌لر املهاولادر

تغابیم سنه‌نک تعلیم رابعنک سفر خامسی اون بش بابی مشتملدر

باب اول سرسام سوداوی بیانندهدر کاه اولورکه بوسرسام
سوداوی اولور علامتی هذیاندر وطارلمق وباشده خفت اولمق و
قورقق اولمق واغلامق واوکسزلق وعقل زایل اولمق وبوروندن یابس

اولمق ولهو وطرب اوزره اولمق وکثرت تنفسدر وربع کبی که ایکی
کون آشوری عقلی زایل اولمق وکوزلری آچق قالوب مبهوت اولمق
نبضی ضعیف وبطی وصغیر وصلب ومختلف اولمق وقاروره سیاهه
مایل وغلیظ اولمقدر بونوعی قوسندن آفتدرکیج ایواولور باب
ثانی ماشرا بیانندهدر بودخی سرسام قبلندندر اسم یونانیدر
حقیقتنده قلغمونی دیرلر زیرا دموی ورمدر حار درصفرادخی مخلوطدر
بوکا فلغمونی اسمی اطلاق اولندوغی بانتک خارجنده فلغمونی
ورم اولدوغی سببیدندر اکر داخلده دخی اولورسه سرسامک غایت
اشتدیدر علامتی یوزی قانی احمر وشیشکی وقبرچقلر اولوب کوزلری
طومالور وکربلور قاتی وجع اولور حتی باشی چاتلمغه یقین اولور علاجی
فصدده مبالغه در قیفالدن وبوروندن دلکلرندن اولان طمردن والتن
طمرندن ودل التنده اولان ایکی طمردن قوتت مساعده ایتدوکی
قدر باقی تدبیری حماء حادّه وسرسام دموی تدبیریدر باب
ثالث سدر بیانندهدر یعنی کوز قرمقدر قچن حادث اولسه
باشنده ثقل عظیم اولوب اول کمسنه شویله مبهوت قالورکاتنه
باشنه بدندن تتون چقر قراکولقده کبی کوزلری قرارر وقولقلرنده
کورلدی اولور بومرضک مادّه‌سی یاسودادر یا بلغمدرکه مسالکی
ومجاری‌یی تضییق ایدر روح نفسانی علی ماینبغی سلوک ایتمکدن منع
ایلر دماغک طمرلرینه وفضالرینه وارمغه قومز دماغ بارد قالور
واویوشور علاجی بعد النضج خلط غالبی استفراغدر صداع بلغمیدر
وصداع سوداویده اوکان تدبیرلر ایله اکر سدر ضربه‌دن
یاسقطه‌دن اولورسه سدر مولم دیرلر علاجی ضربه‌دن وسقطه‌دن
اولان صداعک علاجیدر وباشنی کنشدن وغباردن صقنه‌لر تاکه اقسرمیه

زیرا بو حالتده انفجار مق موجب غشی در **باب رابع دوار بیاننده در** ٩٩
که باشش چکر نمکدر بونک صاحبی شویله تخییل ایدر که اطرافنده اولان اشیا
دور ایدر سزار دوارک مقدمه سیدر بو اکثریسی یعنی سدر و دوار
دایم اولسه لر پرلرده صرعی یا سکته یی منذر اولورلر گاه اولور که دوار
صداعدن دوز گاه اولور که صداع دواره دونر سببی خام وغلیظ کیموس
دماغک تجویفلرینه یاخود طمرلرینه گیروب طورر قزدقجه بخارلر حادث
اولور وغلیظ ریحلر حادث اولور متخلل اولمز حرکت ایلر روح نفسانی
بیله تحریک ایلر اول اخلاط یا دماغده دوکلمشدر یاخود آخر عضولردن
چیقمش شول خلط که نفس دماغده در یا بلغمدر یا سودادر یاخود اخلاط
ریاحیه که بارده در گاه اولور که قاندن یا صفرادن اولور یا اخلاط
ریاحیه حارّه دن اولور و گاه اولور که معده شرکتیله اولور یا آخر
عضوک مشارکتیله اولور گاه اولور که ضربه دن و سقطه دن اولور جمیعنک
علامتلری وعلاجی صداع بحثنده مذکوردر و گرکدر که سدرده و دوارده
شراب شرابدن و تخمه دن و اغذیهٔ مبخره دن و مولدات اخجره سوداویه دن
و مضعفات دماغدن و رکوب سفینه دن و دگرمن و دولاب و بونلرک
امثالی نسنه لره باقمقدن و شول صولره که سریع الجریان اولا نظر
ایتمکدن اجتناب ایده لر الله اعلم **باب خامس سبات بیاننده در** ٩٩
سبات نوم مفرطه در ثقیلدر و قویدر و طویلدر اولور کبی گوزلرین یومار اقدام
ایدوب چاغرسک گوزلرین اچار ینه یومر سبات ایله سکته ارا سنده
فرق بودر که سبات مرضه مبتلا اولان کمسنه یی ممکن اولور اویاندرمق
و اکلمق و سویلتمک بکزی اویوبانلر بکزیدر مسکوت بویله دکلدر بکزی
میت بکزیدر و اویاندرمق و اکلمق ممکن دکلدر سباتک سببی یا مادّه سز
سوء مزاجدر که بارد و رطبدر دماغه عارض اولور یاخود دماغده غایت

بارد مادّه اولمقدن اولور گاه اولور که عضلات صدغه واقع
اولان ضربه دن و سقطه دن حادث اولور که روح نفسانینک مسالکی
طوتیلوب ظاهره روح سلوک ایتمدوکی سببدن گاه اولور که اکثره دن
اولور بونلرک علامتلری و علاجلری صداع بحثنده مذکوردر مثلا
بلغمینک صداع بلغمیده مذکوردر باقیسی دخی بوکه قیاس اولنه گاه
اولور که افیون و بنج ولفاح وجوز ماثل استعمالندن اولور علاجی
کتابک آخرنده ذکر اولنمشدر گاه اولور که جگرده ورم اولمقدن
اولور علامتی ذات الریه در و علاجی دخی انک علاجیدر و سبوتک
بورننه سرکه و مرسن صویی طمزرمق و کندس ایله اغسرتمق و ایکی ایاقلرینی
محکم اومق و ایاقلرینه سرکه ایله عاقرقرحا ضماد ایتمک و حقنهٔ حاده ایتمک
و مسک و عنبر و فربیون و کندس قوقمق نافعدر و معجون ونج و شونیز
نافعدر و مرزنجوشی خل ایله و ماء ورد ایله اصلادوب بورننه طمزرمق
ایودر دماغ سدّه لرین فتح ایتسون ایچون اگر بو امرده اهمال اولنه
سکته و فلج و صرع یا بالقوه یه انتقال ایلر خواص کتابلرنده مذکوردرکه
قرلنغ باشنده کی توییکرزدن بر مقدار الوب هر کیمک که ریصد وغی التنه
قوسه لر ایو امیه ما دامکه باشی التنده در و دخی قرلنغک گوزینی بر پاره
بز اچنه بغلیوب بر مریرک اوزرینه آصسلر هر کیمکه اول سریرک اوزرنده
یاتسه گوزینه اویخو گیرمیه **باب سادس شخوص وجمود بیاننده در** ٩٩
و سباتدن بر نوع دخی اولور که شخوص و جمود دیو تسمیه اولنور سببی
سدّه در که دماغک بطن مؤخرنده بارد و یابس غلیظ خلطدن
اولور **علامتی** میت گبی اولوب چالقوین یاتورنسنه حس ایلمز و حرکت
ایلمز **علاجی** تنقیهٔ دماغدر حقنه لر ایله و سودایی اسهال ایدیجی
دوالر ایله موادی ممکن اولورسه اسفله جذب ایده لر باقی تدبیر

صداع بارد تدبیریدر باب سابع سهر بیاننده در سهر افراطله عجص ۱۰۰
اویخونسزلقدر اصلا اویومقدر سببی یا سوء مزاج بارد ویابسدر ماده سز
علامتی باشی خفیف اولمق وگوزی وبورنی قوری اولمقدر علاجی ترطیب
دماغدر اغذیه واشربه ایله وحمام رطب ایله ونطولات وشمومات ایله
وسعوطات ولخالخ وسکوت ایله یاخود سببی سوء مزاج حار یابسدر علامتی
علامات یبسدر التهاب ایله وعطش ایله علاجی مبردات ومرطباتدر
یاخود سببی سوء مزاج بارد یابسدر سوداوی یا سوء مزاج حار ویابسدر
صفراوی بونلرک علامتلری صداع حار بحثنده ذکر کاه اولورکه سهر
رطوبت بورقیه دن اولور علامتی بورون دلکلری یاش اولمق وگوزلری
چیپاقلمق وباشده ازه جق اغریلق وسرعت انتباه وثوب یعنی ترجک
اویانمق وصچرامق یعنی اویخودن یلکلمکدر علاجی تنقیه دماغدر رطوبت
بورقیه دن سنا مکی ایله ومرطب غدالر استعمال ایدوب دماغی
ترطیب ایتمکدر وگرکدرکه بومرض صاحبی جمیع اشیاء حریفه دن ومالحه دن
وجمیع مسخناتدن ومجففاتدن احتراز ایده لر وباشنه بنفشه یاغی وقباق
یاغی سوره لر وخشخاش وبنفشه ونیلوفر ومارول واربه صوییکه ایچنده
اوله باشنه دوکه لر وحمامه چوق گیره لر ومرطب ومنوم نسنه لر استنشاق
ایده لر خشخاش یاغی گبی وباش مارول صویی گبی ولفاح قوقه لر وبادام ایچی
وخشخاش ییمک اویخو گتورر وتازه طوراق اوتنی طتلو صو ایله قینادوب
ایسیجقله باشنه نطول ایتمک اویخو گتورر وصداع بارده نافعدر وعللرین
تسکین ایدر ومرطب حمام غایت نافعدر اگر حمام اویخو گتورمسه اول علامتدر
دکلدر سوء مزاج ساذج وفساد اخلاط قویدر وسواس وجنون اولمغه دن
قورقیلور باشه ایسیجق صو دوکمک نافعدر وافیون وییروح قوقلمق اویخو
گتورمکده غایت عجیبدر محمد بن زکریا ایدر افیون وییبروح ومارول

وارپه اونی بوجمله دن یوغوروب الماگبی نسنه دوزوب قوقلمق
اویخو گتورر وبورنی بنفشه یاغی وقباق یاغی ایله وجزئی افیون وزعفران
ایله یاغلیه لر زیاده نافعدر وطوشن تویندن یاستق ایتسه لر اویخو گتورر
وباشه تازه قباق ایچی وتازه مارول ییپراغیله ضماد ایده لر وآزن نافعدر
گاه اولورکه زیاده وجع یا حما ویا امتلا ویاخود تخمه اولمق سهر گتورر علامتلری
بو سببلردر علاجی حما علاجی ووجع علاجیدر وتنقیه بدن وهاضم
معجونلردر باب ثامن سبات سهری بیان ایدر سبات غالب عجص ۱۰۰
اوله وغیچون سهره سبات لفظی تقدیم ایدرلر سببی سبات سببلری
ایله سهر سببلری جمع اولمقدر بلغمک صفرا ایله اختلاطندن حاصل
اولور نجنکه بلغم چوق اولسه سبات عارض اولور اول وقت سبات
سهری تسمیه اولنور اگر مره صفرا قوی اولورسه سهر حادث اولور ایلیه
سهر سباتی دیرلر علاجی سبات علامتلری ایله سهر علامتلری جمع اولمقدر
مثلا گاه اولورکه بونک صاحبنه نوم ثقیل وکسل عارض اولور گاه
اولورکه فتح عین ومهرزه وهذیان طاری اولور وگاهی یوزی وگوزی
شیشنکی اولور گاه اولمز علاجی واجب اولدرکه سبات علاجی
ایله سهر علاجی مرکب اولور اوفق علاج ابتداده حقنه در اگر بلغم
غالب ایسه واجبدرکه حقنه حاده ایده لر اگر صفرا غالب ایسه واجبدرکه
حقنه لینه ایده لر وباشنه خلله ممزوج طوراق اوتی یاغی سوره لر
فراجی سکنجبین ایله تعدیل ایده لر اگر مریضک یوزی احمر ایسه وطمرلری
ظاهر اولوب قوتت زیاده ایسه فصد ایده لر بعده خلطک تنقیسی
غالب ایسه چون مغز وقفسنک خرزی اشد ایسه انک علاجنه مشغول
اولالر مثلا اگر صفرا غالب ایسه چون مغز وحرارتی تسکین ایتمکه مشغول
اولالر اگر بلغم غالب ایسه حقنه حاده ایده لر باب تاسع نسیان عجص ۱۰۱

بیانندە در نسیان یا ذکرک فسادیدر یا فکرک فسادیدر ویا تخیلک
فسادیدر اما ذکرک فسادی حفظک بطلانیدر ونقصانیدر اما فکرک
فسادی هیچ بر نسنەدە ممکن دکلدرکە فکر ایدە اما تخیلک فسادی یا ناقص
اولمقدر یا ضعیف اولمقدر امور تخیلەدن رؤیادە احلام کورمز الا
آز کورر وکوردوکین اونودر حتی کندو اسمنی بیلە اونودر یاخود تخیلک
فسادی باطل اولمقدر ایلیە صور محسوساتی اونودر وتخیل ایلمز اصلا
ابن ماسویە ایدر انسان نسیاندن بر مرتبەیە وارر کە هر نسنەیی اونودر
سببی قسم دماغک بطن مؤخرینە برودت ورطوبت مستولی
اولمقدر هر کیم آیة الکرسی‌یی صاغ الیلە صول الی اوزرینە یدی کرە یازوب
وهر یازدقجە یالایە ایشتدوکین ابدا اونتمیە علامتی چوق اویومق وبور
نندن رطوبت آقمق وباشی اغر وحواسی مکدر اولمقدر علاجی تنقیهٔ
دماغدر حب قوقیهٔ حادە ایلە تنقیە حاصل اولمزسە بعض متأخرین حب
ایارج ایلە وایارج لوغاذیا ایلە تنقیە تجویز اتدیلر وخل عنصل وسکنجبین
عنصلی بو علتە زیادە نافعدر وداخی خردل ایلە قوتجەدن برابر الوب
صو ایلە قینادوب بعد التصفیە عسل قاتوب غرغرە ایدەلر وکندس
وشونیز وخردل هر بریندن بر مثقال الوب سحق ایدوب وکاغددن
بر فتیل ایدوب واصلادوب دخی ادویهٔ مذکورەیە بولایوب
بورنی دلکلرینە ادخال ایدە تاکە اقصای دماغە بقیهٔ رطوبات دخی تحلیل
اولوب دماغدن برودت زایل اولا وبارد نسنەلردن ومار ول یمکدن
وجمیع مبرداتدن وبلغمی زیادە ایدیجیلردن وصوق صو اچمکدن زیادە
حذر ایدەلر ومسک ولادن وعنبر قوقولر ولایق دکلدرکە رطوباتی
مبالغە ایلە استفراغ ایدەلر رطوبات عزیزە استفراغ اولنامق ایچون
زیرا رطوبات عزیزەنک استفراغی یبس عارض اولمغە سببدر ویبس

عارض

عارض اولمق بردکی زیادەسنە سببدر ایلە اویقی نسیانە سببدر
نتەکم رطوباتک استفراغی حرارت غریزیەیی ضعیف ایلر ومادەسنی
سلب ایلر کذلک طعامدن وشرابدن امتلا اولمق وسکر متواتر دخی
حرارت غریزیەیی سوندرر وتجمید ایدر ودخی بو بابدە صاقرچینەنک
فایدەسی واردر دماغی تخفیف ایدوب حفظی زیادە ایدر نافعدر صنعتی
بودرکە کندر ووج وسعد هر بریندن اون درهم فلفل وزنجبیل هر بریندن
بش درهم جملەسن دوکوب والیوب کوکی آلمش عسل ایلە
معجون ایدەلر شربتی بر مثقالدر ومعجون فلاسفە واکثر مرباسی دخی نافعدر
وج مرباسنک طریقی بودرکە وجی طوزلو صو ایلە بر کون وبر کیجە اصلادوب
بعدە طتلو صو ایلە یویوب عسل ایلە طبخ ایدەلر زنجبیل مرباسی دخی
بویلە اولور سدیدی باشنک اکسە طرفن ضماد ایتسەلر نسیانی کیدررر
دلمیشدر کاه اولور کە نسیان برودتلە یبوست غلبەسندن اولور علامتی
دایم اویخوسز اولمق وبورنی یابس اولمق وترجە ترجە تکلم ایدە ممکن
وبعض اوقاتدە بوغازی بوغلمش کبی اولمق یاخود باشی آردنە چکلمکدر
علاجی ترطیب وتسخیندر اغذیهٔ حارە ورطبە ایلە ودایم حمامە
کیرمکلە ومروحات ونطولات ایلە وغذاء معتدل ایلە مح وبیض نیم
برشت کبی وقازانی وسموز طاوق اتی وارشتە شورباسی وبادام
حریرەسی کبی کاه اولور نسیان مجرد حرارتدن اولور علامتی اولدرکە
رنکلو نسنەلر واولر تخیل ایلر وبورنی وکوزی قوری اولمق وباشی اسی
اولمق ویبوست قدر علاجی اکر باشندە صفرا وار ایسە اخراج ایدەلر
صداع صفراویدە مذکور اولانلر ایلە دماغی تبرید وترطیب ایدەلر
بارد ورطب نسنەلر قینادوب باشنە نطول ایتمکلە هرکون اسفناخ
وقبق آشی ییەلر وباشنە اسیجق وطتلو دوکەلر باقی علاجی قرانیطس

علاجیده در **باب عاشر مالنخولیا بیاننده در** مالیخولیا خلط اسود دیمکدر
مالیخولیا اولدر که آدمک فکری وظنی طبیعی اولمیه عبث نسنه لر ظن
ایده غیر واقع قورقمیه جق نسنه لرده قورقمق کبی سببی نفس دماغدر
جمیع دماغده سودا غالب اولمغدر **علامتی** بدننی ارق ولونی سواده
مایل اولمق وسابقا سوداار تورر نسنه لر استعمال ایتمک یا غایت
زحمت ومشقت چکمش وصلابت نبض وبطی اختلافیدر وقاروره
صافی اولمق وغصه اولمق وخلوت سومک وچوق زمان ساکت اولمق
وچوق فکرلر ایتمک ویره چوق نقعدر اکر مالیخولیانک مادتی جمیع بدنه
منتشر اولمیوب یالکز امتلا دماغدن اولورسه علامتی افراط فکر
ودم وسواسدر وکوزلر چقور لنمق وارضه وبرنسنه یه دایم نظر ایدوب
قالمق وباشده ویوزده یبوست اولمق ویوزی وکوزی کموذت اوزره
اولمق مالیخولیانک بو صفتی برامزدر **علاجی** فصد ایله ابتدا اولنمقدر
جمیع اصنافده اکر دم غالب ایسه فصد اولنذقده نظر اولنه اکر چیقن
قان قره ایسه قوتت یتدوکی قدر آقیده لر زیرا قانک قره اولماسی
علت یعنی خلط ردی جمیع بدنده منبسط اولمغه دلالت ایدر اکر چیقن
قان قزل اولاجق اولورسه همان ارتق اقیتمیوب طوته لر زیرا کیموس ردی
همان انجق دماغده اولمغه دلالت ایدر بو تقدیرجه لایق اولان بودرکه
الن طمرندن فصد ایده لر بعد النضج سودایی اسهال ایدیجی دوالر استعمال
ایده لر اول دوانک خفیفن استعمال ایده لر ومرطبانه مشغول اولالر وصان
نور صویی ایله شکری شربت ایدوب ایچه لر وشراب تفاح ایچه لر صان
نور صویی ایله ویا غلو شوربالریله لر واسفناخ شورباشی وارشته شورباسی
وبادام حریره سی وقبق آشی وروغدان بشمش لرده صاروسی وماهیچین
غایت مناسبدر وقازانی وسموز تاوقانی دتاوق شورباسی مناسبدر

وباشنه دایم ایسیجق صوقویه لر ومعتدل حمام انفع الاشیادندر خصوصا
مالیخولیایی ، لخولیاسی مراقی یه بدننی ودماغی ترطیب ایدوب
اویخوکتوروب حرارت غریزیه یی انعاش ایتدوکیچون والخبره
سوداویه یی تحلیل ایتدوکیچون ابن سینا که شیخ الطبا ورئیس حکمادر
قانونده ایدر مالنخولیاده قانون علاج ترطیب ده مبالغه در وکرکدر که
کاهی حقنهٔ لینه ایده لر تا که مواد واجزه یی اسفله منجذب اولا وجمیع
منوم اولانلرنا فعدر مثلا افیون ولفاح قوقمق ودماروك وخشخاش
ونیلوفر صویی ایله قیناذوب نطول ایتمک وبونکا مثالی تدبیرلر که
شهر بحثنده مذکور در اکر مالیخولیا سودای محترقدن اولورسه علاجی عسیردر
کج ایو اولور علامتی کثرت ، مدر هم ایله غمک فرقی بودرکه همده روح قوتله
کاه داخله کاه خارجه حرکت ایدر مطلوب ارممکندر وصولی مرجودر
وغمده مطلوب فوتت اولمشدر حصولی وجود کلیدر روح همان داخلده
محتقن اولور قالور حرارت غلبه ایلر برام فکرلر ویرام تخییللر ایتمک وخوف
وبکا وتخیلات ردیه در وچوق جزع وفزع ایتمک وخلوت سومک
علاجی ذکر اولنان تدبیرلر در وشارابکی ایچمک وسواسه وجنونه
نافعدر وحقنهٔ لینه درکه مواد اسفله منجذب اولا اکر بلغمک احتراقندن
اولورسه علامتی لعاب فمدر واوتورمقده وطورمقده کاهل اولمقدر
وجواب ویرمکده ارکمکدر وساکن اولمق واضطراب وحرکت آز ایتمک
وبدنده حرارت آز اولمق وثقلت وبلادت اولمقدر علاجی بلغمی
استفراغدر مسهلات بلغم ایله وحقنه لر ایله اکر مالیخولیا احتراق صفرادن
اولورسه علامتی هذیان وسهر وقالقمق وچوق اضطراب وچاغرمق
وغضب ایتمک وسوکمک ودوکمک وکیدوکی لباسی پاره لمک
ولونی صاری اولمق وارسلان ویرتجی جانورلرکبی اولمقدر **علاجی**

ماء جبن ایله سنا ایچمکی ایچمکدر وممکن اولدقجه دماغی تبرید وترطیب ایتمکدر
مثلا نیلوفر شرابی ایچوره لر وباشنه دایما نیلوفر واریه ومارول وخشخاش
صویله نطول ایده لر وگاهی کافیجه طتلو صو دوکه لر وباشنه تازه
قیق ایچنی ضماد ایده لر وقبق یاغی ونیلوفر یاغی سوره لر وشول حقنه یی ایده
لر که قراطیس خالصده مذکور در **تعالیم ستة نك تعلیم رابعنك سفر**
ساوسی اون بر بابی مشتملدر باب اول مالیخولیای مراقی بیاننده در
مالیخولیا دن بر نوعه مراقی دیرلر وعلتی نافخه دیمکلو سوداوی خلط حادث
اولور که معده ده جمع اولوب ورم حادث اولور یا مراقیده یا خود طحالده
یا ماساریقاده اولور که شده اولور یا ورم اولوب اول اخلاط مجتمعه دن
دماغه بخارلر صعود ایدر **علامتی** قارن شیشمك ویومشق اولمق وگوکسی
طار اولمق وطارلق واکشی اکشی گگرمك وبخارلر قالقدوغن حس ایتمك
تتون کبی گگرنه کلور وتگرگ چوق اولمق ووجع وحرقت وتمدد اولمق
وجوع مفرط وهضم ضعیف اولمق واعضاده ثقلت اولمقدر طحالدن
اولانده طحال بیوك اولمقدر **علاجی** دوا ایله استفراغ ترك ایتمکدر
الا زیاده محکم ضرورت اولدقده لینتجه مطبوخلر وحقنه لر ایله کیم خفیف
اوله حاد اولمیه طبیعتی تلیین ایده لر ومرطب غذا لر بیه لر وقرق گونده بر کره
باسلیقدن فصد ایلیه لر ومعده یی واحشایی تقویت ایدر کلنکبین ایله
وموضع ورمه پاپادیه وطوراق اوتی قیناد وب دوکه لر ودماغك مزاجنی
ترطیب ایده لر اوزرینه سوت صاغمق ایله وچوق ایلیجق صو دوکمك ایله
اگر سببی ضعف طحالدن اولور ایسه اسیلمدن فصد ایده لر حصول قولدن طحال
خفیف اولوب خلط سوداوی جذب ایتمکه قوی اولسون ایچون **باب**
ثانی قطرب بیاننده در مالیخولیا دن بر نوعه دخی قطرب دیرلر بریده
قرار ایلمز وبوندن خلاص اولمق لعبیدر سببی سودای محترقدر **علامتی**

هیچ بر زمان راحت اولمز حرکت ایلر هیچ بر یرده بر یره متوجه در آدمدن
وهر حی اولاندن حذر ایلر خلوت ومقابر سور عبوس الوجه اولور کلمز
ولونی اصفر اولور وگوزلری چقور اولوب دلی قورر وایو فرچوق
اغلر وقورقمق اولور وایکی انجکلرنده چبانلر وجراحتلر اولور که اوکولمز
اخلاطی یرامز اولدوغی ایچون یا کلب اصردوغیچون **علاجی** بعد الفصد
دماغك مزاجنی تعدیل ایتمکدر مرطبات ایله وافرنغنشه یاغی ونیلوفر یاغی
وقبق یاغی باشنه سوره لر تا نفع ایدر ودایم حمامه گیره لر ومارول ونیلوفر
وخشخاش قبوغی صویی ایله قیناد وب بعد التصفیه نطول ایده لر الحاصل
دایما اویوتمغه سعی ایده لر وماء الجبن استعمال ایده لر وموضع یا فوجی
کی ایده لر افاقت ویرر اگر عودت ایدر ایسه یینه کی ایده لر **باب ثالث**
مانیا بیاننده در مالیخولیا دن بر نوعه دخی مانیا دیرلر لفظ یونانیدر
جنون سبعی دیرلر دبر نوعنه دخی داء الکلب دیرلر مانیا دن بر نوع دخی بونك
صاحبنده نوع غضب وار در لعبله مختلط نته کیم کلیك عادتی گاه
اصرمق وگاه تملقدر سبب مانیا دمدن محترق سودادر سبب داء
الکلب احتراق دمدر علامت مانیا غضوب وسریع الحرکه اولمقدر
علامت داء الکلب معاشرت وموافقت وضحك قلیلدر
وبو دمویه یه مایل اولدوغیچون بونده کین وسوء الخلق بو قدر مانیاده اولدوغی
کبی **علاجی** مزاجنی تبرید وترطیب ایتمکدر ماء شعیر ایچمکله ودهن لوز
ایله ماء قرع استعمال ایدوب سکنجبین ایله طبیعتی تعدیل ایده لر ماء اجاص
وتمر هندی وشراب نیلوفر ایچمکله وقبق آشی ومارول یدیره لر اگر بدن
صفرا ویا سودا ایله ممتلی اولور ایسه مطبوخ سنا ایله اسهال ایده لر
والا حقنه لینتنه کفایت ایدر بعده مرطب غذا لر یدیروب اراجق
شراب ایچوره لر ماء کشنیز ایله اندر نصکره باشنی قازیدوب بنفشه ونیلوفر

وسکوت ییراغی و ماروله ییراغی و بابونج و قبوغی چقمش اریه صویی و خشخاش
وقبوق قازندسی و لفاح صویی برله قیناد وب بعد التصفیه ایلیجقله باشنه
دوکه لر و دخی باشنه قرامز رعورت سوتنی صاغه لر و هم بورننه
سعوط ایده لر و بالجمله ادیو تمغه سعی بلیغ ایده لر تبرید دن ترطیبه
ارتوجق قصد ایده لر و افیون استنشاق ایتدوره لر و الالرین و ایاقلرین
اوه لر ماده اسفله منجذب اولمامق اچون و حمامه ادخال ایده لر و دایما
باشنه ایلیجق صو قویه لر یوم ضمه و تنویم انفع معالجاتدر و ماء الجبن
استعمالی انفع الاشیادر وار الکلیده قیقالدن بعده مزاجی تبرید و ترطیب
ایتمکه عودت ایده لر و مذکور تدبیرلری ایده لر و احیانا تادیب ایده لر موجزده
ایدر صاحب ماینا اچون که سببی محکم حدتلو صفرا اوله ایو دقوی علاجلردندر
ایچی درهم افیون ماء شعیر ایله اچوره لر که قوت اختلاط و غلبهٔ جنون
وقتنده ایلیه گاه اولور که برکونده قورتلوب ایو اولور و گاه اولور که تکرار
ایتمکه محتاج اولور بو محلک شرحنده سدیدی در که اولی بودر که اولا ربع
درهمدن تدریج اولنه نصف درهمه وارنجه و بو علاج اول وقت گرکدر که
اختلاط و حرکت سبعیه خشخاش مثللو ایله ساکن اولمیه و حسن معلول
غایت حرارتدن اولا و بلد و فصل دخی حار اولا و بلکلکه جنون مفرط
صاحبنک واجبدر که دایما اطرافنی ربط ایده لر و ترطیبده زیاده محکم
سعی ایده لر و سرسام صفراویده یازدوغمز حقنه یی ایده لر مالخولیا گاه
اولور که افکار کثیره دن یا افراطله علمه اشتغالدن و مشکلات و دقایق
حالنده سعی واقع اولمادن اولور **علاجی** ترطیب دماغدر و اوردج بیشمش
قیناد وب صوینه شکر قاتوب اچوره لر سابقا ذکر اولنان ادهان
بارده و رطبه ایله و باشنه ایلیجق صولر دوکمک ایله و عورت سوتنی
سعوط ایتمکله و بونک امثالی تدبیرلر ایله خاتونلره مالخولیا آز واقع اولور

اکر بونلره عارض اولسه مشکلدر سبب قوی اولمغه دالدر و اکر حیض
قانی محتبس اولمقدن اولور علاجی احتباس حیض علاجیدر و صفرا
طمرندن فصد ایتمکدر گاه اولور که جنون و وسواس حمیات
حادّه عقبنجه اولور سببی مادّه حمیاتدن دماغه ابخرهٔ حادّه صعود
ایتمکدر علاجی حمّا علاجیدر و مادّه یی محاجم ایله فخذینه و ساقینه
جذب ایتمکدر و فراج دماغی ترطیب در سابقا ذکر اولنان تدبیر
لر ایله **باب رابع رعونت و حمق بیاننده در** بو ایکیسی فکرده نقصاندر ١٠۴
یا خود بطلاندر سببی یالکز برودتدر یا یبسله اولور دماغک
بطن اوسطنه مشتمل اولور یا خود برودت مادّهٔ بلغمیه ایله اولور
دماغک تجاویف اوعیه سنده **علامتی** یبس و سهردر و جفاف
انقدر بلغمیده عکسیدر و دخی مقدارندن زیاده رفعت طلب
ایلمکدر و عادتدن خارج شهرت لباسلرین کیمک و عبث تخیلّلر
ایتمک و فوق الحد تکبر بو جمله سی مالخولیانک انواعندندر **علاجی**
باشنک مزاجنی تعدیل ایتمکدر نسیانده ذکر اولنان تدبیرلر ایله
ابن سرافیون ایدر قچن مالیخولیا لو کمسنه دن قان آلماق اولسه
گرکدر که واسعجه آچالر زیرا ماده سی غلیظدر طار آچلسه چقمز قالور
جالینوس ایدر قچن مالخولیاده اسهال ایدنمک مراد ایدنسک
گرکدر که قوی ادویه ایله اسهال ایده سن زیرا ماده عسیر الخروجدر
اسکندر حکیم ایدر اصحاب مالخولیاده حرارتی قوی دوالر ایله
و حار ایارجلر ایله اسهال ایتدرمیه لر که دمک حرارتنی زیاده
ایدر جنونه مؤدی اولور ثابت حکیم ایدر دماغی ترطیب ایتمکده
ممزوج شرابدن اوزکه نسنه یوقدر محمد بن ذکریا ایدر ضروری برکاره

مشغول اولمق كه انده عظيم فايده لر اولا وعظيم خوف وسفرلر وبريردن
بريره انتقال ايدوب نفس غايتله مشغول اولا وغيري نسنه لردن
فارغ اولا انقدر چوق نسنه لر اوي بقلمقدن واوده يالمقدن وصوت
دوشمكدن وبونلرك مثالي عظيم امر سببي ايله بو مرضدن خلاص
اولديلر واكر بونلر اولمسه آو اولمق وشطرنج وتاولي وساز نده
وكوينده وكلمك وصوليجه شئ اعتدال ايله ايچمك غايت نافعدر
حادي كبيرده ايدر هر كون اوتوز درهم افسنتين عصاره سن ايچمكله
چوق نسنه خلاص اولمشدر وافتيمون غايت نافعدر اكر ياز
كوني ايسه ماء الجبن ايله افتيمون نافعدر مالا يُعده ايدر تا اوق
ياغني مالخولياسي اولان نسنه باشنه سورمك اعلادر خصوصا اوچ
دورت دفعه تكرار چه سوره لر فايده سي ظاهر اولور حادي كبيرده
روفس حكيمدن نقل ايدر اكر ماليخوليا اوايلده تدارك اولنميوب
اهمال اولنورسه علاجي عسيردر اكر ماليخوليا لو نسنه ده باش بارت
ظاهر اولورسه موته دلالت ايدر باش بارت ديمك تركيده ايري
ديمكدر كه اول چبانك لوني سواد مخفي اولا مثلا يان باشلرنده
وصدرنده ظاهر بدنده حادث اولسه وحرارتي دخي ايو كلدر انقراط
ايدر مراهجسنه ايله مجامعت جنون ايراث ايدر اما عكس اولسه
يعني ار مجنون اولسه مراديه جنون ايراث ايلمز ابن سينا ايدر اختلاط
عقلك اتهلي ضحكله اولاندر وسكون ايله اولاندر غايت يرامازي
اضطراب وكوكل طارلغي واقدام ايله اولان مانيادر اكثر ماليخوليا خفيف
نسنه لره عارض اولور گركدر كه جميع مولدات صفرادن وخرما وبخاردن
ومرجمك وطوزلو بالق يمكدن وصغر اتندن وطوشن وكچي اتندن

ذهولا

وطوزلي پيردن ومحرقات دمدن خردل وحب رشاد كبي ومجففاتدن
وميبابذن وجوعدن وسهردن وافراط جماعدن وچين عشقدن
وزحمت ومشقت چكمكدن وكلم وبقله وترب اكلمكدن واكشيلردن
وطوزلي وقابض نسنه لردن ومدرات بولدن وعرقدن وصوسز
لقدن وغضبدن وتنها قومقدن وتعبدن ومسهلاتدن وبلغميده
جميع مزيد بلغمدن ومبخراتدن زياده احتراز ايده لر باب خامس ١٠٥
عشق بياننده در عشق مالخوليادن برنوعدر بعض حكما ايدر عشق
بر وسواسي مرضدر انسانده حادث فكر وفراستي بعض صورتلره
دوشورمكله ومستحسن عداتيمكله وبعض حكما ايدر عشق بر جنوندر الهيدر
سماعله ورؤيت ايله زياده اولور جماعله وشهوت ايله زايل وناقص
اولور بيت محبت زايل اولور چون عوضدر ٭ حكيم ايدر كه شهواني
مرضدر ٭ قال صاحب الموجز العشق وهو يعرض للغراب والبطالين
ديمه سي يعني ازكنلره وبطاللره عارض اولور ديمكدر والا نيچه ممكندر
كه برلره عارض اولميه حتى پيغمبرلردن بري ديمشدر بيت انصاف
ده خدايا آن سنكدل جوانرا ٭ يا صبري وشكيبي اين پير ناتوانرا ٭٭
سلاطينه وانبيايه دخي عشق واقع اولمشدر بيت عشقست وبس
كه در دو جهان جلوه ميكند ٭ كاه از لباس شاه وكه از كسوت كدا ٭٭
وسببه افراط الفكر من استحسان بعض الصور والشمايل وشكللرك
استحسانند ه ديمكدر رنته كيم قايل ديمشدر بيت دلمشلر وركلنلر بزدن
اوكدين ٭ قولق عاشق اولور مش كوزدن اوكدين ٭ ورنمالم يكن معه
شهوة مجامعة ديمسي عشقله شهوت مجامعت ايلمز يعني غلبه شهوتي
اوينتدرر بلكه معشوقي مرآت بيلوب روي حق مشاهده اولنور بيت
عقل كفتا خانمانت باز ويران ساخت عشق ٭ كفتم اي نادان چه ويران اين زمان معمور ساخت

اکثریا ارککلره و بطالره و تازه لره عارض اولور سببی فکر کثیر در بعض
صور و اشکالک استحسانند ه علامتی ایکی کوزلر باتق و فتور و مقدر
الّا اغلق قتنده ولونی اصفرا ولمقدر وکوکس کچوری کچوری صولمیقدر
وغفلت وحیرت ایله مبهوت اولوب طورمق وباشن اشاغه براغوب
صامت اولمق و سهر ونبضی سریع و صغیر و مختلف و صلب اولمقدر
علاجی معشوقه ملاقات ومطلوبه وصول کبی علاج اولمز اکر وصال وجه
شرعی اوزره میسر اولمزسه تامل ایده لر اکر سبب عشق احتراق
مواد وانک دماغده اجتماعی اولورسه مرطبات ده ومنضجات ده وستفراغات
مشغول اولالر و دخی زیاده نافع اولانلر دندر سکر دایم وجماع مفرط
واشتغال یعنی نفسنی برآخیره مشغول قیله لر بروجهله که بالکلیه نفس
متوجه اولا نقل وسفر وصید و ساز دیکلمک و نه کیم بونلره بکزر واراده
ایدر واول محبوبی کوسترممک کرکدر وهمیشه عاشقه معشوقی ذم
ایده لر کاه غیره مایل وسکا محبتی یوق جفاسی چوق و معقوله قایل دکل بر
وجهله سکا بونده خیر یوقدر دیو دایما سویلیه لر فایده ایدر و شول خبرلرکه
انده هجر وفراق وهلاک وافتراق ذکر اولنور ذکر ایتمیه لر چوق اولورکه
هلاکه سبب اولور وعاشقلره هیچ بطاللقدن ضررلو نسنه یوقدر
اما حمامه قویه لر که غایت ایله نافعدر زیرا حمام بدنی ترطیب و حرارت
غریزیه یی انتعاش ایدر و بدنده عدم هضمدن حاصل اولان فضولی
اخراج ایدر الله تعالی اعلم باب سادس کابوس بیاننده در
کابوس ترکجه اوغیصمغه دیرلر مقدمه صرعدر وکابوس اولدر که نایم تخییل
ایلیه اویخوده خیال ثقیل که اوزرینه دوشه وصیقه ونفسنی طار ایدر
وصوت و حرکتی بیمجال اولور بو صرعک منذرات ندندر اکثر زمانده
تشنج ایدر علل ثلاثه دن برینک مقدمه سیدر یا صرعک یا سکته نک

یا مالیخولیانک سببی بخار دمدر ویا بخار بلغمدر ویا بخار سودادر که دماغه
صعود ایدر حرکتک وعدم تیقظ وقتنده که اول حرکت وتیقظ در
بخارلری تحلیل ایدمجیدر کاه اولور که کابوس صوقدن اولور دماغی
قبض ایدر دفعة و خالی اولمز ضعف دماغدن علاجی استفراغ وتنقیه
دماغدر حب ایارج مثللولر تقویت دماغ وضع الجزه در وبالجمله
کابوسک علاجی صرع علاجنه قریبدر باب سابع صرع بیاننده در
ترکجه اوچوق دیرلر سده دماغیه در که غیر تامه در اول سده سببی ایله
جمیع اعصاب متشنج اولور مبداء اعصاب که دماغدر منقبض اوله
دوغیسیچون وحس و حرکت وطورمغی منع ایدر ذکر اولنان سده اکر
تامه اولاجق اولورسه سکته احداث ایدر اکر غیر تامه اولورسه صرع
احداث ایدر سده نک سببی یا خلط غلیظ بلغمیدر یا سوداویدر یا ریح
بارد در که بعض اعضادن مرتفع اولوب مجاری روحی سد ایدر الیه
روح نفوذ ایده میوب جمیع بدن تشنج اولور اکثری حمل وقتنده اولور
حمل وضع اولندقده بیله زایل اولور زیرا اختناق رحمدن اولمشیدی
وکاه اولور که صرع دمدن اولور وکاه اولور که بلغم رقیقدن اولور اما صفرادن
اولمق نادر واقع اولور و اولدقده دخی تیز زایل اولور و هر خلط علاماتیله
معلوم اولور مثلا بلغمیده ریق کوپکلو اولور و بولده ارلمش صرچه کبی نسنه
اولور کاه اولور که صرع معده شرکتیله اولور کاه اولور که قورد لر سببی ایله
وکاه فساد منیدن اولور مدت مدید جماعی ترک ایتمکله خصوصا دموی
مزاجده بخارات مرتفع اولور دماغه اوجیه منیدن پس ایله اوله
صرعی موجب اولور کاه اولور که ماده عضو بعیده اولور نته کیم ایاغک
باش برمغندن قرنجه یورر کبی حس اولنور علاجی ماده صرع استفراغ اولنمقدر
دم فصد ایله و تقلیل غدا ایله بلغم ایارجلر ایله سودا مطبوخ افتیمون ایله

صفرا مطبوخ فواکه ایله معده شرکتیله اولانی قی ایله واطریفل ایله
وایارجات ایله ومسهل ایله وشراب افسنتین زیاده نافعدر دوددن
اولان دود علاجیله که محلنده ذکر اولنور سمیت میدن یا اختناق
رحمدن اولان استفراغ منی و دم طمثله وتقویت دماغله شراب سکنجبین
عنصلی نافعدر ذکر اولندی که صرعه قرق کونده صحت ویرر وشراب
استخودوس و مرباسی نافعدر دماغی پاک ایدر قوت ویرر و مصروعک
باشنی وقت صرعده تسخین ایدهلر زیرا فائده بولور و بورننه زنبق یاغیله
قوندز خایهسنی ازوب سعوط ایدهلر و عود و فاوانیایی محکم سحق ایدوب
بورننه اوفورهلر زیرا خاصهٔ عجیبه واردر خصوصا که مادهسی سودا اولا
و عسل و ایارج فیقرا ایله غرغره ایدهلر بعض حکما ایدرلر عاقرقرحایی یومشق
دوکوب مصروعک بورننه اوفورسلر اگر اقسرسه امید واردر که خلاص
اولا والا علاج ممکن دکلدر ابن ماسویه ایدر صرع و سل بو ایکی مرضلر
مشکل مرضلردر که بونلر ممکن دکلدر که زایل اولا یونس حکیم ایدر بر عورت
کوردم مشارکت رحمله صرعی واردی حامل اولوب وضع حمل ایدنکده
ساکن اولدی بقراط ایدر برکمسنه صرعه مبتلا اولسه یکرمی بش یاشندن
کچسه اولمینجه خلاص اولمز جالینوس ایدر اکثر صرع فالجه مؤدی اولور امجه
اوغلانجقلره صرع عارض اولسه علاج ایلمک که بیودکده اندن زایل اولور
و اوغلانجقلرک باشلرنده چبانجقلر اولسه و بورنی سمرکلی اولسه دماغی
پاک اولوب صرعدن سلیم اولورلر حاوی کبیرده مصروع اولان کمسنهلر
کرکدر که بهار کونلرنده تاخیر ایتمیوب ایکی ایاقلرندن فصد ایدهلر سدرده
و دوارده وصداعده دخی ایله ایدهلر تقویم الابدانده ایدر بو مرض اکثریا
بارد مزاجلولره وصبیانه ومراهقلره عارض اولور و بارد یرلرده حادث
اولور مخوفدر اگر نوبتی تزتز کلورسه وشتدن اولورسه و ینه حاوی کبیرده

ایدر اگر صرع سوداوی اولورسه مالخولیایه انتقال ایدر و مالیخولیادن
صرعه انتقال ایدر مفردات ابن بیطارده مذکوردر که تربد قجین کابلی ایله
خلط اولنسه مصروعه علاوه زیاده نافع اولور و کذلک بلغمدن اولان صرعه
راوند زیاده نافع اولور و قنطریون دقیق دخی عجایب نافعدر اچکله و
عصارهسی بو خصوصده ابلغدر که اعضایی پاک ایدر و حرملی دخی صرعه
غایتله نافعدر اگر بو مرض اوغلانجقلره عارض اولسه ام الصبیان دیرلر
دواء ام الصبیان جندبیدستر و کمون و سعتر برابر الوب ارکصوبی ایله
اریه اغزی اچورهلر و عود و فاوانیایی اوغلانجقلرک بوینینه تعلیق ایدهلر
و بو مرض صاحبی کرکدر که قتی اسی و صووق طوتمقدن و جماعدن و شرب
خمردن و اقر صویه نظر ایتمکدن و قتی بلند یرلرده و حمامده اوتورمقدن
و یوکسک یرلردن اشاغی باقمقدن و آینه باقمقدن و براق و دایر نسنهلره
باقمقدن دکرمن دولاب کبی و روایح منتنهدن جیفهلر و کبریت قوقوسی
کبی و کوندز اویومقدن و کیجه داخی چوق اویومقدن و هیچ اویوماقدن
واصوات هایلهدن قپو چایردسی وارسلان اکرمسی کبی و اکل لبنیاتدن
و فواکه رطبهدن شفتالو و اوزوم کبی و منجراتدن صوغان و صرمسق
کبی خصوصا کرفس و انک تخمی صرعی تحریک ایلر و کچی اتی و انک جکرین
یمکدن و غلیظ غدالردن بقله و مرجمک کبی و صغر اتی و بادنجان و قوز
و خرما دبیره و خردل و لهنه یمکدن و تخمه اولمقدن و توقله یاتمقدن و
اسرارلو معجون یمکدن و جمیع سکر ویرن نسنهلردن زیاده احتراز ایدهلر

باب ثامن سکته بیانندهدر سکته اوغونب دوشمکه و بی خبر ١٠٦
اولمقدر که بوکا ترکجه قان طوتمق مرضی دیرلر سدهٔ تامه دربطون دماغک
جملهسنده دخی مجاری روحده که قلبدن دماغه و دماغدن سایر اعضایه
اولان مجرالردر ایله حس و حرکت ارادیه و قوای مدبره یعنی تخییل

دفکر و ذکر معطل اولور الا تنفس کلی ضرورت استنشاق ایچون
سدّه نک سببی غلیظ ویلمشک بلغمی خلط در علامتی باشی ثقیل اولمق و
دکزنمک و قولقلر کورلده مک وچیکلک و حرکاتدن کاهل اولمق
وکوز قرارمق وجمیع اعضا سکرمک وچوق اویومق واویخو ایچنده دیشلرین
قجردتمق واطراف صوق اولمق وسموکی و توکروکی چوق اولمقدر علاجی
اوچه دک تأخیر ایدوب بعده حقنهٔ حادّه ایله ابتدا ایتمک واجبدر اول
حقنه شحم حنظل وقنطوریون کبیر ایله اولا وتکرار قلنه بنجه کرّه تا کیم بلغمی
باشدن اشاغه جذب ایده و دخی تاوق یلکینی یاغه واراجق ایارجه
بولایوب مسکوتک بوغازنه صوقالر تا تحریک ایتمک ایچون ولید
الاحتقان باشنی تسخین ایده لر کما دانه وقرمش توغله ایله که باشنه
برکچه کیدکدنصکره وضع ایده لر حتی اسیجقلغی تمام تأثیر ایده ویا قرمش
بزی باشنه وضع ایده لر یاخود دوقیه یی محکم قزدروب باشنه کیدرده لر
صو ومغه قریب اولدقده بزینی دخی باشنی هر وجهله استمغه سعی ایده لر
دیورننه مسک وعنبر وکندس وچورک اوتی وقرنفل ددکوب
قوخوده لر اکر یوتدرمق ممکن اولورسه بال شربتی ایله ازاجق تریاک کبیر
یا تریاق اربعه ایچوره لر تا کیم افاقت بوله صرع تدبیری ایله ایلیه لر یعنی دماغی
وبدنی ایارجلر ایله تنقیه ایده لر و بومرضده جمیع داخلدن وخارجدن
اولان مبرّدلردن ومرطبلردن وقبل الاستفراغ سعوطاتدن ونطو
لاتدن وتدهین بدندن وقوابضدن ومبیتادن احتراز ایلیه لر اکر سکته
قاندن اولورسه علامتی و داجین وغیری طمرلر طولمق وظاهر اولمقدر
وبورنندن کاهی قان طملمق و دلیش اتلرندن ادنی سبب ایله قان
کلمک ویوزی قزارمق یا قرارمق حتی بوغلمش کبی اولمق علاجی ایکی قیفالدن
وایکی وداجدن فصد ایده لر یعنی ایکی انجکدن حجامت ایده لر اندنصکره

بورنشدن فصد ایده لر وطبیعتی تلیین ایده لر حقنهٔ متوسطه ایله بعده
حقنهٔ حادّه ایله بقراط حکیم ایدر سکته قوی اولسه خلاص ممکن دکلدر
واکر ضعیف اولسه علاجی آسان دکلدر اکر مسکوت اولمیدر دیرلمیدر
معلوم اولماسه کوزی قپاغن آچه لر شبهه یوقدر که میتک کوزینک
حدقه سی غایب اولور یاخود اتلمش پنبه الوب بورنی دلکلرینه قویه لر
اکر پنبه حرکت ایلرسه دیریدر والا اولمشدر اکر بو علتدن خلاص اولسه
فلج بالقوه اولور اکر مادّه آز ایسه لقوه اولور چوق ایسه فلج اولور ودیبلدی
که بدن اولان سکته کیدر اولسه فلجه انتقال ایلمز کاه اولور که سکته
دوشمکدن وضربه دن اولور باشه کموکی یاریلور وغشالرده ورم اولور
روح حیوانینک مسالکی منسد اولور علامتی سابقا ضربه وسقطه واقع
اولمشدر علاجی قان المقدر قوّته کوره آقیده لر وطبیعتی تلیین
ایده لر ما لا یسعده ایدر اکر کوکرجنلر بسله لر یا اوستنده یا التنده یاتقز
طورسلر صدردن و فالجدن وسکته دن وجموددن امین اولورلر و سبات
دخی اولمیه مجرّبدر باب تاسع فلج بیانندهدر فلج اطبّانک متقدمین
قتنده استرخاء عضودر قنقی عضو اولورسه اولسون کرک عضو واحد
اولسون بر برمق کبی کرک جمله بدن اولسون باشدن غیری زیرا باش بیله
اولیجق سکته اولور وعرف طبده متأخرین قتنده بدنک نصفنک
استرخاسیدر طولاً سببی یا خلط غلیظ بلغمیدر یاخود سودای محترق خلط در
که مسالک روح یعنی سکرلرده اولان یوللر طوتیلوب روح نفوذ
ایده مز یاخود نفوذ ایدر لکن عضو قبول ایلمز سوء مزاج افراطیله اولدوغی
اجلدن ایلیه صدر اولور یعنی اول طرفده اولان الده وایاقده اوبوشمق ظاهر
اولور بعده فلج اولور علامتی حسّ وحرکت باطل اولمق ونبض بطی
ومتفاوت اولوب قاروره بیاض وتکرک چوق اولور واویخو زیاده

وعطش آز اولور کاه اولور که قاروره قزل ویا صاری اولور جگری ضعیف
اولدوغیچون یا ورم اولدوغیچون علاجی اولا منضجلر استعمال اولنه ماء
عسل یا شراب سکنجبین عنصلی کبی مغلای نضج ایله ومفتحات استعمال
اولنه وشراب اصول ایله یاخود استخولوس وکرفس تخمی ورازیانه وانیسون
کبی که قینادوب سکنجبین عنصلی اوزره یاخود دوزدم تا یی عسلی اوزره سوزه لر
وغداسی نخود آب وبلچ صویی اولا وکیک اتی یا طوشان اتی اولا ویاخود
کوکرجین اتی وکوفته لر وشوربالر اولا یدی کونه دک ییسی وایچیسی بو ایله اولا
جوع وعطشه ممکن اولدوغی مرتبه صبر ایده که زیاده نافعدر وواجبدر اوج
دورت یا یدی کوندنصکره حقنه ایده لر وایارجلر ایله استفراغ ایده لر اولا
حقنهٔ متوسطه بعده حقنهٔ حادّه استعمال اولنه که اول حقنهٔ حادّه وشحم
حنظل وقنطریون مثللو اشیا چوق اولا اندنصکره منضجلره ومفتحلره
عودت ایدوب بعده استفراغ اعاده اولنه زیرا بو مرضک مادّه سی
غایت غلیظ ولزج اولدوغیچون بردفعه انضاج وتنقیه ایله وبرکره استفراغله
تمام تنقیه حاصل اولمز بلکه فلج اولانلرک قاروره سی اکر بیاض
بولانق وقوامی غلیظ اولورسه معلومدرکه نضج بولمامشدر چونکه قاروره
صافی اولا نه زیاده غلیظ ونه زیاده رقیق اولا ورسوبی بیاض اولا واملس
اولا ومجتمع اولوب قاروره نک دبنه اینه دلیلدرکه نضج بولمشدر
همان استفراغ ایده لر تدبیرات مذکوره ایله قچن اوچ هفته کچه قوی دوالر
استعمال ایده لر حب منتن کبی وسعترات ایله وشونیز ایله ملح اندرانی
اکل ایده لر واحیانا ساقز چینیه لر بلغمی نواحی راسدن تحلیل ایچون
وکوکنار ایچنی دوکوب بال ایله قاریشدروب هرکون یه لر کوکنارک
عوضینه حب الصنوبر دررومی فستقدر عصبی تسخین ایدر وقوی ایدر اندنصکره
شرودیطوس وتریاق فاروق استعمالنی عادت ایده لر هر قنغیسنی اوکور

کونده

کونده نصف درهم وحمامده باشنه اسی صو قویمقدن وبنیذلردن ومسکرلردن
حذر ایده لر وقی نافعدر واسی قومه کوملمک وکبریتلو صولرده وماء بحره
کیرمک ویابس حمامده اوتورمق زیاده نافعدر نبیذلرک جمیعسی مضردر
دماغی ترطیب ایتدوکیچون ماء قراح ایچمک مفلوجلره نبیذلردن خیرلودر
وشراب عتیقه دن ازاجق ایچمک نافعدر امراض عصبیک جمله سنه اما چوق
ایچمک اضر اشیادر عصبه ودایم معطش دوالر ایله اقسرده لر اطبا
متقدمین دیمشلردرکه اکر دیلرسک که هیچ زحمت فلج کورمیه سن
اویومیه سن الا اکر قرنک خفیف اولا یعنی توقله اویومیه لر ودخی قره
طوز وقزل بوره زیت یاغیله سحق ایدوب حمامده سورنمک نافعدر
اکر فلج کثرت دمدن حادث اولورسه فصد ایدوب قوت مساعده
ایتدوکی قدر برنج دفعه اخراج ایده لر اکر حرارتدن ویبوستدن ماء
شعیر دهن ربا ایچوره لر ومرطب غدالر ویره لر اکر فلج اولان کمسنه
اوکاوت وجمله تکلم ایدوب تلفظنده خلل بولنمیه معلوم اولا که اول
وقت علت غدا دکلرنده در علاجی آساندر اکر تکلمده اضطراب
اولورسه علتی دماغنده در علاجی غایت مشکلدر اکر مفلوجک عضوی
کنده وزکنده اولوب اول برطرفدن اینجه وکیچرک اولمزسه ممکندرکه
خلاص اولا اکر انجلمش اولورسه علاج مشکلدر بقراط حکیم ایدر
اکر فلج قوی اولسه علاج ممکن دکلدر اکر ضعیف اولسه آسان دکلدر
بو فقیر برنج مفلوجه علاج ایلدم کرک مصر وشامده وکرک آخرده بامرالله
خلاص اولدیلر حتی اون بر شخص حقنده اطبا مأیوس ایکن ینه خلاص اولدیلر
انلرکه پرهیزده تقصیر ایلمدیلر وعطشه صبر ایلدیلر هرکز صو ایچمدیلر خلاص اولدیلر
جمله دن نقاش حسن پاشا مرحوم سنه اثنی وثلثین والف ده مفلوج اولدی
سن وسالی التمشی کیچمش ایدی التی آی علاج ایلدک درمان اولمدی صکره

برقاج کره دلکو دستلان وارسلان یاغی ایله وایوآیزنلر ایله مقید ایلدک
حاصلی چوب چینی وعشب مغربی وخصیة الثعلب وانک امثالی ادویه‌یی
قینادوب تقطیر ایله صوین چقاروب یکرمی یدی کون ایچردک بامر الله
افاقت بولدی اون کون مقداری پرهیزنی بوزمق امر ایلدک حماص
شرابنه بوزقاتوب ایچر بعده جماع ایدر ایرته‌سی کون ینه کوردک اسکی شکلنه
عودت ایلمش عاقبت اول دردن مرحوم اولدی امدی بونک چاره‌سی
یمکه وعطشه صبر ایلمکدر سایر دوایه احتیاج اولمز جالینوس ایدر اعراض
بلغمیه اکر رعشه اکر صرع دیو نتره یکرز اکر صبیانه عارض اولسه بالغ اولدقده
زایل اولور مکر یرامز تدبیر ایدلر تقویم الابدانده ایدر بو مرض اکثر یا
باردورطب مزاجلوره وقوجه‌لره وقیش کونلرنده بارد ورطب یرلرده
اولور سببی دماغدن بلغم اینز سکرلره دوکیلور علاجی بلغمی اسهال ایتمکدر
ایارج فیقرا ایله وتربد وشحم حنظل وملح هندی برله اسباب وعلاماتنده
ایدرکاه اولور که فلج ورم نخاع سببندن اولور اکر دفعةً اولورسه اکا
علاج یوقدر زیرا عصبک فسخنه وقطعنه دلالت ایدر اکر ایکی کوندن صکره
یا دخی زیاده‌دن صکره اولورسه ورم عصبه‌ده وکلسنه دلالت ایدر
پس ایله اولسه علاجه مباشرت اولنه تنقیهٔ بدن ایله وادویهٔ محلله ومقویه
وضع ایتمکله ورمه وضربه یه موجزده ایدر شول فالج که انقطاع عصبدن
اوله چاره یوقدر انک ایچون که زیرا اعضاکسیلن عصب بتزبهو دحکیم
ایدر ایلس حمامه چوق مفلوجه علاج ایدوب خلاص میسر اولدی بالاسعده
ایدرسنه ایدن هرکون بردرهم مقداری ایچلسه فلجی ورعشه وقولنجی
ازاله ایدر کرک براغندن کرک تخمندن ودخی ایدر بلبیه کوکنک صوینی
الوب زیت یاغنه خلط ایدوب بدنه سورمک عرق کتورر دسکرلر
اغیسنه وفلجه ایو نافعدر دینلدی که اکر سذابک براغنی یا تخمنی وافرجه

الوب برقزغانه یا بر بیوک طنجره یه قویوب وافرجه صو ایله قیناددوب
اندن صکره سوزوب اول صو ایله یونسه‌لر ویوریبوب یاتسه‌لر
محکم درله در فلجه وجمیع امراض بلغمیه‌یه نافع ومجربدر سذابک براسی اوکور
دخی قوتلمودر وینه مالا یسعده ایدر آغو اغاجی براغنی زیت یاغیله
قینادوب محرا ایده‌لر جمیع مفاصلی کنلرک وکوترملرک دبیری کوزینه ضماد
ایتسه‌لر اکر اسکی کوترم دخی اولورسه خلاص اولور وینه مالا یسعده
ایدر قیلان یاغی شدید الحراره در مفلوج انکله تدهین اولنمق انفع
اشیادندر اندن غیریسی اکا معادل اولمز شفاده ایدر عطش وقتنده
ماء عسل ایچلوب غیری نسنه ایچلمه فالجه بوندن انفع نسنه اولمیه
موجز شرحنده سدیدی ایدر مار اصول ایله خروج یاغنی ایچمک
زیاده نافعدر ودخی ایدر رتّه که بندق هندیدر عجیب النفعدر زبده
نام کتابده ایدر اکر فراج وقوت دستن وفصل مساعده ایدرسه علتک
ابتداسنده فصد نافعدر زیرا دم سایر اخلاطله مرکبدر بلکه بلغمک
تولدی وتزیدی معده‌دره ومعرقی اوکیمکدر وحصولی ایکی نسنه دندر
بری هضم ضعیف اولمقدندر وهضم ضعیف اولمق حرارت غریزیه
وقوت دافعه ضعیفندندر ایکنجیسی مبردات ومرطبات استعمالندندر
داخلدن وخارجدن ایلیه بلغمک دفعی ممکن اولمز الّا بو ایکی سببک
ازاله سبیله اولور **باب عاشر خدر بیاننده در** خدر اوبوشمقدر
سببی خام خلطدر علاجی فلج علاجیدر وشول خدر که یبوستدن اوله
علاجی دق علاجیدر **باب حادی عشر تشنج بیاننده در** تشنج سکرلر
مبدأ نه چکلوب بوزلمکدر وایکی نوعدر برینه تشنج امتلایی وبرینه دخی
تشنج یبسی دیرلر اما تشنج امتلاییٔ نک اکثر حدوثی بلغم غلیظدن اولور رقیقدن
اولمز زیرا رقیق استرخا ایجاب ایدر وعلامتی اکسوزین عارض اولمقدر

وغلبهٔ بلغم علامتیدر و علامات امتلائیه دردلنمی تولید ایدن تدبیرک
تقدیمیدر علاجی بعد النضج تنقیه بدندر رفقله ایارجلر ایله باقی علاجی فلج
علاجیدر و دخی پاپادیه وطوراق اوتی وکلک واکلیل الملک هر برندن
بر مقدار الوب صو ایله قینادوب صویی اعضا اوزرینه نطول ایده لر
اما تشنج یبسی که اکا تشنج استفراغی ده دیرلر تدریجله حادث اولور علامتی
اسباب مجففه نک تقدمیدر استفراغات کثیره کبی یا کثرت جوع و یا کثرت
تعب یا حمای محرقه یا کثرت هم و غم کبی و آز آز عارض اولور اگر حما
عقبنجه اولورسه برامزدر اما دتینک صوکنده حما دمدوحدر علاجی ترطیب
بدندر مرطب نسنه لر ایله عورتلر سوتی وکچی واشک سوتی ایچمک کبی و ماء الشعیر
وبادام حریره سی کبی وبالجمله بونک علاجی دق علاجیدر گاه اولور که تشنج
یلان وعقرب صوقمقدن اولور بر سکر اوزره گاه اولور که اختناق رحمدن
اولور گاه اولور که صوغلجان ونمازبورا ولمقدن اولور گاه اولور که افیون
وشوکران یمکدن اولور گاه اولور که عصبه ورم عارض اولمقدن اولور
وبونلرک علامتلری و علاجلری بابنده مذکوردر و دخی آز اولور که تشنج
بردوشدیدن اولور اکا تشنج کرازی دیرلر بلکه تشنج عصبه عارض
اولور کراز تمددر عضله عارض اولور بعضلر دیمشلردر که تمد ایله کراز
بیننده فرق بودر که تمد سکرلر ایکی جانبدن بیله چکلمکدر و کراز تشنجدر که
گوکس ملکلرندن ابتدا ایدر شیخ الاطبا که ابن سینادر ایدر که تمدد حقیقتده
تشنجک ضدیدر زیرا تمدد ایله انقباض عسیر اولور و تشنجله انبساط عسیر
اولور والحاصل تشنج سکرلر بوزلمکدر و تمدد گرلمکدر سببلری و علامتلری
تشنجک سببلری و علامتلریدر علاجی دخی انک علاجیدر اسباب و علامات
صاحبی ایدر کراز اسمی بردجمدن اولانه مخصوصدر رگرک داخلدن
و گرک خارجدن اولسون و دخی ایدر که تمدد کراز ایکیسی دخی تشنجدن

برامزدر الا تشنج یابسدن و کل زیرا تشنج یابسده جفاف اشددر
کراز یابس جفافندن آز اولور که سبب ریاح غلیظه دن اولور که تمدید
ایدیجیدر گاه اولور که سببی جراحت اولور یا حرق نار اولور ایله عضل
متأذی اولور انقباضدن علامتی یوزی حمرته مایل و یا خضرته و یا کمودته
مایل اولور و علیل کاینه گولر کبی گورینور وچهک عضلی گرلدوکندن
اوتوری وگوزلری طوما اولور و اکا عسر بول عارض اولور و گاه اولور که
قان بتول ایدر ابتداده فواق و وجع راس و اوموزلر اغریسی عارض
اولور انلره دورت گونه دک موت خوفی اولور اگر نجات وزایدرسه
آسانلق ایله خلاص اولورلار علاجی تشنج علاجیدر تعالیم ستنه نک تعلیم
خامسی بر فصل و یدی سفری مشتملدر سفر اولیده اون باب و سفر ثانیده
اون بر باب و سفر ثالثده اون ایکی باب و سفر رابعده اون اوچ
باب و سفر خامسده اون دورت باب و سفر سادسده اون
بش باب و سفر سابعده اون التی باب واردر ، فصل اختلاج
بیانندهدر اختلاج سکرمکدر یوزده وگوزده و غیری اعضاده واقع
اولور اگر چوق واقع اوله و ممتد اولسه خوف اولنور که لقوه یا صرع
و یا سکته و یا تشنج و یا تمدد مثللو مرضلر حاصل اوله سببی رطوبت
بلغمیه درکه بلشمک اولا حرارت غریزیه یی تحلیل ایلر و ریح ایدر یا بخار
ایلر مادامکه ریح غلیظ اوله و غلظ سببندن اما قوت دافعه متصل
دفع ایلمکه استر دفع ایده مز ماده ایله چکشور اختلاج حاصل اولور
بو مرض ابدان بارده ده اولور و اسباب بارده دن اولور علاجی
بلغمی بدندن گیدرمکدر مسهل حبلر ایله ایارج حبلری کبی بعده یا بوینخ
و اکلیل الملک و مرزنجوش بونلاری صو ایله قینادوب اسجقله نطول
ایده لر و قزمش کپک ایله تکمید ایده لر و دهان مسخنه ایله اوغالر

واغذیه بارده دن دخی مولدات رکیدن و ماء باردن اجتناب
ایده لر **باب اول لقوه بیانندهدر** لقوه ترکجه اغز اکلکدر یوزده کوزده ۲۲۴
بالق اکمری واردر انلره غلیظ و بارد خلط دوکیلور اول سبب ایله اغزین
و کوزین اکر برکوزین قپامقده عاجز اولور چنکه اوفورسه اغزینک
بر طرفندن یا چقار بر طرفندن چقمز و موم اوفورسه سوینده رمز سببی
استرخادر یا تشنجدر ایکیسی مابیننده فرق بودر که لقوهٔ استرخائیه حواس
مکدر اولور و یوزک دریسی یومشق و تند و حس اولونمز و کوز قپاغی گکشنک
اولوب اشاغی صرقمسی زیاده اولور اما لقوهٔ تشنجیه ده تکرک آزا اولور
و آلن دریسی کریلور و دری اکا جانبنه زیاده مایل اولور و چکه سی
شکلی طبیعی سنه ر دایتمک مشکل اولور اما استرخائیه ده آسان اولور
علاجی دورت کونه دک بایدی کونه دک علاج ایتمیه لر فجا و یا و سکته
خوفی واردر بعضیلر ایدر دورت کونه دک فجا خوفی واردر اکر دورت
کونی نجاوز ایدرسه قورتیلور و دیلدی که التی آی ممتد اولسه ایو اولمق
امیدی یوقدر معلوم اولاکه بو مرضده علاج ایکی قسمه منقسمدر لقوهٔ
استرخائیه ده تشنج امتلایی علاجن ایده لر و لقوهٔ تشنجیه ده تشنج یبسی علاجن
ایده لر قاعده بودر زینهار یاکاوب خلافن ایتمیه لر و الا ابدی علاجدن
قالور تروح الارواح نام کتابده تدبیر صایب اولدر که یدی کوندنصکره
ایارج فیقرا و حقن حادّه ایله ابتدا اولنه و دخی ایدر صواب بودر که فلفلی
سحق ایدوب دهن سذاب ایله استعمال ایده لر اما بو علاجی لقوهٔ استرخا
ایچوندر و هم اکثر واقع اولان لقوهٔ استرخائیه در رایه اولیجق انک علاجی
همان بعینه فلج علاجیدر الا بو قدر وار در که غرغره و تعطیش و سعوط
استعمالی لقوه ده اعلادر تعطیش ترکیده اغمرتمق سعوط ترکیده دادویه یی دوکوب
ماسورا ایله بورنه ادخال ایلمکدر لقوه اولیدر بونلرزن هیچ برلیسی استعمال

اولونمیه الا بعد التنقیه خصوصا سعوط استعمالی اولنه الا اوچ کوندنصکره
و علیله امر اولنه که برقره لولق اوده اوتوروب دایما دمشقی آیینه یه
نظر ایده چوق فایدهسی واردر و اغزنده جوزبویا و قرنفل و دارفلفل
کبی نسنه لر طوتوب و عاقرقرحا و کونلک چینه مک غایت نافعدر عجایب
تاثیری واردر مجربدر حاوی کبیرده ایدر زنجبیل و اکیری محکم دوکه لر و البیه لر
دخی بالله معجون ایدوب جوز قدر بیه لر مجربدر و ینه آنده ایدر خردلی محکم
دوکوب سرکه ایله خلط ایدوب چکهسن طلا ایده لر عجایب نافعدر
ما لابسعده ایدر طورتنه اودنی بازی بپراغی صویی ایله صاحب لقوه اوچ
کونه دکین سعوط ایتسه دفع ایدر مجربدر و بعض وقتده بورننه چورک اوتی
یاغین طمزره لر دفعاتله تجربه ایندک نافعدر دیلنلر یاغن چقرمغه قادر
اولمزسه محکم دوکوب ایسیجق صو ایله ازوب و سوزوب بورننه طمزره لر
نفیسدر ذکر اولنان معالجات لقوهٔ استرخائیه ایچوندر **باب ثانی** ۲۲۳
رعشه بیانندهدر رعشه دتره مکدر اعضاء مرکبه یه حادث اولور قوت
محرکه نک ضعفنده سببی سوء مزاج سادج بارد و یدر که بکرره عارض
عارض اولور بو معنا اکثر قوجه لرده اولوب دخی شول کمسنه لرده اولور
که خمره یا صوق صو ایچمکه مشغول اولالر افراط ایله و بالجمله رعشه نک
غایتنده ضربی صول جانبده ابتدا ایدندر قوجه لرده اولان رعشه علاجله
زایل اولمزکاه اولور که بو مرض زیاده غصه دن و قرصدن یا زیاده جنوندن
یا چوق جماعدن اولور جالینوس ایدر قوجه لره ادنی سبب ایله اولور
علاجی بعد النضج بدنی تنقیه ایتمکدر ماوبیده ایارج ایله و غداده نخوداب
ایله نافعدر و طوشن اتی و انک بینیسن یمک زیاده نافعدر و حمامده
اوتوروب درلمک نافعدر منقولدر که بر قوجه کشییه رعشه عارض اولدی
صویه چوق طوز قاتوب طوزلی صوی چوق ایچدی محکم اسهال اولدی رعشه

اندن زایل اولدی مالایسعه ادر اگر حمت مده سذاب یاغندن التی درهم
مقداری اچسه‌لر رعشه‌یی کیدررو فالجی و تشنجی دخی کیدرر مجربدر وباشن
سذابدن کرک پراغی کرک تخمی اولسون هرکون بر درهم قدر اچسه‌لر رعشه‌یه
وغیری عصبی مرضلره نافع ومجربدر اما شول رعشه که ماده‌سز
برودتدن اولا سببی افراطله صووق هوایه طوقنمقدن یا افراطله
صووق صو اچمکدن اولور علاجی تسخین اعضادر یا بادیه وزنبق یاغی کبی
ادهان حاره ایله و مثرودیطوس وتریاق فاروق و فلاسفه استعمال
ایتمک غایت نافعدر اگر رعشه خمری چوق اچمکدن اولورسه ارتق اچمیه
کاه اولورکه بو مرض عقرب یا غیری اغولونسنه صوقمقدن اولور علاجی
تریاق اربعه اچمکدر و کاه اولورکه زیاده استفراغدن اولور مثلا چوق اسهال
اولمقدن و چوق قان المقدن و چوق درلمکدن و چوق تخیلدن اعضاینه
یبوست حاصل اولوب بو نوعک علاجی مشکلدر بلکه قابل علاج دکلدر
هله باری مرطبانه مشغول اولالر مرطباتک انواعی مالیخولیا بحثنده
ذکر اولنمشدر **باب ثالث زکام بیانندهدر** زکام رطوبت خلطیه ٢٢٢
درکه بورون دلکلرینه اینه دماغدن نزله اولدرکه بوغازه وکوکسه اینه
سببی یا سوء مزاج حاردرکه دماغه عارض اولور اسباب خارجیه‌دن
حرارت شمس کبی یا ادهان حاره کبی ایلیه باشی قزوباشده اولان
فضول رقیق اولور و باشک سخونتی سببی ایله جمیع بدندن فضول منجذب
اولور بعده منخریندن نزول ایدر علامتی بورنی کیجمک و یوزی و کوزی
قزل اولمقدر علاجی اگر جمیع بدنده حرارت اولوب قان غالب
اولورسه باش طمرندن قان الالر وطبیعتی تلیین ایده‌لر و ماء الشعیر
بنفشه شرابی ایله و ماء عناب و اسفاناخ شوربا شی و شراب خشخاش
نافعدر و فصد لازمدر اما اوچ کوندن صکره اولالر اگر لازم کلورسه

بو مرضده اصل علاج اجلق و صوسزلق و اویخوسزلقدر منقولدرکه بر
کون و بر کیجه اکل و شرب ترک اولونسه بو مرض زایل اولور و واجب
اولورکه روایح بارده ایله دماغی تقویت ایده‌لر بنفشه و نیلوفر و کل
قوقمق کبی فقط ماده نضج بولسه مریضی حمامه ادخال ایده‌لر و عند النوم
اوزرینه یاتمقدن صاقنه‌لر اگر نزله و زکامک سببی سوء مزاج بارد
اولاجق اولورسه که دماغه عارض اولور اسباب خارجیه‌دن باشه
صووق اصابت ایتمک کبی ایلیه النک در لیسی کریلور و خشین اولور
یبوستی غالب اولور و مشام منسد اولوب الکثره محتبس اولور و بورنندن
اقن نسنه آق اولور و غلیظ و بارد اولور و بورنی کچشور و حمی حادث
اولمغله منتفع اولور علامتی برودت عقبنجه حادث اولمقدر و ذکر
اولنان علامتدر علاجی باشنی قزمش طاری ایله یا قزمش بزلر ایله
تکمید ایتمکدر حتی حرارتی باشک غورینه ایریشه و دخی برکون و بر کیجه
قره چورک اوتنی سرکه‌ده اصلادوب بعده قوروب دوکوب
بر پاره کتان بزینه صاروب قوقسه‌لر غایت نافعدر شفا دهیدر بارد
زکامه اشبو بخور غایت ایله نافعدر آق کونلک و قره کونلک و توپالاق
و سندروس دورونددن برابر الوب دوکوب و جلا ایده‌لر و وقت
حاجتده بخور ایده‌لر فی الحال سده‌یی فتح ایدر اگر بورنی طوتلسه و نسنه
کلمسه عنبر و سمسم و کاغد و بونلرک امثالی نسنه‌لر ایله بخور ایده‌لر سده‌یی
فتح ایدر و اوزرلک تخمی و آق هبر غبار کبی سحق ایدوب بورننه
اوفوره‌لر زیاده نافعدر اگر بر طاشی قزدروب اوزرینه سرکه و گلاب
دوکوب بخارینی استنشاق ایتسه‌لر نافع اولا و دخی مسک و عنبر
قوقمق و عود ولادن و چورک اوتی بخور ایتمک نافعدر و باشنی صابون
ایله یومق نافعدر منقولدرکه نزله و خناق ایچون بیرده صار و سیله چوق مثقالی

زعفرانی تعیین ایدوب باشنی قازیدوب دپه سنه اورسلر عجیب
ومجربدر وغذا وشرابی تقلیل ایتمکه واویخوسی خصوصا کوندز اویخوسنی
تقلیل ایتمک وامتلا وتخمه دن ویتمک اوزرینه اویومادن اجتناب
ایتمک واجبدر کوندوز اویخوسی وباشه چوق چوق یاغ سورمک
زکام ایراث ایدر وبکرلجه ییمک زکام اولنلره ودماغی ضعیف اولانلره
ضرر ایدر کذلک جوز ییمک وصوق صوایچمک وجرب نسنه لر ییمک
ولبنیات ولحوم وکشف راس ضرر در حذر اولنه کرکدر که زکام ونزله
علاجنده اهمال ایتمیه لر زیرا زکام ونزله تیزجک سله دونر خصوصا که
اینن خلط ماده اوله صفراوی ویا بلغمی که مالح اولا بقراط حکیم ایدر شول
کمسنه که باشنده زکام ونزله اوله دخی کوکسنه اینه یکرمی کونه دکین دقه
دونر وجالینوس ایدر بلغم مالح اولسه سل ایله غایت بیرامز درامعایه
اینسه انده دخی قروح ایلر ودخی ایدر بلغم حامض ومالح قروح ایلر ربو
ایلر سل ایلر خناق ایلر بغرسقلرده اولسه قولنج ایلر ومعده ده اولسه
هضمن فاسد ایلر ودخی جالینوس ایدر اکر نزله یاخود زکام صوو قدن
اولسه نضج بولمدین حمامه کیرمیه لر اما اکر حرارتدن اولورسه حمامه کیرمک
جایزدر ودخی ایدر حمامده وکنشده درلمک نزله اولمغی منع ایلر زیرا که بدندن
نزله حادث اولیجق فضول عرق ایله چقر کیدر فصد ایتمکدن بویکرکدر
الا مکر که بونده حرارت وحمرت اولا بوفقیر زمان طبابتمده نزله ایچون
اکر کتبده کوردکم واکر افواه رجالدن اخذ ایلدوکم چوق نوع معالجاتدر
اکرچه هر برینی بر مقدار نفع ویرر کوردم لکن بوندن قاطع وسریع التاثیر
علاج کورمدم که بو برنج دورلو دوایی بر یرده خمیر ایدوب بر غروش مقداری
یصلدوب بر تافته پارچه سنه صاروب باشنه کیدوکی عرقیه نک ایچ
طرفندن دیکوب باشنه کیه باذن الله دفع اولور بونلردر که ذکر اولنور افیون

اوج درهم مقناطیس اوج درهم زعفران ایکی درهم کمادریوس
بر درهم کمافیطوس بر درهم قنطریون بر درهم بونلری ذکر اولندوغی
اوزره باشنه دیکه غایت اعلا علاجدر موجزده ایدر حمام نزله بارده نک
اولندن نضج اولمدوغیچون نافعدر قطعا ونزله حارده نافعدر مطلقا
نضجدن صکره تحفه سعدیه ده ایدر شول کمسنه که اکا نزله دایم اولسه
حب قوقیا اکا زیاده نافعدر وینه اخلیلین یوحب نافعدر طبیر
معشول وترید وزیت سوسن اجزا برابر اوله شربتی ایکی درهمدر ویکل
که موادی اسفله جذب ایدیجی حقنه لر انفع معالجاتدر ونزله حارده
فراج دماغی تبرید ایله تعدیل ایلمک ونزله بارده ده تسخین ایله مقابله صحته
سیبدر زبده نام کتابده ایدر هر کیمکه دایم نزله اولسه حمامه چوق چوق
کیرمک وباشنک قلنی تیز تیز قازمق وجلد راسی حک ایتمک وصاچ
وصقللی طرامق نافعدر زیرا بونلرک جمیعسی بخارلری تحلیل ایدر قانونده
ایدر کاه اولور که اوغلانجقلره زکام وسعال عارض اولور کرکدر که باشنه
اسیجه صولی چوق دوکه لر ودلنه بال سوروب واند نصکره ولنک
دبنی برماغله قچقلیه لر تا کیم چوق بلغم قوصه شفا بوله موجزده ایدر نزله
علاجنده غرض امور ستّه یه قصددر والا امور ستّه نک بر لیبی
تقلیل ماده در فصد ایله حارده ده واستفراغ خلط درکه موجبدر
نزله یی بلغم کبی نزله بارده ده وصفرا کبی حارده ده وتلیین
طبیعتدر ایکنجیسی تعدیل مزاجدر تبرید کبی حارده ده وحمام فاتر ایله
واغذیه بارده ورطب ایله قبق واسفناخ کبی وتدهین سرده دروتسخیندر
بارده ده قزمش نزلر ایله وقزمش کپک ایله وقزمش طاری برله ومسک
وعنبر وقاورلمش چورک اوتی قوقلیه لر ایچنجی خشخاش ایله منع سیلاندر
ویاقی قلان ماده نک سیلانی منعدر شراب وماء شعیر ایله حارده ده وغلا

حلوا ایله بارده ده و مضمضه دخی بو ایله در طبیخ خشخاش ایله و عناب
و مرجمک ایله بار د اولدوغی حالده حارّه ده حار اولدوغی حالده بارده ده
دورلدیکی مادّه نک قوامن تعدیل ایتمکدر مادّهٔ حارّه ده خشخاش
مثلو ایله تغلیظ اولنه امّا مادّهٔ بارده ده تلطیف ایله تعدیل اولنه شراب
زوفا ایله دخی جلاب عرق سوس ایله یا سکنجبین عنصلی ایله یا خود شراب
لیمون ایله اکثیسی آز اولسه سدیدی ایدر شراب خشخاش اچمک واجب
اولمز الّا ابتداده مادّه یی صدره نزولدن منع ایتمک اچون اما چون
مادّه حبس اولنسه و نکرکه احتیاج اولسه اول وقت خشخاش شرابی ویرامز در
یشنجسی امالهٔ مادّه در جهت مخالفه نته کیم نزله میل اولنور بوغازدن
بورونه اقسر دحبیلرایله اوکینه و عصبه سنه قورقوا اچون التنجسی تدبیر بدر
شول انسنه نک که قورقولو نزله یه تابع اولمه سندن سل کبی و سعال کبی
بونک تدبیری بقله صویی و اربه صویی مثلو ایله و معجون بنفشه و بادام
یاغیله و حب سعال مثلو ایله در مالا یسعده ایدر مسک نزله لره
نافعدر قوقمق ایله و باشک اوکنه بان یاغی ایله طلا ایتمکله و بنه مالا یسعده
ایدر سندروس که صمغ اصفردر کهربایه بکزر دخانی زکامه و بارد نزله لره
عجیب نافعدر وجع اسنانه دخی نافعدر و دخی ایدر طین ارمنی شدید
التجفیف در صدره منحدر اولان عظیم نزله لره نافعدر ابن بیطارده ایدر
باشک اوکنه صبری ملح ایله یا نطرون ایله وضع اتیه لر بارد نزله لره
نفع قوی ایله نفع ایلر و دماغنی قرذروب رطوباتی تجفیف ایدر کتب
خواصده ایدر قچن زکام اولان کمسنه قاتر ترکنی قوقلیوب واوزرینه
توکوروب یوله براقه هر کیمکه انی آلسه زکام اکا انتقال ایلیه باب
رابع امراض عین بیاننده در طبقات عینک تفصیلی بودر که ذکر
اولنور الله تعالی اعلم بحقیقة الامور فی ملکه و ملکوته جالینوس ایدر حق تعالی

انسانک

انسانک کوزینی یدی طبقه و اوچ رطوبتدن خلق ایتمشدر طبقهٔ اولایه
صلبیه و طبقهٔ ثانیه یه مشیمیه و طبقهٔ ثالثه یه شبکیه دیرلر اندنصکره بر
بر رطوبت وار در بوز کبی اکا رطوبت جلیدیه دیرلر و طبقهٔ رابعه یه
عنکبوتیه دیرلر و اندن صکره بر رطوبت وار در یمرده آغی کبی اکا رطوبت
بیضیه دیرلر و طبقهٔ خامسه یه طبقهٔ عنبیه دیرلر و طبقهٔ سادسه یه طبقهٔ
قرنیه و طبقهٔ سابعه یه طبقهٔ ملتحمه دیرلر و نور اولان موضع مرحمکدن
کوچک قره حیشنه در که هر نسنه یی کورن اولدر باطندن اعتبار
اولنور ملتحمهٔ آخر واقع اولور اکر ظاهردن اعتبار اولنورسه ملتحمهٔ اوّل
اولور باب خامس رمد بیاننده در رمد ورمدر که طبقهٔ ملتحمه ده
حادث اولور ملتحمه کوزک آغنه دیرلر سببی اکر قاندن اولورسه علامتی
کوزی قانی قزرمق و کرلمک و شیشمک و صدغنی قتی قتی الموق و چیقلمق
و ثقلت اولمق و یا لمقدر علاجی فصد قیفالدر جانب علیلدن و
حجامتدر انکلدن و طبیعتی تلیین ایتمکدر ماء فواکه ایله و شیاف ابیض
یا شیاف مامیثا کحل ایتمکدر ماورد ایله یا بیاض ورد ایله یا بیضه اولمش
اولا موجبنرده ایدر کاه اولور که رمده مویده احتیاج اولنور اکسه
چقوربدن حجامته دخی جذب ایتمک اچون جانب خلافه و دخی محتاج
اولور آلن چقوری اوزره سلمک اورمغه اکر سببی صفرادن اولورسه
شیشمک و کرلمک و قزرمق و چیقلمق آز اولور و وجع و التهاب و ضربان
اشد اولور علاجی اسهالدر مطبوخ هلیله اصفر ایله و شراب
تمر هندی ایله و شراب اجاص ایله و عناب ایله و شراب رتانین برله
و کوزه بارد و رطب عصاره لر ایله ضماد ایده لر مارول و یا قیق ضماد
کبی یا به کومجی عصاره سی کبی و دخی بارد و رطب لعابله طمزه لر بزر قطونا
لعابی یا ابو اجکرد کی لعابی کبی و دخی کوزه بر ده آغیله قرا قزلر عورت

سُستن طرزه لر وینه ترنجک یوبه لر ایلیجق صو ایله زیرا سُست چوق طوریجق
مسامی سدّ ایدوب ابخره یی حبس ایدر و کوزه صندل و گلاب و یاش
کشنیز صویی طرزه لر جمیع سُستلر رمده نافعدر طرزمق ایله ما لا بیعده ایدر
مامیثا اورام حارّه ده و ابتداء رمده و کوز قپقلرینک حرارتنده
و شیشمه سنده و طلا ایتمکله یونک جمیعسنه بر وجهله نفع و بررکه هیچ یوکه
یتشور علاج یوقدر و منهاج البیانده ایدر عصارهٔ مامیثا اورام
حارّه یی تحلیل ایلر و حرارتنی سوندرر و رمدک ابتداسنده و حدتنده نافع
اولور اما بلغمدن اولان رمدک علامتی شیشمک و وجعی و حمرتی از اولمق
و کوز یاشی و رمد چوق اولمق و اویودقده قپقلری بر برینه یاپیشمق و یاشده
ثقلت اولمقدر علاجی تنقیهٔ دماغدر ایارجلر ایله و متوسط حقنه لر ایله
و کوزک ایچنه مغسول لعاب حلبه و لعاب بذر کتان طرزه لر موجزده
ایدر رمد بلغمیه فایده ایدر بوی تخمی و کتان تخمی لعابنی طرزمق اندنصکره
شیاف احمر لیّن تا که تحلیل ایده موادک بقیه سنی اما سودادن اولان
رمدک علامتی ثقلدر کمودت ایله و کوزک یبوستی اولوب قپقلری
یاپشمقدر بو ورم نادر اولور و اولیجق یاشسا غلیسیله اولور علاجی دماغی
ترطیب ایتمکدر مرطب غدالر ایله اسفناج شوربا سی وارپه صویی گبی
و مرطب حماملره گیروب و مرطب نسنه لر استنشاق ایده و قوی استفراغ
ترک ایده ثابت حکیم ایدر حمامی ترک ایلمکدن رمد حاصل اولور مسامات
منسد اولدوغیچون اما ریحدن اولان رمدک علامتی تمدد در ثقلسز
و سیلانسز علاجی نطوللر در و یابس تکمیدلر در و حماملر در بلکل که قچن مرض
عین ایله صداع جمع اولسه معالجهٔ عین جایز اولمز الا صداعی ازاله ایتدکدن
نصکره و بلکل که ابتداء رمدده که حرارتدن اولا سماق صوین کوزه طمرسه لر
کوزی قوی ایلر و ماده دوکلکی منع ایلر خصوصا که گلاب ایله اصلنمش اولا غایت

نافعدر

نافعدر علی بن عیسی ایدر رمد اولمز الا حما ایله اولور جالینوس ایدر رمد
علاجنده بدنی تنقیه ایتدکدنصکره باشنک ایکی جانبنه محاجم تعلیق
ایتمکدن انفع بر نسنه یوقدر قانونده ایدر بلرده آغی کوز اغرسین تسکین
ایدر و بلرده صاروسی زعفران ایله و دهن ورد ایله ضربان عینه
زیاده نافعدر و دقیق شعیر ایله ضماد ایتمک نزله لری کوزدن منع ایدر
و آق کوکلکی آلننه ضماد ایتمک نافعدر ترویح الارواحده ایدر بلرده
صاریسی کوزه باغلنسه کوزه منحدر اولان موادّی و کوزده اولان
اورامی منع ایدر بوا جلدن که رمد اولان کوزه که ضماد ایده لر وجعنی تسکین
ایدر تحفهٔ سعدیه ده ایدر کاه اولور که خاتونلره رمد عارض اولور ارحا
ملرینک برودتی سببی ایله علاجی طورق اوتی ایله و بابونج ایله و حلبه
ایله و دهن ناردین ایله حقنه ایلمکدر شمد تکمیر و احترازی بیان
ایده لم که بلمه سی غایت مهمدر هر نسنه که مبخر اولا حاد اولا صوغان
و صرمسق و پراسه و کرفس و خرما یمکدن و قاون و بادنجان و قوز یمکدن
و یاغلو و زوم و هر طوزلی و اکشیکلی زیاده اولانی یمکدن سرکه و لهنه
و مرجمک و بقله و سُت وات و تخمه اولمقدن و طعام عقبنجه اویومقدن
و کثرت جماعدن که اضرّ اشیادر رمده و توتن و توزدن و اغبرالدن
خارج هوادن و ایدنلغه و قاره و زیاده بیاض نسنه لره چوق بقمقدن
و کنش بقمقدن و بر نسنه یه کوزین دیکوب چوق بقمیه و جمیع اطعمهٔ
غلیظه دن و اشربه دن صقنه و باشی بغلامق یعنی ادمان زیاده
مضردر و قولاغه یاغ طمرمق دخی مضردر گرک گُل یاغی اولسون ماده
رمدی زیاده ایدر زیرا مساماتی راسی سد ایدوب ابخره محتبس اولور
و چوق اویومق و چوق اویخوسزلق و یاشی یمشلر یمک و حار نسنه لر قوقمق
و قی ایتمک و چوق سویلمک و آواز ایله چاغرمق ضرر ایدر و کثرت استحمام

وكثرت فصد وحجامت مخزدر ودخی اعتدالدن خارج هوالردن
وقبض اولمقدن صاقنه لر طبیعت لینت اوزره اولمق نافعدر اگرچه
حقنه وشافلر ایله دخی اولورسه **باب سادس ور دینج بیاننده در**
ور دینج رمد عظیمدر که ملتحمه ده اولور حددن زیاده ورمدر که بیاض عین
قره سندن یوکسک اولور حتی گوزی یومغی منع ایدر بو مرض اکثرا وغلا بجغلره
عارض اولور قراجلرنده رطوبت عارض اولوب وگوزلری ضعیف اولدوغیچون
علاجی بعینه رمد حار دموی علاجیدر والا بو ور دینج اقوبدر ایلیه دمی
اخراج ایتمه ده مبالغه اولنه اگر مریض طفل اولاجق اولورسه حجامت اولنه
واوراق گزره ایله علاج اولنه وضماد اولنه برده صاریسی وخوخی زعفران برله
زبده نام کتابده ایدر اوج گونه دک قرامز رعورت سستی طمزره لریا اگر یاخود
شیاف ابیض ایله ودخی ایدر ذرور استعمال اولنمیه الا گوزک قپاغنه
گوزه البتته نسنه اکمیه لر صواب بودر که اخلاط ذرور شیاف قلنوب
وما ایله سحق اولنوب تقطیر اولنه **باب سابع جرب بیاننده در** کا داولور
که گوز قپاغنک ایچ یاننده خشونت وحمرت وگجیمک حادث اولور
جرب دیرلر سببی رطوبت مالحه دریا خود توزدن وتوتوندن وگنشده
چوق طورمقدن اولور یا خود رمدک تدبیرنده خطا اولمقدن اولور
علاجی تنقیه بدندر اسهال ایله وفصد له قیفالدن اگر قان چوق ایسه
وشول دوالر که حار اولا هم جلا ویره انکله اکتحال ایده لر روشنایی گبی
وشیاف اخضر گبی اگر جرب ایله رمد دخی اولورسه رمده صالح اولورسنه
لر ایله ضم ایده لر اگر حکه یا خود بثره ایله اولسه ملین دوالر موافقدر ودینی
تنقیه ایده لر هلیلج اصفر مطبوخی ایله وحمامه مداومت ایده لر جالینوس ایدر
بوندن ایو نسنه اولمیه که گوز قپاغنی دویروب کحل گبی سحق اولنمش هاردینی
اکه لر بر ساعت طوره اندنصکره اویویه بو جربک اصلنی کسر البتته یه غودت

انمز مفردات ابن بیطارده شریفیدن نقل ایدر که قچی طتاو انار ایله اتسه
انارک عصاره سی برابر قابده طبخ اولونه قوبلجه وانکله کحل اولونه
حکه یی وجربی وسلاقی گیدررو بصرک قوتنی زیاده ایدر **باب ثامن
طرفه بیاننده در** طرفه قزل یا گوک نقطه در ملتحمه ده که قاندن حادث اولور
سببی غلیان ومدن اولور که بر تحبید رطمرلری یارلنه طوقنمقدن یا طمر
اغزی آچلمقدن اولور حرکت عنیفه سببی ایله قی گبی وقاتی چاغرمق گبی زیرا حرکت
عنیفه موادی باشه وگوزه تحریک ایدر ایله اولیجق طمرلر طولوب اغزلری
آچیلور **علامتی** موضع طرفه قزرمق واسباب مذکوره نک تقدمیدر
علاجی اولا فصد ویا حجامت ایده لر وطبیعتی تلیین ایده لر ماء فواکه ایله
واوزرینه ممه دن سوت طمزره لر خصوصا قوازعورت سستی اولا برده اغی
دخی طمزرمق ایودر موجزده وسایر کتب معتبره ده ایدر کوگرجین قانی یا اوکیاک
قانی قنت یوکی التندن یعنی تازه قنت یوکنی قوپاروب دیبنی گوز
اوزرینه صقوب اندن گوز ایچنه قان طمزوره لر یا قوپاریلان یوکک دیبی
نیشتر ایله دورتوب چیقن قانی گوزه طمزوره لر اسیجقله یا بونلردن برینه
بوغلیوب گوزه قانی طمزوره لر دینه موجزده ایدر بو مرضک ابتداسنده
فانه بعض رودادع خلط ایدوب عمل اولنه طین ارمنی وطین قومولیا گبی اما
مرضک انتهاسنده محللات خلط اولنه حتی زرنیخ طین مختومله زبده نام
کتابده ایدر خلله ممزوج ماء ورد بخارنه انکباب زیاده نافعدر بعض کتابده
ایدر حتی طرفه یی گیدرر که زیاده عجیب در تخلف اتمز وگرکدر که بو مرض صاحبی
جمیع حلویاتدن وخمردن ولحومدن وحرکت عنیفه دن ومضغات
دماغدن احتراز ایده لر **باب تاسع ظفره بیاننده در** ظفره بر سگر گبی اتدر طبقه
ملتحمه ده اولور بورونده یکاردن یکا اولور گوزک قویروغی طرفنه اوزانور حتی
گوزک قراسنه دخی گیجر بکی اورتر گوزک گورمسنی باطل ایدر سبله مشابه

اولور فرقی اولدر که ظفره بر جانبدن یاور اصلی کورینور سبلده جمیع
جانبدن اولور دکرمی اولور اصلی کورنمز کاه اولور که ظفره کوزک قوییر وغندن
یاشلر باشدن باشه اوره فی الجمله مفرقی اولدر که کوزی کندی حرکتندن
منع ایدر سببی غلیظ ویلمشک ویابس ماده دن حادث اولور **علامتی**
صاری اولور یا قزل اولور یا قرمسق اولور ماده سنک لونی جنسنجه **علاجی**
اکر رقیق اولاجق اولورسه بینه فصد ایده لر و دماغی و بدنی تنقیه ایده لر یلمشک
بلغمی خلطلردن حب ایارج ایله دکیجی اودینی بال ایله قرشدروب کوزه چکه لر
جالینوس ایدر سوسن کوکی البته ظفره یی زایل ایدر ودخی ازلمش کونلک
جمیع دوالردن خفیف در ومفرتتر در تروح الارواحده ایدر ظفره یی ازاله
ایتمه ده تجربه اولنانلر در فلقدیس ایله نوشادری برابر کحل ایتمک موجزده
ایدر التیا ظفره ایچون ادویهٔ نافعه ذکر ایتدیلر روشنا کبی و ماسلیقون
کبی و بن مکرده کوردین بونک جمیعسنی زیرا مفرقی کوزه جلب ایدر ظفره یه تنقیه دن
زیاده اولور ضرری اکر ظفره غلیظ و صلب و مزمن اولاجق اولورسه علاجی
اولدر که بعد التنقیه دمور ایله قوپاره لر اندن صکره او زرینه طوز ایله مضغ اولنمش
کموت طشره ورلر ومریضک حدقه سنی تقلیب ایده لر تا که قپاغنه یاپشمیه
و کرکدر که بو مرض صاحبی لحوم غلیظه دن و اغذیهٔ مبخره دن عدس و بقله و ثوم
و بصل کبی و جمیع کوزه ضرر ایدیجی نسنه لردن که رمد بحثنده ذکر اولنمشدر
احتراز ایلیه لر **باب عاشر سبل بیاننده در** سبل فتحتین و با ایله بر پرده ٢٣٦
در که کوزه عارض اولور کوزک طمرلری غلیظ قاندن ممتلی اولوب اول طمرلر
قرار ربر بربنه اولاشور حتی بکلرینه اولاشور کوزده اوداجق طمرجقلر بربربله
متصل اولیجق پرده اولور کوزدن دمعه کلور یعنی یاشلر کلور کیجک عارض
اولور و اولکسنه شعله لو نسنه لره بقمغه قادر اولمز ضعف بصر حاصل اولوجق
کنش ضورینه قرشو اولسه اغرمق حادث اولور بعض اطبا مجرد طمرلر

ممتلی اولوب بر بریله اولاشمه سندن حاصل اولور بلکه دماغدن غلیظ
نسنه ایتر غشا حادث اولور دیرلر بو مرض ساریدر ومیراث سببی غلیظ
دمدر که عروق ملتحمه اندن ممتلی اولور **علامتی** کوز اوزرنده پرده کورنمک
حمرت و دمع ایله قچین ضوء شمسه بقسه اغرمق عارض اولور و سبلک
اکثری حکه ایله اولور **علاجی** قیفالدن فصد ایتمکدر و اسهالدر و النسندن
قان الدرمقدر و اجله حمامه کیرمک مداومتدر و الحال حاده ایله اکتحالدر
باسلیقون کبی و روشنایی و قلقند کبی و اکر سبل غلیظ اولسه محکم اولسه
علاجی کسمکدر تنقیه دن صکره و قطعک طریقی بودر که اول سبله بر طرفدن
چنکال چکلر ایلدروب جمله سن براوغوردن چکوب سبلی قالدروب مقراضله
قطع ایده لر بعض استادکی للرایدر لر شیاف فلقندی غلیظ سبلده
استعمال ایلدک برنچه کوندن صکره کوردم که رقیق و یوفقه اولمش و زایل اولدی
شیاف ملنام کتابده و تروح الارواحده دخی مذکور در شیاف فلقندک
صنعتی بودر راسوخ طاشی بش درهم زنجار ایکی درهم نوشادر و بورق
و زرنیخ مصعد و فلقند محرق هر برندن بر ار درهم دوکوب و زیاده سحق
ایدوب الیه لر غبار کبی اولوب بر هفته طوره بعده شافلر ایدوب
محلنده استعمال ایده لر و دخی شیاف احمر لین و شیاف احمر حاد
سبله غایت نافعدر و شیاف زرج سبله و ظفره یه و بیاض غلیظه
کرک حدیث کرک عتیق اولسون غایت نافعدر تقویم الادویه و مالا یسعده
ایدر که انیسونک توتیاسی مزمن سبلی کیدرر موجزده ایدر قچن سبل ایله
جرب مقترن اولسه لر بر شی یوقدر که شیاف سماق کبی اولا واتخاذ اولنور
شیاف سماقدن بالکز و کاه اولور زیاده قلنور بونده صمغ و انزروت
تحقیقا بو شیاف سبلی قطع ایدر و جربی زایل قیلور احترازات رمدده
و ظفره ده مذکور اولانلر در و کیمدوکی قفانک یقه سن طار ایتمکدر وادو

بارده دن وشیاف ابیض وافیونیدن صقنه لر واوخوسزلق وجماع دخی
ضرر در تعالیم ستّه نک تعلیم خامسنک سنوع ثانیسی اون بر بابی مشتملدر
باب اول قمل وقمقام بیاننده در کوز قپقلرنده حاصل اولور حیوانلردر
ایکیسنک ما بیننده فرق بودر که قمقامک ایقلری چوق اولور قمل ایله دکلدر سببی
مادهٔ بلغمیه درکه متعفن اولا طبیعت اول ماده کوز قپاقلرینه دفع ایدر ایلیه اول
ماده حیوة لایقه قبول ایدر مزاجی سببی ایله ایله اولدیغی آنک ایچون کهلمه صورتی
حاصل اولور علاجی تنقیهٔ بدن وتنقیهٔ راس در ایارجلر ایله وماءالملح ایله
وماءالحجر ایله کوز قپقلرینی یومقدر یاخود بورق ارمنی بومشق دوکوب اوزرینه
اکه لر زیرا بوندن جمیع قمله لر دوکیلور قاچر و بو مرض صاحبی کرکدر که توقله
یا تمقدن وتخمه اولمقدن احترازایده باب ثانی قروح العین بیاننده در
امراض عین دن بری دخی قرحه لردر که جمیع طبقات عینده حادث اولور
اما ملتحمه دن وقرنیه وعنبیه دن غیری یرلرده اولمز چونکه حسیله ظاهر اولمز
طبیبانی رمد صانور سببی اخلاط ده محرّقه در که اولور ضربه دن اولور
یا سقطه عقبنجه یا رمد عقبنجه یا بثور عقبنجه اولور انواع قروح بیدیر علامتی
دمعه در اکثه بازکبی صالخه صالخه اغرمقدر علاجی قیفالدن قان المقدر
وحجامت ساقین در وفصد صافندر وایارجلر ایله بدنی ودماغی پاک ایتمکدر
وشیاف ابیض افیونی برله اکتحالدر زبده نام کتابده ایدر شدّ اطراف
وذلک شدید یعنی اللرین وایقلرین اومق زیاده نافعدر موجزده ایدر اکر
قرحه صاغ کوزده اولسه صول جانبی اوزره اویوسون اکر صول کوزده اولسه
صاغ جانبی اوزره اویوسون زیرا قرحه اولان جانبه اویوسه موادکوزه منجذب
اولور اکر ارقه اوزره یاتوب اویوسه قرحه نک اغزی یوقاروا اولوب
مواد خارجه اقمیوب عینده محتبس اولوب بلکه طبقات عینی اکل ایدوب
افنا ایدر ویوزی قویون یاتمق موادی عینه دوکوب قرحه یی اوکلمه قومیوب

ضرری مشتد اولور اکر قرحه چرکلو اولورسه پاک قلمه بال تربتی
وقرنفلی ایله یا ماء حلبه وعسل ایله کرکدر که صاحب قروح
اولان لکسنه لحومدن وحلا دیدن وجماعدن وحمامدن وغلیظ
غدالردن وحریف غدالردن وحرکات عنیفه دن ومنجر اتدن
وقوصقدن واغسرمقدن وچاغرمقدن احترازایده باب ثالث
سلاق بیاننده در سلاق قالکلقدر کوز قپقلرنده ومادهٔ غلیظ
ردیه اکاله دن یعنی حاد اولوب جوارنده اولانی اکل ایدوب
افنا ایدر آنک ایچون کوز قپاغی قزارر وکرپکلر دوکیلور کاه اولور که
تقرح حیفنه یعنی کوز قپاغی قرحه اولمغه یتشدر اول مادهٔ اکاله وکاه
اولور که فساد عینه یتشدرر ماده قپقلریندن تجاوز ایدوب عینه
سرایت ایده وکیچون وسلاقدن بعضی تازه در که اوزرینه چوق
زمان کیچمش دکلدر وبعضی اسکیدر که اوزرینه چوق زمان کیچمشدر
وچوق اولور که سلاق رمد عقبنجه حادث اولور ایمدی واجبدر که
سوء تدبیردن صاقنوب وسلاق علاجنده استعجال ایده لر علاجی
باشی وبدنی تنقیه ایتمکدر ماءورد ایله سماقی اصلادوب کوزه
طرزمقدر اکر چوقدن اولمش اولمیوب یکی اولاجق اولورسه
قبوغی چیقمش مرجمکی کلا ایله طبخ ایدوب کیجه یتقی ایده لر وصباح حمامه
کیره تحلیل ماده وتسکین حدت ایچون رطوبت ایله موجب
شرحنده سدیدی ایدر حمامه مداومت انفع اشیادندر قوی
معالجه در اما قدیم اولان سلاقده انجقدن حجامت ایده لر مادهٔ سفلی
خلاف بعیده جذب ایتسون ایچون وفصد اولنه الن طمردن
وحمامه چوق کیره وماء حار ایله تکمید ایدوب بخاره اکیلوب یوزی
قویون طوره وبجوق درهم نحاس محرق واوچ درهم زاج وبر درهم

زعفران وبر درهم فلفل مازو شراب ایله ازوب عسل رقیق کبی
اولدقده طلا ایده لر که جامع در قبضی وجلایی وتحلیلی منع ایدر قرحه نك
سرایتینی دفع ایدر ماده نك فسادنی دزایل ایدر قپاغه دوکلنی **باب**
رابع پرده بیانندە در پرده رطوبت بلغمیه در که غلیظ اولور
ودخی مجمد کبی اولور کوز قپاغنك ایچ یوزنده طلوبه بکزر اکلغنده
وبرکلکده وشکلده **علاجی** انزروت وصمغ بطم ایله وجزئی
سرکه ایله قپاغه طلا ایده لر اکر بونکله منحل اولمزسه قپاغی دوندروب
نیشتر ایله حك ایدوب کیدرمك کرکدر **باب خامس شعیره**
بیانندە در ایت درسکی دیدکلری مرضدر اوزون ورم در قپاق
اوجنده اولور کرپك بتدوکی یرده ظاهر در شکلده اریه کبی در اکا
ایچون شعیره تسمیه اولنمشدر اکثر حدوثی قانڈن اولور اندنصکره
سوداویه مستحیل اولور کاه اولور که انکله حرارت وحمرت اولور **علاجی**
فصد در واسهال در حب ایارج ایله وآجلقدر ونقص غدادر واروامش
ایچ یاغی واریه اونی ایله ضماد اتمك کرکدر یا خود کوکرجین قانی ایله یا ازکك
قمری قانیله طلا ایتمکدر موخر شرحنده سدیدی ایدر سکنجبندن بر مقدار
الوب صو ایله حل ایدوب اول موضعه صو ایله لر زیاده ایو در زبده نام
کتابده ایدر فصد ایدوب نواحی راسی تنقیه ایتدکدنصکره شیاف
مامیثا ایله وطین ارمنی ایله اکیبیده تازه کشنیج صویی ایله سحق ایدوب
وماء شعیر ایله غسل ایدوب وانکله تکمید ایده لر دخی ایدر بربری اردنجه
محکم اسی ایتمکله ضماد ایتمك نافعدر وباشی قومش سکك ایله طلا ایده لر
وصبر ایله طلا ایتمك وخل ایله محلول سکنجبین ایله طلا ایتمك نافعدر
اما بلکه ادویه ایله تحلیل اولورسه خوش والا کحاله مراجعت ایدوب
مقراضله قطع ایده لر **باب سادس شرناق بیانندە در** کسرشین

معجمه ایله زاید جه شحمدر اوست قپق ایچنده اول شحم زاید قپاغی اغ
ایلر وصارقمش کبی ایلر وشویله که کوزك اوست قپاغی اوکا تحجه
آچلمز وبو شرناق اکثرا اوغلانجقلره عارض اولور وفرا جنده رطوبت
غالب اولنلره وشول کمسنه لره که انلاره رمد چوق واقع اولا **علامتی**
بودر که قچن ایکی برماغك ایله شرناقی صقسك بعده برمقلرك آیرسك
یاغ قالقه ایکی برماق اورتاسندن یعنی رطوبتی تز جك اولکی حالنه
عودت ایتمز **علاجی** بدنی ودماغی ایارجلر ایله پاك ایتمکدر واصلاح
غدا وتعدیل مزاجدر وشول سیاهله تکمید ایتمکدر که انده حشایش محلله
طبخ اولونمش اولا ویا سلیقون اکبر ایله کحل ایده لر اکر تحلیل اولورسه
خوش والا آلات ایله علاج اولنه موجزده ایدر شرناق دمور کبی
نسنه بو قدر کیفیتی بودر که کحال ایکی برماغیله علیلك کوزینك
اوست قپاغن اشاغه چکه تا که قپق کریلوب شرناق یومریلیوب
ظاهر اولا بعده دستندن کوزك قپاغی دریسین نیشتر ایله یاروب
قاتی دریك یارمیوب نازکلك ایله یاروب ضرر ایرشدرمیوب
اول شرناق دیدکلری شحم زاید ظاهر اوله قدنصکره کتان برمی ایله یاپشدروب
صاغه وصوله تحریك ایدوب ویوقاروبه چکوب بالکلیه چیقوب
بعده نیشتر ایله کسوب علاقه سن قطع ایلیه اکر بعد القطع نسنه باقی
قالورسه اوزرینه جزئی دوزاکه باقی قلانی یمك ایچون اندنصکره
سرکه ایله اصلانمش بز وضع ایده تا که قانی قطع ایدوب ولحم فاسدی
افنا ایدر سعید ابن هبة الله مغنی نام کتابنده ایدر اکر کوز قپاغنده
بقیه قلاجق اولورسه وردیج علاج ایده لر **باب سابع شعر منقلب**
بیانندە در امراض عیندن بریسی دخی کوزده قیل بتمکدر بوشول
قیلدر که باتنی کوزك ایچنه اکری بتر کوز قپاغی ایچلوب قپاندقجه کوزی

الخيدر قرار در ویاشر در وبونك سببی ایله مواد اكا منجذب
اولور سیل حادث اولور كوزه آق دوشر سببی كوزك قپاغنده
فاسد رطوبت چوق اولمغدر علاجی تنقیهٔ دماغدر اندن صكره
اكحال حادّه منتقیه ایله اكتحالدر روشنایی كبی وشیاف اخضر كبی
ویا سلیقون كبی بعده اگری بتن قیلی قوپاروب وكوزك قپاغنی
دوندروب ملتحمه اوزرینه خمیر بارد قویوب دخی براوجی اگری اگنه‌یله
محكم قیزدروب قیلك بیتدیگی یری داغلیه‌لر تا كه قیل بتمیه بعده قیلك
بریني دخی قوپاروب آنی دخی اولكی كبی ایده‌لر خمیر بارد قوملدوغك
نفعی اولدر كه حرارتندن كوزه ضرر ایرمیه‌گی قلنمدقدنصكره خمیری
گیدروب كوزی پاك ایده‌لر تعویم الابدانده ایدر ایكی شیلدن ارتق
گی اولوميه و بعد الكی اول موضعه بیاض بیض و دهن ورد طلا اولنه
یاخود اگری بتن تیلری بولدقدنصكره یرینه شول ادویه قونله كه قیل
بتمكه مانع اولور كرپی قانی وكرپی اودی و قورباغه قانی وكلاب كنه‌سی ویا قرنجه
یرده‌سی ویا انجیر سوتی یا نشادر یا حمار طرنغی كلی كه خل ایله معجون اولمش
اولا بعض اطبا دیمشدر كه شعر منتوفك موضعی شحم افعی ایله دلك اولنسه
عودت ایتمز مالا یعده بویله دینلور كه قولنی تكذیب ایدر اگر قیل برایكی
اولسه سایر مستقیم قیلره اولاشدروه‌لر ادویهٔ ملطفه ایله ساقنه
وصمغ واوشق كبی ویا خود كوز قپاغنك ایچ یانندن برپوروسی كوچك
اگنه‌یی صوقوب اول اگری قیلی اگنه‌نك یوردوسنه كچوروب كوز
قپاغنك ارقه‌سندن چكوب چقاره‌لر اگر اول اگری قیلی اگنه یوردوسنه
كچورمك عسیر اولورسه اول اگنه‌نك یوردوسنه عورت قللرینك
ایكی باشنی كچوروب اگنه‌یی كوز قپاغنك ایچندن طشره‌سنه چقاروب
اول عورت قیلی برحلقه كبی اولوب اول اگری قیلی اول حلقه ایچنه صوقوب

كز

كوز قپاغنك ارقه‌سندن چقره اگر قیللر چوق اولسه كوز قپاغی قصر
اولنه قطعه كیفیتی بودر كه كوز قپاغنده قیل بتن موضعی قطع ایدوب
اوزرینه اوكلدردوا قویه‌لر بو مذكور اولانلرك هر برینه كیفیتله
اولدوغنی كی اللربولورلر انلره مراجعت اولی در باب ثامن حكة الاماق
والاجفان بیاننده در كوز پیكاری وكوز قپاغی كیجشمكدر سببی
رطوبت مالحهٔ بورقیه در علاجی هر صباح ایلیجق طتلو صوایله استحمامدر
واسی صو بخارینه اكلوب كوزین طوته وحمامدن غیری یرده درلمك
نافعدر و قوروق صوییله تربیه اولنمش توتیا كحل ایتمك وماء ورد له
سماق صویی طمرزمنق وشیاف سماق وقورق توتیاسی نافعدر اگر بونلر
تمام كفایت اتمزسه خلط ردی استفراغ اولنه ایارج ایله باب تاسع
جسا بیاننده در بو بر صلابتدر كه كوز قپاغنه عارض اولور سببی سوء
مزاج یابسدر مادّه‌سز یا خلط غلیظ یابسدر علامتی جفنك صلابتی
وعسر حركتیدر وكوزی آچوب یومق متعذر اولور وجع ایله وحمرت
رطوبتسز علاجی ترطیب وتكمید در ماء حار ایله و نطولات ایله
وحمامله واسی صونك بخارینه اكیلوب كوزنه طوته وكوزینی دایما آچه
صویله یویالر باب عاشر كمنة الحیض بیاننده در بو بر مرضدر كه علیل
اویخودن اویاندقده شویله حس ایدر كه گویا كوزی ایچنده قسم واردر
سببی ریح غلیظدر كوز قپاغنده علاجی تنقیه‌در ایارج ایله وكوزنه
ماء حلبه طمزمنق وحمامه كیرمك دایما ایلیجق صویله كوزینی یومق واغذیهٔ
غلیظه‌دن اجتناب ایتمك وصفراتی وكحی اتی واسكی پینر یمكه‌گی كیدر
باب حادی عشر دمعه بیاننده در كوز یاشر مقدر سببی رطوبتدر
كه دماغدن جاری اولور یا عضلات عینك ضعفیدر علامتی رطوبت
عین وسیلان دمعه‌در علاجی تنقیهٔ دماغدر ایارج ایله تكرار بتكرار

دقورق توتیاسی ایله اکتحال ایدر و هر کون آجله حمامه کیروب درلمک مجربدر
و قورق صویله تربیه اولنمش توتیاسی کحل ایتمکدر وکوزنه ماء ایله ممزوج
سرکه طمزمقدر مجمع المجربانده ایدر هلیلجی خمیر ایله قابلیوب تنورده
کرمید اوزرینه قویالرتا خمیر قارنجه بعده هلیلجی چیقروب قاین اللر محکم
سحق ایدوب بر دانق زعفرانله کوزه چکه لر عجایب نافعدر کوزیاشن
کسمکده نظیری یوقدر تزویج الارواحده ایدر اکبر معجونی کوزدن سیلان
یاشی و دمعه‌یی منع ایلر و دخی ایدر هلیلجه کحل ایتمک دمعه‌یی دفع
ایدوب کوزی قوی ایلر تعالیم ستهنک تعلیم خامسنک صنف ثالثی اون
ایکی بابی مشتملدر باب اول بیاض بیانندهدر یعنی طبقهٔ قرنیه‌ده آقلق ۲۲۹
ظاهر اولمقدر قرنیه‌نک ظاهرنده اولوب رقیق اولانه اثر دیرلر غایر
اولوب غلیظه اولانه بیاض دیرلر سببی کوزده قرحه اولوب کوزی
چوق یوممقدن یاسوء معالجهٔ رمددن یاخود شقیقه‌دن یا شدت
صداعدن اولور علاجی سببی بالتمام زایل اولدقدنصکره جالی کحللر ایله
اکتحال اولنمقدر اما اول حمامه کیره یاخود کوزینی اسی صوبخارینه طوته
اندنصکره کحللری استعمال ایده‌لر که تاثیری قوی اولور کوزده‌لی اق یومشاق
علاجه قابل اولوراو دوئیه جالهکه کوزده اولان آقی کیدررسرچه تخمی
و قولنج تخمی و زبد البحر و بورق ارمنی و زنجار و شقایق نعمان عصاره‌سی
و زبل تمساح هر قنقیسی اولورسه شکر ایله یا عسل ایله کحل اولونسه بربری
آردنجه یدی کون دکین بیاض عینی ازاله ایلر بلکه بو مرض حادث
اولسه اثری بالکلیه کتمک طمعن ایتمیه‌لر تمام بری اولمق آز اولور ما لا یسعده
و تزویج الارواحده ایدر قولنج زبلی کوزدن بیاضی ازاله اتمکده عجیبدر
و آق شمس الدین حضرتلرندن منقولدر و مجربدر بو حقیر دخی تجربه ایتدم
صحیح بولدم عسل ایله یا شکر ایله چکه‌لر مقدما مذکور اولان شرایطی

دخی رعایت ایده‌لر ما لا یسعده ایدر عو سبح که بوکورتلندر قره توت
کبی یمیشی اولور یپراغن دوکوب صوین یدی کون بربری اردنجه کوزه
طمزرسلر کوزک بیاضن کیدررکرک اسکی کرک یکی اولسون مجربدر
و دخی ایدر ایکی درهم ابلج الوب اریجه دوکوب طتلو صوده ایکی
ساعت اصلادوب بعده صفقوب صوین اللرینه آخراج قاتوب
اصلاده‌لر صقه‌لر اوچ دفعه بویله ایده‌لر دخی کوزه طمزره‌لر بیاضی کیدرر
بو دخی مجربدر و ینه ما لا یسعده ایدر تمساح زبلی کوزدن بیاضی کیدرر
کرک اسکی کرک تازه ابن بیطارده اسحق ابن عمراندن نقل ایدرلر
بر صلایه اخذ اولنوب مهری نحاس احمر اولوب بر قطره خل و بر قطره
عورت سودی و بر قطره عسل که یانمش اولمیه مذکور صلایه اوزرنده ذکر
اولنان مهره ایله سحق ایده‌لر حتی غلیظ و قره اولا انکله کوزه کحل اولونسه
کوزک کورمسنه حدتلو ایدر و پرده‌سنه جلا ویرر یعنی کیدرر و بیاضی
قلع ایدر تزویج الارواحده ایدر بورق بیاض عتیقی کوزدن کیدرر منقولدر
که بیاض زیاده قالک اولسه شکلدر و مراتب البیان نام کتابده ایدر
مرارهٔ ضان عسل ایله کحل اولونسه نزول مایی واقع اولور و کوزده اولان
بیاضی ازالهٔ عجیبه ایله ازاله ایدر بویله اولدوغی تقدیرجه دماغی تنقیه
اتمینجه ایتمیه‌لر قبل التنقیه فایده‌سندن ضرری چوقدر حذر ایده‌لر
۲۳۰ باب ثانی ضربه بیانندهدر امراض عینندن بری دخی ضربه‌در کوزده
واقع اولسه علاجی فصد و اسهال و حجامتدر و حقنهٔ لینه دخی لایق
اولان بودر که اسهال نقوعلر ایله و ماء فواکه ایله و بیاض بیض ایله و کل یاغی
۲۳۱ ایله کوزه وضع ایده‌لر باب ثالث غرب بیانندهدر بوناسوردر
زماق اکرده یعنی کوزپیکارنده اولور بوکا تقدم ایلر ورم صغیر خراجی قیحی
قرحه اولسه ودنبلسه اول وقت غرب دیو تسمیه اولنور سببی انصباب

ماده در گوز بیکارینه علاجی فصد و رقیقغالدن واسهالدر و تلطیف
غدادر بو مرض بر مشکل مرضدر که ایواولور مفصلاً علاج کتب کحالینده
ذکر اولونمشدر گاه اولور که کی ایتمکله محتاج اولور ایله اولسه کحالینه
مراجعت اولنه قچن دشلوب اریکی اقسه دخی اوکلمه مرده صاردسن
بش اون دفعه اورسلر شکسز اوکلدر مجربدر باب رابع عشر ١٢٠
بیاننده در بو شول مرضدر که کیجه گورمز خلق دلنده بوکه شبکور دیرلر
سببی بخارات غلیظ درکه روحی بولاندرر و غلیظ ایدر اکثر بو مرض قره گوزلو
لره عارض اولور علاجی استفراغ ایارجلر ایله و غرغره لر ایله و اغز چیلر
ایله و عرق ماقیندن فصد ایتمکدر و دخی یاپا دیه وطوراق اوتی ورازیانه
کبی اوتلری قیناد و ب صوینه یوزین و گوزین بوریوب طوتمقدر محمد بن
زکریا رازی ایدر حاویده ابونصر فاریابی قمری وکوا کبی گورمز ایمشی
مرحمک قدر کندسی دهن بنفسج ایله سعوط ایتدی اول کیجه کوا کبی بر مقدار
گوردی ایکنجی کیجه ده برنام ایله بری اولدی غیریلر دخی تجربه ایدوب انلر دخی
بو ایله اولدی لکن واجبدر که صیفده سعوط ایتمیه لر زیرا مستخندر و محققدر
عبداللطیف تبریزی ترویح الارواح ده ایدر قورد او دیله کحل اولونمق
عشا یی زایل ایلر و دخی ایدر استادم تغمده الله بغفرانه تجربه ایتدی و عصر مز
بعض اکابرینه امر ایتدی بر کره کحل ایتدکلری کیجه کوا کبی گوردیلر گرکدر که جمیع
مضعفات دماغدن و منجراتدن و دخاندن و غباردن و غدایی بی وقت
یمکدن و تخمه اولمقدن احتراز ایده لر باب خامس عشر بیاننده در
بو شول مرضدر که گوندز گورمز سببی روح باصره نک رقتی و قلتی در زیاده ١٢١
گونشک نوریله متحلل اولور یعنی طاغیلور گیدر و قراکولغده جمع اولور علاجی
ترطیب و تقویت عیندر و تغلیظ دمدر و کثرت استحمامدر و گرکدر که اغذیهٔ
حریفیه دن و مالحه و قابضه و حامضه دن زیاده حذر ایده لر باب سادس

١٢١ ما بیاننده در گوزده صوانیک رطوبت غلیظه درکه وجه حدقه ده منجمد
اولور سببی دماغک مزاجنده رطوبت و برودت غالب اولمقدر و یاشنه
نسنه طوقنمقدر یا دوشمکدر یاخود صداع مزمندر علامتی اولدر که گوزی
اوکنده ایلک کبی و سنک کبی یا تو تن یا فتیل کبی یاخود مختلف شعله لر
کبی نسنه گوره بلکل که خیالات مذکوره گاه اولور که باشده معده دن
بخارلر چقمق ایله اولور بو بیله اولسه صوانیکه علامتی اولمز پس امدی بو
ایکیسنک اراسنده فرق بو قدر الحق لیش وجهله دربی بودر که اگر ییک
ییوب تخمه اوله قد نصکره اولورسه معده بخارندن اولور اگر آچلقده
و توقلقده برقرار اولسه صوانیک علامتیدر وجه ثانی بودر که یانی منذر
اولان خیالاتک مدتی طویل اولمز وجه ثالث بودر که یانی منذر اولان
خیالاتک یا آز یا خفیف اولور مفارقت ایدنجه یا هشتنده اولور آز از حتی
نازول ایلر بر حال اوزره دایم اولمز وجه رابع بودر که یانی منذر اولان
خیالاته حدقه یعنی گوزک بیکی بولانوق کبی گورینور کتدکجه کدورت زیاده
اولور وجه خامس بودر که یانی منذر اولان خیالات اکثر بر گوزده
اولور ایکی گوزده دخی اولاجق اولورسه مختلف اولور زیاده و نقصانله
و تقدم و تأخر ایله و بو علت اکثر قره گوزلولره واقع اولور موجزده ایدر
شول کمسنه که اکا خیالات مستمر اولا الّتی آیلکن صحیحه اولا ایمن اولور
صودن کذلک شول خیالات که زایل اولور و ینه عودت ایدر یانی
منذر دکلدر و بلکل که خیالات اکثر منجر نسنه لردن یا تخمه اولمقدن
یا توقله یاتمقدن و قبضدن اولور علاجی ازاله سبب در و تنقیه
معده و دماغدر ایارجلر ایله موجزده ایدر ایارج فیقرا و حب الذهب
استعمال اولنه بیوک حبلر اولدوغی حالده ایارج فیقرا ممد و حدر خیالات
دفعی ایچون و بوبخلیس در حب الذهب بعده ایارج فیقرا و ماء عسل ایله غرغره

ایده‌لر وینه موجزده ایدر نیم تحمیله یعنی چوید تحمیله حب النیل اکتحالی ایدن
ایدر نزول مادن وصحت ویرر نزولده نضکره وینه موجزده ایدر جلا
ویریجی کحللر استعمال اولنمیه الا باشی ومعده‌یی پاک ایتدکدنصکره زیرا
قبل التنقیه خطردن خالی دکلدر اما بعد التنقیه بونلر نافعدر ودخی موجزده
ایدر نزول ماکه رقیق وصاف اولا کاه اولورکه ادویه ایله ازاله‌سی ممکن اولور
اما مستحکم اولان کاه اولورکه قدحه محتاج اولور یعنی میل اورماغه اما غلیظ
اولوب بولانق اولان وکوک اولان یا کرج کبی اولان علاجه قابل دکلدر
ابو الحسن سعید بن هبة الله ایدر زیاده رقیق اولان مایرامزدر زیرا زیاده
رقیق اولان مایه قچن قطع اولونسه ینه عودت ایدر وبدنده امتلا وار ایکن
والم وار ایکن سعال کبی وزکام کبی وصداع کبی قدح اولونمیه باقی شرایط
ولوازمنی وقدحک طریقنی کحاللر بیلورلر انلره مراجعت اولمایجه اولماز
شیخ دیمشدر که بن برکسنه کوردم انک کوزنه صوایتمکه باشلدی کندویه
علاج ایلدی استفراغلر ایله وپرهیز ایله وتقلیل غدا ایله وشوربالردن ومرطبات‌دن
اجتناب ایدوب وبرایلره وقلیه‌لره قصر ایتمکله وتلطیف وتحلیل ایدر کحللر ایله
تاکه بصری اکا عودت ایلدی عود صالح ایله وینه شیخ ایتدی بو خصوص
ایچون تجربه اولنانلردندر یانمش قرنفل باشی که عسل ایله کحل اولنه وبعض
متفرد اتده ایدر پرسیاوشان‌نی عسل ایله نزول مانک ابتداسنده کحل اولنور
عجایب نفع ایلر قانونده ایدر رازیانه بصری حدتلو ایدر خصوصا رازیانه‌نک
صمغی ونفع ایلر نزول مانک ابتداسنده ودخی کتب کحالینده مذکوردر که
بو خصوصده یالکز مرارة ابصل ایله یا عسل ایله اکتحال مجربات‌دندر وماء فوتنج
دخی بویله‌در وقاصنی یمک نافعدر ودخی حاد کحللر استعمال اولنمق نافعدر
اشیاف مرارت یعنی اودلر ایله اولان اشیاف یاسلیقون کبی اما کحللری
بعد التنقیه استعمال ایده‌لر قاعده حکمایه مخالفت اتمیه‌لر تاکه نفع تام حاصل

اولا **صفت کحل** بو برکحلدرکه کوزی ایی ایلر وهم صوایتمکی منع ایلر
توتیایی الوب یاشش رازیانه صویی ایله اصلادوب تکرار قوریده‌لر
اوچ دفعه بویله ایده‌لر بعده زنجبیل وبیرودار فلفل ومامیران بونلرک
هر برندن توتیانک عشری قدر الوب رازیانه صوی ایله سحق ایدوب قوریده‌لر
وقت حاجتده استعمال ایده‌لر اکر برچکردک مسک ضم ایدرلرسه دخی
اعلا اولور مالا یسعده ایدر مارول یپراغنی قوریدوب محکم دوکوب خاص
حنا ایله یاشه ضماد ایتسه‌لر صوایتمک علامتی اولان کمسنه‌یه نافع اولوب
خلاص ایدر ودخی کوزده اولان بیاض رقیقی ازاله ایدر قچن اسکی ییل یمش زیت
یاغی بولسه‌لر وکوزه چکسه‌لر بودخی بیاضی ازاله ایدر وبو بر دوای شریفدرکه
کوز ایچون دایم استعمال اولونسه قدح ایلمک یرینه طورر کوزه صوایندوکی وقت
خصوصا کوزه طمزروب دخی میل ایله او والزیت عتیق اولدرکه اوزرینه
ییل کچمش اولا ودخی ایدر ریبان حمارینک کوزینه دایم نظر ایدوب بطوریق
کوزک صحتنی ابقا ایدر وکوزه صوایتمکی منع ایدر مجربدر ودخی ایدر صوغان
صوین صفوب کوزه چکمک کوزک ظلمتنی کیدررکه رطوبتدن اولا وکوزه
صوایتمش اوله ابتداده منع ایدر کتاب شامله ده ثابت نام حکیمدن نقل ایدر
ایدرکه برکیمه شلغم یمکه مداومت ایلسه کرک چیک کرک پشمش بصری اکا
ینه رد اولنه اکرچه ذهاب قریب اولدی ایسه اما اقناع نام کتابده بو خاصه‌یی
جالینوس طرفندن نقل ایدر ودخی کوزه ضعف ویریجی نسنه‌لردن صاقنه‌لر
نته کیم بعض حکما دیمشدرکوزه ضعف ویرنلر وندرباذروج وبقله وجرجیر وحندقوقی وکراث یمک وطعامه طوزی چوق قومق وخاته مداومت ودوام تعب
وکثرت جماع اما مارول یمک جالینوس حکیم ایدر بصر صحیحه ظلمت ایراث ایدوب
وشول بصرکه انده رطوبتدن وبخار غلیظدن ظلمت اولا جلا لندرر ودخی صغر
اتندن وبالق اتندن ومرجمک وباصدرمه وسکتلردن وخرما وخردن

وجماعدن و فواکه دن وحمام بارددن وحمام رطبدن وحجامت قفادن
وضرورتسز فصددن ومضغاتدن ومربا‌ء ورددن ورطب‌اولاندن
اجتناب ایده‌لر وقی ایتمک مضردر زیرا ماده‌یی تحریک ایدر اگر نفعی اولور
معده‌یی پاک ایتمکله اولور اما ابو الحسن سعید بن هبة الله مغنی نام کتابده ایدر
قحی طبیب ماتزولنی منذر اولان تخیلاتی تحقیق ایتسه طبیبه واجب اولور که
مریضه فصددن وحجامتدن احتراز ایتدوره ودخی جمیع اغذیهٔ غلیظه‌دن
وسایر مضراتدن که مذکوره در قانونده و منهاج البیان نام کتابده ایدر اطبا
اتفاق ایتدیلر که شحم افعی گوزه صواتمکی منع ایدر لکن هیچ کیمسه بوکه اقدام ایلمز
مالا یسعده بوله دینلرک قولنی تکذیب ایلر وینه مالا یسعده مومیا تعالنی
اکحونزا ینتوب منع ایلر وایدر که استعمال ایدنلره ضرر ایدوب عمی ایراث ایدر
زیرا عظام انسانک شاننده عمی احداث ایتمک وبوله دیدکدنصکره مصردن
ایدان موتلیی مومیا دردیو گتورن کمسنه‌لر حقنده فلعن الله جالبه دیو لعنت ایدر
کتاب زهراویده نزول ماده‌کی ایتمک طریقنی بیان ایده لم ایدر که اولا علیله
راسی تنقیه ایدرلسنه اچوروب وجمیع رطوباتدن صقن ونیچه کون اجیله
حمامده درلت بعده باشنی قازلمغه امر ایله اندنصکره وسط راسدن کی ایله
بعده ایکی کی دخی صدغینده ایله گرک ابتدا‌ء نزول ماء برگوزده اولسون گرک
ایکیسنده بله اولسون پس ایمدی ایله اولسه‌لی ایتمک لازم کلیجک کیالره
ایتدروب عزیلره ایتدرمیه‌لر **باب سابع ضعف بصر بیانندهدر** بواول
مرضدر که هر نسنه‌لی واقع حال اوزره گورمیه یاخود یقیندن بردرلو وایراقدن
بردرلو گوره که برسی واقعه مطابق اولا ویری اولمایه یاخود هیچ بری واقعه
واقعه مطابق اولمیه بالنفس حتی ده خطا ایده یا اولنده خطا ایده سببی یا سوء
مزاج بدندر گرک بو سوء مزاج بدنی ظاهر بدنده اولسون گرک معده‌ده
اولسون گرک دماغک اغشیه‌سنده اولسون یاخود سوء مزاج گوزده اولا خاصة

کرو

که روح باصره‌ده وانی یلی لبن محوفدر یاخود رطوباتده وطبقاتده اولا وسوء
مزاج که ضعف بصردر گرک عام اولسون گرک خاص اولسون ساذج اولور ومادی
اولور بونلرک هر برسی علامتلر ایله معلوم اولور بیوستدن اولان حلبغده
وریاضتده واستفراغده وشدت حر ظهرده مشتد اولور رطوبتدن اولان
بونذکورک ضدیدر اکثر یبسدندر که حاصل اولور زیاده استفراغ سببی ایله
واول زیاده استفراغ اولور جماعدن یا اسهالدن یاخود تعبدن حرکت
بدنیه وحرکت نفسانیه گبی یاخود ضعف بصر رقت روحک افراطندن
اولور نته‌کیم قرص شمسه دایم نظر ایدنلره عارض اولور زیرا شمسک ضیاسی
جوهر روحی تحلیل ایلر ایلیه روح باصره رقیق اولوب ورقت روحک
افراطی بو نکله معلوم اولور که اگر روح رقیق قلیل اولورسه مشرق نسنه‌لره
نظر ایتمکه قوی اولمز زیرا روح طاغیلوب متحلل اولور اگر روح رقیق کثیر
اولورسه اشیا‌ء بعیده‌یی گورمز زیرا رقیق اولان ضعیف اولور طول
مسافه‌ده بعید اولان مرئیه کما ینبغی یرشمز یاخود ضعف بصر روحک زیاده
غلظتندن اولور ایلیه بونک امری بالعکس اولور یعنی روح غلیظ وقلیل
اولسه مشرق نسنه‌لره نظر ایتمکه قوی اولور زیرا زیاده غلظتی ناقصه اولور حرارت
ضو ایله لاجرم معتدل اولوب کما ینبغی گورر واگر روح غلیظ وکثیر
اولسه اشیا‌ء بعیده‌یی اوکات گورر اما قریب اولانی اکات گورمز
زیرا مسافهٔ بعیده‌ده رقیق اولوب ولطیف اولوب اشیا‌ء بعیده‌یه
کما ینبغی ایریشور وبالجمله خلاصهٔ کلام بودر که اشیایی کما ینبغی گوره‌مک روح
باصره‌نک یا قلتندن یا غلظتندن ویا رقتندن ویا کدورتندن اولور علاجی
اولا تعدیل مزاجدر اگر مزاج یابس ایسه ترطیب اولنه مرطبات ایله داخلدن
وخارجدن مثلا ماء الجبن ایچه‌لر واسفاناخ شوربا‌شی وقبق شوربا‌سی
ییه‌لر وحمام رطبه ملازمت ایده‌لر وایلیجی صواکینده نیچه کره گوزینی آچوب

چوق زمان طوته لر که غایت نا قدر اکر فراج رطب ایسه تجفیفا تله تجفیف قلنه
وایارج استعمال اولنه دفعا تله وتنقیت اولنه دماغ مأکولات ومشروبات ایله
وروایح طیبه ایله وتقویت اولنه عین کحللر ایله وطلالر ایله وباشی هرکون
طرامق نا قدر خصوصا پیرلره واطریفل صغیر استعمالی نا قدر بخاری منع
ایدوب دماغی پاک ایدوکیچون ومعده یه تقویت ایدوکیچون اکر روح
غلیظ اولسه رطوبات فضلیه یا ابخرهٔ متصاعده سببی ایله رازیانه صویی
ایله تربیه اولنمش توتیا استعمال ایده لر زیرا توتیا مجففدر ورازیانه مرقق روحدر
بصره حدت ویرر **صفت کحل** که ضعف بصره نا قدر قوت ویرر وصحت
عینی حفظ ایدر طتلو انار صویی واکشی انار صویی وکیوکی الینمش عسل هر برندن
هر برندن بر جزء ویشل رازیانه صویی نصف جزء واوزه جق زعفران ایله
جمله یی بربره خلط ایدوب وبر شیشه نک ایچنه قویوب ایکی آی محکم
اسی کنشه قویه لر حتی غلیظ اولا وکحل اولنه بعده حفظ ایده لر طور دقجه اسکیدکجه
نفعی زیاده اولور وکتب کحالینده مشهوردر که صوغان صویی عسل ایله
کحل اولونسه بصری حدتلو ایدر اقتناع نام کتابده ایدر قچن عصارهٔ بصل ایله
کحل اولونسه نفع عجیب ایله نفع ایلر شول بصره که رطوبتانی افساد ایتمش
اولا وبلبل کبی قچن ضعف بصر نا قهلره عارض اولسه کحل ایتمیه لر بلکه باشنی بوریوب
اسی صوبخارنه پنجه دفعه اکیلوب کوزینی طوته ویوسته نلرده کزوب باشل
نسنه لره نظر ایده وجمیع کتب طبیده مذکور وبین الاطبا مشهوردر که تلغ
پشمش وچکله نیمک دبوکا مداومت ایتمک کوزک نورین ارتورر حتی دیشلرکه
قرق کونه دکین شلغمی هیچ نسنه قاتمیوب ییه بصری زیاده قوی ایدر وضعفنی
زایل ایده بو خواص شریفه دندر وجمیع کتب طبیده مشهوردر که تکوی
قوشی اودی اکچون زیاده عظیم وعجیب خاصیت واردر کوزه قوت ویرر
ودخی ادویهٔ مقویه دندر بصره جمیع اودلر کلکلک اودی وآیو اودی وکدی اودی

وقرلغ

وقرلغ اودی وسرچه اودی وقورد اودی وطوشن اودی هر بریسی
اولورسه کحل ایده لر جالینوس ایدر اخلاط غلیظه دن حادث اولان
ظلمت بصر اکچون عصارهٔ سذاب کحل اولنمق افضل ادویه دندر ما لا یسعده
دارچینی بصرک ظلمتنی کیدررکحل ایتمک ایله وده وایی طبقات عینه تیتدرر
وبصری حدتلو ایدر یالکز کحل ایتمکله ودخی دیمشلردر که یوز درهم بال
واوج یوز درهم رازیانه صویله خلط ایدوب بر شیشه یه قویوب
اسی کنشه قرشو آصه قوسلر تا کیم یه یوز درهم عسل قالنجه اند نصکره
حفظ ایدوب وقت حاجتده کوزه چکسه لر نفعی ظاهر اولور قانونده
ایدر رازیانه بصری حدتلو ایلر خصوصا صمغی ومازولنک ابتداسنده دخی
فایده ایدر وینه قانونده ایدر سوکت صمغی بصر ضعفنه زیاده نا قدر
ترویح الارواحده ایدر یا قوتله اکتحال اولونسه کوزک نورینی زیاده ایدر
وکوزک صحتنی حفظ ایدر وما لا یسعده ایدر ابلجی محکم سحق ایدوب برابر
شکر قاتوب بادام یاغیله اووالر هر صباح آچله ایشی درهم اسیجه
صو یله اچه لر ضعف بصری زایل ایدر وظلمتی کیدرر مجربدر منقولدر که اسباب
عمی اسباب ضعفدر پس ایله اولسه علاجنده اهمال اولنمامق کرکدر وینه
منقولدر که قرلغ اتنی بشوروب ییک بصری زیاده حدتلو ایدر ومعلوم
اولا که ما میران وعرق الصباغین که تورکجه زرده چوب دیرلر کوزه
زیاده نا قدر خصوصا عصاره سنی کحل ایتمک ایله وهر کحل که کوزه
اکر ایلغن چوغی ایله که لر نفعی زیاده اولور یالکز ایلغن چوغنی
کوزه چکسه لر خیلی نفعی واردر دیرلر تقویم الادویه ده ایدر زیتونک
صمغی کوزک جراحتنه وآقنه وصواینکنه ابتداسنده نا فعدر
ودخی ایدر عوسج عصاره سی کوزه قوت ویرر وآغنه جلا ویرور
ما لا یسعده ایدر آجی بادام یاغی بصرک بولانقلغنه نا فعدر کحل ایتمک ایله

دینه مالا یسعده ایدر زیت عتیقك خواصندندر كه نور بصری زیاده
زیاده ایدر و مغسول مبیض ایله كحل بیاض دقیق عینی ازاله ایدر بو بر
دوای شریفدر كه كوز ایچون استعمالنه مداومت اولونسه كوزه
ما نزول ایتدكده قدح مقامنه قایم اولور خصوصا كه قجی كوزه طمزوب
میلك او جبیله كوزی وافوجه حك ایتسه لر كذلك دهن باسلان
دخی غایت نافعدر بصری حد تلوایلر صحتنی حفظ ایلر و منقولدر كه تازه
رازیانه صقوب صوینی قورتلر وكحل ایتسلر كوزی روشن ایدر
غایتله نافعدر و كركدر كه بو مرض صاحبی دایم جماعدن و صومدن
و منجر بمیكلردن و تخمه اولمقدن و سكردن و اسرارلو معجون بیمكدن
و دایما فصد و حجامت ایتمكدن خصوصا قفادن و قانیصلردن و ر مدده
مذكور اولان احترازاتدن حذر ایده والله تعالی اعلم باب ثامن
امراض انف بیانندهدر شیخ و غیریلر امراض عیندن صكره امراض
انفی ذكر ایلدیلر بو فقیر سمعك شرفنه نسبت شمك شرفنی زیاده اكلدیغم
ایچون صاحب موجز علاء الدین مذهبنه ذاهب اولدم ایدی
بورونك برنیچه فایدهسی وار در بری ادراك روایح طیبه و خبیثه در
و بری استنشاق هوادر كه انك ایله تعدیل روح قلنور و بری دخی دفع
فضول دماغ ایچون آلتدر یعنی اغزمق و سمكرمك ایله فضلات
دماغی دافعدر و بر فایدهسی دخی باعث تزیین صورت انسانیهدر
كه بورنی اولماین آدم غایتله قبیح كورینور خصوصا دماغدن نازل
اولان فضلاتی اعین ناسدن ستر ایدر تشریح انفده حضرت
حكیم جل شانه حضرتلرینك غرایب حكمتلری وار در جمله دن بری بورندن
دماغه یول اولمشدر انكیچون روایحدن دماغ متأثر اولور و بورندن
كوزلره یوللر وار در روایح حادهدن كوزلر متأثر اولور باب

تاسع شمك نقصانی و بطلانی بیانندهدر بونك هر برینك
سببی یا سوء بارد و ساذجدر یا بلغم ایله بله در مقدم دماغده
یا زایدینده اولمقدر زایدیندن مراد دماغ اوكنده بورون
دكلری مقابله سنده ممه باشی كبی یومریجه اتلردر جناب حضرت عزت
قوت شامه یی انلرده قومشدر ایمدی سوء مزاج بارده اكر زیاده اولورسه
بطلان شمی ایجاب ایدر اكر زیاده اولمزسه نقصان ایجاب ایدر
زیرا برودت شامی اولور یا خود مصفاتده سده عارض اولدوغندن
اولور و سبب سده یا خلط لزج و یا ریح غلیظدر یا ده مدر یا بثر طاندر
یا خود زایدات بتمكدر علامتی بورندن چقاجق شمك و سایر فضول
ممتنع اولوب چقدوغی تقدیرجه ثقلت ایله چقمقدر و مقدم دماغده
ثقل اولوب كلامی غنه ایله سویلمكدر یعنی سویلدوكی سوزی كیكزی
ایچندن سویلمكدر اكر انه دن بویله دوغمش ایسه هركز علاج اولمز ذكر اولنان
معنی صكره دن اولمش ایسه یا ذوغمز تدبیر كافیدر علاجی مزاج
بارده ساذج اولدوغی تقدیرجه ادویهٔ حاره ایله تعدیل مزاج ایلمكدر
و استفراغ دماغدر اكر سوء مزاج مادی ایسه حب ایارج یا خود ایارجی
رازیانه صویی ایله دق و سحق دن صكره خمیر ایدوب تكرار حب ایدوب
استعمال قلمقدر لكن ماده نضج بولمق شرطدر اكر اطریفل ایاره جبله
مقوی ایدوب شراب استخدوس ایله معا استعمال ایدرلرسه دخی
نافعدر رازیانه صوییله استنشاق ایدرلرسه خود نافعدر زیرا رازیانه
محللدر اخلاط غلیظه یی تحلیل ایدوب جلا ویرر سدیدی موجز
شرحنده حب قوقیا ایله چورك اوتی و قزل زرنیخ و یارپوز بو جمله یی
آتشده یاقوب برنج كره دخانی بورنینه چكمك بطلان شمی ایچون
دفع ایدر دیمشدر اكر بورونده یرامز قوقی اولوب كندی طویرسه

جراحتی بوغیه شراب ریحانی یاخود حریف هرکه ایله برقاج دفعه استنشاق
ایدرکبی غسل ایده لر بعده پاک ماء قراحله تنقیه لر هیچی طوپلیق وکل
نسرین وادخیرمکی یی معًا دق وسحق ایدوب بورونده جراحت
اولورسه بی نظیر علاجدر دیمشدر اگر بورونده بدرایحه اولسه و بد
رایحه دن لذت آلورسه نته کیم جعل دیدکلری بوجک بوبله در بلکه بیرافر
قوقی ادراکنه شمس وضرر ایدرسه بونوع اوج مرضدر آفات شمده دا
خللردر بونلارک سببلری مقدم دماغده متعفن خلط اولمقدر یاخود
بورونک نهایتنده ویازایدیتین ده اولان خلط متعفن اولماسی
سببی ایله رایحه پیدا ایدر لاجرم رایحهٔ کریههٔ بی ادراک ایدرکاه
اولورکه رایحهٔ کریهه یوق ایکن اول خلط متعفن غالب اولدوغیچون
آنک رایحه سندن غیری روایحه میل ایلمز اغلب روایح بدادلمغین
رایحهٔ طیبهٔ ادراک ایدمیوب انجق رایحهٔ کریههٔ ادراک ایدر
امدی اول خلط متعفنک اکثری بلغمدر زیرا بواوج موضعده یعنی دماغ
وخیشوم وزایدتین ده بلغم غالبدر یاخود بومعنی مسبوقک سببی ایله
متعفن قرحه لردرکه بورونده واقعدر انلردن رایحهٔ کریهه صعود ایدر
وقوّت شامه انی ادراک ایدر واکا معتاد اولوب اندن تلذذ ایدر
وغیری رایحه یی ادراک ایتمز غالب اولدوغیچون یاخود بخار متعفندر
که معده دن ونواحی ریه دن دماغه صعود ایدر ورایحه سی منتشر اولور
هرقنقی رایحه که نفوذ ایده اول رایحه بی طویمز الا اول رایحهٔ کریهه دن که متلذذ
اولورانی ادراک ایدرکاه اولورکه بوعوارضک اصحابی مرداررایحه دن
بلکه آدم بخندن اول قدر محظوظ اولورکه گویا مسک وعنبر شم ایدر
علاجی نقصان شم علاجنده ذکر ایلدوگمز ایارجات متنوعه
وغسل واستنشاق قدر واکثرا اوقاتده مسک وعنبر قوخولمقدرتا کیم

رایحهٔ طیبه یی ادراک واستلذاذ ایده واگر احوالده سعوط ایده
وسعوط ایدرکن اغزین صو ایله طولدوره وچالقوین بابنه برطرزلکه باشی
اردنه صارقمش اولا تاکیم سعوط انفک اعلاسنه واره واول
سعوط که نقل ایلدک بودر بول حمار وسعد وصبر وسنبل وکل وقرنفل
بوجمله یی دق وسحق ایدوب معده نوس صویی ایله خمیر ایدوب
بعده بول حمار ایله ازوب حاضر اولدقدنصکره مقدم بورنینی شراب
عتیق ایله غسل ایدوب بورننه سعوط ایده یعنی طرزه که اولورکه
رایحهٔ طیبه دوام اوزره اولور یعنی رایحهٔ طیبه یوغیکن یاسمن
طپراق ومسک وعنبر قوخوسی بورنندن کتمز بومعنا حمیات حادّه
ده چوق اولور بوحال مستمر اولورسه موته دلالت ایدر اگر رایحهٔ
طیبه ایله استلذاذ ایدیدی موته دلالت اتمزدی رایحهٔ طیبه ایله
استلذاذ ایمدوکی ندر دیو سوال وارد اولورسه رایحهٔ کریهه ایله
تنفیتنه دماغ ایدوب جلیت وجند بید ستر قومقدر اگر ادراک
رایحهٔ خبیثه ایدرسه خوش والا خاصی اولوب ادراک رایحهٔ
١٢٥ خبیثه قلمزسه موته دالدر **باب عاشر جفاف الانف بیاننده در**
ترکیسی بورون قورولغیدر یعنی بورونده شمک ورطوبت اولمیه بونک
مرض اولدوغی تنفسه ضرر ایتدوکیچوندر جفاف انفک سببی بورونده
بدنده ویاخود دماغده حرکت مفرطه اولدوغیدر نته کیم حمیات محرقه
ده واقع اولور یاخود دماغده وجمیع بدنده یبس مفرط اولدوغیدر
نته کیم ارباب وقده مشاهد دریا خلطلرجدر اندن حرارت یسیره
اثر ایدر بوخلط لزج اولدوغی اندن بیلنورکه بورونک اچنده
واقر فضلات جمع اولا ایمدی جفاف انفک علاجی اگر حرارت مفرط
ویبوست مفرطه دن ایسه بنفشه وقبق ونیلوفر یاغلر ایله بورونک

اکخنی یا غلمقدر اگر حرارت غالب ایسه بویا غلره جزئی کافور الحاق اولنه
تکشیر تدبیر ایچون و خلطلر جدن اولان جفاف انفک علاجی استفراغ
قلمقدر یعنی نضج ویروب تنقیهٔ دماغ ایتمکدر بلکه دماغی پاک ایدن
اشیا ایله تنقیه اولنه **باب حادی عشر قروح الانف بیاننده در** ١٢٦
قروح انف بورندن چیانلر یدر بونوعدن بعضنده قان وار یک
و صار و صواقر و بعضنده یبوست اولور که اندن چرک آقمز لکن اوستنده
پرده اولور لکن بونلردن هر بری ظاهر انفده اولور شول نوع قروحکه
رطب اولوب سیاله اولا علاجی اسفیداج مرهمیدر یا خود هلیلج
مسحوقدر گل یاغیله که زیت انفاقدن اتخاذ اولنمش اولا اما قروح
انفک یابس اولانک علاجی بنفشه یاغیدر آق بال مومی و مازگزیره
رطبه و یا لعاب بذر قطونا ایله تربیه اولمش اولا اصلاحی بوعلاجلرک
تقلیل غذا و ترک لحوم و تلیین طبیعت و تسکین ابخرهٔ حادّه ایله
امرود و الما و ایوا صولرین الوب بذر قطونا لعابیله و شکر و قوری
کشنیز ایله قینادوب بورونه سعوط ایده لکن ذکر اولنان معالجات
بعد الطعام اولمق گرکدر گاه اولور که قروح انف اصحابی قیفالدن فصده
محتاج اولور تنقیهٔ راس ایچون مادّه قروحی منع ایدر و اکسه چقوردن
حجامت ایلمک مادّه‌نی جهت خلافه جذب ایچون اعلا در و مسهلات
ایله استفراغ قتی مبارکدر اگر بدن ممتلی ایسه شول اخلاطدن که مادّهٔ
قروحی محددر اگر بورونه مادّه چوق منصب اولورسه ذکر اولنان
علاجلر قتی بی نظیر در جمله‌دن بری حکهٔ انف در سببی بخارات حادّه در
که نزله‌لردن اولور گاه بثره‌لر اولور گاه علامات جدری و گاه
حکات رعاف ایچون اولور جمله‌نک علاجی قروح انف علاجیله
میسّر در **باب ثانی عشر رعاف بیاننده در** رعاف که ترکیسی بورون ١٢٦

قانمقدر سرخی رعاف چوق اولسه لونی صاری اولورسه صفرا
غالب اولمغه دالدر اگر قلای رنکی گبی اولورسه بلغمی غالب
اولمغه دالدر اگر سودا و کمودت ظاهر اولورسه سودا غالب
اولمغه علامتیدر و رعافدن بعضی بحرانیدر یعنی طبیعت مادّهٔ مرضی
ایام مرضده دفع ایدوکیدر بویله رعافی کسمک گرکدر زیرا مادّهٔ مرض
چقمز ضرری زیاده اولوب طبیعت مغلوب اولور الا مگر افراط اوله
اولا و قوتک سقوطی خوفی اولا اول وقت رعافی قطع واجبدر
و رعافدن بعض امتلاء دمدندر که طمرلری آقندر کثرت
کمیتی و رداءت کیفیتی ایچون بویله رعاف دخی کسلمک گرکدر الا مگر لونی
معتدل اولوب انتفاخ و امتلا علامتی اولمیه اول وقت رعافی
کسمک جایزدر شول وقت که رعاف امتلاء بدندن اولوب طمرلر
طولو و لون حمرت تامّه اوزره اولا بویله محلده رعافی کسمک امراض
امتلائیه حدوثنه بادی اولور صرع و سکتهٔ دمویه گبی گاه اولور که
حدّت حادث اولور قطع رعاف موت فجایه سبب اولور زیرا

مادّهٔ امتلائیه فضای قلبه منصب اولور و قلبه ممتلی اولور تخنقندن
مریض هلاک اولور موت آسوده دیدکلری بودر و رعافدن بعض
عروق شبکیه‌نک واندهٔ اولان شراینک اچلمسندن اولور
بویله رعافک علاجی مشکلدر بو رعاف شبکی‌نک حدوثی اکثریا
ضربه‌دن و باشی اوزره دوشمه‌دن یا قانک زیاده قاینمسندن
اولور که طمرلری یارلیور بو رعاف غلیاندن اول صداع له بدا ایدر
ایله صداع که قوی و شدید اولا و حرقت و حرارت ایله
ظاهر اولا ایمدی رعاف وریدی ایله رعاف شریانینک فرقی
اولدر که رعاف شریانی صچرامق ایله اولور و رقیق و اشقر اولور زیرا

شریان قلب دمدر اول صنم قلبی تاثیری ایله درانک ایچون اتخج
ورنکی اشقر یعنی صاری اولور رعافی قطع ایدن دوالردن بعضی
قابضدر رعافی قطع ایدر عروقی قبض ایدوب اغزلرین طوتدیغیچون
اقاقیا وجلنار وعدس ومازوکبی بونلری محکم سحق ایدوب بورنه
قومق رعافی کسر وبعض ادویه واردرکه مبرد ومجمد در رعافی
قطع ایدر تبرید ایدوب تغلیظ اتدوکیچون افیون کبی وبنج وکافور
ومارول یپراغنک صقندوسی وسکرلو یپراغی صویی کبی وبعض ادویه
واردرکه یاپشدورجیدر دکرمن طاشنک اونی ودوکلمدیں الینوب
کونلکدن چقان توزکبی وبعض ادویه واردرکه یاقیجیدر یاقمق ایله رعافی
دیکدرر زاج کبی لکن بونک استعمالنده خطروار در زیرا اول کی
ایدوب یاقدوغی محل کاه اولورکه دوشوب اندن رعاف منقطع
اولمیوب هلاکه مؤدی اولور وبعض ادویه واردرکه رعافی بالخاصه
قالطعدر تازه حمار تزکنک عصاره سی واوروجک آغی ومعد نوس
ونعنا صولری کبی اما بو فقیر الخیر اغاجنک برمقدارین کسوب اوت
قیوغین صویوب بیاضی ظاهر اولدقده بچاغله قازیوب برقاج درم
مقداری تحصیل ایدوب بورنه صوقمق ایله تجربه ایلدم مفرداتده
بوندن مجرب اولمز هیچ خطا ایلمدی بامر الله تعالی شمدنکیرو رعافی
قطع ایدن ادویه مرکبه یی بیان ایده لم که اطبا اسلاف ترکیب ایلشلردر
جمله دن بری اوروجک آغنی یازی مرکبسنه باتوروب اوزرینه
دکرمن توزینی صاچوب اول بورنی کلاب وسرکه ایله یودقدنصکره
بوفتیله یی که حاضر ایتمشیدی بورنه صوقه برنوع دخی افیون بردانق
دکرمن طاشنک توزی وجلنار وناربرندن نصف درهم حمار تزکی
عصاره سیله خمیر ایدوب اوروجک آغنی فتیل ایدوب بورنه

صوقه بو خمیره بولایوب کلاب وسرکه ایله غسلدن صکره بورنه
صوقه لر والنشه کلاب وصندل وکافوری مخلوطا سوره لر قانی
تبرید ایدوب غلیظ حرکتدن وعروقه نفوذدن منع ایدر اگر بونلر ایله
ساکن اولمزسه رعاف صاغ جانبندن ایسه جکر اوزرینه قوری
شیشه لر یاپشدوره لر اگر رعاف طرفیندن ایسه شیشه لری طرفینه
یاپشدوره لر فی الجمله خاتونلرده اولدقده ممه لرین چکه لر چانک
خصیتین چکه لر وصقه لر تاکیم دم اسفله میل ایده واکسه چقوری
اوزره شیشه یاپشدرمقدن غفلت اولنمامق گرکدر بو فقیر قصد
رفیقدن کوردوکم فایده یی غیریده کورمدم رعاف واقع اولان کمسنه نک
قانی صاغدن اقرسه صول بوطین بغلیه لر اگر صولدن اقرسه صاغ
بودین بغلیه لر ویاخود کندویی اکی قولندن آصه لر نتیجه علاج حرب
سرکه یی برکلیدانه قویوب خایه لرین انک ایچنه قویوب برمقدار زمان
صبر ایلمک گرک فی الحال رعاف منقطع اولور بامر الله تعالی تعالیم ستەنک

تعلیم خامسنک سفر رابعی اون اوچ بابی مشتملدر باب اول امراض اللثه
والاسنان والشفتین والفم بیان اولنور ایدی دیشنک اتی و
دیشلر وایکی طوطق واغز مرضلری بیانده در هرکیمکه دیشلرینک صحتنی حفظ
ایتمک دیلیه برنجه اشیادن اکا احتراز لازمدر اوجمله نک بری
فساد طعامدن وشرابدن معده سنی صیانت ایلیه بو فساد طعام وشراب
یا کندو جوهرلرندن اولور بادنجان کبی ومتغیر اولمش صو کبی یاخود سرعت
انتقالی ایچون بالق کبی که فی ده سریع الاستحاله درغایتله سشت دخی بو
قبیلدندر مثلا طعامک اول غلیظن صکره لطیفن لسه یاخود آج ایکن
صویی چوق ایچه احتراز اولنه چقدرو پیری دخی چوق توصقدرو چوق چینه ایله
یین اشیادر خصوصا طتلو اولا صابونی حلوا وانجیر کبی براحتراز اولنماق

١٣٦

۱۲۷ ...

دخی دیش قمشدررلر خام میوه لرکبی و صوو ق صو دخی بو جمله
دندر و بعض اشیا واردر که بالخاصه دیشلره ضرر در پراصه کبی و بر
احتراز اولنجق دخی دیش ایله بادام و جوز و اکا مشابه لرلر قرمقدر
و هر کاه دیشنی مسواک و غیری ایله قورجقلمقدر اکرچه مسواک و خلال ایله
دیشلری تنظیف شرطدر اما انلرین ایچنده چوک قدر اشتغال ضرردر
اما حفظ صحتن رجا ایدن کمسنه بنا جق وقت دیشلرین کل یاغیله
سنبل رومی یاغیله یا غلامق غایتله اعلادر و کاه بیکا عسل یا خود کرایله
دیشلرین اومق او جاع و اسقاطدن حافظدر بر کمسنه دیلرسه که دیشلرین
دایما صحتده کوره سنکلی کوکنی شرابله قینادوب مضمضه ایلسه هرکز دیش
اغریسین کورمز علی الخصوص اسنانی طوز و عسل ایله هفته ده بر کره غسل
۱۲۷ ایلیه مجربدر **باب ثانی ضعف الاسنان بیانده در** دیشلرک
ضعفی افات و ضرر قبولنه محتمل اولمیوب فی الحال ضرر قبول ایدر دیمکدر
بویله اولسه بوکا چاره قوابض استعمال ایتمکدر مازو و شب که محرق
اولا سرکه ایله سویندروب ملح اندرانی که قاورلمش اولا کذلک خلط
اولنوب کل غنچه سنی دق و سحق ایدوب بر مقدار جلنار و مومیا
خلط ایدوب مذکوراتی سرکه ایچنده قینادوب مضمضه ایده لر بر نوع
دخی بر درهم انار قبوغی و نصف درهم جلنار و نصف درهم شب
و بر درهم مازو جمله یی سحق ایدوب بر ماغله دیشلرینه سوره ابن
سینا ماء ورد و ماء آس و ماء السماق اوچی بر یردن قینایوب مضمضه
۱۲۸ اولنسه ضعف اسناندن خلاص ایدر دیمشدر **باب ثالث دود
الاسنان بیانده در** دیشده قورد اولمق رطوبت بلغمیه درکه متعفن
اولوب قورد شکلنه استعداد دکلور مبدا فیض اکا قورد شکلن اعطا
ایدوب حیات و یرر زیرا فیاضده بخل یوقدر محلک استعدادنه کوره فیض

ایدر علاجی بزربنج ایله پراسه و یا صوغان تخمی ایله یا هر بری یالکز یا خود
مجموعی بر یرده دوکه لر معجون ایده لرکچی یاغیله حبلر ایده لر و هر حب
بر درهم اوله بخور ایتملو اولیجق بر مجمره ایده لرکه لوله سی دیش طرفنه
کله و التنده آتش اولا اول حبلردن بر بنی آتشه قویوب تا کیم بخاری
دیشلره ایریشوب قوردلری قیره بو معنایی بعض ظرفا اطبانک حیلندن
در دیشلرده قورد اولماز دیمشلردر بو معنانک ناقلی بقراط و مجربی
متأخرین در **باب رابع الضرس بیانده در** فتح ضاد و سکون ۱۲۸
را ایله دیش قماشمق معناسنه در بونک سببی اربک و بر رلسنه در قبضی ایله
و یا اکشیلک ایله و یا ککره یمک ایله و مخشش اولان نسنه اکل ایتمک ایله در
وقت اولور که بخار معده دن صعود ایتمکله اولور و قی عقبنجه دخی
واقع اولور محمد بن ذکریاء رازی بونک علاجنده سموز اوت چینه مک
کافیدر دیمشدر ابن ماسویه اربک صمغی چینه مک و جوز و بادام و دخی
هندوستان قوزی که نارجیلدر مضغ ایلمک دفع ایدر دیمشدر صاغلش
سنت ایله طوز بو معناده سریع النفعدر **باب خامس لثه بیانده در** ۱۲۸
لثه دیشی دینک اتلریدر اندن قان چقوا اولا علاجی حقنده کامل الصناعه
صاحبنک قولی جمله یه غالبدر مثلا شب که یانمش اولا و سرکه ده یومش
اوله ضعفی قدر طوز و جمله سی قدر کل غنچه سی دیلی که اچلمامش غنچه دلی اولا
بونلرک مجموعی سحق اولنوب بر مقدار ایله دیش اتلرینه سوریله قانی کسر
و هم دیشلری برک ایدر اکر دیشی دینک اتلری بیوب نقصان
اوزره اولور سببی رطوبات فاسده درکه منقدر **علاج**
کندر و زراوند مدحرج و دم الاخوین و بورجق و اصل السوس جمله سی
برابر سحق اولنوب سرکنجبین عنصلی ایله معجون ایدوب دیش دیلرینه طلا
اولنه بر نوع دخی دیش دیلرنک کتکلکی بو داخی رطوبات فاسده دن

اولور بونك تدبيري ضعف اسنانده ايلدوكمز تدبيرلردر مكر نيشتر
اورمغه محتاج اولا اول وقت قوابض قيناد وب ضعف اسنانده
مضمضه اولنه ديلن علاج بوكا كافيدر باب سادس وجع اسنان ١٣٩
بيانندهدر ايمدي ديش كه ضربه و اغريك دبي شيشنه المي زياده اولور
خصوصا وجعدن اول ديشك اتي بومشق اولوب سودا ايچمكه قابل اولا
بو تقديرجه اول ديشي چقرمق فايده ويرمز زيرا سبب وجع ديش اتنك
شيشمه سيدر ديش دكلدر اغري ديشده اولوب اندن كل ايسه ديشي
چقرمق نافعدر شول سبب ايله كه ماده تحليله يول بولور وكاه اولور كه
فايده ايتمز زيرا محلنه مادهٔ آخر منجذب اولور ديشي ضربنه اكرچه بعض
علاج وضع ايلمشلردر اما بو حقير تجربه ايلدوغم كوكي كفشه كوسترمك
كبي علاج اولمز ايمدي علاجي ديشك اتنك ورمي اكثريا حاردر واجب
اولان دم غالب ايسه فصد ايلمكدر واستفراغ صفرادر اما جالينوسك
قولي البته فصد اولمقدر واستفراغ صفرا واجب اولدوغي ايكه
ايچوندركه حركت دم مولد صفرادر بالاستحاله اكر ورم صفراوي اولور
خود نقوع معقوي ايله استفراغ صفرا زياده نافعدر ديو صاحب موجز
هليلج اصفر ايله يا مطبوخ فواكه ايله استفراغ لازمدر ديمشدر بعد الاستفراغ
ديشك اتلريني كل غنچه دبي كه يا لمش اولا كلين بصدرمق مبارك دور ساير
قوابض معلومدركه انار قابي وجلنار ومازو وبلح اندراني مرسين صويله
قيناد وب مضمضه ايلمك وجعي ساكن ايدر بو ذكر اولنان اقوال ماده
حار اولدوغي تقديرجه دربارد اولورسه بو مذكورات ماده يي تغليظ
ايدر زياده حار اولورسه خود مادهٔ آخري جذب ايدر اكر ماده بارد
اولورسه دخي اتي صويله مضمضه ايلمك ديشك اوجاعن في الجمله
تسكين ايدرقچين كه مواد نضج بولا ذكر اولنان معالجات موافقدر

قبل النضج ممنوعدر ونضج ويرن نسنه لردن بري كل ياغيدر ومصطكي
وسنبل وخيارشنبه در زيرا بو مذكورات اورامه نضج ويرورلر اما
ديش ضربسي يعني ديشك كندوسنده اولان وجع بارد اولورسه
برك بيشمش پرده صاروسني اصروب وديشده دوتمق فايده ايدر
وحرارت غريزيه يه معين اولور خصوصا بذر رجله كه سمزاوت تخميدر
كموني ايله وادخر ايله وجوز ني عاقرقرحا ايله قيناد وب مضمضه ايلمك
برودتدن اولان ديش اغريلرينه تسكين ويرر بالخصوص شراب صرفله
قينايه تاثيري زياده اولور رچين وجع قوي اوله بر حيثيت ايله كه
مضمضه ايله كفايت اتميه اول وقت ما لا يسع قولي اوزره افلونيا سورمك
كرك ديمشدر ديمك داخي نفع ويرر اكرچه افيون وبذر بنج اولدوغيچون
زيرا محذردر نافعدر وترياك اكبر كه تازه اولا سورمك مسكندر وترياك
برشعيا دخي بو قبيلدندر اكر برد قوي اولوب وجعي ساكن اولمه قورمش
چواله وزايله داغلمق كركدر اكر وجع ريحي اولوب كيك وبابونج وطاغ
و ملوز جمله سن قزدروب بر بز اچنده كماد قلنه تاكيم ماده يي جذب
ايدوب چكه بيچكه شويله كه ذوقنه طوغي شيش اينه وجع ساكن اولور
اما وجع بس كه حار محض اولا كل صويي وسركه و سماق وزرورد بو جمله يي
بريرده قيناد وب ايلجق ايكن مضمضه ايلمك وجعي ساكن ايدر بو معتاده
سديدي بر مقدار كافور ضم ايلمك شدت وجعه نافعدر ديمشدر
نفعي موجز شرحنده غايت بارد قارلو صويله مضمضه اولونسه
وجعي دفع ايدر تخدير وتبريدي قوي اولدوغيچون ديمشدر اما وجع بس
كه يابس اولا نزه ياغي بنفشه ياغي ويا تشل كلكر جكري بريرده دق اولنوب
ديش اوزرينه قونه دفع ايدر بو معنايي جالينوس نقل ايدوب طبيعت
دكلدر خاصه در ديمشدر اما وجع بس عصبي اولورسه ذكر ايلدوكمز مضمضه لردن

کرک حار کرک بارد اولسون کافیدر لکن افراطله اولمیه که عصب
اصلنده بارددر اشیاء بارده دن زیاده اولیجق متضرر اولمیه
صاقنمق شرطدر زیرا عصب حساس اولدوغیچون متحمل دکلدر قوی دوایه
تحملی یوقدر **باب سابع البخر بیاننده در** فتیح بادخا ایله اغز قوقوسی ١٣٠
دیمکدر و بو قضیه کاه اولور که عفونتدن اولور کاه اولور که دیشلرک
چوریمسندن اولور و کاه اولور که سطح فمده حرارت اولور یا سوء مزاج حادث
اولور یا خود معده ده عفونت و خلط متعفن اولور هر وقت که عفونت
معده ده صفراده اولان اغزک آجیلغندن بیلنور و عطش غالب اولوب
اشتها قلیل اولور اکثریا اغز طتسوزلغی ایله یدوکی طعامک لذتن
بیلمز کاه اولور که اغز قوقمق رینک قرحه سندن اولور و کاه اولور که عفونت
بدنک جمله حوالیسنده اولور بو معنا حمیات وبائیه ده قتی ظاهردر زیرا
جمیع اخلاط متعفنه اولور اول اجلدن اغزده بد رایحه ظهور ایدر شول بخر که
دیشلر اتلرندن اولان عفونتدن اولا انک دواسی خل عنصل ایله مضمضه
ایلمکدر قچنکه مضمضه ایله دیشلر پاک اولا بر مقدار قلیه یی خل عنصل ایله
ترکیب ایدوب دیشلره اعنی اتلرینه طلا اولنوب صو ایله اتاشرطی
متعفن اولان دیشلره سوروب غیری دیشلره دوقنمق کرکدر بو ترکیبدر
که همان ساعت قلیه ایله خل عنصل متعفن دیشه سورلسه عفونت
و رایحه سن دفع ایدر اما بخر یا کلز بر دیشک چوریمسندن ایسه
اولی اولان چوروک مقداری اکر چقومق قابل دکل ایسه تدبیر مسبوق ایله اصلاح
ایده اما اغز قومق معده دن و سطح فمدن اولوب عفونت صفراویه
سببندن ایسه جالینوس تازه زردالو یمک بولنمزسه نقوع حامض ایله
استفراغ صفرا ایلمک کافیدر دیمشدر عند التحقیق ارپه صویغی و قارپوز و
شفتالو و خیار یمک بو نوع بخره کافیدر اکر بو علاج کفایت ایتمزسه ماء

ایلنی

رمانین و هلیلج ایله نقوع مقویه و مطبوخ فاکهه ایله استفراغ صفرا
ایده لر اکر شول بخر که معده ده اولان عفونتدن اولوب عفونت
دخی بلغمی ایسه شراب لیمون و سکنجبین سفرجلی و رمانی استعمال ایدوب
ایارج فیقرا و یا حب ایارج و یا اطریفیل مقوی یا ایارج بولمر ایله استفراغ
بلغم ایده زیرا بو ذکر اولنان مقطعات بلغم و مصلحات مواد عفونتدر
رطوباتی زایل قیلور و بخاری منع ایدر و حرارت متعفنه یی ساکن ایدر ممکن
اولان مرتبه یاش یمشلردن پرهیز ایده لر زیرا بلغمی زیاده ایدر و تیز متعفن
اولور لحوم قسمندن قاورمه دن غیری نسنه یمیه مکر بریان بیه و شرابی ترک
ایده زیرا تولید بلغم قلیل اولوب رطوبت زیاده اولمیه تنقیه موجب شرحنده
مرسین یپراغی چکردکی چتنش قزل اوزوم ایله برابر بریرده دوکوب اوچ کون
دک کونده بر جوز قدرین یمک بخر معده بلغمیه یه نافعدر دیمشدر ابن سینا
بخر معده یه قی ایلمک ماده یی اخراج ایلدوکیچون نافعدر دیر مسیحی بو معناده
یناجق دنتنده طرب یمک بخری دفع ایدر دیمشدر کامل الصناعه صاحبی
بر درهم تره تخمی و بر درهم کشنیز تخمی و بر درهم ساقز و بر درهم عود
مدقوق و مسحوق معجون قلنوب اوچ کون دک کونده بر درهم یمک اغز
١٣٠ قوقوسن دافعدر دیمشدر **باب ثامن قلاع بیاننده در** قلاع اغزده
و دلده چیقن خرده چبانلره دیرلر اکر آق اولوب بلغمی اولورسه **علاجی** طوزلی
زیتون شوربا شی یمکدر زیرا رطوبتی و صاری صوینی تخفیف ایدر ملوحتی
و عفونتی ایچون قرحه لری منع ایدر جلنار و زرورد و اقاقیا بریرده برابر
سحق اولنوب اغزده طوتلمق بلغمدن اولان قلاعی منع ایدر اکر قلاع قرمزی
اولوب دموی اولورسه هلیلج اصفر و سماق و کشنیز قوروسی بریرده سحق
اولنوب اغزده اولان خرده چبانلره سورلسه دفع ایدر اکر قلاع
صاری اولوب کثیر التهلب اولورسه **علاجی** سماق و جلنار و کافور حـ

عجب خاصه وار در اگر قلاع سوداوی اولوب سیاه اولورسه قورق صوی
قیصنی وتبریدی اولدوغیچون عجب مبارکدر وقت اولورکه قلاع اربابی
استفراغه محتاج اولور واخلاط استفراغ اولنمایجه خلاص اولمز طریق
اهون مطبوخ هلیلج مقوی ومطبوخ افتیمون در فصد اقتضا ایدرسه
قیفالدن لازمدر حجامت لازم کلدکده اکسه چقورندن ایتمک کرک
انک التندن چهار رک فصدینه مراجعت اولنورسه قتی معقولدر زیرا
ماده کلیتنی جذب واخراج ایدر کاه اولورکه قلاع خبیث ودریک اولور
بونک چاره سی شب ومازو سحق اولنوب اوزرینه اکه لر ابن ماسویه
قلدفیون ایله اقاقیا مخلوطاً طلا اولنسه رطوبات خبیثه یی افنا ایدر
وقروح خبیثه یی اصلاح ایدوب زایل ایدر دیمشدر علاج سوداوی
علاج صفراوی کبی در زیرا قلاع سوداوی احتراق خلطدن اولور
ایله اولسه تبرید قویدن غفلت جایز دکلدر خصوصا سودا که صفرادن
محترق اولا بو تقدیرجه تبرید قوی یه محتاج اولور ایدی نقوعات
واشربه مبرده ایله طبیعت تعدیل اولنمق لازمدر لحومدن الیه هجر
فرض مرتبه سنده در زیرا لحومی اکثار ایلمک دم کثیر تولدینه بادی اولور
اول تقدیرجه قروح زیاده اولمش اولور **باب تاسع قلع الاسنان**
وتثقیب الاسنان بیانندهدر بو مبحث دیشلر چیقارمق وپاره لمک ١٣١
بیانندهدر اگرچه بو نقل وجع الاسنان بیان اولندیغی ذکر اولندیغی محلده
کرک ایدی زیرا دیش ضربینک آخر علاجی چقرمق وپاره لمکدر نته کیم
شاعر بو مرض دواسنده دیمشدر **بیت** ای فضولی درد دندانه چو چاره
بولمدک ٭ چاره سی یوق بر بلا در بو همان چکمک کرک ٭ ایدی حکیمک
معناسی ظاهردر وصفه محتاج اولان پاره لمکدر اوجمله دن بری دیشلکی
سستنی برمقدار اولنه خمیر ایدوب دیش اوزرینه قومقدر برنجه ساعت

دوره ایتمدن باءمرالله پاره لر خصوصا صاغ قوربوغه نک یاغی دیشی
اسم چیقارر ده اسم پاره لر بقراط بو یاغ قوربوغه نک حقنده بر حیوان
اوت اوتلرکن ییه جمله دیشلری دوکیلور دیمشدر واقعا بو خاصه
١٣١ بو حیوانده مقرر در فی الجمله کلیدان بلاسندن امین اولور **باب**
عاشر سیلان لعاب بیانندهدر اغزدن صو اقمغه دیرلر بو قضیه
اوکوزده واو یاتلقده اولور سببی حرارت ورطوبتدر که فم معده ده
جمع اولور معده نک البته شانی غذایی طبخ ایتمکدر اوکره معده رطوبت
غذائیه دن خالی اولمز ایله اولیجق معده نک حرارتی رطوباتی ارید ر و
اغزدن چقوب سیلانه باعث اولور بو نوع علامتلر ایله بیلورز یعنی
بلغمک برودتندن معلوم اولور وبر قسم دخی قارنده قورد اولمقدن
اولور بو نوعک نوع اول ایله فرقی اغزدن اقن رطوبت کیجه اقدوغیدر
زیرا قورد البته کیجه حرکت ایدر انک حرکتندن رطوبات وفضلات
بلغمیه حرکت ایدر واغزدن کیجه ایله صو اقسه **علاجی** تعدیل مزاجدر مثلا
حار ایسه تبرید وبارد ایسه تسخین ایتمک کرکدر ومعده یی بلغمدن هفته ده
ایکی کره قی ایله واطریفل ایله تنقیه ایتمک لازمدر بلغمی اولانده بر درهم
قی ورلمش طوزی بر درهم هندبا ایله سحق ایدوب اغزده طوتمق مشترک
النفعدر لطیف علاجدر اگر بر هفته کامل اغزده هر کون برمقدار طوتدقدن صکره
یودرسه خود غایتله نافعدر بالکلیه رطوبت بلغمیه نک سیلانتی قطع ایدر
قورد دخی وار ایسه هندبا ایله طوزی بر درهم یمک دفع ایدر غیری
١٣١ دوایه احتیاج اولمز کفایت ایدر باءمرالله تعالی **باب حادی عشر**
تشقق الشفه بیانندهدر طوطق یارلمق سببی یا حرارتدر رطوبتی نشف ایدر
یاخود یبوستدر که تفرق اتصال واقع اولور نته کیم باقلق قوردیه پاره لنور
دودق خود نازک در هوا حار وبارد ملاصقه سندن خالی دکلدر

علاجی قوابض ایله در زیرا اشقق شغنه یه جمیع قوابض مجففه نا مقدر
فایده ایتدوکی پاره لنی یرک ایکی جانبن بربره جمع ایلدوکیدر
دمجفف فایده ایتدوکی وار داولان دمی عقد ایتدوکیدر
جمله دن مازو ومرده سنج واسفیداج اوجنی بربره مسحوقاً اغزده
طوتمق فایده ایدر اکر کثیره یی ازوب دوداغه سورو باورزینه
ذکر اولنان اجزایی بصدرسه لر دخی اعلا در مسیحی ایدر قناد وخیاری
بربرینه سورسلر اکیسندن کوبک حاصل اولور اول کوبکی سورمکدن
یوعلاج اولمز لعاب بذرقطونا دخی بویله در ابن ماسویه دوداغی
یارلن کسنه صباح واخشام مقعدینی وکوبکینی بنفشه یا غیله یا غلاسه
ترطیب ایتمکله شفا فیدر خلاص اولور دیمشدر واقعا طوطاغنه بذر
قطونا لعابی سوروب ومقعدینی بنفشه یاغیله یاغلامق حرارتی
زایل ایدر اول ایکی موضع یاغلمق ایله موادانلره منجذب اولور بونظیر
علاجدر بر نوع دخی طوطق شیشمکدر بعینه دیش اتی شیشر کبی بو
نوعک علاجی خلط غالب نه ایسه فصد واسهال له استفراغ قلمقدر
واورام لثه ده ذکر ایلدوکمز علاجدن غافل اولمامقدر نهایت
بونده ادویه موضعیه بر مقدار قوی کرکدر مثلا حضض وهلیلج
وزرور دوجوز سرو کافیدر **باب ثانی عشر امراض الوجه بیانده در** ١٣٢
جمله دن بثرادر اکثر اطبا بونی انواع سرسامدن عد ایتمشلردر اما که
سرسام شول ورمدرکه حجبده یا دماغده اولور بوخود یوزده ظاهر
جلده اولور عرف طبده بر ورم حاردرکه دم صفراویدن حادث اولور
یوزی بوزرکاه اولورکه کوزی اورتر و بونک حماسی اولور **علاجی**
قیفالدن فصد در واستفراغ صفرادر یاخود عروق جبهه دن قان الوب
نقوع معقوی وطبیخ فاکهه استعمال ایتمکدر یاخود هلیلج ایله مربا زماء

رمانین ایچوب یا لعوق خیارشنبه ایله تقیید ایلمکدر شنبج دیسی قوی
اوزره حماء وصفراوی تدبیرین ایلمک جمله دن القفدر **باب** ١٣٢
ثالث عشر باد شنام بیانده در امراض وجهدن بری دخی بودر وبو
بر حمرت مفرطه درکه نعوذ بالله مقدمه جذامدر یوزده ال ایاسی
کبی قابلیوب زیاده قرمزی طوزلی بلغم هیئاتنده در سببی دم حاره دن
متولد اولور ومتحرک اولورکاه اولورکه اکثر ایله قرحه لر اولور انسانک
یوزین وپیکرین بوزر **علاجی** فصد در دخی تنقیه دم در وبدنی
خلط محترقدن پاک ایتمکدر حب افتیمون ویاخود مطبوخ افتیمون له
شاهتره مدبره وسکنجبین استعمال ایده لر تدبیر وترطیب ایده سنفوف
مسهل خود مازجبن ایله ایچه لر دخی مجربدر **تعالیم ستة نک تعلیم** ١٣٢
خامسنک سفر خامسی اون دورت بابی مشتملدر باب اول امراض
اللسان بیانده در بو دخی امراض غمدندر اکا اولان تدبیر بوکادخی
کافیدر نهایت دل یارلمق حرارتدن ویبوستدن اولور لسان حد
لغنده یومشق وسونکر کبیدر حرارت ویبوست که زیاده اولا ظاهر
اولورقچنکه اکشی وطوزلی وایتی نسنه طاتسه تمام اولور **علاجی** لعاب
بذرقطونا ولعاب حب سفرجل وکثیرا جمله سن بربردن مخلوطاً
اغزنده طوته ببارکدر اکر ایراسه دخی نافعدر غدالرده یاچه که بغدایله
پشه ترطیب ایدوکیچون لطیفدر بر نوع دخی جفاف لساندر بو دخی
ایکی قسمدر یا حقیقیدر یا مجازیدر حقیقی اولان حرارت ویبوستدن
اولور حمیات محرقه ده اولدوغی کبی علاجی دخی محرقه ده لعاب حب
سفرجل ایله سلدکاری کبی سلمکدر ونیلوفری قیناد وب شکر ایله لعوق
ایدوب هم دیلن سلوب وهم ایچورمکدر اکر شراب نیلوفر تیق چکردکی
تخمین وسموزادوت تخمین دوکوب معاً قاتوب ایچورلر ایسه ترطیب

ایلک ایله نفعی زیاده اولور اگر سموز اوت تخمی دوکوب قارپوز صویی
ایله مستعمل ایدوب مضمضه ایدرلرسه دخی نافعدر اما شول جفاف
لسانکه خلط لزج جهتندن اولوب دلک اتی اصلانیوب رطوبات
لعابیه نفوذنه مانع اولا لاجرم بونک صاحبنک اغزنده توکرکی اولور اماد لنده
ترگز رطوبت اولمز بونوعک علاجی سوکوت اغاجینک اینجه بداغندن
برجزئی صو الوب سکنجبین ایچنه باتروب دلنی صیلرلر یاخود قاودن
صوینه سکر قاتوب سکوت بداغنی دالدروب دلنی اووه اووه صیلرلر
بامر الله خلاص اولور بر نوع دخی استرخاء لساندر ترکیبی دل تکلشکلکی
واغلیغیدر علامتی حرف تا و حرف ثایی برخوشجه تکلم و تلفظ ایده ممکدر
بو معنا رطوبت بلغمیه دن اولور عصبی ارخا ایدر بو قسمک علامتی
تکرک چوق اولوب قوابض ایله منتفع اولدوغیدرکاه اولورکه شرکت
دماغدن اولور فلجده اولدوغی کبی ثیر اغس نام مرضده اکثریا واقع اولور
بو مرضلرک علامتی بدنی ورسی حسب ایارج ایله و ایارج لوغاذیا ایله
تنقیه ایلمکدر ابن سینا قانونده ایدر خل عنصل ایچنده برمقدار
وج قینادوب انکله مضمضه ایلمک کافیدر عند التحقیق بعد التنقیه
کیروخرد ل وسعتر و عاقرقرحا بو جمله سی دق و سحق اولنه قدرصکره
خل عنصل ایله قیناد وب مضمضه ایلمک زیاده نافعدر خصوصا
قیمش سنت که تیمغی الیمنش اوله و اکثیه انکله دلی دلک ایدوب
اومق چوق فایده ایدر اکر سنته برجزئی نشادر وطوز دخی ضم اولنور
لانظیر در اما دموی اولانه فصد وحوامض ایله تقیید واجبدر بلکه قورق
زتی واکشی یمشلردن ترنج ولیمون و بونلره مشابه اولان جمله سی نافعدر
صاحب حادی ادخیرکوکی ایله طباشیری سحق ایدوب دموی اولدوغی
حالده وسایر علاجدن مستغنی ایدر دیمشدر اکر صبی تیز سویلمیوب برنجه

زمان

زمان قالسه غلبهٔ رطوباتدن اولور بال ایله و طوز ایله دلنی دلک
ایلسه لرلسانی اطلاق ایدر و استرخاسنی کیدرر بو علاجی ایدوب
طلاقت لسان حاصل اولمزسه یزم دموی استرخاده نقل ایله دوکمز
معالجاته مراجعت اولنه باب ثانی امراض الاذن بیانندهدر ١٣٣
قولق برعضودر که حق سبحانه و تعالی حضرتلری اتی سمع ایچون خلق ایلمشدر
و اکا حس ایچون و بعض آفاته مانع اولمق ایچون صدف شکلنده ثقبق
خلق ایتمشدر و دلوکنی اکری خلق ایلمشدر تا که مضر اولان نسنه دفعةً
اکا کیرمیه و ایچروسی برمیدان قیلوب عصب ایله دوشنمشدر و اول
عصبده ادراک اصوات خاصه سی قومشدر و ایچنی هوا ایله طولدرمشدر
قچن صوتله متکیف اولان هوا ممتزج ایدرک انده وارسه برنجه
صوت ایله ادراک ایدر دیر عضوک برنجه کونه مرضی اولدوغی کبی
بونک دخی امراضی واردر جمله دن بری طرشدر یعنی قولق صاغرلغی
بو قسمک بعضی خلقیدر که آنه دن ایله طوغر یاخود پرده درکه مجرای
طبیعی اوزره مخلوقدر یا لحم زاید واردر که صوت هوایی صماخه
کیرمکه قومز و عصب مفروشه ایرشمز و طرشک بعضی صکره دن
اولور سببی مجاده سده اولور و یاخود قور واولور قوردک دخی اولماسی
ماده عفنه بلغمیه دن اولور و یا خلط غلیظه دن اولور یاخود شیش اولور
مجرایی سد ایدر و صوت هوانک وصولنه مانع اولور اگر اول
ورم عصبده ایسه اکثریا حاردر حرارتدن حادث اولور بو حرارت
حمیات حدوثنه سبب اولور برکره عفونت قلبه سرایت ایدر اگر
اول ورم عصبده اولمیوب قولق دلوکنک ادنه قریب یرلرده
اولورسه حماره لازمه اولمز مگر حمارد یومیه اولا بو دخی وجع سببی ایله
اولور یاخود اسباب خارجیه دن اولور که مجرایی سد ایدر مثلا

فم یا جکر دک یاقان اقه و قولاغه کیره و انده طوکه اکر عصبیده سوء
مزاجدن اولورسه بو دخی کاه اولور که ساذج اولور و کاه اولور که
مادی اولور مادی اولان دخی کاه بلغمی و کاه صفراوی و کاه سوداوی
و کاه ریحی اولور ایدی عصب بارد المزاجدر عصبی اولان بارد المزاجک
قرینده اولمغله بروتدن تیز متأثر اولور و اعتدالدن خارج
اولور یا خود طرشش شرکت دماغله در یعنی دماغده آفت اولدیغیچون
اولمشدر بو نوعه شرکت دماغدن اولمشدر تقدم ایسه دلالت ایدر که
کرک خسده کرک حرکتده طرشک مزاجی اولا دلالت ایدن ضدی الم
انتفاع حاصل اولدوغیدر یعنی حار دوالردن منتفع اولدوغیدر
و ثقلت اولمادوغیدر بو ذکر اولنان سوء مزاج ساذجده و ریحیده
ایچنکه سوء مزاج مادی اولا البته ثقلت اولور اکر طرشش قورودن
اولورسه ثقل و عدم نفوذ صوت تقدم اسباب معرفت ایدلر
و سنج و رمل و نوات دخی بو قبیلدندر کاه اولور که طرشش بحراندن اولور
اما بحران کیجیک ینه تیز زائل اولور و بر قسم دخی اسهال صفراوی
منقطع اولمغله حادث اولور سببی مادهٔ صفراویه خفتی ایچون تصاعد
ایدر و حدتندن عصبه نفوذ ایدر کاه اولور که طرشش عقبنجه
اولور مواد فوقه میل ایدوب بر مقدار قولاغه ایزو طرشش عارض
اولور و کاه اولور که طرشش حمالر عقبنده اولور بو قضیه البته
نکسدن اولور **العلاج** ایدی طرشک علاجی که پرده لحم زایده
و سکل اولمغدن اولا غیر العلاجدر خصوصا کیم زمانی طویل اولا
و اکر قریب العهد ایسه و بردلغمدن ایسه ادهان حاره ایله و دهن
فجل و دهن بلسان یا خود دهن قسط یا دهن الغار ایله که قولاغه قطره مقداری
غیری علاج اولمز بادام یاغندن دخی غفلت اولنمیه اکر شیرد غنه

حقنه

حنظل کوکنی دوکوب مقا قیناتوب و سوزوب قولاغه طمزسلر
نافعدر ابن سرافیون عصارهٔ سذابی و جند بیدستری طوراق اوتی
یاغیله قیناتوب طمزمق ایودر دیمشدر خصوصا غلیظ یللر اولا
قتی معتبر کدر اما تنقیهٔ راس ایتدکدنصکره علاجه مباشرت کرکدر
و الا چندان تأثیری اولمز شول شربتلر که طرشش علاجی ایچون نافعدر
شراب استخدوس ورکه اکلیل الملک و بابونج و خطمی بر یرده قیناتوب
ایچنه بر مقدار بنفشه خمیره سی قاتوب و سوزوب استخدوس شربتنی
بو مغلا ایله ازوب ایچورمک زیاده نافعدر صاحب بیان دیرکه اکلیل
الملک و بابونج و نخاله و خطمی و ورق الغار بو جمله یی دوکوب و قیناتوب
صوینه یعنی بخارینه باشش طوتوب کنه ویی درلدوب صقندوس اکنسینه
نطول ایده بو تدبیر برکره ایتمک ایله اولمازسه بیچ کره ایتمک لازمدر و
طرشه نافعدر دیمشدر سقراط طرشش ایچون برک چاغرمق و اصوات
شدیده استماع ایتمک و آواز طبل و کوس و کلک انفع اشیادندر دیمشدر
اکر طرشش حرارت صفراویه دن یا ضودن اولورسه فصد ایدوب استفراغ
صفرا قیله لر و مطبوخ فاکهه ایله اطفاء حرارت ایده لر شول شربتلر که طرشش
حاره علاج اولنور و نفع ویرر کرک مادی و کرک غیر مادی اولا اجاص
و شراب نیلوفر و شراب بنفسج و لعاب بذر قطونا دربو اشربهٔ ذکر
مذکورده نفعی عظیمدر اما ترک لحوم ایدوب اسفناج و سموزاوت و ملوخیا
و ابه کومجی و قرع ایله اکتفا ایدر و آناً فآناً باشنه قیق یاغی و طتلو بادام
یاغی و کل یاغی که سرکه ایله قیناتمش اولا سوره لر بختیشوع طبیب ایدر که
ماورد صویی ایله مامیثایی ازوب جزئی قام زعفران دستی خلط
ایدوب قولاغه طمزسلر حرارتدن و صفرادن اولان طرشه نافعدر
ایدی معلوم اولا که هر نه اولورسه که قولاغه طمزمق اقتضا ایده آنی ایلیجق

ایدوب طمرزمق گرکدر شول طرششکه قوروودن اولا انک علاجی صداع
دوده ذکر ایلدوکمز علاجدر شول طرشش که شدّه دن یا پرده دن
ویا لحم زایدن اولا انک دواسی قطعدر واخراجدر بونی جراحلر
بیلورلر نهایت شدّه وسخه دن خلاص ایچون فایده ایدن آجی بادام یاغیدر
وصق صق حمامه گیروب اوزرینه یاتمق ایله بلکه حرارت ایله موادّ اقوب
طشره چقه ابقراط دیرکه طرشش ایچون ایارج لوغاذیا وحب قوقیا ایله
تنقیهٔ دماغ وتنقیهٔ راس ایدوب حمام ایله تبرید وترطیب زیاده نافعدر
خصوصا که حمامک صویی طتلو اولا وجمیع زمانده ماء افسنتین وسکنجبین
ایله غرغره دن غفلت اولونمیه شمعون دیرکه انجیر وخردل وبورق ایله بوغوروب
فتیل مثال ایدوب اوچ گون طورد قدنصکره برماسوره ایله قولاغنه
اوفلیوب بعده بو فتیلی ادخال ایده لر بار دن ایدرکه صمم عارض
اولان کمسنه حمامده ملازمت ایدوب غدا وشرابدن پرهیز اوزره
۱۳۷ اولا **باب ثالث طنین ودوی بیانینده در** قولاق گوملک وچکلک در
بونک سببی قولاق دلوکندن اولان هوانک حرکتیدرکه قولاق آنی حس
ایدر صوت خارجی حس ایلدوکی کبی شول طنین که قوت حس ایچنده در
یعنی گاه گاه اولوب هرگاه اولمیه سلامت دماغ وصفای حواسه
اوله دغنه دلالت ایدر مرض دگلدر وشول طنین که ضعف دماغدندر
وسنزدر علاج گرکدر ایمدی طنین که ریاحدن یا ابخرهٔ کثیره دن متولّد
اولور دماغده حس اولنور که گویا باشنده برنسنه وار در دوران ایدرکی
بویله اولیجق غلبهٔ ماده علامتیدر بویله اولسه ماده ریاحی وابخره بالتمام منقطع
قطع ایلدوکندن اولور بو معنا شول ابخره در که معده دن راسه تصاعد
ایدر آجلق وتوقلق اختلافیله اولور وگاه اولور که هیچ اولمز بلکه آز اولور
اما شدت جوعدن اولان طنین طبیعت غدا آرزو سنده اولدوغی
حینده رطوبت حرکت ایدر وغلیان ایدر اول رطوبتک غلیانندن
آواز ظاهر اولوب قولاق دلوکندن متموّج اولور وقوت سامعه
انی ادراک ایدر بونکا تقدم جوع مفرط سبب اولور **علاجی** بدنی
تنقیه قلمقدر تاکیم فضول باشه چقمیه بعده تنقیهٔ راس ایده اگر تغلیظ
حس باعث اولمیه قوت حسدن اولان طنینده دماغ تقویت اولنه
وطبیعت تلیین قلنه موادّ اسفله میل ایتسون ایچون وابخرهٔ متصاعده حبس
اولنسون ایچون وشراب استخدوس شراب لیمون قارشدریلوب اطریفل
صغیر ایله معا صبح ومسا استعمال ایده لر اگر طنین شرکت معده ایله اولورسه
دماغی دهن آس ایله تدهین ایدوب خلط غالبی استفراغ ایلمک لازمدر
واگر اطراف بدن دلک ایدرلرسه فیتی مبارکدر لکن محرّکات قی اولاندن
اجتناب لازمدر زیرا موادّی تحریک ایدر وبرک چاغرمق ضرردر زیرا
هوایی تسخین ایدر وبخورنی راسه متصاعد ایدر حمام وکنشده طورمق
دخی ضرردر خصوصا صامسق وصوغان وپراسه وخمر کبیر بو جمله سی ضرردر
گاه اولور که طنین بحراندن اولور وبیته تیزایل اولور وگاه اولور که
طنین انقطاع اسهالدن اولور بونک چاره سی ینه مسهل ویرمکدر
تاکیم طنین ایجاب ایدن ماده مندفع اولا کامل الصناعه صاحبی دیرکه
برآدمده طنین ظاهر اولا ومستمر اولا واول اهمال ایدوب علاج ایتمیه
البتّه اول شخصک کوزلرینه صو اینمک مقرّردر والله تعالی اعلم **باب**
رابع وجع الاذن بیانینده در قولاق اغریسی برمرضدر اما برقاچ سببی ۱۳۶
واردر جمله دن یا سوء مزاج کرسادجدر هوای حاردن وهوای بارددن اولور
یا سوء مزاج مادیدر یا خود تفرّق اتصالدر ویا ایکیسی بیله در بو معنا
ورملرده فیتی ظاهر در برقسمی ورم حاردر ایچرویه یاتمشدر قولاق ایچنده
اولان عصبده اولور بو نوع ورم قاتلدر خصوصا تازه بکلرده اولا بالکلیه

مهلکدر زیرا اشبانک حرارتلری زیاده در بر نوع ورم اذن زخی ورم بارده‌در
بو نوع ثقیل حمای خفیفه ایله معلوم اولور که اولور که وجع ضربه‌دن ودوشمکدن
اولور وکاه بیلدن اولور که جاذبدر اکر ریحی اولورسه خفتندن وسرعت
انتقالدن معلوم اولور یعنی اغری زیاده اولمز وبر یرده طورمز بر یردن بر یره
نقل ایدر ایمدی قولاق اغریسنک علاجی قراجی تعدیل ایلمکدر مثلا حار
اولورسه ادهان بارده ایله وبارد اولورسه ادهان حاره ایله قولاغه قطره‌لر
یاغلردن بنفشه یاغی کبی شیاف مامیثا ایله کافور بر یرده ازلوب بنفشه
یاغنه قاتوب قولاغه قطره‌لر اکر حار ایسه قیق وخیار ونیلوفر عصاره
لرین زنبق یاغیله قطره‌لر اسیحی دیر که باشنه استی صو دوکمک ونطول
ایلمک ایله وجع ساکن اولور جالینوس دیر که بارد اولان وجعده پاپادیه
یاغی وسوسن وبلسان یاغی اوچی بر یرده مخلوطا ایلیجق ایدوب قولاغه
قطره‌لر دفع ایدر ووجعین تسکین ایدر دیمشدر اما وجع ریحی اولورسه
علاجی کماد قلمقدر کپک ایله وطارو ایله کبکله یاخود طاروبی قزدروب
بربز ایچنده قولاغه قطره مقدار موجز صاجی بارد قولاق اغریسنه
اکلیل الملک وبابونج وایواطآنه ودفنه یپراغی وتورنج یپراغی وخشخاش
قبوغی ونعناع ومرسه بربرندن برابر بر یرده قیناد وب باشنی بخارنه
طوتمق نافعدر دیمشدر زبده نام کتابک صاحبی صرمساغی دوکوب
زیتون یاغی ایچنده پیشوروب یاغنی سوزوب بر قاچ قطره بارد قولاق
اغریسنه قطره‌لر دیرسه دیدی موجز شرحنده ورم حاره تازه صاپلمش
خاتون شتن بادام یاغیله قیناد وب جزئی سرکه وبر مقدار لعاب حلبه
ولعاب بذر کتان خلط ایدوب قولاغه قطره‌لر وجعین ساکن
ایدر دیمشدر اکر وجع مشتد اولورسه ذکر ایلدیکمز علاجه بر مقدار [illegible]
عتیق ضم ایدوب عمل ایده‌لر مسکن وجعدر عند التحقیق اوجاع اذ ونده

نفه

فصد واستفراغ وتلیین طبیعت اوزره تقدم التیه بعده هر کون شراب
اجاص ونیلوفری ولعاب بذر قطونا وشراب بنفسج یاخود نقوع فاکهه
استعمال ایده‌لر اما نقوع کرک حلو وکرک حامض شکر ایله یا شراب
بنفشه ایله تربیه اولونمق کرکدر ایمدی وجع حاره ده کرک ساذج کرک
مادی اولسون شراب اسطوخودوس مغلای حلو ایله ویا شراب لیمون معجون
بنفشه ایله غفلت اولونمیه اکر وجع اذن ریحی وبارد اولورسه شراب
صافی ایلیجق ایکی ایچمک کافیدر اکر جزئی صافی شرابی قولاغه طمرزسلر
وجع ریحی یه نافعدر لکن بو مرضک صاحبی لحومدن اجتناب ایتمک کرکدر
الحق غذای مناسب مزوره‌لردر اسفناخ وهندبا وهلیون وسایر
بقوللردن اتخاذ اولنه اکر کاه وبیکاه بیض نیم برشت اکل ایدرسه ضرر
ایتمز **باب خامس قروح اذن بیاننده‌در** ایمدی قولاغک ۱۳۶
قرحه‌لری یا ظاهر اوله یاخود اولمیه اکر ظاهر اولورسه سرکه ایله وسکنجبین
ایله یونه وغیری ظاهر اولان یا تازه اولا ویاخود اسکی اولا بو انواعک
هر برینک علی الانفراد بیان ایده‌لم اما تازه اولان که دخی عضوه ضعف
کثیر کتورمش اولامیه وغیریدن نقص ایتمیش اولا **علاجی** شیاف
مامیثا ایله سرکه ویا قورق صویله بالدر یاخود مرهم اسفیداج ومرهم
باسلیقوندر اما اسکی اولوب زمان کچمش اولورسه بو معنا چقان
ایرینک ییرامز قوقوسیله وکثرتیله معلوم اولور بویله اولورسه
ذکر ایلدیکمز مرهملردن بر مقدار برین برقنتیله یولایوب بعده فتیله‌یی
قطران ایله وبال ایله تربیه ایدوب قولاغه ادخال ایده‌لر کاه اولور که
قولاغه سنک وکهله وپره وقرنجه وقپاج دیدکلری حیوانات کیررلر
وقت اولور که قولغنده قورد حادث اولور اکر چه حرکتندن بیلنور اما زمان
اولور که قورد قولغندن چقر باشی قره کنده سی آق وبعضی سیاهه مایل

علاجی قولاغه قطران قطره مقدار فی الحال حرکات حیوان ساکن اولور
اندن صکره قتیل اولور بعده اوزرینه زیت تقطیر ایده لر اما زیت اسی
کرکدر زبدة الارواح صاحبی شفتالو یپراغی صویی وارک یپراغی صویی
کرک منفردا وکرک مخلوطاً قولاغه قطره لسه جمیع قوردلری قرر دیو
نقل ایدر بر نوع مرض اذن دخی قولاغه وغیری محللرده وحمامده صو کیرمک
بو قضیه دن وجع شدید ظاهر اولور وقولاق شیشر اکر قولاغی طرفنی یوز
یصه دغنه قویوب یوقارو واشاغه تحریک ایتمکله صو چقمزسه بر آیق
اوزره طوروب صچرامق والکک ایاسنی قولاغه طوتوب وباشی اول
طرفه بایل قلمغله وباشی سلکمک ایله قولقدن صو چقمزسه بر ماسوره ایله
کر غایت اوجی انجه اولا زیتون یاغنه بر مقدار پنبه باتوروب ماسوره نک
اوجنه دولایوب قولاغه صوقه سن ودفعةً چکه سن بر قاچ دفعه بو
منوال اوزره ایده سن بامر الله صو چیقر وصاحبی وجعدن خلاص اولور
ابقراط ایدرکه پنبه نام حیوانک صاحبی بر طرفنی ایلک ایله تعلیوب وبر
طرفنی قولاغه صوقه لر انک خاصیتی صویی جذب ایدوب چقارمقدر

باب سادس امراض الحلق بیاننده در حلق حاء مهمله ایله بوغازلغی وبوغاز ١٣٦
دیدکلریدر وکچک التنده اولور بو جمله دن بری خناقدر ترکیده بوغزده
شیش اولمقدر تنفس تمام التماممقدر ونسنه یوداممق یاخود بونلر
زحمت ایله اولمقدر وقت اولورکه خناق طارلقدن اولور یاخود اوکورغه
زایل اولدقده بیوندن اوکه اول اوکورغه نک بری چقور اولور وانک
یرینه یاپشمق وجع ویرر منع ایدر ویوتمغی کوج اولور مکر اکسه اوزرینه یاتوب
یوده بیله وآلات تنفس وبلعک قوت محرکه سنک تحریکیندن اغنوبیسی
پیدا اولور اکر ورم عضلاتده که حنجره نک تحتیدر واقع اولورسه اما
عضلات خارجیه دن اولان ورم ظاهر اولور یعنی حس بصره وحس ملکه

مخفی اولمز زیرا عضلات خارجیه دن اولان ورم اسلمدر اما اولکه
عضلات تضییق نفس ایدر زیاده یرامزدر یاخود ورم عضلات
مریه اولا که غالبدر خارجدر یا داخلدر بونک اکثیسنده بلع
متشکلدرک اولور وتنفس ایلمقدن عاجز اولور قاندن خناقدن دل قرقری
اولور وبیون طمرلری طولو اولور وچکلور وجع قوی اولور خناق صفراوی
قزارر وصانجر ودل صرارر واغز آجی اولور کاه اولورکه خناق اکثیسنده
بله اولور وعلامات دخی مترکب اولور مر وبلغمدن اولان خناق اکثیسنده
بله اولور اغزده ملوحت ودادسزلق اولور ویاخود دل چقمق وصوسزلق
اولور سوداوی صلابت واکشیلک اولور لکن خناق سوداوی بارد
اولور اولدقده دخی انتقال ایدر ورم حاردن قچنکه لطیفی متحلل اولسه
کثیفی باقی قالور بر نوع دخی خناق کلبی در بونک علامتی اغز آچمق ودل
چقمقدر بو نوع جمله دن یرامزدر اکر خناق اولان کمسنه نک یوزی
یاشل اولوب کوزلرینک یوقاروسی قارره ونبضی دخی ضعیف
اولسه بو قسم همان میت حکمنده در اکر خناق اولان کمسنه نک آغزی
کوپکلنسه اندن رجا منقطع اولور **علاجی** فصد ایله وخلط غالبی استفراغه
تقدم ایلمکدر اکر اشاغه قوترسه صاقلرین حجامت ایدوب شد ایده لر
اما جمله دن الزم اولان دل التندن قان آلمغی تقدیم ایلمکدر خناق ایچون
مناسب اشربه شراب بنفسج مع شراب الاجاص یاخود اکشی توت
شرابی ایله شراب بنفسجدر وشراب نیلوفر ولعاب بذر قطونا وحب
سفرجل یاخود شراب رمانین ایله شراب بنفسجدر وماء شعیر ایله شراب
بنفسجدر ودهن لوز حلودر اکر خناق یبسی ایسه یاخود سوداوی ایسه
شراب لیمون وشراب بنفسج اعلادر اکر خناق بلغمی ایسه یا بلغم غالب
ایسه شراب لیمون بلغمی قطع ایدر وبنفشه شرابی اخراج ایدر ترتیبی ایله بو

اشربه‌نك ویرلمسی لازم كلدكده لسان ثور صوییله ازیلوب ویرلمك
زیاده مناسبدر چونكه ملینات لازم كله بوبایان كوكی ایله شراب بنفشه
ویریله اما حماسی وار ایسه بوبایان كوكنی ویرمیه‌لر وایكی اوج كون غدادن
بالكلیه پرهیز ایده‌لر ماء شعیر ایله شكر یاخود شراب نیلوفر ایله ماء شعیر
استعمال ایده‌لر اكر یوتمق آسان اولوب اشتهاسی صادق اوله
اسفناج وملوخیا وقبق وابه كوجی وطتلو بادام یاغیله پیدوره‌لر موضع
مرضه قونیلان دوالردن بیری دخی رب توت سیاهدر كه كلابله ازیلوب
برمقدارین ایلیجق ایكن بوغازینه سوره‌لر وغرغره ویره‌لر یاخود یاش كشنیز
صوییله رب توت ازوب غرغره ویره‌لر غایتله اعلادر یاخود
كزبره وزرورد وسماق بربرده قیناتدوب غرغره ویره‌لر كتاب سعیدیده
قیناتمش مرجمك صوییله رب جوز وكشنیز وكل غنچه‌سی وسماق كه قیناتمش اولا
ازوب غرغره ویرمك كافیدر دیمش صاحب حادی سماق وزرورد
وجلنار وكثیرایی بربره قیناتدوب صوین الوب اول صوییله بنفشه
شرابی ازوب انكله غرغره ویرمك لطیفدر دیمش مسیحی امراض خناقده
عضل حلق تورم ایدوب یوتمغه قادر اولمیه وتنفس المه‌ده اضطراب
چكوب وجعی شدید اولوب حمای حادی دخی اولوب كوزلری قزارسه
بونوع خناقه برقج دفعه كاه دلی التندن وكاه قیفالدن فصد ایده‌لر
وحقنهٔ حاده ایده‌لر وحقنه شحم حنظل وبابونج واكلیل الملك وطوراق
اوتی وانجیر وكپك وبورق ودهن سیرج وشكر وبنفسج وشعیر وخطمی‌دن
اوله بعده عنب الثعلب ولعاب خیارشنبه وترنجبین وتمرهندی ایله اسهال
ایدوب وقیناتمش مرجمك صوینه كه خشخاش ایله قیناتمش اولا غرغره
ویره‌لر بومذكورات كافیدر دیو نقل ایدر منهاج البیانده خناق خلط
غلیظدن اولورسه قوقیا ایله اسهال ایدوب حقنهٔ حاده ایله عسل

ایلدكدنصكره رب جوزی قیناتمش طورق اوتی صوییله وحبنی
عسل ایله بربره كتوروب برمقدار خردل وعاقرقرحا ضم ایدوب
غرغره ایتمك سایر معالجاته محتاج ایتمز دیو نقل ایتمشدر مسیحی برغرغره
نقل ایدوب جمله‌دن اولی دردیمشدر صفتی بودر خردل وعاقرقرحا
ونوشادر وحلتیت ونطرون وفلفل وفودنج بربره قیناتدوب
صوین الوب بوصو ایله رب جوز ویاخود رب توت خلط ایدوب
انكله غرغره ویره‌لر غنی ومنی نام كتابده خناق صعب ایچون عسل بلادره
برمقدار نوشادر وعاقرقرحا وحلتیت وفودنج سحق ایدوب خلط ومزج
ایدوب بربز پاره‌سی اوزرینه یایوب بوغازه بیتی ایلمك هرنه قدر صعب
خناق اولورسه شافیدر دیر بو فقیر كند وتجربه ایلمكدر هرنه نوع خناق
اولورسه دل التندن قان الوب بعده قیناتمش مرجمك صوی ایله
رب توت ویاخود رب جوز ازوب ایكی اوچ دفعه غرغره ویردكدنصكره
قوری بیاض كلب نخبین دوكوب عسلی قوامه كتوروب اول عسل ایله
معجون زنكنده امتزاج ویروب بربز پاره‌سی اوزرینه یایوب مجنونك
بوغازینه بیتی ایسه‌لر فی الحال بامر الله دفع ایدر زیاده مجربدر غیری علاجه
احتیاج اتمز صاحب حاوی محمد بن زكریای رازی نقل ایدركه یدی عدد
افعی‌نك دیری ایكن بوغازلرین قرمزی صوف ایپلكی ایله بوغوب بركیجه
افعیلر هلاك اولنجه قویوب اندنصكره افعیلرك بوغازندن ایپلكی
خلاص ایدوب دوكمه‌لرین چوزمیوب اول قرمزی یدی قات صوف
ایپلكی خناق اولان آدمك بوغازینه كلنشك طولایوب یدی كون كتوره‌لر
هركز خناقدن الم چكمز وخلاص اولور بومعنا صحیحدر مصرده خناق ایچون
استعمال ایدرلر وغیری علاجه مباشرت اتمزلر حتی زیرا كه خناق مهلك
اولان نوعندندر اكا بیله شافیدر وكافیدر اوایله علاج اولمز باب

سابع استرخاء اللهات بیاننده در ترکجه بوغازه دشش دلجک ایمکدر ١٣٨
بو مرض نزله دن رطوبت اینمکله اولور بونک علاجی خناقده ذکر ایلدیگمز
غرغره لردر و بوکا جمیع قوابض مجففه نافعدر گرک حار گرک بارد اولسون
بو دلیک ایچون غرغره دن صکره بوندن ایو مجرب علاج اولمز که نوشادر
وقرنفل و فلفل و نطرون بو دورت اجزایی بر یرده دق ایدوب بر
قاشق صاپنه یاپشدروب اول باله ذکر اولنان مدقوق غباری یولایوب
مریضک اغزین اچوب و دوشش دلجکه دکوره لر برقاج دفعه بویله ایتک
دفع ایدر باذن الله تعالی باب ثامن ضیق النفس بیاننده در بو معنایه ١٣٨
خناق اسباینک جمعیتی سببیدر یا کثافت ریه و قصبهٔ ریه دن اولور
که هوانک برودتندن و یبوستندن اولور و اکثریا بو مرض آخر
سننده اولور علامتی اغز قورولغی و خشکلیدر اسی صو استعمال ایلمک
نافعدر یبوست و کثافتی ازاله ایدر ادهان مرطبه دن بنفشه و قبق
یاغلری استعمال ایلمک اعلادر زیرا اجزاء دخانیه که راسه تصعد ایلر
ایکی ریه یه یبوست و کثافت ویرر بو کره منفذده مضایقه اولور
ضیق النفس اقتضا ایدر و ضیق حرارت فراجله غلبهٔ سودا ایله و نخاعیه
حس اولنور یا خود ضیق صدردن اولور که عصب محرکده یا حجابده
اخلاط لزجهٔ سوداویه اولور بو مذکورات سبب اولور شول ضیق النفس که
اسباب خناقده اولور مادهٔ بروندندر علاجی مغلای حلوجادر شکر ایله
بیان رتی جلا ایله بر وصدری سوس ویان یاغلریله جزئی منفاش خلط
ایدوب بر مقدار قزدروب یاغلیه لر و رطب لعابلر ور اما ضیق النفس
که اجزاء دخانیه دن اولورسه جلای ماده لازمدر مولدات صفراوی منخراندن
استفراغ لازمدر جمله دن مطبوخ افتیمون و حب افتیمون و ماء الجبن ایله
افتیمون اچمکدر و قلبی مفرحات یاقوتیه ایله تعدیل ایلمک گرکدر و بهر اکشی

و طوزلی و مرجمک و بصدرمه دن و بونک امثالندن صاقنه لر
و شراب لسان ثور شکری و شراب رمان حلو فتی اعلادر خصوصا
دواء المسک مرو دواء المسک حلو ویره لر و برااقرابادینده بعضی
معاجین و حبوب و اقراص وضع ایلدک ذیل کتابده مراجعت
اولنوب انکله عمل ایده لر سایر معالجاته احتیاج قالمز انواع تدبیری
١٣٨ بیان اولنمشدر باب تاسع الربو بیاننده در فتح راء و سکون
با ایله عسر نفسدر بو مرض یورغون کمسنه نک نفسنه مشابهدر سببی
اخلاط غلیظه در که لزجدر بو وجی یا قصبهٔ ریه ده اولور یا خود صدرده
اولور اگر قصبهٔ ریه ده اولورسه ضیق اولور و اول وقت صوتک
تدبیری و تبریدی و بوروندن فشلدایوب اوتمکله معلوم اولور اگر
ثقل صدرده و ریه ده اولمیوب عروق شریانیه ده اولورسه
بو قسم احتناق قلبه مؤدی اولور گاه اولور که ماده یعنی خلط غلیظ حادث
اولور و باشدن اول موضعلره منصب اولور بو نوعک علامتی
دماغده نزله ظاهر اولمقدر یا خود ریاح و ابخره اعضای غذیده
مزاحمه ویرر بونک علامتی ربو خفت ایله اولوب سکون اوزره
اولور و نفاخ نسنه لردن نوکرجه و بقلا و سایر حبوب گبی ییمکدن
بخار و دخانی کثرتی سببی ایله خفقان و ضعف قلب ظاهر اولور گاه اولور که
علامات سوداویه ظهور ایدر معده نک مزاحمه سندن اشتکا سببی ایله
غدانک معده دن ثقلتی ایله ایمه سندن در بو گرچه زایل اولور
اما ثقل معده ظهور ایدر و مرض اکا تابع اولور امدی ربوک علاجی
ماده لی حب ایارج ایله یا خود ایارج او غازیا و ایارج فیقرا ایله
غیری اشربه ضم ایدوب استفراغ ایده لر بو سوداوی اولورسه
حب افتیمون ایله و جلاب عرق سوس ایله و پرسیاوشان و انجیر

وسبستان ولسان ثور دکیک بو جمله یی ماء عسل ایله قینادوب
اچوره لر اغدیهٔ مناسبه دندر اتولکی کونلرده بقله ویاخود صو بی
شکر ایله اچورمک بعده ارپه صویی بال ایله یاشکر ایله مناسبدر
بونلردن صکره بلج وقارت خروس شوربالری وقاورمه لری ویرلیه
اجزاء حاره ایله کوکرجین یاوریلری کرک شوربا کرک قاورمه
جایزدر وبعده استفراغ فایده ایده ماده یی اخراج ایدوب اعضای
صدری قزدردوغیچون بعده قرارت جهریه یه مشغول اولا تا کیم باقی
قالان ماده یی تحلیل ایده لعوق وحبوب اغزده طوتیلورلکا مشغول
اوله انفع اشیادر ربوه طول مرور اولدوغیچون اشربه دن شراب
سکنجبین عنصلی ولعوق عنصل زیاده فایده ایدر بو مذکوراتک اوصافی
وتدبیری اقرابادینده بیان اولنمشدر اما منهاج صاحبی بذر کتان
اون اولوب عسل وبادام یاغیله لعوق اولنوب ربوه ویرلسه
دفع ایدر دیمشدر واقعا بونده جلا وتلطیف وتقطیع واردر ابن سرافیون
بو لعوقی وصف ایلمشدر بادام مقشر وانجیر وفستق وقلب صنوبر
وزوفا بربیره جمع ایدوب دق وسحقدن صکره قینامش ماء عرق
سوس وپرسیاوشانله لعوق اولنوب ربوه بو بیله مبارک علاج
اولمز صاحب شفا بو سوداوی یه ملسی انارک لعوقی وشرابی لسان
ثور یاخود ارپه صویی ایله اچورمک کبی علاج اولمز دیمشدر کاه اولورکه
عرق غلظیمک امتلاسندن ضیق نفس اولور کاه شریان غلظیمک
امتلاسندن امتلاء دموی اولور اولوقت دواسی فصددر کاه اولورکه
ربو حرارت زایده نک افراطندن اولور بو نوعک علاجی اشربهٔ
مبرده ایله حرارتی اطفا ایلمکدر اگر حرارت زیاده ایسه ویرلین اشربه یه
برقیراط مقداری کافور ضم ایده لر لازمدر باب عاشر نفث الانتصاب ١٣٩

بیانده در وجه تسمیه تعریفندن معلوم اولور بو بر مرضدرکه
بونک صاحبی باشی یوقارو قالدروب تنفس ایتمکسزین تنفس المغه
قادر اولمز سببی مجاری تنفسده مادهٔ غلیظ یاخود ورم اولمقدر
بونک داخی علاجی ربو کبیدر نهایت بو مرضک صاحبی ادهان
ایله صدرین یاغلامقدن اجتناب ایتمک کرکدر زیرا استرخاء عضلاته
وترطیب سبب اولور لازمکه اولورکه مجرای تنفس مضایقه ویره باب
حادی عشر بحة الصوت بیانده در ترکیبی آواز طوتلمقدر وقت
اولورکه سببی بردلغندن اولور حنجره یه خشونت کلمک ایله آوازی
اصلنمش نایدن چقر کبی چقر علاجی ربوده ذکر ایلدوکمز در اگر حرارتدن
اولورسه حنجره نک ملاستی کیددوکیچوندر وچوق چاغرمقدن
اولان آلات تنفسی یورغوب وحرارت ویروب ملاستی
کیدردوکیچون ینه علاجی بزم سعال بابنده ذکر ایلدوکمز علاجلر
جمله دن یوکا یاغله سرکه کمات ایلمک نافعدر ترطیب وتلیین
ایلدوکیچون خصوصا بنفشه یاغی وشکر ایله غرغره ویرمک نفع ایدر
ارخا ایلدوکیچون بو مرض صاحبی چوق چاغرمقدن وغبار ودخاندن
احتراز ایلمک لازمدر وهر طوزلی واکشی اولاندن پرهیز ایتمک
کرکدر زیرا بونلر حنجره یه خشونت ویرر کر بلغم زیاده اولا وصوته
ضرر ایدوب مانع اولا اولوقت اکشیلردن شراب لیمون وسکنجبین
عنصلی استعمال ایلیه لر روادر وغدادن بقله وانجیر وصنوبر
وثوری اوزوم وبونک امثالی نه قدر چوق یینه فایده در خصوصا
صمغ وحلتیت وبذر کتان وسبستان وعرق سوس وقصب
السکر وعلک البطم دراتینج وخل عنصل ونشا وکثیرا وبذر
قثا وخیار وبذر قرع وبیض نیم برشت وجمیع لعابات مبارک ١٣٩

ونا قدر **باب ثانی عشر سعال بیاننده** ایدی اوکرکه بیان ١٣٩
ایده رز ریه نک وصدرک وحجاب صدرک حرکتندن
اولور لاجرم اوکسورک صورتده اغرمق کبی دردو اوکسورک ایکی
قسمدر بری رطبدر که توکرمکله بلغم کبی و بلغم خارج اولور
برقسمی یابسدر اندن نسنه چقمز شول سعال که بلغم غلیظدن ویا باردن
اولا که صدرلره ایریشه **علاجی** ربوده ذکر ایلدوکمز اشربه و قوانیندر
اما تریاق کبیر و صغیر و تریاق اربعه و مثرودیطوس ولعوق بصل عنصل
کافیدر اکر رمان املسی لعوقی ویرولرسه دفع اولور اما سعال یابس
اولورسه ماء شعیر شراب بنفشه ایله ولعوق رمان حلو یا بادام ایله
نا قدر و بوحب غایتله مبارکدر **صفتی بودر** لب بذر قثا و بذر
خیار و بذر قرع و خشخاش برابر اولوب نشاسته و رب سوس انلرک تبعی
قدر اولا جملەسنی دق وسحق ایده کدنصکره لعاب انار شرابیله تخمیر ایدوب
خرده قرصلر ایدوب کیجەلرده اغزده طوته لر اکر بر مقدار سمز
اوت تخمی دخی ضم اولورسه لطیفدر سعال اولان کمسنه نک
غداسی قبق فرفوره سی وابه کوجی و ملوخیا و سمزاوت واسفناخ و
روقدون یمرده صاروسیدر سعال بارد مزمن اولورسه قزمش
یمرده صاروسی چکله فایده ایدر بکمز خود نفع جهتندن جلا و تقویت
و تسخینی اولدوغیچون نا قدر اکر ضرورتله اقتضا ایدوب ات
قسمی بنورسه بغدای ایله پشمش پاچه یا ارشته یه لر سعال حار و یابس
اولدقده شکر و قبق و بادام یاغی کبی غدا اولمز اکر سعال نوازلدن
اولوب قصبه ریه ده ایسه یعنی باشدن نزول ایتمش ایسه کندر
وچند بیدستر قوخلیوب و شراب خشخاش استعمال ایتمک کوکدر
و مثلا خشخاش قبوغنی اربه صویی و عناب وسبستان وخطمه ایله

قینادوب بر مقدار شکر ایله خلط ایدوب ایچەلر و بر مقدارین
غرغره ویره لر اکر مرحاب و عناب وسبستان وخطمه وابه کوجی
وخشخاش بر یرده قینادیلوب غرغره اولنورسه انفع اشیادر
شول سعال که ذات الجنبدن اولا یا ورم کبددن اولا و سایر
اعضا مشارکتندن اولا **علاجی** مرض اصلی علاجیدر زیرا مرض
اصلی زایل اولیجق سعال دخی زایل اولور اکر سعال اسهال ایله
مقترن ایسه **علاجی** شراب مرسین و شراب رمان املسی یا خود
شراب رمان حامض و شراب صندل کفایت ایدر ابن ماسویه مصر
سوکتنک که بان دیدکلری پراغندن بر مقدارین زیادەجه
قینادوب قهوه مثال ایچورلسه هر نه نوع اوکسورک اولورسه سیف
قاطعدر سعال مزمن و کرک حادث اولسون غیری تدبیره محتاج
١٤٥ اولمز دیمش **باب ثالث عشر نفث الدم بیاننده در** نفث الدم
قان توکورمکدر اکر بو قصبه قان توکورمک وجهیله اولورسه اغزدندر
اکر قاغرمق ایله اولورسه باشدندر اکر آخ آخ دیمکله اولورسه
قصبه دندر اکر قوصمق اجلندن اولورسه مریدن یا خود معده دندر
ویا جکردندر فرقنی بو اوج عضوه آفت ایرشمکده در **العلامات** شول
نفث الدم که قصبه دن ویا ریه دن ویا صدردن اولا سعال دخی
قوی اولا بیلورز که نفث دم مکان بعیددندر انکیچون طبیعت
شدت حرکته محتاج اولور و خارج اولان فضلات سیاه شکل و
منجمد القوام اولوب کوپوکی آز اولور نفث دم که صدردن اولا
سواده و جموده امیل اولوب کوپوکی اقل اولور زیرا ریه دن
اولسه کثرت اختلاطدن کوپوکلی اولور اکر نفث دم طمر چاتلامقدن
اولورسه اول وقت چوق اولور و دفعة اولور اکر طمرک اغزی اچلدوغندن

اولورسه كاه چوق اولوركه ازاولور و مريض راحت ادراك ايدر
زيرا امتلاى عروقدن نوعا خلاص اولور بونك علامتى اختلاط
وضلالتله اولور وآز چوق اقمغله پيلسوز اكر نفث دم ريه ده ويا غيرى
محلده جراحتدن ايسه ايريكلى صارى صوى اولور وقابقلر ايله ونوازل
حاده تقدمى ايله معلوم اولور ياخود آجى نسنه لر اكل ايتدكجه
مذكورات زياده اولدوغندن پيلسوز اكر نفث دم سلكدن اولا
غم ايله و كوكل طارلغى ومغشوش صولر اچمك تقدميله پيلورز علامتى
بو مرضك صاحبى واجبدركه كثرت كلامدن و چاغرمقدن و طارلمقدن
و جماعدن و صچرامقدن ونفس آه دوب چكمكدن زياده اجتناب
ايده زيرا بو مذكورات دخى محركدر و حركت بدنيه و نفسانيه دن دخى احتراز
لازمدر جملهدن قزل ومشعشع نسنه لره نظر ايتميه زيرا بونلره نظر
ذهننده صورت حمرت قرار ايتمسنه سبب اولور بو تقديرجه دم در
حركت ايدر انكچون كه تصورات وهمية كاه اولوركه حالات
بدنيه حدوثنه سبب اولور بونجنك برهانى اكشى نسنه لر تخيل
ايتمكدن ديشلر قماشوب آغز صولانمقدر و كثرت شراب و مسخنات
دن صاقنمق كركدر كرفس كبى و بونك امثالى كبى و طوزلى نسنه لردن
احتراز لازمدر زيرا تحريك دم ايدر و تفرق اتصال و تفتيح عروق ايدر
على الخصوص اسكى پينر طوزى و تسخينى زياده اولدوغيچون ضرردر اما
تازه پينر نافعدر سه ايدوب لزوجتى ايله بركله يدوكيچون واكر فصده
معتاد ايسه فصد لازمدر بالخصوص حادث اولمزدن اول كركدر صدرى
طار اولانه خود فصد زياده نافعدر ايدى نفث دم حادث اولمزدن
اول لازم اولان عرق الف وعرق الصافن كه نصف اسفلده در بو ايكى
برندن فصد اولنه موافقدر زيرا ماده اعلايى بدندن اسفله جذب

ايدر اما قان الندقده طمرى بركتمك كركدر تاكيم قان زياده اقوب
مريض ضعيف اولميه و نوازل مقوله سندن صدردن شراب خشخاش
و دم الاخوين وصمغ عربى استعمال ايله منع ايده دواى مشترك النفعدر
وجميع اصناف نفث دمده ماء لسان الحمل ايله ازليوب شراب الجبار
اچمك وكهربا و دم الاخوين وصمغ عربى هر برندن نصف درهم
كه اوچى بر بچق درهم اولور دق و سحق اولنوب برقيراط كافور دخى خلط
ايدوب شراب الجبار ايچه كچه معا اچمك اكر حرارت غالب ايسه
و غليان ايدرسه برقيراط افيون دخى كافور ايله معا دوايه اضافه ايدهلر
زياده نافعدر اما ضرورت اولمزسه دورت اجزاكه قندر افيون لازم
اولمز ابن سرافيون ديركه الجبار و دم الاخوين وكهربا و بسد وطرثوث
كه بر مثقال كثيرا وصمغ عربى بر درهم افيون ربع درهم مقدما
اجزايى سحق ايدوب افيونى شراب رمان برله ازوب جمله يى لعوق ايدوب
صبح ومساده برقاشق اچوب صويرينه ماء لسان الحمل اچوب سؤال
مشروح اوزره رعايت ايده زياده نافعدر غدايه موجز صاحبى بعض
نيم برشت دركه اچنه مدقوق دم الاخوين و كهربا و قورى كشنيز قويوب
يه لر زيرا ارفودن يمرده صاريسى كثير الغدا و سريع الانهضامدر ياخود
اوغلاق اتى الجبار و كزبره و زرد ورد ايله بشوروب يه لر افراطله
جوع ضرردر ضعفدن خوف اولنور و كاه اولوركه نفث دم امتلادن
اوچ كون مقدارى غدايى تقليل واجب اولور اكثى سمز اوت و سمز
اوتك عصاره سن سكر ايله و لسان الحمل و كشنيز ايله كفايت ايدر يا ارپه
صويده عناب و مرجمك ولسان الحمل قينادوب اوزرينه مدقوق
دم الاخوين نزج ايدوب استعمال ايدهلر و بز اقرابادينزده پنجه معاجين
واقراص وضع ايلدك و هر برينه مرض اچوندر تفصيل ايلدك اكا مراجعت

اولنه اما مشترك النفع اولوب جميع انواعنه نفث دمك برمجرب علاجدر
كه آنى حاوى كبير صاحبى سمكلى بوجكلى پاك طوز ايله يويوب عادت افرنج
اوزره بشوروب اجزاء حاره يرينه كهربا ولبد والجبار دكشنيز مدقوق
واقاكوب بيه لر مرض نفثدن خوف يوقدر ديمشدر والله تعالى اعلم
١٤٨ باب رابع عشر علق بيانندهدر جمعى علقه درسلكدركه صولرده
اولور بوغازه ياپشوب متأذى اولورايمدى بوندن ايمن اولايم دين
كمسنه صويى سوزوب ايچمك كركدر اكر كوچك اولوب بوغازه ياپشه
طول آيلمه بوندن نفث دم عارض اولور علامتى قان قوصوب وغم
واضطراب ايله كوكلى دونمكدر رقچين بويله اولسه مريضك اغزين آچوب
كوره لر اكر سلك كورينورسه اخذ اولنه برمق يا كلبتين ايله اما اوزلمكدن
وقلمقدن صاقنمق كركدر تاكيم باشى سلكك ايچروده قالميه اكر كورنمك
والنمق ممكن اولمزسه سركه وخردل وصوغن صويى بريرده قيناديوب ايچنه
برمقدار طوز قاتوب بوغازنه غرغره ويره لر كامل الصناعه شونيز وكشنيز
وخردل اغزده طوتمق سلكى دوشورر ديمشدر اكر دوشمزسه زياده حمامده
اوتوروب بايلمق مرتبه سنه واردقده برمقدار قار پاره سن اغزنده
طوته سلك استيدن الجنوب صووغه ميل ايدوب دوشر ابقراط
ديركه تخته بنى اغزنه سلك ياپشش كمسنه نك بوغازنه طوغرى براغوب
بخارى جذب ايدرسه باذن الله سلك دوشر بو فقير بو معنايى مشاهده
ايتدم اكر تخته بنى اولمزسه قوز پراغى دخى بو خاصه يى ويرر اكر سلك
دوشدكدن صكره قان توكورمك باقى قالورسه انار قبوغى وجلنار
وسماق اوچين بريرده قيناديوب غرغره ويرلسه دفع اولور غبار
ايدوب دم الاخوين ونشسته داخى قاتوب بوغازنه سورسلر كفايت
ايدر تعاليم ستهنك تعليم خامسنك سفر سادسى اون ايشباب مشتملدر

بر

١٤٨ باب اول لقمه وشوكه بيانندهدر بوغازه لقمه ويا خود دكن طور مقدر
علاجى صواچوب وبيوك لقمه لر يوتمقدر بو تكله دفع اولمزسه حمامه قونلوب
زيتون ياغندن برنچه كره ايچوريلوب ايكى دالسيسى اوزنه سنه يومرق
ايله اوروب قى ايله وضرب ايله چقمقدر يا خود صنغرانك بصدر سنك
برمقدارين قورو ايجيردن بيوك لقمه لر پيدا ايدوب ويا غليوب سر عنكه
دفعة يدوروب واوزرينه صو ايچوروب خلاص ايتمك در نفسى موج
شرحنده سونكره برايلك باغليوب ويا غه باتوروب يوتدوره لر
اوزرينه صو ايچوره لر سونكره شيشر بو كره جذب ايده لر لقمه وشوكه دن
١٤٨ خلاص اولور ديمشدر باب ثانى تدبير مغروق بيانندهدر صويه غرق
اولمق حالق وريه السبابندندر انكچون بو محلده ذكرين ايراد ايلدك
ايمدى صويه بوغلمق مرتبه سنه واران عاقل يادكارى باشى اشاغه
ايقلندن آصه لر تاكيم صو چيقه بعده شراب ايچنده برمقدار فلفل معاً
قيناديوب بوغازنه غرغره ويره لر وبعدا حبره سن يدوره لر تاكيم
حبس نفسده اولان عفونتى وصودن اولان رطوبتى دفع وتحليل ايده
١٤٨ باب ثالث امراض الصدر والريه بيانندهدر كوكس وريه مرضلرينك
علامتلريله مرضلرى تشخيص اولنور اول علامات كرك عارضى وكرك
اصلى اولسون حرارت علامتلرى نفسك بيوكلكى وحرارتيدر وتنفسك
نسيم ايله راحت اولماسيدر علامت برودت نفسك كوچكلكى
وهواى حار ايله فائده مند اولدوغيدر علامت يبوست قلت فضولدر
وصوتك خشونتيدر يعنى بلغم وتوكرك آز اولدوغيدر علامت رطوبت
تنفس ايلمه ده خرلمق وكثرت فضولدر ايدى صدرده وريه ده ثقلت
ماده يه دليلدر وبر موضعدن بر موضعه اوجاعك خفتله انتقالى دليل
ريحدر واوكسرمكله قابيل وكثير فضول خارج اولمق ماده نك قربنه دالدر

و فضول توكورمك قوی اوكسه مكله ماده نك بعدنه دالدر بویله اولدی
ذات الجنب امراض صدردن معدودر ذات الریه ایسه امراض ریه دندر
ایمدی ذات الریه آق جكراغریسیدر كه ورم حاردر بالذات حدوثنه
یادی اولان یا ورمدر یا صفرادر اما بالعرض كه حادث اولور بلغم بلی
ومتعفن اولور سیحی دیركه ذات الجنب ورم حاردر اضلاع باطننده
بلكه غشاسنده حادث اولور علاماتی موجز صاحبی دیركه بوكه لازمدر صدره
ثقل اولمق وضیق وحرارت ووجع ممتد اولمق ویاخود اوكورغه اوزره
یاتمغه قادر اولمیوب عند التحقیق ارقه اوزرینه یاتمغه قادر اولور اما حمای حاده
ویكاق شیشمك وقزارمق ونبض موجی اولمق وسبات وكوز شیشمك
وقبقلری غلیظ اولمق علاملرندندر وبو ذات الریه مرض قاتلدر اكثریا یدی
كونه دك كاه یدنجی كونده هلاك ایدر وقت اولوركه ذات الجنبه منتقل
اولور ومتحلل اولور بوكا نسبت اسلمدر وقت اولوركه ذات الجنب
ذات الریه یه انتقال ایلكدن سرسامه مؤدی اولور برمقته كچرسه سل
مرضنه واررایمدی ورم بلغمی ذات الریه دن مخالفدر دموی اولان
ذات الریه یه توكورمك وثقلت وكثرت سبات وقلت حمرت
وضعف حرارت مقتضیدر اما ذات الجنب حقنده شیخ الرئیس وعلاء
الدین علی القرشی وبشتی شوصه وبرسام تعبیر ایلمشلردر شوصه وبرسام
معنالری طبده اشتی ورم دیمكدر ایمدی ذات الجنب ورم حاردركه
یا عضلات باطننده ویا حجابده كه ایكولر اچینده اولور ویاخود شول حجابده
كه آلات غذا اوزنلسنده در بوكا ذات الجنب خالص دیرلر بونك
بلغمه سی حس بصر ولمس ایله درو ماده سی اكثر حالده یا صفرا یا دم صفراویدر
آز اولوركه بلغمدن اولا اما ذات الریه بونك خلافیدر یعنی اكثر بلغمدن
اولور ایمدی بوكا قلبه قریب اولدوغیچون حماء حاد لازمدر ووجع كه فضا ایچنده

الزمدر زیرا عضو حساسدر البته نبض منشاری اولمق مقتضیدر وابتداده
یابس بعده نفث دم مقرردر اگر وجعك اشتدادی نفسك ردی وقتنده
اولورسه ورم عضلات قابضه دردر اگر وجعك اشتدادی تنفس
وقتنده اولورسه ورم عضلات باسطه دردر دموی اولان ذات الجنبده
صایجمق اكثر اولور صفراویده اقوی اولور اگر لون نفث ماده قزل اولورسه
ایكیسنك اجتماعندن اولور اگر سیاه ایسه وخارجدن سیاه ایدرسنه
داخل اولمامش ایسه دخان رنكنده ایسه سوداویدر خصوصا حمانوبتلرینك
اشتدادی ماده یه دلالت ایدر اگر حماء ربع كبی ایسه ماده سوداویه در
اگر غب كبی ایسه ماده صفراویه در اگر حما هركون ایسه ماده بلغمیه دره اگر
اشتداد نوبت ظاهر اولمزسه ماده دمویه در قچنكه ماده ذات الجنبه
منحلل اولمسه وما بیندن اون دورت كون مرور ایلیسه ماده جمع اولور
واریكلنور وقتا كه اریك پاك اولمسه قرق كونه دك سله راجع اولور ایمدی
علامتی بونك ابتداده شدتنا عواضله معلوم اولور یعنی حمرت ووجع
وسهر وسعال وخشونت لسان وعطش ایله معلوم اولور وماده نك
جمیعنك علامتی وتمامتی سكون حمی ووجع ایله معلوم اولور مثلا ماده وریه نك
علامتی ونهایتی ماینحلل كتمك وجمع اولوب اریكلنمكدر وبر علامتی دخی دیشلك
وزیاده دتره دخی حما حادث اولوب نبضك بصیللغی وتموجیدركاه
اولوركه ماده نك حدتندن شدید حما عارض اولور قورقنج علاملر
وشدت حما وكثرت سعال ظاهر اولور اگر بو علامتلر ظاهر اولدقدنصكره
بد علایم نقل اولندی ظاهر اولورسه وقوت دخی قوی ایسه خوف ایلمك
گركدر بو معنا اریك جمع اولدوغندن اولور نضجه دلالت ایدوب
وقت سلامته دال اولان ذات الریه وذات الجنب ده نفث درحتی
هلاكه دخی دال اولان بودر ایمدی نفثك افضلی چوق اولوب آسان چقنیدر

نضج بولانی آق ویطرنجی اولوب یلمسك اولمیا مذر اگر نفث یوم اولده حادث
اولا نضج امیدی اولنور یوم رابعده کلك بحرانی یوم سابعده اولان
نفث دراون برنده ویا اون دوردنده نفثك ونضجك قوتنه دالدر
اگر دورت کون کچوب نفث ظاهر اولمسه مرض طویلدر زیرا قوتك ضعفنه
وماده نك ایوکلمنه دلالت ایدر اویله مرض طویل اولور اما واحنك
یرا فرلقی ایله دلیل مذر زیرا قوتك ضعفی وماده نك قوتی هلاکه ایرشدرر
اگر نفث دم استعجال ایدوب بیشمش واولمامش اولوب خام اوکرسه
اول وقت اشتدادا عراضدن قورقمه همان قوته اعتماد قیل اگر نفث
رددی وقزل وآق وصاریتق اولوب یلمسك اولا ویا خود قره اولا وبد
رایحه سی اولوب دکرمی اولا ماده نك غلظتی اکونذر ویمش اولان فلوکلده
اکونذر اگر رایحه سی یوق ایسه احتراز اولدوغنه دالدر العلاج ذات
الریه وذات الجنب مرضلرنك علاجی مشترکدر فصد ایله وخلط غالبی
استفراغ ده وحقنه لر وشافلر وفتیللر ایله شیاف وحتی وفتیل مسهلدن
اولی درلر زیرا مسهلدن قورقیلور ماده قلبه حرکت ایتسون دیو بومرضلرك
اشربه سی شول شربتلردر که انده انضاج وتغتیه اولا جمله دن سپرعا
بزیدردر ماءالشعیر وشراب بنفشجدر یا خود ماءالشعیر مدبر در تدبیری بودرکه
ماءالشعیری مغلای حلو ایله حل ایدوب عناب وسبستان وابه کوجی تخمی
وخطمی وعرق سوسی بر یره متاقیناد وب بعده سوزوب بار دادلدقده
وقت عطشك قوتی وقتنده شراب بنفشج ایله از دوب ویره لر یا خود
عرق سوسی قیناد وب بذر خیار ایله مستحلب ایدوب شراب بنفشه دخی
اضافه ایدوب ویره لر وشراب نیلوفر دخی یاکه اشتداد عطشده بارد
ایدوب ویره لر یا خود عرق سوسی سیرجزده سموزاوت تخمی شکرا ایله ویا انار
الملسی ویا انار شیرابلسان قورصونی ویا شراب بنفشه ایله شراب نیلوفر ویوا

چکردکی لعابیله شراب عناب ویره لر ویلیندر مسهی ویرکه ماده رقیق
ونفث دم یوق ایسه شراب خشخاش وشراب عناب یا مغلای خشخاش
مع عناب وسبستان بی نظیر علاجدر اگر عطش ایله زیاده اسهال
وار ایسه بو قسم برک پیرامزدر بو تقدیرجه مرسین شرابی وانار الملسی شرابیله
صندل شرابی ماءالشعیر محمص ایله مرسین شرابی ویره لر وقارپوز صوییله
وشکر عطشه وحرارته اعلادر اگر عطش وحرارت شدت اوزره
ایسه ارك شرابی اعلادر اغذیه دن ماءالشعیر شکر یا اشربهٔ مذکوره دن
بیری ایله یا خود اتمك ایچی که ماءده ایله اصلانمش اولا بادام حریره سی
واسفناخ ویا ابه کوجی یا ملوخیا ویره لر اگر اشتهاسی قوی ایسه قبوغی چیقمش
ارپه ایله پلچ شوربایسی ویره لر فی الجمله بو ایکی مرضده قوتك رعایتی واجبدر
یعنی قوت ضعیف ایسه تغذیه اکثر کرك اگر ضعیفه دکل ایسه چوق
غذایه حاجت یوقدر ادویهٔ موضعیه دن مناسب اولان شمع ابیض
وکافوریدرکه معمولا دهن بنفشج ایله مرهم اولا ضماد ایده لر بوکفایت
ایتمزسه خطمی وبذرکتان وشمع احمر ایله ضماد اولنه وولی التمته برجی
یاپوب قویه لر صفتی بودر بذرقثا وقرع وخیار وبذرخشخاش هربرندن
بردرهم مقشراوج درهم رب سوس نصف درهم جلیبی وقایاذ
رب رمان الملسی ایله خلط ومزج ایدوب ویا لعوق ایدوب یا خود
بر مقدار ین حب وبر مقدارین لعوق ایدوب استعمال ایده لر ادویهٔ
مسهله دن اقتضا ایلدوکی زمانکه کمال نضجدن صکره درلب خیار
شنبه دن اون بش درهم الوب اوتوز درهم شراب بنفشه ایله
ازدوب بر درهم طلنلو بادام یاغی ایله امتزاج ایدوب استعمال ایده لر
بعده نقوعی ویره لر ایری خالص بش دانه عناب وشمش اون بش
دانه زهر نیلوفر اوج درهم زهر بنفشج ایکی درهم بونلری اصلادوب

صاف ایدوب یکرمی درهم خیار شنبه یاخود شراب بنفسج ویا خشخاش
ویا خود تخم خیار قشیری موجود ایسه یکرمی درهم اضافه ایدوب استعمال
ایده لر **بر نوع دخی** سبستان و عناب هر بریندن بشر دانه اجاص کبار
وزهر بنفسج و سنا هر بریندن التی درهم جمله یی طبخ ایدوب بعده سوزوب
ایچنه اوتوز درهم شراب بنفسج یاخود لعوق خیار شنبه قاتوب ایچوره لر
قچنکه ورم نضج بوله طبیخ عناب ویا خود تین و نخاله و شعیر مقشر ویز
سیاوشان بر یرده قیناتدوب سوزوب اوزرینه معجون بنفسج قاتوب
ایچه لر و شکر قامشین صوره صوره ییمک زیاده انفعدر دقتا که علت نضج
بولوب حما زایل اولا صویی طتلو حمامه کیرمک اعلادر لکن باشنه
صووق کچمکدن حذر لازمدر یعنی کوکسنی و باشنی اوشتمه مک کرکدر قچنکه
علت نضج بولا و حما زایل اولا ذکر اولنان معالجات جایزدر واما قبل
النضج جایز دکلدر و ورم اولدوغی جانب ریه دن معلوم اولور و ذات
الجنب ثقل ایله حس اولنور یعنی جانب آغر اوزره یاتمز جالینوس
دیرکه ذات الجنب بلکمک مراد اولنسه قده بر بزی بالحقلو صو ایله اصلادوب
مریضک صدری اوزرینه قویه لر قنقی جانب اول قورورسه ورم و عارضه
اول طرفده در کتاب سعدیه ذات الجنبه لازم اولان قان الدروب جواد
دیرمکدر لکن صووق ایکن لازمدر دیمشدر تحفه نام کتاب صاحبی شراب
بنفشه ایله و بادام یاغیله دورت کون علاج ایده لر قچن اوکسورک کله و بلغم
کیمکه باشلیه سبستان و عناب و سوس دبی و انجیر و چکردکسز قزل
اوزم و بنفشه بو جمله یی برابر قیناتدوب و سوزوب ایچوره لر اگر بلغم
عسرت ایله خارج اولورسه شراب زوفا ویره لر غدا اسن کبک
حریره سیله بولامج بشوره لر یاخود بادام یاغیله شکر ویره لر و بو مطبوخ
ایله تنقیه ایده لر **صفت مطبوخ** بنفشه و لسان الثور هر بریندن بشر

درهم و سبستان اوتوز دانه خیار شنبه قلوسی اون التیشر درهم
شکر اوتوز درهم امتزاج ویروب استعمال ایده لر ابن ماسویه دیرکه زحمتی
زیاده اولان کشیلره همان الله تعالی حضرتنه صغنوب اتکسینی ایله
اکتفا ایده لر دبو صووقدن غافل اولمیه لر که بر آنی اقرابادینده بیلن
ایلدک محلنه مراجعت اولنه دخی برنیجه فواید تحریر اولنمشدر جمله دن بنجه
اقراص و اشربه و معاجین بیان ایلدک که آخر کتبده و اقراباذینلرده
ترتیب اولنمشدر **باب رابع مرض سل بیانندهدر** امراض صدردندر ١٤٨
بو بر جراحتدر که ریه ده اولور و بونک صاحبنه حمای دق لازمدر سببی قلبه
قریب اولدوغیدر بونک صاحبی اریک توکورر اریک ایله بلغمک فرقی
حرارتی و بد رایحه سیدر علی الخصوص اتش اوزرینه و صویه وضع اولنسه
معلوم اولور مثلا آتشده رایحه ویرر و صوده بر مقدار طورسه دبینه
چوکر کاه اولور که سل انتقال ایدر و نزله اکاندن اولور و بو کره ریه نک
بر وقت اولور که سل ریه ده تفرق و اتصالدن اولور بونک علاجی و علامتی
کوکلی قان توکورمکدر اگر سل محکم اولمزسه ازاولور که علاج اولور و زایل
اولور محکم اولورسه علاج اولمز مگر تلطیف اولنه شول نسنه لرکه زمانمزده
مشغوله علاج اولور ارپه صوییدر هرکون ایچورلر کرکسه اول ارپه صوینی
شراب خشخاش ایله ممزوج اولسون و گرکسه دج اولسون و سفوف سرطان
مسلوله قتی مناسبدر و لسان الثور و شکر و لبن حمار ایله شکر درعوت
ستی درهب بو مذکورات موافقدر غدالردن اوغلاق اتی و تاووق
و پاچه مناسبدر لعوق که سعال ایچون بیان اولندی زیاده اعلادر
و اتسبدر هیچ دیرکه تازه کل انگبیندن هرکون یمک سل مرضنه
صحت ویرر بلکه اتمک ایله معا غدا ایدینه اگر ضیق النفس دخی ایجاب
ایدرسه ذات الجنبده ذکر ایلدوکمز لعوقلردن غافل اولمیه لر اگر مسلولک

حرارتی شدیدایسه سمز اوتدن مستحلب ایدوب شراب رمان امسی ایله
ایچوره لر دفع عطش و حرارت ایده مز ایسه بر قیراط مقداری کافور ضم
ایده لر مؤلف صاحبی دیر که بن تجربه ایلدم مسلوقه بالق تونقالی اسی
صویله ازیلوب ایچنه شکر قاتیلوب ایچورلسه بامر الله تعالی خلاص اولور
نکر دیلری کمکلرینه یاپشوب و کوزلری صوغیلوب یوزی توز رنکنده اولا
وقارننک دریسی چکله اولوقت مسلول دینمز میت دینور اکا علاج
اولمز بر نوع دخی مسلولک قیللری دوکله اسهال ذوبانی یه مبتلا اوله
بلکه رایحهٔ کریهه سی دخی اوله بو همان موته متوجهدر اما بو فقیر که مؤلف
کتابدر بکرمیدن زیاده مسلوله سمکلی بوچک اتی و سمکلی بوچکی دیری ایکین
دوکوب و کلا بله قرشدروب کلابنی سوزوب ایچنه فانید شکر قاتوب
ایچوردم و شربت یرینه لبن حمار شکر ایله و بردم عطشنده سمزاوتی مستحلب
ایدوب بر قیراط کافور ایله بر قاج دفعه ایچوردم بو قدر آدمدن بری خلاص
ایمدی تقیدایده جکدر **باب خامس امراض قلب بیاننده در** امدی ١٢٨
قلب وریه بر برینه قریب اولدوغیچون امراض ریه عقبنده امراض قلب
بیان اولوندی معلوم اولاکه قلبک امزجهٔ صحیحه سی و امزجهٔ عارضیه
مرضیه سی واردر بونک هر برینک علاماتی واردر محلنده کوره بیان ایده رز
جمله دن بری حبلیدر و وجودده مقدم دنغنده ماثر قدر مثلا حرارتک
علامتی صدرک وسعتیدر اکر وسعت صدر مبینه و دماغ عظمی سببی ایله
دکل ایسه و صدرک قیللری چوق ایسه و نبض عظیم ایسه شجیعدر مخوف
امور اقدام ایدر و قلبک برودتنک علامتی حرارتک عکسیدر
قورقمق و جبن بونک شانندندر علامت رطوبت نبضک یعنی شریانک
یومشقلغیدر دخی انفعالاتک سرشیدر غضب و فرح کبی و کثرت
فضلاتدر و بول و غایط درو قدر بو مذکوراتک ضدی علامت یبوستدر

افرجهٔ مرکبه نک علامتلری علامات مفرده نک ترکیبیدر اما علامات
مزاج حار التهاب و عطشدر انی هوا بارد ساکن ایدر دخی سرعت
نبض و سرعت تنفسدر و بونلرک تواتریدر و غم و اضطرابدر و حرارت
وقتا وقتدر و یم حمتلکدر اما مزاج باردک علامتی نبضک و تنفسک
تفاوتلری و صغریدر و رحمت و رقتدر و خوفدر اما علامت مزاج
یابس نبضنک صلابتی و رسندن صکره مزاج رطب بونک عکسیدر
ادویهٔ قلبیه دندر و حار اولان قسمندندر مسک و عود و عنبر
و بهمن ابیض و احمر و ابریشم و زعفران و قرنفل ادویهٔ قلبیه دن اولوب
بارد اولانلر دندر کافور و لسان و صندل و ورد و طباشیر و کزبره و تفاح
ادویهٔ قلبیه دن اولوب اعتداله قریب اولانلر دندر لسان ثور
و التون ورق و فیروزه و یاقوت بو ذکر ایلدوکمزدن غیری ادویهٔ
قلبیه دن اولوب مرکب اولانلردن بری مفرح یاقوتیدر و دواء المسک
و غیری معاجیندر که اقرابادینده انواع و اجناس بی نهایه بیان ایلدک
باب سادس خفقان بیاننده در فتح تله یورک اوینامقدر و امراض ١٦٨
قلبیه دندر و قلبه عارض اولور بر حرکتدر اکر خفقان زیاده اولسه غشی
ایجاب ایدر اکر غشی زیاده اولسه موت ایجاب ایدر سببی اخلاطدر
یا سوء مزاج سادجدر که موذیدر کیفیت و کمیت ایله مادی اولانک
ماده سی ایچون قوام اولا یا اخلاط اربعه که قوام اولمیه یا یل و ابخره و دخانیه
و یاخود دودلر که قلبه دوکیلورو انصبابی دفعةً اولور او یله اولدقده نبضده
اختلافات عجیبه دفعةً حدت و حرارتدن هوانک تاثیری اولمز یاخود
قلب ممتلی اولمغله هوا اکا واصل اولمز یاخود سببی شدده لردر که مجاری
ومده اولور رو حک وصولنه و هوانک بکاله ایرشمسنه مانع اولور
بو تقدیرجه اختلاف نبض صغرده و عظمده و قوتده و ضعفده فتی ظاهردر

حرارتی شدید ایله سمراوتدن مستخلب ایدوب شراب رمان الحسی ایله
اچوره لر دفع عطش وحرارت ایده مرسه برقیراط مقداری کافور ضم
ایده لر موجیز صاحبی دیرکه بن تجربه ایلدم مسلوقه بالق توتقالی اسی
صویله ازلوب اچنه شکر قاتلوب اچورلسه بامرالله تعالی خلاص اولور
تکرد یلری کمکلرینه یاپشوب وکوزلری صوغلوب یوزی توزرنکنده اولا
وقارنک دریسی چکله اولوقت مسلول دینمز میت دینور اکا علاج
اولمز برنوع دخی مسلولک قیللری دوکله اسهال ذوبانی یه مبتلا اوله
بلکه رائحهٔ کریههسی دخی اوله بوهمان موته متوجهدر اما بو فقیر که مؤلف
کتابدر یکرمیدن زیاده مسلوله سمکلی بوجگک اتن وسمکلی بوجکی دیری ایکین
دوکوب وکلابله قرشدروب کلابنی سوزوب اچنه فانید شکر قاتوب
اچوردم وشربت یرینه لبن حمار شکر ایله وبردم عطشنده سمراوتی مستخلب
ایدوب برقیراط کافور ایله برقاچ دفعه اچوردم بو قدر آدمدن بری خطا
ایتمدی تقیید ایده جکدر **باب خامس امراض قلب بیانندهدر** امدی
قلب دریه بر برینه قریب اولدوغیچون امراض ریه عقبنده امراض قلب
بیان اولوندی معلوم اولاکه قلبک امزجهٔ صحیحهسی وامزجهٔ عارضهٔ
مرضیهسی واردر بونک هربرینک علاماتی واردر محلنده کوره بیان ایدهرز
جملهدن بری جبلیدر وجودده مقدم دنغنده ناشرقدر مثلا حرارتک
علامتی صدرک وسعتی دراکر وسعت صدر ریتینه ودماغ عظمی سببی ایله
دکل ایسه وصدرک قیللری چوق ایسه ونبض عظیم ایسه شجیعدر خوف
امرلره اقدام ایدر وقلبک برودتنک علامتی حرارتک عکسیدر
قورقمق وجبن بونک شانندندر علامت رطوبت نبضک یعنی شریانک
یومشقلغیدر دخی انفعالاتک سرعتیدر غضب وفرح کبی وکثرت
فضلاتدر وبول وغایط دروغ قدر بو مذکوراتک ضدی علامت یبوستدر

امزجهٔ مرکبهنک علامتلری علامات مفردهنک ترکیبیدر اما علامات
مزاج حار التهاب وعطشدر انی هوا بارد ساکن ایدر دخی سرعت
نبض وسرعت تنفسدر وبونلرک تواتریدر وغم واضطرابدر وحرارت
وقاوتدر وبیمحمت تلکدر اما مزاج باردک علامتی نبضک وتنفسک
تفاوتلری وصغریدر ودمحمت ورقتدر وخوفدر اما علامت مزاج
یابس نبضک صلابتی ودریسندن صکره مزاج رطب بونک عکسیدر
ادویهٔ قلبیه دندر وحار اولان قسمندندر مسک وعود وعنبر
وبهمن ابیض واحمر وابریشم وزعفران وقرنفل ادویهٔ قلبیهدن اولوب
بارد اولانلردندر کافور وبستد وصندل وورد وطباشیر وکزبره وتفاح قند
ادویهٔ قلبیهدن اولوب اعتداله قریب اولانلردندر لسان ثور
والتون ورق وفیروزه ویاقوت بوذکر ایلدوکمزدن غیری ادویهٔ
قلبیهدن اولوب مرکب اولانلردن بری مفرح یاقوتیدر ودواء المسکدر
وغیری معاجیندرکه اقرابادینده انواع واجناسی بی نهایه بیان ایلدک
باب سادس خفقان بیانندهدر خفقان تلهیورک اوینامقدر وامراض
قلبیهدندر وقلبه عارض اولور بر حرکتدر اکر خفقان زیاده اولسه غشی
ایجاب ایدر اکر غشی زیاده اولسه موت ایجاب ایدر سببی احیانا جدر
یاسوء مزاج سادجدرکه موذیدر کیفیت وکمیت ایله مادی اولانک
مادهسی اچون قوام اولا یا اخلاط اربعهکه قوام اولمیه یایل واجرهٔ دخانیه
ویاخود مدرکه قلبه دوکیلور وانصبابی دفعةً اولور ویله اولدقده نبضده
اختلافات عجیبه دفعةً حدت وحرارتدن هوانک تاثیری اولمز یاخود
قلب مثلی اولمغله هواکا واصل اولمز یاخود سببی شددهلردرکه مجاری
دمده اولور رومک وصولنه وهوانک بکاله ایرشمسنه مانع اولور
بوتقدیرجه اختلاف نبض صغرده وعظمده وقوتده وضعفده قتی ظاهردر

علاج ایده لر ادویه و اغذیه دن و مشمومات حارّه و بارده دن مخلوط
ایدوب تعدیل مزاج ایلیه لر اگر خفقان ابخره دخانیه دن اولورسه
بزم ضیق النفسده ذکر ایلدوکمز علاجله علاج ایده لر اگر خفقان آغولو
صو قمقدن یا زهرلر ایچمکدن اولا علاجی اول اکینک علاجیدر
شول خفقان که مشارکت عضو ایله اولا علاجی دخی اول عضوک
علاجیدر جمله دن خفقان قورد واکا مشابه نماز بر ویلان قارنده
اولمقدن اولا علاجی اول علاجدر که بونی آنی اخراج ده و دو قتل دود
ایچون بیان ایلدک نهایت تقویت قلب ایتمکده مبالغه لازمدر
امّا خفقان که قوت حسندن اولور انک علاجی ادویهٔ قلبیه ایله
تقویت ویروب غدا اسن مغلظات قلمقدر اگر خفقان ضعف
قلبدن اولورسه کذلک علاجی ادویهٔ قلبیه ایله و مفرحات ایله
قلمقدر اگر خفقان ضعف قلبدن اولورسه قلبی تفریح ایدوب و تقویت
ویرمکدر امدی امراض قلبیه ده طبیعت لینت اوزره اولمق لازمدر
تا کیم بخارک ثقلی قلبی متأذی قلمیه بو فقیر خفقانه کندم مبتلا اولدم
دانواعنه علاج ایلدم تعدیل مزاج ایدوب خلط موذی استفراغندک
١٩ حکره دوا د مسک اثر قدر مؤثر گورمدم انت الله بزم اقراباذینمزه
مراجعت اولنه قده انواع معالجات بیان اولنمشدر که غیری
کتابه و عمله محتاج اولونمز بو محلده مکرّر اولمسون دیو بو قدر ایله اکتفا
١٩٨ ایلدک **باب سابع غشی بیانده در** غشی بایلمقدر بو بر حالتدر که
قوّت حس و حرکت ضعف قلبدن متعطّل اولور امدی غشینک
سببی روح حیوانی باطن قلبدن اعضایه واصل اولمامقدر یا خود
روح قلیل اولدوغیچون یا خود روح کثیر اولوب مجراسنده سدّ
اولدوغیچون ذریا اجرویه توجه ایدوکیچون ذر سببی دخی خلط موذیدر

که قلب اوزرینه وار د اولور بو قضیه حمام و بیتلرنده و زهرلو
حیوانات صوقدوغنده و زهرلر استعمال ایتدردکلرنده تمتی
ظاهردر یا خود ابخرهٔ دخانیهٔ خارجیه یا بدنیه نک وصولیدر
یا سوء مزاج ساذج و مادیدر اویله روح جمع اولور قلبی حفظ ایلمک
ایچون یا اعتدال ویرمک ایچون یا خود رقت روحدر یا قلت
تحللی زیاده اولدوغیچون ذر بو معنادن نه اجلقده و کثرت قیئده
واقع اولور زیرا روح منبسط اولمزکاه اولور که غشی حرکت معده ایله
اولور یا عضو آخر شرکتیله اولور رحم گبی زیرا بونلره اولان آزاردن
قلب متأذی اولور **علاجی** سوء مزاجی تعدیل ایلیه در و سوء مزاج
مادّه تعدیلی ایله در یعنی استفراغ اخلاطدر دخی ادویهٔ قلبیه
ایله که تعدیل ایلمکدر و عضو مشارکی اصلاح قلمقدر و ابخره یی قلبه
وصولدن منع قلمقدر و زهرلردن اولورسه اکاگوره دوا قلمقدر
وامراق اللحم شرابله افضل اغذیه و انفع علاجدر اگر حرارت
زیاده ایسه تبرید ایلمک جمله دن مقدمدر مراق لحم و شراب افراط
حرارتده جایز دکلدر بو بلیه اولدقده تعدیل مزاج انفع علاجدر **باب**
١٩٨ **ثامن امراض آشدی بیانده در** امدی ممه بر عضودر که حضرت حق
سبحانه و تعالی جلّ شانه و عمّ نواله آنی تولید لبن ایچون خلق ایتمشدر
و بر مبارک عضودر که عروق و شریان و عضله دن مرکبدر و بونلرک
وسطلری لحم غددیدن طولمشدر مرض دخی یا دمویدر یا بلغمیدر
یا خود صفراویدر سوداوی اولمق آز اولور اولدقده دخی اورام
دم ایله مختلط اولور و ممه حیض بلوغده منعقد اولور علامات موادّ
اورام معروفدر شول علاج که ممه یه ابتداده عمل اولنور سرکنجبین ایله
بعده اوبیدر یا گل یا غیله سرکه در یا خود نیلوفر و بنفشه و مرجمک

اوچی بر برده توقاعجین اولوب نطول اولنمقدر وقت تزیده ده
بوی تخمی واکلیل الملک وبابونج بر برده دق اولنوب منخولاً سرکنجبین
ایله عجین ایدوب ضماد ونطول قلنمقدر بو نوعدن پیری ممه نک بیوینب
کوچک اولمغین طلب ایلمکدر بونک علاجی صافی طین که قوللی اولیه
سرکه و مازی صویلی و اسفیداج وبذر بنج بوجمله سنی گرک یالکز گرک
بر برده طین ایله خلط و مزج ایدوب بر پارهسی اوزره یایوب
ممه یلی اکلکه صاره لر باذن الله تعالی بیومکدن قالوب کوچک اولور
ایو علاجدر باب تاسع قلت لبن بیاننده درست آز ١٤٨
آز اولدوغنک اوج علتی وار در بری قلت اغذیه و بری ترف
دم یاخود قلت دم در یعنی دمک علتی در یا غلبهٔ خلط یا فساد مزاجدر
و قلت لبن دمک کثرتندن دخی اولور زیرا طبیعت قوی و قادر
اولمز هضم ایدوب لبن اولمغه بو معنا مانع اولور صفرادن اولان
قلت لبنک علامتی لبنک رقتی درو حدتی و صاری لغیدر سودا
غلبه ایله لبنک قرمتلغی و غلظتی ایله معلوم اولور بو علامات
که بیان ایلدک درست ایلک کبی حقیقت مزاج یابس اولدوغنه دالدر
علاجی تعدیل مزاج ایلمکدر گرک ادویه گرک اغذیه ایله کماً و کیفاً
و خلط غالبی که مفسد در گرک دم دگرک چقرمق گرکدر اگر دم چوق
کثتمکدن ایسه استفراغاً فی حبس ایدوب و تقلیل دم در یعنی دمی
آز قومقدر فصد ایله و غیری ایله و قلت لبن علاجنده اعتماد اغذیه
گرکدر و تنعم ایتدرمک خاتونلره مناسبدر و ارپه صویی عسل
و شکر ایله اعلادر بلغمیه و سوداویه ده شراب نیلوفر و قیون
و کچی ممه لری یدرمک مناسبدر و بغدایدن طبخ اولنان حریره لر
جمله سی نافعدر و سوت اچمک شکر و عسل ایله اعلادر ما لا یبعده

بو نخجه تخمی تکثیر لبنده عظیم خاصیتی وار در خصوصا ات و بغدای ایله
پشمش اولا دیمشدر ابن سرافیون طتلو بوزه اچمک زیاده تکثیر
لبن ایدر دیمشدر بزم اقربا دینده وضع ایلدوکمز معالجات غیری
١٤٨ تدبیره احتیاج اتمز باب عاشر امراض معده بیاننده در ایدی معده
حرارتنک علاماتی عطشدر که هوای بارد ایله ساکن اولمز بلکه گگرمک
و تو توتن کبی اولمق واقع اولور و توکورمک و تموقتی دخی اغذیهٔ
لطیفه یانق و اغذیهٔ غلیظه تیز چابک منهضم اولمق جمله سی معده نک
حرارتلرینک علامتلریدر مگر سوء مزاج زیاده اولا اول وقت گرک
لطیف و گرک غلیظ هضم اولور اگرچه طعامه شهوت اقوی اولور
اما هضم اولمز و معده نک برودتنک علامتلری گگرمک چوق اولمز
و اغذیهٔ غلیظ هضم اولمامق و تفخ و ریح و قلت عطش اولمقدر و شهوت
طعام هضمدن اقوی اولمقدر یبوست معده نک علامتلری
قلت ریق و افراط عطش و معده ده صونک قورولدوسی و چالقنمسی
و یابس غدالردن نفرتی و شوربالر و یا غلره اشتهاسی و بدنک
ارقلغی و توکرک چوق اولوب عطش آزلغیدر فاما امزجهٔ مرکبهٔ
عرضیه نک علامتلری یعنی بارد و یابس اولان معده نک علامتلری
کثرت شهوت طعامدر و بدن لاغر اولمقدر و حار و رطب غدالردن
حظ ایدوب اشتها ایلمکدر و بارد اولان گرک غدا و گرک دوا
محظوظ اولمقدر و اغزک آجی اولمه سیدر بو معنا معده ده صفرا
غالب اولدوغنک علامتیدر ایدی امراض معده دن بری
وجع معده در بونک سببی یا سوء مزاج ماده در اکثری صفراویدر یاخود
سوداویدر و یاخود حار و لادغ ماکولدندر و یا تفرق اتصالدر که اجزای
معده چاک اولور و یاخود خلط لادغدن حادث اولور بو قضیه و رطرده

اولور واصحاب مراقیادن بعضی واردرکه یمک یدکجه اغزده عفنیجه
زایل اولور بر نوع دخی واردرکه یدی ساعته دک زایل اولمز مکر اکشی
قوصمغله زایل اولانادن بعضی واردرکه معده سی آغز حالی بوکه
قرنی آجدقچن اکل ایتسه ساکن اولور بو وصع وجع صفرانک دوکلمه سی
سببی ایله اولور آجلق ایچون کاه اولورکه وجع معده قوت حسدن
اولورکه زیاده زکاسندن ادنی سبب ایله متأذی اولور انفعالنک
ایلوکی ایله وکاه اولورکه وجع معده ماء بارد ایچمکدن اولور بو معنی
آج ایکن بلنور دیو وجع انک تقدیمیله اولور وکاه اولورکه وجع معده
ایز بغرسقلرده قولنج اولور ایمدی وجع معده نک **علاجی** خلط فاعلک
استفراغیدر دوالرایله مطبوخ فاکهه ویارتمانین در صفراویده یاهلیلج دقی
لی نظیر در سوداویده مطبوخ افتیمون ایله تعدیل مزاج لازمدر و وجع معده
مزاج حار اصحابنه واقع اولورسه شراب خصرم وشراب تفاح یا شراب
حماض ویره لر یاخود جمله سنی بر یره جمع ایدوب بر مقدار سمزاوت تخمی
وبرقیراط مقداری کافور خلط ایده لر ویاخود شراب لیمون وقرص
لیمون یا شراب امیرباریس ایله عصارهٔ وَرْد ویره لر یاخود شکری شراب
لیمون سفرجلی یا سکنجبین سفرجلی ویارتمانی ویره لر علی المضوص اکشی
آیرن عظیم النفعدر وقت اولورکه ماء ورد ایچمک کفایت ایدر وآج
قارنه ماء بارد ایچمک وقرص طباشیر حماضی یا کافوری اعلادر بو اشربه
نک بربریله حرارتده ورطوبتده طبیعیه تدبیری لازمدر غدای موافق
خصرمیه ورمانیه وزرشکیه وسماقیه وتبق مزوره لری ماء لیمونله یا اکشی
آتشی قوری اوزم وحب رمان ایله پشمش اولا وجمیع لیثلرکه عطریتی
بارد اولا نافعدر امرود والماء ایوا وآلوچ وانجیر وفستق وخام زیتون
که طوزلنمش اولا واطباء صحناء شامیه ابلغ النفعدر دیمشلردر و معده

موافق

موافق اولان ضمادلردن بیری اربه سویقی کلابله درو بودخی زردورد
وصندل ورب التفاح وکافور در بر ضماد دخی کلشکر ونعناع یابس
ومصطکی وعود وقرنفل وصندل ولیثمش ایوا درعملتک طریقی اقراص دنیده
اولور ادهاندن دهن سفرجل ودهن ورد واقاقیا یاخود شول دهن که
ورد اولوب اقاقیا ازلمش اولا یاکل یاغی ایله قینامش مرسین صویی
وایوا صویی دخی زیاده نافعدر اما مزاج بارد اولوب وجع معده یه
مبتلا اولانک **علاجی** حار معجونلردر انواع جوارش وجلنجبین عسلی
ویاکمونی ویا سفرجلی یاخود جلنجبین قابضدر وجوارش تفاح واترج
ورازیانه وانیسون ومصطکی بو جوارشلر قیتی مبارکدر وقت اولورکه
بو جوارشلر حار اولدوغندن اوتوری شراب سکنجبین سفرجلی وشراب
لیمون سفرجلی معًا ویرلر واغذیهٔ مناسبه دن بلبچ وتاوق وقاورلمش
سرچه لر یا اوغلاق یا اوکیک یا کوکرجین اتلریدرکه قاورلمش اولا اوزرینه
دارچینی ومصطکی وسنبل وقرنفل وزنجبیل اکه لر اضمدهٔ نافعه در سنبل
ومصطکی وقرنفل وجوزبوا ورب الآس که قرنفل صویله ضماد اوله
ادهاندن دهن یاسمن ودهن قسط ومصطکی وسنبل ودهن ورد
وعود وقرنفل زیاده مناسبدر ومبارکدر اما وجع معده ریحی یه یه
ترمش کبک ایله یزیاره لری بر یره کتوروب تکرار قزدروب صدرنه
نقی ایده لر اما مزاج یابس **علاجی** ماء شعیر ایله وسکر ایله ترطیب لازمدر
یا شراب تفاحله ماء شعیرکه مبرز اولا ودهن بنفشه لعاب بذرقطونا ایله
ضماد اولنه غایتده انفعدر واغذیه شوربالر ویا غلولردر ضماد اولنمغه
قبوغی قزندیسی یاخود ایوا چکردکی لعابی وکتان تخمی لعابی وبذرقطونا
لعابنی کل صویله کرک جمله یی بر یرده وکرک آیر وآیر دکل صویله
ضماد ایلمک کرک غایتده اعلادر مزاج یابده ادهاندن دهن بنفشج

ودهن ورد معًا طلا اولنمق لطیف علاجدر اما مزاج رطب علاجی
کل صویی و قرسیین شرابی یا شکر و یا کشنیز و یا سبس و سماق و زر ورد
و جلنار درکه سحق اولنوب کل صویله استعمال اولنه اما امزجۀ مرکبه نک
علاجی مزاج یابسده اولنان ترکیب حسبو قدر اما وجع ورمی اولانک
علاجی استفراغدر که سبب ورم اولان خلط خارج اولا بونک معناسی
تعدیل مزاج خلط موذی یه نضج ویرمکدر و مادۀ ورمی زائل قلمقدر رفع وجع
معده قاندن اولورسه حمادن خالی اولمز ایمدی لابقدر که فصد ایله
تسکین حما ایده سن و حمانک تسکینی همان فصده منحصر دکلدر حمیات
دمویه ده اولان علاجدن غافل اولمیه سن خصوصا بو ضمادکه فتق قبوغی
قازندسی ایله عنب الثعلب صویی یاخود قباقوبردغی صویله یا خیار صویله
و صندل ایله و قاووت ایله جمیع ذکر ایلدوکمز ضمادات ایله تقیید اولنه
و بعده هندبا صویی و خیار شنبه لبی ایله شراب بنفشه و بادام یاغیله
معًا عمل اولنه و زرورد وار به اوسی و خطمی و بذر کتان و پاپادیه و سنبل
طیب و سعد بونلری ضماد ایده لر اما اورام معده ده غذا ثقیل
اولنمق لازمدر اگر بو امورده گونا گون علاجلر قصد اولنورسه اقراباذینه
نظر اولنه **باب حادی عشر تخمه و فساد غذا بیاننده در** تخمه فساد غذا ١٤٨
اکشیلک ایله یاخود دخان گبی گکرمک ایله یا ثقل اولمق ایله الم ویردوگی
حس اولنه اول وقت قوصمغه مبادرت اولنمق لازمدر اگر ثقل طعام
اسفله میل ایلیه زیاده سی صواچه ویر مقدار مصطکی سافز قاتوب و انکله
طبیعتی تلیین ایده ثاف گونورمک و حقنه لینه ایلمک تا مقدر
وقتاکه معده پاک اولا مقوی معده اولان اشربه دن قورق شرابی که قرص
عود ایله تربیه اولنورا استعمال اولنه یاخود حب که مطیب اولا
تا مقدر اما غدانک ترکی لازمدر و بو مرضک صاحبی نه مقدار راحت و سکون

اوزره

اوزره اولورسه اولقدر انفعدر خصوصا خامه گیروب عقبنده
اویویوب بو معنایی برقچ دفعه عمل ایتمک انفع اشیادر و احسن
دوادر **باب ثانی عشر شهوتک نقصانی و بطلانی بیاننده در** اشتهاسی ١٤٩
طعام آرزو اولمق و هیچ اولمامق ایمدی بطلان شهوت سوء مزاج افراطله
اولدوغیچوندر که قوت شهوانیه بی ممتنیدر بو جهتله صویه و غذایه میل ایلمز
سببی طبیعت صفرانک و اخلاط ردیه نک دفعنه مشغول اولدوغیدر
که طعام اشتها اتمز یا صفرانک غلبه سیدر که اخلاط ردیه غالب اولور
گاه و بیگاه غثیان ایجاب ایدر زیرا اخلاطک دفعنه غدا جذبندن
اکثر اولور گاه اولور که نقصان شهوت و بطلان قلت دمدن و ضعفدن
اولور بو معنا نافهلره و اسهاله مبتلا اولانلرده چوق اولور و گاه اولور که
سودانک انصبابندن اولور بونک علاجی اکشی استعمال ایلدوکچه
شهوتی حرکت ایدوب طعام آرزو ایدر گاه اولور که طبیعت غدادن
اتهمه مشغول اولدوغیچون اولور دفع مرض گبی گاه اولور که برجب بزنی
استعمال ایلیه شهوتی ظاهر اولور بو معنا قوتک تنبیهی ایچوندر یا مزاج
معده تعدیل اولدوغیچوندر و ناسدن بعض کمسنه لر واردر که ماء
بارد ایچمک ایله شهوتی حرکت ایدوب اشتها ظاهر اولور بوکا سبب
اولان ماء باردک تعدیل مزاج ایلمسیدر گاه اولور که غدا حاضر اولمیه
اشتها اولور همانکه حاضر اولا نفرت ایدر سببی قوت جاذبه نک
ضعفندندر گاه اولور که نقصان شهوت امعاده قورد اولدوغندن
اولور قورد که قسم معده یه صعود ایده مزاج معده فاسد اولور گاه
اولور که قلت شهوت تحاللچون اولور بو معنا سکون اوزره اولان
شخصده اولور گاه اولور که نقصان شهوت انقطاع شرابدن اولور گاه
اولور که استکراهدن اولور بو معنا قتی چوق واقع اولور خصوصا غم

وهم وانکار شهوتی بلکه صحتی ازاله ایدر **العلاج** معلوم اولاکه نقصان
شهوتنک علاجی بزم ذکر ایتدوکمز تعدیل فراج ایلمکدر بونک تفصیلی
وجع معده علاجلرنده سبق ایلدی شول اودویه که مقویدر اشتهایی کتورر
میتیه کبی کرک ساذج وکرک مطیب اولسون وشراب لیمون سفرجل
وسکنجبین سفرجلی وخل عنصل وکبره وسرکه ایله ونعناع ترشیسی وقوری اوزم
ایله صحناه شامیه نام طعام وصوغان وصرمسق وامرود والما وسماق
وجمله ترشیلر وآق زیتون که طوزلی اوله وطوزلی بالق وکوک انار
ایچی وآلوج بونلرک جمله‌سی نقصان شهوت ایچون مشهور ومجربدر تفصیلی
اقرابادینده کورله اما اشتهانک زعفران دشمنیدر اسقاط ایدر زیرا
حرارتیله خصوصی سوداویه‌نک ضدیدر **باب ثالث عشر فساد شهوت** ١٥٣
بیاننده‌در بونک اصلی یرامز نسنه اشتها ایلمکدر وبالچق وکیرج
وکومور کبی وقت اولور که فساد شهوت خلط ردیدن اولور که طبیعته
مخالف اوله وطبیعت اول خلط ردینک شفالندرمسنه مشتوق
اوله **علاجی** طورب صویی وطوز وطوزلی بالق بیوب قوصمقدر و
غذالردن بلج وکشنیج قیتون ایتدر که زیرباج ایله مبترز اوله واکا دارچینی
اکله ودخی مفتح اولان بذوردن بذر کرفس وغیری قیناذیلوب ایچله
وهر صباح کمون کرمانی وانیسون هر برندن اوچ درهم الوب چکردکی
چیقمش قزل اوزومدن اون درهم هلیلج اسود وکابلی وبلیلج واملج هر
برندن نصف درهم بو جمله‌یی دق ایدوب خل خمر ایله برکون وبرکیجه اصلادوب
وسوزوب ایچه‌لر بو نکلی خلط ردی تنقیه اولمزسه ایارج فیقرا ایله استفراغ
اولنه یاخود بر درهم ایارج وبر درهم هلیلج اسود کذلک کابلی وبلیلج
واملج وملح هندی وغاریقون ونانخواه ومصطکی دوردینی بربره چتینوب
توکر وکیس یوته‌لر **باب رابع عشر جوع الکلبیه بیاننده‌در** بو کاجوع بقری ١٥٠

دخی دیرلر بو مرض صاحبنک طعامه اشتهاسی غالب اولور نته کیم عادت
کلب بویله‌در سببی اکثری خلط در لذع ایدر فم معده‌یه طوقنور واول
خلط سودا یا بلغمدر یاخود نوازل حادّه‌در که دماغدن فم معده‌یه
نازل اولور ویاخود بیوک قوردلردر که معده‌ده غذایی یرلر یاخود حرارت
مفرطه‌در که حمیاتده اولور ویا بدنک ویا معده‌نک زیاده خالی
اولماسندن اولور بو معنا فرط استفراغ عقیبنده مشاهددر **علاجی**
فقیر بلدوکم اوزره زهر قوتم یدورمکدر که صورتندن قورتوله‌لر نهایت
اقتضا ایدوب ذخیره ولاینه نقصان اولسون دیرلرسه یاغلو وچرب
نسنه‌لر یدوره‌لر وات وطوزلی واکشی طعاملردن احتراز ایده‌لر و
وشول شراب که طتلو واکشی وصافی اوله استعمال اولنه اما آج ایکن لازم ١٥٠
باب خامس عشر عطش بیاننده‌در بونک سببی حرارت قلبیه‌در هوای
بارد ایله ساکن اولور وماء بارددن راحت اولور اکثریا زیاده حرارت
معده‌در یا خلطدر بلغم لزج مالح احاطه ایلمشدر یاخود غذایی معطشدر
ملوحت ودسومت کبی ایله طبیعت انی یومغه مشتاق اولور بو معنا
طوزلی بالقده واردر زیرا بلغمی ترقیق ایدوب قلع ایدر **علاجی** خیار
وشنبیار وصندل وکل صویی وسوکوت صویی ونیلوفر صویی استعمال
ایلمکدر وقلبی شرابلر وطلالر وضمادلر ایله تبرید وترطیب قلمقدر بو معانی
بز قلب علاجنده ذکر ایلدک اما عطش معدی حار علاجی حلیب بذر
بقله وبذروات اربعه‌دن اتخاذ اولنان مستحلب وشراب سکنجبین ایله
بو مذکورات معا استعمال ایلمکدر کذلک خیار وشنبیار وقیق باشی
ایکن بونلری صعوت عصاره کس ایچک دخی اعلادر وبطیخ صویی
ونقوع خامض زیاده نافعدر اکر عطش خلط غلیظ بارد اخلاطدن ایسه
بال شربتی یا اسی صو ویا شکر ایله جلاب وعرق سوس وانیسون

ویره لر اکر عطش خلط مالحدن اولورسه علاجی اربه صویدر ایدی
بو ذکر ایلدوکمز علاجلر معده یی قی ایله ویا اسهال ایله تنقیه ایلدکدن
صکره لازمدر اکر عطش مالح ولزج وغلیظ غدالردن اولورسه انی
معده دن اسهال ایله ایندرمک لازمدر تعالیم سته نک تعلیم خامسنک
سفر سابعی اولان التی بابی مشتملدر باب اول هضمک نقصانی وبطلانی ١٥١
بیاننده در امدی قوت هاضمه نک نقصانی وبطلانی سوء مزاجدن اولور
حتی سوء مزاج حار کاه اولورکه بونلرک بعضنه شفا اولور مثلا ماء بارد
ایچمک ایله فی الجمله خلاص اولور صاحب موجز دیرکه اطبا خطا ایدرلر بو
مرضده ماء بارددن منع ایدرلر لکن مزاج بارد ورطب نقصان هضم
ایچون اولی دررو نقصان هضم جمیع اسباب ضعف شهوت ایچون
اولور زیرا معده نک جثه سنک ضعفی نقصان هاضمه اسبابک اولیسیدر
کاه اولورکه نقصان هضم طعام قالتدوغیچون اولور بو معنا ثقلت و خمر
واسی ایچمک یندکی وقت ظاهردر یاخود نقصان هضم طعامک معده دن
سرعت نزولی ایچوندر علاجی تعدیل مزاجدر خصوصا سوء مزاجدن
اولا ونقصان هضم برودتدن اولا و رطوبتدن دخی اولور بو قسمه
ادویه نافعه کل انکبین در وجوارش سفرجلی قابضدر وهیبه مطیبه در
نهایت هیبه نک تطبیعی یالکز قرنفل و مصطکی و سنبل ایله کرکدر قرصلردن
برودت معده یه نافع اولان قرص عود و قرص ورد و قرص لیمون
و قرص امیرباریسدر واقرابادینده بیان ایلدوکمز دوالدر وهضمی
مقوی اولان سفوفلردن بری بودر کشنیز یابس و زرورد بر درهم
سنبل و مصطکی و کونلک وانیسون یکوز درهم طباشیر وبسبد
ربع درهم یلغن قوزلغی برمثقال مسک برقیراط بو جمله سی دوکیلوب
والنوب جلنجبین ایله استعمال اولنه غداسی طبرد تا دقی واوغلاق اتلریک

قاورمالریدر ابا زیر حارّه ایله و قوری کشنیز ایله مالا یسعده شیشم ویدکلری
ماشی معده اوستنده آصلمش کو نورمک کرکدر هضمی قوی ایدر و معده
١٥١ اغزلرینه فایده ایدر دیمشدر باب ثانی هضمک فسادی بیاننده در
فساد هضم معده ده طعام متغیر اولمغه دیرلر و کیفیت آخر ایله اکشی اولماسیدر
سببی یا غدادندر اکثر اولا یعنی لایق اولاندن زیاده اولا بولیا ویلیحق قوت
هاضمه نک تصرفی مختل اولور یاخود لایق اولاندن اقل اولمغله محترق اولور
یاخود کندی جوهرنده سریع الاستحاله و سریع الفساد اولانی استعمال ایلمکدن
اولور بالق کبی و سود کبی یا فسادی ترتیبدن اولور مثلا بر طعام هضم
اولمدین بری دخی اکل ایده لر یاخود طعام اوزرینه حرکت قویه ایلمکدن
اولور ویا چوق صو ایچمکدن اولور و کاه اولورکه فساد هضم معده ده سبب
ایچون اولورکه معده زیاده حار اولا و احتراق ایله یاخود ریاح
کثیره ایچون و معده ده قروح اولدوغیچون اولورکه غدا استعمالنک
جودتنی منع ایدر یاخود معده یه طحالدن و جکردن بر امر خلط سوداوی
منصب اولمغله غدالری افساد ایدر بو قضیه مالیخولیای مراقیده چوق اولور
علاجی اقرابادینده بیان اولنان ترکیبدرکه مراجعت اولنه باب
ثالث فواق بیاننده در فواق ضمّ فا و فتح واو ایله اچغرق دیدکلریدر
بعینه فم معده یه اغسرمق کبی در و بر علتدرکه فم معده نک حرکتیدر
دفع موذی ایلمک ایچون یا بو موذی دیدوکمز یا برودتدرکه مسافرلره عارض
اولان فواق بودر یا حر شدید ایچون اولور حمیات محرقه لرده اولدوغی
کبی یا تسخینی زیاده اولانی اکل ایلمکدن اولور کمون و غیری اکا مشابه
اولان کبی یاخود موادینک غلظتی ایچون اولور بلغم لزجدن حادث
اولورکبی یا موذینک لدغندن فم معده دن صفرالی زنجاری ایتدوکی
کبی یاخود اکثیلر تناولندن اولور کاه اولورکه فواق یبوست شدیدن

اولور که تشنج دیرلر یعنی معده یی بورشدریجی دیمکدر بو معنا دخی کما سبق
حمیات محرقه عقبنجه اولور ویا استفراغات مجففه عقبنجه اولور ایمدی مزاج
ساذج اولانده موذینک سببنک علامتنک ظهوریله معلوم اولور
مادی اولان قی ایلدوکندن خارج فضلة ته معلوم اولور ایمدی مادی
اولان فواقک **علاجی** قی ایله استفراغ قلنه قدر صکره اسهال ایله بقیه اخراج
ایلمکدر اما ماده بلغمی ایسه ایارج فیقرا ایله عصاره افسنتین یا طبیخ فوتنج ایله
ملح هندی بونلر ایله بعده النی اسهال ایلمکده فاما فواق مادی صفراوینک
علاجی لعوقات مسهله و طبیخ فاکهه ایله ورد و قوری کشنیز مثلا اصلا دو
تنقیه تامه دن صکره تعدیل مزاجه اشتغال اولنه مثلا تعدیل مزاج
ادویه معدیه ایله ادویه مخدرات خلط اولنه بونلردن بیری که قسم
معدیه مقویدر و محدر در افلونیا در خصوصا فواق بلغمی اولوب باردا اولا
بو قرص عظیم النفعدر زعفران و گل و مصطکی و سنبل هر بریندن دورت
مثقال اساروندن بر مثقال صبر بر مثقال افیون ربع مثقال و مطبوخ افسنتین
ایله فستق قبوغی و نعنا و فوتنج و خشخاش قبوغی معا قیناد وب عمل ایده لر
اکر ماده غلیظه ایسه ذکر اولنان مطبوخه بر مقدار سرکنجبین عنصلی ضم
و خلط اولنوب استعمال اولنه تاثیری عجیبدر اکر فواق صفراوی اولوب
حار اولورسه اریه صوینی که انکله معا قیناتمش اولا خشخاش قبوغی و زر
ورد و طباشیر خلط اولنه و بر مقدار یا گل ویا ایوا شرابی گل صوییله
ویا حلیب بذر بقله ایله مدبر اولا بو ایله علاج اولنه اکر حرارت افراطله
اولورسه بر قیراط مقداری کافور الحاق اولنمق زیاده تاثیره باعث اولور
اکر یا اکثر حلیب بذر بقله و گلاب و شراب ورد اولورسه دخی اعلا
علاجدر بر قیراط افیون و بر حکیم دخی زعفران ذکر ایلدوکی سنه اشربه دن
بیری ایله فواق تیبسی ایچون ایو علاجدر اما فواق یبسی یه بادام یاغیله

اریه

اریه صوینی ایچنه لذت کله جک مقداری نیلوفر شرابی قاتوب مقدار عدس
انیسون خلط ایدوب ایچورمک قدر علاج اولمز اکر فواق یبسی مستحکم
اولاندن رجا اولمز همان ذکر ایلدوکمز مرطبات ته برقاج کون حیاتده اولمق
اکا صحتدر فواق بلغمینک غداسی کوکرجین یاوریسی و بلچ و سرچه لر داود کیک
بونلرک جمله سی قاورمه اولوب کشنیز و مصطکی و دارچینی و زعفران
اکوب یه لر اما فواق صفراویده فراریج و لحم ضان و قبق قلیه سی و اجاص
و خشخاش ایله مطیب اولدوغی حالده قوری کشنیز ایله ترتیب ایدوب
قبوغی حتی اریه صوی ایچمک اعلادر فاما فواق یبسینک **علاجی**
فی الجمله بلجبر بشورمکدر اریه صویی ویا بغدای صوییله ویا خود خشخاشله
قبق وارشته یدوره لر اما جمله سنده کشنیز اولمق لابد در فواق که بارد اولوب
بلغمی اولا ضماد لازم اولدقده سوسن یاغی و قسط یاغی و یاخود گل و سنبل
و مصطکی و قرنفل یا غلری نافعدر صفراوی فوائده قبق قازندیسی
و بنفشه و قبق یاغلری ایله خلط اولنوب صدرنه وضع اولنه ویاخود گل
یاغی و صندل و گلاب خلط اولنوب طلا اولنه اکر حرارتی زیاده ایسه
بر مقدار کافور ضم ایدوب یمک اعلادر بیان نام کتابده فواق صفراویه
شمع ابیض کزبره رطب و جراده قرع و دهن بنفسج و گلاب و کافورکه جرعه
اولا جمله سن مرهم ایدوب معده اوزرینه سورمک غیری علاجه
احتیاج المز دیرا اما فواق یبسیده صاحب موجز دهن بنفسج و لعاب
بذر قطونا یا دهن ورد ایله ماء ورد خلط ایدوب معده سنه سوره لر
عند التحقیق عطریات و طیب استعمال ایلمک و حرکات قویه ایله مشغول
اولمق قتی نافعدر خصوصا فواق مادیده اعسرمق و قوصمق و قتی چاغرمق
و نفسین حبس ایلمک و غضبه کتورمک و علی الغفله صووق صو دوکمک
بو جمله سنک تاثیر عظماسی واردر **باب رابع قی و تهوع و غثیان** ١٥٢

بیانندەدر معلوم اولاکه قی معدەنک ومعدەدە اولانک حرکتیدر
تهوع ایچون معدەنک حرکتیدر غشیان قی اقتضا ایتمکدر بو معنا دایم اولسه
تقلب نفس دیرلر بونلرک سببلری یا خلط صفرا اودیدر یا خود سوداء محترقدر
نتەکیم اصحاب مراقیایه عارض اولور یا خود رطوبت فرجیه در یا سوء مزاج
ساذجدر اکثری حاردر زیرا رطوبتی قیناد وب یوقاردیە تحریک ایدر ویا
مردار غدا الرتخیص ایلمکدر مثلا طعامە سکک دوشمک کبی یا تخمه اولمقدر
بر بری اردنجه یو قسم فسادهضمدرسقی ایچون وضع اولنان دوالر قابض
اولوب عطریتی اولانلردر جمیع دوالرکه اشتها ویرر نافع قی وغشیان
وتقلب نفس وتهوع قیدر اما بو نوع سفوف که سماق وقوری کشنش وزرورد
وطباشیردن ترکیب اولا تسکین قیدە نفعی بالعذر وقوابض ایله ضماد
قلمق انفع علاجدر اگر قی طبیعت لموتغلغی ایله اولمش ایسه تمرهندی اصلا
ایچمک کافیدرکاه اولورکه دفع قی ایچون قوابض استعمال اولنور وقت
اولورکه حقنه لیسنه وخلط فاسدی تنقیه ایله علاج قلنورتاکه معده
پاک اولوب قی ساکن اولا بو اقسامه انواع معاجین واشربه وسفوف
اقرابادینده بیان ایلدک محلنه مراجعت اولنه وامراض الکبد غدا معدەده
کیلوس بولدقدنصکره جکره اینوب کیموس بولوب جکرک ایکی طرفی
واردر بری کیلوس بولان غدایی معدەدن جذب ایدر بری جکردە
باقی قلان اعصابه ایصال ایدر اما دی جکر فراجنک علامتلری عطش
شدیددر واشتهاء قلیلدر وجانبیندن یول بولمقدر وسخنانه
ضررلنمقدر جکرک برودتی علامتلری دوقلرا قلغی وصو سزلغی
وقاروره یا ضلعی ولون فادی وآجلق زیادهلکیدر یبوست علامتی
یبس قدردطشدر ورقت بولدر وبدن ارقلغیدر علامت رطوبت
یوزک وکوزک شیشمه سی دروتک رطوبتی در وقلت عطش وبانتک

ایکی جانبدر سببدر جملەدن بری افرجه مرکبەدن ضعف کبددر
بوندن مراد جکرک قواسی وافعالی ضعیف اولمقدر امر ظاهر بونیکین
ضعف کبدک اکثری سوء مزاج ساذجدن یا مادیدن اولور بونک
بلنمه سی افعالندە ضررک حدوثی ایله در حال بوکه دبیله دخی اولمیه
ولون بکبو داکثر یا صفرته وبیاضه مایل اولور وقتا اولورکه لون
برودت زیادەلکندن وآمتق اولور وغدانک نفوذی زمانندە وجع
لیتی مفرزدر اگر ضعف جاذبه غالب اولورسه نجاستنک کثرتی وبیاضلغی
ولینتی اولور اگر بولده رنک ونضج اولورسه هاضمەنک علاقەسی بوقدر
ایچون جاذبەنک ضعفندن اولور بو بیله اولسه یول هاضمه وغابطه جاذبه
دلالت ایدر اگر ضعف ماسکه اولورسه وجع دایم اولمز ثقل که حس
اولنور ایچون غدا ایله امتلا وقتندە اولور ماسکەنک تعجیلی ایله هضم
ناقص اولور اگر ضعف دافعه اولورسه سوداءنک وصفرانک ومایتک
بدن تمیزی قلیل اولور وغایط وبولک بوپامنی آز اولور فالتغذ قلیل
اولور وشهوت طعام اکسک اولور دسوء مزاجک علامتی ضعفدر
معلوم اولاکه ضعف کبدک علاجی تعدیل مزاج ایتمکدر شول شیئا ایلەکه
اندە قبض اولا زیرا کبدک جرمی قوی قیلور وشول نسنەلرکه تفتیح
سدە ایتمک شانندندر انکله سددەلری زایل قیله ونضج ولینت
ویرن شی ایله علاج قلنه غدالردن دوالردن کرک حار وکرک بارد
اندە زعفران اولمق لازمدر دقوری اوزم جکر دکی ایله ودارچینی
وادخر حیجکی وشراب ریحان وراوند وحب الرمان وامیربارس
وهند بانک نفسی وصویی شکر وعسل ایله موافقدر مرکباتدن شراب
دیناری وشراب اصول وقرص امیربارس وقرص ورد وشول طعامکه
اوزمدن وحب رماندن متخذدر جملەدن اکشی آش نافعدر تفصیل

اقرابادینمزده نظر ایدیجک بیلورسز که انواع علاج نقل ایلدک **باب**
١٥٣ **خامس کبدک سده لری بیانندهدر** جگرک سده لرینک حدوثی
اغذیه عقبینجه حرکت ایلمکدر جمله دن مهلبی وقطایف ودوهریسه کبی
غلیظ غدالر یوب هنوز هضم اولمدین حرکت ایلمکدن سده حاصل
اولور زیرا غدای غلیظک لزوجیتی انی مقتضیدر جمله دن طتلو شراب
اچمک اگرچه ریه نک سده سن آچر اما کبدی سده یه اوغرادر سببی
سرعت نفوذی اولدوغیدرکه جگرک طراجق مجرالرینه خام ایکن واصل
اولور وسده ایدر ریه ده طتلو شراب سده ایلمدوگنک سببی مجرالری
واسع اولدوغیدندر وبری دخی جگر ایله مری اورتاسنده بلکه قصبهٔ
ریه بیننده اولان پرده لر سده اولور بونک سببی ترشح طریقی ایله در
مسام ضیق اولمغله خارج اولان لطیف اولانیدر ایله اولسه ریه ده
سده ایتمز وقت اولور که سده ماکولات فاسده دن اولور بالیق
وکرج وکومور وطراق یمک کبی محل اولور که شدید القبض میوه لر یمکدن
دخی سده اولور آلوج ومشموله واوزکبی گاه اولور که سده اخلاطک
کثرتی ویا غلظتی لزوجتندن اولور وسده لرک اکثری جگرک جانب
مقعرنده اولور زیرا محدبنه واصل اولان سوزلمش اولور ومحدبک
عروقی واسع اولور که محل اولور که شدت وکثرت غایط ولبینت
کیلوسی اولماسن اقتضا ایدر وثقل صاغ جانبده اولوب بدنده آرلق ٩٠
اولور وسده ورمه مخالفدر زیرا سده لرده ثقل اکثر اولور ووجع
وحما اکثر یا ظاهر اولمز زیرا جناب حضرت عزت جل شانه جگره حس
ویرممشدر مگر غشاء کبده سده اولا که وجع حس اولنه اگر سده
کبدک مقعرنده اولورسه ثقلک معظمی ماساریقاده اولور اگر سده
محدب کبدده ایسه ثقلک اعظمی جگرده در **العلاج** اگر سده مقعرده

اولورسه ادویهٔ مفتحه ومسهله دن راوند ایله هندبا صوییی ویاخود
سکنجبین ساذج ویا بذوری استعمال اولنه لعوق جیارشنبه ودهن
اوز دخی نافعدر اشربه نافعه دن شراب دیناری وسکنجبین ایله
راوند لطیفدر اگر سده محدبده ایسه ادویهٔ مفتحه ویروب ادرار
بول ایلمک لازمدر جمله دن شراب اصول وسکنجبین ساذج یاخود
بذوری درزیانه صوییله دکک ایله فایده ایدر اگر سده ده حرکت
قویه اولورسه وعطش زیاده ایسه حلیب بذربقله وبذر قثا وبذر خیار
وهندبا وسکنجبین ایله قرص امبرباریس نافعدر مناسب غدالردن هندبا
ایله پشمش زیرباج یا هندبا بادم یاغیله بورانی ایده لر وجزئی سرکه
قویه لر یا مزوره حب رمان ویا مزورهٔ ملوخیا ایله که ویره لر اگر
ضعفی وار ایسه بلج ویره لر وممکن اولان مرتبه ده اتمکی واتی ترک ایده لر
خصوصا پاچه قسمی صاحب سده یه ضرردر اگر سده لری زیاده اسهال
متعرض اولورسه شراب سفرجل یاخود ماء هندبا ایله ازلمش امبرباریس
شرابی وحب رمان ویره لر اما مسهل وک طبیعتنی قبضدن زنهار صیانت
ایده لر یعنی قوابض ویروب طبیعتی قبض ایتمیه لر زیرا سده زیاده اولور
واسهالی دخی ارتر اما ماساریقانک سده لرینک علاجی بعینه کبد
سده لرنده اولان علاجلردر **باب سادس کبدده نفخ وریح بیاننده در** ١٥٤
بو ایکیسینک ماده جهتندن فرقی یوقدر فرقی عارض جهتندندر جمله دن ریح
اجزاء غلیظه درکه محتبسه درکاه حرکت ایدر مکانندن وگاه حرکت
اتمز بوکا دلالت ایدن ثقل اولماملق ووجع تمددی اولمقدر بونک
حدوثی یا ضعیف هضم یا غلظت ماکولدن اولور **العلاج** بو قسمک
علاجی سفوفلر ومسخنات قویه مفتحه دروقتیلر ایلمکدر اول قتیلردن
بری سنبل وزرورد وجاودرسدرکه ماء فرنفل ایله دوبرجزئی مسک

وعود وعنبر ایله امزاج ویروب کبداوزرینه اورمقدر وطاری
اونی دوقنفل صویی ومسک وعود ایله خلط اولنوب ضماد
اولنه دخی اعلادر خصوصا حمام وشراب ریحانی نافعدر ووجع
کبد دخی یاسوء مزاج مختلفدن اولور یاخود غشا جانبنده شده لردرکه
کبدک طرفلرنده اولور یاخود ریح مداید ورمدر علاجی کذلک تنقیه
کبد علاجیدر دخی زیاده سی اقرابادینده کوریله باب سابع اورام ۱۵۴
کبد بیانندهدر امدی کبدک ورملری یاسوء مزاج مختلفدر صاغ
جانبنده اولور یاخود شده لردرکه کبدک طرفلرنده اولور اصلده
اورام کبد کنده ده اولان ورمه دمتقابلسنده اولان عضلاته
ورمه اطلاق اولنور معلوم اولاکه ورم کبد ایله ورم عضلات
اورته سنده فرق بودرکه البته ورم کبد هلالی وورم عضلات
مستقیمه درو ورم مقعر ایله ورم محدب بیننده دخی فرق بودرکه ورم
محدب حده ظاهردر خصوصا لاغر آدملرده اما ورم مقعر معده یه
مشترک اولور و مزاحمه ویرر بوجهتله فواق ایجاب ایدر واورامک
موادی اخرجه نک علامیندن استدلال اولنور ایله اولسه اورام
کبدک علاجی اکر ورم حار ودموی اولورسه باسلیق ایندن
فصد لازمدر بعده رادعلر ایله تغذیه لازمدر اکر تغییر اولنورسه
ماده منحجر اولور اما ماده ورم صفراوی ایسه اقدام تام تبریده کرکدر
وشول رادعلره مراجعت لازمدرکه تلطیف وتفتیح اولنه بعده
رادعات منضجات ویرلیه تجنکه انتهایه ایریشه تحلیل واجبدر
وقوابضدن خالی اولمامق کرکدر تاکیم قوت کثرت تحلیل ایله زایل
اولمیوب ماده منحجر اولمیه زیرا لطیف اولان تحلیل اولمغله ماده
منحجر اولور وکثیفی قالور اما ورم حارک محدبنده اولورسه اسهالدن

حذر لازمدر انکیچون که ورم عام اولمیه البته افراط اسهال
قوتی حل ایدر وضعیف قلور توسطیین الا مدین رعایت اولنمق
کرکدر ورم کبد محدبده اولدقده ادرار بوله سعی لازمدر وبذردات
ثلاثه ایله یعنی دوکوب ستن جیقروب اچور مکله تغذیه اولنه خصوصا
هندبا تخمنک صویله وماء هندبا ایله سکنجبین بذوری قتی
مشبارکدر ونافعدر علاء الدین منصور کتابنده ورم محدب
حقنده ایدرکه بذر هندبا وبذر لسان الطیخ وبذر کشوث هربرندن
اوچ درهم طباشیر برمثقال راوند بر درهم لک مغسول
بر درهم صمغ عربی بر درهم جلبه بی دق وسحق ایدوب عصاره
هندبا ایله قرصلر ایدوب کونده بو قرصدن برمثقال بیمک نافعدر
مسیحی ایدر ابتداء ورمده هندباء طری برآوج ورق کل بنفشه
وصندلین ووورق کاکونج برآوج قوربغه تخمی کذلک دق وسحق
ایدوب بستان افروز صوینه ایله وکلابله یوغوروب ضماد
ایلمک نافعدر اما ورم صفراویده علامت شدت حما وعطش
وقلق وسرعت نبض در ونارنیت قاروره دقی واسهال مراری
انک شانندندر علاجی هرصباح بذر هندبا وبنفشه وبنلوفر وترنجبین
ایله جلاب ایدوب اچمک وطبیعتی مطبوخ فاکهه ایله تلیین
ایلمک کرکدر یاخود نقوع فواکه اچوره لر هلیله وشیرخشک
وترنجبین وبذر لسان الطیخ خیارکه مدقوق اولوب سنی النمش اولا بویره
جمع ایدوب اچوره لر غداسی ارپه صویله خشخاش شرابیدر
اکر ورم بلغمی اولورسه علامتی قلت عطش وحماء غیر حاده ودراز
بلغمی وبیاض قاروره در وورم حس اولنمقدر اکر وجعی افراطله
دکل ایسه حقنه نرم ایله طبیعتی تلیین ایدوب بو مطبوخی ویره لر

مثلا سنا مکی بش درهم رازیانه وانیسون اوچر درهم شکر اون
درهم جمله‌یی قینادوب بش مثقال معجون خیارشنبه قاتوب
قراجه کوره ایچوره‌لر بعد التنقیه اطریفیل وکابشکر وجوارشات
مقویهٔ معدیه استعمال ایتدوره‌لر اکر ورم سوداوی ایسه وقت
اولور که کبد وطحال میاننده شده واسطه اولور علامتی صلابت
کبد وعطش ویبوست اولور ودلی زیاده قوری اولور علاجی هرکون بو جلابی
ایچمکدر بذر هندبا ورازیانه وکرفس لسان ثور قینادوب سکر ایله
امتزاج ویروب عمل اولنه لعوق لسان ثور وشراب لسان ثور دخی
نافعدر غدا ایسه زیرباج ییمک کافیدر نهایت طبیعتی تلیین
اقتضا ایدرسه افیتمون ایله ده‌لر معجون نجاح دخی موافقدر تنقیه‌دن
صکره سرکنجبین بذوری وعنصلی وماء الاصول وقرص امبرباریس
وقرص کبر تناول ایلمک کذلک موافقدر اکر ورم کبد ضربه‌دن و
سقطه‌دن اولورسه مقشر نخود وراوند اکیشر درهم مومیا بر درهم
روغن بنفشه ایله ازلیوب طلا اولنمق نافعدر فی الجمله ابتداده ورم
کبده سکنجبین ساذج ویا بذوری ویرمک کرکدر اکر ورم حدباده ایسه
قرص امبرباریس ویا قرص ورد ویا شراب دیناری وسکنجبین ایله
حلیب بذر بقله وبذر قثا وبذر هندبا وبذر خیار مستحلب ایدوب
سکنجبین اوزره سوزوب معا ویریله ویاخود نقوع امبرباریس ایله
حب رمان وتمر هندی وارک ونیلوفر وبذر هندبا مستحلب
ایدوب ویریله یا نقوع ایله بذر قثا وسکر وشراب نیلوفر ویریله
اکر تبریده احتیاج وار ایسه کافوردن بر قیراط بو مذکوراته معا
خلط ایدوب ایچوریله وضماد اولنه اما شدت حرارت اولمایینجه
کافوره مراجعت اولنمیه اما تزید ورمده ماء هندبا وماء رازیانج

ویا ماء کرفس ایچوریله نافعدر فاما انحطاط ورمده ماء رازیانج
ایچنه زرورد وامبرباریس ویا قرص امبرباریس ایله شراب سکنجبین
ویریله اغذیه‌دن اریه صوبی وشکر وهندبا بوارنیسی که بادام
یاغیله بر مقدار سرکه قاتوب ویریله یاخود حب رمان مذکوره‌یی
وزیرباج ویریله ادویهٔ موضعیه‌دن که ضماد اولنه جقدر صندل وزرورد
وسویق شعیر وجزئی سرکه وکلاب بریره خلط ومزج ایدوب
اوریله وقت تزیدده ضمادلره افسنتین وزعفران ضم اولنه انتهاده
صندل ترک اولنه الحق زعفران وافسنتین وعود قرنفل صوینه
ایله تخمیر ایدوب استعمال قلنه صاحب موجع ایدر اسهال لازم
اولدقده خیارشنبه ایله بادام یاغی ذکر ایلدوکمز مغلالر ایله ویریله
اوبله علاج اولمز کافیدر اما سددی ایدر وغیری شراح مطبوخ
بسفایج وزهر بنفشه وتمر هندی وغاریقون وبذر قثا وبذر هندبا
وافسنتین بربره قیناتوب اوزرینه یا ترنجبین ویا شیرخشک
وراوند تعبیه ایدوب ویرمک قدر مسهل ولین اولمز دیمشلردر
جمله‌سی اطباء‌نک هلیلج ایله سقمونیایی نهی ایلمشلردر اکر ادرار اراده اولنورسه
بذر قثا وبذر خیار وبذر بطیخ مذکوره ایله مستحلب اولنوب ویرمک
کافیدر اما ورم بارد که علاجی ملطفات ومنضجات ومحللاتدر
نهایت قوابضدن ابتداده قوتی حفظ ایده شربتلره وضمادلره
سنبل وفوه ولک واسارون وزعفران خلط ایده حبوب قسمندن
حب ایارج ومطبوخ عصفور وبسفایج هربرندن دورت درهم
افتیمون وافسنتین وعرق سوس وخطمی وپرسیاوشان هربرندن
دورت درهم بذر قثا وبذر هندبا وامبرباریس وبذر کرفس
هربرندن ایکی درهم حب ایارج ایله معا بربره طبخ اولنوب اوج

درهم خیارشنبه اوزره یکرمی درهم شکر وچوق درهم بادام یاغی
وراوندقاتوب بومطبوخدن کفایت مقداری مزاجه کوره ویره لر
اورام کبده متعلق نیچه سفوف ومعاجین واشربه وضمادات
بیان ایلدک وهر بری نه محلده استعمال اولنور بز آنی اقرابادینده
تفصیل ایتمشزدر مراجعت اولنه **باب ثامن سوء قنیه** ١٥٦
بیانندهدر وقتا که کبده ضعف مستولی اوله بهر حال مقدمه
استسقادر اکا سوء القنیه دیرلر سببی ضعف کبد وکبدک مزاجنک
یرامازلغیدر بونک صاحبنک لونی صاری وآق اولور ویوزی واطرافی
والی وایاغی شیشر خصوصا کوز قپاقلری شیشن اولور وبدنک
کلیسی خمیر کبی اولور بارمق ایله باصلسه چقور اولور بونک صاحبنه
قان قورولدامق وریح چوق واقع اولور ودیش اتلرنده سولجیلر
اولور بوکا بادی تنصا عدایدن بخارک فسادیدر **العلاج**
تقلیل غذا واغذیۀ غلیظه دن اجتناب قلمقدر وامبرباریس ایله
بشمش نخود آبه دارچینی قاتوب کاه وبیکاه زیرباجه یدیرمکدر
وسوء مزاجده سبق ایدن تدبیر ایله تقویت کبد قلمقدر بو بابده اسهال
جایز دکلدر زیرا مقدمۀ استسقادر واصلنده سوء القنیه نک
علاجی استسقا علاجنک خفیفیدر **باب تاسع استسقا بیانندهدر** ١٥٦
مقدمه عقبنجه اولور استسقا بر مرضدر که ماده بارده در اعضانک
اوزناسنه کیرر واعضا زیاده اولور قالقر یاخود اعضاء ظاهره نک
کلیسی ویا مواضع تدبیر غذا یعنی معده وکبد وامعا شیشر وقالقر
ویاخود قارن دریسی ایله بارغ اورتاسنه اول ماده داخل اولور
ایمدی استسقانک انواعی اوچدر غایت بد اولانی زقید راندر که
لحمیدر بو ایکیسندن طبلیدر ایمدی لحمی اولدر که جمیع اعضایه ایرشش

اوله بونک سببی ضعف جکر وبرودت مزاجدر کاه اولور که برودت
استفراغ کثیرهدن اولور مثلا بواسیردن وحیضدن بر مرتبه قان آقه
که افراطله اولا عارض اولور یاخود عقیب ریاضتده صوق صو
ایچمکدن اولور بو معنا حمامده ودوشکده حرارت ایچنده
ایچلدکده دخی عارض اولور یا سبب ضعف طحالدن اولور که جذب
سودایه قادر اولمز سودا کبدده قالور وانک مزاجی کبدی دخی
بارد قیلور بو حالله ماساریقا بولدوغی سودای موذیی بدنه تقسیم
ایدر یا ضعف معدهدن اولور که هضم تامه قادر اولمز لوکره کیلوس
خام کبدهوارر وکبد دخی نضجندن عاجز اولور اعضانی جذب
ایدر چونکه کیلوس خامدر جزئیدن اولمز بو مرض واقع اولور **علامتی**
بیاضی لون وخضرت لون وانتفاخ بدن وبیاضی قاروره ورقت
قاروره در **العلاج** بذر هندبا ورازیانه هر بر ندن ایکیشر درهم
هندبا کوکی ورازیانه کوکی هر بر ندن اوچر درهم نبات شکری
اون درهم قیناد وب وجلاب ایدوب ایچه لر وغدا زیرباج
وکلکاک وکوکرجین یاوریسی وسرچه لر بشوروب اوزرینه دارچینی
اکوب یدوره لر اما غایتله آز یدوره لر هر نه قدر آجلغه وصوسزلغه
صبر ایدرسه اول قدر نافعدر واچی صو لی حمامه وقپلوجه که کبریتی
اوله کیره لر نافعدر اکر حمامه کیروب صو وکنزا ایسه تمام درلیوب
چقرسه انفعدر قزمش قم ایچنده کوملوب یاتمق وارقه سی
اتی نشته طوتوب اوتورمق فایده ایدر بو مرضده هر نه قدر ادرار
بوله اهتمام ایدرسه فایده در جمله دن سرکنجبین بذوری وقرص
امبرباریس وکمادریوس وانیسون وجعده ورازیانه وبذر کرفس
وسنبل وسلیخه بریرده دق اولنوب قارنه سوره لر اکر طبیعتی

قبض اولورسه حب ايارج ايله معجون خيارشنبه ايله تليين ايده لر
اكر بو علت ضعف معده وبرودت معده دن اولمش ايسه
قي ايتدروب كلنكبين وانيسون يدوره لر وحب اصطمخيقون ايله
تليين ايده لر بعده معجون كركم ويره لر ابن سرافيون ادرار
بولده معناى كثيره نقل ايلر اكر ادرار بول ميسر اولورسه وحقنه
طوتمش اكمك اچيلورسه استسقاى لحمي يه بو قدر علاج برمحلده
بولونمز انكا اعانت كركدر ديرا اما استسقاى دقي اولدركه مابين
ميان صفاق وثرب وياحشا ايله ثرب بيننه داخل اولوب
اندن حادث اولا استسقالرده بو بدن بد منظر وبد هيئت
استسقا بو قدركه آدمي طرفه شكله قورتغوذ بابته علامتي ثقل
وقارن بيومك ودري قبرمق وال ايله قارننه اورولسه
طلم آوازي كبي كم اوتمكدر واغزي صاليار ايله طولمقدر
علاجي هركون بذر هندبا وبذر رازيانه واصل هندبا وكل
انكبين قياروب جلاب ايدوب اچمكدر اكر حرارت
مزاج غالب ايسه سكنجبين بذوري هندبا صويله ازوب
استعمال ايده لر وطبيعتي آب شاهتره ايله مطبوخ هليله
بربرده معا تليين ايده لر وبو حبدن ويره لر صفتي بودر
افسنتين وغافث وانيسون ومصطكي وسقمونيا هر بردن بر
درهم لك مغسول وعود بلسان هر بردن ايكيشر درهم
دق وسحق ايدوب آب رازيانه ايله يوغوروب حبلر ايده لر
لازم اولدقده ايكي مثقال شربتدر عمل ايده لر وبورهٔ ارمني
وبيخ سوسن وقردمانا وسورنجان هر بردن اوچر درهم بذر كرفس
بذري درهم آهو خصيه سي التي درهم ادويه اوني وصمغ بخيه التمشر

درهم حبلري بريرده عصارهٔ رازيانه وهندبا ايله خمير ايدوب
قارننه سوره لر بعضيلرات ايله دري مابيني ياروب صويني
ماصوره صوقوب آقيدرلر اما خطر عظيمدر فاما استسقاء طبلي
اولدر كه رياح غليظه دن صفاق وثرب ياخود ثرب ايله امعا
بيننده واقع اولمش اولا سببي يا حرارت كبددن ياخود برودت
ورطوبت معده دن اولور چونكه معده هضمدن عاجز اولا
كيلوس خام جكره كيدر جكر دخي انك هضمنه مشغول اولور بو
ماده دن رياح وابخرهٔ وافره حاصل اولور بو معنا استسقاى
طبلي يه مؤدي اولور علامتي قارن بيومك اولوب كوبكي چيقمقدر
وثقل اولمقدر اكر الن بر آدم بو مرض صاحبينك قارننه
اورسه طبل كبي آواز ويرر بونك علاجي هركون بذر هندبا
وانيسون واصل رازيانه واصل هندبا وكلنكبين دن جلاب
ايدوب اچمكدر غذاسي نخود آب ومغز بادام وفلفل وكمون
وكراويا ونخوده در وروغن يابونج وروغن سذاب سورمكدر
يعني قارننه طلا ايلمكدر وطوراق اوستنه وما دالا صول وكرفس
كوهي ورازيانه وانيسون ووقو وزيرهٔ كرماني ونخوده وقطر
اسليوه هر بردن اوچر درهم اصل رازيانه اون درهم
اصل كرفس بش درهم واصل كبر اون درهم اصل اذخر فقاح
اذخر ايكيشر درهم مويز طايفي يكرمي درهم بو جمله يي ممكن اولدوغي
اوزره دق ايدوب ودورت رطل ما ايله ايكي رطل قالنجه قيناروب
سوزوب بعده بر رطل عسل ايله قوامه كتوروب كونده اون
مثقالدن يوز مثقاله وارنجه نيجه كون مداومت ايده لر باذن الله مرض
زايل اولور وبو معالجه دن غافل اولمامق كرك صفتي بودر بذر كرفس

ورازیانه وانیسون واسارون وقسط وزراوند هر بریندن ایکیشر
درهم زیره کرمانی اوچ درهم سنبل وجعده بر بر درهم بوجمله‌یی
دوکوب کونده ایکیشر مثقال استعمال ایده‌لر یاخود بو مدقوقی
شکر ایله قارشدروب ییه‌لر اکر تلیین مراد اولنور ایسه بوندن
بش مثقالی بش مثقال خیارشنبر عسلی ایله قارشدروب اون
مثقال اولدقده اسیجق ماء اصول الهندبده حل ایدوب آج قارنه
ایچه‌لر چونکه مرض منحط اولا نضج ساکن اولور اولوقت بابونج وطوراق
اوتی وفودنج واکلیل الملک ومرزنجوش وکمون بر بریده سحق اولنوب
عصاره‌سی ایله یوغوروب قارنه سوره‌لر استسقانک بر نوع
دخی واردر که بونی طبیبلر قسمندندر اکا استسقاء جبن دیرلر علامتی
انتفاخ بطن وعظم بطندر نهایت بونده کوبک طشره خارج اولمز
قارن بیوک اولور کویا عورتلر حمله‌لری کبی اولور علاجی هر کون بذر
کشوث ورازیانه وکاسنی وطوراق اوتی ونبات بوجمله‌یی قیناتوب
جلاب اولوب ایچه‌له اکر تلیین طبیعت اقتضا ایدرسه بو مطبوخه
ایده سنا مکی یدی درهم طوراق اوتی بش درهم بذر هندبا
اوچ درهم شکر سرخ وترنجبین اون درهم مغز خیار اون بش درهم
هندبا صوینه الی درهم بوجمله‌یی قیناتوب فراجه کوره طبیعتی
تلیین ایده اکر استسقاده حما وعطش افراطله اولورسه زیاده حاذق اطبا
معالجه اولنمیه شمدیه دک نقل ایلدوکمز علاجلر مطلق وشمدیکی ذکر و
نقل ایده‌جکمز مشترک النفعدر جمله استسقانک علاجلری جوعه وعطشه
صبر ایدوب اتمک قسمنی ترک ایتمکدر اکر قادر اولمزسه غایت آز
کتکلی اتمکدن ییه اما اول دخی ترک ایتمش کرکدر و بالکلیه غلیظ غدالری
ترک ایده هریسه ومهلبی وباشش وباچه وهر لزج اولانی استعمال ایتمیه

واستسقادن

واستسقادن زیاده احتراز ایده وتحلیل ایدر ریاضتلره مشغول
اولا کیمه یتمک ودرلمک وکنشده اوتورمق بلکه قزمش تنورده
باشن طشره چقاروب اوتوره وصبر ایده ودکز قومنه کوملمک
دخی ایو علاجدر وحجاز ولایتلرینه هجرت ایتمک مستسقی یه انفع
اشیادر واشربه‌دن ذکر ایلدوکمز انواعدن غیری عصاره غافث
تریاق فاروق ایله نافعدر وهواء حجاز مجففدر وانده دوه‌لر سودی
بولنور خصوصا مصرده جمیز دیرلر بر میوه اولور استسقانک خاصة
علاجیدر ودیکری کونه دک نخود قدر تریاق فاروق یبوب ویاخود
قرص ورد یبوب اوزرینه شراب غافث یاخود عصاره غافث
ایچسه‌لر استسقادن خلاص اولورلر شیخ ابن سینا قانونده ایدر
عرب دوه‌لرینک سودی که اول دوه‌لر شیح وقیصوم اوتلادوغیچون
ایچلسه برنچه کون استسقادن خلاص اولور ابقراط ایدر که اصحاب
استسقادن بر جماعت دیار عربده دوه سودن ودوه کچی بوللرینی
ایچوب استسقادن خلاص بولدیلر صاحب موجز دیر که بر خاتون
استسقایه مبتلا اولدی اول قدر ازار بدیکه مبالغه‌دن نقلی قابل
دکل خلاص اولدی اما مالا یسعده ایدر که قرص ماذریون استسقایه
غیری علاج استمز فی الجمله مستسقینک مسهلاتی زراوند و ترنجبین در
بر درهمدن ایکی درهمه وارنجه صفراویده هلیلج اصفر وزراوند وافسنتین
هر برندن بچوق درهم بلغمیده غاریقون وترید هر برندن نصف
درهم ملح هندی ربع درهم سوداویده افتیمون وغاریقون
وهلیلج اسود واسطخودوس هر برندن نصف مثقال نهایت بو ادویه‌یه
ربع درهم مقل ازرق وربع درهم کثیرا ضم اولنمق کرکدر اکر اخلاط
کثیره‌نک اخراجنه احتیاج قوی ایسه قنقی نوع ایسه بر قاچ کره عمل

اولنه اما بادام یاغیله ذکر اولنان ادویه اولمق گرکدر وچوق لیمت
ویرلمک گرکدرکه زبون اولمیه مستسقی اولانلره ادرار بول لازم
اولدقده کرفس تخمی وانیسون ورازیانه وهندبا وخیار وقثا وقارپوز
تخمی وقرص ماذریون ایله ایده لر بونلرک غدالری فضولی قلیل
اولانلردر مثلا بلچ وسوکلن وکوکرجین یاورسی واکشی اش واکشی
انار اما بریان ایدوب بذروات حارّه ایله استعمال اولنه دارچینی
وفلفل وزنجبیل وزعفران وکشنیز کبیلر ایله استعمال ایده لر ادویهٔ
موضعیه که یقی اولاجقلردر کچی تخسی وصغر تخسی وبورق وسرکه وکبریت
ونطرون در واستسقاء لحمیده جمیع بدنی طلا ایده لر استسقاء زقیده
قارنه واستسقاء طبلیده اطرافی اوزره بولیقیدن اضعفدر طوز
وسرکه وسنبل استرلرسه بونی واسترلرسه ذکر ایلدوکمزی بو
منوال اوزره عمل ایده لر حکمانک چوق اسرارین کوردم اما بر غریب
سرّه ملاقی اولدمکه بر شخص اکا مایل اولمامش ایدی بر هندی حکیم
کوردم ولایت دمشقده هر نه نوع اولورسه استسقایه علاج ایدردی
چوق زاریلق ایلدم که تعلیم ایده ایتمدی آخر یوز غروش ویروب تعلم ایتدم
وبر نیجه مستسقی یه انکله معالجه ایلدم تخلف ایتمدی باذن الله تعالی مثلا
غداده وشرابده پرهیز اوزره اولوب اعتقاد الله اولمق مستسقی نک
لوازمندندر بویله اولسه بر وقیه مقداری اربه اونی وقیه دیوالطبت
اصطلاحنده اون ایکی درهمه دیرلر پاک ایدوب الکدن کچوروب
بعده ننکلکس دیدکلری دوانک تازه ایکن کسوب صوتی ایله خمیر مثال
اولونجه یوغوروب فلفل دانه لری قدر حبلر ایدوب کولکه ده قوریده لر
وبر ده گرزن قیلو میغه نک قبوغنی یاقوب کل ایدوب اوچ وزنی قدر
عسل ایله معجون ایده لر هر صباح بر دانه حبدن وفندق قدر معجوندن

یین کمسنه نک وجودنده استسقادن اثر قالمز وبوکا بر علاج بدل
١٥٩ اولمز باب عاشر امراض الامعا بیاننده در بغرسقلر انده الّتی در
برنیک آدی اثنی عشر در وبرنیک آدی صایم وبرنیک دقاق وبرنیک
اعور وبرنیک قولون وبرنیک مستقیم در امراض امعادن بری اسهالدر
بودخی ماکولاتدن اولور ویا ادویهٔ مسهله دن اولور که امعانک
قواسنی ضعیف ایده یاخود اغذیه دن اولور که لزوج ویلمشک وطمی
گریه اولا یاخود اشتهاسز اکلدن اولور یا نفاخ غدالردن اولور که یللر
تولید ایدوب معده نک اشتمالن منع ایده پس امدی اعضادن
اولان یا عضو معیندن اولور ویا غیر معیندن ظهور بولور مثلا دماغدن
اولاکه اندن نازل اولان غدای افساد ایده معده یه وامعایه دفع ایده
بویله اسهالک نوبتلری محفوظ اولور ونوم عقیبنجه اولور بر دخی اسهال
معده دن اولور اگر ضعف هاضمه مضمه قادر اولمزسه بویله اسهال
ثقل معده ایله اولور یاخود هاضمه نک فعلنک تشویشندن اولور
بویله اولدقده غدا فاسد اولور وطبیعت انی فاسداً دفع ایدر یا
ضعف ماسکه دن یاخود دافعه نک ضعفندن اولور یا جگردن ویاخود
ماساریقادن اولور اسهال معده ایله بونک فرقی معده نک فعلنک
استیفاسندن بیلنور زیرا فعلنی معده استیفا ایدر بو کره کیلوسندن
معده یه ضرر اولمز طبیب مجرّب قاتنده معده سنه ضعف اولان
ایله کبدنده ضعف اولانک تشخیصنده عسرت اولمز زیرا اسهال
معدی چوق اولور اما متصل اولمز ومعدینک اکثری قراقی گوندز وکبدینک
کیجه اولور بو کره کبدی ایله اسهال ماساریقا فرقی بودرکه یکبودک
لونی وبوی متغیر اولور ومعدینک خلط مندفعی کبدیدن کثیر اولمقدر
وقلیل الرائحه اولور ونجاست غیر مختلط اولور وکوبک یورفو بویله اد

اسهال کبدی یا هاضمه دندر که باطل اوله ویا ضعیف اوله وتشوش اولا
بویله که اولا اسهال کیلوسی خارج اولور کیموسی دکل سببی بطلان هضمه
یاخود هضمی زیاده جه خارج اولور ضعف یا هاضمه ایچون یا فاسد الهضم
خارج اولور تشویش هاضمه ایچون وعدم نضج اولمق بولده یا ماسکه دندر
اویله خارج اولور زیرا هضمی زیاده اولمش کیلوس کبده غدانک غنی
مدتی کبده قلیل اولور بو معنا یا جاذبه دندر که جذبه قادر اولدوغی قدر
جذب ایدر بویله که اولا خارج اولان کثیر اولور وکیلوسی اولور ایدی
اسهال کبدی یا ورمدن یا سدّه دن اولور زیرا غدا مجذوبی نفوذه
قادر اولمز بو کره امعایه رجوع ایدر بو قضیه مقرر اولیجق بوکا اسهال
ماساریقی مشارک اولور بو ایکینک فرقی مرض کبد ایله وعدم
علامتنه در زیرا ثقل کبدده اکثر و یان جانبنه امیلدر و کاه اولور که
ماساریقیده در ثقل ظاهر اولمز اگر سدّه و ورم اطرافده ایسه یا امعا
جانبنده ایسه اکا کیلوسدن ثقلت و یرلسنه واصل اولمز یاخود
اسهال جگرده طمراغی اچلدوغندن اولور یا طرک یارلدوغی ویاخود
کسلدوکی چون اولور یاخود جرم کبددن پاره شق اولدوغندن اولور
بو معنا ضربه ده وسقطه ده چوق اولور یا خلط حاددن اولور بو قسم اکا
البته قان چقر بویله ایکن التهاب وحدت وقوت عطشی زیاده
اولور یاخود اسهال کبدی مادّه فاسده دن اولور اول مادّه جگری
دفعه محتاج ایدر بونک **علامتی** ماده نک نوعی اسهالله چقمقدن
معلوم اولور مثلا چقن صاری صو ویا ایرین ویا خلط صفرادن محترق
اشیا اولور بو نوع کبددن لحمی پاره لر چقمغه مؤدّی اولور امعادن
اولان که سحجدن اولا انک سببی یا خلطدر که قازیجیدر اگر خارج اولان
لحم پاره اتشده اریمزسه کبددن چقمشدر اگر اول خلط صفرا ایسه

ایکی هفته ده قرحه اولور وقت اولور که قرحه بغرسقلری دلوب ثقل
قارنده جمع اولور گویا کورن مستسقی صانور بعده اولور اکثریا بونی موت
تقدّم ایدر قرحه نک اصلی بوغون بغرسقلرده اولاندر اخرتی صایم دیدکلری
بغرسقده اولاندر زیرا کثرت عروق اولدوغندن ماعدا جگره قریبدر
و مراره اکا چوق دوکیلور اما سودانک قرحه ایتمه سی فرق کونده در اگر هیچ
سوداوی قرحه ایله اولاقالندر و اسهال سوداوینک علامتی یر اوزرینه
وضع اولونسه قینامقدر بو حال ظاهر اولدقده فی الحال اولدورر اگر ابتدا
واقع اولسه حال صحتده بیله قرحه ایدر ایمدی امعادن هیچ قنغیسنده
در بلنمک لازم کلورسه موضع وجع و وجعک قوتیله معلوم اولور زیرا
اینجه بغرسقلرک اوجاعی شدید اولور و بر علامتی اسهالک قشریدر
اگر قشر بو رقیقه ایسه وجع اکثر در عکسی دخی بویله در اگر قرحه لر بدرایحه
دیرسه محل هیشدر کاه اولور که هیچ ادویه سهاله عقیبنده اولور یرامز
در بوندن خلاص آز اولور کاه اولور که اسهال معدی سحجه اولور بو نوع
اسهال امعاده قوت ماسکه نک ضعفندن اولور یاخود رطوبت
مزلقه دن اولور که رطوباتی زند ایدر شول فضلات که بدنده جمع اولمشدر
ترک ریاضتله جالبدر یا فضلاتی مسامدن دفع ایلریا حبس بواسیردر
که تحلیل اولمشدر یا قطع عضو رعافه معتاد در یا اطراف عروقده سدّه لر
اولدوغندندر نفوذ اتمز و جگردن اعضایه غدا اولمز پس طبیعت آنی
دفع ایدر اسهال اولور اسهال بدنیدن بعضی بحرانیدر علامتی امتلا ایله
قوت واقعه نک قوتندن معلوم اولور و عقبنجه خفت کلور بو انواعک
کلیتنک قطعی خطادر اسهال بدنیدن بعضی اعضانک ذوبانندن
اولور بونک حدوثی التهابله و حمای دق ایله و خارج اولانک بدرایحه سیله
واختلاف الوانله معلوم اولور و عضوده آفات علامتنک عدمیله در که

اسهال ایجاب ایدر ایچون اریبن اعضا اسهالده یاغلی ولحمی اشکال او
وغلیظ وجوب خارج اولسه مثلا قزلات چیقمق کبی نهایت بوجربلی
اولمز ایچون اسهال خلط حادک ذوبانندن اولا حدیدی ومائی اولور اسهال
بدنیدن پری دخی اخلاط فاسده دن اولور که طبیعت انی مکروه کورب
دفع ایدر بو قسمک خروجنده الوان کثیره و راحت واردر اما شول اسهال
که عضو غیر معیننْدن اولور آز اولور که قانلو صو اولور ورم دیشلدوکچون
قنقی عضوده اولورسه اولسون حتی کوکسدن بیله اولور بو معنا تقدم
ورم علامتندیدر العلاج مقبّضات اولا سفرجل وغیره مقویات
بذروات مخمصه کبیدر ایدی اسهال منقبضاتله و مقویاتله منع اولونمق
لازمدر و موادّ غلظت ویرنی استعمال ایلمک کرکدر و وقت اولور که مجدد انا
محتاج اولور وکاه اولور که اسهال طرف آخره منع اولنور بو معنا
اوراریله اولوریقی یا درلتمک ایله یا اعضاء غالبه یه شیشه لر یاپشدرمق
ایله اولور شول اسهالکه متناولات سببی ایله اولا انک سببی منع اولنه
واثری علاج اولنه بیز تخمه و فساد هضمده بیان ایلدوکمز بوکا نافع
علاجلردر شول اسهالکه اعضادن اولوب سوء مزاجدن اولا ضدّی
تعدیل ایلمک کرکدر شول اسهالکه طرلاغوزی یا پرلتوب یا کسلکدن یاخود
قرحه لردن اولور یاخود فاسد اغذیه دن یا جکرده ماساریقاده ویا بدنده
وشدّه لردن ویا نزله لردن ویا قوت هاضمه نک و ماسکه نک ضعفلرندن
اولا انک علاجنده طبیب حاذق اولان مقبّضات صرفه دن حذر
ایتمک کرکدر زیرا کیم بلور اسهال سددی یاورمی اولا وجکر اوزره
اول ادویه یی وضع ایلمکه تدبیری زیاده اولا زیرا بو وضع جکر موادنک
تعفننه سبب اولور بو حینده شراب سفرجل کبی نسنه اولمز زیرا بونک
قبضنده تفتیحی دخی واردر خصوصا هندبا صوینده اصلانمش حب

الرمان

الرمان و زرورد و سفوف مقلیاتا نافعدر وقتا ماء هندبا یا کرفس
وماء رازیانج بریرده خلط اولنوب ویرلمک لطیفدر اما حرارت
وعطش زیاده اولمامق کرکدر وشول دوالرکه اسهالی حبس ایدر
مازو ورد و طباشیر مومیا و کل کلنار وصمغ و طین ارمنی وطراثیث
وطباشیر که بریان اولمش اولا و مرسین یمیشی و بلغن یمیشی و کافور و حب
الرمان ولحیة التیس عصاره سی و بذر قطونا و بذر ریحان و بذر مرو بذر
لسان الحمل و کمون و انیسون بریان اولمش کرکدر دخی قابض یمشلردن
الما و آلوج و امرود و ایوا و خرما و اغاج قاونی بونلارک زبلری و تمرلری
نافعلردر کاه بو دوالر ایچمکله و یمکله وضماد قلمغله اقرابادینده یازیلان
قواعد اوزره استعمال اولنه ایچون اسهالله سحج اولسه مغریات
اوزره بریان اولمش تخملر کبی و طین ارمنی کبی و مرکباتدن قرص طباشیر
کافوری و حماضی وسفوف طین فایده ایدر سحجه و کوبک یورمغه حب
الرمان و ذکر ایلدوکمز مفید اشیادر زلقینک ادویه سی شدید
القبض کرکدر رب آلتوس و رب سفرجل و سماق و سفوف حب
الرمان کبی خصوصا مازو و سماق و انار قبوغی هر بریندن نصف درهم
سحق اولنوب یمرده آغی ایله خمیر مثال یوغوروب اکشی انارک
ایچنه قویوب بریان اولنجه صبر اولنه بعده سحق اولنوب استعمال
اولنه مسیحی دیر که تجربه ایلدک اسهال دایم ایچون دوه قوشی قورسغی
ویا یمرده سی قابوغینی رکیلنوب ایکی درهمین رب سفرجل یا دت امبر
بارس ایله استعمال اولنه مرسین صویی و ایوا صویی کل یاغنده
قینادوب هوایه کیدوب یاغ باقی قاله برکتان بزین بو دهن ایله
معده یه و امعایه قومق ایو علاجدر اکر بو یاغه بر مقدار سنبل و اقاقیا
دخی ضم اولونسه دخی لطیف اولور رطوبت قرلقه نک استفراغنه

هلیلج کبی اولمز زیرا عقبنده قبضی وار در مزاجه وحمتله کوره ویریلیه
سچ اولانده اکشیلردن اکثار اولونمیه خصوصا زیاده اکشی اولسه سماق
کبی اسهال کبدی ومعدی وبدنی نک تدبیری مشترکدر یا خصوص
حرارتدن یا خلط حاددن اولا وعطش دخی اولا قاورلمش تمراوت
تخمی مستحلب اولوب شراب اصول یا شراب تفاح یا اکیسی معا ویریلیه
یاخود شراب رمان ویا شراب ریباس دخی علادر اکر کوبکی دخی یورسه
بذر قطونا قاوروب کل یاغیله کوبکنه سوره لر وبذر قطونایی یالکز
ذکر اولنان اشربه ایله که بذر قطونا کل یاغیله قاورلمش اولا ویرلیورسه
دخی خوبدر جمله دن حب رمان اون درهم صندل وزرورد وامیر
بارس ومرسین بلمیشی هر بریندن دورت درهم اسی صوده اصلادوب
یالسان الحمل یا هندبا صویی اوله بعده سوزوب اول صوایله قاورلمش
تمراوت مستحلب ایدوب ایچوره لر یا الما وایوا شرابیله جزئی
طباشیر وبر مقدار کافور دخی ازوب وقاتوب ویره لر یاخود قرص
کافور ایله شراب تفاح ازوب ویره لر وامعایی کل وصندل وزر
ورد ایله یا سفرجل یا ماء آس ایله بربری اصلادوب تبرید ایده لر
یعنی بری بو مذکور میاه ایله امعا اوزرینه قویالر اکر بو مذکوراته بر جزئی
سنبل وزعفران دخی ضم اولنوب ضماد اولنورسه زیاده فایده سی
وار در بو کونلرده غدا شراب تفاحله ویا شراب صندل وقاورلمش
ارپه اونینک سویقیدر ویاخود قاورلمش ارپه صویدر بلکه
واجب اولان ارپه نک صویدر شراب تفاحله وفرفره حب رمان ایله
استعمال ایلمک کرکدر ضروری اولورسه قورق صویله بشمش بلج شوربا سید
ویا مدقوق حب رماندر قاورلمش سماق وقبوغی چیقمش ارپه ویا قاورلمش
خشخاش که دق ایله امتزاج بوله واستعمال اولنه اکر قوت ضعیف اولوب

نوعا مزاج معتدل ایسه وخلط منشد فعک کیفیتی صالح ایسه قوابض
قویه دن مرسین شرابی وایوا شرابی استعمال اولنه شول اسهال که
برددن اولا شراب آس یاخود جوارش سفرجل وسفوف مقلیا
ویلغن بلمیشی وسماق وکمون وانیسون که قاورلمش اولا واقاقیا ومرسین
بلمشی وقاورلمش کونک نا وقدر یار ویشلر صوین مص ایدوب امک ایله
تسکین عطش مبالغه ذر اکر اسهال حاد ایسه بارد غدالر اعلادر خصوصا
بلج قاورمه لری زرورد وقوری کشنیز ایله مبزر اولا ویا سماق وکمون مخمض
ایله بشورلمش اولا وقورق صویی قونله کرک بلج کرک غیری شوربالر
ومقلو اسهاله چندان مناسب دکلدر نهایت عطشدن خوف ایدن
شوربالر مبزر اولوب وریله دیدک وقابض تخملر دیدوکمز انیسون وقوری
کشنیز وکمون وسعتر ذر اما کوکرجین یاورلرینی قابض تخملر ایله برلرسه هوا مقدار
اسکی پنیرک طوزین محکم غسل ایدوب بریان قلنه قدنصکره دوکوب
بر درهمدن ایکی درهمه وارنجه قابض ربلر وقابض عصاره لر ایله ویریلیه
فایده ایدر ووجعی دفع ایدر اکر پنیرک مضرتی که عطشدر بریان اولنمش
طباشیر ایله وتمراوت تخمی ایله عصاره سی ایله تدبیر ایدوب عطش علاج
اولنورسه بونک فوقنده علاج اولمز قیماغی آلنمش وسوزلمش اکشی
یوغوردایرانی بشورلمش اولا برنج کره قزمش دموری ایچنه صوقوب
زهرین الوب ایچوره لر اما حماسی وار ایسه بو علاجی ایتمیه لر یوغورت
ضرر در اکر مسهولده وینضنده قوت ملاحظه اولنورسه خوش والا
غدا ویرمکله قوتی ونبضی زیاده اولمسه قوت جهتندن علاج ایتمک
کرکدر اکر اسهال بحران سببندن ایسه طوقنمق کرکدر موجب ضعف
اولورسه اسهال بخشنده اقرابادینده اول قدر معالجات وضع ایلدک که
سایر کتبده اولمدوغندن ماعدا متاخرین دخی بیان ایتمشلردر هر نوعی برحاذق

كمسنك تجربه سي اولدوغندن بغيري بو فقير علاج ايلدكم مرضايه وبنجه نوعن
خوف ايدردم كه تجربه ايدم آخر مصرده سلطان محمد قلاون بيمارخانه سنده
رئيس اطبا ايكن شبهه مى حل ايلدم هر دفعه مرض بيان ايلدكجه تراكيب
ادويه بيان اولونمق عير اولمغين تدبيرى اقرابادينه حصر ايلدك باب
حادي عشر سحج وقروح الامعا بياننده در ايدى بغرسق صيرلمق وبغرسقلرده ١٦٣
جراحتلر اولمق اسهاله اولور اسباب وعلاماتنه ونوعا معالجاتنه
متعلق كلام اسهال بيان اولنديغنده سبق ايلمشدي في الجمله سرشت
الجنه دموسويدروب ماينتن الوب صمغ عربي ونشسته وقاورلمش
طباشير خلط ايدوب الجورمك ابو علا جدر لعوق خشخاش وشراب
الجبار وشراب تفاحله شراب مرسين قطعا نافعدر بو مجربدر ه صاحب
موجز ايدر قاورلمش اريه ويولمش برنج وقاورلمش صورت طروسي
وسكر لو براغي وخشخاش قبوغي وجلنار وزرورد وخطمه ومرسين
يمشي وبراغي بشوروب وسوزوب بشمش يرده صارو سيله خلط ومزج
ايدوب بعده كل ياغي وكجي نك بوكرك ياغي وقاورلمش صمغ عربي
ونشسته ودم الاخوين وكهربا ومرجان كوكى بررورهم جمله يي قاعده
مقننه اوزره اصلاح ايدوب قدر كفايه احتقان اولنه غايتله مبارك
حقنه در ابن ماسويه سحج واسهال دم ايجون كل سرخ وبدر حماض كه قاورلمش
اولا اوچ درهم الوب ينه قاورلمش صمغ عربي وكثيرا ونشسته دن برر
بچوق درهم جمله يي دق وسحق ايدوب كره لعاب بذرقطونا ايله قرص اولونه
ذكر ايلدوكمز اشربه دن برى ايله استعمال اولنه نافعدر زيرا بغرسقده
ورم وار ايسه بذرقطونا ولحم شاهسفرم ولحم لسان الحمل برابر ايدوب
جمله يي قيناد وب سكر ايله لعوق ايدرلر لانظير دروشافي وكافيدر
بونك دخي كلياتي اقرابادينده بيان اولنمشدر باب ثاني عشر مغص بياننده در ١٦٢

فتحتين ياخود غينك سكونيله وجع خفيفدر كه اكثريا اينجه بغرسقلرده
اولور سببي ياريح محتبسدر وياخود فضول صفراويه در ويا بلغم مالحدر كه امعايي
قازيجيدر ياخود سوداء غليظدر كه امعايه يابشمشدر ويا قرحه در ياورمدر
بونلر اولمزسه قوردلردر كه اضطراب ويرر بو سببلر كه ذكر ايلدك
ورم كبدكبي مغص ويرر ايجاب ايدر وكاه بونك سببي بدنك كلي سنده
اولور كاه اولور كه غدادن اولور وقت اولور كه حاره دن اولور واكر بول
اقل اولوب علامت آفت اولمسه دماغده دخي آفت حس اولونمسه
بو بله ايكن ينه مغص اولسه اسهال اولمق مقرردر اكر مغص مشتد اولمسه
قولنجه شبيه اولور وقولنج علاجيله علاج اولنور زيرا مغص ايله قولنج بينده
مناسبت واردر مثلا وجع معدي كه خفيف اولا مغصدر اكر قوي اولورسه
قولنجدر بونلرك ما بينده عموم وخصوص واردر باب ثالث عشر قولنج ١٦٢
بياننده در بو بر مرضدر كه برازك خروجنه مانعدر بو جهتله وجع عظيم پيدا اولور
وقولنجك وجعي كليه نك وجعنه مشابهدر ايكي فرقي وجع كليه بر موضعدن
تجاوز ايلمز قولنج بونك عكسيدر اكر قولنج بلغمي وغليظ اولا ثقل ايله مختلط اولور
علامتي شدت وجع وسقوط اشتها وتقدم تخمه در وقولنج ظهورندن اول
براز ايله بلغم لزج خارج اولمقدر علاجي شير خشك ورازيانه وانيسون
وبذر كرفس وكلنكبين تناول ايلمكدر اكر جوارش سفرجل ايله تليين طبيعت
اولنورسه موافقدر وياخود حب ايارج فيقرا وتربد بر درهم شحم حنظل
ونمك هندي بر قيراط مقل ازرق ايكي دانك جمله يي سحق ايدوب كره
لعاب بذرقطونا ايله حب ايدرلر وفراجه كوره استعمال ايدرلر اما علاء
الدين منصور ايدر بو حقنه جمله دن اعلادر تركيبي بودر سنا ايدي درهم
انجيراون دانه عناب وسبستان يكرمشر دانه خسك وطوراق اوتي اون
درهم بابونج واكليل الملك وسذاب برر اوچ چوكندر كذلك

شیر روغن و هندبا اوزر درهم بوره کجی درهم قرمزی شکر یکرمی درهم جمله سنی
قیناد وب عادت اوزره حقنه ایده لر گاه اولور که قولنج قولوندن اولور
بوندن چوق واقع اولور که آدم اولور و وقتا اولور که قولنج شدّه دن اولور
وقت اولور که شدّه ریحدن اولور بونک سببی معانک تجویفندن ریح
غلیظ اولوب امعاینی شدّ ایدر بو قسمک علامتی خفقان و انتقال وجع ایله
در قرنک بعض یری یومرلنمق ایله گلر دکه خفت بولور و اکثر قولنج ریحدن و ثقلدن
اولور و تولدینه باعث اولان الما و امرود و ایوا و آلوچ و فستق و خیار و برنج و اوزوم
یمکدر و گذلک صوقلی شراب و یمیش اوزره صو ایچمک و حرکتدن صکره جماع
ایتمک قولنجه سببدر گاه اولور که شدّه صفرادن اولور بو قسم نادر در وقت
اولور که قولنج بغرسق طولشمقدن اولور ابدی قولنجک انواعنک علامتی
اشتها قلیل اولمقدر خصوصا حلویاته و یا غلویه زیاده نفرت ایلمکدر
و غثیان و تهوع چوق اولمقدر و غایط محتبس اولمقدر مغص اولدقده
هضم ظاهر اولور قولنجده عکسیدر و وجع ظهر و ساقین لازمهٔ قولنجدر و عطش
مشتد اولدوغی ماساریقانک اغزلری طولدوغیدر که ایچدکی صو جگره
واصل اولمز و ایچمک ایله دخی قانع اولمز ابدی قولنج انواعنک علاجی
حقنه ایله بدأ ایدوب بعده سایر معالجاته شروع اولنه اما لازم اولان اول
حقنهٔ لینه ایله بدأ ایدوب بعده حقنهٔ حادّه ایله ایده لر وقت اولور که
شدّهٔ امعا جهتندن حقنه عقیبنده وجع ظاهر اولور اما خوف اولنمامق
گرکدر همان علاجی ینه حقنهٔ لینه ایلمکدر گاه اولور که جوارش سفرجلی مسهل
و یا جوارش تمری ویرمکله ساکن اولور اما قولنج قی ایله اولورسه بعد الحقنه جوارش
سفرجلی فایده ایدر اما جوارش ویرلدکده عقیبنده سنا و بسفایج و اذخر
و چگردکی چقمش قوری اوزوم هر برندن التی درهم پرسیاوشان و عرق
و عرق سوس و رازیانه و کرفس تخمی هر برندن اوچر درهم جمله‌لی قیناد وب

ایرا

جوزنی سکر قاتوب مغلاب ایدوب ویره لر یا اولمزسه مصطکی و یا
معجون تنقیه کفایت ایدر ویروب اوزرینه اسی صو ایچوره لر اگر
قولنج ریحی ایسه علامتی احتباس ریح و تقدم نفخ و قراقر و استیا نفاخ
اکل ایلدکجه وجع شدید زیاده اولمقدر علاجی بعد الحقنه انیسون و نخود
و رازیانه و کلنکبین قیناد وب جلاب ایدوب جوارش سفرجلی مسهل یمکدر
و یا خود بذر کرفس و انیسون و نانخواه هر برندن بر درهم جند بیدستر
بر دانق دق و سحق ایدوب عصارهٔ رازیانه و یا آب رازیانه ایله حب
ایدوب بر مثقال یدیرمکدر بو محلده ابن سینا افیون خطمه و بورهٔ ارمنی
اکیشر درهم شحم حنظل بر درهم سقمونیا بچوق درهم سکر فانید قوامه
گتوروب اجزالرینی مسحوقاً خلط ایدوب شافلر ایلیوب کوتورمک نافعدر
دیمشدر مسیحینک بو شافی دخی مبارکدر تجربه اولنمشدر صفراودی و بوره
و شحم حنظل و خطمه اوچر درهم سکبینج ریحی درهم مقل ازرق بر درهم
قاعده اوزره شافلر ایدوب استعمال ایده لر جالینوس روغن سذاب ایله
قارنی یاغلامق نافعدر دیر اما بختیشوع طبیب بر مبارک دهن بیان
ایلمشدر صفتی بودر ورق سذاب و کرنب و بذر کرفس و سذاب
یابس بری جمله سی برابر مدقوقاً یکرمی وزنلری قدر صو ایله قیناد وب
بعده سوزوب بو صویه ضعف اجزا وزنجه شیر روغن قاتوب
تکرار صو هوایه منقلب اولنجه قیناد وب یاغی آلالر بو یاغدن
قولنج ریحی اربابنک قارنلرینه طلا ایده لر موجز صاحبی سذاب
و اکلیل الملک و بابونج و کرفس تخمی و رازیانه تخمی و عصفور تخمی
و قنطریون و ملح هندی کفایت قدر شیر روغن و سکر احمر ایله حقنه
اولونسه بوندن ایو علاج اولمز در اسباب علامات صاحبی ایدر
تریاق کبیر و تریاق اربعه و برشعثا و افاویا بونلردن قنغی اولورسه جعک

شد تنده مقدار کفایه ویرمک نافعدر نفعی موجز شرحنده ایدر
کمون و انیسون و رازیانه و مصطکی و کونلک و کرادیا بونلرک
منفردًا اوکرک مخلوطًا دق اولنوب برابرلری سکر ایله سفوف
اولنه وجع قولنج ریحی ایچون نافعدر اما کیک وطوز و قرنش
طرد ایتمکه داولونه مسکن وجعدر شیخ رئیس ایدر بو طقوز عدد اجادن
بر آوج الوب یوز درهم پارزی صوبنه بر مقدار صودخی قاتوب
قینادهلر جمله دن اللی درهم صو باقی قالدقده سوزوب اوزرنه درهم
عسل و روغن زیتون قاتوب بعده بر مثقال بورق و ربع درهم
سقمونیا خلط ایدوب حقنه اولنسه سایر علاجدن مستغنی ایدر اجزا بونلردر
بسفایج و سنا و کرفس و سذاب و خطمه و بابونج و اکلیل الملک و نخاله
و قرطم بو هر بری بر آوج و غاریقون اوچ درهم بی نظیر حقنه در و لطیف
علاجدر اغذیهٔ مناسبه دن بری یاشلی خروس مرقیدر که طوراق
اوتی و سیاه نخود و دارچینی و مصطکی و عنبر و رازیانه باغلر یدر
و ذکر ایلدوکمز کماد ایله در صاحب قولنج صابون واسی صو ایله چیچک
خفتندن صکره غسل ایلیه لطیفدر اما قولنج حرارت و یبوستدن
اولورسه بنفشه شرابی و ایوا چکردکی لعابی و بذر کتان لعابیله
احتقان اولنه علاء الدین قرشی ایدر ... شور بایسی و اتی قورلمش
صوغلجان قدر قولنجه نافع علاج یوقدر صوغلجان قورید قدن صکره
سحق اولنوب معجون اولمق ... طوراق اوتیله قینادلوب یمک غیری
علاجه احتیاج قومز بر غریب قضیه دخی شراح موجزدن سدیدی و نفسی
تجربه ایلدوک دیرلر قورد چخیسی که بیاض اولا شراب عنبر و یا بال شربتیله
ایچلسه فی الحال قولنجی قطع ایدوب وجعی تسکین ایدر اگر بال ایله بوغوب
لعوق دخی اولونسه جایزدر دیمشلر اما ایچنه بر مقدار فلفل و کلاب

و مسک و نمک هندی قومق لازمدر و هم داخیسی دفع ایدر
هم زیاده اولور اما کامل الصناعه صاحبی ایدر قورد کچخسنده بولنان
خاک مر بخیک اولدوغنده اصلوب کوتورمک دخی نافعدر
جالینوس دیرکه قورد یا پشوب الندن خلاص اولان حیوانک بر
قیقتسی اولورسه اوسوز درسنیک ایچنه بر مقدار قورد چخیسی
قویوب حزه ایدوب اویلوغنه قولنج اربابنک یا غایه بالخاصه
دفع ایدوب قولنجدن خلاص اولور و قوردک بغرسغنی قوریدوب
بعده سحق ایدوب اشربهٔ مناسبه دن بری ایله ایچورلمک غیری علاجدن
مستغنی ایدر اگر قولنج ایچون عقربی بریان ایدوب بر مقداری موافق
اشربه ایله ایچورسلر زیاده نافعدر یالمشی یابان صغری بوینوزی
دخی بولیه در فی الحال اوجاعی دفع ایدر اقرابادینده قولنج ایچون
١٦٤ فی نهایه فوائد بیان اولنمشدر باب رابع عشر دود بیاننده در بو
قوردک انواعی دوردر بری اعلا امعاده متولد اولور بو صنفک
اوزونی دبیوکی اولور آدم اولورکه اندهٔ بو نوع بر ذراع قدر اولور
بو قسم فم معده نک تحقلیمسی و صانجو المسی ایله و کوبک بورمسیله
و عسرت بلع و طعامدن مریضک نوتتایمه سیله معلوم اولور
خصوصا یاغلو قسمی یکه قادر اولمدوغی عظیم دلیلدر وقت
اولورکه بونک صاحبی بابور و یورکی اوینار و سعال عارض اولور
بو قسم قوردک بیودوکی ماده سی بلغمدر جذب کید و عفونت
ثقل ایله هنوز منقسم اولمامشدر بر نوع قورد دخی معاء مستقیمده
حاصل اولور بو نوعلر که قوردی گبی اولور و صغیر اولور بونک
کوچک اولماسی جذب کید عفونت و ثقل ایلدوکیچوندر ماده منقسم
و متفرق اولدوغیدر بلکه ثقل ماده سن اخراج ایلدوکندن دربو

واهب الحیات بو که صورت و حیات ویرنته کیم رطوبت و عفونت
برله سنگ و سایر حیوانات خلق ایدر اکر سوال اولنور ایسه دود مرض
اولمیوب بلکه دفع فضلات کرک ایدی بز دیرز که فضلات توک
کند وطرلقیندن وار ایدی اندن دفع اولمامق مرضندر خصوصا دود دبسی
ایله آفات حوادث اولور بو قسمک علامتی مقعدک گیجمه سیدر نوع
ثالث قولون و اعور نام بغرسقلرده متولد اولور یصی و عریض اولور
حب القرع دیدکلری بو قسمدندر نوع رابع قورد کدکرمی اولماسیدر
بو ایکینک ماده لری یعنی کبار ایله صغارک ماده لرینک اورتاسیدر
نهایت بو نوعک اشتهاسی و اندفاعی غالب اولور غدا وقتلرنده
حرکت ایدر علامتی مشترکدر توکرک اقمقدر و کوندوزین طوطقلری
قوریوب کیجه لرده رطوبت غالب اولوب لعاب سیلان ایلمکدر و
دیشلرین اویورکن قجرتمقدر و کوکل طارلغیدر و بورنده چاغمق و صچرامقدر
و اویخودن اویاندورن کمسنه یه بد خلقله آزارلمقدر و چوق سوزی ثقیل
کوروب طعام اوزره کوکلی دونمکدر و نجاستک یاشلغیدر علاجی
اکر قورد کبیر قسمندن ایسه دورت کون علی الترتیب یوز اللی
درهم سنه اون درهم سکر خلط ایدوب تناول ایده و بو ایامده
غداسی سوت ایله پشمش نخود آب اولا و زرینه دارچینی و سعتر اکلمش
اوله و بشنجی کون برنج کابلی مقشر و ترید و قسط و ترمس هر بریندن بر درهم
و حب النیل کچوق درهم دق و سحق اولنه قدرنصکره سوت ایله
قینادوب علی الصباح مریض بورنن دوتوب ایچوره لر بامر الله
دفع اولوب اخراج ایدر زیرا قورتلری اولدورر اکر بو معنادن خلاص
اولمز ایسه اون مثقال اکامه یی اسی صو بله ایرته سی کون ایچه بر نوع
علاج دخی شحم حنظل بر چوق دانق تخمیل چوق درهم بو اکسین

صفرادی و عسل ایله قوامه کتوروب شاف ایلیه لر و افروزده
ترید و ترخانه و صرمسق بیه لر بالکلیه دفع ایدر مشترک اولان علاجلردن
الطف و انفع اولان جمیع اصنافه بلغمی استفراغ ایدوب قوردلری
آجی نسنه لر ایله قتل ایده لر جمله دن بو خاصه قوری کشنیزده واردر
اما حقنه لر و شافلر ایله و ادویه ایله تدبیردن غفلت ایتمیه لر قوردلری
بکی ایدوب هلاک ایدن ادویه دن بری شیحدر و شفتالو یپراغی
عصاره سی و خراسانی و صرمسق و ترمس و قطران و چورک اوتی
و نعنا و یارپوز و کبره کوکی و کوه کے اوتی و سعد و ماش
و افتیمون و شحم حنظل و حب النیلدر اکر بو نسنه لر ایله قوردی
هلاک ایدوب کند ولکندن چیقمز ایسه طراثیث و قوری کشنیز
و سماق استعمال اولنه اکر ادویه ایله اسهال مفرط اولسه
سمز اوت تخمی و قاون صویی و سرکه خصوصا خل عنصل فایده ایدر
اما خارجدن یقی قلمنق ایله دخی قالبدر ترمس رئی و صبر و شحم حنظل
دق و سحق اولنوب شفتالو یپراغی صویله یا ارک یپراغی صویله
یوغوروب کوبکه یقی اولنه اکر قورد معده ده ایسه معده یه یقی
اولنه اکر ماء سفرجل و یا رب سفرجل ایله دخی یوغوروب یقی ایدر
ایدرلر ایسه دخی لطیفدر صاحب موجز دود صغار ایچون شحم
حنظل و قنطریون و ملح دق اولنوب شفتالو یپراغی و عسل ایله
قوامه کتوروب فتیل اولنور ایسه فی الحال قوردلری صغیر اولدقلری
حالده هم قتل ایدر و هم اخراج ایدر دیمشدر فی الجمله قنطریون و
شیر خشک و افتیمون و بسفایج و قسط مر و قشر کبر و اصل التوت
هر بریندن اوچر درهم جمله یی دق ایدوب کفایت مقداری
صو ایله قینادوب زیتون یاغیله حقنه ایلمک بی نظیر علاجدر بو

انواعنه کوناکون حیل وتدبیر واصناف سفوف ومعاجین وحقن
اقرابادینه الحاق ایلدک تکرار اولمسون دیو بو محلده ذکر اولنمدی مراد
اولندقده نظری وقر ایلمک اقرابادینه کافیدر باب خامس عشر
امراض المقعد بیاننده در اکرچه بیان ایده رز اما مقعدک یاره سی ١٦٥
اوکلمق مشکلدر زیرا مقعد مجرای فضلاتدر و فضلات ایله اکا دکیلور
فی الجمله اشاعیدن یوقارو بر موضعدر مواد مرض ایله بالادن اسفله
منصب اولور جمله دن بری شقاق مقعددر بو قضیه حرارت
ویبوستدن اولور علامتی تلهب ویبوستدر و یا ورم حاردر بونک
علامتی ورمک وجودی وظاهر اولدوغی محلک یومشیدر وال ایله
صیقلسه ثقل یابس وغلیظ خارج اولمقدر یاخود بواسیر درکه یارلیور
وقان کیدر و زیاده سیلان اولور العلاج ثقل یابسدن مقعده
شقاق اولورسه مزاجی تعدیل ایدوب بواسیر علاجن ایتمکله حرکت
دنی اسکان ایلیوب طبیعتی شراب بنفشه ولعاب حب سفرجل ایله
ازلمش اولاتلیین ایلمکدر غداسی پاچه ورو قدن بیشمش پرده صاروسی
واسفناخ بورانیسی وابه کوجی بورانیسیدر مرهم وضماد قسمندن
مرهم مقل ویا مرهم شادنج ویا پرده صاروسی ومقل ازرق و زرد آلو
چکردکی یاغی و دوه تک اورکوجی یاغیله مرهم ایدوب طلا ایتمکدر
ویاخود بو یاغلردن برینه مقل ازرق وشمع احمر خلط ایدوب ایدوب
مرهم اولدقدن صکره اسی ایکن برمقدار پنبه یه سوروب مقعده
لصق یا طلا ایده لر وصووق صودن واکشیدن وقبضی قوی اولان
اشیادن احتراز ایده لر ودخی ابلغ واشهر اولان علیکم بالقواد بین
جالینوس دیرکه برکمسنه صوق صولرده وانهارده بالق اولرمش بو مرض
مبتلا اولمش یعنی بول وغایطی طوته مزلمش نتیجه صوق صولرده چوق

کیرمک عظیم ضرردر باب سادس عشر استرخاء المقعد بیاننده در ١٦٥
بو بر مرضدر که ریح ونجاست اختیارسز چقر بو قضیه کاه برودتدن
اولور العلامات تمسک برودتی یا مبردک نقدیمیله در جمله دن
صوق طاشش اوزرینه اوتورمقدن حاصل اولور کاه اولور که
رطوبتندن اولور بو قسمک علامتی مقعدک کلشکلکیدر ودترمه سیدر
وقت اولور که مقعده ورم عارض اولمقدن اولور بونک علامتی
اغریدر اکثر یا بو قسم عصبه ضرر ایرشمکدن اولور ضربه و سقطه
عقیبنجه اولدوغی کبی العلاج ورمه دوا اولنه و مزاجی تعدیل
اولنوب عصبی قوی قلالر و حرارت ویبوستدن اولمق اقلدر زیرا
بر استرخاء مقعد علاجنده مشترک النفع تدبیر ایده لم که سایر دوایه دخی
احتیاج اولمیه مثلا اطریفل و زرورد وخطمه و قشور رمان و آس
وقرط و قسط و مر و اذخر بو جمله یی دق ایدوب محکم صو ایله قیناده لر
و صوینه آبزن ایده لر و کفینی مقعده نطول قلالر بونی بر قچ کره ایتمک
لازمدر و آبزندن خارج اولدقده دهن قسط ایله مقعدینی اسی ایدوب
یاغلیه لر واوزرینه اسفیداج و زرورد و آس یابس و مقل ازرق
و کمون واذخر و کندر بو جمله سی برابر دق و سحق اولنوب غبارندن
قسط یاغیله سورمکدن صکره مقعده یا صدوره لر تعالیم ستنه نک
تعلیم سادسی بر فصل و اون سفری مشتملدر سفر اولیده اون باب
و سفر ثانیده اون بر باب و سفر ثالثده اون ایکی باب و سفر رابعده
اون اوچ باب و سفر خامسده اون دورت باب و سفر سادسده
اون بش باب و سفر سابعده اون التی باب و سفر ثامنده اون یدی
باب و سفر تاسعده اون سکز باب و سفر عاشرده اون طقوز باب
واردر بعده وصایای اطبا ایله وخاتمه ایله اتمام بولور فصل خروج مقعد ١٦٧

بیانندە در بو بر ورمدر که انسانک دبرندن کویا بر پارچه فندق
قدردن ایوا قدره وارنجه طشره چقر و بر بنیه قومق عسیر اولور بو تفصیه
عضله نک استرخاسی و بواسیرک مقدمه سیدر بونک علاجی
استرخاء مقعد علاجلریدر که بونده زیاده اولنان دهن ورد لیا غلیوب
خطمه و قشر خشخاش و بابونج و زهر بنفسج و بذر خیاری قیناد وب
آبزن ایلیه که وجعی تسکین ایلیه تعالیم ستەنک تعلیم سادسنک سفر
اولاسی که اون بابی مشتملدر باب اول حکة المقعد بیانندە در ١٦٧
ایدی مقعدک کیجه سی یا خلط بورقی و یا خلط مراریدن اولور یا خود
قرحه لردن و قوردلر اولمقدن اولور کاهی مبدأ بواسیر در
چوق زمان مرور ایتمز عقبنجه بواسیر حادث اولور بونک علاجی
بدنی سودادن و قوردلردن پاک ایدوب قوردلری اولدورمکدر اگر
قروحدن ایسه مراهم مقل و سایر مرهملر که اقرابادینده بیان ایلدک
انکله علاج اولنه اما بونلارک جمله سندن اول سرکه ایله مقعدی سلمک
اولادر خصوصا قوبروق صوقومسندن حجامت ایتمک غایتله نافعدر
اورام مقعد اکثریا حاددر یا ورم صرفدن یا خود صفراویدن اولور مقعدما
شقاق و حکه لر و قرحه لر ظاهر اولور بعده بواسیر حادث اولور و گاه اولور که
بو مذکورات قطع بواسیر عقبنجه اولور ایدی مقعدده که ورم حادث
اولا کل یاغی و بال مومی ویمرده صاریسی و یاش کشنیز صویی و بر مقدار
سرکه جمله سنی قیناد وب طریقی اوزره مرهم ایدوب طلا ایده لر مرهم
حلیون دخی نافعدر خصوصا منضجات ملینه ایله تطول اولنورسه زیاده
فایده سی واردر مثلا خطمه و بابونج و ایکی کوجی و زهر بنفسج ایله قیناد وب
محل ورمه اوزره تطول قلمق شافی و کافیدر باب ثانی بواسیر ١٦٦
بیانندە در شکلی و لونی اعتباریله منقسم اولور ایدی معلوم اولا که بواسیر

بر نیجه نوعدر مشهوری اوچدر بر قسمی ثؤلولیه در بونلر کوچک سکللره
بکزمشلردر که برک اولا ایکنجی عنبیه در بو نوع مدور و مستدیر
وار جوانب اتلو ندر هیأتده اوزومه بکزمشلردر واوچنجی قسمی توتیه
در کویا قره توت کبی اولمغله قره توته بکزمشلردر اما بواسیرک غیر مشهور
اولانی دوردر اول تینیه در انجیره مشابهدر بو بر منفوخ
شکلدر که قانی وار بکی اقمز واذا دخی ویرمز غیر مشهورک ایکنجی
اوزونجه در تمرتیه دیمشلردر خرما و یا تلوطه مشابهدر غیر مشهورک
اوچنجیسی نخلیه در بو نوع بوداق و کوکلر صالمشدر حاصلی نبات کبی در
غیر مشهورک دوردنجیسی عدسیه در و حمصیه در مرجمکه و نخوده
تشبیه ایلمشلردر ثؤلولیه نوعا قریب و مشابهدر بو اصنافدن بعضی
دامیه در یعنی ادوار معلومه و یا غیر معلومه ایله دم سیلان ایدر
اگر دم سیلان اتمزسه بواسیر عمی دیرلر بونلاردن بعضنک علاجی
اسهلدر اگر جراحت داخلده و کلسه اگر دم غایر ایسه علاجی دخی
صعبدر و بونلردن هر برینک بدنک اوکنه یا خلفنه و یا یمین و یسارنه
میلی واردر شول بواسیر داخل که خلف بدنه مایل اولا علاجی اسهلدر
اگر بدنک اوکنه مایل ایسه نوعا صعبدر خصوصا بواسیردن احتباس
بول دخی اولا اشترا اصنافدر اما بر وجهله دخی بواسیر ایکی قسمه منقسمدر
بر قسمی ثؤلولات و لحوم زایده ایله اولور بو قسم اقسام سبعۀ مذکوره یه
داخلدر قسم ثانی ریح غلیظدر که حوالئ کلیه ده و حوالئ قطنده و مقعدده
دوران ایدر بو قسمه ریح بواسیر دیرلر الاسباب بو علتلرک سببلری
اکثریا سودای صرف یا دم سودای غلیظدر اگر چه بلغمدن تولد ایدرسه
دخی جایزدر الا نادر اولور زیرا بلغمدن تولد ایدن بالق قورساغی کبی اولونده
وقوامده نفخه لر پیدا اولمقدر فاما ثؤلولیه سودای صرفه اقربدر بو جهتدن

برک بکل کبید را اما تو بیته دمه اقرب اولمغله لمس اولونسه رخو اوزره در
اما عنتبیه بین دم و سودا اندر بو جهتدندر لین بینده اولدوغی امیدی کم
سوداویه بو علتلر اندن تولد ایدر ایکی نوعدر بر نوعی اول قاندر که اغذیهٔ
حارّه دن حاصل اولمشدر کبدک شدت حرارتی احراق ایتمکله اول
شکله کیرمشدر بر نوعی دخی بر مدر که صفرادن بولمشدر و تولد ایلمشدر کچی
اتی و صغراتی و لحوم صید و بصدرمه و مرجمک و بادنجان و بونک امثالی ایله
اما نوع ثانیدن تولد ایدن بواسیر جدا ضاردر و بعض وقت بواسیر
ضعف طحالدن اولور سببی فضول غلیظهٔ سوداویه که دم ایله مختلطدر
جذبه قادر اولمز وارر بو دم کبده دردی سودای محترق اولدوغی
حالده جمع اولور طبیعت انی اسفل بدنه ثقل ارضیتی سببندن دفع
ایدر اگر قانک لونی خالص و لطیف ایسه اعلای بدندن رعافله خارج اولان
قان کبیدر نهایت طبیعت طرق ماساریقادن انی اسفل بدنه ردّ ایلمشدر
علامتی اسهالدر اگر عروقه دفع ایلمش اولورسه مسامات غلیظه دن
چقمغه قادر اولمدوغندن تحت جلده یا بلور بوکره اورام و بثور منعقد
حاصل اولور بوکا بواسیر منعقد دینز شول وقت طبیعت دمی قوتله عروقه
دفع ایدر بر مقداری جلده کیدوب مسامک ضیقندن بر مقداری باقی
قاله قالدوغی افواه عروقده طوتمش قان زنکنده ات اولور
بواسیر دیدکز بو در سقراط و افلاطون و متأخریندن محمد ابن زکریا
رازی و شیخ رئیس ابن سینا و ملکی و سایر حکمانک نقللری بودر که بواسیر
اولان آدملرک واردوغی خلایه وارمغه ادمان ایدن کمسنه بواسیره
مبتلا اولور بو معنا موروث بواسیردر اگر بواسیر دم صفراوی محترقدن
اولمش ایسه وجعی اولدوغی شدید اولور اگر دم غلیظدن ایسه وجع
ولدوغی اقل اولور و الوان بواسیر اکثر یا صفرت و خضرت اوزره اولور

صاری اولماسی دم صالحک قلتندندر اما یاشل رنک اولمق سودانک
غلبه سی و عدم سیلان و جمود دم اقتضا ایدر اگر بواسیر سودای مطلق
ایسه حرارت غریزیه نک نوعا انطفاسنه و کثرت استفراغ و سیلانه
مفرطه دلالت ایدر القوانین معلوم اولا که بو علتک ظاهر اولمق اغذیه
جهتندندر زیرا اکثر حدوثی ردائت هضم معده ده فاسد اولورسه
ذلک الفساد هضم ثانی یه سرایت ایدر بو هضم ایسه کبدده اولور
بو معنا دخی غداده دورت وجهدن خالی دکلدر یا بودر که اغذیه
کمیتندن اولا و یا خود کیفیتندن اولا و یا خود سوء ترتیبدن اولا
یا وقت تناولده خطا ایلمکدن اولا امّا کمیت دیدکز چوق بیوب ایچمکدر
طوتالم کم یدوکی طعام الطف اشیادندر و ترکیب محمود اولا معده نک
طولماسی ضرردر و شهوت طعام وار ایکن قصر ید لازمدر کثرت اکلک
برازی منقبضدر ورم کبی برازدن الم چکرکدر اگر طعام ردی ایسه
ردی غدادن دم صالح تولد ایدر دینمز ایتمزکرک منهضم ولسون خصوصا
حرارتی قویه اولسه جدا خردل کبی یا خود برودتی قویه اولا خیار کبی یا مرارتی
قویه اولمایه بادنجان کبی یا مرارتی قویه اولا صوغان و صرمسق و طورب
کبی یا اکشیسی قوی اولا لیمون و نرنج و سرکه کبی امیدی قانون بودر که
طعام واحد ایله قناعت ایده زیرا هضمه اهون اولور فی الجمله بدننی
دم سوداوی جکر غلیظ و دم صفراوی حادّ حریف و دم بلغمی مالح تولید
ایدن اشیادن صیانت ایده غداسی جیّد الکیموس اولوب مولّد
اخلاط اولان اغذیه یی ترک ایلیه امیدی اکلشدن اخلاط سوداویه تولید
ایدن جمله سندندر بهایمدن صید ایله النان کرک طیور و کرک غیری
ضرردر بصدرمه و طوزلی بالق و تازه بالق که کبیر الجثّه اولا و صغراتی
و طوزلی پینیر و زیتون و کرنب و عدس و کشتک و بادنجان بونلردن

دم صفراوی تولد ایدر اما شول اغذیه که اندن بلغم مالح تولد ایدر الیان وپنیر
طری وانک امثالیدر فاما شول اغذیه که مفسد الدمدر قارت وقوجه
حیوان اتلری وبالق وصوغان وصرمسق وپراسه وطورپ وبرک
بشمش پیرده اما اغذیه نافعه بو علتلره طبیعتی ملین اولانلردر وپازی وملوخیا
واسفناخ کبی اما برنج آزیمک لازمدر لحم دجاج واماراق دجاج وفراریج وقیون
اتی وبریان اولمش یاغلی قویرق وتره یاغی وسیتله اشی یورابیسی وپراسه
یورابیسی وتازه سنت سکر ایله وفالوزج واصلتمش نخود صویی که شکر
وبادام یاغی قاتلمش اولا وقوری انجیر وزبیب وبونک امثال اولانلردر
اگر بواسیر دامیه ایسه یعنی قان سیلان ایدرسه حصرمیه وتفاحیه
وسماقیه ییمک گرکدر وشیره وباقی صوق وطنلو صولردر اما سیلان دم
اوزره ایکن حمام وجماع غایت مضردر العلاج بو علتلرک علاجی
باسلیقدن فصد ایدوب دیزلردن وقویرق صوقومندن حجامت
ایدوب زیاده قان چیقمق گرک بواسیر اعمی گرک منفتحه اولسون اما
بواسیر اعمی ده زیاده قان چیقمق واجبدر اگر سیلان ایسه بونی حادث
اولمغه سبب اولان خلطدن تنقیه لازمدر اگر دم فاسد بغیر سرعة اقرسه
مضرتی یوقدر اگر سیلان دم عادت اولمش ایسه معتقده ضاردر وقتا که ماده
مندفع اولا ضعف ایجاب ایدر نته کیم احتباس ماده کدر وضعف ویرمش
اولا بو حالده شراب عناب وشراب دیناری ومطبوخ فاکهه ایله موادی
تنقیه واطفا ایده شول ادویه که بو علته نافعدر هلیلجات خمسه درکه سحق
اولنوب نصف مقداری شکر ایله گرک معجون گرک سفوف ایدوب
ییه لر ولسان ثور صوییله نخود کسیاه اولا اصلادوب بر مقدار
حریر خام دخی قاتوب قیناد قدنصکره شکر قاتوب اچه لر عناب
شکری وترنجبین ایله قینادوب ایچمک نافعدر خیارشنبه علی دهن

نوره ایله اعلادر دمی ترقیق ایدر وم کبادن اطریفل صغیر وحب المقل
ومعجون الخبث اعلادر حکیم موسا قرطبی بر معجون تالیف المیشدر هفته ده
اوچ کون استعمال ایلمک اتفقدر خصوصا لسان ثور ایله قینامش صو ایچه
ازوب ایچلسه دخی اعلادر صفتی بودر هلیلج هندی وکابلی وهلیلج
وابلج وانیسون هر بریندن اون ایکی درهم مقل ازرق سکز درهم زرورد
دورت درهم بسباسه مصطکی اوچ درهم سنبل ایکی درهم شیطرج
هندی دورت درهم دق وسحق ایدوب فرق سکز درهم بادام یاغیله
اوب بر رطل شراب لسان ثور شکری ایله معجون ایدوب استعمال
ایده لر وهفته ده اوچ کونده شربتی ایکیشر درهمدر شیخ مرجوشی ایدر
که اوچ وقیه لسان ثوری ایکی وقیه صویله بر کون وبر کیجه اصلادوب بعده
سوزوب اوزرینه بو صونک ایکی وقیه کل شرابی ضم ایدوب قوامه
گتوروب وبو اجزایی مسحوقا خلط ایدوب معجون ایده لر اجزا بونلردر
لسان ثور اوچ درهم حریر خام نصف درهم بسباسه ربع درهم افتیمون
بر درهم رازیانج نصف درهم اگر بو ذکر ایلدکمز اجزایی سحق ایدوب
رازیانه وگل تازه بر اوچ بولنورسه خلط ایدوب قینادوب وسوزوب
معلاب ایدوب ایچه لر اعلادر رازی بو معجونی نقل ایدوب تجربه ایلدم دیمشدر
هلیلج کابلی وهلیلج وابلج برابر اولا دمو ریهشنی ربع جز دق وسحق اولنوب
پراسه صوییله دیلرسه حب ایده لر دیلرسه عسل ایله معجون ایده لر
حقنه نافعه درمازکراث وقیتین ماء کرفس وقیه سمن بقر ایکی وقیه
دهن جوز ودهن حبة الخضرا ودهن الخروع بر ر وقیه دهن فجل نصف
وقیه جمله سینی جمع ایدوب احتقان ایده لر بو حقنه ایکی آیده بر کره
کافیدر ابن سرافیون بر دهن نقل ایدر وتجربه ایلدم انواع بواسیری
دفع ایلدی دیر دهن بادنجان ایکی وقیه مرهم نخل بر وقیه مقل ازرق

نصف وقیه جمله‌یی بر دمور هاوندن اچنده دق ایدوب ربع درهم
زعفران قاتوب بو یاغی زیاده کنشده اوچ کون علی التوالی دوکمک
کرکدر تا کیم رصاص هاونک رایحه‌سی یاغه تاثیر ایده بعده بواسیره طلا
اولنه داود طبیب بو دوا بواسیری قوریدر دیمشدر قشر رمان و عصاره
لحیة التیس حب البلوط وجوز سرو وکندر برابر دق وسحق ایدوب
ماء عنب الثعلب ایله بواسیره طلا اولنه بو ضماد دخی بواسیره نافعدر
بابونج واکلیل الملک وحسک ولوزمر وبذر کراث برابر دق وسحق
ایدوب ماء کراث و زردالو چکردکی یاغیله هاونده آشدروب
بواسیره طلا اولنه نافعدر ادویه‌دن بعضی بواسیری دوشورر و بعضی
منفتحاتدر طمرلرک اغزینی آچر و بعضی دخی قانی حبس ایدر بعضی اوکولدر
جراحتی ساکن قیلور بو ذکر ایله دکمز ادویه مشهورلردر و بعضیلر و نطولاتلردر
و یاغجوزلردر امیدی مسقطات دمور ایله کسلمکه صبر اولمایجق بواسیرک
کلیتین اسقاط ایتمک کرکدر زیرا سیلانه معتاد اولان قان محتبس
اولدقده استسقا خوفی اولور مسقطات دیدکمز دیکبر دیکب یعنی تصعید
اولنمش چجان اوتیدر و فلوفیون و بونلره مشابه اولانلردر اکر بواسیر
قرسه صوده پشمش لهنه یپراغی ایله وجعین تسکین ایدر و سقطا ولانلردن
بواسیری زنکار اکمک و دیکبر دیک اکمک کافیدر اسقاط ایدر
خصوصا بواسیر توتیه اولا بعده قوابض قیناد وب آبزن اولنه ویاخود
اوجاعی مطبوخ خاتمه تسکین ایده اما قوابضدن اول وافر یاغ سوره و سقوطدن
صکره مرهم اسفیداج ویا مرهم مرده سنک سوره اکر دم محتبس
اولمغله وجع عارض اولورسه حمامه کیره ویاخود صافن ویا باسلیقدن
فصد ایده بوحیثده ایو علاج دوه اورکوجی یاغی و بیان صوغی ایلکی
و زردالو و شفتالو چکردکی یاغی و مقل ازرق جمله‌سی بر برده مرهم
اولنوب

اولنوب سورلمک انفع علاجدر مفتحاتدن کوکرجین تزکیه‌سی وقنه وشق
وصفراودی و بخور مریم بر برده خلط و مزج ایدوب مرهم مثال اولدقده
استعمال ایده‌لر تفتیح عروق ایدر و حبس اولان دم بواسیری
اقیدر وقت اولور که صافن طمرندن قان الموق فسخ ایدر غیره احتیاج
ایتدورمز اما دم حبس اقتضا ایدرسه دم اخوین و لبده و جلنار دکونلک
و صبر و طوشن توبی و اورو مجک آغی واقاقیا و مازو بونلر بر برده سحق
اولنوب غبار اولدقده دمی حبس ایتمکده زیاده تاثیری واردر قطع دم
ایتمکده شراب الجبار دتغیطر اولنمش ماء الجبار قدر موثر نسنه اولمز
اکر بواسیره یپراغی صغیر ریحان عصاره‌سی طلا ایدرلر نافعدر کونلک
شراب خبث الحدید نافعدر اصمه چبوغی کلی سرکه ایله بواسیره نافعدر
زیاده خالص طلا ایلمک وصفوسده وکنه آبزن ایدوب کیرمک
نافعدر کذلک بذر قثاء الحمار و بذر خیار قیناد وب طلا ایتمک مبارک
علاجدر اما بو فقیر ذکر ایلدوکم معالجاتک اکثرین واقربا دینلرده یازیلمش
علاجلرک اکثرین تجربه و امتحان ایدوب الحق نفعدن خالی دکلدر اما
بر علاج جناب حضرت باری‌یی مشرف ایلدی که بواسیرک هر نوعنه
درمان ایلدم وجه مشروح اوزره پرهیز ایلدکدنصکره اهلیلجات
خمسه‌دن بشر درهم الوب یوز درهم چوبلری نق اولنمش سنارکی ایله
معا دق وسحق ایدوب بوا جزانک بوا جزانک وزنی قدر انچه الکدن
کچمش قورشون حاضر ایدوب اجزاء مدقوقه‌یی بادام یاغیله یوستی
زایل اولنجه اد وب بعده اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایدوب صبح
ومساده جوز بوا قدر استعمال ایلمک بواسیرک جمیع اصنافنه نافعدر
حق سبحانه و تعالی حضرتلری محضا بو ترکیبی اکمک اچون خلق ایلمشدر
سبحان الله بونده اولان تاثیری غیریده کورمدم اللی آدمدن زیاده‌یه فقیر

سبب اولدم خلاص اوله بلر اگر بر ایکی قان زیاده اقرسه ملتفت
اولمیه لر قورو وقده مستقطانه و شوره لر سایر معالجاتدن صاحب
بواسیری بو عمل مستغنی ایدر باب ثالث زحیر باینده در زور ١٦٩
زیدکلری مرضدر ایمدی زحیردن بعض زحیر حقدر ورم حاردن ویا خلط
لاذع صفراویدن ویا بلغمیدن که مالح اوله حادث اولور بو نوعدن بعضی
زحیر باطلدر بو قسم ثقل یابس محتبسدن که امعایه قصد ایدر اندن حادث
اولور گاه اولور که بغرسقلر صبر ندوسی کبی اولور بو الیه اول لزوجتدر که
امعانک سطح داخلی اوزره واقع اولمشدر اگر بو نوعه قوابض ایله علاج اولنورسه
مریض هلاک اولور یعنی طبیب غلط ایدوب اسهال وار صانوب قوابض
ویروب مریضی هلاک ایدر ایمدی زحیر حق ایله زحیر باطل اورته سنده فرق
بودر که زحیر باطلده ثقل بطن والم ظهر عارض اولور وقت اولور که بونکله
مغص دایم اولور و مغص زایل اولمز چیقن رطوبتک خروجی ایله مگر بر مقدار
خفت حس اولنه گاه اولور که بو مغص قولنج حدینه واصل اولور قلت
شهوت و فووح ثقل یابس قضیبه نخود کبی خرده خرده کورینور اما زحیر
حق ایله زحیر باطل بیننده فرق اراده ایدن کمسنه چکردک یوتمق
گرکدر مثلا بر قاچ دانه کیجی بوینوزی چکردکی ویا بر مقدار بذر قطونا یدوره لر
اگر خارج اولورسه زحیر حقدر اگر چقمزسه زحیر باطلدر زیرا حق اولنجه زحیر
سنده بو قدر که چقمغه و حل اولمغه قابل اولا بونک معناسی زحیر باطل ثقل
یابسک احتباسندن اوله و غیچون سد ایدر انک ایچون چکردک
چقمز اما زحیر حق اولیجق سنده بو قدر لاجرم چکردک چقر العلاج معلوم اولا که
زحیر باطلک علاجی طبیعتی بنفشه شرابیله و اصول و خطمینک صوییله
و ایوا چکردکی لعابی ویا بنفشه معجونیله تلیین ایلمکدر ابن ماسویه زحیر
باطلده اصول و خطمه و لعاب و بذر سفرجل ایله اصول خطمه یی اسی صوایله

قینادوب وسوزوب بو صوایله بنفسج معجونن ازوب ایچورمک
غایتله مبارکدر دیر اما خیارشنبه عسلی و لعاب بذر سفرجل و ماء عرق
سوس ویا دام یاغی بربرده مخلوطا لعوق مثال یالانسه طبیعتک
طوتقنلغنی قلماینده نافعدر فی الجمله بو ترکیب گاه و بیگاه استعمال
اولنمق جایزدر فایده دن خالی دکلدر وقت اولور که زحیر باطلدر
اسی صو ایچوب و اسی صویه جلوس ایدوب آبزن ایلمک غیری
علاجدن مستغنی ایدر صاحب بیان حقنه لینه ایچره مغل ازرق
قاتوب احتقان ایلمک نافعدر دیر غداسی ملوخیا و اسفاناخ و آبه
کوجی و اسفیدباجدر اما زحیر که حق اوله دیردن اول علاجی
قیروطی مرهم و دهن قسطدر مقعدینه طلا ایده و قزمش کیکی بزلره
صاروب بربری اردنجه کما ایلیه صاحب بیان زحیر حقنده بردن
اولیجق کمون و ادخیر ویا بونج و خطمه بو جمله یی قینادوب صویه
آبزن اولنه و اسی حمامده اسی خلوتده قزمش مرمر اوزرنده اوتوره
نافعدر دلمیشدر الحق قزمش توغله و قزمش کیجه اوزرنده اوتورمق
دخی فایده ایدر خصوصا کمونله اصلانمش شراب صافیده عجب
نفع واردر گرک ایچمک ایله و گرک نطول ایلمک ایله کتاب
ما لا یسعه ده قزمش طوغلایی ابریز ایچره قویوب اوزرینه صرمق ایله
آمیخته خل خمر دوکوب بخاری زایل اولنجه اوزرینه اوتورمق زحیر
حقنده بردن اولیجق غیری علاجه احتیاج یوقدر دلمیشدر اما زحیر
حرارتدن یا خلط حاددن اولمش ایسه علاجی خشخاش قبوعی و خطمه
و زرورد قینادوب نطول ایلمکدر و شراب خشخاش له موادی حبس
ایلمک گرکدر تا کیم موضعه منصب اولمیه اگر ماده منصب اولمش
ایسه و وجع داخی وار ایسه زحیر ایچون وضع ایلدوکمز شیافلر ایله عمل

ایده و مرهم قیروطی نی یاش کشنیز صویله تربیه ایدوب طلا اولنه
اگرحق ورمدن ایسه زخیر ورمدن اولیحق فصددن غافل اولمق
گرکدر شول زخیرحق که صلابت مرکوبه دندر انک علاجی کل یاغی و یمرده
صاروسی و مقل ازرق سحق و امتزاج و یروب مقعده نه طلا ایلمکدر
ایمدی زخیره تکمید و تسخین و تلطیف و تطول ایلمک فایده ایدر
خصوصا بارد اشیا و خلط غلیظ تولید ایدن اشیا زیاده نافعدر
منهاج صاحبی ایدر یال مومندن شاف اسلوبنده برمق قدر فتیل
ایدوب اوزرینی افیون ایله قابلایوب دخی اوزرینه مرسم مقل
سوروب شاف ایدوب کندو یه ادخال ایده ذکر اولنان جمله
معالجاتدن مریضی مستغنی ایدر باقی علاجی اقرابادینده گوریله باب
١٧٠ رابع امراض طحال بیاننده در ایمدی طحال برعضودرکه طولیدر و منتطیلدر
انسانک دلنه یکزر معده یه متصلدر و طحالک کاری صول جانبندن
سودایی جذب ایلمکدر فایده سی جگری خلط سوداویدن حفظ ایدوب
صیانت ایلمکدر و طحالکه سوداایی جذب ایدر اول سودادن خموضت
اوزره اولانندن برمقدارین فم معده یه دوکر و اشتها و جوعی
تحریکه تنبیه ایدر کلدک ایدی مرارده که او دیدکلریدر کیسه مثال
جگره لصق ایدوب معده جانبنه اصلنشدر بومرارهنک فایده سی
خلط رقیقی و فضل سوداایی جذب ایدوب و تسخین و تلطیف و تحلیل
ایدوب برازی تحریک ایتمکله امعاینی ثقلدن نظیف پاک قلمقدر
١٧١ باب خامس یرقان اسود و اصفر و بونلرک اجتماعی بیاننده در
بونلر اول امراضدرکه گوده یه و گوزه صاریلق دوشمک و یاخود سیاهلق
عارض اولمق و یاخود بونلرک اجتماعی واقع اولمقدر ایمدی یرقان لفظ
تغیردندر و لفظ فاحش فضلدر حرکات نفسانیه دن حادث

اولان تغیراتدن احتراز درایمدی معلوم اولاکه یرقانک
سببی صفرانک ویا سودانک کثرتی دیا بو ایکینک برینک استفراغنک
امتناعیدر پس ایمدی کثرت صفرا و سودا که اولورکه اغذیه دن اولور
اما اغذیه هر صفراایی مولد اولاندر یا بذاته مولد اولا عسل گبی و طتلو
قاون گبی و یاخود سرعت استحاله سی ایله صفرایی مولد اولا تازه بالق
و سشت گبی و یاخود اغذیه نک عیری ایله که یرد بدنیدر اندن اولا
و اول یرد قانی طوگدر و سودایه دوندرر و یاخود حر بدنیدن اولا
که قانی صفرایه دوندره و احراق ایده ایمدی بوبرد و حر یا سوء مزاج کبددن
دیا مزاج بدندن ویا سبب عزیدن اولا سبب غریب ایدوکی یلان و غیر
موذیات قوللنمعلومدر مثلا یلان و بو دیدکلری حیوان دیابیان آروسی
گبی صوقمش اولا یاخود افراط حر هوا ویا افراط برددن اولا یاخود
استفراغنک امتناعندن اولا استفراغک ایله امتناعی یا سدده درکه
کبددن مراره یه اولان مجرایی مسدود ایلمشدر ویاخود امعایه
اولان مجراده سدده واردر بونک فرقی اولدرکه امعاده سدده اولسه
نجاستی دفعة بیاض اولوراما مجرالرده سدده اولسه سودا بدنه منفذ
بولمز بدنه منتشر اولور بو تقدیرجه قان اسود اولور بوکره اول سوداکه
اشتهایی تنبیه ایدر دیمشیدی منقطع اولور دفعة اشتها ساقط
اولور اما سدده امعاده اولسه اشتها تدریجله ساقط اولور اما سدده
کبددن اولا دیا ورمک غیری ایچون اولا مادهٔ یرقان متعفنه اولمز اول
حالده حما ایجاب ایدر العلامات یرقان اصفرک علامتی صفرت
فاحش درکه بشره و چشمده ظاهر اولا سببی صفرانک جلدانه جریان
ایلدوکیدر بونک حدوثی بحراندن اول اولورسه علامتی بیس
طبیعت و تلخی دهندر بوقسمک علاجی سهلدر مثلا یکرمی درهم

آب هندبا ایله اون درهم سکنجبین برقچ کون مداومت ایدوب انجاپ
کافیدر غداسی امبرباریس وبادام حریره سی در اکریرقان سوء مزاج
حاردن اولورسه که حرارت کبددن حاصل اولا علامتی عطش
شدید وسرعت نبض وصبغ قاروره درکه مواده مایل اولوب
بولده صاری کوپک کبی صاری اولمقدر علاجی هرکون اوج درهم
هندبا واون دانه اجاص وایکی درهم تمرهندی وایکی درهم ترنجبین
بربرده قیناروب جلاب ایدوب ایچک کرکدر غداسی جو آبدرکه
کاه طبیعتی مطبوخ فواکه ویا انقوع فواکه ویا خود شیرخشک ترنجبین ایله
تلیین ایلمک لازمدر بعد التنقیه تبرید فراج کبد لازمدر مثلا برمثقال
قرص طباشیری یا قبق یا خیار صوییله ازوب کبد اوزرینه طلا
وضماد ایده لر وغداسنی بوندن صکره امبرباریس وتمرهندی وماش
ومغز بادام واسفناخ قسمی ایله ایده لر اکریرقان سوء مزاج حاردن
اولورسه حدوثی مراره دن اولور سببی مره صفراییی چوق جذب
ایدوب غلیان ایتدوکندن بدنه منتشر اولور علامتی شدت عطش
ولهیبدر بو اکثر یا تازه یکنلره واقع اولور که بدنلرینی تخفیف وخشک
ایدوب براز یبوست اوزره خارج اولوربو کا چاره صفرایی
اسهال وتبرید کبددر اکریرقان ورم کبددن حادث اولمش ایسه
علاجی فصد وتلیین طبیعتدر اکریرقان زهر ایچمکدن وزهرناک حیوان
صوقمقدن اولورسه برمثقال قرص طباشیری ماء رمانین ویاشراب
رمانین ایله ازوب تناول ایتدوره لر ویا خود قرص کافوردن برمثقالی
لعاب بزرقطونا ایله ازوب ایچوره لر بونکله دفع اولمزسه خیار
صویی وقبق صویی واربه جلابی بریرده برابر خلط ایدوب جوزی
بادام یاغی قاتوب ایچوره لر بعده ورق کل وصندل واقاقیا

وکشنیزدن

وکشنیزدن بشر درهم وکافور نیم دانق جمله سنی دق ایدوب کلاب ایله
ازوب جکری اوزرینه تضمید ایده لر اکریرقان امعا ایله طحال
بیننده سدّه اولمقدن حاصل اولمش ایسه بو قسم قولنجه تابعدر
اول قولنج علاجن ایدوب بعده اشیاء بارده استعمال ایتدوره لر
وراوند وغافیثادن برمثقال الوب ایکی مثقال افسنتین ایله سحق
ایدوب بعده اون مثقال سکنجبین ایله امتزاج ویروب مزاجه کوره
تناول ایده لر اکر سدّه کبد ایله مراره میاننده حادث اولا علامتی
براز ندرجیله بیاض اولسه کرکدر علاجی اسهال صفرادر ومفتحات
استعمال اولنه فندن صکره سرکنجبین بزوری وماء هندبا وبذرکرفس
وانیسون وامثالی ایله علاج ایده لر اما علاج که مشترک النفع اولا یرقان
کبدیده مولده ماده اولانی منع ایله تعدیل فراج ایلمکدر ویرقان که
سمدن اولا سدّه لری اجمعه مداوا اولنه وماده موجوده یی بیقی
واسهال الله استفراغ قلنه درلتمک وحمام وآبزن دخی بونلر وستفرغاتکه
مشترک اولا راوند وسرکنجبین وبذر شاهترجدر اکر غاریقون دخی
اولورسه دخی اقوی اولور استفراغ صفراده بوندن ایو بر مسهل
اولمز که یوز یمیش درهم شاهترج صوینده یکرمی دانه امالسکنه ایرکی
ویکرمی درهم تمرهندی واوچ درهم بذرقثا وبذرخیار وامبر
باریس ویردرهم غاریقون قیناروب وسوزوب اون بش درهم
خیارشنبه عسلی قاتوب نصف درهم بادام یاغی ونصف درهم
راوند دخی ضم ایدوب مزاجه کوره استعمال اولنه اکر سوداوی استفراغ
لازم ایسه بو بابده مشترک النفعدر افیتمون واسطوخودس وحجر ارمنی
مغسول برابر ایدوب عسل خیارشنبه وبادام یاغیله حبلر ایدوب یمک
اکرمتی ایله فوصد ورمق اقتضا ایدرسه تربد تخمی وترنی سحق ایدوب

برکچه سرکنجبین اچنده اصلا دوب واسی صویله ازوب اچوروب دخی
قوصدوره‌لر ابن سینا دیر که قوزی قولاغی دیدکلری اوتک کوکنی
کنشده دوردقدن صکره دوکوب پرسیاوشان وقوه ونعنا ایله
قیناذوب سوزوب آبزن اچره جالس ایکن اچورسلر فی الحال دزرلده
یرقانک اصفرته واسودنه شفا ویره غیری علاجه احتیاج اتمز مناسب
غدالوکه مشترک اولوب هر نوعده یننک قابل اولا زیرباج مزوره‌لردر
ویا زیرباج پشمش بالقدر ومزوره حب رمان وهندبا وطورب
یاغی مزوره‌سیدر که سرکه ایله وار به صویدر وماروللدر وریقان
وقوری اوزم وقوزی قولاغی بیپراغی بورانیسیدر بو مذکورات
جمله‌سی اعلادر ابقراط وجالینوسدن منقولدر که صوغلجان که
قورلمش اولا سحق ایدوب پرسیاوشان شرابیله اچورسک انواع
یرقاندن خلاص ایدر غیری دوایه احتیاج اتمز دیمشلر الحق بز دخی بو معانی
تجربه ایلدک که کلبک قوری بیاض نجیسی سوزلمش یوغورت اچنده
ازوب برقیراط مقداری چوید قاتوب یدیرسه‌لر هر نقدر مشتد
یرقان اولورسه دفع ایدر صاحب یرقان صبح ومساده کوزلرین
کلاب ایله غسل ایدوب بلکه کلابه یاشل کشنیز صویینی دخی قاتوب کوزلرین
یودقدنصکره بر مقدار کلاب اچماک عظیم فایده ایدر اکر یرقان
سده سنک حدوثی سبکلدن یا چیباندن ویاخود زایدات تمکدن آ...
صحت رجا اولونمز بو قسمک علامتی اول عرق النسا کبی اویلوقلرنده
بر وجع اولوب عرق النسا علاج ایلدکجه وجع زیاده اولدوغندن غیری
اشتهاسنه ضرر کلمکدر بعده یرقان ظاهرده اولمقدر بو یرقان ظاهرده
اولدقدنصکره قرق کون مقداری سورر بعده موت اولور ویرقانی
اشاغه قوم زیاده اولمزسه دخی نقصان اولمز وبوکا علاج اولمز

اما

اما وقوعندن اول ایسه جایزکه دفع اولانه کیم یرقان حقنده یوسف
طبیب بو رباعی‌یی دیمشدر رباعی در علت زردی چه عوام وچه
خواص ۰ جوینده به آب کاسنی راه خلاص ۰ وز انکه خلاصی نشود
حاصل او ۰ نوشد سکنجبین ودیناری اجاص نثر اکاکه یرقان حقنده
کوناکون علاج مقصود دردلده وکه اوزره اقراباذینده موجوددر باب
سادس طحالک ورمی ونفخه‌سی بیاننده در ایمدی طلاق شیشمک ١٧٢
ویلکنوب قالنقق اکثری سودا اویدر وکاه دخی کثرتندن اولور اما ودن
اولدوغی زمان واخی دمک سودایه استحاله‌سی سرعید رسببی سودانک
غلبه‌سندندر کاه اولور که ورم طحال بلغمدن اولور ویا صفرادن
اولور واکثریا ورم اسفل طحالده اولور ثقل ماده اسفلده جمع
اولدوغیچون ایله اولسه نفخی مغایر اولور اما ورمده یاپشلسه آغرز
نفخه‌ده یاپشمق آغزی تسکین ایدر کاه اولور که طحاله یاپشمق محلنده
قورلدی اولور بونک سببی بغرسقلرده ریاح اولدوغیدر زیرا بغرسق طحاله
مجاوردر مزاحمه اولمقدن قورلدی حادث اولور انکچوندر که
بو قسمه قولنج عارض اولور ونوازل عارض اولمق نادر اولور ومطحولک
الناک ایاقلری ودیزلری وایاقلری قزر سببی حرارت غریزیه نسیم
معده‌دن چقوب اطرافه پریشان اولدوغیچوندر ومطحولک اوشونمک
وقولنقلری وبورنی هم اولیشوب هم صووق وهم ایجه اولمق شانندندر
سببی برودتی سرعت قبوله استعداد حاصل اولدوغندندر زیرا
ماده‌سی سودادر سودانک ایسه شانی بارد ویابس اولمقدر هر قچن
طلاق قتی بیوک اولسه نفسی طار اولوب قارن بیوک اولور وجکر
ضعیف اولور لون ایسه متغیر اولور بلکه سواده وصفرته وکمودته وزرقیتنه
مایل اولوب وبوینی اینجه واشتها امیل اولور هماکه طلاق بیوبه بدن

خفیف اولور هر بار که طلاق صغیر اوله بدن سموز اولور العلاج ورم که
طحالده دمدن اوله یعنی دموی اوله فصد ایدوب بذر هندبا و عناب
واجاص ونبات قینادوب جلاب ایدوب رایجه و غداسنی اربه
صویله ویروب طبیعتی مطبوخ فواکه ایله تلیین ایدوب صندل
واقاقیا وشیاف مامیثا وتازه کشنیز صوینه بر برده دق وسحق ایله
الشدروب طلاقه طلا ایده لر اکر ورم صفراوی ایسه علامتی که حمای حاد
وعطش مفرط و زردی چشم وزبان وقاروره دریرقان یوق ایسه
بذر هندبا و تمر هندی ونبات جلاب ایدوب ایچوره لر شراب
رماننین نبات ایله دخی اعلادر غداسی ماء شعیر در که ستیره خشخاشله
ترتیب اولنمش اوله و طبیعتی کاه کاه بر مثقال طباشیر واون مثقال
سرکنجبین ایله تلیین ایده و صندل وترمس وکشنیش والماپراغی
بر برده دق وسحق ایدوب طلاق اوزرینه ضماد اولنه نافعدر اکر ورم
بلغمی اولورسه علامتی قلت عطش وکبر حجم طحال بیاضی لون وقاروره
ورطوبتی نبضدر علاجی تربد ورازیانه و غاریقون ونبات جلاب
ایدوب ایچکدر ونخود آبی غدا ویرمکدر و طبیعتی سنا وهلیله وتربد
وبذر هندبا ورازیانه وکرفس ونخنکشت وشکوفه کبر ویا لنکوه
ولسان ثور جمله سی برابر انجیر یک دانه چکردکی چیقمش قزل اوزوم اون
درهم شاهترج بر آوج غبارشینه وترنجبین اون بش درهم بر برده
قیناذوب مزاجه کوره تلیین ایده لر وبعد التنقیه قرص امیرباریس واسرکنجبین
بذوری تناول ایده لر اکر ورم طحال سوداوی ایسه علامتی نحافت
وهزال بدن وصلابت طحال وقراقر وضیق النفس وسواد لون وفساد
هضم ولینت طبیعت وسرعت نبضدر علاجی باسلیق ویا اسیلم
طمرندن قان الوب حب افیثمون ویا مطبوخ افتیمونله طبیعتی

تلیین

تلیین ایلمکدر غداسی زیرباج وکلکلک وبلح ویا سموز تاوق ویا ات
ایله پشمش یا غلو شوربالر وبعد التنقیه سرکنجبین بذوری وقرص کبر
یمکدر بو اقراصک تفصیلی اقرابادینده کوریله نته کیم شاعر دیمشدر
رباعی آماس سپرز اکر ترا شد عارض • پرهیز نماز هر چه باشد
قابض • با قرص کبر سکنجبین خورکه شود • بر جان توفیض تندرستی
فایض • ولائه الجابرین نام کتابده طحال ایچون کسنه ویولندن اوچ
کونه دک هر صباح بر مثقدار اچه اون کونه دک بامر الله تعالی صحت
بولور دیر موجزده بصل عنصل آصمق کسنه وده قرق بر کونه دک خلاص
اولور دیمشدر طحال ایچون مناسب شربتلر ودوالر سرکنجبین بذوری
وشراب اصول وقرص کبر وشراب دیناری وسرکنجبین سادج وماء
رازیانه وماء کرفس وسرکنجبین عنصلی وتریاک کبیردر حرارت
محللرنده سموز اوتدن وبذروات اربعه دن تدبیر اولنمش سکنجبیندر
وایکی درهم قوری قیق قیوغی که سرکنجبین ایچنده مدقوق اصلادوب
ایچه لر بر ایولکی دخی طحال اوزرینه اوراجق اوشق واسقلفندریون دربر
عجب مبارک اجزادر شیافا وضمادا اکا فیدر بر ضماد تجربه ایلدم
بوحقیرانی باعث تالیف کتاب اولان ولی نعمتم غوثلو رجب پاشا
حضرتلرینه ایلمش ایدم حتی طحالک صلابتی بو مرتبه ده ایدی که کویا سنک
ویا ستون پاره ایدی آز قالدیدی که هلاک ایده بامر الله تعالی بو ضماد ایله
خلاص اولدی اندن غیری چوق شخصه تجربه ایلدم جمله سی خلاص بولدیلر
صفتی بودر الّلی عدد انجیری سرکه ایچنده بر کون اصلادوب بعده
انجیری چقره لرا سقلفندریون وترمس واشق وکبره کوکی برابر یکرمی بشر
درهم دوکوب بعده اول انجیر ایله برهاونده مرهم مثال اولنجه
آتشده وره لر بر مرتبه ایله که انجیرک چکردکی حس اولونمز اوله اکر یابس

اولورسه مقدم انجیری اصلا دفلری سرکه دن قاته لر حاصلی کامل
اولا بعده بربر پارهسنه برمقدارین یایوب ییق ایدوب خارجدن
یعنی کوملک التندن صول جانبده طحال اوزرینه اورهلر برقاج دفعه
کفایت ایدر و اسفلنقدریون نام دوادن یکرمی درهمه یکرمی دانه انجیر
قاتوب برمقدار سرکه دخی ضم ایدوب قیناده لر بعده سوزوب برمقدار
شکر قاتوب اون کون مقداری اچوره لر دخی عیری علاجه مبادرت
ایتمیه لر باب سابع امراض الکلی والمثانه بیانندهدر معلوم اولاکه حق ۱۷۴
سبحانه وتعالی حضرتلری بعض اعضایی ایکی خلق ایتمشدرتاکیم برینه آفت
ایرشورسه بری عملده اولا فایدهسی جگرک مائیتنی المق وارقه جانبنه
ویروب قوزمق ومنینک تکوننه رعایت ایلمکدر ترکیبی بوکرکدر کلیه دخی
بوکرکلردر بو یله در شانهنک فایدهسی بول متصل اقمیوب انده جمع اولوب
مضایقه اولدقجه دفع ایلمکدر مثانه ایله قاوق دیدکلریدر صغری قاریندن اشاغه
قاسق اوزتاسنده مجمع بولدر کلانک حرارتنی و علامتی بول بویانق داخی
اولمق ویولن یاقمق ویان باشندن یوقاروسی قزمق وجماع آرزوسی
زیاده اولمق و زیاده صوصامقدر کلانک برودتنک علامتی بول
بیاض اولوب اشتها قلیل اولوب ظهری ضعیف اولمقدر و کلانک
ارقلغنک علامتی بدنک ارقلغی و اشتهای جماعک سقوطی وبیلک
ضعفی ویومشقلغی ویین اغریلر در اما کلانک یللریک علامتی اغریدر وچکه کمک
وثقلتر خفتدر و آچ اولدقده بوذکر اولنان واقع اولمقدر و انتقال
وحیدر جناب حضرت باری مثانهیی ایکی طبقه خلق ایدوب عضو عصبی
قلمشدر تاکیم تیز خلل قبول ایتمیوب انقباض و انبساطه قابل اوله علامات
احوال مثانه حرارت اولدوغنک علاماتی احساس حرارتدر مثانه
اولدوغی یرده یعنی قاسقده و بولک رنکنک قوتی یعنی زیاده سرخ

اولمه سیدر

اولمه سیدر و استعمال مسخناتدن ضرر اولمه سیدر اما علامات
برودت بیاضی بول وکثرت حاجت بول و احتباس بول حواس
برودتدر قاسقده وتقدم استعمال مسخناتدر و علامت یبوست
تقدم امراض واسباب مجففه وقلت بولدر علامت رطوبت
سلس البول وانک غلظتیدر و حار دوالر فایده ایلمکدر ایدی
احوال کلیه ومثانه معلوم اولدی ایسه انلاره منسوب اولان امراض
بری حصات یعنی خرده طاشدر دیکدر باب ثامن حصات ۱۷۴
بیانندهدر ایدی قولنجله حصات کلی بیننده فرق ایسکز وجه اوزرهدر
مثلا وجع حصات صیغرد رچوالدوز باتمش کبی در وجع قولنج بیوک
اغریدر ایکنجی وجع حصات اعلادن باشلر ونزول ایدر قرار ایتدوکی
یره یا صاغ جانبدن صوله ویا صول جانبده طورر اما وجع قولنج
اسفلدن باشلر وصاغ جانبدن صوله وصاغه بایلور و دوشنور
اوچنجی وجع قولنج آچ اولیجق خفیف اولور وجع حصوی اچ ایکن مشتد
اولور دوردنجی وجع قولنجی دفعةً اولور وجع حصوی عکسیدر بشنجی
وجع قولنجی صاغه وصوله حرکت ایدر بلکه فوقه وتحته طاغیلور وجع
حصوی عکسیدر التنجی وجع قولنجه تلیین طبیعت وخروج ریح نفع
عظیم ویرمکدر وجع حصوی یه بونلر فایده اتمز یدنجی وجع حصویده اول
قویلی بول وارقه اغریسی اولور وجع قولنجی بویله دکلدر سکزنجی وجع
قولنجیده اول تخمه لر وکوکل دونمک و اشتها ساقط اولمق وبلغم
اولور ومعدهسی دخی کذلک آغز وجع حصوی بونلرک عکسیدر
ایمدی کلانک ومثانهنک حصاتنک علاماتی ثقل بطن ویان
باشلرنده وجع اولمقدر وبغرسقلر طولیجق مضایقه اولور وبولده قزل
قوم اولور اکر قاوقده طاش اولورسه علامتی ذکرک دیبی کیجمکدر و

قاسقده اغریدر و ذکرک قیاس وال ایله اوینامق ایله بول رجاسی
ایتمکدر و بول کلمه سی منقطع اکین ذکری اومق ایله آسان کلمکدر و قاقچی
بصمق وصقمق ایله و ایکی درک قالدرمق ایله و برمق صوقمق ایله دیرنه طاشی
برکا ایرمق قابل اولمقدر و قسم مثانلنده یا کل اسلوبنده بول ایله فضلات
کلمکدر بونک سببی طاش اولمغک اصل مادهٔ بلغم غلیظ لزجدر یا ایرک
یاقاندر بو ایکیسی نادردر و سبب فاعلی حرارت قویهٔ مجرّه در حصات
کلوی قزل اولور زیرا مادّه سی اکثر دمویّت جهتندن و حصات
مثانیه رماویّت ایله صاریلق بینده در و حصات کلویه پیرلرده
چوق اولور انلرک قوای طبیعیه لری ضعیف اولور صبیانک و اوغلانجقلرک
قوای طبیعیه لری قویدر ماده نک کلادن مثانه یه دفعی اقوی اولورمش یکیده
قوای طبیعیه اغلظدر و کلاسنده طاش اولان اکثر سموز اولور مثانه سنده
طاش اولان اکثر نحیف اولور و نسوانده حصات مثانه آز اولور زیرا
مجرای بوللری واسعدر و قصیردر بعض کمسنه لر واردر که تولد حصادن
خروجی ایچون نوبتلری واردر الی آی ایله بل اورتاسنده حصات
مورث اولان مرضلردن حادث اولمق جایزدر العلاج حصانک
علاجی مادّه یی قی کثیر ایله منع ایدوب اسهال ایله بلغمی زایل ایلمکدر و غدانک
تعدیل قیلوب بعض اوقاتده ادرار بول ایدر معنا استعمال ایلمک
کرکدر تا کیم تحجّر ایدن موادّ بیومک لازم کلور بوکره صکره علاج عسیر
اولور و مدّر اولان اشیادن موافق اولان بذر کرفس و قزل بویا و بونک
امثالیدر اما ادویهٔ حصویه که طاشی پاره لیوب چقره د مورد کنی و قسط
و حبّ بلسان و شجر بلسان و دهن بلسان بو خصوصده بلسانک
دهنی بذرندن و عودندن اقویدر که نک اسقلنقدر یون پیرتسیا و شان
ورماد عقرب و دهن عقرب مفتت حصادر رماد عقرب تدبیری

ابیض

بر مطین شیشه ایچنده بر نیچه عقربی قویوب شیشه نک اغزین قپایوب
تنورده یافقلر یاغنک تدبیری بر شیشه یه زیتون یاغی قویوب دیری عقربلری
یاغ ایچنه قویوب یازکونلرده قرق کون کنشده طوره دهن عقرب بودر
بونلردن غیری کلشن قشر بیض و رماد الارنب و بللور مسحوق که غبار مثاللنده
اولا و دهنه قوچانک کلی و سونکرده بولنان طاشلر بو جمله سی حصایی
پاره لر و ادرار ایله اخراج ایدر حکمای سلف بو خصوصده شول دوا
کافیدر که انک اسمی یدالله در دیمشلر بونک نفعنده عظیم دعوالر ایلمشلردر
انک طریقی بودر که بر ارکچ کچی قانیدر که دورت یاشنده اولانی
ذبح ایدوب حین ذبح اوزوم اولمغه باشلادوغی زمانده ربو دفعه
مذبوح ارکچک اول اقن قانیله صکره اقن قانی المیوب اول ایله
آخر بیننده اولان قاندن الالر و حفظ ایده لر تا که منجمد اولوب کندیدن
پاره لنه اول پاره لنن قانی کنشده قویوب اوزرینه ابریشیم الک اورته لر
تا کیم غبار داخل اولمیه تمام جفاف حاصل ایلدکدنصکره حصات علاجنه
اقتضا ایلدکده بر درهم قدر بو قاندن الوب بر قاشق قدر یا طورب
یا کرفس صوبیله ازوب مریضه ایچوره لر فی الحال بامرالله حصات پاره لنور
بلادن ایمن اولور جالینوس و افلینوس کندو تالیفلرنده خصوص مزبور
ایچون اولقدر مبالغه ایلمشلردر که قیاس اتمه یلور حقا که بو فقیر باعث تالیف
[illegible] دان رجب پاشا حضرتلرنده امتحان ایلدم ایکی طبق طولوسی
پاره لنمش حصات چقردم اکرا فراج اولنان قوم و کل مثال موادّ و فضلات
حفظ اولنسه بر کل صویی کوکمی چیقار ایدی بر غریب بشر دخی سرچه مثاللنده
بر قوش دخی اولور که اکا افرنج لبصفراغون دیرلر و عربلر ابو فضیل دیرلر
یونانیان ایسه اول طیرک آدینه الطراغولیدیطوس دیمشلر در اطبادن
بونی چوق آدم بلمه مشدر بو فقیر حکمای افرنجدن کوردم و اول طیری صوردم

وسؤال ايله قانع اولميوب تجربه دخی ايلدم اول طيره لسان تركيده تحبس بلبلی
ديرلر اكر شمش اكر چيك اكل اولنسه مرض حصادن خلاص اولنمق مقرردر
اكر افرنج ايلدوكی اوزره طوزلايوب ترشی بالغی رنكنده اكين بيورسه
نفعی دخی عظيمدر تركيده طوكوزلان بوجكی ديدكلری حيوان كه لسان عربده
خنفسا ديرلر اولنجه حبس ايدوب بعده قوريدوب حجر اليهود نام طاشك
صويله ازوب ايچرمك غريب علاجدر غفلت اولنمامق كركدر اما مثانه ده
اولان علاجلر كه مثانه نك طاشلرين پاره ليوب ويا مجارده اولان
موادّ غليظه يی ومتحجر اولمغه مستعد خلطی اخراج ايچوندر واجبدر كه حصاة
كلويه علاجلرندن اقوی ايده لر زيرا مثانه نك هم بعدی وهم صلابتی
واردر جمله دن شراب سكنجبين بذوری طوروب وكرفس صويله ازوب
ايچورمك ايو علاجدر رازيانه دخی بويله در وقانونده مذكور اوزره مرخيانه
وآبزن ايله نطوللر ايلمك دخی واجبدر جمله دن بنادیق البذور نام كه
تركيبی كه قرص مثلنده اقرابادينده يازلمشدر ماء رازيانج ايله ازلمش
سكنجبين بذوری ايله بر درهم صبح وبر درهم مسا استعمال زياده نافعدر
بو دردك صاحبنه راحت اول زمانده كاور كه مثانه سندن طاش
پاره لنوب چيقه مرحوم فردوس آشيان سلطان عثمان زماننده وزير
اعظم اولان استنكولی علی پاشا بو مرضدن مرحوم اولدی سببی الله اعلم
اهمال اولنوب حصات صغير ايكن تفتيت ايلمدكلری ايدی حتی مقربلرندن
پيری كراغ عزيزمز قاسم پاشالی قوردچلبی برادری مصطفی افنديدر مرحومك
زمان وزارتنده دفتر امينی ايكن فلج اولوب بو حقير علاج ايلديكمده وزير
مشار اليه كمال حظندن مجلس شريفلرينه بنی دعوت ايدوب مرض معهودك
كليت ايله دفعی بابنده چاره استفسار ايلمشدی اول يوزدن نيچه براهين
اثبات اولنه قدر تصكره ذكری سبق ايدن معالجاته ارشاد ايلدم كندولر دخی

راضی اولديلر ودستور مصطفی افندی يه بو دولتمند الّتی آيه وارنجه
بو قضيه يی اهمال ايدوب تفتيت ايلمزلرسه مادّه نك تحجرندن
صكره خلاص اولمز ديمش ايدم بعض موانع سببی ايله تقيد بيورماديلر
حاصلی تقدير تدبيره مانع اولور الحكم لله الواحد القهار **شعر**
واذا المنية انشبت اظفارها ‌ الفيت كل تميمة لا تنفع **باب تاسع** ١٧٦
قروح الكلی والمثانه بيانندهدر بو كركلرده وقا وقده چيبان اولمقدر
وقت اولور كه بو قروح قضيبده و قضيبك مجراسنده اولور نعوذ بالله
بو انواعك فرقی اولدر كه اكر اغری قاسقده ايسه قروح مثانه ده در
اكر اغری يان باشلرنده ايسه وبوكركلرده ايسه قروح كليه ده در اكر ايكنده
دخی اغری اولميوب تبولدن عاجز اولسه واجی اجی تبول ايسه قروح
قضيبده در ومجرای قضيبده در زيرا كليه ده ومثانه ده قرحه اولسه
ايرين وكسمك كسمك فضلات خارج اولور كه رايحه سندن طبيعت
مضطرب اولور بو قضيه لر اكثر طاش قوپوب وخارج اولميوب
يبوست حاصل ايدوكندن وخلط لذاعدن اولور **العلاج**
بدنی قی ايله واستفراغله تنقيه ايدوب مادّه يی امعايه ميل ايتدرمكله
طبيعتی تليين ايده لر وغداسن اصلاح ايدوب اكشی وطوزلی
وزياده طتلو اولاندن منع ايده لر وهر خلط حادّه منقلب اولاندن
صيانت ايده لر اكر اشتهاسی زياده اولوب ناچار ايسه لحوم
قسمنی متقشر شعير ايله زيرباج ايدوب يدوره لر زيرا جميع حركات
جماع اولان يرامزدر بو مرضك صاحبی ماء شعير ايچمك لابددر
كرك شكر ايله مبترز اولسون وكرك ساده اولسون وقتا كه وجعی شديد
اولوب صبره قادر اولمزسه مخدرات ايله تخدير اولنه مثلا قرص كاكونج
اركك شرابی يا كرااس شرابيله ويرلمك كاه كاه جايزدر خصوصا

حلیب بذر بقله وخشخاش وحلیب بذروات اربعه وحلیب بذر
قثا ویرسه هر زمان اولمایجق ضرر ورمزنا فعدر بلکه واجبدر
امّا مذکورات مدرّات تبیلندندر هرگاه مبالغه ایله مداولانلره اشتغال
جایزدگلدر مگر تنقیه ایدوب نضافت گلمش اولا بوکا اول قدر علاج وضع
اولنمشدرکه اقراباذینده الله تعالیدن غیری کمسنه بلمز اقتضا ایلدوکنه
گوره مراجعت اولنه نهایت بزم تجربه مزاولدوغی علاجدن کراسس
زمانشده خلق کراسی یرلر ومتوضی ده خارج اولور بو کاریزلرده نه قدر مراد
مراد اولنورسه بولنور اول حکیم دگلردن واقرجمع ایدوب محکم غسل
وپاک ایده لر قلب ایبن اولوبجه بعده فتوغیله محکم ودکرلر تمام غبار
اولدقده قسروح وکلاد مثانه یه مبتلا اولنه صبح ومساده بر یخنین
یدوری ایله وماء کرفس ایله ازوب یدی گون الچوره لر عجب تأثیری
واردر هم قرحه لری اوکلدر وهم مجرالیی پاک ایدر بوله دخی
ادرار حاصل اولور طرفه حکمتدر تجربه اولمایجه معلوم اولمز امّا
قضیبده یاقرحه یاخود ناسور اولسه قورشوندن اکا مناسب موزون
میللر ایندروب بو میللرک برینی قضیبه ادخال ایده لر نه محلده قرار
ایدرسه اولمقدار میلک اوزرینه مرهم باسلیقون سوروب
میلی قضیبه صوقه لر وباشنی میلک ذکرک باشنه طوغری اکه لر تا انجه
دولبند پاره سنی حادثه نک باشنه کچوروب میلی اول دولبند ایله
ذکره صاره لر و بر کیجه صباح اولنجه صاحب مرض ذکرین چکر کبی
الیله طوته صباح اولنجه ناسور ضایع اولوب مجراا چیلور بوندنصکره
قرحه سی دخی اولمز بو علاجی وزیر مذکوره که بوندن اولدی اکر اتمشلر اولسلر
ناسور کیدروب باذن الله تعالی خلاص اولوردی زیرا حصات طوتالم
که پاره لنمش مجرای قضیبده ناسور اولیجق ینه حقیقی ممکن اولور الله تعالی

اعلم باب عاشر اورام الکلی بیاننده در بونک مرضی ماده جهتیله
مختلف اولور گاه اولورکه اخلاط اربعه دن اولور وگاه اولورکه
یالکز برندن اولور یاخود سودادن اولورکه دموینه انتقال ایده زیرا مده
صلابت اولمغله دمویه نک ماده سی مختلف اولدوغی کبی مکان اختلافیله
دخی مختلف اولور وقت اولورکه کلیه نک ایکیسنده بیله اولور وقت
اولورکه یالکز برنده اولور اکر جگر قربنده اولیه ورم صاغ بوکرکده اولور
اکر اغری صول طرفده ویا مثانه قربنده اولیه ورم صول بوکرکده اولور
واوجنوم شکل اولور شبیش اولان بوکرکک جانبی اوزره یاته فرقجی
اول بر طرف اوزره ثقل معلق حس اولنور اکر ورم کلیه نک جمیع اجزاسنده
اولیه گاه ارقه جانبنده وگاه امعا جانبنده قولنج ایجاب ایدر
بونوعک علامتی احتباس دم وطبع ایجاب ایدر ورم گاه اولورکه
داخل اولور وگاه اولورکه خارج اولور اکر ورم حارّه مقارن اولیه
حمّاء لازمه که گاه برک وگاه یومشق طوتر عارض اولور اما نظام
اولمز اکر اقشعرار جلد والتهاب وفوت وجع دخی مخالط اولا
بوکا دماغ مشارک اولور یعنی ذهنی مختلط اولور اکر اورام دبیله
اولسه یعنی عظیم اولوب ایرکلنسه ثقل ووجع دخی شدید اولور
اکر دبیله بو اثناده دشلورسه اقشعرار ودتره مک حادث اولور
بوکا سبب ماده درکه حرارت ایجاب المشدر واکر ماده نک
قذورماسی ایله حمّا ورقت بول وبولده بیاض ظاهر اولسه سلامت
اعضا ایله بوکرک خلاص اولدوغنه دالدر اکر رقت بول دایم اولوب
ورم جمع اولا ویا شدید اولا معلوم درکه بوکرک شیشمه سندندر اکر
ورم بلغمی اولورسه گاه اولورکه ثقل وتمدد اولور وکلیه نک انفعالنده
قصوری اولور وعدم التهاب حادث اولور وگاه اولورکه ورم

صلبنده گکشکلک اولور اولوقت وجع اقل اولور وحقوینده
ودرکیسنده وایکی الجکلرده ادیوشقلق وضعف اولور اما اورام
مثانه نک حدوثی مثانه ده قلیل اولور واکثریا انک ورمی دمدن
ویا صفرادن حار اولور یعنی دم وصفرانک حرارتندن اولور بونک
علامتی قاسقده ثقلق اولوب قالقمق وصاچمقدر وباتمقدر
ودک دکن آلمقدر وعطشدر واو ایق ادیوشمتسدر واحتباس
بولدر خصوصا مرض صاحبی یاتمغه قادر اولامیوب بول متعسر اولمقدر
وآسان اولمسی فایده ایدرکاه اولورکه ورم مثانه عظیم اولور حتی
طبیعتی محتبس اولور اگر ورم دشلمسه ونضج بولمسه بر مقتة مقدار نده
هلاک ایدر بونک نضجی بلمک بول نضجیله معلوم اولور زیرا طبیعت
ورمه مشغول اولور ماده نک نضج بولدوغی ودیشلدوکی بولده
ادیک اولمق وبوله یول ویرمکدن معلوم اولور العلاج امدی
کلی ومثانه نک علاجی اولا فصد ایدوب بعده قی ایله استفراغ
قیلوب طبیعتی تلیین ایلمکدر واحتباس طبیعتدن وبراتی ولطورنله
اولاندن اجتناب ایلمکدر وادراری قوی اولاندن صاقنمق گرکدر
اشربه دن ماء الشعیر مبرز وشراب بنفشج ونیلوفر ولعاب حب
سفرجل یاخود حلیب بذر بقله وحلیب خشخاش وقثا وخیار شراب
اجاص ایله نافعدر یاخود کراس شرابیله حلیب خشخاش وحلیب
خیار ویرلمک گرکدر برقاچ کون مرور ایلدکده ماء الشعیر ساذج
یا مبرز قتقشی اولورسه شراب هلیونه ویرلمک گرکدر وقتکه
ایریک جریان ایده انفجار مقتدرا اولا مدرات قویه ویرلمک
نافعدر مثلا بطیخ وبذر قثا وبذر خیار دبیرده مستحلب ایدوب
ادرک ویا کراس شرابیله ویره لر وکاه کاه سرکنجبین ساذج

ویره لر اگر حتمی قوی دکل ایسه عسل ایله ارپه جلابی ویره لر
تا کیم جلا ویروب مجرایی پاک ایده بوندن صکره بذورات
مستخنه جایزدر جمله دن بذر رازیانج وبذر کرفس وبذر خیار
وبذر بطیخ ایله بریرده رازیانج وکرفس قینادیلوب عموبی ایله خیار
وبطیخ چکردکلرندن مستحلب ایدوب ویرلمک نافعدر زیرا
نقاحاصل اولمشدر بونلردن صکره عسل خیار شنبه یی بادام
یاغی ونبات ایله تربیه ایدوب ماء الهندبا ایله ازوب طبیعتی
تلیین ایده لر یاخود سنا مکی وبسفایج وزهر بنفشج وبذر قثا وهندبا
واجاص وعناب وسبستان وشاهتره بو جمله یی قینادوب
وسوزوب بعده ایچنه عسل خیار شنبه ودهن لوز ویره لر
وغداسی ماء الشعیر ایله سکر ویا شراب نیلوفر ایله اکتفا ایده لر
اگر شهوت قویه اولوب حماسی خفیف ایسه اسفاناخ وقیق بورانیسی
که بادام یاغیله پشه یاخود ملوخیا ویا ماشی ویاخود بادام یاغیله
پشمش سموزادت وایه کومجی بورانیسی ایله تغذیه ایده لر بومذکورات
ایله قناعت ایدوب غیری غذایه مبادرت ایتمیه ویان باشلرینه
ویا بوکرنه ویاخود بوکرنه ویا قاصغنه بو ادویه یی قینادوب نطول
ایده لر ادویه بونلردر بابه کومجی وخطمه وارپه اوتی ویابونج واکلیل
الملک وحلبه در اگر برودت غالب ایسه بابونج واکلیل الملک
وحلبه دن بر مقدار زیاده ایده لر اگر حرارت غالب ایسه انهاده
بارداولان باقی اوج اجزاییی بر مقدار نقص ایده ورم اقرابانده
ذکر ایلدوکمز معالجاته مبادرت ایده تعالیم ستنه نک تعلیم
سادسنک سفر ثانیسی اون بر بابه مشتملدر باب اول حرب
مثانه بیاننده در قاوقده اویوز اولمغه دیرلر علامتی حرقت بول

ونتن بول ووجع شديد وكچشمكدر ورسوب پيدا اولمغدر كه كويا
سدك اچنده كپك دوكلمش ايدى وكاه كاه ايركيا اقمق برقيمى
دخى جمود الدم فى المثانه در بونك مغاسى قاوقده قان طوكمق در
علامتى كرب وغشى وبرد اطراف وسقوط نبض در علاجى بونلركه
اول غدالركه بزانى حصاتا خراجى اچون نقل ايلدك آما سركنجبين
عنصلى عجيب مباركدر موجود ده بالخاصه حمار حكرى وقبلولغه اودى
ياخود طوشن قورساغى نافعدر غيرى علاجه احتياج اولونمز ديمشلر
اما اصمه نك چبوغنى يا قوب كلنك صوين الوب اول صوده
فيصوم ديدكلرى دوايى معًا قيناددب وسوزوب بوندن حاصل
اولان ما ايله سركنجبين عنصلى اذوب اچمك قدر علاج يوقدر بونده
برنوع دخى فيصوحى وقورى انجير اغاجى واصمه چبوغنى يا قوب كلدرين
الوب بوكلدن بر مقدار انجير سوتى ايله ايله اصلانمش انجير صويى
ايله مرهم مثال ايدوب مثانه اوزره نطول ايلمكدر بو دخى ايو
علاجدر مثانه نك بر مرضى دخى خلع در تركيده قاوق برتمكه ديرلر
بو قسم ضربه وسقطه عقيبنده اولور على الخصوص ارقه سنه اوريله
ياخود ارقه اوزرينه دوشه بونك **علامتى** سلس البول واحتباس
بولدر ايدى بونك سلسى واحتباسى چوق شديد اولور نهايت
بوندن اوله وغى ضربه وسقطه عقبنده اوله وغى زمان معلوم
اولور **بونك علاجى** طوشن خصيه سيدر قوريدوب وسحق ايدوب
شراب ريحانى ايله اذوب اچوره لر ياخود خرد سى بوغازين يقوب
بعده سحق ايدوب شراب ريحانى ياخود اسى صو ايله اذوب اچوره لر
ابن ماسويه ايدر كه مسك ايله دهن ياسمين بريرده اريدوب بر
مقدار شمع كافورى ومصطكى قاتوب مرهم ايدوب قاسغه

وقارنه

وقارنه سوريه **باب ثانى ريح مثانه بياننده در** بو مرض قاوقده ١٧٨
يل اوله وغيدر سببى ضعف هاضمدن ويا نفخ توليد ايدن اشيا
استعمال ايلمدن ياخود بلغمندر اكر ماده سى بلغم ايسه ادنان
حاره ايله قاسغى ياغلايوب دماغ سذاب وقونشى كپك ايله
نطول ايده لر اكر ماده سى نفخ ويرنى استعمال ايتمش ايسه نخوه
دكمون وكرفس كبى لوايله وجوارش كمون مثللو ايله تحليل رياح
ايده لر مثانه نك آلامندن برى داخى **حرقة البول** يعنى بولك
قزغونلغيدر سببى حدت بول ويا كثرت بورقتيدر زيرا مزاج حرارتى
وكثرت صفرا بولى زياده يوبار ياخود مجراى بولده قرحه اولور
ويا عدم رطوبتدر كه بولك حدتينه وتعديلنه بول ويرر وذكرك
مجراسنده حدت اولمق وعدم رطوبت اكثريا كثرت جماعدن
اولور بونقدير جه عدم رطوبت بدنده قوريلق وبولده رنك
اولمامق واير يك اولمق اقتضا ايدر بالضرورى حرقت بول
لازم كلور **العلاج** بزم ذكر ايتدوكمز قروح كلى ومثانه ده ايو
اما كامل الصناعه ده حرقت بول اچون قرامز رعورت سوتى وبنفشه
ياغن بريرده ذكر دلوكنه طمزمق قدر علاج اولمز موجوده لعاب
خطمى وشياف ماميثا وكل ياغى وبادام ياغى بريرده اذوب ذكرينه
طمزوب وبرفتيله بولايوب ذكرينك دلوكنه ادخال ايلمك
نافعدر ديمشلردر **باب ثالث عسر البول بياننده در** عسر بول ١٧٩
كوجله بولى ايتمكدر سببى ضعف مثانه در يا سوء مزاج خارجى ويا سوء
مزاج بدنى ايله دفعةً قادر اولمامقدر بو سببك اكثرى
بارددر ويا ضربه دن ويا حبس بولدن ويا خود وردن ويا خود
بو مذكورات مجاده در اول دخى يا بالذات در ويا خود شركتله در

بالذات اولان سدّه دندرکه سدّه ورمدن اولمشدر یاخود
بورشمقدندرکه بادی اولان یبوست ویا خلط غلیظدر ویاخود
ایرکیدر یا اویوشمش قاندر ویا صغیر طاشدر اوله وغندندر زیرا
طاشنک صغیر اولانینک سدّهی زیاده اولور کبیر اولانک صاغه وصوله
اککلک ایله مدّتی زایل اولور یا قرحه لردرکه وجع ویرر وجعندن
بولک خروجی متعسّر اولور اگر وجعه صبر ایلیه بول اقر اما شول سبب
مشارکت ایله در ورم کبی که مجاور در یا ثقل یابدر که مزاحمدر
یا ریحدرکه خصیه نک برودتندن قارن دربنه قالقر بو تقدیرجه
مجرای بوله مزاحمه ویرر العلاج ایمدی عسر بول که ضعف
مثانه دن اولا مدرّات ایله که اعتدال اوزره در وفراجه اعتدال
ویرر علاج اولنه اما شول عسر بول که طاشدن ویا اویوشمش قاندن
قاندن اولا ودخی بشارکندن اولا اول علاجی ایده لرکه حصاة
مثانه ایچون بیانی سبق ایلمشدر اگر عسر بول قرحه دن اولا علامتی اوبو سبقده
مدرّات حارّه قرص کاکونج قسمی ایله دوا اولنه خصوصا کلنجک
دیدکلری حیوانک مثانه سنی بو بابده قوریدوب وسحق ایدوب
ایچمک غریب وعجیب علاجدر فی الجمله کلنجک خایه سن قوریدوب
وسحق ایدوب بر جزئی سن اوچ درهم شراب ریحانی ایله اردوب
از وب ایچوره لر فی الحال خلاص ایدر کتاب سعدیه ده سرطان
محرق شراب ریحانی ایله ایکی درهم خلاص ایدر دیمشدر قرتال
قورساغی وملح هندی هر برندن ربع درهم قوریدوب سحق ایدوب
استی صو ایله ایچلسه جمله دن اقفدر صاحب حاوی محمد ابن ذکریای
رازی حاجی بکتاشش طوزندن بر برمق قدری دبرینه ادخال اولنسه
ادرار ایدر دیمشدر وزعفرانی ایکی اوچ تل بربرده بوکوب فتیل کبی

اولدقده ایچنه صوقلسه ادراره باعث اولور وزعفران تلی وکهله
وتخم بتی ذکرینه حتّی ادخال اولنسه بامر الله ادرار دفع اولور
عقرب یاغی دخی ذکره طمزلمق زیاده نافعدر اما بذروات اربعه
سرکنجبین بذوری ایله مستحلب اولوب ایچلسه نافعدر کذلک سرکنجبین
بذوری دخی بو بابده درسدّه یی کیدروب قرحه لری علاج مراد
اولنورسه بذروات اربعه یی مستحلب ایدوب بو مستحلبی سرکنجبین
عنصلی وسرکنجبین بذوری ایله وکراسس شرابی اوچ شربت برابر بربره
خلط اولنوب مستحلبه مزاج اولنسه بو دوا غیری معالجاتدن مریضی مستغنی
١٧٩ ایدر باب رابع سلس البول دفراشده بتوّل ایتمک بیانندهدر
بونک معناسی دایم بی اختیار بول اقمق ودوشکه الشمکدر بونلره
سبب یا کثرت مدرّات استعمال ایلمک ویا استرخاء مثانه در ویا
سوء مزاجدر بدبیدر ویا خارجیدر اکثر یا سوء مزاج بارددر گاه فرط
حرارتدن دخی اولور تحقیکه افراطله حرارت اوله رطوبات
مثانه یه جذب ایدر گاه اولورکه صقلمقدن وطارلمقدن بلکه ورمه مجاور اولوب
اولور یا ثقل یابدن اولور یا زوالی ایچون اولور اول زوال یا دوشمکدن
ویا ضربه دن اولور بوتقدیرجه مجرای مثانه طار اولور بول صغر که جمع
اولا دفعةً چقمز واوچوده تبوّل ایتمک صبیانه چوق اولور زیرا ایکیم
رطوبتلری غالب واویخولری محکم اولور وگاه اولورکه قوت نفسانیه
نفسانیه تخییل ایدر حدّت بولدن متأذّی اوله وغیسچون بوکره قوت
دافعه یی تحریک ایدر بالضروری دوشکه ایشه مک لازم کلور علاجی
اگر سلس البول حرارتدن ایسه ذکر ایلدوکمز ادویه ایله علاجی قوابض
بارده در قوابض دیدوکمز جلنار ومرسین کبیدر زیاده سحق ایدوب
ایچوندرکه مرض عضو بعیده در وزیاده غبار اولمز ایسه نفوذ ایده مز

شراب رمانی کبی ویا ایران کبی اکر سلس البول برودتدن ایسه علاجی
قوابض حاره درکه سحق اولنوب کلبشکر ایله صبح ومسا ویریله وحار
اولانک غداسی سماقیه وحصرمیه در اکر بارد ایسه غداسنه اباز یر حار
اکوب انی کشنیز ایله پشوروب یدوره لر زیرا غداده دخی دواکبی المعالجه
بالاضداد اعتباری قاعده سی رعایت اولنمق لازمدر واده یه موضعیه
که طلاو نطول اولنه جقلر در حار اولدقده کل یاغی ویابان یاغی وقسط
یاغیدر بارد اولدقده دهان بارده ایله یاغلمق لازمدر اما دوشکه
ایشین کمسنه یه لازمدر که قبل النوم تبول ایدوب طعامدن ممتلی اولا
زیرا طعامدن ممتلی اولیجق صودن دخی ممتلی اولور بویله که اوله نومی ثقیل
اولور نوم ثقیل اولیجق دوشکه ایشمکدن خلاص اولور صاحب موجز
دیر که دوشکه ایشین کمسنه اویله توهم ایلمک کرکدر که ایشدوکی
یری مسجد ایدرم یاخود بر محترم یر ایدرم بو بیله ایلمک قوت تخیلی خیال ایلدوکی
محله صرف ایلمک اقتضا ایدر الحق بو نوعه ربع درهم مر ایله ازلمش
شراب قدر علاج اولمز لکن آج ایکن استعمال ایلمک لازمدر بزم کندی
مجربمز بودر که چورک اوتنی سحق ایدوب بر مقدار کوکرجن تخمی ایله
ویرمقدار طوشان پینی سبله یوغوروب بو جمله سن تکرار خمیر ایچنده
ایشدروب اتمک ایده لر و دوشکه ایشین کمسنه یه یدوره لر
بوندن غیری مناسب دوا اولمز اکرچه صاحب بیان طوشان پینی سن
بنفشه شرابیله ازوب ایچمک بو مرضی زایل ایدر دیمشدر الله تعالی
اعلم بوکا متعلق اقرابادینده دوالر بیان ایلدک که هیچ ترجیع ایلمدیلر
باب خامس زیابیطس بیاننده در سان عیده بوکا دواره دیرلر ١٨٠
ترکیسی دولاب دیمکدر اصطلاح طبده زلق الکلیه ایله مشهور
در دولابله وجه تسمیه اولدر که عطش دایم ایله ایچدوکی صوی ایچدکجه

ایشیه بو مرضک سببی حال کلانک یرافلغیدر ضعفندن اوتوری
امساک مائیات ایده مز یاخود کلانک مجالرینک وسعتندندر که طوتمز
یاخود حرارت جاذبه نک قوتندن صرفه قادر اولما دوغی جذب ایدر
وتیز جک دفع ایدر فی الجمله چندیدن ودفعدن خالی دکلدر کاه اولور که
بو مرض حرارتدن اولور بویله اولدقده عطش اولور اما برودتدن اولیجق
عطش اقل اولور وبو مرضک برودتدن اولماسی قلیل ونادر درقچن
دایم اولسه بو مرض ایجاب ایدر **علامتی** جکرک ضعفی وبدنک لاغرلغیدر
کاه اولور که حمای دق ایجاب ایدر زیرا مائیت بدنه واصل اولمز
رطوباتک جذبنک قوتندن بدن یبوسته مبتلا اولور برودتدن
اولانک علاجی چندان ایلمدک زیرا نادر اولور اولدوغی وقت
حار دوالر ایله تعدیل مزاج ایلمک کافیدر اما حرارتدن اولدقده علاجی
ادویه بارده قابضه در وهر قابض اولوب بارد اولان یمشلرک زبلوبید
وهواء بارده سکوندر وسلس البولده ذکر اولنان علاجلر کافیدر
اما بهر تقدیر اوج دانه یمرطه یی سرکه ده اصلادوب برکون وبرکیچه
طوردقدنصکره چیک ایکن یموروب ایچمک سایر علاجدن مستغنی
١٨٠ ایدر **باب سادس تقاطر بول بیاننده در** بونک معناسی بولک
قطره قطره صالیویرمکدر دبر حالتدر بوکه سلس البول بیننده واقع
اولور سببی یا حدت بولدر که قوم جمع اولیجق وطبیعت صبر ایلمز الا دفعه
عازم اولور ویا ضعف مثانه دن ویا مثانه نک طارلغندن درکه وردن
اولور یاخود ثقیلدر قرحه لردن ومثانه دن جرب اولمقدر ویاخود
حس اولمدوغندن اولور نته کیم سرسام اولان کمسنه لره بو مرض ظاهر
اولور وکاه اولور که بو مرض برودتدن اولور اکثر وقوعی دخی مشتاده
چوق اولور حدت بولدن اولورسه **علاجی** تقویت مثانه وحدتنی

ازاله در و قروح وجرب ایچون علاج ایلمک لازمدر که زایل اولالر اعضای
تناسلدن اولانك **علامتی** اکر مزاج حار ایسه جماع آرزوسنك
شدتنی زیاده اولور و فاصلی وایکی اویلوغی اوزره قیللر چوق اولور و
ذکرینك طمرلری واسع اولوب ذکری بیوك اولور وخصیه لری بویور
ومنی نك حدتی وکثرتی وسرعت انزال واقع اولور اما مزاج بارد
اولورسه بو مذکورات عکس اوزره اولور اکر مزاج رطب اولورسه
منی اینجه وچوق اولوب ذکری قوای ضعیف اولور اکر مزاج یابس ایسه
بو مذکورانك که مزاج رطبده بیان ایلدك ضدی یعنی عکسی اولور
بو نوعه دخی چوق سفوف ومعجون اقراباذینده بیان اولنمشدر که تقویت
مثانه و حدتنی ازاله ایدر مراجعت اولنه **باب سابع منیده اولان** ١٨٠
کلام بیانندهدر منی نك تولدی وسایر احکامی بیان اولنمق لازم
کلدیسه معلوم اولا که منی هضم رابعك فضله سیدن اولورانك
ایچوندر که بر مقدار خروجندن ضعف لازم کلور اکر ممك اضعافندن
خروجی اضعافی قدر ایسه ضرر ویرر منیٔ ذکورده قوت عاقده وانثیده
قوت منعقده در یعنی ارککك منیسنده تاثیر حصول صورت واردر
ودیشی منیسنده قبول صورت واردر بو فقیر جالینوس طرفندن الطبایه
جواب دیره یکه حضرت عیسی علیه السلام یالکز آنه سی منیسندن خلق
اولدی یرسنه نك وقوعی اولیجق امکاننه دلیل حاجت اولمز اما جالینوس
زعم ایلمشدر که ذکورده وهم اناثده هم قوت عاقده وهم قوت
منعقده اولا لکن سایر فیلسوفان قوت عاقده ذکوریده اقوی وقوت
منعقده انثیده اقوادر دیمشلر فی الجمله جالینوس دیدوکی کبی دکلدر
زیرا بویله اولایدی تکون ولد بر کیشی منیسندن ممکن اولوردی **باب**
ثامن انتشار بیانندهدر قیام ذکر دیمکدر سبب انتشار ذکرك طولا ١٨١

عصبنك امتداد ایدر وعرضا اکا ریح کثیر که دوکیلور صو در وقتاکه روح
کثیر شهوتی مقارن اولادم کثیرون ذکر قرار و تثقیل اولور انك ایچون
بونده انتشار چوق اولور زیرا روح وریح بونده چوق اولور چونکه روح
وریح سثر یالمرده چوق اولا سببی اویانقلق تحصیل اولمدوغیچوندر
بو جهتندر که کمال هضم اولدوغیچوندر بونده انتشار اولمق زیرا طبیعت
دفع فضلاته مشتاق اولور وانتشار ده معین اولور هرسنه که انده رطوبت
غریبه وار در اندن متولد اولان ریح غلیظ عوقده و ذکرده کثرت استعمالی
انی بیوك ایدر و ترك استعمالی آنی صولدرر وارقلا درجمله دن شهوت
جماعیه مراددر بونك سببی کثرت منی وحدتیدر وطبیعتنك تشوقیدر
دفعنه یاکثرت ریحدر که ذکره نفخ ایدر بو تقدیرجه جماعی ترکده باعث
اولور بو قضیبه مراقیا اصحابنه عارض اولور کوزل تخییل ایلمك ایله **باب** ١٨١
تاسع نقضة الباه بیانندهدر بوندن مراد ضعف جماعدر سببی
یا منیدر که حدتی آز اوله یا خود ذکردندر که سولیك اولوب قالقمیه
یا قلت روحدر که جماعدن الیقور ضعف شهوت اولدر که نفسنك
جماعه میلی اولمیه اکرچه ذکرده قوام دخی وار ایسه یا ضعف شهوتندن
اولور که آدمی اوهام جماعدن عجزه منع ایدر جماع اولنا جغك بعضی
کبی ویا هیتلنمه سی کبی ویا خود جماعدن عجزه وهم سبقت ایتمك کبی یا ترکن
عادت ایدنمك کبی که طبیعت انی اهمال ایده منی حاصل اولمیه
بو معناکه ترکدن اولور یعنی سندن کیلین عورت کبی درماداکه
سوت ویرردی لبن حاصل اولوردی ترك ایلدی لبن منقطع اولدی
بونك **علاجی** بدنك کلیسنه تقویت ویرمك لازمدر مثلا
اغذیه رخیفه ایله اکر بدن ضعیف ایسه خود مفرحات ایله تقویت لازمدر
تاکیم ریح وروح حرکت ایده وجکری تقویت قلمق کرکدر تاکیم ماده منی

بچوق اولا و دماغی تقویت لازمدر تا کیم عصب قوی اولا و تقویت
دماغ عطریات ایله لطیفدر زیرا اعضاء رئیسه نک تقویتنده دخلی
عظیمدر اکر نقصان باهه سبب قلت نفخ ویا افراط برد ایسه بزم ذکر
ذکر ایلدوکمز ادهان ایله یاغلنه و غداسی اول دانه لر اولا که انده نفخ و تسخین
نخود و صوغان و زنجبیل و دارچینی و خولنجان کبی اکر نقصان باه
حرارتدن ایسه آزنلر ایله تعدیل ایدوب نافخ و بارد اولانی اکل
ایده شفتالو و بقله و سُت کبی اکر نقصان باه سوء مزاجدن ایسه
ذکر ایلدیکمز ادویه حماعیه ایله تعدیل مزاج اولنه و اجتناب لازمدر
بارنسنه که باهه ضرردر و منیی قوریدر ویا اول اشیالر که تحلیل ایدوب
تخفیف ایدر اکر نقصان باه کثرت ترک جماعدن ایسه تدریج
اولنمق کرکدر اکر نقصان باه و همدن ایسه ازاله سنه احتیاج اولنور
و تقویت باهده اغذیه یه ادویه دن زیاده اعتماد اولنور زیرا که
اغذیه دن منی حاصل اولور ادویه انجق زیاده ایدر بدل ما یتحلل
اولمایجق یعنی زیاده ایدر ادویهٔ باهیه جمله سندندر حاوج و صوتره سی
و کرفس و بونلرک تخملری و سمسم و حب الذلم و بقله و نخود و بکرجه
و دارچینی و قرفه و بسباسه و فستق و بندق و کبره و حلتیت اما حلتیتک
خاصه سی چوقدر اکر بر مثقال حلتیتی بر قاج کون بر قدح شراب ایله
انجلر حار و نفاخ اولدوغیچون مبرّد المزاج عجب نافعدر و طرفه
علاجدر بونلر غیری اجزادن و بهمنین و تره و قسط و زرنباد
و خصیة الثعلب و شقاقل و زنجبیل و خولنجان و بوزیدان و سورنجان
و غافث و کلر و سقنقور علی الخصوص قویروغی و کوکی طوزلنمش اولا
و سرچه لر و چیل قوشی و رفادن یومرطه صارو سیله یمک زیاده
مبارکدر هلیون تخمی بورانیسی و بذرکتان و حبة الخضرا که ترکیده

مهلی

منوشش دیدکلری بدر بو جمله سی مقویاتدندر جمله حیوانانک بیضه لری خود
مقویدر خصوصا سرچه و تاوق و اوردک و قوزی بیضه سی سقنقور
لموزیله سقنقوره بدل اولور کوکرچین و سرچه و کلنک بیرده لری مقویدر
بر نخود قدر دوه کوچکی مایه سی ایلیجق صو ایچنده ازوب ایچه لر
اون ایکی ساعتده عظیم حرکت ویرر ذکری صوق صوبله یوبه لرکه
راحت اولالر مبرّد المزاجه زنجبیل و شقاقل و فیون سُتنی
قیناد وب بش درهم مقداری ترنجبین ایله یمک تعدیل مزاج ایدر
خصوصا ماء عسل ایچره بر قاج دفعه دمور سوندروب ایچمک
لطیف علاجدر یکی شراب ایچمک و صوتره سی یمک ذکری برک ایدر
و نفعی فی الحال ظاهر اولور اکر ذکر قیام لا ینام ایله قایم اولسون دیرسه
سرچه نک اتنی و بیضه سنی یمکه داوزرینه تازه شراب ایچکه ادمان
ایله مرکباتدن شرو بیطوس و دواء المسک و جوارشش البذور و معجون
سقنقور و سایر مفرحات و مرکبات که مجوهر و ممسک و معنبردر
اقرابادینده اقرابادینده بیان اولنمشدر حقا بعض تراکیب وضع
تراکیب وضع اولنمشدر که مثلی سایر کتبده بولنمز اغذیه دن
کم دالمه یه لحم الضان نخود ایله پشمش و صوغان ایله تربیه
اولنمش اولا ایو غدادر و ادشنه و بقله کرک مفرداً اکرک دارچینی
و خولنجان و سقنقور و زنجبیل ایله ترکیب اولنمش علادر و ارکک
و سموز اوغلاق و تاوق و بلج و هریسه و عصیده و سُتلی آش و ات
ایله پشمش سُت و ات ایله هلیون بورانیسی و بمرده و پراسه
بونلر مقویات اولان غدالردندر و بریان اولمش بالق و خیار و فستق
و شفتالو و سُت محرور المزاجه نافعدر ار ماقلرده اولان انجلر و بالش
یملردن اذروم موافقدر اما اکشیلردن سرکه و طوزلی کبی و ایچی

بکی جمله ضرر در دقی ایلمکدن اجتناب واجبدر مارول دخی باهه
ضرر در اما نعنا مقویدر منی نک ظرفلرین پاک ایدر شهوتی
حرکته کتورر وارکج اتنک ضرندن قاچلرسه زیاده نافعدر نقل
قسمندن بندق وفستق وحب الزلم وحب الصنوبر وهندستان
قوزی واشربه دن شراب زبیب که قوزی اوزومدن اولا اعلادر
ویکی شراب دخی بویله دراد هاندن مقوی اولانلر دهن البان ودهن
زنبق ودهن یاسمن ودهن قسط وغالیه مسک بونلر ایله یاغلمق تقویت
ویرر ادویهٔ باهیه دن مناسب حقنه لر وشافلر وضع المشلردر و برا قراباذینده
بیان ایتدک غفلت اولونمیه بو حقنه نک طریقی بش نسنه نک هر بریندن
بر رجبه الوب ودورت نسنه نک هر بریندن بر رجز قاتوب بربرده
تنوزده تمام برکون برکیجه قینادهلر کاریه بوکره ایچ یاغی وروغن ساده دنج
جز قاتوب حقنه ایدهلر غایتله نافعدر بونکله قالقیان حادثهٔ میتة
لعنت اول حقنه لردن بری بلش وباچه صویی وبغدای شوربهسی
وبشمش کوکرجین صویی وحاوج تخمی ونعناش وبوزیدان وشقاقل
وقلب الصنوبر نوجله سینی دق وسحق ایدوب مقدما آلتی اول صولر
الچینده پیشوروب بعده سوزوب بر مقدار ایچ یاغی وسقنقور رکوزی
ودهن الغار قاتوب ارقه سی اوزرینه یاتوب احتقان ایدهلر اکرکه
نقصان باه ذکر کلکشلکی سببندن ایسه ذکر ایلدوکمز دهنلر ایله وما
بارد ایله علاج اولنه حاصلی ذکر ست اولیجق پردخی اولورسه
انک علاجی بر قامش الچنه صوقوب موضع معهوده انکله ادخال ایدهلر
زیرا میت حکمنده در احیاء اموات خوارق عاده قسمندندر اما
بر اولمایوب ذکر ایلدکمز عوارضدن حادث اولمش ایسه اکا قراباذینده
مقویات یازدم الله حیتچون بر تیجه سن بو فقیر ایلدم ابطالنه عمل المسیح

خلاص اولمدم بو محلده تفصیل اولنورسه اول دوالرک ایسه
ذکری برتقی کره لازم کاور بوکا طالب اولان اقراباذینده عجب
سرمایه در تتبع اولنه **رباعی** باشی چو ضعیف باده دلخسته مدام
کارت نرسد بوقت صحبت به تمام ٭ هرگاه که خاطرت کشد سوی طعام ٭
مغز عصفور خور وبیض حمام **باب عاشر شهوتنک کثرتی بیانندهدر** (۲۸۳
بو معنا بوندن اسبق علی وجه الاجمال بیان اولونمش ایدی فی الجمله
کثرت شهوت بدنک قوتیله وجماعدن ضرر اولمامق ایله اولورسه
حالت مطلوبه در کورک رجاسی کوزدر بوکا علاج اولمز دبو مایهٔ سعادتی
دکمه یادکار بولماز علاج اکا اولورکه آلات تناسلده قرحه لر اولوب
الجشمکدن اولور نته کیم خاتونلره وتازه چوکه قالقمش نکیکاره اولور بو تضیبة
قسم رحمده اولور وساکن اولمز الا جماعله ساکن اولور یاخود قوت
اعضاء منیه وضعف اعضاء رئیسه دن اولور شول کیمسه که دماغی
وعصبی ضعیف اولا واعضاء منیه سی قوی اولا بویله اولان کمسنه لر جماعی
ترک ایلسهلر چوق منی مجتمع اولور ودماغی افسدا ایدر زیرا منی نک
کثرتندن بخار حاصل اولور ودماغ قبول ایتدوکیچون تبخیر ایلمک دماغه
صعود ایدر ودماغی ضعیف ایدر اکر جماع ایلسه عصبی ودماغی متضرر
اولور بویله اولیجق بو قسم آدمک اعضاء منیه سنی تبرید قلمق وتخدیر
اولونمق واجب اولورمثلا **علاجی** مارول وبناوفشه وکوجی بربرده
قیناوب صوبیله آبزن ایدوب بقیه سن قاصعنه ویان باشلارینه
زطول ایلمک کرکدر واغذیهٔ باهیه که ذکری سبق ایلدی ترک اولنمق
لازمدر ومنی یی تجفیف ایدن ادویهٔ خلط ایدوب استعمال ایلمک
کرکدر اما منی یی تجفیف ایدن استعمال اولنمق لازم کلدکده ادویهٔ
باهیه دن اکا خلط اولنمق کرکدر تاکیم ادویهٔ نک خواص اعضاء

ایصال ایده **باب حادی عشر کثرت احتلام وبطوء انزال بیانندهدر** ١٨٣
بونک معناسی دوشی چوق آزوب انزالی کچ اولمقدر کاه اولورکه ضعف
شهوت وجماع قلتی قدرتدن اولور وگاه اولورکه بوقضیه منینک
انجمادندن یعنی طوکمهسندن اولور بوکره شهوت حرکتی تز ونفخ دخی
متولد اولمز سببی بردک زیاده لکنهدر انزال حاصل اولمدوغی منی
طوکدوغندندر وانزال کیچ اولماقلغک منی منجمد اولمسندندر بوبله
اولیجق احتلام چوق اولور سببی نومده اولمق ایله منی در فورزطوکه
چوزیلور احتلام اولور بونک **علاجی** ادویهٔ مسخنه وادهان مذ
کوره در **تعالیم ستهنک تعلیم سادسنک سفر ثالثی اون ایکی بابه** ١٨٣
منقسمدر باب اول سرعت انزال بیانندهدر کاه اولورکه سرعت انزال
کثرت منیدن اولور جماعه طول عهد اولدوغیچون وگاه اولورکه حدت
منیدن اولور بونک **علامتی** حرقت ایله چیقدوغیدر ومنینک
خروجنه معین اولدوغیدر سببی مجاریک وسعتیدر بوقسمه **علاج**
اغذیهٔ رطبه وکثرت شرب شرابدرکه انی صو ایله ممزوج
اولا بونوعدن بری دخی کثرت انعاظدر شهوتسز معناسی ذکر قالقه ومنی
کلبه دیمکدر بلکه ذکر قوامه گله شهوت جماعسز بر قوری مغلطه ایده
سببی تحلیل رطوبتدرکه قاصر وعاجز اولمش اولور بونک **علاجی**
بارد ضمادلردرکه ارقه اوزرینه قونله یاخود بر پارچه تخته قورشون
اوزره گل وبنفشه ومارول دوشیوب ظهرینه اورالر فایده ایدر
ومارول ییمک وسکنجبین ایله مارول استعمال ایلمک بومبحثه
مناسبدر کذلک بابونج صوینه ایله نطول ایلمک مناسبدر و
بونلردن غیری تحلیل لطیفی اولان تحلیل کثیرسز نافعدر **باب**
ثانی غدیوط بیانندهدر غدیوط عین مهمله ودال معجمه ساکنه ١٨٣

ویاء مضمومه وواء ساکنه وطاء مهمله ایله رجل کثیر الشبق اولوب
مقعدی یومشق اولاقجق جماع ایله مقعدی گلشیه زیاده مرضدن
نجاستی قاپوب صالیویره **حکایت** بوکا مناسب بر قرنی اره
دیرورلر مکراری بو مرضه مبتلا اولمش هرکره جماع ایلدکده عقبنده
یستهلالمش ویرجاریه بونک جماعدن فارغ اولیجق اردندن لکن
طوترالمش بو عادت اوزره نیجه روزگار مرور ایتدکده حریف
امرحقله فوت اولور خاتونک عدتی منقضیه اولور بر آخره کیمسنه یه
دخی ویررلر لیلهٔ زفافده جمع اولدوغی حین قالقدی صدوندهایکن
حریفک کوتنه بر صوق لسنه طوقنور دونرار دنه بقرنه الشلرسن
بره جاریه دیدکده منکوحهسی افشان ایلمز دیر حریف ایدرکه
ایده رز اما ایستدکمز زمانده ایده رز عورت تعجب ایدر بزم اولی
مرحوم بویله ایدی هر آرقسی بوبلیا اولور صاندم دیر بوقضیه دن حصه
جناب عزته شکر ایتمکه سبب اولورکه بوبله مرضدن سالم ایدی و
ایکنجی عورت النورسه قزالیمق گرک ایدوکن بلدردی فی الجمله بوکا
علاج اولمز انجق لازم اولان تنبیتدر یعنی جماعدن اول آب
خانهیه واروب بعده قوابضدن انار قبوغی وجلنار ومازو گبیلر
ایله فتیل ایدوب کونوره **باب ثالث مرض ابنه بیانندهدر** ١٨٣
تورکیسی معلومدر بو بر مرضدرکه اوج قسمله تغیر اولنور برقسمی اول
بابه بوندرکه عمرینی لواطه ایله کچوروب بر مقدار سن اولدقده کندو
قدرتی قوام وجماع اولمیوب لذتنی دیرندن آله وبر قسمی کثرت
اعتیاد ایله حاصل اولور زمان جوانیده مفعوللق ایدوب انکله
محظوظ اولور بو نوع چوق واقع اولور وبرقسمی دخی صغیر ایکن کندو
اقرانی اوغلانجقلر ایله استبدال ایده رک برکون اولورکه بر اوغلان

بونك اوزرنده بالغ اولور اول متعفن شهوتدن قورتلر حاصل
اولور مادام كه شهوت بولميه غداسى حاصل اولمز بو نوعى قتى ارذل
نابوندر اكابر زحمتى بو نوعه صحيحدر زيرا اصحاب دولت مخدوملرينى
برنچه اقرانى صبيانلر ايله چلبى نك خاطرى اكلنسون ديو جمع ايدرلر
كيدرك چلبى نك تونشجغرمى قالقارا غلانجق چيلك استر اوغلان
ايسه قابل اولمز بالتضرورى استبدال لازم كلور دردمند چلبى
هر طرفدن ذوقه واصل اولور بر كون اولوركه اول شهوت
معهوده يه راست كلور مرض ابنه يه مبتلا اولور زمانمزده بو مرض
علادن بعضى بيوك آدملره سندرونغنده برين كوردم صحيحدر
نابونك علامتى قلبى ضعيف ونغنى آلچق وقواحى آزاولمقدر اصحاب
ابنه دن بعضنه ذوذوقى ديرلر فاعل هم مفعولدر ذكر اولندوغى
اوزره مجعولدر اما كمسنه اولوركه انك امعاسنده حكه اولور وزايل
اولمز كچشمى الامنى ايله اولور لنواننده بو معنى غايتله چوقدر بعض نابون
اولوركه دلير وتره شير وغضنفر صولت واسدهيئتدر اما كه ينه
ايشتدر بونك سببى والدى والده سنه دبرندن جمع اولمغى عادت
ايلمكدر بويله رستم طبيعت اولوب نابون اولمق عجب قدرة الله
وغريب حكمتدر زيرا نابون اولان اكثريا رجال هيئات دن آ
جبلتدر انثويت ذاتنه غالب اولمغله عادتدر بوطرزده وآفر
كيمسنه لر صدارت مولويته زمانمزده واصل اولديلر حقا زن شيوه
ايكن مردانه حركت كوستر ديلر العلاج رنجورى ضرب وحبس وتخنير
ايتمكدر وغم لره وغصه لره وبلالره اوغراتمقدر شول رنجور
كه حكه دن اولور علاجى استفراغ خلطدر زيرا اكثر بلغم مالحدن تولد
ايدر لازم اولان مسهلاتله خلطى حقنه مقعدرواول ادنان ايله احتقان

لازمدركه كيجيكى تسكين ايدركاه اولوركه بو مرض ديشى مزاجى حاصل
ايلمكدن اولور بعض اول خلقتنده انثويت خلق اولور ظاهر الاعضاسى
اركك اولور لاجرم مزاجى مقتضاسنجه جماع اولنمق استر بو قسمك
دبرى بورون قولاق كبى كيچير اچنه نسنه صوقمغنجه راحت اولمز حق
سبحانه وتعالى حضرتلرى كافر ويهودى ايله بو مرضدن امين
ايده زيرا علاجى عسيردر اكرچه اطبادن چوق نسنه لر روايت اولنمشدر
ونرا قراباذينده اول قسمدن نسنه لر يازدق اما اعتقاد ايده مم
كه بوكا علاج اوله بو جهتدن كه بو مرض اكثريا اصحاب تنعمده
ومخادم كرامده اولور قدرتلرى خود واردر برين كوردم كه خلاص
۱۸۴ دلمش اولا برايو علاج جهانده اولمكدر باب رابع شول كمسنه نك
تدبيرى بياننده دركه جماعى چوق ايتمكله ضرر كورمش اوله انك علاجى
قوتن ورطوبت ويرمك وراحتلندروب لعب ولهو ايله
شطارت ويررشيه مشغول قلمقدر دستلر الچوروب انقوسنه
تحرير اولنان معالجاته مبادرت المكدر اكر كثرت جماعدن ارتعاش
حاصل اولمش ايسه يعنى هر يرى دترسه رعشه علاجنده ذكر
اولنان ادهان ايله يا غلنه اكر بو معنادن ضرر عارض اولوب
ضعف بصره مبتلا اولمش ايسه كذلك رعشه وفالجده بيان
اولنان ادهانله يا غلنوب مغسطانله اقسرده لر ويورننه حمامده اكين
بنفشه ياغى طمرزده لر وكوزينى طتلو صو اچنه صوقوب آچه لر
۱۸۴ وباقى علاجنى اقراباذينه مراجعت اولنه باب خامس معظمات
ذكر بياننده در اطبا بوننى لله لوجه الله بيان ايلمشلر زيرا ذكر
كوچك اولوب عورت سموز اولمجق اولاد حصولنه مانعدر
العلاج يوغون بزلر ايله ذكرين هر كاه اووب وداخى ياغلايغر

اویله یا غلرکه حار اولا دبه اسی ایدوب یا غلیه لر وزفتی بال مومی ایله
مرهم ایدوب طلا ایده لر وبزلر ایله اوده لر زیرا زفت دمی جذب
ایدر وذکری بیوک ایدر بر انبو معنا بو بابده ثملک وصوغلجا نذرو
بونلردن کرک سلک کرک صوغلجا ن اکیسی دخی اولورسه خوب
دافرالوب قوریده لر ومحکم سحق ایده لر بعده زنبق یاغی ایچنده
ازوب طلا ایده لر بوکره اولمزسه برقچ کره ایدرسه تمام بیوک
اولور ایت اوزرمی وصرمشق تخمی اکیسین محکم دکوب صو ایله
قیناذوب بعده صویی سوزدوب اول صو بله زنبق یاغنی قیناذوب
یاغی قالوب صوکتدکده بو یاغدن ذکره صبح ومسا طلا ایده لر
ناصری نعنه ادینک حیاة الحیوان نام کتابده معظمات ذکر حقنده
بر عجب مبالغه ایتمشدر براشک حادثه سن قالدرمش اکین کسلر
بعده اول ذکری خرده لمو غواسه لر وانکله برکیله مقداری بغدای
سرسلر یعنی خشلا سلر بغدای برک بشمک کرکدر اما اشکنک ذکری
مقدما برک بشه بعده اول بغدای ایله برتاوقی قرق کون غیری یمک
ویرمیوب بلکه اول بقیه قلان صو بله ویرسلر قرق کون تمام
اولدقده تاوغی ذبح ایدوب اتن بیلر قرق کونه وارنجه ساعت
به ساعت ذکری بیو مکده در بو قدر علاج اولمز فقیر تجربه ایلمدم
اما کوردم مصرده اکین بار اندن بیری تجربه ایلدی وبزه ذکرینک
عظمندن شکایتلر ایلدی افسانه دکلدر حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک
قدرتنه کوره عجب اولمز یا نمزده تجربه ایلدی باب سادس
تضییق القبل بیاننده در فرجی طار اولدوغندن دلمک رغبت ١٨٥
جماع اولوب ولد حاصل اولمغی ایچوندر نه انکه اطبا بونی مغلطه
وجریره ایچون اختیار ایتمشلر اولالرمثلا عود وسعد وفرسین

واندوزدوقرنفل وراملک اوچر درهم برقیراط مقداری
مسک دخی اضافه ایدوب جملهیی دق وسحق ایدکده بر یوک
پاره سن شراب قابض ایچنه صوقوب شراب قابض اکثیسی
اوزمدن اولانه دیرلر بعده اول یوکی اجزاء مدقوقه ومسحوقه یه بولایوب
عورت فرجنده کویوزه فرجی غایتله طار ایدر برجنیت ایله که بکاری
اعاده ایدر بر نوع دخی ایکی جز مازو وبرجزء خیرجیکی دق ایدوب
شراب ایله اصلانمش کتان بزی ایچنده فندق قدر بر حره ایدوب
یاغلایوب بعده خاتون فرجنده کویوزه زیاده فرجی طار ایدر
وجماعه لذت ویررنته کیم شاعر دیمشدر بیت کرسوده بذر در
دربردار دزن ٭ چون غنچه نشود چو نافه مسک ختن ٭ حقا بذر ورد
دق وسحق اولنوب بر دولبند پاره سنه صره اولنوب فرجنده
عورت کوتورسه هم رایحه سی لطیف اولور وهم طار ایدر باب
١٨٥ سابع منتخبات وملذذات بیاننده در بونک معناسی فرجی
قزدرمق وهم لذت جماع ویرمکدر فقیر ایله قیاس ایدرم که اطبا
بونی خلق زن دوستلق سمتنه ذاهب اولسونلر ومحبوب دوستلق
نامنده لوسطی اولماسونلر دیو ایراد ایلمشلر در زیرا زنک معهوده سی
اکثریا وسعت اوزره اولور بعضنک ایرد من یخ قاردن صوق
اولور جماعدن حظ اولمامق لازم کلور بو تقدیرجه تناسله
ضرر اقتضا ایدر اما بو مضراتک عکسی اولیحق عورتدن حظ اولنور واولاد
وانسابک ظهورنه سبب اولور اول اجزاکه تاثیرنده مؤثرلردر
صفتی بودر مسک وسکر وزعفران سحق اولنوب شراب ریحانی
ایچره اصلادوب بعده برکتان بزی پاره سن بولایوب عورت
فرجنده کویوزه باذن الله قزدررور ایچه سن لطیف ایدر واولقدر

لذت ویرر که تعبیر اولونمز قوردباغه‌نی دیدکلری بیشک بونده عجب
تأثیری وار در خصوصا سحق ایدوب اهلیج مربّاسی عسل ایله امتزاج
ویروب خاتون قسمی فرجنده کوتورمک ایو علاجدر و جمله‌دن
بری اغزنده کبابه و حلتیت چینیوب قضیبه طلا ایدوب ذکره
سورمکدر بر نوع دخی کبابه و حلتیت و محموده و زنجبیل و قرنفل
سحق ایدوب عسل ایله خلط و مزج ایدوب ذکرینک نصفی مقدارنه
طلا ایدوب جماع ایلمکدر بو مغایتله لذت ویرر عورت جماعک
لذت و حلاوتندن مفتون اولور اول جماع اولنان عورت
جماع ایدندن غیرینک جماعندن حظ ایلمز باب ثامن امراض الرحم ١٨٥
بیاننده‌در ایمدی رحمک مرضلری و مزاجلری وار در طمثنک
یعنی حیض قاننک رنکندن معلوم اولور بونک بلمه‌سی عورت
کتان بزی اوزرینه بر مقدارین فرجنده کوتوره اندن کولکه‌ده
قوریدوب بعده رنکنه نظر ایده‌لر اکر زیاده قرمزی ایسه دم صفرایه
دلالت ایدر اکر دم قرمزی ایله صفرا بیننده ایسه عفونته دلالت
ایدر اکر مده حمرت بیننده صفرت ظاهر ایسه صفرایه دالدر اکر قان
صوق اولوب و قوخوسی اولیوب سواده مایل ایسه بالذات
باردر البته سودایه دالدر اکر بیاض اولوب نوعا بیاضه
مایلکسه ایسه برودت و رطوبته دلالت ایدر و قاسقده
قیل چوقلغی و فرجک ایکی طوطاغی قوریلغی و نبض سرعتی و بول بویامسی
اکثر حالده بونلر حرارته دالدر فاما علامت برودت حیض کیج
کورمک و طمثی آق اولوب اینجه اولمق و آز اولمقدر و سیاه
اولمق و قیل آز اولوب بولک رنکی قلیل اولمق بلکه قراشق
اولمقدر علامت رطوبت حیض اینجه‌لکی و رطوبت چوقلغی و اوغلان

دوشمشیدر اوغلان دوشرمکه سبب معده کبی رحم کوزکوز و دیش
دیشدر رطوبت چوق اولیجق ملاشمت کلوب طرنجق اولور جنین
بیوک اولیجق ثقلی ایله رحمده طورمز دوشر علامت یبوست جفاف
١٨٦ تام و جفاف شفتین رحمدر باب تاسع عقر بیاننده‌در اوغلان طوتمق
ترکیبی عقردر سببی یا منی‌نک قلتندندر یا قوجه‌لقدن یا تازه‌لکدن
که چوق جماع ایتمکله اولور یاخود اعضاسنه آفت ایرشمکدن اولور
بونک علاجی بر غیری عورت المقدر تاکیم اوغلان اوله فاما دائمه
طرفدن امید اولمز گاه اولور که زوج آخر واقع اولوب اولکی
١٠١ زوجک منی‌سنک اعتدالندن زوج ثانینک منی‌سی معتدل
اولور بو کره ولد حاصل اولور گاه اولور که برودت رحمده اولور
برودت مانع ولد اولور گاه اولور که سدّه‌دن اولور بونک سببی
رحمک الیافندن سدّه‌لر اولمقدر یا اکری اولوب ذکر استقامتله
داخل اولمدوغندندر و یاخود فم رحم مسدّ و دولوطون اولور
گاه اولور که رحمده نفخ اولور و یاخود طبیرجق اولور سببی رطوبتدر
یا مزاحمه‌در و یا قارنده یاغک چوقلغیدر گاه اولور که ذکر قصیر
اولدوغندن اولور مثلا الّتی برمقدن قصه اولمق ولد اولمامغی
مقتضیدر و گاه اولور که عورت و یا ار زیاده سمز اولمقدن
دخی اولاد اولمز بر سبب دخی ذکر حددن زیاده طویل اولمقدر
مثلا اون برمقدن زیاده ذکر طویل اولسه منی مسافهٔ بعیده‌دن
کلمک ایله بارد اولور بو کره اولاد اولمز گاه اولور که آفت و خطا
واقع اولور جمله‌دن اختلاف انزالین و یا حرکت عنیفه‌در که رحم
منی‌یی مشتمل اولمزدن اوّل زوج قالقه منی مشتمل اولمیه یا عوارض
نفسانیه‌دن اولور که منی طاری اولا رحمه مشتمل اولدقده نصکره زیرا

ادم وقت اولور که بخور یانسه رایحه‌سن خاتون حس ایدر وقت اولور که
رحمه سُده اولمغله طویلز بونک امتحانی قمع دیدکلری شی یاتمق
ایله ورحمده صرمق کونوزمک ایله ذکر اولنان جوزک و صرمساغک
رایحه‌سن طویرسه رحمده سُدّه یوقدر اکر طویمزایسه سُدّه واردر
کثرت اخلاط ثقل ایله و رطوبات زلقه‌نک فرجدن آقمه‌سیله بلنور
ورحمک اکری اولدوغی که اغزی مقابل اولمیه جماع اولندقده عورت
فرجنده ورحمنده وجع حس ایتمک ایله معلوم اولور ورحمک اغزی
طوتلدوغی یعنی یوملدوغی ثقل ایله وورم ایله وفاسقدن بل اولوب
حما ایله دریسی اورپورمک ایله معلوم اولور که اولور که ورم رحمده
معده مشارک اولور وقت غم وغصه وغشی واخفق اولور اکر
ورم برجانبده ایسه برجانبه که ورم واردر یاتمغه قادر اولمز ورم
کلیت ایله اولورسه ایکی طرفه دخی یاتمق ممتنع اولور و قبض اولان عورتک
علامتی مرض چوق اولوب کنجلکی اوزون اولمقدر و کوکده طوغرمقدر
عاقرک یعنی قسرک عکسیدر **العلاج** اوغلان لازم اولیجق هیچ ایله
لازمدر که ار عورت ایله برساعت مقداری اوینشوب توجشوب
و ممه‌لرین اوخشیه و فرجن قجقلیوب صقشدوره تمام عورتک شهوتی
حرکت ایلدوکی کبی جماع ایده و جماعده همان قالقیه برساعت مقداری
عورتک اوزرنده طوره ارقالقدوغی تقدیرجه عورت اینکلرین
ایندرمیه و ادیلوغن بربرینه ضم ایده برساعت مقداری بوحالله
طوره وجماعی حیضدن پاک اولدقدنصکره ایده اکر اوغلان طوغرمق
ار ویا عورتک سوء مزاجلرندن ایسه هرنه نوع ایسه ضدیله علاج
اولنه مثلا سوء مزاج حار ایسه بارد اشیا ایله رحمه ویان باشلادنه افراط دیدیکه
ذکر اولنان رطوبتلر و فتیللر ایله دوا اولنه اکر سوء مزاج بارد و رطب ایسه

کاکثری برودت و رطوبتدن اولور تریاق فاروق و مثرودیطوس
و معجون فلاسفه و بوبابده وضع اولنان معاجین حارّه استعمال
ایندوره‌لر و ادهان حارّه‌دن دهن الیان و دهن بلبان و دهن
آلسوس تربید و تدهین ایده‌لر اکر سوء مزاج یبوستدن ایسه لعابات
مرطبه و ادهان معتدله و استحمام و تشرب ایله و بونوعده بیان
ایلدوکمز دوالر ایله علاج ایده‌لر اما شول قصرلق که کثرت شحمدن اولا
مجففاتله تعدیل مزاج ایدوب بوکا دخی وضع اولنان دوالر ایله علاج
اولنه زیاده سموز عورتی کبه ایلمکه بوندن ایو حیله اولمز که عورت
راکعه اولوب ارجماع ایده و شرط مسبوقی رعایت ایده اکر عقر
اورام رحمدن و یا رحمده سُده اولمقدن یاخود رحمک اغزی طوتیلوب
اکری اولمقدن ایسه ذکر ایلدیکمز علاجلر ایله معالجه اولنه جمله‌دن رحم
یوملدوغندن طوغورمز ایسه برمیل ایده‌لر که قورشون اوله و اولی
اینجه و تدریجله یوغونجه اولا میل ایله رحمی داخل ایلمک همتنا ایله اچه‌لر و لعابات
و رطوبات و کموّن ایله انیسون و کرفس قسمنی چوق استعمال ایده
و مرخیات که رحمی اچیجیدر و بزافرا بادینده بیان ایلدک مبادرت
اولنه اکر عقر بلیدن ایسه معجون کمون و شراب اصول و ماء اصول و شراب
صرف ایله علاج اولنه **باب عاشر کبه لکه معین اولان ادویه بیانندەدر** ١٨٧
جمله‌دن بری خاصیت ایله کبه اولمغه باعث اولاندر مثل فیل
دیشینک براده‌سنی واقرجع ایدوب عورت کونده برمثقال
یدی کونه دک بال شربتله استعمال ایدوب بعده جماع اولنه بامر الله
کبه اولور برنوع دخی فیل سدوکیدر الخدان روی دیدکلری جرزی
اچینده اصلادوب جماع وقتنده عورته اچوره‌لر فی الحال بوکلو
اولور برایو علاج دخی حیضدن پاک اولدقدنصکره طوشان مینی سنی

طوتشش باغیله کونورمکدر کیک اودی ونجاستنی وقوزادودی وارسلان
اودی کرک بونلر یالکز اولسون کرک بر یرده اولسون ایکی دانق عورت
فرجنده کوتورمک حمله معین در بر نوع دخی مسک و سنبل وخصیة الثعلب
ودهن بلسان ودهن بان ودهن سوسن اجزا سحق اولنوب ادمان
ایله بریره جمع اولنوب فتیل ایدوب کوتورمک کیه لکه معین اولور
اولا دوکله جک منی نک علامتی آق اولوب صبر تحوق اولمقدر اندن ماعدا
بمرده آغنده اولدوغی کبی دوکم دوکم تخم اولمقدر بر علامتی دخی سکک
اوزرینه قونوب اول منی نی یمکدر ودرایحه سی خرمه چچکی یاخود یاسمن چیچکی
١٨٧ کبی اولمقدر باب حادی عشر کیه لکک علاماتی واحکامی بیاننده در
ایمدی کیه اولمق علامتی ایکی انزال موافق اولوب ذکری بیوسنله فرجدن
خارج اولمقدر بر حیثیت ایله که کویا ذکر فرجدن چیقدوغی وقت امجلمش
کبی چیقه ودخی کمک اغزی طوتله حتی خاتون میل صوقمق دیلیه صقیه
وجماعدن صکره رحم یوقارو قالقه واوکنه وادکورغه یه بلکه کوبک ایله
فرج اورتاسی خال کبی اولا وعورت جماع اولنمغه راضی اولمیه بالخصوص
ارککه کیه اوله جماعدن بالکلیة استکراه ایده ارککه یوکلو اولان عورته
جماع وانزال الم ویرر وضرر ایدر وکیه اولان عورتک حیضی منقطع اولور
یاخود بعضنده آزاولور ومتاخر اولور کوکل دونمک ویورک
اوینامق عارض اولور بو معنا برآیدن وایکی آیدن صکره اولور نیچه علاماتی
دخی اشتها فاسد اولمق وفنا دلون وکوزک اغی صارمق وقارن
بیومکدر اندن صکره جنین بیوک اوله حیض قاینسله غدا اولنور بوکره بو اعراض
زایل اولور وعورتک کیه میدر یا لک دیلیه لر بو ندن ایو حیله اولمز
که یغمور صوبیله بال شربتی ازدوب عورته اچوره لر اکر کوبکی بورر سه کیه در
والا دکلدر بر نوع دخی عورت یوریوب فرجنی بخورلیه اکر رایحه بخوری

الحی

حس ایدرسه کیه دکلدر والا کیه در بو نوع عمله امتحان بودر که عورت
فرجنده صرمسق کوتوره اکر رایحه سن وطعمن طویرسه کیه دکلدر والا
کیه در اما صرمسقی کوتورمک دیلدکده بر کون آج طوره اندن کوتوره وقت
اولور که خاتونلرک بولنده اتلمش پنبه کبی لنسه اولور وکاه اولور که
بولی صاف اولور واوزرنده طمان کورینور واول حملده بول کوکه مایل
اولور آخرنده قزلیه مایل اولور اکر حمانی حادث اولسه ورحمده اولسه
کیه دن قورتیلور خاتون حامل اولیجق علامات مذکورات بونلر در حیض
کورمز زیرا دم حیضک منی یه شبیه اولانی جنینه غدا اولور و بوکا قابل اولمین
ات وباغ اولور بونلره قابل اولمین سنت اولوب عورتک ممه لرینه کیدر
بوکه قابل اولمین رحمده قالور تا کیم تربیتی ایله ولد طوغمق آسان اوله قچن ادغلان
طوغه طشره چقر دم نفاث اولور حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک هر امرده بویله
تدبیری وار درانی درک نیجه قابلدر للمؤلفه کتب کمالکه کیم ایلتدی الهی
صنعک دکلی بر لکو که شاهد کواه باب ثانی عشر ارککک اولمق وانک ١٨٧
علاماتی بیاننده در یعنی کیه اولان عورتک حملی ارککمیدر ودیشیمیدر و
اولدوغی نقدیرجه علاماتی بیان اولنور ایمدی ارکک اولمق ارکک منیسی
چوق اولدوغندندر وانک حرارتندندر وخروجی جانب یمیندن
اولوب خاتون حیضندن پاک اولدوغی کبی جماع اولنمقدر ویلد بارد
وفصل بارد وشمال یلدی اسدوکی وقتلرده جماع اولنمق ارکک
اولاده سببدر وتازه یکیتلرک جماعندن اولا اکثریا ارکک اولور ایمدی
ارککه کیه اولان خاتونک علامتی شاد اولدوغیدر ولونی خوب اولوب
اشتهاسی قوی اولدوغیدر بلکه اعراض ساکن اولدوغیدر وارککه کیه
اولان عورتک صاغ طرفنده ثقل اولوب صاغ ممه سی بیوک اولور
وممه نک باشی قرار رشول خاتون که دیشیه کیه اولا ایکی ممه سی آق وسنی

غلیظ وابریشم اولور شول عورت که ارکک کبی اولا صاغ ایاغی اوّل حرکت
ایدر و قجن یورویه صاغ النه طیانور قجن طوره کذلک صاغ النه طیانور
قالقر و صاغ کوزی چاپک اولور وارکک اوج آیدن صکره حرکت ایدر
و دیشی دورت آیدن صکره حرکت ایدر **تعالیم ستّه نک تعلیم سادسنک**
١٨٨ **سوز رابعی اون اوج بابی مشتملدر باب اوّل علامات اسقاط بیانینده در**
ایدی آنه قارنده اولان اوغلانک امراضنک کثرتی والده سنک
مرضلرینک کثرتندندر بلکه کثرت استفراغات وکثرت سیلان
طمثدر یاخود حددن فزون سُست جمع اولمقدن اولمشدر بو جمله
زیاده سُست ضرر ویرمک اوّل حملده اولدوغیدر و جنینک ضعفی
وضعف حرکتی ویاخود حرکتنک عدمی بونلر جمله سی جنین خسته اولمقدندر
و جنینک ایبه بویله اولماسنه والده سنک مرضینه اولدوغی سبب
اولور اسباب مذکوره دن بری دخی سقطدر یعنی اوغلان دوشمکدر
ویا برک صچرامقدن اولور خصوصا کبر و سنه صچرایه یا حرکت نفسانیه دندر
ز حمامه کیروب چوق اوتوره ویا هوا زیاده اسی اولوب ویا صوق اولمق
کبی ویا برز ماکدن امزوب بیه ممک کبی ویاخود بعض طعامک رایحه سی
بورننه کیروب اکا نایل اولمق کبی بوجمله سی سبب سقطدر اما سبب بدنی
آنانک مرضلریدر یا زیاده یورسکه سورمه سیدر یا برک آجلقدن استفراغ
ایتمکدن ویا فصد المکدن ویاخود زیاده امتلا اولوب تخمه اولمقدن ویاخود
زیاده جماع اولنمقدن اولور یاخود طبیعت آنی دفع قلمقدن اولور بدنی
اولان سببلرک بری دخی رحمک اغزی تک و رطوبتی چوق اولوب
جنین صیرلوب دوشمک ویاخود دیلر اولوب جنینی خارجه تضییق ایله دفع
ایلمکدن دوشر یاخود سوء مزاجدن اولور که حرارت یا قرد دوشر ر و برودت
طوکه رر دوشر رقجن ارق عورت کبی اولسه سمرزدن اوّل دوشر ر و بدنی معتدل

اولان

اولان عورت دوشورمک یا ایکی آیده یا اوج آیده اولور سببی جنینک
چقورلری تمک ایله طولوب غلبهٔ رطوبتدن ضبط جنینه قادر اولمز
اوغلان دوشرمک علامتی ممه لری دفعةً سنمک و سولپومکدر اگر بر سببی
سولپوسه و کیه لک ایکیز اولسه قنقی ممه سندی ایسه اول جانبده اولان
دوشر **باب ثانی تدبیر الحوامل بیانندهدر** کبه لرک تدبیری ١٨٨
فصددن منع ایدوب واسهالدن صیانت ایلمکدر خصوصا دورت
آیدن اوّل اولا زیرا مولودک اوّل حدوثیدر ویدی آیدن صکره خود زیاده
حفظ و حراست لازمدر زیرا مولودک یعنی جنینک یاتمه سی اضعف
اولور اگر ضروری مسهل لازم اولسه خیار شنبه ضرر ایلمز ایو در اگر
سبب اولونسه موجب سقط تعدیل اولنه و مزاجی تقویت قلنه
اگر کثرت رطوبت مزلقه اولورسه که بو اکثر بدر لازم اولان مرطبات
ترک اولنمق کرکدر و رطوباتی تنقیه قلمقدر ویا اسهال ویا حقنه لر
یا ادرار بول ویا درلتمک ایله اما درلتمک ادراردن خیرلودر پس
ایدی حافظ جنین اولان دوالرکه سقطدن منع ایدر ادویهٔ قلبیه در
اوجمله دن بری که مرکبدر اولاندر مفرح یاقوتی و سایر مفرحات که بزاسنی
تفریح ایچون و حفظ جنین ایچون اقرابادینده بیان ایلدک بوجمله دن
تریاق فاروق و مثرودیطوس و دواء المسک و بهمنان و درونج و زرنباد
و ممکن اولان مرتبه حامل طبیعتی تلیین اوزره اولوب قبض اولمقدن
صیانت اولنمق کرکدر زیرا قبض جنینه مزاحمه ایدر و کاه و بیکاه جزئی
حرکت ایدوب یوریمکی معتاد ایده لر تاکیم احتباس حیضله حاصل اولان
فضول تحلیل اولونه فقط حمامدن و صچرامقدن و قالقمقدن و هر نه ضجر ویرور
ادرار ایدن پرهیز لازمدر غداسی پاک اتمک کلر واتت و ساده شوربا
ولطیف میوه لردر جمله دن انفع اولان شراب ریحانیدر **باب ثالث**

تسهیل الولاده بیانندهدر شول زمانکه ولادت قریب و علامات ١٩٠
ظاهر اوله حاملهنك اسی صویله ارقهسنه و قارننه نطول اولنه واسی صو ایچره
آبزن اولنه اما آبزنه کوبکنه دك کیره و فرجنه ادهان زنبق ایله طلا اولنه
وادهان فربوره ایله احتقان اولنه اکر خاتونه دورت مثقال خیارشنبر
قابوغیله دورت مثقال دارچینی قیناددوب اچورسهلر فی الحال
طوغورر وحلتیت ایله جندبیدستر اچورسهلر طوغورمغی ویوری آسان ایدر
کذلك صول النده مقناطیس طوتمق واشك وآت طرنغن بخور ایتمك
ویا طوزلی بالق کوزین بخور ایتمك بالخاصه اوغلان طوغورمغی آسان ایدر
اکر مرجان کوکین صول اویلوغنه باغلاسه طوغورر لکن میعه یابسه دخی
صاغ اویلوغنه باغلمق کرکدر اکر یلان قاوی ویا کوکرجین نجاستی بخور اولنسه
ولادتی آسان ایدر اما یلان قاوی چوق اولمق کرکدر زیرا جنینه ضرردر
اما هلاك اولمش ایسه یلان قاوی زیادهجه اولیجق فی الحال جنین میتی
اخراج ایدر اکر مشیمه اکلنسه یعنی اوغلان صوکی دوشمسه معطس اتمه اغمر دکل
زیرا اغمق ایله اوغلان صوکی آسان دوشر اکر بوری دکمزسه جنین اولمشدر
اکا علاج ابهل صوقوب پاره لیوب چهار مقدار بو سبب ایله والدهسی
خلاص اولور اسفلیوسس دیرکه مشیمه وجنین میت ایچون مکرر تجربه شده
شراب ویروب عنزروت ویلان قاوی توتسی ویرهلر با مرات تجربه
خاتون خلاص اولور اکر ولادتدن اول وجع قارنه وقاسغه مایل اولسه
ولادت آسان اولور اکر وجع قاردیه واوکوزغنه مایل اولسه
ولادت مشکل اولور تدارك لازمدر بو مبحث حقنده اقراباذینده
فواید لا یحصی بیان اولنمشدر فقطی مناسب ونفس الامرده موافق ایسه
انکله عمل ایدهلر باب رابع اورام رحم بیاننده در ذکری عنقریب شده ١٩٠
بر مقدار سبق ایلدیکی نهایت حاره اولانك علامتلرین ذکر ایلدك

بلبی

وسببی بابا دیدر و یابدبیدر ویا احتباس حیض ویا اتفایشلکه تعلقیدر
دیدك کذلك یا احتباس منی یا کثرت بر دکتف درکاه اولورکه
اورام رحمك دبنده یعنی نهایت قعرنده اولور کاه اغزنده اولور اکر اغزنده
اولورسه کورمك قابلدر اکا کوره علاج اولنور ایدی قچنکه اورام چبان
اولمغه شروع ایلیه اعراض وحما ووجع مشتد اولور اکر رحمك ورمی
بلغمی اولورسه علامتی ثقل وشیشمك واکله ووجع متعدیه اولمق اقتضا
ایدر بلکه اطراف وفاسق متهیج اولور اکر ورم رحم صلب ایسه علامتی
ثقل خروج بول مشکل اولمق دمدن غایتله ضعیف اولوب ساقلر
ضعفدن دترهمك وکاه سنسنی کبی قارن بیوك اولمقدر علاجی فصد
واستفراغ در وفصدك کیفیتی اولا باسلیقدن فصد ایدوب بعده
صافن طمرندن فصد اولنمقدر اکر سبب احتباس حیض ایسه
او چکون غدادن منع اولنوب صوینی غایتله آز ویرملکدر اکر هیچ
صو ایچمز ایسه غایتله اعلادر وقادر اولدوغی قدر سهره یعنی اویخوسزلغه
معتاد اولمق کرکدر واسی صو ایچنه آبزن ایدوب یالکز کل یاغیله
یاغلنمق کرکدر قوابضدن ورد کبی وجلنار وانار قبوغی کبی قیناددوب
کوبکنه دك ایچنه کیروب اوتوروب صافی زیتون یاغیله رحمه طلا
اولنمقدر ابن ماسویه ایدر که خشخاش قبوغن وزیت یاغن صو
ایچنده قجا بشوروب وسوزوب صو محو اولنجه قیناددوب حاصل
اولان یاغی تا وقت توکیله رحمك ورمنه طلا ایلمك نافعدر ارشمیدوس
حنا پراغنك یاغی وخرما که یشمش اولا ومقشر شعیر ایله کل یاغی دخی ضم
ایدوب مرهم کبی اولدقده ورمه طلا اولنمق دفع ایدر دیمشدر اما دبیله
کرك فم رحمده وکرك رحمك قعرنده اولسون انك علاجی مدرات
خفیفه ویروب ادرار لیتسنه یه مراجعت ایتمکدر تا کیم چبان دیشیله اول

وقت اشلنمکه محتاج اولور همان ساعت بال شربتله بنجه کره بویوب
پاک اوله قدن صکره انجیر ایله خردلی دق وسحق ایله مرهم مثال ایدوب
ورمه یقی ایده لر واول مرهم وضمادات که برا قرابادینده یازوب
بو معنا ایچون بیان ایلدک بر غیری تدبیره محتاج ایلمز اما ورم نفسی
اولورسه رادعلری تبرید جهتندن اقل اولوب محلل اولانی تسخین
جهتندن اکثر اولمق کرکدر اما ورم رحم صلب اولورسه انک علاجی
اورام صلبه سنده درکه بیان ایلدک جمله دن قاز یاغی واقحوان یاغی ویابل موی
وبلرده صارسه بر یرده مرهم اولشوب ضماد اولنه مرهم رسل بو بابده
زیاده مجربدر مرهم رسل حضرت عیسی علیه السلامک تالیفیدر اون ایکی
اجزادر حواریون دخی اون ایکی در خصوصا ورق خطمه یی قاز یاغنده
برکا ونده دوکوب یقی ایلمک زیاده نافعدر **باب خامس کثرت** ۱۹۰
الطمث بیاننده در ترکیسی حیض چوقلغی دیمکدر بونک سببی یا امتلا
بدندر دمدن که طبیعت انی دفع ایدر بو قسمک علامتی وجه وجسدده
ورم لر ظهور اولمقدر ویدنک دم سیلانیله قوی اولماسیدر
که حالی اوزره اولوب متغیر اولمیه بویله که اولا قان طوتلمق کرکدر
کم بنصده ولونده تغیر ظاهر اولا بو نوعدن برقسمی دخی دمک رقتی
وحدتی ایچوندر علامتی ضعف بدن وضعف اون واقن قانک اینجه لکی
واسی لکیدر وسرعت خروجی وقانک رنکی صفرته مایل اولدوغیدر
بر نوع دخی رطوبت بلغمیه نک دمه غلبه سندن اولورکه اول رطوبت
طمرلرک اغزلرینک قوتت ماسکه سنی ارخا المیشدر بر نوع دخی سوداوی
که حار در مستحد صفراکبی افواه عروقی تفتیح ایلدوکندن اولمشدر
بونلرک علامتی خاتون کیجه ایله بر شبه پاره سنی فرجنده کوتوزه ایرته
چقروب قورید قدنصکره غسل ایدوب پنبه یه نظر اولنه اول محلده خالط

غالب سکلندن دلونندن معلوم اولور اکر کثرت طمث بواسیردن
اولورسه فم رحم اچلدوغندن اولور ویا قروح رحم اولورسه یعنی رحمده
چبان اولمقدن الیبه یا عقیب ولادنده ویا عسرت ولادتده واقع
اولمش الیبه هر برینی محلنه کوره بیان ایده رز مثلا قروح وبواسیرک
علامتلری وعلاجلری کذلک موضعنده ذکر اولنور اما سیلان طمث
امتلادن ایسه علاجی فصد ایدوب ممه لری بعلامقدر وممه لره قرنبیش
شیشه لر قومقدر وقرص کهربایی اشربه قابضه ایله ازوب ایچورمکدر
غداسی بلج اتلری که سماق ایله پشمش اوله ومرجمک که عناب ایله طبخ
اولمش اوله ونخود آب که امبر باریس ایله تربیه اولنمش اوله انلردن
ایده لر واکثری انار ییدوره لر زیرا اغذیۀ مذکوره قانی سوندروب
سیلانی منع ایدر فواکه دن انار والما وامرود ویرمک کرکدر بعده
مسک وجلنار وطوراق اوتی وشب یمانی وتکار وماز و
واقاقیا الکندر واقاقیا ودم الاخوین وطین ارمنی وصمغ عربی
ومرسین یراغی بو جمله سن بر یرده دوکوب الیوب سکرلو یراغی صویله
یمرده صاروسیله یوغوروب فتیللر ایدوب داخگا بعد واحد
رحمنه طوغری فرجنده عورت کوتوره باذن الله سیلان طمثی قطع
ایدر بونک امثالی اقرابادینده چوق بیان اولنمشدر رفانا سیلان
رقت دم وحرقت دمدن ایسه غداسن وشرابن تعیین ایلدوکمز
اوزره ویروب نهایت بونوعده فصد اولنمیه اکر سیلان
طمث اخلاط اربعه نک برینک غلبه سندن ایسه ذلک الخلطی
استفراغ ایدوب ربوبات قابضه وشراب وغداسن کذلک
خلطه مناسب ویره یعنی اکا متعلق شربتلر ایله علاج ایده وامتلاده
نقل ایلدوکمز فرزجه که اجزاسی سبق ایلدی انی فتیل ایدوب کوتوره

آما سیلان طمث عسر ولادە و عقیب ولادتدە پیدا اولمش ایسە
نوع اولدە بیان ایلدوکمز غدا و شراب و شیافتلە عمل ایدە نهایت
فصد اولونمیە اگر سیلان طمث قروح و شقاق و دبیلە سبب اولمش
ایسە نوع اولدە اولنان علاج ایلە معالجە ایدوب همان فصد
اولونمیە **باب سادس احتباس الطمث بیانندە در** تورکیسی ١٩٠
حیض طوتلمقدر اگر سببی ورم رحم ایسە علاجی اورام رحمدە بیان
ایلدوکمزدر اگر سببی قلت دم ایسە علاماتی بدنک ارقلغی و صفرت لون
و تقدم استفراغدر و دایما آج اولوب جوعە مبتلا اولمقدر علاجی
قلبی و معدەیی ربوبات و مفرحاتلە تقویت ایدوب غداسی
تعدیل ایدەلر یعنی اغذیۀ کثیر الغذا اولانی یدورەلر اگر احتباس
طمث غلظت دمدن یا خلط غلیظدن ایسە یا خود برودتدن ایسە
که مجاری عروقی تنگ ایدە علامتی رطوبت نبض و غلظت و ثقل
لوندر علاجی بذر کرفس و رازیانە و انیسون و گلبشکر تناول ایلمکدر
یا خود پرسیاوشان و مشک طرامشیع اوچر درهم الوب سحق
ایدوب اون درهم شکر ایلە امتزاج ویروب بعدە برنجاسف
و بذر کرفس و کرنب و رازیانە و اکلیل الملک و شبت و ابهل
و سذاب بونلردن دخی اوچر درهم ضم ایدوب جملەسی خلط
اولنە قدر نصکرە مجموعندن اون درهم اوتوز درهم شکر ایلە
سفوف ایدوب استعمال ایدە باقی قلانی قیادوب کفایت
مقداری شکر خلط ایدوب جلاب ایدوب اچەلر یا خود بسباسە
و سنبل و قرنفل و یا قاقولە و قسط و جوز بوا و دارچینی و فقاح و اذخر
برابر ایدوب بلغور کبی اولنجە دق ایدەلر و صو ایلە قینادەلر صوقالمدقدە
اکثر بر کیسە ایچرە قویوب کوبکنە اورالر بلکە قاسغنە دخی تکرار بە تکرار

قزدروب اورەلر اگر احتباس طمث سموزلکدن ایسە و یا خود
مزاج اتنک اولدوغندن ایسە علاجی صافی طمرندن قان الوب
و ریاضت ایتدروب سرکنجبین و سکباج تناول ایتدورەلر و دخی
زنجبیل و عاقرقرحا و میعە یابسە و عود و جاوشیر و البیس طرناغی
و کندر بریر بردە برابر دق ایدوب فرجنە بخور ایتدورەلر یا خود
چام ساقزی و جاوشیر و مقل و شونیز و سیاە نخود بریردە برابر
دق ایدوب بخور ایدەلر بر وجهلە کە بخورک دخانی رحمە داخل
اولا **باب سابع نفث الدم بیانندە در** بو دخی احتباس معناسنەدر ١٩١
نهایت بعض عوارض سببی ایلە دم حیضک و اغلماسی و اخلاط
غلیظە ایلە مختلط اولماسیدر سببی یا غلظت ورمدر یا برودتندر
یا اخلاط غلیظە اختلاطنک کثرتندندر **علامتی** تنبللک و بدن
بوشلغی و یا ضایغی و طمرلرک یشل یشل اولمسی و بولک کثرتی و غایە
بلغمیت اوزرە اولوب بونک ثقلتی در و یا خود افواە عروقدە و رحم
اغزندە سدە اولوب خون مجففندر کە قبض اولمشدر و یا خود برودت
مجمدەدن اولمشدر کە یبس رحم اچوندر کە بکشغدر بونک علامتی
ذکر ایتدوکمزدر یا ورم اچوندر کە رحمدە اتث بتمشدر یا چبانلر
اچوندر کە بیودکدە طمرک اغزینی طار ایدر و یا افراط لحم و شحمدن
صالکی طارقیلوب فراحمە ویرمشدر **علاجی** وافر غدالردر و اوتوروب
راحت اولمق و اویخو ایلە مشغول اولوب حمامە صق صق وارمقدر
زیرا حمام مرطبدر بدنی حال طبیعیسنە کتورر و قانی چوق ایدر اگر
احتباس طمث و پریشانی دم یبوستدن اولورسە مرطباتلە کرک
اغذیە و کرک اشربە درغنیلە علاج اولنە باقی قلان ورم و قروحدر
و افراط سمندرانلرک علاجلری بو بابدن اول سبق ایلمشدر

باب ثامن رتق بیاننده در تورکجه اصلق عورت دیمکدر یا خود
اول عورته دیرلر که فرجینک اغزندن لسنه چقرات کبی ویا خود پرده
کبی ویا خود دکر دک کبی شی فرجی سد ایده نوع اول ایله نوع ثانیه
علاج ممکندر اما نوع ثالثه علاج اولمز اصطلاحات خواتینده
کمک اصلغی دیرلر سببی یا خلقیدر یا غیر خلقیدر یعنی صکره دن اولمشدر
بو قضیه نک ایکی نوعی کبه لکی منع ایدر نوع ثالث که کمک اصلغی دیدکلریدر
جماعی دخی منع ایدر رتق صاحبه سنه اوجاع شدیده و بلای عظیمه
عارض اولور اول وقت که حیض کوره جک زماندر نوع اول که کل
اصلغی دیرلر ایوجه قوامی آلت اول مصلحتی کورر نوع ثانی استره ایله
استره ایله یارلمق کرکدر زیرا غیری علاج اولمز نوع ثالث بلیه در
دموردن حادثه اولسه اولمز دکو هکن تیشه سی ایله کسنده اورسه
باتوب قرلمز دیرلر بو نوعه علاج اولمز بویله عورتنک فرجی غایتله
صغیر اولور و اوتراسنده کموکدن بول جریان ایده جک مقداری
بر دلک اولور حضرت حکیم جل شانه و عم نواله بنابنک مخلوقتنه
و حکمتنه کمسنه نک عقلی ایرمز فلاسفه بو معنالرده چوق نوع جواب
ویرمشلردر جمله دن طالعک دلالتندن اولور سببی عطارد کواکب
ثوابتدن سحابی اولوب منحوس اولانک بریله طالعده بولنوب
زهره ایله مریخ ساقط و زحل تربیعاً نظر ایدوب سابعده منکب
الفرس نام کوکب ایله مشتری جمع اولدوغندن اولور دیمشلردر
الله تعالی اعلم **باب تاسع مرض الرجا بیاننده در** بو بر مرضدر که ۱۹۲
کبه کبی اولور و کوران البته کبه در دیر حکم ایدر کاه اولور که کبه یه
شبیه اولان احوال بو که مبتلا اولان عورته عارض اولور کاه اولور که
قارننده برکلک اولمق ایله اولور و عورت حرکت و حس ایدر جنین حرکتی

کبی و انک جثه سی بلکه صاغه و صوله منتقل اولور و سایر کبه عورتلر
کبی حیضی طوتیلور و لونی متغیر اولور و اشتهاسی ساقط اولوب
فرجی بربرینه منضم اولور و آتشی یر سببی یا کثرت مواددر
شدت حرارتله منصب اولور و یا خود ورم صلبدر و یا رحمه
و یا خود فم رحمه عارض اولور و بار یاخ غلیظه درکه بو حالت صدور
ایدر کرچه کبه اولان ایله رجا بیننده فرق بودر که رجاده چوق
چوق ککرمک و چوق چوق اسنمک و قارن یومری اولمق و اللر و ایاقلر
کلشمک اولمق و جنین حرکت ایده جک زمانده ایتمک رجا علامتیدر
زیرا حقا کبه اولانک قرنی یومری اولمز بو یورد کگرمک آز اولور و اللری
و ایاقلری کلشمک اولمز و البته بامر الله جنین وقتنده حرکت
ایدر آمار رجا استسقایه شبیه اولور علامت بونیر که استسقایه شبیه
اولا ده استسقا اولمیه و کبه اولمیه **علاجی** دهن خروع ایله شراب اصول
ویروب ایارج فیقرا و ایارج لوغاذیا و ایارج جالینوس ایله بعد
النضج اسهال ایده لر دواء الکرکم و تریاق اربعه استعمال اولنه و ادرار
طمث ایدن اشیا ایله تقیه ایدوب تحلیل ریاح ایدن شافلر و کمادلر
و یقیلر استعمال اولنه و اقرابادینده بونک ایچون وضع اولنان دوا
لردن غفلت اولونمیه اگر صلابت رحمدن ایسه یعنی رجا صلابت
رحمله اولمش ایسه اورام رحم صلب اولدقده نه علاج بیان
۱۹۲ اولندی ایسه انکله معالجه اولنه **باب عاشر اختناق رحم بیاننده در**
بو علت صرعه و غشیه شبیه در یعنی انده حس و حرکت باطل ایسه
بونده دخی ایله در سببی یا کثرت منی در و یا انکسار فلزدن احتباس
اولدوغیدر بویله که حرارت غریزیه یی سو بیندرر و منی سمیته
مستحیل اولور یعنی منی کیفیتی سمیه یه مستحیل اولور بو کره دوریلور و بورشور

دماغ مرتفع اولور واندن بخار قبیح سمی متأدی اولور بوکره قلبه و
ایریشور بو علت حادث اولمغه سبب اولور یاخود بونلردن اولمایوب
احتباس طمثدن اولور سببی طمثک زمانی طویل اولمغله رحمده
مکثی کثیر اولور منیدن عارض اولدوغی کبی بونده دخی عارض اولور
علامتی بو ذکر ایلدوکمزک کرمنیدن وکر احتباس طمثدن اولسون
ذهن مختل اولمق وکسل وضعف عارض اولمق انجکلر ضعیف اولوب
بکزی صررمق وکوزلره زیاده رطوبت اولمقدر اکر محتبس اولان دم
حیض فاسق طرفنه میل ایدوب فواده ایریشورسه عقل مختلط اولور
وبایلمق عارض اولور وحسی باطل اولوب صوتی منقطع اولور بونلرک
جمله سی سمیت اذاسندن واعصابک ضعفندندر صرعله بو علت
بینده فرق بودرکه بو علتک صاحبی عقلنی بیتورمز افاقت کلدکجه کندو
اولانک اکثرین خبر ویرر مکر امر عظیم اولا و بر فرقی مصروعله بونک
بودرکه مصروعک اغزنده کوپک اولور بونک اولمز العلاج ایدی
بو مرضک طوتدوغی وقتده رمثلا صرع مثال اولدقده غشی علاجن
ایده لر یعنی لطیف وکثیف رایحه لر قوقلده لر کثیف رایحه نک
شانی بخاربارده تحلیل وتلطیف ایتمکدر زیرا کثیف رایحه دن رحم اسفله
قاچمسی تنفرندن ورایحه طیبه یه شوقندندر و یری دخی فم
رحمی ادهان حاره عطریه که انده مسک وعنبر اولا وغالیه مشک
مخلوط اولا ایغلیه لر و ایقلرین وانجکلرین دخی ذکر ایلدوکمز دهن معطردن
کاه کاه دلک ایده لر و ایکی ایقلرینه شیشه لر چکوب قولاغنه چاغره لر
و قیللرندن چکه لر وقتا که غشی سی کیدوب افاقت کله اشربه مناسبه
ملطفه ویروب اغذیه لطیفه طیبه ایله تغذی ایده لر و حبوب
ایارجات کبار ایله اسهال ویره لر بعده که نضج واقع اولا مثرودیطوس

ومثلیثا بونلره شابه معاجین ویره لرکه برلسنی دخاصه سنی اقرابادینده
بیان ایلدوک اما نضج ظاهر اولمدین فی الجمله اسهاله مبادرت
ایتمیه لر اکر بو مرضه مبتلا اولانک اری یوق ایسه اره ویره لر
تا کیم رحمک سددین آچه وفکرینی جماعه صرف ایده وباییلمقدن
قورتله مکر حادثه دن غشی ظاهر اولا وزوجی اولان کمسنه یه لازمدرکه
ممه لرین اوخشایه وقوجه وفم رحمنه معطر یاغلر سوره اکر رحمدن
رطوبت نزول ایدرسه عظیم فایده ایدر اما اول اختناق رحم که
احتباس حیضدن اولمش اولا انک علاجی ذکر ایلدوکمزدر اندرکه
١٩٣ که احتباس طمثده بیان اولندی باب حادی عشر رحمده شیش
اولمنک کیفیتی وعلاجی بیانندهدر ایدی معلوم اولاکه بونک
سببی یا سوء مزاج بارددر رحمی ضعیف ایلمشدر غدادن واصل اولانی
ریاحه مستحیل ایدر ویاخود بردک کثافتندن رحمه واصل اولان مجتمع
اولور بو ایکیسینک دخی علاجلری ایارجات کباردن ایارج
جالینوس وایارج فیقرا ایله واسهال ایلدکدنصکره جوارش
کموّن واشربه مناسبه دن شراب اصول وماء اصول که جوارش
کموّن انکله ازلمش اولا مناسبدر وحقنه لرکه بو بابده ذکر اولندی
اقرابادینده عمل اولنوب فرزجه لر ایله وتکمید ایله مقید اولوب
اشیاء مسخنه ریاح رحمی مزیلدر بونک دواسنه متعلق اشیانی
١٩٣ اقرابادینده کوره لر باب ثانی عشر حکة الرحم بیانندهدر اوغلان
ینانی کیچمکدر بو علت نغوذ بابنه ارکک ابنه سی کبیدر اکرچه دکلدر
اما بوکا مبتلا اولان عورت کونده وکیجه ده ایوجه آلت الکنتوریبوب
کندوبی جماع ایتدرمسه صبر ایده مز دبر نوعله جماع استه که آلت
رحمک حکه سنی دوکه دوکه دیکه وره بویله اولسه بو مرض اخلاط

حادثه صفرادیه ویا بلغم مالحه بورقیه دن اولور یاخود انکله سوداء
درکه هم کیچندرر وهم کیجه وکی بیری اگر جماع اولنمزسه قسقه قسقه قیلر در
گاه اولور که منی حاددن اولورنته کیم بز بونی یعنی منی حاددن اولدوغن
ابنه ده بیان ایلدک مبحث سابقدن معلوم اولور العلاج ذلک
الخلطی فصد له واسهال الله تنقیه ایلمکدر وقسم رحمه باردطلالر
ایلمکدر وسورت منی یی ادویه مبرده واغذیه بارده لطیفه ایله
تلطیف وتعدیل ایلمکدر غذاسی ماء الشعیر ایله پشمش مرجمک وملوخیا
وابه گوجی وماردول قسمندن ایلمکدر باب ثالث عشر بواسیر ١٩٣
رحم بیاننده در بونک حدوثی خلط صفراویدندر جدًا علاجی
اخلاط سوداویه یی استفراغ ایدوب اغذیه واشربه ایله تنقیه
ایدوب دهن نرجس ودهن سوسن ومرده سنک واقلیمیا
فضه وبذر یاغی وعسل شمعی ایله مرهم ایدوب بواسیر رحمه طلا
اولنه بونوعدن بیری شقاق رحمدر که بونک علاجی مرهم
قیروطیله در ایله مرهم که شمع ودهن بنفسج ولعاب بذر المرو ایله
مخلوط حاصل اول علاجه تقیید اولنه که بز آنی بواسیر مقعد بحثنده
بیان ایلمشز در شقاق رحمده شاعر دیمشدر رباعی زنرا رحم
شقاق گرددچو عیان * پسندلمی که درنیاید به بیان * سودش دارد
ملین از راه داوا * لیکن نرسد ز قابطش غیر زبان * تعالیم ستّه نکت
تعلیم سادسنک سفر خامسی اون دورت بابی مشتملدر باب ١٩٣
اول قروح الرحم بیاننده در وجع شدید وضربان وخروج مدر
ایلدیکی قروح رحم که اوغلان یاتغنده چبان اولمقدر علاجی بالیق
طمرندن قان الوب شراب بنفشه وعناب تناول ایلمکدر وغداسی
ماش ومغز بادام واسفاناخ بیمکدر اگر فتح ویا بتکدن اولمش ایسه مرجمه ماء

قسمه ده اوتوز مقعد ربوایو لهلاجدر ماء قمقم دیو بو ترکیبه دیرلرکه
مازو ومرسین وجلنار وقشور الرمان وبلوط وزرور دو عدس
وبرنج وسروقوزالغی وسپراغی وسمرة الطرفا بوجمله یی برابر قیناد وب
بر مقدار قوری اوزوم صویی دخی ضم ایدوب اچنه آزن طریقیله
اوزره کیره لر وعورت کندوده کونلک وانذروت ودم الاخوین
وشب وانار قبوغی بونلردن سحق اولنه دوغی حالده فرجنده
یعنی رحمنده فرزجه ایدوب کوتوره اقرابادینده مطول فرزجه لر
واردر بونکله دوا بولمزسه دیو قضیبه اچون وضع اولنان حقنه لردن
هر قنغیسنی ایدرسه گل ارمنی دخی اضافه ایده اگر چبان دلنشلدوکندن
الم ویرمش ایسه گل یاغی وبنفشه یاغی وشکر وگل ارمنی ایله حقنه ایده
تاکیم ایرین وقان پاک اولوب لدغی کسلمیه احتقان اولنمیه
اما ایرین پاک اولوب جریانی بر مقدار ساکن اولدقده هم
باسلیقون وگل یاغیله حقنه اولنه اگر ماده میل ایدرسه ادراره
تقیید اولنه جمله دن بذروات اربعه که مقشر ومدقوق ومستحلب
شکل اولا بر مقدار خشخاش قبوغی قینادوب وصوییندن ویریله
وبر مقدار صمغ وکثیرا وعرق سوس دخی اضافه اولنه اما بو اجزا
هب برابر گرکدر بوکره مراد ایلیوب اچمک دیلدکجه اوج درهم
بوندن الوب شراب خشخاش ایله کفایت مقداری ازوب اچه لر
اگر ایرینکله قرحه ایرینی بال شربتی وطبیخ ایرسا ایله غسل ایدوب
امور مذکوره ایله غسل اولنه وحقنه اولنه اگر قروح وجع شدید ایله
السه افیون وزعفران قرامز زر عورتنک ایله ازوب بر بوک
پاره سنه بولایوب رحمک قرحه سی اوزره قویه تاکیم قوت ساقط
اولمیه ووجعی ساکن اولا باب ثانی تنوّ الرحم بیاننده در عورتنک ١٩٤

رحمی یوم ملنوب طشره چیقمغه دیرلر بونک حدوثی یا اسباب خارجیه دن
اولور جذب مشیمه ویا جذب جنین میت کبی بوکا خاتونک کاه اولورکه
قیچی اوزره دوشمه سی سبب اولور یا قتی غصه دن عارض اولور
اول وقت اعضاده استرخا وبدنده ضعیف اولور بوکره رحم
طیریبور وخارجه چیقر یاخود اسباب داخلیه دن اولورکه اول رطوبت
بلغمیه لزجیه در باتفروری صیرلحق اولمغله رحمی چیقارر علامتی وجع عظیم
واعضاء مذکوره ده تشنج ورعشه وسببسزیره خوف ایلمک وغشیده
ذکری نسنه حس اولنمقدر علاجی اکر رطوبت سببی ایله ایسه ادویه مسهله
ایله بلغمدن بدنی تنقیه ایلمکدر ورحمدن احتقان اولنمق لازمدر وآبزن
ایدوب یوامرده وضع اولنان فرزجه لر ایله علاج ایلمکدر وبرمقدار
شراب قابضده بلاموط پیراغی وطراثیث ومازو وکیچی بوینوزی
اصلادوب قیناده لر وجزئیه اقاقیا ومسک وراملک سحق ایدوب
خلط ایده لر بو دفعه عورت ایکی یان باشین قالدروب برکیمسنه
اکا بو مذکور لتی یقی ایدیوره بقیه تسن قاسغنه وفرجی اطرافنه یقی
ایده لر بو علاجلردن حکره ادویهء قابضه ایله وروایح طیبه ایله اودش
اولا فرزجه لر کوتوره لر بو علاجلری تکرار به تکرار ایده لر رقاج کره
حمله نضکره فرجه یی ترک ایده لر تا کیم رحم یرینه رجوع ایده اکر
تنوّ رحم اسباب خارجیه دن اولمش ایسه یعنی صچرامق واوغلان
دوشورمکدن اول قسمک علاجی ادویهء مسهله سی واشربه
واغذیه سی بزم عقر بحثنده یعنی عورت قصر اولمق بحثنده ذکر ایلدوکمز
دوالر وعلاجلر ایله در **باب ثالث ام ارام المخنتین بیاننده در** ١٩٤
یعنی رجالک تخایه لری وانک قربنده اولان یسکر بیاننده در
اکر ورم کیسه ده ایسه اکا دلالت ایدرکه حار اولا ویا بارد اولا

اماورم

اما ورم بیضه ده اولورسه معرفتی عسیردر زیرا بیضه نک لونی کورنمز
ولمسی اولونمق قابل اولمز حار اولان ورمدن حرارت موضع و
حمرت وحما اولور زیرا عضو مذکور رئیس اعضا درانده اولان
مرض جمله بدنده حما ایجاب ایدر کاه مادهٔ متورمه کیسه دن بیضه دن
انتقال ایدر وقت اولورکه انتقالدن ضرر اولمز محل اولورکه کیسه
قاسغده اولورسه سببی حدت ماده دندرکه دوشر وبیضه لر آصلی قالور
اندنصکره کیسه اوکلیدن برک اولور **علاجی** اکر حار ایسه فصددر
واستفراغ صفرا وتلیین طبیعت وتقلیل غدادر ولحومدن بحر ایدوب
تعدیل مزاج ایلمکدر واوزرینه دهن ورد وعصارهٔ هندبا و
مارول وتازه کشنش قینادوب دهن ورد ایله آمیخته ایدوب اوزنق
کرکدر بو ذکر ایلدوکمز علاجلر ردع ایچوندر یعنی ماده نک انصبابندن
منع ایدیجیدر ابن سرافیون وصاحب موجز بن تجربه ایلدم زهر
بنفسج وبقله دق وسحق ایدوب ناعم اولدقده اوزرینه عصارهٔ هندبا
دوکوب خمیر کبی اولنجه یوغوروب طلا اولنه مبارک علاجدر دیرلر
کذلک بابونج وخطمی وبقله وبذر کتان بربرده تازه کشنش ویاخود
معدنوس صوییله تخمیر ایدوب ضماد اولنه کمون وکرنب وزبیب
عجم بربرده معجون کبی اولنجه دق وسحق اولنوب یقی قلنسه غایتله اعلادر
اما ورم کهٔ بلغمی اولا علاجی منضجی تله نضج ویروب همتی نضجه صرف
ایتمکدر مثلا دقیق بقله ودقیق حلبه شراب ایله قارشدروغی حالده
که یقی اولنه نضج ویرر بونلردن ایلغی شعیر مدقوق وکمون وبابونج واکلیل
الملک درجمله سنی دق وسحق ایدوب کل شرابی ویا خمیر ایله تخمیر ایدوب
ضماد اولنه ذکری دلوکنه دهن زنبق طز رمق عجیب النفعدر اما ورم صلب
ایسه سودایی استفراغ ایدوب قیون قویروغندن جمع اولان وتکمخدن

برجزؤ وتخم بقر برجزؤ و دوه ایچکی برجزؤ کل یاغی یا سوسن
یاغیله بریرده دق وسحق مرهم مثال ایدوب ضماد اولنه اما ورم که
ریحی اولورسه قزمش کپک و قزمش طاری تکمید اولنه باب
رابع قروح الذکر بیانده در ترکیبی قضیبده چبانلر اولمقدر ١٩٥
بومعنا ایکی قسمدر یا داخلده اولا یا خارجده اولا اکر داخلده اولورسه
قروح مثانه در ذکر ایلدوکمز علاجلر کافیدر اوجمله نک بری قسز
امزر عورت سُتی ایله بنفشه یاغی طمزمقدر یاخود شیاف مامیثا ایله
قامزر عورت سُتنی بریرده ازوب ذکری دلوکنه طمزه لر شول عدایسه
بدوره لرکه طتلو اولوب لزج اولا بغدای آشی ارشته کبی اما ورم خارجده
ایسه بونوع فرنک زحمتی وکل ایسه دخی غیره دکلدر مکر استره دن
اولا ویاخود مردارلق جهتیله قوزنی و ابریکلی قرحه لر اوله علاجی
مرده سنک مرهمی و اسفیداج مرهمی و مرهم خل در و کل یاغی و سرکه
و حب الرمان مخمّص بریرده دق وسحقله مرهم ایدوب طلا ایلمکدر
فی الجمله مضراتدن اجتناب ایدوب غداسن تقلیل ایتمکله خلط
غالبی استفراغ قلمقدر اکر ذکر ایلدکمز غیری ایسه یعنی فرنک
زحمتی ایسه اقرابادینده انک ایچون وضع اولنان حبوب وسفوف
ومخور ایله دوا اولنه باب خامس فتق بیانده در ترکیبی دبه لکدر ١٩٥
بونوعدن بیری قاسق یارلمقدر معلوم اولاکه قارن دریسنک ایچنده
اولان غشاءیه طاقی دیرلر اندن ایچروده اولانه عضل دیرلر اندن
ایچروده اولانه باریطاروت دیرلر بونلردن ایچروده اولانه ثرب
دیرلر بونلردن ایچروده اولانه امعا دریسی دیرلر فتق که یارلمق ودبه
اولمقدر غشاء نک یارلدوغیدر واکا داخلنده محتبس اولان
جسم نفوذ ایلدوکیدر یاخود ایکی مجرانک انتساعیدر اول ایکی مجرا

انثیین دن بوقاره دره یاخود ایکیسنک مابیننی برتلدوغیدر
بوتقدیرجه انثیین کیسه سنه نفوذ ایدر یا ثرب یا باریطاروت
ویا بغرسق خصوصا اعور یرتلدوغیدر یا ریح غلیظ بوماسینه نفوذ
ایلدوکیدر اکر برتلمق ثربده ایسه ویا رطوبت مائیه ودمتوبه
ویا بونلرک غیرنده ایسه بوقسمه دبه لک دیرلر که اولورکه کیسه
نزول ایده مزبلکه قاسقده محتبس اولور هرکاه کیسه ده اولمیه اسم
عامله فتق تسمیه اولنور ونفس الامرده اول شقدر اکر فتق کوکدن
یوقاروه اولا پرامزدر زیرا امعا و دقاق نفوذ ایدر بویله که اوله قولنجدن
برنوعدر اکا ایلاوس دیرلر اول اولمق ایجاب ایدر سببی انشقاق واتساع
یا رطوبت مزاغیه در رطوبت مرخیه ویا صچرامق ویا برک چاغرمق ودوشمک
ومحکم ثوصمقدن اولور شیخ رئیس اطباء ریح قوی و امتلا ایکن جماع وعورت
اراوزرینه بنوب شادروانی دبه کلری جماع ایتمک انشقاق اسبابندندر
فی الجمله حبس ریح ویا حبس ثقل دخی انشقاقه سببدر العلاج بو فتقنک
علاجی خصوصنده الزم اولان امتلاءه طعام وشرابی کندویه حرام
قلمقدر و حرکت قویه وجماع ضرردر اما حرکتک وجماعک ضرری
قارنی توقاایکندر اکر ضروری اولوب جماع اقتضا ایدرسه قاسقی
رفاده ایله بغلادقدنصکره ایده ونفاخ غداره پرهیز ایده وچوق صو
ایچمیه زیرا کثرت شرب ارخا ایدر واکل ایلدکدنصکره ارقه سی
اوزرینه یاته واوتوروب طورد قده بغلو اوله وبتورمکه سعی زیاده اولا
اکر ممکن اولمزسه حفظ ایده تاکیم زیاده اولمیه ویا غلمزدن وبتورمزدن اول
شق اولدوغی حینده اول جسمی ایچرویه رد ایده اکر صودن وریحدن
ایسه تحلیل ایده وماده سن اخراز ایله استفراغ ایده رک منفعه جدا ایده
بو دفعه سر وقوزالغی ویراغی دمرسین وزرورد وثرب یمنی وسماق

وما زوده قمز زمان واتزوت وصبر وكندر واوشق ومقل وجمله دق وسحق
ایدوب هر بری برابر اولنه وغی حالده مرسین صو بیله واوكسه ویالق
قورسغی ایله بر یرده دق ایله مرهم كبی ایدوب یرتق یرینه طلا اولنه بو فتق
خصوصنده علاج عسیر در اما هر نه حال ایسه انواع واصنافن كه اطبا
دیده دن نهان وجان كبی پنهان ایلمشدر بو فقیر كه مؤلف كتابدر انی
بلا كتم بیان ایلدم اكا كوره محلنه مراجعت اولنه **باب سادس حدبه ودباح** ١٩٦
الاقرسه كه تركیسی ویا ارقه یوری اولمق بیاننده در مصنف قانون بو راده
ایكی ایكی كموكلرنده واقع اولان یلری بیان ایلمك دیله دی اما بو دكلدركه
یل بیانی اولا بلكه ایكلری اكری ایدن یللری بیان قصد ایلمشدر یعنی حیك
ماده لر متولد اولور واندە حرارت ضعیف اولوب هضم ایوا دلمز اكثریا بو
معنالر ادغلانخقلرده اولور سببی وقتندن اول طعام ویررلر بو كره طعام
اول حیك قالور واندن رطوبات غلیظه وریاح متولد اولور بو دفعه
ارقه كمككلرینه میل ایدر اول تقدیرجه اینجكی الحینه سنده عارض اولور
مجاری غذاسنی سد ایدوب اندن مواد اسفله نازل اولمز بو مرضلرك
سببی یا خارجدندر یا بدنیدر اگر ارقه كموكه ارده میل ایدرسه جذبه
مؤخره ده اكر اوكه میل ایدرسه اكا التوا دیرلر **علاجی** رطوبات مزلقه
قنفذ ایسه استفراغدر وتعدیل مزاجدر وفالج علاجلرنده وضع ایلدوكمز
علاجلر ایله فقراتی رد ایتمكدر واول كادات وضماد كه فالجده بیان ایلدیك
تكمید وتضمید ایلمكدر وادهان ومروحات ایله كذلك تدهین ایلمكدر
واقرابادینده تدبیر ایله بیان ایلدوكمز تنقیه ایلمكدر انده فواید چوقدر
باب سابع وجع الظهر بیاننده در كاه اولوركه وجع ظهر بلغمدن ١٩٦
اولور **علامتی** وجعك اشتدادی ایله سكون حیننده معلوم اولور
وكیجه ده وقیشده وصوقلرده اشتدادندن معلوم اولور ولمس

اولنه قده

اولنه قده صوق اولورسه بر وتندن ایدوكی معلوم اولور كاه اولوركه
وجع ظهر حمل ثقیلدن ویا حركتدن ویا جماعدن ویا بوكركلرده ضعف
اولمادن یا ورمدن یاخود ارتدن ویاخود وجع آخردن اولور **علامتی**
كاه وجع ظهر عرق عظیم امتلاسندن اولوركه اول عرق عظیم صلابت
اوزرینه ممتد اولور نته كیم احتباس حیض ویا احتباس دم ونفاث
ویا احتباس منیدن اولدوغی كبی بونك علامه سی نیجه مدت جماعدن
بعید اولوب ارقه سنده وجع اولمغله در بر علامتی دخی تقدم وجعدر
طولا وامتداد ایدر عرضا كاه اولوركه وضع ظهر احتباس ثقلدن
اولور سببی ثقلك فراحمه سیچون اولور وثقل زایل اولمغله اول فراحمه زایل
اولور **العلاج** اكر وجع ظهر بلغمدن ایسه حنظل ایله مقوتی ایا رج ایله وشحم
حنظل ایله بلغمی استفراغ ایده اشربه دن سكنجبین بذوری ماء عرق
سوس ایله ویا سركنجبین ایله وعنصلی ایله وشراب اصول ایله اچوره لر
ماء كرفس ایله سركنجبین بذوری دخی اچورمك اعلادر بونلر ایله دفع
اولمزسه ابن ماسویه دیدوكه اوزره اكبر وسیاه نخودی بر كون
ویركیجه اصلادوب وسوزوب اول صو بله سكنجبین عنصلی اچوره لر
غداسن فراریج واوكیك وكوكرجین یاوریسی ویره لر دیشوردكده
طوراق اوتی وسیاه نخود ایله بشوروب یدوره لر اكر ادثت ایله
هلیون ویررلرسه دخی اعلادر وظهرنی كاه وبیكاه قسط وسوس و
سذاب یاغلریله یا غلیه لر ویا غلام ذن مقدم برقالن بز پاره سی ایله
محكم اووالراندن یاغلیه لر بو اوراده بعض ادهان حاره تركیب اولنوب
اقرابادینده اشارت اولنمشدر اكا كوره تقب ویا كثرت جماعدن
ایسه علاجی بر قچ كون ترفه وراحت وحمام معتدل ودهن بنفسجله
ودهن نركس ایله یاغلامقدر **باب ثامن دوالی بیاننده در** ١٩٦

الله ولدی بالفتحتین هو اتباع عروق الرجل لکثرت ماینزل الیها
بو بر علتدر که عروق وساق قدم منتفخ اولور یعنی اچیلور ویوغون اولور
بو کره دم سوداوی ویاخود بلغمی ویاخود دم صرف نازل اولور
ونازل اولان علامتدن ولوندن معلوم اولور اکثر حالده بو مرض حمل
ثقیل ایچون تحمیل اولنان حماللرده و دایما ایاق اوزره طورمغه معتاد
اولانلرده اولور وانلرک زعمنجه اعقلی کچین یکلرده که شاطر دیرلر
اول ذات نثرلغلرده اولور علاماتی طمرلر کوک کوک اولوب ساق
قدمده وجع اولمقدر اکر دمدن ایسه باسلیق طمرندن قان الوب موافق
جلابلر ایچمک وکاه کاه قی ایتمکدر اکر سوداون ایسه علاجی مطبوخ
افتیمون ویا ماءجبن ایله افتیمون ویاخود معجون نجاح ایله ماءجبن
بو مذکورلرک تنقیتی اولورسه انکله سوداسی استفراغ ایده لر اکر
دولی بلغمدن ایسه علامتی بر مقدار شیشمک وملمس اولنده قده
برودت حس اولنمقدر اول وقت بلغمی ایارج فیقرا ایله که حجار منی ایله تقوی
اولنمش اوله استفراغ ایدوب اکر دم صرفدن ایسه فصد غیری
علاجه احتیاج یوقدر همان فصد ایدوب هندبا ویا عناب واصوله
که بر برده قینامش اوله جلاب ایدوب ایچه لر سایر اخلاطدن دخی دوائی
اوله قده فصد اولنور دوالی ایله ذات الفیلک مرضلرینک
فرقی بودر که دوالیده ماده الحق عرقده اولور اما داء الفیلده ماده
دری یه منتشر اولور اول سببدن فیل ایاغی کبی اولور نهایت طبیعت
حس ایلمک کرکدر که احتیاج وارمیدر داوله وغی تقدیر بر چه دم
صرفدن اولمیجق فصد رفق اوزره اولمق کرکدر انا قی دم صرفک غیرنده
الزمدر دم صرف قده دکل اکر بو ذکر ایلدوکمز معالجاتله اولدیسه خوش
والا عروق منتفخه بی یاروب چیقرمق لازمدر تا کیم ایچنده اولان فضلات

کامل اقه

کامل اقه یاخود کی اولنه یعنی داغ یقه لر بونلردن صکره لازم اولان
ایاغ اوزره طورنجه وطوروقدنصکره ادویه قابضه استعمال اولنه
یعنی مواد مرة اخری تولد ایتمیه زیرا خوف واردر که ذلک دن
مالیخولیا وامراض سوداویه عارض اولمیه **باب تاسع داء الفیل** ١٩٧
بیاننده در معلوم اولاکه داء الفیل بر مرضدر که بعینه بو مرض
صاحبنک ایغلری یا ایاغی فیل ایاغنه بکزر وجه تسمیه بوندن ظاهردر
سببی کثرت سودادندر کاه اولور که تقرح ایدر یعنی چبان اولور
کاه اولور که تقرح ایتمز اکر تقرح ایدرسه انکله دن خوف اولنور
لازم کلور که ایاق قطع اولنه بو قسم دوالیدن ردیدر واندن مستحکمدر
اکر ضعیف دخی اولورسه بو مرضه قوی علاج لازمدر **العلاج** فصد
واستفراغ سودادر ادویه قابضه استعمال ایلمک لازمدر و مادام که
باغلو اولمیه حرکت ایتمیه و ایاغ اوزره طورمیه مکر اشاغیدن ایاغی
بغلیه لر واندن صکره حرکت ایده اکثریا دولی و داء الفیل مرضلری
ذکر اولنه وغی اوزره حماللره و ملوکه خدمت ایدن خدامه عارض
اولور زیرا حمل ثقیل وایاغ اوزره طورمق وشاطرلک ایلمک بو
مرضلرک حدوثنی مقتضیدر چونکه فصد واستفراغ سودا اولنه تامقتدر دم
ایکی نوبت قی اولنه مطبوخ افتیمون وحب افتیمون ایله طبیعتن
تلیین ایده لر اکر سبب ماده بلغم غلیظ غلاظ ساق و بحرارت
اولوب لونی کمودت اوزره اولمقدر علاجی نخچیکشت درازیانه
وکلشکر تناول ایتمکدر و غداسی نخود آب و ماءحسکدانه ایله در اول
زمانکه نضج کله حب صبر وحب سورنجان ایله قی ایتمکه مداومت اوله
وقید نصکره اطریفلات تناول اوله بعده فلفل وزنجبیل وکندر
هر برندن اوجر درهم فرومانا وکراویا دورر درهم جمله یی دق

ایدوب شکر ایله معجون ایده لر و بو معجوندن کونده بر اوج یا دورت
مثقال ییوب باذن الله خلاص اولورلر ابن سرافیون بو علاجلردن
صکره برنجی دنقل الملیشدر که عجیب النفعدر مثلا جبر و کندر و اقاقیا
و قرو بذر رجل بریرده دق اولنوب سرکه ایله طلا اولنه اما بو مرضک
صاحبی اطعمهٔ غلیظه و فواکه و بقول بارده دن اجتناب ایده **باب**
عاشر اوجاع المفاصل بیاننده در شول سبب که متاثر اولور ١٩٧
عضو قابلدر یا صفتنده اوچون اولور که بحسب الخلقه دریا سوء مزاج بارددر
یا حرارت جاذبه دندر خصوصا اول حرارت وجعه معاونت ایده
ویا عضوک الچقده اولدوغیدر که مواد اکا بالطبع حرکت ایلدوکندن
نازل اولا ایمدی سوء مزاج سببی یا بدندن بعضنده اولا ویا کلیسنده
اولا یا خود اعضاء رئیسه ده اولا سوء مزاج دخی یا بادی اولا ویا خود
ساذج اولا ویا خود ذو قوام اولا خلط کبی ویا خود ذی قوام اولیه ریح
بسیط کبی یا خود مرکب کبی و اکثره سی بلغمدر دقره ثم خام ثم دم ثم
صفرا و قلّ الذی عن السوداء قیدی صاحب قانونک اکثره
ضمیری وجع مفاصله راجع اولادر یعنی بو مرض مره دن بلغمدن
اولمق اکثردر دیمکدر اندن صکره خلط خامدن و اندن صکره دمدن
بعده صفرادن و سودادن نادر اولور دیمکدر اندن صکره خلط
خامدن و بعده دمدن و بعده صفرادن و سودادن نادر اولور دیمکدر
موادّدن اولان سبب مجاری وسعتیدر مجاریدر یعنی بونلردن حادث
اولمقدر اول آنی که احداث ایده حرکت مختلل یا اینجه لک دیمکلکدر
و بو اخلاطک اکثری هضم ثلثی و هضم ثالث فضله لریدر ایمدی
وجع مفاصلک اکثر یا سببی مفاصلک تخفیفیدر بو ایله اولسه کثرت
حرکت موادی حبس ایدر مفاصل ایسه ضعیفة المزاجدر بر ده تحملی

یوقدر و مفاصل اجزاء طرفیه دندر و مدبر اولاندن بعیددر
کاه اولور که مفاصله اخلاط محتبسه ایریشور و تحلیلی اولمامق ایله
متحجر اولور بو دفعات ایله بزبلکه مفاصلک اوزرلرینه ات
بتماک اولور خصوصا محرور المزاج اولا و اوجاع مفاصل شول مرضدرکه
بو کا بر قاچ معنا سبب اولور جمله دن ماده سنک کثرتی یا اغذیه دندرکه
مواددی مولددر یا سوء هضمندر ویا ترک حرکتندر و یا خود اکل
اوزرینه حرکتدر ویا کثرت جماعدر خصوصا توق قارنله ایتمش
اولا و مستفرغات معتاده نی حبس ایلمکدندر و آج ایکن شربدندر
و اکثر حالده وجع مفاصل عارض اولانه نقرس حادث اولور
و اوجاع مفاصل اول بهارلرده چوق اولور اخلاطک حرکتی چوق اولمق
ایچون اکر کوز فصلنده حرکت ایلرایسه غایتله یرامزدر اکر یازده
حرکت ایدرسه تقدم تخلخاندر کذلک ردیدر نقرس ایله وجع مفاصل
بیننده فرق نقرس وجع مفاصلک تحتنده در زیرا اول مفصلک
آغوز جمله دن طوپوقدن طوتوب تدریجله بر مقداره وارر او لوقت
نقرس دینور ایمدی وجع مفاصل بر مرضدر که اللرده و ایقلرده
اولور علاجی ان شاء الله نقرس علاجنده کوره سز زیرا بو ایکی مرضه
بر روش اوزره علاج اولنور **باب حادی عشر عرق النسا** ١٩٨
بیاننده در ایمدی عرق النسا وجع ورکدر و نقرس انواع اوجاع
مفاصلدندر ایچون بونلری بربری عقبنجه ایراد ایلدک اولا عرق
النسا بر مرضدر که انک وجعی ورکدن اینجکه باشلر اینه رک دیزه
کلور و کاه اولور که طوپوغه ایریشور زمانی طویل اولدقجه وجعک
اثمه سی یعنی ارتمه سی زیاده اولور و کاه اولور که وجع اوزانوب
بر مقداره وارر بو مرضک یعنی وجعک صاحبینک ایقلری

واو بلوقلری ارقلار واكلكه وطوغرلمغه قادر اولمز بلكه تشكل اولور
وقت اولور كه وجعك شدتندن فخذی طرفی یرندن چقار اوجاع
مفاصلك جمیعی تیز عودت اتمز وقت كه ماده سی استقبال
اولنه دكمه وردله عودت ایلمز اما عرق النسا بونلرك خلافیدر
یعنی اول تیز عودت ایدر ایدی وجع كه مفاصلده اولا انده عضله
عریضه یه انتقال ایدر وكاه انده حادث اولور بونك علاجی
نقرس بیاننده بیان اولنور باب ثانی عشر وجع الورك بیاننده در ١٩٨
بو جمله دن بری وجع وركدر بو وجع وركده ثابت اولور ورك
دیو تركیده اوماجه باشی واوجه یه دیرلر بو بر ملعون آغریدر
عرق النسادن وجعنك فرقی انجق یرنده ثابت اولدوغیدر
زیرا عرق النسا انتقال ایدر یعنی وجعی بر یردن بریره منتقل اولور
اما وجع ورك منتقل اولمز وبونك حدوثی اكثریا چوق اوتورمغله
اولور یا ضعف وركدن اولور كاه اولور كه برشینك مثلا صووق
طاشك اوزرینه چوق اوتورلسه عارض اولور وكاه اولور كه
ضربه دن لاحق اولور وقت اولور كه طول ركوبدن یعنی آته
چوق بنمكدن اولور سببی اكثر حالده بلغم خامدندر وكاه اولور كه
بو وجع اوجاع رحمدن اولور زیرا اوجاع رحم اول آنی مقداری
مدتی طویل اولسه وجع وركه منتقل اولور كذلك علاجی
نقرسده ذكر اولنور باب ثالث عشر نقرس بیاننده در ١٩٨
معلوم اولا كه لفظ نقرس ناقورس لفظندن مأخوذدر لسان
یونانیده ناقورس باشی برمغه دیرلر ایدی بو وجع باش برمقدن
ابتدا ایدر و كیدرك تمام اولور وكاه اولور كه فخذدن حادث
اولا رق ایاغه اینجه كاه رباطدن ومفاصلی محیط اولان اجسامدن

حادث اولور یعنی غشالرده اولور عصبلرده دوزلرده اولمز بو
جهتدندر كه اصحاب نقرسه تشنج عارض اولمز بلكه خادملرك
باشلرینك قیللری دوكولمز ونقرسلو كمسنه نك خصیه لرینك
بریسی اوزون اولور ومرض نقرس صبیانه ونسوانه عارض اولمز مكر
حیضی دوتلمش اولا ایدی وجع مفاصل كه سوء مزاج ساذجدن
اولا تدریجله ماده آثاری اولمقسوزین اولور اما وجع مفاصل
مادی اولسه وماده سی دخی دم اولسه حمرت ایله اولور مكر دم
دریك اولا اول وقت علامتی زیاده چكمك وثقل اولوب
دیك ویك انددغندن معلوم اولور اكر وجع مفاصل صفرادن
اولورسه علامتی افراط حرارت وصفرت لون وشدت وجع
وثقل تمددا اولوب حمرتی قلیل اولمقدر اكر ماده سی بلغم ایسه
قلت التهاب وعطش وعدم تغیر لون یاخود لونی رصاصی اولا
اما وجع مفاصل سوداوی اولورسه علامتی مكان یابس اولمق
و وجع خفی اولوب لونی قرامتق اولمقدر بونلرك سببی مثلا مأكولات
حاره ورطبه دن اولا دم حاصل اولمقدر وتازه كیتلرده اوكورسه
و بدن قوجه لرده اولورسه بلغمدن اولمقدر وبلد شمالیده هوای
بارد وبلد جنوبیده حرارتدن اولدوغی كبی كاه اولور كه عادتدن
دخی اولور یعنی آز یمك وچوق یمك كبی و برنچه دخی شیلر بو كا سببدر
صداعندر وفصلدر ومزاج شخصدر وبوكا دلالت ایدن قاروره در
ونبضدر وانلره موافق اولان ومضر اولاندر العلاج
وجع مفاصل ایله نقرسك علاجلری اكر سوء مزاج ساذجدن
ایسه تعدیل مزاج ایلمك كافیدر نهایت حار وساذج ایسه جزئی
مقدار بلغمی استفراغ ایده لر اما سوء مزاج مادی ایسه البته ماده

قطع اولنوب منصب اولانی خلافه جذبله استمام اولنه یعنی قوری
شیشه لر ایله وقی ایله موادی خلافه جذب ایده لر و ماده سی قی ایله
تعدیل ایده لر زیرا بوخصوصده قی اسهالدن اولی در و کیجه لرده
عضوی روادع ایله اقبال ایدوب خالی قومیه لر اکر ماده قلیل ایسه
دخی روادع ایجاب ایدر امرینی رعایت ایچون اما ماده عضو شریفه
رد ایلمکدن و حبس ایلمکدن حذر ایده لر زیرا ماده عضو شریفه رد
اولنمقده خطر عظیم واردر و حبس اولنمقده ازدیاد مرض واردر
فاما عرق النساده زینهار روادع استعمال ایلمیه زیرا ماده نک غورنی
زیاده ایدر فی الجمله کندوسی تقویتدن صکره عضوده موجود اولدوغی
هرنه ایسه تحلیل اولنور و ادویه مسخنه عرق النساده ابتدا اسنده
برانفر در سببی ماده یی جذب ایلدوکیچون کذلک ادویه مخدره دخی
ضرردر فرط خموصتندن الم ویرز اکر شراب ایچرسه العیاذ بالله
بو مرضک دشمنیدر براتام کلدکدنصکره یعنی خلاص اولدوغی تقدیرجه
دورست فصل که کامل بربیلدر ایچمیه ایحق بو مرض بریل کیچاک ایله
رفع اولدوغی معلوم اولور زیرا بعض فصل مرضه ضد اولدوغیچون
بعض فصلده ساکن اولمق جایزدر لکن بربیله وارنجه خلاص
اولدوغنه جذب اولونز و جمیع محللات استعمال اولنه فجه
ملینات قسمندن ایچ یاغلری ادخال اولنه که ماده منحجر اولمغه دها نتی
ایله مانع اولا خصوصا سوداویده اولورسه محلل اولاندن ملین
اولان زیاده کرکدر پس اکر حار اولوب دموی وصفراوی اولانه
حماء صفراویده تعیین اولنان اشربه ویریله علی الخصوص حماض
دخی اولا بویله اولیجق طبیعتی مقدار کفایه شراب بنفسج و قنبیل
وحقنه لینه ایله تلیین ایده لر اکر بلغمی و بارد ایسه مغلای حلو

و منضج که اکا شکر و یا کلشکر و مربای بنفسج و یا شراب لیمون قاتوب
ویره لر و یا خود ماء عرق سوس ایله و سکنجبین عنصلی و یا سکنجبین
بزوری ار قبضیتی اولورسه ماء عرق سوس ایله ازوب ویریله
یا خود ماء عرق سوسی مغلا ایله یعنی مغلای بنفسج ایله تربیه ایدوب
ویره لر اکر یابس و سوداوی ایسه جلاب بارد یا خود حار ویریله
اکر عطش یوق ایسه و حرارتدن خوف اولونمزسه ویرلیان جلاب بر
مقدار ماء عرق سوس و ماء شعیر ایله ماء عرق سوس و شکر
ویره لر و لحومدن منع اولنه اکر ضرورت اولوب اشتهاسی قوی
اولورسه لحم الطیر و حیوان ترنیاک فضوله قلیلدر فی الجمله
اولیا تنده ماء شعیر ایله شکر ویروب حار و دموی وصفراوی اولنه
شراب نیلوفر و سویق شعیر ایله شکر ممزوج ایدوب ویره لر و بر مقدار
که اشتهای طعام اولمیه انک کبی نک غداسی اسفناخ و ملوخیا
دابه کومجی و سمزاوت بورانیسی و بونک امثالی ایله ایده لر فاما بو صنفلر
که ذکری سبق ایلدی بارد و بلغمی ایسه غداسی نخود صویله شکر
و بال شربتی ایله ماء شعیردن ایده لر اکر اشتهاسی بونک دخی
قوی ایسه هلیون بورانیسی و بال ایله و لیمون تربیه ایدوب طاووق
صوینی ایده لر یا خود طاووق صوینه طوراقوتی و دارچینی و مصطکی
قاتوب ویره لر کذلک بلچ و سمرچاتی یا خود بورانیسی که ابازیر حاره
ایله ابزار اولانی یدوره لر اما سوداوینک غدالری اغذیه
صفراویه در که عسل و ابازیر حاره اندن غایتله آز اولا یالکز ماء
شعیر و اسفناخ و بقول قسمندن سموزاوت و ملوخیا و ابه کومجی کبیلر ایله
اکتفا اولنه المستفرغات تفصیل صحیح بودر که اکر وجع صاغ ایقده ایسه
صاغ الندن فصد اولنه اکر وجع ایکی الده و ایکی ایقلرده دخی اولورسه

وجعی اخف اولاندن فصد اولنه افضل فصد ماده نضج بولنجه تاخیر
اولنمقدر تاکیم فصد وسیوه محتاج اولمیه اما بلغمیده البته انتظار
اولنمق واجبدر زیرا نضج بولمدین بلغمیده استفراغ اولنسه رقیق اولانی
چقوب کیدر وغلیظ اولانی معده ده منجمد اولور یالکز بلغمی
استفراغ جایز دکلدر زیرا باقی قلان صفرا بلغمی تحریک ایدر وعضو ضعیفه
ایرشمکه بادی اولور بونک تدبیری بلغم نضج بولدقدنصکره استفراغ
بلغم مراد اولنورسه صفرانک دخی رعایتی کورلمک کرکدر یعنی مطبوخی
که بلغم استفراغی ایچون عمل ایده جکدر سورنجان وبوزیدان دخی ضم ایده
تاکیم صفرا دخی متزایل اوله اکر سورنجان یرینه رجل الغراب قونورسه
سورنجان یرینه قایم اولور وسورنجانک ضرری دخی اولمز اما استفراغ
سودا ایلمک دلرسه مطبوخ افتیمون ایچنه بر مقدار کل ارمنی
ضم ایده سودا ایی لطیف استفراغ ایدر وقلبه تفریح وتقویت ویرر المقیئات
قوصدوریجی اجزا اکه صفرادن اولا عرق النسا ووجع مفاصله بونلردر
قاون کوکی ایکی درهم یکرمی درهم سرکنجبین ایچنده مسحوق اکرکون ویر
کیجه اصلادوب ایچسه لر لطیف قوصدورر اما بلغمی قوصدوریجی اشیا
تورب تخمی ویا تورب یراغی عصارهسی سرکنجبین ایله مغلیه در خصوصا
سرکنجبین عنصلی اولا یاخود توربک کندوسی رنده لیوب سرکنجبین
عنصلی ایچنده اصلادوب ایچوره لر بلغمی قی ایله چقرنافعدر المدرات
جملهدن زیاده عرق النسایه ادرار انفعدر زیرا اسهال الله خلاص اولنمز
اما ادرار ایله شفا اولنور وبو مرضلرده مدرات نافعه که مخصوصه در
بذر بطیخ وبذر خیار وبذر قثا بونلر برابر اولوب دق وسحق اندنصکره
صو ایله لبن الوب مستحلب ایدوب ایچوره لر اما مستحلب اولان اول
صو ایله کرکدر که انکا یرپساوشان قنامش اولا دلمغیده بوسفوف

استعمال

استعمال اولنه جنطیانا کمافیطوس وکمادریوس وبذر کرفس
وبذر بطیخ بو جملهسی دق اولنوب سبق ایلین مدرات ایچون اولان
مستحلب ایله ازوب بر قاشق مقداری ایچوره لر ادرار ایله تنقیه
ویررایدی سودا ایچون ادرار بیان اولنمدی وغنک وجهی بودرکه
سودا اخلاط عاصیدر ادرار ایله چقمز انک ایچون بیان ایلدی وکسنز
مستفرغات کافیدر ادویه موضعیهدن که نطول اولنه اکر بارد اولورسه
مرزنجوش دفنه یپراغی وسذاب وکمون صو ایله قینادوب نطول
اولنه اکر بارد اولورسه مرزنجوش دفنه یپراغی وسذاب وکمون صو ایله
قینادوب نطول اولنه بر نوع نطول که معتدلدر وغایتله نافعدر
بابونج واکلیل الملک وزهر بنفسج وخطمی وخبازی قینادوب نطول
اولنه ادهاندن دهن الحنظل ودهن القسط ودهن الخردل وبونلرک
امثالی ایدر المرکبات ترکیب اولنوب اوجاع مفاصل وعرق النسا
ونقرسه طلا اولنانلر در بری زیتون یاغی ایچنده افعی قینادوب
بعده مریضی حمامه قویوب اول یاغدن عسل ایله تمزیج ایدوب سورسهلر
بالکلیه خلاص ایدر کذلک شحم الاسد وشحم الضبع سورلمک نافعدر
الاضمده ضماد اولنانلردن بعضی بونی تخمیندر که سرکه ده بشنه وبال دخی
قته لر تاکیم حل اولوب هریسه کبی اولا اولوقت ضماد اولنه بر نوع دخی
حلبه واکلیل الملک وبذر کتان وکندر وراتینج وبو جملهسی برابر
دق اولنوب قرمزی بال موسیله مرهم ایدوب ضماد اولنه حمام ایسه
بعضنه ضرر وبعضیلرینه نافعدر شول حمام ضرردرکه صوبی طتلو اوله اما
شول حمام که صوبی آجی ویا طوزلی اوله نافعدر خصوصا ملح واشنتین
ونطرون اوچی مسحوق اکر بریره سورلسه غایتله اعلادر درلر در بو نوعدن
بیری دخی حمامده وجه مشروح اوزره سورلیلور کبریت ونطرون وملح

وبورق وورق الفار ومرزنجوش بوجمله‌یی دق وسحق ایدوب دیکر
حمامده سورنه ودیلرسه قینادوب صوینده یایقنه وکوده‌سنه طلی
قالوب سوزیلمی سورینه اکر بومذکورات ایله علاج اولمزسه بونلاردن
صکره استحماطیس دیرکه سرتلان وکرک ویبان اشکی وکرک وطوشن
وکرک دلکو هپ اولمزسه برین یا دیری یا بوغلنمش قانی ایله ایچیین
چقربوب برقازان ایچنده صو وزیتون یاغی ومرزنجوش ایله محکم قینادهلر
تاکیم اری یه ایچنه آیرن طریقی اوزره کیردوب اوتوزوب درلیه بوامراضدن
وجع مفاصل ووجع ورک واکرنقرس جمله‌سنه شفا بیدر اصل بونک
ایچون وضع اولنان حبوبدن حب سورنجان ودهن سورنجان ومطبوخ
سورنجان وسایر مفردات ومرکبات هربری بومحله یازیلورسه برکتاب
اولور زیرا بونک تفصیلی اقراباذینده کلهجکدرسنک که حاجتکدر
اول قدر بیان اولنمشدرکه اجل مقدر اولمایوب حقک امری
انک طرفنده ایسه کافیدر غیری کتبه وغیره صورمغه احتیاج یوقدر
همان عقل سلیم وطبع مستقیم ایله مرادک اندن طلب ایله وهر نه
قسمدن ایسه انکا کوره قاعده‌سن وبرمقدار علاجن خود بومحلده
بیان ایلدک وقس علی هذا جالینوس‌کی ایلمک یعنی باقی یاقمق عرق
النسایه فایده لودر اما افضلکی بودرکه خمیردن برحلقه مثالنده نسنه
پیدا ایدوب مریضک قوشاغی یرینه قویوب وایچنه دافر طوز قویوب
اطرافن خمیر ایله حوصله ایدوب بعده اوزرینه اول طوزک قزنش
مناسب دمور پاره‌لری قویه که بروجهله که هر بر دمور اول بیرندن
اسکلده زیاده اولا همان دری یانمق مرتبه‌سنه وارده فراغت
ایده‌لر بامرالله شفا ویروب خلاص ایدر وتریاق فارق وتریاق اربعه
ومخلصه که سوطیرا درمعاجین کبارکه بونک ایچون اقراباذینده

یازلمشدر بونلر عظیم النفعدر انشاءالله ایله ایچورمک جمیع معالجه‌لره اوتیدر
بومحلده غیری اطبا حمیات علاجی شروعنه مباشرت ایلمشلردر بوفقیر
جمله‌یی اتمام ایدنصکره حمیات بیاننده شروع ایلدم حالا بیان نمز
۲۰۱ اورام وبثور وانلردن احتراز بیاننده در باب رابع عشر
اورام بیاننده در امدی ورم دیدکمز ده بونلاره بعضی داخلدر
اما افراداً بالذکر ایلیه وکمز اهتماما در معلوم اولاکه اورامک تقسیمی
افعاللدن بیلنور وهر ورم که اولا انک ماده‌سی واردر اما اول ماده
یا ذات قوامدر یعنی جثه صاحبیدر واول اخلاط اربعه در یا جثه صاحبی
دکلدر بلکه ریحیه ومائیه در اکر ورم دموی اولورسه فلغمونیا تسمیه
اولنور اکر ورم صفراوی اولورسه حمره تسمیه اولنور اکر ایکیسندن
مرکب اولورسه فلغمونیائی حمره ویاخود حمرهٔ فلغمونیا دیرلر اکر ورم بلغمی
اولا یا عضوه مخالط اولا اول ورم رخو در یا متمیز اولا اولوقت سلعیه و
لیسنه دیرلر بوقسم یومشقدر اکر ورم سوداوی اولا یا جرم عضوده
داخل اولا ویاخود مداخل اولمیه ومداخل اولان داخی یا مولم اولا
واغاج کوکی کبی کوکلر صاله واعضایه یاپشمش اولا بوقسمه سرطان دیرلر
زیرا اورته‌سی ینکج کبی واایاغی دخی ینکج ایاغنه بکزر خلق بوقسمه شیر
پنجه دیرلر یا سکن اولا والم ویرمیه بوقسم صلابتدر اما اعضایه
غیری مداخل اولوب یاپشیجی اولا ویاپشمه‌سی دخی ظاهر عضوده اولا
ویاخود یاپشمه‌سی اولمیه بونلر اول غده‌لردرکه توزکجه بزدیرلر کلدک
ایدی ورم مائی یا عام اولا اعضایه استسقا کبی یا خاص اولا خصیه
شیشی کبی فاما ورم ریحی ویاخود هر عضوه مخالط اولا ودکیجک یومشق
اولا تهبج دیرلر یا مجتمع ویا بشک اینه والک قالدرسک نفخه دیرلر
فاما بثورا ورام صغاردرکه اورام دمویه وصفراویه وغیره منقسم

اولور وانلر ایله مکانی مختلط اولور فاما ورم دموی وصفراوینک علامتلری
اکر دموی صرف ایسه چکلک ورنکی قیزل اولمق وشیش اولوب دیک
دیک اتلمق اقتضا ایدر اکر عضو حساس ایسه بو علایم ظاهر اولور اکر ثربایلر
وار ایسه دم اسفله غور ایلیشدر ودم دمونینک نهایتی یا جمع
اولمقدر یا طاغلمقدر ویاخود ورم صلبه منقلب اولمقدر وقتا که ورم
جمع اولا وجع وچکلک وضربان وحرارت زیاده اولور قچن دیشلسه
ساکن اولور فاما دم صفراوینک حمرتی چوق اولور وآچق قزل رنک اولور
وچکلیوب وصلابتی سی قوی اولور ودری یه اقرب اولور ملر صفراسی غلیظ
اوله که دری یه قریب اولمیه جمله اورامک سببی کثرت ماده در وعضو قابلک
ضعیفیدر سببی اسباب خارجه درپس امدی قرحه لرک کثرتی چبانلری
منشذر وبعضی مقدمه سیدر وچبانلرک کثرتی فراجی منشذر در فراج
شول بیوک ورملردرکه ایچی مجوف اولوب انده ماده منصب اولا وتحلیلی
قابل اولمیوب دلیشله وجراحت اولا جمیع اقسامنک علاجی اولدرکه اکر
ورم عضو رئیس دفعندن اولا یعنی انی دماغ دفع ایلمش اولا ایکی قولتق
ارنده اولمق کبی وقلب دفع ایلدوکی ایکی قولتق اراسی کبی وجکر دفع
ایلدوکی ایکی قاسق اراسنده اولمق کبی بو قسمک هیچ برینه رادع اوروب
منع ایلمک جایز دکلدر زیرا رادع اوروب منع ایلمک خطادر جایزکه
ماده رجوع ایدوب ذکر ایلدوکمز دماغ وقلب وجکره هر قنغی طرفدن ایسه
برینه رجوع ایده اولوقت ایش مشکل اولور یا بوکا لازم ندر دیو سوال
اولنورسه مرخیات استعمال ایتدرمک کرکدر منفذ متسع اولوب
مواد کیروسنه رجوع ایتمیه اولکه مرخیات ایله وصف ایلدک
ساده یاغ وتره یاغی کبیلردر کاهی اسی صو ایله نطول ایلمک کافیدر اکر
بونلر اولمزسه یعنی متحلل اولمزسه یعنی یا ادویه ویاخود نشتر ایله یارلمق

کر

کرکدر اما شول ورملر که اعضاء رئیسه دن بعید اولمیه ایکیدن خالی دکلدر
یا بودر که سببی خارجی اولا وبدن انک ایله مبتلا اوله ویاخود ممتلی
اولمیه اکر ممتلی ایسه مواد استفراغ قلنه لر بعده تحلیل قلنه اکر بدن
ممتلی دکل ایسه استفراغ لازم دکلدر تحلیل کافیدر اما رادع جایز
دکلدر تاکیم وجعی زیاده اولمیه اکر رادع ایچون احتیاج قوی ایسه ضعیف
اولانی استعمال ایده لر اسی کل یاغی کبی اما سبب ورم بدنی ایسه رادع
لازمدر تاکیم اول رادع ار وجعی تسکین ایده اول رادع دیدکمز آق بال
مومندن وکل ایسه کل یاغندن وتازه کشنش صویندن معجون مرهم
قیروطیدر که انی سحق ایدوب اورالر اکر بو مرهمه بر مقدار زعفران
دخی قونلسه جایزدر اما وجع قوی دکلسه تازه کشنش صویی یا هندبا
صوینی ویا بابت اوزومی صوینی ویا سکرلو یپراغی صوینی کافیدر مراد
کشنیشک وهندبانک عصاره لریدر یاخود دمر اوت صویی ایله ذکر
ایلدوکمز صولرک هر قنغیسی اولورسه اولسون کلاب وسرکه ایله
اورمق کفایت ایدر مکر وجع وار ایسه سبق ایدن معنایه مراجعت اولنه
ورادع منضج وملین اولا انلرک اونی ایله قوت ویروب مرهم
اولنه یاخود انلری دق وسحق ایدوب وقینادوب نطول اولنه اول
منضج وملین دیدوکمز بویی تخمی وپاپادیه واکلیل الملک وختمه وبذر کتانلر
بونلرک صولری نطول اولنمق ومسحوق اولدقلرنده مرهم ایدوب
استعمال اولنمق محله کوره واجبدر کذلک مرهم داخلیون ایله مرهم
الخل بریرده ایو مرهمدر اکر داخلیون دخی یالکز اولورسه ابتداده
جایزدر اما بدنده امتلا وار ایسه لابد فصد ایله واستفراغ تقیید
اولنه بونک معنسی اکر ورم دموی ایسه فصد اولنوب صفراوی ایسه اسهال
اولنه دیمکدر اما ابتدادنصکره یعنی تزاید وانحطاطده فصددن د

واستفراغدن قصر اولنه اگر ورمدن وصلابتسندن منقلب اولمامسندن
خوف اولنورسه ملینات ومرخیات چندان تقیید اولونمیه اگر فی
عضو ظاهر اولسه یعنی صلابت ورمدن قزرسه بلکه قررسه ویاپشلکه
میل ایلیه اول لابد درکه عضوی یاروب صوبله دلنوز ایله یویوب
تبریده مداومت اولنه حاصلی ورم صفراوی اولدقده تبرید ایدوب
ورم دمویده تخفیفدن صیانت اولنه **تعالیم سننه نك تعلیم سادسنك**
صنف سادسی اون لشی بابی مشتملدر باب اول اورام بلغمیه بیاننده در
ایدی ورم بلغمی اکثر حالده رخودر ورخاوتی اکثردر زیرا کثرت رخاوت
مائیتدندر وکثرت مائیت رقتی تشکل ندر ایدی ورم بلغمینك بریسی
سلعیدر بو ورم اغلظ اولور ولونی بدننك لونی کبی درواغیسی یوقدر **علاجی**
بدنی بلغمدن استفراغدر و مولد بلغم اولاندن پرهیز ایلمکدر روایتده اسنده
ورم بلغمی‌یه قلیل البرد ده اولان رادعلر اوروب انکله عمل ایده‌لر
ورادعلری صرب سرکه ده ازدب قوری سونکر یا تورروب دفی ورمه
اورالر اگر اول سرکه ده مایبورق یا عصارهٔ مرسین معا اولورسه دخی
لطیف اولور گاه اولور که ورمك اورطه‌سنده طوزلو سرکه ایله سونکر
اوریلور بعده رادعلر استعمال اولنه قندر نصکره نطوللر وسوره جکلر و
ضمادلر ومحللات عمل اولنور او جمله‌دن صنفر نخاستی و مرهم داخلیوندر
ورم بلغمی ایچون اقراباذینده بی‌نهایه ضمادات ونطولات
ومحللات بیان اولنمشدر محلندن کوریلوب عمل اولنه **باب ثانی**
اورام سوداویه بیاننده در ایدی ورم سوداوینك احوالی اجمالا
اوایل بابده ذکر اولنمشدی وایکی قسم اولوب متقرح وغیر متقرح
اولماسی بیان قلنمشدی حالا ورم که سوداوی اولا سرطان دیرلر انك
غلیظی صعبدر **علاجی** سوداوی استفراغدر وملینات ایله تضمید اولنمقدر

اول ملینات دیدکمز ایچ یاغلری ودهن سوسن ودهن حنا وزیت العتیق در
مرهم که صلابتی وماده‌سی برمعتنه مقدارنده تحلیل ایده خردل وبذر
الانجره وکبریت وزبد البحر وراوند واشق ومقل ازرق وشمع احمر وزیت
عتیق ایله معمول اولاندر بو جمله‌دن بری دبیله در دبیله ضم دال ایله
ایچی بوش بیوك ورمدر معلوم اولا که دبیله بر ورمدر که ایچی بوش
اولوب اکا ماده دوکلمکه کرك اول ماده حار اولسون وکرك بارد
اولسون بویله اولیجق دبیله اسم عامدر قیح بر ورمی کورسك که انکله
ضربان کثیر ودرمق ایله بصسك کویا برمعك جمله‌ك حس ایده سن
بیله سنکه اول ورم خراجدر بونك علامتی ابریك یری صقلدرمغك
کویا برنسنه ردایدرکبی حس اولنور ولونك بیاضلغی یاصاریلغی یاشیلکی
معلوم اولور وایرینگی صبرنجق وبیاض ورقتده وغلظتده اخواسی برابر
وراحه‌سی متوسط اولور **علاجی** بدنی تنقیه واستفراغ قلمقدر تا کیم
ماده‌سی قلیل اولا وهر ماده‌سنك تولدینه باعث اولاندن پرهیز
ایدوب وتقویت قلمق کرکدر تاکیم دیشملك وقتنده انفجاری ضعیف
اولمیه بوندنصکره منضجات خفیفه استعمال اولنمق لازمدر مثلا اتمی صوبله
نطول اولنمق کبی واریه اونی وانجیر وچنبه مثش بغدای وبال مومی وزیت
وکندر وزعفران وخطمی وبذرکتان کبی‌لر ایله مرهم اولنمق کبی بو جمله
نافعدر کرك جمعا کرك منفردا اگر دری بو منشق ایسه و دیشلمك ممکن اولور
ادویهٔ منفجره ایله دلشمکدن دموار ایله دیشمك اولادر اول ادویهٔ
منفجره دیدوکمز زرین قدح دیدکلری چیچك کوکی و مرهم داخلیوندر که لعاب
خردل ودهن سوسن ایله تربیه اولنوب ضماد قلنه اگر ادویه ایله دیشمك
دیلیوب دیشلمسه یارمق کرکدر اما بر وجهله یاریله که یارلین یر اشغی اولا
قچنکه یاریله ایرینك وقان چیقه اول حالده یرمقدار صغوب جراحتن آقیده

بعده بال شربتی ایله غسل ایدوب جراحت علاجی اولنه هر ورم ظاهر که انکله
قربان اولیه اکثریا ایرنکلیمز. واکثرسی ورم مادهٔ عسر ده دن اولمز
باب ثالث دمامیل بیانندەدر دمامیل جمع دمل درکه چبانلر ٢٠٣
دیکلر غایتله بیرامز در که یرده اولانلر بودخی خراجات قسمندندر
نهایت بثور کبار حارّه در الچنده قیح ماده جمع اولور پس اندنی بوچبان
اکثر حالده کثرت حرکتدن و امتلا ایکن حمامه وارمقدن اولور
ایله اولوب کثرت دمامیل بدنک امتلاسندن ایسه فصد واستفراغله
معتید اولوب خفیفجه حمامه کیره یعنی حمام معتدل اولا وزیاده اولورسه منتهیه
انکیم معرفت ایرشوب ضرر ترتب ایتمیه اول امتلاء ایله حمامه کیرمکدن
چبانلره مبتلا اولمش ایدی یته الخلیس ایتمیه واوج کون اولدقده فصد
واسهال واستعمال روادع ایله دواقلنه ومنضجاتدن تین وعسل وبذر
کتان وحنطه ممضوغه وخردل ودهن سوسن ایله مرهم پیدا ایدوب
اورلر بارانه دیشله اکر دیشلرنه نیشتر ایله یاره لر باب رابع بثور
بیانندەدر بثور بثره نک جمعیدر صوچیلر دیکدر بودخی مواد اورامدندر ٢٠٤
حادث اولور بوندن بری قوردایشندر بوقسم دموید ربرنوع دخی
نمله در و برنوع جمره در و نار فارسیدر محلنده ذکر اولنور و برنوع که سوداوی
جرب سوداوی و ثالیل و مسمار در جرب ایسه معلومدر که کیچیکدر ثالیل
سکللر در مسمار ایسه تورکجه آق اسکل دیدکلریدر و برقسم که بلغمیدر شرا کبی
یعنی قوردشنی کبی در و برنوع مایه در نفاطات دیرلر صولو قبارجقلر در و بر
قسم رجیه در نفاخات دیرلر یللو قبارجقلر در کلدک ایدی شرا که قورد
اشنی در یعنی بعضی بثره لردر علامتی کوکل طارلق وکیچیکدر بونک حدوثی
اکثریا دفعةً در زیاده اولدقچه کوکل طارلماسی وغصه سی زیاده اولور خصوصا
سببی اکثریا دمدندر بلغمی دخی اولور نهایت بلغمینک المی واضطرابی کیجه

اولور علاجی فصددر وصفوانیی اسهال ایلمکدر مثلا صفرانک
رقیق اسهالی نقوع سهل ایله وماء رمانین وهلیلج ایله در اما شرا
بلغمیده استفراغ لازم کلدکده تدبیر مذکوره برمقدار هلیلج کابلی
زیاده ایدوب اوچ درهم مقداری استعمال ایلمک کرکدر وطعام
ونقوعات که بو محلده استعمال ایدر قوری کشنش قونوب بیمک
لازمدر زیاده نافعدر محمد بن زکریا رازی حادی کبیرنده شرا ایچون برکسنه
ایوا علاجی دبنده ان برمقدار اطراق الوب صویله حل ایدوب طورولده
برمقدار ایچوب و برمقدارین برقرمزی چوقه پارەسنه بولایوب
کوده سنه سورلسه غیری علاجه احتیاج ایلمز دمیشدر حقا بومعنا خاصیتدر
طبیعت دکلدر عجب علاجدر فقیر تجربه ایدوب برقاچین بوعلاجدن خلاص
٢٠٥ اولدوغنی کوردم باب خامس نمله بیانندەدر ترکجه بوکا سیرچک
وکریک واصرغی دیرلر عرب بابونی نمله ایله تعبیر ایلمکه سبب صغیر بثره لراو
اولدوغیدرکه قرنجه اصرکبی اصرر سببی صفرادرکه حاردر یاخود غایتله
لطیفدر اکر نمله نک حدوثنه باعث اولان صفرا ایرا افرا ایسه شدت
احراقی ایچون ایجاب ایدرکه بدنده یوریه وکزه وعضوی اکل ایده اکر صفرا
ایرا فرد کل ایسه نمله بدنده کرز اما اکل ایدوب یاره ایلمز اما صفرا رقیق
وغلیظ ایسه دری التنده محتبس اولور اولوقت نمله جاورسیه اولور
نهایت بونک التهابی و حرارتی قلیلدر اما انحلال جهتندن یواولکیدن
کوچدر زیرا غلظت ماده منحل اولمغه مانع اولور جاورس طاریه دیرلر وجه
تسمیه طاری کبی خرده و صولجیلر ایله بدن پر اولدوغیدر نمله جاورسیه
دیمشدر علاجی صفوانیی استفراغله بدا ایدوب دم غالب ایسه فصد
ایلمکدر زیرا تقلیل ماده لازمدر و تبرید ایله تعدیل مزاج ایلمک کرکدر
وادویه مرحماب وانار قسوغی و سویق شعیر و عصاره لسان الحمل برده

خلط و فرج ایدوب سوره‌لر بو مذکورات تخفیف ایدر و تبرید ایدر اگر منله‌ده
یانمق و یاره‌لنمک ایله تقرح ظاهر اولورسه بو معنا العیاذ بالله تعالی
اکلنمک بر نوعیدر اول وقت قرص اندرخون ایله شراب عتیق بر یرده ازوب
سوره‌لر و بو زمان قراباذینده بیان ایله‌کمزه مراجعت ایده‌لر اگر منله جمله
بدنده و یا بر نیجه یرنده طاری گبی اولوب بثور شکلنده اولورسه جاورس
ایله تعبیر ایلدیک علاجی مطبوخ افتیمون ایچنه جزئی تربد قویوب
اسهال ایلمکدر و تازه ست بوکا غایتله نافعدر و تخفیف ایلیدیگچون
قشر رتاینج و گل ارمنی و ماء ورد و سرکه بر یرده مسحوقا اولدوغی تقدیرجه
خلط و فرج ایدوب بدنده اولدوغی سوره‌لر باب سادس حمره
۲۰۴ بیاننده در معلوم اولا که حمره و نار فارسیده لفظان مترادفاندر ترکجه
بوکا قرجق و اوت کونکی دیرلر اکثریا صفراویه درکه قلیلة التعفن و قلیلة
الصفرادر و حمره برودر که انسانک جلدینی ماده‌سی سیاه ایدر بو
ماده‌سی کثیرة السودادر و غلیظدر و انک ایچنه بالمشدر یعنی ات ایله
دری بیننده دکلدر بلکه ات ایچنده در العلاج بونک چاره‌سی
لابد درکه فصد اولنوب صفرایی استفراغ ایده‌لر اما بر وجهله که سودایی
رعایت ایده‌لر زیرا ماده‌سی غلیظدر وقت اولور که تحلیل اولنمز بشره
محتاج اولور بونک اوزرینه اورلمجق ادویه شدید التبرید اولمق گرکدر
تا کیم ماده محتبس اولمیه و باطنه سمیتنی دفع قلمیه و شدید القبض
دخی اولمیه بلکه قویة التحلیل اولمیه تا کیم زیاده اولمیه زیرا التحلیل زیاده
اولیجق کیفیت ماده یعنی حرارت و حدت زیاده اولور اما مناسب
اولان ادویه که نافع اولا اکشی انار در مثلا اکشی اناری ایکی شق ایدوب
سرکه‌ده بشوره‌لر حتی محمرا اوله بو کره بر خرقه پاره‌سنه یایوب اوزرینه
ضماد اولنه سرکه ایله ازلمش مازو دخی اعلادر اوزرینه سوریله و لسان

تور و عدس مقشر و کپکلی اکمک بر یرده دق و سحق اولنوب
مردار ایلک ایله یوغوروب ضماد اولنه مثلا بنفشه یپراغی و زعفران
و عدس مقشر و مردار ایلک و شکر و مازو بر یرده برابر دق و سحق
اولنه قرنقلره که مرهم مثال اوله بعده قرجق اوزرینه ضماد اولنه
۲۰۵ باب رابع نفاطات بیاننده در ترکیسی خرده حزده صولی قرجقلردر
سببی اخلاط قیناییوب مائیتی دری‌یه چقمقدر و محتبس اولمقدر بو سببدن
کثافت و یا ورم رقیق اقتضا ایدر علاجی تنقیه بدن و تعدیل
مزاج ایدوب لحوم قسمنی ترک ایلمکدر تا کیم ماده کثیر اولمیه و بو صولی
قرجقلر که ابتداده ظاهر اوله مرجمکی دوکوب الیوب سرکه ایله خمیر
مثال اولدقده بدنه سوره‌لر تا کیم ماده محتبس اولمیه شول وقت که
بو قرجقلر بویکه باشلایه اکنه ایله دیشله اما اکنه اجر و لحمه راجع اولمیه
یعنی دریسی یرتوب دیشله بعده مائیتدن باقی قلانه مجففات استعمال
اولنه بو بابده مرهم اسفیداج دواء لطیفدر اگر بو علاجلر کفایت
اتمزایسه قراباذینده بوکا متعلق چوق نسنه بیان اولنمشدر مقتضایه
۲۰۵ کوره طلب اولنه باب ثامن حصبه و جدری بیاننده در ترکیسی
قزامق و چیچک دیمکدر بو ایکی مرض نفاطات جنسندندر اول سبب ایله
انک عقبنده ایراد اولندی معلوم اولا که چیچک و قزامغک غایتله
یرامزی سیاه رنک اولانلردر اندن اشغه بنفسجی اللون اولانلردر بو ایکیسیندن
صکره یاشل رنک اولانلردر بونلردن اشاغی صاری هیئت اولانلردر جمله
دن صکره اولان بیاض لوندر که اول سایرلردن اسلمدر خصوصا حجمی
بیوک اولوب قلیل العدد اوله بلکه چقمه‌سی دخی آسان اولوب خسته
صقلمیه و طارلمیه و حماسی قوی اولمیه بو قسمک کمی عددی چوق اولوب بر بریله
قارشق متصل اولانلر یاخود بدنده ال پاره‌سی قدر یری صافی چیبان

اولمش بیاننده کوسترندر وایکی قات اولوب بر بری ایچنده
قمز شکوفه شکلنده اولاندر اکر جدری واکر حصبه نک اصلی اول حما
ظاهر اولوب بعده جدری وحصبه حادث اولمقدر اکر عکس اوزره
اولورسه یرامزدر فی الجمله علامت خیر بو ایکی مرضده آواز ایو اولو
یعنی صوتی تغیر اولمیوب حمادن صکره حادث وظاهر اولاندر اما
حصبه وجدری که تیز بزجقه مقدما حما وحرارت پیدا اولمیه ورم
حجابی واردر یاخود قوت ساقط اولمشدر خصوصا عطش دخی قوی
اولوب طارلمسی زیاده اولا بونک ظاهری بارد اولوب جدری
ویاخود حصبه یا شل یا سیاه رنک اولا هلاکی قریبدر وچیچک
وقزامق اکثریا بهارده وبلاد حارده عارض اولور وچوغی اوغلانجقلره
اولور شونک برله که قزامق صفراویدر وچیچک دمویدر وقزامق جثه ده
صیغردر ودریدن تجاوز اتمز بلکه دری التنده اولور انک ایچوندر که
اول ظهورنده بو مریلمز **العلاج** امدی جدری وحصبه نک که غلبه
دمدن اولا بوروندن طمرندن قان المقدر زیرا رعاف مقامنه قائم
اولور واعضاء غایه سی حافظدر ومشروبات قسمندن نقوع جلوبا شکر
وشراب وعناب وشراب عناب وشراب نیلوفر ویره لر اکر شراب
کادی اله کیررسه بالخاصه نافعدر که تک خرما قوروغی شرابی خاصیت
جهتندن انفع اشیادر اکر حرارتی زیاده ایسه غداسی عدس
مقشر ومزوره قرع ومزوره عناب ویره لر ولحومدن جدا حذر
ایده لر والا انکس اولور اکر حصبه وجدری تیز باورمیه ویاخود
باطنه رجوعندن خوف اولنه رازیانه وکرفس صولرین شکر ایله
ایچوره لر بو ایکی مرضده بدنی ایسیجق طوتمق وباردیلردن صقنمق لازم
واول که ظاهر اولا ستملقی کل صوینده اصلا دوب وسوزوب کوزنه

طرزمق کرکدر وایقلرین حنالمک کرکدر تا کیم کوزده جدری چقمیه قزامغه
دخی نافعدر **باب تاسع جرب وحکه بیاننده در** الحکة بالکسر الحاء
کیچیک دیمکدر الجرب بالفتحتین اویوز دیمکدر ترکیده اویوز وکیچیک
دیمکدر ایمدی جربدن بعض یابسدر صفراء محترقدن اولور کاه اولورکه
بو صفراء محترق دمه مختلط اولور وکاه سودا مرتبه سنه ایرشور شدت
احتراقندن اولتوری کاه اولورکه سودایه ایرشمز بین بین ده اولور
بو جربک بعضیسندن رطوبت اقر بو قسم بلغم مالحک دم ایله اختلاطندن
اولور حکه که کیچیکدر اول دخی جرب یعنی اویوز کبی در نهایت کیچیکده
سولجیلر اولمز بونلرک حدوثی چوق طوزلی واکشی وطتلی یمکدن اولور
ومغلظات تناول اولمقدن اولور بو ایکیسنک **علاجی** طبخ فواکه
وطبیخ افتیمون ویا سفوف مسهل ایله ماء جبن ویا شت ایله
اصلانمش افتیمون وشکر ایله طبخ اولنمش شاهترج کرک ساذج وکرک
مدبر اولسون بونلاری استعمال ایلمکدر خصوصا هلیلج اسود وصفر
وکابلی هر برندن دورت درهم الوب اسی صوایچنده اصلادوب
ایچمک ایو دوادر وسرکون ماء الشعیر ایله شکر ویاخود ماء الجبن ایله سفوف
مسهل ایچمکدن غفلت اولنمیه غداسی بو ایکی قسمک هر سنه که طاتسز
اولا انی ویرمک کرک جمله دن هندبا وسموز اوت واسفناخ
بورانیلری واکشی انار ایله پشمش اوغلاق اتلری ویریله فی الجمله ضرورت
اولمیجه لحوم قسمنه مبادرت اولنمیه تا کیم دم وصفرا متولد اولمیه
ادویه موضعیه دن که کیچیک واویوز ایچون سوریلور کبریت واولمش
ژیوه وکندر واوشق وقلمی زنکار ونشادر بونلردن بر جزء امرده سنک
واسفیداج نصف جزء ملح اندرانی نصف جزء حب رمان محمض جمله اجزا
وزنجه کل یاغی وبنفشه یاغی وکلاب وتازه کشنش صویی وسرکه وترده رسم

كافور جمله برباونده محكم دق وسحق ايدوب كامل مرهم مثال اولنجه
حل ايده لر بعده حمامه كيروب كوده سنى محكم كيسه ايله اووب
وبايقنوب چقه لر وبو معمول اولان ياغ سورينه لر اما خايه لرين صاروب
سورميه لر اوچ كون طوروب تكرار حمامه كيروب غسل ايدوب حقيقه
بامر الله حكه وجربدن اثر قالمز اما بوندن بعد التنقيه ايلمك لازمدر تا كيم
تاثير ايليه وبو عملدن اول اوچ كونه دك هر كون يوز درهم شاهترج
صويى واوتوز درهم شيره وغن واون بش درهم سكنجبين ايچمك
لازمدر اكر قوصدررسه خوش والا قوصدررسه دخى اخلاط
رديه يى زايل ايدر وصبر اسقطورى جرب ايچون زياده نافعدر هر نقدر
قرمز اولورسه سورنسه دفع ايدر وجرب وحكه اصحابى حمامه ملازمت
ايلمك الزمدر زيرا انفع اشيادر بونوعدن چوق دورلو ياغلر وسفوف
وصبرا قراباديننده بيان ايلدك مراجعت اولنه باب عاشر جدام ٢٠٦
بياننده در بومرض العياذ بالله سودا بدنه منتشر اولمقدن حادث
اولور سببى مزاج اعضايى افساد ايلدوكيدر كاه اولوركه اعضانك
هيئاتنى تفرق اتصال ايدر مثلا سودا بدنه منتشر اولسه اكر متعفن
اولورسه حماء ربع ايجاب ايدر اكر تحت جلده جمع اولوب يغلورسه
جدام ايجاب ايدر بوتقديرجه متعفن اولور يعنى اعضانك شكلنى وهيئاتنى
تغيير ايدر واعضايى تفريق ايدر ايدى سودانك سبب غالبيسى ياجكرك
ويدنك برودتى شدتى قانى طوكدررسودا اولور بونك سبب
ماده سى غدالردركه سودانك تولدنه بادى اولور بلكه معين اولورلر بو
قضيه لر مسام طونلمغه سبب اولور ومسامك طونلمسى حار غريزى هواء
باردك واصل اولمغه مانع اولور بوجهتدن دمدر غليظ اولور بعضورى
سودايه منقلب اولور كاه اولوركه طحالك مزاجنك فسادندن اولور اول

وقت سودا ليني جذب اتمز بوكره دمد متغشوش اولور سودادن
آيرلمز بوجهتله جدامه بادى اولور ياخود سوء مزاج هوانك فسادندن
وتخمه نك چوقلغندن سودا اولور قچنكه سودا چوق اولسه دمى تغليظ
وقوام غليظ ايله تولدنك كثرتنه معاونت ايدر وبرودتيله طبيعت
سودا وينه سنه كندونك منقلب ايدر بويله اولسه جدامدن بعضيسنك
متقرح اولور يعنى چبان چبان پاره لر اولور وبعض جدام واردركه متقرح
دكلدر وجدام بر مرضدركه سارى باذن الله در وولاده مال ميراث
اولور كبى ميراث اولور قچنكه جدام متمكن اولار رجا اولمز مقدمه سى دخى
قليل الا خلاطدر قاچنكه جدام ابتدا اولمغه باشلسه لونى زياده قزيل
اولور وغايتله سياه اولور سببى سوداوى خلطلر پيدا اولدوغيدر جمله دن
حيرت وغصه كبى ولونى قرمتقلق ايله قزيله مايل اولور بونلر همپ
جدامك مقدماتيدر وعلاماتندن جدامك نفسى طونقون اولمق وآوازى
بوغولمق ودرى تخس كبى قوقمق وقيللرا ايچه اولوب دوكلمك ونومنده
ثقل عظيم حس ايلمك در بونلردن ماعدا مجذومك بورنى قوقوالمز وطرنقلرى
باريلور وپيكرى وصورتى بوزيلور وطوطقلرى قالك اولور وقاره اولور
وبورنى دوشر كاه اولوركه بورنى طورر واچنده ديركى دوشر واولور
واطراف بدنده ياره لر اولور واويلور واقوب بدر ايچه لر ظاهر اولور اكر
جدامده قان چوق ايسه علاجى قان المقدر وقان الدقده بونده
شاه طمرندن الالر اكر دمده كثرت يوغيسه ايكى وقت كياردن فصد
ايتمك كركدر ايكى وقت كيار ووداج ديدكلرى طمردركه تركيبده شاه طمرى
ديرلر ايكى وقت صغار جبهه وانف طمرلريدر بلكه ايكى وقت صغاردن فصد اولنمق
لازمدر وسوداى قوى مسهلردن ايارج لوغازيا وطبيخ افتيمون وحب
افتيمون كبيلر ايله اسهال ايلمك كركدر وحب ايارج ايله حجر ارمنى يى

سفوف ایدوب ماء جبن ایچره اصلادوب ایچورمک لازمدر اگر
سودا احتراقیه ایسه هرگون علی الصباح ماء الشعیر ساذج ویا ماء
شعیر مبترز و سکری ایچورمک لازمدر یاخود شراب نیلوفر یا جلاب
بارد و ماء لسان ثور و شراب لسان ثور سکری ایچورمک گرک در
اغذیه دن اوغلاق اتی و سمز تاوق وارکک وکنج و سمز قیون اتلری
اسفیداج ایدوب یدرمک اعلادر یا سمز قیون اتنی بغدای آشی ایله
بشوروب یدوره لر وگاه گاه منقی ویروب قوصدوره لر تا کیم خلط
غلیظ خارج اولا وگاه گاه اغرده لر که دماغی بونلر پاک ایدر اسافل
واعالی بدنی تنقیه ایده لر وحمامه چوق چوق قویه لر وکبر دکده بنفسج
وقباق وبادام یاغلریله یاغلیه لر تا کیم بدنی ترطیب اولنه وقیناشش
سُت وآب ایله یاغ ایچنه آزن ایده لر تا کیم سودا قوب لطافت
کسب ایده وحرارت فاتره ایله دماغ ترطیب وتحلیل اولنه ودخی
معاجین کباردن که بوخصوصده اقرابادینده یازلمشدر یدوره لر
معجون بیشی وسفر جلی خود غایتله نافعدر جمله دن انفع اولان بر قاچ
افعی یی فاروقه کلدوکی اوزره قطع ایدوب ودریسین صویوب
طوز ایله پاک یوندقدنصکره اسفیداج ایدوب حمید الحکی ایله صوین
ایچوب اتن یدوره لر حتی افعی دیری ایکن بشوروب یدورسلر دخی
نافعدر اگرچه فارن شیشر وعقلی زایل ایدر اما که خلاص اولور
بوخصوصده لحم افعی یی قطع ایدوب اسفیداج ایدوب یمکدن
ایو علاج اولمز جالینوس وابقراط واستحا طیقد بطینوس نام اطبادن
بلیناس راهب نقل ایدر که مجذومه ذکر اولنان دوا الرایله تنقیه
اولندقدن صکره یگرمی برگون امراق افعی ایچوروب اتن یدوره لر
بعده بیلده برکره قادلار سیاه یلان اولور که عبلرا کاحنش

وترکیبه اینک امن قاره سی دیرلرانی بوغزلیوب وبرچولمک ایچنه
قویوب تعفین ایده لر تا کیم قورتلنه واول قورتلاری جمع ایدوب وقوریدوب
سحق ایدوب جذامی افراطله اولورسه گونده ایکی درهم مطبوخ
افتیمون ویا بال شربتی ایچوره لر البتّه بامر الله خلاص اولور
بو فقیر دورت کمسنه یه که جذامه مبتلا اولمشلردی بوطریق اوزره علاج
ایلدم الله سبحانه وتعالی حضرتلرینک قدرتی برله دفع ایلدی تاریخ کتابده
بری شام شریفده ابدی طباخ زاده محمد چلبی دیمکله مشهوردر حالا
حیاتده در وبری دخی بر درویش نامراد ایدی اکثیسی کبارد دن اولمغله
نقلی رواگورمدم اما جذام که بر نشئه تمام تفرق اتصال واقع اولمش
اولا اکا گرک فصد وگرک استفراغ اولونمز زیرا قوت بوقدر که مواد
خبیثه یی دفع ایلیه بوقسمه اگر فصد واستفراغ فصد اولنورسه مواد
خبیثه یی تحریک ایلمش اولورسین دفعنه ایسه قوت یوقدر هلاک
اولور زیرا مواد خبیثه قلبه وباقی اعضاء رئیسه یه منصب اولوربو
کرّه نا گه بر آدم اولدوردی اولور حال بوکه اول فقیرک اولمک جاینه
سبب اولدر بزم علاج ودوا بیان ایلدکمز مقدمه جذام ایچوندر والله تعالی
اعلم باب حادی عشر طاعوندن واندن احتراز ایلمک بیانده در ٣٠٨
معلوم اولا که وبا تعفندر جوهر هوایه اسباب سماویه واسباب
ارضیه تغیر ویرمکدن اولور اسباب ارضیه نک مثالی صولرایچنده
کلب وسایر حیوانات اولیلری اولمق وفی الجمله بد رایحه لر چوق اولوب
صولر قلت اوزره اقمق بلکه صیزندی کبی صولر ایچمک کبی وجنک اولوب
مبتلارک جسدلری دفن اولنمامق کبی وخلارک کاریزلری اولمیوب
قاسم پاشا قصبه سی دره سی کبی شهر اورتاسنه نجاست جریان ایلمک
لازمک دباغلر قیون وکچی دریلرین اصلادوب انک عفونتی اول شهری

متعفن ايلمك در اسباب سماويه نك مثالي چوقدر كواكب ثوابتدن
مرصوده وغير مرصوده جناب عزتك علمي محيط وبزدن مخفي كواكب
فعالهنك نهايتي يوقدر طالع سنه وطالع بلد حين تحويلده رابعده
وسابعده وعاشرده منحوس كواكب موجود اولوب بلكه بو ثوابت
مذكورهٔ فعالهنك بريله قران ايدر ومستولي و مدبر اولان كواكب اول
سنهده يا راجع ويا طريقهٔ محترقه ويا هابط بولنور عالم اعلاده
اوتشكدن ويا اقتضا ايتمك ايله عالم اسفلده بامر الله واقع اولور
بو علايم ذكر اولنان انظار عالم اولانه مخفي دكلدر اما ساير الناس انكله
بيلمك اولوركه شهاب سمادن چوق اقه خصوصا وقوعي اخر صيفنده
وحريفنده اولسه ويا علامتيدركه لك لودوس ديدكلري روزكار
وصبايلي ايلك قيشي آينده وقيشي اوزنلسنده چوق اسسه وعلامات
مطر اولوب يغمور ياغسه وبو معنالر مكرر اولسه لودوس بك مكرري ايله
مزاج فاسد اولوب وبر علامتي دخي بهار وقتي يغمور قليل اولوب
ريح جنوب چوق اسوب هوالر بولانق اولمقدر حتي بر ساعته مقدارى
صاف اولسه وكوندز بلوت چوق اولوب كيجه لرده برودت اولسه
تحقيق وبا اولمق مقرردر وقيش يازكونلري قليل الحراره اولوب رطوبت
سببندن اشجاره وخزان زماني دكل ايكن خزان كبي دوكلمه شمشك
شاقيوب شهابلر اولسه وبا علامتلريدر اسباب ارضيهدن كه بعض
كه وبا اولمسنه دالدر حشرات ارض چوق اولمقدر وحيوان زكينهٔ الجنس
كه لقلق وفاره وبونلر مثاليدر قچارلر اينسندن وارقهسي اوزرينه سورنيلورلر
وبانك كلمهسي قريب اولدوغنه اشارتدر كتابمز فن آخرده اولمغله
بوكاره دائر اولان اوضاع فلكيه واجتماع واستقبال وانظار كواكب
بيان اولنمدي اما بونك امثالي وقوع آتيهنك وقوعنه دلالت ايدن

اوله تحصيل اراده اولنورسه امام فخر رازينك سر المكتوم
في علم النجوم نام كتابنه مستطابنه نظر اولنه بو فقير تركي لساني اوزره
مرقومي بيك يكرمي يدي سنهسنده ترجمه ايلدم حالا ابادهٔ ناسده
موجوددر مراد اولنورسه كوريله بزبينه كلامزه عود ايدهلم امدي وبادن
احترازك طريقي بو دركه بدني فصد واستفراغله تنقيه ايدوب تعديل
مزاج ايلمك كركدر ومحفقاتله بعض اشيا ايله تقييد اولنه وشوربالري وشرابي
ترك ايلمك كركدر واشربهدن شراب ليمون وشراب تمرهندي وشراب
ريباس وامثالهم ايله مقيد اولالر خصوصا كافور انفع الاشيا در ادويه دلمنده
زيرا عفونت حدوثني منع ايدر صاحب موجز صحنا شاميه يمك نافعدر
ديمشدر بو بر طعامدركه خرده بالقلردن وسماق وليمون صويندن حاصل
اولور بو ديارده استعمال اولونمز اما بشورلسه خيلي لطيفهدر فضيلتنه
جالينوس بو طعامك بو خصوصده شهادت ايلمشدركه صباح واخشام
بو بخوري تركيب ايدوب اولرنده يقهلر كافور وسعد وصندل وعود
وعنبر ومسك وترنج قبوغي وبلغن ودفنه يپراغي بو اجزا برده
برابر جمع اولنوب دق ونحق دن صكره صمغ وكثيرا ايله يوغوروب
بخور ايدهلر خاصهسي كيفيت هوائيه‌يي اصلاح ايلمكدر واوي ممكن
اولان مرتبه كل صويي وسركه وسوكت صولريله صولايوب
سو پورهلر ولطيف ميوهلردن الما وامرود وايوا وآلوچ واغاج قاوني وترنج
وليمون كيبيلر ايله كندو اولتور دوغي محلي ترتيب ايدهلر وهر نقدر بار شكوفه
الهكيررسه يانه قويوب رايحه سيله معطر اولهني جمع ايدهلر العياذ
بالله اكر طاعون ظاهر اولوب بدنده چيقسه اورام علاجلرنده اولان
علاجلر ايله اقسه ابا دينه نظر ايدهلر باب ثاني عشر كسر بيانندهدر ٢٠٩
مراد تفرق عضيدر كه واقع اولورلكمدهده وكمرد كده والوثي بري دخي حقيقتدر

ترکیده بوکا برتمک دیرلر والخلع ال وایاق چقمق وغیری اعضایه
دخی شمولی واردر والسقط دشمکدر والصدمة بونک معناسی طوقنمقدر
مثلا ایکی اتلو قرشو قرشویه غافلا بلمیوب طوقنشمق کبی والضربه بونک
معناسی غیری کسنه اورمقدر والشجاج بونک تورکیسی باش یارلمقدر
کرک دوشوب یارلسون وکرک آخر کمسنه یارسون والسحج بونک نتیجه سی
صیرلمقدر جراحت کبی اولور **العلاج المشترک** بو اصنافک جمله سنه
علاج قان الدرمقدر وحجامت ایتدرمکدر زیرا آفت ایره عضوه
جانب مخالفدن قان چقرمق لازمدر ولیکن مسلم که بدندن چوق قان
اقمش ودمک دخی قلتی وار البته لازمدر مگر قتی حددن بیرون قان
عقمش اولا بویله اولدقده دخی تقدیرجه حجامتله وحقی جانب خلافه جذب
ایلمک گرکدر وطبیعتی فتیل ویا حقنه ایله تلیین ایده لر اگر مسهله
تحملی وار ایسه راوند کبی مسهل اولمز اما اکثریا مسهله احتیاج اولنمز
بالضروری لازم گلدکده لعوق خیارشنبه وراوند ودهن لوز وشکر
وماء الهندبا ایله ایچوره لر وغداسی اعضایه تقویت ویرن اشیا ایله
قالر جمله دن ایت اوزومی صویی شکر ایله ویرمک ایو علاجدر
کذلک لسان حمل صویی شراب تفاحله یا شراب لسان ثور ایله ایچرمک
لطیفدر اگر غداده ضرری اولورسه روفددن بیرده صاریسی
یا پلچ شوربه سی دیرکه ماشش ایله پشمش اوله اگر ضعفی وار ایسه لحومی ترک
ایده وشراب ایچورمکدن زیاده صیانت ایده اگر بو عارضه ایله وجع بطن
عارض اولورسه حقنه لینه ایله احتقان اولنه وتقویت اعضا ایچون
زرورد دکمه یاوبند واکلیل الملک وبذر جذر بونلرک هر بری
برابر سنبل وصعتر وکندر وزعفران وسرو قوزالاغی بونلرک هر برینک نصف
جزء اولا بوکره حمله سی دق وسحق ایدوب لسان حمل صویی وکشنیز ایله

بوغوروب اقراص اولنه وکولکه ده قوریدوب وقت حاجتده بو
قرصلردن بر مثقال کلنشکر ایله ویره لر اما عطش شدید ایسه لسبد ایله
کهربایی کلنشکر ایله ویرمیه لر باشی یاریلمق وصیرلمق ایچون ضماد اقتضا
ایلدکده زرورد وله مرسین سحق اولنوب دهن ورد وله مرهم مثال ایدوب
استعمال اولنه وبونوعدن اقرابادینده چوقدر بکندوکی الوب عمل ایلیه
اما ضربه وسقطه ایچون ضماد لازم گلدکده اگر وجع شدید ایسه یالکز گل یاغی
سوروب ساده یاغله مومیا طلا ایلمک کافیدر اگر وجع اولمیوب
صیرلمش اولوب منتجر ایسه بورجق وگل ارمنی ومسک وزعفران وگلاب
دق وسحق اولنوب طلا اولنه اما وثی که چیققدر یعنی برتمکدر حرارت
قویه ایله ایسه زرورد وصندل وزهر بنفسج یابس وشعیر مقشر مدقوق
وزعفران وجزئی کافور وماء ورد ودهن ورد ویریده مرهم مثال
ایدوب بعده رفقه ربط اولنه قده او ربیله اما خلع که حقیقتده
اعضا چقمقدر بونک علاجی چکلوب عضوی یرینه رد ایلیدکدنصکره
اقرابادینده مفصللر یاقیلر یازدق اسنی اورالر فی الحال صحت میسر اولور
اما کسر که صنقدر یعنی قرلمقدر بو معنا جبره محتاج اولور یعنی عضو
چکلوب اصلی اوزرینه قلنوب تخته ایله که جراحلرده معلومدر صاریله
اگر خرده پاره لنمش کمکلر وار ایسه انی جبره لر بعده بو کاغدی اقرابادینده
تعیین اولنان یاقیلردن صاریله چوق زمان کچمدین باهم بتوررو هم
وجعدن خلاص اولور بامر الله اما کسر خصوصنده اغذیه غلیظه لزجه
استعمال ایتدرمک لازمدر هریسه وپاچه وبرنج وپلاو والیخات
وبرنجله طولمش بیروان وطاوق وات کبابلری وبریان اولمش وغلاف
اتلری کبی وقتا صنق عضو ایو اولوب بته یاغن جوز ب لسی صوی ایله
نطول ایده لر اما بر وجهله که یکی جراحته اسی صوبی دوکمیه بلکه ال ایله سریه

وکلی صوینه جزئی سرکه قویوب اسی ایدوب اوزرینه سرپه لر
اول قدر برک باغلیه لر که الم ویره بر زم اقرابادینده بونک بیاننده
تعزیر ایلدوکمز یا قولری ضماد ایده لر و نطول استعمال ایده لر که هر بری بر کتابدن
گزیده اوللنی تجربه اولنوب یازلمشدر باب ثالث عشر زینه ٢١٠
بیاننده در بوندن مراد ظاهر بدنی اصلاح و حفظ جمال انسانیدر
بونلردن بعض اول ادویه در که قیللری دوکلمکدن منع ایدر مرسین یمیشی
وصوبی و یاغی و هلیلج اسود و املج و مر و صبر و دهن مصطکی و پر
سیاوشان و کتان اوتنک یاپراغی و شقایق یپراغیدر کیفیت
استعمالی بونلر سحق اولنوب یاشین مرسین یاغیله یاغلادقدن صکره
اوزرینه آکدوب برکون و برکیجه الیقومقدر و یاخود بو مذکوراتی قیناد و
حنا ایله باشه اوره لر هر وجهله دوکلمکدن منع ایدر و هم
صاچی و قیللری سیاه ایدر اما قاشلاری صحت اوزره حفظ
مراد اولنورسه که دوکلمیه و اوزانه قللری کوراولا هر ارجشن
که اکا عجه قاشیر دیرلر آنی و چریش کوکنی و صنوبر اغاجی کوکنی
برابر دق و سحق ایدوب مرسین یاغیله خلط و مزج ایدوب قاشلارنه
سوره لر ذکر ایلدوکمز وجه اوزره حفظ ایدر اما سیاه ایلمک مراد
اولنورسه قواق اغاجنک کوکنک قابوغی زیتون یاغی ایچنده
قیناتمش اولا یاغندن سورنه لر لطیفدر تسویده عجبی واردر
بو خصوصده بو فقیر اقرابادینده خواص بیان ایلدم که هر سنه مقداری
تعیین ایلدوکم حبدن کونده بر دانه اکل ایلین کمسنه نک جمیع
عمرنده صاچی و صقالی اغارمز اندن غیری خضابات بیان اولنمشدر
که صقله و صاچه ادرمغه احتیاج اولنمز بلکه طریق اهون اوزره مقصود
حاصل اولور باب رابع عشر قلت شعر اسباب بیاننده در امدی ٢١٠

آن

باشمک قلتک ارتغی و بالکلیه بوقلغی و صقل تمه منک سببی اولدرکه وقیل
و صقل که اول وفی قیللدر بخار دخانیدن حاصل اولور زیرا انجار
دخانی اولمسه انعقاده قابل اولمزدی پس ایمدی لزج اولمش اولور
اگر لزج اولمسه فی الحال پاره لنورردی بو یله اولسه بخار دخانی معتدل
اولان مسامدره ملاقی اولسه قیل لطیف تکون ایدر اگر مسامات
طار اولسه بخار دخانی نفوذ ایتمز اگر زیاده مسامات واسع اولور
اول بخار معهود اکلنمز تا کیم اندن قیل بته بو یله اولدقده نصکره شبهه
قالمدیکه قیلک قلتی و کثرتی و عدمی بلکه طولی و قصیر اولماسی
بخار یا دخان قلتندن اولا و یا خود حرارتک نقصانندن اولا بو
کلامک برهانی خادملرده و نسوانده و صبیانده قل بتمدوکی ظاهر
اولور زیرا انلرک رطوبتلری غالبدر و کثرت رطوبت قلت حرارتی
مقتضیدر حرارت ایسه اولمیجق رطوبت دخانیه نک قلتنه باعث
اولور و صبیانده اولمدوغی یا مسام ضیق اولدوغندندر و
یا خود برودت مزاجیدندر که کثافت ویرر یا خود مساماتک
وسعتندندر که زیاده حرارت اولمغله قیلک ماده سی جمع اولمز
یا قلت و مدرکه ماده بخار دخانیه خود دمدر یا تکونه مانع اولور خلط
ردی محتبس اولدوغندندر نته کیم داء الحیه و داء الثعلب مرضلرنده
بو معنا سببدر یعنی منفذلرده خلط ردی محتبس اولمشدر العلاج
امدی قیل بتورن ادویه که داء الحیه و داء الثعلب مرضلرینه مخصوصدر
یاتش قاطر طرنغی که دوریلنه و یا خود سحق اولنه شیره وغن یاغیله سوره
عجیب النفعدر برقاج کونه دک شعری انبات ایدر دکر تنکله نک
برقج دانه سن قوریدوب و برقاج دانه سن یاقوب باشقه باشقه
یاغله طلا اولنه بی نظیر دوادر خصوصا قواق جیچکی کلی کبیح بتن صقالی

Right-hand page

تیز بتورر كذلك چورك اوتی یا قوب كلنی یاغله سورنسه‌لر نه قدر
قیل یوغیسه بنه بتوررر اما چورك اوتی قیللی قاشن قیلن بتورمكده تاثیری
سایر قیللردن زیاده در اما كاه اولور كه بو دوالر فایده اتمز سببی
سودا فراجه در اولوقت لازمدر كه تعدیل فراج اولنه و مسامه خلخله ایله و
كثرت حمام ایله استحمام اولنه اگر قیل بتمه‌مك ضیق مسامه دن ایسه
مسین صویله نطول اولنه اگر سعت مسامدن قیل تمز ایسه اخلاط
بدنیه اصلاحنه مباشرت اولنه اول لشنه كه تكثیر دم ایلر اكا تنقید
ایدوب خلط ردی ایسه اول خلط موذی ردائتی ایچون استفراغ
قلنه و اقراباذینده نظر اولنه مقصود حاصل اولور **باب خامس**
عشر داء الحیة و داء الثعلب بیاننده در بونلر بر مرضدر كه داء الحیة ٢١١
قیللری دوكیلور و دریسی صویلور ماده ردیه سی اولدوغیچون طرفه
اندامه كبر ایدی منبت شعری مفسد اولان خلطك بلنمسی دریسنك
لونی ایله در مثلا یوزینی اوالر اگر حمرته مایل اولورسه دمودر
اگر بیاض رنگ اولورسه بلغمیدر اگر نوعا صفرته مایل ایسه صفرادر
اگر كمودته مایل ایسه یعنی قرامتق ایسه سودادر كلدك امدی علاجه
سرعت قبولی و بطوء قبولی شونك برله بلنور كه قازنه و قاشنه
و یوغون بز ایله اوالر اگر تیز چاب قزارسه تیز صحت بولور اگر
تیز قزارمزسه كیچ ایو اولور اگر هیچ قزارمزسه رجا اولنمز بو كره
داء الحیة و داء الثعلب بیننده فرق قالدی اكله فرق اولنور كه داء
الحیه ده عینی ایله یلان قاوی كبی پول پول یاپیش غبارلر منسلخ
اولور اما داء الثعلب خرده خرده چبان كبی لشنه‌لر ادملغه بلنور
بونكا داء الثعلب و اكا داء الحیه اكثر ایچون دینلمشدر كه بو دلكو كبی
یعنی دلكو اوبوزی كبی یوزی اوبوزلی اولور ثعلب دلكویه دیرلر وجه

تسمیه

Left-hand page

تسمیه بودر اما اول برنوعی كه یلان قاوی كبی دریسی صویلور انك
ایچون داء الحیه دیرلر ایكسنك دوالری **علاجی** فصد و استفراغ
و خلط غالبی اخراجدر اندنصكره یوزینه چبان ایدرلشنه سورمكدر
تا كیم قبرجقلر اولوب ماده ردیه اندن آقه مثلا اول مفرح دیدوكمز
مرسق و سذاب و خردل بزیدر بونلردن غیری مفرح چوقدر فی
الجمله قرحه‌لر اولوب ماده ردیه چقدقدنصكره قیل بتوررر دیو
وصف ایلدوكمز دوالری استعمال ایده‌لر **تعالیم ستته‌نك تعلیم**
٢١١ **سادسنك صنف سابعی اون التی بابی مشتملدر باب اول افراط جعودة**
الشعر بیاننده در توركیسی زیاده قیل قورجق اولمقدر اطبادن بعض
یادكار قیل قورجق اولمق زینت ملاحظه ایدوب هم دواسن نقل
ایتمدیلر و هم دوا ایدنلری تخطیه ایدیلر ظاهر بودر كه مذاقلری
اولدوغندندر پس ایمدی سبب جعودت شعر فراج حار و یابس
اولدوغندندر و بو معنا علامتدن بلنور و تغیری تعنیه فراجدن معلوم
اولور و تعنیه فراج ایله متغیر اولور اما قیلك دلوكی اگری اولوب
مسام اگری ایسه تغیر فراج ایله متغیر اولمز بویله اولسه لازم كلدی كه
قیلك قورجقلغین كیدررر اشیایه مراجعت ایده وز امدی جمیع
لعابلر زجه در خطمی و بذر قطونا و حب سفرجل و حلبه لعابلری كبی و بونلرك
هر برینك لعابلری دهن بنفسجله صقله و صاچه صورلسه طوتلری
ایچون بیوسندن اولان قیلك قورجقلغنی كیدررلر و غدالردن بغدای
اشلری كه اندع قیون پاچه سی و بادار دلسی مكانشه اولور اما اول ادویه
كه قیللی كشنده یلری قورجق ایدرلر طوزكو بوكیدر كه دكزه قریب یرلرده
بولنور قیللی عابسله قورجق ایدر اما قیللی اینجه اولدوغن طلب ایدن كمسنه
بورق اكینه قیللی قیلایوب طوترلسه قاتیله اینجه ایدر اگر بولنمزسه

قیل اوزره اگر لرسه کذلک اینجه بتورر بعض ادویه دخی واردر
که قیل بتمکه مانعلردر بو قسم مخدردر او جمله دن بری افیون
و شوکران و بنج در اگرچه بالکلیه بتمک اولمز اما کیج بتر و کثرت ایله
استعمال اولنورسه بتورمز دخی اولور پس امدی ذکر اولنان اوج
اجزایی سحق ایدوب سرکه ایله مرهم اولنور قدرنصکره نتف حلق
اولان قیللری بتورمز کذلک طنلو صولرده اولان بنغه قانی و بینه لرده
اولان قوربغه قانی ویرسه قانی بو جمله سی گرک منفرداً و گرک جملةً
قیل بتمکه مانعلردر اما اول ادویه که قیلی گیدررلر یعنی قوپاررلر نوره و زرنیخ
که بر جزئی مقداری صبر دخی اولورسه غایتله لطیف اولور فی الحال
قیللری گیدررر بو کا مناسب بر عارف حمامه گیروب اوستره سی
المندن قیل گیدررکه نوره طلب ایدر عیسی نام و لاکه دیرکه **بیت** یا عیسی
بر موسی بیاور ° اگر موسی نیابی قلب بیرون ° ولاگ نازک المیش
نوره گتوررلر اما نوره و زرنیخ صوده قینادیلوب تکرار قلنه اول صویی
تکرار یاغ ایله قینادهلر حتی صو گیدوب یاغ قاله بو یاغ دخی خرزمه
فعلن ایدر بو بر رسه الله دراهلدن گوروب استغفار ایلمک لازمدر
٣١٢ **باب ثانی تشقق الشعر بیاننده در** بونک معناسی ظاهردر قیللرک
یارلمسیدر سببی یبس فراج یا اغذیه یا بیه استعمال ایلمکدر **علاجی**
سوزایی و بلغم مالحی استفراغ ایلمکدر بو جمله دن بری دخی قیل اوزالمه سیدر
زیرا قیل قصیر اولسه وجاهتی مخلدر **علاجی** ورق مرسین و پرسیاوشان
و قشور ایلج و ورق السمسم و یارزی یپراغنک عصاره سیدرکه جمله سی
بر بیرده علی التسویه جمع ایدوب قینادهلر و سوزهلر صو بیله صاچی
و صقالی نطول ایدوب بنفیه قلانی باشنه ادرالر بر نوع دخی
شعری اوزادوب قرلمه سنی منع ایدر اوتوز درهم ایلج ایله طفان

درهم مقشر شیر درکه بر یرده کفایت مقداری قینایه بر وجهیله
که قوتلری صویه چقه بعده بو که نصف مقداری بنفشه یاغی و ربع
مقداری لادن و ورق خطمه و ورق السمسم و ورق القرع اضافه
ایدوب تکرار قینادهلر اجولیه سوزوب آلوب بیانه آتوب اللی
درهم شیر و غن و اللی درهم مرسین یاغی قاتوب بردخی قینادوب
که صویی هوایه گیده یاغی قاله بو یاغدن مراد اولدقده صاچنه
و صقالنه صوره بونک امثالی دوا القرابادینده چوق قدر تتبع
اولنه **باب ثالث شیب بیاننده در** امدی شیب که قوجه لقدر ٣١٢
و صقل اغرمقدر بو معنا یا طبیعی در و یا غیر طبیعیدر سبب طبیعی
غداء غلیظ اکلدکه جیدر بو رأی جالینوسدر و دیمشدرکه بلغم
غالب اولمغله لون بلغمه استحاله ایلمک ایله قیللری آغاردر چون بدن
اوزره غالب اولسه شیب زیاده اولور یعنی صقل تیز اغاررر زیرا
بلغم بیاضدر گنده و شکلنه دوندورر دوکی واضحدر شیخ علاء الدین
قرشی مذهب جالینوس اوزره در لکن اما ارسطالیس یونلرک
طرف خلافنده در شیب غیر طبیعی در اغارماسی افراطیبسدندر
دیمشدر و دلیل ایراد ایلمشدر دیلی فروعات خضرت اوزره
ایکن قوت عطشی کندویه غالب اولور او جهله یبوست حاصل
اید یبسدر حاصل اولدقچه اغاررحصادا اولور دیمشدر بونک
مثالی حماء محرقه در حرارت غالب اولمغله جفاف زیاده اولور
بو جهتله قیللری اغاردر آما اول نسنه لرکه گیج قوجه اید رمعجون قسمندن
اطریفل کبیر و اطریفل صغیر و هلیلج مربا سیدر بر کمسنه آخر عمره دک
بونلره مداومت ایلسه اول کمسنه نک صقلی اغرمز و قوتی زیاده اولور
نهایت شوربالر و تریدلر و چوق شراب ایچمکدن اجتناب ایلمک

لازمدر وچوق جماعدن وطتلو صولی حماملره کیرمکدن صقنمق لازمدر
اکر کیررسه دخی تیز چقوب کیتمک و پاک صاتمق لازمدر و بر تمیک
یدکجه جوهر غدا که هضم مرتبه سنه واره سرکنجبین ایله و ترب
تخمی ایله قی التزام ایده و مجفف اولان تدبیر ایله استفراغ لمغم
ایلیه و بلده برقاچ کره صقالنه وساچنه قطران سوروب دورت
ساعت مقداری طوته بعده حمامه کیروب قسط یاغی وچورک اوتی
یاغی وحنظل وخردل یاغلری سوره وقطرانی غسل ایلیه تکرار بوادهان
دن سوربنه زیرا بوادهان و دوانک کلیتی شیبی کیج کتورر باب
٢١٣ مسودات بیاننده در معلوم اولاکه قیللی سیاه ایدوب بو یاین
اجزانک لطیفی حنا و وسمه دیدکلریدر که نوزکجه بوکا چوید پراغی
دیرلر بونک طریقی اولدرکه حنایی یاکرا ورینه لر بعده وسمه بی
یاشل جوز قبوغنک صوییله و سماق صوییله یوغوره لر و یر جزئی
مقداری قرنفل دخی سحق ایدوب خلط فرج ایده لر اندنصکره صقاله
اوره لر بر نوع خضاب دخی که سیاهلغی چوق زمان ثابت ایدر
صفتی بودر مازوی محرق کاحراق زیتله یاغلیوب سلوب بعده
یا قمقدر بولیه مازودن بر جزؤ و راسوخت نصف جزو شب
نصف جزو ملح اندرانی عشر مقداری جملهیی دق وسحق ایدوب
مرسین وسماق وجوز صولری ایله خمیر ایدوب صقله خضاب ایده لر
لطیف سیاه ایدر هم برنچه زمان بویاسی کتمز بونوعدن بو فقیر
اقراباذینده چوق بیان ایلدم مراجعت اولنه قده کوریلور باب
٢١٣ خامس صلع بیاننده در ترکیبی باش طرنق اولمقدر بونک اسبابی
قلت شعر ده وشعرا دلماده بیان اولونمش ایدی الحالة هذا بونک
یعنی صلعک سببی زیاده یبس اولمقدندر بوا جلدن قل غدا اسن آلمز

ویردخی دماغک قحفندن اشغه میل ایلیه سیدر یا تخلخل مسامدر بونک
معناسی ماده اکلمند وکیدر که اندن قیل متولد اولا بلکه ماده نک
قرار ایتمیوب چقوب کتند وکیدرکه قل حادث اولمغه مانع اولور یاخود
انسداد مسامه دن بتمزکه ماده اکا نفوذ ایتمز بونک امثالی اوکلمش
چبانلر ویاره لردرکه انده قیل بتمز سببی اول دری یانمق ایله مسام
جلدک اولمقداری بند اولوراو تقدیرجه قیل بتمز بو صلع دیدکمز
متقدم دماغه مختص در سببی زیاده تخلخل اولدوغیدر اکر صلع
یبس اولاجق اولورسه قابل علاج دکلدر اما اکر صلع انسداد
مسامدن ایسه بدنی حمام ایله تخلخلی ایده لر وقیل بتورر اشیا استعمال
اولنه وبیرم اقراباذینده صلعه وقیل بتوررلکه تعیین ایلدوکمز دوا
لردن غفلت اولونمیه باب سادس احوال جلد بیاننده در معلوم ٢١٣
اولاکه جلد یعنی دری حقنده نیچه مبحث وار دراو لکیسی لوندر بو دخی بر نیچه
وجه اوزره در ایلدی هرنسنه که دمی ترقیق ایدر و تحریک ایدر اول
نسنه الواحی تحریک ایدر و خارجه حرکت ویرر یعنی لونی صاف
ایدر ورونق وطراوت ویرر بولیه اولسه تحریک دم ایدوب خارجه
رونق ویرن غدادن اولورسه بیض نیم برشت وتخود و انجیر
وتازه خرما و بونلره مشابه اولانلردر اما مشروبات قسمندن بو حال
خمرده جمله دن غالب اولور زیرا بوذکر ایلدوکمزک هر بری حرارت
غریزیه یی زیاده ایدرلر وبعض دوالر دخی قانی خلط مکرردن پاک ایدرلر
اطریفل مرتباسی واطریفلاتدر وبعض اشیا دخی اولور که دمی
حرارتله خارجه تحریک ایدر بونلر صوغان و ترمشق وطوری
ویراسه و برو زعفران کبیلر در نهایت بونلرک انفعالی بالخاصه در
بو معنالر غضب وسرور و اشیاء لطیفه یه نظر وآت قوشوب

آڭا اولمقدر وكورشمك ايله دخی اولور اگر جلده جلا ويرن ورونق
ويرن وترقيق وتلطيف ايدن اشيا ايله تنقيه ايدوب صفای درونی
اولورسه يوزده وساير جلدده رونق ونورانيت زياده اولور
مثلا جلده جلا ويرن ورونق ويرن مصر بقلەسی وارپه اونی
وكلس قشر بيض وصدف محرق ومرده سنك واسفيداج
دفيل ديشی اونی وچورمش كمكلرك اونی وبذر قثا وبذر بطيخ وبذر
خطمه وقبوق چكردكی ونشسته وبادام بونلرك امثالی درخصوصا قيوز
صوييله اشناندن بريرده خمير ايدوب انكله يوزين غسل ايدوب
ذكر ايلدكمز اشيانك جملەسی بربرده سحق اولنوب خلط اولنه قده بعدكره
اندن يوزينه طلا ايدوب ايرتەسی دخی مشروح اوزره ينه غسل
ايلەلر يوزك نورانيتی وترطابتی برمرتبەده اولور كه كورن بالضرور
باقوب لطافت رويه ومويه امر ايتمك اولمز بوندن صكره امراض
جلددن برقچ نوع مرض بيان اولنور كه اكثريا علاجلری مشتركدر
اوجمله دن بری برصدر بونك معناسی دريسنك يوزی قزل اولمقدر
بو قضيه اكثريا يوزده اولور بری دخی برشدر تركيسی يوزده
وكوزده قرچه قرچه چبانلر اولمقدر بری دخی دمويت در بونك
بيانی دری التنده طوكمش قان اولمقدر بو مرض صاحبنك يوزی
سياه جكر رنكنده در سببی اينجه طمرلرك اغزی اچلەدغندندر بوجهله
دم رقيق جلد وجهده محتبس اولور احتباسدن گاه اولور كه
شكلی دريده نمايان اولور وگاه اولور كه دم قلت اوزره اولمغله
شكلی دريه متأذی اولور چونكه بونلری بلدك بواوچ نوعك اسامیسی
بنجه مختلف اولمشدر اذعان ايله بونلردن حمرته مايل اولان نمش ديرلر
وسياه اولوب سياهه مايل اولانه ابرش ديرلر اما بربنه

نقود

متصل اولوب دری التنده اولانه كلف ديرلر صاحبلرينك
علامتی طوطقلری يارلمقدر سببی فراجنك يبوستی افراطله اولدغندندر
بوبليه كه اولا علاجنه مبادرت اولونمق لازمدر غفلت جايز دكلدر
بوجمله نك علاجی فصد قيفال در وحب افتيمون ومطبوخ افتيمون ايله
خلط صفراويی اخراج ايلمكدر وترطيب ايله تعديل مزاج اولنمقدر
وبزرم تحسين لون وجه وجلە الحوال بيان ايلەوكم علاجه مبادرت اولنمقدر
تاكيم دری پاك اولا ولون روی خوب اولا لون رويی زياده صارارتی
قلانك بری دخی خسته لكدر زيرا تقليل دم ايلر وبری دخی كثرت جماعدن
رنك رويی بوزار دوب صاری قبا نقه دوندرر زيرا كثرت جماع مضعفه
ضعف ويروب تحليل ارواح ايدر وبری دخی غموم وهمومدر بو
جملەدن زياده مضعف در ورنك ورويی صارارد زيرا غم وهمدن
اعضاء رئيسه يه ضعف عارض اولور اول تقديرجه توليد دمدن عاجز
قالور اگرچه اغذيلر وفی رنك ورويی بوزار درامانه قدر هم وغم
قدر دكلدر كذلك جوع مفرط يعنی زياده اجلق دخی بكزی صرر د وروصولدرر
وفرط حر هوا يعنی زياده اسی هوالر اولمق بكزنی صارر دربونلردن
صكره بكزنی بوزوب رنك رويی قطع ايدن ماء راكد در يعنی طورصولردر
بونلری ايچمك غلظتی سببندن سدمسامانه مبتلا ايدر بو تقديرجه
مسامات كه طوتلمه دمك وخولنه قوتی مانع اولور بالضروری بكزنی
صاری اولور بعض كمسنه لر بالجق وكمور يرلر وچوق تسركه استعمال ايدرلر
اول سببدن بكزلری صاری اولور وهر اوده كه كمون رايحەسی چوق اولا اول
رايحه بكزنی صارارد راكر كمون ايلەسركه ايچرسه خود رنك وروية خلل كلور
كذلك نحوه يمك وقوخولمق ونحوه يه نظر ايلمك بكزنی صرردر اگر يوزده
آثار ضربه وسياهلق اولورسه مرده سنك ايله ايچ يغی مرهم

قلنوب سورمک زایل ایدر یوزدن آثار ضربه‌یی وسیاهلغی گیدرر
باب سابع برص وبهق بیاننده در بونک معناسی بدن سیاه سیاه ٢١٤
وآقلی وسیاهلی قوربغه الاجه‌سی گبی اولمقدر نهایت بهق ابیض ایله
برص ابیض اورتاسنده فرق بودرکه بهق ابیض بیاضدر که دریسنک
سطحنده اولور انکچون غور ایتمز یعنی لحمه دگدرکه وار فروت
دافعه بهق ابیضده اقوی درسبب مولد اولان بونده ضعفندندر
قچن بو ایکی مرض معتبر اولسه غذای صالحی لونلر ایله منقلب ایلرلر پس
ادنی برص اسودک بهق ابیضه نسبت وبهق اسودک بهق ابیضه
نسبتی گبیدر زیرا برص ابیض ایله بهق ابیضک ماده‌لری بلغمیه‌در فرقی
غور وعدم غور جهتندندر اما بهق اسود ایله برص اسودک مخالفتی آخردندر
ننه کیم شیخ رئیس اطبا ابن سینا قال البرص یعرض منه تغلیس ویبر
بونک معناسی ابرص ابیض ایله اسوده بوللمق عارض اولور دیمکدر
وهو المستمی بالقوبا دیمک بو قسم تمرکیدر دیمکدر بو نقفه پیلی اش عنبده
کلور فاما برص ابیض وبهق ابیضک ماده‌لری بلغمیه‌در وبهق اسودک
ماده‌سی سوداویه‌در العلاج جمله‌سنک علاجی بهق ابیض وبرص
اسود اولدقده وماده‌لری استفراغ اولنمق گرکدرکه بلغم در امّا برص اسود
وبهق اسودده علاج سودا استفراغ اولنمقدر نهایت بونلرک
جمله‌سنک استفراغی گرک بلغم وگرک سودا رفقله اولمز مثلا
بلغم استفراغ اولنمق دیلدکده ادویهٔ قویه‌دن ایارج لوغازیا ویر
قوی وبلغمی مسهل اولانلر ایله استفراغ اولنه اگر استفراغ سودا لازم
ایسه قوی مطبوخلر ایله استفراغ اولنه بو دفعه که نقا حاصل اولا تعدیل
مزاج قلنه وتحسین لونده جلا دیرن اجزا ایله طلا اولنه وتعدیل مزاج
مطبوخدر استفراغ ماده قولنه بوندن فهم اولنان اصلاح الهضمدر بعده

تعدیل مزاج اولنمقدر وتقویت ایدنلره مشغول اولمقدر تا کیم بلغم
وسودا متولد اولمیه ابن ماسویه دیرکه برص ترشیه دک برص ابیض ایچون
بادنجان یاغی سورمک غیری دوایه احتیاج اتمز اما برص اسودده
قوی علاجلر ایلمک گرکدرکه تبوجیلر پیدا اوله واول جهتدن دریسی صویلوب
وماده آقه وانکله قناعت ایتمیوب ینه قوی علاجلر طلا اولنه تا کیم زایل
اولا اول قوی جلالردن مشهور اولانی بوزرلک تخمی وخردل وطوره
تخمی وچورمیش گمک اوتیدر اما بونلر سیاه برصه وسیاه بهقه اول
زمان نفع ایدرلر که اغذیه واشربه ایله ترطیب اولنوب مزاج طحال
اصلاح اولنه ولون بدنی صو وقدن وبللر قورتقدن حفظ ایده‌لر وگاه
گاه یمرده اغنیله حمیت حمیر ایدوب یوزینی وسایر بهق اولان یرینی
طلا ایده واقرابادینده بوکا مناسب جلالر وطلالر نقل اولنمشدر
٢١٥ مبادرت اولنه باب ثامن ضان بیاننده در ضان ضم ضاد وتهمله ایله
نق الابط دیمکدر یعنی قولتق قوقمقدر بونک معناسی سبب خلط
غلیظ دریا عفونت عقندندر که نواحی قلبیده اولور بوکره حرارت
قلبیه اول متعفن اولان موادی قولتقه دفع ایدر زیرا مغرنی قولتقدر
برسبب دخی که سبب اولی‌یه اعانت ایدر جنابتدن وحیضدن
غسل اتمیک تأخیر ایدر علاجی خلط عفندن بدنی استفراغ
وتنقیه ایلمکدر وتعدیل مزاج ایدن اشیا ایله تقتیه ایلمکدر تا کیم خلط
متعفن اولمیه واگر عرق ایسه دری بی تو قیدر اشیادن اجتناب
اولنه بو خصوصده نقوع مشمش وسایر نقوعات مناسبه ایله
تقتیه ایلمک انفع اشیادر خصوصا سعد وورق السوس واصل السوس
وتوتیای مراضی ومرده سنک وشب وصبر وقسط اولنوب گلاب ایله
عجین اولنه فدرضکره بدنه سورمک لطیف علاجدر که تنک

مسک وسنبل وزرورد والماپراغی کرک جمله بریرده وکرک بشقه بشقه
سحق ایدوب کوده سنه دوکنشدری النشه سورنه اما اول نوع که رطوبتدن
اولوب آز وچوق حرارتی اولسه یعنی رطوبتی دفع ایده جک قدر
حرارتی اولمسه حضرت واهب الحیوة اول رطوبتدن کهله خلق ایدر
وگاه اولورکه اول منافذدن چوق کهله لر خارج اولور حتی اشتها
ساقط اولور ودم قلیل اولوب نقصان اوزره اولمق ایله جمله بدنی
کهله محیط اولور بر مرتبه ایله اولورکه گویا عسل الچنه یاتوزوب اوزرینه
سمسم بولانمش ایدی بو مذکورانک علاجی بدنی مسهل بلغم اولانلر ایله
تنقیه ایلمکدر ودردن حفظ ایدوب تعفن اخلاطه باعث اولانلردن
حیانت ایلمکدر وطوزلی صولر ایله غسل ایدوب طنلی صولی حمامه
گیرمکدر وتیز تیز یاکه اسباب گیمکدر اگر کهله بکلرنه حریردن یاخود
تافته والاکو ملک گیمکدر ابن سینا دیرکه فودنج ایله صرمسق بربیرده
قینادیلوب برقچ دفعه صویندن ایچه لر رایحه سندن موجود اولان
کهله قتل اولور ومنتهی اولیجق دخی ظهور اتمز بالجمله کهله دردندن
خلاص اولور اما اول ادویه که مجفف رطوبتدر ومحللدر وماده
اولانی جاذبدر بونلر اول دوالردرکه سمیت ایله اول خاصه لر
واردر جمله دن ورق حنظل واصل الخطمی ومارسمه وابیون
وزراوند وورق حشیشة الکتان ودهن قطم درکرک منفردًا
سحق ایدوب سورینه لر وکرک مجموعًا سحق ایدوب عجین ایلدکدن
صکره سورینه جایزدر اما کهله بطریق التوالید الیسه یعنی
سرکه لنمش داوروشلسه ژیوه یی یاغ ایله فتیل ایدوب
اعضاء رئیسه یی حفظ ایدرک سورله بالکلیه کهله بی
قاچرر وقتل ایدوب ذاته سن الیتومز اما اعضاء رئیسه یی

جمله

صیانت لازمدر زیرا چوق اولیجق فلج ورعشه ایجاب ایدر
ایو سی ژیوه یی قتل ایدوب بر مقدار حنا وبر مقدار آجی
یاغ ایله خلط ایدوب لش قات پنبه ایلیکنی بربیره دوکوب
دیوکوب بوژیوه لو یاغدن اول ایلکه سوروب کهله لو آدم بوغازننه
حلقه مثال باغلنه بقدرت الله تعالی بردانه قالمز خلاص اولور
٢١٥ باب تاسع قوبا بیاننده در ترکیسی تمرکو در بو بر مرض خشندرکه
سطح جلده عارض اولور وبایبه رقیقه حادّه دن اولور انکچون
خلط سودا وبدن بوماده رقیقه حاده سببی ایله بعضیسی دری اوزرینه
کیرر ودری یی احراق ایدر زیرا بونک دخی ماده سی جذام سبکیبی
سوداویه درنته کیم جذامده دخی سودا چوق اولسه وبدنه منتشر اولسه
جذام اولدوغی کبی بونده دخی بدندن بعضنه ویاخود جمله یه سودا
ات ایله دری بیننه کیرر تمرکه اولمغه بادی اولور علاجی سوداییی
اخراج ایدوب بدنی تبرید وترطیب ایلمکدر وجذام بحثنده
نقل اولنان معالجاته مراجعت ایله سوداییی استفراغ ایلمکدر قوبا
ازاولسه آج قارنله آج قارنله توکروکن سورمک وبر مقدار قاشیوب
ماء کبریت ویاتراب ویاخود ماء معتبر سورمکله زایل اولور فاما
قوبا چوق اولسه مقدمه جذامدر یعنی بوکا جذام علاجی ایلمک
ایلمک گرکدر زیرا اهمال اولنسه گیدرک جذام اولمق مقرردر باری
هیچ اولمزسه سوداییی استفراغ وتعدیل مزاجدن صکره اغاج
قاونی صویی ودهن الحنظه ودهن اللوز المرکبی لری سورینه بونلر
ایله کمترنه غفلت اولنمامق گرکدر جذام اولمقدن العیاذ بالله حذر
لازمدر بوندن صکره بیان احوال بدنیه درکیفیت وکمیت اوجهله دن بری
زیاده آرق اولمقدر ودخی کثرت سمنه گرفتار اولمقدر بونلر یعنی

ارتفاق وزیاده سمزلک امراض مرضلردرکه نظرده قبیح کوسترد
بویله اولسه بونکا متعلق بحث ایدوب دوا وضع ایلمک لازم ایمش
اوجهتدن اطبای سلفه اقتدا اولندی **باب عاشر هزال مفرط**
بیاننده در بونک معناسی زیاده لاغر اولمقدر سببی یا قلت
دمدر ویاخود دمی تکثیره باعث اولمین غدالرک اکلیدر یاخود دمک
مکروه کلمه سندندر که طبیعت انی سایر دم کبی استعمال ایتمیوب
طمرلرده قالور بوجهتدن سیلان وشریان ایتمز که اعضایه غدا اوله
ولحم وشحم حاصل اوله بونک ایچوندرکه ارق آدمک جماعه قدرتی
زیاده اولمق زیرا دمی غداء اعضایه صرف ایلمز بلکه اندن بالکز
منی تولد اولور یا قوت متصرفه ویاخود هاضمه ویاخود قوت جاذبه نک
عمللری نقصان اوزره اولدوغندن اولور یاخود عمللرنده بو قوت
نقصان اوزره اولمیوب کثرت دمدن قوتی قادر اولمدقلرندن
اولور یاخود هزال مفرط طحالک کبده مزاحمه سندن دم کثیری
غصب ایدر وکبده ضرر ایتمه سندن اولور که طحالک ضدیتنه
کبدده اولان خرده طمرلرکه ماساریقا دیرلر قوت جاذبه
انده در جذب دم ایتکه طحال مزاحمه سندن قادر اولمزکه بدنه واعضایه
غدا ویره بو سببدن هزال اولور ویاخود معده ده وامعاده قورتلر
اولدوغندندرکه وارد اولان غدالری خطف ایدرلر اعضایه
واصل اولمغه مانع اولورلر یاخود طریق غداده ضیق اولمقدر نته کیم
اکل طینه مبتلا اولانلر کبی ویاخود رطوبات غدائیه نک کثرت
تحللندن اولور نته کیم تعب شدیددن وغصه لردن وتحلل قرحلردن
اولدوغی کبی **العلاج** اکر ارقلق سوء مزاجدن ایسه قوانین مقننه
اوزره خلط غلیظی استفراغ ایده لر وضدی ایله مقابله اولنی عمل

ایده لر زیرا علاج ضدی ایله اولور اکر تقصیر قوادن ایسه نوم عقیبنجه
مناسب اولان ادمان ایله دلک ایدوب تقویت قوت
جاذبه قلالر کاهی زفت ایله بادام یاغنی خلط ایدوب بدنی طلا
ایلدکدنصکره برکیجه ابقیویوب حمامه واروب کپک ایله محکم
یویوب وممکن اولان مرتبه راحت قلالر وتفریح ایدن اشیا ایله
مداومت ایده لر وحرکتده وسکونده اعتدال رعایت ایدوب
کنشده اوتورمیه لر وصوق صو ایچوب تازه یللنمش شراب
ایچوره لر وغداسی اغذیه تمویه دن صوینه آز طعاملر اولمق کرکدر
مثلا هریسه وکباب وقاورمه وبریان کبی زیرا بونلر محکم دم تولید
ایدرلر اما صولی طعامدن دم رقیق تولد ایتمکله بو مرض صاحبنه
چندان موافق دکلدر وسوتلی برنج اعلادر اما دم مجموع تولد ایدنه
همتلری بالکلیه قصیر اولمامق کرک زیرا کاه اولورکه دم رقیق تحلل
تولید ایدر فاما اوردک اتی که سمز اوله سمردیجیدر ویمک یبوب
عقیبنجه حمامه کیرمک افراطله سمردرلکن سدده دن خوف اولنور
اما حمامدن خارج اولدقدنصکره سرکنجبین سادج ویا بذوری ایچمک
سدده خوفنی دفع ایدر همان بعد الطعام وقبیل هضمده حمامه
واربله اما بنم بلدکم بعد الهضم حمامه وارمق دخی زیاده سمرتکه سببدر
سمردن طعام اولدرکه معده ده بر مقدار طوره واودویه مسمنه
انلردرکه انده غدایی معده ده حبس ایلمک اولا ومعده نک
معاونتی غدایی امعایه ویروب امعادن طمرلره واصل اولا بومعنالر
یعنی غدایی تنقیه ایلمک غلیظ غدالری لطیف الادرار دوالر ایله
خلط ایدوب اکل ایتمکله اولور کمون کبی که لطیف الادرار در و
تنغیذدن صکره لازم اولان غدایی اعضاده منجمد ایدر اشیا ایله

اصلاح ایلمکدر بوقسم محدراندر بذر بنج وامثالی کبی شول دوالر که تمرد جیدر
بالخاصه معتدلدر سر تمکه لوز بندق وحبة الخضرا وفستق وکشنهدانج
وحب الصنوبر بو جمله سی برابر عسل ایله معجون اولنوب کونده جوز
مقداری ییمک اون بش کونه دک سمردر وصورته حسن ولطافت
ویرر ورنک ورویی خوب ایدوب حمرت کتورر بر نوع دوا دخی
که هم سمردر وهم صورتی زیبا ایدر وجانانه حمرت ویرر مثلا صغر
سننده اصلانمش نخود که قبوغی چقه ویومشامش اولا واربه وبغدای و
برنج وماش که قبوقلری چقمش اولا بو جمله سی بر یرده برابر صوا چیده
اریجه قینادوب تمام بولاج کبی اولا وبونلرک جمله سنک وزنی
قدر صغر سنتی ضم والحاق اولنه بو کره فستق وفندق وکندر تخمی
وحبة الخضرا وجوز رومی وبادام ونخود ایچی وبعقله وقادن وقبق
چکردکلری تبی وخشخاش تخمی هر بریدن نصف جزء بنج وکمون وبهمن
ابیض وحبة الذلم بونلرک هر بریدن ربع حبه بادام یاغی جمله
ربعی قدر بونلرک دخی قبوقلری صویلوب دق اولنوب مقدما
سوت ایله بولاج اولان اشیایه قاتوب سکر ایله تربیه اولنه بو دفعه
هر کون بو ترکیبدن التی درهم مقداری سوت ایله ازوب اکمک ایله
ییه لر عجیب سرالله در صکره سمنه دن شکایت ایتدیکجک ابو علاجدر
برابو علاج دخی قتی تیز سموز ایدر وکوزللندررر اصول الفاحدر
که ترکیده بیلغ کوکی دیرلر بونک بر وقیه مقداریبی بر کلاب
اوکمنده یا عرق قرفانده قینادوب لسان ثور صویی کبی صوبین تقطیر
ایله الالر واول صوده بر مقدار چکردکی چقمش قوری اوزومی بشوره لر
بو کره بو اوزومدن بولاج ایله سوتلی اشی یا هریسه ایله معا قاتوب
ییوب حظ قدرتن مشاهده ایده لر معلوم اولا که زمان قصیرده

لاغر اولان بنیه اندک زمان ایچره سمین اولور آما ارقلغی طول زمان
ایله اول قدر زمانده انجق سمردر بوکا متعلق اقرابادینده عجیب
٢١٧ دستوردر همان نظری قصر ایتمیوب حصر ایتمک کرکدر باب حادی
افراط سمن بیاننده در بو دخی امراض زینتدندر زیرا ارک
سموز اولان یادکار نظرده قبیح کورینور ایمدی افراط سمن بدنه قیددر
زیرا حرکات وسکناتنه برنوع علة اولور بلکه حرکتدن وجماعدن وسایر
اعمالدن قالور بوندن ماعدا رطوبات مفرطه اعصابی واوتاری
ارخا ایدر زیرا افراط سمن روحک محللرینی طار ایدر کاه اولور که
روحک مجاریسی طار اولمغله احتراقله فاسد اولور انک
ایچوندر که بونک اصحابی عروق چاتلمقدن امین دکلدر بلکه خطر
عظیم اوزره درکاه اولور که انک اعضاسندن برینه یا دماغه
یا قلبه تجاویتمکدن قان دوکلور دفعة قتل ایدر وچوق اولور که
سموز آدمده ضیق النفس وبیورک اوینامسی حادث اولور
سببی کثرت اجزه درکه قلبه واصل اولور قلب ایسه نازکدر اضطرابه
تحملی یوقدر هلاکه بادی اولور وسموز اولانلر اصل خلقتده بارد
المزاج اولورلر وطمرلری اینجه اولورا جلغه وسوزلغه تحمل ایده مزلر
وعلاج اولنه قده دکمه بربلا ایله تاثیر ایتمز زیرا اعضالرینک نهایتی
قریب دکلدر که ادویه سرعتله واصل اوله هیچ اولمق اولمز الا
طول مدت ایله اولور العلاج افراط سمنک علاجی تقلیل غدادر
تا که بدنک متحلل اولاندن نصیبی آز اولا وغدایی اول نوعدن قلمق
کرکدر که غدائیتی قلیل اولا وقارنی آج ایکن حمامه وارمغ معتاد
ایلیه وآج ایکن حرکت ایدوب واویخوسی آز ایده وغداسی اسکی
پینیر ومرجمک وکیکلوا اتمک بلکه اربه اتمکندن ایده وترشیلری چوق

چوق اكل ايدوب اسى اونلرى طعامنه چوق داخل ايده وكيدوكى
لباسلر يوغون اولا كثافت انجماد ايله خلط اولنه واستفراغله تنقيه
ايده ودايما طبيعتى لينت اوزره اولا وقوى الادرار اولميناردن
طاشلرده بتن كرفس وغيرى كبى چوق استعمال اولنه وباخصوصها
زراوند ولك وسندروس ومرزنجوش كبيلرى تنقيه ايلمكدن غافل
اولميه زيرا بو مذكورات هم قوى الادرار دكلدر وهم خاصيت ايله
طبيعت لرنده مركوزدر **باب ثانى عشر سموم وانلردن احتراز** ٢١٨
بيانندهدر معلوم اولا كه غداده ودواده نافع اولان نيجه بلنديكى
اينه ضار ومضر اولان دخى بلنمك كرك تاكيم انلردن احتراز
اولنه اكرچه تحترز كافى دكلدر جناب حضرت غنينك تقديرنده
برخطا واقع اولاجق اولورسه زيرا جايزدركه برآدمك طعامنه
زهرلو حيوانك برى دوشه ياخود برغيرى كسنه انچون وضع اولنان
طعام طمنبوب ينه بوكا نشانه اسكداردن برحريف منزه ديدكلرى
شيدن هرزمان آلور وبرايكيش بركون ينه منتزاولوب ويشوردب
برهسم كندى وناسم ايكى اوغلى وعورتى ووقرنى لشش نفر كمسنه بر
كيجه ده فوت اولور بويله اولسه احتراز كوجدر جايزدركه طعامه برزهرناك
حيوان دوشه بو ديدكلرى اورمجك وياعقرب كبى يلمبه لر وهلاك
ايده بونك انچوندركه بيوك اغجلر التنده طعام يمكدن احتراز اولنمق
جايزدركه يا طعامه ياشرابه برزهرلو حيوان دوشه واكل ايدنلرى
هلاك ايده بو قضيه سفرده چوق اولور زيرا حيواناتك مجتلرى شرابه
غالبدر ايمدى زهردن احترازك شرطى اكر برمكانده طعامه وشرابه
زهر واقع اولمق خوفى اولورسه انچون لازمدركه رايحه سى قوى اولان
طعامدن يلميه ايمدى زهر شبهه اولنه فده شوندن خالى دكلدركه زهرك

ايلمى

رايحه سى ظاهر اولا ياخفى اوله ومحترز اولان كمسنه انده موجود
اولميه وطعام صاحبى بيوك آدم اولوب يممكه دخى قادر اولميه چاره سى
قارنى توق اولوب وبيمك كرك زهرلو طعام غدا اوزرينه واقع او
برمقدار زهرك قوتى ناقص اولور وزهر قسمنك بعضيسى معدنى
وبعض نباتى وبعض حيوانيدر معدنى اولان مردهسنك واسفيداج
وقلاى براده سى وزنجفر وآلچى طاشى وزنكار وصچان اوتى ودمور
براده سى وچركه وزرنيخ وزاج وشب وصابون صوبيدر **زهر نباتى**
بيش وشوكران وقرون السنبل والبان البقوعات ومحموده و
مازريون وآغوا غاجى وملادر وخربق ابيض وخربق اسود وخانق
النمر وخانق الذئب وبرنج قبوغى وصارى ترد وقاره ترد وقاره
غاريقون وافيون وفرفيون وستلكن وبعضى منتر وآق منتر
زهر حيوانى زراريح وارنب بحرى وبردهاولان كلر وكوچك كلر
وكوكجه وياشل قوربغه وصولرده اولان قزلجه قوربغه وافعى وقپلان
وقندوز اودى وكيك قويروغنك اوجى وهر چارپا حيوانك ارى
وقوقجه يمرده سى وفاسد سنت وطوكمش قان كه يا معدهدن
ويا مثانه دن چيقمش اولا وبريان كه لشوب اورتلمش اولا وهيچ
اچلميه ايمدى معلوم اولا كه زهرك ياياقمق وياخود باكلنمدر مغلادر
فرفيون كبى ويا طوكدرمق واو بوشدر مغله در افيون كبى يانفس
مجرالرين سد ايلمكله در مردهسنك كبى ياكسمك ايله در زنكار كبى
ياعفونت ويرمكله دريش كبى ايمدى زهر المچش آدمك علامتى
انى قوقمق ايله در وقى ايله چقندن اسندلال ايله وزهر تاثير ابتدوكى
اعراض لازمه ايله در بونك برقنفيسى اولورسه اولسون **علاجى** اول
قوصمق ايله در وقوصدرمق دخى ستيرو غن وياخود زيتون ياغى ويا اصرغن

دکنی قیناد وب مطبوخی ایله فراج ایدوب قی ایتدرمک کوکدر زیرا بونلر
زهرک ضررین دفع ایدر و قوصدرمق برقچ دفعه لازمدر چنکه بویله اولا
عقیبنده برنچه کره شت ایچورروب بعده احتقان اولنه و تریاق طین
مختوم یدوره لر اکر مسموم معده دن اسفله و جعک نزولنی حس
ایدرسه روایح طیبه ایله رایحه سی لطیف شیلر نفخ اولنه اکر تحقیق
اولورسه که علیل سموم اولا دفع سمده اکا ضد قوی اولان علاجلر
اقرابادینده بیان ایدک سایر نظرلانه سنکی محتاج اتمز تقیید اولنه
فی الجمله مشترک النفع اولان علاجلردن برنچه سی مفرح یاقوت و سایر
مفرحاتدر و تریاق اکبر و تریاق طین و تریاق اربعه بالخاصه دافع سموم در
برابو تدبیر انجدان و انجدان کوکی هر برندن بر درهم شیح ارمنی
ایکی درهم دق و سحق اولنوب بال ایله معجون ایدوب الماصویله
ایچوره لر ابن سرافیون دیرکه کلنجک بصدرمه سی که عادت اوزره
صوبلوب طوزلیوب بصدرمه اولمشا و لایه ورمک زهر دفعنه
غیری علاجه احتیاج اتمز **باب ثالث عشر اودن حیوانات** ۲۱۹
وحشرات ارض طرد بیاننده در مثلا برکمسنه بر موحش یرده یاتمق
اقتضا ایلسه ویلان وچیانردن خوف ایتسه خطمی سپراغی عصاره سی
ویا تخمی ویا ابه کومجی عصاره سی یا تخمی هرقنقی اولورسه زیت یاغیله بدننه
سورنه اکا حیوانات قریب اولمز برکمسنه یی اشک آروسی
صوقسه دلنی اصرسه تاثیر ایلمز برکمسنه یلان بصدوغی دیدکلری
اوتک کوکنی دوکوب سورنسه انی یلان اصرمز کذلک سرکه ایله طوشان
بینیسی و زیتون یاغی بریرده معا سورنسه لر یلان صوقمز کذلک میعه ایله
زیت وصنوبر سپراغی عصاره ایدوب بربرده مخلوطا سورنسه
یلان صوقمز ودسر و قوزالاغی و قره اغاج دانه سی و پنجکشت پراغی

ویا خود انجدان کوکی ویبان کشنیزی تخمی ویا خود حب بلسان و خرف
کوکی هرقنقی نوع اولورسه زیت ایله خلط و مزج ایدوب طلا قلنه
اکا هوام قریب اولمز اما اودن طرد ایدوب اولدوغی محلی خالی
اولسون دیرلرایسه انار اغاجنک کوکی و بویان کوکی و قصعنی وکیک
بوینوزی و اشک طرناغی و کوکیکی اوتی و حلتیت و دفنه پراغی و دارچینی
و سکبینج هرقنقی اولورسه بخور اتمک اودن حشرات ارضی طرد ایدر
مرکب اولانی که هوام وحشراتی طرد ایدر پنجکشت و چام اغاجی و قصعنی
وچورک اوتی بر یرده ترکیب اولنوب تبخیر اولنه اما شول حیوانات
که انی انسان اوده طوتمغله حشرات قچر لقلق و طاوس و کرپی و کلنجک
و نمس دیدکلری حیوانلردر اما اوده اولمغله بالخاصه هوامی قاچورر
اوردک واق خروسدر و بعض حیوانک که درسیندن حشرات
قچر قیلان درسیدر اما ادویه دن مخصوصا یلانلری قاچورر و الربونلر
درکه بخور اولنسه هم قاچر و هم هلاک ایلر جمله دن کبریت و نوشادر
سرکه ایله خلط اولنوب قوریه بعده انجدان ایله بخور اولنه کذلک عقرب
ایچون حزول دخی بویله در اکر حزولی یلان اولدوغی مسکنه قوسلر اول
مسکندن یلان بالکلیه قاچر اما عقربی طرد ایتمکه مخصوص علاج طوریک
عصاره سیدر که عقرب اولدوغی یرلره صاچلسه هم طرد ایدر و
هم قتل ایدر بو خاصه معده نوشنده دخی واردر و عقربک اوبسینی
ینه عقرب ایچون بخور ایتسه لر قاچور زرنیخ دخی بویله در اکر عقرب
برپاره طوروب قونسه ارتق چقمز اکر اوده پیره لری طرد مراد اولنسه
بر خوشنجه ادی سیلوب و سوپوروب قرنجه دوکلی صو بیله بر خوشنجه
صولایه لر باذن الله تعالی پیره لر قاچر کذلک صرمشق تخمیله کچی بوینوزی برده
طبخ اولنوب اول مطبوخله اوصولنسه پیره لردن خلاص اولورلر اکرچه

قاتق برچقور اچنه قویوب دفن اولونه جمیع اول اوده اولان پره‌لر
اکا اوشرلر کرپی انک ایچ یاغنی دخی براغاجه سورسه‌لر پره‌لر اکا جمع اولور
کذلک کبریت ایله دفنه رایحه‌سی پره‌یی قاچورر حشیشة البراغیث
نام اوتی دوشکه قوسه‌لر پره بیلمز زیرا بو اوت پره‌یی اویوشدرر طرد
البعوض والبق سوری سنگک ایله تخته بیتی توتندن قاچر مقدر
بویله اولسه صنوبر اغاجنک دستاره‌دن حشیشنی و چورک اوتی
بوادوجی بربردن دق وسحق اولنوب بخور اولنسه دفع ایدر کذلک
قوری قرسین و کبریت و صعتر تزکی و بوزرلک یپراغی بونلرک طبیخی
تخته بیتی اولان یره سورلمک ایله دفع ایدر و یا قمق ایله سوری سنگکی
طرد ایدر کذلک بو بابده مصر بعقدسی طبیخی ایله چنار اغاجی و افسنتین
و سذاب بربرده طبخ اولنوب صویی صاچلسه تخته بیتی طاغیدر و بر
یرده مدقوق اولدوغی حالده بخور اولنسه سوری سنگکی پریشان ایدر
اکر اوده کلنجک اوره‌سه سذاب رایحه‌سی انی قاچورر اکر صیچان الم ویره
مرده‌سنک و حریق و بذربنج واصل کرنب و بصل الفار و صیچان اوتی
بر قنقیسی اولورسه اکلمک ایله یا خمیر ایله ویرلسه فاره‌لری قتل ایدر
برابو حیله فاره‌نک یوزینک دریسی صویلسه اما ارکگی کرکدر یا خام
قلنه و یا خود قویروغی کسلسه و بر بیوک اپک ایله بغلنسه و اوا چنه
صالیورلسه جمیع فاره‌لر قاچرلر بر دخی اوده کورنمزلر اکر قارنجه‌دن عاجز
اولسلر مغناطیس واو کوز اودی و زفت و حلتیت و قطران بربره
جمع اولنوب دق وسحق اولنه امتزاجدن صکره قرنجه امینه قریب یره
قونه بالکلیه طرد ایدر اکر سکدن عاجز اولوب خلاص اولالم دنلسه
زرنیخ قیناتمش سوت و یا زرنیخله بکمز شربتی قنقی اولورسه کاسه‌لره
اچنه قونه بالکلیه طرد ایدر اکر سکلدن قورتلورسه بویله قورتلورلر اما زرنیخ

دکنر

دکنر وطبیخ الحریق بربرده یاقوب توتسی ویرلسه بوندن دخی
سکلر طاغیلور اکر آری بیی طرد مراد اولنورسه کبریت و حرمتق
تنتسی ویرمک طاغیدر اکر طوکرزلان بوجکی که حنفسا دیرلر طغمنق اراده
اولنورسه چنار اغاجی و چنار یپراغی بخاری طرد ایدر اغاج قوردین
کیدرمک مراد اولنورسه هدهد کوکی و یا توکی یاقله اغاج قوردینی
طاغیدر اکر کوه بیی اسیابه ضرر ایتمسون دیو طرد مراد اولنورسه
افسنتین و قودنج و اغاج قاودنی قبوغی و قرغه دولکی عصاره‌سیله
بعد السحق امتزاج ویروب کووه اولدوغی محله بخور اولنه صاری کرنکله
اولرده اولور طوزه قوص العیاذ بالله اول طوزی اکل ایدن برص و بهقه
مبتلا اولور انلری اودن طرد ایتمکه چاره زعفران ایله کیبک یوینوزی
یاقلمه من بعد اوده طورمزلر **باب رابع عشر حیات واصنافی** ٢٢٠
بیاننده در یلانلرک اصنافی اوچدر یعنی زهرلرینک قوتی و ضعف
جهتی ایله اوچ صنف اولور بر صنفک زهری قویدر اوچ ساعتدن
زیاده مهل ویرمز و علاجی بو قدر مکر اول عضوی کسمکله علاج اوله بو مغنابه
مکلله ویرلر باشنده تاج رنکنده بر شکل واردر غایتله پرامزدر اوغرادیغی
نباتاتی احراق ایدر و اینی او کنده بر خمس یره وارنجه‌یه قدر بتمز
بلکه هواده اوچن قوشلر مسکنی اوزرندن کچمک دایمه لر محاذیسنه
کلدکده زهرینک عفونتندن دوشرلر ایله دکلکه حیاً دوشه‌لر البته
میتاً دوشرلر و حیواناتدن هرنه نوع اولورسه انی موجود اولدوغن
حس ایدیجک قچرلر زیرا کورن حیوان اویوشوب هلاک اولور و بر
اوق اتمی یردن آوازین ایشتنک اولور هماکه صداسن ایشیده‌لر
هلاک اولورلر و حکمت بونده در که کورن دخی هلاک اولور بویله
ملعون بر صولنه علقم ذنبی صوقسه فی الحال بدنی صاری صو اولوب

اریوب هلاک اولور وانک صوقدوغی حیوان یا انسانه قریب اولانی
قنی ایراقدن کوره که خلاص اوله برآتلو اول بلانک اونینه برجدا
ایله طوقنمش کنه و وآلتی هلاک اولمش بولیلان بوولا بیتلر داولماز مکر
ترکستانده اولا **صفت ثانی** اول یلاندرکه آنک زهری منتعدیه
اولمیه وضرر قلیه مکر پاره لمک جهتیله ضرر ایده بو قسم یلان جثه ده
بیوک اولور بونک لسعنه علاج اولور و جراحت اغریسی کبی اغریسی
اولور **صفت ثالث** زهری متوسط اولاندر بو قسم افعیدرکه
ترکیده انگرک دیرلر بونک صوقدوغی آدمک و حیوانک بعض
یدی کونده اولور علاج اولنورسه نا برالله خلاص اولور بو افعینک
مصرده خزینه سنده هرم کبیر یانینده غایتله ملعونی اولور تریاق فاروق
اکچون اندن قطع ایدوب قرص افعی ایدرلر زیرا انیلدن بعید در زهری
مهلک اولدوغی اولدر هرنه ولایتده اولورسه اولسون صودن ایراق
اولان یرده افعینک زهری قاتلدر اما صولی چایرلرده اولان افعینک
زهری ضعیفدر آز اولور که قتل ایده بونلردن غیری نه قدر حیات وار
ایسه کرک حنش وکرک بوزیوکورک وکرک سایرلری زهرلری آدم
اولدورمز نهایت یاره لرندن جراحت المین چکلک اولور مکر هیچ
علاج ایدوب دافع سموم اولان ادویه یه مباشرت اولنمیه **العلاج**
نهش حیات اکچون جمله دن مقدم تریاق فاروق اکچورمکدر اما بو
بابده استعجال لازمدر زیرا تأخیر اولنورسه کاه اولور که فایده ایتمز
چوق نشترایله صرمسق هر علاجدن غنا ویرر و شراب ایله صوغان و پراصه
وطورپ و خردل ادویهٔ مخلصه دندر جالینوس دیرکه کیک صقنقورینک
ذکرین بریان ایدوب ملدوغه یدورلرسه فی الحال فایده ایدر جمله دن
مخلصه دیدکلری عشب نافعدر انواع سموم قاتله اکچون بر بیلدک

مخلصه نک دفعهٔ قوتی واردر فی الجمله برکسنه یی افعی صوقسه
اول محلی حجامت ایدوب شیشه ایله زهرینی جذب ایدوب تاکیم زهر
چیقه وار دیچ شیشه ضماد قلنه و دفنه یمشی و بابونج و عسل عنصل مشوی ایله
اوچی بر یرده مرهم مثال دق اولنوب ملدوغک جراحتنه ضماد اولنمق
ایو علاجدر بورجق دخی مدقوق تخمیر اولنوب ضماد اولنسه دافعدر بونلر
بولنمزسه اسکی پنیر و بریان اولمش ناروق اینی بر یرده دق اولنوب
مرهم اوله قده ضماد اولنه نافعدر اکر قرص افعی بولنورسه دفنه یراغی
اکچره ازوب سورمک جمله دن مبارکدر و پازهر اکچورمک و شت اکچورمک
فاروق ایله کم علاجلر و کلدر اولادوبدن برعربی دفعهٔ قوق یرده یلان
صوقدی اول عربه تازه حنظلدن بر درهم یدوردیلر ایو اولوب
خلاص اولدی اما برتچی جانور اصرمق و حشرات ارض صوقمق خصوصنده
کوناکون علاجلر اقرابادینده بیان اولندی ضمادات و نطولات
و مراهم ابوابندن کوریله اما کلب اصرسه بذرقطونایی اصلاد وب
اصردوغی محله اورالر قدوز اولمیجق غیری دوایه احتیاج انمز **باب**
٢٢١ **خامس عشر کلب بیانندهدر** کلب سکون لام ایله ایتدر اما کسر لام ایله
قودورمش کوپکدر بعضیلر جماعه دن صاحب موجز فتح لام ایله ضبط
ایلمشدر فی الجمله بر حالتدر که کلبه جذام کبی عارض اولور و بو قضیه
یالکز کوپکده اولماز بلکه قورد ده و شغالده و کلنجکده و دلکوده دخی
اولور اطبادن بعضیلر مسیحی وابن رازی قاتنده دخی اولور دیمشلر
علامتی هر قنقیسنک اولورسه ایکی کوزلری قزارر و کوزلرینی یرده یورر
و کگشنک اولور ایکی قولقلری صرقر داغزینک صالیاری آقر و بورنک
اقمسی زیاده اولور و باشی اشاغه اکر وارقه سی بوکری اولور واکری اولور
یعنی بلی برجانبه کیدر و قویروغنی بوطنه قصدور قورقه قورقه یورر

کویا بر خوشدر واچیغریر وصوسز ایکن اچمز وصو کوردکده خوف
ایدر بلکه دترکاه اولور که خوف وخشیتندن کزدوکی یرده دوشر کبی
کزر بلکه بر آدمده دوشر وبرقرانلق کوردکده خولرحمله ایدر اما که
اوزرکمسزین حمله ایدر وحال بوکه بوغازی بوغیلور وسایر کلاب اندن
قچرلر اکر غفلتله بری یانده بولنورسه تعظیم ایدر ویلقلنور امیدی بو علامتلر
قودوز کوپک بر آدمی عض ایتدیکی کوندک یادخی زیاده زمانده
رطوبتک سمیتندن هلاک اولور اکر اولمزسه دخی مالیخولیا عارض اولور
بو کره وحدتاسز وضیادن کریز ایدر وفکری فاسد اولور هر بار که
اکا برسنه قریب اولسه کلب خیال ایدوب خوف ایدر و طراغه
اغنامق سور بعده دریسی بوزیلور ویا زیلور صکره اولور بوندن اول
آیینه یه بقدرسک یوزینی بلمز آیینه ده تشخیص ایلمز وکاه آیینه ده
کندویی کلب تخیل ایدر وعروق بارد وسقوط ایله قوت ایله کاه اولور که
صوسزلقدن هلاک اولور وکاه اولور که کلب کبی آوازی بوغیلور
وکاه سکته اولمش کبی بالکلیه منقطع اولور وکلب مثال بوظریف دخی
اصرمغه وطلامغه حریص اولور امیدی بونک علاجی صودن قورقزدن اول
کرکدر والا فایده بوقدر بر جماعته ایله الی آیی اولنجه قتل اولور امیدی بر آدمی
مذکور کوپک اصرسه قودوزمیدر دکلمیدر بلمک دیلرسه جراحته
قوز ایچی بولاشدوره لر اکر کربه کوروب یا اکل ایدوب اولورسه
قودوزدر والا فلا بر دخی اول جراحته اتمک بولاشدروب کلبه ویرمکدر
اکر سیوب اقبال ایدرسه قودوز دکلدر والا قودوزدر العلاج واجبدر که
قرق کونه دک یاره سنی اوکلمه قومیه لر زیرا اوکولنجق ضرر در چاره سی نشتر
ایله یاروب بلکه استره ایله چزمک کرکدر قرق کون کامل یاره اوکلمیه
اکر اوکلورسه دخی یاره یه آچه لر وصرمسق ایله جاوشیر اورالر اکر فلدفیون

نام ترکیبی یارهنک اوزرینه ضماد اولنورسه غایتله اعلادر
بعده باغ سوره لر ویارهنک اطرافنی استره ایله یاره لر وشیشه ایله
مص ایده لر بو معالجاتی بر قاج کون مرور ایلدکدنصکره ایدرلرسه
فایده اتمز همان اولوقت استفراغ سوداویه توجه اولنمق کرکدر وبو دوا
سوداء استفراغنده مشهوردر هلیلج کابلی اوج درهم غاریقون
وافتیمون بر ربعی درهم ملح هندی نصف مثقال بسفایج وکل ارمنی
بر مثقال جمله یی قاعده سی اوزره حب ایدوب بو حبلردن ایکی مثقال
استعمال ایتدوره لر وهر کون سفوف سودا ایله ماء الجبندن صکره دوا
جالینوسدن کونده بر قاشق ایسیجق صوایچره ازوب ایچوره لر حتی
تدریجله دورت قاشغه وارنجه ایچورمک عادت ایده لر وتریاق اربعه
دن ممکن اولان مرتبه استعمال ایتدوره لر وعافیت بولنجه صو وقدن
وحمامدن صیانت ایدوب بلکه احتراز ایده لر اکر دموی مزاج ایسه
فصد اولنه اما قان بقدورمیه لر قچنکه صودن قورقسه خوف اولنمق
کرکدر علامت صحتدر اکر نک طورمیوب تجنن ظاهر اولورسه زنجیر ایله
بغلیه لر وجبرا صوایچوره لر وتسکین عطش ایچون مبردات استعمال
ایتدرمک کرکدر بلکه بر مقدار شراب ایله صو ممزوج ایدوب ویره لر زیاده
نافعدر اکر بو ذکر اولنان علاجلردن مستغنی اولمق دیلرسک که غیره
احتیاج اولمیه اصرن کلبک جکرندن بر پاره یدوره لر بامر الله تعالی
خلاص اولور حتی جالینوس دیرکه اهوازده بر قودوز کوپک قرقدن
زیاده آدمی شهرده اصردی کوپکی اولدوروب هر بری جکرندن بر
پاره یدیلر جمله سی خلاص اولدیلر غریب حکمتدر **باب سادس عشر** ۲۲۲
حمیات ومائیتنی بیاننده در بونک معناسی حرارت غریبه در
افعاله ضرر ایدر وقلبدن اعضایه ایریشور افعاله ضرردن مراد افعالک

انفعالک ناقص اولوب و وجه طبیعی اولماسیدر حمانک قانونده
مشهوردر بونک تعریفنده مبحث کثیر زاید در مقصد بعدن غیری
نفعی بو قدر ایدی که حمانک سببی یا مرضدر اول حمایی عرضدر یا مرض اولمیه
که اول حمایی عرضدر یا حرارتک تعلقی اولا یا ارواح بدنه مستولی اولا و
اول حمای یومدر یا اخلاطه متعلقدر که اخلاط قزوب و عفونتسز
اولا بونوخوسدر و یا اخلاط متعفن اولا اول حمای عفونتدر یا حرارتک
تعلقی اعضاء بدنه اولا حماء دقدر نتیجه کلام حماء دکز اول روحلری
قزدرسه که قانک قلان خلطلرک بخاریدر اکا حماء یومیه دیرلر اکر
اول خلطلر متعفن اولمدین قزدرسه اکا سونوخوس دیرلر اکر اخلاط
متعفن اولمدن عارض اولمش ایسه اکا حماء عفن دیرلر اکر حما اول اعضایی
قزدرسه اکا حمای دق دیرلر ترکیسی اینجه اغی دیمکدر بو تفصیل
ایلدوکمز اوزره حما موادی اعتباریله اوچ جنسدر اما انواعی چوقدر بز
بر قاعده وضع ایده لم که تفهیمی و حمانک تشخیصی طبیبه آسان اولا
بو اجناسدن حمای یومیه نک اسباب خارجیه دن سببلری فرحدر
و غضبدر و نومیه در و سببی ابخره حاده محتبس اولدوغیچوندر و فکریه و
وهمیه و غمیه و فزعیه اولور و تعبیه اولور و استفراغیه اولور و
امتلائیه و جوعیه و عطشیه و سددیه اولور که رطوبات اخلاط
تسخنه ایرشمیه اکر سددیه اولورسه کاه اوچ و کاه دورت کون باقی
اولور وقتا اولور که دورت دوری و بایدی دوری دایرا اولور
کاه اولور که حماء یومیه قشنیه اولور یعنی دری پیوستندن اولور
کاه اولور که بردیه اولور یعنی بردتدن مسام طوتلدوغندن اولور
کاه حریه اولور اما حماء عفنه یا بسیطدر که خلط واحدک عفونتندن
اولور و کاه اولور که مرکبه اولور ایمدی حماء عفنه بسیطه نک محل

اعتباری

اعتباری ایله اجناسی دوردر بریسی دمویه در بو اولدر که متعفن
متحللدن ازید اولا بوکا شری دیرلر و متناقصه دیرلر بو اولدور که
متحلل و متعفن مساوی اوله بو قسم اسلمدر یا بوکه متشابه اولان کذلک
بو دخی اسلم والیندر ایکنجی صفراویه در بونک تعفنی داخل عروقده ایسه
بوکا غب لازمه دیرلر بو اول حمادر که کون آشری دوتر زیرا غب
کون آشری کلمکه دیرلر لازم اولدوغی بودر که دایم اولور و برکون برک
و برکون یومشق اولور انک ایچون غب دیرلر بونک علامه سی یعنی
عفونت تعلق عضوده در تشخیص اولنماسی اولدر که اکر شکایتی صداعدن
ایسه عفونت دماغده در اکر قی و دخی وار ایسه عفونت معده ده در
اکر قی طوروب و ساکن اولدی ایسه عفونت اسفل معده در و یا ما
ساریقاده در اکر ادرار بول وار ایسه عفونت کبدده در اکر سعال
بیله ایسه عفونت صدرده در اکر بعض یرنده عرق اولورسه عفونت
اول اعضاده در اکر عفونت قلبه قریب اولوب یا کبده قریب ایسه
شدت حرارتدن اوتوری بوکا محترقه دیرلر اکر بو حما قرب قلبده بلغم
مالح عفونتندن اولمش ایسه حماء محرقه بلغمیه در اکر عفونت قلب
قلبده ایسه و یا کبدده ایسه حماء محرقه صفراویه دیرلر اکر عفونت خارج
عروقده ایسه مثلا معده و جکر و خلال اعضاء کبیده اولا بوکا غب
الدایر دیرلر بو اول حمادر که برکون طوته و برکون طوتمیه اکر صفراء رقیقه
صرفه ایسه غب خالصدر اکر بلغم مختلط ایسه بر وجهله که بلغم ایله
اختلاطی ممتزج و مغلظ اولا غب غیر خالصه دیرلر غب خالص ایله
غب غیر خالص بیننده فرق اولدر که غب خالصه بلغم اولمز اما غیر
خالصه بلغم ایله مختلط اولور حماء عفنه نک اوچنجیسی بلغمیه در بو قسم
داخل عروقده متعفن اولانلردر بوکا حماء لازمه دیرلر بو اول حمادر که

لموتلسی هرکون تفاوتسزدر بردخی خارج عـــر وقده متعفن اولاندر بوکا
حماء نایبه دیرلر حماء عفنه نک دورد نجسی حماء سوداویه در و تعفنی
داخل عـــر وقده در بونک اسمنه حماء ربع لازمه دیرلر بو اول حمادر که
برکون طوتر اما ایکی کون اکسک و برکون زیاده طوتر بو قسم زیاده
نادر در زیرا سودا بارد یابسدر بوسستی جهتندن از متعفن اولور اما
حماکه سوداوی اولوب سودا خارج عروقده متعفن اولا اکا حماء ربع دیرلر
بین الخلق ربع ایله مشهور اولان حما بودر فاما حماء دقیه اول حمادر که
قوام بدن اولان اعضایه تعلق ایلدوکندن اولورنته کیم حرارت
سراج زیتی افنا ایدر کذلک رطوبات بدنیه یی بوحما افنا ایدر معلوم اولا که
بدنک رطوبتی ایکی جنسدر اولی اخلاط اربعه در که اوایل کتابده بیان
ایلدک ایکنجی رطوبت فضولیه در یعنی عرق ومنی و دمع ولبن ومنی طدر
ورطوبت بدنیه دن غیری فضول دورت قسمدر که برقسمی اول رطوبتدر
که اطراف عروق صغارده اولور بو رطوبتک کاری اعضایی سقی ایدر
یعنی صولا بو رطوبت حقیقتده رطوبت خلطیه دن مستحیل اولور نعینه
بو رطوبت اشجارک اطراف و اعضاسنده اولان رطوبته مشابه در
رطوبت غیر فضولک ایکنجیسی شول رطوبتدر که اعضایه دوکلوب و غلمشدر
انتجاره ژاله طراوت ویردوکی کبی بو رطوبت رطوبت اولادن
تولد ایدر بو رطوبت اولمش میوه لرده اولان رطوبته مشابه در
بو رطوبتک و رطوبت اولینک فایده سی بدنی ترطیب ایدوب
غدا اولمدوغی یرده غـــد اللندرمکدر رطوبت غیر فضولک دورد نجیسی
اول رطوبتدر که قریب العهد اولا بالانعقاد در بو شول رطوبتدر که
برک اولمغه باشلایه یعنی هنوز برک اولا رطوبت غیر فضولک
دوردنجیسی اول رطوبتدر که ترطیب اعضایه صفقر بو رطوبت بدن تراب

اولمیجق فانی اولمز محن حرارت رطوبتی افنا ایلیه و رطوبات
ثانیه نک افناسنه شروع ایلیه حماء دق تخصیص اولنور و قتا که حرارت
رطوبت ثانیه یی افنا ایدوب رطوبت ثالثه یی افنایه شروع ایلیه اسم
ذبول تحصیل اولنور بوکا ایرشن فلاح بولمز بونک نهایتنه ایرشن هلاک
اولور قچن رطوبت ثالثه یی افنا ایدوب رطوبت رابعه یی افنایه
شروع ایلیه تعزیق اعضا ایتدوکیچون مفتت دیرلر بو نقل ایلدوکمز
حماء دق ایله تسمیه اولنور فاما حماء مرکبه نک سببی یا احتباس متباعده
دندر حماء دق کی خلطه ترکیبی کبی یا احتباس متقاربه دندر غب لازمه ایله
غب دایر ترکیبی کبی یا جنس واحد انواعندن یا نوع واحد اصنافندندر
که شمدی ذکر ایده رز ایدی حمیاتی وهیئت ترکیبنی بیان ایلدک
٢٢٤ جمله دن بری حماء یومیه در تعالیم ستة نک تعلیم سادسنک سفر
ثامنی اون یدی بابی مشتملدر باب اول حماء یومیه بیاننده در بونک
بلمه سی اسبابنک تقدمی ایله معلوم اولور مثلا حماء یومیه نک علامتی
قچنکه ابتدا ایدر قبیرتر و تکسر اتمز و نبض تنکـ اولمز دکاه اولور
ابتداسنده که طوته بر و خفیف ایله طوتر و آز چوق قشعریره عارض اولور
بو اولدرکه کویا کنذ و بدننده برودت و صاجمق حس ایدر و تسمه نک
دترلمسی اکر ماده نک معتداری چوق ایسه و فراجده حدت اولور
اذن الجبره موزیه سکون اولور وروی متاذی ایدر بوکره
روحدر داخله قاچر ظاهر بدنه بردستولی اولور اعضا ایسه دفعة قبول
ایتدوکی اجلدن حرکت قویه ایله متحرک اولور وکاه اولور که اجزاء
قلیله اولور اما قویه اولور بو قسم نادر در بونک جمیع اعراضی خفیفه در
حرارت حمامیه کبی زیرا حدت مادة اولمامغله غیر طوتر بلکه ساکن کبی اولور
و نبض و نفسی کوزل اولور و بول نضج بولمش و مرض سر کبی کوریلور و بدننده

عرق دخی ظاهر اولور نته کیم حمامده چوق طورمغله قشعریره احداث ایدر
اما حماء یومیه دکلدر **العلاج** حماء یومیه نک علاجی سببی مقابله ایله
استقبال ایلمکدر مثلا غمدن وهمدن وغضبدن اولمش اولا اولیه اسبابی
تفریح وتسلیه ایلمک ایله اعانت اولنه اکر فرحدن اولمش ایسه سببی
اولان نشئه خوارلیه لر ونوعا حزن ویرن مغایه مبادرت اولنه اکر
جوعدن ایسه تغذیه ایدوب امتلادن ایسه استفراغ اولنه وبالجمله
بونک علاجی مقابله بالضددر وتفتیحدر واستحصابه وسددیه دن
لازم اولان تلطیف وتعدیل مزاجدر بو امرده شراب سکنجبین زیاده نافعدر
خصوصا حلیب بذرقثا ایله سرکنجبین معا اچورلمک انفع اشیادر
زیرا بونک تفتیح وتبریدی زیاده در اما تبرید وترطیب غنفله اولماق
کرکدر زیرا غنفله اولیجق غیری مرضه منقلب اولور حماء یومیه ده اغذیه
واشربه رعایت اولنمق ومناسب وهوادار مسکن تدارک
ایدوب ورایحه سی لطیف اشیا خسته نک یاننه وضع اولنمق عجب
نافعدر وجمیع حماء یومیه ده حمام نافعدر وصندل وماء ورد ونیلوفر
استشمام ایتمک کرکدر وبنفشه ایله ماء بارد بر یرده خلط ومزج ایدوب
محمومک باشنه سورمک وکل یاغیله قارده صوومش سرکه یی
باشنه تازه تازه قومق وتمرهندی وشکر وترنجبین ایله جلاب ایدوب
اچورمک بی نظیر دوادر کذلک سرکنجبین ایله ماء ورد وماء ورد ایله
قارشمش ماء شعیر نافعدر قچنکه حما منحط اولا معتدل حمامه قویوب
ملایم صو ایله غسل ایدوب چیقدقدنصکره دهن بنفسج ودهن نیلوفر
ویاخود دهن قرع ایله بدنن تدهین ایده لر وماردول وقثا وقاربوز
واکشیی انار واجاص وادرزدم قسمندن قنغیسی بولنورسه ویره لر اما
حلویاتدن صیانت ایده لر زیرا مناسب دکلدر اکر اشربه دن برنسنه

ویرلرسه

ویرلورسه قار ایله صوودوب ویره لر اما حماء یومیه اطعمه وادویه
حاره وشراب صافی تناولندن اولمش ایسه **علامتی** جفاف لسان
وحرارت ولهیب وکبدده اسیلک اولمقدر زیرا حرارت بو
جهتده کبددن کلمکه ابتدا ایدر بو سببدن کوزلری ویوزی قزارر
ونبضی سریع اولور وقاروره ده حمرت کورینور بونوعک **علاجی**
عناب واجاص یکرمیشر دانه تمرهندی وشکر وترنجبین اونر درهم
جمله یه کفایت مقداری قینادوب جلاب ایدوب اچورمکدر و
غداسن کونده برکره آخر نهارده اریه صوینده ایدوب ماء فواکه ایله
طبیعتن تلیین قلمقدر بلکه معده سن ماء ورد وصندل وسویق شعیر ایله
ضماد ایلمکدر اکر مرهم قیروطی ایله معده سن ضماد ایدرلرسه دخی جائزدر
اما حماء یومیه غم مفرطدن اولمش ایسه کرو حک داخله فرار ایدوب
حرارتندن بو محتنق اولد وغیدر **علامتی** نادریت بول وغلبه یبوست
وصفرت لون وصغر نبضیدر **علاجی** تنقل ایلد وکمزاورزه تفریح وساز
وسوز الحان طیبه استماع ایتدروب ادهان بارده ایله تفریح وصندلین
وماء ورد له صدرین ضماد ایدوب شراب تفاح وشراب سفرجل وشراب
لیمون اچوروب وسایر مفرحات ایله تقبیذ ایلمکدر وغداسن قوزی واوغلاق
وتازه بالق اتلری وخیار وقاربوز قسمندن ویروب سیر وصفایه ولعب
ولهوه وملاهی یه مشغول قلمقدر اما حماء یومیه اکثر حرکت عنیفه
سببندن اولمش ایسه **علامتی** غمدن اولان حمایه مشابه در نهایت
بونک فرقی کوزلری دونک اولوب ونبضی ضعیف بلکه منخفظ اولور
علاجی غب علاجیدر محالنده شروع اولنور نظر اولنه اما حماء یومیه
کثرت غضبدن اولمش ایسه یعنی روحک خارجه میل ایلمه سیدر بو تقدیرجه
سخونت مفرطه ظاهر اولور **علامتی** احمرار الوجه وصفرت لونک حمرتله

مغشوشدر وانتفاخ وجه وایکی کوزلری شدت حرکتدن زوحک عقیق
یمانی کبی اولوب الی وایاغی رعشه یه کلمک وعظیم نبض وحمرت اولدر
علاجی شراب رمان شکردرکه قاریله صوو دلمش اولا وشراب تمر
هندیدرکه کذلک بارد اولا وترطیب تعنس وتفریح خاطر اولنه ونغمات لذیذ
استماع ایدرب فرح ویرنلر ایله غضبی زایل قلنه ولطیف حکایه‌لر وشطرنج
وتاولی ولعب ولهو ایله مشغول اولنه وصندلین وکافور وماورد ایله صدره
ضماد اولنه ولحونن وکوملکین کلاب وصندل ایله مبلول ایدوب
معوّد اولنه قده تیز تیز تبدیل قلنقدر وحمامه وآبزنه مبادرت ایدوب
مکثی معتدل ایده اکر وقت صیف ایسه بارد صووده بر ساعت مقداری
طورغورمق زیاده نافعدر غذادن بارد ورطب اولانی ویریله جمله‌دن
شراب حصرم وشراب رمان وتارنه بالق غایت مناسبدر اما خمردن
حذر اولنه اما حمای یومیه کثرت نوم ویاخود اوجوننه لقدان اولورسه
بونک معناهی اوجوسی اولوب اویومغه قادر اولمامقدر سهره مبتلا
اولمق کبی علامتی سهر تقدم ایدوب کوزلرینک ثقلتلری اغرلمقدر
واچمغه قادر اولمامقدر سببی کثرت تحللدر ویوزی وکوزی فساد
غذادن بوزغون شکلنده اولمقدر وکدورت قاروره وعدم هضم
وضعف نبض وصفرت وجه در علاجی شراب بنفشج ایله شراب خشخاش
اون درهم مقداری ماء بارد ایله جلاب ایدوب اچمکدرکه کذلک شراب
تفاحله ماورد اچروب غذاسی دهن لوز ایله ماء شعیر ویاخود مزوره‌لر
باشی ایله دهن لوز ویرمکدر وقبق وبادام یاغلری ایله باشی یاغلامقدر
کذلک بنفشه ونیلوفر یاغلری سورمکدر خشخاش وبنفشه ونیلوفر وورق
سفرجل بونلاری قینادوب باشنه نطول قلنقدر ویاحین بارده دن
بنفشه ونیلوفر وورد وسوکت واقلامور هرقنغیسی بولنورسه یانه

وضع

وضع ایدوب قوقمق کرکدر اما حمای یومیه اکر تعبدن اولمش ایسه بونک
ضرری اکثریا روح حیوانی ونفسانیده علامتی وعلاجی تعب علامتی وعب
علاجلریدر اما حمای فرح شدیددن اولمش ایسه علامتی غضبدن
حمای یومیه علامتیدر وعلاجی دخی کذلک غضبده ویدیکمزدر ضدا
نهایت اسهال قویسی واردر دینیه که زوحک حرکت مفرطه‌سندن
اولور ملایم ربوبات قابضه ویریله اما حمای یومیه کثرت استفراغدن
وورزش شرب دوادن ایسه بونک علامتی حمادن صکره اسهالک
حادث اولماسیدر علاجی سویق شعیر دورت درهم سفوف حب الرمان
بش مثقال شراب سفرجل اون درهم بریرده خلط وفرج ایدوب اچرمکدر
یاخود بذر قطونا وبذر لسان الحمل وبذر شاهسفرم وصمغ عربی هربرین بر
درهم جمع ایدوب یدورمکدر یاخود ماء لسان الحمل ایله مرسین شرابی
ازوب اچرمکدر وغداسی تاوق لتی ایله سماق فروره‌سی وککلک ودراج
اتلری ایله سماق پشوروب یدورمکدر یاخود ماء لسان الحمل ایله اکر اسهال
دم ایله اولورسه سفوف قابضه دلبیّنه وشراب الجبار کلاب ایله
ازلمش اولا ویروب مقشر مرجمک ومقشر طاربی سویق ایدوب ویرمکدر
وصندلین وکل ارمنی واقاقیا برابر دوکوب کلاب ایله ازوب صدرنه ضماد
قلنمقدر اما حمای یومیه وجع شدیددن ایسه که روحی تسخین
ایدوب حمایه منتقل اولور علاجی اعضادن برنده وجع وار ایکن حمت
اولمقدر وباشی ویاخود کوزی ویا قولاغی یا قولنج یا بواسیر کبی اوجاعدن
برینک وجعنده ظاهر اولمقدر علاجی وجعی دفع ایجاب ایدر بابه مراجعت
ایدوب قنقی نوعدن ایسه اول نوعه معالجه اولنمقدر اما حمای یومیه
اکر غشی یه مقارنتدن وسقوط قوتدن اولمش ایسه علامتی بایلوب وقوت
اولماموق ونبضنده اختلاف اولمقدر یعنی کاه بطی اولمقدرکه باعث برودتدر

وكاه سريع اولمقدر كه حرارتك استيلاسندن در علاجي شراب
حماض ايله ماء ورد ويا ماء ورد ايله لسان ثور شربتي ويركدر ومفرح
ياقوتي وساير مفرحات بارده ويرلمكدر وغداسي فروّره وزيرباج ايده لر
كه ماء ورد وزعفران اوله ولحومدن چل وككلك ودراج اتلري ويره لر
اكر حما دفع اولمش اولورسه خوش والالا رپه صو بيله ونشارپه ايله
بلج بشوردب ويره لر وصندل وكلابله صدرنه ضماد ايده لر واشربه دن
شراب تفاح وشراب سفرجل وشراب ليمون وماء ورد ومار لسان ثور ايله
ازوب ايچوره لر اكر حماء ربوتيه دمك غلبه سندن ايسه حافتمق كركدر
زيرا طبيعت مادامكه روحله مشغول اوله حماء حمتاء ربوتيه دراما دم ايله
مشغول اولورسه لازم كلوركه حماء دغن اولا بوحما حميات عفنه يه
شريع الانتقالدر علامتي سرعت نبض وعظم نبضدر واختلافيدر
وحمرت قارورة ويا صفوتيدر وعطش شديد والتهاب وحماء
عفنه يه بشابهتدر علاجي بذر هندبا ونيلوفر اوچر درهم عناب
اون دانه سكر ابيض وترنجبين اونر درهم بومذكوراتي جلاب ايدوب
ايچورمك كركدر وغداسي ماء شعير ويروب طبيعتي مطبوخ فواكه ايله
كه اوزرينه اونر درهم فلوس خيارشنبه وترنجبين وشيرخشك اذلمش اولا
تليين ايده لر اكر امتلاء دم علامتي وار ايسه يعني حمرت لون وجه
ووجع عينين وثقل رأس دو قوت مقداري فصد اولنه اكر هر صباح اون
دانه عناب واوچر درهم بنفشه وبذر هندبا جلاب ايدوب ايچورلرسه
زياده نافعدر اكر حماء ربوتيه تخمه دن اولورسه يعني امتلاء طعامدن اولمش
ايسه علامتي حماء شديد وتغير لون ونتن البول والبراز وعرق كثير
وعظم نبض وحمرت قارورة وطار تعفنق واشاغه يوقارو بولنمق واضطرابدر
علاجي اكر طبيعتي شهوت طعامدن متنفر ايسه سركنجبين ايله وبذر سفرجل

ايله قي ايتدروب معده سن تنقيه ايده لر وطبيعتي مطبوخ فواكه ايله
ياخود معجون خيارشنبه ايله تليين ايدوب حقنه ايله عمل ايده لر وقتاكه
معده وامعا نقا بوله سركنجبين سفرجلي وياخود سركنجبين ساده ويره لر
ماء تنقيسي اولورسه اون درهم كلابله مخلوط ايدوب ويره لر وغداسي
مزوره حب رمان ويا امبرباريس وياخود سماق ويره لر اكر بومذكورات
ايله بلج وچل وككلك ويرلورسه تقي لطيفدر اكر طعامدن نقادن صكره
دخي حظي اولمزسه يعني طعام قبول اتمزسه حمادن خوف ايتميوب
جوارش سفرجلدن بش درهم مقدارين اسي صو اچنده ازوب ايچوره لر
ويابونج واكليل الملك وطوراق اوتي وبرنجاسف بربرده قيناديب
قارنه نطول اولنه وقتاكه معده يه وامعايه تمام نقا كله حمامه قويوب
سريع الانهضام غدالر ويره لر ودهن سفرجل ودهن مصطكي ودهن
ناردين ايله معده سن يا غليه لر اكر حماء ربوتيه اورام حاردن اولديسه
علامتي نبض عظيم اولوب سريع ومتواتر اولمقدر وحرارت وحمرت
وجه وانتفاخ وجه وبولي بياض ومائيت اوزره اولمقدر علاجي فصد
واسهالدر واسهال مطبوخ فواكه وماء الاجاص ايله ايلمكدر وهر كون عناب
واجاص ايله جلاب ايدوب استعمال ايتدوره لر وطبيعتي مطبوخ سنا
مكي ايله تليين قلالركه صفتي بودر سنا مكي بش درهم بنفسج ونيلوفر
وبذر هندبا ياورداحمر اوچر درهم تمرهندي اون درهم جمله لي اوچ
رطل صو ايله قيناتدوب وبر رطل قالدقده فلوس خيارشنبه وشيرخشك
وترنجبين هر بريندن اونر درهم اوزرينه ضم والحاق ايدوب جمله سي
دفعةً سوزوب مقدار كفايه استعمال اولنه وغداسي ماء شعير ايدوب
طبيعتي قبضدن صيانت ايده لر واندن صكره ورم ايچون اقرابادينده
مناسب اطليه وضماد ايله اصلاح ايده لر وبر مقدار ورم نضج بولوب

حمی ساکن اولدقده حمامه کیروب لطیف قیون وتاوق وقوزی اتلری
ییوب ومعتدل شراب ایچه لر اما حمای یومیه استحصافیه ایسه علامتی
سرعت نبض وانتفاخ وجه وعینین وصفرت بول وکاه مائیت غلبه
غلبه سندن بول بیاض اولمق وتکاثیف جلد در علاجی حمامه کیروب
تعریق ودلک وهرکون شراب بنفسج ایله ترنجبین معا ماء شعیر ایچمکدر
وغداسی کذلک اربه صوی ایده لر اگر دربندن حمرت صادر
اولورسه طوراق اوستی واکلیل الملک وخطمه برابر بریرده قینادوب
صوینی نطول ایدوب باشنه بابونج یاغی دوکلمکدر اگر حمای یومیه نوم
مفرط سببندن ایسه علامتی بطوء نبض وامتلا واختلافیدر وغلظ قاروره
وقلت عطش وکثرت لعاب فم وترفه وتنبللک ایله دخی حماء اولمقدر حال بوکه
ذکر ایلدوکمز معتادی اولمیه علاجی هرکون بوجلابی ایچمکدر اصل
السوس اوچ درهم شکر اون درهم مقدما اصل السوسی قیناتوب
وسوزوب شکر ایله جلاب ایدوب ایچوره لر وغداسی مزوره ماش
ولب اللوز یاخود اربه صویله نخود صویی ویره لر وحمامده تعریق ایدوب
بعده اتی صویله کانده قیصوم ونمام واکلیل الملک وطوراق اوستی
قیناتمش اولا انکله غسل ایده لر وشرابدن پرهیز ایتدوره لر کذلک
چوق صو ایچمکدن نهی ایده لر اگر حمای یومیه فزع شدیدن اولمش ایسه
علامتی سرعت نبض واختلافی وصفرت قاروره وخفقاندر علاجی
ماء ورد ایله شراب تفاح ایچوروب غداسی ماء شعیر ایله بلج وبرمکدر
وصدره ماء بارد ایله صندلین ونیلوفر وطین ارمنی ضماد ایدوب کونده
اون بش درهم مقداری شراب جلاب ویره ایچوره لر بعده مفرح یاقوتی
وسایر مفرحات بارده ویره لر وغداسی اشتهاسی قوی ایسه مزوره
امبرباریس وحب الرمان وتاوق ویلج ودراج اتلری که انلر ایله سماق معا

پشت

پشت اندن ایده لر اگر حمای یومیه ترک حمامدن ایسه یعنی معتاد استفراغ
ایکن که حمام فضولی ترک ایدردی اندن ایسه اول تقدیرجه مسامات طونز
وروح محتبس اولور بودفعه حما حاصل اولور علامتی طارغنلق وتنفس
طوتغنلغی وقاروره نک غلتی اولمامقدر علاجی بنه حمامه کیروب بدنی
اوغدروب کپک وبذربطیخ ایله کوده سی نطول قلمقدر وترنجبین
وشکر ایله جلاب ایدوب ایچوروب واعتدال ایله حرکت ایلمکدر اگر حمای
یومیه کثرت حمامدن اولمش ایسه علامتی عطش شدید والتهاب
وعظم نبض وحرارت الملمس وصفرت قاروره در علاجی هرکون
بذر فرفخ نام دوادن اللی درهم مستحلب ایدوب اول مستحلبی اون درهم
سکنجبین ساذج ایله ایچمکدر وغداسی ماء شعیر وشکر ایله قربوز صویندن
ویرمکدر یاخود اوز درهم تمر هندی وترنجبین اوتوز اللی درهم
قاربوز صوینده ازوب اون درهم شکر دخی خلط ومزج ایدوب استعمال
ایدوب وطبیعتی مطبوخ فواکه ایله تلیین ایلمک گرکدر باب ثامن حمای
سونوخوس بیاننده در بو بر حمادر که غلیان دمدن حاصل اولور
علامتی صداعدر وحرارت الملمس وعطشدر وحمای یومیه دن فرقی
قوا ونهایت حمیات عفنه دن اخفدر وامتلاء دم ظاهردر علاجی قوت
تحمل ایدرسه فصد ایلمک کافیدر بر وجهله فصد اولنه بایلمق مرتبه سنه وارنجه
بامر الله تعالی حمادن خلاص اولور وفصددن غیری تبرید ودخی اطفا
ایدر علاج ایلمک لازمدر زیرا سوء فراجدندر ولحومدن بحر واجبدر
بلکه غداسی مزوره لره حصر ایلمک لازمدر ونقوع خامض ایله که اوایل
کتب بده بیان اولندی طبیعتی تلیین ایلمک گرک اگر اسهال صفرا
اقتضا ایدرسه خفیف مسهل ایله اسهال ایلمک لازمدر بلکه بوخصوصده
ماء رمانین واهلیلج ایله مقوی نقوع ویروب وصفرانک اسهالی اولزمان

جایزاولور که دم صفرا ایله معًا اوله **باب ثالث حمیات عفنه**
بیاننده در ایدی معلوم اولا که سبب عفونت یا غدادندر که
سریع الفساد در اصل جوهرنده بالق کبی یا غدانک سریع الاستحاله
اولدوغندندر سوت کبی ویا سوء ترتیبدن اولور مثلا قاون
وقارپوز کبی که مائیتلری غالب ایکن اول قرپوز یبوب صکره غلظتنده
تقدیم ایمیوب زردآلو یمک کبی بو جهتله حار غریزی صرفه غرت جکر
بوکره تصرف حار غریزک طرفنده قالور یاخود غدانک رداءت
جوهرندن اولور که اول ردی الجوهر دیدوکمز بصدرمه وصوجوق کبی در یاخود
سده لردن اولور که ترویحی منع ایدر ومنعنه کثرت اخلاط وغلظتی
ولزوجتی عبث اولور ویاخود امتلا ایکن حرکتدن اولور یاخود
خارجدن اولور استنشاق هوادن اولور هواء وبا کبی وقوقمش
صولر وجیفه لر رایحه سی کبی بو جمله سی عفونت اخلاطی مستلزمدر بویله که
اوله حماء عفنه اقتضا ایدر زیرا حرارت لذاغه نک حالی بودر اما
دمویه لدغ اقل اولور سببی دمده رطوبت اولدوغیچوندر وحمیاتک
نوبتلری ومدتلری مختلف اولدوغنک اسبابی واردر بری اجتماع
ماده در وبری تعفن ماده وبری تحلل ماده در واجتماع ماده ماده نک
مقداری حسبنجه اولور اگر ماده سی کثیره ایسه زمان قلیلده مجتمعه اولور
آنک ایچوندر که حماء بلغمیه هر کون طوتر سوداویه اوج کونده بر طوتر
صفراویه کون آشری دونر واجتماع ماده مختلف اولماسی کیفیتی
رقتی وغلظتی وحرارتی وبرودتی حسبنجه در سوداویه اوج کونده بر
طوتمه سی غلظت ماده سی ایچوندر وبلغمیه نک هر کون طوتمسی رقت
ماده سی ایچوندر صفراویه نک برکون طوتوب وبرکون طوتماسی بینهما
اولدوغیچوندر وتعفن ماده دخی کیفیتلری حسبنجه متعفن اولور اگر بارده

ایسه یا بونلردن مرکبه ایسه که کذلک تیز جک متعفن اولور اگر بارده
یابسه یا بونلردن مرکبه ایسه گج متعفن اولور وتحلیل ماده مختلف اولور
وماده نک اختلافی بینه ماده اختلافی حسبنجه در جمله دن لزوجتده
وعدمنده وغلظتنده ورقتنده ورطوبت ویبوستنده اختلاف
اولدوغندندر اگر لزجه وغلیظه ویابسه ایسه استفراغی عسیردر بو جهتدندر که
سوداویه نک مدتی طویله اولور اگر حماء عفنه دمویه اولور ایسه
علامتی تمدد وانتفاع عروق وشاه طمرلرینک طولمه سیدر ونبض
مملو اولوب لون حمرت اوزره اولمقدر وثقل بدن وراسدر
وطوتمغه باشلادقده بلا ناقص وبلا عرق طوتر تکرجران وقتنده
ماده نضج بولوب طبیعت عرق ایله دفع ایلیه زیرا ماده داخل
عروقده درانک ییبوستیچون عرق اولمز بویله که اولا حماء لازمه
غیر لدآغه دیرلر بو نوع حمانک حرارتی حمام حرارتی کبی در زیرا دمک
رطوبتی آنی مقتضیدر وبحرانی یدنجی کونده در **علاجی** فصد له ابتدا
ایدوب دمی اطفا ایتمکدر وتلطیف غدا ایدوب بلکه ایکی اوج کون
ترک ایلمک گرکدر واسهال لطیف ایله صفراوی اسهال ایلمکدر
مثلا مسهل قسمندن نقوع فواکه ویاخود طبیخ فواکه ورب ماء رمان
ایله اهلیلج کافیدر **باب رابع حماء صفراویه بیاننده در** بو حمانک
شدتی غب دایره ایله در بو اول حمادر که برکون طوتوب وبرکون طوتمز
علامتی عطش وصداع وسهر وکربدر لکن حمتاء لازمه ده اقلدر
علاجی اوج شیله در اولی اطفاء حرارت غریبه در ایکنجی خلط
متعفنی استفراغ در اوچنجی موافق اولان غدالر ایله تدبیر در قهر صباحه
اوچ درهم بزر هندبا ونیلوفر اون درهم ترنجبین وسکر
بریرده جمع ایدوب جلاب ایلیوب ایچوره لر ویاخود دیگری درهم

درهم شکر ایله یکرمی درهم تمرهندی اصلاً زدب اچوره لر بعده
شراب رمانین ایله اون درهم ترنجبین ازوب اچوره لر وغداسن
یا اریه صوبی واجاص وشکر بریرده خوشاب ایدوب ویره لر وقچنکه
التشنجی کون اولا ماء فواکه ویا مطبوخ فواکه ویا نقیع مشمش ایله طبیعتن
تلیین ایده لر ویا خود بو مطبوخ ایله تلیین طبیعت ایده لر **صفتی بودر**
سنامکی بش درهم بنفسج ونیلوفر وبذر هندبا وبذر الخیارین اوچر
درهم ورد احمر بش درهم اجاص وعناب یکرمی بشر دانه سبستان
اوتوز دانه جملهیی اوچ رطل صو ایله قینادوب بر رطل باقی قالدقده
سوزوب اوزرینه بش درهم شیرخشک وترنجبین ازوب تکرار
سوزوب هر صباح بر فنجان اچوب آخر نهاره دک یمک یمیوب
اخشام اولدقده ماء شعیر ایله غدا ویره لر اکر بو ذکر اولنان مطبوخات
ونقوعاتی اچمسه واضطراب چکرسه کل شراب ایله سکنجبین ساذج استعمال
ایتدیره لر اکر زمان صیف اولوب عطشی غالب ایسه حقنه لر ایله
احتقان ایده لر اکر بو حماده ذات الجنب کبی یا اول طرفده وجع وسعال
دخی اولورسه آنک کبی نک علاجی ترنجبین ایله شراب بنفسج اچوب
یا خود کل شرابی ایله سکنجبین اچوره لر ویا اون درهم شراب ورد ایله
ایکی مثقال قرص طباشیر ازوب اچوره لر وغداسن تازه قباق واسفناخ
وماش وملوخیا بورانیلری کبی لری ایدوب بدوره لر **باب خامس**
حماء محرقه بیاننده در ایدی بو وصف ایلدوکمز برحمادر که صفراوی
خالصدن اولور نهایت ماده سی داخل عروقده متعفن اولور طمرکه
فم معده وکبده اولاشر قلبی رنجیده ایدوب تسخین ایدر بو جهتله
دایما حماء لازمه مفارقت اتمز وطو تماسی غایتله شدیده اولور
اکثریا محرقه تازه یکیتلره وصبیانه عارض اولور زیرا صبیانک خطرلری

اقل ور طوبتلری اخفدر شبابده ایسه ناریت مزاج اضعف وبخارلری
اکثردر نهایت پیرلرده محرقه آز اولور اما اولورسه هلاک ایدر **علامتی**
قاروره نک ناریتی وجدا صفرتیدر ونبض سریع ومتواتر اولوب
عطش وکرب وقلق واضطراب وخشونت لسان ولسانک سوادی
وصغرتیدر وصداع وهذیان واختلاط العقل وضربان صدغین در
وصفراء کراسیه ایله طبیعتی اسهال اولمقدر بو اعراض اکرچه غبّده
دخی اولور اما فرقی بودر که غبده اول علامات ظاهر اولور صکره حما
ظهور ایدر زیرا حرارت ماده سی انک دخی داخل عروقده در **علاجی**
دخی غب خالص علاجیدر وهر صباح تمرهندی وترنجبین وشکر واجاص
بریرده برابر ایدوب قینادوب حاصل اولان جلابدن ایچمک کرکدر
وفی الجمله ترطیب وتبریددن قصر ایتمامک لازمدر غداسن شراب
بنفسج وشراب نیلوفر وشراب خشخاش قنغیسی اولورسه اولسون اریه
صوبیله ازوب اغتذا ایده لر وکاه کاه شراب رمانین ایله ترنجبین
ویروب طبیعتن ماء فواکه ویا مطبوخ فواکه ویا خود نقوع مشمش ایله
تلیین ایده لر وهر کون نصف نهارده ماء بارد وصافی دریغ ایتمیه لر
حکیم آلهی سلطان رسل حضرتلرینک الحمی من فیح جهنم فابردوها بالماء
بیوردقلری حدیث بدده ماء بارد دریغ بیورمق اجلی اچوندر زیرا
بو حماده تبرید وتلطیفه تاخیر اولنمق خطر عظیمدر اکر عطش شدید
اولورسه مطبوخ فواکه ایله تکرار ایدوب قرق درهم ورد دکمرا ایله
یکرمی درهم سکنجبین بریرده ازوب قار ایله صووب اچوره لر
اکر لساننده یبس وسواد زیاده ایسه ایو اچکردکی لعابیله وکثیرا
پنزی ایله دلینی سیله لر اکر بو حماده سعال وسهر اولورسه علاجی
شراب بنفسج ویا شراب خشخاش قنغیسی اولورسه اون درهم ترنجبین

ایله مغاز دوب اچوره لر و مطبوخ سنا و مکی ایله تلیین ایده لر و گلاب
و صندلین و دهن ورد و سرکه بربرده خلط و فرج ایدوب باشنه
سوروب و بریزی یاتوروب انکله باش چینبر کبی باغلیه لر بو عملی
برقچ کره ایدوب و قزامز زعورت شتن صاغدروب و اول وقت
قدر خیار و مارول صوین قاتوب بربرده محکم چالقیوب وقت وقت
باشنه سوره لر اگر بورنی قنزنه علامت خیردر اما قان افراطله
اولورسه تسکین ایده لر و روزگار طوقنوز یره چقاروب آلتنه
سوکت یپراقلری دوشیوب دورت یاننه مارول و قباق و تازه
الما یپراقلری وضع ایدوب و ایوا چیچکی و بنفسج و نیلوفر هر قنغیسی
اولورسه محموملک جوانب اربعه سنه وضع ایده لر و گلاب
و صندل و کافور بربرده ازوب بلبزه یه یاتوروب آنکله گکس
رانلق ایده لر بروجهله که رطوبتی خسته نک یوزینه طوقنه اگر حماء
وقت شتاده اولورسه خسته یی معتدل یره ایلتوب بارد و رطب
اشیا ایله دماغنی تطبیب و ترطیب ایده لر بو خصوصده تازه
بنفسج اولمزسه یپراغی و صندلین و ماء ورد بونک امثالی اعلادر
وقتا که عروق صفرادن منقا اوله ماء بطیخ و یاخود ابه کوجی صوییله
قرص طباشیردن بر مثقال ازوب اچوره لر و غداسی ماء شعیر ایله
بذر خشخاش و بنفسج و نیلوفر که بربرده قینایوب امتزاج بولمش
اولا اندن ایده لر اون دورت کون مرور ایتدکده و شراب
تفاح و یا شراب حماض و یا سرکنجبین هر قنغیسی اولورسه گلاب ایله
ازوب جلاب ایدوب اچوره لر و غداسی بو حالده امبرباریس
و اجاص و تمر هندی بربرده قوزه ایدوب ویره لر و یاخود حب
رمان ایله بادام حریره سی بشوروب ویره لر اگر قوت مشاهده ایسه

بلج صوییله بر رقفادین ویرمک کافیدر او لوقت که یکرمی کون مرور
ایده هواسی معتدل حمامه قومق جایزدر اما حمام برکی ایچق اولمیه
قجنکه حمامه کیروب چقه جامکانده که صویمیشدر حرقی و حمامه
کیردوکی علایم زایل اولنجه یاتوب راحت اوله بعده شراب
دیباس و یا شراب سفرجل هر قنغیسی اولورسه اون درهم شربتی
یکرمی درهم گلاب ایله ازوب اچوره لر اگر سکنجبین ساذج گلاب ایله
ازوب ویررلرسه دخی لطیفدر و بوزین و کوزین گلاب ایله مغشوش
صندل ایله اصلادوب طلنوا انار و اکشی الما و یاخود الما قنغیسی موجود
ایسه یدوره لر و قاون و قارپوز چکردکلرندن مستحلب ایدوب
ویروب و بوندن صکره سکره قرپوز صویی و قوری زردالو و یا
قیسی خوشابی ویرلسه جایزدر اگر بو حالده تازه ارک و قوری شفتالو
سکر ایله پشوروب یدورلسه لطیفدر خصوصا سرکنجبین سفرجلی
و یاخود [illegible] شرابی و یا شراب تفاح و یا شراب لیمون ویریلورسه
زیاده مبارکدر **باب سادس حماء مطبقه بیاننده در** بو برحما
درکه دموید رولازمه دایمه در و بو حماده دم داخل عروقده
و آورده در متعفن اولور اما اکثریا دمک تعفنی عروقده و سایر
اخلاطک آورده در سببی تعفنک قنغی خلط اولورسه اولسون
کرتتندن اولور لکن اکثر حدوثی دمک کثرتی و غلیان ایتمه سندندر
اگر عفونتسز اولورسه سببی حرارتک محتنق اولمه سندندر اما حمانک
دمدن تعفن ایلمه سنه جالینوس منکر اولمشدر زیرا دم تعفن ایلسه
سریع الاستحاله اولمغله صفرای لطیفه مستحیل اولور دیمشدر بو تقدیرجه
حماء صفراویه اولمق اقتضا ایدر و حماء مطبقه اوچ قسم اوزره در
بری متزایده و بری متشابهه و بری متناقصه در و سبب عفونت

یا غدا جهتندن اولورکه اصل جوهرنده سریع الفساددر تازه باقلی کبی
وانک امثالی کبی ویاخود سرعت استحاله سندن اولور سُت کبی
زیرا سُتک جوهری ایودر اما سریع الاستحاله در عفونته تیز مستحیل
اولور یاخود سوء تدبیردن اولورکه اوّل کیشی حکره طبیعی ییمک
کبی یا غدا انک مایئتندن اولورکه خلط مائیه البته سریع العفونتدر مثلا
قربوز وتازه زردآلو انلرک امثالی کبی ویاخود بونک غلظتی جهتندن
اولور خیار وقثا کبی وبردخی سدّه اولدوغندن اولور بو سدّه
ترویحی منع ایدر اخلاطک کثرتندن ویا غلظتندن ویا لزوجتندن
اولور نری فاماسبب خارجی هوادن مانعی استنشاق ایتمک وقوقمش
صوندی صولر ایچمک وجیفه لر رایحه سندن مضطر اولمق واول
روایح ایله آلوده اولمقدر بویله که اولا عفونت اخلاطی مستلزمدر
حمای عفنی اولور حرارت لدّاغه اولدوغی ایچون اما دم سویده لدغ اقل
اولور دمک رطوبتی اولدوغیچون حمای عفنه اوّل مطبقه اولور یعنی
حمابیننده اعتدال مزاج حاصل اولور وابتدا ایلدکده تکسّر وکسل ایله
ابتدا ایدر سببی ابخره بدنی ثقیل ایلدوکیدر واختلاف نبض
غبده اقل اولور سببی ماده سی قلیل اولدوغیچوندر مطبقه
دخی بویله در کلدک ایمدی مطبقه نک تنزاید اولانی بیاننه
شروع ایتمکه معلوم اولاکه بو حمای تنزاید دمک تعفنندن اولور
علامتی قاروره وغلظت بول واغز طتلو اولوب عطش غالب ونبض
عظیم اولمقدر ونبضک سرعتی امتلا سیدر وحرارتی محرقه لردن
اقل اولمقدر بو حماده سبات وعسر کلام اولورسه جدّار دیدر
اکر دنزره مک قدر اولمزسه نوعا خفیفدر بو حمانک اوّل حدّی شدّه
علاجی یعنی اوّل کونده وایکنجی واوچنجی کونه دک اکحل طمرندن وباسلیق

طمرن

طمرندن قان الوب چوق قان چقرمق کرکدر اما قوت وسن ووقت
رعایت اولنمق اولمز مثلا قوت وسن ووقت مساعد دکل ایسه
آز فصد ایده لر ویورتن قفادوب وحجامت ایتمکه تقیید
ایده لر وبرکون تمرهندی وشکر ابیض جلاب ایدوب ایچوره لر
وشراب رمّانی وترنجبین وسکر ورب حصرم وریباس ولیمون
وسفرجل هر قنغیسی اولورسه اولسون بونلردن الوب اون درهم
کلابله ازوب ایچوره لر اما هرنه نوع اشربه ویریلورسه قار وبوز
اوزرنده صوودوب ویره لر وغداسی ماء شعیر ایدوب رب
اجاص ونقیع مشمش ویا نقیع فواکه ایله ترنجبین وشیرخشک وماء
فواکه ایله طبیعتی تلیین ایده لر اکر استفراغ دم ایتمه ده قوت ضعیف
اولمش ایسه مقشّر ارپه ایله بلج لشوروب ویره لر وبدنی بو مطبوخله
استفراغ ایده لر صفتی بودر سنا مکی بش درهم بنفسج ونیلوفر
وبذر هندبا وورد احمر هر بریندن اوچر درهم تمرهندی اون درهم
اجاص وعناب یکرمیشر دانه سبستان یکرمی دانه جمله سنی اوچ رطل
صو ایله قیناودوب ثلثانی کیدوب ثلثی قالدقده اون بش درهم
شیرخشک وترنجبین قاتوب ازه لر بو کره صباح آچ قارنله مزاجده
تحمل کوره ایچوروب واویله زمانه دک ییمک ویرمیه لر تمام
استفراغ صالح اولدقده آخر نهارده یکرمی درهم مقداری ماء شعیر
اکتفا ایدر اکر حرارت قویه وعطش شدید ایسه لعاب بذر قطونا
ولعاب حب سفرجل هر بریندن اون بشر درهم طباشیر نصف درهم
بریرده خلط ومزج ایدوب استعمال ایتدوره لر و دلنی و دیشلرینی
کونده اوچ دفعه کلاب وسرکه ایله ییقیه لر و دلنی ایوا چکردکی لعابیله
سیله لر اکر سعالی وار ایسه شراب عناب وشراب بنفسج ویره لر

فاتحت وصفراویه دن غب دایر شول حمادر که بر کون طوتوب و
بر کون طوتمز بو حمانک علامتی عطش وصداع وسهر وکربدر
نهایت که بو اوصاف بونده ذکر اولندی لازمه دن اقلدر زیرا لازمه
حرارت ماده داخل عروقده اولور ومحرقه ده دل قرارمق و
صرمق وتشقق اولوب ایرلمق وجفاف لسان واغز اجی اولمق چوق
سببی شدت حرارتدر وطرلنمق وهذیان سویلمک شاننداندر وقت
اولورکه بو ذکر ایلدوکمز اعراض غبده دخی اولور اگر ماده سی خالصه
وحاده ایسه نهایت غبک نوبتی قشعریره ایله بدا ایمکدر وگاه
اول کونلرده ناقص اولمقدر ماده صفراویه نک شدتی اوجندن
ماده سی نضج بولدقجه حدتی ارتمق کبی اکثر ندرکه نافض ربع اخرده
زیاده اولور بو حماده که غبدر برودت قوت ایله اولماز زیرا برودت
بونده همان ماده نک لدغی وحرارت غریزیه نک هروبیدر یعنی قلبی
حمایه ایچون ماده نک قاچمسیدر بونک دخی علاجی کذلک
سطبقه ده بیان ایلدوکمز علاجلردر متشابهه ومتناوبه ده دخی
ذکر اولنان قواعد در رعایت اولنوب مزاجه کوره دوا اولنمق کرکدر
باب سابع حمای بلغمیه بیاننده در بو حمانک ماده سی بارده در و
بونده عرق چوقدر وزوال غب عرق ایله اولور وغب لازم اثری
بر طوتر وطوتماسی محکم اولور اما محرقه بر حال اوزره اولور قچن حمای
غب مرکب اولسه یعنی ایکی غبدن ترکیب اولنمش اولسه هر کون طوتر
زیرا هر کون طوتمغله طبیعت بونی صفراویه صانمز با وجود صفراویه در
بونک هر کون طوتمسی غبک مرکب اولدوغیدرکه بر کون بری طوتر
وبر کون بری طوتر بویله اولسه اعتماد علامتده در نوبته دکلدر اکثریا
بو حمانک صاحبنک طبعی طوتغون اولور زیرا اصفر ناحیه جلددن

اعلایه

اعلایه متحرک اولور بو تقدیرجه اسفله تحریک ایلمز و بونده بول ناری
رنک اولور اگر صفرا دماغه صعود ایلیه حکه اولورسه بول مائی وابیض
اللون اولور زیرا صفرا رقیق اولوب بلغم ایله قریشمز سه غب خالص
دیرلر بونک ایچوندر که بو حماده سرسامدن خوف اولنور اما محمومک
طالعنده رعاف اولورسه یعنی بورنی قنرسه خلاص اولور غب
خالصک علامتی ماده سی الطف اولمغله عرق اکثر اولور و نوبتی دورت
ساعتدن اون ایکی ساعته دک در بوندن تجاوز اتمز بو نقل اولنان
نوبتک زیاده سی مقدار ایله معلوم اولور یعنی اون ایکی ساعتدن
زیاده نوبتی اولمق غب خالص اولمغه دلالت ایدر و بو حمانک نهایتی
یدی کون طوتمقدر البته یدی کونه دک قورمکر خطا اولمش اولا که زیاده
طوته خطا یا طبیبدن اولور که تشخیص ایده مز یا مریضدن اولور که مبردات
ومغلظات استعمال ایدر نوبتی زیاده اولور و حمای لازمه حمای دایره
نوبتسنه متشابه در یعنی یدی کونده منقضی اولور اما غب خالص بلغم
غلیظ ایله مخلوط اولدوغیچون نصف سنه مقداری اوزار و بونده
بول رقیق اولور اما غب غیر خالصده بول غلیظ اولور سببی بلغم
غلیظ ایله مختلط اولدوغیچوندر اگر حمای غبده صداع عارض اولور
خصوصا یوم اولده و دور دخی کون غایتله یرک طوتر زیرا یوم انذاردر
مثلا شول عارض حارکه انک بحرانی یدی کونده اوله یوم انذاری
دوردنجی کون اولور اگر صداع اوچنجی کونده اولورسه التنجی کونی
یوم انذاردر اگر طقوزنجی کونده صداع اولورسه یوم انذاردن برنجی
کونده اولور ایمدی حمای بلغمیه دایره که نایبه در و نوبتی هر کوندر بو حمایه
مواظبه دخی دیرلر بو بر حمادرکه خارج عروقده بلغمک تعفنندن اولور
حاصلی حمای طویله عسیرة البرء در اگر شتاده یا خریفده حادث

اولورسه اوقاتی سایر حمیات کبی دریعنی مدتنی اقلدر وطولمه سی
اون سکز ساعتدن پاشر بعده منحط اولور فی الجمله فرق کوزدن اتمش
کونه وارنجه قوریونک اسلمی نوبتی قلیل اولوب عرقی کثیر اولاندر زیرا
کثرت عرق قلت ماده یه دالدر و بونک تعفن ایدن بلغمی زجاجیدر آز
اولور که بلغم مالح اولا و بلغم حلو دخی اولور بلغم مالح اولمق نادردر علامت
ابتدا ایلدوکنده اوشتمکدر بر وجهله که برودتی صادقه اولانی فی الحال
سخونته مبادرت ایتمیه و حرارتی اولدقده بو حمانک مادیه دردعطشی
اولمز نهایت اشتها ساقط اولور و بکزنی صفرت اوزره اولوب قی
وغثیان اوزره اولور و نفسی منقلب و توکروکی چوق اولور اکر حمای
عفونت بلغم زجاجیدن ایسه بردونافض چوق اولور اکر حمای عفونت
بلغم خامصدن ایسه بردونافض دفعةً اولمز بلکه آز آز اولور کیدرک
قارکبی اولور بویله اولانی تسخین ایلمک عسیردر اولور الا کد ایله اولور
و تسخین مراد اولدقده دخی دفعةً ایتمک کرکدر بلکه آز آز قزدرمق لازمدر
بویله که اولا محمومده غشی چوق اولور سببی فم معده ضعیف اولوب
شهوت ساقط اولدوغیدر اما بلغم حلو تعفنندن اولدی ایسه
دوتدوغی زمان دترمسی آز اولور نهایت نوبتی چوق اولور زیرا بونوعده
حرارت و حدت اولمز انجق حدت صفرا ایله اولور بر علامت دخی
ابتدا نوبتنده حرارت شدیده اولوب تدریجله آز اولور و حمیات
بلغمیه کثرت الغذاده اولور سببی کثرت رطوبتدر علاجی سایر حمیات
علاجی کبیدر دیدوکمز حرارت لطیفه و ماده یی استفراغدر و همتی
اکا ایتمک کرکدر که اول بلغم استفراغ اولنه مثلا بلغمی جلابات ملطفه ایله
تلطیف ایده لر بروجهله که اول جلاب ماء شعیر ایله مرکب اولا و هر کون
سرکنجبین سادج ویروب کاه و بیکاه اون درهم جلنجبین سکری ایله

اون

اون درهم سکنجبین سادجی برابرده خلط ایدوب وازوب ویره لر
و غداسی شول ارپه صویندن ایده لر که انده بذر رازیانج معاً
قینامش اولا اکر حرارتی قویه ایسه اوچ درهم بذر هندبا اون درهم
سکر ایله قینادوب استعمال ایندوره لر اکرهم حرارت و هم عطش
اولورسه نوبت حمادن بر ساعت اول ماء شعیر سادج ایچوره لر اکر
حمادن التی ساعت ویا دورت ساعت اول ماء شعیر ویریلورسه
دخی نافعدر بر ساعت اول ویرمک ضرورت اولیجقدر و وقت
نوبتدن اول که غدا معده یه منحد اولا حرارتی نقص ایدر بر بارد
شاف ایله طبیعتی ملایم ایده لر وقتا که حرارت ناقصه اولا هر کون اوچر
درهم بذر هندبا و اصل السوس بریرده قینادوب اون درهم سکر
و جلنجبین بریرده قینادوب جلاب ایدوب ایچوره لر تا که قاروره
ده نضج ظاهر اولا و قوام درسوبه موافق بولنه محمومک بدننی بو مطبوخله
تنقیه و استفراغ ایده لر صفتی بودر سنا مکی بیش درهم اصل السوس
اوچ درهم بادرنجبویه و لسان ثور هر بریندن دورد درهم تربد مجکوک
ایکی درهم جلنجبین عسلی اون درهم بذر رازیانج و افسنتین و بذر هندبا
و حاشا و قشر اصل کبر هر بریندن اوچر درهم سنبل رومی برچتی درهم
هلیلج اصفر و کابلی هر بریندن بیشر درهم قزل اوزوم اون درهم حب
القرطم بش درهم جمله یی جمع ایدوب دق و سحق ایتدکدنصکره دورت
رطل ماء صافی ایله قیناده لر بر رطل قالدقده سوزوب ایچنه بیش
درهم فلوس خیار شنبه و اون درهم سکر خلط ایدوب بینه سوزوب
بو جلابدن بر فنجان مقداری بر مثقال ایارج فیقرا ایله استعمال ایتدوره لر
و آخر نهاره وارنجه صبر ایده لر تمام استفراغدن صکره یا کلکلک و یا دراج
بالیج ایله بشمش ماء شعیر ویره لر و اوچ دورت کون مرور ایلدکده بو صدلن

وقت سحرده استعمال ایندوره لر صفتی بودر ترید ابیض ولب حب
قرطم هر بردن بر ر درهم ملح هندی ایکی دانق غاریقون ابیض نصف
درهم بذر کرفس وانیسون هر بردن بر ر درهم دق وسحق ایدوب ماء
رازیانج ایله یوغوروب حبلر ایده لر وقت سحرده ماء حار ایله قدر کفایه
استعمال ایندوره لر وشول وقت که نوبت حما درمتی ویروب استفراغ
ایندوره لر بو حمالرده طبیب مسامحه اتیمک کرکدر زیرا بطیئة البرء وعسیرة
الانقلاع وکثیر العود دربار اسبوعده برکره وایکی کره طبیعت منعقد
اولور بحسب القوة انی تلیین لازمدر وتلیین مراد اولندقده معجون سنا
ومعجون خیارشنبه وحب ایارج وحب ایارج لوغازیا ویره لر اکر بو ایامده
مدر بول اولان اشیادن ویریلورسه زیاده مناسبدر خصوصا اول مدرات
قرص وقرص غافثله اولا اکر بو دوالر ایله خلاص میسر اولمیوب حما مطول
اولورسه علاجی قسم معده یی کلشکر ایله مخلوط مصطکی ایله تربیت ویرمکدر
فی الجمله تقویت فم معده ایچون صرف همت لازمدر زیرا ضعف
معده اکثریا بلغمدن اولور بو بلیه اولسه معده یه ضماد اولنمق لازمدر اول
ضمادلردن برینک صفتی بودر قصب الذریره وسک ورامک وورد
احمر هر بردن اونر درهم وزعفران نصف درهم جمله یی دق وسحق
ایندکده رضکره یا ماء مرزنجوش ویا مرسمه بیپراغی صوییله یوغوروب
ضماد اولنه وغداسن اریه ایله پشمش بلچه ن ایده لر که انده دارچینی
وبذر رازیانه قونلمش اولا علی الخصوص سرکنجبین بذوری ایله قرص غافث
وقرص افسنتین ویرلسه زیاده نافعدر اکر زمان شتا اولوب وعلیل
شیخ ایسه ویا مرطوب المزاج اولوب رطوباتی چوق ایسه اولوقت
قاروره ابیض ورقیق مائی اولور علاجی هفته ده ایکی کره نصف درهم
تریاق کبیری حاشا وکمون ایله وانیسون که بریرده قینامش اولا اول صوایله

ازوب اچوره لر اکر زمان صیف ایسه وعلیل شاب ایسه وعطش
غالب ایسه علاجی اون درهم سرکنجبین ساذج ایله اون درهم جلنجبین
ازوب اچورمکدر وغداسن انک نخود ایله ماش فروره سی ایدوب
لحوم دجاج ودراج ایله اکتفا ایده لر وفواکه رطبه والبان وبالق بومقوله
لردن حذر ایده لر اکر قزل اوزوم وقوش اوزومی قوروسی وفندق
وفستق ویریلورسه جایزدر اکر حمام اقتضا ایدرسه بابونج وطوراق
اوتی واکلیل الملک ومرزنجوش جمله سی برابر قینادیلوب بدن
انکله غسل وتطول ایده لر باب ثامن حمای غب خالص بیاننده در
بو بر حمادر که برکون طوتر وبرکون طوتمز بونک مدتی نته کیم بیانی سبق
ایلدی یدی ساعت اولور اکر زیاده اولورسه اون ایکی ساعته دکین
کیدر اقصری دورت ساعتدر علامتی نبض عظیم وقوی ومختلف اولوب
قاروره نک رنکی قزل وناری اولور ورقیق اولور بو حمانک حرارتی
سایر حمیاتدن زیاده در واوشنمه سی دخی کذلک سایرلردن زیاده در
ابو دنتره در وتیز ساکن اولور علاجی صوولمش سرکنجبین ویروب
ویاخود شراب ترنج ویا قورق شربتی ویاخود دارکس شرابی ویرمکدر نوبت
کونی سرکنجبین ساذج ویره لر اولا که قی ایده وقی ایله برمقدار صفرا
خارج اولا اکر معده سنده برمقدار ضعف اولوب وقوصمق دیلرسه
سرکنجبین ویرمیه لر وحمانک نوبتی برمقدار ناقص اولورسه ماء شعیر
ویره لر اکر اول کون که طوتمیه شراب رمان ویره لر یاخود کل شرابی ایله
شیرخشک ازوب ویره لر ویا دارک شربتی ویره لر اکر تمرهندی صوینی
ایله خیارشنبه یی مغایر یرده ازوب ویررلرسه جایزدر یدی درهمدن
اون ایکی درهمه وارنجه ویروب اسهال ایلمک لطیف علاجلردر اکر خیار
چکردککی سنتی ایله شیرخشک وترنجبین ویریلورسه دخی جایزدر اما

نوبت کونی مسهل ویرمیه لر که خطای عظیمدر خسته هلاک اولور اما که
حما طوتمدوغی کون مسهل جایزدر بعض کسنه لر خیارشنبه یی سوفرلر و
تحمل دخی ایده مزلر انک کبی لره اماسکنه اریکی قیناد وب وصوزوب
بر مقدار لعاب بذر قطونا و کلاب الحاق ایدوب اچوره لر اما بذر قطونایی
دوکمکدن حذر ایده لر زیرا زهردر اولور آدمی هلاک ایدر غدا قسمندن
فروره لر ویره لر که قورق صوییله و یا تمرهندی صوییله تربیه اولمش اولا
و کاه کاه تمرهندی ایله بیشوروب اریه صویین جلاب ایدوب اچوره لر
اگر سعال یعنی اوکسورک اولورسه اکشیلردن حذر ایدوب اولوقت ستان
وارپه یی بریرده طبخ ایدوب سوزوب صوینه بادام سنی و یا بادام یاغی
ضم ایدوب یدوره لر اگر بو حما ایله باش اغریسی دگرب اولورسه طبیعتی
حقنهٔ لینه ایله تلیین ایده لر اگر نوعا ضعفی اولورسه بنفشه لیش درهم
دستمونیا بر درهم و شکر بر درهم بریرده جمله یی دق و سحق ایدوب قوامه
کلمش عسل ایله شافلر ایدوب طبیعتی اول شافلر ایله تلیین ایده لر باب

تاسع شطر الغب نام حما بیانده در بونک دخی حمیات اجناسی بیانده
بیانی سبق ایلدی اما تفصیلی بودر که بو حمانک ماده سی صفرا ایله بلغمدن
مرکبدر غب خالص ایله شطر الغبک فرقی بودر که شطر الغبک طعناسی
ایکی نوعدر برکون که نوبت بلغمدر اولکون دتره ور ویرودت ویرر
و برکو که نوبت صفرانک اولا حرارت ایله بدأ ایدر و زیاده شدت ایله
طوتر دفعا نوبت که بلغمه کله کرچه اد شودر اما لینت ایله طوتر یعنی طوتمسی
یومشق اولور اما غب غیر خالصک ماده سی هم صفرا و هم بلغمدر اولکلردن
فرقی فعلی ایرد اولمیوب برقرار طوتمقدر سببی بلغمک غلیظلکی
اولوب چوق اولدوغیدر و کاه اولور که بلغم آز اولوب رقیق اولدوغی
تربیتنی بوزار بردخی کاه صفرا احتراق اوزره اولوب و کاه احتراق

اوزره اولمدوغیدر اما طریق ثواب اولدر که بو حمالرک تدبیرنده علاجی
طبیبعنی اسهال ایدوب مقی ایله قوصدرمق گرکدر و ادرار بول ایدر اشیا
ویرملک گرکدر اگر حرارت غلبه ایدرسه اطفا ایده لر نته کیم حمیات
بلغمیه ده بیان ایلدک اگر برودت زیاده ایسه کذلک بلغمی بیان
ایلدوکمز مطبوخلر و حبلر ایله و سکنجبین عنصلی و جلنجبین ایله تلطیف
و تنقیه ایدوب هرکاه قاروره ده رسوب کوره لر بدنی تنقیه ایده لر
و بو شربتی ترکیب ایدوب ویره لر صفتی بودر تربد ایکی دانق غاریقون
یچوق دانق سکریخ درهم سقمونیا بر قیراط جمله یی دق ایدوب کلبشکر
و یا شراب ورد ایله خلط ایدوب ویره لر اگر دخی قوتلو اولسون دیرلرسه
مذکوراتی معجون خیارشنبه ایله خلط ایدوب ویره لر و مسهلدن
صکره قرص ورد ویره لر حاصلی کوردک که صفرا و بلغم برابر اولا و یاخود
اکسک اولا اجتماعندن حماء غب غیر خالص اولا بو ترکیبی ویروب
اسهال ایده سن صفتی بودر ورد احمر اون درهم مصطکی بر درهم
بذر هندبا بش درهم سنبل اوج درهم جمله یی بریرده دق و سحق ایله جمع
ایلدکدن صکره بو مجموعدن بر مثقال بش درهم کلبشکر ایله ویره لر باب
عاشر حماء سوداویه بیانده در بو حمایه حماء ربع دیرلر بو اول حمادر که
ماده سی سوداویه در خارج عروقده در علامتی لونک ابتداسنده
دتره مک ضعیف اولور بعده قوی اولور ماده که نضج و جع دخی اولور کویا
وجعی کمکلری قرلمش کبی اولور سببی ماده ثقیله منعفنه حرکت ایدر
و بعض اغشیه و عظام اوزرنه سنده سد اولور بو تغدیرجه وجع ایجاب
ایدر واویله دتره در که کویا دیشلری قیریلور و حرارتله صفرایه میل ایدر و بلغمیت
جانبنه مایل اولمز یعنی بونلرک صوکنده عرق و تم کلمز بو لره حمیات مختلفه نک
اوزالمسندن اخلاط رمادیت پیدا ایدر یعنی کل کبی اولور و نبض اختلاف

تیز نضج بولور وغیچون اما کوزده اولوب شتایه اولاشه نک البته ضلابت
طحال ووجع وتغیر حال کبد مقرردر زیرا فراج کبد فراج سوداتک ضدیدر
وحماء ربع کثرت عرقی وقوتت نافضی ایچون چوق امراضی کیدررر
صرع وتقریس ودوالی واوجاع مفاصل کبی خصوصا حکه وجرب زایل
ایتمک شانیدر زیرا رطوباتی استفراغ ایدر ونافض مواددی تحریک
ایلیوب یرندن قوپاررر وعرق ایله چیقارر **العلاج** حماء ربعک
علاجی اکر کثرت دمدن ایسه یعنی دمدن سودایه دونمش ایسه یوخسه سوداء
دمویه ور فصد ضرر ایلمز اما بویله دکل ایسه ضرر ایدر یعنی سودا غالب
اولور سوداتک ایسه ضدی دمدر دم دخی کیدیجک قوت بولور پس
امدی استفراغ خفیف ایله سودایه مشغول اولوب تمام سودا نضج
بولدقده بالکلیه سودایی اخراج ایده لر اشربه دن ماء الشعیر ساذج
ویاخود ماء الشعیر شکری وشراب نیلوفر وجلاب بارد ویا حار وبعض
اوقاتده سکنجبین وشراب حماض وماء نیلوفر ایله شراب تفاح ولسان
ثور شرابیله ماء نیلوفر وبذر ریحان ویره لر یاخود بذر قثا وبذر خیار
وبذر کشوث اوچر درهم عرق سوس امبرباریس هر بریندن ایکی درهم
لسان ثور بش درهم جمله سنی قینادوب سوزوب اوزرینه یراولقدر سکنجبین
ضم ایدوب ویره لر تاکیم سودایه نضج وتقویت قلب حاصل اوله بعد النضج
تریاق فاروقدن مقدار یسیره ویره غایتله ایودر اکر سوال اولنورسه
که سودا خلط بارددر علاج خود ضدیله کرک ایدی حال بوکه شراب نیلوفر
وشراب امبرباریس ویرفاج قضیه دخی نقل اولندی انلر خود بارد لردر
بینجه علاج اولور جوابی اولدرکه سودا صحیح بارددر اما متعفن اولدقده
البته حرارت مقرردر حماء ایسه اول حرارتدندر پس ایمدی حمی حماء
سوداویه درامدی تبرید وترطیب لازم ایمیش اکر صفرا محترق اولوب

ماده ایچون صلب اولور ودوری یعنی طوتدوغی وقت تحللی وتعفنی عسیر
اولدوغیچون یکرمی دورت ساعت اولور بونک علامه سی عرق کثیر ایله در
اکر سودا بلغم محترقدن اولدی ایسه دوری اطول وبول غلیظ وعرقی بطی
ونبض اعظم اولور اکر سودا صفرادن اولمش ایسه نبض سرعتی اشد اولور
ومتواتر اولوب ناقص قشعریره کبی اولور ماده نک بروردتی اولدوغیچون
بعض اطبا دیمشدر که ربع سوداویه طبعیه که دردی دمدر بیوستی ایچون
متعفن اولمز اما تحقیق بودر که هر خلط البته رطوبتدن خالی دکلدر بو
تقدیر جه تعفنه قابلدر ایدی اخلاطک محترق اولوب سودایه منقلب
اولمسی علاماتنک تقدمندن معلوم اولور مثلا بو حما یکنلرده اولسه
دمدر قوجه لرده اولسه بلغمدر وحار بلدهده اولسه صفرادر بارد بلدانده اولسه
بلغمدر وفصل حار وبارد وفراج صفراوی وبلغمی اولمق دخی بویله در
جمله دن قلیل الاکل اولانک سوداسی وکثیر الاکل اولانک بلغمدر ماکول
ومشروب وسایر امور دخی بویله در حما طوتمقده مختلف اولدوغنک سببی
ماده رطبه اسرعه در تعفن جهتندن کذلک رطوبتی ایله کثیره اولسه
اسرعه اولور تعفن جهتندن قحن ماده رطوبتی وکثرتی ایله حاره اولسه عفونت
دایمه اولور بو اجلدندر حماء دمویه مطبقه اولور اکر عفونت خارج عروقده
فرض اولنسه حال بوکه اولمز واکر ماده نک ضدی اولسه عفونت کج
اولور اولوقت بر کون طوتر ایکی کون طوتمز وکاه مقدار سودا قلیل
اولور ایکی کونده جمع اولوب متعفن اولمز اولوقت بش کونده بر طوتر ویا
خود التی کونده بر طوتر قچنکه ماده بارده اولسه لکن کثیره ورطبه اولسه
بطو برد ایجاب ایدرنته کیم بلغمیه ده اویله دایم اولمز لکن بر کون طوتر اکر
ماده حاره وکثیره اولسه لکن یابسه اولسه بطور متوسط اولور بوکره
بر کون طوتر وبر کون طوتمز زیاده اولان حمت اکثریا قصیر اولور ماده حرارت الیم

سودا اولمش ایسه آنک کبی ده شراب اجاص ونقوعات مسهله
لازم اولور اما مسهل ویرمک حمانک نوبتی کوننک ایکنجی کوننده کرکدر
که اول کون یوم راحتدر اما حمام دخی ترطیب ایچون وتفتیح مسامات
ایچون جایزدر لکن حمانک کیجه وکه کوننک ایرته سی لازمدر ومسهلده
سودایی مزیل اولان اشیا رعایت اولنمق لازمدر اکر صفراویه ایسه
یعنی صفرادن سودایه دونمش ایسه اولوقت نقوع شاهترج واهلیلج
اصفر ومحموده ایله کرکدر اکر بلغمدن سودا اولمش ایسه مسهلی اهلیلج
کابلی وتربد وبسفایج وغاریقون وشحم حنظل ایله طبخ ایدوب ویرمک
کرکدر فی الجمله بو ترکیب جمیع سودایه نافعدر ونفعی مشترکدر **صفتی بودر**
عناب وسبستان وتمرهندی واجاص هر بریندن اون درهم سنا
وبسفایج وشکاعی وبادآورد وبذر ترنجان وبذر شاهترج واهلیلج
اسود وکابلی وزهر بنفسج ولسان ثور هر بریندن بشر درهم بذر قثا
وبذر هندبا وابریشم وافتیمون هر بریندن اوچر درهم جمله‌سنی اوچ
رطل صو ایله قیناددوب بر رطل مقداری قالدقده سوزوب اون
بش درهم خیارشنبه ایله تقویت ویروب بنه سوزوب دهن
لوز بر درهم راوند وحجر ارمنی ولاجورد ومقل ازرق وکثیرا
وسقمونیا هر بریندن ربع درهم الوب خیارشنبه ایله مخلوط اولان جلاب
مسهله ضم ایدوب قدر کفایه استعمال ایده‌لر جمیع سودای حمیاته
هر قنغی خلطدن حاصل اولمش ایسه اولسون زیاده نافعدر بو ذکر
ایلدوکمز اشیادن صکره مطبوخ افتیمون وحب افتیمون وایارج لوغاذیا
یا ماء جبن لطیفدر حاصلی مرة بعد مرة الزم اولان استفراغدر اما
کیم بدن منقا اولا زیرا سودا خلط بارددر وغلیظدر استفراغات کثیره‌یه
محتاجدر کذلک مسهل سودا اولان سفوفدن ماء جبن ایله ازوب ایچورک

زیاده نافعدر مربو علره بونلر ایو علاجدر اما ابتدای نوبت حماده
سکنجبین وصمغ الطرثیث وعرق السوس ایله قوصدرمق واجبدر
لکن ادراری خیار وقاون چکردکلری وبذر هندبا ایله استحلاب ایدوب
ویرمک کرکدر اما ادراری افراطله ایتمک لازمدر وقاعدهٔ متقنه
اوزره که حمی مه کیره وحمام دخی نوبت حمانک ایکنجی کونی اولوب
صویی طتلو اولمق کرکدر تا کیم آبزن ایچره اوتوره وصویی زیاده‌جه
دوکنه **الاغذیه** اول کونکه یوم نوبتدر یوم صومدر اما ایکنجی کونی آخر
نهارده جوعی مشتد اولور اولوقت اولا سکر ایله یا شراب نیلوفر
ایله ممزوج ومخلوط ماء شعیر ویره‌لر اکر قناعت کلمزسه ملوخیا واسفناج
وهندبا وسموز اوت هر قنغیسی موجود ایسه دهن لوز ایله بورانی
ایدوب ویره‌لر اولکونکه یوم راحتدر یعنی حما طوتمیه کرکدر
بلج وسموز تاوق وسموز قوزی ایتی هر قنغیسی اولورسه اسفیدباج
ایدوب ویره‌لر یا خود حب رمان وقوزی اوزوم ویره‌لر اکر تدبیر
صالح اولمش ایسه بنه تغیرات قمر ایله متغیر اولمز بلکه تغیرات شمسله
متغیر اولور اکر طحالده ورم یا خود تحجر وار ایسه سودایی جذب ایتدوکی
ایچون مدتی اطول واعراضی اشد اولور زیرا بو نافیوما زیاده اولمغده در
وکاه اولور که حمای ربع استسقایه راجع اولور یعنی طبیعتده سوء تدبیر
یا مرضدن ویا پرهیزدن تقصیر ویا خود ماده‌دن تمام غلظت ویا طحالده
علت اولمغله حمای ربع مدتی ممتد اولور واستسقایه راجع اولور و
جالینوس دیر که حمای ربعده بوندن مجرب علاج بولمدم که اکشی خمیره
نعنا ویرده صار ایسه قیشدروب حمامه کیروب کوده سنه کل سورر
کبی سوره‌لر قادر اولدوغی مرتبه طوروب اندن صکره صو دوکنیوب
سلنوب چیقه‌لر باذن الله تعالی حمادن خلاص اولور **باب حادی عشر**

حماء خمس بیانندە در بو اول حمادرکە برکون طوتوب اوچ کون
طوتمیوب بشنجی کون دوتنە کذلک حماء خمس اولدرکە برکون طوتوب
دورت کون طوتمیە البنجی کون طوتە یاخود بش کون طوتمیوب التنجی
کون طوتە بو حمیاتی کە حماء ثمن وحماء تسع وحماء عشر در جالینوس
انکار ایلمشدر اما متاخرین بز کوردک دیو شهادت ایلدیلر بو
فقیر دخی خضر پاشا قرنداشی ممی بک دیرلر بر بک وار ایدی ولایت
قرماندن بکشهری سنجاغی بکی ایدی اول بک داود آغا نامندە بر مسلمی
سکز ییل اسنمە طوتدی کاە ربع وکاە خمس الی عشرە بو حالە مبتلا ایدی
کندی کوزم ایلە کوردم بدی ییل سکز آیدن صکرە بو فقیر بای ندم الینە
آنی کامل علاج ایلدمکە حریف خلاص اولدی جناب حضرتک حکمتنە
نهایت یوقدر بو ذکر ایلدکمز حمیات اکثریا سوداء بلغمیە علاجنە
علاجی قریبدر علاماتی خود معلومدر وفی الجملە علاجی تلطیف اخلاط
واستفراغ مادەدر وحمامی ترک ایدوب بلغمی سودا ایلە معاً قلع
ایتمکە تنقیە لازمدر وهر صباح بذر رازیانج واصل السوس محکوک هر بریندن
اوچر درهم وجلنجبین عسلی اون درهم قینادوب مغلاب ایدوب
ایچورەلر حاصلی ربع دایرە بلغمیە علاج ایدەلر اکرچە حمیات
باقیەیە خود حد وغایت یوقدر اما علاجلری بو نقل ایلدوکمز حمالر
تحتندەدر نوبت وعلاماتندن استدلال اولنور جملەدن حمیات
مرکبەدر وحماء انفیالوس دربونک علاجی اول حمانک علاجیدر
کە اعماق بدندە بلغم زجاجی متعفن اولدقدە نە بیان اولندی ایسە
اولدر بر حما دخی لیبقور یا ایلە مشهوردر بو حما باطن بدندە حرارت
شدیدە وظاهردە برودت اولمقدر علاجی محرقە ودمویە علاجیدر
کە سودا ایلە مخلوط اولمش اولا بر نوع دخی حماء غشیە خلطیە در مادەسی

اکثر

اکثریا بلغمیە تحمیبە در علاجی حماء بلغمیە علاجیدر همان بو حمادە
فم معدەیە تقویت ویروب قلبی تفریح ایلمک کرکدر بر نوع دخی
حماء لیلیە ونهاریە در بونلرک دخی علاجی سرکنجبین سادج
وجلنجبین سکری وماء شعیر ایچورمک کرکدر حاصلی حماء یومیە
مقولەسندندر نهایت طبیب بصیرت اوزرە اولمق کرکدر وجملەدن
بری حماء وبائیە در بونک دخی بیانی سبق ایلمشدر وبادن تحرز
ایلیوب حرارتی تبرید وترطیب ایلمکلە علاج اولنور بعینە حماء
محرقە ودمویە علاجیدر کذلک حماء جدری وحصبە دخی بو بلیەدر انلرە
دخی دمی اطفا وتلطیف وفصد وتبرید ایلمک کرکدر بونلردن صکرە
بزم بحثمز حماء دق بیاننە مصروفدر **باب ثانی عشر حماء دق**
بیانندەدر عوام بو کە ایجە اغری دیرلر بو بر حمادرکە حماء یومیەدن
تخلیط طعام وخطای طبیب سببی ایلە اولور بو حما البتە ابتدادن
دفعةً اولمق نادردر حماء دق اولان کشینک علاماتی نبض صلب
اولوب ضعیف ومتواتر اولمقدر وطمرلرینک بری سایرلرندن
ارتیرک اولمقدر واکثر حالدە مفرد اولوب مرکب دخی اولمقدر
وحماء دقک غایت اقبحی حماء خمس ایلە مرکب اولاندر اعنی
اول حما خمس اولوب بعدە دقە انتقال ایلمکدر وبر علامتی دخی غدا
محلندە حرارت زیادە اولمقدر کاە طبیب جاهل غلط ایدوب
غدا ضرر ایدر قیاس ایدوب غدادن منع ایدر اما بلمز کە مدقوقە غدا
ویرلمسە هلاک اولور غدا ویرلدکدە حرارت زیادە اولماسنک
سببی اکا مشابهەدر برقندیلە یاغ قونە اولوجهلە شعلەسی زیادە اولور
حرارتی آرتر زیرا حرارت رطوبت ایلە ارترە زیادە اولور بزم خود
مدقوقە رجا ایلدوکمز رطوبتدر اکر سؤال اولنورسە نیچون صوایچوب

وحمام ایله ترطیب بدن اولیه حمامده خود حرارت زیاده اولمق
گرک ایدی جوابی اولدرکه رطوبت غذائیه حرارت ارتورن
رطوبت مائیه گبی دگلدر زیرا اوتکی مرکبهٔ حارّه در ایکنجی بسیطهٔ
بارده در بو معنی ترتیب ایله ماده مشاهد در ایدی قچنکه حمّاء دق
درجهٔ اولایی تجاوز ایلسه حد ذبوله وارر یعنی حد ذبول درجهٔ ثانیه
دیرلر بونک عرضی وار در مثلا ابتدا و وسط و انتها در قچنکه
دق انتها یه ایرشه صحت بولمز ذبوله واردغنک علامتی نبض
اصلانده صلابت ایکن بو کره صلابتی زیاده اولور و صفرا آرتر و گوزلر
چقور اولور و قوری چیقی دخی چوق اولور و گمور دگلرک اوجلری بللو رر
و قولقلری چقور اولور والن دریسی چکلور و رونقی گیدر فی الجمله
لونی رصاصی اولور بلکه اوزرینه غبار گبی نسنه لر ظاهر اولور و قاروره سی
قالقر و قاروره ده یاغیلق و صفحه اولور و غایتله بورون اینجه اولور
و ثنیلری اوزون اولور و کهله بدننده چوق اولور و قرنی آز قالور
وار قرسنه یاپشوب و اینجه دسنه چکلمش اولور و سینه دریسی
اینجه ویه چکلور و طرنقلری قوریلور بعده اسهال ذوبانی عارض
اولور **العلاج** مدقوقه ابتدا علاج سهلدر اما تفرق بولنجق صعبدر
و دق علاجنده استفراغ وانضاجه احتیاج اولمز زیرا مرض مادی
دگلدر و تکثیر غذا لطیفدر زیرا ترطیب ایدر لاجرم تقلیل غذا لازم
دگلدر مگر قوت حسیجه اولا و دقک علاجی غب خالص گبی در
لکن غبده مرخیات معده دن احتراز لازمدر انکیچون که بر تکثیر
عوضه محتاجوز تاکیم زیاده تحللّه مقابله ایده قچنکه حمّاء دق غبیه اولسه
علاجی نفعی مشترک اولانلر ایله در یعنی مبرداتدن گرک اشربه و گرک
اغذیه و مرطباتدن تنقیه اولورسه اولسون نافعدر اما لینت لازم گلدکده

اثر

شراب ورد و احمر ایله تلیین ایلمک گوکدر بو وجهله که لینت رقیق
اوزره اولا اما درجهٔ ثانیه یه قریب اولدقده یا تفوری قوی علاج
احتیاج اولنور مطلقا دق علاجنده طریقهٔ خسته گیجه نک ربع
آخری گیجه که همموزاوت تخنین مستعمل ایدوب ویرملک لازمدر
تاکیم تبریدی زیاده اولا و سرکنجبین دخی اول وقتده ویرملک لازمدر
انک ایچون که صفرایه استحاله دن حافظ در و سکر ویرملک گذلک
ترطیب ایچوندر و ربع اخیر اختیار اولنمق نهار تغذیه یه ایچوندر لیل ایسه
نوم ایچوندر نوم زیاده اولدقچه رطوبت زیاده اولور و قرص کافوردن
ویرملک تبرید قوی یه حاجت اولدوغی ایچوندر خصوصا ویرلدکده ایکی
ساعت گیجه گدرنسکره ابزنه گیرمک لازمدر و دیمش ایدی تاکیم هضمه
معین اولوب مجاری غذا آچلسون دیمک در و بر ساعت ابزنده
طورمق کافیدر زیاده طورسه قوت ساقط اولور زیرا تحلیل زیاده
اولمغله موجود اولان جوهر غذا صرف اولمق لازم گلور فی الجمله بوندن
غفلت جایز دگلدر که ربع اخیرده حلیب بذر بقله و سرکنجبین سکری ایله
بریرده خلط ایدوب مقدار شعیر کافور قونله و مدقوقه ویریله اما سرکنجبین
برک اکشی اولمامق لازمدر تاکیم جفافی زیاده ایتمیه زیرا سرکه ده یبس
وار در قچنکه گنش طوغه مدقوقه بر فنجان سکر ایله مخلوط ماء الشعیر ویریله
و ایکی ساعت که گیجه بو مدبر صو ایچره ابزن اولنه و اول صونک **صفتی**
بودر قرع و قثا و خیار و همموزاوت و مارول و قاریوز و نیلوفر
و زهر بنفسج اگر هر بری بولنمزسه بولنان قدری ایله طاتلو صو ایچنده
بو ادویه یی قینادوب مدبر اولدقده مریضه ابزن ایدهلر لکن ابزن
ایچره جالس ایکن باشی بوروینلر تاکیم استنشاق هوا ایده و قتاکه
ابزندن چقه یا نغشه و یا قبق یاغی سوره لر بلکه بو یاغلردن قولقلرینه

ویورنه‌طمنوره‌لرتاکیم تبرید وترطیب جمیع بدننه واصل اولا
بعده برمقدار الیقویه‌لر راحت اولابرساعت مقداری زمان
مرور ایلدکده اوغلاق وقوزی وقوزی دسموز تاوق ایله یارشنه
ویااسفیداج ایدوب غذا النددوره‌لر اکربواثناده یعنی غذا المحلنده
تازه‌ست ویریان اولمش بالق ویره‌لر ویاخود روفادن یمرده صاریسی
ییدوره‌لر وطعامنده طوزی چوق ایتمیه‌لر وقتاکه بوغذا هضمه قریب
اولا بیاض باده که ماء هندبا ایله ویاخود ماء صافی ایله ممزوج اولا اسقاط
ایده‌لر زیرا شرابک قرمزیسی وصاریسی مسخندر وممزوج اولوب اسقا
ایده‌لر زیرا شرابک فایده‌سی تقویت وقوت ویرمکدر وهضمه معین در
بیاض اولمق رطوبتی ایچوندر زیرا شرابک قرمزیسی وصاریسی مسخندر
وممزوج اولوب کثیر الما اولمق کرکدر زیرا بویله اولیجق حرارتی ورطوبتی
کثیر اولور اما قچنکه شرابی صو ایله ممزوج ایده‌لر التی ساعت
طوروب اندن صکره ایچورمک کرکدر تاکیم امتزاجی مشتد اولوب
صورت حرارتی منکسر اولا وشراب ویرلدکده قرص لیمو ایله لب خیار
ولب قثا ایدوره‌لر یاخود سموزاوت تخمی ایله سکرونشا وقرص کافور
مستحلب ایدوب ویره‌لر ویاخود سکرونشا ودهن لوز بربرده طرزغوب
اوزره طبخ ایدوب تنقل ایتدوره‌لر ویاخود سکرونشا وقارپوز صولاری
وبذر خشخاش وبذر بقله ولب بذرقرع ولب لوز ودهنی بربرده قیناددوب
وقابل اولانی دق ایدوب الیوب قبق وقارپوز صولری ایله مستحلب
ایدوب ییدوره‌لر ولطیف دوشکلر ایچنده یاتوره‌لر وبو دوشکلر
استانبول حلقنه کوره دکلدر زیرا انلر اعلا پوپوله دوشکلر دوشنورلر
وجوانب اربعه‌ده محرقه‌ده وصف ایلدوکمز کبی لطیف وبارد میوه‌لر
ولطیف بارد شکوفه‌لر وضع ایدوب قابل ایسه شادروان کنارنده

واقرصو ویاخود قابلر ایله صولر وضع ایده‌لر وشکوفه‌لر یپراغنی کلاب وسرکه ایله
اصلادوب مریضک جوانب اربعه‌سنه ترتیب ایده‌لر اکر قابل ایسه
برحوضک اوزرینه قفص ویاخود ایپدن سریر وضع ایدوب مذکوری
انک اوزرینه براقیلن دوشکده یاتوره‌لر وبهراوچوندن صکره اغذیهٔ
مذکوره مسبوقه ایله غذا النددوره‌لر ودایما تفرجه چالشه‌لر وراحت
ایده‌لر ولطیف قالیچه‌لر ومقعدلر ورنکارنک شکوفه ایله مزین اولان محلده
یاتورده‌لر وسازوسوز ونغمات دلدوز ایله دایما تطییب خاطر ایده‌لر
حاصلی سازقسمنی اکسک ایتمیه‌لر خصوصا آوازی اینجه ولطیف اولان
پرستارلر ومهپاره‌لر تغنی ایده‌لر زیاده نامعذرد میوه قسمندن الما وامرود
وخیار غایتله اعلادر زیرا بونلرده هم عطریت وهم تبرید واردر کذلک
شفتالو وزردآلو واجاص وعناب واوزوم وقارپوز تازه ایکن بونلری
ییدرمک اعلادر یعنی میوه قوری اولمیه دیمکدر وروایح بارده لذیذه
ایله تقویت قلب وتبرید ایده‌لر وهر یابس ومالح وحار وحریف
اولاندن اجتناب ایده‌لر وآجلقدن وکورلک ایدوب طارلتمقدن
وغم وهمدن صیانت ایده‌لر واوچنجو یابنده هربنه وجهله حیله ایدرکن
جایزدر همان اوبونمعه همت کرکدر بومقدار که برزدق حقنده بیان ایلدیکم
برقضیه نقل ایده‌لم که اطبادن دلمه طبیب نقل ایلمیش اولامثلا خمار
دمتک اوج مرتبه‌سی که واردر آخر مرتبه‌یه واردقده علاجی قتی مشکل
اولور بلکه البته هلاک اولور خصوصا کوزلری چقور اولوب ایچرویه باته
بوقسمه علاج اولمز ایکن سرمیوس حکیم دیرکه اتنک قولاغنی قناددوب
بوکره اول آتش قانی بدی قطره یغمور صوبیله قارشدوره‌لر وخمارده
اولان کشیه که اطبا عاجز اولمش اولالرایچوره‌لر وبوفعلی یعنی اتنک
قولاغی قانی وجه مشروح اوزره اوچ کون علی الترتیب کرکدر ویغمور صوبیله

لازمدر همانکه اکچه عقبنده سویق شعیر و شراب نیلوفر استعمال ایندوره‌لر
بامر الله تعالی هر نقدر صعب و نیجه مدت قوق ایسه خلاص اولور فقیر آلتی
کسنه‌ده بو معتابی تجربه ایلدم اصلا خطا ایتمدی **باب ثالث عشر**
حمیات مرکبه بیانندهدر صاحب موجز دیرکه والترکیب متداخلة
وهو ان تدخل احدیها علی الاخری بو بر حمادرکه بر حمانک ایچندن بر حما دخی
طوته و یاخود نوبت بلغمک ایکن سودا دوته و سودانک ایکن بلغم طوته بو تقدیرجه
مبادله ایلیه مثلا حمیاتده اولان ترکیب اوچ صنفدر اگر سؤال اولنورسه
صاحب موجز بوکا دخول دیمک کرک ایدی زیرا ایکی طرفدن دخول بو قدر
مفاعله حوذ مشارکت ایچوندر فقیر دیرکه حرارتلرنده مداخله واردر انک ایچون
متداخله دیدی و مرکبانک جمله‌سنه اسماء مخصوصه واردر اوجمله‌دن بری
شطر الغب در تقدیر کلام الغب شرطها در و یاخود شهرها الغب دیمکدر
بونلرک بیانی سبق ایلدی نهایت محله کوره که اقتضا ایدر انک ایچون
ینه تکرار ایده‌رز امدی بو شطر الغب بر حمادرکه صفراویه و بلغمیه‌دن مرکبدر
و ماده‌لری خارج عروقده در فاما صفراویه دایره‌سنک ماده‌سنک تعفنی
خارج عروقده در و بلغمیه لازمه‌سنک داخل عروقده در و بوکا شطر الغب
الخالصه دیرلر اما بالعکس اولورسه یعنی بلغمیه دایره و صفراویه لازمه
دیرلر و علامات صفرا اوزره غالب اولا و یا علامات بلغم اوزره غالب
اولا و قونده علامتلری متساوی اولا بو یله حما ایکی کونک برنده یعنی غب
طوندوغی کون اشد اولور زیرا بونده ایکی نوبت جمع اولور بر نوبتی غب
و بر نوبتی بلغمیه در علاجلری شطر الغب علاجیدر یعنی متوسط التبرید والترطیب در
بونک معناسی صفراویه ایله بلغمیه بیننده وسط رعایت اتملکدر زیرا تبرید
و ترطیب افراط اولورسه بلغمیه ضرر در اگر اولمیوب سخونت و حرارت
زیاده اولسه صفراویه یه ضرر در و فی الجمله بونده عمده اولان مادتنی استفراغ ایتمکدر

ویقیه ایتمکدر اگر ایکی غب دایره مرکب اولسه ترکیبی مبادله ایله هر کون
نوبت اولور اگر ایکی ربع مرکب اولسه ترکیب مبادله ایله ایکی کون نوبت
اولور و بر کون ترک ایدر اگر ایکی حماء خمس مرکب اولسه‌لر ایکی کون نوبت
و ایکی کون ترک ایدر اگر ترکیبلری علی الاتصال ایسه نوبت غبک اولور
اگر ترکیبلری علی الانفصال ایسه و ترکیب سدسان ایسه ایکی کون نوبت
اولوب اوچ کون ترک اولور ایمدی قاعده کلیه اعداد حمیاتده بودرکه
ایام حمایه ایام راحت ضم ایده‌سن و بردخی زیاده ایده‌سن حاصل اولان
عدددن عدد حما مشتق اولور هر بر حمانک اسمی و عددی حمیات اولورنونلری
عددی ایله مثلا ایام اخذ بش کون و ایام ترک اوچ بر زیاده قلق طقوز
اولدی معلوم اولدیکه بو حماء تسعدر بر مثال دخی بر کون اخذ و ایکی کون راحت
بر زیاده قلدق مجموعی اربعه اولدی اندن مشتق اولان ربعدر و بر دخی
الزم اولان بحران ذکر لایق اولان اوایل کتابده ذکر اولنمق ایدی زیرا
جمیع امراضده بحران اولور اما اکثر مصنفین حمیات ایچره بحرانله مقتضی
اوله‌وغنه و عضو مخصوصه مختص اولمدوغنه نظر ایلدیلر اول اجلدن
البحرانی حمیات عقبنده بیان ایلدیلر بز دخی انلره اقتدا ایلدک **باب**
رابع عشر بحران بیانندهدر بونده مبحث چوقدر یعنی تعبیر لغت و اصطلاحات
علامات و اقسام و احکام حسبنجه تحقیقی نیجه در بیان ایده‌لم قال ابن سینا فی القانون
البحران فی لغة الیونان هو الفصل والخطاب بو کلامک معناسی
یعنی لغت یونانیده بحران حاکمک حکمیدر ایکی خصم اوزرنده دیمکدر
اما عند الاطبا تغیر عظیمدر مریضده دفعة حادث اولور یا صحته
باعث اولور و یاخود هلاکه دلالت ایدر معلوم اولاکه تغیر بحرانی سکز صنفدر
بری صحته دال اولاندر اکا بحران جید دیرلر ایکنجی هلاکه دال اولاندر
اکا بحران ردی دیرلر اوچنجی تغیر تدریجیدر نوعا صحته دلالت ایدر

اکا بحران تحلّلی دیرلر دور دخی مغیّر تدریجیدر نوعا هلاکه والدر اکا
بحران زبول دیرلر شیجی تغیّر دفعیدر فی الحال اصلاح اولوب تکمیل صحته
والدر اکا بحران خالص دیرلر التیجی تغیّر دفعیدر فی الحال علامت
هلاک در نهایته دک اکا بحران غیر خالص دیرلر یدنجی تغیّر در فی الحال
اصلاحه اندن صکره دفعه والدر بوکا بحران وسط دیرلر سکزنجی تغیّر تدریجیدر
حال اقبحه اندن صکره دفعه والدر بوکا بحران رجا دیرلر ایمدی بحرانک تحقیقی
و وجه کلّی اوزره تدقیقی بر مثاله والدر که حکمانی کتابلرنده ایراد المیشلر در
مثلا مرض بر عدو دیه مشابهدر که بر شهره قصد ایده و اول شهر بدندر طبیعت
ایسه اول شهرک سلطانیدر که حافظ و دافعدر بحران ایسه اول شهرده
اولان یوم قتاله مشابهدر که عدوی باغی ایله سلطان جهانبینی فاصلدر
کاه عدوی باغی غالب اولور بر وجهله که غلبه ایله رتبه سی و تسلّطی عالی اولور
اول سبب ایله مدینه اوزرینه هجوم بحران تام وردی دیرلر وکاه اولور که
عدوی باغی غلبه ایلر بر حیثیت ایله که عسکر امداد ایدر وارقه لنور مدینه یی
المغه وقتال آخر ایمتکه بوکا بحران ناقص وردی دیرلر وکاهی سلطان
غالب اولوب اعدایی بالکلیه جرّ و هضم قاچرر نهایت پریشان
اولان اعدا بعض اطرافه طاغیلور بوکا بحران انتقالی دیرلر وکاه اولور که
سلطان حامی قهر ایدر عدوی باغی یی بر قهر ایله که قتال آخر ایله انک بالکلیه
دفعی ممکن اولور و اول دشمن اطرافه طاغلر بوکا بحران ناقص دیرلر بو جملة
بالتمام منذر در و هر مرض که بحرانه منقطع اولا و یا خود ماده سی جهته
جسته متحلّل اوله اگر تحلّلی مدت طویله ده ایسه اکا مرضنه بارد ة المادة
دیرلر مثلا قرق گوندن تجاوز ایدن مرض گبی اگر ماده مرضیه بر عضودن
بر عضوه منتقله اولانلرنده بجمله هلاک ایده یا خود بحرانه دفعة قطع ایده
و یا زبول ایله یعنی حرارت غریزیه نک تحللیدر مرض مهلک دیرلر ایدی

شول

شول ایدانه که بحران کله ویا خود گلمش اولا لایق دگلدر که بر عضودن
بر عضوه نقل مواد ایده یم دیو تحریک مواد قله لر زیرا اول موادی که
بدن اندن عاجز ایدی و عضو آخر سالم ایدی انی دخی مبتلا ایلمکه
باعث اولور مثلا تحریک مواد ایلمک زمانی دگل ایکن مسهل ویرمک
گبی و بورون قناتمق گبی و ورلتمک گبی و ادرار بول ایتمک گبی لردر
بو قضیه لر ترک اولنمق لازمدر زیرا بحران کامل بدنی تنقیه ایدر بحراندن
صکره و بحران حیننده جایز دگلدر انک ایچون که فعل طبیعت ایله بحرانده
کفایت واردر فعل طبیعت فعل صناعتدن اولا در زیرا کم بلور فعل
صناعی ضد واقع اولا بو کره فعل طبیعی یه تشویش ویرر اگر فعل صناعی
فعل طبیعی یه موافق دخی اولور سه استفراغده افراط اولمش اولور
اما بو ترکه که استفراغ انواعندندر و ترکنی بحران تامده نهی ایلدک
بحران ناقصده اولورسه جایزدر اما اول اشیا گرکدر که طبیعته معاون
و حرکت بحرانیه یه موافق اولا و موافقت حرکت علامتلری بلنور انک
ایچوندر که بونده اول مقدمه بسط ایدوب بو محله مناسب موجز
صاحبنک لا بد فی یوم القتال من امور هایلة کالعجاج و صراخ دبه سی
بحرانی محاربه یه تشبیهده یوم قتالده موحش و قورقنج امرلر و توزلر
قالقمق و نعره لر اورمق عسکر مغلوبه بینی انهزامه باعث اولدوغی گبی
شهر ایدانده ماده ایله طبیعت جنگده ایکن نفس عسکره موافق اولمین
امور هایله انهزامه باعث اولور دیمک طبیعت ماده ایله جنگکمی
ایلسون یوخسه مخالفه جواب می ویرسون دیمکدر بو اجلدن در بحران
تامده استفراغ مقوله سنی جایز گورمدکلری ایمدی رعاف که بورون قانی
مقدر بحرانلرک تیزیدر ماده مرضیه بالکلیه گیدرر و دفع ایدر اندن
صکره بحران استهالله در و مدن غیرلبین اخراج ایدر بو ایکیسندن صکره

بحران قی ایله در بو دخی ماده نك رقیقن و غلیظن اخراج ایدر نهایت
معده یه ضرر ایدر اندنصکره اولان ادرار ایله بحران اولمقدر
بو دخی ماده نك رقیقن و غلیظن چیقارر نهایت اقل چیقر چوق چیقمز
بوندنصکره عرق ایله بحران ایلمکدر بونده ماده نك رقیقی چیقر که
مشاهده قابلدر بو جمله سندن صکره حیوانلر حقیقی ایله بحر اندر بو نوع جمله دن
دوندر کاه اولور که حیوان اولدوغن توقع ایده رز اما قوت ضعیفه و ماده
غلیظه اولیجق تمام تنقیه ایده مز و کاه عرق توقع ایده رز اما کرکدر که
ماده رقیقه اولا اکر ماده رقیقه اولمیوب مریضده دم غالب اولسه
اول وقت توقع اولناجق رعافدر وقت اولور قی و وقت اولور
اسهال توقع اولنور ماده حسبنجه و اعضادن بعضنك مرضلرینك
عام اولان بحرانلردن غیری خاص اولان بحرانلری دخی واردر مثلا
امراض صدرده بلغم ایله قان توکورمك کبی زیرا ماده نك بویله
اولیجق دفعی اسهل اولور کوز اغریسنده چیقق کلمك کبی زیرا چیقق کلمك
کوزك بحرانیدر کوز یاشی دخی بویله در مثلا امراض راسك بحرانی شمك
و قولاق کیری و غیریدر یعنی بونلردن بوقارو چیقان چیبان امراض راسك
بحرانیدر بونه تشبیه سابقه شروع ایده لم قچن سلطان حامی عدد کلدوکی
لموبه حاضر اولنور یعنی عسکرین بوقلر و تکمیل اسباب غزایه مقید
اولور و نه وجهله اولورسه اولسون یراغن کوزل ایدوب منتهی
جنك اولور و قناکه دشمن کله مقابله ایلمك اچون قلعه دن چیقوب
و حاضر اولور بحران دخی بویله در ماده نضج بولمق اسباب دفعی
حاضرلمقدر و تقطیع خلط لزج و تغلیظ رقیق و ترقیق غلیظ و تفتیح
مجاری ایلمك سلطان حامینك اسباب دفعی تکمیل و تحمیل منزله سنده در
بویله اولیجق تنفس طار اولوب غثیان دایم اولسه و اغزی آجی

اولوب قم معده دن وجع اولوب صفرا اولسه سقوط نبض
و ظلمت غشادن کوزی کورد وکنی سیاه کورر اول وقت ماده قی
ایله خارج اولور خصوصا رنك ورویبی دخی صاری اولسه اکر وجودده
اغرلق اولوب قولاغی چکلوب کورلده سه طبیعت راسه مشغول اولمه
علامتی در اغنی کوز یاشی و شمك ایله بحران ایدر اکر مریض کوزی اوکنده
قزل بولانق شمشك کبی نسنه لر کورسه الجزء دخانیه یی تصاعد ایلدوکنك
علامتیدر و یوزی قزل اولمق غلبه دمدندر بونك بحرانی رعافله در اما که
نبض تموج ایتمك و دری نمناك اولمق رطوبت علامتی در بونك
بحرانی عرق ایله در خصوصا بول اولکی رنکنده اولمیوب بو بایوراسه
یوم رابعده بحران اولور اکر بول غلیظ اولورسه یوم سابعده
بحران اولور اکر منتعض و تقل و تمدد و شراسیف واقع اولا و ایکو
کمکلرینك اوجلری اسفله میل ایده و قراقر و نفخ بطن و وجع ظهر
و انصباغ براز واقع اولا و یاخود ماده منقرز ایکن عدم علامات ظاهر
اولا دلالت ایدر که ماده اعلایه میل ایلمشدر بویله که اولسه بونك بحرانی
رعافله در اسهال دخی اولور اکر بول ابیض و مرض حار اولسه و احشا
تعقدن سالم اولسه یعنی منتعض و قراقر اولمیوب بحران لطیف اولور اکر
مثانه ثقیل اولوب بول غلیظ اولسه و حایر آیادن چوق اولسه دلالت
ایدر که ماده جهت آخره میل ایلمشدر مثلا امعایه میل ایلدوکی کبی بویله
اولدقده بحران ادرار ایله اولور زیرا عرق ایله ماده نك رقیقی خارج
اولور و غلیظ اولانی مسامدن چیقمز انکله اکوندرعرق ایله بحران تمام اولمدوغی
قچن ماده بر جانبه متوجه اولسه انك مقابله سندن منقطع اولور بونك
مثانه بر آدمدن زیاده کرکلسه بولی قلیل اولدوغیدر و مرض اعراض
کیجه ده شدت اولورسه بی کوندزده قوی مشغول در و کیجه ده معطله در بو سببدن

کیجه لرده دفع مرضه مشغول اولور قچنکه کوندز اولا سایر احواله اشتغال
ایدر شول کیجه که اکا بحران کلور اولا انک اوزرینه مرض ایله اعراض
مشتد اولور اول کیجه که حما نوبتسندن اولور اول نوبت که انده بحران
کلور واندن صکره بحران کیجه سندن صکره غی کیجه ده در مرض اکثر
اکثر اوزره اخف اولور و بحران محمود اولدر که نضج تام اولدقدنصکره
اولا و یوم محمودده اولا و ایام بحرانده انی بلدرمش اولا و بحران استفراغله
اولا بعض بر عضودن بر عضوه انتقال ایله اولمیه و چبانلر ایله اولمیه و استفراغ
ماده مرض جهت مناسبه دن اولا و خسته متحمل اولا یعنی اول استفراغ
آسانلق ایله اولا و بحران راحت ویرمک ایله تعقیب ایده زیرا هر کون
ایچون یوم محمود و ایام بحراندن یوم انذار وار در مثلا رابع ایله سابع
و تاسع ایله اون بر و اون دورت ایله اون یدی کبی قچن نضج ماده رابعده
واقع اولسه دلالت ایدر که بحران سابعده اولا اکر بحران انذارسز
اولورسه محمود اولمز زیرا ماده نضج اولمغه دلالت ایدر طبیعت دفع
ماده یه قادر اولمز بحرانک ایوسی اولدر که دوردنجی و یا یدنجی و یا خود
اون دوردنجی و یا خود اون یدنجی و یا اون برنجی و اون بشنجی و یا خود
یکرمنجی کونده اولا قچن اخلاط محمود اولسه علامات نضج ظاهر اولور
یعنی اول مرضده علامات نضج ظاهر اولور و ایمن اولور هر بار که مرضده
علامات هایله ظاهر اولا زوال عقل و کثرت اضطراب و شدت
حرارت کبی طبیعتک دفع مرضه اشتغالنه دلالت ایدر بحران اقرب
اولدوغنه دالدر لکن فرج قریب اولدوغنک علامتی در بیراق بحران
اولدر که ایو بحرانه مقابل اولا یعنی نضجدنصکره اولمق کبی ابقراط بوکا
سابق السبیل تسمیه ایدر بو معنا ظاهر اولدقده طبیعت قهرلنوب ریاسز
اولور اما البته بو قضیه نضجدنصکره اولور بونک مثالی تدبیر قتال

مستفرا

مستفرا اولمیوب قبل الاستفراغ چنکه مباشرت ایدن سلطان
کبی در واقتضا ایدر که مغلوب اولا اکر علامات ردیه و محموده
هر مرضده بلنمکه طبیعت بصیرت اوزره اولمق لازمدر بو بیله اولسه
علامات محموده مرضه احتمالک آسانلغیدر و قوتنی و ثباتی و لونک
لطافتی و شهوت طعامیه نک بقاسی و خفتیدر و یا توب قالقمه سی و نومی
هیات طبیعیه اوزره اولمقدر و جمیع بدنک حرارتی برابر اولمق در
و قوت نبض و انتظامیدر و ذهن صحت اوزره اولوب معالجات
استفراغاتله فایده لنمکدر و بو مذکورات علامات محموده و جیده
اولور وقتی ایکیوندر که قوای حیوانیه و طبیعیه و نفسانیه نک قوتلرینه و
افعاللرینک سلامتنه و اعضاء رئیسه نک سالم اولوب دفع مضرت
ایلیه و کمنه دلالت ایدر زیرا قوت مرضی تیزجک دفع ایدر اکر بونلر
بر عکس اولورسه عافیت بطوء اوزره اولور اما علامات ردیه خالصه
که بر نقل ایله کمزک عکسیدر و ضعف قوی سیدر غایتده اولورسه هلاکه
و موته دلالت ایدر اکر علامات ردیه اوزره مرضک قوتی وار ایسه
ایله که اولا قتل ایدر چوق واقع اولور که علامات مهلکه واقع اولمشکن
بحرانی صالح اولور بو جهتله اندفاع ماده مرض سببی ایله مریض صحت
بولور همان لازم اولان قوته اعتماد و اعتبار ایتمکدر چوق واقع
اولور که علامات ردیه و ضعف قوت ایله طبیعت دفعندن
مایوس اولور بو تقدیرجه قوای منهزمه مجتمعه اولور اول اجتماعله قوت
حاصل اولور و اول وقت مرضه غالب اولور و قهر ایلر کاهی حدت
جننده خفت حاصل اولور بو معنا طبیعت محاربه یی ترک
ایته و کیچوندر زیرا امید کسیجیدر بو بیله که اوله موت تعقیب اولور
و اول حینده نبض ساقط اولور مثلا فلان کون یوم بحراندر و فلان

کون یوم بحران دکلدر دیدکلرینک نتیجه سی استقرادر بونک علمی
منجم فننده در معلوم اولاکه قمره تغیرات متغیر درکه جمله دن رطوبات
ایله متغیر اولدوغیدر مثلا قمرک نورینک زیاده سیله رطوباتک
زیاده سنه دلیل بودرکه آیک اولندن نصفنه دک انهار وبحارک
وکوللرک صولری زیاده اولور ونباتات ومیوه لر ماهتابده تیز بویور
بوغدا خیار وقباق قسمنده قتی نمایاندر فاما قمرک دوره تمامنده
وشمسله اجتماعنده نوری منعدم اولدقده رطوبات ناقصه اولور
وشول وقت که قمر بدر اولا رطوبات زیاده اولور و دوره قمرک نصفنک
نصفی که یدنجی کوندر اکا تربیع دیرلر تغیر مقرردر بو اول زماندرکه قمر ایله
نقطهٔ اجتماعک اورتاسنده ربع دور اولا واستقبال که بدر اولدوغی
کیجه در اندن اول اولان یدی کونه تربیع اول دیرلر واندن صکره اولان
یدی کونه تربیع ثانی دیرلر ایدی شول تغیر که مادهٔ مرضده اولاکه
رطوبتدن در بو ایامده یعنی اجتماع واستقبالده وایکی تربیعده در
بحراندر اگر سوال اولنورسه بو دیدکک شول وقت صحیح اولور که مرض
آی باشنده اولاکه سابعی بحران اولا بز ایدرز که مرض حادث اولدوغی
زمانده قمرک متحرک اولدوغی نقطهٔ اعتبار اولور زیرا قمر اندن
حرکت ایدوب کیرو رجوع ایدنجیه دک دورت مرتبه تغیر بولنور
بو مرضده مطرددر کرک آیک اولنده اولسون وکرک وسطنده
وکرک آخرنده اولسون بو تقدیرجه دوره دن مراد قمرک حرکت
ایندوکی نقطه دن کیرو اول نقطه یه عود ایدر مقصود شمسله اجتماعی
دکلدر مثلا قمرک شمسله اجتماعندن اجتماع آخره دک یکرمی طقوز
کون وخمس یوم وسدس یومدر بوجمله سنک مجموعی ثلث
یومدر بوزماندن نقص اولنور زمان اجتماع وبو زمان اجتماعی ایکی کون

ونصف

ونصف یوم وثلث یومدر بالتقریب اویله بحران یکرمی یدنجی کونده
واقع اولور که نصفی اوچ یوم واوچ کوندر بونک بحرانی اون دورتده
واقع اولور بونک نصفی التی کون ونصف یوم وربع یومدر بویله اولیجق
یدنجی کونده اولور بوکلامدن مراد اجتماعندن اولکه وحین اجتماعده
واجتماعدن صکره جه اولان زماندر بوقدر زمان اعتبار
اولنمز زیرا تأثیری یوقدر وهم ابتداء مرضک ظهوریدر دوشکه
یاتدوغی دکلدر زیرا بعض کسنه دوشکه یتزمکدن دوشمز بر مقدار ایاغ
اوزرنده کیجر جمله دن ابتداء مرضده یدنجی کون تربیع اولدر یا خود
مقابله نک یدنجی کوننده واقع اولور که تربیع ثانیدر وبو اون طقوز
کون وثلاثة ارباع وثمن یومدر واول یکرمینجی کوندرکه بحران انده واقع
اولور وهر بحرانک یوم انذاری واردرکه انده تغیر ما اولور مثلا
یوم انذار شول کوندرکه انده ادنا تغیر اولا وانکله کلجک بحرانه استدلال
اولنه وفی الجمله یوم انذارده فصل اولمز قال صاحب الموجز وکل
بحران فلا بدّ له من یوم انذار یکون فیه تغیر ما ولیس یوم من الآخره
فیجب ان یکون هو النصف ونصف ذلک ثلثة ایام ونصف
ربع وثمن فیکون الانذار فی الرابع امدی بحران ایچون یوم انذار
لابددرکه انده تغیر ما اولور وهر کون اولی دکلدر یوم انذار اولمقده
یوم آخردن اولیه واجبدر یوم انذار انک نصفی اولا وانک
نصفی اوچ کون وربع یوم ونصف ثمندر بو تقدیرجه یوم انذار
رابعده اولور الا مکر مرض نوبت صاحبی اولا غب کبی بویله که
اولا بحران وانذار واقع اولمز اکثردن الا یوم نوبتده اولور وبحران
اوچنجی کونده ویا بشنجی کونده اولور بوکا باعث اولان طبیعتک استعجالیدر
که طبیعت ماده سببی ایله منفعل اولمغله واقع اولور یا خود طبیعتک

تأخیری سببی ایله نضج تام بولمق ایچون سکزنجی کونده بحران ایدر اکر نضج بولمغه
تأخیر ایتمدین اولورسه اوچنجی کونده بحران ایدر ثم جعلوا ثلاثة ارابیع
احد عشر یوماً وثلثة اسابیع عشرین یوماً فیندی اوچ اربعه واون
ایکی کرک ایدی اون بر قلدیلر واوچ یدی یکرمی بر کرک ایدی یکرمی قلدیلر
منجمین حسابی استقرا قلدیلر یومی فصل ایدرلر ما بعدنده یعنی رابعک
وسابعک اکثری اقل اولسه نصف یومدن اول کونی یوم کامل اعتبار
ایلرلر بوکره ما بیننده مشترک بولنور صاحب قانونک اکثر یوم
وصلوا والا وصلوا دیدککنک معناسی بودر مثلا رابوعک وسابوعک
اولنی اول کوندن صکره اعتبار ایدرلر اویله ما بیننده یوم مشترک
بولنمز فصلوا دیدوککنک معناسی بودر بوکره رابوع اولی ورابوع ثانی
متصلین قلدیلر ورابوع ثالث وسابوعینی منفصلین قلدیلر مثلا
رابوع اول اولنی مرضک اولنی قلدیلر وآخرینی یوم رابع قلدیلر ورابوع
ثانینک اولنی یوم رابع وآخرینی یوم سابع قلدیلر اویله یوم رابع
مشترک اولور اما رابوع ثالث اولنی یوم ثامندن قلدیلر اویله یوم
رابع مشترک اولور پس ایدی هر اسبوعک یوم رابعی انک منذریدر
ویوم حادی عشر یکرمنجی کونک انذاریدر زیرا اون بدنجی کون یوم رابعی
اون دوردنجی کوندن ویوم سابع یدنجی کونک منذریدر وامراض
حاده مطلقه نک بحرانی اون دوردنجی کونده در زیرا البته حاد اولانک
بحرانی یدنجیده اولور اکر حدتی غاینده ایسه بحرانی رابعده در اکر حدتی
قلیل ایسه بحرانی اون بدیده ویکرمیده ویکرمی دورتده درشول
مرضلر که حاد ایله مزمنه اورتاسنده درانلرک بحرانی یکرمی بدیده
واوتوزده واوتوز دورتده واوتوز بدیده اولور فاما امراض مزمنه نک
بحرانی قرقده والتمشده وسکسنده ویوز یکرمیده در اطبانک بوزده

برحکمی وار در قرقدن صکره یکرمی بحرانی زیاده ایلدیلر زیرا رابوعک
وسابوعک قرقدن صکره حکمی ضعیف اولور وتأثیری قلیل اولور وبو
مدتده حاده غلیظه اولور وغیچون برعدد زیاده ایلدیلر که انده رابوع
وسابوع جمع اولا بو تغیراتدن متغیر ظاهر ایتدیلر مثلا
سکسندن صکره قرق ارتوردیلر زیرا مرضک فرط زمانی ایچون
متغیر اولمز دیدیلر بر برینه قریب اولان مدتلرده که یکرمی بکرمیدر
بونک نتیجه سی امراض مزمنه نک بحرانلرینک اولی قرق وامراض حاده نک
بحرانلرینک اولی رابعدر واطبا ولیشلر درکه یدی آیده بلکه یدی
ییلده کاه اولور که اون دورت ییلده ویکرمی ییلده بحران اولور
اما ابقراط ایدر که قرق کوندن صکره هیچ بر کون بحراندن عد اولنمز
مگر التمشنجی وسکسانجی ویوز یکرمنجی کون اولا اندن اوتوری که یوز یکرمنجی
بحرانلرک قوتی زیاده در یوز یکرمی کونه دکدر اما نادر واقع
اولور معلوم اولا که بعض بحرانلر دورت کونده اولور وبعض هر
یدی کونده وبعضی هر یکرمی کونده اولور دورت کونده اولان بحرانک
قوتی یکرمی کونه دکدر زیرا اکرمیدن صکره ضعیف اولور ویدنجی کونده
واقع اولسه قوتی تا قرق کونه دکدر اسی خسته لکلرک بحرانی اکثریا
تک کونلرده اولور بو سببدندر حمای غبک بحرانی اون بشنجی کون ویا
اون اوچنجی کونده اولور وچوق حمیانک دوری بحران کونلرینک
عددی کبیدر مثلا حمای غبک یدی کونی محرقه نک یدی دوری
کبیدر ومزمن عللرک آیی ویلی عددی اسی عللرک کونلری عددی
کبیدر وشول کونلر که وقتی دکل ایکن بحران کله اکا یوم الواقعه دیرلر
فی الوسط اکثریا اون اوچنجی وطقوزنجی وبشنجی واوتوزنجی کونلردر
اما اون دوردنجی کون بحران اولاجق ایکن کندو وقتندن دونه ویا اوتوزنجی

کون اولا ویا خود بشنجی ویا طقوزنجی کون عادتندن رجوع ایده
وبحران یدنجی کون اولا ویا اون برنجی کون اولا ایام الواقعة فی الوسطدن
طقوزنجی کون قوتلودر اندنصکره بشنجی واوچنجی واون اوچنجی ضعیفدر
وبحران کونلرینک تعیینی ایچون برجدول وضع ایلدک وانده سرخ ایله یازیلان
ایو اولان بحرانلردر واول کونکه انده کاه بحران اوله وکاه اولمیه یاشل
رنک ایله یازلمشدر واول کونکه بیراز بحران اولا یا ناقص اولا سیاه
حرکت ایله یازلمشدر واول کونکه بحران اعتبار اولونمیه خالیدر

اصل اعتبار بقراط قولنجه بحران قرق کوندر یعنی قرق کونه دک اعتبار
اولنور اندنصکره اولان ایامه قرق سکزه وارنجه نعم ولا قید
اولدوغی بلمیین تغیر قیاس ایدوب تغیر اولمادوغنه دلالت ایدر اول خانه‌ده
که اشارت اولونمشدر اول ایام بحران خالصدر لطیفه نافعدر اکا که وسط
اشارت اولونمشدر بتی بتی درا که میانه اشارت اولونمشدر کاه بحران

اولوب وکاه اولمیه وعیدر اوکه ناقص وخطر اشارت اولونمشدر
بحراندرکه پرخطر وصاحبنه ضرردر وقس علی هذا تتمه نکیرو بیانلر ادویه واغذیه نک
کیفیتنی ایجادی واختراعی وترکیب وتعجین واستعمالنه مصروفدر باب
خامس عشر اقرابادین بیانندهدر واول جمله‌دن بیری تریاق اقتدار المردن
دخی تریاق فاروق بیانندهدر تواریخ یونانیانده اولکه بومعجونک اسمنی
تریاق ایله تسمیه ایلدی اندروماخس قدیمدر بعده اندروماخس ثانی بعض
دوا الحاق ایدوب تکمیل ایلدی ویک یوز سکسن یل بوحال اوزره دفع
سموم ایچون استعمال ایدرلردی واسمنه تریاق دیرلردی صکره تعریب
اولنوب تریاق دیدیلر بعده سایر تریاقلردن مستغنی اولدیلر وبونی تریاق
فاروق دیدیلر اما هنوز قرص افعی داخل اولمامشدی بر حکیم العیاذ بالله تعالی
جذام اولوب بر بکار ایاغنده اوتوروب اول صودن ایچردی باامر الله تعالی
خلاص اولدیغی کوردیلر که اول بکارده بر افعی اولمش بوخاصه انک لحمنده اولمش
اندنصکره اتفاق ایدوب افعینک قطعنه تدارک ایدوب لحمندن
اقراص پیدا ایندیلر وبو تریاقه داخل ایلدیلر تفصیلن اراده ایدن
حاجی پاشانک شفا نام عربی مطول کتابنه مراجعت ایلسون افصحی دریاقدر
تریاق غلط مشهوردر بو تریاقک اسمنه تریاق اکبر دخی دیرلر خاصه‌سنه
نهایت یوقدر یلان قسمنک لسعنه وجمیع زهرناک حیوانات صوقدوغنه
فایده ایدر خصوصا عقرب ودلم وبو دیدکلری بویک اورمجکه یکرز
حیوان صوقدوغنه وکلب کلب طلادوغنه وجمیع قاتل سموماتک
دفعنه نافعدر باخصوص بلغمی وسوداوی علتلره فایده ایتمک شانندندر
خاصةً جذام وصرع وفالج وسکته ورعشه یه که بلغمدن اولا
دافعدر لقوه ووسواس سوداوی یه نافعدر وآدمی بهادر ایدر ویورک
اوینامسنه که بلغمدن وسوادن اولا فایده ایدر ضیق النفس بلغمی یه وآواز

طوتیلن کشیلره و بلغمدن اولان باشش اغریلرینه و تشنقیه و بلغمی دواره
و برودة اولان جگر دن استسقایه فایده ایدر و اوکرک ایله قان
کلن کشیه و قولنج بلغمی یه و سحج امعایه و قروح امعایه نفعی مقرردر علی
الخصوص سو دادن و طوزلی بلغمدن متولد اولمش اوله و بوکرکده و قاوقده
اولان طاشلری پاره لر و جگرک سده لرین اچار و غلیظ اولمش حیضی فتح
ایدر و آنه قارننده اولمش اوغلانی چقرر و غلیظ بلیری ایچر و کبدده
و طحالده اولان شیشلری زایل ایدر و هیضه علتنی کیدرر و تمازبورکه حب
القرع ایله مشهوردر آدمی وجعی هلاک ایدر انی زایل قیلور و جوع الکلبه
و طحالدن اولان یرقانه فایده ایدر و حمار باده که بلغمدن اولا فایده
ایدر و حرارت غریزیه یه و روحه مدد ویرر هر کمسنه نک که فراجی بندرستلک
اوزره درکاه بیکاه فاروقدن استعمال ایلیه هر نه نوع سم اولورسه
دفع ایدر طاعوندن و وبادن و دمدن و صفرادن اولان عللرک
خوفندن امین اولور **ترکیب فاروق** قرص اشقیل قرق سکز مثقال قرص
افعی و قرص اندرخون و دارفلفل و افیون هر برندن یکرمی دورت
مثقال و ورد احمر و اصل السوسن الاسمانجونی و رب السوس و بذر
شلجم البری و اسقوردیون و دهن بلسان و دارچینی و غاریقون هر
برندن اون ایکی مثقال و فرصافی و قسط و زعفران و سلیخه و سنبل
هندی و اذخر مکی و کندر صافی و فلفل اسود و فلفل ابیض و مشک
طرامشیع و فراسیون و راوند چینی و استخدوس و فطراسالیون و فودنج
و صمغ البطم و زنجبیل و بنطافیلیون هر برندن التشر مثقال کمافیطوس
و جعده و میعه سایله و حماما و سنبل رومی و طین مختوم و افیثمون و بذر
کمادریوس و ورق اساذج و فالغدیس محرق و اصل جنطیانا و وج و انیسون
و عصاره لحیة التیس و حب بلسان و صمغ عربی و قردمانا و بذر رازیانج

وافاقیا

و اقاقیا و سیسالیوس و حرف بابلی و هیوفاریقون و فوه و نانخواه
و بذر کرفس هر برندن دورر مثقال و سکبینج و جندبیدستر و اصل
زراوند طویل و بذر جذر بری و قفر الیهود و جاوشیر و قنطریون الدقیق
و قنه و شق هر برندن ایکیشر مثقال بوجمله اجزایی جمع ایدوب صمغ
قسمی اولانلری و عصاره ویلری که ازلمک قابل اولادور تیوز الی درهم
خمر عتیق و یاخود مثلث ایچنده ازوب و سایر یابس اولان ادویه یی
دق و سحق ایدوب الیوب حاضر ایده لر جمله اجزانک اوچ درنی
قدر عسل ایله صمغ ازیلن خمیری عسلک کفی آلندقدنصکره یرده محکم
قیناده لر بر مرتبه ده که قوامه کله بعده ایندروب بال صووقدقدنصکره
اجزاء مدقوقه یی دخی الحاق ایدوب یوغوره لر و اول حینده دهن
بلسان ایله محکم آشدوره لر و برکون برکیچه حالی اوزره قویوب بعده
بر قورشون و یاخود شیشه دن ظرف ایچنده قویوب اول ظرفی اربه
ایچنه کومه لر اما ظرف آغزنده بر مقدار نفس الاجق دلک ایده لر
و اول حالله اون ایکی آی طوره قدنصکره استعمال ایده لر اکر ضرورت
اولورسه آلتی آیدن صکره دخی استعمال ایلمک جایزدر **نوع آخر**
تریاق اربعه در بونک خاصه سی معده ده و امعاده اولان ریاح
غلیظه یی و کبدده و طحالده اولان وجعی دفع ایلمکدر و صرع
و خفقان ایچون و دفع سمومات ایچون نفعی زیاده در خصوصا دواب
سموم و علل بلغمیه دفعنده بو تریاقده قدرت زیاده در بامر الله تعالی
ترکیبی بودر جنطیانا و حب الغار و زراوند طویل و مرصافی بونلری برابر
جمع ایدوب دق و سحقدن صکره الیوب کفی النمش عسل ایله یوغوره لر
شربتی بر درهمدن بر مثقاله وارنجه در ایکی سنه دن صکره عملی منقطع
اولور **نوع آخر تریاق الطین المختوم** بو تریاقک سموم قاتله ایچمش

Sa

ویا اکل ایتمش کمسنه لر حقنده نفعی عظیمدر خصوصا ایدان ناسی عقرب ویلان
وسایر حشرات که صوقمش اولا ترکیبی بو در طین مختوم وحب الغار هر برندن
اکیشر درهم جیران مایه سی سکز درهم جنطیانا وزراوند مدحرج وبذر سذاب
وورق الغار هر برندن برر درهم دق وسحق اولنوب اندکدنصکره
اوچ وزننی قدر قوامه کلمش عسل ایله یوغوروب لازم اولدقده بقله
مقداری استعمال اولنه **نوع آخر تریاق الطین** بو بر تریاقدرکه حکیم جرجانی
زهر الجور دکلری آدمه بوندن نافع اولمز ویو تریاقدن استعمال ایلمیه‌نلره
تمام میسر اولمز دیمشدر ترکیبی بو در طین مختوم وحب الغار ایکیسی
برابر جمع ایدوب محکم دق اولنه ندنصکره اوچ بلوکده اجزانک بر بلوککی
قدر سمن بقر ایله الشدروب بعده مقدار معلوم ایله که اوچ اجزا
آغیرلقدر عسل قوامه کتوروب یوغوروب قبل الطعام سمومه بقله
قدر هر کون استعمال ایده‌ده‌لر **نوع آخر تریاق یابس** جمیع حیواناتی
صوقدقده نافعدر ترکیبی بو در فلفل بر درهم دار فلفل
بش درهم سعد ایکی درهم زراوند طویل واصل جوز هر برندن برر
برر درهم دق ایدوب اندکدنصکره کچی بوینوزی یپراغی صویله
استقا ایده‌لر قرق کون دک کتنده قویوب سرکه که قوریه ینه کچی بوینوزی
یپراغی صویی استقا ایده‌لر بو حال اوزره که کمال بوله بعده سحق ایدوب
صمغله یوغوروب فندقه‌لر ایده‌لر اقتضا ایلدکجه برر دانه فندقه
استعمال ایده‌لر سترالله در بوندنصکره برقاچ نوع تریاق دخی بیان ایده‌لم
که سمومات قاتله حقنده هر بری کیمیای اکبر ویاقوت ازهردر اوجمله‌دن
بیری **تریاق البابوس در** ترکیبی حب الغار اون درهم سنبل هندی
دورت درهم جنطیانا بش درهم عرق اصل کبر ۶ درهم اصل کرفس
۶ درهم اصل سعتر البری وقشور اصل رمان وقشور اصل رازیانج واصل

السوس

السوس الاسمانجونی وزراوند طویل بو جمله‌سی اوچر درهم دارچینی
وسلیخه وقرنفل وقردمانا وزنجبیل ومویزج ومصطکی وزعفران
هر برندن ایکیشر درهم دق وسحقدنصکره کفی آلنمش عسل ایله معجون ایده
محلنده نصف درهمنی صو ایله اذوب اچوره‌لر **نوع آخر تریاق
هرمس کبیر** درجمله سمومه نافعدر بو بر تریاقدر وصفنده عقول قاصره‌در
ترکیبی بو در جنطیانا وحب الغار واسارون وشاهسفرم وبادرنجبویه
هر برندن اونر درهم عود هندی وصندل ولؤلؤ غیر مثقوب وسنبل
هندی وبهمن ومرجان وقسط ومیعهٔ سایله ولادن وکندر وقرفه ساذج
وقرنفل وزنجبیل هر برندن التشر درهم اصل السعتر واصل السوس
هر برندن دوردر درهم اصل الغافث شیر بشر درهم کذلک عسل ایله
معجون اولنه شربتی بر درهمدن اقلدر **نوع آخر تریاق امیر سالیوس
المسمی بمحب الحیوان** بر غریب ترکیبدر انفی کوزللندررد لونی
صاف ایدر ترکیبی بو در جوز هندی اوچیوز درهم فستق ایچی اوتوز
بش درهم دارچینی وقاقله یتمش بش درهم قرنفل وساذج وزنجبیل
ومصطکی ومقل ازرق وکهربا وزعفران ومیعهٔ سایله وکندر هر برندن
اونیکیشر درهم حلتیت یکرمی دورت درهم فراسیون وجعده
واشنه هر برندن اونیکیشر درهم جمله‌یی عادت اوزره دق ایدوب
والیوب عسل ایله معجون ایده‌لر بو تریاقک سموم قاتله ونفعنده قدرتی
آب حیوان مشابه‌سنده در **نوع آخر تریاق درد مالوشش حکیم**
بو بر تریاقدرکه دنیا ومافیهاده مالک اولان پرنسه دخی طلب
ایلمسون هر نقدر امراض وجذام وبرص وبهق وطوزنی بلغم وبونلرک
امثالی امراض مهلکه وفرمنهٔ خبیثه اولورسه انسانک بدنندن
بقدرت الله تعالی عرق ایله اخراج ایدر ترکیبی بو در فرص افعی وقرنفل

ساذج وزنجبیل وجوز بوا وقاقوله ودارشیشعان وجنطیانا هر بریندن بشر
درهم بذر کرفس وبذر جزر وفلفل اسود ودارفلفل وحب الغار
هر بریندن اوچر درهم زعفران ونانخواه ایکیشر درهم قردمانا دورت
درهم جمله‌سی سحقدنصکره کفایت مقداری عسل ایله معجون ایدوب
اوچکون برجرّه ظرفنده الیقویه بعده کفایت مقداری عسل ایله معجون
ایدوب افیون ولادن وزعفران هر بریندن اوچر درهم میعهٔ سائله
اوچ درهم کندر التی درهم بونلر دخی تکرار دق وسحق اولنوب بر مثقال
مقداری حمار مایه‌سندن بومسحوقه محکم خلط ایده‌لر بوکره اول هرچه فایده
حفظ اولنان معجونه بونی دخی ضم والحاق ایلیه واربه الحینده فاروق
وسایر معاجین حفظ ایدرکبی حفظ ایلیه نفعنه حد وغایت یوقدر بوکا مالک
اولان زماننده حضرت عیسی علیه السلام کبی خوارق عاده اظهارنه
قادر اولور **باب سادس مثرودیطوس وانک امثالنک کیفیت
ترکیبلری بیاننده‌در** بوترکیب مؤلفنک اسمیله مشهور اولمشدر
کذلک تریاق فاروقده اولان خواصدن بونده دخی نوعاً مقرردر
خصوصا سموم قاتله واحراض بارده بلغمیه دفعنده اعانتی زیاده‌در
فاروقدن اوّل اندروماخس زماننه کلنجه بونی استعمال ایدرلرایدی صکره
اول حکیم لحم افعی اضافه ایلمک ایله ترکیب غیری اولدی آما مثرودیطوسک
طبیعتی حار ویابس‌در سدّه‌لری کید ورو اورام جاسیه ورطوبات
بلغمیه وصدر وریه ایچون نافعدر خصوصا دمی اعضاء داخلیه‌یه سیلان
ایدوب متعفن اولانه عفونتی دفع اشاننه‌در واختلاف نفخ وجع معده
وامعاء قاقده اولان ریاح غلیظه‌یی سایره‌یی تراکیبدن زیاده دفع
قلمه‌سی غریب حکمتدر جمله خواصندن بری شهوت جماعی تحریک ایدوب
تحسین لون واشتهاء طعام ویرمه‌سیدر ومثانه‌ده اولان حصاتی

تفتیت

تفتیت ایدوب بطون امهاتده جنینی حفظ ایلدکیدر وکوزک
نورینی زیاده ایدوب بصره حدت ویروب دفع سموم قلّمه‌سیدر
فی زماننا بوخاصه‌لر یوقدر زیرا ترکیب کامل دکلدر بونی ترکیب
ایدوب صاتنق دلرسک بر درهمی بش اقچه‌یه اولمز حال بوکه زمانمزده
مثرک اوچ درهمی بر اقچه‌یه فروخت اولنور وفیه نکتة ایمدی ترکیب
اصح بودرکه ذکر اولنور مثلا مُرّ وزعفران وغاریقون وزنجبیل
ودارچینی وعلک البطم وکثیرا هر بریندن اونر درهم سنبل وکندر
وخولنجان ابیض وعیدان بلسان واسقندوس واذخر وقسط وسیسالیوس
وکمافیطوس وقنّه وشق وارنیخ ودارفلفل وعصارهٔ هیوفیقسطیداس
وجند بیدستر وجاوشیر وساذج هندی ومیعه هر بریندن سکزر درهم
سلیخه وفلفل ابیض وفلفل اسود وسورنجان وجعده وثوم بری
ودوقو واکلیل الملک وجنطیانا ودهن بلسان وحب بلسان وقرص
فرفیون ونقل ازرق هر بریندن یدی درهم سذاب ایکی درهم
وبذر سذاب اوچ درهم سنبل رومی ومصطکی وصمغ عربی وفطر
سالیوس وقردمانا وافیون وبذر رازیانج وورد احمر ومشک
طرامشیع هر بریندن بشر درهم انیسون وفو ووج ومو وسکبینج واسارون
هر بریندن اوچر درهم اقاقیا واسقنقور وهیوفاریقون هر بریندن دوردر
یحق درهم جمله‌سی دق وسحق ایدوب ازلمسی قابل اولان صموغ سمنی
یا شراب ویاسرکه ویاخود مثلث ایچنده ازوب وزنی قدر عسل
قوامه کتوروب جمله‌سی بر برده یوغوروب عجین ایدوب برجره لوقوا
ایله آلتی آی اربه ایچنده حفظ ایدوب بعده اقتضا ایلدکده بر مقدار
استعمال ایده‌لر **بر نوع مثر دخی** حکما یرافریخ اتفاق ایدوب برده
وتجربه ده عمل ایدوب الحاصل فوائد کثیره‌یه نایل اولمشلردر خطابوترکیب

کمیاب در نظیری بولونمز فقیر تبرکاً کتابمه داخل ایلدم فاروقدن دخی شرح
اولنان خواصندن بعضی تقویتی و طعامه اشتها ویروب امراض
بلغمیه و سوداویه ازاله سنده خیلی نفعی واردر لطیف ترکیبدر و مقدار
دیناردن بوتنی استعمال ایدن شخصک اولدوغنه تعجب ایدرم دیو جالینوس
تفاخر ایلمیشدر ترکیبی بودر کمافیطوس و کمادریوس اشقوردیون و ورق
نارنج و چنطیانا و زراوند طویل و زراوند مدحرج و کثیرا و بهمن احمر و حب
الغار و قرصلفی و قسط و مو و فو و حب بلسان و محلب و دارچینی
و زنجبیل و وج و دارفلفل و فلفل ابیض و نار دین و افسیون و سورنجان
و بوزیدان و صمغ عربی و سنبل و عاقرقرحا و اصل کبر هر بریندن بکرمیشر
درهم زعفران و زرنباد و کبابه و زرنب و درونج عقربی کذلک
یکرمیشر درهم فرفیون اوتوز درهم میعه سایله و مقل ازرق و فنه
وشق و زرده چوب و سوسن احمر و سوسن ابیض و بهمن ابیض
و طین ارمنی و طین مختوم و عود الصلیب و لسان عصفور و قاقوله
و خولنجان و جوز هندی و خصیة الثعلب و قرنفل و سلیخه و مصطکی
و قردمانا هر بریندن یکرمیشر درهم درونج و جوز بوا و بسباسه و راوند
چینی و صندل احمر و صندل ابیض و قصب الزریره و مسک طرامشیع
و اسارون و جدوار هندی هر بریندن اوتوز التیشر درهم و جعده و حماما
و سیسالیوس و شیطرج و دوه ما یه سی و خروس چینی سی و سرچه
چینی سی هر بریندن یکرمیشر درهم شقاقل و سقنقور و اغاج قاوونی قبوغی
هر بریندن قرق درهم عسل بلادر و بذر هیوفاریقون و غاریقون و دهن
بلسان و علک البطم و اذخر و ابلیس طرثاغی و اکلیل الملک هر بریندن
یکرمیشر درهم اقاقیا و حجر الیهود هر بریندن اون التیشر درهم
خودنج و فندق ایچی قرقر درهم ورق فلنجمشک و ورق بادرنجبویه

وبذر بنج

وبذر بنج و فطر سالیوس و بذر کراث و بذر افسنتین و بذر سداب
و بذر شلجم و بذر جرجیر و بذر خردل و بذر کرفس و بذر رازیانه و بذر
کشنیز و اصرغان تخمی و بذر بلغم و بذر حرمل و بذر هلیون و بذر نخوه
و بذر معدنوس و انیسون و طوراق اوتی و سموز اوت تخمی و جلنار
و توت ابیض و توت احمر و بذر ریحان هر بریندن اون التیشر درهم
چام ساقزی اوتوز التی درهم چوب چینی یوز درهم صبر چینه
یوز درهم انذروز یوز درهم مسک و عنبر ایکیشر درهم شراب احمر عتیق
یوز درهم آب بابونج و آب رازیانه و آب لسان ثور و ماء ورد
هر بریندن یوزر درهم بادرنجبویه بیک درهم عسل جمله نک اوچ
وزنی قدر صموغ و میاه و خمری بریره جمع ایدوب ازلمه سی قابل اولانی
ازدوب بعده عسلک کفنی الوب قوامه کتوروب جمله میاهی عسله
داخل ایدوب قوام بولنجه قیناذوب بعده بر مقدار صوویه اجزایی
قویوب محکم یوغوره لر عجب ترکیبدر اقالیم سبعه ده نظیری اولمایلمر دندر
شمدیکیر و بیانمز. معاجین بحثنه منحصر در اگرچه فاروق و مثرودیطوس دخی معجوندر
نهایت اسملری مختلفدر **باب سابع عشر معاجین بیاننده در** اول جمله دن
مشهور اولانی و بین الخلق استعمال اولنانی دواء مسکدر اول دخی
بر نیچه انواعدر **نوع اول دواء مسک حلو در** بونک خاصه سی ضعف دل
و امراض سوداویه ایچوندر و طوغورمقدن اذا چکن خاتونلره و ریحدن
مضطر اولان صبیانه نافعدر ترکیبی بودر درنا سفته و کهربا و بسد
و ابریشم مقرض و زرنباد و درونج عقربی هر بریندن برر مثقال بهمن سرخ
و بهمن سفید و سنبل هندی و قاقوله و قرنفل و ساذج هندی و اشنه
هر بریندن برر درهم جندبیدستر نیم درهم دارفلفل و زنجبیل
هر بریندن یکی درهم مسک خالص بر درهم احجار قسمنی صلایه

اوزرنده باغ كبى اولنجه سحق ايدوب بعده اجزلبنى دق ايدوب واليبوب
جمله نك اوج آغوجه چيك بال ايله معجون ايده لر شربتى برمثقالدر وقوتى
اوج ييله دك در ضعيف اولور **نوع ديكر دواء مسك حلو** زرنباد
و درونج بربرندن بر درهم دُر ناسفته وكهربا و مرجان كوكى ابريشم
مقرض هربرندن برر چوق درهم بهمنين وساذج هندى وسنبل وقاقوله
وقرنفل واشنه وجندبيدستر بربرندن دوردر درهم زنجبيل ودار
فلفل بربرندن پچوق درهم مسك بر درهم تذبيرى سبق ايدن وجه اوزره در
وشربتى بر درهمدن برمثقاله وارنجه در **دواء مسك مُر** غايتله مبارك
نسخه در خفقان وورم حلق ورطوبت معده وضيق النفس اچون نافعدر
وتركيبى بودر سنبل ومُر صافى ومسك وساذج هندى هربرندن ايكشر
درهم زعفران ونانخواه وبذر كرفس بربرندن دوردر درهم صبر
اسقطورى وافسنتين هربرندن سكز درهم راوند چينى التى درهم
جندبيدستر بر درهم فازهر ايكى مثقال عنبر بر درهم مُردن غيرى اجزاسنى
دق وسحق ايتدكدنصكره اوج اوقيه عسل مصفا ايله معجون ايده لر بعده
مُرى سحق ايدوب بومعجونه عمل ايلشدايدى بوغوره لر شربتى بر درهمه
وارنجه در وبوتركيبك قوتى اوج ييله دكدر **المفرحات مفرح**
مسيحى بونك فايده سى بى نهايه در جمله دن قلبه وجكره ودماغه قوت
قوت ويرور وشهوت طعاميه يى قوى ايدوب منى ارتورر وفى الجمله
باه اچون نفعى عظيمدر واشتهاء طعام ويرور قوت هاضمه يى قوى
ايدر تركيبى بودر قرفه ولسان ثور وبادرنجبويه وورد احمر هربرندن
بشر درهم سنبل هندى واشنه وبهمن سرخ وبهمن سفيد هربرندن
دوردر درهم خولنجان وقرنفل وجوزبوا وقاقوله كبير وقاقوله صغير
وبذر فرنجمشك وورق قرنفل وزعفران ومصطكى وترنج قبوغى ولسان

عصفور

عصفور ولسان العصفور وبسباسه بربرندن اوچر درهم ساذج هندى وعنبر اشهب
ومرواريد ناسفته وكهربا ولؤلؤ هربرندن ايكشر درهم كبابه التى درهم
زنجبيل ودارفلفل برر درهم سعد هندى برچق درهم خصية الثعلب
اون درهم مسك بر درهم التون وكمش ورقلرى بر مثقال بذر
خشخاش اون درهم جمله سنى دق وسحق ايدوب احجارى صلايه ده
ازدكدنصكره بربره مجموعن خلط ايدوب التى درهم سكر نبات سحق ايدوب
جمله نك ايكى وزنى قدر عسل قوامه كتوروب معجون ايده لر شربتى ايكى
درهمدن ايكى مثقاله وارنجه در **نوع ديكر بر لطيف مفرحدر** مسيحى بونى
خواجه رشيددن نقل ايدر ملوكه مخصوصدر هم مقويدر وهم
مفرحدر سبق ايدن مفرحده اولان خواص بوكه اولدوغندن ماعدا
بونك شطارتى وتفريحى غالبدر تركيبى بودر لعل وياقوت ومرواريد
ناسفته وكهربا ولؤلؤ وزعفران هربرندن بشر مثقال درونج وبهمنين
واشنه وعنبر ومسك وورق ذهب وورق سيم هربرندن ايكشر
درهم لسان ثور وماء تفاح مسكى وماء امبرباريس وماء ورد هربرندن
التشر درهم اسرار صوبى كه اصلانوب اليمش اوله التى درهم خولنجان
بش درهم سكر نبات يكرمى درهم جمله اجزارى قاعده اوزره ازوب
بعده جمله نك اوج وزنى قدر عسلك كفين الوب بعده مياه مذكوره يى
عسله ويروب قوامه كلنجه قيناده وب بعده مسحوق اجزاسنى ويروب
معجون اولدقده التون وكمش ورقلرى ايله آلشدوره لر شربتى برمثقالدر
اما عجب يادكار مفرحدر **نوع ديكر طرفه مفرحدر** وضعى شيخ
رئيسدر كه سلطان مسعود اچون عمل ايلمشدر خفقان ووسواس وضعف
دل وجكر وجكر اچون غايتله نافعدر جمله دن دماغه قوت ويروب
ذهنى لطيف قلد وغمدن ماعدا نشاط تمام اعطا ايدر وسوداوى بلغمى

فتح ایدوب قلبه قوت ویرر مالیخولیانک انواعنه نافعدر بوندن برقچ مثقال
استعمال ایدن کمسنه اول خاطره‌لردن امین اولور ترکیبی بودر یاقوت
سرخ ایکی مثقال یاقوت زرد دورت مثقال یاقوت کبود و یاقوت
سفید هر بریندن دوردر مثقال زمرد برچوق مثقال عقیق دورت مثقال
حجر یشم اوچ مثقال لؤلؤ غیر مثقوب دورت مثقال بسد و کهربا و حجر
لاژورد هر بریندن اکیشر مثقال بذر فلنجمشک و ابریشم مقرض و فستق
شامی قبوغی هر بریندن دوردر مثقال ایلج و هلیلج و بادرنجبویه هر بریندن
اونر مثقال زهر نیلوفر و صندل سرخ و صندل سفید و بذر بادرنجبویه
و قرنفل و دارچینی هر بریندن اوچر مثقال و لسان ثور بشر مثقال
عصاره امیرباریس اون بر مثقال عود قماری دورت مثقال بادورج
ایکی مثقال درونج و طین مختوم و طباشیر هندی دوردر مثقال عنبر
اشهب دورت مثقال مسک بر مثقال و ورق زر ورد و ورق نقره
و ورق ورد احمر و دارچینی هر بریندن دوردر مثقال و کافور قیصوری
بر قیراط قاقوله کبیر و سنبل و سادج هندی و بهمن سرخ هر بریندن
اکیشر مثقال و بهمن سفید دورت مثقال مسکه الما صویی و ایوا صویی
و ترنج صویی و گلاب و عرق لسان ثور و عرق بیدمشک هر بریندن
بو میاهک یوز اللیشر درهم نبات مصری اوچیوز درهم بو مذکور
اولان میاهی نبات ایله الشدروب ایکی ادویه مقداری عسل دخی
ضم ایدوب قوامه کتوره‌لر و احجاری قاعده اوزره سحق ایدوب
بر مرتبه که آدم دیلنه آلسه یاغ کبی اولا بعده اجزایی دخی سحق ایدوب
جمله‌سینی بربره کتوروب محکم یوغوره‌لر و آلتون و کمش ورقلری خلط
و مزج ایدوب حفظ ایده‌لر اطبانک کتابلرنده مفرح یاقوتی دیدکلری
بوندن عبارتدر شربتی بر مثقالدن برچوق مثقاله وارنجه‌در **نوع آخر**

مفرح

مفرح صندلین ایله مشهوردر خواص عجیبه و اسرار غریبه‌سی حد و غایت
یوقدر ترکیبی بودر لؤلؤ غیر مثقوب و کهربا و بسد و یاقوت رمانی
هر بریندن برچوق درهم لعل و یشم و ورق ذهب و ورق فضه
و ماقرفیون و زعفران هر بریندن برر درهم راوند چینی ایکی درهم
صندل احمر اوچ درهم بهمنین اللتی درهم بادرنجبویه و بذر کاسنی
هر بریندن بشر درهم ایلج و کشنیش یابس هر بریندن بشر درهم لسان
ثور و امیرباریس و طباشیر و ورق گل سرخ هر بریندن دوردر درهم
خشخاش سفید و بذر شاهسفرم هر بریندن برر درهم فستق‌الجی بشر
درهم درونج بر مثقال مسک ایکی درهم عنبر اشهب و عود قماری
بشر درهم مصطکی بر مثقال پوست ترنج اوچ درهم ماء سیب
و ماء سفرجل و عرق لسان ثور و عرق بیدمشک هر بریندن اللی درهم
نبات سفید اللی درهم عسل مصفا اللی درهم سبق ایدن مفرح کبی
طبخ و ترکیب اولنه بونک شربتی کذلک بر درهمدن بر مثقاله
وارنجه‌در **تعالیم سته‌نک تعلیم سادسنک سفر تاسعی اون اسکز**
بابی مشتملدر باب اول معاجین مقویه بیانندهدر اول
جمله‌دن بیری **معجون سقنقوردر** بو معجونک خاصه‌سی باهه قوت
ویروب نشاطی زیاده قلمقدر مقویات الطفیدر قلبه و دماغه
تقویت ویرو و کیدن ماعدامنی‌یی زیاده ایدوب لونی صاف
ایلمکدر ترکیبی بودر شقاقل و بهمن سفید و بوزیدان و سورنجان
و بسباسه هر بریندن بشر درهم تودری زرد و تودری سرخ بشر
درهم سقنقور اوتوز درهم خصیة الثعلب فرق درهم کبابه
اوچ درهم قرنفل و قصیب خشک کاو و حب الذلم و فستق
و حبة الخضرا و نارجیل و لسان عصفور و خولنجان و قاقوله کبیر

وبذر شلغم و دار فلفل بر بر ندن بشر درهم زنجبیل اوج درهم
نارمشک و فرنجمشک وصندلین وخشخاش سفید ولسان ثور و ورق
ورد احمر و بادرنجبویه و بذر ریحان و اسارون وقرفه و درونج دخی اوا
داشنه هر برندن بشر درهم زعفران اون بر درهم سعد و زرنب
وبذر بادرنجبویه و زرنباد و مصطکی و بذر جذر و بذر حرمل بر بر ندن اوچر
درهم عود خام بشی درهم عنبر اشهب اون درهم مسک بر مثقال
سنبل هندی اون درهم ساذج هندی اوج درهم لعل ویاقوت
دیشم ولولو غیر مثقوب هر برندن بشر درهم کهربا و بسد و ورق
ذهب و ورق فضه بر بر ندن اوچر درهم و ماء ورق خیال یوز درهم
عسل و زنجبیل عجب مقویدر صحت اولان قوتینی احیا ایدر **نوع دیکر**
بو معجون هم مقوی باه در و هم معده یی قوی ایدوب باطنده
اولان قورد لری قیرر و سده کبدی اچر و ریاحی طاغیدر ولونی
خوب ایدر و ریح بواسیری زایل ایدر و طعامه اشتها ویروب دیش
ضربانین ساکن ایدر اصلنده منسوب سلطانی غیاث الدین ایچون محمد
بن منصور بپیدا ایلمشدر باه قوت ویرمه ده بو ترکیبه غالب
غالب ترکیب اولمز اکر تجربه ایدرسک کلامزه اعتبار ایدرسن ترکیبی
بودر انیسون و بذر کرفس و نخوه و بذر جندر و بذر شبت هر برندن
اون درهم زرنورد ایکی درهم مصطکی و قرنفل وبسباسه وبسفایج
و عود هر برندن بر درهم تین فیل جمله ادویه نک ثلثی مقداری
اولا بعده دق و سحق ایدوب جمله دن مقداری فانید قاتوب ایکی
اولقدر عسل دخی قوامه کتوروب هر کون بو معجوندن ایکی مثقال
آچ قارنیله یین کمسنه حقنده ابن سینا دیر که عجبت لمن یاکل من هذا
المعجون فی کل سنة اسبوعا مع اصلاح الغذا وکیف یحتاج الی الطبیب

ولوکان

ولوکان له عشرین جواری قدر علی رضا هن من هذا المعجون الحسن
وقد جربته فوجدته صحیحا **نوع اخر معجون لبوبدر** بونک دخی
فایده سی منی یی زیاده ایدوب جماعه قوت ویرمکدر خصوصا شانه یی
بلغمدن و قوتدن پاک ایلمک شانندندر وقلبه و دماغه قوت ویروب
نشاطی غالب قلمقدر بوندن اعلا معجون اولمز ترکیبی بودر فندق و فستق
و بادام و شاه فستقی وحب الذلم و جوز رومی وحب فلفل هر برینک
لبندن بشر مثقال و مقشر سوسام بشی درم نارجیل اون درهم
خصیة الثعلب اون مثقال خشخاش اوج درهم خولنجان کدنکی ارچینی
وشقاقل و بهمن سرخ هر برندن بشر مثقال بهمن سفید اون مثقال
تودری سرخ و تودری سفید بشر مثقال لسان ثور بشی درهم لسان
عصفور ایکی مثقال سرچه پنیسی و قضیب کاو بشر مثقال بوزیدان
اوج مثقال اصل بابونج بشی مثقال فلنجمشک بشی درهم خسکسر با
بشی مثقال زرنباد و زرنب و زنجبیل و قرنفل وبسباسه و بذر بادرنجبویه
هر برندن اوچر درهم عنبر بشی مثقال مسک نصف مثقال عود
و زعفران اونر درهم مصطکی ایکی مثقال مروارید غیر مثقوب
بشی درهم لعل ایکی درهم یاقوت کبود بر مثقال التون وکمش
ورقلری اوچر مثقال نصف اجزا مقداری نبات عسل ایکی اجزا
قدری قاعدهٔ مذکوره اوزره عمل اولنوب بر مثقال استعمال
اولنه **نوع دیکر بر معجوندر که اسرار اطبا دیندر** مولانای معظم شمس الملة
والدین مسیح الزمان ابن هلال اردبیلی تالیف ایلمشدر خواصنه نهایت
یوقدر جمله دن باهی زیاده ایدر و دل و دماغه قوت ویرر و نشاط
اوزره قیلور و اولمش حادثه سینی احیا ایدر اکر شت الیه خود
سخت ایدر اکر جماعدن صکره مثقالن استعمال اولنورسه غرق النسا

ووجع مفاصل ونقصان حمی معت ونقصان منی خوفندن امین ایدر
وفی الجمله نقدر عجباتی وضلر وار ایسه انلردن سالم ایدر جناب
غزتک عبادنه جملهٔ الطافندن برزی بو ترکیبه مطلع قلدوغن عد
ایدرم ترکیبی بودر شقاقل وخولنجان وخصیة الثعلب وبهمنین و وج
وتودری سرخ وسفید ومغز تخم خربزه ومغز خیارین هر بردن اوچر
مثقال وحب الیان وحب بلبان وفاغل سفید وبذر جرجر
وبذر جذر وپراسه تخمی وبذر پیاز وبذر شلغم وبذر حرمل وبذر خشخاش
سفید وخشک دانه وبذر تره وبذر شبت وبذر جزر شامی هر بردن
ایکیشر درهم وقوو وبذر هلیون وخشکر با هر بردن ایکیشر مثقال
دارچینی وقرنفل وسنبل واساروں وبسباسه وکبابه وسعد کوفی
و دارفلفل وقرفه وجوز بوا ونارمشک وعود خام وعنبر اشهب
وزعفران هر بردن بر مثقال مسک بر مثقال نارجیل ومغز بادام
ومغز فستق ومغز حب صنوبر ومغز حبة الخضرا ومغز حب القطن
وکنجر مقشر هر بردن یدی درهم زنجبیل وبوزیدان وقسط
حلو ومغز حب الذلم و دروغ عقربی هر بردن ایکیشر درهم
جمیع ادویه‌یی بربرده دق وسحق ایدوب اگر فندق واگر فستق وسایر
لبو بدر انلاری آیرو دق ایده‌لر بوکره عنبر ومسک وزعفرانی عسل ایله
الشدروب جمله‌یی بو دفعه بربرده خلط ومزج ایدوب معجون ایده‌لر
بو معجونک شربتی اوچ درهمدن اوچ مثقاله وارنجه‌در نوع آخر
نسخهٔ مؤلف منهاجدر اگرچه معجون سقنقور جمله سنده‌در فاما
باه ایچون بونک خاصه‌سی نسخهٔ اولدن زیاده در حاصلی نظیری
یوقدر بو معجون اول کمسنه ایچون مناسبدر که بش اون جاریه‌سی
اولا ترکیبی بودر شقاقل وبهمن سرخ وسفید وبوزیدان وبسباسه

وکبابه

وکبابه وقرفه وخولنجان وقضیب کاو ولسان عصفور وقاقلهٔ کبیر
وقاقلهٔ صغیر وسنبل هندی وفرنجمشک ونارمشک وقرنفل
ومصطکی ووج هندی وعنبر اشهب ومروارید ناسفته هر بردن
اوچر درهم سقنقور اون بر درهم خصیة الثعلب وسعد وزنجبیل
ودنبه وکهربا هر بردن ایکیشر درهم زعفران بش درهم عود خام
بش درهم مسک بچوق درهم لعل ویاقوت زرد ایکیشر درهم
وورق خیال که جدید وسبز و حادا ولا اوتوز درهم التون وکمش
ورقلری بر مثقال خشخاش اون درهم روغن بادام اون درهم
قند نبات اون درهم جمله اجزاسنی دق وسحق ایدوب بادام یاغیله
یغسن الوب بعده اوچ وزنجه عسل ایله معجون ایدوب التون وکمش
ورقلرینی صکره الشدروب بونک شربتی بر مثقالدن ایکی مثقاله وارنجه‌در
نوع آخر معجون لولو درکه یونانی جالینوس تالیف ایلمشدر بو معجونک
منفعتی وار درجمله‌دن قضیبی سخت ایدر واوعیهٔ منی‌یی آچار و
اعصاب دماغه قوت ویرر شهوت طعامیه‌یی زیاده ایدر وقانه
تغیر عظیم پیدا اولسه برمرتبه که متعفن اولسه عفونتن دفع ایدر ومنی‌یی
زیاده ایدر بو معجونی استعمال ایدوب بر عورتی جماع اولنسه
لذتندن بیخود ومدهوش اولور ارتق غیری کمسنه‌نک جماعندن لذت
الماز حاصلی فاعلی مفعولی گرفتار ایدر ترکیبی بودر مروارید ناسفته
ودنبه هر بردن بر مثقال افیون وبهمن سفید هر بردن بر درهم
کاکونج واصل الیلباب هر بردن نیم مثقال فقاح واذخر وسعد وکرناز ک
هر بردن بچوق درهم سلیخه ودارچینی واساروں ومصطکی بکه بچوق
درهم صمغ عربی وکثیرا بر دانق جمله اجزاسنی دق وسحق ایدوب صکره
اوچ اغری عسل ایله معجون ایدوب وقت جماعده بر مثقال استعمال

ایدوب مجامعت ایده لر قدرت خدای تعالی یی کوره لر نوع آخر
معجون عطایی دیمکله مشهوردر بو نسخه یی مولانای مغفور صدر
الملة والدین عطار الله تبریزی پیدا ایلمشدر سرعت انزالدن شکایت
ایدنه نظیری یوقدر ترکیبی بودر ابیات ذکر و علک رومی وحیف
بلوط وبذر القنب هر برندن آلتیشر درهم عسل ایکی اوقیه مقدار کفایه
لازمدر شربتی ایکی مثقالدر بو نوعدن بو ترکیب غایت لطیفدر
طریقی صغیر قرصلر ایدوب دلی آلتنه قویوب جماع ایلمکدر بو معنایی
التزام ایدن کمسنه اولقدر جماعدن لذت پیدا ایدر که تعبیر اولونمز
اول ترکیب بودر لسید و کبابه و زنجبیل و عاقرقرحا و زبیب الجبلی و خولنجان
هر برندن برابر دق و سحق ایدوب بر مقدار ازلمش صمغله یوغوروب
نخود قرصلر ایدوب وقت جماعده دلی آلتنه قویوب مباشرت
اولنه غریب حکمتدر بو نوعدن بری دخی کونده ایکی مثقال سیوب غداسی
کباب ایده لر بر قاج کون بو حال اوزره عمل ایده لر بامر الله بنجه عورتی
و جاریه سی دخی اولورسه حقنه کلور ترکیبی بودر بلوط و کلنار
و شونیز و لبان ذکر هر برندن آلتیشر درهم کمون و نانخواه و کراویا هر
برندن بشر درهم پوست بلیله و پوست هلیلهٔ زرد و املج مقشر
و هلیلهٔ سیاه هر برندن اوچر درهم کشنیز خشک اون درهم
عسل اوچ وزنی قدر کرکدر نوع آخر خواجه رشید ایله مسمادر
خاصه سی تقاطر بول و سرعت انزالی دفع ایدر ترکیبی بودر کبابه
و فوفل و قرنفل و سنبل هندی و خصیة الثعلب و مصطکی و نانخواه
هر برندن اوچر درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی بر مثقالدن ایکی مثقاله
وارنجه در نوع دیکر معجون لبوب کبیردر بو نسخه یی محمد شاه خوارزمی
ایچون اطباسی تألیف ایلمشلردر خاصیتی قلبه و دماغه قوت ویروب

نشاطی افزون ایلمکدر خصوصا منی یی زیاده قیلوب قضیبی سخت
ایلمک شانندندر ترکیبی بودر بادام فندق و فستق ولب حب
فلفل ولب حبة الخضرا ولب جوز رومی ولب نارجیل ولب
چلغوزه ولب بذر خربزه ولب حب الذلم و کنجد مقشر و خشخاش
سفید هر برندن آلتیشر درهم کبابه و قرفه و خولنجان و قرنفل و شقاقل
هر برندن بشر درهم مصطکی و بسباسه و لسان عصفور و سنبل هندی
اوچر درهم بهمنین و بذر هلیون و تودری سرخ و تودری سفید
و زرد و بوزیدان و مغاث و بذر جزر و بذر شلجم و بذر حرمل
و بذر پیاز هر برندن التشر درهم و خصیة الثعلب ایکی کرمازو و خشک
قربی و کشنیش و قضیب خشک کاو هر برندن دوردر درهم سرچه
بیضه سی که ارکک اولوب وقت هیجانده آلنمش اولا اون درهم
زعفران و زنجبیل و نارمشک و قرنجمشک و دار فلفل هر برندن اوچر
درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی ایکی مثقالدر اما بوکا تقیید
ایدن کمسنه نک غداسی نخود آب و قلیه و تازه کباب و تازه صوغانلی
ارکک قیون اتیله ترید ایتمکدر نوع آخر معجون فلاسفه در بو ترکیبک
براسی ماده الحیاتدر فلاسفه ایله وجه تسمیه فیلسوفانه منسوب
اولدوغیچوندر خاصه سی بلغمی دفع ایدوب قوت هاضمه یه اعانت ایدر
و اشتها ویرر و ذهنی فساددن صیانت و حفظه چوق فایده سی
واردر و خصوصا ذهنی تیز ایدوب کمیزده اولان برودتی اخراج
ایدر و مخالف یللری سورر و خصوص منی یی ارتورر و قضیبی سخت
ایدر و وجع مفاصله و بیل اغریلرینه فایده ایدر و دیشلری محکم طوتر
اما بو معجون بلغمی مزاجه مخصوصدر زیاده حاردر سایر
امزاج اربابنه جایز دکلدر ترکیبی بودر فلفل و دار فلفل زنجبیل و دارچینی

دپوست هلیله واملج وشیطرج وزراوند مدحرج وعاقرقرحا بابونج وخصیة
صمونی دیدر
الثعلب ولب چلغوزه ولب نارجیل هر بریندن اوز درهم بابونج
بش درهم ورازیانج بش درهم عسل اوچ ادویه مقداری لازمدر
وشربتی بر مثقالدر **معجون انوشدار** بو بر معجوندر که معده صدر وطحال
اول وصکره هیئته هضمه قوت ویرر وانسانک بکزینی قیزاردر وجکری
آلامدن صیانت ایدر ترکیبی بودر ورق ورد احمر التی درهم سعد
کوفی بش درهم وبسباسه وجوزبوا وقرفه وزعفران وسنبل هندی
وزرنب هر بریندن اکیشر درهم املج یوز اللی درهم مقدما املجی طقوز
آغزی صویله قیناده لر بر وجهله که اوچ بولکی کیده وب بر بولکی
باقی قاله بو کره ال ایله ازوب وسوزه لر بو دفعه یوز اللی درهم پنیر
شکری ایله صوینی قوامه کلمک صددنه وارنجه قیناده لر وایوا والما وقورق
ولیمون وتمرهندی ورمانین وحماض ربلریندن علی السویه یوز اللی درهم
وارنجه عسل ایله قوامه کتوره لر وسایر اجزایه بر مقدار مسک اضافه
ایدوب لطیف انوشدارو در بوندن ایو اولمز شربتی ایکی مثقالدر
معجون انقرودیای کبیر بو معجون فالجه ولقوه یه وصرعه زیاده نافعدر
جمیع عضوو قدن اولان دکیلره درماندر هیچ معجونده امرایه ده بونده
مفیدلنسه اولمز خصوصا سایر اشیاده دخی نفعی واردر ترکیبی
بودر عاقرقرحا وشونیز وقسط وفلفل ودارفلفل ووج هر بریندن اوتز
درهم ورق سذاب وجنطیانا وحلتیت وزراوند مدحرج وحب
الغار وجندبیدستر وشیطرج هندی وخردل هر بریندن بش درهم
عسل بلادر دورت مثقال جمله سی دق وسحق اندکره جوز بایغیله
بیوستنی الوب اوچ وزننی قدر عسل ایله معجون ایده لر شربتی بر درهمدن
بر مثقاله وارنجه در **معجون افلونیا** عوام بوکا برشعثا دیرلر قولنج وطحال

وسبل وتشنج ایچون نافعدر واحشاده اولان ورمی ساکن ایدر وسرفه
ووردجکری دفع ایدر ودرد دندان ایچون که وجعی اولان تسکین ایدر
ترکیبی بودر زعفران بش درهم فلفل ابیض وبذر بنج هر بریندن
یکرمی درهم افیون اون درهم قطر سالیوس دورت درهم
بذر کرفس اوچ درهم سنبل هندی دورت درهم ساذج هندی
وسلیخه وعاقرقرحا وحب بلسان وفرفیون هر بریندن بر درهم
اجزاسی دق وسحق اندکره دهن بلسان ایله بیوستنی الوب اوچ وزنی
قدر عسل ایله معجون ایده لر التی آی مرور ایلدکدنصکره قولنج ایچون نخود
قدر استعمال اولنه **معجون افلونیای فارسی** کذلک قولنج ایچون وتخفیف
یللر ایچون استعمال اولنور ترکیبی بودر فلفل سفید وبذر بنج هر بریندن
یکرمیشر درهم افیون اون درهم زعفران بش درهم طین مختوم
اون درهم سنبل هندی ومرو عاقرقرحا وفرفیون هر بریندن ایکی
درهم جندبیدستر بر درهم زرنباد ودرونج عقربی هر بریندن
برچوق درهم مروارید ناسفته ومشک هر بریندن برچوق مثقال کافور
بر دانق عسل اوچ وزنی قدر **نوع آخر فلونیای کبیر** افیون اوتوز
دورت درهم دارچینی وقرنفل وعود القرح وفرفیون وسنبل
هندی وبذر بنج وبذر ریحان وقاقوله کبیر وصغیر وبیخ بنفشه وزهر
بنفشه وصمغ عربی وخصیة الثعلب وبذر جزر وانیسون وامرغان
تخمی وبذر کرفس وبذر رجلة وبذر بادرنجبویه وقسط وعود بلسان
وحب بلسان ومرسین حبشی واسارون وسعد وصندل ابیض
وورد احمر وکونلک وکهربا وزبرجد وحصالبان جادی وعود هر
بریندن بشر درهم زرنباد ایکی درهم وزعفران اوتوز درهم
وفلفل ابیض یکرمی درهم وبذر بنج اون بش درهم وبذر خشخاش

اون بش درهم جمله اجزایی سحق ایدوب برچوق اجزا قدر عسل
ویروب معجون ایده‌لر شربتی نخود مقداریدر **نوع اخر فلونیا**
سبعه بونک مؤلفی جالینوسدر بذر بنج وفلفل هربرندن قرقر
درهم وافیون یکرمی درهم زعفران یکرمی درهم وسنبل هندی
وفرفیون وعود الفرح هربرندن ایکیشر درهم عسل اوچ اجزا قدری کرکدر
شربتی فراجه کوره‌در **نوع اخر معجون برشعثا نسخهٔ ابو البرکات**
بو معجونه عوام قره برشش دیرلر خاصیتنه نهایت یوقدر صاحب منهاج
بونک حقنده اول قدر مبالغه ایلمشدر که یازلمق لازم کلسه بر جزیره صغمز
وفی الجمله امراض قلبیه ودماغیه‌نک هرنوعنه نافعدر باخصوص درد
معده که بادکرم ویاخود باد سردن اولا دفع ایدر وسوداوی علتلره
ووسواس ومالیخولیا وسهره مبتلا اولانلره تأثیری اقطع من السیفدر
تا که حکیم ابن سینا بونک حقنده فارسی بر قصیده دیوب فضیلتن بیان
ایلمشدر اول قصیده‌نک مضمونی بودر **شعر** بو درجان اچره سور برشعثا •
ام ولدرحیور برشعثا • درخت روحی دایم مسکن اتیون • نوا ایله
دبور برشعثا • ابدبی غمدر رشول جانه کیم مست • که جام ایلر سرور
برشعثا • غمامی محو ایدوب قلدی طلوعی • مکر مهر ظهور برشعثا •
حکیمی اوله‌می خرم دردنک • کر اوله نفع دور برشعثا • ترکیبی بودر
فلفل سفید وفاشیرا وفرنجمشک وفود وبذر بنج ازرق هربرندن اوزر
درهم زعفران وزراوند طویل وحینطیانا وبصل الفار المشوی وجدوار
هندی هربرندن دوردر درهم حب الغار وافیون هربرندن یدی
درهم وسنبل هندی ونار دین هربرندن ایکیشر درهم جندبیدستر
وافربیون بربر درهم مجموعنی سحق ایدوب اوچ وزنی قدر عسل ایله
معجون اولنه والتی ایدن صکره مزاجه کوره استعمال اولنه **نوع اخر**

معجون حجر الیهود بو بر معجوندر که مثانه‌ده اولان احجاری پاره‌لر
وقوم وارایسه چقارر غلت ایده‌جک دکلدر ترکیبی بودر رب
بذر خیار ولب بذر خربزه وبطیخ وقرع وسمزاوت تخمی وحب کاکونج
هربرندن بشر درهم حجر الیهود ومرجان ایکیشر درهم اجزایی سحق
ایدوب احجاری صلایه‌ده محکم ازوب جمله‌نک اوچ اکی عسل ایله
معجون ایدوب وکفایت مقداری استعمال ایده‌لر **نوع اخر** بو
معجون تفتیت حصات ایچون واحتباس بول ایچون اولکیدن
قوتلودر ترکیبی بودر قورلمش کیچی قانی که ارکچ اولا واول قان یوز کندن
الینمش اولا اندن یکرمی درهم فلفل ودار فلفل وسنبل وقردمانا
وفطراسالیون وبذر جزر وطوشن دلیشی وزعفران وزنجبیل وبذر
خطمه وجوج دق وتحقد نصکره اوچ وزنی عسل ایله معجون ایدوب
وقت حاجتده بندق قدر استعمال اولنه **نوع دیکر معجون کاکونج** بونک
خاصه‌سی بوکرکلرده ومثانه‌ده اولان عوارضی پاک ایلمکدر وسلس
البوله نافعدر ترکیبی بودر بذر بنج وزرایج هربرندن یدی درهم ومغز
تخم خیارین ایکیشر درهم وبذر حماض وافیون ومغز جلغوزه ومغز
فندق وبادام وزعفران هربرندن اوچر درهم وحب کاکونج یکرمی
بش درهم وکثیرا دورت درهم دق وسحق ایدوب معجون ایده‌لر والتی
ایدن صکره استعمال اولنه **نوع دیکر معجون قباد الملک** بو معجونک
خاصیتی وجع مفاصل ونقرس وانک امثالی بلیه‌یی ساکن قلمقدر
ودرد طحاله وغلیظ یللره واسکی خماره وقولنجه نافعدر وشده اچمق
وبوکرکلردن طاشی پاره‌لمک وضیق النفس مبتلا اولانی خلاص
ایتمک بو معجونک شاننده‌در علی الخصوص اسکی اوکسوروکه وبوغاز
خرلامسنه وکوزده ظلمت اولوب یاخود شبکور اولانه نفع ویروب

دفع ایدر نهایت بو معجون الّتی آیدن صکره استعمال اولنور و قوتنی
اوچ یله دک باقیدر بعده ضعیف اولور حکمی قالمز ترکیبی بو در جنطیانا
واسطخدوس وقردمانا وجاوشیر وکمافیطوس وبذر سذاب وفراسیون
واسقوردیون ومیعهٔ سائله هر برندن بشر مثقال مر وزعفران وقسط
وفلفل سفید واذخر وسنبل هندی وفرفیون وپوست بیخ انغاج واشق
وفودنج وبذر رازیانه وبذر جزر و ورق گل سرخ وناردین وحب
بلسان هر برندن اوچر درهم دارچین وسکر وسلیخه اون بر
مثقال حنا وعصارهٔ غافث وکاشم وبذر جند قومی وصمغ عربی
وبادام هر برندن دور در مثقال افیون وبذر بنج سفید هر برندن التشر
مثقال صموغ وعصارهلری مثلث الچنده اذوب بعده مثلثی عسل الچنده
قوامه کلنجه قینادوب معجون ایده لر و آلتی آیدن صکره کفایت مقداری
استعمال ایده لر **معجون نجاح** بو معجون سوداوی مسهلدر و بلغم
لزج و خلط لزجک قسمنی ازاله ایدر جنونه و مالیخولیا اربابنه مناسبدر
ترکیبی بو در هلیلهٔ اسود و بلیله و پوست هلیله و کابلی و ابلج مقشر
و افتیمون اونر درهم اسطوخودوس و بسفایج و تربد سفید مجوف
هر برندن بش درهم غاریقون اوچ درهم حجر لاجورد و حجر ارمنی
مغسول مکه ایکی چوق درهم سقمونیا اوچ درهم عسل یوز آلتی درهم
شربتی کفایت مقداریدر لفظ مکه من کل واحد دیمکه اشارتدر ترکیبی
هر برندن دیمک اولور **معجون خیارشنبه** بو بر معجون لطیفدر که هر مزاجه
اچون موافقدر و سینی رفق اوزره در اخلاط اربعه یی رفق اوزره
ازاله ایدر ترکیبی بو در تربد سفید قرق درهم و بنفشهٔ یابس یکرمی
درهم و نمک هندی و رُب السوس هر برندن یدی درهم و رازیانه
و انیسون و مصطکی هر برندن بش درهم و سقمونیا اون درهم و عسل

خیارشنبه

خیارشنبه یوز درهم و روغن بادام قرق درهم اجزایی سحق
ایدوب بادام یاغیله خلط ایلیه که نصکره عسلی قوامه کتوروب
جمله یی داخل ایده اما سقمونیا مصلح کرکدر سقمونیانک اصلاحی سحق ایدوب
کثیرا ایله یوغوروب ایوانک یا خود المانک ایچنه اویوب طولدروب
واوزرینی قپایوب فوزونده پشوره لر بامر الله کیفیتی ایوایه چقار و کندی
پاک اولور **معجون سورنجان** بو معجون تریاق مفاصل و نقرسیدر
و برقج انواعدر او جمله دن بریدر سورنجان اوتوز مثقال فلفل
سیاه و دارفلفل و ورق حنا هر برندن ایکیشر مثقال کمون و شیطرج
و پوست بیخ کبر و ملح نفطی هر برندن ایکیشر مثقال کف دریا ایکی مثقال
تربد ابیض قرق درهم زنجبیل یدی درهم بوزیدان بش درهم
سقمونیا اوچ درهم پوست هلیلهٔ زرد دلیش درهم دق و سحق ایدوب
بادام ایله بیوستنی آکوب اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایده لر
معجون نانخواه بو بر معجوندر که معده یی قوی ایدوب طعامی هضم
ایتدرر و غلیظ یللری سوروب تحلیل ایدر و یورکده اولان قوردلری
قیرر ترکیبی بو در نانخواه و بذر کرفس و بذر کشنو و بذر شبت
هر برندن اونر درهم بسباسه و قرنفل و مصطکی و عاقرقرحا و عود خام
هر برندن ایکیشر درهم اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون اوله شربتی
اوچ درهمدر القراط دیرکه بو معجونی یلده برهفته استعمال ایدن
کمسنه طبیبه احتیاج چکمز **معجون وج** یورک اغریسنه و یللره و بل
اغریلرینه نافعدر ترکیبی بو در زنجبیل خولنجان و چورک اوتی و وج
وجدوار جمله سی برابر دق و سحق اولنوب اوچ وزنی قدر عسل ایله
معجون اولنه شربتی ایکی مثقالدر **نوع آخر وج** مختصر و مشهور
اولان معجون وج بو در رازیانه و زنجبیل و اکیر و عسل اوچ اجزا قدری

عجب مبارکدر **نوع دیکر** بر معجوندرکه ذهنك زحمتنه و جراحه‌یه دکوزی
بلغمه واوکولمز یاره‌لره استعمال اولنور ترکیبی بودر چوب چینی یوز اللی درهم
که اکر لنمش اولا و چورك اوتی و زنجبیل و دارچینی و سنا هر یکی
هر بردن اوتوزر درهم خولنجان و قرنفل و دارفلفل هر بردن
یکرمیشر درهم دق اولنوب الندکدنصکره اوچ اوغی عسل ایله معجون
ایدوب شربتی صباح و اخشام ایکیشر کچی مثقالدر **نوع آخر معجون**
قنبیلدر بو بر معجوندرکه ات کتك بورکنده بر نه قورد و صوغلجان و حب
القرع و تاتار قوردی اولورسه اخراج ایدر ترکیبی بودر شیرخشك
و حب النیل و قنبیل و خراسانی و افیون و تربد و افسنتین و شفتالو
یپراغی و ترمس و حب قلو و مقل ازرق هر بردن ایکیشر درهم
سقمونیا بر درهم بوجمله اجزایی دق و سحق ایدوب شفتالو یپراغندن
اللی درهم مقداری دوکوب صوین الوب اجزا وزنی قدر عسل ایله
معجون ایده‌لر اقتضا ایلدکده بو معجوندن بش درهمن آچ قارنه بدروب
اوزرینه برقاج دانه قوز ایچی دخی یییوب بر مقدار ایلیجق صو اچه‌لر ایکی
ساعت کچمدین نه قدر دنی روح حیوان وار ایسه چقارر قدرت اللهی
تثبیت ایدرسن اما مزاجی ضعیف اولان آدمه ایکی درهم مقداری
ویره‌لر قوی المزاج ایسه بش درهمه وارنجه در **نوع دیکر** بو معجون اچ اغرینه
دفاع کیدوب زوری اولانه نافعدر ترکیبی بودر طوبال حدید یوز یکرمی
درهم محکم سحق ایدوب برنج کره صو ایله بعده سرکه ایله غسل اولنه
بهمن احمر و اکشی انار قابوغی و سیاه مازو و فوه و قاره قوز و اخلاط
اونی دایکی قردشی قانی بوجمله‌یی برنج کره صرف سرکه ایله اصلادوب
دقوریدوب سحق ایده‌لر فی الجمله بو حال اوزره اون دفعه سرکه ایله
اصلادوب وقوریدوب سحق ایده‌لر بعده اوچ اوغی قدر عسل ایله

معجون

معجون ایدوب وقت حاجتده صبح و شام فندق قدر استعمال
اولنه زحیر و زور دفعنده بو ترطیب ضد قاطعدر بلا تشبیه **معجون العنغی**
سعال و ربو و اوجاع کبد و صدر و آلات التنفس و معده ایچون
نافعدر جمله‌دن بری صوتی صاف ایدوب بولی ادرار ایدر و طحالك
صلابت و وجعنی دفع ایدر ترکیبی بودر چکردکی چقمش قزل اوزوم
یکرمی بش درهم زعفران و سنبل و سلیخه و دارچینی و دارشیشعان
هر بردن بر درهم قصب الذریره و قفاح الاذخر و علك البطم
و مقل ازرق مکد برچوق درهم قرصلفی دورت درهم دق و سحق
اولنوب اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایده‌لر شربتی ایلیجق صو ایله
بر درهمدر **معجون التربد** قولنجی حل ایدوب یللری طاغیدر
و وجع ظهره فایده ایدر ترکیبی بودر سقمونیا اون درهم
تربد محکوك یوز درهم خیربوا و قاقوله و زنجبیل و قرفه و دارچینی
و نارمشك و قرنفل و فلفل مکد بش بچوق درهم شکر ابیض
یوز درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی بش درهمدر **معجون تمر هندی**
بو معجون قولنجی حل ایدر و عسر بولی دفع ایدوب و وجع معده‌یه
نافعدر و ریاحی دافعدر ترکیبی بودر بورق ارمنی و کمون و زنجبیل
و فطراسالیون و فلفل ابیض مکد اون ایکیشر درهم سقمونیا بش
درهم تمر یعنی خرما و ورق سذاب مکد اون درهم برکون
و بر کیجه اجزایی خل خمر ایله اصلندقدنصکره قوریدوب و سحق
ایدوب اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایده‌لر شربتی بش مثقالدر
معجون العقرب خاصه‌سی کلا و مثانه‌یی حصاتدن و ورملردن
پاك ایدر ترکیبی بودر عقرب محرق اوچ بچوق درهم حنظلیا نا
کذلك زنجبیل بر درهم فلفل و دارفلفل ایکیشر درهم

اصل کاکونج لیش درهم جندبیدستر دورت درهم جملەسنی دق وسحق
ایدوب اوچ وزنی قدر عسل ایلە معجون ایدەلر بونک شربتی نصف
دانقدر **معجون حلتیت** بونک خاصەسی حماء ربع ایچوندر زیرا
سوداية نضج ویرر وحرارت عارض صوقدوغنە نافعدر ودافعدر
ترکیبی بودر فلفل اسود دُرّ صلفی وورق السذاب جملەسی
برابر اولوب حلتیت جملەنک ربعی قدر اولا اوچ وزنی قدر عسل
کرکدر شربتی بر مثقالدر **معجون الاختلاف** زحیر بلغمی که مفرط
اولا ودعلاجندن عاجز قالنە بو معجوندن نصف درهم ویریلە ترکیبی
بودر جندبیدستر وافیون ومیعهٔ سائلە وبذر بنج ابیض وزعفران
واسارون وبذر کرفس وسلیخە وانیسون وطین ارمنی وجلنار علی
السویە دق وسحق اولنوب اوچ وزنی قدر عسل ایلە معجون ایدەلر
معجون اثناسیا وُرِیطوس بو معجونک خاصەسنە نهایت یوقدر
جملەدن مزاج باردک فسادینی دافعدر واوجاع معدە وکبدە وکلیە
وطحال واورام ارحام واحتباس حیض وقولنج ایچون نافعدر واسهالی
دخی رفقلە دراسکی مرضلرە وفضولک متلاسنە واخلاط غلیظە
لزجەنک استیلاسنی دافعدر ونسیان وظلمت بصر وعسر التنفس ایچون
غایتلە مبارکدر باخصوص بدنی اخلاط فاسدەدن پاک قلمەسی
قئی واضحدر وتسخین وتعدیل بدن قلمەدە لانظیردر وریاحی طرد ایدوب
کبدەدە اولان سُدەلری اچمقدە یوندن انفع ترکیب اولمدوغی
موردر خصوصا وجع صدر واضلاع وبرص بهق ایچون نەمرتبەدە
تجربەدن حکمەیلک کرکدر ونقصان دم واحتباس دم وعرق
ایچون واستسقادن خوف ایدنلر ایچون وضعف کبد وبرودت کبد
ایچون تاثیری اظهر من الشمسدر واوجاع راسک هرقنقی نوعی اولورسە

دافعدر

دافعدر وجذام وصرع ایچون کبریت احمر ویاقوت ازبردر ترکیبی
بودر صبر اسقطوری لیش درهم غاریقون یکرمی درهم زعفران
ودارچینی وودج ومصطکی ودهن بلسان وحب بلسان وفرفیون
وفلفل ابیض واسود ودارفلفل وچنطیانا وقفاح الاذخر مکد
لیش درهم قسط وفو وکمادریوس وافیتمون مکد دوردر درهم
اسارون وسلیخە وسقمونیا مکد التشر درهم سنبل هندی اوچ بچوق
درهم مروحماما مکد اکیشر درهم عسل اوچ وزنی قدر شربتی
دورت مثقالدر **معجون القسط** بو معجونک نفعی وجع کبد وبرد معدە
واسترخاء اعصاب ایچوندر ترکیبی بودر دارچینی یدی درهم قسط
مرالنی درهم انیسون وبذر کرفس واسارون مکد اوچر درهم
عسل اوچ وزنی قدر شربتی بر مثقالدر **معجون الشیخ** سموم قاتلەنک
دفعندە وانسانک قارنندە اولان قورتلرک اخراجندە بلکە اولی
چوقمقدە نظیری یوقدر ترکیبی بودر الجذان وشیخ ارمنی برابر دق
وسحق ایدوب عادت اوزرە عسل ایلە معجون اولنە بونک شربتی
بر مثقالدر **معجون الشهریاران** قولنج وریح بطن ومعدە وامعا ایچون
مبارک ترکیبدر وبونی خواجە بوزرجمهر هرمزتا جدارە وضع ایلمشدر
ترکیبی بودر زنجبیل وفوفل ودارچینی وجوزبوا ومصطکی وقرنفل
وسلیخە وسنبل وقاقلە وحب بلسان مکد دوردر درهم سقمونیا
اوچ درهم تربد ومسک اوچر درهم حب النیل طقوز درهم
سکر ابیض التمش درهم عسل جملەنک اوچ وزنی قدر شربتی
ایکی مثقالدر **باب ثانی جوارشات بیانندەدر** بو دخی معجون
جملەسندن ایکن جوارش ایلە وجه تسمیە جرش بلغور کبی جرش
اولدوغیچون جوارش ایلە تعبیر اولنور ایدی جوارش قسمی دق اولنە

دینلدکده اولقدر اینجه اکلدن النمیه که اجزانک قوتی کمیته زمانمزده
بونک مقداری معینی سیرک قبل اکلدن النن اشیا دربو بلیه اولسه
جوارش برنجه انواع عدد اولجمله دن بیری **جوارش عنبردر** بونک
فایده سی معده نک برودتنه و خفقانه و سوء هاضمه و رحم اوجاعنه
متعلقدر علی الخصوص مشایخ ایچون مناسبدر لکن شبانه وصبیانه
ضرورت محلنده استعمال ایتدرملک گرکدر ترکیبی بودر قاقوله کبیر
وصغیر مکد دوردر درهم زنجبیل ودارفلفل مکد اونر درهم
زعفران اون بر درهم جوزبوا بش درهم عنبر وسنبل ومصطکی
مکد ایکیشر درهم مسک خالص بر درهم عسل اوچ اجزا قدری
شربتی بر مثقالدر **جوارش سفرجل مسهل** اطبا قولنجه فایده ایدر
ومعده یی اصلاح ایدوب طعامه اشتها ویرر و یلی ونفخ قراقری
پریشان ایدر دیمشلر صفتی بودر لطیف ایوادن یوز اللی درهم
الوب چکردکنی چقاروب خرده خرده طوغرایوب مجددا
بشوره لر بعده محکم دق ایده لر معجون مثال اوله بو دفعه لشیوز
درهم عسلک کفنی الوب ایوایی داخل ایده لر وقوام بولنجه صبر
ایده لر وقتا که قوامه کله بو اجزاء مدقوقه یی ادخال ایده لر اجزا
بونلردر زنجبیل ودارفلفل ودارچینی مکد ایکیشر درهم هیل
وقاقوله وزعفران مکد اوچر درهم مصطکی بش درهم سقمونیای
مصلح اون بش درهم تربد اوتوز درهم عسل کما سبق شربتی
بش مثقالدر **جوارش سفرجل ممسک** استطلاق بطن وضعف
معده وقی وغثیان وسوء استمرار وتحسین لون واشتهاء
طعام ایچوندر کذلک ایکی رطل ایوایی نق ایدوب وخرده خرده
طوغریوب خل خمر ایله محکما بشوره لر ازالدکده منوال مسبوق

اوزره

اوزره کفنی النمش عسل ایله قوامه کتوروب بو مذکور اولان ادویه یی
داخل ایده لر زنجبیل ودارفلفل مکد دوردر درهم بذر کرفس
ونانخواه مکد بر درهم زعفران ایکی درهم عسل کذلک شربتی
بونک بر مثقالدر **جوارش التمر** اطبا قولنجه ووجع معده یه غایتله
نافعدر بورق ارمنی وکمون کرمانی وقطراسالیوس وزنجبیل وفلفل
ابیض مکد ایکیشر درهم سقمونیاء مصلح بش درهم چکردکی چقمش
خرما ولب لوز دورق سذاب مکد اونر درهم جمله اجزایی دق
ایدوب برکون وبرکیجه خل خمر ایله اصلادوب وسوزوب ودخی
قوریدوب کفایه مقدار اوزره عسل ایله معجون اوله شربتی
اوچ مثقالدر **جوارش تمر ابن اسحق البذوری** بونک دخی
وجع معده وقولنج مهلک ایچون نفعی عظیمدر صفتی بودر زنجبیل
وفلفل مکد ایکیشر چوق درهم سذاب دورت درهم
لوز مقشر دورت درهم سقمونیا برچوق درهم تمر منقی قرق سکز
درهم تدبیری سبق ایدن جوارش تمر گبیدر شربتی دورت
مثقالدر **جوارش مبارک** بلغمی بغیر اذی اسهال ایدر صفتی بودر
تربد اللی درهم فلفل اوچ درهم زنجبیل اوچ درهم سکر ابیض قرق
سکز درهم جمله یی دق ایدوب اوچ وزنی قدر عسل ایله عجون
ایده لر شربتی بش مثقالدر **جوارش آخر** مره صفراییه اذاسز
اسهال ایدر صفتی بودر عود خام ومصطکی مکد اونر درهم تربد اللی
درهم سقمونیا یچوق درهم عسل کما سبق شربتی ماء حار ایله بش
درهمدر **جوارش آخر** بواسیره وبرد معده ورياح غلیظه وسوء
الاستمرا ایچون نفعی عظیمدر صفتی بودر لسانه وقرفه وقاقوله صغار
وزنجبیل ودارفلفل ودارچینی واسارون مکد برر درهم قاقوله

کیمرلشش درهم فلفل اسود ایکی درهم قرنفل برچوق درهم شکر بکرم
درهم عسل اوچ ادویه وزنی قدر شربتی بر مثقالدر **جوارش الکمون**
بودخی بر دمعده وجماد خامض وشهوت کلبیه وحمیات بلغمیه
وسوداویه وفواق ایچون نافعدر وکثرت بلغم وفضولی دفع ایلمکده
نظیری یوقدر صفتی بودر کمونی بر رطل الوب حرب سرکه ایچره برکون
بر کیجه اصلادوب بعده تجفیف ایدوب بو دفعه فلفل اسود وزنجبیل
مکداوتوز التشر درهم بورق ارمنی اون درهم ورق السذاب
یابس قرق سکز درهم جملهیی دق وسحق ایدوب صکره قاعده اوزره عسل
ایله معجون ایدهلر شربتی بر درهمدن بر مثقاله وارنجه در **جوارش مقوی**
باهی زیاده ایدر وکلایه قیز دررر ومنییی زیاده ایدر صفتی بودر بذر
هلیون وشقاقل وزنجبیل مکدلبشر درهم تودری احمر وابیض ولسان
عصفور وبذر الرمان البری وسمسم مقشر وشکر وخشخاش وبهمن احمر
بشر درهم عسل اوچ ادویه قدری شربتی بر مثقالدر **جوارش**
بلادر لونی صاف ایدر ونسیانی دفع ایدر وفکری زیاده ایدوب
امراض عصبیهیه فائده ایدر صفتی بودر فلفل ودارفلفل هلیلج
وبلیلج واملج وکابلی که منزوع النوا اولهلر وجند بیدستر مکدالتشر
درهم عسل بلادر وبرنج کابلی وقسط حلو وسکر وحب الغار وسعد
مکدلبشر درهم جملهیی دق وسحق ایدوب صکره سمن بقر ایله بولستلرین
الوب اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایدهلر والتی آیدن صکره
ایکیشر درهم استعمال اولنه **جوارش العود** معدهیی قوزدروب
وهضمه اعانت ایدر وبلغمه ورطوبانه فائده ایدر صفتی بودر قاقوله
صغار وکبار وقرنفل ودارچینی وزنجبیل ودارفلفل وزعفران
مکدبرر درهم شکر یمشش درهم عسل ایکی ادویه قدر شربتی

بر مثقالدر **جوارش مصطکی** برودت معده وکبده الرده اولان ریاح
موذیهیی دافعدر وبلغم وسیلان لعاب ایچون خود نظیری یوقدر
صفتی بودر مصطکی التی درهم دق وسحق اولنوب اینجه دولبندن
کچورهلر وشکر یکرمی بش درهم عسل کماک جملهنک ایکی وزنی قدر شربتی
بر مثقالدر **جوارش الاترج** ریاحی طاغیدوب وطعامی هضم ایدررر
واغز قوقوسنی گیدررر ولطیف ایدوب بگزه حمرت ویرر حسن ویره
طراوت ویرر صفتی بودر اغاج قاوونی قابوغی که یابس اوله اوتوز
درهم وقرنفل وجوز بوا وفلفل ودارفلفل وخیربوا ودارچینی
وخولنجان وزنجبیل مکدبرر درهم مسک بچوق درهم عسل اوچ ادویه
وزنی قدر شربتی بر مثقالدر **جوارش حبة الخضرا** بواسیره وبرد
معدهیه واسترخاء معدهیه غایتله لطیفدر صفتی بودر حبة الخضرا
وعسل بلادر وسمسم مقشر مکد یکرمیشر درهم شکر وابلیلج وهلیلج واملج
منزوع النواب گرلدر وزنجبیل ودارفلفل وساذج هندی وشیطرج
مکد دوردر درهم وقرنفل ومرزنجوش وبسباسه مکدبرر درهم
عسل اوچ ادویه مقداری التی آیدن صکره شربتی بر مثقالدر **جوارش**
قلایا زحیر ومغص وبواسیر ایچون نافعدر صفتی بودر خوف مقلو وکمون
منقوع فی خل برابر اوله مصطکی ثلثی قدر اهلیلج کابلی نصف جز دق وسحق
اولنوب عسل قدر کفایه مارد ورد ایله قوامه کتوروب معجون ایدهلر شربتی
بر مثقالدر **جوارش اسقیقون** باه ایچون وکلاده ومثانهده اولان
برودت معده ایچون نافعدر صفتی بودر بذر هلیون وبذر لفت وبذر
اوت تخمی وبذر جرجیر وبذر الخبره وحبة الخضرا ولسان عصفور
وسمسم مقشر وبذر فجل ولوز وبذر حب الرشاد مکداوچر درهم زنجبیل
وشقاقل وخولنجان ودارفلفل مکدلبشر درهم جوز بوا وبهمن ابیض

وبهمن احمر مکدا یکشر درهم تره السقنقور بش درهم اشقیل مشوی اوج
درهم جمله‌یی دق وسحق ایدوب اوج وزنی قدر عسل ایله معجون
ایده‌لر شربتی بر مثقالدر **جوارش سمسم** بکزه حرارت ویرر و طعامه
اشتها ویرر و معده‌یی قوی ایدر و حوامل نسوان ایچون زیاده نافعدر
زیرا انلرک اشتهاء ردیه‌لری که اسقاط جنینه باعث اولوردی
منع ایدر صفتی بودر زرنباد و بذر کرفس و نانخواه مکدا یکیشر درهم
کندر ذکر اوج درهم کمون کرمانی یکرمی درهم سمسم مقشر اون درهم
زنجبیل و فلفل و دارفلفل و قاقوله و دارچینی مکدا اوچر درهم سکر
یوز التی درهم جمله ادویه‌یی دق وسحق ایدوب یوز التی درهم
عسل الچشده قوامه کتوره‌لر و اجزاییی داخل ایده‌لر بونک شربتی
بر مثقالدر **جوارش اسقف** بو دخی صفراوی و بلغمی اسهال ایدر
و قولنجی اچوب بواسیره فایده ایدر و بیل اغریسنی کیدرر و جماعه قوت
ویرر صفتی بودر سقمونیا یدی بچوق درهم ترید ابیض کذلک فلفل
ابیض و قاقوله کبیر مکدا دورد بچوق درهم زنجبیل و دارچینی و بسباسه
و قرنفل و جوزبوا و املج مکدا بر مثقال جمله‌یی دق وسحق ایدوب التمشر درهم
شکر دخی الیوب اجزایه معا قاتوب جمله‌نک اوج وزنی قدر عسل ایله
معجون ایده‌لر شربتی ایکی درهمدن التی درهمه وارنجه‌در **جوارش آخر**
بواسیره و هضم طعامه و باهی زیاده ایلیه‌ده عظیم قوتی واردر صفتی
بودر زنجبیل اون درهم دارفلفل اوتوز درهم فلفل اون درهم
فانید و جوز مقشر و سمسم مقشر مکدا التشر درهم ادویه‌نک اوج
وزنی قدر عسل ایله معجون ایدوب اقتضا ایلدکده بونک شربتی
بر مثقالدر **جوارش سماق** استطلاق بطن و زحیر با لجلب ایچون و تقویت
احشا ایچون نفعی عظیمدر صفتی بودر سماق اون درهم حب الآس بش

درهم

درهم حب الرمان الحامض والحلو مکدا اوتوز دورر درهم خرنوب
اوتوز درهم صمغ عربی و جلنار مکدا یکیشر درهم جمله ادویه مقداری
عسل ایله معجون ایده‌لر شربتی بر بچوق مثقالدر **جوارش الحفظ** بو جوارش
عقل و فکری زیاده ایدر و ذهنی پاک قلور صفتی بودر نانخواه اون درهم
شونیز و هلیلج مکدا بشر درهم دق وسحق اولنوب عادت اوزره عسل ایله
معجون اولنه شربتی بر مثقالدر **جوارش الکافور** معده‌نک ضعفنه و بلغم
غلیظ و مغصه و سوء الاستمراء انفع علاجدر صفتی بودر فلفل و جوزبوا و زنجبیل
و بسباسه و دارچینی و قرفه و نارمشک و فرنجمشک و قرنفل بستانی
و کافور و زعفران مکدا یکیشر درهم عسل اوج وزنی قدری شربتی
بر مثقالدر **جوارش فنجوش** بوکا جوارش خبث الحدید دخی دیرلر
خبث الحدیدکه دمور بوقی دیدکلری بدر تدبیری دق وسحق ایدوب سرکه
ایچنده اوچ کون اصلادوب بعده سوزوب طتلو صو ایله بر قاج کره
غسل ایدوب صوینی تبدیل ایتدکدنصکره تجفیف ایده‌لر بو مذکورات
اون دورت کونده الچق اولور بعده لازم اولدقده استعمال ایده‌لر
استرخاء معده و بواسیر ایچون و تباهی مزاج و باه ایچون نافعدر خصوصا
لونه حمرت ویرر و سرعت انزالی دفع ایدر اکر قرق کون علی التوالی
تقیدا اولنورسه وجه مشروح اوزره اولقدر فواید و عواید کورلیور که
تعبیر اولونمز صفتی بودر هلیله کابلی و هلیله اسود و بلیله و املج منزوع
النواب اولمق کرکدر و شیطرج هندی و سنبل و فلفل و دارفلفل
و زنجبیل و سعد کوفی مکدا اوتر درهم بذر شبت و بذر کندنا مکدا
دوردر درهم و خبث الحدید مدبر بجبل که اون دورت کون تدبیر
اولونمش اوله تاکیم صکره دن بادام یاغیله بریان اولا بعده یوز درهم
بو خبث حدیددن الوب سایر اجزا ایله معا جمع ایدوب اقتضا

ایلدکده التی آیدن صکره اکثر درهم استعمال ایده لر **جوارش جالینوس**
بو جوارش خلق ایچره مشهوردر و خاصه سی بی نهایه در جمله دن دوکلی اندامله‌ره
قوت ویرر و اغز قوخوسن کیدرر و بیلری صر و دخی صودن اولمشن الیبلی
دفع ایدر و سرفه و بلغمی کسر و لونی صاف ایدر و مالیخولیا و وسواس
که واقع اوله قطع ایدر و صودن اولمش باش اغریلرینی زایل قیلور و لقوس
و قوبا و بهق و بواسیری باذن الله تعالی دفع ایدر و صاچ و صقلی کیچ آغرتدر
ذکر ایلدوکمز امراض ایچون خاصة یکرمی بر کون استعمال اولنه باذن الله
تعالی دفع ایدر صفتی بو در سنبل و قاقله و سلیخه و دارچینی و خولنجان
و قرنفل و سعد و زنجبیل و زعفران و فلفل سفید و دارفلفل و قسط
بحری و عود بلسان و اسارون و حب الآس و قصب الذریره مکدا یکشر
درهم مصطکی اون درهم نبات نصف ادویه قدری جمله اجزانی
دق و سحق ایدکدنصکره ایکی ادویه مقداری عسل ایله معجون اولنه شربتی
ایکی مثقالدر **جوارش فواکه** معده یه قوت ویرر و قیئ دفع ایدر و قلبه
و جکره تقویت ویردکندن ماعدا صفرالیی دفع ایدر و بو جوارشدن
مخمورلره درسر خماری دفع ایدر صفتی بو در انار ترش و شیرین و ماء
تفاح و ماء سفرجل و آب غوره و آب امبرباریس و آب حماض و آب
لیمون و آب سماق جمله سی بربرده رب اولنجه قینادوب بعده جمله نک
نصفی مقدار شکر و نصفی قدر عسل قوامه کتوروب استعمال ایده لر **باب**
ثالث اطریفلات بیاننده در اوجمله دن بیری **اطریفل کبیردر** بواسیره
و تحسین لونه دخلی عظیمدر و باهی زیاده ایدر و معده یه قوت ویرر
صفتی بو در هلیلهٔ کابلی سیاه و بلیله و املج که هر بری مقشر اولا لازم
اولان بونلرک قشرلریدر و فلفل و دارفلفل مکدا اوتوز درهم زنجبیل
کدنک بوزیدان و بسباسه و شیطرج و شقاقل و تودری سرخ و سفید

و خشخاش سفید و بهمن سرخ و سفید مکدا اون درهم مجموعی دق و سحق
اولنوب روغن بادام ایله بیوستلری النوب تمام چرب اولدقده
اوچ ادویه قدر عسل ایله عجین ایده لر شربتی ایکی مثقالدر آلتی آیدنصکره
استعمال اولنمق کرکدر و بونک اوچ ییله وارنجه قوتی کمالده در صکره
ضعیف اولور حکمی قالمز **اطریفل صغیر** بو دخی استرخاء معده و رطوبت
معده یی دافعدر و بواسیره نافعدر بخار دماغی پاک ایدوب ذهنی
لطیف ایدر صفتی بو در هلیلهٔ کابلی و هلیلهٔ سیاه و هلیلهٔ اصفر و املج
و بلیلج بونلرک چکردکی چیقدقدنصکره مکدا اون درهم دق و سحق اولنوب
بادام یاغیله یاخود صغر یاغیله ادویه مسحوقه نک بیشی النور بعده
اوچ ادویه مقداری عسل ایله معجون اولنور ایکی آی مرور ایدنصکره
بر مثقال استعمال اولنور بو اطریفلک قوتی ایکی آیه دکدر **اطریفل**
کشنیزی بونک نفعی بخار معده دن اولان صداع ایچوندر کندکی هلیلجانک
چکردکلری چیقوب جمله سی برابر ایدوب دانلرک ربعی قدر کشنیز یابس
دخی ضم ایدوب دق و سحق ایده لر بعده روغن بادام ایله بیوستن الوب
اوچ ادویه مقداری عسل ایله معجون ایده لر بونک دخی ایکی آیدنصکره
استعمالی بر مثقالدر اما اونکیلردن زیاده صداع و دردسر ایچون نافعدر
اطریفل دیدان بونک خاصه سی باطنده اولان خرده قورتلری قردوب
دایری اولانلری چیقرمقدر غایتله لطیف ترکیبدر صفتی بو در برنک
کابلی مقشر اون درهم و حب النیل و تربد و قسط تلخ مکدا بر درهم قنبیل
و ترمس و افسنتین و شیح ارمنی و افتیمون اقریطشی و ملح نفطی و خردل
سپید و تخم حنظل و سعد هندی و اندوز یابس مکدا اوچر درهم ایکی
ادویه مقداری عسل ایله معجون ایده لر شربتی ایکی درهمدن دورت
مثقاله وارنجه در **اطریفل باه** بونک ضعف شهوت جماع ایچون

تاثیری عظیمدر صفتی بودر هلیلج اصفر و بلیلج و املج کابلی و دارفلفل
مکداوچر درهم بسباسه و زنجبیل مکددور در درهم شقاقل بر درهم
و لسان عصفور بش درهم دارچینی یدی درهم و سوس ابیض
یکرمی درهم هر برندن الاخده الاخده دوکوب اوج وزنی عسل ایله
معجون ایدوب قرق کون اربه ایچنده حفظ اولنه قدر صکره ایکشر
مثقال صویله ازوب ایچه لر و جماعه مباشرت ایده لر **اطریفیل دیکر**
طبیعتی تلیین ایدر و معده یی صفرادن و بلغمدن پاک ایدر صفتی بودر هلیلج
اصفر کابلی و املج و بلیلج مکداوز درهم عرق سوس و تربد یکرمیشر درهم
زنجبیل و شیطرج مکداوچر درهم قرفه و دارچینی و جوز بوا مکدا ایکیشر
درهم ورد احمر اون درهم عسل مصفی عادت اوزره شونکله رسمدر
شربتی دورت درهمدن بش درهمه وارنجه دک **اصل اطریفیل صغیر**
معده نک ضعفنه و دماغه و کوزاغریسنه و باش اغریسنه نافعدر و بخاری
باشه جمع اولمیوب نسیانی دفع ایدر اعضای قوی ایدر و دماغک
صووقدن اولان بلغمی مرضلرینه فایده ایدن اطریفیل بودر معنای اطریفل
زیاقیلیه دن مشتقدر اوچ هلیله دیمک اولور صفتی بودر کابلی و بلیله
و املج برابر دق اولنوب سمن بقر ایله یوغرولوب اوچ اغوز عسل ایله
معجون ایده لر شربتی دورت درهمدن بش درهمه وارنجه دک **اطریفیل
مختصر** اطریفیل صغیرده بیانی سبق ایدن خواص بونده اولدوغندن
ماعدا بونک نوع آخر دختی واردر فراجه موافقدر ترکیبی بودر
هلیله هندیدن محلوبدر و تازه سی ارک مثالنده در حاصلی هلیلجات وجه
مشروح اوزره در هلیلۀ اسود و هلیلۀ کابلی و املج و زنجبیل کاوچنک
دخی جکر و کاری چقندرغی کبی زنجبیلک قبوغی صویله صوسام قبوغی صویلمش
اولا اشکر جمله سی برابر اولوب سمن بقری ایله دق ایدن صکره بیش الوب

عادت اوزره معجون ایده لر شربتی بش درهمدر **اطریفیل افتیمون**
بونک خاصه سی سودایی علتلره فایده ایدر صاچ و صقالی کیچ اغرده
جماعه قوت ویروب رقیقله سودایی اسهال قلمقدر صفتی بودر هلیلۀ
کابلی یکرمی درهم بلیله و املج و سنامکی اوتز درهم و افتیمون
و تربد مکدا بشر درهم شیطرج اوچ درهم بسفایج و ابنسون و ملح اندرانی
مکدا ایکشر درهم دق و سحق ایدوب صکره عسل ایله عادت اوزره معجون ایده لر
شربتی دورت درهمدر **اطریفیل غددی** خنازیر و خناقه فایده
ایدر صفتی بودر هلیلج اون بش درهم بلیله و املج و تربد مکدا بیشر درهم
افتیمون اون درهم بسفایج و استخودوس و سنامکی مکدا بشر
درهم شیطرج و زرنباد و غاریقون مکدا اوچر درهم انیسون و مصطکی
و قاقلۀ صغیر و قرنفل و جوز بوا و سنبل مکدا ایکشر درهم نوشادر
اوچ درهم جمله سی دق و سحق ایدوب عادت اوزره عسل ایله معجون
ایده لر بامر الله نه قدر بو مری غده لر وار ایسه و خنازیر اولورسه دفع ایدر
استعمالی اولنمق لازم کلدکده شربتی بشر درهمدر **اطریفیل مغلی** بو ایسه
فایده ایدر صفتی بودر کابلی و هلیله و بلیله و املج مکدا برابر دق و سحق ایدوب
بر اسم صویله محکم قینادوب و سوزوب صویی عسل ایله قوامه
کتوروب ادویه یی تکرار سحق ایدوب عادت اوزره معجون ایده لر
شربتی بش درهمدر **اطریفیل ماهان** بهقه و برصه و خنازیره نافعدر
صفتی بودر هلیله و بلیله و املج و افتیمون و ذوقو بشر درهم
جوز بوا و عاقرقرحا و شیطرج مکدا ایکیشر درهم دارفلفل و قرفه مکدا دور در
درهم عسل عادت اوزره شربتی اوچ درهمدر **اطریفیل دیکر**
وسواسه و بد اندیشلره و مالیخولیایه فایده ایدر صفتی بودر هلیلۀ کابلی و بلیله
و املج مکدا اوتز درهم افسنتین و سنامکی و شیطرج و افتیمون و بسفایج

وترید واسطخدوس ایکیشر بشر درهم سنبل ومصطکی وجوز بوا ودارچین
تودری قلنجان وحجر لاژورد وبادرنجبویه ایکیشر دور در درهم بذر کرفس
وانیسون ایکیشر ایکیشر درهم جملهیی دق وسحق ایدوب بادام یاغیله
یوغورتدقدنصکره اوج مثلی عسل ایله معجون ایدهلر شربتی ایکیشر مثقالدر
اطریفیل شاه ترج اوبوزه کیچیکه باشده اولان وجع شقیقهیه نافعدر
صفتی بودر صاری هلیله وسنامکی وشاهترج اوتوزر درهم افسنتین
یدی درهم جملهیی سحق ایتدکدنصکره چکردکسز قزل اوزم ایله کفایت
مقداری برهاونده دق ایله الشدورهلر بوکره جملهنک نصفی قدر عسل قوامه
کتوروب معجون ایدهلر شربتی دورت درهمدن بش درهمه وارنجه‌دک
اطریفیل جالینوس جمیع علتلره فایدهسی وار در خاصةً باش وکوزه
غایتله مفیددر صفتی بودر صاری هلیله وکابلی وقره هلیله وبلیله
واملج ومصطکی وانیسون ایکیشر اونر درهم ورداحمر وزنجبیل ایکیشر بشر درهم
جملهیی دق ایدوب عسل ایله معجون ایدهلر اما بادام یاغیله البته اوملق
کرکدر وقرق کون ارپه اچنده طوردقدنصکره ایکی مثقال استعمال ایدهلر
اکر شکاینی صوادن ایسه واسهال ایلمک دیلرسه بو اطریفیلدن ایکی مثقال
بر دانق محموده قتوب استعمال ایدهلر اکر بلغمی اسهال مراد اولنورسه
هر شربته بر درهم آق تربد قتهلر وبر درهم غاریقون قتهلر اوچ دفعه
کون آشری اچهلر اکر سودا اسهالی مراد ایدرسه بونک ایکی درهمی
که بر شربتدر بر درهم حجر ارمنی وبچوق دانق حجر لاژورد اضافه ایدهلر
وهر هفتهده اوچ کره شربت اچهلر جمله اندامی پاک ایدوب اخلاط
اربعهدن تنقیهسی مراد ایدرسه ازاله ایلمکه قابلدر باب رابع مربیات
بیانندهدر اول جملهدن بری مربای اترج درکه بوکه عوام اغاج قاوونی
مربابی دیرلر طبیعتی حار ویابسدر معدهیه قوت ویرر مثلا اغاج قاوونک

اکشیسن آیروب واتی ایله قبوغن عسل اچنده نارلیسنده طبخ ایدهلر
بروجهله که قوامه قریب اوله ایندروب مسک ویرورلر ایسه بر مقدار
کلابله ازوب هنوز ایسیجق ایکن ویرهلر تا کیم مشک رایحهسی تأثیر ایده مربای
شقاقل مقویدر باهه قوت ویرر شهوت جماعیهیی زیاده ایدر منییی
ارتورر صفتی بودر اکر شقاقل تازه ایسه غسل ایدوب و خرده خرده طوغرایوب
برقج ساعت اصلتدقدنصکره بال شربتی ایله نارلیسنده قوام بولنجه طبخ
ایدهلر اکر شقاقل یابس ایسه ایکی کون وایکی کیجه اصلادوب منوال مشروح
اوزره بشورهلر مربای جوز باهی زیاده ایدر واستسقایی ازاله ایدر وظهره
قوت ویرر صفتی بودر تازه جوزی فندق قدر ایکن الوب قبوغن قلتراش
ایله غایت اینجه صویهلر وبر کیجه صوده اصلادوب بعده بال شربتی ایله نار
لیسنده قوامه قریب اولنجه طبخ ایدهلر بوکره اول عسلی کیدروب تکرار
غسل ایدوب دفعهٔ ثانیهده طبخ ایدهلر تا کیم قوامه کله بوکره بر اویوظرف
اچنده قرق کون مقداری الیقویهلر بعده ظرفن تبدیل ایدوب استعمال
ایدهلر هر مربا اغج قاوننده ن غیریسی قرق کون طورمق لازمدر مربای تفاح
بو مربانک تقویت قلبده وتفریحده خیلی قوتی واردر صفتی بودر المایی لطیف
صویوب دیلرسک پارهلیوب چکردکن چیقر دیلرسک بتون صویوب
سکره ویاخود عسل شربتی ایله محکم الشدورهلر لعلی مثال اولنجه طرفنک
قپاغن قپایوب آهسته آهسته قینادهلر تمام المالر پژمرده شکل اولوب
عسلنه قوام کلدکده بر ظرف اچنده قرق کون دک حفظ ایتدکدنصکره استعمال
اولنه مربای سفرجل تقویت معدهده وتفریحده بونک قوتی المادن
المادن زیادهدر صفتی بونک بعینه الما مربابی کبیدر مربای امرود کمثری عوام بوکه
امرود رچلی دیرلر معدهیه قوت ویرمده وتفریحده نفعی عظیمدر صفتی بونک
دخی الماکبیدر ارک مربابی حرارتی تسکین ایدر وطبیعتی ملایم طوتر واحجو

كنوروب عطشى دفع ايدر صفتى بودر اعلا ايرى ارك الوب وپاك عسل
ايدوب نصف شكر ونصف عسل بر يرده شربت ايدوب اركى اچينه
داخل ايدوب آهسته آهسته قينادهلر تا كيم قوام بولا اندنصكره حفظ ايدوب
استعمال ايدهلر **مربای قرع** سينه يه واق جكره وصلابت شانيه
نافعدر تازه قباق الوب لطيف ورقيق صويوب بعده برمق قدر برمق
قدر طوغرايوب بر مقدار ايشورهلر بعده چقاروب صويى كيدنجه اليقويلر
بوكره عسل ويا شكر شربتى ايله ملايم آتشده طبخ ايدهلر **مربای اوج** خلق بوكا
اكير رچلى ديرلر لقوه وقولنجى كه ريحى اولا نافعدر مصروعه غايتله مناسبدر
صفتى بودر ازاقدن كلن اكيردن ديله دكلرى قدر الوب ايكى كون بركيجه
صوده اصلادوب بعده عسل شربتى ايله بركون كامل ملايم نارده قينادوب
قوام بوله قدنصكره قرق كونه دك حفظ ايدوب بعده استعمال ايدهلر
مربای لوز اسكى اوكسوركه غايتله نافعدر صفتى بودر لطيف تازه بادام كه
هنوز قابقلنمش اولا اندن ديله دكلرى قدر الوب بركون صو اچنده اصلادوب
بعده عسل شربتى ايله ايكى كون وايكى كيجه كامل قينادهلر سركه قوام بوله يه صو
ويرهلر بو حال اوزره مدت شهوده تمام اولدقده قوام بولنجق قرق كونه
دك حفظ ايدوب بعده مذكورلر اچون استعمال اولنه بونلردن غيرى ساير
مربالر دخى استعمال اولنجق چوقدر اما بز انلرى بيان ايلمدك زيرا هر برينك
اوزانى وطبخى معلومدر بوندنصكره بيانمز سركنجبين قسمنه مصروفدر
باب خامس سركنجبينات بياننده در اوجمله دن برى سركنجبين
بزورى بونك خاصه سى حميات حاده وعطش شديد وسده كبد اچوندر
خصوصا معده يه جلا ويروب صفراى رقيق وبلغم لزج اچون نفعى نهايت
بوقدر وفى الجمله مرضادن غيرى امزجۀ صالحه اربابنه دخى موافقدر ومحرور
المزاج اولانلره زياده نافعدر وحرارت كبديه يى تبريد ايدوب بولى

ادرار

ادرار ايلمك شانندندر وصفراوى وصفرادن اولان امراضه نافعدر
صفتى بودر صرپ سركه دن بش رطل النه وبر مقدار ماء صافى ويروب
خوصيننى الالر بعده هر رطل خله بر رطل شكر ويروب بر مقدار قوام
بولنجه تا خير اولنه بعده وقت حاجتده سركنجبين ساذج لازم كلدكده بوندن
استعمال اولنه **نوع آخر سركنجبين بزورى** سده كبد واستسقا وسوء
القنيه اچون نافعدر وبولى ادرار ايدوب عطشى ساكن قلمق شانندندر
وحميات حادّه اچون زياده مناسبدر طريقى بودر بذر هندبا بالنب بذر
خياربن وبذر لب بطيخ مكدّبشر درهم قشور اصل هندبا اون درهم
قشور اصل رازيانج اوچ درهم جملهسنى دق وسحق ايدوب اوچ
رطل ماء صافى وبر رطل سركه ايله بركون وبر كيجه اصلادوب بعده قينادوب
وسوزوب جملهنك اوچ بلوكندن برى بوكه قالدقده بر بچوق رطل شكر
ويروب قوامه كتورهلر وحين حاجتده استعمال ايدهلر **نوع آخر سركنجبين
بزورى حار** بونك دخى معده يه وسده كبده نفعى زياده در وبولى
ادرار ايدوب فضول بلغميه دن خلاصه نفعى بى نهايه در خصوصا استسقا
وتهيج وجه وسوء القنيه يه وتسكين عطشه فايده سى قوى ظاهردر طريقى
بودر بذر كرفس وبذر رازيانج وبذر انيسون مكدّبشر درهم اصول
رازيانه وكبر وكرفس مكدّبشر درهم بذر هندبا وبذر كشوث مكدّبشر
درهم عصاره غافث وراوند چينى مكدّ اوچر درهم جملهسنى دق
وسحق ايتدكدنصكره بركون وبركيجه بر رطل سركه واوچ رطل ماء صافى
ايله قينادوب مجموعندن ثلثانى كتدكده بر رطل شكر ايله قوامه كتوروب
استعمال اولنه **نوع آخر سركنجبين سفرجلى** معده وكبده تقويت
ويروب شهوت غذائيهيى زياده ايدوب وناقهلره وسوء استمراره
وسده كبده عظيم نفعى واردر طريقى بودر ايوايى خرده خرده طوغرايوب

برطاشش ها ونده دوکوب عصاره سن الالر بر وجهله که بر رطل سرکه یه
بر رطل ماء سفرجل ویروب واتلی درهم مقداری صو دخی الحاق
ایدوب قینا ده لر بعده بر رطل شکر ویروب قوامه کتوره لر وحین حاجتده
استعمال ایده لر **نوع آخر سرکنجبین رمانی** حماء محرقه یه وعطش مفرطه
ومعده وکبده نفعی وار در طریقی بودر ایکی رطل ماء رمانین وبر رطل
ماء امبرباریس وبوز درهم کلاب بربره جمع ایدوب التی رطل شکر ایله نار
ها دیه اوزره قوام ویره لر اکر ماء حصرم ویاخود رمانین مراد اولنورسه
کذلک بو طریقی رعایت لازمدر **سرکنجبین عنصلی** عوام بوکا اطه صوغانی
سرکنجبینی دیرلر استسقایه وامراض احشائیه یه وربوه وانتصاب نفسه
وسعال مزمن بلغمی یه نافعدر وسده کبدی فتح ایدوب صلابت طحالیه یی
دفع ایدر خصوصا فالج ولقوه وسرسام بلغمی یه که تبلرغس ایله معره فدر
من عند الله بو مذکورات ایچون مجلو قدر طریقی بودر اون رطل
سرکه یه اوچ رطل عسل مصفی وبر رطل بکمز خلط ایدوب بعده بصل
عنصلی اغاج بچاغله پاک آرتلیوب اون درهم بصل عنصلدن و
زنجبیل وبذر رازیانج وانیسون وحلبه وعاقرقرحا وفودنج برّی بونلردن
دخی اونر درهم جمع ایدوب بعده بذر کرفس وکمون وقردمانا بونلردن
دخی بشر درهم اولوب مقدما ذکر اولنان اجزا ایله بربرده معا دق وسحق
ایدوب جرشی اولمق مرتبه سنه وار دقده بصل عنصلی داخی برطاشش
ها ونده محکم دق ایدوب بو کره جمله مخلوط اولان سرکه وعسل وبکمز
ایچنده بر ساعت اصلادهلر بعده سوزوب قوامه کتورنجه نار لیّنه ده
قینا ده لر وقت حاجتده استعمال ایده لر **سرکنجبین راوند** اوجاع کبد
واصحاب سده ایچون مناسبدر خصوصا طبیعتلری ئبس اولمش اوله
طریقی بودر قرق درهم راوند دیکری بش درهم غاریقون وتربد وبسفایج

وبذر هندبا واوچ درهم زنجبیل بربرده دق وسحق ایدوب اون
رطل صو وایکی رطل سرکه ایله برابر قینا ده لر جمله نک ایکی بولوکی کیدوب
بری قالدقده شکر ایله قوامه کتوره لر **طریق خل عنصل** اولدر که بصل
عنصلی اغاج بچاغله طوغرایوب بعده بر رطلنه اون رطل سرکه ضم ایدوب
التمش کون مقداری کنشده قویوب بعده مراد اولندقده سرکنجبین
ساذج عنصلی وغیری منوال مسبوق اوزره بو سرکه دن ایده لر **سرکنجبین
بذوری معتدل** سده کبد وطحال واحتباس بول ایچون نافعدر
حمیات مرکبه یی وغیر بی دافعدر طریقی بودر بذر هندبا وبذر رازیانج
وبذر کرفس بکدا اوچر درهم بذر قثا وخیار وبطیخ بکدا بشر درهم
قشور اصل رازیانج وبذر کرفس بکدا اوچر درهم جمله یی جرشی اولنجه
دق ایدوب اوچ رطل ما وربع رطل خل که برکون وبر کیجه اصلادهده
بعده نار هادیه اوزره قینا ده لر که جمله دن ربعی کیده بو کره بر رطل
شکر ویروب قوامه کتوره لر **سرکنجبین نیلوفریا** یرقان وطحال وتفتیح
سده وتقویت معده وکبد ایچون نفعی زیاده در وطعامی هضم اعانتی
ظاهر در طریقی بودر قزل سیاه اوزوم چکردکن چقره قدنصکره سرکه ایچنده
ایکی کون اصلادوب وقینادوب وسوزوب حاصل اولان
سرکه یه مقدار کفایه نیلوفر ضم ایدوب تکرار قینادوب بو دفعه سوزوب
عادت اوزره شکر ویروب قوامه کتورمکدر **سرکنجبین راسنی**
بوکا اطبا شراب آلهی دیمشلر در خواصنه نهایت یوقدر اوجاع صدر
وریه که رطوبت لزجه غلیظه دن حاصل اولمش اوله دفع ایدر ووجع
مفاصل وعرق النسا وامراض کبدیه وطحالیه ده یدطولاسی واردر
اورام وسده یی تفتیح ایدوب مثانه دن حصاتی تفتیت ایتمک
بوادویه یه سهلدر علی الخصوص بول وطمثی ادرار ایدر ویرقان اسود

واصفری وبهق ابیض واسودی ادنی ملابساتیله ازاله قیلور وحمیات
ربعی دفع ایدر واخلاط غلیظه‌یی تلطیف ایدوب فراج معده‌یی
اصلاح ایدر وشهوت طعامیه‌یی ارتورر واغزده ودلده وطوطقده
ودیشلرده اولان اورام وآلامی زایل ایدر اگر بر کیمسنه سموم قاتله‌یی
شرب ایتسه‌لر ویاخود دیدشنده دم ویالین منجمد اولسه ویاخود دشلک
ویایلان بوتسه باذن الله خلاص ایدر واستسقایه وحکه وجرب وهم
وغم ایچون خود آب حیوان مثابه‌سنده در طریقی بودر تازه راس
که اندوز دیدکلری یدر سان عیده جناح دیرلر اندن یوز مثقال الئوب
خرده خرده طوغرایوب اوچ وزنی قدر صو ونصف وزنی قدر خل
خمر قاتوب بعده آتشه بندردب صو زایل اولنجه قینادوب
بعده قرق کون مقداری بوحال اوزره الیقویوب قرق کون تمام
اولدقده سوزوب بر رطل شکر ایله طبخ ایدوب قوامه کتوره بو شربتده
حقک کمال قدرتن مشاهده ایتمک آسان اولور باب سادس
اشربه بیاننده در اوجمله‌دن بری شراب عنابدر بو بر شربتدر که ٢٦٤
عفونت دمی قطع ایدر وبرودتدن اولان سعال رطبی قطع ایدر صنعتی
بودر ایکی رطل عنابی آلتی رطل صو ایله محکم قینادەلر بر مرتبه که صونک
بر رطل مقداری قالدقده شکر ایله یا قوامه کتوره‌لر ویاخود تبرایله
چورمه ایده‌لر شراب بنفشه وشراب انار حلو اوکسورکه ونازله‌یه
وذات الجنبه نافعدر صنعتی بودر بر مقدار تازه بنفشه‌ری ورق ایدوب
تخمینا بر وقیه اولدقده زیاده اسی صو الحنده ویروب فی الحال
اغ دوغی کبی سوزوب چقاروب بر مقدار دخی ویروب بو حالله
یوز التی درهم مقداری صویه قوتن الالر بعده شکر کدروب
رواق اولدقده بو صویه شکره ویروب نوعا قوامه کتوره‌لر اگر تری

ایدرلر

ایدرلرسه بر وقیه بنفشه‌یه بش وقیه شکر لطیف اولور اما که
اطبانک قولی یزی دکلدر روا قدر اگر تکوتر اولسون ویررلرسه
اوچ وقیه بنفشه‌ دبر وقیه صو وایکی وقیه شکر کافیدر انارک دخی
صوین الوب بومنوال اوزره بر وقیه‌سی ماء رمان اوچ وقیه
شکر اعلا شربت اولور ایکی اناردن یعنی طتلی واکشی اناردن
نصف حلو ونصف خامض بر یرده چویروب رب اولدقده
شراب رمانین یشوره‌لر اما بر قاعده مکرر بنفشه شرابی اولدرکه
بر رطل بنفشه اون رطل صو ایله قینادوب بنفشه‌یی محکم صقوب
تکرار بو صویه بر رطل بنفشه دخی ویروب قینادوب بینه
صقوب صوین الالر محصل اون دفعه جدید بنفشه ویره‌لر بو
صو مقداری که اون رطلده شکر ویریلور حکیمانه لطیف بنفشه
شرابی اولور اگر بش رطل شکر ویریلورسه اعلا مکرر بنفشه شرابی
اولور بعده بونده صقلن بنفشه‌یی اوراق شکره بر مقدار چیک
بال قتوب خمیر ایده‌لر شراب نیلوفر حمالوره نافعدر وصفرایه
وسعاله وذات الجنبه وباش اغریسنه مناسبدر موادی انصبابدن
منع ایدر وصدرک وجعنه ومعده‌نک اصلاحنه دخلی عظیمدر
وقلب ضعیفه قوت ویرر وعطشی دفع ایدر ونومی جلب ایدر
وحرارتی تسکین قیلور طریقی اولدرکه نیلوفری صاپندن ایروب
ورقلرین جمع ایده‌سن بر رطل نیلوفره دورت رطل صو قویه‌سن
بعده قینادوب بونک بر رطلنه بر رطل شکر ویاخود زیاده ویریله
شراب لیمون یاردویالبدر ساقط اولان شهوت طعامیه‌یی
اعاده ایدر وهضمه معین اولور ومعده‌یی قوی ایدوب عطشی ساکن
ایدر وخماردن اولان صداعی دفع ایدوب صفرایی قمع ایدر طریقی

اولدرکه لیمونک قبوغن صویوب بعده منگنه ایله صیقه لر صویی طولدرر
و قدر نصکره سوزوب اون رطل لیمون صوین حلواجی کورکی ایله
چویره چویره رُبّ ایده لر ایکی بچق رطل قالدقده اواق اولمش
شکره کفایت مقداری ویره لر هر برده کرب ایدوب شویله ایده سن
دینله رُبدن مراد بودر **شراب لیمون سفرجلی ممسّک** معده یی قوی
ایدوب هضم غذایه معین اولور صفتی بودر بر رطل لیمون صوینه
بر رطل ایوا صوینی ویروب رُبّ اولدقدنصکره کفایت مقداری
شکر ایله کرک بتری کرک بیمارستانی طبخ ایده لر **شراب الریباس**
بونک فایده سی چوقدر ایوسی حلبکده و حوالی دمشقده اولور
معده یی قوی ایدر وضیق النفسی دفع ایدر و حمّای بابیه ده استعمال
اولونسه مضراتی ازاله ایدر. حاصلی ایو شربتدر اما بو دیارده اولمز شام
شربتیندن کلور اصلانده صبر دیدکلری عشبه مشابه براوتدر و طعمی قورو
قولاغندن اکشیدر طریق طبخی واقرچمع ایدوب بر قزغان اچنده
قیناودوب و سوزوب رب اولنجه نارلتینه ده چورمکدر بعده
مراد اولندوغی قدر شکر ویروب شراب ایده لر **شراب سفرجل**
معده یه تقویت ویرر و قلبی منبسط ایدر و شهوت طعامیه یه و هضمه
معین اولور و قی و غثیانی و عطشی دفع ایدر بونک دخی صفتی
ایوانک طاش هاونده دوکیلوب صویی الندقدنصکره نارلتینه ده
رب ایدوب بعده کفایت مقداری شکر ایله عقد ایده لر **شراب تفاح**
بارد و یابسدر قلبی قوی ایدر و معده یه تقویت ویرر و قی و اسهال
صفراوی یی دفع ایدر بونک دخی طریق طبخی ایوا شرابی کیبیدر
شراب اجاص المذیر بو شربت حرارت معده یه و احشایه یی
تسکین ایدر و بدنی تبرید قیلاور و صفراوی یی قمع ایدوب طبیعتی لینت

لینت اوزره

لینت اوزره طوتر صفتی بودر اجاص یوز دانه عناب کذلک
تمر هندی یکرمی درهم بنفسج یابس یکرمی دورت درهم تربد ابیض
اون بشی درهم تربدی حک ایدوب سایری بر برده جمع ایدوب
ایکی رطل صو ایله قیناودوب ربعی قالدقده سوزوب شکر ایله عقد
ایده لر اگر صافی ارک صویندن شکر ایله ایدرلرسه دخی جایزدر
شراب اصول قشر اصل رازیانه و قشر اصل کبر و قشر اصل کرفس
و بذر رازیانه و قشر اصل هندبا و بذر کرفس و بذر هندبا و تین و چکردکسز
اوزوم و اذخر مکی و سنبل و سلیخه و اساروندن بو جمله دق و سحق
ایدوب آتشده محرا اولنجه قیناودوب و سوزوب کفایت مقداری
شکر ایله قوام ویروب محلنده استعمال ایده لر **شراب النعنع** معده یی
قوی ایدوب قی و اسهال دفواتی منع ایدر صفتی بودر بر رطل
نعنع اوچ رطل صو ایله نصفی زایل اولنجه قیناودیلوب بعده کفایت
مقداری شکر ایله قوام ویره لر **شراب الحصرم** بارد و یابسدر عطشی
تسکین ایدر قی و غثیانی دفع ایدر و حرارت معده و غلبۀ صفرا
ایچون عظیم تاثیری واردر خصوصا حمیّات حادّه و خمار ایچون دخی
نافعدر بونک تدبیری شراب رمّان و شراب لیمون تدبیری کبیدر
شراب المندیقون بو شربت مثانه و اوجاع معده و کبد بارد
اربابنه مناسبدر و هضم طعام ایلکده عظیم اعانتی واردر صفتی
بودر خمر عتیق بش رطل عسل مصفّی بر بچوق رطل زنجبیل بش
درهم قاقوله و مال نکد نصف درهم قرنفل و دارچینی بر دانق
و فلفل اسود بچوق دانق و زعفران نصف درهم جمله یی دق و سحق ایدوب
برکتان بزی پارچه سنه صرّه ایدوب خمر ایله عسل اچنه قویوب قوامه
کلنجه قیناده لر و بو عملی ایندوکی زمان بر مقدار مسک ضم ایدرلرسه

جایزدر **شراب عنبر** اوجاع معده واسترخاء اعصاب ایچون اعلادر
کرک شکر وکرک عسل هر قنغیسی اولورسه ایکی رطل الوب آتشده کنی القوام
ایکی رطل دخی ماء قراح ضم ایدوب بر مثقال عنبر و بر مثقال زعفران
سحق ایدوب کلاب ایله ازوب داخل ایده لر وقت حاجتده اوچ
درهمدن بش درهمه وارنجه استعمال ایده لر **شراب المسك**
معده یی واعضاء رئیسه یی قوی ایدر وامراض بلغمیه یی ازاله ایدر شایخ
ایچون غایتله لطیفدر طریقی اولدر که بر رطل شکر و بر رطل عسلی
بربره جمع ایدوب ایکی رطل صو ایله قینادوب بر مثقال مسك
و بر مثقال زعفران ازوب ایچنه داخل ایده لر بو دفعه قوام بولنجه
قینادوب بعده اقتضا ایلدکده اوچ درهمدن دورت درهمه
وارنجه استعمال ایدولر **شراب عود** معده یی قزدرر وفرط سوداندن
حادث اولمش خفقانی دفع ایدر وهضمی قوی قیلور ونفس فرح
ویروب اخلاقی بسط اوزره طوتر منافعی چوقدر صفتی بودر النمش
ایکی درهم عودی دوکیلوب والتی رطل صو ایله بر کون و بر کیجه
قینادوب حتی جزوی صوقاله بوکره سوزدوب دورت رطل شکر
الحاق ایدوب قوامه کتوره لر وقت طبخده نصف درهم مسك
دخی ویریلورسه غایتله اعلادر بونك شربتی اون درهمه وارنجه در
شراب الورد اوجاع مفاصل حاره ایچون نافعدر بونك طبخی بعینه
بنفشه کبی در ومکرری دخی ایچلیندر **شراب دیناری** عروقده اولان
بقایای عفونتی اخراج ایدر وحمیات متطاوله یه فایده قیلور وحرارت
کبدیه یی زایل ایدر صفتی بودر بذر هندبا وقشر اصل هندبا یکرمشر
درهم ورد احمر اون بش درهم راوند التی درهم بذر رازیانه
اون درهم انیسون یکرمی درهم بر رطل صو ایله قینادوب وسوزدب

ایکی یوز درهم سکر ایله طبخ ایده لر وشربتی اون ایکی درهمه وارنجه در **شراب**
دیناری لابن بیان خاصه سی سبق ایلمشدر نهایت بو دخی اقوی در صفتی
بودر بذر هندبا اون درهم امبرباریس بیدی درهم وصندل دوکلك
مکدبر بر مثقال عرق سوس دورت درهم راوند بر مثقال بذر کشوث
و ورد احمر مکدالتشر درهم جمله سی دق وسحق ندصکره ماء هندبا ایله
اصلادوب بعده قینادوب وسوزوب وزن اجزاقدر سکر
ویروب اون درهمدن یکرمی درهمه وارنجه استعمال ایده لر **شراب**
دیناری نسخهء محمد بن زکریاء رازی بو جمله سندن احسندر صفتی
بودر بذر هندبا بهء مرصوص یکرمی مثقال قشر اصل هندبا اوتوز درهم
ورد احمر اون درهم راوند التی درهم اجزایی جرش ایدوب بر صره ایله
باغلایوب بر مقدار صو ایله قینادوب بعده قدر کفایه سکر ایله قوامه
کتوروب اون درهمدن اون مثقاله وارنجه استعمال اولنه **شراب راوند**
سددی تفتیح وکبدی قوی ایدر صفتی بودر یکرمی درهم راوندی
طوغرایوب اوچ رطل صو ایله قینادوب ایکی رطل سکر ایله طبخ ایده لر
شراب عسل ضعف شهوت طعامیه وحرارت غریزیه نك ضعفی
ایچوندر خصوصا بارد وبلغم معده یه استیلا ایدوب کثرت نفخ
وسدد ورباح الم ویرمش اولسه بو خصوصده جلیل القدر شربتدر
صفتی بودر عسل قرق رطل تازه اوزوم شیره سی قرق رطل اکر ز مانی
دکلسه اون رطل چکردکی چیقمش قوری اوزومی قرق رطل صو ایله قینادوب
صوین الالر هر قنغیسی میسر اولورسه بو ادویه یی بر صره ایچره باغلایوب
ازلمش عسل ایچنده قویوب ونار لینه ایله قینادهلر اشربه قوامنه
وارد قده برابو صرچه لوکویه قویوب شد ایده لر وقت حاجتده
بکرمی دورت درهمین الیمحق صو ایله ایچه لر فایده سی خمردن آز اولمز **ادویه**

بونلردر دارچینی و مصطکی و زعفران و زنجبیل و خولنجان و دارفلفل
وفلفل وقرنفل وقاقوله وسنبل ساذج هندی واسارون وقسط حلو وجوز
بوا وسلیخه وحب بلسان مکدبرر درهم کما سبق شراب سکر عقلی زیاده
ایدر و دماغه قوت ویرر وجماعه تقویت اعطا ایدر بونلردن غیری
اون آلتی خاصه سی وار در صفتی بودر زنجبیل و دارچینی بشر درهم قاقوله
وقرنفل ایکیشر درهم بوادویه یی سحق ایدوب بر مقدار صو ایله چوملکه
قویوب مجرا ایشوروب بعده صقوب صوین آلوب دورت سکر
قدر صو ضم ایدوب قوام ویره لر بوکره بر درهم زعفران خلط ایدوب
هر سحر بر قاشق استعمال ایده لر شراب المبارک استسقایه که برودتدن
حاصل اولمش اولا کرک لحمی کرک طبعی و کرک زقی اولسون نافعدر
صفتی بودر بصل عنصلدن بر مقدارین دورت صبل قدر شراب ایله
برقاچ کره قیناتدوب اوچ بلوکده بری زایل اولدقده شراب قدر
عسل ویره لر وقوامه کتوره لر بعده بر کره بر قاشق استعمال ایدوب
هرکون بر مقدار زیاده ایده لر تا کیم بش قاشق ایچکه وارنجه بامر الله تعالی
خلاص اولور شراب الصندل تقویت معده واسهال وقطع دم ایچوندر
دنی الجمله یار دشر بندر صفتی بودر اون درهم صندلی خرده خرده
پاره لیوب ایکی کون وایکی کیجه ماء قراح ایچنده اصلادوب بعده قیناده لر
و سوزه لر تکرار اینه صندلی بر غیری صوده دخی قیناده لر حاصلی قوتن
آلوب جمله صولری بر یره کتوروب بر رطل شکر ایله قوام بولنجه طبخ
ایده لر شراب الجبار یورکدن قان کیدن ایچون اعلادر
صفتی بودر الجبار دیدی مثقال صندلین دور در مثقال قرص شامی بش
مثقال صندلی برابر ایدوب باقی اجزالری قوتی چیقنجه قیناتدوب
و سوزوب ایکی رطل شکر ایله طبخ ایده لر شربتی اون درهمه وارنجه در

شراب الجبار دینه خاصه سی انک کبیدر صفتی بودر الجبار اون بشی
درهم قرص شامی اون ایکی درهم صندل برچوق درهم سکر قرق
درهم شراب حنظل خلط خام ایچون ومفاصل بارده ایچون غایت
اعلادر نهایت رکآجیدر صفتی بودر شحم حنظل بش درهم زبیب منزوع
کذلک اوچ رطل صو ایله قیناتدوب ثلثی قالدقده سوزوب یوز درهم
عسل ایله طبخ ایده لر بونک شربتی اوچ مثقالدن بش مثقاله وارنجه در
شراب شاه ترج جرب وحکه واخلاط سوداویه ده نفعی مشهوردر
صفتی بودر ماء شاه ترج بر رطل شکر بر رطل بر یرده طبخ ایدوب
قیناده لر قوام بولنجه شراب قراصیا ترکیبی کراس شرابیدر صداع
حار ایچون نافعدر امیدی اسنوز کراس ایشل اکین مجرا اولنجه قیناتدوب
الکدن سوزوب اوزرینه اون رطل ماء شعیر ویروب بش رطل شکر ایله
قوامه کتوره لر بی نظیر شربتدر اما کراس بش رطل کرکدر شراب تمر
هندی صداع حار وعطش شدید دفعنه مناسبدر صفتی بودر ایکی رطل
تمر هندینک چکردکلرین ولیفلرین ایرتلایوب ماء حار ایله برکون و بر کیجه
اصلادوب بعده سوزوب حاصل اولان صوینی رب ایده لر و اون
رطل شکر ایله طبخ ایده لر شراب خشخاش صدری تلیین ایدوب سعالی
تسکین ایدر و موادی دماغدن نزولدن منع ایدر و سهری دفع ایدوب
تنویم ایدر صفتی بودر بذر خشخاش التمش درهم دق وسحق ایدوب
برکتان بزی پارچه سنه بغلیوب اوچ رطل صو ایله قیناده لر و ساعت
بساعت صره یی صقه لر قوتنی چیقه صونک ثلثی کیده بو کره صره یی
چیقاروب ایکی رطل شکر ایله شربت پشوره لر بی نظیر وزندر شراب
عرق سوس منافعی بی نهایه در سده لری اچار و بولی ادرار ایدر و سعال
عتیقی دفع ایدوب صدر وریه ده جمع اولان علتلری دفع ایدر

ونزله لری منع ایدر ربوه وضیق النفسه فایده سی عددن افزوندر اما خماسی
اولان اچمک گرکدر صفتی بودر عرق سوس مرضوض التمش درهم
پرسیاوشان وخشخاش ابیض مکدا یکرمیشر درهم زوفا یابس وبذر
خطمه ورازیانج وانیسون مکدا اوزر درهم عناب وسبستان یوز دانه
جمله سنی دورت رطل صوده برگون وبر گیجه اصلادوب بعده قیناده لر
ثلثی قالدقده ایکی رطل بکمز ویر رطل فانید ضم ایدوب قوامه کتوره لر
بونک شربتی اون ایکی درهمدن قرق سکز درهمه وارنجه دره **شراب زوفا**
بونک دخی خاصه سی عرق سوس کبی در صفتی بودر عناب وسبستان
مکدا التشر درهم انجیر یکرمی دانه بذر خطمه وعرق سوس وبذر خبازی
مکدا دور دردر درهم بنفشه ونیلوفر وپرسیاوشان مکدا بیشر درهم رازیانه
اوچ درهم زبیب منزوع التی دانه زوفا خشک یدی درهم
فراسیون بش درهم کذلک قینادوب وسوزوب برچوق رطل
شکر ایله قوام ویره لر اعلا شربتدر **شراب لسان الثور المدبر** بار لسان
ثور مقطر بر رطل آب بادرنجبویه مقطر دورتده بر شکر بر رطل قوامه کتوره لر
اگر صافی وساذج شراب لسان ثور مراد اولنورسه قینادوب صوین
چقاررلرسه قوتی اولور مقطر اولورسه خود قتی نازک اولور نهایت
قوتلو اولمز **شراب بادرنجبویه** بو دخی لسان ثور کبی دیلرسه مقطر
و دیلرسه قینادوب شکر ایله قوام ویره لر **شراب اسطوخودوس وشراب
افسنتین** بو ایکیسینک خواصی مغایر در اقتضا ایله کجه طبخ اولنمق گرکدر طریق
طبخی بر نوع اوزره در بعضی ایکیسینک دخی طریقی بودر که قینادوب صوینی
سوزیلوب شکر ایله قوام ویرمکدر **شراب هلیون وشراب کاکونج** بونلر
مثانه یه متعلق شربتلردر طریقی قینتیسی اولورسه سبق ایدنلر کبی اوتوز مثقالی
بر رطل صو ایله قینادوب بر رطل شکر ایله قوام ویرملکدر **شراب حسک**

ترکیبی اموردکنی دیکدر بونک بر رطلی دورت رطل صو ایله قینادوب
وسوزوب ایکی رطل شکر ایله قوام ویرمکدر **شراب امبرباریس**
بو دخی قوروق شرابی کبی بشرابیدی شراب اسطوخودوسک خاصه سی
امراض دماغیه دن بار دنوازلی وبخاری منع ایلمکدر وشراب افسنتین
اصلاح معده ودفع غثیان ایچوندر هلیون وکاکونج مثانه نک علتلری
ایچوندر **باب سابع مطبوخات بیاننده در** اگرچه انواعی چوقدر ۲۶۸
جمله دن بیری **مطبوخ افتیموندر** صاحب ارشاد بو مطبوخک
حقنده مبالغه ایلمشدر فی الجمله مرة سوداییی باذن الله اخراج ایدر صفتی
بودر هلیلج اسود یکرمی درهم بسفایج واسطوخودوس مکدا بشر درهم سنا
مکی یدی درهم مملس اولان مرتبه اجزایی دق ایدوب اوچیوز درهم
صو ایله بر کیجه تمام اصلنسد قدنصکره طبخ ایدوب آتشدن ایندکده
اون درهم افتیمون قانوب بر کیجه ابقو یوب ایرته سی سوزوب
اوچ درهم بسفایج وبر درهم ملح هندی ودورت درهم حریق وبر
ربع درهم حجر مغناطیس دق ایدوب بر فنجان طلوسی سکنجبین
ازدوب بو مطبوخه خلط ومزج ایدوب عند النوم بر فنجان استعمال
ایده لر **ماء الجبن نوع من المطبوخ** کذلک بونک دخی سوداییی ازاله
ایلمکده عظیم تأثیری وار در صفتی بودر صاری کیچی سوتندن نه مقدار حاجت
ایسه الوب آتشده قینامق دادیسنه وار دقده بر قاشق شیرکه قاتوب
یاش انجیر اغاجی پاره سندن بر قضیب پارچه ایله قارشدره لر
کسلنجه صبر ایده لر بعده پیزین سوزوب صوین الالر هر نه برده که ماء
جبن ذکر اولنه بو طریق ایله کسلمش سوت صوین قصد ایده رز اما دخی
ایو سی کیچی صاری اولوب گوزلری گوک اولوب بر هفته مقداری
شعیر وکیک وهندبا وشاهترج یمش اولمقدر بونلر تکلفدر فی الجمله

نجهستی اولمق کافیدر غرض تلیین وترطیب وسوداوی رفقله ازاله
ایلمکدر اکر بو ماء الجبن ایچره راوند وافتیمون وبسفایج بردرهم سنا
مکی اوچ درهم لاژورد وبدخشی ایکی قیراط بریره مدقوقًا خلط اولنوب
بر صغیر صرّه ایچره باغلیوب کیجه دن صباحه دک اصلادوب صباح صرّه‌سی
بر مقدار صقوب صوینی ایچرلرسه قتی رعنادر اکر یالکز ماء الجبنه
سرکنجبین ویاخود شراب دیناری ضم ایدوب استعمال ایدرلرسه دخی
جایزدر باری هیچ اولمزسه بر مقدار افسنتین ضم ایدوب ایچملک
کرکدر **مطبوخ افتیمون من الدستور** جذامه وحکّه‌یه وبهقه وبرصه نافعدر
علی الخصوص احتراق واخلاط محترقهٔ بلغمیه وسوداویه مراریه ایچون بر مرتبه
نفعی واردرکه کتابان عالم تقریره وتحریره قادر دکللردر جمله‌دن بدنی
پاک ایدوب کلف وبرص وبثوردن پاک ایلدوکندن ماعدا لهنی
صاف ایدر صنعتی بودر اهلیلج کابلی قبوغی وسیاه هندی مکد اوتز
درهم بسفایج وسنا رکی وافتیمون ولسان ثور واسطوخودوس مکد
بشر درهم زبیب منزوع العجم اون ایکی درهم شاهترج وعرق سوس
وبذر هندبا مکد اوچر درهم بذر کشوث وبذر رازیانج مکد بر ردرهم
ماء عذب یوز درهم ربعی کیدنجه قینادوب وسوزوب بو دفعه
فلوس خیارشنبه وترنجبین مکد یدیشر درهم واون سکز درهم شکر
وبر درهم دهن لوز وبر درهم غاریقون وربع درهم ملح هندی
دخی الحاق ایدوب طبیعته کوره هر صباح بر فنجان استعمال ایدوب
واوزرینه اسی شکر شربتی ایچه‌لر بلکه ستّی کتوره نافعدر ایچکه قیدن لهی اولمق
اقتضا ایده اوزرینه برنچه ساعت یمک وایچمک ایمتیه‌لر **طبیخ الزوفا**
من الدستور ربوه وحرارت اصحابنه وضیق النفس وسعال مزمن
واوجاع ذات الجنبه وحجاب وغشیانکه اوجاعنه نافعدر صنعتی بودر زبیب

منزوع

منزوع العجم اون بش درهم سبستان بش درهم شعیر مقشر اون درهم
خشخاش ابیض دورت درهم زهر بنفسج ونیلوفر وبذر خیار وبذر بقله
وپرسیاوشان وعرق سوس وفراسیون وزوفا مکد اوچر درهم
تین بش دانه بو جمله‌یی التمش درهم صو ایچره طبخ ایدوب ربعی باقی قالدقده
سوزوب اوزرینه اون درهم شکر وبر قاشق دهن لوز قاتوب استعمال
ایده‌لر **طبیخ اصول** سدد کبد وطحال ایچون نافعدر واخلاط غلیظه‌یی
دافعدر استسقایه وبرقانه فایده‌سی واردر یا خصوص معده‌یه وکبده
نفعی مقرردر باذن الله تعالی اورامی دفع ایدر صنعتی بودر قشور اصل رازیانه
وهندبا وکرفس واصل الاذخر وبذر کرفس وانیسون وسنبل وبذر کشوث
مکد اوچر درهم قوه ومصطکی مکد بر مثقال زبیب منزوع بش درهم
جمله‌یی دورتیوز درهم طاتلو صو ایله قینادوب ربعی قالدقده ایکی درهم
شکر ضم ایدوب مقدار کفایه استعمال اولنه اکر مثانه‌ده الم اولورسه
نصف درهم حجر الیهود سحق ایدوب مطبوخه خلط اولنه قدر تصکره استعمال
اولنه **مطبوخ الفواکه** عوام بوکا ملیش صوبی الطبا منضج دیرلر اکثریا فصل
ربیعده وخریفده استعمال ایدرلر اخلاط مختلفه‌یی کرک بلغم وکرک صفرادر
وکرک سودادر ازاله ایدر وفضول ردیه‌یی تنقیه قلور صنعتی بودر چکردکسز
اوزوم اون بش درهم کابلی اصفر منزوع النوا وتمر هندی ولسان
ثور مکد اوچر درهم وسنا مکی وبسفایج وافتیمون مکد دوردر درهم
اجاص اون بش دانه زهر بنفسج اوچ درهم نیلوفر طری وورد طری
مکد یدیشر دانه بذر کشوث بر مثقال بذر رازیانه نصف درهم
جمله‌یی دورتیوز درهم صو ایچره برکون وبرکیجه اصلادوب بعده
ربعی قالنجه قینادوب وسوزوب اون ایکی درهم فلوس خیارشنبه
واون درهم ترنجبین خلط ایدوب دفعا سوزوب بو مطبوخدن

اون ایکی درهمنی بر قاشق بادام یاغنی قاتوب اچه لر اکر دخی قونلنوا ولسون
دیرلر اسیه ربع درهم راوند و تربد و بر قیراط سقمونیا خلط ایده لر **طبیخ**
خیارشنبه اهلیلج اصفر منزوع النوا اون درهم اجاص وعناب
وتمرهندی و زبیب مکه اون ایکیشر درهم جملهیی دورتیوز درهم
ماء عذب ایله قینادوب ربعی قالدقده سوزوب بو مطبوخدن بر
وقیه که اون ایکی درهمدر بر قاشق بادام یاغی قاتوب استعمال ایده لر لطیف
مسهلدر و لیسنی رفقله در **طبیخ زوفا** اوکسوروکه و وجع صدره
و شوصه یه و ضیق النفسه باذن الله تعالی نافعدر صفتی بودر عرق سوس
مجرود مرضوض اون درهم پرسیاوشان اوج درهم زوفا
یابس ایکی درهم ابه کومجی تخمی اوج درهم سبستان اوتوز دانه وعناب
یکرمی دانه و زبیب یکرمی درهم قاعده اوزره قینادوب ربعی قالدقده
سوزوب اچه لر اکر مواد غلیظ ایسه اون دانه انجیر دخی قاتوب
قینادهلر **مطبوخ آخر** حیضی اجار و بولی ادرار ایدر صفتی بودر انیسون
و نونخ و خمس و قشور اصول اربعه هر برندن بیشر درهم اصول اربعه
دیدکمز هندبا و کرفس و رازیانه و کبر نام ادویه نک کوکلریدر عصاره
الراعی و قنطریون مکه اوچر درهم کفایت مقداری صو بله که قاعده در
قینادوب و سوزوب استعمال ایده لر **طبیخ غافث** حمیات
بلغمیه و مختلفه والربعیه ایچون نافعدر طبیعی تلیین ایدر صفتی بودر اهلیلج
اسود و زبیب منزوع النوا و شاهترج و شکاعی و بادآورد و غافث
جملهسی برابر اوله کفایت مقداری صو بله قینادوب و سوزوب
بحسب القوه استعمال اولنه **مطبوخ آخر** سدد کبد و یرقان
و اورام کبد و طحال ایچون نافعدر صفتی بودر غافث و افسنتین و سنبل
و اسارون و مصطکی و قرفه و پرسیاوشان و راوند و عید بلسان

مکه بر بر درهم جملهیی دق ایدوب برکون و برکیجه اصلت قدنصکره
سوزوب مغالاب کبی قدر کفایه استعمال اولنه **مطبوخ افسنتین**
سدد کبد و ضعف معده و حمیات بارده مختلفه و بلغمیه و سوداویه ایچون
باذن الله نافعدر صفتی بودر انیسون و بذر کرفس و افسنتین و اسارون
و بذر رازیانه واذخر مکه اوتز درهم جملهیی کفایت مقداری صو بله
سوزوب بعده سکنجبین ایله ازوب اچه لر **مطبوخ آخر**
معدهیی قوی ایدر و قلبه فرح و یروب تقویت اعطا قیلور صفتی بودر
عود بر درهم سک مسک و قرنفل و جوزبوا و سنبل و تنقل و زنجبیل
و مصطکی و بذر ریحان و بذر بادرنجبویه و زعفران مکه نصف نصف
درهم مسک که خالص اولا بر قیراط کافیدر جملهیی دق و سحق ایدوب
بر ظرفه اچره بغلیوب تازه اوزوم شیرهسندن قدر کفایه الوب بکمز
مثال اولنجه قینادوب حفظ اولنه و حین حاجتده استعمال اولنه **مطبوخ**
غاریقون سودایی و بلغمی و اخلاط محترقهیی اخراج و ازاله ایدر صفتی
بودر اهلیلج اون درهم اهلیلج کابلی و اهلیلج اسود مکه بیشر درهم
بلیلج و املج مکه دور در درهم زبیب اون درهم اجاص اون بیش
دانه لسان ثور و بادرنجبویه و غافث و اسطوخودوس مکه دور در درهم
بسفایج اوچ درهم جملهسی بیشیوز درهم صو بله قینادوب و سوزلوب
ربعی قالدقده اون بیش درهم افتیمون و بر درهم غاریقون ضم ایدوب
بعده ینه سوزوب قدر کفایه استعمال اولنه **مطبوخ آخر** سوداییی
و بلغمی اخراج ایدوب و بدنی انلردن پاک ایدر صفتی بودر اهلیلج کابلی
و اهلیلج اسود مکه دور در درهم اجاص و تمرهندی اونر درهم زبیب
یکرمی درهم سنا مکی یدی درهم ورد احمر بیش درهم افسنتین رومی
دورت درهم غافث و اسطوخودوس و کافیطوس و لسان ثور و بادرنجبویه

وبذر فرنجمشك مكدا ایکیشر درهم اینسون وبذر رازیانج مكد برر درهم بسفایج
اوج درهم والتی رطل صو یله قیناد وب وسوزوب ربعی قالدقده
بر درهم غاریقون ونصف درهم صبر وبر درهم ملح هندی وایکی قیراط
لاژورد وایکی قیراط شحم حنظل واون درهم شکر قاتوب تمام امتزاج
بولدقده بحسب القوه وقت سحرده استعمال اولنه **مطبوخ سوزنجان**
بلغم غلیظی اخراج ایدر ووجع مفاصله فایده ایدر وفی الجمله سوزنجان تریاق
مفاصلدر بو معجونی مطبوخندن مقبولدر صفتی بودر سنا مکی یدی درهم
تربد اوج درهم اصل السوس بش درهم انجیر اون دانه عناب وسبستان
مکدا اوتوزر درهم عنب الثعلب وبذر رازیانج مکدا اوچر درهم جلنجبین
عسلی اون درهم بذر هندبا وبنفسج یابس مكدا اوچر درهم سوزنجان
بش درهم جملهیی دق وسحق ایدوب بعده بش رطل صو یله قیناد وب
ربعی قالدقده سوزوب بعده اونر درهم ترنجبین وفلوس خیار شنبه
ضم ایدوب تکرار سوزوب قدر کفایه لازم کلدکده استعمال ایده لر
باب ثامن نقوعات بیانندهدر اوجملهدن بری **نقوع سکردر** ٣٧١
خصوصت وحلاوتی معتدلدر وخاصهسی تلیین طبیعت ایدوب صفرایی
استفراغ قلدقدنصکره عطشی تسکین ایدر صفتی بودر اجاص اسود وعناب
مکدا اللیشر دانه تمر هندی اوتوزر درهم زردآلو التمش درهم جملهیی برکیجه
صو یله بیقایوب بعده بر وقیهٔ عثمانی طتلو صو ایله اصلادوب وسوزوب
اون درهم ترنجبین ویکرمی درهم شکر قاتوب تکرار سوزوب استعمال
ایدهلر **نقوع آخر** سودا وصفرا وبلغم ودم ایچون نافعدر وفی الجمله
بر لطیف نقوعدر یوم اولده مغلاب ویوم ثانیده ملین ویوم ثالثده
مسهلدر حاصلی لینتی رقیق اوزره ملایم ومعتدلدر اخلاط اربعهنک
استیلا وتعفنندن صاحبنی خلاص ایدر صفتی بودر سنا مکی یکرمی بشر درهم
بنلوفر وورد احمر وبنفسج وافتیمون مکدا دوردر درهم عناب وسبستان
وانجیر وسیاه ارک وقایسی وزردآلو وسیاه اوزوم وقزیل اوزوم
وامبر باریس مکدا یکرمیشر درهم تمر هندی التمش درهم لسان ثور وپر
سیاوشان مکدا ایکیشر درهم شیرخشک وترنجبین مکدا التیشر درهم
غاریقون بر قیراط لاجورد وایکی قیراط راوندچوق درهم سنامکی
چوپلرین ارتلیوب بر صره ایچنه باغلیهلر بعده یازلدوغی اوزره شیرخشکدن
راونده واریجه انلری دخی بر صغیرجه صره ایچنه بغلیهلر بعده سایر اجزایله
معا اول صرهلری بر بیوک کاسه ایچنده اصلادوب اول کون
صرهلری واجزلیی بر مقدار حرکت ایتدروب برنیم کاسه مقدارین
سوزوب ایچهلر اعلا مغلاب اولور ایکنجی کون صرهلری واجزایی
زیاده تحریک ایدوب وبر مقدار قارشدروب وسوزوب برنیم کاسه
بنه ایچهلر لطیف ملین اولور اوچنجی کون صرهلری محکم اووه اووه صقوب
واجزلیی ازوب سوزدکدن صکره برنیم کاسه دخی ایچهلر رعنا مسهل
اولور لینتی التی مجلس اجابت ایدر **نقوع دیکر** ذات الجنب اصحابنه
ونفث دم اربابنه وحماء محرقه به نافعدر صفتی بودر سنا مکی وبنفسج
طری وبنلوفر وعناب وسبستان مکدا یکرمیشر درهم بذر هندبا اوچ درهم
وبذر خیارین اوج درهم بو جملهیی بر کاسه ایچره بر کون وبر کیجه اصلادوب
وسوزوب بش درهم شیرخشک وترنجبین ضم ایدوب تمام ازلدکدن
صکره برنیم کاسه مقداری ایچورهله **نقوع آخر** امراض حادّه وحمیات
عفنهنک بقایاسنی عروقدن چقروب وفضولدن پاک ایدر صفتی بودر
اجاص وزبیب احمر وسبستان وتمر هندی مکدا اوتوزر درهم بذر هندبا
وبذر کشوث وپرسیاوشان مکدا اوچر درهم جملهیی جمع ایدوب بر کون
وبر کیجه اصلاندقدنصکره سوزوب یکرمی بشر درهم مقداری استعمال

ایده لر **نقوع آخر** صداع حار ایچون و بدندن صفرلیی اخراج ایچون نامقدر
صفتی بودر هلیلج اصفردن اون درهم اجاص و سبستان و عناب و تمرهندی
ککدا اوتوزر درهم بنفسج و بذر هندبا و بذر رجس ککدا اوچر درهم فلوس خیارشنبه
اون درهم جمله سنی جمع ایدوب غایتله اسی صوایچنده برگون و برکیجه اصلادوب
و سوزوب بو دفعه اون درهم ترنجبین الحاق ایدوب استعمال اولنه
نقوع آخر محرق تبرید ایچون و حماء صفراویه ایچون نامقدر صفتی بودر
تمرهندی و زبیب احمر و اسود و عناب و زرد آلو و قیسی و سیاه ارک
و امبرباریس دورداحمر طری جمله سنی برابر اصلادوب قوتی چیقدقده سوزوب
ایچه لر **نقوع آخر** ادرار بول و طمث ایچون نامقدر صفتی بودر رقاوون
و خیار چکرد کلری که برابر دوکلمش اولا بیدی درهم بذر کرفس و انیسون
و بذر رازیانه ککدا ایکیشر درهم جمله سنی اوچ رطل مقداری صو بیله اصلادوب
و سوزوب کونده قرق درهم مقداری استعمال ایده لر **نقوع ماء الجبن**
سودا و صفرا و اخلاط محترقه نک ازاله سنده عجب فعلی واردر
صفتی بودر راوند و افتیمون و شاهترکی ککدا اوچر درهم دق اولنوب
بر صره ایچره بغلایوب ماء جبن ایچره بر کیجه طوردقدنصکره استعمالی اولنه
بونک شربتی نیم کاسه مقداری کافیدر و صره اوچ کره اصلانوب
ایچمک گرک **نوع آخر نقوع بماء الجبن** بو عجب طرفه یادگاردر برص
و بهق و حرارت کبد و امراض سوداویه و بلغمیه و صفراویه ده نفعنده
تأثیری عظیمدر خصوصا ذکر اولنان اخلاط احتراقه میل ایلمش اولا
و متعفن اولمش اوله صفتی بودر راوند و سنا و تربد و غاریقون و
بسفایج و هلیلهٔ اصفر و اسود ککدا بربر درهم لاژورد ایکی قیراط گل ارمنی
و افتیمون بر کوچق درهم جمله سنی ممکن اولان مرتبه دق ایدوب
بر صره ایچره بغلادقدنصکره بر کاسه ماء جبن که کسلمش اوله ... شتندر

٢٧٣ انک ایچنده بر کیجه اصلادوب ایرته سی بر نیم کاسه اندن ایچه لر
بامر الله تعالی نفعنده حد و غایت یوقدر **باب تاسع میاه الاصول**
بیاننده در اول جمله دن بری **ماء الاصول** درکه فالج و لقوه و صرع
و استسقاء و تشنج و سکته و اوجاع مفاصل ایچون نامقدر صفتی بودر
قشر اصل کرفس و قشر اصل رازیانه و اذخر ککدا اونر درهم بذر کرفس
و بذر انیسون و بذر رازیانج ککدا دوردر درهم مصطکی و سنبل
و فقاح و اذخر بربر درهم حب بلسان و اسارون ککدا ایکیشر
درهم عود بلسان و یوزیدان ککدا بربر درهم سلیخه اوچ درهم
حنطیانا ایکی درهم و بذر حرمل اوچ درهم و زبیب کرمی درهم
جمله سنی دورت رطل صوده محکم قینادوب ربعی قالدقده
کونده یگرمیشر درهم استعمال اولنه **ماء اصول دیگر** بو قسم
دخی شول صرعه نامقدر که اوجاع ارحامدن اولمش اولا و حیض ادرار
ایلمک بونک جمله خواصندندر خاصیتی لطیف ترکیبدر و بی نظیر
تدبیردر ترکیبی بودر قشر اصل رازیانج و قشر اصل کرفس و قشر
اصل کبر ککدا اونر درهم بذر کرفس و انیسون و رازیانه و زراوند
طویل و زراوند مدحرج ککدا اوچر درهم قنطوریون و اصل فاونیا
و حب فاوانیا و بذر حرمل ککدا اوچر درهم زبیب منزوع العجم
اون درهم جمله سنی جمع ایدوب دق و سحق ایتدکدنصکره اوچ رطل
صو بیله قینادوب و سوزوب دبلر سه تقطیر ایده لر و اگر حالی
اوزره استعمال قصد اولنورسه هر کونده آج قارنله قرق درهم
مقداری ایچه لر **ماء اصول دیگر** بونک خاصه سی کلا و مثانه ده
اولان حصاتی تفتیت ایدوب بولک اختباسندن عمل ایده سنی
خلاص ایلمکدر صفتی بودر قشر اصل کبر و قشر اصل کرفس ککدا بشر درهم

پرسیاوشان اوچ درهم حب قلویدی درهم اسقلوقندریون اوچ
درهم دوکلمش قاون چکردکی یدی درهم زبیب خراسانی اون
درهم تین یابس اون درهم اوچ رطل صو ایله قینادوب ربعی
قالدقده قرق درهمه بونک بچوق درهم حجر الیهود سحق ایدوب خلط
اولنسه قدر نصکره آج قارنه الچه‌لر ماء اصول آخر سده وکبد
وطحال وانلرک بردتلرینه وبرودت معده‌یه واستسقاء وحمیات
عتیقه وبلغمیه‌یه نافعدر صفتی بودر قشر اصل کرفس وقشر اصل رازیانج
هر بیریندن درهم اصل اذخر وفقاح اذخر ملدا ایکشر درهم شکاعی و
بادام مر وغافث وقشر اصل کبر هر بیرندن اوچر درهم تین یابس اون دانه
زبیب منزوع النوا ایکرمی درهم افسنتین وورد احمر هر بیرندن ایکشر بچوق درهم
بو جمله‌یی دق ایلیه‌که نصکره دورت رطل صو ایله قینادوب ربعی
باقی قالدقده دیلرسه قرق درهمه بو حالده اوزره ایکی درهم بادام
یاغی دخی قاتوب الچه‌لر ودیلرسه تقطیر ایدوب عرقن الچه‌لر الاصول
الحامض دیرا صولرکه بلغم ناپخته‌یی پشورر و طبخ تام ایله طبخ
ایدر صفتی بودر قشر اصل کبر وقشر اصل هندبا وقشر اصل کرفس
وقشر اصل رازیانج هر بیرندن اللیشر درهم جمله‌سی بربرده برکون و برکیجه
اصلادوب بعده التی رطل صو ایله قینادوب ربعی قالدقده دیلرسه
شراب اصول طبخ ایله ودیلرسه تقطیر ایدوب صوین استعمال
ایله باب عاشر حبوب بیاننده در او جمله‌دن بیری حب
ایارج فیقرا درکه دماغی فضول غلیظه‌دن واخلاط لزجه غلیظه‌دن
واخلاط لزجه بلغمیه‌دن تنقیه ایدر وصرع وسکته وغشا وسبل
وظلمت بصر ونسیان ایچون غایتله نافعدر صفتی بودر تربد ابیض
وحب النیل وغاریقون وانیسون هر بیرندن نصف درهم شحم حنظل وملح

هندی

هندی هر بیرندن برچوق درهم جمله‌سی محکم دق وسحق ایدوب ایکی درهم
صبری ماء رازیانج ایله ازوب سایر اجزاسنی یوغوره‌لر و نخود قدر
حب ایده‌لر بونک شربتی بر درهمدر حب الصبر اوجاع مفاصل
ونقرس وفالج ولقوه وضعف معده ایچون نافعدر علی الخصوص معده‌یی
اخلاط بلغمیه‌دن و فضولک انحدارندن صیانتده نظیری یوقدر
وفی الجمله دماغدن منحدر اولمق وتلیین وفضول غلیظه‌یی لزجه‌یی
منع ایدر صفتی بودر صبر اسقطوری بر مثقال تربد ابیض بر درهم
وحب النیل وغاریقون وانیسون هر بیرندن نصف درهم شحم حنظل
وملح هندی هر بیرندن برچوق درهم کثیرا ایکی درهم جمله‌یی دق وسحق
ایده‌که نصکره ماء کرفس ایله یوغوروب حب ایده‌لر بونک دخی
شربتی بر درهمدر حب السورنجان اوجاع مفاصل ونقرس
وعرق النسا ووجع ورک ایچون آب حیوان منزله‌سنده در
صفتی بودر صبر اسقطوری وتربد هر بیرندن درهم سورنجان بر مثقال ماء
هیزمرج بر درهم حب النیل وغاریقون هر بیرندن نصف درهم شحم
حنظل وکثیرا هر بیرندن بر دانق ملح هندی نصف دانق جمله‌سنی
دق وسحق ایده‌که نصکره ماء کرفس ایله یوغوروب خورده حب
ایده‌لر شربتی معتدلدر بر درهمدر حب البنفسج ضعف بصر وظلمت
عین ایچون نافعدر ودماغی فضول صفراویه وبلغمیه‌دن معین در
صفتی بودر بنفسج یابس ایکی درهم تربد ابیض بر درهم رب السوس
وهلیلج اصفر هر بیرندن بچوق درهم انیسون بر دانق سقمونیاء مصلح
نصف دانق بر قاعده ماء قراع ایله یوغوروب بعده حب
ایده‌لر بونک شربتی برچوق درهمدر حب القوقیا صداع بلغمی‌یه نافعدر
وبصری جلالندررر و فضول غلیظه‌یی ردیه‌یی بدندن ازاله ایدر

صفتی بودر صبر اسقطوری و عصارهٔ افسنتین و ورق افسنتین و
مصطكی مكدا اوزر درهم سقمونیا وشحم حنظل نصف جزء عادت معهوده
اوزره ماء كرفس ایله یوغوروب حبلر اولنه شربتی برمثقالدر حب
الشبیار اوجاع معده و راس وغشاوهٔ بصر وظلمت عین ایچون
نافعدر وشبیارلق معناسی كیجه یاتاجق وقتده استعمال اولنور ونوم
تاثیرنه كدر ویروب عملن ضعیف قلمز صفتی بودر صبر اسقطوری اوچ
درهم هلیلج اصفر و ورد احمر و تربد هر بر درهم قاعده اوزره
ماء صافی ایله یوغوروب حبلر ایده لر و كولكه ده قوریده لر شربتی
برمثقالدر حبّ الرید اوجاع راس ایچون نافعدر و بدنی تنقیه
ایدر و بصره جلا ویرر صفتی بودر صبر اسقطوری یكرمی درهم هلیلج
اصفر اون درهم مصطكی وكثیرا وسقمونیا اوچر درهم ورد احمر
منزوع الاقماع ایكیش درهم تربد یدی بچوق درهم صبر اسقطوری التی
درهم اسطوخودوس وغاریقون وافتیمون وبسفایج مكدا اوچر درهم
شحم حنظل بربچوق درهم وقرنفل وفودنج جبلی مكد بر ر درهم
جمله سنی قاعده اوزره دق وسحق ایدنصكره ماء صافی ایله یوغوروب
حبلر ایده لر شربتی اوچ درهمدر حبّ المنتن فالج ولقوه وتشنج واسترخاء
جمیع مفاصل ووجع ظهر ونقرس ایچون نافعدر واخلاط غلیظه یی
اسهال ایدوب طمثی ادرار ایدر صفتی بودر سكبینج واشق وجاوشیر
وحرمل ومقل ازرق وشحم حنظل وصبر وتربد وهلیلج وانزروت
مكدا اوزر درهم جمله یی دق ایدنصكره پراسه صویله یوغوروب
حبلر ایده لر شربتی ایكی درهمدر حبّ المقل بواسیر واوجاع امعا
واوجاع مقعد واسترخاء مقعده نافعدر صفتی بودر هلیلج اسود
وبلیلج واملج مكدا بشر درهم مقل ازرق یكرمی درهم جمله یی دق

ایلدكه

ایلدكدنصكره مقلی ماء كراث ایله برماونده ازوب بعده
جمله یی معا یوغوروب حبلر ایده لر شربتی ایكیشر درهمدر حب
الشیطرج اوجاع مفاصل واسترخاء عصب ولقوه واحتباس طمث
ایچون زیاده مباركدر صفتی بودر تربد اون درهم صبر اسقطوری یكرمی درهم
زنجبیل وزرنباد مكدا ایكیشر درهم فلفل ودار فلفل وعاقرقرحا مكد بر ر
درهم شیطرج هندی و وج مكد درهمان فانید شكری دورت درهم
جمله یی دق ایلدكدنصكره ماء كراث ایله یوغوروب حبلر ایدوب
وقت حاجتده اوچر درهم استعمال ایده لر حب عشرة الادویه
وجع مفاصل ونقرس وفالج ولقوه وامراض بارده بلغمیه ایچون نافع
ومباركدر صفتی بودر فلفل ودار فلفل وشیرابلج منزوع النوا وشیطرج
هندی وهلیلج اسود وهلیلج منزوع ونانخواه وسعد مكدا ایكیشر درهم
صبر اسقطوری اون درهم بو ادویه یی دق وسحق ایدنصكره ماء عنب
الثعلب ایله یوغوروب نخود جبلر ایدوب كولكه ده قوریده لر شربتی
بونك ایكی درهمدر حبّ آخر نقرس ایچون خاصة نافعدر ودافعدر
صفتی بودر فلفل ودار فلفل وزنجبیل وورق كبر و ورق حنا وكمون
مكد بر ر درهم ملح هندی ونوشادر وزبد البحر وبیعه مكدا ایكیشر درهم
سوزنجان جمله ادویه قدر دق وسحق ایدنصكره حبلر ایدوب محلنده
اوچ درهمی بر شربتدر حبّ المازریون مرهٔ صفرا وماء اصفری
اسهال ایدر صفتی بودر مازریونی نه قدر دیلرسك بركون وبركیجه
سركه ده اصلادوب قوریدقدنصكره بو قدر مازریوندن اون درهم
وورد احمر ورب السوس مكدا بشر درهم دق وسحق ایدوب ماء عنب
الثعلب ایله یوغوروب حبلر اولنه حین حاجتده شربتی ایكی درهمدر حب
القولنج عجب مباركدر تركیبیدر قولنجدن شكایت ایدنلره مسالك

عظیمدر صفتی بودر اغاریقون و سکبینج و مقل ازرق و صندل مقاصیری
وجند بیدستر و جاوشیر مکدبرر درهم صبر اسقطوری دورت درهم
ماء رازیانج ایله قاعدهٔ مزبورا اوزره یوغوروب حبلر ایده لر شربتی بر
درهمدر حب السکبینج قولنج واوجاع امعا و بواسیری و ریاح غلیظه
ایچون و حیضی دخی ادرار ایدر عظیم النفعدر صفتی بودر سکبینج و بذر کرفس
وانزروت واهلیلج اصفر مکدبشر درهم تربد اون درهم شحم حنظل
اوچ درهم دق و سحق ندنصکره ماء قراحله یوغوروب خرده حبلر
ایده لر شربتی اوچ درهمدر حب الخزیران خنازیر و امراض بلغمیه ایچون
نافعدر و خنازیری دافعدر صفتی بودر ایارج فیقرا اوچ درهم
غاریقون ایکی درهم شحم حنظل برچوق درهم انزروت دورت
درهم تربد بیدی درهم جاوشیر بچوق درهم نوشادر ایکی درهم
سقمونیا برچوق درهم جملهیی دق و سحق ندنصکره ماء قراحله یوغوروب
حبلر ایده لر شربتی بر درهمدر حب النافع برص و بهق و صرع
و سبات و سکته ایچون نافعدر بر نقدر عتیق بدنده اولورسه برص و بهقی
اخراج ایدوب خلاص ایدر صفتی بودر ایارج فیقرا التی درهم افتیمون
اون درهم حجر لاژورد یدی درهم سقمونیا و شحم حنظل مکدراکشر
درهم سنبل وانیسون مکدبرر درهم دق و سحق ایدوب ماء رازیانجله
یوغوروب خرده حبلر ایده لر شربتی بر مثقالدر حب الشاهترج جرب
و حکه و قوبا واوکلز یاره لر ایچون نافعدر صفتی بودر هلیلج اصفر واهلیلج
اسود مکدبشر درهم صبر یدی درهم سقمونیا برچوق درهم اجزایی سحق
ایدوب سقمونیایی شاهترج ایله یرماونده الشدروب بو دفعه جملهیی
یوغوروب خرده حبلر ایده لر شربتی بر مثقالدر حب الغافث یرقان
و کبد حاری ایچون نافعدر صفتی بودر صبر و غافث واهلیلج اصفر واهلیلج

در بیان احوال حب الشاه ترج

منزوع النوا مکدبشر درهم دق و سحق ندنصکره ماء کرفس ایله یوغوروب
خرده حبلر ایده لر بونک شربتی اوچ مثقالدر حب الافاویه
بو اول حبدرکه ریاح بارده یی کسر ایدر و احشاده اولان عوارضی دفع
قیلوب طبیعتی رفقله تلیین ایدر صفتی بودر زنجبیل و قرنفل و دارچینی
و فاغل و دارفلفل و امبرباریس و مصطکی مکدبر رچوق درهم
سقمونیا اوچ درهم سکر اون درهم جملهیی دق و سحق ندنصکره
نخود قدر حبلر ایده لر بو حبلرک هر بری بر مجلس اسهال ایدر خصوصا
قولنجی اولورسه حل ایدر حب النکهه بو حبک خاصهسی آغزک بد
رایحهسن کیدروب بخری دفع ایدر صفتی بودر طریقی عمل
ایلدکدنصکره اغزده طوتمقدر لطیف عملدر غفلت اولونمیه جوزبوا
و قاقوله و فوفل و کافور و دارچینی و خولنجان مکدبرر درهم
مسک بر دانق صمغ عربی ایکی درهم صمغی کلاب ایله ازوب اجزایی
مسحوقاً یوغوره لر و خرده پول بخوری کبی قرصه لر ویا حبلر ایده لر حین
محلده اغزده طوته لر حب آخر بو دخی اغز قوقوسن کیدرر
بلکه رایحهسن لطیف ایدر صفتی بودر قشر اترج اصفر و ورق اترج
و فرنجمشک و سنبل هندی و قرنفل و جوزبوا و نارمشک و هیل
و زنجبیل و کبابه و بسباسه و سعد مکداوتر درهم مسک اوتر درهم
و صمغ لیش درهم مقدماً صمغی الما وایوا صویله و کلاب ایله
اصلادوب بعده مسحوقاً اجزایی داخل ایدوب یوغوره لر و خرده
حبلر ایدوب وقت حاجتده دل التنه طوته لر حب السعال
اگر او کسرک حرارتدن اولورسه بوندن ایو ترکیب اولمز صفتی
بودر لوز مقشر و بذر خیارین و نشا و صمغ عربی و بذر خشخاش مکد
بررر درهم رب السوس ایکی درهم بقله مقشر اوچ درهم دق و

لازم الحفظ جداً

وسحق نصکره لعاب بذر قطونا ایله یوغوروب حبلر ایدهلر وگیجه لرده
ایکی دانه‌سن دلی التسنه قویوب اویویه بامر الله تعالی دفع ایدر
حب السعال دیگر اگر سعال برودتدن اولورسه زیاده نافعدر
دفع ایدر صفتی بودر قشر اصل رازیانج وبذر کرفس ورب السوس
وبرسیاوشان ولوز المر المقشر جمله‌سی دق وسحق نصکره ماء کرفس
ایله یوغوروب اوتلکی کبی دلی التسنه قویه **حب السعال آخر** اگر سعال
یابس اولورسه بو ترکیبدن غافل اولمامق گرکدر صفتی بودر نشا وصمغ
عربی ورب السوس کذلک یوغوروب حبلر ایدوب دلی التسنه
قویه‌لر **حب السعال** آخر اگر سعال رطوبتدن اولورسه بو عملی ایلمک
گرکدر صفتی بودر شکر فلفل وزنجبیل وصمغ عربی علی السویه دق و
سحق نصکره یوغوروب کذلک دلی التسنده طوته ویاخود مقدار
کفایه استعمال ایدهلر **حب المعص** بو حبک خاصه‌سی چوقدر معص که
بوری دیدکلری در اکا وزخیره وزوره نافعدر صفتی بودر عفص و
اقاقیا وورد احمر وقره کونلک وآق کونلک ودم الاخوین وصمغ
عربی وافیون وجندبیدستر وطلق وجلنار مکدا ونر درهم حب
الآس وبذر حماض مکدیکرمیشر درهم دق وسحق نصکره ماء الآس
ایله یوغوروب فلفل دانه‌لری کبی حبلر ایدهلر شربتی چوق مثقالدن
بر مثقاله وارنجه در نهایت زیاده قابضدر اکا کوره بصیرت وانتباه
اوزره اولالر **حب القابض** طبیعتی ممسک ایدر وقانک اختلافنی
وسیلاننی منع ایدر صفتی بودر سماق ایکی درهم عفص بر درهم قشر
الرمان نصف درهم جمله‌سی دق وسحق نصکره ایوا چکردکی لعابیله
یوغوروب خرده حبلر ایدهلر تمام قوریدقدنصکره یمرده صارسنه
سرکه اچنده ایشوروب بو حبلردن سحق ایدوب فلفل برینه اکوب

بعده

بعده بر مقدار طوز دخی قویوب استعمال ایدهلر شویله سایر
حبوب کبی مقدار کفایه بینه دخی جایز در نهایت نقل ایلیه وکمز
طریق متقدمیندر **حب الاصیطمیقون** بلغم غلیظ ولزج وقره سودادن
حادث اولان امراض مختلفه‌یه نافعدر وبدنی فضول مختلفه‌دن صیانت
ایلدوکی قتی ظاهردر صفتی بودر تربد ابیض ایکی درهم صبر اسقطوری
وحب النیل مکدا اوچ درهم شحم حنظل وسقمونیا مکدا ایکیشر دانق
جمله‌سی دق وسحق نصکره خرده حبلر ایدهلر بو حبک شربتی نصف
درهمدر **حب ایارج علی وجه آخر** معده‌سی ورأسی تنقیه ایدوب
بخاری دفع ایدر بامر الله گوزلری هنوز آغریان آدمه زیاده نافعدر صفتی
بودر ایارج فیقرا آلتی درهم اهلیلج اصفر دورت درهم
ملح هندی ایکی بچوق درهم دق وسحق نصکره ماء کرفس ایله
یوغوروب خرده حبلر ایدهلر شربتی ایکی درهمدر **حب ایارج آخر**
بو دخی راسی ومعده‌سنی تنقیه ایدر ورمد اولانلره فایده ایدر صفتی
بودر تربد ابیض بر درهم ایارج فیقرا بر درهم ملح هندی نصف
درهم سقمونیا بر دانق جمله‌سنی دق وسحق نصکره ماء قراحله یوغوروب
خرده حبلر ایدهلر شربتی بر درهمدر **حب الاموقایا** خلق بوکا قوقیا
دیرلر لکن غلط ایدرلر اول غیریدر ذکری سبق ایتمشدر بو حبی جالینوس
اتخاذ ایلمشدر اوجاع راس وبلغم ایچون نافعدر وبصره جلا ویرر و
فضول زایده‌سنی نقص ایدر بلکه اقصای بدندن اخراج ایدر صفتی
بودر مصطکی وعصاره افسنتین وشحم حنظل وصبر اسقطوری وسقمونیا
مکدا اونر درهم دق وسحق ایلدکدنصکره ماء رازیانج ایله یوغوروب
حبلر اولنه شربتی نصف درهمدن بر درهمه وارنجه در **حب لاژورد**
جذام وحمای ربع وقوبا وجوب وسایر امراض سوداویه ایچون نافعدر

صفتی بودر لاژورد مغسول اون درهم سقمونیا ایکی درهم غاریقون
بشی درهم مصطکی کذلک صمغ عربی اوج درهم جمله‌یی دق وسحق
ایتدکدنصکره ماء افتیمون ایله یوغوروب حبلر ایده‌لر شربتی اوج
درهمدر حب السوزنجان کبیر سبق ایدن قسمدن بو اقوادر وانده
اولان خواص بونده دخی واردر نهایت بونک زیاده فایده‌سی
نقرس بارده ایچوندر صفتی بودر ایارج فیقرا اون درهم شحم
حنظل وقنطریون وسوزنجان وماهیزج وبوزیدان مکد بشر درهم
فرفیون ایکی درهم زنجبیل وشیطرج وفلفل وخردل وجندبیدستر
مکد برر درهم اگر بو حبه بیرر درهم سقمونیا وحلتیت ومقل وقنه وشق
وجاوشیر دخی ضم اولنورسه مقیم الزمین دیدکلری ترکیب اولمش اولور
زیاده انفع اشیادر حب النفط فالج ولقوه واوجاع مفاصل ونقرس
بارده وقولنج بارده ایچون ورياح بارده غلیظه وسایر صووقدن اولمش امراض
ایچون نافعدر علی الخصوص عرق النسایه تریاق اکبردر صفتی بودر هلیلج اصفر
وصبر وشحم حنظل وماهیزج وبذر حرمل وجندبیدستر وانزروت
ومقل ازرق واشق وسکبینج وجاوشیر وصمغ السذاب ونفط
ابیض مکد بشر درهم جمله‌یی دق وسحق ایدوب صمغی نفط ایله ازوب
سایر ادویه ایله معا یوغوره‌لر وفلفل دانه‌سی کبی قدری حبلر ایده‌لر
شربتی ایکی درهمدر حب آلدود یورکده اولان قوردلری وصوغلجانی
اسهال الله اخراج ایدر صفتی بودر تربد اون درهم افتیمون دورت
درهم حب النیل اوج بچوق درهم انزروت اوج درهم شحم
حنظل ایکی درهم سقمونیا کذلک هیرپدی درهم قاعده اوزره
یوغوروب حبلر ایده‌لر شربتی اسی صو ایله ایکی درهمدر حب آخر
للدود بو حبدن غفلت ایتمک گرکدر نفعی عظیمدر برنیجه کره تجربه

ایلدک

ایلدک هر قدی روح قسمنی که انسانک قارننده واردر چقارر گرک
تاتار قوردی وگرک حب القرع وگرک صوغلجان البته بامر الله تعالی
اخراج ایدر صفتی بودر شیرخشک وقنبیل وحب النیل وشیح ارمنی
وخراسانی وانیسون وتربد وافسنتین وورق شفتالو وترمس مکد
اوچر درهم مقل ازرق وسقمونیا ایکیشر قیراط جمله‌یی دق وسحق
ایدوب شراب اصول ایله یوغوروب بورچق قدر حبلر ایده‌لر
بو حبلردن اون یدی دانه‌سن یوتوب اوزرینه برمقدار قوزاجی
اکل ایدوب وبرمقدار اسی صو ایچه‌لر حقک قدرتن مشاهده
ایده‌لر حب ایارج لوغاذیا بو ترکیب عجیب کثیر النفعدر اقطار
بدندن اخلاطی بغیر عنف اخراج ایدر خصوصا امراض راس وصداع
وشقیقه وبیضه ودوار ووسواس وجنون وصرع وصمم ورعشه
وفلج واسترخاء اعصاب وارتعاش ایچون نافعدر بلکه سکته واوجاع
اذن وعین ایچون دافعدر وفی الجمله معده‌یی قوی ایدوب سددی
آچوب وبول وطمثی ادرار ایدر وعسر النفس وربو ایچون فایده
ایدر وجمیع امراض بلغمیه وحمیات متناوبه ایچون نافعدر واوجاع
مفاصل ونقرس وعرق النسا وداء الحیه وداء الثعلب وقروح عتیقه
ایچون فایده‌سی بی‌نهایه‌در وبرص وبهق وقوبا وتقشف وجذام وخنازیر
واورام بارده وسرطانات ایچون نفعی اظهر من الشمس در وابین من
الامسدر صفتی بودر شحم حنظل بش درهم بصل عنصل مشوی
وغاریقون ومحموده وخربق اسود واشق واسطوخودوس مکد دردر
درهم افتیمون وکمادریوس ومقل وصبر مکد اوچر درهم حاشا
وحیوفاریقون وسادج هندی وفراسیون وجعده وسلیخه وفلفل
اسود وابیض ودارفلفل وزعفران ودارچینی وبسفایج وجاوشیر

و ن د قطر سالیوس و سکبینج و جند بید ستر و زراوند و عصاره افسنتین
و فرفیون و سنبل هندی و حماما و زنجبیل نکد ایکشر درهم اسطوخودوس
و جنطیانا نکد بر رچوق درهم صمغ عربی اون درهم جمله ادویه یی
دق و سحق ایدوب صمغی شراب اصول ایله اذوب سایر ادویه یی یوغورد
نخود قدر حبلر ایده لر بونک شربتی بر درهمدر بوندن غیری ایارجات
کبار چوقدر ایارج روفس و ایارج ارکغانیس و ایارج زمهران کبی اما بو
جمله سنک پادشاهیدر بونده اولان خواصک دکمه سی انلرده بوقدر
اما انلرده اولانک جمله سی بونده واردر بو انواعدن بعض خواص کثیر
اقرابادین اواخرنده مجموعه ایله تعریف اولان بابده چوق بیان
اولنمشدر مراد اولنسه قده اول محلدن طلب اولنه لکن ایارج لوغاذیا
انلره چندان رغبت ایتدرمز باب حادی عشر اقراص بیاننده در
اوجمله دن بیری قرص طباشیردر بونک خاصه سی چوق قدر طبیعتی
تلیین ایدر و حمیات حادهٔ محرقه یی زایل قیلور و سعاله و خشونت
صدره خود نفعی قتی ظاهردر خصوصا حرارت و عطش و حرقتی تسکین
ایدر طریقی بودر طباشیر ابیض ایکی درهم ترنجبین برچوق درهم
لب بذر خیار و لب بذر قرع نکد بر رچق درهم نشا و صمغ عربی
و بذر خشخاش ابیض و کثیرا نکد بچوغ درهم جمله یی دق ایدوب بعده
صمغی لعاب بذر قطونا ایله اذوب سایر ادویه یی داخل و خلط و مزج
ایدوب یوغوردقدنصکره بیدی ساعت مقداری حالی اوزره قویوب
بعده بر مثقال وزنلی قرصلر ایدوب کولکه ده قوریده لر بو ذکر ایلدوکمز
قاعده اقراص تدبیرنده لازمدر هر نوعن بیان ایلدوکمزده عادت
اوزره بویله ایدک دینلدکده مقصودمز بو نوع تدبیردر قرص طباشیر
ملین حمیات حادهٔ ملتهبه و صفراویه و دمویه ایچون نافعدر عطشی

قطع

قطع ایدر و سهری دفع ایدر بلکه نوعا نومه دخی اعانت ایدر طریقی
بودر ورد احمر و ترنجبین نکد التشر درهم طباشیر و کثیرا ایکیشر
درهم نشا اوج درهم جمله یی دق و سحق ایتدکدنصکره سوزلمش صمغ
ترنجبین ایله بر مثقال قرصلر ایدوب کولکه ده قوریده لر شربتی
دخی بونلرک ذکر اولندیغی بر مثقالدر قرص طباشیر طایف حمیات
حادهٔ محرقه و مطبقه ایچون نافعدر اگرچه دمده اختلاف اولوب داخل
معدده متعفن الیه نفعی مقرردر طریقی بودر ورد احمر التی درهم
صمغ عربی و نشا نکد دوردر درهم بذر حماض التی درهم طباشیر اوج
درهم عادت اوزره بر مثقال قرصلر اولنه استعمالی دخی بر مثقالدر
قرص طباشیر معتدل حمیات حادهٔ محرقه ایچون نافعدر و عطشی و لهیبی
تسکین ایدر بو قرصک غیرلریدن زیاده شاننده در طریقی بودر انبرباریس
و طباشیر دوردر احمر نکد بر رچوق درهم لب بذر خیار و لب بذر قرع
و بذر هندبا و بذر الخس و سموزاوت تخمی و صندل ابیض نکد
نصف درهم کافور نصف دانق عادت اوزره لعاب بذر قطونا
ایله بر مثقال قرصلر ایده لر قرص طباشیر کافوری بو بر قرصدر که
حمیات محرقه و مطبقه ایچون و حمای دق و حرارت کبد و سعال حار
و عطش شدید ایچون نافعدر طریقی بودر طباشیر دورت درهم
و صندل و لب بذر خیارین و بذر خس و بذر بقله نکد بر مثقال و کافور
بر دانق دق و سحق ایتدکدنصکره عادت اوزره لعاب بذر قطونا ایله
یوغوروب بر مثقال قرص ایده لر قرص کهربا یورکندن قان
کیدنه و ترف دمه نافعدر طریقی بودر خشخاش و مصطکی و کهربا
نکد اونر درهم زعفران اون ایکی درهم صمغ ایکی درهم عادت
اوزره بر مثقال قرص ایده لر قرص طباشیر دموی حلقه و دکنویه و صفراویه

ایچون نافعدر ولهیب وعطشی تسکین ایدر طریقی بودر صمغ عربی و بذر حماض
و تث بکه ایکیشر درهم ورد احمر اوچ درهم طباشیر و طین ارمنی سماق
وامبرباریس بکه بر ر چوق درهم دق وسحق ایدلدکره عادت معهوده
اوزره لعاب بذر قطونا ایله یوغوروب برر مثقال قرصلر اولنه **قرص**
امبرباریس بو اسیره و قانی کیده وحرارت کیده نافعدر طریقی بودر
امبرباریس منزوع النوا اون بش درهم راوند و سنبل بکه برر درهم
دق وسحق ایدوب عادت اوزره لعاب بذر قطونا ایله یوغوروب
قرصلر اولنه **قرص فنجنکشت** سدّ کبد وطحال ایچون عظیم نافعدر
طریقی بودر بذر فنجنکشت و بذر هندبا و بذر بقله و صمغ عربی علی السویه
دق وسحق ایدوب عادت اوزره لعاب بذر قطونا ایله یوغوروب
برر مثقال قرصلر ایده لر **قرص جلنار** اختلاف بطن و نزف دم و اسهال
و زور ایچوندر طریقی بودر سلیخه و طین مختوم و قرصافی و صمغ عربی
بکه سکز درهم دق وسحق ایدلدکره تازه جلنار عصاره سی ایله
یوغوره لر یاخود جلناری قینادوب صویی ایله عادت اوزره یوغوروب
برر مثقال قرصلر ایده لر **قرص بُسّد** بو دخی اختلاف دم ایچوندر طریقی
بودر بُسّد اون درهم جلنار و لبان ذکر و اقاقیا بکه دورر درهم
صمغ عربی و دارچینی برر درهم دق وسحق ایدلدکره بیاض بیضه ایله
یوغوروب برر مثقال قرصلر اولنه **قرص امبرباریس الکبیر** حمیات بلغمیه
و کبد و معده ایچون منافعی اقصای علیاده در طریقی بودر قرص امبرباریس
و لب بذر قثا و لب بذر بطیخ بکه اوچر درهم ورد احمر و ترنجبین
التشر درهم بذر کشوث و رب السوس و طباشیر و بذر هندبا
و مصطکی و سنبل و عصاره غافث بکه ایکیشر درهم راوند ایکی درهم
زعفران بر درهم جمله یی دق وسحق ایدلدکره ماء ترنجبین ایله

یوغورب

یوغوروب قرصلر ایده لر شربتی بر مثقالدر **قرص الورد** حمیات
صفراویه و بلغمیه ایچون نافعدر طریقی بودر ورد احمر یدی درهم
عصاره غافث و طباشیر و سنبل هندی بکه برر درهم
رب السوس بر درهم دق وسحق ایدلدکره ماء صمغ ایله یوغوروب
برر مثقال قرصلر اولنه **قرص افسنتین** ورم کبد و سدّ کبد و حمیات
بلغمیه و سدّ طحال و عسر بوله انفع اشیادر عجب بی نظیر ترکیبدر
طریقی بودر افسنتین و بذر کرفس و انیسون و اسارون و لوز مر بکه
برابر دق وسحق ایدوب ازلمش صمغ ایله یوغوروب برر مثقال
اولنه **قرص ورد احمر دیگر** اوجاع معده و حمای بلغمی ایچون نافعدر
طریقی بودر ورد احمر التی درهم اصل السوس دورت درهم
سنبل بر درهم صمغ بر چوق درهم بیاض بیضه ایله یوغوروب
عادت اوزره قرصلر اولنه **قرص راوند** حمیات عتیقه و صلابت
کبد و اورام و اوجاع کبد ایچون نافعدر و فی الجمله اعضای
ظاهره دن بینه ضرب اولنوب بربره اولسه مومیایی معدنیدن
اعلادر نافعدر صفتی بودر شیرخشت التی درهم فوه و اکلیل الملک
بکه اوچر درهم بذر کرفس و انیسون و عصاره غافث بکه
ایکیشر درهم صمغ عربی و کثیرا بکه برر درهم دق وسحق ایدلدکره
عادت اوزره قرصلر اولنه **قرص کبیر** اوجاع طحال و سدّ کبد ایچون
نافعدر طریقی بودر قشر اصل کبر دورت درهم زراوند طویل ایکی درهم
بذر فنجنکشت و فلفل اسود بکه التشر درهم کثیرا اوچ درهم قرسبین
بلیشی دورت درهم دق وسحق ایدوب بعده عادت اوزره برر
مثقال قرصلر ایده لر وقت حاجتده سکنجبین ساذج ایله ازوب
استعمال ایده لر **قرص کافور** حمیات محرقه و التهاب و توقد و عطش

وحمای دق وحمای مطبقه ایچون بذر نفعی عظیمدر طریقی بودر ورد احمر
التی درهم صمغ عربی وطباشیر بکدور دردر درهم لب حب القرع
ولب خیاربن وبذر بقله واصل السوس بکدر سکز درهم نشا
اوچ درهم زعفران ایکی درهم کافور نصف درهم دق وسحق ندنصکره
لعاب بذر قطونا ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر ایده‌لر **قرص خشخاش**
قروح ریه وصدر وحمی ووجع صدر ایچون مناسبدر طریقی بودر
ورد احمر وصمغ عربی اوچر درهم نشا وکثیرا ایکیشر درهم خشخاش
ابیض واسود اوچر درهم طباشیر بش درهم رب السوس ایکی
درهم زعفران ایکی دانق دق وسحق ندنصکره بینه شراب خشخاش ایله
یوغوروب بر مثقال مقداری قرصلر اولنه **قرص نافع** سل ونفث
دم ایچون موافقدر طریقی بودر طین ارمنی وطین مختوم ونشا وورد احمر
بکدر التشر درهم سرطان محرق وکثیرا وطباشیر وشادنج عدسی بکدر
بشر درهم رب السوس بر درهم دق وسحق ندنصکره لسان الحمل
ولسان الثور صویله یوغوروب بر مثقال قرصلر اوله **قرص
نافع** اختلاف دم ونفث ایچون مناسبدر طریقی بودر طین مختوم
وطین ارمنی وطباشیر وقرظ وطراثیث بکدر ایکیشر درهم بذر حماض
البری وصمغ عربی وجلنار بکدر دردر درهم نشا وورد احمر اوچر
درهم زعفران وبذر کرفس وسماق ومصطکی بکدر بر درهم جمله‌سنی
دق وسحق ایدوب لعاب بذر قطونا ایله یوغوروب بر مثقال
قرصلر ایده‌لر **قرص بنفسج** صفرا وبلغمی اسهال ایدر وباشده اولان
موادی تنقیه قیلور ورمد وظلمت عین وصداعی که فضول سوداویه
وبلغمیه‌دندر دفع ایدر طریقی بودر بنفسج یابس ایکی درهم ترند ابیض
بر درهم رب السوس نصف درهم اهلیلج اصفر نصف درهم سقمونیا

نصف

نصف دانق دق وسحق ندنصکره ماء صافی ایله ازلمش صمغ ایله یوغوروب
قرصلر اولنه **قرص بنفسج دیکر** ذکر ایلدوکمز خواصکه بوندن مقدم
اولان قرص بنفشه‌ده ذکر اولنمشدی بونده دخی موجوددر طریقی
بودر بنفسج یابس اون درهم تربد واصل السوس اوچر درهم
صمغ عربی بر درهم دق وسحق ندنصکره ماء قراحله یوغوروب قرصلر
اولنه **قرص کاکونج** قروح کلا ومثانه وتبول دم ایدنلره مناسبدر
طریقی بودر بذر کرفس وبذر بنفسج وبذر شهدانج بکدر التشر درهم
بذر رازیانج ایکی درهم حب الصنوبر وزعفران وبذر خماص ولوز
مقشر وافیون بکدر اوچر درهم حب کاکونج یکرمی بش دانه وبذر
قثا اون ایکی درهم جملهٔ دق وسحق ندنصکره ماء رازیانج ایله بر مثقال
قرصلر ایده‌لر **قرص حلتیت** حماء ربع ایچون خاصةً موافق ومناسبدر
طریقی بودر حلتیت ومرد قلفل اسود وسذاب یابس جمله‌سنی
برابر دق وسحق ایدوب ماء صمغله یوغوروب بر مثقال قرصلر
ایده‌لر **قرص نافع** نفث دم وسعال مزمن ایچون نافعدر طریقی بودر
کهربا وبسد وبذر بقله وطین مختوم بکدر اوچر درهم جلنار وبذر خشخاش
وورد احمر وطباشیر وقرن ایل المحرق وعصارهٔ لحیة التیس بکدر اوچر
درهم راوند چوق درهم دق وسحق ندنصکره ماء لسان الحمل ایله
یوغوروب بر مثقال قرصلر اولنه **قرص نافع** انفجار دم ونفث دم
ایچون نافعدر طریقی بودر شادنج عدسی ودم الاخوین بکدر اوچر درهم
جلنار وعفص بکدر اوچر درهم یانمش کیاب بوینوزی واقاقیا
بربچوق درهم لادن وزعفران بکدر نصف درهم پرسیاوشان
بربچوق درهم عادت اوزره دق وسحق ندنصکره ماء لسان الحمل ایله
یوغوروب بر مثقال قرصلر اولنه **قرص نافع دیکر** سعال ونفث دم

ولینت طبیعت وحمای حاده دفعنده قوتی عظیمدر صفتی بودر بذر
خماص وامبرباریس ونشا وطباشیر وحب الآس وشاه بلوط کمد بشر
درهم زعفران بر درهم طین ارمنی اون درهم کهربا ولسید اوچر
درهم صمغ عربی اون درهم دق وسحق نصکره عادت اوزره حبلر
اولنه **قرص نافع** سل ودق ایچون نافعدر طریقی بودر لب خیار ولب
بذر قثا کمد بشر درهم فرفیر بذر بقله واصل السوس کمد دور دردرهم
طباشیر وسرطان محرق اکیشر درهم نشا وکثیرا برر درهم دق وسحق
اولندقدنصکره عادت اوزره جلاب ایله یوغوروب بر مثقال قرصلر
ایده لر **قرص المر** تفتیح سدد واسقاط جنین موتی وادرار طمث ایچون
نافعدر طریقی بودر ترمس بش درهم ورق سذاب مجفف وحبق
تمساح ومشکطرامشیغ وفوه کمد اکیشر درهم فرطابیخ اوچ درهم
جمله سی دق وسحق نصکره سرو فوزالاغی صوییله عادت اوزره برر
مثقال قرصلر اولنه **قرص الکوکب** ضعف معده ایچون نافعدر ونضوی
جلب ایلمک بو قرصه مخصوصدر خصوصا جیار خامض ومغص واختلاف
بطن وصداع ووجع ارحام ایچون تاثیری عظیمدر جمله دن زهر ایچینه
وحشرات وافاعی وهوام لذع ایلیدوکنه بامر الله خلاص بخشنده آب حیوان
مثالنده در طریقی بودر جندبیدستر وفرصافی وسلیخه وطین مختوم
وقشور اصل لفاح وطلق کمد دور دردرهم زعفران وافیون التشر
درهم وقو وانیسون وبذر کرفس وسیسالیوس وبذر بنج ابیض ومیعه
سایله کمد سکزر درهم افیون ومر ومیعه شراب ریحانی ایله مقدما
اصلادوب سایرادویه یی دق وسحق نصکره جمله سن بربرده یوغوروب
برر مثقال چکر قرصلر اولنه لکن استعمالی آلتی آیدن صکره لازمدر **قرص العود**
قی وهیضه وغشیان ایچون نفعی عظیمدر طریقی بودر سنبل وقرنفل ومسک

مشک

مشک وکبابه وعود قاقلی وسعد کوفی وکندر ومصطکی کمد اکیشر
درهم ورد احمر بش درهم جمله یی دق وسحق نصکره عادت
اوزره صمغله وبکمز ایله یوغوروب برر مثقال قرصلر اولنه **قرص الجبار**
اسهال دم وسیلان دم وزخیر باطل ایچون نافعدر طریقی بودر
الجبار دورت درهم ورد احمر وصمغ عربی وکهربا وکسد کمد اوچر
درهم طین ارمنی وطباشیر ورب السوس وجلنار کمد اکیشر درهم
اقاقیا برکچوق درهم جمله یی دق وسحق نصکره عادت اوزره کرسین
عصاره سیله قرصلر ایده لر **قرص للفواق** الخفق ایچون نافعدر اکر امتلادن
اولمش ایسه طریقی بودر قسط ومرو ادخر ومرسمکه یابس اولاد فودنج
ونعناع یابس وبذر کرفس وکندر واسارون کمد برر درهم افیون
برکچوق درهم دق وسحق نصکره مثلث ایله یوغوروب برر مثقال
چکر قرصلر اولنه **قرص کندر** قی وهیضه وضعف معده ایچون مخصوصدر
طریقی بودر کندر اون درهم طین خراسانی طفوز درهم قاقوله وکبابه
برر کچوق درهم مسک وقرنفل برر دانق جمله یی عادت اوزره رب
رمان ایله یوغوروب برر مثقال قرصلر ایده لر **قرص مثلث**
بو قرصک استعمالی اتما مندن نصکره سحق اولنوب صداع وسهر ایچون کلاب
ایله ازیلوب جبهه یه طلا اولنمقدر طریقی بودر مر وافیون وبذر بنج
ابیض وقشر اصل لفاح ولفاح یابس کمد بشر درهم زعفران کچوق درهم
جمله یی دق وسحق ایدوب مارول وابت اوزومی صوییله یوغوروب
خرده قرصلر ایدوب وقت حاجتده منوال مشروح اوزره استعمال
ایده لر لکن بو قرص سایر اقراص کبی یتوب ایچلمز محذراشیا چوقدر
ضرر ایدر همان ازیلوب باشنه طلا اولنه **قرص صندل** ابی محمد
زکریاء رازی تالیفی الملیندر حمیات حاده وعطش شدید وحرارت

كبد ومعده‌ده ويبس لسان اىچون استعمال اولنور زيرا انجارات صفراويه‌يى
تسكين ايدر حاصلى مبرد ومطفى حرارت وسريع التأثيردر طريقى بودر
ورد احمر وطباشير وشكر نبات بكدور دردرهم صندل ابيض
واحمر ورب سوس وبذر بقله بكدا ايكشر درهم لب بذر قثا ولب بذر
خيار وكافور وكثيرا بكد نصف درهم جمله‌سى دق وسحق نصكره لعاب
بذر قطونا وماء ورد ايله يوغوره‌لر وزنده هر قرص برر درهم اولا بعده
كولكه‌ده قوريدوب حين استعمالده الما ويا رمان وياخود تمر هندى
شرابيله ازدوب اىچوره‌لر **قرص الحقنه** بو قرص اول كسنه‌لره مخصوصدركه
امعاسنده قروح ودم منجمد اولمش اولا وياخود قيح كاريكدر بوركيدن
آقه انك كبى‌لرك حقنه‌سنه تعيين اولندوغى اوزره داخل اولوردى
الجمله اكر بالكر بو قرصلردن مراد اولنورسه اوج درهم قرص ايكى
دانه لبنمش ياردده ايله وماء لسان الحمل ايله ازدوب قدر كفايه بودرنك
اربابنه امتحان اولنه طريق قرص بودر اسفيداج افرنجى التى درهم
قرطاس محرق دورت درهم صمغ عربى بشر درهم جلنار ايكى درهم
افيون وماميران بكد برر درهم عصارة لحية التيس اوج درهم
اقاقيا ونشاسته الكك ودم الاخوين بكد بربچوق درهم جمله‌سى دق
وسحق نصكره ماء لسان الحمل وماء عصا الراعى ايله يوغوروب
قرصلر ايده‌لر وقت حاجتده بو قرصلرى منوال مسبوق اوزره
حقنه‌يه داخل وياخود اوج درهمين ازدوب ذكر ايلدوكمز اوزره حقنه
ايده‌لر **قرص رازيانج** بو قرص دخى دليشى انلرى بيندوكنه واوكلمز پاره‌لره
استعمال اولنور طريقى بودر سويمدك كرجى يدى كره سركه‌ده سويندروب
بعده بوكرجدن يدى درهم الالر وقشر اصل كبر بشر درهم زرنيخ احمر
واصفر بكد دوردر درهم شب يمانى ايكى درهم عفص وثمرة الطرفا

محمد قلاوون بيمارخانه‌سنده رئيس اطبا وناظر اولدم انده هر سنه بيچه
بيك افعى قتل اولنوب قرص ايدرلر قاعده‌مى بودركه ذكر اولندى

باب ثانى عشر سفوف بياننده‌در اوجمله‌نك بيرى كه مشهور
ومعارفدر **سفوف حب الرماندر** ضعف معده وامعايه واسهال
مرى اىچون نافعدر وقى وعطشى تسكين ايدر صفتى بودر حب رمان اون بش
درهم كمون كه سركه‌ده اصلانوب قوروتمش اولا بش درهم چكردكى
چيقمش كيچى بوينوزى وسماق وحب الآس وسويق النبق وشاه بلوط
وكشنش بوجمله‌سى دق وسحق ايدوب بعده محكم ايچه الكدن اليوب
محلنده بو سفوفدن بش درهمى برشربتدر استعمال اولنه **سفوف
حب الرمان آخر** معده‌يى قوى ايدوب وامعاده اولان عوارضى دفع
ايدر صفتى بودر حب رمان اون درهم وحب الآس وبلوط وسماق
وكمون وسويق النبق وكشنش وخرنوب منزوع النوا بكد بشر درهم
سكر ورد ايكشر بچوق درهم عود خام بش درهم دق وسحق
اولنوب والنوب محلنده شربتى بش مثقالدر **سفوف المقلتايا**
اسهال قديم وزحير وضعف معده وبرد ومغص شديد وبواسير
اىچون نافعدر صفتى بودر خرف ومقل وكمون مدبر بكد وقليه اوتز درهم
تدبير كمون بركون وبركيجه سركه‌ده اصلادوب وقوريدوب استعمال
ايلمكدر وبذر كتان وبذر كراس بكد دوردر درهم مصطكى ايكى درهم
هليلج اسود يكرمى درهم جمله‌سى دق وسحق نصكره اليوب محلنده برر
مثقال استعمال ايده‌لر **سفوف خرنوب** اسهال قديم واسترخاء
معده اىچون نافعدر صفتى بودر خرنوب منزوع الحب وكمون مدبر ومقل
وسماق وحب الآس وسويق النبق وبلوط وكزبره يابسه ومصطكى بكد
اونر درهم جمله‌سى دق وسحق نصكره محل ضرورتنده برر مثقال استعمال اولنه

سفوف لوجع الطحال اکر طحالک وجعی رنج غلیظدن ایسه بامر الله تعالی
دفع ایدر صفتی بودر خرنوب اون درهم کزمازج و اسقلقندریون اون بش
درهم دق وسحق ایدوب محلنده بر مثقال استعمال اولنه سفوف البذور
سحج وامعاء واسهال مری ایچون عجب تاثیری واردر صفتی بودر بذر قطونا
و بذر المرو بذر شاهسفرم و نشا وصمغ عربی وطین ارمنی کمد اوز درهم
جمله‌یی دق وسحق ونصکره الیوب لازم اولدقده بشر درهم استعمال
اولنه سفوف السماق اختلاف بطن و شدت عطشی تسکین ایدر صفتی بودر
سماق اون درهم حب الآس لبش درهم حب الرمان اون درهم
خرنوب نبطی اوتوز درهم وصمغ عربی وجلنار کمد نصف درهم دق
وسحق ونصکره لازم اولدقده بر مثقال استعمال اولنه سفوف آخر
طبیعتی قبض ایدر ومعده‌یه قوت ویرر صفتی بودر زبیب منزوع العجم
وحب الرمان اوچ درهم و بذر خماص وصمغ عربی کمد اوچر درهم حب
الآس و بلوط کمد دور در درهم خشخاش ابیض بر درهم جمله‌یی
دق وسحق ونصکره اوچر مثقال استعمال اولنه سفوف بلوط اختلاف
بطن وتقویت معده ایچون بذر صفتی بودر بلوط وشاه بلوط و زبیب منزوع
العجم کمد اوتوز درهم خرنوب نبطی وحب الآس کمد یکرمیشر درهم سویق
النبق اون درهم جمله‌یی دق وسحق ونصکره اوچر مثقال استعمال
اولنه سفوف البذور ریاح ونفخ ایچون عجیب النفع در صفتی بودر
نانخواه وکراویا وانیسون و بذر کرفس کمد ایکیشر درهم قرنفل وقاقوله
صغار کمد نصف درهم زنجبیل ودار فلفل کمد ایکیشر درهم سکر
یکرمی سکز درهم قرنفل وقاقوله وسکری دوکوب سایر تخملری دوکیوب
بربرینه خلط ایدوب لازم اولدقده بر مثقال استعمال اولنه سفوف
آخر ادرار بول ایتمکده اعانتی واردر صفتی بودر اسقلوفندریون اون

اوچر درهم جمله‌یی دق وسحق ونصکره بیاض بیض ایله یوغوروب
یوفقه وخورده قرصلر ایده‌لر وقت حاجتده تمام قوریدقدنصکره سرکه
ایچره ازوب مضمضه ایده‌لر اکر مسینی قینادوب صویله ازوب مضمضه
ایدرلر ایسه دخی نافعدر دیمشلر قرص سعفه بو قرص دخی اکل وشرب
اولنور منقوله‌سندن دکلدر نهایت جبانک وسایر ناسک باشلرنده
اولان سوجیلر و کل اولانلر ماء هندبا ایله ازوب طلا ایده‌لر طریقی بودر
اقماع الرمان اون درهم شب دورت درهم قلقدیس اون ایکی درهم
کندر دورت درهم سکز درهم راوند کلک عفص وکونلک جمله‌یی
دق وسحق ایدوب مثلث ایله یوغوروب قرصلر ایده‌لر وقت حاجتده
سرکه وماء هندبا ایله ازوب سعفه‌یه وقروح خبیثه‌یه طلا ایده‌لر نافعدر
قرص عنصل بصل عنصلی خورده خورده طوغرایوب بر مقدار خمیره
قویوب اوزرینی قاپلیه‌لر بعده بر تنورده طبخ ایده‌لر تمام پشدکده
چیقاروب طاشی هاونده سحق ایده‌لر وقتاکه ازلمکه قریب اولا بورجق
اونندن اوچ بصل اغربنی ویروب ینه دق ایده‌لر بو حال اوزره
مرهم کبی اولدقده بر بر مثقال قرصلر ایده‌لر عوام بوکا اطه صوغانی قرصی
دیرلر بو اول قرصدرکه تریاق فاروقه داخل اولور ویرانی نضج ایچون نسخه‌ده
تریاک فاروقه‌ده قرص اشقیل دیو ذکر ایلدک بو قرصک طریقی بودر
بصل عنصل مشوی اوچ اغری بورجق اونی ایله بر هاونده محکم دوکوب
پیشوس اوزره اولورسه لازم اولان قدر شراب ریحانی قاتوب
محکم یوغوره‌لر وبر بر مثقال قرصلر ایده‌لر وقت حاجتده فاروقه وغیره
استعمال اولنور قرص افعی بو اول قرصدرکه بوکه عوام یلان قرصی دیرلر
اکرچه بونک عملی وقطعی مصره مخصوصدر اما سایر اماکنده دخی قابلدر طریقی
بودر صویی برده اولمیوب قیرلرده مار کیرلره سپارش ایدوب

برنجه افعی لنتوردوب بعده برطوموروق اوزره برمدت ورسمار منجلیه لر و مار
گیر بوانفعی یی و مارگیر بوانفعی یی اول سماره باشندن وقویرد غندن
حلقه گیچورر کبی گیچوردوب برکسکین ساطور ایله برکره محکم اوره بروجهله
که باشندن وقویرد غندن کسیلان یر برقارش مقداری اولا واوزناسی
وافی اولمقدار قالا شویله که ابتدا چالدقده براپک قدر یرایلیشور
قالورسه اول عمله یرامز زیرا مسمو مدر بالکلیه علاقه قالمیوب قطع اولنموق
گرک دربعده بومقطوع افعینک باشنی قطع ایدن بیلانجی ازوب هلاک
ایلک گرکدر تاکیم صوقمیه بودنعه اول کسیلن افعی لرک وسطندن حاصل
اولانی پچق ایله یاردوب ایچندن امعاسنی وبیضه لرینی چقاره اگر اوچدن
زیاده بمرده سی وار ایسه سقیمدر یعنی طوغوریالیدر ضرر درترک ایده لر
دکل ایسه دریسین صویوب یومشق طوزایله اووه اووه بایقایوب
پاک اولدقده اول منقطوع پارچه به نظرایده لر اگر بیلانک گوده سی بیاض ویکرنک
اولوب اثر زخم ویاضربه علامتی یوغیسه خوشنی واگر غیر ایسه دخی الوب
انی ترک ایده لر بوحال اوزره جمع اولوب غسل اولانی برطپراق طنجره اکره
طوراق امتی وطوز وصو قویوب مصلوقه لحم طبخ ایدرکبی طبخ ایده لر
پشد کده ایندروب طرناق الماق اتلرین صویوب نه حاصل اولورسه
اول حاصل اولانک اوچ وزننی قدر یکبهات اونی قاتوب برکاش
ها ونده مرهم مثال اولنجه دق ایده لر وقتا که یبسی غالب اولاکنده صوبیدن
لازم اولان مقداری ویروب اعتداله گتوره لر حکره پول کبی کوزی
کبی حزده ویوفقه قرصلر ایدوب کولکه ده قوریده لر بعده تمام که قوردیه
برقطرمیس شیشه ایچنده دورت برمق مقداری زیتون یاغی اورتجه
طولدوروب حفظ ایده لر هر نه قدرکه قرص افعی لازم اولا اندن الوب ورنی
قدر استعمال ایده لر بوفقیر بونی نقل طریقیله بیان ایتم گندم مصرده سلطان

درهم بذر قلت بدی درهم بذر الجزر اوچ درهم رازیانج ایکی درهم لیت
حب البطیخ اون درهم شربتی برمثقالدر **سفوف الحوامل** بوسفوفک
خاصیتی حامل خاتونلردن شهوات ردیه یی ازاله قیلوب وطعامه اشتها
ویرر ولون رویه حمرت ویرر وجنینی حفظ ایدر صفتی بودر زرنباد
وکرفس برر درهم نانخواه وکندر اوچر درهم سکر یکرمی درهم
شربتی برمثقالدر **سفوف لابن اسحق** بو اول کمسنه لره لازمدر که حرارتدن
منی سی زیاده افراطله خارج اولا وضعف ویره صفتی بودر بذر قطونا
ایکی درهم بذر بقله اوچ درهم کزبره یابسه برچوق درهم بونک
شربتی آج قارنله برمثقالدر **سفوف مبارک** لذع عقرب وحشرات
وهوام ایچون نافعدر صفتی بودر ترید وزراوند طویل واصل کبره وعاقرقرحا
تکه اوتی درهم دق وسحق ندنصکره عقرب وحیان وسایر موذی
حیوان صوقدقده اوچر درهم استعمال اولنه **سفوف نافع** شول کمسنه لرکه
حرارتدن دوشکه بول ایدر ویاخود بول افراطله کلوب عاجز ایدر
انلره نافعدر صفتی بودر سرکه ایچنده تربیه اولوب قوروتمش مور
حبشی یکرمی درهم وقشر کندر بش درهم طباشیر دورت درهم
کزبره یابسه اوچ درهم جملهسی دق وسحق ایتدکدنصکره برر درهم
استعمال اولنه اگر فواق عارض اولوب وصدوتی دخی امتلادن ایسه
ذکر ایلدوگمز سفوفه بواجزایی قاتوب استعمال اولنه اجزا بونلردر
بذر کرفس وسعد وکمون مدبر جملهسی دق وسحق ایدوب مرهمه
صویله برر مثقال استعمال اولنه **سفوف دیگر** نقرس ووجع مفاصل
واسترخاء اعصاب ایچون انفع اشیادر صفتی بودر سورنجان اون
درهم شکر کذلک زعفران بردانق دق وسحقدنصکره ماء باردایله
لازم اولدقده برر درهم استعمال اولنه **سفوف نافع** اوجاع معده

وضعف معده واسترخاء معده كه برودتدن اولا موافقدر صفتی بودر
نعناع وقاقوله وسنبل مر وسعد مكد ایكیشر درهم انیسون ومصطكی وبذر
كرفس مكد اوچر درهم ورد احمر وكهربا اوچ درهم سكر وادخیر
برر درهم دق وسحق قلنضكره كل شرابیله برر درهم استعمال اولنه
سفوف آخر كذلك ضعف معده كه حرارتدن اولا نافعدر صفتی بودر
كهربا وورد احمر بشر درهم عود ایكی درهم امیرباریس ادن درهم
رامك وطباشیر اوچر درهم سنبل هندی بر درهم زعفران وكافور
برر دانق دق اولنه قدنضكره شراب رمانی ایله وقت حاجتده برمثقال
استعمال اولنه سفوف دیگر فواق شدید كه امتلادن اولمش اوله
دفع ایدر بامر الله صفتی بودر قطر سالیوس وسعد وكمون مدبر مكد اوچر
درهم دق وسحق اولنه قدنضكره شراب رمانین منعنع ایله برمثقال
استعمال اولنه سفوف آخر سد طحال وصلابت طحال ایچون
نافعدر صفتی بودر وبذر هندبا وكزمازج بشر درهم حب الفقد برچق
درهم دق وسحق نضكره وقت حاجتده بو سفوفك اوچ درهمی
سكنجبین بزوری ایله استعمال ایده لر سفوف آخر سد طحال وصلابت
طحال ایچون نافعدر صفتی بودر ووجع كلا ومثانه ایچون مناسبدر اگر بو مذكورات
برودتدن اولمش ایسه صفتی بودر قسط وسنبل وحماما وقردمانا وبذر
كرفس جمله سین برابر دق وسحق اولنوب والندكد نضكره كه سفوفك
قاعده سیدر قاون وخیار چكردكلری ستجلبی ایله برر درهم بو سفوفدن
استعمال اولنه باب ثالث عشر سعوطات بیاننده در اطبا
سعوط دیو بر نیچه ادویه یی جمع ایدوب صوین صقوب طرمغه دیرلر و
اوجمله نك برى شول سعوطدر كه دماغ حار ایچون نافعدر كشمهری دفع ایدر
قاعده سی بودر ماردل یراغی صوین ودهن بنلوفر ولبن ات جمله یی برابر جمع

ایدوب بورننه طمزوره لر یاخود مریض كندو اوجنه آلوب تنشیق
چكوب بورننه داخل ایده كه هر برده سعوط اولنه دیه وزمراد بودر سعوط
آخر صداع حار ایچون نافعدر قاعده سی بودر طباشیر ایكی درهم لسیابسه
وكافور مكد نصف درهم دق وسحق ایدوب دهن نیلوفر ایله ازوب سعوط
اولنه نوع آخر وجع شقیقه بارده ایچون نافعدر قاعده سی بودر ماء
الآس وماء الخلاف وصندل وكافور بربرده ازوب خلط وفرج اولنند
قدنضكره سعوط اولنه نوع دیگر صداع بارد وبرودتدن اولمش دیش
اغریلرینه نافعدر قاعده سی بودر جوز بوا وشونیز وقرنفل ومرزنجوش مكد بر
مثقال لسیابسه دورت مثقال دق وسحق نضكره حل ایدوب سعوط
اولنه نوع دیگر فالج ولقوه ایچون موافق ومناسبدر قاعده سی بودر صبر
وشونیز وبورق علی السویه دق وسحق ایدوب مفلوجك بورننه برپاصوك
ایله یوفكوره لر نوع دیگر وجع راس كه فالج ولقوه جهتیله برودتدن
عارض اولا لطیف علاجدر قاعده سی بودر جندبیدستر وزعفران وجاوشیر
وفوردانوذی وپارزی عصاره سی اجزایی دق وسحق نضكره عصاره
ومراره ایله ازوب سعوط اولنه نوع دیگر وجع راس مزمن ایچون
كه برودتدن حادث اولا نافعدر قاعده سی بودر مومیا وجوزبوا وعنبر
ومسك دق وسحق اولنوب دهن بان ایله ازه لر بعده عارضه
لر یابنه سعوط ایده لر نوع آخر وجع راس ایچوندر كه حرارتدن
حادث اولمش اولا قاعده سی بودر دهن بنفسج ودهن قرع ولبن
ات وعصارة الخس وعصارة هندبا هر برى محكم دق وسحق ایدوب دهن
نیلوفر ایله ازوب سعوط اولنه نوع آخر تنقیه راس وتفتیح
سدد ودفع یرقان ایتمكده نفعی عظیمدر قاعده سی بودر شیخ وشونیزی
دق ایدوب كفی المثش عسل ایله ازوب برمقداری پارزی عصاره سی

دخی ضم ایدوب مریض استنشاق ایده وطبیب اولان نه وجهله تدبیر
ایدرسه جایز در جمله دن ما سوره ایله مریضک بورننه سعوط ایلیه
اولور و مریض کندوسی استنشاق ایله اولور مقصود بورننه داخل
اولوب موادی دفع و جذب ایلسون دیمکدر **نوع آخر** بلغمی
دماغدن جلب ایدر ورطوبات فضلیه‌یی دفع ایدوب تخفیف ایدر
قاعده‌سی بودر صابون اون درهم شحم الماغز یوز اللی درهم شمع عسل
اوچ رطل زفت قرق سکز درهم میعه اوتوز درهم جمله‌یی بر برده
ازوب وار ایدوب مریض استنشاق ایده **نوع دیگر** خنازیر و دماغده
اولان قروح خبیثه اچوندر قاعده‌سی بودر لبسباسه ولسان ثور بر درهم
کرپه اودی وکافور بر چوق درهم زعفران نصف درهم کندس
ایکی درهم جمله‌یی دق وسحق ایدوب مریض اچون سعوط اولنه **نوع
آخر** جذام و مرض افرنج اچون نافعدر قاعده‌سی بودر دارفلفل
بر درهم ماميران وشیطرج مکه بشر درهم مشک طراشیع و بدرفنجنکشت
مکه اوچر درهم شیر وغن اوتوز التی درهم جمله اجزاسنی دق وسحق ایدوب
دهن [illegible] اچره خلط ومزج ایدوب بعده سعوط اولنه **نوع آخر**
فالج و ورم شقیقه دلقوه اچون نافعدر وجمیع امراض که برودت و
رطوبتدن حاصل اولور و سعوط اولنمغله دفع ایدر بامر الله قاعده‌سی
بودر مرزنجوش و دهن بنفسج و مر و حمص مکه اوتز درهم چورک
اوتی اوچ درهم عدس ومر صافی وشعیر فارسی مکه چوق درهم
صمغ السذاب وطورنه اودی وجاوشیر وجندبیدستر مکه اوچر درهم
شکر وزعفران الکیشر درهم فرفیون وصبر مکه نصف درهم اجزاسی
دق وسحق ایدوب پازی صوبیله یاخود ماء عذب ایله ازوب
مغلوچک بورننه مقدار عدس سعوط ایده لر **باب رابع عشر غرغره**

ومضمضه اولنان جقلر بیاننده در او جمله دن بیری شول غرغره بیا
ننده در که بلغمدن حادث اولان باش اغریسنی دفع ایدر شکلی
بودر مرزنجوش وشعیر فارسی و حب الرمان حامض و صبر برابر دق
وسحق ایدوب سرکه وشکر ایله حل ایدوب بعده غرغره ایده لر **نوع آخر**
فضولی دماغ ورأسدن جلب ایدوب پاک ایدر شکلی بودر عاقر
قرحا و زنجبیل و دارفلفل الکیشر درهم خردل وفلفل دورر درهم
حب رمان بشر درهم دق وسحق اولنوب سرکنجبین ایله ازوب بعده
غرغره ویره لر **نوع آخر** بو دخی فضولی جلب ایدوب دماغ ورأسی
پاک ایدر شکلی بودر صوبنج ربع درهم عاقرقرحا و خردل نصف
درهم دق وسحق ایدوب بال شربتی ایله ازوب غرغره ویره لر **نوع آخر**
قلاع [illegible] خار اللثه و اغز قوقوسنه نافعدر شکلی بودر سماق اون
ایکی درهم ورق الآس دورق ورد احمر وتین مکه بر روقیه
که اون ایکی درهمدر ماء عذب ایله قینادوب اکشی [illegible] توت شرابی
بونلردن حاصل اولان صو ایله ازوب غرغره اولنه **نوع دیگر** اغزده
ودیشلرده اولان رایحه‌یی و دیشلردن اقان قانی منع ایدر شکلی بودر
اکشی خمیر یکرمی درهم قرق درهم عصاره لحیة التیس ایله ازوب تمام
[illegible] کبی اولدقده بر مثقال اقاقیا مسحوق ونصف مثقال شب
یمانی و بر مثقال ورد احمر و طباشیر دخی الحاق ایدوب قوی اولور
بر مقدار سرکه وگلاب قاتوب غرغره ویره لر زیاده مبارک ترکیبدر
نوع آخر رطوبتدن کوچک دیل دوشوب بوغازی ایمنمش
کمسنه یه نافعدر شکلی بودر جلنار التی درهم شب یمانی بر مثقال ملح اندرانی
ایکی مثقال طتلو انار قبوغنک ایچی و گل غنچه‌سی مکه بررر درهم سحق ایدوب
ماء عذب ایله قینادوب حاصل اولان صو ایله توتت [illegible] ازوب غرغره

دیره لر **نوع آخر** خناق اکچو بذر شکلی بو در شیخ و قاشق اوتی و بذر
رازیانج و خیارشنبه قلوبی و سفرجل و اصل السوس دق اولماسی
قابل اولانی دق ایدوب بعده جمله سنی بر بیرده قینادوب خیارشنبه یی
سوزدکدنصکره داخل ایدوب تمام کرازیله تکرار سوزوب حاصل
اولان صویله غرغره ویره لر **نوع آخر** ورم حلق ایچون بذر شکلی بو در بذر
کتان و حلبه بشر درهم تین و عناب و سبستان و چکردکی
چیقمش قزل اوزوم ککدن اون بشر درهم مرزنجوش و فودنج و سعتر
ککدن ایکیشر درهم جمله ادویه یی ایکی رطل صویله قیناد وب ربعی قالدقده
ازوب اون درهم فلوس خیارشنبه و بش درهم انار ربی ضم
ایدوب غرغره ویره لر **نوع آخر** وجع حلق و لهات و خناق و کوک چک
دل دوشمک ایچون نافعدر شکلی بو در تازه پارزی و ورد احمر ککدن بر رطل
عصاره لجینه الیتیس او توز التی درهم عسل بر رطل جمله یی دق و سحق
ایتدکدنصکره مقدار کفایه صویله قینادوب و سوزوب بر مقدار
جوز ربی ویاخود توت ربی ایله ازوب غرغره ویره لر **نوع آخر**
اغزده و دلده اولان عفونتی دفع ایلمک ایچون بذر شکلی بو در کل عجمی
دورت درهم شب یمانی و عفص ککدن ایکیشر درهم قرصافی بر درهم
دق و سحق ایدوب بر مقدار صو و عسل ایله قینادوب و سوزوب
مضمضه ایده لر **نوع آخر** دیشلری بیاض ایدر و فضول باره یی جذب
ایدر شکلی بو در زبیب منزوع العجم و انیسون و شب یمانی و عفص
برابر دق و سحق ایدوب بال شربتی ایله قینادوب مضمضه اولنه **نوع
دیگر** قلاع صبیان و انلرک اغزلرینک حرارتلرینی دفع ایدر شکلی بو در
اکشی خمیری ازوب تخمینا یوز درهم مقداری صوبی اولدقده بر درهم
طباشیر و بش درهم شکر قاتوب مضمضه ایده لر مجربدر اکر صیغر اولوب

قدر اولمزسه برماق ایله اغزینی و دلینی اوواله **نوع آخر** کذلک
قلاع ایچوندر شکلی بو در کزبره یابسه بر جز عدس مقشر بر جز
طباشیر اون درهم دق و سحق ایدوب تازه کشنش صویله
که قینایوب کفی المنش اولا ازوب مضمضه ایده لر **نوع دیگر** دلی اغرلتوب
سویلمکدن الم چکنه نافعدر شکلی بو در زنجبیل واکبر و عاقرقرحا و خردل
برابر سحق ایدوب بر مقدار بال شربتی ایله قینادوب و سوزوب
بعده حاصل اولان ایله مضمضه اولنه **باب خامس عشر سنونات
بیانندە در** بو سنونک معناسی دیشلرک اوساخنی پاک ایدوب اوجاعن
حفظ ایلدیکدر او جمله دن بیری بو در نوشادر و ادخر و مصطکی
ایکیشر درهم شادنج عدسی بر درهم عاقرقرحا اوج درهم دق و سحق
ایدوب صبح و مسا مسواک مثال استعمال اولنه **سنون آخر** دیشلر
قرارقده جلا ویروب اغرتمق ایچوندر هیئتی بو در فلفل دورت
درهم حماما اوج درهم ساذج هندی ایکی درهم عفص محرق شکر
درهم دق و سحق ایلدکدنصکره مسواک ایله استعمال اولنه **سنون
آخر** دیشلرک سیاهنه جلا ویروب قورد یمش چورکلرینی و جعدن
سالم ایدر هیئتی بو در زراوند مدحرج بشر درهم سرطان محرق و شیخ
محرق و صابحی بولجوغی و کیک بوینوزی که یانمش اولا ککدن دورد
درهم ملح اندرانی و بورق ارمنی و تین یابس محرق ککدن اوچر
درهم جمله یی دق و سحق ایدکدنصکره دیشلرینه مسواک اولنه **سنون
آخر** لثه جلا ویروب اغز قوقوسن دفع ایدر هیئتی بو در سعتر
محرق و آصمه چبوغنک کلی و شیخ محرق و ملح اندرانی و زبد البحر
ککدن اونر درهم جمله ادویه یی دق و سحق ایدوب تمام غبار اولدقده
دیشلرینه مسواک اولنه **سنون آخر** دیشلری برک ایدوب

رطوباتی نشف ایدر و بنمش دیش اتلرین ینه ینه یرینه کتورر دیشنی بودر جلنار اون درهم نوشادر ایکی درهم مویزج اوچ درهم عفص بر درهم فودنج محرق اون درهم ملح نعیل اون درهم دق وسحق ایدوب مسواک ایده‌لر **سنون آخر** سیلان دم و قروح لثه که دیش اتلرینک یمه سیدر و چبانلریدر الثره نافعدر هیئتی بودر ترثث الطرفا و شکر اوچر درهم عصاره لحیة التیس و طین مختوم بکدبرر درهم اُبهل بر درهم دارچینی نصف درهم دق وسحق ایدوب مسواک اولنه **سنون آخر** دیشلری برک ایدر واغزده اولان رایحه‌یی دفع ایدر هیئتی بودر یانمش کیک بویینوزی اون درهم ملح محرق اوچ درهم فرو زعفران و مصطکی بکدایکیشر درهم سذاب یابس ایکی درهم سماق و جلنار برر درهم دق وسحق ایدوب برمقدار عسل ایله معجون ایدوب دیشلرینه مسواک اولنه **سنون دیگر** دیشلری پاک ایدر واغزده کی سس کیدررهیئتی بودر ساذج هندی و رومی و عود طیب و مصطکی و فرو قشور اترج بکدراونر درهم دق وسحق اولنوب دیشلره سوروب مسواک ایده‌لر مجربدر **باب سادس عشر اطلیه بیاننده در** بونلرک معناسی برنجه اجزایی دق وسحق ایدوب مرهم کبی اولدقدنصکره نه محله اولورسه طلا اولنور اوجمله دن بری اول طلادرکه قابضدر بنور اچون که یوزده و سایر اعضاده وار در دفع ایدر صورتی بودر طین ارمنی و طین مختوم ایکیشر درهم زعفران نصف درهم دق وسحق ایدوب بعده ماء ورد و خل ایله برهاونده مختلط اولنجه سحق ایدوب امتزاج ویرلیه و بثور اچون طلا اولنه اکر بثور زیاده بطی اولوب در یک یردن حقمیش ایسه مرده سنک و صبر و دهن ورد بکدلبشر درهم الحاق ایدوب

معا طلا اولنه باذن الله تعالی دفع ایدر **طلاء آخر** کلف اچوندر ترکیبی یوزده خرده خرده نقطه مثال اولان دیرلر ترکلر بوکه چغیـه دیرلر صورتی بودر دقیق ترمس و دقیق بقله و دقیق حمص و کپک و کثیرا دق وسحق ایدوب سرکه و کلا ایله خلط ایدوب یوزه طلا اولنه **طلاء آخر** کذلک کلف شدید اچوندر و چهدن زایل ایدر صورتی بودر دقیق شعیر ولب بذر بطیخ بکدایکیشر درهم دقیق بقله و دقیق حمص و کپک و کثیرا ایکیشر درهم دقیق ترمس اوچ درهم کذلک دق وسحق ایدوب ماء ورد و سرکه ایله خلط و مزج ایدوب یوزه طلا اولنه **طلاء آخر** یوزده اولان لکه‌لری و بثوری که یوزده و گردنده اولور دفع ایدر صورتی بودر دقیق شعیری لبن حلتیت ایله قینادوب یولاج کبی اولدقده برمقدار بیاض بیض دخی قاتوب یوزک لکه سیچون طلا اولنه **طلاء آخر** کلف و یانمش یوزده اولان لکه‌لری ازاله ایدر صورتی بودر کلس قشر بیض و اشنان و دقیق شعیر و قامش کوکی و قشر عدس و دقیق بقله و قرنفل و زبد البحر و ماميران چیـنی و دقیق حمص و لوز مر دق وسحق ایدوب لبن نسا ایله و لبن حمار ایله یوغوروب یوزه طلا اولنه **طلاء آخر** کلف اچون نافعدر هرنه مقدار زیاده اولورسه دفع ایدر صورتی بودر ترمس و بقله و شعیر مقشر و حمص و کراث و بذر بطیخ بکدور در درهم قسط لوز مر و اصل السوس الاسمانجونی و حب بلسان و زبد البحر و زراوند مدحرج بکدایکیشر درهم بذر فجل و حجر الیهود و دار فلفل و کندس بکدبرر درهم و ورق لسان عصفور و انزروت بکدبرر درهم دق وسحق اولنوب کپک صوییله یوغریلوب طلا اولنه مجربدر **طلاء آخر** بهق ابیض اچوندر صورتی

بو در زرنیخ احمر اون درهم کندس وشیطرج تکه لری بر درهم دق وسحق
اولنوب دهن زیت ایله حل وخلط ایدوب طلا اولنه طلاء آخر
برص ایچون مذر صورتی بودر قشور اصل کبر وشیطرج وحریق اسود
برابر دق وسحق ایدوب ماء آلاس وسرکه ایله معجون ایدوب طلا
اولنه طلاء دیکر برص ایچون مذر صورتی بودر قشور اصل کبر وشیطرج
وحریق اسود وبذر الفجل وفوه وبذر الحرمل وخردل برابر دق وسحق
ایدوب خل خمر ایله یوغوروب طلا اولنه طلاء آخر صداع
وسرسام حار ایچون نافعدر صورتی بودر صندلین وورد وبذر الخس
تکه لری اوچر درهم افیون وبنفسج واصل اللفاح تکه لری بر درهم زعفران
نصف درهم مامیثا ایکی درهم دق وسحق ایتدکدنصکره ماورد
صو ییله یوغوروب سرسام ایچون طلا اولنه طلاء آخر سرسام
ایچون ابتدا الرنده نافعدر غافل اولمامق کرکدر صورتی بودر ماء
ورد ودهن ورد وخل خمر تکه برابر خلط وفرج اولنوب طلا
اولنه طلاء آخر بهق ابیض واسود وبرص ایچون در صورتی
بودر کندس وفوه وشیطرج وبذر فجل وخردل وعاقرقرحا وشحم
الحنظل وخربق ابیض ومویزج وسقمونیا ومامیثا تکه لری اونر درهم شقایق
النعمان یکرمی درهم دق وسحق اولنوب خل خمر ایله خلط وفرج
ایدوب محککوره طلا اولنه طلاء آخر کهنه برص اسود
وبهق ابیض ایچون مذر صورتی بودر کبریت ومرداسنج وخبث الفضه
وزراوند طویل ودوفله وفلفل تکه لری اونر درهم دق وسحق ایدوب
زیتون یاغیله وزیبق یاغیله که قتل اولمش اوله خلط وفرج ایدوب
طلا اولنه طلاء آخر جرب وقوبا ایچون نافعدر صورتی بودر
اقلیمیاء فضه وزرنیخ احمر واسود واشنان وزراوند وکبریت اصفر

وزاج ومرداسنج وعفص وکندس خل ایله خلط وفرج ایدوب طلا
اولنه طلاء آخر حکه وقمل ایچون نافعدر صورتی بودر مویزج وزرنیخ
احمر وزراوند طویل برابر دق وسحق ایدوب زیت وسرکه ایله طلا
اولنه طلاء آخر برص وبهق یکرمی کونه دک بامر الله دفع صورتی
بودر شیطرج وشکر وفوه وشب یمانی وطین ارمنی وبذر فجل
دق وسحق ایدوب قیماق ایله خلط وفرج ایدوب طلا اولنه طلاء آخر
طرنقلرده اولان برصی دفع ایدر صورتی بودر زرنیخ احمر وشب یمانی
وکبریت اصفر وزفت تکه لری التشر درهم اجزاسی دق وسحق ایدوب
زفت ایله حل ایدوب طرنقلره طلا اولنه باب سابع عشر ضمادات
بیاننده در بونک معناسی بعض ادویه یی سحق ایدوب مرهم
مثال اولدقده بر بز اوزرینه یایوب یعنی ایلکدر اوجمله دن بری
اول ضماد بیاننده درکه اورام حاره ایچون نافعدر ایله اورام که کبدده
اوله عملی بودر صندل احمر وابیض تکه لری اوتوزر درهم ورد وفوفل
وبنفسج ودقیق شعیر تکه لری قرقر درهم بابونج واکلیل الملک اوتوزر
درهم دق وسحق ایدوب دهن ورد ایله مرهم مثال اولنجه امتزاج
ویروب بعده بر بز پارچه سنه یایوب کبد اوزرینه ضماد ایده لر ضماد
آخر ضعف کبد واستسقا ایچون نافعدر عملی بودر افسنتین وسنبل
ومصطکی وصبر ومامیزج وحفص ولادن تکه لری ایکیشر درهم عود هندی
دورت درهم شمع اون درهم دق وسحق ایدوب یاغی اریدوب
اجزاسی دخی قاتوب عادت معهوده اوزره که ذکر اولندی کبد
اوزرینه ضماد اولنه ضماد آخر حرارت کبد وقلب ومعده وامراض
حار ایچون استعمال اولنسه جایزدر عملی بودر شمع ابیض وکافوری اوتوز
التی درهم دهن بنفسج یکرمی دورت درهم دهن ورد اون ایکی درهم

شمعی زوب ایدوب کافوری سحق ایدوب ایسقد نصکره برها ونده ماء ورد و ماء
بقلة الحمقا و ماء حی عالم وخل خمر و ماء کزبرة الرطبه و ماء هندبا
رطب مکد التشر درهم مقداری دق ایله مرهم کبی اولنجه سمت ایدوب
بعده کبده ضماد ایده لر ضماد آخر حرارت کبد وا ورام کبد ایچون
نافعدر عملی بودر بنفسج یابس دورت مثقال ورد احمر کذلک قصب
الزریره ایکی مثقال کافور بر درهم ادویه یی دق وسحق ایدوب نصکره کفایت
مقداری شمع عسل و دهن ورد قاتوب بیتی کبی اولنجه سمت اولنه بعده
ضماد اولنه ضماد آخر حرارت طحال ایچون نافعدر عملی بودر مقل ازرق
یکرمی درهم اشق اون درهم دقیق البقلا و دقیق بورجق مکد بشر
درهم دقیق حمص واکلیل الملک وبذر کتان وبابونج وسنبل
وترمس بربریناک اوتلرندن بشر درهم سرکه ده اصلانمش انجیر
ودهن بابونج ودهن سذاب مقدار کفایه جملهیی دق وسحق ایدوب
خلط ومزج ایتدکدنصکره ضماد اولنه ضماد آخر مطحوللر ایچون نافعدر
زیرا طحالی ضایع ایدوب دردندن خلاصه بولدن ابو ضماد
بو قدر عملی بودر اشق نام اجزایی خل خمرده حل ایدوب بعده بینه
سرکه ده اصلانمش انجیر ایله برهاونده محکم دق ایده لر مرهم مثال
اولدقده اشق وزنی قدر اسقلندریون نام دوایی سحق ایدوب متقدما
مرهم مثال اولان ترکیبه داخل ایده لر تکرار دق وسحق ایدوب
بر بز پارچه سنه سوروب طحال اوزرینه ضماد ایده لر غریب تأثیری
واردر عمل ایدن نفعنه نایل اولور ضماد آخر حنین بن اسحق شیرازی
تألیفیدر مشهوردر شول صبی ایچون مناسبدر که ورم طحالدن متضرر
اولا عملی بودر سیاه انجیری برکون وبرکیجه خل خمرده اصلادوب
الی درهم مقداری اولادوب دورت درهم مقداری قردق وسخول قسط

بجری داخل ایدوب هاونده مرهم اولنجه دق ایدوب بعده اون درهم
آجی بادام واوج درهم اصل کبر دخی قاتوب دق وسحق ایدوب
متقدما دق اولنان انجیره داخل ایده لر وبر مقدار شیر وغن ایچره بر
مقدار بال موم اریدوب مرهم ایده لر بو دفعه جمله یی بربرده خلط
ومزج ایدوب محکم دق ایده لر تمام امتزاج بولدقده بر بز پارهسنه
ویاخود بر کاغد پارهسنه یایوب مطحولک طحالنه ضماد اولنه اوچ
ساعت مقداری طوره قدنصکره چوقوب بابونج وکرنب نام دوایی
صوده قیناندوب اول صو ایله طحال اوزرینی غسل ایده لر وبرنرایله
سلوب بینه شیر وغن ایله طحالی یاغلیه لر بو منوال اوزره برقاج کره
عمل ایده لر بامر الله تعالی خلاص اولور ضماد آخر اسهالی اولوب
یورککیجن آدمه نافعدر ولطیف علاجدر عملی بودر قرصانی بر درهم
اقاقیا وحضض کندر ومصطکی وزعفران وسماق مکد ایکیشر درهم
مرسین یمشی وآصمه چبوغنک کلی وقوری آصمه یپراغی ومرسین
یپراغی والما مکد اونبشر درهم کافور نصف مثقال بو جمله یی دق
وسحق ایدوب ماء مرسین وماء سفرجل ودهن سیرج ودهن مصطکی
ایله یوغوروب عادت معهوده اوزره ضماد اولنه ضماد آخر بو دخی
حبس بطن وقطع ذخیر ایچوندر نهایت بونک معده ضعیفه نک
تقویتنده نفعی زیاده در یعنی معده یه وبطنه ضماد اولنور سه جایزدر
عملی بودر لادن وصبر مکد اونر درهم صندل ابیض واحمر بشر
درهم رامک اون درهم ورد احمر یکرمی درهم اقاقیا وعصاره
لحیة التیس مکد دورر درهم دق وسحق اولنه قدنصکره الیوب
مرسین صوییله یوغوروب وبر کتان بزی پارچه سنه سوروب
مراد قیلنق محل الیه اول محله ضماد ایده لر ضماد آخر بو دخی حبس بطن

وقطع زخیرا یچون نهایت بونک خصوصا استطلاق بطن ایچون
نفعی زیاده در عملی بودر لادن اون درهم اقاقیا بش درهم شمع ابیض
یکرمی درهم جملهسنی دق ایدوب والیوب شمعی قرسین یاغی ایچنده
اریدوب امتزاج بولدقدنصکره سایر مسحوق ادویهیی متغابر ماونده
مرهم مثال اولنجه دق ایده لر بعده استعمال ایده لر **ضماد دیکر** بوغاز
ایچون وشقه دفعی ایچون نافعدر عملی بودر مصطکی اون درهم صبر
اوج درهم ورد احمر ونعناع یابس مکد اکیشر درهم دق وسحق
اولندقدنصکره مارسفرجل وماء ورد وصفرا اودی ویپراسه صویله
امتزاج بولدقدنصکره معده وبوغازی طرفنه ضماد ایده لر **ضماد
آخر** چبانلری بشوررو اصلاح ایدوب وجعین تسکین ایدر عملی بودر
بوره ارمنی ودهن زیت ودهن سیرج وسمن بقر وشمع عسل مکد برابر
ایدوب بریرده اریدوب ضماد ایده لر **ضماد آخر** چبانلری حل ایدر
ودیشوب جراحتلری اوکلدر عملی بودر بوره وملح وکوکرجین تخمی وتاوق
یاغی وزیت یاغی وشمع کافوری دق اولنماسی قابل اولانی دق ایدوب
ویاغلری قینادوب بال مومین ازدوب جمله بوکنی بریرده جمع اولنوب
برماونده دستهسنج ایله امتزاج ویروب استعمال ایده لر **ضماد آخر**
خنازیر ایچون دربو اول قسمدرکه هیچ اوکلمیه اول نوعه نافعدر عملی
بودر لهنه کوکنی یاقوب کلن الوب برمقدار زیتون یاغیله برمقدار
شمع کافوری بریرده ازدوب ایدوب امتزاج بولدقدنصکره دق ایلیه لر
وحین محلده استعمال قیله لر **ضماد آخر** برهیه وضربه وسقطهیه نافعدر
عملی بودر مرداسنج وعود هندی وحب الغار وزعفران وکمون
مکد اکیشر درهم دق وسحق ایدوب الدکدنصکره استعمال ایده لر
ضماد آخر صداع بارد ایچون نافعدر وزیاده مناسبدر عملی

بودر اکلیل الملک وبابونج وشیخ وشبت وورق الغار ومرزنجوش
کرک بونلر تازه اولسون کرک یابس اولسون دق وسحق ایدوب
مرحمه صویله برمقدار شیره وغن دانی قاتوب بریرده یوغوروب
صکره باشنه ضماد ایده لر بامرالله تعالی صداعی دفع ایدر نهایت
صداع بارده کلدرکه نافع اولا **ضماد آخر** قاتونلرک ارحامنده
اولان ورم مایملی ایچون نافعدر عملی بودر بذرکتان وحلبه اونز درهم
اکلیل الملک التی درهم زعفران ایکی درهم سندروس ابیض التی
درهم اوشق اوتوز درهم شمع ابیض کذلک اجزاینی دق وسحق
ایدوب الیه لر وشمعی دهن ناردین ودهن سوسن ودهن خیار ایله
زوب ایدوب بوکره جملهسنی برماونده دق ایله مرهم مثال اولنجه
امتزاج ویروب برفتیل ایله رحمه داخل ایده لر یاخود خارجده
الیه رحمک ورمی ایچون بر بز پارچهسنه یایوب خاتون زجنده
کوتوره **ضماد آخر** رجالک ذکرلرنده وخایه لرنده اولان اورام
حاره وسایر ورم ایچون نافعدر عملی بودر زبیب منزوع العجم وشحم
کلاء ماغز ودقیق لقله بریرده دق وسحق اولنوب مرهم مثال
اولنجه خلط ومزج ایدوب بعده ضماد اولنه بامرالله تعالی دفع ایدر **ضماد
دیکر** نقرس ووجع مفاصل ایچون نافعدر عملی بودر صندل ابیض
ومغاث وخطمه وبذر قطونا ودقیق الشعیر وسورنجان وبنفسج جملهسنی
دق وسحق ایدوب یمرده اغی وشیطرج ایله خلط ومزج ایدوب القلربنه
اوررالر **ضماد آخر** کذلک نقرس ایچون نافعدر عملی بودر مرزنجوش
وخطمه وبذر قطونا ودقیق الشعیر وسورنجان ودهن الورد وبیرده
صاروسی جملهسنی دق وسحق ایدوب خلط ومزج ایلدکدنصکره محل وجعه
استعمال اولنه **ضماد آخر** بودخی نقرس ایچوندر نهایت بواولکیلردن

محتصر در عملی بو در مرصافی وقسط وزیت محرق دق وسحق ایدوب نصکره
خل خمر الچنده خلط ومزج ایدوب استعمال اولنه ضماد آخر
عجیب النفعدر اکر قسم معده یه وضع اولنورسه قی ایتدررر واکر کوبکه
اوریلورسه اسهال ایدر اکر قاسق اوزره اوریلورسه ادرار بول
طمث ایدر بو ضمادی سلمون بنی اسرائیلی خلفای عباسیه دن مستنجد
بالله ه تالیف ایلمشدر نفعنه حد و غایت یوقدر عملی بو در بریج کابلی اوچ
مثقال عصارهٔ قثاء الحمار وجربقا بیض ومرداسنج مکددور در درهم کمکنک
ایچ یاغی بش درهم دردی زیت اون مثقال شمع بش درهم اجزاسی
دق ایدوب شمعی زیت یاغی الچنده زوب ایدوب ادویه یی
خلط ومزج ایدوب ها وند ده محکم دقد نصکره بر کاغذ پارچه سنه یایوب
محل معهودده طلا اولنه ضماد آخر فتق ایچوندر و خایه لر شیشنه نافعدر
عملی بو در انزروت وسماق وشادنج واقاقیا مکدداوز در درهم
مرصافی وجوز السرو مکدبشر درهم انار قبوغی وکبریت وحجر مغناطیس
وشب یمانی وکندر ذکر وصدف مکدداوز در درهم شمع عسل آلتی
درهم اجزاسی دق وسحق ایدوب شمعی دهن زیت ایله اریدوب
ادویه یی داخل ایدوب ها وند ده امتزاج بولنجه خل وعقد ایدوب محلنده
استعمال اولنه ضماد آخر قرق وصنق وچقوق دبرنک ایچون
نافعدر عملی بو در طین ارمنی التی درهم ومرصافی وخطمه مکدداوز
درهم اقاقیا بش درهم دق وسحق ایدوب بیاض بیض ایله
یوغوروب استعمال ایده لر ضماد آخر بو دخی صنق وچقق ایچوندر
عملی بو در طین ارمنی وخطمه وماش وصبر مکدداوز درهم شب
واندروز وبنطافلیون ودقاق الکندر وسکر وزعفران مکدبشر درهم
دق وسحق ایدوب ماء آس ایله یوغوروب استعمال ایده لر ضماد آخر

یوقی

نقرس وبرص وضربه وسقطه ایچون نافعدر عملی بو در ماش اون
درهم لادن اون درهم طین ارمنی وزعفران اوچر درهم سکر
ایکی مثقال دق وسحق ایدوب ماء آس ایله وماء ورد ایله یوغوروب
استعمال اولنه ضماد آخر بو دخی سبق ایدن کبی نقرس وبرص وضربه
ایچون نافعدر عملی بو در مغاث وطین ارمنی مکدداوز درهم صبر
ومر بر رچوق درهم دق وسحق ایدوب ماء آس وماء ورد ایله
یوغوروب استعمال اولنه ضماد آخر عصب غلیظی تلیین ایدر واسترخاسنه
نافعدر عملی بو در سنمسم مقشر یکرمی درهم مرو مرزنجوش الرطب بشر
درهم دق ایدوب امتزاج بولدقدنصکره استعمال اولنه ضماد
آخر اوکولمز یاره لر ایچون واسترخاء اعصاب ایچون نافعدر عملی بو در
سکبینج اوچ درهم جند بیدستر ایکی درهم فرفیون بر چوق درهم
مقل ازرق بر درهم صموغ قسمنی ماء حار ایله ازوب بش درهم
بال موم مثنی یکرمی درهم شیر وغن الچنده زوب ایدوب بعده مدقوق
اجزاسنی خلط ومزج ایدوب استعمال اولنه ضماد آخر اختلاط
عقل ووهم ایچون اطراف بدنه ضماد اولنه عملی بو در دقیق شعیر
اون درهم نخاله بش درهم خطمه اوچ درهم بنفسج بر درهم دق
وسحق ایدوب دهن ورد وخل وماء خلاف ایله یوغوروب استعمال اولنه
ضماد آخر بغرسق قورولدوسی ویورک اغریسی ایچون نافعدر وفی الجمله
بلغمی وریحی دفع ایدر عملی بو در لادن وسعد ومصطکی واذخر
وقصب الزریره ومرزنجوش وورق مرسین مکدبشر درهم عود
وجوز بوا وقرنفل مکد نصف نصف درهم حلبه یی دق وسحق ایدوب
ماء آس ایله یوغوروب معده او زرینه ضماد اولنه ضماد آخر سلس
البول وحبس دم ایچون نافعدر عملی بو در طین ارمنی وطین مختوم

وصمغ عربی وبذر بقلة الحمقا وکثیرا وورد احمر وجلنار وقرن ایل الحرق
وعصارهٔ لحیة التیس مکه ایکیشر درهم عفص بر درهم جمله سنی دق
وسحق ایدوب مارز آس ایله یوغوروب استعمال اولنه **ضماد آخر**
خاتونلرک ممه لرینک ورملرینه نافعدر عملی بودر دقیق حنطه و دقیق
شعیر و دقیق خطمه وحلبه مکه اونر درهم زعفران نصف درهم جمله سنی
دق وسحق ایدوب بر یرده صارد سیله یوغوروب محل مذکوره استعمال
اولنه **ضماد آخر** خاتونلرک ممه لرینی بیومکدن منع ایدر زیرا ممه نک
بیوک اولماسی و چاهت حسنی مخلدر عملی بودر بالمش صابجی بوکوغی
و دقیق شعیر برابر اولوب دق وسحق ایدنصکره سرکه ایله ازدوب اوچ کون
علی التوالی سوره لر اما بو عمل هر آیک اوچ کونده لازمدر یعنی آیده اوچ
کون باری عمل گرکدرتا کیم بیومیه **ضماد آخر** خاتونلرک ممه لرندن
زیاده سُتت گلک ایله مضطر اولسه لر اول سُتی دفع مراد اولسه
بو ضماد ایله تغیذ ایده لر عملی بودر سرکه نک دردی و اکلیل الملک
و دقیق البقله و دقیق الشعیر دق وسحق ایدنصکره ماء سذاب
و ماء فودنج ایله یوغوروب وجه مشروح اوزره استعمال ایده لر
باب ثامن عشر نطولات بیانندهدر اوجمله دن بیری شول
نطول بیانندهدرکه سرسام وسهرا اچون نافع اولا صفتی بودر بنفسج
یابس وبذر الحس بشر درهم قشر خشخاش وورد احمر و نیلوفر وزنده
لسان ثور وبابونج مکه اونوزر درهم دقیق الشعیر اللی درهم جملهسنی
دق وسحق ایدنصکره دورتیوزدرهم صویله قینادوب ربعی قالدقده
سوزوب صوینی باشنه مریضک سوروب باقی اجزاسی برپارچه
ایله بغی اوررکبی باشنه نطول ایده لر **نوع دیکر** صداع بارد ایچوندر
صفتی بودر بابونج و اکلیل الملک یکرمیشر درهم طوراق اوتی

ومرزنجوش

ومرزنجوش مکه اونوزر درهم ورق الغار وشیخ دورددرهم
جمله سنی دق ودورت رطل ایله محکم قینادوب اللی درهم مقداری
صو باقی قالدقده اول صودن باشنه مصدوعک سوروب باقی اجزاسی
عادت اوزره نطول ایده لر **نوع دیکر** اصحاب وسواس سوداوی
ومالنخولیا اچوندر نافعدر صفتی بودر بنفسج رطب ونیلوفر التشر درهم
اصل خطمه وورق خلاف وکشکک شعیر وورق خس وورق عنب
الثعلب وابه کومجی یپراغی وبذر قطونا مکه یکرمیشر درهم سبستان
سکز درهم بذر خشخاش وورد ابیض وبابونج مکه یرار اوچ جملهسنی
بریرده اون رطل مقداری صو ایله قینادوب وسوزوب یکرمی
درهم بنفشه یاغیله مزج ایدوب باشنه مریضک سوره لر و اجزاسی
محکم ها وندهده دق ایدوب کذلک نطول ایده لر **نوع آخر** صداع
یابس سوداوی اچوندر صفتی بودر بنفسج ونیلوفر وبابونج واکلیل الملک
وسوسن اسمانجونی وکشکک شعیر وسادج هندی وقرنفل برابر دق وسحق
ایدوب بش رطل صو بیله ربعی قالنجه قینادوب بعده سوزوب صوینی
باشنه سوروب ادویهٔ مطبوخی نطول ایده لر **نوع آخر** شول صداع
اچون نافعدرکه ماده سی بارده اولا صفتی بودر رؤس الحملان واکارعها
وبابونج و اکلیل الملک وشبت وحلبه وعنب الثعلب وورق
خطمه وبذر خطمه وبذر بابونج ونخاله وبنفسج وقشر خشخاش مکه یرار اوچ
جمله اوچ بیک درهم صوده یوز درهم مقداری باقی قالنجه
قینادوب وسوزوب نطول اولنه باخود قرق رطل مقداری صوده
جمله سی طبخ اولنوب صوداخی اون رطل قالنجه قینادوب بر قزغان
اکنده آزن اولنه **تعالیم ستهنک تعلیم سادسنک سفر عاشری اولان
طقوز بابی مشتملدر باب اول عطوسات بیانندهدر** بونک معناسی

مریضک دماغی پاک اوله دیو اغرمق ایچون علاج ایلمکدر او جمله نک
بری شول عطوس بیاننده درکه فالج ولقوه ایچون نافعدر صفتی بودر
شحم حنظل وفلفل وقرنفل واسطوخودوس وجندبیدستر مکدا اوچر
درهم کندس سکز درهم جملهیی دق وسحق ایدوب مغلوجک
بورننه یا ماسوره ایله یا صو ایله ادخال ایدوب اغرده لر **عطوس آخر**
فالج ولقوه وتشنج وسکته ایچون نافعدر صفتی بودر شحم حنظل وفلفل
وقرنفل وشونیز وبورق وجندبیدستر وشحم حنظل وفلفل ابیض
مکدبر درهم کندس وصبر الکیشر درهم دق وسحق ایدوب
الله دکدنصکره ماء مرزنجوش ایله یوغوروب حبلر ایده لر وقتا بر دانه سن
ینه ماء مرزنجوش ایله یوغوروب وازوب مفلوجک بورننه
طمزروب اغرده لر باذن الله تعالی ذکر ایلدوکمز امراض دماغه متعلقدر
تنقیته اولمغله ورمدن خلاص اولور **عطوس آخر** کذلک فالج ولقوه
واسترخاء عصب وکلیتیح ایچون نافعدر صفتی بودر کندس وفلفل
وعاقرقرحا وزنجبیل وبورق ونوشادر ونطرون وصبر سقطوری ودارچینی
ومسک ومرزنجوش وخربق ابیض وجندبیدستر جملهیی برابر دق وسحق
ایدوب والیوب مریضک بورننه ماسورا ایله اوفلیه لر تا کیم اغرمق
ایله دماغی پاک اولوب خلاص اولا **عطوس آخر** صداع بارد
وسبات مفرط ایچون نافع ودافعدر صفتی بودر خربق اسود ومرزنجوش
اونر درهم اشنان وکندس وشونیز وبذر الورد مکدبشر درهم
مسک بر دانق فلفل اسود ودارفلفل مکدا اوچر درهم جملهیی دق
وسحق ایلدکدنصکره الیوب مریضک بورننه ادخال ایده لر اغرمق ایله
سبات وصداعدن خلاص اولا **باب ثانی حقنه بیاننده در** او
جمله دن بری شول حقنه درکه امراض حادّه ایچون استعمال اولنور ترکیبی

بودر عناب وسبستان اوتوز درهم سنا رمکی یدی درهم
شعیر مقشر اون درهم خطمه ونخاله وخشخاش واکلیل الملک مکدبرر
آوج بنفسج یابس بش درهم انجیر اون دانه جملهسی دق وسحق قابل اولانی
دق ایدوب باقی قلانی بریرده خلط ایدوب اوچ رطل صو ایله قینادوب
ربعی قالدقده سوزوب اون درهم شکر واونر درهم بنفشه یاغی
وشیر دغن قاتوب حقنه ایده لر اکرقرق درهم پازی صفندوسی
صوین کفی الندقدنصکره اصله داخل ایدوب حقنه ایدرلرسه غایت
مبارکدر **حقنهٔ آخر** وجع ظهر وامعا وقولنج ایچون زیاده نافعدر
ترکیبی بودر بذر کتان وحلبه اونر درهم انجیر وعناب وسبستان
مکدکرمیشر درهم خطمه وخشک وبابونج وشبت مکدبر آوج
نانخواه وبذر رازیانج اوچر درهم جملهیی التی رطل صو ایله ایکی رطلی
قالنجه قینادوب وسوزوب بعده بر درهم بورق ارمنی وبر درهم
طوز ونصف درهم مقل واونر درهم شیر دغن وزیتون یاغی قاتوب
تمام امتزاج بولدقدنصکره احتقان اولنه **حقنهٔ آخر** امراض حادّه
ایچون نافعدر اکر طبیعت محتبس اولورسه دفع ایدر ترکیبی بودر
عناب وسبستان یکرمیشر دانه بنفسج یابس دورت درهم
انجیر اون دانه خطمه ونخاله برر آوج جملهیی اوچ رطل صو ایله قینادوب
ربعی قالدقده سوزدب اوتوز درهم پازی عصارهسنی کفی الندقدنصکره
اصله داخل ایدوب یکرمی درهم شیر دغن قاتوب بر مقدار شکر
وبر مقدار طوز قاتوب حقنه ایده لر **حقنهٔ دیکر** خلط حاد صفراوی
ایچون که اندن قولنج حاصل اولمش اولا نافعدر ترکیبی بودر عناب
وسبستان یکرمیشر درهم شعیر مقشر اون درهم خطمه وکبکک وبذر کتان
مکدبشر درهم بنفسج یابس اوچ درهم لبلاب اون درهم جملهیی ایکی رطل

صویله طبخ ایدوب ربعی قالدقده سوزوب بذر قطونا لعابندن
وبنفشه یاغندن اونر درهم ضم ایدوب وبشر درهم گل یاغی و
قبق چکردکی یاغی قنوب استعمال اولنه **حقنهٔ آخر** اعضاء غلیظه نك
برودتی ایچون نافعدر ترکیبی اشق ومقل وسکبینج مکد بشر درهم جاوشیر
وجندبیدستر برر درهم نانخواه وبذر قطونا وبذر کرفس وسیسالیوس
مکد ایکیشر درهم حلبه وشك وشبت وبابونج مکد یدیشر درهم
جمله سی برچولمك ایچنه قویوب مقدار کفایه صو قو دقدنصکره اونر
درهم شیرو غن وعسل وسمن بقر دخی قویوب عادت معهوده اوزره
استعمال اولنه **حقنهٔ آخر** طبیعتی تلیین ایدر وحمیات حاده دن
خلاص ایدر علی الخصوص قبض وار ایکن احتقان اولنه ترکیبی بودر
شعیر مقشر خطمه وبنفسج یابس مکد بشر درهم عناب وسبستان
وزبیب منزوع العجم مکد اونر درهم جمله سی اوج رطل صو ایله ربعی
باقی قالنجه قیناد وب وسوزوب بعده اوزرینه شیرو غن وبنفشه
یاغی ودهن الورد مکد اونر درهم ترنجبین اون درهم ملح وبوره
ارمنی مکد نصف درهم قاعدهٔ معهوده اوزره عمل اولنه **حقنهٔ
آخر** نقرس واوجاع مفاصل ووجع ظهر ایچوندر ترکیبی بودر
شاه ترج وقیصوم وزراوند طویل واصل قنطریون وورق حرمل
وسعد وسورنجان وحاشا مکد برر درهم شحم حنظل ومازریون
وحاشا مکد برر درهم جمله سی اوج رطل صو ایله قیناد وب نصفی
قالدقده اوتوز درهم زیتون یاغی الحاق ایدوب عمل ایده لر **حقنهٔ
آخر** بلغمدن اولان قولنج ایچون وبلغم مالح ایچون نافعدر ترکیبی
بودر خسك وبابونج واکلیل الملك وشبت مکد برر اوج حلبه
وحرمل یدیشر درهم حنظه که قبوغی چیقمش اولا وخروع وقرطم که مقشر

اولا

اولا اونر درهم بذر رازیانج وبذر کرفس مکد برر درهم کتیاب
وخطمه وقنطریون مکد بشر درهم انجیر وسذاب رطب وسکر
مکد اونبشر درهم جمله سی اوج رطل صو ایله ربعی قالنجه قیناد وب
بعده سوزوب دهن زنبق ودهن بنفسج ودهن ورد مکد برر
درهم بورق ارمنی وسکبینج وجاوشیر مکد نصف درهم جمله سی
قاعده اوزره متقدما قیناد وب احتقان اولنه **حقنهٔ دیگر** ضعف کلا
ومثانه وقلت باه ایچون مبارکدر ترکیبی بودر خصکا اون بش درهم
پازی کوکی وحلبه وکچی نك بینی سی وکچی خایه سی جمله سی برچولمکه قویوب
کچی سی ایله که ایکی رطل اولا صو دخی ضم ایدوب نار معتدل ایله
محکم طبخ اولنه بر وجهله که مذکور اولان ادویه ولحوم وشحوم تمام ازیه
بعده سوزوب حاصل اولان میاهدن هرکون یوز التی درهم
مقدارین اوج کون دك آج قارنله استعمال ایده لر غایتله نافع ومبارك

تدبیردر **حقنهٔ آخر** قروح امعا وریه وقروح کلا ایچون نافعدر
ترکیبی بودر برنج صوینه وسویق شعیر مطبوخ کچی نك بوکرکی یاغی مکد
قرق سکز درهم اسفیداج فرنگی وقرطاس محرق وصمغ عربی واقاقیا
ودم الاخوین مکد برر درهم جمله سی که دقه قابل اولانیدر دق وسحق
ایدوب بودفعه اوچ دانه برکیتمش برده صاروسی ایله صمغی واقاقیا
ودم الاخوینی ازوب اون بش درهم گل یاغیله عمل ایده لر
حقنهٔ آخر طلا واحشانك برودتی وفساد ارحام ایچوندر ترکیبی
بودر دهن الجوز ودهن اللوز ودهن شونیز ودهن زیت
مکد اوتر درهم صفرا ودی بش درهم حلبه که صو ایله پیشمش اولا
اوتوز رطل بو دفعه بو صودن هرکون یوز التی درهم آلوب ذکر
اولنان ادهاندن اول وزن اوزره بو یوز التی درهم حلبه صوینه

داخل ایدوب عمل اولنه حقنهٔ دیگر سحج وقروح امعا ایچوندر ترکیبی
بودر سویق شعیر اون درهم سویق النبق اون بر درهم جلنار
وحب الآس وورد احمر کمدلنشر درهم قرطم مدقوق اون
درهم ورق الآس الرطب اون ایکی درهم جملهیی اوج
رطل صویله ربعی باقی قالنجه قینادوب وسوزوب مازی وبازی صویی
وقوزی مایهسی کمد اون بشر درهم کرده حمارسیسی برکت
بشمش اولا اوج دانه دهن ورد ولبد محرق اکمیشر چوق درهم
اقاقیا بر درهم قرطاس محرق وابار محرق مغسول وعصارهٔ
لحیة التیس ودنث ودم اخوین کمد نصف درهم دق وخلط ایدوب
مقدما سوزیلن صویله ازوب وسوزوب ایکی اوج دفعه
احتقان ایدهلر مبارکدر ونافعدر حقنهٔ دیگر نزف دم واسهال
وزحیر باطل ایچوندر ترکیبی بودر عفص وبلوط اوچر دانه جلنار
وقشر رمان لبشر درهم بلور محرق ومغسول وورد احمر کمد
التشر درهم جملهیی دق ونخل ایدوب یعنی بلوط مازویی سحق
ایدوب باقی ادویهیی ایکی رطل صویله ربعی قالنجه قینادوب
وسوزوب بوکره اول سوزیلن صویک ایچنه بر درهم اقاقیا
وعصارهٔ لحیة التیس ایکشر درهم طین ارمنی وصمغ عربی
ضم ایدوب ازلبنجه تقنید ایدوب بو دفعه دخی سوزوب حاصل
اولانی ایکی کره حقنهیه کفایت ایدر عمل ایدهلر حقنهٔ دیگر قولنج ایچنه
نافعدر اما اول قولنج نفخهدن اولمش ایسه مناسبدر والا بوندن
غیری حقنهلر واردر انکله عمل اولنه ترکیبی بودر شحم حنظل
بر درهم قنطوریون دقیق لبش درهم ورق السذاب
وفودنج کمد یدیشر درهم سعتر فارسی بش درهم جملهیی بش

رطل صویله قینادوب ربعی قالدقده اون درهم عسل دبر
درهم جند بیدستر وسکبینج دکوق درهم جاوشیر خلط
وفرج ایدوب قاعده اوزره عمل اولنه حقنهٔ آخر قولنج ایچنه
نافعدر ایله قولنج که بلغمدن وریح غلیظدن اولمشدر انکیچون
استعمال اولنور ترکیبی بودر بابونج وشبت اون ایکشر درهم سذاب
اون درهم سکبینج اوج درهم مقل ازرق لبش درهم قرطم
وکبابه وکمون وخروع کمد اونر درهم شحم حنظل بر درهم
جملهیی التی رطل صویله ربعی قالنجه قینادوب وسوزوب هر کره که
عمل لازم کله بوز اللی درهم بو سوزلوب صویه یکرمی درهم زیتون
یاغی قاتوب استعمال اولنه حقنهٔ آخر ریح غلیظ ونفخ وقراقر ایچوندر
ترکیبی بودر ماء کراث وماء حلبه ایکیسی بر بیرده قینادوب سوزوب
دهن زنبق ودهن شیرج کمد اون ایکی درهم عادت اوزره عمل
اولنه حقنهٔ زرانیخ زحیر واستطلاق بطن ایچون نفعی عظیمدر
واسرار عجیبهسی واردر ترکیبی بودر کبریت محرق اوج درهم
زرنیخ اصفر واحمر ونحاس محرق وشب یمانی وعفص وسوینیدک
کرج کمد اون لبشر درهم افیون لبش درهم اقاقیا وبلوط وصمغ عربی
ودم الاخوین کمد دور درهم ادویهیی دق ونخل ایدوب
ماء آس ایله یوغوروب قرصلر ایدوب کوکلهده قوریدهلر هر کاه
که زحیر واستطلاق بطن ایچون عمل لازم کله بو قرصلردن بر مثقالن
برنج صوییله که طبخ طریقیله صویی التمش اولا قرق سکز درهم
الوب اون ایکی درهم کل یاغی قاتوب عمل اولنه باب ثالث
شیافات بیانندهدر بو باب دخی انواعی چوقدر اوجمله دن
بیری قولنج ایچوندر طریقی بودر جند بیدستر وفوه ومرارة الثور وعصارهٔ

قثاء الحمار جملەسی دق ایدوب مرارهٔ بقر ایله یوغوروب محلنده استعمال
ایدەلر **شاف آخر** طبیعتی قبض واطلاق ایدر لطیف ترکیبدر طریقی
بودر بورهٔ ارمنی وملح هندی وشحم حنظل علی السویه دق وسحق ایدوب
بر مقدار عسل قوامه کتوروب ادویه یه داخل ایدوب بر متی قدر
اوزونجه شافلر ایدەلر و وقت ضرورتده استعمال ایدەلر **شاف آخر**
محرور المزاج اولانلره نافعدر حرارتلرین حل ایدر خصوصا بو شاف
مسهل عقیبنده استعمال اولنور ایلەکه مسهلده تقصیر اولا بونی
تعقیب ایلمک قدر دوا اولمز طریقی بودر ترنجبین بش درهم بورق
ارمنی وصابون وخطمه وملح طعام ککذا ایکیشر درهم دق وسحق ایدوب
اله دکدنصکره شکر ایله عقد ایدوب فتیللر ایدوب وحین ضرورتده
استعمال قیلەلر **شاف آخر** بلغمدن حادث اولمش قولنج ایچوندر طریقی
بودر شکر احمر وسکبینج وبورق وصمغی حل ایدوب وبورقی سحقدنصکره
شکر ایله قوامه کتوروب شافلر اولنه **شاف آخر** ریاح غلیظه ایچون
نافعدر طریقی بودر مرارهٔ بقر وبورق وعصارهٔ قثاء الحمار بورقی دق
ایدوب سایرلرین شکر وعسل ایله قوامه کلدکدنصکره عادت اوزره
شافلر ایدوب وقت حاجتده استعمال ایدەلر **شاف آخر**
بودخی کذلک تلیین طبیعت ایچوندر وفی الجمله معتدلدر طریقی
بودر خطمه وبورق ارمنی دق ناعم ایله دق اولندقدنصکره شکره
عسلی قوامه کتوروب شافلر اولنه حمیات اصحابنه محل ضرورتده استعمال
اولنه **شاف آخر** تلیین طبیعت ایچوندر مختصر شافدر طریقی بودر ملح و
خطمه برابر دق وسحق اولنوب عسلی قوامه کتوروب بعده مقوم
عسل ایله شافلر ایدوب محلنده استعمال اولنه **شاف آخر** امراض
امراض حارّه وحمیات حادّه ایچون استعمال اولنورسه جایزدرکه

برودتی ایله تبرید ایدوب حمایی دفع ایدر طریقی بودر ملح هندی
وبورق وخطمه بشر درهم دق وسحق ایدوب مقدم عسل وشکر ایله
که قوامه کلمشدر یوغوروب فتیللر ایدەلر محل ضرورتده استعمال
اولنه **شاف آخر** مقعددن جریان وسیلان ایدن دمی قطع ایدر زحیره
فایدەسی واردر طریقی بودر مرصافی وافتیمون وکندر ذکر وزعفران
جملەسی برابر دق وسحق اولنوب تازه کشنش صویله یوغوروب
قوامه کلمش عسل ایله عقد اولندقدنصکره مراد اوزره شافلر ایدوب
وقت حاجتده شافلر ایدەلر **شاف آخر** بودخی مقعددن خارج اولان
دم قسمنی قطع ایتمک ایچون نافعدر طریقی بودر مرصافی واقاقیا
وبذر بنج وصمغ عربی وبرنج که قاورلمش اولا هر بریندن بریر درهم
دق وسحقدنصکره الیوب مرسین یلمشی صویله یوغوروب قاعده
معهوده اوزره شافلر ایدوب محل ضرورتده استعمال اولنه **باب**
رابع فرازج بیانندە بونک معناسی بعض ادویه لی بربره کتوروب
اقتضا ایلدوکنه کوره خاتونلر فرجلرنده کوتورمکدر اوجملەدن بری
که اصطلاحات اطبّاده فرزجه دیرلر اول نوعدرکه حیض قاننی آچر
یعنی ادرار ایدر ورحمک اغریلرینه فایده ایدر ایله وجع که برودت
ایله حرارت بیننده متکون اولمش اولا صفتی بودر نبات ذکر ومقل
ازرق وقنه ککذا ایکیشر درهم جاوشیر واشق وزعفران وجند
بیدستر ککذا برر درهم مصطکی ومیعه ودهن السوسن ودهن بابونج
ودهن حبّ الغار وشحم الدجاج وقازیاغی ککذا اوچر درهم مقدما
ادویه نک دق وسحقی قابل اولانی دق وسحق ایدوب بعده بر
ماونده شحمی وصمغی حل ایدوب بو دفعه جملەسینی خمر عسل ایله خلط ایدوب
تمام آتشده ازیجه صبر ایدوب بعده بر صوف پارچه یه بو محصول

ترکیب مقدار کفایه بولاشدروب خاتونلر رحمنه ادخال ایده **نوع آخر** بر فرزجه درکه اختناقه نافعدر حاصلی اختناق رحم ایچون بوندن ایو نسنه اولمز صفتی بودر قازیاغی اون درهم صغرجوق و تاوق یاغی مکداوتوزر درهم زعفران و سنبل و حماما مکداوتوزر درهم و مصطکی اون درهم صمغ ابیض التمش درهم دهن بلسان و دهن سوسن اوتوزر درهم ممکن اولانی دق و سحق ایدوب یاغلرده قلانی زوب ایدوب سایر ادویه ایله فرد سنی بر یره خلط و فرج ایده لر بعده خاتونلر ضرورتنده ارحامنده قاعده لری اوزره کتوره لر **فرزجهٔ آخر** ترف دم ایچوندر یعنی بر عورتک فرجندن علی طریق الاستمرار قان کلسه اول قسمه نافعدر صفتی بودر قرواقاقیا ایکیشر درهم صدف محرق و جلنار و نشا و شبخ و قرط محرق و شب یمانی و زعفران مکدبرر درهم افیون نصف درهم دق و سحق ایدوب بر خرقه کبی که مقدارده فندق قدر اولا ربط ایدوب خاتونلرکه ترفه مبتلا اولا رحمنده کونوره لر **فرزجهٔ آخر** قرواقاقیا دراوند و لادن و کافور و زعفران و طین ارمنی علی السویه دق و سحق اولنوب کما سبق بر خرقهٔ صغیره ایچره مریضه رحمنده کونوره **فرزجهٔ آخر** زیاده قان اقوب علاجنده اطبا عاجز اولدقده محلده استعمال اولنانلردر طریقی بودر خبث الحدید و قشور رمان و عفص و شب یمانی برابر بونلری دق و سحق ایدوب سرکه لو بیراق صویله یوغوروب مهوداوزره مریضه کندوده کونوره **فرزجهٔ آخر** دم حیضی حبس ایدوب المدن صاحبه سنه صیف صفا ویرر طریقی بودر اقلیمیا و ورد یابس و قشور الرمان عوسج و قشر الطلح دق و سحق ایدوکدنصکره عصارهٔ لحیة التیس ایله یوغوروب

رحمنده کونوره لر **فرزجهٔ آخر** ضعف رحم و برودتی ایچون نافعدر طریقی بودر قرفه و حب بلسان و دهن ناردین مکدار ایکیشر درهم قرنفل و جوز بوا و یانمش کتان بزینک کلی و کمون مکد ایکیشر درهم جندبیدستر نصف درهم عادت معهوده اوزره استعمال ایده لر **فرزجهٔ آخر** ترف دم کثیر ایچون قاطعدر و دمی دافعدر طریقی بودر یانمش کاغذ و سماق و عصیر دشت الحمار و دهن الور جمله سی دق و سحق ایدوب و بر یرده خلط ایدوب ضرورتنده استعمال اولنه **فرزجهٔ آخر** ریاح غلیظه دفعنده نفعی عظیمدر بذر الشبت و بذر کرفس و بذر سذاب و سلیخه و فقنه و شق و سکبینج و مصطکی و کمون و مر و حماما و قسط و لبنی و سنبل و علک الانباط و جندبیدستر جمله سی برابر دق و سحق اولنوب طوراق اوتی یاغیله مقدار کفایه قارشدروب مریضه رحمنده کونوره **فرزجهٔ آخر** معده ده امعاده اولان وجع شدیده ایچون نسوان کندولرده کونوره لر دفع ایدر طریقی بودر اصل کراث که پراسه کوکیدر صوایله و کل یاغیله حل ایدوب محرا اولنجه پشوره لر بعده سوزوب یاغ قاتوب صوکیدنجه قینادوب اول یاغی بر فتیله ایله خاتونلر ارحامنده کونوره لر ذکر ایلدوکمز مضراتدن امین اولوب فواید مذکوره یه واصل اولور **باب خامس مقیآت بیانندهدر** بونک معناسی علاج ایدوب بر آدمی قوصدرمقدر جمله دن بری شول منقیدرکه مرهٔ صفراییی قی ایتدرر صفتی بودر صبر و شق صوبی و ابه کومجی عصاره سی و پازی صویی که انکله اریه صوینی بر یرده پشمش اولا و سرکنجبین ساذج و ملح کفایت مقداری جمله سی بر یره جمع ایدوب خلط و فرج ایتدکدنصکره فاترا

استعمال اولنه نافع وشافیدر **معنی آخر** سوداییی وسم قاتل اچمش
کمسنه یی خلاص ایدر و قوصدرمغه مناسبدر صفتی بو در ملح هندی
وعصارهٔ قثا و بورق ارمنی و خردل برابر دق وسحق ایدوب یازی
صغندلیسی صوییله بال شربتی ازوب و ادویه یی اول شربته داخل
ایدوب برکیجه طوردقدنصکره آچ قارنله استعمال ایده لر **معنی آخر**
مرهٔ سوداویه وصفراویه یی قی ایتدررر وحمیات حادهدن تنقیه
ویردکی اجلدن خلاص ایدر صفتی بودر صمغ وکنکر وزراورد وبذر
جذر وبذر فجل وبذر شبت وبذر الثوم وملح هندی برابر دق وسحق
ایدوب عسل ایله معجون ایده لر وقت حاجتده اوج درهمدن بشی
درهمه وارنجه در استعمال ایده لر **معنی آخر** بلغم وصفراییی قی ایتدرر
ومعده یی پاک ایدر صفتی بودر بذر فجل واصول فجل وبذر الشبت
واصل السوس مکدا اونر درهم جمله یی دق وسحق ایدوب بر مقدار
صویله محکم قیناددوب صوییک ربعی قالدقده سوزوب اتسی ایکین اچه لر
بعنایة الله تعالی تمام خلط اولنور **معنی آخر** بر مقدار طوروب
الوب یکرمی درهم خرده طوغرایوب وبر مقدار طوراق اوننک
صاپلرین که تخمینا اون درهم اوله ملح هندی بش درهم وبذر
بطیخ وبذر الثوم مکدا دور درهم جمله یی بوکره دورت رطل
صویله قیناددوب ربعی قالدقده سوزوب عسل وسکنجبین مکدا یکرمیشر
درهم مقداری قاتوب ایلیجاق ایکین آچ قارنله اچه له بامر الله مقصود
حاصل اولور **معنی آخر** بلغم وسودا وصفراییی اسهال
واخراج ایدر صفتی بودر جوز القی بر درهم وبذر فجل برچوق درهم
حبلهنک ربع درهم دق ایدوب بال شربتی ایله برکون وبرکیجه
اصلاددوب بعده سوزوب آچ قارنله استعمال اولنه **معنی آخر**

بو جمله دن قویدر هر نه قدر معده سی برک ایسه بیه قوصدورر
صفتی بودر جوز القی وکنکر مکدا ایکیشر درهم بذر الثوم اوج درهم
وبذر فجل ایکی درهم ملح هندی بر درهم جمله یی بربرده جمع
ایدوب دق وسحق دنصکره بو جمله ادویه دن اوج درهم الوب
ایکی درهم سکنجبین ایله ازوب برکون وبرکیجه بو حالله طوردقدنصکره
تکرار سوزوب آچ قارنله استعمال ایده لر **باب سادس حابسات**
القی بیاننده در بونک نتیجه سی معده سی فاسد اولوب کوکلی
دونوب قی ایدن آدمک قینی علاجله منع ایلمکدر او جمله نک بری
قی صفراوی یی دفع ایدوب عطشی وغشیانی تسکین ایدر
اشیادر شکلی بودر امیرباریس وحب الرمان الحامض وسماق
وجلنار وطباشیر وورد احمر وحب الحصرم مکدا بر جزء قشر الفستق
نصف جزء جمله یی دق ناعم ایله دق ایدوب ماء تفاح ویاخود ماء
سفرجل ویاخود شراب رمان منعنع ایله ازوب اچه لر بامر الله قطع
قی ایدر وعطشی تسکین قیلور **نوع آخر** بلغم وسودادن اولان
قیء قطع ایدر شکلی بودر ورد احمر دورت درهم امیرباریس اوج
درهم نعناع وقشر الفستق ومصطکی وعود ند وسنبل هندی وسعد
وقرنفل وفرنجمشک وکمون بونلارک هر برینی دق وسحق ایدوب
غبار اولدقده بو جمله دن محل ضرورتده ایکی درهم الوب شراب
تفاح ویاخود شراب سفرجل ایله استعمال ایده لر **نوع آخر** شول
قی ایچون نافعدر که هیضه وامتلاء طعامدن اولا اگر بالیمه سی وار ایسه
خود الما وامرود بو تدبیره داخل اولور اگر یوق ایسه خود بو ذکر
ایله دکمز اوزره در شکلی بودر قوری امرود وقوری الما وحب الآس
وامیرباریس وحب الرمان جمله یی برابر دق وطبخ ایدوب بعده سوزوب

یه اتشه قویوب اشربه قوامنه وارنجه قیناده‌لر وبر مقدار شکر
دخی ویره‌لر جایزدر نهایت آز گرکدر بوکره محل ضرورتده بوندن اون
درهم اوب استعمال ایده‌لر **نوع آخر** مطلقا قیء اچوندر هرنه نوع
اولورسه اولسون شکلی بودر حب الرمان الحامض اون درهم
مصطکی بر درهم نعناع یابس بر درهم جمله‌یی بر رطل صویله ربعی
قالنجه قیناده‌ب بعده سوزوب عود دمشکدن بر درهم دق
ایدوب اصله داخل ایده‌لر دمحلنده مقدار کفایه استعمال ایده‌لر
نوع آخر دفع قیء اچوندر خصوصا افراطله اولوب زیاده الم ویره
شکلی بودر کهربا وبسد وکزره وورد احمر وسماق وجلنار وبذر قاقوله
وعصاره لحیة التیس کمدا ونر درهم قرن ایل محرق ومسحوق واقاقیا
وطین مختوم کمد سکزر درهم شب اوج درهم دق وسحق ایدوب جمله‌دن
ایکی درهمنی آب سفرجل ایله استعمال ایده‌لر **نوع آخر** معده سببی ایله
عارض اولان قیء مفرطی دفع ایدر شکلی بودر حب الرمان الحامض نصف
رطل سماق ربع رطل بریره کتوروب اوزرینه دورت رطل
صو قویوب برکیجه طوردقدنصکره نصفی کیدنجه طبخ ایدوب بعده
سوزوب اغاج قادنه قبوغی اون بش درهم نعناع یابس اوج
درهم قرنفل بر مثقال مسک بر درهم کندر دورت درهم
قشر فستق اوج درهم دق وسحق ایدوب اول سوزیلن صویه خلط
ایدوب بر قچ کون امتزاجدن صکره بر مقدار قیناده‌ب وسوزوب
اللی درهم رب سفرجل دقرق سکز درهم شکر نبات ایله بردخی
قیناده‌ب بو دفعه حفظ ایده‌لر وقت ضرورتده بونک شربتی
اون درهمدر **نوع آخر** قیء که هیضه‌دن اولمش اوله دفع ایدر ونفسی
قوی ایدر واسهالی کسر وعلیلی ادبوفرایله اوبودر غایتله بی نظیر

علاجدر شکلی بودر مسک وقرنفل وسعد کمدا اونر درهم کرمازج
وعفص وقشر الرمان کمد بشر درهم افیون بر دانق جمله‌سنی دق وسحق
ایدوب رب سفرجل ایله عجین ایده‌لر بونک شربتی نصف درهمدر
باب سابع حابسات الرعاف بیاننده در بونک اصلی اولدر که
بر آدمک بورنی قنزوبرطه یقانه ساکن اولمزا وقسم آدمه که بورنندن
اقه رعاف دیرلر اطبا بو رعافک قطعنه برنچه دوا وضع ایتمشلردر
برندن افاقت بولمزسه برندن بولا وجمله‌دن بری شول دوادرکه
رعاف مفرطی قطع ایدر باذن الله تعالی وتقدس صفتی بودر شب یمانی
وقلقطار محرق وقلقدیس وزاج وقرن ایل محرق بونلر معسول اولمق
گرکدر بعده قوریدوب هر برندن بشر درهم ودع محرق وعفص محرق
ومصطکی وکافور وقرطاس محرق کذلک بشر درهم جمله‌یی دق و
سحق ایدوب مرعوفک بورننی خل خمر ایله غسل ایدوب بر مقدارا
ایله بو ادویه‌یی مسحوقا بورننه اوفوره‌لر **نوع آخر** هم رعافی
قطع ایدر وهم عملی مختصر در صفتی بودر انجیر اغاجنک ایچی که بیاض بر دری
اودمت قبوغی الدقدنصکره ظاهر اولوراندن وافر برچاق ایله قازیه‌لر
تا کیم ایکی درهم اوله وسموزاودت عصاره‌سی وقرغه‌دوکلی عصاره‌سی
کمد ایکیشر درهم یانمش مازو اوج درهم بریره مجموعنی خلط ومزج
ایدوب بورننک دلکلرینه کفایت مقداری طیقه‌لر باذن الله تعالی
رعافی قطع ایدر **نوع آخر** افراطله رعاف عقلی مضطر ایله بو
عملی ایده‌لر عفص محرق که سرکه اچنده سویندرلمش اولا ایکی درهم
زاج دورت درهم شب یمانی التی درهم کافور بر دانق دق وسحق
ایدوب بورننی سرکه یودقدنصکره کتان بزندن بر فتیل الیبوب
فتیلی سرکه‌ده اصلادقدنصکره بو اجزایه بولایوب مقدار

کفایه بورننه ادخال ایده لر بامر الله تعالی خلاص اولور نوع آخر
بو دخی رعاف ایچوندر نهایت بونی تدبیر ایلدکدنصکره التنه یقی
طریقیله عمل ایده لر طریقتی بودر دقیق شعیر واقاقیا وجلنار وافیون
وعصارهٔ لحیة التیس و صندل ابیض مکدا اوچر درهم کافور بر دانق
دق وسحق ندنصکره ماء ورد ایله یوغوروب جبهه سی اوزرینه طلا
اولنه نوع آخر بو دخی رعاف ایچوندر ومشهور معالجاتدندر صفتی
بودر قرطاس محرق وقرن ایل محرق وانزروت احمر وجلنار ودم
اخوین وکندر وزاج وقلقطار وصبر واقاقیا ومر وراسوخت
وعفص محرق وادرمجک آغی وشب یمانی مکدا بربر درهم کافور بر
دانق دق وسحق ندنصکره بر ماسوره ایله بورننه ادخال ایده لر نوع آخر
بو دخی کذلک قطع رعاف ایچوندر عملی بودر قرطاس محرق وزاج
واقاقیا وجلنار ورامک وعصارهٔ لحیة التیس وعفص محرق واسارون
مکدا دورتر درهم دم اخوین وشب محرق وصدف محرق وافیون
وسنج محرق وقثاء الکندر ومر صافی وشادنج عدسی مکدا ایکیشر درهم
دق وسحق ندنصکره ادرمجک آغی سرکه یه باتوروب بعده بو ادویه یه
بولایوب بورننه صوقه لر بامر الله تعالی قطع ایدوب خلاص ایدر
نوع آخر قرطاس محرق وکلس قشر بیض وقشر رمان واقاقیا
مکدا ایکیشر درهم دق وسحق ندنصکره عصارهٔ لسان الحمل ایله یوغوروب
بریر پارچه سنی بولایوب بورننه ادخال ایده لر نوع آخر کذلک
قطع رعاف ایچون لانظیردر صفتی بودر قشر کندر وقرطاس محرق وزاج
مشوی جمله یی دق وسحق ایدوب بورنینی خل خمر ایله غسل ایتدکدنصکره
ماسوره ایله ویاخود بر فتیله ایله ادخال ایده لر نوع آخر قطع رعاف
ایلمه ده واحد من الابر قدر نهایت مرعوفک منخرینه سعوط اولنور

عملی بودر قرطاس محرق بش مثقال واطلس که محرق اولا ایدی
مثقال کافور بش مثقال قوری کشنش وعفص محرق مکدا اوز مثقال زاج مشوی
اون مثقال اقاقیا یدی درهم عصارهٔ لحیة التیس اون درهم املک
ولسان الحمل مکدا اوز مثقال دق وسحق ندنصکره ماء لسان الحمل ایله ازوب
مرعوفک بورننه طمورهلر ویا فتیله یه بولاشدروب ادخال ایده لر
نوع آخر اقاقیا وشیخ ارمنی وگل ارمنی وجلنار برابر دق وسحق ایدوب
ورسین صویله یوغوروب باشنک شقیقلرینه وجبهه سنه طلا
اولنه باب ثامن مدرات البول بیاننده اگرچه اعلای کتابده
بوکا متعلق اولان مرور ایلمشدر نهایت بو محلده دخی برنیچه نوع ادرار
بول ایدن اشیا تحریر اولنمغله بز دخی سلفه اتباع ایلدک اوجمله دن
بری بودر که گرک علیل وگرک صحیح بوله ادرار ایدر عملی بودر
بذر کرفس وفو ومو وورد احمر وفو وقطر سالیوس وابهل واسارون
ونانخواه وبذر کرفس جبلی ورازیانج وسنبل ولوز مر مکدا اونر درهم
بذر بطیخ سکز درهم دق وسحق ایدوب ماء رازیانج ایله بو جمله دن اقتضا
ایلدکده اوچر درهم استعمال اولنه دواء آخر بولی ادرار ایدر
وحجر الرین اچار عملی بودر بذر خیارین وبذر قرع بو اوچ نوعی دخی مقشر
کرکدر بذر رجله وبذر خشخاش ونشا وکثیرا ورب السوس مکدا
اوچر درهم بذر بنج ایکی درهم سکر ادویه مثلی قدر جمله یی قینادوب
شراب ایله طبخ ایدوب سوزوب بعده استعمال ایده لر دواء آخر
بو دخی بول وطمثی ادرار ایدر ومثانه یی پاک منقی قیلور عملی بودر
بذر کرفس وبذر رازیانج وبذر جزر وفو ومو وقو واسارون ونانخواه
وقطر سالیوس وقسط وسنبل ولوز مر مکدا اونر درهم اشق
ایکی درهم اشقی شراب ایچنده حل ایدوب باقی ادویهٔ یابسه یی

دخی بریره جمع ایدوب اقتضا ایلدکده ایکی درهمنی اون درهم شراب
خشک ایله استعمال ایده لر **دواء آخر** فی الحال بوله آچر ومثانه ده
اولان قوی وسایر عوارضی پاک ایدر عملی بودر اذخر وحب بالسان
وانیسون واسارون وقطرساليوس وسنبل وزعفران وسليخه وكمافيطوس
ودارچینی تکمه اوچر درهم حب الصنوبر المقشر اون ایکی درهم نعناع
ایکی درهم دق وسحق ایدوب اوچ درهمی برشربتدر شراب اذخر ویا شراب
خشک ایله ایچه لر **دواء آخر** بودخی کذلک احتباس بولدن
متشکی اولان کمسنه لر ایچون عملی بودر بذر انجره وبذر رازیانج وبذر
کرفس وبذر بطیخ وبذر خیارین اوتر درهم دق وسحق ایدوب نصکره صبح
ومساءده اوچر درهم جلاب ایله استعمال اولنه **دواء آخر**
بذر جذر وبذر رازیانج اوچر درهم کفایت مقداری صو ایله قینادوب
وسوزوب بعده بذروات اربعه دن مستحلب ایدوب نصف مقداری
جلابدن ونصف مقداری مستحلبدن بربرده خلط ومزج ایدوب ایلنجی ایکن
استعمال اولنه **باب تاسع مدرات حیض وطمث بیاننده در** کوک
برمقداری سبق ایلدی نهایت تفصیل اوزره دکل ایدی وبزهر دواده
اقتضا ایده سنی اقرابادینه حواله ایلدک اول سببدن بعزی کمسنه احتیاج
اولنماسون دیو ادرار حیض وطمث خصوصنده خاصة برباب اختیار
ایلدک اوجمله دن بری اول دوادرکه حیضی وطمثی بامر الله تعالی
هرنه قدر محتنق اولسه تفتیح ایدوب ادرار ایدر عملی بودر لوبیاء احمر
وحلبه وانیسون تکمه دور درهم سذاب وفو اوچر درهم
اوچ رطل صو ایله ادویه یی قینادوب ربعی قالدقده سوزوب
شکر ایله قوامه کتوره لر حاصل کلیت ایله خلاص ایدر مراد اولنورسه
بوندن قرق کونه دک استعمال ایده لر **دواء دیکر** بودخی ادرار حیض

وطمث ایلمه ده نفعی عظیمدر عملی بودر لوبیاء احمر وکاشم اونر
درهم قطرساليوس سکز درهم جمله سنی سکز رطل صو ایله ربعی باقی
قالنجه قینادوب وسوزوب بعده بونک یکرمی درهمنه عصاره سکاء
رطب اون درهم ودهن یاسمین بش درهم خلط ومزج ایدوب
استعمال ایده لر **دواء آخر** رحمی قیزدررر وبرودتی دفع ایدر وحیضی
ادرار ایدر عملی بودر افتیمون وفرفیون وانیسون وغاریقون و
فلفل وقطرساليوس اجزالری برابر دق وسحق ایدوب عسل ایله
عجین ایده شربتی ایکی درهمدر **دواء آخر** حیضی ادرار ایدر عملی
بودر سلیخه بش درهم شونیز اوچ درهم افسنتین التی درهم
قسط اوچ درهم جندبیدستر التی درهم راوند ایکی درهم ابهل
اوچ درهم دق وسحق ایدوب اوچ درهمنی جلاب ایله استعمال ایده لر
ادرار ایدر **دواء آخر** قوت وقدرت ایله طمثی ادرار ایدر
عملی بودر قشر اصل کنوت اون درهم بذر جذر سکز درهم
بذر کرفس ونانخواه وبذر رازیانج تکمه اوچر درهم دق وسحق ایدوب
جمله نک اوچ درهمی برشربتدر **دواء آخر** ادرار طمث ایدر
عملی بودر قردمانا ونانخواه وبورق وزراوند وفودنج تکمه اونر درهم
دق وسحق ایدوب عود بلسان ایله ودهن سنبل ایله خلط ومزج
ایدوب برصوف پارچه سندن فتیله اوزره بولایوب عورت
رحمنه ادخال ایلیه **دواء آخر** ادرار طمث ایدر عملی بودر مشک
طرامشیع وبرنجاسف بش درهم فراسیون دورت درهم عاقرقرحا
اوچ درهم فوه سکز درهم جعده ولوبیاء احمر تکمه دورت
درهم وج وعود بلسان وقسط واسارون ونانخواه تکمه اوچر
درهم جمله سنی بش رطل صو ایچره بر رطل باقی قالنجه قینادوب وسوزوب

محلنده اوتوز درهم مقداری بر مقدار شکر ضم ایدوب استعمال
اولنه **دواء آخر** ادرار طمث ایدر اما ایچمک ویمک طریقیله
دکل آبزن طریقیله اوزره درعملی بودر سلیخه و مرزنجوش و اذخر و بابونج
و قسط و اکلیل الملک و شونیز و کرنب و سذاب و فودنج و کرفس
و حاشا و قیصوم و قردمانا جمله سی برابر اوچ کون واوچ کیجه اصلادوب
و افر صو ایله طبخ ایدوب و سوزوب صوینه جلوس ایده لر **دواء دیگر**
محرّ د حیض ادرار و رحمک اوجاعنی ساکن قیلوب اعلا ایدر عملی بودر
لوبیاء احمر اوچ درهم فُودانیون دورد درهم فودنج اون درهم
فوه دورت درهم جملهیی بش رطل صو ایله طبخ ایدوب ربعی باقی قالدقده
کونده اون درهم استعمال اولنه **باب عاشر مُسَمِّنات بیانندهدر**
بونک حقیقتی انسان لاغر ایکن سمز منک طریقتی نه وجهله اولور اسنی
بیان ایده رز او جمله دن بری شول سمنه یه باننده درکه رطوبت ویروب
غالب اولمغله ارقلامش اولا و بو ترکیب انی دفع ایدر بو در حبّة
الخروع مقشّر دق ایدوب اوزرینه لبن بقر دوکوب و دقیق سمید
ایله عجین ایده لر بعد الطبخ هرکون اون ایکی درهمنی شکر ایله استعمال
ایده لر **سمنهٔ آخر** دقیق الارز و دقیق الحمص و کعک ابیض مدقوق
جملهیی جمع ایدوب سُت ایله قارشدروب هر صباح بر مقدارین
اکل ایدوب و هرکون حمامه داخل اولالر **سمنهٔ آخر** عجیب النفعدر
و غریب حکمتدر و فی الجمله اسرار الهیه دن بری داخی بودر نخوددن اون
بش درهم الوب لبن حلیب اچنده برکون و بر کیجه اصلادوب بعده
چقاروب قوریده لر بو دفعه مغسول برنج و مغسول بغدای و شعیر مقشّر
نکدن اون اوچر درهم الوب لوز مقشّر و بذر خشخاش نکدن اون بشر
درهم الوب اون التی درهم سمید امنی و یوز التی درهم شکر بر برده

دق و سحق ایدوب صکره الیوب و یوغوروب هرکون اوتوز درهم
بو دوادن اللی درهم لبن حلیب ایله اکل ایده لر **سمنهٔ آخر**
حذف ابیض و دقیق حمص و دقیق الباقلا و نخوده نکدن برر جزء
کمون و فلفل نصف جزء دق و سحق ایدوب اله دکدن صکره دقیق
سمید ایله معجون ایدوب خورده قرصلر ایدوب کعکت مثال
قوریده لر وقت حاجتده بونلردن دیلدککی قدرین ات و یا تاوق
و یاخود کلکلک امراقیله استعمال ایده لر اما قبل الطعام بونی یمک
کرکدر تا کیم صکره طعام یییه **سمنهٔ آخر** حذف ابیض نکرر نه مقدار
دیلرسک نخودی قیون و یاخود لبن بقر قنغیسی اولورسه اولسون اصلاده
که برکون و بر کیجه طوره بعده چقاره سن بو اصلانمش نخوددن بر جزء
الاس و بغله کر مقشّر اوله و مقشّر برنج مغسول اوله و غی حالده
بر جزء خشخاش ابیض بر چوق جزء لوز حلو مقشّر بر جزء تمیت
مجفف اوچ جزء سکر ابیض ایکی جزء سمسم مقشّر نصف جزء جملهیی
محکم دق ایدوب اینجه منخلدن الیوب بوکره بو جملهدن مراد
اولنه قده بر فنجان مقداری الوب قیون و یا صغر سُتی اچنده
بُشوروب هر صباح و اختشام اغتذا ایده لر **باب الحادی
عشر فیما یهزل البدن** اگرچه بوندن بر مقدارین کتابک اعلاسنده
زینت بیان ایلدکمزده بحثی کچمش ایدی نهایت اقراباذین خانی
خانی اولمیوب بو نوع دخی بولنسون دیو بیاننی التزام ایلدک ایدی
افراط سمن هیئات حسنه و لطافت جسمه مانعدر بو جهتدن
بدنی لاغر ایدن علاجلره مبادرت اولندی او جمله نک بری که ذکر
نافعدر بودر سذاب و ناخواه و بذر رازیانج و بذر کرفس و کمون نکدن
بشر درهم بورق احمر و مرزنجوش نکدن بر چوق مثقال دق و سحق

ایدوب ماء ورد ایله وخل ایله کونده بر مثقال استعمال ایده لر
دواء آخر کذلک بدنی ارقلار وکثرت سمندن خلاص ایدر
عملی بودر فلفل ودارفلفل ونانخواه وانیسون مکدا اوچر درهم
بذر کرفس وبذر کمون وبذر رازیانج مکدا ایکیشر درهم دارچینی اوچ
درهم بذر کرفس بستانی وقرفه برر درهم دق وسحق ایدنصکره
بو جمله دن هر کون بر مثقال عسل شربتی ایله استعمال ایده لر
دواء آخر سمن مفرط الامندن شخصی خلاص ایلمک ایچوندر عملی
بودر اهلیلج اصفر واسود وهندی ودارفلفل ونانخواه مکدا اونر
درهم سذاب اوچ درهم مرزنجوش کذلک دق وسحق ایدوب
کونده بر مثقالن بال شربتی ایله استعمال ایده لر دواء آخر بدنی
تخفیف ایدوب تمام هزال ویرر اولور عملی بودر اطریفل
صغیر اوچ درهم ایارج فیقرا بر درهم دق وسحق ایدوب اطریفل ایله
خلط ایلدکدنصکره هر کون بر مثقال استعمال ایده لر دواء آخر
کذلک بدنی لاغر ایدر فرضی تقید ایدن کمسنه چوالدوز دلوکندن
کیچر مکو کندوسی تقصیر ایلمیش اولا عملی بودر کمون کرمانی اون درهم
هر کون وهر کیجه سرکه ده اصلادوب قورودقدنصکره عمل اولنور
بذر کرفس اوچ درهم بذر سذاب ایکی درهم نانخواه دورت
درهم بورق احمر ومرزنجوش مکدا اوچ درهم دق وسحق ایدوب
کونده بر مثقالین بال شربتی ایله بوندن استعمال ایده لر باب
ثانی عشر ادهان بیانندهدر اوجمله دن بری دهن القسط در
بونک خاصه سی وجع معده وکبد ایچوندر اگر برودتدن اولمش ایسه
وطلا اولنسه شعری انبات ایدر وعصبی رک قبالور واسترخاسنی
دفع ایدر عملی بودر قسط مر اون وقیه وسلیخا التی درهم ورق

المرماحوز بوز درهم جمله سی دق ایدنصکره برکون وبرکیجه شرابله
اصلادوب بعده نار لینه ده اول شرابک ربعی قالنجه قینادوب
یاغی الوب حفظ ایده لر جمیع یابس اشیادن که اصلنده دهانت
اولمیه یاغی بو قاعده اوزره چیقر هر دهن بیان ایدلدکجه بو ترتیب رعایت
اولنه دهن الآس حرارت داءسی ایچوندر وشعری لطیف ایدوب
بتورر وقرلمسنی منع ایدوب سیاه ایدر عملی بودر شیرغن دورت
رطل ودورق الآس الرطب یکرمی دورت رطل یکرمی رطل
صویله مرسین یراغی اصلادوب بعده براولقدر دخی صو قاتوب
اولقدر قینادهلر که اصل صونک ربعی قاله بو کره بیراغی
چقاروب یاغی داخل ایدوب تکرار قینادوب صویی کتدکده
ویاغین الوب حفظ ایده لر دهن بابونج اگرچه حاردر اما معتدللی
واول ریاح که امعاده وار در تحلیل ایدر عملی پاپادیه دن واف
دیلدکلری قدر الوب صویله قینادوب وسوزوب بعده مراد
اولنان قدر شیرغن ضم ایدوب اولدخی منوال مسبوق اوزره
تکرار قینادیلوب صویی کتدکده یاغی الوب حفظ ایده لر دهن
شبت عوام بوکا طوراق اوتی یاغی دیرلر حرارتده ویبوستده
معتدلدر اعیایه نافعدر وریاحی طاغیدر واویقو کتورر
وانواع اوجاع که نصفا سقلده واردر طلا اولنسه فایده ایدر
بو دخی کذلک طوراق اوتی نکبی واف صویله قینادیلوب سوزلدکدن
صکره شیرغن یاغی قاتوب تکرار طبخ ایدوب صویی زایل
اولدقده یاغی الوب قوی کون کنشده طوردقدنصکره استعمال
اولنور دهن الحنا اعتدالله حاردر ونوعا قابضدر شعری
وصقلی سیاه ایدر عرق النسایه ووجع ورک وسایر

اوجاع اعصاب ایچون نافعدر عملی بودر حنا چچکنی وافر جمیع
ایده‌وب کذلک بر مقدار صوده قینادوب و سوزوب شیروغن
قویوب عادت اوزره عمل ایده‌لر دهن الورد بونک طریقی گل
ورقلرین یولوب دبلرینه زیتون یاغی و دیلرسه شیروغن و دیکر
بادام یاغی ایچنه قویوب قرق کون کنشده الیقویه‌لر بو گل یاغی
بر مبارک یاغدر که حرارت وبرودتده معتدلدر و ابتداء
ظهورنده اورامک طلا اولنسه نافعدر و صداعی دافعدر اوبله
صداع که برودتدن اولا دهن القرع بارد و رطبدر شول حرارت
کشمه‌دن عارض اولا انی دفع ایده‌وب برسام و مالخولیا
ایچون عجب نافعدر خصوصا اسی صویله باشنه طلا اولنه عملی
بودر جاده قرع برها ونده دق اولنه بر وجهله که تمام قباغک
صوین صقوب الالر بر مقدار اولدقده دیلدکلری قدر شیروغن
قاتوب قینادهلر و محلنده استعمال ایده‌لر دهن افسنتین
اعضاء بارده‌یی قزدرر و معده‌یه قوت ویرر عملی بودر
دهن الخل بر رطل وافسنتین بر رطل شیروغن دورت رطل
صویله ربعی قالنجه قینادوب و سوزوب شیروغنی خلط ایده‌وب
تکرار قشدروب قینادهلر صویی کسلدکده یاغنی حفظ ایده‌لر
دهن المصطکی ضعف معده وانک خشونتی و اورامی ایچون
نافعدر و اعصابی تلیین ایدر و استرخاسنه مفیددر عملی بودر مصطکی
سکس درهم شیروغن اوج رطل متقدما مصطکیی یاغ ایچنده
ازوب تمام امتزاج بولنجه تعقید ایده‌وب نارها دیه شیئ واحد اولنجه
صبر ایده‌لر محلنده حفظ اولنه دهن السلیخه برد معده و کبد
ایچون اعلادر و اعضابی قوی ایدر عملی بودر سلیخه و قسط و حب

بلسان

بلسان و مصطکی و زعفران کمد اوتر درهم قرنفل و قرفه مکدلسنتر
درهم دق و سحق ایده‌وب بر صرچه خزف ایچنده قویوب اوزرینه
بر بچوق رطل شیرج قویوب و برنج سوسن چچکینی صاپندن چقاروب
انی دخی اوزرینه قویوب بر هواسی لطیف یرده قرق اللی کون بو حال
اوزره طوروب تاکیم رایحه‌سی تمام تأثیر ایده بی نظر دهندر دهن
بنفسج بارد و رطب درجوب ایچون طلا اولنسه فایده ایدر صداع
حار و سهر ایچون اعلادر اصحاب مالخولیا و وسواس ایچون
نافعدر انک ایچون که انلر ایو مغه قادر اولمزلر بنفشه‌نک انیسه
یاغی منومدر و صلابت مفاصل و عصب ایچون مبارکدر اگر طرنقلر
اوستنه سورلسه لطیف اولور و بثور قسمنی بدندن زایل ایدر
اگر حقنه‌یه قویوب عمل ایدرلرسه حب القرع و سایر صوغلجان و
قوردلری قرارا علادر عملی بودر بنفشه‌یی لطیف یولوب
مقشر سمسم و مقشر بادام ایله که طبقا اوله اوزرینی اورتوب رایحه‌سی
تمام اثر ایدنجه صبر ایده‌لر بعده اول بادام ایله سمسمی قاعده اوزره
صقوب یاغنی چقاره‌لر بر قاعده‌سی دخی بنفشه‌یی ورق ایده‌وب
طتلو بادام یاغیله کنشده قرق کون الیقومقدر اکیسی دخی
لطیف اولور دهن البیض عوام بوکا یمرده یاغی دیرلر کوسج
آدمدن قیل بتورر و صاچی قصیر اولانک صاچینی اوزادر بونک
استخراجینک انواعی چوقدر اما بزم اختیار ایلدگمز عملی بودر که
مراد اولندقده دعی اوزره یمرده‌یی برک بشوروب صاودوسنی
برتابه ایچره غایت جزئی زیتون یاغی قاتوب آتشده قاشق ایله
ازه‌رک چوق مقدار دهن الضبع والثعلب اوجاع مفاصل
و تقویس و تشنج و کزاز و تعقید العصب ایچون نافعدر عملی بودر گرگ

دلکو کرک سرتلان برقنقیه الهکیرورسه بوغازلیوب قانن اقیدوب
برقازغان ایچنه دلکو اوزتلو رقدری زیتون یاغی وصو وملح وطوراق
اوسته دکلک ومرزنجوش وسعتر تکذ بکربیشر درهم ضم
ایدوب دلکو اریبوب کیدنجه آهسته آهسته قیناده لر بعده
سوزوب تکرارینه قیناده لر حتی صو کیدوب یاغ باقی قالنجه
قینادوب وقت حاجتده استعمال ایده لر **دهن السعد**
برودت معده وانک ضعفی ایچون نافعدر عملی بودر سعدکه ترکیده
توپلاق دیدکلریدر برمقدار دوکوب ایکی کون وایکی کیجه شراب ایله
اصلادوب بعده نارلینه ده طبخ ایده لر ربعی قالدقده سوزوب
نه مقدار سعد قولنلمش ایسه ایکی اول قدر زیتون یاغی قویوب
صو محو اولنجه دفعهٔ ثانیه ده قیناده لر بعده یاغن الوب حفظ
ایده لر **دهن القضیب** بو یاغ عجب مقوی باه عذراول تخصص
ایچون که جین جماعده حادثه الور میوب سولپک اوله ایله
محلده بو دهندن برنیچه ایام قضیبه طلا ایدوب برکتان
بزی ایله اومنی معتاد ایلیه مجربدر عملی بودر بذرالجرره وحب
بیدستر وحلتیت کمد ایکیشر درهم کبابه ذکر اوچ درهم
دق وسحق ایدوب ایکی رطل صو ایله برکون دیرکیجه طورد قدنصکره
قیناد وب وسوزوب ربعی قالدقده اوتوز درهم دهن
یاسمن ودهن شیرج ایله قیناد وب تکرار سوزوب یاغن الوب
مقدارما تعیین ایلدکمز ادویه نک بر ر وزنی دخی اول یاغ ایچنده
مسحوقاً داخل ایده لر باذن الله تعالی زیاده نفعی مشاهده اولنور
دهن الحسک احتباس بولدن شکایت ایدن کمسنه لره
نافعدر عملی بودر حسک مرصوص دودرت درهم وزنجبیل دودرت

درهم برمقدار صو ایله و برمقدار شیروغن ایله قیناد وب
وسوزوب اقتضا ایلدوکده قاسق اوزرینه طلا اولنه **دهن**
سنبل هندی امراض بارده وریاح حادثه ایچون نافعدر
که اعضاء باطنه ده اولور و رحمی برودتدن خلاص ایدوب تسخین
ایدر وقولنجده اولان اغریلری تسکین ایدر وقولنجی اجیر
ومغص ریحی ایچون فایده ایدر اکر پیل صو و قلبی دیدکلری مرضک
کراحلیدن مری اتمه سیدر الم ویرر ایسه بو یاغدن برقج
قطره طمزه لر بعنایة الله تعالی جملهٔ مذکوراته دافعدر
وشافیدر عملی بودر سنبل هندی واذخر وقصب الذریره و
زعفران وسعد وورق الغار وعیدان بلسان وسادج
هندی ودارسن وابهل وآس وقردمانا ومرزنجوش کمد
یکرمی دورد درهم دق وسحق ایدنصکره شراب وصو ایله
هر نه قدر قابل ایسه برکون دیرکیجه اصلاتدقدنصکره شیروغن
ایله نارلینه ده اصل خمر وصودن ربع مقداری باقی قالدقده
سوزوب بو دفعه ورد احمر وسلیخه وعصارة الآس کمد اوچر
وقیه دارچینی وحماما کمد ایکیشر وقیه بونلاری داخی قیناد وب
وسوزوب اول اوتکی یاغله صویه داخل ایده لر وتمام صو
محو اولنجه قیناده لر بوکره جمله دن حاصل اولانی که دهن
سنبلدر برصرچه ظرف ایچره قویالر بو دفعه تکرار سنبل ومیعه
وقرنفل کمد اوچر وقیه دق وسحق ایدوب اوتکی اسلوب
اوزره صو ایله قیناد وب ربعی قالدقده التی وقیه دهن بان
قاتوب داخی صوبی محو اولدقده بو یاغی اوتکی سنبل یاغنه
اضافه ایدوب حفظ ایده لر وقت حاجتده بربی نظیر ترکیبدر

که عالمده بولنمز در استعمال ایده‌لر **دهن ککلاخ** لتقوه وفالج
ووجع معده وامعاء ومفاصل ونقرس واسترخاء عصب
واستسقا وجمیع اوجاع بارده ایچوندر عملی بودر هلیلج کابلی
واسود وبلیلج واملج ایکشر درهم فلفل ودارفلفل وزنجبیل
ایکشر درهم جاوشیر واشق وسکبینج ایکشر درهم تربد دورت
درهم سذاب رطب وکبریت نبطی ایکشر درهم جمله‌سنی جمع
ایدوب دق وسحق ایتدکدنصکره نارلیسنده قیناودوب عادت
معهوده اوزره صویک ربعی قالدقده بر مقدار دهن خروع وبر
مقدار شیروغن قاتوب محلنده استعمال اولنه **دهن ناردین** وجع
وکبد وبرد الجوف وقولنج ایچون نافعدر خصوصا بو دهن برد اعضا
ایچون احتقان دخی اولنور ووجع رحمه خاتون رحمنده کوتورسه
خلاص ایدر ووجع سن ایچون طلا اولنورسه دفع ایدر صداع
وشقیقه ایچون طلا ایدوب اغشر تشلر نافعدر واسترخاء مثانه
ایچون احلیله تقطیر اولنسه واحتقانه قونلورسه موافق
ومناسبدر عملی بودر قصب الذریره وسعد وورق الغار و
عیدبلسان وساذج هندی وراسن وابهل وورق الآس
واذخر وقردمانا واذان الفار ومرزنجوش ایکشر
وقیه ادویه‌یی جوش ایله دوکوب واق شراب وطتاو
صو ایله اصلادوب برنجه کون طوردقدنصکره یدی رطل
شیروغن قاتوب بر مقدار قیناتدقدنصکره که ربعی بلقی قاله
ادویه‌سینی سوزوب صوقحو اولنجه تکرار قینادوب یاغنی الالر
بو دفعه مارس ووردآخر وحماما مکداو توزر درهم بونی
دخی اولکی کبی بو یاغی صو ایله وبو اجزا ایله قینادوب ینه سوزوب

یاغی تکرار الالر بر دفعه دخی سنبل هندی وقرنفل وجوزبوا ومیعه
مکداو اوچر وقیه و دهن بلسان الی وقیه بونی دخی بو اجزا ایله
عادت اوزره قوتلندروب اول خارج اولان یاغه اضافه
ایده‌لر **دهن سذاب** برد کلا ومثانه وظهر واسترخاء عصب
ووجع جنبین ایچون نافعدر عملی بودر شیروغن اوج رطل ورق
سذاب طری دورت رطل ماء عذب کفایت قدر کما سبق
دهن الحیات تمرکه واسترخاء مقعد وجذام ایچون نافعدر
عملی بودر شیروغن دورت رطل صو بش رطل واندن
صکره سیاه افعیلر که اون دانه دن اکسک اولمیه برچولمکه
کرک اولی کرک دیری داخل ایدوب یاغ وصو بیلان
هربی اولنجه تحمل ایدوب بعده ایندروب بخارندن صوق
اولنجه صبر ایدوب اندنصکره یاغی حفظ ایده‌لر اما چولمکک
اغزنی طین حکمتله صولمق کرک در **دهن العقارب** تقویت
معده واصلاح معده ایچون نافعدر خصوصا احتباس بوله
مبتلا اولنلر کمسنه‌لر قاصغنه سورسلر بامر الله تعالی دفع ایدر
مجربدر ونافعدر عملی بودر زراوند مدحرج وسعد کوفی
وقشر اصل کبر وورد احمر ایکشر وقیه دهن لوز مر بر رطل
ادویه‌یی دق وسحق ایدوب بر مقدار صو ایله ربعی باقی قالنجه
قینادوب بوکره یاغی داخل ایدوب صوقحو اولنجه قینادوب
یاغی الوب بو یاغک ایچنه اوندن زیاده اما اوندن اکسک
اولمیه عقارب قویوب یاغی وعقربلری که برشیشه ده در اول
شیشه‌یی قرق کون کنشده آصه‌سن بعده قرقدن صکره محکه کوره
دهن عقربدر استعمال ایده‌سن **دهن سفرجل** بونک

اصلاح معده و تقويت معده ده نفعى مخصوصدر بلكه اظهر من الشمس
وابين من الامس در عملى بودر تازه ايوايى محكم دق ايدوب
ايكى رطل مقدارى صويله قدر صكره بو اجزاى مدقوق ومسحوق
اول ايوا صويه ضم ايدوب بر اولقدر ماء عذب قاتوب
نار لينتده ربعى قالنجه وادويه نك قوتى چقنجه قينادوب بو دفعه
بر رطل گل ياغى ياخود طتلو بادام ياغى قاتوب بيله جملهسى
محو اولنجه تقييد ايدوب صكره ياغنى حفظ ايده لر اول ادويه بونلردر
سنبل ولسان عصفور وكبابه وقرنفل وبسباسه وورق مصطكى
وافسنتين رومى مكه اوچ درهم سليخه التى درهم عود هندى
بر مثقال تدبيرى سبق ايدن وجه اوزره در دهن الاكبر
وهو دهن المبارك قال الشيخ فى حقه النافع من الفالج والامراض
البارده وجميع المرض المولم الا الموت عملى بودر تازه قرمزى صو
گورمامش كرميدلردن بر مقدار بن خرده خرده قروب بر مقدار
زيتون ياغنه اچوب كرميت محو اولنجه ويروب بعده قرع
وانبيق ايله تقطير ايده لر اما بو فقير گوردگم غريب سر الله درحق
سبحانه وتعالى حضرتلرينك حكمتيدر دهن كلكلانج نام دهنى مراد
اولنه وغى قدر كرميدلره اچوب اول كرميدلرى التى آى كامل مغمور
وقارده اليقويوب بعده خرده خرده قروب بر مقدار سحق ايدوب
يوز درهم مقدارى كرميده اوزرينه التى درهم مقدارى صدف
عصارهسى ويروب قرع وانبيق ايله تقطير ايلكدر بو فقير بو طرز
اوزره چقن ياغله مفلوج ونقرس ومكسح قسمنه بى نهايه علاج
ايلدم الله تعالى اعلم دهن هزيل الشعر بو اول دهندر كه اهلنه
بونك صاحبى ملاقى اولورسه توره صابوننى تحصيل ايدرهلر

دهن مباركه

دهنك

دهنك عملى بودر زرنيخ اصفر التى درهم صوينمدك كرج التى
درهم كفايت مقدارى حريف سركه ده اوچ گون واوچ كيجه
اصلادوب بعده سوزوب اول سركه نك بش رطل مقدارينه
نصف رطل دهن شيرج ويروب اولقدر قيناده لركه سركه محو اولوب
ياغ قاله اگر ياغه صو برابر قالهقده قرع وانبيق ايله تقطير ايدرلرسه
استنده گكى اولور دهن املج شعرى سياه ايدر وتقويت
ويرر عملى بودر املج منقى وقشر اصل الصنوبر برابر دق ايدوب صو ايله
قينادوب عادت اوزره شيرج ويروب ياغن الوب حفظ
ايده لر دهن شقايق النعمان بو دخى دهن املج گبى در شعرى سياه
ايدر عملى بودر شقايقى صو ايله وبر مقدار شيرج ايله قينادوب
صو زايل اولدقده ياغن الوب حفظ ايلمكدر دهن نرجس تركيبى
زيتن قدحدر درجهٔ اولاده رطبيدر عصبه وصداع سوداوى يه نافعدر
اورام صلبهٔ بادكه حل ايدر وفسم رحمدن غمامى فتح ايدر بونك
دخى تدبيرى زيتن قدحى بولوب طتلو بادام كه مقشر اولاسيم
مقشر ايله جمع ايدوب برقاچ كره تبديل ايدوب رايحهسى تأثير
ايتدكده عادت اوزره بادام ياغى چقارر گبى چقاره لر ياسمن
ياغى دخى بويله چقر بر غيرى طريقى دخى طتلو بادام ياغى اچنه
گرك نرجس وگرك ياسمن قويوب گل ياغى گبى گنشده طورغمق
ايله در و دهن زنبق دخى كذلك بويله در باب ثالث عشر
الكحال بيانندهدر ايدى هر نه نوعدن اولورسه اولسون مادام كه
گوزك داخلنه گرك يابس ايكن وگرك بر پيلكى اوزره ازيلوب
ياش ايكن كيرسون اكا كحل ديرلر اگر شياف بينده ذكر ايدرسك
دخى وبعضيلرى ذرور ايله تعبير اولنور اول دخى گوزك داخلنه

کیره الکحال قسمنده ذر حاصلی تدبیری بیان ایلدکمزده غرضمز توتیر قرادن
معلوم اولور بویله اولسه بونوعدن معروف ومشهور اولانک
بری **کحل روشنایی در** معناسی جالب النور دیمکدر ضعف
بصره وغشاوه وسنه وجرب وسبل وظفره وباطن عتیقه نافعدر
بامر الله تعالی تدبیری بودر ساذج مغسول ونحاس محرق ومغسول
واقلیمیاء فضه وملح هندی وبورق ارمنی کمد دورد درهم فلفل
ابیض واسود وزبد البحر کمدا جیر درهم صبر اسقطوری وسنبل
الطیب وقرنفل کمد دورد درهم زنجبیل وبلیلج ایکیشر
درهم زعفران ونوشادر بر بر درهم دق وسحق ایدوب
غبار اولدقده رازیانه نک تازه سنک عصاره سی ایله یوغوروب
کولکه ده قوریده لر تکرارینه سحق ایدوب حریردن کچورد کده استعمال
واکتحال اولنه **برود الحصرم** خلق بوکا قوروق توتیاسی دیرلر سلاق
ودمعه وبقایای جرب چشم ورمد وغلظ اجفان وسبل دقیق
ایچون نافعدر ایله سبل که ماده سی صاف اولا تدبیری بودر توتیای
مرازی وزرده چوب اونر درهم زنجبیل واهلیلج اصفر
بشر درهم دارفلفل ومامیران ایکشر درهم ملح هندی بر درهم
دق وسحق ایدوب قوروق صوییله اصلادوب برقاچ دفعه
قوریدقده تکرارینه اصلادوب بو حال اوزره تربیه ایده لر
کحل بابلیقون جرب چشم وبیاض وغلظ اجفان عیون ایچون
نافعدر تدبیری بودر اقلیمیاء فضه وزبد البحر کمدا اونر درهم
نحاس محرق واسفیداج مغسول وملح اندرانی ونوشادر وحیده
وفلفل اسود ودارفلفل کمد ایکیشر بچوق درهم قرنفل
واشنه بر بر درهم دق وسحق ایدوب غبار اولدقده ماء رازیانج

ایله یوغوروب تکرار قوریدوب ینه سحق ایدوب حریردن
کچوروب اکتحال ایده لر **ذرور اصفر کبیر من دستور
بیمارستانی** بودخی نفعده کحل غوره کبی در تدبیری بودر انزروت
تربیت ایله پشمش اولا هر نه محلده که انزروت مربا دینیلک
انی دیمکدر وفی الجمله سکز درهم مامیثا بر درهم صبر وافیون
ونوشادر وزرآورد کمد نصف درهم زعفران اوچ درهم مرصافی
بر درهم دق وسحق اولنوب ماء رازیانج ایله یوغریلوب
تکرار سحق اولنوب حریردن کچدکدنصکره اکتحال اولنه **کحل
اغبر** جرب وسبل وقروح چشم ایچون نافعدر ایله قروح که
عتیقه ومزمنه اولا بوکحلک کیفیت استعمالی کوزک چقورلرینه
طولدرمقدر بو حال اوزره عقیب الاکحال استعمال اولنورسه
نفعی حدودن افزوندر تدبیری بودر سنج محرق ومغسول وتوتیای
مرازی وتوتیای کرمانی مغسول هر برندن اونر درهم شکر تیغش
درهم دق وسحق اولنوب حریردن کچوروب استعمال اولنه **کحل
الرمادی** دمعه یی تخفیف ایدوب بصری قوی ایدر وجرب
وسبله نافعدر وبصرک نورین زیاده ایدر باذن الله تعالی
تدبیری بودر کحل اصفهانی وتوتیای کرمانی وتوبال النحاس
وسنج محرق اون درهم مامیران اوچ درهم حلیلجی دق وسحق
ایدوب ماء رازیانج ایله یوغوروب تکرار سحق ایدوب و
حریردن الیوب استعمال واکتحال اولنه **کحل جلاء مبرد** حدقه
ده اولان مضراتی دفع ایدر وضعف بصره فایده قیلور بامر الله
تعالی تدبیری بودر اثمد واقلیما واسفیداج مغسول ونشا کمد
بشر درهم توتیای هندی اوچ درهم مامیران بر بچوق درهم

دق وسحق ایدوب عادت اوزره حریردن کچوروب اکتحال
ایده‌لر **کحل عزیزی** بیاض اولورسه کوزدن دفع ایدر و جلا ویرر
وظلمت بصری و دمعه‌یی ازاله ایدر و عینی قوی ایدر و صحتنی حفظ
ایدر باذن الله تعالی تدبیری بودر اقلیمیا ذهب و توبال
النحاس و توتیای هندی و شادنج مغسول و سرطان محرق و کحل
اصفهانی و فلفل ابیض و اسود و دار فلفل مکداوچ درهم
سنبل هندی و قرنفل و صبر و زعفران و ورق فرنجمشک مکدبر
مثقال ملح و زبد البحر و نوشادر مکدنصف درهم مسک بر دانق
جمله‌یی دق وسحق ایدوب حریردن کچوروب استعمال ایده‌لر **کحل
الرمانین** بین الخلق بوکحل النقاشین ایله مشهوردر غشاوه و ظلمت
چشم ایچون نافعدر حدت بصر اعطا ایلمه‌ده سایر اکحالدن زیاده‌در
تدبیری بودر اهلیلج کابلیدن دیلدکک قدر الوب برمقدار
دق ایلیه‌کد نصکره رواق اولمش مار رمانین ایچنده اصلادوب
اوچ کون طوره‌قدنصکره چقاروب کولکه‌ده غباردن حفظ
ایده‌رک قوریدوب دق وسحق ایلیه‌نصکره اون درهم بو
مرباهلیلجدن الوب بعده کحل اصفهانی و توتیای هندی و توبال
النحاس که هربری مغسول و مصول اولوب قوریدوب سحق
اولندقدنصکره هربرندن اوچ درهم الاقردیا نمش هلیلج کابلی
چکردککی برمثقال حضض هندی و صبر اسقطوری و مامیران چینی
مکدایکیشر درهم دق وسحق ایدوب بودفعه کحل غوره تربیه ایدرکبی
بو جمله‌یی مار رمانین ایله اصلادوب غباردن حفظ ایدوب
تمام قوریدقدنصکره حریردن کچوروب استعمال ایده‌لر **کحل
الملکایا** یونان معناسی بوکحلک ملایکه‌یه منسوب اولدوغیدر توضیحی

حضرت عیسی علیه السلام زماننده اولان صلحاء قومدن برینه
ملایکه تعلیم ایلمشدر عجب بی‌نظیر کحلدر سرعت اثری واردر رمدی
فی الحال زایل ایدر اما اولوقت استعمال اولنمق کرکدرکه کوزک
ماده‌سی نضج بولمش اولا و دردنیج که امراض چشمندرکذلک
اکا دخی نافعدر تدبیری بودر انزروت مربی بلبن الحمار اون
درهم چشمیزج مقشروش و شکرنبات مکداوچ درهم دق
وسحق ایدوب حریردن کچوروب استعمال ایده‌لر **الکحل
اصفر الکبیر** اوجاع عین و رمد و دردنیج ایچون نافعدر تدبیری
بودر انزروت مربا بشر درهم مامیثا ایکی درهم
صبر اسقطوری و بذر الورد و زعفران مکدنصف درهم
افیون ایکی دانق دق وسحق ایدوب غبار اولدقدنصکره
حریردن کچوروب استعمال ایده‌لر **کحل اصفر صغیر** رمد
و اوجاع عین و دردنیج ایچون نافعدر تدبیری بودر انزروت
مربا بلبن الحمار اون درهم صبر اسقطوری و مامیثا اصفهانی
ایکیشر درهم جمله‌یی دق ناعم ایله دق وسحق ایدوب
عادت مسبوقه اوزره اکتحال ایده‌لر **کحل اصفهانی لحنین
بن اسحاق** بودخی سبق ایدن ایکی نوع کبیر و صغیر کحللر کبی
برمبارک کحلدر و عملی انلره متشابه‌در مرقاقی نصف
صبر اسقطوری و افیون و زعفران مکدبرر درهم
دق وسحق ایدوب عادت مسبوقه اوزره استعمال ایده‌لر
کحل آخر اطباء مصره مخصوصدر رمد صبیان ایچون
و دردنیج ایچون استعمال ایدرلر بر عجیب نافع کحلدر فی الحال
اثری و نفعی در ساعت ظاهر اولور تدبیری بودر انزروت

مرّبا بلبن الحمار اون درهم جمشینج مقشر اوج درهم نبات
نصف درهم عادت اوزره غبار ایدوب استعمال اولنه
کحل مصقف اکثر اطباء اهل عراق و موصل وشام استعمال
ایدرلر بونی نظیر کحلدر بو قدر تفصیل فوایدایلدو کمز مجرّد ثوابنه
نایل اولمق ایچون نذر تدبیری بو در کحل ملکایا که ذکری سبق ایلمشدر
اول کحلدن بر جزو کحل اصفر کبیر که بوندن اول سبق ایلمشدر
بر جزء اصفر صغیر بر جزء اوچ نوع کحللی بر یرده خلط و فرج ایدوب
تکرار دازیانه صوییله یوغوروب کولکه ده قوریدوب ینه
سحق ایدوب استعمال ایده لر **کحل الآس** غلظ اجفان
چشم و رطوبت عین ایچون نافعدر تدبیری بو در توتیای
مرازی اون درهم اقلیمیاء ذهب مصول و مغسول و محرق
واقاقیا و مامیران ملکد ایکیشر درهم شب یمانی اوچ درهم
اهلیلج اصفر التی درهم شادنج مغسول بش درهم دق و سحق
ایدوب ماء آس ایله و ماء سماق ایله که ایکیسی برابر اوله یدی کونه
دک کنشده تربیه ایدوب بعده قوریدوب سحق ایدوب غبار
اولدقدنصکره استعمال اولنه **کحل للبیاض** انزروت مربا
اوچ درهم مامیثا ایکی درهم زعفران ایکی دانق دق و سحق
ایدوب عادت اوزره استعمال اولنه **کحل هندی** جرب
رطب ایچون نافعدر نحاس محرق و توبال الحدید کمّد سکز درهم
صبر اسقطوری دورت درهم ملح دارانی و بورق ارمنی و فلفل
وزنجبیل وزاج مصری ایکیشر درهم زبد البحر و خردل ابیض
بر درهم دق و سحق اولنوب خل خمر ایله یوغوروب
بر برنج قاب ایچنده غباردن حفظ ایده رک قوریده لر استعمال

ایده لر **کحل ملکایاء تلثی** انزروت ونشا و سکر نبات
ملکد بر جزء دق و سحق ایدوب عادت اوزره استعمال اولنه
کحل ماسلیقون اکبر الملکی بعد النضج کوز کمرضنه نافعدر
ابتداده اولمامق زیاده مبارکدر تدبیری بودر زبد البحر
و اقلیمیاء فضه محرقه و مصوله اونر درهم نحاس محرق و مصول
بش درهم ملح اندرانی و جندبیدستر و سنبل الطیب
و اثمد ملکد ایکیشر درهم قرنفل بر درهم صبر اسقطوری
بش درهم اشنه بر درهم قرصلفی و مامیران چینی و نشادر
و نشادر ونرده چوب ملکد اوچر درهم اهلیلج دورت
درهم ملح طعام بش درهم مامیثا بش درهم ملح اندرانی
بر درهم جمله ادویه یی دق و سحق ایدوب عادت اوزره
غبار ایدوب استعمال ایده لر **کحل بطلمیوس** بو کحل حکماء
سلفدن منقولدر اصحاب ارصاددن بعضلر بو کحلی عمل
ایلمشلردر و بونک سببی ایله کواکب سبعه یی و سیاره یی مواضعنده
کورر لرایدی اندن ماعدا اگر پاک دو کلمه سن منع ایدر و اوجاع
عینی و آنک آفاتنی دافعدر و قروح خبیثه یی کوزدن کیدرر
و کوزه صو اینمکه ابتدا ایلدوکی زمانده نافعدر تدبیری
بودر توتیای هندی اون مثقال اقلیمیاء ذهب و ساذج
هندی و کحل اصفهانی ملکد اوچر مثقال سرطان محرق بر مثقال
دارفلفل اوچ مثقال دق و سحق ایدوب استعمال ایده لر
اگر بو کحل بیاض استعمال اولنورسه بر دانق کافور دخی
الحاق ایده لر اگر قشبین استعمال ایدرلرسه بر دانق مسک
اضافه ایده لر مجربدر **کحل افراماطیقون اکبر** اوجاع عین که رطوبتدن

دن حاصل اولمش اولا و اسکی رمده عجب مبارک و نافعدر
تدبیری بودر عصارهٔ ماميثا ایکی درهم صبر و بذر ورد حمر
و زعفران مگد نصف درهم انزروت بش درهم افیون ایکی
دانق دق و سحق ایدوب قاعده اوزره استعمال اولنه **باب رابع**
عشر شیافات چشم بیاننده در بونک نتیجه سی برنیچه اجزایی
بربره جمع ایدوب یوغوروب فندق قدر دخی خرده بعضی طویل
و بعضی مستطیل هیئات قوریدوب بلکو اوزرنده لازم اولدقده
ازیلوب محلنه کوره کوزک کیمی داخلنه و کیمی خارجنه طلا اولنور
اقتضاسنه کوره که استعمال لازمدر اشارت اولنمشدر
شاف ابیض وصفنده در که بونک خاصه سی رمد حادهٔ حکهٔ چشم
و وجع مولم اچوندر و فی الجمله بر نقدر مواد حاده نازل اولوب
کدر و بر را لیه داخل و خارجدن استعمال جایزدر صفتی بودر اسفیداج
الرصاص سکز درهم صمغ عربی و کثیراء ابیض و نشا مگد دورردر
درهم انزروت ایکی درهم افیون بر درهم دق و سحق
ایدوب بیاض بیضه ایله یوغوروب خرده شیافه لر ایدوب
قوریدقدنصکره محله کوره بلکو اوزرنده ازوب کوزک قپاقلرینه
طلا اولنه و لازم اولدقده داخلنه دخی میل ایله ازیلوب
چکله **شاف اباد** بو بر سیاه رنک شافدر و مشهوردر قروح
عین اچون نافعدر و کوزک حرارتنی دفع ایدر العیاذ بالله تعالی
کوزده قرحه و دبیله اولورسه خارجدن طلا اولنور بر مقدار
زماندن صکره داخله دخی جایزدر تدبیری بودر رصاص
محرق و راسوخت و صمغ عربی و کثیرا و اسفیداج مگد یدیشر
قریطا زج و افیون مگد بیدی درهم دق و سحق ایدوب ماء مطر ایله

یوغوروب شیافه لر اولنه کا سبق **شاف الورد** بو شاف
کوزک ایچنه داخل اولمز خارجدن نقل ایدو کمزا اوزره بلکو
اوزرنده ازیلوب طلا اولنور ارماد حاره و حمره اچون
نافعدر ورمی طاغیدر و تحلیل ایدر و وجعی تسکین ایدوب
کوزک سلاق و جرب و وردینج و حمره نام مرضلرینه نافعدر
فایده ایدر تدبیری صندل مقاصیری و صندل احمر مگد یدیشر
درهم زر ورد اون ایکی درهم صمغ عربی و کثیرا و حولان
هندی و صبر و مامیثا مگد اوچر درهم زعفران و افیون
بر درهم دق و سحقدنصکره ماء ورد ایله یوغوروب عادت
اوزره شیافه لر اولنه **شاف سنبل** بو مبارک شافدر خارجدن
طلا و داخلدن تکحیل اولنور بقایای ارماد و غلظ اجفان اچون
اعلادر و جرب خفیفی و حکه یی دفع ایدر و کوزک رطوباتنی
نشف ایدر و بصره تقویت ویرر صفتی بودر اقاقیا و صمغ عربی
و راسوخت و طوبال النحاس مگد اونر درهم سنبل هندی
اوج درهم و زعفران بر بچوق درهم جمله یی دق و سحقدنصکره
ماء مطر ایله یوغوروب شیافه لر ایدوب وجه مشروح اوزره
استعمال اولنه **شاف اقاقیا** بصره جلا ویرر و جرب و سبله
فایده ایدر و حدقه یه تقویت اعطا ایدر و طبقات عینده محتبس
اولان مواد غلیظه یی و بقایای ارماد و مطاولیه یی باذن الله
تعالی دفع ایدر و استعمالی خارجدن و داخلدن جایزدر صفتی
بو در اقلیماء ذهب که قاعده سی اوزره حرق اولنوب مصول
و مغسول و زعفران مگد اون ایکیشر مثقال افیون و قرصانی
و نشادیخ و سنبل هندی و زرورد مگد دورت مثقال و فلفل

ابیض یکرمی دورت دانه دق اولنوب خمر عتیق و ماء رازیانج ایله
یوغوره لر مجربدر لطیف علاجدر اما شیافه لری کولکه ده قوریده لر
شاف حوللنی سبل وجرب و غلظ اجفان چشم وحکه ورمد
وبقایای رمد ایچون نافعدر و رطوبتی نشف ایدوب ناکل ایچون
نافع ودوا فعدر صفتی بودر حولان هندی وتوتیای اصفر مکدیدی
درهم مامیران وکحل اغبر وانزروت مکد ایکی درهم صمغ عربی
وزنجار بر مثقال دق وسحق ایدوب ماء صافی ایله یوغوروب
خرده شیافه لر اولنه خارجدن وداخلدن استعمالی جایزدر
شاف احمر حاد داخلدن چشمه ازیلوب میل ایله اکتحال اولنور جرب
عتیق وسبل غلیظ و غلظ اجفان فرسنه وظفره و سلاق وحکه
واستر خای اجفان ایچون مخصوص ومنصوبدر صفتی بودر شادنج
اون ایکی درهم صمغ عربی اون درهم زنجار و قلقطار مکد بشر
درهم افیون وصبر اکیشر درهم سحق اولنوب خمر عتیق ایله
عجین ایدوب خرده شیافه لر اولنه قدر نصکره بلکو اوزره
ازوب کوزک داخلنه تکحیل اولنور شاف احمر لین بودخی کوزک
داخلنه تکحیل اولنور و فی الجمله اواخر رمدی و بقایای رمدی تحلیل
ایدر و غلظ اجفان خفیفه ایچون مناسبدر صفتی بودر نشا اسفیداج
وراسوخت وشادنج وسنبل هندی مکد اوچر درهم زعفران
نصف درهم لؤلؤ غیر مثقوب وبسد مکد برر درهم دق وسحق
ایدوب خمر عتیق و ماء رازیانج ایله یوغوروب خرده شیافه لر
ایدوب محل ضرورتده استعمال اولنه بو شاف داخلدن وخارجدن
استعمال اولنورسه جایزدر شاف آلدبرج چشمک داخلنه تکحیل
اولنورسه سبل وجرب عتیق وظلمت بصر وظفره وبیاض ایچون نافعدر

صفتی بودر صمغ عربی واقلیمیاء فضه وذهب واسفیداج
وراسوخت وشادنج وسنبل مکد التشر درهم افیون وجند
بیدستر وحولان هندی مکد اکیشر درهم دق وسحقدن نصکره
ماء سذاب رطب ایله یوغوروب شیافه لر ایدوب کما سبق
استعمال اولنه شاف اخضر بو شاف سبل عتیق وجرب غلیظ
وظفره ایچون بلکو اوزره ازوب استعمال اولنه صفتی بودر اسفیداج
وصمغ عربی واشق ونوشادر وزنجار مکد اوچر درهم اشق ماء
سذاب رطبله ازوب باقی ادویه یی یوغوروب کما سبق
استعمال اولنه شاف سبعینی بودخی قروح عتیقه وبثور چشم وبقایای
رمد ایچون داخله تکحیل اولنور لطیف شافدر کوزک نورینی زیاده ایدر
وطبقه قرنیه ده اولان قروحک حفرینی زایل ایدوب آلامدن
بامر الله صاحبنی خلاص ایدر صفتی بودر ورد طری یتمش درهم وکحل
اصفهانی وتوبال النحاس وراسوخت وشادنج واسفیداج مکد التشر
درهم صمغ عربی یکرمی دورت مثقال دق وسحقدن نصکره شیافه لر
ایدوب کما سبق استعمال ایده لر شاف المرایر بو شافک خاصه سی
جوقدر کوزه صو اینمکه ابتدا ایلدکده استعمال اولنسه منع ایدر وغشاوه
وظلمت بصر ایچون نافع ودافعدر صفتی بودر مراره بقر و مراره طورنه
ومراره چاقر و مراره عقاب و مراره صوغوجق قوشی و مراره ایت بالغی
مکد برر درهم افربیون وشحم الحنظل وسکبینج مکد ثلث درهم
دق وسحق اولنمغه قابل اولانی دق ایدوب سکبینجی ماء رازیانج ایله
ازوب سایر ادویه یی معا یوغوروب خرده شیافه لر ایدوب
کوزک داخلنه کحل اولنه شاف منجح بو بر غریب مبارک دوادر
آلامی بر کونده دفع ایدر وورمی طاغیدر صفتی بودر اثمد واقاقیا

نكد قوق درهم اسفيداج سكز درهم سنبل هندى وحضض دوردر
درهم جندبيدستر وصبر وافيون مصرى وقلقطار نكدا يكشر درهم
صمغ عربى قوق درهم دق وسحق ايدوب بر مقدار كلى صويله قينادوب
اول صويله يوادوب يينه يوغوروب خرده شيافلر ايدوب وقت
حاجتنده كوزك داخلنه تكحيل ايده لر اما بياض بيض ايله يوغرلمق كركدر
شاف السماق لطيف شافدر كوزك رطوباتنى تنشيف ايدر ورمد
جديدى وعتيقى دفع قيلور هر نه زمان كوزك داخل وخارجنه طلا
وتكحيل اولنسه ضرر ويرمز صفتى بودر سماقى صويله قينادوب وسوزوب
اول صودن الوب اوج درهم اسفيداج وكثيرا وافيون ربع
درهم بربرده اول سماق صويله يوغوروب شيافلر ايده لر
كاسبق عمل اولنه **شاف اسود الملكى** حرارت وحرقت وشدت
وجع وسيل ايچون نافعدر كوزدن سيلان ايدن دمعه ورطوبتى
تنشيف ايتمه ده نظيرى يوقدر صفتى بودر اسفيداج دورت درهم صمغ
عربى وكثيرا بر درهم مامیثا بش درهم سنبل دورت دانق
صبر نصف درهم افيون ايكى دانق دق وسحقدن صكره ماء رازيانج ايله
يوغوروب كوزك داخلنه استعمال اولنه **شاف مراوياس ملكى**
غشاوه وظلمت چشم ايچون نافعدر صفتى بودر فو زعفران ايكشر درهم
سنبل نيش درهم دخان الزجاج اون بش درهم صمغ عربى دورت
درهم دق وسحقدن صكره ماء مطر ايله يوغوروب شيافلر ايدوب
كوزه ميل ايله محلنده تكحيل ايده لر **شاف مرائر ديكر** هر نوع كوزه
صوايننك محلنده عمل اولنورسه باذن الله تعالى دفع ايدر مباركت
دوادر صفتى بودر اتماجه اوزى وعقاب اودى ودلكو اودى وطلكوز
بالغ اودى بنه قوريدوب برابر دق وسحق ايدوب ماء رازيانج ايله

يوغوروب شيافلر ايدوب كاسبق استعمال ايده لر **شاف اغبر**
بو بر مباركك شافدر كوزك اوجاعنى وبقايای ارمادى دفع ايدر
صفتى بودر راسوخت ايكى درهم سنبل واقاقيا نكد نصف درهم
صمغ عربى وكثيرا بر درهم عنبر خام ربع درهم دق وسحق اولنوب
ماء رازيانج ايله يوغوروب كاسبق عمل اولنه **شاف الزعفران** ظلمت
وحكه وسلاق وجرب عتيق ايچون نافعدر صفتى بودر زعفران
ايكى درهم دارفلفل بر بچق دانق نوشادر نصف درهم دق وسحق
ايندكدنصكره ماء رازيانج ايله يوغوروب شيافلر ايدوب
كاسبق استعمال اولنه **شاف طرحماطيقان** بو شافك صفتنده
ابن سرافيون مبالغه ايلمشدر حاصلى جرب عتيق وسبل غليظ وغلظ
اجفان مزمن وحكه واسترخاء چشم ايچون نافعدر صفتى بودر شادنج
اون ايكى درهم صمغ وزنجار التشر درهم راسوخت دورت درهم
قلقطار كذلك افيون ايكى درهم زعفران يدى درهم دق وسحق
ايدوب خمر عتيق ايله يوغوروب خرده شيافلر ايدوب كاسبق
عمل ايده لر **شاف مامیثا ديكر** كوزدن سيلان ايدن دمعه ورطوبت
سايره يى قطع ايدر صفتى بودر زعفران ايكى دانق دق وسحق ايدوب
خمر عتيق ايله يوغوروب شيافلر ايدوب كوزك داخلنه وخارجنه
كاسبق استعمال اولنور **شاف بويوبا** مادهء بى كوزدن دفع
ايدوب وجعين تسكين ايدر وسايچون كيدرر باذن الله تعالى
كوزى بركونده صحتنه يتشدرر وداخلنه چشمك تكحيل اولنور صفتى
بودر شاف مامیثا وانزروت نكد سكز درهم زعفران ايكى
درهم كثيرا بر درهم افيون بچق درهم سحق ايدوب ماء مطر ايله
يوغوره لر كاسبق استعمال ايده لر **شاف ديكر** طرفه ووجع چشم

کلاسیدن عارض اولمش اولا زایل ایدر صفتی بو در اقلیمار ذهب
و راسوخت ایکشر درهم دم الاخوین و اسفیداج و انزروت ایکشر درهم
درهم کثیرا و مرو زعفران و نشاسته و زرده چوب و اقاقیا نصف
درهم دق و سحق ایدوب ماء صافی ایله یوغوروب شیافه لر ایدوب
عمل ایده لر شیاف دینار سبله و ظفره یه وجرب یه فایده ایدر صفتی
بو در صفتی بو در زنجار بر درهم هلیلج اصفر یکوق درهم توبال
النحاس و راسوخت تکد دور دور درهم مر صافی یکوق درهم
زعفران بر دانق نشاسته بر درهم کثیرا بر درهم دارفلفل ایکی
دانق دق و سحق ایدوب ماء عذب ایله یوغوروب خرده شیافه لر ایدوب
کماسبق کوزک داخلنه تکحیل اولنه شیاف خلوفی ریاحی و طاعندر
و نفخی زایل ایدر صفتی بو در راسوخت اوچ درهم اقاقیا ایکی
درهم کثیرا و صمغ عربی و زعفران تکذ برر درهم سحق ایدوب سحق
ایدوب ماء مطر ایله یوغوروب شیافه لر ایدوب کوزک داخلنه
کماسبق تکحیل اولنه شیاف اسود کوزک قپقلرنده اولان ریاحی
و نفخی طاعندر و تحلیل ایدر داخله و خارجه استعمال اولنور زیاده
مبارک شیافدر صفتی بو در راسوخت بریکوق درهم زعفران کذلک
انجوو اسفیداج بر درهم افیون یکوق درهم اقاقیا بش درهم
شاف مامیثا یکوق درهم سحق ایدوب صافی صو ایله یوغوروب
شیافه لر ایدوب کماسبق عمل ایده لر شیاف دینارکون رقیق سبله
کیدرر داخله و خارجه استعمال ایدرلر جایزدر صفتی بو در زرده
چوب و شادنج و صبر و شاف مامیثا تکدبشر درهم یوغوروب
عادت اوزره عمل ایده لر شیاف آخر اوتوز یللق بیاضی کوزدن کیدرر
ابویحیای شماسی روایت ایدر که بو شافی خطای ولایتنده بر استاددن

دکیوز التونه تعلیم ایتدم و هرکز برکمسنه یه علاج ایلمدم الا که حضرت
حقک قدرتیله افاقت بولدی صفتی بو در توتیا و روز بدالبحر و زنجار
و انزروت و دوه قوشی بمرده سی قبوغی و ملح قلیه و شادنج عدسی
و راسوخت و سرطان بحری تکدبشر درهم زعفران ایکی یکوق درهم
قرنفل بر درهم افیون بش درهم دق و سحق ایدوب ماء صافی ایله
یوغوروب خرده شیافه لر ایدوب محللنده بلکوا اوزره ازوب
کوزه داخل ایده لر باب خامس عشر سرمه لر بیاننده در معلوم
اولا که کحل و ذرور اکثر سرمه یی آخر بابتهمک سببی بو در که کحل ضرورتده
استعمال اولنور سرمه حفظ صحت چشم ایچون هرکاه ضرورت یوغیکن
عمل اولنور اوجمله دن بری شول سرمه بیاننده در که کوزک جمیع
اجزاسنه قوت ویرر و حدقه سنی پاک و صاف ایدر و سبل و
ظفره دن باقی قلان ماده یی قطع ایدر و صفتی بو در اهلیله کابلی که مقشر
اولا و صبر اسقطوری و مامیران چینی و زرده چوب تکد ایکشر درهم
لؤلؤ غیر مثقوب و زبد البحر و نبات شکری و زعفران و شادنج عدسی
و بذر رازیانه و سرطان بحری محرق و توتیای هندی و شاف
مامیثا و کافور و اقلیمیاء ذهب و ورد احمر و حضض تکدبرر درهم
دق و سحق اولنوب ماء رازیانج رطب ایله یوغوروب قوریدقدنصکره
سحق ایدوب استعمال ایده لر نوع آخر بو اول ذروردر که ترکیده
سرمه دیرلر کوز قبلی و کرپکی دوکلمکدن حفظ ایدر اکر دوکلمش ایسه
بتورر صفتی بو در خرما چکردکنک کلی اوچ درهم سنبل رومی ایکی
درهم دق و سحق ایدوب کرپکلری دبنه سوره لر نوع آخر
بو دخی کرپکلری حفظ ایدر صفتی بو در اثمد محرق و مغسول و مصول و قلعی
محرق و مغسول و زعفران تکد بریکوق درهم سنبل هندی اوچ

درهم سحق و غبار ایدوب کوزه چکه لر **نوع آخر** بو سرمه
کرپیکلری بیتورر و کوزک یاشنی کسر و صحتنی حفظ ایدر صفتی بو در اقلیمای
ذهبدن مراد اولنه دخی قدر الوب براغزلی طار دستی الچره
قویوب اغزین طین حکمت ایله صوا ایوب برچوالدوز صغهجق قدر
دلک ایدوب آتش اوزره دخانی چیقنجه قویالر بعده اینداروب
اوزرینه شراب عتیق دوکوب تربیه ایده لر بو وجهله تربیه اولنان
اقلیمادن بر درهم الالر راسوختدن یکوق درهم ایله خلط ایده لر
بو دفعه مغسول سرمه‌یی کاشی کرعیلر اکا اثمد دیرلر اندن دخی یکوق
درهم ضم ایدوب الهدکدنصکره استعمال ایده لر **نوع آخر**
بو اول سرمه در که اسی فراجلو کوزلره فایده ایدر صفتی بو در شادنج
عدسی و توتیای هندی و مرقشیثا بونلردن مصول و مغسول اولوب
اندنصکره هر برندن بر درهم [illegible] دانجو اکیشر یکوق درهم
شاف مامیثا و صبر بر یکوق دانق عادت اوزره غبار ایدوب
استعمال ایده لر **نوع آخر** بو اول سرمه در که کوزی سیاه ایدر و اگر
آق دوشوب بری قالمش ایسه زایل قیلور صفتی بو در سرمهٔ اصفهانی
اوج درهم لؤلؤ غیر مثقوب بر درهم مشک و کافور بر دانق
دهن دوده زیت ایکی درهم زعفران بر درهم حلیله دق و سحق
ایدوب غبار اولدقدنصکره کوزه چکه لر **باب سادس عشر کوزه**
داخل اولان ادویهٔ مفرده نک تدبیری و تصویل و ترکیبینه و جهله در
انک بیاننده در جمله دن احجار قسمی که کرک اکحال و کرک اشیاف
و کرک ذرور قسمنه داخل اولا لابد در که دق و سحق ایدوب صو
ایچنه قویوب غسل ایده لر برقاچ کره چوکدکده صویی دکشدروب
بعده بولاندروب بر آخر قابه کوره لر تکرار طورولدقده دبنه چوکن

اشیایی الالر اطبا بو که مصول و مغسول دیرلر بو اول قسمه لازمدر که
تجربتی غالب اولا کرک معدنی و کرک نباتی اولسون مثلا
سرمه طاشی و توتیانک انواعی ساذنج عدسی و مرقشیثا و راسوخت
و اسرب محرق و سنج و سرطان و بونلرک امثالی اما بعض احجار
دخی اولور که اقلیمای ذهب و اقلیمای فضه و زاج قندر الملری بر یکی بردق
ایچنده که اغزی طار اوله طین حکمت ایله صوا ایوب برکیجه تنورده آلی
قودقدنصکره غسل و تصویل ایده لر اما اسفیداجک غسل و تصویلنده
اهتمام لازمدر تا کیم سمیتی کیده و سنبل هندی اقتضا ایلدکده اول انی
متواضله قرقوب صکره دق اولنه و چین دقده بر مقدار صو ویروب
مرهم کبی اولدقده قوریدوب بعده وزن ایدوب عمل ایده لر
و غباردن بو مذکوراتی حفظ ایده لر و زنجار لازم کلدکده ایچ یاغنه
صاروب قرنش کله کوموب برکیجه طوردقدنصکره غسل و تصویل
اولنه و صموغ قسمی اشق کبی و سکبینج کبی هاونده مارزازیانج ایله
و یا خود ماء سداب هر قنغیسی اولورسه اذوب و سوزوب
عمل ایده لر و صمغ و کثیرایی دوکوب اندن اصلادوب و سوزوب
استعمال ایده لر و افیونی پاره لیوب باقر تخته اوزرنده بر مقدار
یاقوب استعمال ایده لر و کذلک ادویه‌سنه مسک قاتلق قوتنی
طبقاتنه ایصالی ایچون در ممکن اولدقجه دریغ اولنمیه و ممکن اولان مرتبه
کوز ایچون اکحال و اشیاف و ذرور لازم اولدقده ادویه‌یی بربرده
دوکمیه لر خطاء فاحشدر هر وجهله اولورسه اولسون بشقه بشقه
دوکه لر و اولکه اشیاف اولاجقدر هاونده تمام غبار اولدقدنصکره
آز آز صو قطروب بوغوره لر و کشنددن صاقنه لر زیرا کشنج ادویه‌نک
رطوبتنی زایل ایدر و اشیاف مقولرینی فصل ربیعده ایدوب ذرور

واکحال قسمنی ربیعک آخرنده ایده لر و بهر برده که بر نوع دوایی بز ذکر
ایدوب فلان دیبک اکر تربیه یه محتاج اولان قسمدن ایسه زنهار
وزنهار تربیه ایلمدین اکحال واشیافه داخل ایتمیه لر مثلا شادنج عدسی
واقلیمیا رقصه و توتیای هندی دمیش اولسق مراد قرنفل اونلر اوزره
مصول ومغسول اولدقده دیمکدر غافل اولمیه لر و اثرزوت
بو قدر درهم دیبک انی البته لبن حمار ایله قینادوب
وسوزوب مغسولا ومصولا استعمال ایلمک دیمکدر العارف یکفیه
الاشاره **باب سابع عشر مراهم بیانندهدر** او جمله دن بری **مرهم
تجلیددر** تازه جراحتلری اوکلدرر و جعنی زایل ایدر و جبانلرک
قوتتنه فی الحال قطع ایدوب تعریس واوجاع مفاصل واورام رخو
ایچون سورلسه خوش نافع و داخی اکر یانسه ویاخود خاتونلرک
ممه لرینه ورم عارض اولسه ورجالک خایه لرنده کذلک یاره لر
اولسه بوندن اینو مرهم اولمز وکمک قریلوب وعضلات فسخ
اولسه کذلک نافعدر حاصلی قطع وشق ایچون اعلادر واورام
معقده طلا اولنسه نافعدر شول کمسنه لری بچاق وقلیج ویخاق ایله
یاره لنمش اولسه عظیم النفعدر ترکیبی بودر شحم خنزیر که اریوب سوزلمش
اولا برچق رطل زیت عتیق اوچ رطل مرداسنج مسحوق اوچ
رطل قلقطار دورت وقیه برهاونده محکم دق ایله آلشدروب
مرهم ایده لر **مرهم اسفیداج** خلق بوکا سرکه مرهمی دیرلر
حرق نار وحمره وحرارت وبثور ملتهبه ایچون استعمال اولنور
ترکیبی بودر دهن شمع التی درهم کافوری بر وقیه دهن بنفسج
واسفیداج مغسول ومسحوق داخل ایدوب ملکدیر وقیه کافوری بر درهم
ادهانه ذوب ایدوب ادویه یی مسحوقا داخل ایدوب برهاون

برهاون ایچنده بر مقدار سرکه ویر درهم کافوری قاتوب دق ایله
مرهم اولنجه امتزاج ویره لر لطیف مرهمدر **مرهم جالینوس** حقیقتده
سرکه مرهمی بودر دیر اسمی مرهم لازوق ایله معروفدر جراحات
وقروح عتیقه وبواسیر ایچون استعمال اولنور ترکیبی بودر مرداسنک
برچق رطل دق وسحق ایدوب ایکی رطل زیت عتیق واوچ
رطل سرکه ایله نارده زوبان ایدوب صکره هاونده دق ایله امتزاج
ایدوب استعمال ایده لر **مرهم الزنجار** بوکسکن مرهمدر اسکی چبانلرده
واسکی اوکولمز خبیث یاره لرا علادر لحم زایدکه خلق ناسوراتی
دیرلر زایل ایدوب اکل ایدر ورطوبتنی جراحاتک تخفیف ایدر ترکیبی
بودر شمع عسل اوچ وقیه چام ساقزی کذلک اچ باغی بر وقیه
زیت عتیق بر رطل زنجار مسحوق ایکی وقیه اشق بر وقیه مقدما
اشقی ماء سذاب رطب ایله نارلینه ده حل ایدوب سایر
ادویه یی اضافه ایلدکدنصکره برهاونده امتزاج بولنجه دق
وسحق ایدوب استعمال اولنه **مرهم الزفت** یمیش اثری
بتورر وبهر نه قدر قروح عتیقه وجراحات رطبه وار ایسه اکا شافیدر
ترکیبی بودر شمع ابیض کافوری یکرمی درهم زفت ورانتیج
اوتز درهم جمله سی اوچ آغری زیت ایله خلط ومزج ایدوب
بر مقدار شحم خنزیر دخی ضم ایدوب استعمال ایدرلر
غایت اعلادر تحلیلی غالب اولور **مرهم المنور** اطبای یونان
بوکا مرهم باسلیقون دیرلر حرق نار ایچون نافعدر وجراحات
عتیقه یی اوکلدر ورطوبتنی یاره نک تخفیف ایدر ترکیبی بودر
نوره لی یاقوب بدی کره غسل وتصویل ایتدکدنصکره بو نوره دن
اوتوز درهم باسلیقون یکرمی درهم شمع ابیض یکرمی دورت

درهم زفت وراتینج اون درهم جلبی اوچ آغی زیت ایله
خلط ومزج ایدوب برمقدار شحم خنزیر دخی ضم ایدوب استعمال
ایدرلرسه غایت اعلادر تحلیلی غالب اولور **مرهم داخلیون**
جراحاتی جذب ایدر وخنازیری تحلیل ایدوب سلعه وشیرپنجه قسمنک
صلابتنی منع ایدر ترکیبی بودر بذر خطمه وحلبه بر رطل لعابن الوب
بذر قرنصف رطل مرداسنج بر رطل مرداسنجی سحق ایدوب نصف رطل
زیت عتیق ایله خلط ومزج ایدوب بعده لعاب خطمه وحلبه یی داخل
ایدوب نارهادیه ده قوام بولنجه طبخ ایده لر بعده لازم اولدقده استعمال
ایده لر **مرهم جاذب** جراحاتی تفتیح ایدوب دمامیل وقروحی
هر نه قدر غائر ایسه جذب ایدوب دثر واد کلدر ترکیبی بودر شمع عسل
وچام ساقزی نکد اوتوزر درهم راتینج اوتوز بش درهم زیت عتیق
بر رطل دق وسحق اولنماسی ممکن اولانی دق وسحق ایدوب نار لینه ده
امتزاج بولنجه ادویهٔ مذکوره یی داخل ایده لر بعده ایکی وقیه بوره ارمنی یی
دق وسحق جمله یه ویروب مجموعنی بر هاونده مرهم مثال کامل اولنجه
دق ایله امتزاج ویروب بعده محلنده استعمال ایده لر **مرهم**
آتشاذنه قروح امعا وقروح مقعد وشقاق مقعد ایچون نافعدر
بامر الله تعالی اذا سنی دفع ایدر ترکیبی بودر دهن بنفسج ودهن
ورد نکد بر وقیه شمع عسل بش درهم یاغلری اریدوب شمعی
داخل ایدوب اول حالده ایکن اسفیداج وشادنج عدسی مغسول
وطین ارمنی نکد اوچر درهم عصارهٔ لحیة التیس ایکی درهم افیون
مصری نصف درهم بونلری مسحوقا اصلادوب زوب اولنان
ادهان ایله جمع ایدوب بر هاونده محکم ضرب ایله الشدروب محلنده
استعمال ایده لر **مرهم الرسل** بو مرهم عند الاطبا مرهم حواریون ایله

مشهور

مشهور در جراحات عفنه یه وقروح خبیثه که زمانی ممتد اول
اوله او کلدر وبواسیری پاک ایدر وبقایای خنازیری تحلیل ایدوب
هر نه نوع حیوان اضرسه یاره سن او کلدر ترکیبی بودر شمع ابیض
وراتینج وزراوند طویل وکندر رکندور ور درهم اشق دورت
درهم سکبینج وقنه وشق اوچر درهم صموغ منقوله سنی سرکه ایله نار
هادیه ده حل ایدوب باقی ادویه یی سحق ایدوب بر رطل مرده سنجی
بر رطل زیت ایله پشوروب جمله سنی هاونده حل وعقد اولنجه دق وسحق
ایده لر **مرهم مصری** قروح خبیثه یی هر نه قدر مزمن ومولمه اولسه
بامر الله تعالی او کلدر ترکیبی بودر عسل دورت وقیه خل ایکی
وقیه زنجار دورت درهم مرداسنج بر وقیه کاسبق مرهم دلنه **مرهم**
الکتان جدا جراحات خام قسمنی او کلتمه ده وات بتور مده نظیری یوقدر
ترکیبی بودر کتان بزرنی هاونده کحل مثال اولنجه دق وسحق ایدوب
بعده زیت عتیق ودهن آس وقنه وشق زیتله ودهن آس ایله
بر دسور مغرفه ایله حل اولنجه آتشده قویوب بعده مسحوقا کتان بزرینی
داخل ایده لر تمام الشدقدنصکره حفظ اولنه **مرهم عجیب** الطبا
او کلمه سنده عاجز اولدقلری یاره لری او کولدر ترکیبی بودر علک البطم
اون درهم رماد صنوبری یدی درهم توبال حدید وتوبال نحاس
مغسول ومصول بشر درهم قرابطارخ ایکی درهم جاوشیر کندکا
زراوند طویل وکندر رکدیدی درهم اشق بش درهم مقر ها
اشق ایله جاوشیری خل خمرا چینده حل ایدوب سایر ادویه یی
مسحوقا بر برده جمع ایدوب دقناعم ایله دق وسحق ایدوب عمل ایده لر
مرهم آخر برص وبهق ایچوندر ترکیبی بودر نحاس محرق وزرنیخ اصفر
وشیطرج ونوره وزراوند مدحرج جمله یی دق وسحق ایدوب بول

صبیان اچنده یکرمی کون اصلادوب بعده چقاروب قوریدوب
بال مومی وزیت ایله جمله سنی عادت اوزره عمل ایده لر مرهم
قیروطی حرارت کبد وقلب ومعده وامراض حارّه ایچون اعلا در
محلنده کبد وصدر ومعده ایچون ضماد اولنه انشاء الله نافع دوا در قدر
سایر خواصنه خود نهایت یوقدر ترکیبی بودر شمع عسل اوچ وقیه
دهن ورد ودهن بنفسج ایکیشر وقیه یاغلری بال مومی ایله ذوب
ایدوب بعده قبا قورودغی صوینی ومموز اوت صوینی وتازه کشنش
وسرکه دُردی برابر بریرده اصل مرهم ایله هاون اچنده امتزاج
ایندوره لر ومحلّ ضرورنده استعمال ایده لر مرهم المقل والسنام
بواسیر ایچون وشقاق مقعد ایچون نافعدر ترکیبی بودر شمع عسل
ودهن شیرج وشیخ محرق ومغسول وصغ الیکی ددوه تک اورکوجی
یاغی وقفر الیهود قاعده اوزره مرهم اولنوب محلنده عمل ایده لر مرهم
السنار المکی جرب وحکه ایچون نافعدر ترکیبی بودر سنارکی
واهلیلج اصفر ومرده سنک مکدبرر درهم مارو صابون اون یدی
درهم عسل مصفی سکز درهم فرفیون التی درهم عادت
اوزره عمل اولنه مرهم توتیا قوردوج صفراوی یی بامر الله نه قدر
چوق اولورسه تخفیف ایدر ترکیبی بودر توتیای مغسول واسفیداج
ومرده سنک مکدا اوز درهم فرفیون وخل خمر ودهن ورد
مکد قرقدرهم قاعده اوزره عمل اولنه مرهم الشحوم اعصابی تلیین
ایدر بی نظیر دوادر ترکیبی بودر شحم دجاج وشحم نعامه وشحم کلاو
مانغ والیهٔ غنم ومخ ساق البقر وشمع عسل وشحم بط وشیرج
هر بری برابر بریرده ذوب اولنوب محلنده عمل اولنه مرهم حولانی
بوبر مبارک مرهمدر اورام حارّه یه نافعدر ترکیبی بودر دهن ورد

ودهن بنفسج مکدا اوچر درهم شمع ابیض برکوق درهم حولان
هندی نصف درهم عادت اوزره عمل ایدوب محلنده استعمال
اولنه مرهم الرصاص سلع وخنازیری بامر الله تحلیل ایدر ترکیبی
بودر رصاص محرق وعلک البطم وزیت عتیق هر بری برابر اولا
زیتی علک ایله حل ایدوب رصاصی مسحوقاً داخل ایدوب بعده
برهاون اچنده محکم دق ایده لر باب ثامن عشر لعوقات بیاننده در
بونک اصلی بودر که برنیچه اجزایی بریرده دق ایدوب واصلادوب
بعده قیناد وب وسوزوب شکر ویاخود عسل ایله قوی عقده ویاخود
صوینی عسل قوامنده شربت رنکنده ایده لر وربضه محلنده برنیچه
درهم تعیین اولندوغی اوزره یدوره لر وجمله دن بری لعوق کرنب در
بونک خاصه سی چوقدر بحّت صوت وسعال فرس ایچون نافعدر
وتجربه ایدلمشدر عملی بودر لهنه یاخود بوستانده اولان قرنبیط نام شئی
وافر صو ایله قیناد وب حاصل اولان صونک اوچ رطلنه اوچ رطل
عسل وبر رطل بینیر سکری ضم ایدوب نار لینه ده برمقدار
قوامه قریب اولنجه قیناد وب حین قوامده حب صنوبر ولب حب
القطن ومقشر نخله ولوز حلو وصمغ عربی وکثیرا مکدا اوزر درهم
فستق شامی مقشر اوتوز التی درهم مجموعنی دق وسحق ایدوب مقدما
قوامه کلن عسل ولهنه صوینه ویروب قوامه کلدکده حفظ اولنه
وقت حاجتده استعمال اولنه لعوق البذور احتباس بول
واحتباس طمث ایچون نافعدر عملی بودر لب بطیخ ولب خیار
مکدا بکرمیشر درهم لب لوز حلو ونشا وصمغ عربی مکدا اوچر درهم
بنیر شکری اللی درهم جمله سنی دق وسحق ایدوب مارو ورد ایله عسل
قوامنه وارنجه نار لینه ده قوامه کتوروب ایکی قیراط محلول کافوردخی

ضم ایدوب استعمال ایده لر **نوع آخر** سعال وخشونت حلق
وصدر ایچون نافعدر عملی بودر صمغ عربی ونشا وکثیرا ورب
سوس وپنیر شکری بکدا اوز درهم لب حب سفرجل ولب حب
القرع ولوز حلو ربعی بکدا بشر درهم جمله یی دق وسحق ایدوب ادویه نک
ربعی قدر عسل ایله نار لینه ده قوامه کتوره لر **لعوق مشمش** سعال
وامراض حلق ودیلک وخناق ایچون نافعدر عملی بودر اوج وقیه
زردآلو بیه یشوروب والکدن سوزوب هر بیه کبی اولدقده اوج
وقیه طتلو انار صوینی اضافه ایدوب بعده شکر نبات وشکر فانید
وعسل بکدا نصف رطل خلط ایدوب نار لینه ده قوامه قریب اولدقده
صمغ لوز وصمغ عربی وکثیرا ونخود ادسی بکدا اوچر درهم رب سوس
ایکی درهم رب قرع حلو ولب بذر خیار وبذر خشخاش بکدا برر
مثقال الحاق ایدوب وقت حاجتده استعمال اولنه **لعوق خشخاش**
سیله مبتلا اولنه واوجاع صدریه وسعال فرمنه یه نافعدر
خصوصا بومذکورات نزلات حاره سببیله دماغدن صدره منصب
اولمش اولا عملی بودر بذر قطونا ولب بذر خیار وبذر خطمی بکدا اوچر
درهم سبستان یکرمی دانه عرق سوس اون درهم بذر خشخاش
ایکی وقیه جمله یی محکم اولان مرتبه دق وسحق ایدوب بش رطل
صو ایله برکون وبر کیجه طوردقدن صکره نصفی کیدوب نصفی باقی
قالنجه قیناد وب وسوزوب مقدار کفایت شکر فانید ایله نار
لینه ده قوامه کتوروب چین نزولده بشر درهم صمغ عربی
وکثیرا مدقوق ویروب تمام امتزاج بولدقدنصکره استعمال
ایده لر **لعوق الزوفا** اسکی اوکسورکه وضیق النفسه وامتلاء
قصبه ریه یه نافعدر عملی بودر زوفاء یابس وفراسیون وبذر

رازیانج بکدا اوچر درهم پرسیاوشان وعرق سوس بکدا اوز
درهم صمغ البطم وحلبه بکدا ایکیشر درهم زبیب منزوع العجم
اون بش درهم انجیر اون دانه جمله یی مقدار کفایه صوده دق وسحق
ایدوب بعده یشوروب ادویه نک قوتی چیقدقده سوزوب
برچوق رطل عسل خلط ایدوب قوامه کلنجه صبر ایده لر بعده استعمال
ایده لر **لعوق الرمان** سعال مزمن ایچون غایتله بی نظیردر صدره
جلا ویرور وقصبه ریه ده اولان اخلاطی وفضلاتی پاک
ومنقی ایدر عملی بودر ماء رمان حلو بر رطل وبکمز بر رطل وشکر
فانید بر رطل جمله یی بر یرده تمام قوامه کلنجه قیناد وب واول
حینده صمغ عربی ورب سوس وکثیرا بکدا بشر درهم محکم دق
وسحق ایدوب والیوب اصله الحاق ایدوب محلنده استعمال
ایده لر **لعوق حلبه** سعال وبحة الصوت وخناق ایچون بی نظیردر
عملی بودر بذر کتان اون بش درهم حلبه ولوز مقشر دورد ر
درهم کثیرا وعرق سوس محکوک ولب صنوبر وپرسیاوشان
وخطمی وصمغ عربی بکدا ایکیشر درهم شکر فانید کفایت مقداری
جمله یی محکم دق وسحق ایدوب شکر فانید ایله بر یره جمع ایلدکدنصکره
اغزی هکلی شکر دق ایدر کبی تکرارها ونده دوکوب بر فنجان مقداری
کلابله عسل ویروب ازه لر حاصلی عسل قوامنه وارنجه ازلر
دخی لطیف اولور **لعوق الطباشیر** سعال وقذف دم وفصول
غلیظه لزجه ووجع صدر وریه ایچون نافعدر عملی بودر قاقوله دورت
درهم شکر قرق درهم صمغ عربی شکر درهم نشاسته وحب
خشخاش ابیض وترنجبین بکدا اوز درهم طباشیر دورت درهم
لب بذر قثا ولب لوز حلو مقشر بکدا بشر درهم بذر رازیانج وبذر

خشخاش اسود ایکیشر درهم ادویه یی محکم دق وسحق ایدوب عسل ایله
که کف آلنمش اوله خلط ومزج ایدوب بر دقیقه دهن لوز دخی قاتوب
استعمال ایلدکده عمل ایده لر **لعوق بذر کتان** بونک خاصه سی مجرد سعال
یابس ایچوندر عملی بودر بذر کتاندن مقدار کفایه الوب تاوه ده
محکم قاوروب بعده دق وسحق ایدوب عسل شربتی ایچنده حل ایدوب
وسوزوب صکره اول شربتی قوامه کلنجه قینادوب حین محلده استعمال
ایده لر **لعوق رب السوس** هر نه نوع اوکسورک اولورسه نافعدر
لکن برودتدن اوله نه نفعی زیاده در عملی بودر رب سوس وکثیرا
ولوز مقشر وبذر رازیانج ولب بذر قثا هر بری برابر دق وسحق
اولنوب الندکدنصکره کف آلنمش عسل ایله که کفایت مقداری
اوله قوامه کتوروب محلنده استعمال اولنه **لعوق الصبیان الملکی**
صبیانده سعال وخشونت صدر وحرارت اولسه بو لعوقدن
بر قاشق مقداری آنه سی سودی ایله ازوب بیلاده لر نافعدر عملی
بودر رب سوس وکثیرا وفانید وصمغ عربی بکدوردر درهم
لعاب سفرجل مجفف ایکی درهم دق وسحق ایدوب عسل ایله خلط
ومزج اولنه و بر مقدار دهن لوز دخی ضم اولنورسه غایت اعلا
اولور **لعوق حب القطن** سعال وخشونت صدر ایچون نافعدر
صاحب ارشاد بو لعوق حقنده چوق مبالغه ایلمشدر عملی بودر
لب حب قطن ولوز حلو مقشر بکدوردر درهم اصل السوس
بش درهم برکلشمش یرده صاروسی دورت دانه ادویه یی
سحق ایدوب والیوب بعده یرده صاردسیله قرشدروب
کفی آلنمش عسل ایله داون درهم بادام یاغیله قوامه کتوروب
استعمال ایده لر **لعوق بصل عنصل** سعال وخشونت ریه وصدر

وانصباب نفس ایچون نافعدر عملی بودر بصل عنصلی اغاج بچق ایله
ارتلیوب طوغرادقدنصکره دق ایله صوین چقاروب اول صویی
برابری عسل ایله قوامه کتوروب استعمال ایده لر **لعوق سبستان**
سعال مزمن وخشونت صدر وریه وخناق ایچون نافعدر ابن بیان
بونک وصفنده چوق سوز سویلمشدر عملی بودر سبستان یوز دانه
عناب التی دانه عرق سوس وپرسیاوشان بکدوردر درهم ادویه یی
دق ایدوب سایرلری ایله کفایت مقداری صوده قوتنی چقنجه
قینادوب وسوزوب حاصل اولان صویی شکر وعسل ایله
وینه شکری ایله قوامه کتوروب آتشدن ایندوره جک زمانده
صمغ عربی وکثیرا ونشا ورب سوس بکدوردر اوچر درهم الوب دق
وسحق ایدوب الهدکدنصکره اصلنه الحاق ایدوب ضرورتده استعمال
اولنه **لعوق پرسیاوشان** سعال وضیق صدر وضیق النفس ایچون
نافعدر عملی بودر تازه پرسیاوشاندن کفایت مقدارین زیاده
قینادوب وصوین الوب بو دفعه اول صویه التی دانه عناب
داون بش درهم عرق سوس سحق ایدوب بر رطل شکر
وربع رطل عسل وربع رطل فانید شکری اضافه ایدوب
قوامه کتوره لر آتشدن اینه جک زمانده رب سوس وکثیرا
وصمغ عربی ونشا بکدر اوچر درهم دق وسحق ایدوب الحاق ایده لر
وقرشدوره لر تا کیم خلط ومزج اوله بعده محلنده عمل ایده لر **لعوق
کثیرا** سعال ایچون عجب لانظیر قضیه در چوق تجربه مز برنم دخی اولمشدر
باذن الله تعالی دفع ایدر عملی بودر عناب التی دانه وسبستان
یوز دانه وزوفا اوچ درهم انجیر کرمی دانه عرق سوس اون بر
درهم بذر رازیانج ایکی درهم جعده وپرسیاوشان برر آوج لوز

حلولتش درهم جملهسنی تمام قینادوب صوین الوب اول صویه بر رطل
عسل و بر رطل فانید ضم ایدوب قوامه کله جک حینده کثیرا وصمغ عربی
تکداوچر درهم ازیلوب وسوزلدکدنصکره اصله ضم اولنوب بر مقدار
دخی قینادوب استعمال ایدهلر شمدیکیروا قرابادیندن بیان ایلدکمز
برنیث ن خواصدرکه بونی مجموعه ایله تعبیر ایلدک **باب تاسع عشر**
مجموعهٔ خواص بیانندهدر او جملهدن بری **بنادق البذوردر** حرقت
بول وقروح مثانه ایچون نافعدر بولی خود فی الحال ادرار ایدر وصفتی
بودر لب بذر بطیخ اون درهم لب بذر قثا بش درهم بذر رجله
و بذر بنج و بذر خطمه ولوز حلو مقشر وکثیرا ونشا ورب سوس وخشخاش
ابیض وطین ارمنی و بذر رازیانج و بذر کرفس تکدا ایکیشر درهم جملهسنی
دق وسحق ایدوب اصلانمش کثیرا وایواچکردکی لعابیله یوغوروب
فندق قدر حبلر ایدهلر وقت حاجتده شراب خشخاش ایله ازدوب
ایچهلر **نوع دیگر بنادق البذور لابن تلمیذ** بونک قوتی اول بیان
ایلدکمزدن ناقصدر کلدر صفتی بودر لب بذر بطیخ اون درهم لب بذر
قثا ولب بذر قرع بشر درهم بذر رجله و بذر بنج و بذر خطمه ولوز مقشر
وکثیرا ورب سوس وخشخاش ابیض وطین ارمنی و بذر کرفس برتی
تکدا ایکیشر درهم دق وسحق ایدوب ازلمش کثیرا ایله یوغوروب
فندقلر ایدهلر حین ضرورتده شراب خشخاش ایله بردانهسن ازدوب
ایچورهلر **نوع آخر** ایارج لوغازیای قرفوریوس عجیب بی نظیر
ترکیبدر کمال مرتبه مجربتندن وامتحانده دخی رجا ایلدوکمدن
ایراد ایلدم سبق ایدن ایارجات کبارده اولان خواص بونده واردر
بونک لقوه وفالج وتشنج واسترخاء مثانهیه واختیارسز بولی
کیدنه وغلیظ بلغمی خلطلردن متشکل نفعی بی نهایهدر نهایت بونی استعمالده

قاعده مطبوخ فواکهدن بری ایله که تدبیر سبق ایلدی ازدوب
استعمال ایلمک کرکدر صفتی بودر شحم حنظل وغاریقون واشق
وحریق سیاه وسقمونیا وهیوفاریقون تکدا اوچر مثقال افتیمون
وبسفایج ومقل ازرق وصبر وکمادریوس وفراسیون وسلیخه
تکدا سکزر مثقال ودارفلفل وفلفل ابیض واسود ودارچینی وزعفران
وجاوشیر وسکبینج وجندبیدستر وقطر سالیوس وزراوند طویل
تکدا دوردر مثقال دق وسحق ایدوب دیلرسک انزلمش صمغ وکثیرا
ایله حب ایدوب استعمال ایله ودیلرسک اوچ ادویه مقداری
عسل ایله معجون ایله زیاده منبار کدر **سر عجیب** بو بر تقییدرکه کوکنه
سورتمک ایله قبض اولمش کمسنهیی اسهال ایدر صفتی بودر بنفسج
یابس بر درهم محموده بر دانق ایکیسنی دخی دق وسحق ایدوب ایلیجق
صو ایله مرهمک کوبکنه سورهلر اسهال ایدر **بر غریب ترکیب**
دخی کیم کرک صیف وکرک شتاده لینت مراد اولونسه اصلا
ضرر ویرمز وهرکسه مناسبدر صفتی بودر سقمونیا بر دانق ترید بر درهم
ورد احمر بر درهم مصطکی نصف دانق رب سوس بر قیراط
کافور بر قیراط جملهسنی دق وسحق ایدوب بر مقدار الما صوینه و بر
درهم سکر ایله ازدوب قوامه کتورهلر بعده اوزرینه ادویهیی خلط
ایدوب جملهسنی برکره استعمال ایدهلر **سر غریب** سفرجله حکمت ایله
مشهور بر غریب قضیهدرکه هم قبض ایدر وهم لینت ویرر
طریقی بودر زرنیخ ولبه ومغنیسا ومقناطیس وتوتیا وساوج
ودارچینی وسماق وبسباسه وزنجبیل وکبابه وایواودی وصاری
اوکوزاودی وقورداودی تکدا بر مثقال دق وسحق ایدوب بال و
سرکه ایله یوغوروب بر جوزدن بیوک اندوروشی ههیاتنده کولکهده

قوریدوب بعده ایوایی ایکی پاره ایده لر و وسطنی اویوب بر ده جهله
که اول معمول اکا صغه وایولیی بربر قپایه لر ارایرینی عنبر ایله وبال
مومیله طولدروب بتون ایوار کمنده اولا و قت حاجنده حمامه کیروب
الده طوته لر اسهال ایدر اکر اسهالی طوتمق مراد ایدرلرسه الدن
قویوب اللرین کافور ایله وصوق صویله غسل ایده لر قطع ایدر **ترغیب**
اطبا ضعفا وصبیان وقوجه آدملره شربت ویرمده خوف ایدوب
عاجز اولسه لر بو ترکیب ایله قابلدر که اسهال ایده واسهالدن
ضرر اولمیه طریقی بودر ترمس التمشی درهم دق ایده لر تا کیم قبوغی
کیده واللنه جک قدر دوکلمش اولمیه بو دفعه اول مدقوق ومقشر
ترمسی بر باقر قابده اوزرینی دورت برمق مقداری اورته جک قدر
تازه سوت قویالر ونارلینده قیناده لر تمام قوییی مرهم کبی
اولدقده بر بزاو زرینه یعنی طلا ایدر کبی طلا ایده لر اکر اسهال صفرا
مقصود ایسه کوبکنه اول حالله یعنی ایده لر اکر مراد سودایی اسهال
ایلمك ایسه معده سی اوزرینه یعنی ایده لر اکر اسهالی ینه قطع مقصود
ایسه یعنی هرنه محلده ایسه رفع ایدوب صوق صویله اول محلی بر قج
کره یسه سن اسهالی قطع ایدر **نوع آخر** استسقایه مبتلا
اولوب فقیر اولان کمسنه اکچوندر بو ترکیب استعمالی اولونسه
بعنایة الله دفع ایدر کرك طبلی وکرك لحمی وکرك زقی استسقانك
انواعنه موافقدر عملی بودر اذخر وسنبل وغافث وکمادریوس
وکمافیطوس وافسنتین کمداوچر درهم امبرباریس اون درهم
دق وسحق ایدوب بر مقدارین معجون ایدوب استعمال ایده لر وبر
مقدارین صویله قیناد وب وسوزوب صوینه عسل قاتوب
استعمال ایده لر **نوع دیکر** صرع مرضنه مبتلا اولان کمسنه یه وحیضی وقاتنی

طوتلمش

طوتلمش خاتونلره مناسبدر عملی بودر زراوند طویل وزراوند مدحرج
وقنطریون وعود الصلیب دق وسحق ایدوب بر مقدارین
معجون وبر مقدارین حب ایدوب استعمال ایده لر **نوع آخر**
مثانه ده وبوکرکلرده طاش اولوب علاجدن عاجز اولان نامرادی
خلاص ایدر بامر الله تعالی حصادی پاره لیوب خرده قوم مثالنده
چقارر عملی بودر پرسیاوشان اوچ درهم حب قلو یکرمی درهم
بو اکیسین نیم کوفت دق ایده لر اسقلقندریون اوچ درهم بر بریده
قیناد وب صوین آلوب جزئی شکر قاتوب قهوه اچر کبی استعمال
ایده لر اکر نقرس ووجع مفاصلدن متشکی ایسه سبق ایدن ترکیبه
اون دانه انجیر ولبشه درهم شیطرج وقنطریون ونانخواه وسورنجان
وبوزیدان وماهیزهرج زیاده ایدوب کما سبق قیناد وب صوین اچه لر
نوع آخر کوز اغریسنه نا اغدر وکوزك هرکز اوچ کونه دك اچینه
نسنه قونلمز واکثریا کوزك کوناکون مرضلرین کوزی اغرین شخص المیوب
رمدك شدتنی حینده یا جماع ایدوب یاخود بعض حاد اکال فلان
کمسنه نك عملی دردیو کوزنه قومقدن حاصل ایلر ایدی کوزکه اغریه
اکر قان ظاهر ایسه باشش طمرندن فصد ایدوب طبیعتی میوه صولریله
اسهال ایده لر یاخود قرص بنفسج ویا حب شبیار ویاخود حب
ایارج ویاخود حب قوقیا وحب الذهب قنغیسی اولورسه تلیین
ایدوب بو یعنی کیم وصف ایدرم قبقلرینه خارجدن طلا ایده سن
ایکی اوچ کون اچنده بامر الله تعالی دفع ایدر اکر وجعی دفع اولوب
بخار اثری قالورسه بالاده سبق ایدن اکحال که نافع وشافیدر هر قنغیسی
اولورسه انکله عمل ایده سن اول خارجدن کوزه طلا اولناجق ترکیب
بودر توتیا ایکی درهم انزروت وچشمزن برر درهم روغن زیت

اون درهم بال موملی بش درهم سرکه برقاشق ادویه یی محکم سحق ایدوب
زیتون یاغیله بال مومی وسرکه وسایر ادویه بربیرده طبخ اولنه
حاصلی تمام سرکه در زایل اولوب مرهم اولدقده ینه برها ونده دق
اولنه وقت حاجتده بربز پارهسنه سوروب کوزه خارجدن یقی
ایده لر زیاده مبارکشی اولدوغیچون جان ایدوب تحریر ایلدم اکر بر
کمسنه نازله دن دایم مضطرب اولسه حمامده خل وعسل ایله باشنه
یقی ایده لر برنیچه دفعه ایلمک کرکدر تا کیم بالکلیه خلاص اوله ترکیبی بودر
زنجبیل وقرنفل واکیر ومویزج ودارفلفل جمله سی دق وسحق اندنصکره
کما سبق عمل ایده لر بواسیر ایچون چوق فواید بیان اولنمشدر هرچند
بو قدر فواید غیری یرده یو قدر هرهفته بوحباب بری بواسیرک بزر شکلنی
زایل ایدر و دوشورر عملی بودر دمور یوقی دیدکلری دوایی سحق
ایدوب اون دورت کون براصه صوییله اصلادوب بو حال
اوزره مدتی تمام اولدقدنصکره قوریدوب اون بش درهم دمور
بوقنه که تربیه اولنمشدر یکرمی درهم تره تخمی قاته لر بعده بذر کندنا
وبذر جرجر وبذر فجل حمار وبذر کرفس وبذر کشور وبذر فجل وبذر حلبه
وبذر بصل مکداکیشر کچوق درهم بونلری دق وسحق ایدوب
بوکره جمله سنی بربیره جمع ایدوب براصه صوییله ازلمش صمغ عربی ایله
یوغوروب نخود دن کوچک حبلر ایدوب هرصباح بردانه سن
استعمال ایده لر اکر بونقل ایله کم دوایله خلاص اولمرنه بلمش اولاسن
که هیچ خلاص ممتنع دکلدر برنوع یاغ که بواسیره بوحبلری بدکد نصکره
طلا اولنه بامر الله تعالی اثر قومز عملی بودر بهار ایامنده اغجلرده
اولان یاشل قوربغه لردن اون دانه سن زرداَلو چکردکنک یاغی د
وبر مقدار صو ایله تخرایشوروب بعده سوزوب یاغی خالص قالدقده

اوتوز درهم اول یاغدن اون درهم یاغ مومی وایکی درهم
اسفیداج وایکی درهم باسلیقون بربیرده دق وسحق ایدوب
جمله سنی بربیرده مرهم ایده لر وحین حاجتده بواسیره طلا اولنه برکمسنه
طحالدن مضطر اولسه بو قرص کبی دوا اولمز بامر الله اوچ کونده
زایل اولور عملی بودر قرار لرده بتن سوسن دبی ایکی درهم
سنبل هندی ایکی درهم فلفل ابیض ایکی درهم وشق اککی
درهم وشقی سرکه ده حل ایدوب سایر ادویه یی مدقوقا داخل ایدوب
بر مثقال قرصلر ایده لر بو قرصک اسمی قرص ابرسادر عجب مبارک
ترکیبدر چونکه تمام قوروبه بردانه سن تمام اوتوز درهم سرکنجبین
بذوری ایله ازوب استعمال ایده لر نوع دیکر قوبا کیم تمرکو در هر نه قدر
زیاده چوق اولوب جدا مدن سیحلمه بعنایة الله بوترکیبایله دفع
اولور عملی بودر کبیتر اسنی دوکوب حرپ سرکه ایله حلقیه لر بر مرتبه ده که
قباره وسرکه سنی چوق ایچه بو دفعه مریض حمامه کیروب ترکیبی محکم
اوروب بارهکبی اولدقده حمامدن چقوب سورینه اوچ دفعه اوچ
کونه دک بویله ایده یعنی هر حمامدن چقدقده سوربیوزدی اوچ کونه دک
اول حال ایله طوروب بعده حمامه کیروب صابون ایله محکم یویوب
چقوب ینه سورنه وینه اوچ کون طوره بو حالله اوچ دفعه ایده که طقوز
کون اولور مدت تمام اولدقده ینه حمامه کیروب یونوب کل یاغی سورنه
بر هفته مقداری زمانده زایل اولور اکر زیاده قرمن قوبا اولوب اثری
باقی قالورسه اول سرکه ایله ازلمش کبریته اوچ درهم راسوخت
واوچ درهم زرداَلو چکردکی ایچی وایکی درهم حنا دخی ضم ایدوب
بر مقدار سرکه دخی قاتوب محکم چالقیوب عادت مذکوره یی ینه رعایت
ایدوب تکرار سوزه لر حتی یاشنه کل اوغلانلقلره دخی بوترکیب زیاده

حفظه ادویه جیدا لعلة القوباء

نا نغدر تراشش اولدقده یا شربنه سوریه لر یا مر الله تعالی هر نه قدر کل اذکور
دقع ایدر العیاذ بالله بر کمسنه یا هنوز جدام مرضنه مبتلا اولسه کتابک
اعلاسنده نقل ایدیکمز اوزره تمام تنقیه اولنه قد نصکره بر آیو یا اورسنک
مایه سن یوغلیوب کامل بر مجذومه یدوره لر خلاص اولور کذلک سافنی
قاعده سی اوزره قطع اولنوب طبخ اولنان صوینی ایچوره لر دخی اغوبی
بو فقیر تجربه ایلدیکمدر حتی مجذومک اتری دوکلکه قریب اولمش ایدی باذن الله
خلاص اولدی طریقی بو در تمساح قانی اوتوز درهم هر کون اون درهم
مجذومه یدوره لر و بر درهم تمساح یاغنه اوچ دانق کافور ضم ایدوب
خلط و مزج اولنه قد نصکره قاشنه دکریکنه طلا اولنه مالا یسع نام طبیب
اون نفر مجذومه برادویه ایله علاج ایلدم دیمشدر اول ادویه نک
عربیسی صابون القاف و ترکیسی کوپورکن قرعه صابونیدر واقفی بولنور
کوکندن الوب خرده خرده طوغرایوب ماء جبن الجنه بر درهم افتیمون
و کچوق درهم بسفایج و بش درهم بو ادویه دن که مقدما بر مقدار
صو ایله قینامش اولا صوین و ادویه سن ماء جبنه قاتوب بو حال
اوزره بر قاچ ایام مداومت ایده بامر الله تعالی خلاص اولور **فرنک**
زحمتی ایچون یکرمی برکون کونده اوچ دانه بو حبلردن بیه لر و متغلظات
و مفراتدن پرهیز ایده لر و هر بش کونده بر ملایم مسهل ویره لر فی الجمله
بو حبلرک یوز دانه سی اول آدمی خلاص ایدر اگر جدام اولمق اثری
ظاهر اولوب قاشی و کرپکی دوشمکه میل ایدوب بلکه دوشمش ایسه
دخی بو حبلر فاعل قدرلا زمدر عملی بو در زیبق اون ایکی درهم سلمن
ایکی درهم بعد انی اوتنی که الینمش اولا اوتوز درهم زیبقی و سلمنی
لیمون صویله بر یرده اولدروب و اون ایله یوغوروب حبلر
ایده لر اگر دیشلرینه اوررسه آره سنه ایکی اوچ کون فاصله ویروب

ینه مداومت ایده لر مدت تمام اولدقده یوباغی جمیع مفصللرینه
و بورننه اوچ کون و اوچ کیجه سوره لر اما بیته لر دورد نجی کون حمامه
واروب صابون و کپک ایله محکم بیقیه لر بالکلیه خلاص اولور زیرا بو یاغ
عجیب یاغدر مفاوجه دخی نافعدر عملی بودر مصطکی و کونلک اوز
درهم زنجفره و زنبت اوز درهم کل صوبی اون درهم
زیبق اون بش درهم سلمن بر درهم صاری کبریتک بوکرکی
یاغی یکسان درهم بو جمله سنی بر یرده اولقدر دق ایده لر که محو وجود
ایدوب مرهم خالص اولا بعده التی یاوک ایدوب هر بلوکنی
برکون یاغلایوب اوچ کون اولدقده حمامه واره لر زیاده مبارکدر
بزم تجربه مز اولمشدر **برای جرب** هر نه نوع اولورسه اولسون
کرک صولی کرک قوری استکراه ایتمیوب سوربنه لر اعلا خلاص
ایدر عملی بودر کوکرد درهم التی آچی یاغ کذلک چورک قوزاسیچی
بر اوچ جمله سنی دق و سحق ایدوب برتابه ده اریدوب مرهم کبی
ایده لر و کیجه یاتار اولان کمسنه نک قوللرینه و خصیتینه و بوطلری آره سنه
و فی الجمله اعضاسنه سوروب اللرین بوطی آره سنه قویوب
یاته اوچ کون هر کیجه یاغلانوب و غسل ایتمیه دورد نجی کون حمامه واروب
بیقنوب قاشنمدن و کیجه دن خلاص اولور **بر کمسنه دزلمدن** عاجز اولوب
زبون اولسه بو دوایه مباشرت ایده بودر مازو و اسفیداج
و جلنار و انار قبوغی برابر دق و سحق نصکره کل یاغیله خلط و مزج ایدوب
جمسنه باشدن ایاغه وارنجه سوره اگر دریلیوب دزر حاجتی اولسه
آنی درلتمک علاجی بودر که جنه بیه سنه محکم سحق ایدوب روغن زنبقله
و بر مقدار کلاب ایله سوزوب اول یاغله کوده سن یاغلیه لر و بو ترکیبی
اور تنوب توتشی ویره لر بودر قنطریون و مصطکی و عود ماوردی مکد

بش درهم تمیع کافوری وکونلک نکدربع درهم جمله‌یی جمع ایدوب
پول بخوری کبی قرصلر ایدوب وقت حاجتده مربعچه بخور ایده‌لر مجربدر
اکر بر کسنه‌نک بلی اغرسه سیاه طورپی رنده‌دن کچوروب طوزله
سحق ایدوب بر مقدار ارپه اونینی دخی ازوب معاً خلط و فرج ایدرب
بلی اوزره بغی ایده‌لر **نوع دیکر بل اغریسیچون** بوشافی عمل ایدوب کونوزه‌لر
بامر الله تعالی دفع اید طریقی بودر عاقرقرحا بش درهم تره تخمی بر درهم
زنجبیل بر درهم سنا مکی برچوق درهم دق وسحق ایدوب قوامه
کلمش عسل ایله یوغوروب بر مقدار شیافلر ایدوب بلی اغرین کسنه
کند و ده کونوزه **نوع آخر** بر حب بیان ایده‌لم بر شخص بر نقدر
اویوز و کیچیک و فرنک زحمتی اولوب بونی استعمال ایدرسه خلاص
اولور نه باغلمق ونه تنقیه‌سی لازمدر همان پرهیز ایله استعمال ایلمک کرکدر عملی
بودر سنامکی وراوند چینی وکونلک نکدا اونر درهم اسطوخودوس
وسقمونیا وچندبیدستر وشلمن وزیبق وکوکرت وبارودت ونوشادر
نکدسکز درهم زاج قبرسی ومصطکی واسفیداج وفلفل ابیض نکدبشر
درهم حبة السودا وصمغ عربی اونر درهم شحم حنظل سکز درهم
جمله‌یی دق وسحق ایدوب پرده آغی ایله یوغوروب فلفل مثال
حبلر ایدوب صباح واخشام اکیشر دانه‌سن استعمال ایده‌لر **حب**
لقمانی بو بر حبدر که حضرت لقمان بونی عمر بنک ابنیاسی ایچون
تألیف ایلمشدر خاصه نهایت یوقدر امراض فرمنه‌نک هر نوعی ایچون
موافقدر زایل ایدر وغایتله مفرح ومقویدر بکری قرار در وطعامی
هضم ایتدرر ومعده‌یی قوی ایدوب ونده‌ه (؟) آچار وجکری قوی ایدر
پاک ایدر ونیجه یللق سعالی بامر الله تعالی دفع قیلور وکوکسی وبوغازی
بلغمدن پاک ایدر ونیجه یللق سعالی بامر الله تعالی دفع قیلور وکوکسی

و بوغازی

وبوغازی بلغمدن پاک ایدر وقوت باهیه‌یی ارتورر ومیدن زیاده
کیف ویرر خصوصا بل صوقلوغنه فایده ایدر وسودوکی طوتیلن آدمک
سودوکی یولینی آچار وفی الجمله مثانه‌یی پاک ایدر وانسانک
دماغنه قوت ویروب کوزی نورلندرر وصقللی کیچ اغزدر حتی اوغولدن
وقزدن فلان عورتکی کبی ایدر حکمت ارسطوده حب رومی ایله مذکوردر
بونی استعمال ایلمک ایله شخصک طبیبه مراجعتی قالمز وبر کسنه یدی درهم
افیون یسه بو حبدن استعمال ایتمک ایله خلاص اولور وغایتله صاحبنی
تشجیع ایدر ومالیخولیایی دفع ایدر وزبانی فصیح ایدوب عقلی زیاده ایدر
اکر بو حبک ایکی دانه‌سن استعمال ایدوب جماع ایلسه اون دفعه جماعه
قادر اولور حاصلی بر بی نظیر ترکیبدر که عالمده مثلی بولنمیانلرک
بری دخی بودر که غایتله یادکار در قدری زیاده بلنمک لازمدر صفنی
سعد وحصالبان جادر بشر درهم افیون قرق درهم عود ومصطکی
اونر درهم صمغ عربی وکثیرا ومرصافی بکرمی بشر درهم ورد احمر
وقاقوله کبیر وقاقوله صغیر وجوز بوا وکبابه ولسان و بنفشه کوکی وزنجبیل
ودارچینی وخولنجان واذخر مکی وسورنجان ونانخواه وبوزیدان ومخلصه
وفلفل وقرنفل وقرحه واکیر وبذر تره وبذر حاوج وبذر حرمل واسارون
وزرنبا نکدبشر درهم زعفران وخصیة الثعلب اونر درهم
نشسته واسرار نکدبشر درهم دق وسحق ایدوب کلا ایله یوغوروب
فلفل مثال حبلر اولنه عجایب مفرح ومقوی ترکیبدر عمل اولندقده
معلوم اولور **سوطیرا و هو مخلص کبیر** بو بر دوای جامع النفعدر که
صرع ودوار وصداع عتیق ورعشه ایچون نافعدر کوزدن جلب مواد
ایدر اکر اکتحال اولنورسه صوایمکه کوزه مانع اولور خصوصا انقطاع
قولنج ووسواس ووجع اسنان ووجع عین وذوجاع بیه وصدر

و ذات الجنب و شرایف امعا ایچون بال نشریله ازیلوب ایچورسه
دفع ایدر و وجع معده و یرقان ایچون نافع در ولونی صاف ایدوب
فکر فاسدی ازاله ایدر و جشاء حامضی دفع ایدوب قروح مثانه یی
و امراض امعایی زایل ایدر اکر بوری و مغص زیاده اولوب مریضی
مرتبهٔ هلاکه ایرشدرسه حقنه ایچنه ازوب معاً حقنه ایلیه لر بامر الله
دفع ایدر و اورام طحالی کیدررو فضول کلا و مثانه یی پاک ایدوب
ذکری قوی ایدر و تنویم و تشنج ایچون خود فایده سی مقرردر و سموم
قاتله و نهش صفرایی و مضراتنی بعنایة الله دفع ایلر نهایت بو ترکیب
بوایکی قرص سایر ادویه کبی داخل اولور و بر آنی بیان ایده زکه اول
قرصلرک ایکیسی بر یره اطبا جمع ایدوب قرص الاذرمغمود دیو
وصف ایلمشلر ترکیب سوطرابو در سلیخه و اذخر اون سکز
درهم جند بیدستر و قطراساليوس اون بشر مثقال بذر
کرفس یکرمی دورت درهم جند بیدستر و قطرساليوس اون بشر
مثقال بذر کرفس یکرمی دورت درهم سیساليوس ایکی مثقال
قسط حلو و دارصینی و قرص آلاذرمغمود و میعه سایله و اسارون
مکد طقوز درهم انیسون اون بش درهم فلفل ابیض اون ایکی
مثقال دار فلفل آلتی مثقال سنبل هندی دورت مثقال حماما
دورت مثقال زعفران اون مثقال افیون اون مثقال جمله
ادویه یی دق و سحق ایدوب کتی الیمش و قوامه کلمش کفایت مقداری
عسل ایله معجون اولنه صفة قرص الاذرمغمود المستعمل فی الملخصه
و هو المسوطیرا احماما و دارشیشعان و قسط و قصب الذریره و قرنفل
و فلفل ابیض و نانخواه مکد اوچر مثقال دارچینی و مصطکی و زعفران
مکد النشر مثقال فوه بر مثقال سنبل هندی و ساذج هندی النشر

مثقالی

مثقال صمغ عربی صویله بعده ادویه یی یوغوروب بر درهم
مقداری قرصلر ایدوب کولکه ده قوریده لر وقت حاجتده ورشنی
قدر سوطرا ایله داخل ایده لر مقویمی طلای ذکر ایتمکله بر مرتبه ده
قوام ویررکه تعبیر اولونمز طریقی بودر نرکس صوغانی و بصل
مشهور و عاقرقرحا و چکردکی چیقمش قزل اوزوم برابر ایدوب جملهنک
ربعی قدر نارجیل که هندوستان قوزی دیدکلری ایدر قاتوب هر برینی
منفرداً قدر ضکره بر یره جمله سینی محکم دق و سحق ایدوب مقدما
ذکری اسبق صویله اوووب بوداودن طلا اولنه شو یله غلیظ و قایم
اولاکه وصفه کلمز اکر بر قاج کره طلا ایدرسه ابوعبیدالدن چیقوب
باشنه برابر بر قوش اولور اکر بر کیمسه نک خایه سی یاریلسه هنوز
تازه ایکن قبلوبغه نک بر طرسن قیغنه ایدوب یدرسلر بعنایة الله دفع
ایدر بو معنا طبیعت دکلدر خاصه در اکر خایه سی شیشمش ایسه اصرغان
دیکنی کوکیله قینادوب اوزرینه اوره لر بامر الله دفع ایدوب نفخیی
ازاله ایدر اکر بر کیمسه دوشکه اشرسه کونده بر درهم حولنجانی
دوکوب والبوب صووق صو ایله ایچوره لر خلاص اولور اکر بو علاجله
خلاص اولمزسه بر مقدار خام ابریشمی یاقوب هر کون بو کلدن بر
درهمنی بر درهم بال ایله یدوره لر خلاص اولور اکر طحالدن عاجز
اولوب هیچ بر طریقله خلاص ممکن اولمدیسه بو ضمادی عمل ایده لر زیاده
اسکی ایسه اوچ کون دکشطور د قدنصکره چقاروب یرینی باغلیه لر
اکر یکی ایسه ایکی اوچ ساعت طورمق کفایت ایدر و اول ضماد
بودر نوره و زنجار و مرده سنج و زراوند مدحرج و عود قرح و صبر
اصفر برابر دق و سحق ایدوب بر مقدار قنه و شق نام دوایی سرکه ده
حل ایدوب بعده ادویه یی داخل ایدوب طحال اوزره لیقی ایده لر

نافع و دافعدر شمدیکیرو تمام ایلدک خاتمهٔ کتاب چوب چینی
تفصیلنده و کیفیت استعمالی بیاننده در **خاتمه** بو فقیر چوب چینی
وعشب مغربی که بین الخلق صب صیر بیه دیدکلری بدر چوق مرضا یه
استعمال ایلدم و بی نهایه فایده لرین کوردم که کتابم بو فوایددن خالی
اولا ایمدی اطبا و فتاخرین و مجربین چوب چینی معجونین بو وزن اوزره
عمل ایلشلر در مثلا چوب چینی که اکه دن کچمش اولا یوز الممش
درهم مایهٔ شتراعلیی اون مثقال دارچینی و قرفه و مصطکی داخی اون
وخصیة الثعلب مکدا اوز درهم عسل مصفی که کفی النوب قوامه کلمش اولا
التی یوز الممش مثقال خلط ایدوب هر کون اون مثقال ییوب
حمامه واروب درلیوب واختتام زمانی بش مثقال ییه یوجال
اوزره قرق کونه وارنجه پرهیز ایدوب جمله دن میوه یمیه وجماع ایتمیه
تا کیم مضرتت ایرشمیه بو نقل ایلدوکم اوزره عمل ایدرسه اول
شخص صاغ اولدوکی روزکار رک غذا رلغید یوقسه قضا یافجا
اولمامشدر زیرا چوب چینی سرالته در **حکایه** اطبادن بر اهل تمکنه
سکز یل مقداری سواحل هندده اولوب حکماء هند ایله مصاحبت
ایلمش و چوب چینی نه محلدن محلو بدر بلمک مراد ایدنمش بونکا اورزینه
اتفاق ایلشلر که طایفهٔ هنددن بری دیر که افرنجدن پورتغال لعین
طایفه سندن غیری محل و مقرین بلورکسنه اولمیه بو کشی یه بو سوزدن
تمنی کلمز بالاخره تجارت ایدن افرنج کمیلرندن برجوانه ملاقی اولور
حقیقت حالدن سوال ایدر اول جوان ایدر که بن دیار پورتغالده ارسطو
اولادندنم آدم دخی ارسطو درسندن سوالله تجنل ایلیم چوب چینی ظلماتدن
کاور آب حیوان اوله دخی محللرده حاصل اولور اول اطرافده اولان مخلوق
بوسنی چقاروب برصحرایه دوکرلر و بازرکانندن مرادلری اولدوغی متاع

الوب مبادله ایدرلر نه انلر کننورسنی و نه بونلر انلری کورر لر **قطعه**
حکیم لم یزل این چوب چینی • دوای درد جان ناتوان کرد • بطرف جویبار
آب حیوان • درخت چوب چینی امکان کرد • درختی کان بود از آب
حیوان • نشاید وصف آن طوبی نشان کرد **ترجمهٔ قطعه** بلی چوب چینی
حکمت اتی • که درمان ایتدی جان ناتوانه • آقندی حکمت آب حیاتی •
بو کوهر تا کله کون و مکانه • اغاج کیم آب حیواندن بته اول • نه حاجت
کیم اوله طوبی نشانه **نثر** ایمدی چوب چینی نک فوایدی چوقدر امراض
مختلفه دن بکرمی خاصه سی عالمه افشا ایدوب یازمشلر در جمله دن بری
فرنک زحمتنه وانک هر قسمنه علاجدر ایکنجی استسقانک انواعنه اوچنجی
مالیخولیانک اقسامنه دوردنجی برص و بشنجی بهقه التنجی جذامه یدنجی لقوه
سکزنجی قولنجک اقسامنه طقوزنجی امراض امعایه واقسامنه اونجی باطنده
اولان حیوان قسمنه اون برنجی عرق النسایه اون ایکنجی فالجه اون اوچنجی
وجع مفاصله اون دوردنجی جمیات عتیقه یه و ربعه اون بشنجی جربه
و حکه یه اون التنجی بواسیرک اقسامنه اون یدنجی داء الفیله اون
سکزنجی داء الثعلبه اون طقوزنجی داء الحیة یه یکرمنجی ورم و ضعف آما
بو خواصی که نقل ایلدم اول شرطله کرکدر که تمام پرهیز ایده لر و هر نه
نوع اشیا ایچون اولورسه قرق کونه وارنجه پرهیزلرین بوزمیه لر و اول
که عمل ایده لر اول کونده بو جلابی ایچه لر اول جلاب بو در بنفشه
ولسان ثور و بادرنجبویه مکدا اوچر درهم بیخ کرفس و سبستان
ایکشر درهم عناب و ترنجبین اوز مثقال ادویه یی قیناد و سوزوب
ترنجبینی حل ایدوب جلاب ایدوب ایچه لر غدا لرین برنج و نبات شکری
و صوبرینه عرق بید مشک و کلاب و یا خود ماء لسان ثور استعمال
ایده لر و طعامنه لهذر قسمی آز قویه لر ایکنجی و اوچنجی کون نخود آبی که قوزی

ویا طیور قسمنک یاوریسی ایله پشمش اولانی یدوره لر و طعامنه
دارچینی و کموّن اکه لر دوردنجی کون هلیلهٔ کابلی قابوغی و هلیلهٔ
سیاه قبوغی و پوست بیخ قاصنی کنذ انکیشه درهم قره اوزوم اون
دانه ادویه‌سینی دق ایدوب جمله‌سینی بریرده قینادوب و سوزوب
بو جلابی یدی کونه وارنجه مقدار کفایه که بر فنجان قدر در ایچوب
سکزنجی کون سنا مکی یدی درهم بنفشه و لسان ثور و تخم قاصنی
و افتیمون مکداوچ درهم شیر خشک اون درهم سیاه ارک
یدی دانه سبستان و عناب اون دانه صاری هلیله و کابلی و بادرنجبویه
مکداوچ درهم کلبنکر شمسی اون درهم ادویه‌یی عادت اوزره
قینادوب کلبنکری و شیرخشکی ازوب جلاب ایده لر غداسی یه ادکی
اسلوب اوزره بو جلابدن کونده اونر درهم مقداری ایچه لر حاصلی
اون بر کونده بو ذکر ایلدوکمز جلابلر و غدا و پرهیز تمام اولور اندن صکره
چوب چینی معجونی ذکری سبق ایدن وزن اوزره استعمال ایده لر
اکر معجون ایتمیوب ایچمک مراد ایدنورلرسه طریقی بودرکه ایکیوز
یتمش درهم چوب چینی‌یی خرده تراشش ایدوب قرق کونه وارنجه
هر کون التی درهمنی الوب بیک ایکیوز درهم صو ویروب قیناده لر
ربعی قالدقده قابک آغزین اچوب مریضک باشی بوریوب بوغی
زایل اولنجه برکیدوب بخاری بیانه ضایع ایتمیه هر نه قدر صبر ایدرسه
فایده‌سی وار در اول صودن دُرد آز کلمکه باشلدوقجه بر نیم کاسه
مقداری ایچه اما چوب چینی قینادوغی ظرف قلایلی ویا خود طیراقدن
کرکدر تا کیم قپاغی قپانوب طین ایله صوایوب بر چوالدوز صغه‌جق
قدر بر الیقویوب قیناده لر و مقدما قودوغی وقت مقدارین اوکوب
ربعی کتدوکنی بلمک کرکدر حاصلی بو منوال اوزره قرق کونه وارنجه

معجون

معجون یبوب بخاریله درلیوب و صوییندن بر نیم کاسه ایچوب
پرهیز ایدوب هوا طوقنمقدن و روزکاردن کندویی حفظ ایلمک
کرکدر و طعامی قوشش اتمی و کلک و کوکرجین یاوریسی و بونک امثالی
کرکدر نهایت اتنمک یرینه چوب چینی صوییله پکسماد بشوروب و بیر
غداسی دخی چوب چینی صوییله ایده لر اکر غداسنه بادام و قوری
اوزوم ویرورلرسه جایزدر و لسان ثور و عرق بیدمشک و کلاب
شربتلری که شکر ایله پشمش اولا ازوب ایچدکده صووق ایچمیه لر اکر قادر
اولورسه اصلا طعامنه طوز قومیه لر دیکری کون مقداری ایچوب
و معجون یبوب پرهیز اوزره که اولالر بکرمیدن صکره بر کونلکی ایکی کونده
قینادوب بو اسلوب اوزره ایچه لر اوتوز کون اولدقده زمان کچدی
دیو پرهیزلرین بوزمیه لر و نهار تازه میوه لر یبوب جماع ایلمیه و قتا
که قرق کون تمام اوله حمامه واروب واسعی خلوتده بر ساعت مقداری
اوتوره بو دفعه کل خطمه و کپک بریرده سحق اولمش اولا و وجودنی اسی
صوییله یویه بعده تدریجله اوچ کونه دک پرهیزه ضرر کتورمیه اندن صکره
یاپ یاپ سایر اصحابه ایشلرسه اویله ایده یعنی پرهیزین بوزه ضرر ایلمز
بو شرطله که زبیان ایلدک بو یلجه بو عشب شریفی استعمال ایدن کمسنه
والله العظیم و تالله الکریم اجلی بو غیب هیچ درد اولمیه که اول دوا بولمیه
اما بو ذکر ایلدوکمزی رعایته قادر اولمیین باری پرهیز ایله و کندویی اسی
طوتمق ایله چوب چینی معجونن یالکز بوغاز استعمال ایدرسه جایزدر اکر
دخی قادر اولمزسه نصف چوب چینی و نصف صبره بریرده دق و سحق
ایدوب و الیوب ایکی جز شکر قاتوب سفوف ایلدکدن صکره صبح
و مساده بر قاشق بو سفوفدن یرسه مرتبه ادکده اولان فواید نایل
اولمزسه باری محروم قالمز هر درده شفا بولور بو قدر تفصیل و ترغیبدن

مراد فرامت محمدە منتفع اولوب بو بیچارە کە سید محمد درویش شهرتلی
امیر چلبی ایلە در امیدوارم کە کتابمدن بو وسیلە ایلە مراد اوزرە یوروب
عمل ایدنکدە روحیم ایچون بر فاتحهٔ شریف احسان ایدەلر کە حق سبحانە و تعالی
جمیع مراد و مرامین اعطا ایلدوکلندن ماعدا جناب سعادت رضوانندە
و جنانندە حبیبی اولان سلطان همعنان ایلیە آمین یا معین **بیت**
امروز کار کن کە بسی روزگار نیست • فردا کە روزگار دراز است و کار نیست
نثر کتابمزک فواید و عوایدی تحریر و تسطیرندن فارغ اولدق بحمد الله تمام
اولدی التماس و صایای اطبا ایدەلم **وصایای حکمای سلف**
و فیلسوفان خلف رحمهم الله تعالی رحمة واسعة ایدی سلفدن نیجە
منتفذ چقوب بو قدر کتب تدوین ایدوب بنی آدمە نفع اولسون ایچون
هزار تعب اختیار ایلمشلردر مقصودلری نتەکیم بو حقیرک خیر دعا ایدی
انلرک دخی اولدر اما متقدمین متأخرینە نیجە تحف هدایا الیقویوب
کندولردن صکرە بنی نوعمز منتفع اولسون دیو قصد المشلردر بنە
بو قوم بزم ایچون وصیتلر ایدوب بعض اشیایە ترغیب و بعضلردن
اجتناب و تهذیب ایلمشلردر جملەدن پیری سلطان الحکماء و المتألهین
ابقراطدر کە طبیب اولان کمسنە اول صنعتلە متصف اولمق کرکدر
و بو اول صنعت اندە لابد بولنمق الزمدر دیمشدر اولی اذعانی
پاک اولوب نسیانی اولمیە اکر نسیانی وار ایسە علاجندە عاجز اولیجق
سایرلردە نە فعل اجرا ایدە ایکنجی و تمام اولوب نوعا خایف اولمایا اول
قدر جری اولمیە کە فلان معنایی ایدرسم اولدی لیە خوش و الا نیجە
اولورسە اولسون دیمیە جناب حضرت باریک عز اسمه حضرتلرینک
میعادنە معتقد اولا و ثواب و عقاب وار ایدوغنە تمام جزم و ایمانی
اولوب حدود رب العالمینی رعایتدە تقصیری اولمیە اکر سهواً تقصیری

تقصیری اولورسه

تقصیری اولورسە ینە فی الحال رجوع ایدوب استغفار ایدندن اولا و داخی
خیر اولوب متنفر شر اولا اکر علم روحانی ایلە آشنالغی و علم روحانیدە
علاقەسی اولورسە خود علاجی روحانی جسمانیدن اولیدر نە خوش
و الا مرکز فکرە صعود ایدوب عالم اعلایە فکری ایلە ملتقی اولە اوچنجی
اوستادی و شیخ کیمسە ایسە انک رضاسیلە اولوب دایما شکر و ثناسندە
تقصیری اولمیە زیرا استادانک اول شرفنە باعث اولمشدر اکر منکر
و کافر ایسە طباع اندن متنفردر اول تقدیرجە غرور و کبر المیش اولور
مبدا اول جل جلالە صفت کبریاسندە هیچ شخصک شریک اولماسنی
دیلەمز لازم کلور کە بو یلە اولان طبیب کور باطن اولا پس امیدی
اندن فایدە اولمز دوردنجی طبیب کرکدر کە بخیل اولمایوب افادە
و استفادە کسندە تقصیری اولمیە و مستعد و قوابلدن بو علمی دریغ
اتمیە و نااهلە مرموزاتنی کشف اتمیە بشنجی کرکدر کە مریضە علاج ایلمک
دیلدکدە ادویە و اشربەدن زیادە همتی غدا ایلە دوا قلمغە صرف ایدە
و علاجدن غرضی مال اولمیە بلکە طلب ثواب آخرت اولا اکر قادر اولورسە
کندو مالندن صرف ایدە و امراض حادەکیم کون بکون زیادە اولوب
زیادە تغیر آمدە اول حالدە تدبیر مناسب کە ضرورتدر شتاب ایلیە و شتاب
ایلیە و بعض امراض واردر کە ناس آنی ذکر ایلیوب فلان اول مرضە
مبتلادر دیمک رنجیدە خاطر اولورلر انک کبی یی کتم ایلیە مثلا
امراض رحم و بواسیر و امراض اعضای تناسل و بونلرک امثالی ایدر اخفا
ایدە الثنجی لطیف کلام اولوب بشاش اولا و مریضک اوکندە
تکبر و تجبر ایلمیە بلکە کوکلنی الان اشیا ایلە خاطرجقین خوش ایدە و موافق
جوابلر و لطیف مثللر ایراد ایدە تاکیم مریض اندن امیدوار اولوب
شادمان اولا یدنجی طبیب بولدوغی اکل ایدوب حریص اکل و شرب و نکاح

اولمیه بلکه مالا بدمنه ایله اکتفا ایده تا کیم دماغی کثرت اکل و شربدن منخبط
اولمایه و طبیعتی پارسا طبیعت اولوب فاجر اولمیه و چشم مرحمت ایله
دایم مریضک حالنه نگاه ایده سکزنجی طبیب لازمدر که کتب طبه
مطالعه سنه و استخراجنه قادر اولا و قواعد حکماء متقدمینی رعایت
ایدوب فلاسفه نک مصنفاتنی مطالعه ایلمش اوله و فی الجمله علوم
ریاضیه و طبیعیه ده قصوری اولمایه و کندودن غیری آنده اولان اطبا ایله
مشاوره ایلیه اگر برکمسنه خارجدن تشخیص مرض ایدوب علاج حق
نه ایسه اشارت ایدرسه استنکاف ایتمیه اگر سویلین زمانمزده اولان
طبیبلرمز کبی یادکارلر اولوب خلقه و رشوة الزام ایلمکدن حجاب ایدر
اول نوع مریضدن دور اولا زیرا تغلیطات معالجات هلاک مریضی
مستلزمدر و طبیب اولان کمسنه هر کسک عیوبنی ستر ایله مشغول گرکدر
زیرا پنجه معایب اکا کشف اولسه گرکدر طقوزنجی لازم اولان طبیبه
رقیق القلب اولوب فقرایی اسرکیوب اغنیا اوزرینه علاجلرین تقدیم
ایلمک لازمدر و کتب متقدمیندن ابقراط و جالینوس و سایر کتب
متأخرین ایله تقید اوزره اولوب دقیق النظر و حاذق اولمغه قصد ایدوب
حاضر جواب اولا اونجی طبیب اولان کمسنه خلقک قدرتنی کندو حصن
حصین و حرز متین بلوب دایما نفسنه جهل ایله و افتقارله تذلل ایدوب
ظهور ایدن تأثیراتی کندو علمی و معرفتی مقتضیاتندن اگلیه محضا رب
العالمین حضرتلرینک اول مریضه شفا ویرمک مرادی اولوب کندونک
معیشتی ایچون احسان اولندوغن بیله حضرت جلال الدین مولوینک
مثنویسنده اولان بو ابیات پرعبری فکر ایلیه اول قدرتک هر اطبا برجنکی
جاریه علاجنده ترک استثنا ایله خایب و خاسر اولدیلر نته کیم حضرت مولانا
قدس الله سره العزیز علی طریق الاشاره والارشاد جمله حکمانک عجزینی متضمن

بیورمشلردر مثنوی شه طبیبان جمع کرد از چپ و راست •
گفت جان هر دو در دست شماست • جان من سهلست جان جانم
اوست • دردمند و خسته ام درمانم اوست • هرکه درمان کرد مر
جان مرا • برد گنج و در و مرجان مرا • جمله گفتندش که جان بازی کنیم •
فهم گرد آریم انباز کنیم • هر یکی از ما مسیح عالمیست • هر الم را در کف
ما مرهمیست • گر خدا خواهد نگفتند از بطر • پس خدا بنمودشان عجز
بشر • هر چه کردند از علاج و از دوا • گشت رنج افزون و حاجت
ناروا • از قضا سرکنگبین صفرا فزود • روغن بادام خشکی می نمود ••
از هلیله قبض شد اطلاق رفت • آب آتش را مدد شد همچو
نفت مانثر معلوم اولدیکه اول حکمانک کیمی افلاطون و کیمی ابقراط
و کیمی سقراط کبیدن و کنک اصلی بوغیمش نته کیم شیخ نظامی خمسه سنده
نقل ایدر اسکندرک زمان وفاتی قریب اولدقده هر حکیمی
مستقل جایزدوب درد نه دوا طلب ایتمیشیدی هیچ بری قادر اولمدی
و هر برینک عجزی ظاهر اولدی ایمدی قدرت خلقک اولیجق طبیب
و منجمک نه دخلی اولور محضا حضرت الله سبحانه و تعالی اول مریضه
شفا ویرمک بنه طبیبک ایشی ننمه سنی اراده بیوردوغی ایمش بو ایله
اولیجق طبیب اولان کندوده قدرت توهم ایتمیه ع هرزه میگوید
منجم ز اثر می خاید طبیب • مضمونیله عمل ایده کندویه و معرفتنه
غره اولمیه هر نه اولورسه خلقک لطفی کندویه معین بیله و هم
طبیب اولانه لازم اولان اولدرکه هر معالجه که ایدر ایسه ویکی معالجه نک
مثلنی کندو قریحهٔ منطقیه سندن استخراجه قادر اولا و قوت دوانی
و درجاتنی بیله و ازاله مرض نه نوع جوکک الحاقی و یا اخراجی ایله
اولور تمام مرتبه معلوم ایدینه و علم تشریحی بر خوش اهلندن کورک

لازمدر دیو تمام دقت ایله علم تشریحی کوره بلکه کندوسی مجرد تقریر
ایله قانع اولمیوب مفردلرده اولان موتادن وسایر اکا کوره خلقتی
انسانه مشابه اولان حیواناتدن خنزیرک ومیمونک کرک اعصاب
وکرک امعا وکرک عروقی جمله سی انسانه مشابهدر بر دانه سن هر قنغی
اولورسه کتوردوب قطع وتشریح ایدوب عظم بعظم وعروق بعروق
تمام کوردکدنصکره امعانک وریه نک وکبدک هیأتنی وغدالری
واصل اولدوغی محلی کورمک قابلدر بو طریقله تمام علم حاصل ایدر
بوندنصکره همان عقل سلیم وطبع مستقیم کرکدر که طالبه راهبر اوله
والله اعلم تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب قد وقع الفراغ
عن تالیف هذا الکتاب المسمی بانموذج الطب فی اربع وعشرین
شهر ذی القعدة الشریفة من شهور سنه احدی وخمسین والف

نظم اولدی بیله حکمت مولا ایله • فیض شرفدن قلم بهره یاب • یازدی
بو تالیف شریفی تمام • الدی کمال حکمیدن نصاب • حق بو که بو نسخه
حکمت بیان • اولدی نیجه وجهله بی ارتیاب • شارح معنای رموز
حکم • فاتح کنجینهٔ ام الکتاب • نسخه دکل عالم حکمتدر اول • کاولمش
انک فرشی رهی مشکناب • صحتت جاویدی فراح قلوب • لطف هواسندن
ایدر اکتساب • فیصل برفصلنی ایتمش بهار • کلشن جنت کبی پر آب و
تاب • نسخه دکل دار شفا دریا خود • حکمتله قونمش اکا پنجه باب •
هر نه دوا استر ایسه دردنه • جمله کلوب اندن آلور شیخ وشاب • بلکه خط
سرخ وسیهله بو در • بر صنم کلرخ مشکین نقاب • کیم اوله یاقوت
مفرح لبی • هم سوزی هر خسته یه شافی جواب • اولدی بو تالیف پسندیده
موجدی بر ذات فلاطون جناب • کاملمش اول ذاتی حکیم ازل • علمله
مجموعهٔ پر انتخاب • یعنی شریفی چلبی کیم اودر • منتسب شاه رسالت

بر

مآب • غنچهٔ سرسبز کلستان آل • کوهر کان نسب بوتراب • شمدی
اودر نطق شفابخشله • عیسی معجزدمه نایب مناب • کلسه زماننده ارسطو
اکر • خدمت درکاهن ایدر ارتکاب • مدحی قوجوری دمیدر صدقله •
ایله دعاکیم ایده حق مستجاب • طبعی اولوب مظهر انوار فیض • کوکب اقبالی اوله
آفتاب • چون بو کتابی یازوب ایتدم تمام • همتله بی تعب واضطراب •
دیدی بو تاریخی حکیم خرد • حکمتله بی بدل اولدی کتاب • نثر دیباجه
اول نتیجة الطب الحمد لله الحکیم العلیم المنان • الذی جعل علم
الادیان وجمع الطب النافع فی کلمتین کریمتین کلوا واشربوا ولا تسرفوا
عز شانه عن ان یشان • والصلوة والسلام علی سید ولد عدنان •
محمد طبیب القلوب وحبیب الرحمن • وعلی آله الهداة وصحبه القادة
الشافین مرضی الضلالة بدواء الهدایة والعرفان وبعد
بو ضعیف وحقیر سید محمد الطبیب الشهیر بامیر چلبی بوندن اقدم
علم طبه متعلق انموذج الطب نام تالیف ایلدکم کتابک علمی اشعاردنصکره
عملنه شروع ایلمک لازم اولمغله نفس اسلامبولده بال قپانی قربنده
بر دکان عظیم الشان ایجاد ایلدم ایله دکان که نوادیس حکما وکناییش
الطب اکا نسبتله آسیاب خواب منزله سنده در لازم کلدی تلامیذ
قابله مزدن بری نیجه مدت خدمتمزده دامن در میان ایلمش ایدی اول
کنز عظیمک اوزرینه موکل اولا دیر مقتضای طب هر مریضک مرضنه
کوره دوا ویره ایله اولسه بو قواعدی رعایت ایچون بر دستور لازم
اولمشدی تا کیم لهبک نتیجه سنی باشدن آیاغه وارنجه جمیاتی وسایر
لوازملتنی ایله بیانه لنمودار اوله بو جهتله اسمنی نتیجة الطب تسمیه
ایدوب بر جداول مقبوله تصنیف ایلدم واول ولد عزیز که تلامیذ
قابله مزدن نامی علی در انک خاطر ایچون تکمیل ایلدم هر مرضی که بیان ایلدم

انی جه اوله الدم بعده طبیعت مرض ندر و مریضک نبضی نجه در وفار ورهسی
نه لون اوزره در و غداسی قنقی نوعدندر و تمام علاج نه ایله در واول
مرضه فصد اولنورمی و نه شیدن احتراز لازمدر واو مادن نه قسم
داهی لازم اولور تماماً عیان وبیان قلدم ایدی هر نه محلده که بر قچ نوع
ادمان ذکر ایدوب آنی ترکیب ضماد ایله دیمک مقصود مزاولدرکه
تعیین اولنان ادملری قاح جنسی ایسه بر فنجان ایچره قویوب بر مقدار
شمع کافوری وبر درهم مقداری مصطکی داخل ایدوب نارلینه ده
ذوب اولنه قدر تحکره خلط و فرج که اوله مرهم مثال اولور اول نه وقت
مرض ایچون تعیین اولنمش ایسه اول منوال اوزره استعمال اولنه امدی
اول بیان اید دکمز مرض صداع مجرد در بو اول صداعدر که ماده اوله
یا با ماده اولا وقس علی سایر الامور فهذا کتاب ینطوی علی غرایب
من الحکم اللاتی لم یسبق الیها ان کتب بالابریز الخالص الاحمر والمسک
التبتی الاذفر لا یکبر علیها قد شیدت للاساة اس الحذاقة واحکم
وانما هو هذا الجداول ینفع طبیب الیکم او ما تراه صامتاً یتکلم **لمؤلفه**
ناطق عن جوامع الکلم • حجر اسود لمستلم • واذا نظر الیه العلیل
لو قته بطبیب • برأت عنه للمستحیل علاجه • تشفار عاجل للمنتکدر
فراجه • لمن سلک فجاج الحکمة منهاج مستقیم • ولمن اظلم علیه غمام
غموم الایام مبهاج العظیم • وکان العوافی • خصم القوافی • فانی وان
کنت الاخیر زمانه • بما لم تستطعه الاوایل • واکثر الطبة الزمان طبیب
یداوی الناس و هو علیل • **شعر فارسی** آمد آن تازه کل از غنچه برون •
دهن شکفت چو کل زین مضمون • شاهد فیض ز رخ پرده کشود • رو ازین
پرده بعشاق نمود • زین ترانه طربی پیدا شد • شوق و ذوق عجبی پیدا
شد • وه ندانم چه سخن میکویم • چه حدیثست که من میکویم • هرکرا جوهر ادراکی

هست • طبع صافی نظر پاکی هست • چون درین دفتر اثر نکرد •
نیک را بیند واز بد کذرد • می شناسد که چه تالیفست این • چیست این
نسخه چه تصنیفست این • هست از بحر برون افتاده • صدفی چند ز کوهر
ساده • این صدف ریزه چه قیمت دارد • پیش ابری که کهر می بارد • دارم
امید کز اهل هنر • در نبا رند خطایی بنظر • ور ببینند خطایی پوشند •
یا باصلاح خطالیش کوشند • طبع کاسد ز سخن چون دورست • کر بکوید سخنی معذورست •

م م م
م
!

نتیجة الطب

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الاسنان	العلاج	الفصل	الازمان	الابدان
[illegible]	گرم اولور ... اولور ویا صفراوی اولور	خفیف و ضعیف اولور [illegible]	احمر ... قاروره لونی [illegible]	[illegible]	اقراص مثلثه شبی ازدب شقیقه لرینه طلا ایده لر واغسرده لر شراب تمر هندی و نیلوفر و بنفشج خمیره سی و شراب لیمون وحب قوقیا وحب الذهب ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
صداع حار [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب الاجاص و تمر هندی و لیمون و نیلوفر و قوزق شرابلو یدر و نقوع حامض وحب ایارج جالینوس و قرص بنفشج و سرکنجبین ساذج و لعوق خیار شنبه و مطبوخ هلیلج اصفر در	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب استخوطوس مع لیمون شراب بنفشج مع استخوطوس و شراب عود سوس مدبر و سرکنجبین عنصلی و گلشکر وحب بنفشج وحب ایارج فیقرا و معجون فنداریقون و اقراص مثلثه شقیقه لرینه طلا اولنه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب نیلوفر و شراب بنفشج واریه صوبیله لعاب بزر قطونا و شراب رمانین عوارض واراب اقراص مثلثه دن ازدب شقیقه لرنه طلا اولنه حب ایارج و خمیره بنفشج وحب لاژورد و سفوف ماء الجبن مطبوخ هلیلج اسود و مطبوخ افتیمون ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الاسنان	العلاج	الفصل	الازمان	البلدان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	بنفشج و لیمون و نیلوفر و رمانین و قوزق و صندل شرابلریدر حب بنفشج وحب قوقیا وحب ایارج و معجون خیار شنبه و لعوق خیار شنبه و اقراص مثلثه شبی شقیقه لرینه طلا ایلمکدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	حب شبیار و شراب استخوطوس و ایارج لوغاذیا و معجون دبا ورتیوس و اطریفل کبیر و صغیر و تریاق فاروق وحب قوقیا بونلردن هر قنقیسی اولورسه ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	حب ایارج جالینوس ایله تلیین ایدوب اقراص مثلثه طلا اولنه و معجون فنداریقون ویروب مرهم قروطی ایله محل وجعه ضماد اولنه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ماء عسل و شراب استخوطوس مدبره و مطبوخ قنطریون و شراب سرکنجبین و مایتا و شراب ورد و اگر سرسام صفراوی اولورسه و هذیان سویلرسه اول وقت همتی تبرید و ترطیبه صرف ایده لر و مطبوخ فواکه ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	القاروره	العلامات	العلاج	الفصد	الاحتماء	الادهان
الماليخوليا [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ايارج لوغاذيا وايارج هرمس وايارج فيقرا وايارج جالينوس وشراب استخوطوس وشراب اصول ومطبوخ قنطريون و مطبوخ اصول وقرص افسنتين وسفوف مخلصه ومعجون اناناسيا بزرك وسكنجبينا وسوبطرا ومعجون قريادوس	[illegible]	[illegible]	[illegible]
القطرب [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شرويطوس ايارج لوغاذيا و معجون ديادرنتوس وشراب ليمون مع نيلوفر وشراب بادرنجبويه مع استخوطوس وشراب بنفشج مع خشخاش ومعجون امروسيا واقراص مثلثه كه ذكر اولنمشدر ادهان ايله شقيقه لرينه ضماد اولنه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
العشق [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اطريفل كبير واطريفل صغير واهليلج وكابلي واملج مربالري ومعجون فلاسفه ومثرديطوس وكوكلك وزنجبيل شكر ايله سفوف اولنه ومعجون [illegible] ومعجون سوطيرا ويريله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
السبات [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ديادرنتوس وفنداديقون وديا قطيقون وسكنجبينا وترنتشا وشراب استخوطوس ومطبوخ خيارشنبه وترنجبين عناب ومطبوخ قنطريون ومعجون لوغاذيا وحب منتن وحب لاژورد و مفرح ياقوت وحب الذهب	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	القاروره	العلامات	العلاج	الفصد	الاحتماء	الادهان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مفرح ياقوت ودواء المسك حلو وشراب حرير ومطبوخ افتيمون وشراب بادرنجبويه وحب لاژورد ومعجون نخاخ وشراب استخوطوس ولسان ثور وسفوف سودا وحب سودا وقرص سودا ومعجون امروسيا ومطبوخ خيارشنبه ومعجون تمري وماء شعير وماء لسان ثور ويريله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
القطرب [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	كذلك علاجي ماسبقده بيان ايلدكمزدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
العشق [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ماليخوليا علاجيدر اما مطلوبه وصولدن اعلا علاج اولمز	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	دواء المسك ومفرح سنبلي وترياق اكبر وايارج جالينوس وايارج فيقرا وفلونيا رومي عتيق ويرشعثا وشراب استخوطوس وحب افاويه ويريلور	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الماليخوليا

الادهان	[illegible]	الفصد	العلاج	الاغذية	القارورة	النبض	العلامات	الامراض
[illegible]	[illegible]	[illegible]	تنزیز حمامه کروب ماء شعیر ایله شراب خشخاش وشراب بادرنجبویه وشراب فلنجمشک ویره لر و اقراص مثلثه لی ذکر اولنان حقن ادهان ادهان ایله ازوب باشنه طلا اولنه وتریاق ثمانیه وشراب نیلوفر وبنفسج وشراب افاویه ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب حماض وشراب لیمون وشراب تمرهندی وگلشکر و بنفشه خمیره سی وشراب ورد قنفتی واراییه سنا رکی وقره ارک وعناب معا قینادوب صویله گل تکرر واستخودوس شرابی ازوب ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	حب ایارج وحب قوقیا وایارج لوغازیا وایارج روفس وحب سکبنج حب منتن وحب النفت ومعجون امروسیا وسوطیرا وحب شبیارج وحب شبیار ومعجون فنداوقیقون ومعجون تمری وحب انتیمون واناناسیای برزک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	سرکنجبین عنصلی وحب قوقیا وایارج روفس وایارج فیقرا واطریفل صغیر که ایارج ایله مقوی اوله وحب مجنون ومطبوخ قنطوریون وحب بلغاریج وحب لازورد وشراب استخودوس وشراب رمانین وشراب نیلوفر ومعجون ماده اسکندری واناناسیا وسوطیرا وایارج ولوغاذیا وحب الدود	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الادهان	[illegible]	الفصد	العلاج	الاغذية	القارورة	النبض	العلامات	الامراض
[illegible]	[illegible]	[illegible]	صرعده بیان ایلدکمز علاجلردر نهایت بونک فرقی کندر ومشک وجندبیدستر وقرنفل وفرفیون بربره مخلوطاً دق اولنوب مسکوتک بورننه برفتیل ایله ادخال ایده لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	اولا حقنه لینه بعده حقنه متوسطه بعده حقنه حاده اولنوب اول دورت کون مرور ایندکده ایارج فیقرا وقوقیا ومنتن حبلری معطسات ایله ویریله بعده تریاق اکبر وتریاق اربعه وسوطیرا ومفیم الزبی ودیا درنبوس وشجرنیا ومثرودیطوس وسکنجبین عنصلی وشراب اصول واستخودوس وغرق سوس مدبر وامروسیا ومعجون ابرس وحب النفت ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	سرسام علاجنده ذکر ایتدوکمز علاجدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	سرسامده بیان ایلدکمز علاجلر بو مرضک دخی علاجیدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الاسباب	النبض	القارورة	الاعراض	العلاج	الفصد	الاحتراز	الاطعمه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	برقرانلق یرده اوتوروب باشنی برسیاه فوته ایله اورتوب بردخی آینه یه نظرایتدیره لر وداغزده دایما اکر وجوز بواطوته ومعجون ورج ولوغاذیا وایارج جالینوس وشراب استخدوس وشراب صندیقون ومعجون صندیقون وسرکنجبین عنصلی ایله غرغره ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	تریاق اکبر واطریفل کبیر ودیادریتوس وبلادر وقسیم الزبین ودوا الهرس وسوطیرا نام معجونلری استعمال ایده وحب النفط وحب منتن ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایارج فیقرا او ایارج جالینوس وحب الذهب واطریفل صغیر وشراب استخوطوس مع نیلوفر ومطبوخ هلیلج ومعجون خیارشنبه ومعجون تمری ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اطریفل کبیرکه ایارج فیقرا ایله مقوی اوله شراب استخوطوس وشراب صندیقون با استخوطوس وحب ایارج جالینوس وحب الذهب وایارج حب فرفیون ایله معاً ازوب بورننه برنچ دفعه جذب ایتدوریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الاسباب	النبض	القارورة	الاعراض	العلاج	الفصد	الاحتراز	الاطعمه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	رطب ایسه مرهم اسفیداج ومرهم قیروطی یا بسلیسه لعاب بزرقطونا وحب الطرب وحب الذهب وحب ایارج فیقرا ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	افیون وبذربنج وکافور وماورول صویله وسکرلو یراغی صیوی بربره جمع ایدوب فتیله بولایوب بورننه ادخال ایده لر واکثیرا غاجنک بیاضنی پنبه مثال قازیوب بورننه طقه لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	معجون ورج ومعجون حب السودا وشراب خشخاش ولیمون وسرکنجبین عنصلی وعرق سوس مدبر وشراب زوفی ولعوق کرنب ولعوق عناب ولعوق سپستان ومعطسات ومعجون بنفسج ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	حب ایارج ومعجون دیادریتوس ودوا الهرس ومطبوخ افتیمون ومطبوخ قنطریون وسرکنجبین عنصلی وکاه کاه مسواک استعمال اولنه واکر کدرلشدن ایسه کونکی کنته کوسترمک اولادر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الاغذیه	العلاج	[illegible]	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اطریفل کبیر و صغیر و ایارج لوغاذیا و معجون هرمس و فنداديقیون و دیادرتیوس و سایر معتدلات ایله شیاف مامیثا ایله عصارهٔ قرع و خیار و کافور بونلره دهن ورد ضم ایدوب برفتیله بولایوب قولاغه صوقه لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اکشیجه قره توت شرابی و یاخود ربی قیناتمش عناب واریه صوییله غرغره دیره لر و شراب بنفسج و نیلوفر یا لسان ثور ایله و کلشکر لیمونی و سکنجبین عنصلی وحب ایارج جالینوس ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب عرق سوس مدبر و ماء الشعیر شکری و دواء المسک مر و دواء المسک حلو و مفرح یاقوتی و معجون ایارج لوغاذیا و شراب حریر و شراب فراسیون ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اگر بلغم کلورسه سکنجبین عنصلی ایله شراب لیمون و مطبوخ افسنتین ویریله اگر بلغم کلمزسه شراب بنفسجه دهن بادام و لعوق نیلوفر و عناب و لعوق خیارشنبه و معجون قرسی ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الاغذیه	العلاج	[illegible]	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	معجون سورنجان کبیر و قرصین و سماق و کل صوییله مضمضه وحب قوقیا و ایارج هرمس و معجون دیادرنتوس و امروسیا و اکسیر مرباس	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	چورک دیشی وار ایسه اخراج ایدوب شراب حریره و شراب سنبل و سکنجبین عنصلی و شراب رمانین و شراب هلیلجات وحب البخر وحب ایارج جالینوس ایله علادر مضمضه کذلک	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	تنقیه خلط غالب ایدن استفراغ ایده بعده دیادریتوس و دیاقطلیقون و ایارج فیقرا و ایارج جالینوس و قوقیا و شراب استخودوس و مطبوخ اصول وحب النفط ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	طرشده بیان ایلدکمز علاجدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	[illegible]	النبض	[illegible]	[illegible]	العلاج	الفصل	الاحتراز	[illegible]
اوکسوروک السعال	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	لعوق خیارشنبه ولعوق نیلوفر ولعوق اللعابات ولعوق طین ولعوق پرسیاوشان ولعوق رب سوس حرارت وار ایسه لعوق طباشیر ولعوق رمان وحب فرفیون وحب اسطیخقون وحب السعال ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	لعوق نیلوفر ولعوق خیارشنبه و لعوق عنصل ولعوق رمان ویریله اگر لینت وار ایسه شراب رمانین ایله قرص کهربا وقرص طباشیر ویاخود شراب رمان حلو وشراب لسان حمل ولعوق کثیرا ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	سرکنجبین عنصلی ایله خردلی ازوب غرغره ویره لر ویا کز سرکه و خردل وطوز غرغره ویریله نارقایق وچیچکی وسماق وطوز قینادوب غرغره ویره جمله دن ایوسی قوز پراغی ویا گشته بنی یاقلوب اغزنه بخارین چکمکدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ماء شعیر ایله شراب التین ومطبوخ سبستان وعناب ولعوق خیارشنبه ولعوق سبستان وشراب بنفسج ولعوق کثیرا ولعوق حب سفرجل ایله شراب بنفسج ومعجون خیارشنبه ومعجون طری ولعوق پرسیاوشان وشراب عرق سوس مدبر وماء شعیر ایله معجون تربلشه ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	[illegible]	النبض	[illegible]	[illegible]	العلاج	الفصل	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	هر گون ماء شعیر وخشخاش شرابی ولعوق خشخاش وقرص خشخاش وسفوف سرطان ومارلسان ثور واشنان سندی وسفوف مقل ایا سا ایله شراب ابیض حرف ور الجیسی خوب الشیا ولعوق قلرک هر بری وکلبشکر شراب جوبر وشراب ممسک ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	معجون سنا ایارجی ویا ایارج جالینوس وحب بنفسج وقرص سعال وقرص طباشیر وبنفشه خمیره سی وشراب عرق سوس مدبر ودواء مسک مر ومعجون امروسیا ومعجون زرنبا د ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	دواء مسک مر ومفرح یاقوتی وشراب عنبر ومسک واطریفل صغیر وکبیر وجوارش عود وعنبر وجوارش صندل وشراب رمان حلو وشراب البرو شراب دیناری مع شراب عنبر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	خفقان [illegible]	خفقان [illegible]	خفقان [illegible]	خفقان [illegible]	خفقان علاجیدر	خفقان [illegible]	خفقان [illegible]	خفقان [illegible]

الأعراض	[illegible]	النبض	[illegible]	[illegible]	العلاج	الفصل	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ماء الشعیر ایله سکر وسویق ایله سکر وطتلو بوزه وسیاه نخود صویی سکر ایله وشراب جریر وشراب مسک ودواء المسک حلو ومفرح یاقوتی وشراب عنبر ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	رازیانه وافسنتین قیناد وب اول صو ایله مطبوخ فاکهه ومطبوخ رمانین ازوب اچه لر وجوارش جالینوس وجوارش زرنباد وجوارش مصطکی ومعجون وج ومعجون زرنباد ویره لر معده قرص ورد وکبیر وصغیر وقرص افسنتین ازوب معده سی اوزره طلا ایده لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب امبرباریس وشراب لیمون سفرجلی وکلشکر وشراب افسنتین وقرص افسنتین وشراب ورد وشراب عود بونلر جمله سی قی دن صکره اعلادر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	وجع معده ده بیان ایلدکمزدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الأعراض	[illegible]	النبض	[illegible]	[illegible]	العلاج	الفصل	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اوج درهم رازیانه قیناد وب اون درهم کلشکر ایله ازوب اچه لر ومعجون وج وشراب سنبل ومعجون نخوه وجوارش کمون وجوارش قلافلی دقره چورک اوتی معجونی وجوارش عنبر ویا عود ویا مصطکی ویا خولنجان جوارشلری یدوره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اطریفل کبیر وصغیر وکلشکر یوب اوزرینه شراب صرف اچه بعده جوارش نارمشک وجوارش کمون ونقوع حامض ومطبوخ افتیمون وسکنجبین راسنی	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	حب افتیمون ومطبوخ افتیمون وشراب بادرنجبویه وبوزاغی اتی ایله مرق وشراب وکرفس ونعنا وتشرازج بونلر له بشمش اولا ایارج لوغاذیا ایله ویا درتیوس وسکنجبینا وحب اسطمخیقون وحب [illegible] ان	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	طورپ تخمی صو ایله وطورپ صو ایله سکنجبین خلط ایدوب رقایح کره قیندن صکره خیار وقثا و صندل وماء الورد ونیلوفر شربتلرین اچه وسکنجبین ساذج وکلاب وماء الهندبا وحب اسطمخیقون استعمال ایده	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	العلامة	النبض	القارورة	الاغذیه	العلاج	الفصد	الاحتراز	الاسباب
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	متشی ایله قی ایدوب لعاب بذر قطونا ولعاب رب سفرجل اکره شکر وبادام یاغی قاتوب استعمال ایده بعده مطبوخ افسنتین ومعجون کمون ومعجون ودج وجوارش نحوه وجوارش مصطکی وتریاق فاروق وشراب بادرنجبویه وحب اسطمخیقون وحب بابونجیه ومعطف [illegible] اغذیه لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	قرص کهربا وقرص طباشیر وقرص جلنار وقرص افسنتین وقرص امیر بارس بو اوزامله که قبضیت اولورسه شراب لسان الحمل وشراب الجبار وشراب عناب وشراب تفاح حامض ایله معاً ازوب استعمال ایده لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب ریباسین وشراب رمان حامض وشراب غوره وشراب تفاح وشراب امیربارس وقرص ورد وقرص کبر وسکنجبین ساذج وسکنجبین نیلوفر یاورمانیا ویرلیه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب ورد وشراب سماق ایله قرص طباشیر ویا قرص ورد ازوب اجوره لر ویاخود شراب رمان حامض ویا رمان حلو قبضیت اولورسه قرص کافور وقرص اقاقیا وقرص ورد کبیر ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	العلامة	النبض	القارورة	الاغذیه	العلاج	الفصد	الاحتراز	الاسباب
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اگر سده دن اولورسه هر صباح هندبا وعنب الثعلب واصول درازیانه وامیربارس شرابی وسکنجبین بذوری وقرص امیر بارس ویره لر اگر سده جگرک محدبنده ایسه شراب عرق سوس ومطبوخ افتیمون ومعجون خیار شنبر ومعجون سنا واناناسیا وسبستان وکرکم ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب راوند وشراب هندبا وسکنجبین ساذج بذوری وشراب اصول وماء هندبا وشراب دیناری وشراب صندل وورد وسکنجبین راستی ومعجون امروسیا وقرص کبیر وراوند وامیربارس وحب الذهب وحب اسطمخیقون	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کذلک سده جگر علاجیدر نهایت معجون زرنباد ومعجون امیربارس دیرلرسه موافقدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	بونک دخی علاجی ضعف کبد علاجیدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبایع	النبض	العلامات	الاسنان	العلاج	الفصل	الاحتراز	البلدان
[illegible]	دموی اولور [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	فصددن صکره تریده چالشوب بعده مفتحات ورادع ایله علاج ایدوب صکره ماء هندبا وشراب هندبا و سکنجبین ساذج وشراب دیناری ولعوق زتانین ولعوق نیلوفر وقرص طباشیر کافوری ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اول بدنی اخلاط موذیه دن پاک ایدوب سده‌یی آچه‌لر بعده شراب هندبا وشراب دیناری وحقنه خفیفه وشراب غافت وقرص کبر وقرص بنجکشت وقرص غافت وقرص راوند ومطبوخ ترمس ومطبوخ کمافیطوس وشراب فراسیون ویره‌لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اول حمامه گیروب درلیوب چوق صو دوکنیوب بعده شراب افسنتین وشراب دیناری وشراب ورد ومعجون بهرمس وجوارشن مصطکی وحب ایارج فیقرا وحب غاریقون وقرص امیرباریس وعود وکبر وکیلا وکاکنج وقطرین سحق ایدوب کلیکر ایله ویره‌لر وحب اسرجیه وحب مازریون ویره‌لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اولا صو ایچمکدن منع ایدوب بعده طلا علک شمسی دورر علاجنی ایده‌لر بعده ماء هندبا ایله شراب هندبا وقرص امیرباریس وطباشیر کافوری ودرد کبیر وغافت دکر دبنجکشت قطرین برابر سحق ایدوب ویره‌لر معجون لوغاذیا و دریاق اکبر ومعجون راسنی وحب القسط وحب ایارج وشراب وقرص مازریون وشراب مازریون وسکنجبین بذوری وحب کلکلانج ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبایع	النبض	العلامات	الاسنان	العلاج	الفصل	الاحتراز	البلدان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	دریاق فاروق ومطبوخ افتیمون وقرص مازریون وشراب اهلیلج وسنداب وارسطوا وراوند وافسنتین وهندبا شرابلری ولعوق غاریقون وحب سودا ومطبوخ اهلیلج وحب مازریون وقرص ارسا ولوغاذیا وسوطیرا ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب سفرجل وشراب تفاح وشراب ریباس وشراب سکنجبین ساذج عنصلی ومعجون اعظم وشراب نرسین وشراب لسان الحمل وقرص هندی وسوطیرا اوروسیا وشراب الخیار وجوارشن صندل وقرص طباشیر وقرص کافور وشراب غافت	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اسهالده بیان اولنمشدر ودیا دیتیوس واکر معجونلر بیدر ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	تمرهندی وتمری وزرنباد ودیا دیتیوس واکر معجونلر بیدر وجوارش اسقف ودریاق فاروق ولوغاذیا وشراب نعنع وحب بنفسج وحب اسطوخودوس وایارج جالینوس ومعجون خیارشنبه ومعجون تربلشه ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	القاروره	الاغذيه	العلاج	الفصد	الاحتراز	العلامات
[illegible]	سوء مزاج بارد ... یاخود ماده دیر	ضعيف	بولی ... [illegible]	[illegible]	شراب عوزه وشراب ارجين وشراب قرنفل وشراب انجبار مع صندل معجون كمون ومعجون عنصل ومعجون كرفس وحب قبض ومعجون اعظم ومعجون ... وقرص طباشير ايله شراب رمان منعنع ويريله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	ضعيف ...	[illegible]	[illegible]	هليلج مربا لعوق كثيرا وسموز طاوق ... وابلق كبابي واريو يشمش باچه وشياف ... ودم الاخوين ... نيم برشت يمرده ايله اكل ايده ومعجون فلنافيون وشراب خماض وشراب عوزه وحقنه لينه اعلادر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مقدما معجون خيارشنبر ايله تليين ايدوب بعده حقنه لينه ايدوب بعده ترياق ومطبوخ قنطوريون ومعجون زرنباد ومعجون ... ومعجون تريلاثه ومعجون ... وساير حبلر كه قولنج ايچون تعيين اولنمشدر وحب الزيدان ولعوق ... ولعوق ... وجوارش ... ويره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	لعاب حب سفرجل ايله شراب بنفسج وحب المقل واطريفل مقل ومعجون ... البرسي ومرهم مقل واطريفل صغير وساير بواسيره تعيين اولنان حبلردر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	القاروره	الاغذيه	العلاج	الفصد	الاحتراز	العلامات
[illegible]	... عضل ... ماسكه ... ضعيفندن اولور	...	احمر در	ضعيف ...	شقاق مقعده پیدا اولنان اشربه ومعاجين وحبوب ويريله	[illegible]	[illegible]	شقاق مقعده ... اولور
البواسير ...	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مقدما طحاله تغويت ويروب حابسات الدم ايله مقيد اوله وحب مقل واطريفل مقل وحب الدود واطريفل صغير وحب سندروس ومعجون فنجنوش وسكنجبين منجوش ومعجون ... ومعجون نخوه ويريله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	طبيعتنى شراب بنفسج ولعاب حب سفرجل وعسل خيارشنبر ايله تليين ايده لر وحقنه لينه وحمام وشراب حرف ومعجون كمون وحب الزجر ومعجون ... ومرهم مقل ومرهم ... ويره لر ... وخيار وقبق ... آب وزن ايده لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ماء هندبا ايله شراب هندبا وشراب راوند وسكنجبين ساذج وسكنجبين بذوري وشراب اصول ومطبوخ ... وقرص ... وشراب عود وعنبر ويره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الاغذیه	العلاج	الفصل	الاحتراز	الاسباب
[illegible]	اکثری سودادن اولور	[illegible]	احمر [illegible] اولور	لطیف [illegible]	شراب سرکنجبین بذوری و شراب اصول وقرص کبر وقرص ایرسا و شراب دیناری و سرکنجبین ساذج عنصلی و تریاق اکبر ومعجون فنجنوش و سرکنجبین فنجنوش وقرص کبر وقرص ایرسا و شراب پرسیاوشان	[illegible]	غلیظ [illegible]	[illegible]
امراض الکلا [illegible]	[illegible]	بطی اولور	[illegible]	[illegible] اولان غذالر	شراب کاکونج و شراب خشخاش وبنادیق البذور ومعجون کاکونج وایارج فیقرا ومعجون [illegible] وقرص کاکونج وقرص کبر و شراب دیناری ویریله	[illegible]	غلیظ [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	کاه [illegible] وکاه [illegible] اولور	[illegible]	امراض کلاده بیان اولنمشدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	قی واستفراغ تنقیه دن صکره شراب فراسیا و شراب حاجی و شراب کاکونج وبنادیق البذور و شراب خشخاش ماء الشعیر ایله ویریله وقرص طین مختوم وقرص انیسون وقرص کاکونج وقرص کبر وقرص ورد وقرص امبرباریس بونلری شراب پرسیاوشان ایله ویریله	[illegible]	[illegible] غلیظ اولان	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الاغذیه	العلاج	الفصل	الاحتراز	الاسباب
جمود الدم [illegible]	[illegible] اولور	[illegible]	[illegible]	[illegible]	سرکنجبین عنصلی و شراب خشخاش وقیلو بغدادی و طوشان بینیسی و اصمه کوکنک صویی و مطبوخ قیصوم و [illegible] ومطبوخ [illegible] وقره نخود صویی شراب کاکونج ایله قرص قیصوم ویریله	[illegible] اولور	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	بذور اربعه مستحلب وکلنجک خایه سی [illegible] ولا و شراب ریحانی ایله سرکنجبین عنصلی وبذوری وسوطیرا ودبادریتوس و شراب پرسیاوشان ومعجون کاکونج و شراب کاکونج و تریاق فاروق ودواء الکرکم وقرص اسقلقندریون وقرص کاکونج	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	قرص ورد وقرص کاکونج وقرص سماق ومعجون بلبوط وقرص کافور و شراب استخوطوس و شراب غوره و معجون کمون و شراب هلیون ومعجون فنداویقون ودبادریتوس وسوطیرا وقرص جلنار وقرص کهربا واطریفل صغیر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب عنبر و شراب ریحانی و شراب حریر ومعجون بلادر وجوارش صندل و شراب اصول ومعجون کمون وسوطیرا واطریفل صغیر ومعجون [illegible] وسقنقور ومفرح یاقوت ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الغذاء	العلاج	الفصد	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	صعب در	احمر در	[illegible]	مفرح یاقوت ومعجون [illegible] ومعجون الثوم وشراب لیمون ومعجون اللبوب وجوارش جالینوس وشراب [illegible] الثعلب ومعجون [illegible] مرطوب المزاج [illegible] وجوارش کندر وجوارش جدوار ومعجون مادریطوس ومعجون فلاسفه وجوارش کمون ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	استسقاده بیان اولنان علاجلردر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مادهسنه الیه تعدیل اولنوب بعده تریاق فاروق ومثرودیطوس ومعجون فلاسفه ومعجون [illegible] وشراب اصول ایله بول [illegible] ویریله اولمزسه ذکر اولنان معاجین واشربه استعمال ایدوب بعد الطهر رحمنده طوشان پنیری وقنابزده اولان خواص استعمال ایده	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مفرح یاقوت ودواء المسک وشراب عنبر وشراب مسک وشراب سفرجل وشراب تفاح وشراب لیمون وشراب خشخاش وشراب عود وشراب گل ولیمون ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	الغذاء	العلاج	الفصد	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	صعب در	احمر در	[illegible]	باغلی ات مرقهسی باداملی [illegible] فاتوب الکوره لر وشراب لیمون ایله مکرر بنفشه [illegible] وشراب عنبر وشراب مشکطرامشیع وشراب [illegible] وشراب [illegible] وقرص [illegible] وضد [illegible] استعمال ایدروب بالدرنه تقنطیس بغلیه لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	استفراغ صفرا ایدوب طبیعت ایدوب شراب بنفشه ایله اوچ قیراط بنفشه سقمونیایی ازوب الکوره کر دارچینی اوتی دهنیله عصارهسی ومازریون عصارهسی وکمون بر بیرده دق وسحق ایدوب مرهم اولدقده گل یاغی قاتوب خایهسنه طلا ایده	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	صعب در	احمر در	[illegible]	حب مازریون وحب الذهب وحب سکبینج وحب جاوشیر ومعجون [illegible] وحب اسطمخیقون وتریاق اکبر اعلادر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	حب ایارج وحب [illegible] وشراب عرق سوس [illegible] وسکنجبین بزوری وسکنجبین عنصلی وشراب اصول ومعجون [illegible] ومعجون [illegible] ومعجون [illegible] ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعه	النبض	القاروره	الاغذيه	العلاج	الفصد	الاحتراز	الاوقات
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اکر حرارت وار ایسه صفراوی و دموی در شراب نیلوفر وسیاه باردان [illegible] کافی در بلغمدن ایسه شراب اصول وشراب اسطوخودوس وسکنجبین عنصلی ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	بو نوع حمانک اقل یکرمی عدد در زیاده در حکسنه حماملوم اطلاق اولنور اوچ کوندن زیاده طوتمز بکه بونوجوس صرف اولا هرکونه طوته بوبه سکنجبین بزوری وقرص طباشیر کافوری	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب صندل وشراب ریباس [illegible] وارپه صوییله وماء هندبا ایله ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ماء شعیر وبذوراتِ اربعه دن حاصل اولان منضج ویره کبعده ماء هندبا ایله شراب عناب وشراب غوره وشراب حماض ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

علل صفراوی

الامراض	الطبيعه	النبض	القاروره	الاغذيه	العلاج	الفصد	الاحتراز	الاوقات
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	محرقه دموی علاجیدر بونک ایچون مخصوص جلاب وقنطق وضع اولنمشدر ومعجون قنطریقون غایت الده نافعدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	بلغم انضاجه سعی ایدوب بعده شراب نیلوفر ولیمون وسکنجبین عنصل بذوری وعلی [illegible] سوس المدبر وشراب پرسیاوشان ومطبوخ غافث وشاهتره مدبره ومطبوخ سبستان	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	حمای بلغمیه علاجیدر نهایت بونده هرکون اوچ درهم کلبشکر عسلی ومعجون خیارشنبه ومعجون نجاح ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اسهال ایدوب رطوبت فضلیه بدندن چقاروب هر صباح قارلی وبوزلی صویله تمرهندی شرابن ویره لر کذلک قوروق وریباس وصندل وحماض	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	القاروره	الاغذيه	العلاج	الفصد	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	علاج حمارد موی و حمارا صفراوی علاجیدر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	ضعیف [illegible]	[illegible]	[illegible]	اگر زبون اولورسه مفصللری اوغیه ویور عون اوله خفیفجه انسنه ورود ب ماء شعیر استعمال ایده وشفا طورین معجونلردن ویریله	لازم [illegible]	غلیظ اولانلردن [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ابتداده صندلین دالی قیب صوسینه قاقبا تازه کشنش صوبی سوروب بعده می عالم وضماد فوفلر سوکره لرسعده بابا ونه وخطمه وارپه اونی ازلمش حولان ایله ترکیب ایدوب سوره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مطبوخ عناب وشراب تمرهندی ومطبوخ هلیلج وشراب بنفشه ونیلوفر ومطبوخ شیرخشت وترنجبین وقرص کافور وحب بنفسج وحب اسطیخقوس ولعوق برسیاوشان ویریله	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	القاروره	الاغذيه	العلاج	الفصد	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اسرغوده بیان ایلدکمز علاجلردر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	هر صباح نیلوفر وهندبا شربتلرین وربّ ترنجبین وسکر وشیرخشک ایله تلیین ایده لر وحب ماسرجویه وحب جوب وشاهتره مدبره ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	بدنی حب ایارج لوغاذیا وحب بنفسج وحب قوقیا وایارج جالینوس ایله تنقیه ایدوب مطبوخ عناب وسبستان وشراب سفرجل مرتنقیه اولورسه اون درهم کابلدن ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	فی الحال فصد ایلملرسه جایزکه دمه احتراق عارض اولوب حماء محرقه اوله بعد الفصد مطبوخ خیارشنبه ومطبوخ خیارشنبه وهلیلج ومطبوخ فواکه ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جاوبیر

الامراض	الطبيعة	النبض	[illegible]	[illegible]	العلاج	فصد	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب تمر هندی و مطبوخ فواکه ایله ترکنجبین شیرخشک ازوب ویره لر و حقنهٔ لینه اید وب سرکنجبین ساذج و قرص طباشیر ماء الشعیر ایله اولمش شراب ماشی ویره لر و قبضدن معجون خیارشنبه ایله حمیات ایده لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب خماص و اترج و شراب تورنج و شراب تفاح و شراب حلو رمان حامض و ریباس لیموشربتی کلاب ایله ازوب و صویرینه ستان تورو ماء الشعیر ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اگر عضوک لونی متغیر اولوب قورومش ایسه البته قطع اولنه و کل ارمنی و طین مختوم و اقاقیا و فوفل و صندل ابریده جمع ایدوب سفوف زکمنده اولدقده اوزرینه اکه لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مطبوخ سنا مکی و مطبوخ هلیلجات اربعه و مطبوخ شاهترج و حب الجرب و مرهم داخلیون اوفره صکره لازم اولان تدبیری ایده لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبيعة	النبض	[illegible]	[illegible]	العلاج	فصد	الاحتراز	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	هر صباح قیناش دارزیانه صویی ایله اون درهم گلشکر ویره لر اثر نضج ظاهر اولدقده حب ایارج و ایارج لوغاذیا و معجون خیارشنبه ایله برنج کره تلیین ایدوب بعده مطبوخ فنطریون ویره لر بونلردن صکره مرهم داخلیون ویروب البته کله سردار ایسه اید و چیقاره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب عناب و شراب کادی و شراب حصرم و شراب رمان و شراب صندل و شراب نارنج و شراب اترج و شراب خماص ویره لر و کوزلرینی عورت سدر گلشن ایله صیانت ایده لر اگر ادوار بارنسه شراب خشخاشله توت شرابی ازوب غرغره ویره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	فصددن صکره مطبوخ افتیمون و مطبوخ اهلیلج و مطبوخ خیارشنبه و حب الذهب و حب زنگ و حب السورا و حب ناسرخوبه زنبق بانج و ارک صمغ قاقوت حاو سرکه ایله بدنه سوره لر و کبیر اسپی سرکه ایله اصلادوب و ازوب اوزرینه سوره لر	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	هر صباح عناب و سپستان و بنفشه و هندبا شرابی اکوروب و تو طحورانه حالی اوزره اوچر درهم قنبا و ترنجبین و شیرخشک قاتوب ایچه لر و قتا که نضج بوله مطبوخ اهلیلج هندی مقویدر و مطبوخ سنا که ذکر ایده حکمز اونان ایله طلا اولنه	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	البراز	العلاج	الفصول	الاحتراز	الاسنان
[illegible]	[illegible] صعیفدر	[illegible]	اخلاط [illegible] اولور	غلیظ [illegible]	عادتجه چوب علاجی کبی علاج اولنور نهایت حب فرنک و معجون چوب چینی و فرنک زحمتنه مخصوص اولان یاغلر و شیاف و حب صبارنه و مغلاء مغلات صبارنه ایچلمک لازمدر	[illegible]	مغلظ غذادن	[illegible]
جذام معلومدر	[illegible] اولور	ضعیفدر	[illegible]	[illegible] اولان [illegible]	علاج دیمک بدایتنده اولور یوخسه تفوق اتصالدن صکره علاج اولمزدر مقدمهٔ جذام دیدکمز قرمزی لکه و قرمزی طوزلی ... کوسنی محیط اولا بوتقدیرجه ایارج لوغازیا و مطبوخ افتیمون و مطبوخ قیصوم و مراق و فرنک زحمتنه مخصوص اولان دوالر ویره	[illegible]	مغلظ غذادن	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ضعیف [illegible]	هر صباح افیون و یا درغیه قیناد و صوبینه عسلی کلشکر قاتوب جلاب ایدوب ایچه‌لر و حب صبر و ایارج لوغازیا و حب غاریقون و حب فرنک و ایارج هرمس و ایارج جالینوس و معجون طلطلانج مسحوق [illegible] اازو بدننه سوره	[illegible]	[illegible]	[illegible]
البهق [illegible]	[illegible]	[illegible] در	[illegible]	[illegible]	لذلک علاج برص کبیدر نهایت بونک طلالری عکسدر منفعت بودر ... و قوه کندس [illegible] و سرکه مسحوقا کندره سورنه	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الامراض	الطبیعه	النبض	القاروره	البراز	العلاج	الفصول	الاحتراز	الاسنان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	تنقیه‌دن صکره تبرید و تلطیف ایدوب سکنجبین شراب ترنج و معجون خیارشنبه و سفوف سودا و سفوف [illegible] وجدا بیان ایلدکمز علاجلردر	[illegible]	مغلظ غذادن	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	شراب عناب و شراب بنفشه و شراب رمانین و [illegible] فراریجه ایدوب [illegible] و نصل عیصل و صرساق و خردل و صریه سرکه سوره‌لر و [illegible] و قینامش [illegible] و حب قوقیا و حب صبر ویره‌لر و سکنجبین عنصلی ایله غرغره ویره‌لر	[illegible]	مغلظ غذادن	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	اگر اسیدن و صوق‌دن اولمش ایسه موم یاغی و منفشه یاغی و صفر ایلکی یاغی و خطمی و کتیرا و صمغ برابر ایدوب طلا ایده‌لر اگر داخلده ایسه مطبوخ افتیمون و هلیلج و معجون تربد و شراب تربد و حب الذهب و ایارج فیقرا و معجون خیارشنبه و حب بنفشه ویره‌لر	[illegible]	مغلظ غذادن	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	زیتون یاغی و شمع عسل احمر و فرفیون بربره خلط ایدوب سرکه ایله مرهم ایدوب سوره‌لر اگر جراحت باشده ایسه واصل اولمش ایسه برپاره قیون اوکزی ذکر ایده [illegible] اوزرینه قویالر	[illegible]	مغلظ غذادن	[illegible]

[illegible]

الادهان	الحقنه	الفصد	العلاج	الغذا	القاروره	النبض	الطبيعة	الاعراض
[illegible]	غلیظ طعامدن حذر	اکثر فصد اولنه	بادکمیزاو کلنه قویه لر و شیشه لر چکه لر تا که زیاده قان چقه ... ایده لر دیار کمیز اوزره ... و طوز و ... ونوشادر و ... وصل عنصل ... ایده ... ادرب ادرار ... و ... و مطبوخ ... غار یغون و ... جبن و سعوف ... ویره لر	اکثر ویریله دکموز طاوق فراریج و دراج	[illegible]	مختلف صغیر اولور	[illegible]	عطش اولور و ... فرح ... اولور ... غضب ... [illegible]

الاعراض	الطبيعة	النبض	القاروره	البول	العلاج	الفصد	الحقنه	الادهان
علامتی اولدر [illegible] قوتی [illegible]	[illegible]	مختلف و صغیر اولور	[illegible]	احمر اولور و دکموز طاوق نخچ و درنج	باد کشلر اوکلنه قویه لر و شیشه لر بکلر زیاده قان [illegible] ایده لر دیارکشلر اوزره [illegible] قرسیون و نوشادر [illegible] غنصل و سنا [illegible] ایدوب ادرار [illegible] و مطبوخ [illegible] غاریقون [illegible] جبن و سقوف [illegible] ویره لر	[illegible]	غلیظ طعامدن حذر	[illegible]

۲۲